534

DOCUMENTE ISTORICE

SLAVO-ROMÂNE

DIN ȚARA-ROMÂNEASCĂ ȘI MOLDOVA

PRIVITOARE LA LEGĂTURILE CU ARDEALUL

1346-1603

DIN ARHIVELE ORAȘELOR BRAȘOV ȘI BISTRIȚA
ÎN TEXT ORIGINAL SLAV ÎNSOȚIT DE TRADUCERE ROMÂNEASCĂ
TIPĂRITE LA VIENA ÎN 1905—1906
ÎN ATELIERELE ADOLF HOLZHAUSEN S-SORI

PRIN ÎNGRIJIREA LUI
GR. G. TOCILESCU
† 28 SEPTEMVRIE 1909

De vânzare prin:
LIBRĂRIA „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI
1931

5 3 4

DOCUMENTE ISTORICE

SLAVO-ROMÂNE

DIN ŢARA-ROMÂNEASCĂ ŞI MOLDOVA

PRIVITOARE LA LEGĂTURILE CU ARDEALUL

1346-1603

DIN ARHIVELE ORAŞELOR BRAŞOV ŞI BISTRIŢA
ÎN TEXT ORIGINAL SLAV ÎNSOŢIT DE TRADUCERE ROMÂNEASCĂ
TIPĂRITE LA VIENA ÎN 1905-1906
ÎN ATELIERELE ADOLF HOLZHAUSEN S-SORI

PRIN ÎNGRIJIREA LUI
GR. G. TOCILESCU
† 28 SEPTEMVRIE 1909

De vânzare prin:
LIBRĂRIA „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREŞTI
1931

INSEMNARE PREMERGĂTOARE

Trecuse de mult vremea când viaţa politică, comercială, militară, culturală şi religioasă din Ţara-Românească şi Moldova era strâns legată de Ardealul de peste munţi, şi mai ales de cele trei cetăţi săseşti Sibiul, Braşovul şi Bistriţa, cari erau socotite când ca adăposturi la vremi grele, când ca aliate pentru adăpostire împotriva năvălirilor veşnic ameninţătoare dinspre Dunăre sau dinspre Nistru, când ca organe de comunicare cu marea creştinătate dinspre Apus, „dinlăuntru" — cum se zicea, pe când noi ne socoteam «în afară».

In acele depărtate timpuri, Domnii alungaţi din scaun, boerii pribegi de teama scurtării de o palmă, alţii, năzuitori după domnie şi după „puterea" fermecătoare a stăpânirii, se învârteau adulmecând în jurul hotarelor după ziua potrivită ca „să dea lovitura", să alunge pe cei „de la putere" din scaunul domniei şi să le iea locul. Alţii iar căutau relaţii comerciale cu bogăţiile Orientului, pe cari le înţelege dintr'o privire cine vede numai mulţimea de covoare de mare preţ cari împodobesc stranele din Biserica Neagră a Braşovului şi a altor biserici săseşti.

In acele vremuri fără ziare, fără poştă, telegraf, etc. relaţiile se întreţineau prin grai viu şi prin scrisori duse prin codrii şi pasurile munţilor, de oameni de încredere, cari aduceau şi răspunsurile.

Domnitorii mai ales scrieau „Judeţului şi Pârgarilor" rugând, cerând sau poruncind să-i slujască după trebuinţele lor pentru bună slujbă la prilej sau cu ameninţare de pedeapsă şi grea răsbunare domnească.

Aşa au trecut veacuri multe, dar s'au schimbat vremile. După tăierea lui Vodă Brâncoveanu la 1714 şi după trecerea lui Cantemir la 1711 peste Nistru, relaţiile alor noştri cu împărăţiile creştine au fost împuţinate prin piedeci de tot felul din partea „prea puternicei Împărăţii" a Sultanului. S'a rărit sau a încetat cu totul corespondenţa obişnuită în veacurile dinainte.

Scrisorile vechi ale noastre fiind scrise în limba slavonă de veacuri uitată cu totul, sau în slova cirilică, ne mai fiind înţelese şi ne mai având interes pentru lumea nouă, au fost lăsate şi uitate în colţurile arhivelor oraşelor Braşov, Sibiu, Bistriţa şi poate şi ale altor oraşe. Ele au scăpat de nimicire ca netrebnice numai graţie obişnuinţei de păstrare din acele oraşe — ceeace din nenorocire nu a fost şi la noi — şi astfel s'au descoperit în ultima jumătate de secol adevărate comori de documente româneşti în arhivele celor trei oraşe săseşti de lângă vechile noastre hotare.

Cele dintâi au fost descoperite la 1881 şi proveneau dela Braşov, dar au fost găsite întâmplător de răposatul D. A. Sturdza la un anticar la Wiesbaden, pe la care căută monede vechi. Erau 19 scrisori, douăsprezece dela Domni şi şapte dela boieri din secolii XVI—XVIII. Cele mai vechi sunt scrise slavoneşte, celelalte româneşte; toate sunt îndreptate „Judeţului şi pârgarilor" sau „maghistratului" cetăţii Braşov. Toate au fost comunicate Academiei la 7 Maiu 1882 şi publicate unele cu facsimile la 1888 în Anale-Memorii, tom. VIII (1885—6), pag. 239—259. Nici după această publicare, istoricii nu au căutat alte documente privitoare la aceleaşi relaţii în archiva oraşelor săşeşti vecine Sibiu, Braşov, Bistriţa.

Cele-lalte descoperiri au fost făcute tot la Braşov, în 1895, când arhivarul Stenner a atras asupra lor atenţiunea lui Ioan Bogdan şi a Profesorului Dr. L. Miletici dela Sofia, care făcea cercetări istorice şi etnografice asupra coloniilor bulgăreşti din Ardeal. Amândoi au înţeles însemnătatea pentru istoria românească a acelor rămăşiţe uitate din secolii trecuţi în arhiva Braşovului. Răposatul Tocilescu ajungând la cunoştinţa descoperirii, a comunicat-o lui D. Sturdza, care era Ministru şi cu zelul lui obişnuit pentru cele istorice a dispus şi s'a făcut fotografierea tuturor documentelor, în două exemplare, urmând ca un exemplar să fie dat Academiei, iar Tocilescu să păstreze un exemplar, după care să pregătească publicarea lor.

Lucrarea mergea însă încet, fără să ştie nimica despre înaintarea ei. S'au ivit apoi şi alte cauze de supărări între Academie, ale cărei lucrări erau sub conducerea lui D. Sturdza ca Secretar general şi Tocilescu, care, cu toate repetatele cereri verbale şi scrise nu a dat Academiei exemplarul din fotografiile documentelor spre a puteà fi studiate şi de alţii. Tocilescu pregătia publicarea textelor şi traducerea lor cu ajutorul câtorva slavişti, cum erau d-l Profesor Stoica Nicolaescu, care a colaborat şi la transcrierea textelor originale şi la traducerea lor, răposatul profesor Pol. Syrcu, născut român basarabean şi ajuns profesor la Universitatea din St. Petersburg, d-l E. Kozak, fost profesor la Universitatea din Cernăuţi.

Ion Bogdan, întors cu adâncă pregătire slavistică făcută la Viena în şcoala lui V. Jagič şi la St. Petersburg, cunoscând documentele braşovene slavo-române dela 1895, a publicat la 1902 asupra lor un studiu larg din toate punctele de vedere, însoţit de traducerea integrală a celor mai însemnate şi de regestele celorlalte. Acest volum a fost aspru criticat de Tocilescu în Academie cu ocazia prezentării lui la concursul premiilor din 1903. La 1905 I. Bogdan publică o nouă ediţie fundamental prefăcută a lucrării sale, din care tomul I cuprinde documentele din 1413—1508 atât textele slavoneşti însoţite de traducere românească şi de note istorice, cât şi cele scrise latineşte rămase tot aşa de necunoscute.

In aceste împrejurări în anii 1905—6, răposatul Gr. Tocilescu a pus în tipar aceleaşi documente în prelucrarea sa la tipografia Holzhausen din Viena, arătând că lucrarea se face pentru Academie spre a fi cuprinsă în colecţia de documente Hurmuzaki. S'au tipărit 68 coale (544 pagine) în formatul in-quarto al acelei colecţii. La Academie nu se ştiea nimic despre această lucrare, care nu mai aveà rost după publicarea a doua a lui Bogdan apărută la 1905.

Lucrarea dela Viena a fost părăsită de Tocilescu († 28 Sept. 1909); iar coalele tipărite au rămas în depozitul tipografiei Holzhausen, care de mai multe ori a cerut dela Academie plata lucrării, sau a propus vânzarea coalelor tipărite, neavând nici un titlu de drept pentru a pretinde plata ei. Erà totuşi o amintire neplăcută rămasă pe numele ţărei şi al Academiei Române pe urmele unui bărbat român, care avusese o înaltă situaţie ca profesor, ca învăţat şi ca membru al Academiei. Această amintire trebuia înlăturată cât mai curând, ceea ce se poate face cu folos pentru învăţământul nostru universitar istoric şi filologic.

Documentele în număr de 534, din secolii XIV—XVI cuprinse în acest volum sunt tipărite în cel mai perfect atelier de tipărituri slavice ce a existat vreodată: textul slav este reprodus cu precizie diplomatică adecă întocmai cum se află dispuse în original caracterele grafice drepte şi suprapuse; textul slav este însoţit de traducerea verbală românească. Cu aceste dispoziţii de reproducere însoţite de traducere, această publicaţie, aşa trunchiată, cum a rămas, este un foarte preţios material mai ales pentru pregătirea tineretului care se destinează studiilor de istorie naţională românească şi de filologie slavo-română.

I. B.

Martie 1931.

CUPRINSUL

I. DOCUMENTE DIN ŢARA-ROMÂNEASCĂ

PARTEA I. — PRIVILEGII COMERCIALE, HRISOAVE, SCRISORI, RĂVAŞE şi PORUNCI DOMNEŞTI

PARTEA II. — SCRISORI DE ALE MITROPOLIŢILOR, BOERILOR, JUDEŢILOR şi PÂRGARILOR, PRECUM şi ALTE ACTE şi ÎNSEMNĂRI DE LA PERSOANE PARTICULARE.

I. SCRISORI DE LA MITROPOLIŢI.

II.— SCRISORI DE LA BOERI.

III. — SCRISORI DELA JUDEŢI, PÂRGARI, CORPORAŢIUNI şi PERSOANE PARTICULARE.

II. DOCUMENTE DIN MOLDOVA.

PARTEA I. PRIVILEGII COMERCIALE, PORUNCI şi SCRISORI DOMNEŞTI.

PARTEA II. — SCRISORI DE ALE CLERICILOR, BOERILOR, ŞOLTUZILOR, PÂRGARILOR şi ALTOR PERSOANE PARTICULARE.

V. ŞOLTUZI, PÂRGARI ŞI PARTICULARI.

I.

DOCUMENTE DIN ȚARA-ROMÂNÉSCĂ.

Partea I.

Privilegiĭ comerciale, hrisóve, scrisorĭ, răvașe și poruncĭ domnescĭ.

I.

Srațimir, țarul bulgăresc din Vidin (1369—1398).

No. 1.

Fără loc și dată. Srațimir către Brașovenĭ pentru libertate de comerciŭ în «cetatea domnuluĭ Craiŭ», adică în Vidin.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 456. Pecetia în dos.

† Ѿ гн̂а цр҇ѣ Срацимира, жупану Ꙗкову Херъману, фолногю, и Петру Фанигълю, и вемъ пургаромъ: що ми сте писали и поручали, да ви лю̂ хо̂ свободно, тако — ми бга — волно и свободно да идѫ гн̂а крала лю̂ у гн̂а крала гра̂ и да тръгуѫ, що имъ е драго. А ѣ давамъ мою веру цр҇ву и ꙗ ихъ узимамъ на мою дшю, како да су ѿ цр҇ва-ми съблюдени, да имъ не буде пакоста некоꙗ, ни до еднога вл҇а, како сами да видите. И ѡще да су почтани и полюбени ѿ цр҇ва-ми, кои донесе листъ ѿ ва.

O mână ținênd un sceptru. Іѡанъ Срцимїрь цр҇ъ Блъгаромъ.

Adresa în dos: † ѿ гн̂а цр҇ѣ Срацимира, жупану Ꙗкову и всемъ пургаромъ брашевскимъ.

† De la domnul țar Srațimir, jupânuluĭ Iacob Herman folnoghiu și luĭ Petru Fainghel și tutulor părgarilor: ceea ce mĭ-ațĭ scris și orânduit, ca ómeniĭ voștri să umble slobod, ast-fel, pe Dumnedeul meŭ, volnic și slobod să vină ómeniĭ domnuluĭ craiŭ în cetatea domnuluĭ craiŭ, și să târguéscă ce le e pe plac. Iar eŭ dau credința mea împĕrătéscă și eŭ îĭ ĭaŭ pe sufletul meŭ, să fie de împĕrăția mea păzițĭ, spre a nu le fi nicĭ-o pagubă, nicĭ până la un fir de pĕr, cum înși-vĕ o să vedețĭ. Și încă vor fi cinstițĭ și iubițĭ de împĕrăția mea ceĭ carĭ vor aduce carte de la voĭ.

Ioan Srațimir, țarul Bulgarilor.

Adresa în dos: † De la domnul țar Srațimir, jupânuluĭ Iacov și tutulor părgarilor brașovenĭ.

II.

Dan voevod, fiul luĭ Radul voevod (1384—1386).

No. 2.

Privilegiul vamal al luĭ Dan voevod pentru oraşul Tîrgovişte.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 3. Pecetia în faţă.

† Ιω҃ Да҃ велнкын вѡевѡда н гнь самодръжавнын, дава҃ гво-мн сне ѡрнзмо гва-мн ѡрашꙋ гва-мн, Трьговнщѣно҃. Тꙋзн вн ѡсвобажда҃ гво-мн ѿ въсего, н ѿ кꙋмеркѣ, да не дасте нигде, тькмо въ Трьговнщн. А ѡно да ходнте н по Севернꙋ н по въсѣ тръгово, н въ Браилово н по въсен земн гва-мн, нигде да не дасте. Н како сте дале пръво кꙋмеркъ, такозн н ннѣ: ѿ мажж воскь ·вı҃· дꙋка҃; флорнѧ да нѣ; ѿ пнпе, ѿ шофра, ѿ желѣзо, ѿ бꙋбакн, реше ѿ въса кꙋпна, да дасте кꙋмеркь долꙋ по-слабо, како сте дале прн днн стары гпаре, такозн н ннѣ. А хто бы развалн ѿ волѣ гва-мн, мака н само гво-мн, да е прокла҃ ѿ ха҃ ба҃ въседръжнтелѣ, амн҃.

† Ιω҃ Дань вѡевѡ, [L. P.] мнлтı҃ж бжıеа гнь.

† Iω Dan, marele voevoda şi domn de sine-stăpânitor, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele oraşuluĭ domnieĭ mele, Târgoviştenilor. Iată vĕ slobozesce domnia mea de tóte şi de cumerc (vamă), să nu daţĭ nicăierea, numaĭ în Tîrgovişte. Şi măcar că veţĭ umblà şi la Severin şi prin tóte tîrgurile, şi la Braila şi prin tótă ţara domnieĭ mele, nicăierea să nu daţĭ. Şi precum aţĭ dat maĭ înainte cumerc, aşijderea şi acum: de la maja de céră 12 ducaţĭ; florinĭ să nu fie; de la piper, de la şofran, de la fĭer, de la bumbac, cu un cuvênt: de la tótă marfa să daţĭ cumerc ceva maĭ scăḑut, precum aţĭ dat în ḑilele bĕtrânilor domnitorĭ, ast-fel şi acum. Ĭar cine ar călcà (acésta) dintre boeriĭ domnieĭ mele, măcar şi însăşĭ domnia mea, să fie proclet de Christos Dumneḑeul a-tot-ţiitorul, amin.

† Iω Dan voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

III.

Mircea voda cel Bĕtrân (1386—31 Ian. 1418).

No. 3.

Câmpulung, 1413 august 6. Mircea vodă cel Bĕtrân înoeşte şi întăreşte vechile privilegiĭ comerciale ale Braşovenilor în Ţara-Românéscă.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 779. Pecetie atîrnată.

† Азъ нже въ ха҃ бга҃ блговѣрннн н хтолюбнвн н самодръжавнн Ιω҃ Мнрча, велнкын воевоⷣ н гнь, ѡбладающꙋ-мн н гвꙋжщꙋ-мн въсен земн Ѹгровлахıн н запланнскы, еще н кж

татарскы страна, и ѡба по по въсемꙋ Подꙋнавиꙋ, даже и до великаго море, и матиѫ бжїеѫ и Дръстрꙋ граꙋ влале. Блгwпроизволи гво-ми свои блги произволенїе, чисти и светлы срце, и дарова сїи хрїсовꙋ гва-ми и испълни прошенїе пръгаре брашоскы, поне просихѫ гво-ми, ꙗко да поновиⷨ и да ꙋтръди закони, що са имали ѿ пръродители гва-ми за кꙋ[р]мерк, по тѫгово ꙋ земи гва-ми и на пѫти брашоско дорї до Бран; ꙗко да даваѫ: ѿ . а҃ . вилар Ипри фетꙋ, ѿ хꙋсолови пе, ѿ Колꙋн'и . вı҃ . дꙋ, ѿ Че . ѕ҃ . дꙋ, а ѿ реза вилар ни; и хто носи шакы фрѫскыѫ, нищо; ѿ возиницѫ ме . вı҃ . дꙋ, ѿ вино возиницѫ . ѕ҃ . дꙋ, ѿ конѣ, кои к'ꙋпи, . ѕ҃ . дꙋ, ѿ мажѫ восѫ . вı҃ . дꙋ, ѿ пипе, ѿ шофра, ѿ баба, ѿ в'ълнѫ камилевѫ, ѿ агнат'ини, ѿ кожїе и ѿ кꙋпиѫ ини, що дохода ѿ море, ѿ р҃ . пе . г҃ . пе; бравъ свини . в҃ . дꙋ, во . г҃ . дꙋ, кр'ава . г҃ . дꙋ, ѿ wна дꙋ, ѿ елениѫ кожѫ . а҃ . дꙋ; ако бѫдѫ дрꙋгиѫ кожѫ с неѫ, да не да нищо; ѿ мѣ сиренїе . а҃ . дꙋ; кони, кои мене мимо Тꙋрчъ, . г҃ . бани; пѣше ба. И еще кои поминꙋѫ с ри, ѿ кола . а҃ . рїбѫ, а връхꙋ що ще би, да не да нищо. А на Бран ма . а҃ . пра, а на кола ꙋ Тръшо . а҃ . рїбѫ; ꙋ Тѫговище такожере; кw товаре бѫ съ щи либо, . г҃ . дꙋ; и на Дѫбовицѫ, ꙋ кола, колико коне, толикози и дꙋ и . а҃ . рибѫ; а ѿ кw товаре . г҃ . бани, а ѿ ини кꙋпеи нищо; и ко слоде . а҃ . дꙋ, и пѣшец'ь ба. И еще, кои си дава добитѫ ꙋ длъг'ь, да си ище длъжника или еци, аще има; а ѿ права члка да са варꙋѫ; а нито пр'ава члка да не батꙋе. Єще к'то са ще пок'ꙋси ѿ болѣр гва-ми, вел'ицѣ же и мали, бѫ да е к'ꙋпе тоизи кꙋмерк'ь, бѫ да е ком-либо мать дадена, та прїложи та не стои на що сѫ ꙋтвръди и закони на пръво законѣ, тw такови има приѫ велико зло и wр'гиѫ ѿ гва-ми. И се бы, еги доиде Фелети и Мар'ти и Крꙋ ꙋ Дългополи. И се свѣте: Раꙋ ба, жꙋпа Андрїа, жꙋпа Раꙋль, бра жꙋпа Казана, жꙋпа Шерба Биchаре, жꙋпа Стwика Рꙋси, жꙋпа Бадѣ Вамешо. И азъ лwѳе Бадови писа, мца авгꙋст[а] . ѕ҃ . днь, въ лѣ ҂ѕцка, ен . ѕ҃.

Іѡ Мирча вwев, [Locul unde atârnă pecetia.] милтїа бжїеа гнь.

† Eŭ cel întru Christos Dumneḑeŭ bine-credincĭosul și de Christos iubitorul și de sine-stăpânitorul Iω Mircea, marele voevoda și domn, stăpânind și domnind peste tótă ţara Ungrovlachieĭ, și a părţilor de peste munţĭ, și încă peste părţile Tătărescĭ și pe amêndouĕ laturile, pe tot de-alungul Dunăreĭ, chiar până la marea cea mare, și cu mila luĭ Dumneḑeŭ și stăpânitor al cetăţiĭ Dîrstor, bine-voit-a domnia mea, prin buna mea voinţă, cu inimă curată și luminată, și dăruit-am acest chrisov al domnieĭ mele și împlinit-am cererea părgarilor Brașovenĭ, căcĭ aŭ rugat eĭ pe domnia mea, ca să înnoesc și să întăresc legile, ce aŭ avut eĭ de la străbuniĭ domnieĭ mele pentru cumerc prin târgurile din ţara domnieĭ mele și pe drumul Brașovuluĭ până la Brăila; ca să dea: de 1 vilar de Ipriŭ un fertun, de Leubia un perper, de Colonia 12 ducaţĭ, de Cehia 6 ducaţĭ, iar de vilar tăiat nimica; și cine aduce șepcĭ frăn-

cescĭ, nimica. De butoiu de miere 12 ducaţĭ; de butoiŭ de vin 6 ducaţĭ; de cal, cine cumpĕră, 6 ducaţĭ; de maja de céră 12 ducaţĭ; de piper, de şofran, de bumbac, de pĕr de cămilă (camelot), de (lână de) mĭeluşeĭ, de pĭeĭ şi de alte mărfurĭ, ce vin de la Mare, de la 100 perperĭ, 3 perperĭ. Mascurul 2 ducaţĭ, boul 3 ducaţĭ, vaca 3 ducaţĭ, de berbece 1 ducat, de pĭele de cerb 1 ducat; dacă vor fi alte pĭeĭ cu dênsa, să nu dea nimica. De la burduful de brânză 1 ducat; călăreţul care trece pre la Turciu (Bran) 3 banĭ; pedestrul 1 ban. Şi încă ceĭ ce vor trece cu pesce, de la car 1 pesce; ĭar de ce va fi pe d'asupra, să nu dea nimica. Ĭar la Brăila: maja 1 perper, ĭar la car în Târgşor 1 pesce. La Târgovişte aşijderea; calul încărcat, fie cu ori-ce, treĭ ducaţĭ. Şi la Dâmboviţa: la car câţĭ caĭ, atâţĭa şi ducaţi, şi un pesce; ĭar de calul împovărat 3 banĭ, ĭar de la alte mărfurĭ, nimica. Şi calul slobod un ducat, şi pedestrul un ban. Şi încă, cine îşĭ dă avutul pe datorie, să-şĭ caute datornicul, saŭ chezaşiĭ, dacă are; ĭar de omul drept să se ferésca; şi nimenea pe omul drept să nu băntuéscă. Şi încă, cine se va ispiti dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ şi micĭ, fie că este cumpĕrat acel cumerc, fie că este cuĭ-va milă dată, şi va adăuga şi nu va sta pe ceea ce am întărit şi am legĭuit, pe legea d'întâiŭ, apoĭ unul ca acela are a primi mare rĕŭ şi urgĭe de la domnia mea. Şi acésta a fost când aŭ venit Felentin şi Martin şi Cruş la Dlăgopole (Câmpulung). Şi ĭată martoriĭ: Radul banul, jupânul Andriaş, jupânul Radul, fratele jupânuluĭ Cazan, jupânul Şerban Bilcĭarev, jupânul Stoica Rusin, jupânul Badea al Vameşuluĭ. Şi eu logofĕtul Baldovin am scris în luna luĭ August 6 ḑile, în anul 6921, indictionul 6.

† Iω Mircea voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

IV.

Mihail vodă, fiul şi asociatul la domnie al luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1391—31 Ian. 1418).

No. 4.

Mihail vodă către Braşovenĭ şi Rîjnovenĭ, în privinţa chipuluĭ de plată a datoriilor dintre eĭ şi lacuitoriĭ din Ţara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 217. Pecetie în faţă.

† Ĭωань Михаил воєвода и гнь, дава гво-ми сїа ѿризмо гва-ми сѣмзи Брашовѣно и Ръжнвѣнѡ, ꙗко варе кои члвкь ѿ зема гва-ми рѡтелѣ и гва-ми има дльгь ꙋ Брашовѣнь, а онь да поде тамо, да си ище дль ѿ длъжника; а комꙋ не би плати ѿ вола, а тои да го тагли прѣ пръгари, да ако щж имѣти ѿ кждꙋ[1] взати, а тїе мꙋ щж плати;

[1] кж este scris d'asupra cu litere maĭ micĭ.

ȃще ли не би има҃ дльжнико ѿ кѫдѹ плати, а ѡнь да си вїе ѡчи, що нѣ сї е да҃ добить ѹ добрѫ члка. А никто да не смѣеть взати зде залѡ ѿ правѣ лю, ѿ Брашовѣ; и нигде се не залѡжѫ; ѡти варе кто се би покѹсиль, да и позабави, ȃще и вла едн, има изгинѫ ѿ ртлѣ гва-ми и ѿ гво-ми; нѫ корижe да си ище тамо длъ ѿ дльжника, по ѡризмѹ гва-ми.

† Іѡ Мнїль вѡев, [L. P.] млтїѫ бжїеѫ гнь.

† Ioan Mihail voevoda şi domn, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele tutulor Braşovenilor şi Râjnovenilor, ca varece om din ţara părinteluĭ domnieĭ mele şi a domnieĭ mele are datorie la Braşovenĭ, apoĭ el să mérgă acolo, ca să-şĭ scótă datoria dela datornic; iar cuĭ nu i s'ar plătì de voe, acela să-l tragă (în judecată) înaintea pârgarilor, şi dacă vor avé de unde să ià, apoĭ aceştia să-ĭ plătéscă luĭ; iar dacă nu ar avé datornicul de unde să plătéscă, atuncĭ el să-şĭ bată ochiĭ, că nu şĭ-a dat avutul la om bun. Şi nimenĭ să nu îndrăznéscă a luà aicea zălog dela ómeniĭ dreptĭ, dela Braşovenĭ; şi nicăirea să nu se zălogéscă; căcĭ oricine ar cutezà, ca să-ĭ împedice pe dânşiĭ, măcar cât un fir de păr, acela are să piară de părintele domnieĭ mele şi de domnia mea; ci fiecare să-şĭ caute acolo datoria dela datornic, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Mihail voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 5.

Mihail vodă către slugile domneştĭ din Cetatea Dîmboviţeĭ şi către vameşiĭ din Rucăr şi din Bran pentru vama Braşovuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 216. Pecetie în faţă.

† Іѡ Михаи, великїи воевода и гнь, пише гво-ми слѹга гва-ми ѿ Дѫбовицѫ гра, вамешѡ ѿ Рѹке и ѿ Тѹрчь. И такози ви ѡрисѹеть гво-ми, іако да сѫ сте варѹвале ѿ сьхзи Брашовѣ, не грабѣте и, нѫ и взимаите вамѫ правѫ, па и и оугаждаите и коматѣ сѹкнѣна, ако вьзимаѫ рѣзаны, калцѣ, либо по . г . д . лакти, не дѣите и вамѹвати, нѫ ходѣте право и живѣте с ними лѣпо и добрѣ, да се неплача ѿ ва по-миѡ ртлю гва-ми, как то до нн҃ѣ, либо гвѹ-ми, та да си чѹѫ нѣ рѣчи ѿ рѡтелѣ гва-ми вьзради рѣ вашѫ, поне има гво-ми велико зло ѹчинити томѹ/мѹ)зи члкѹ, що и би позабави по неправдѣ, ȃще и вла еди. Ино неще бити, по ѡризмѹ гва-ми.

† Іѡ Мнїль вѡевѡ, [L. P.] млтїа бжїеа гнь.

† Iω Mihail, marele voevoda şi domn, scrie domnia mea slugilor domnieĭ mele dela Cetatea Dâmboviţiĭ, vameşilor dela Rucăr şi din Turciŭ, şi aşa vă porunceşte domnia mea, ca să vă feriţĭ de aceştĭ Braşovenĭ, să nu-ĭ prădaţĭ, ci să le luaţĭ lor vama dréptă; maĭ mult încă, să le îngăduiţĭ şi bucăţile de postav, — dacă le iaŭ tăiete, — călţunĭ, orĭ câte treĭ, patru coţĭ, — să nu-ĭ vămuiţĭ; ci umblaţĭ cu dreptate şi trăiţĭ cu dânşiĭ frumos şi bine, să nu se maĭ plângă de voĭ maĭ mult părinteluĭ domnieĭ mele, ca până acum, saŭ domnieĭ mele, şi să nu-mĭ maĭ aud niscaivà vorbe dela părintele domnieĭ mele, din pricina vorbelor vóstre, căcĭ domnia mea are să facă mare răŭ aceluĭ om, care ĭ-ar împedecà pe nedreptate, măcar cât un fir de păr. Alt-fel să nu fie, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Mihail voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

V.

Radul vodă Praznaglava, fiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1421—1422, 1424—1427).

No. 6.

1421 maiu 17. Tractatul de pace şi de alianţă al luĭ Radul vodă cu Braşoveniĭ şi cu ţara Bîrseĭ.

Orig. pergament, Arch. Braş. no. 776. Cinci pecetiĭ atîrnate.

† Іѡ Раулъ воевода и гнь, ѡбѣщава са гво-ми ѿ сего дне, ѿ колѣ си дадохѫ Брашовѣни добитѡ, ꙗко да е ми посрѣ нами и да е една ꙁемлѣ съ ꙁемла гва-ми, да живѫ мирно и еднодшно ве Брашe и въсѣ ꙁемлѣ Бръсѣнскаа, и ѡбѣщава са гво-ми, ꙗко врамаш тѣ да е врамашъ гвꙋ-ми, а врама гва-ми да е врамашъ Брашовѣнѡ и въсе ꙁемли Бръсѣнскои; и да ми сѫ съ въсѫ правдѫ, и гво-ми да и сѫ съ правѫ, да сѫ въ слободѫ и да са не боѫ ни ѿ еднѧѫ ꙁлобѫ, ни плѣ, ни хѫса, ни иꙁе, ни ꙁало, ниже да и са испакости нищо ѿ ꙁемли гва-ми, нѫ да[1] сѫ еднна ꙁемлѣ съ ꙁемла гва-ми; и да кꙋпчꙋѫ лю гва-ми въ ꙁеми вашеи, и да ѡставлѣните въсѣкѫ кꙋпла, да доходи въ ꙁема гва-ми, и хлѣ и железо или бѫ что да ходе слободно, и да живемо мирно и еднодшно, съ правдѡ и истинѡ, а гво-ми да и съмъ съ правдѫ и да и не мисли ꙁло. И дава гво-ми вѣрѫ и дшѫ гва-ми, и вѣра и дша въсѣ болѣръ гва-ми: вѣра жпа Раула, вѣра жпа Влъкана, вѣра жꙋпа [Na]на, вѣра жпа Стана, вѣра жꙋпа Влъꙁана, вѣра жпа Нега, вѣра жпа Драгича, вѣра Михаила провиниꙗр, вѣра Раоула Сахакова, вѣра Ѿча Лꙋгашъ. И варе кто са би покуси, ꙗко да прѣстѫпи сїе клеви, тѡ таковаго да ꙋбие

[1] да scris d'asupra rînduluĭ în acelaş timp cu aceĭaşĭ mână şi cernélă.

г҃ь б҃ь, ꙁде же тѣло, а въ бж҃щїи вѣкъ д҃шеж, и да има ѹчастїе съ Їюдж и съ Ἀрїе, и да е проклꙗ ѿ ѡ҃ца и с҃на и ст҃го д҃ха и ѿ . т҃ . и . и҃і . с҃тыи ѿ҃цъ, иже въ Никеи, амн. Иписа сꙗ в лѣ ѕ҃ . ц҃ . к҃ѳ, ендиктїѡ . д҃і . маїꙗ . ꙁі . д҃нъ.

Їѡ҃ Радѹ вѡевѡ, [Locul unde atîrnă pecetia.] мл҃тїа бж҃їеꙗ г҃нь.

În lungul margineĭ despre stânga de sus în jos: † и да не држите ꙁли лю посрѣ ва, що и не люби гво-ми, да не прбиваꙗ посрѣ ва; ни гво-ми, да не држи ꙁли лю.

În lungul margineĭ despre drépta de jos în sus: и да сꙗ сѫде сираци гва-ми прѣ гва-ми, а сираци ваши прѣ вами, и да и нѣ криво.

† Iω Radul voevod și domn, făgăduesce domnia mea din ḑiŭa acésta, de când șĭ-aŭ dat Brașoveniĭ avutul, ca să fie pace între noĭ și să fie o singură țară cu țara domnieĭ mele, ca să trăĭască în pace și într'un suflet tot Brașovul și tótă țara Bîrséscă. Și se făgăduesce domnia mea: ca vrăjmașul acestora să fie vrăjmașul domnieĭ mele, ĭar vrăjmașul domnieĭ mele să fie vrăjmașul Brașovenilor și al tóteĭ țĕri Bîrsescĭ; și să-mĭ fie eĭ cu tótă dreptatea, și domnia mea să le fiŭ lor cu dreptate; să fie în libertate și să nu se témă de nicĭ-o rĕutate, nicĭ de prédă, nicĭ de jaf, nici de oprélă (confiscare), nicĭ de zălog, nicĭ în nimic să n'aĭbă daună din țara domnieĭ mele, ci să fie eĭ o singură țară cu țara domnieĭ mele; și să negoțéscă ómeniĭ domnieĭ mele în țara vóstră, și să lăsațĭ orĭ-ce marfă să vină în țara domnieĭ mele: și păĭne și fĭer și orĭ-ce ar fi, să umble slobod; și să trăim în pace și într'un suflet, cu dreptate și cu adevĕr. Iar domnia mea să le fiŭ cu dreptate și să nu le gândesc rĕŭ. Și dă domnia mea credința și sufletul domnieĭ mele și credința și sufletul tutulor boerilor domnieĭ mele: credința jupănuluĭ Radul, credința jupănuluĭ Vălcan, credința jupănuluĭ Nan, credința jupănuluĭ Stan, credința jupănuluĭ Vălcsan, credința jupănuluĭ Neg, credința jupănuluĭ Drăghicĭ, credința luĭ Mihail protovistierul, credința luĭ Radul Sahacov, credința luĭ Oncea Lungaș. Și vare-cine se va încerca ca să calce aceste jurăminte, pe unul ca acela să-l ucidă Domnul Dumneḑeu, aci cu trupul, ĭar în vécul viitor cu sufletul, și să aĭbă parte cu Iuda și cu Arie, și să fie proclet de Tatăl, și de Fiul, și de Sfîntul Duh, și de ceĭ 300 și 18 sfinți părințĭ ceĭ din Nichea, amin. S'a scris în anul 6929 indictionul 14, Maĭ a 17 ḑi.

† Iω Radul voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

În lungul margineĭ despre stînga de sus în jos: † Și să nu ținețĭ ómenĭ rĕĭ printre voĭ, pe carĭ nu-ĭ ĭubesce domnia mea, să nu petrécă printre voĭ; nicĭ domnia mea să nu ție ómenĭ rĕĭ.

În lungul margineĭ despre drépta de jos în sus: Și să se judece supușiĭ domnieĭ mele înnaintea domnieĭ mele, iar supușiĭ voștri înaintea vóstră, și să nu le fie lor strâmbatate.

No. 7.

Târgoviște 1421 noembrie 21. Privilegiul comercial al luĭ Radu-vodă pentru Brașovenĭ, reînoindu-le privilegiile anterióre.

Orig. pergament, Arch. Braș. no. 771. Pecetie atîrnată.

† Иже въ ха бга блговѣрны и хлюбиви и самодръжавни Іѡанъ Раулъ великыи воивода, мтіѫ бжіеѫ и бжіе дарованіемъ ѡбладаѫщꙋ-мꙋ и гвꙋѫщꙋ-ми въсеѫ земле ѫ оуггровлахыискоѫ, блгопроизволи гво-ми своимъ блгымъ произволеніемъ, чисти и свѣтли срцемъ, и дарова сьи въсечтны и блгоѡбразны и прѣпочтанны иже на въсѣмы чати и даровъ настоѫи хрисовꙋ гва-ми, и исплъни прошеніе пръгаремъ брашевскы, понеже просиха гво-ми, ꙗко да имъ понови и да имъ ꙋтвръди закони, що сѧ имали ѿ прѣрѡтели гва-ми за кꙋмеркы, по въсѣхъ тръговѡ по земли гва-ми и на пѫти брашовско дори до Бранлѡ, ꙗко да даваѫтъ: ѿ . а . виларъ Ипріꙋ фертꙋ., ѿ хꙋсꙋлеви . а . пе, ѿ Колꙋни . ві . дꙋ, ѿ Че . ѕ . дꙋ, а ѿ наръза виларъ нищо; и хто носитъ шапкы фрѫскіѫ и бобовь и желѣзо,[1] нищо; а ѿ возиницѫ ме . ві . дꙋ, а ѿ возиницѫ вино . ѕ ., а ѿ конѣ, кто кꙋпи, . ѕ . дꙋ, а ѿ маѫѫ восѫ . ві . дꙋ, а ѿ пипе и ѿ шафра и ѿ бабакь и ѿ влъиѫ камилевѫ и ѿ агнатини, и ѿ кожіе и ѿ кꙋпіѫ иніѫ, що дохода ѿ морѣ, ѿ . р . пе . г . пе; бра свини . в . дꙋ, во . г . дꙋ, крава . г . дꙋ, ѡвѫ . дꙋ .; ѿ еле- ніѫ кожѫ дꙋ, ако ли бѫдѫ дрꙋгіѫ кожа с неѫ, нищо; ѿ мѣ сіреніе . а . дꙋ; кони, кои мине мимо Тꙋрчъ, . г . бани, а пѣшецъ . а . ба; и еще кои поминꙋѫтъ с рибѫ, ѿ кола . а . рибѫ, а що бѫде връхꙋ, нищо да не да. А на Бран: ѿ маѫѫ . а . перпера, а ѿ една кола въ Тръгшоръ . а . рибѫ; ꙋ Тръговище такожере; ко товаре, бѫди съ щи либо, . г . дꙋ; и на Дѫбовицѫ, въ кола колико сѧ коне, толикози и дꙋкати; і ѿ кола . а . рибѫ, а ѿ конъ товаре . г . бани, а ѿ ини кꙋплѣхъ нищо; и ко слободе . а . дꙋ, и пѣшецъ ба . И еще кои си дава добито въ длъ, да си ищетъ длъжника или емци, аще има, а ѿ права члка да сѧ варꙋѫтъ, а нихтоже права члка да не батꙋватъ. Еще же кто сѧ ще покꙋситъ ѿ болѣръ гва-ми, вѣлицѣх же и мали, бѫди да е кꙋпенъ тоизи кꙋмеркъ, бѫди да е мть дадена комꙋ-либо, та приложи, а нестоитъ на що е гво-ми ꙋтвръди и ꙋзакони на пръво законѣ, то такови има пріѫти велико зло и ѡргіѫ ѿ гва-ми. И се бы, еги доиде кѫ гвꙋ-ми Рѣве Ханѫ и Кртѣ ѿ Ражновь; и се бы въ Тръговище. Свѣтележе: жꙋпа Влъка, и жꙋпа Нанъ, и жꙋпа Влъкса, и Ага ба, и жꙋпа Раулъ Сахаковъ, и Михаилъ вистї[аръ][2], и азъ лѡѳе Гергина, еже исписа въ Тръговищи, мца ноеврїа . ка . днь, в лѣ ,ѕ . ц . л . ени . еі.

† Іѡ Радꙋ воевѡ, [Locul unde atîrnă pecetia.] мтїа бжїеа гнь.

---

[1] и бобовь и желѣзо scris d'asupra rânduluĭ de aceeașĭ mână, în acelaș timp și cu aceeașĭ cernélă.

[2] Litere șterse de timp în original.

† Cel întru Christos Dumnedeŭ bine-credincĭosul și de Christos iubitorul și de sine-stăpânitorul Ioan Radul, marele voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ și cu darul dumnedeesc stăpănind și domnind peste tótă țara Ungrovlahică, bine-voit-a domnia mea prin buna sa voință, cu inimă curată și luminată, și dăruit-am acest pré cinstit și bine închipuit și pré respectat, cel maĭ pre sus de tóte cinstile și darurile, hrisovul de față al domnieĭ mele, și am împlinit cererea părgarilor Brașovenĭ, căcı aŭ rugat pe domnia mea, ca să le înnoesc și să le întăresc legile, ce aŭ avut de la strĕbuniĭ domnieĭ mele pentru cumercurĭ, prin tóte tărgurile prin țara domnieĭ mele și pe drumul brașovenesc pănă la Brăila, ca să dea: de 1 vilar de Ipriŭ un fertun, de Leubia 1 perper, de Colonia 12 ducațĭ, de Cehia 6 ducațĭ; ĭar de vilar tăiat nimica. Și cine aduce șĕpcĭ frăncescĭ și boboŭ și fer, nimica; ĭar de butoiul de mĭere, 12 ducațĭ; ĭar de butoiul de vin 6; ĭar de cal, cine cumpĕră, 6 ducațı; ĭar de maja de céră 12 ducațĭ; ĭar de piper, și de șofran, și de bumbac, și de pĕr de cămilă (camelot), și de (lână de) mĭelușeĭ și de pieĭ și de alte mărfurĭ ce vin de la Mare, de la 100 perperĭ, 3 perperĭ; mascurul 2 ducațı, boul 3 ducațĭ, vaca 3 ducațĭ, berbecul un ducat; de pele de cerb un ducat, ĭar dacă vor fi alte pĭeı cu dênsa, nimica. De burduful de brânză, 1 ducat. Călărețul care trece pe la Turciŭ 3 banĭ, ĭar pedestrul 1 ban; și încă ceĭ ce trec cu pesce: de la car, 1 pesce; ĭar ce va fi pe deasupra, nimica să nu dea. Iar la Brăila: de maĭă, 1 perper; ĭar de un car în Tărgșor 1 pesce; în Tărgoviște, așișderea; calul împovărat, fie cu orĭ-ce, 3 ducațĭ. Și la Dămbovița: la car cățĭ caĭ sunt, atâția și ducațĭ, și de car 1 pesce; ĭar de cal împovărat, 3 banĭ, ĭar de la alte mărfurĭ, nimica. Și calul slobod, 1 ducat; și pedestrul, un ban. Și încă, cine îșĭ dă averea pe datorie, să-șĭ caute datornicul, saŭ chezașiĭ, dacă are; ĭar de omul drept să se ferĕscă, și nimenea pe omul drept să nu bântuéscă. Și încă, cine se va ispiti dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ și micĭ, — fie că este cumpĕrat acel cumerc, fie că ĭeste cuı-va milă dată —, să adaoge, și să nu stea pe ceea-ce a întărit și-a legĭuit domnia mea, pre legea d'ăntêiŭ, unul ca acela are să priméscă mare rĕŭ și urgie de la domnia mea. Și acésta a fost când aŭ venit la domnia mea Revel Hanăș și Cîrstea din Răjnov, și acésta a fost la Tărgoviște. Și martorĭ: jupănul Vălcan, și jupănul Nan, și jupănul Vălcsan, și Aga banul, și jupănul Radul Sachacov, și Mihail vistierul, și eu logofĕtul Gherghina, carele am scris în Târgoviște, în luna Noemvrie a 21 di, în anul 6930, indictionul 15.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 8.

Radu vodă scutesce pe Braşovenĭ de plata vămiĭ la Câmpulung, cum fusese pe timpul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân.

Orig. hârtie, Arch. Braş. no. 227. Pecetia în dos.

† Іѡанъ Радѹлъ воевода и гнъ въсеи земи Ѹггровлахіискои, пише гво-ми приѧтеле гва-ми, пръгаре ѿ Брашо. Тѹзи, за що мѣ сте просиле, за вамѫ ѿ Дългополе, да не бъде, а гво-ми е оставилъ, по-миѡ да не бѫде; ѹчинило е гво-ми, да бѫде по законѹ, како е билъ ѹ дни Мирче воеводе; и тази щѫ дръжа, толко вие да дръжите. Сиракѡ гва-ми криво да и не бъде, зане е мило ѿ ва гвѹ-ми. И бъ ви вели.

† Іѡ Радѹ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † пръгаремъ ѿ Брашо.

† Ioan Radul voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlachică, scrie domnia mea prietenilor domnieı mele, părgarilor din Braşov. Iată, pentru ce m'aţĭ rugat, pentru vama din Dîlgopole (Câmpulung), ca să nu fie, apoĭ domnia mea a lăsat ca maĭ mult să nu fie; a făcut domnia mea, ca să fie după lege, precum a fost în ḑilele luĭ Mircea voevod. Şi acésta voiu ţine, numaĭ voĭ să ţineţĭ; supuşilor domnieĭ mele strâmbătate să nu le fie, pentru că domnia mea are milă de voĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Părgarilor din Braşov.

No. 9.

Porunca luĭ Radu voda către «Ţarul Alexandru» ca să opréscă pe vameşul sau din Rucăr de a luà Braşovenilor maĭ mult peste privilegiul comercial ce dînşiı aŭ cu Ţara-Românéscă. Tot aşa ordonă şi vameşilor din Cetatea Dîmboviţeĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 299. Pecetia în faţă.

† Іѡанъ Радѹль, великыи воивода и самодръжавни гнь въсеи земли оѹгровлахыискои, дава гво-ми сїе ѡризмо гва-ми пръгаре Брашевски и Ражновце и въсеи земли Бръсѣнскои, ıако що имъ е сътворило гво-ми хрисовѹ и закони, що са имале ѿ прѣротелеи гва-ми, такожере да имъ са ѹзима и при гвѣ-ми. Тѡ ра, црю 'Алезадре, варе кто ти е ваме въ Рѹкеръ, да мѹ запрѣти; да ѹзима вамѫ, що е зако, а инако да не смѣетъ ѹчини; и кои либо ще битъ ваме по Дѫбовицѫ, и тои та(ко)жере да имъ ѹзима. Понеже кто са би покѹси, да имъ възме прѣзъ зако, има прїѫти велико зло и ѡргїѫ ѿ гва-ми. А ино нѣ, по ѡризмѹ гва-ми.

Їѡ Радѹ вıвевѡ, [L. P.] милтїа бжїеа гнь.

† Ioan Radul, marele voevod și domn de sine-stăpânitor a tótă țara Ungrovlahică, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele părgarilor brașovenĭ și Răjnovenilor și întregeĭ țĕrĭ Bîrsene, cum că le-a făcut domnia mea hrisovul și legile, ce aŭ avut de la strĕbuniĭ domnieĭ mele, așijderea să li se ĭa (vamă) și în ḑilele domniei mele. Drept aceea, țarule Alexandre, vare cine îțĭ este vameș în Rucăr, să-l oprescĭ; să ĭa vamă, ce este legea, ĭar alt-fel să nu îndrăsnéscă a face. Și cine va fi vameș sub Dâmbovița, și acela așijderea să le ĭa, căcĭ cine s'ar ispiti ca să ĭa peste lege, are să priméscă mare reŭ și urgie de la domnia mea. Ĭar alt-fel nu este, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

VI.

Dan, fiul luĭ Dan și nepotul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1420, 1424, 1427—1431).

No. 10.

Tîrgoviște, 1420 octombr. 23. Dan vodă reînoesce și confirmă Brașovenilor privilegiile vamale ce au avut în Țara-Românéscă de la ceilalțĭ domnĭ strămoșĭ aĭ sêĭ.

Orig. pergament, Muzeul național din Budapesta. no. 71. Pecetia atîrnată.

† Азъ иже въ Х҃а Б҃а бл҃говѣрныи и бл҃гочьтивыи и христолюбивыи Іѡ Дан҃, великыи воевода и г҃нь, м҃тїѫ бж҃їеѫ и бж҃їе дарованїе ѡбладающу-ми и г҃дующу-ми въсеи земи Угровлахїискои, бл҃гопроизволи г҃во-ми, свои бл҃гыи произволенїе, свѣтлыи и чтыи ср҃це, и дарова бл҃гоѡбразнїи иже на въсѣми чтн и даровъ настожи сыи хрисовꙋ г҃ва-ми, и исплъни прошенїе пръгаре Брашовскы, поне просихѫ г҃во-ми, ꙗко да поновн и да ꙋтвръдн закони, що сѫ имали ѿ прѣродителн г҃ва-ми за кꙋмеркъ, по тръгово въ земи г҃ва-ми и на пѫти Брашоскы дори до Бранла, ꙗко да даваѫ: ѿ . а҃ . вила Ипри фертꙋнъ, ѿ хꙋселови пе, ѿ Колꙋнїи . вı҃ . дꙋ, ѿ Че . ѕ҃ . дꙋ, а ѿ ръза вила ни. И хто носи шакы фрѫскыѫ, ни; ѿ возиланцѫ ме . вı҃ . дꙋ; ѿ вино возиницѫ . ѕ҃ . дꙋ; ѿ конѣ, кои кꙋпи, . ѕ҃ . дꙋ; ѿ мажѫ восѫ . вı҃ . дꙋ; ѿ пипе, ѿ шофра, ѿ баба, ѿ вълнѫ камилевѫ, ѿ агнатини, ѿ кожїе и ѿ кꙋпїѫ инѫ, що доходе ѿ морѣ, ѿ . р҃ . пе . г҃ . пепе; бравъ свини . в҃ . дꙋ, во . г҃ . дꙋ, крава . г҃ . дꙋ; ѿ ѡна дꙋ; ѿ еленїѫ кожѫ дꙋ; ако бѫтъ инїѫ кожи с неѫ, да не да нищо; ѿ мѣх сиренїе дꙋ; кони, кои мине мимо Тꙋрчъ, . г҃ . бани; пѣше ба. И еще кои поминѫ с рибѫ, ѿ кола . а҃ . риба, а връхꙋ що ще би, да не да нищо. А на Бран ма . а҃ . пе, а на кола ꙋ Тръшоръ . а҃ . риба; ꙋ Тръговн такожере; ко товаре, бѫ съ цин либо, . г҃ . дꙋ. И на Дѫбовицѫ, ꙋ кола колико коне, толико и дꙋ и . а҃ . риба; а ѿ ко товаре . г҃ . бани; а ѿ ини кꙋпец нищо; и ѿ слободе . а҃ . дꙋ, и пѣше ба.

Ѝ еще кои си дава добитж ѹ длъ, да си ніще длъжника или еци, аще има, а ѿ права члка да са варважт, а нихто права члка да не бантѹе. Єще кто са ще покѹси ѿ болѣръ гва-ми, велицѣ же и мали, бж да е кпе тоизи кѹмеркъ, бж да е комѹ-либо млтъ дадена, та приложи та не стои на що съ ѹтвръди и ѹзакони на правѡ закона, то таковыи има пріжти велико зло и ѡргїж ѿ гва-ми. И свѣте: жѹпа 'Албѹ дворни,[1] жѹпа Борча, жѹпа Вонко, жѹпа Чега, жѹпа Ѹтме, жѹпа Баꙗ, жѹпа Гръдоманъ, Нанота спаръ, Милецъ вистїаръ. Кѡико лиѳе писа въ Тръгови, в лѣ ҂ѕцла, еиднкто . а . ѿ . кг .

† Їѡ Дан воевода, [Locul unde atîrnă pecetia.] милостїж бжїеа гнь.

† Eu, cel întru Christos Dumnedeŭ, binecredincĭosul și blagocestivul și de Christos ĭubitorul, Iω Dan, marele voevod și domn cu mila luĭ Dumneḑeŭ și cu darul dumneḑeesc stăpânind și domnind tótă țara Ungrovlahică, am binevoit domniea mea cu buna mea voință, cu luminată și curată inimă și am dăruit bine închipuitul, care-ĭ maĭ pre sus de tóte cinstile și darurile, presentul acest hrisov al domnieĭ mele, și am îndeplinit cererea pârgarilor brașovenĭ, fiind-că aŭ rugat pe domniea mea, ca să le înnoesc și să le întăresc legile, ce aŭ avut de la strĕmoșiĭ domnieĭ mele pentru cumerc, prin tîrgurĭ în țara domnieĭ mele și pe drumurile brașovenescĭ până la Brăila, ca să dea: de un vilar de Ipriŭ un fertun, de Leubia un perper, de Colonia 12 ducațĭ, de Cehia 6 ducațĭ; ĭar de vilar tăĭat, nimica. Și cine va aduce șăpcĭ francescĭ, nimica; de butoĭŭ de miere, 12 ducațĭ; de butoĭŭ de vin, 6 ducațĭ; de cal, cine cumperă, 6 ducațĭ; de majă de céră, 12 ducațĭ; de piper, de șofran, de bumbac, de pĕr de cămilă (camelot), de (lână de) mĭelușel, de pĭeĭ și de la orĭ-ce altă marfă, ce vine de la Mare, de la 100 perperĭ, 3 perperĭ; mascurul, 2 ducațĭ; boul, 3 ducațĭ; vaca, 3 ducațĭ; de berbec, 1 ducat; de pĭelea de cerb, un ducat; dacă vor fi alte pĭeĭ cu ea, să nu dea nimic. De burduf de brânză, un ducat; călărețul, care trece pe la Turciŭ, 3 banĭ; pedestrul, un ban. Și încă, cine va trece cu pesce, de car, un pesce; ĭar pe de-asupra, ce va fi, să nu dea nimic. Iar la Brăila, maja un perper; ĭar la car, în Târgșor, un pesce; la Târgoviște așijderea. Calul încărcat, fie cu orĭ-ce, treĭ ducațĭ. Și la Dâmboviță, la car câțĭ caĭ, atâțĭa și ducațĭ și un pesce; ĭar de calul încărcat, 3 banĭ; ĭar de alte mărfurĭ, nimic. Și calul slobod, un ducat; și pedestrul, un ban. Și încă, cine îșĭ dă avutul pe datorie, sășĭ caute pe datornic, saŭ pe chezașĭ, dacă are. Iar de omul drept, să se ferésca, și nimenea pe omul drept să nu bântuéscă. Și încă, cine se va ispiti dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ și micĭ, fie că este cumpĕrat acel cumerc, fie că este cuĭ-va milă dată, va adăuga pe de asupra și nu va sta pe ceea-ce am întărit și am legĭuit,

[1] Textul maĭ departe este scris pe marginĭ, începĕnd la marginea dréptă de jos în sus și continuând pe marginea de sus și pe cea din stânga.

pe legea drêptă, apoĭ unul ca acela are a primi mare rĕu și urgie de la domnia mea. Și martorĭ: jupănul Albul vornicul, jupănul Borcea, jupănul Voĭco, jupănul Cega, jupănul Utmeș, jupănul Baĭa, jupănul Gărdoman, Nanotă spătarul, Mileţ vistierul. Coĭco logofĕtul am scris în Târgoviște, în anul 6931, endiction 1, Octombre 23.

† Іω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 11.

Porunca luĭ Dan vodă către vameșiĭ de la Dîmboviţa și de la Rucăr ca să observe privilegiul vamal de pe timpul luĭ Mircea vodă acordat Brașovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 9. Pecetia în faţă.

† Іѡ Да воевода и гнь вьсеи землн Ѹггровлахїнскон, дава гво-мн сіе ѡрнзмо гва-мн Брашовѣно, що то кѹпчюатъ въ землн гва-мн, ꙗко да нмъ е зако, що то нмъ е бы н въ днн Мнрчѣ воеводж, тако да нмъ е н ннѣ: вама ѹ Джбовнцн: ѿ една кола една рнба, н ѿ ха дѹкато, н ѿ таръ .г. банн, н ѿ пѣшца едн ба. А віе, вамеше ѿ Джбнвнцж, ѿ дрѹгж кѹпла да са варѹвате, да н вамж не смѣте възатн нн ѿ постава н ѿ желѣзо, нн ѿ вѫжа, нн ѿ лена, нн ѿ конопѣ, нн ѿ платно, нн ѿ корды, нн же нн ѿ коа кѹпла; тжкмо ѿ свнин н ѿ ѡве н ѿ конн, що то ѿноса на продажбъ, ѡ тозн ва да ві-е, а ѿ нлж кѹпла да са варѹвате. А віе, вамеше ѿ Рѹксе, нмате вамж: ѿ мажж ѿ рнбж крапіꙗ, нлн голѣма нлн мала, .з. рн н .в. пепнрѣ; ѿ[1] морѹніꙗ мажа .ѳ. пепн н .в. ремжка; н ѿ постава вкла ѿ Нпрн .а. фертѹ, н ѿ хрѹсѹлѹвн .а. пе, н ѿ Колѹнн .вı. дѹ, н ѿ Че .ѕ. дѹ; н ѿ мажж восж .вı. дѹ, н ѿ возлаинцж вино .ѕ. дѹкаты, н ѿ конѣ, нлн да са продаде, нлн да кѹпн, бжı кобнла нлн ко, .вı. дѹка; н ѿ говада .г. дѹты, н ѿ ѡвна .а. дѹкато, ѿ едно свнна .в. дѹты; мѣ снреніе .а. дѹкато, н ѿ гѹбе едно дѹкато, н печііа дівіꙗ .а. дѹкато, н .а. та .г. дѹ, едн ко праздс .г. банн, н пѣше .а. банъ; н ѿ гаднны, нлн вѣверица, нлн жде, нлн лнсица, нлн котка, нлн заацъ, ѿ .л. дѹкатн едно дѹкато; н ѿ кѹпла, що е ѿ морѣ, нлн пнпе, нлн шофра, нлн бжва, ѿ .л. - .а. дѹкато; а ѿ бобо н ѿ желѣза н ѿ лжковн н ѿ корды н ѿ вжжа н ѿ платно н ѿ лена н ѿ конопѣ ва да нмъ са не възме. Тѡ раі, віе вамеше, що внднте зде пнсано, на то да стонте; ако лн прѣстжпнте ѡрнзмо гва-мн, то[2] тако нмате пріатн велнко зло н ѡргіа гва-мн, ꙗко невѣрннцн гва-мн, н по много ѡбра гва-мн неіщете внде. Инако да не смѣте ѹчнин, по ѡрнзмѹ гва-мн.

† Іѡ Дань вѡев, [L. P.] мнлтїа бжїеа гнь.

[1] w de desubtul luĭ т e șters împreună cu alt cuvênt de vre-o șése litere.

[2] то scris d'asupra cu aceeașĭ mână și cernélă.

† Iω Dan voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele, Brașovenilor, carĭ neguțĕtoresc în țara domnieĭ mele, ca să le fie lor legea, care le-a fost și în ḍilele luĭ Mircea voevod, așa să le fie și acum: vama la Dîmbovița: de la un car un pesce, și de la ham, un ducat, și de tar (povară) 3 banĭ, și de la pedestru un ban. Iar voĭ, vameșilor de la Dîmbovița, de altă marfă să vĕ ferițĭ, și lor vamă să nu îndrăznițĭ a le luà: nicĭ de la postav și de la fer, nicĭ de la fringhie, nicĭ de la in, nicĭ de la cănepă, nicĭ de la pînză, nicĭ de la córde (săbiĭ) și nicĭ de la orĭ-ce altă marfă; numaĭ de la porcĭ, și de la oĭ, și de la caiĭ ce-ĭ duc spre vênḍare, de la acestea vamă să luațĭ, dar de altă marfă să vĕ ferițı. Iar voĭ, vameșilor din Rucăr, avețĭ vamă: de la maja de pesce de crap, fie mare, fie mic, 7 pescĭ și 2 perperĭ; (de la) maja de morun 9 perperĭ și 2 juvețı; și de la postav vilar de Ipriŭ 1 fertun; și de Leubia 1 perper, și de Colonia 12 ducațĭ, și de Cehia 6 ducațĭ; și de la maja de céră 12 ducațĭ, și de la butoiul de vin 6 ducațĭ, și de la cal, fie că se vinde, fie că se cumpără, fie ĭépă, fie cal, 12 ducațĭ; și de la vita cornută 3 ducațĭ; și de la berbec 1 ducat; de la un porc 2 ducațĭ; burduf de brînză 1 ducat; și de la cergă un ducat; și pĭeĭ de fĭare sĕlbatice 1 ducat; și 1 tar (povara) 3 ducațĭ; un cal slobod 3 banĭ, și pedestrul 1 ban; și de gadine, fie veveriță, fie jder, fie vulpe, fie pisică, fie ĭepure, de la 30 ducațĭ un ducat; și de la marfă ce este de la Mare: fie piper, fie șofran, fie bumbac, de la 30, un ducat, ĭar de la boboŭ și de la fer, și de la arcurĭ, și de la córde (sâbiĭ), și de la fringhiĭ, și de la pînză, și de la in, și de la cănepă, vamă să nu li se ĭa lor. Drept aceea, voĭ vameșilor, ce vedețĭ aci scris, pe acésta să stațĭ; ĭar dacă vețĭ călcà porunca domnieĭ mele, apoĭ ast-fel avețĭ să primițĭ mare răŭ și urgie a domnieĭ mele, ca necredincĭoșĭ aĭ domnieĭ mele, și maĭ mult fața domnieĭ mele nu vețĭ vedé. Alt-fel să nu îndrăznițĭ a face, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

No. 12.

Porunca luĭ Dan vodă către vameșiĭ de la Prahova ca să observe privilegiul vamal de pe timpul luĭ Mircea vodă acordat Brașovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 7. Pecetia în față.

† Іѡ Да воевода и гнь въсеи земли Ѹггровлахїискои, пише гво-ми вамешо ѿ Прахова и такози ви ѡриснѹе гво-ми, тѹзи що е бы зако поставенъ ѿ Мирчѣ воеводѫ, тонзи зако дава и гво-ми Брашовѣно; и кои то хода на кѹпла, ꙗко да имъ вамѫ възимате како и на Рѹке: ѿ мажѫ крапина, или голѣма риба или мала, .в. пе и .ꙁ. рибъ, морѹнїꙗ мажа .ѳ. пепи и .в. ремѫка, и ѿ постава виларъ Ипри .а. фертѹ, и ѿ хрѹсѹлѹви .а.

пе, и ѿ Колꙋни .ві. дꙋкати, и Че .ѕ. дꙋка, и мажа вос .ві. дꙋ, и ѿ говада .г. дꙋкаты, и ѿ ѡвна .а. дꙋкато, и ѿ свина .в. дꙋкатѣ, мѣ сиреніе .а. дꙋкато, и ѿ гꙋберъ .а. дꙋкато, и печіа дивіа .а. дꙋкато, и та .г. дꙋкати, и ко праꙁде .г. бани, пѣше .а. ба, и гадины, лисицѣ, ждеръ, вѣверицѣ, рисови, коткы, ѿ .л. - .а., и ѿ кꙋпла, що е ѿ морѣ, или пипе, или шофра, или бѫба ѿ .л. - .а.; а ѿ бобо и ѿ платно и ѿ вѫжа и ѿ лена и ѿ конопѣ и ѿ желѣꙁо и ѿ корди и ѿ лѫкови ва да имъ са не въꙁме. То раі, віе вамеше, що видите ꙁде писано, на то да стоите, а по-много вамѫ да имъ не смѣте въꙁати, поне кои са би покꙋси да въꙁме вамѫ по-выше, то таковы има пріати велико ꙁло и ѡргіа гва-ми, іако невѣрни гва-ми. Инако неще быти. И варе на кое тръѕѣ продаде са поста, тꙋка да си вамѫ платитъ, а докле не продаде, вамѫ да не даде, по ѡриꙁмꙋ гва-ми.

Іѡ Дань вѡев, [L. P.] милтіа бжіеа гнь.

† Iω Dan, voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea vameșilor din Prahova, și ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: ĭată, care lege a fost pusă de Mircea voevod, aceéșĭ lege o dă și domnia mea Brașovenilor; și ceĭ ce umblă după negoț, să le luațĭ vamă, ca și la Rucăr: de maja de crap, fie pesce mare, fie mic, 2 perperĭ și 7 pescĭ; maja de morun, 9 perperĭ și 2 juvețĭ; și de postav vilar de Ipriŭ, un fertun, și de Leubia, 1 perper, și de Colonia, 12 ducațĭ, și Cehia 6 ducațĭ, și maja de céră 12 ducațĭ, și de vită cornută, 3 ducațĭ, și de berbec, un ducat; și de porc, 2 ducațĭ; burduful de brânză, 1 ducat, și de cergă, 1 ducat, și pĭelea de fĭară sĕlbatică, 1 ducat; și tar (povară), 3 ducațĭ, și calul slobod, 3 banĭ; pedestrul, 1 ban; și gadinile, vulpĭ, jder, veverițe, rîșĭ, pisicĭ, de la 30 una; și de la marfa, ce este de la mare: saŭ piper, saŭ șofran, saŭ bumbac, de la 30, una; ĭar de boboŭ, și de pânză, și de frânghie, și de in, și de cânepă, și de fier, și de córde (săbiĭ), și de arcurĭ, vamă să nu li se ĭa lor. Drept aceĕa, voĭ vameșilor, ceea ce vedețĭ aci scris, pe acésta să statĭ, ĭar maĭ multă vamă să nu îndrăznițĭ a lua lor, căcĭ cine s'ar ispiti să ĭa vamă maĭ multă, apoĭ, unul ca acela are a primi mare rĕŭ și urgie a domnieĭ mele, ca necredincĭos al domnieĭ mele. Alt-fel nu va fi. Și în vare-ce tîrg se va vinde postavul, acolo să se plătéscă vama; ĭar până când nu va vinde, vamă să nu dea, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 13.

Dan vodă cértă pe Brașovenĭ, că iaŭ vamă la «Cetate».

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 1. Pecetia în dos.

† Їѡ Да воевода и гнь въсеи ꙁемли Ꙋгровлахїискои, пише гво-ми въсѣмъ пръгаре ѿ Брашова. И такоꙁи ви ѡрисꙋе гво-ми, тꙋꙁи ви пыта гво-ми, сїаꙁи работа със ваши

лї е съвѣто н със вашѫ вола, да възнмѫ вамѫ ѿ гра? Тѡ раї да ꙁнате, ѡтн тыѩꙁн граждѣны сна н ще гво-мн ѿ главы-сн, ча н що, то нѣ е вылъ ꙁаконъ, а тїе го поставла. Тѡ раї тȣка комȣ що е крнво, да са сѫда прѣ ва н прѣ болѣры гва-мн, по ѡрнꙁмȣ гва-мн; а тȣка що е вама на гра, да нѣ е, ѡтн нѣ е была нвкогн.

† Їѡ Дань вѡевѡ, мати́а бжїеа гнь.

Adresa în dos: † пръгаре ѿ Брашова.

† Iω Dan, voevoda și domn a tótă țara Ungrovlachică, scrie domnia mea tutulor pârgarilor din Brașov, și astfel vă poruncește domnia mea: iată vă întrébă domnia mea: acéstă trébă óre este cu sfatul vostru și cu voia vóstră, ca să se ià vamă dela cetate? Drept aceea să știțĭ, că pe aceĭ cetățenĭ îĭ va luà domnia mea de pe capul meŭ, pentrucă nu aŭ fost astfel de lege, iar eĭ o pun. Drept aceea acolo, cuĭ este ceva strâmbătate, să se judece înaintea vóstră și înaintea boerilor domnieĭ mele, după porunca domnieĭ mele; iar acolo ce este vamă la cetate, să nu fie, căcĭ nu a fost nicĭ-odată.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor din Brașov.

VII.

Dan vodă fiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1424—1440).

No. 14.

Târgoviște (1424) noembre 10. Privilegiul vamal al luĭ Dan vodă pentru Brașovenĭ.

Orig. pergament, Arch. Brașov. no. 780. Pecetia atîrnată.

† Аꙁъ нже въ ха бга благовѣрны н блчтвы н хѡлюбнвы Їѡ Данъ воевода н гнь, матїа бжїеа н бжїемъ дарованїемъ ѡбладаѫщȣ-мн н гвȣащȣ-мн въсен ꙁемлн Ѹгґровлахїнскои н ꙁапланннскн н 'Амлашȣ н Фаграшȣ херце, благопронꙁволн гво-мн свонмъ благы пронꙁволенїемъ н чнсты н свѣтлы срце гва-мн, н дарова сън въсечтны н благоѡбраꙁны настоащн хрнсовȣ гва-мн [1] Брашовѣномъ въсѣмъ, поне дарова гвȣ-мн гнь-мн кра, да ма прїа въ мѣсто вѣрнаго-сн слȣгѫ, н дарова харагїа ѿ бановъ, да е въ ꙁемлн гва-мн, како то е н въ ꙁемлн неговѣ, тако да са хараксȣва н въ ꙁемлн гва-мн. Тѡ раї ѿ пѫтѣ Брашовȣ, ѿ Рȣке дорн до Бранлова, да давѫ кȣпцн вамѫ:· ѿ еднnъ внларь Нпрн

[1] Scris d'asupra cu aceeașĭ mână și cernélă.

. лѕ. бано, а ѿ хрусулуви . кд. банови, ѿ Колуни . ві. бано, а ѿ че . и. бано, а ѿ вига начата нищо; и ѿ шапки ѿ постава и калци кроени нищо; и возилница меда . к. бановъ, возилница вина . і. бано, и возилница медовина . і. бано, и ко, еги купи члкъ, . и. бано; ма восѫ . ві. бано; ѿ пипе и ѿ кроко и ѿ бѫба, ѿ влънѫ камилевѫ и ѿ агнатинъ и ѿ кожие и ѿ купіа, що доходи ѿ морѣ, да сокотитъ ѿ . р. бано . г. бани; и лежени . в. бана, а гунѣ . а. ба, и крезна, що доноса въ земла гва-ми, нищо; ѿ бобова, ѿ желѣзо, ѿ лѫковии, и ѿ корди, и ѿ вѫжа, ѿ хамове, ѿ платно, ѿ лена, ѿ конопи нищо; и бравъ свинии . г. бани; и во . ѕ. бани, и крава . д. бани, ѿ ωвна . а. ба, ѿ кожѫ еленіа . а. ба; аще ли бѫдѫ друга кожа с неа, да не даде нищо; ѿ мѣ сиреніа . в. банѣ; кони, еги миие на градѣ Турчъ, . в. банѣ, а пѣше . а. банъ; и вѣверица или лисица или заачина или жде или ри ѿ . а. - . а.; а[1] на Бранло: мажа рпба . лѕ. бано; а на кола у Тръкшо . а. рпба, и у Търговище такождере; конь потоваре, бжі съ щи, . д. бани; и на Дѫбовици: колико кони у кола, толико бано и ѿ една кола . а. рпба, и ѿ конѣ товарена със рпбѫ . гі. бани, а ѿ ины куплѣ нищо; конь слободе . а. банъ, и пѣше . а. банъ. И еще же Брашовѣнинъ, кои въсхоще да иде на бро Дунаву, да приде със купла, да да вамѫ тѫкмо на Руке и на бро, а нигде въ земли гва-ми. И еще, кои си дава добитокъ на[2] дългъ, да си ище длъжника или емца, аще има; а ѿ права члка да са варува, и никто права члка да не бантува. И кто са ще покуси ѿ болѣръ гва-ми, велицѣхже и малы, бѫди да е ку-пенъ[3] тонзи кумеркъ, бжі да е кому-либо мило дадена, да приложи, а не стои на що сѫ утвръдилъ и узакони на пръвы законѣ, то таковы има пріати велико зло и ωргіа ѿ гва-ми, ꙗко прѣстѫпии и прѣслушии и посрамите и невѣрии сіему хрисоволу гва-ми. Инако неще бы, по ωризму гва-ми. И се понови и потвръди въ врѣма егда ми даде гнь-ми кра харагіа ѿ бано, да са чини въ земли гва-ми, ноевріа . і.

Pe marginĭ începênd pe latura dréptă și finind pe cea din stânga:

И се свѣтеліе: жупа Борчѣ дворни, жупа 'Албу, жупа Вонко, жупа Раул Сахако, лωфе Конка, Михаилъ протовистиаръ, жупа Утме, жупа Доброта, Манѣ столи, Нанъ пари, Драгоми коми. Исписа са въ Търговищи.

† Іω Дань воев, [Locul unde atîrnă pecetia.] мтіа бжіеа гнь.

† Eŭ cel întru Christos Dumneḑeŭ bine-credincĭosul și blagocestivul și de Christos ĭubitorul Iω Dan, voevod și domn, cu mila luĭ Dumneḑeŭ și cu darul dumneḑeesc stăpânind și domnind peste tótă țara Ungrovlachică și al părților de peste munțĭ, și Amlașuluĭ și Făgărașuluĭ herțeg, a bine-voit domnia mea, cu a mea bunăvoință și cu curată și luminată inimă a domnieĭ mele, și am dăruit acest a tot

[1] În original ч. [2] Scris d'asupra cu aceeașĭ mână și cernélă. [3] În original купенъ.

cinstit şi bine-închipuit, hrisovul de faţă al domnieĭ mele Braşovenilor tutulor, pentru că a dăruit domnieĭ mele (s'a îndurat) domnul meŭ craĭul, ca să mě priméscă în loc de credincĭósa sa slugă şi a dăruit haraghia de banĭ, ca să fie în ţara domnieĭ mele, precum este şi în ţara luĭ; tot aşa să se hărăgéscă (bată) şi în ţara domnieĭ mele. Drept aceea, de la calea Braşovuluĭ, de la Rucăr până la Brăila, să dea neguţătoriĭ vamă: de un vilar de Ipriŭ 36 banĭ, ĭar de Leubia 24 banĭ, de Colonia 16 banĭ, ĭar de Cehia 8 banĭ; ĭar de la un vig (bucată) început, nimica. Şi de la şăpcile de postav, şi de la călţuniĭ croiţĭ, nimica; şi butoĭul cu miere, 20 banĭ, butoĭul de vin, 10 banĭ şi butoĭul de mied 10 banĭ; şi calul pe care omul l-a cumpěrat, 8 banĭ; maja de céră 16 banĭ; de la piper şi de la şofran şi de la bumbac, de la pěrul de cămilă (camelot) şi de la (lâna) de mĭeluşel şi de la pĭeĭ şi de la marfa, care vine de la mare, să se socotéscă de la 100 banĭ, 3 banĭ; şi cergă 2 banĭ; ĭar suman (zeghe) 1 ban, şi blănurile, ce le aduc eĭ în ţara domnieĭ mele, nimic; de bobou, de fĭer, de arcurĭ şi de córde (sabiĭ marĭ) şi de frânghiĭ, de hamurĭ, de pânză, de in, de cânepă, nimica. Şi mascur 3 banĭ şi boul 6 banĭ şi vaca 4 banĭ; de berbec 1 ban, de pĭele de cerb 1 ban, ĭar dacă vor fi alte pĭeĭ cu dînsa, să nu dea nimic; de un burduf de brânză 2 banĭ; călăreţul, care trece pe la cetatea Turcĭu 2 banĭ, ĭar pedestrul 1 ban; şi veveriţă, saŭ vulpe, saŭ ĭepure, saŭ jder, saŭ rîs, din treĭḑecĭ unul. Iar la Brăila: maja de pesce 36 banĭ; ĭar la un car în Târgşor un pesce; şi la Târgovişte aşijderea; un cal încărcat, fie orĭ cu ce, 4 banĭ. Şi la Dâmboviţa: câţĭ caĭ la car, atâta banĭ; şi de la un car un pesce, şi de la un cal încărcat cu pesce 13 banĭ; ĭar de la alte cumpěrăturĭ, nimic; cal slobod 1 ban, şi pedestrul 1 ban. Şi încă Braşovénul, care va vrea să mérgă la vadul Dunăriĭ să trécă cu marfa, să dea vamă numaĭ la Rucăr şi la vad, ĭar nicăierea aĭurea în ţara domnieĭ mele. Şi încă, cel care îşĭ dă marfa pe datorie, să-şĭ caute pe datornic saŭ pe chezaş, dacă are, ĭar de omul drept să se păzĭască, şi nimenĭ să nu bântuéscă pe omul drept. Şi cine va îndrăzni, dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ şi micĭ, fie că este cumpěrat acest cumerc, fie că este cuĭ-va milă dată, să adauge (pe de asupra) şi nu va sta pe aceea, ce am întărit şi am legĭuit, pe legea dinainte, apoĭ unul ca acela are să priméscă mare rěŭ şi urgie de la domnia mea, ca un călcător şi neascultător şi batjocoritor şi necredincios acestuĭ hrisov al domnieĭ mele. Alt-fel nu va fi, după porunca domnieĭ mele. Şi acésta am înnoit şi am întărit în vremea când mĭ-a dat domnul meŭ craiul haraghia de banĭ, ca să se facă în ţara domnieĭ mele. Noembrie 10.

Şi ĭată mărturiĭ: jupânul Borcea vornicul, jupânul Albul, jupânul Voĭco, jupânul Radul Sachacov, logofětul Coĭca, Mihail protovistiarul, jupânul Utmeş, jupânul Dobrota, Manea stolnicul, Nan paharnicul, Dragomir comisul. S'a scris în Târgovişte.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 15.

Porunca luĭ Dan vodă către vameşiĭ din Dâmboviţa şi din Rucăr în privinţa Braşovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 5. Pecetia în faţă.

† Іѡанъ Да воевода и гнъ, пише гво-ми ва(ме)ше[1] ѿ Джбовницж и такози ви ѡрнсѹе гво-ми, ꙗко тзи варе колнци Брашовѣни хта помнижъ, по-мнѡ да н не въземете, тъкмо ѿ кола, колико кони токо бани, и ѿ една кола .а. рнба, и ѿ .а. ко чнто .а. ба, и ѿ конѣ потоварена .г. бани; а по-мнѡ да са варѹвате, никож вамж да не имаж. И вие, вамеши ѿ Рѹкеръ: ѿ виларѣ Иприи .лѕ. бановъ, хѹселеви .кд. бано, Колѹни .ѕі. бано, Че .и. бано; а ви рѣзанъ, ницю, и шакы ѿ постава ницю, и каци кроени, ницю, и возинница меда .к. бано, и возналница[2] медовнж .і. бано, возинница вина .і. бано; ко, що са продава, .и. бано; ма воска .ѕі. бановъ; ѿ пипе и шфра и бѹбакъ, ѿ вълнж камилевж и агнати и ѿ кожїе и кѹплѣ ѿ морѣ, ѿ .р. бани .г. бани; лени .в. банѣ, гѹнѣ .а. банъ; ѿ крезна, ѿ бобова, ѿ желѣзо, ѿ лжкови, ѿ корди, ѿ вжжа, ѿ хамови, ѿ платно, ѿ ле и конопѣ, ницю; вра сви .г. ба, и во .ѕ. бани, и кра .д. бани, ѡве .а. ба, кожа еленїа еди ба; аще ли е и дрѹгїа[3] с нех, да не да ницю; мѣ сире .в. бана. Инако да не смѣете възети, поне имате прїа велико зло и ѡргїж ѿ гва-ми, по ѡризм гва-ми.

† Іѡ Дань ввѡв, мтїж [L. P.] бжїеа гнь.

† Ioan Dan, voevod şi domn, scrie domnia mea vameşilor din Dâmboviţa, şi ast-fel vĕ poruncesce domnia mea, că acolo vare-câţĭ Braşovenĭ ar voi să trécă, maĭ mult să nu le luaţĭ: numaĭ de car, câţĭ caĭ, atâţĭa banĭ; şi de un car un pesce, şi de un cal citov un ban şi de cal maĭ împovărat 3 banĭ; ĭar maĭ mult să vĕ feriţĭ, nicĭ-o vamă să nu aĭbă. Şi voĭ, vameşilor de la Rucăr: de vilarul de Ipriŭ 36 banĭ; de Leubia 24 banĭ, Colonia 16 banĭ, Cehia 8 banĭ; ĭar vigul tăĭat, nimica; şi şăpcile de postav nimica; şi călţuniĭ croiţĭ nimica; şi butoĭul de miere 20 banĭ, şi butoĭul de mied 10 banĭ, butoĭul de vin 10 banĭ; calul, ce se vinde, 8 banĭ; maja de céră 16 banĭ. De piper şi şofran şi bumbac, de pĕr de cămilă (camelot) şi lână de mĭeluşel şi de pĭeĭ şi marfa de mare, de la 100 banĭ, 3 banĭ; cerga 2 banĭ, sumanul 1 ban; de la blănĭ, de la boboŭ, de la fĭer, de la arcurĭ, de la córde (săbiĭ), de la frânghiĭ, de la hamurĭ, de la pânză, de la in şi cânepă, nimica; mascurul 3 banĭ, şi boul 6 banĭ, şi vaca 4 banĭ, berbecul un ban; pĭelea de cerb un ban; ĭar dacă sunt şi altele cu dînsa, să nu dea nimica; burduful de brânză

---

[1] În original ваше. [2] În original возолница. [3] Primul ї scris d'asupra.

2 banĭ. Alt-fel să nu îndrăzniţĭ a lua, căcĭ aveţĭ a primi mare rĕŭ şi urgie de la domnia mea, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Dan voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 16.

Dan vodă către Braşovenĭ în privinţa avutuluĭ şi sculiştelor luĭ Stoĭca şi că a făcut pace, probabil, cu Turciĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 2. Pecetia în dos.

† Iωанъ Да, велнкын воивода и гнь, пише гво-мн прїателе гва-мн, Брашовѣнω въсе, малнже и велнкы, много здравїе и херетнзмо, како то мон братїа. Того ра тка се оухватнше ωба Ханжша и газда Стонкова, како да дадж добнтж и склнща Стонкова, и рекоше прѣ гво-мн, како ино да нѣ. Того ра, ако го дасте, то добрѣ, а вїе щете ходн слобо и безь грнж, и неще вн батва нн Стонка нн нихто. И пакы вн говорꙋ, тзн поможе бь и прѣчта и сътворн мнръ. Того ра хто любн да кпчꙋва, а ω да ходн слобоно, макар и на само море. А за добнка, колнко е, зна го Ханж све, колнко е Стонко, да да го сте далн све. И веселн вн бь.

† Iω Дань вωев, мтїж бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣном въсе.

† Ioan Dan, marele voevod şi domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, Braşovenilor tutulor, micĭ şi marĭ, multă sănătate şi heretisire, ca unor fraţĭ aĭ meĭ. Drept aceea, aci s'aŭ prins amêndoĭ Hanăşiĭ şi gazda luĭ Stoĭca, ca să dea averea şi sculiştele luĭ Stoĭca; şi aŭ ḑis înnaintea domnieĭ mele, că alt-fel să nu fie. Drept aceea, dacă veţĭ da-o, atuncea-ĭ bine; ĭar voĭ veţĭ umbla slobod şi fără grijă, şi nu vĕ va bântui nicĭ Stoĭca, nicĭ nimenĭ. Şi iarăşĭ vĕ grăesc aci: mĭ-a ajutat Dumneḑeŭ şi Prea-Curata, şi am făcut pace. Drept aceea, cine vrea să negoţéscă, apoĭ acela să umble slobod măcar şi până la însăşĭ Marea. Iar despre averea, cât este, o scie Hanăş tótă, câtă este a luĭ Stoĭca, să o daţĭ tótă. Şi bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Braşovenilor tutulor.

No. 17.

Argeş. Fără dată. Dan vodă către Braşovenĭ pentru năpăstuirile ce fac pârcălabiĭ din cetatea Turcşori (Bran).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 4. Pecetia în dos.

† Iω Да велнк[ын] воевода и гнъ въсен земн Ꙋгро[влахї]нскон, пише гво-мн пръгар[е ω] Брашева. И тзн да знаете, іако ωнн[зн п]аркалабн ω гра Тркшорн пл[ѣн]ꙋж

люди гва-ми, и подвигнѫле сѫ вам[ы] текыа и ратѫ сирацн и зло и чине, без никоѫ вини. Тѡ ра ви говори, призовете и къ себе та и наѹчите и оуправете и, како би право и мирно ходиле; а лю гва-ми да не бантѹѫ, и вамѫ правѫ да възимаѫ, како е било и ѿ-пръва. Нещете ли и педепса, да знаете, неще азъ ѿстави члвци гва-ми въ пагѹбѫ, нѫ ще азъ изъмѫститъ моимъ члкѡ. Инако неще би, по ѡризмѹ гва-ми. Пи ѹ Арги.

† Іѡ Дань вѡев, милтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † пръгаре ѿ Брашева.

† Iω Dan, marele voevod şi domn a tótă ţara Ungrovlachică, scrie domnia mea pârgarilor din Braşov, şi iată să ştiţĭ, că aceĭ părcălabĭ din cetatea Turcşorĭ pradă pe ómeniĭ domnieĭ mele, şi aŭ urcat vămĭ grele şi năpăstuesc pe supuşĭ şi le fac rĕŭ, fără nicĭ-o vină. Drept aceea vĕ spunem: chemaţi-ĭ pe eĭ la voĭ, şi povăţuiţi-ĭ şi îndreptaţi-ĭ pe eĭ, ca să umble drept şi pacĭnic, iar pe ómeniĭ domnieĭ mele să nu-ĭ bântuĭască, şi vama dréptă să ià, precum a fost şi dintru întâiŭ. Dacă nu-ĭ veţĭ pedepsi pe dânşiĭ, să ştiţĭ că nu voiŭ lăsà eŭ pe ómeniĭ domnieĭ mele în pagubă, ci voiŭ răzbunà eŭ pe ómeniĭ meĭ. Alt-fel nu va fi, după porunca domnieĭ mele. Scris în Argeş.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Părgarilor din Braşov.

No. 18.

Târgovişte, 1431 ianuarie 30. Privilegĭul vamal al luĭ Dan vodă pentru Braşovenĭ, reînoind privilegiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 768 conţinênd la început copiĭa privilegiuluĭ în limba latină al luĭ Mircea vodă din a. 1413 august 6, acordat aceloraşĭ Braşovenĭ. Pecetia atîrnată, perdută. În Archivă se aflâ un duplicat al privilegiuluĭ luĭ Dan cu micĭ deosebirĭ dialectale de text, pe care 'l reproducem sub no. 19.

Азъ Іѡ Да, великыи воевода и гнь вь всеи земи оугровлахїискои и запланискы страна, Амлаш и Фаграш херце; благопроизволи гво-ми свои благы произволенїемъ и непосрами ни попра, нѫ паче потврьди и понови сьи хрисовоу прѣроте гва-ми и стопочившааго Іѡана Мирча воеводѫ и дарова сѫи хрисовоу гва-ми пръгаре ѿ Брашева и въсеи земи бръсьньскои, ꙗко да и е старїи зако, како да коупчюѫ въсѣкѫ кпїѫ по вьсеи земи и ѡбласти гва-ми слобоно, без никое позабавленїе, ѿ Желѣзни Вра даже до великааго морѣ, нигдѣ коумекъ да не даваѫ, ни накое трьѕѣ, ни накое бродѣ; тъкмо прѣхѡдещи Брашевци със кѹпїа въ зема гва-ми да дадѫ на Рѹке: ѿ вила Ипрїѩ .кд. доу, ѿ рѹтища фроуского такожере, а ѿ хселеви .ні. доу, ѿ Колѹни .ві. доу, Че .ѕ. доу, ѿ рѹтища резана нищо, ѿ шапка и каца нищо, ѿ возналницѫ медовнѫ .ві. доу, ѿ возналницѫ вина .ѕ. доу, ѿ желѣза и ѿ бобова и ѿ платно и ѿ лена нищо, и ѿ меча

и ѿ лѫка и ѿ кода и ѿ ножеве ницо, ѿ вѫжа и ѿ кожоу и крезна ницо, и ѿ дроуѕѣ коупїа, єлико не сѫ записани зде, ницо. И на Дѫбови: ѿ Ипрїа . вї . доу, и ѿ фрѫскѡ ртница такоже, ѿ хѹселеви . ѳ . доу, ѿ Колѹнїа . ѕ . доу, ѿ Че . г . доу; помиизвши же тїѫзи вами, нигдѐ рѹтнице кѹмекъ да не има, тъкмо где са прода. И вь Бранлово, когы натовари кола с рибѫ, . иї . доу; а въ Тръшоре . а . риба, и оу Тръгови такожере, и на Дѫбови: ѿ хама . а . доу, и ѿ кола с рибѫ . а . риба, ѿ товара . г . бани, ѿ конѣ чиднова . а . доу, ѿ конника . а . доу, ѿ пеца . а . ба; и на Роуке: ѿ кола с рибѫ . з . ри и . в . пепе, ѿ ма воска . вї . доу, ѿ вола или ѿ кравѫ . г . доу, ѿ ѡвна . а . доу, ѿ свини бра . в . доу, ѿ печїѫ єленїа . а . доу, а ѿ дрги печїа ницо; ѿ ме сире . а . доу, ѿ товара, бѫ что є въ не, . г . доу, ѿ конѣ чиднова . г . бани, ѿ конника такожере, ѿ пеца доу . а ., ѿ жера и ѿ лисица и ѿ дроугїѫ ѕвѣри ѿ . р . г ., ѿ конѣ кѹпена . ѕ . доу, а єлико нѣ записано здѐ, ницо. И кто є дльже, или ѿ земи гва-ми на Въгре, или ѿ Оугръскѫа земла въ земи гва-ми, да си ище дль съ законо, да са платѝ, а изе да нѣ, ни члкъ или кѹпїа да са не заложи. И прѣходащи Брашовени прѣ Доунавъ със кѹпїа, или на Дръсте, или на Гюге, или на Никопо, да даваѫ ѿ . р . - . г .; и повратившe са на Рѹкеръ ѿ . р . г . И списа єгда прїидѣ Хана Хопъден съ хрисовѹлѡ Мирчѣ воеводѣ, сътворе със вола гна-ми кралѣ и съ Цибро воеводѫ и съ Миха Соломо Секисксы и съ великы ѡбѣщанїе. Тѡ ра, кто са ще покси прѣстѫпити сьи хрисовѹ гва-ми, ѿ болѣръ гва-ми, велицѣ же и малы, то таковы има прїа велико зло и ѡргїа ѿ гва-ми, како невѣрни и посрамите сїем ѡбѣщанїю гва-ми. И свѣте: жѹпа Борчѣ,[4] жѹпа Сарандино, жѹпа Конко лѡѳе, жѹпа Вонко, жѹпа На Скѹлота, жѹпа Доброта и снъ его Милец вистїаръ, жѹпа На Паска, Балѣ пари, Негри мечоноша, Казанъ столи, Стоика коми. И Никѹла писа въ настолне ѡраш Тръговищи, мца ге . л ., лѣтѹ же текѫщ . ѕ . ц . лѳ . ин . ѳ .

† Іѡ Данъ вѡевѡ, [Locul pecetieĭ atîrnate.] милтїа бжїеа гнъ.

† Eŭ Iω[1] Dan, marele voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică şi al părţilor de peste munţĭ, Amlaşuluĭ şi Făgăraşuluĭ herţeg, bine-voit-a domnia mea, prin buna mea voinţă, şi nu am ruşinat, nicĭ nu am călcat, ci maĭ mult am întărit şi am înnoit acest chrisov al strĕmoşuluĭ[2] domnieĭ mele şi sfînt răposatuluĭ[3] Ioan Mircea voevod, şi am dăruit acest hrisov al domnieĭ mele părgarilor din Braşov şi întregeĭ ţĕrĭ bîrsescĭ: ca să le fie lor legea veche, precum ca să negoţéscă orĭ-ce marfă prin tótă ţara şi oblăduirea domnieĭ mele slobod, fără nicĭ-o împĭedicare, de la Porţile-de-fĭer până şi la marea cea mare, nicăerĭ cumerc să nu dea, în nicĭ-un târg, la

[1] În duplicat: Iωn. [2] Idem: strĕmoşilor. [3] Idem: al sfînt răposatuluĭ. [4] Cele ce urméză sunt scrise pe margine începênd de pe latura dréptă de jos în sus.

nicĭ-un vad; numaĭ trecênd Braşoveniĭ cu marfă în ţara domnieĭ mele, să dea la Rucăr: de vilar de Ipriŭ, 24 ducaţĭ, de postav frâncesc aşijderea, şi de Leubia, 18 ducaţĭ, de Colonia, 12 ducaţĭ, Cehia, 6 ducaţĭ; de postav tăĭat, nimica; de şăpcĭ şi de călţunĭ, nimica; de butoĭŭ de mĭed, 12 ducaţĭ; de butoĭŭ de vin, 6 ducaţĭ; de fĭer, şi de boboŭ, şi de pânză şi de in, nimica; şi de spede, şi de arcurĭ, şi de córde (săbiĭ) şi de cuţite, nimica; şi de frănghiĭ, şi de cojóce, şi blănĭ (haĭne înblănite), nimica; şi de alte mărfurĭ, câte nu sunt scrise aci, nimica. Şi la Dâmboviţa: de Ipriŭ, 12 ducaţĭ, şi de postav frâncesc, aşijderea, şi de Leubia, 9 ducaţĭ, de Colonia, 6 ducaţĭ, de Cehia, 3 ducaţĭ. Iar trecênd aceste vămĭ, nicăerĭ postavul să n'aĭbă cumerc, de cât numaĭ unde se va vinde. Şi la Brăila, când se vor încărca care cu pesce, 18 ducaţĭ; ĭar în Târgşor un pesce, şi la Târgovişte, aşijderea. Şi la Dâmboviţă: de un ham, un ducat, şi de la car cu pesce, un pesce, şi de la povară, 3 banĭ, de cal citov, 1 ducat; de călăreţ, 1 ducat, de pedestru, 1 ban. Şi la Rucăr: de un car cu pesce, 7 pescĭ şi 2 perperĭ; de maja de céră, 12 ducaţĭ[1]; de boŭ, saŭ de vacă, 3 ducaţĭ; de berbec, 1 ducat; de mascur, 2 ducaţĭ; de pĭele de cerb, 1 ducat; ĭar de alte pĭeĭ, nimica; de burduf de brânză, 1 ducat; de povară, orĭ ce ar fi în ea, 3 ducaţĭ; de cal citov, 3 banĭ; de călăreţ, aşijderea; de pedestru, 1 ducat; de jder, şi de vulpĭ şi de alte fĭare, de la 100, treĭ; de cal cumpĕrat, 6 ducaţĭ; iar, câte nu sînt scrise aci, nimica. Şi cine este dator[2], saŭ din ţara domnieĭ mele la Ungurĭ, saŭ din ţara Unguréscă în ţara domnieĭ mele, să-şĭ caute datoria cu lege, ca să i se plătéscă, iar oprélă (confiscaţie) să nu fie; nicĭ omul, saŭ marfa să nu se zălogéscă. Şi trecênd Braşoveniĭ peste Dunăre cu marfă, saŭ la Dîrstor, saŭ la Gĭurgĭu, saŭ la Nicopoli, să dea de la 100, treĭ; şi întorcêndu-se la Rucăr, de la 100, treĭ. Am scris, când a venit Hana Hopândeĭ cu hrisovul luĭ Mircea voevod, făcut cu voinţa domnuluĭ meŭ craĭuluĭ, şi cu Ştibor voevoda, şi cu Mihal Solomon Săcuĭanul, şi cu mare jurămînt. Drept aceea, cine se va ispiti să calce acest hrisov al domnieĭ mele, dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ şi micĭ, apoĭ unul ca acela are a primi mare rĕŭ şi urgie de la domnia mea, ca necredincĭos şi ruşinător al acestuĭ jurămînt al domnieĭ mele.

† Şi martorĭ: jupânul Borcea, jupânul Sarandino, jupânul Coĭco logofĕtul[3], jupânul Voĭco, jupânul Nan Sculota[4], jupânul Dobrotă şi fiul sĕŭ Mileţ vistiarul, jupânul Nan Pascal, Balea paharnicul, Negrilă spătarul, Cazan stolnicul, Stoĭca comisul. Şi[5] Nicula a scris în oraşul de scaun Târgovişte, luna Ianuarie 30, în anul curgĕtor 6939, indictionul al 9^{ea}.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

[1] În duplicat lipsesce cuvêntul ducaţĭ. [2] Adică «cine are datornicĭ». [3] În duplicat: logofĕt Coĭco. [4] Idem: jupânul Sculotă. [5] Idem, lipsesce: şi.

Nr. 19.

Târgovişte 1431, Ianuarie 30. Privilegiul vamal al luĭ Dan vodă pentru Braşovenĭ, reînoind privilegiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân. (Duplicatul privilegiuluĭ de sub no. precedent.)

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 10.

† Азъ Іѡ Да҃, великы воево҃а и г҃нъ въсеи земли Ѹгровлашискои и заплани҃скы҃ страна҃, Амлашѹ и Фаграшѹ херце҃, бл҃гопроизволи г҃в-ми своимъ бл҃гы҃ произво(л)ение҃ и не посрамы҃ ни попра҃, на паче потврд҃и и понови҃ си хрисово҃ пр҃ѣтлеи г҃ва-ми, с҃топочившаго Іѡана Мирчѣ воева҃, и дарвахъ си хрисово҃ г҃ва-ми пр҃гаре҃ ѿ Брашова и въсеи земли бр҃ѣникои, ꙗко да имъ е҃ старии зако҃, како да кѹпѹатъ въсѣка кѹпна по въсеи земли и власти г҃ва-ми слободно, безъ никое позабавление, ѿ Желѣзни҃ Вратъ даже и до великаго морѣ, нигде кѹмерки да не дава҃, ни на коемъ тръзѣ, ни на кое бродѣ, та҃кмо прѣходаще Брашевци съ кѹпна въ земла г҃ва-ми, да дада҃ на Рѹкели: ѿ виларѣ Ипрна .кд҃. дѹ҃, ѿ рѹтища фрашка такожере; и ѿ хѹсѹлѹви .иі҃. дѹ҃; ѿ Кѹлѹни .ві҃. дѹ҃; Чѐ .ѕ҃. дѹ҃; ѿ рѹтища рѣзана нищо; ѿ шапка҃ и ѿ калца҃ нищо; ѿ возилица медовина .ві҃. дѹ҃; ѿ во҃ вина .ѕ҃. дѹ҃; ѿ желѣза и ѿ бобова и ѿ платно и ѿ лена нищо; и ѿ ме҃ и ѿ лака и ѿ корда҃ и ѿ ножеве нищо; и ѿ важа҃ и ѿ кожѹси и крезна҃ нищо; и ѿ дрѹзѣ҃ кѹпна҃, елико нѣ са писани зде, нищо. И на Дабовици: ѿ Ипрні .ві҃. дѹ҃; и ѿ фрашко рѹтища також҃е; и ѿ хѹсѹлѹви .ѳ҃. дѹ҃; ѿ Кѹлѹни .ѕ҃. дѹ҃; ѿ Чѐ .г҃. дѹ҃; помнивавши же тизи вами, нигде р҃тище кѹмери҃ да не иматъ, такмо где са ще продастъ. И ѹ Бранло҃: когы са натовара҃ кола с риба .иі҃. дѹ҃; а на Тръшоръ: .а҃. риба, и Тръговище такоже. И на Дабовца: ѿ .а҃. хамъ .а҃. дѹ҃; и ѿ кола с риба .а҃. риба; и ѿ товара .г҃. ба҃; ѿ конѣ читова .а҃. дѹ҃; ѿ коика .а҃. дѹ҃; ѿ пѣшца .а҃. ба҃. И на Рѹке҃: ѿ кола с риба .з҃. ри҃ и .в҃. пепер҃; ѿ ма҃ воса҃ .ві҃., ѿ вола или ѿ крава .г҃. дѹ҃; ѿ ѡвна .а҃. дѹ҃; ѿ свини бра҃ .в҃. дѹ҃; ѿ печиа елена .а҃. дѹ҃, а ѿ дргы҃ печи҃ нищо; ѿ мѣхъ сиринне .а҃. дѹ҃; ѿ товара, баде-що въ не҃, .г҃. дѹ҃; ѿ конѣ чито҃ .г҃. ба҃; ѿ коиика такожере; ѿ пешца .а҃. дѹ҃; ѿ жера и ѿ лисица҃ и ѿ дргна ѕвѣри ѿ .р҃.-.г҃.; ѿ конѣ кѹпена .ѕ҃. дѹ҃; а елико нѣ записано зе҃, нищ҃. И кто е҃ длъже҃, или ѿ земи г҃ва-ми на Вагре҃, или ѿ Ѹгарскаа земла въ земи г҃ва-ми, да си ище длъгъ съ зако҃мъ, да са плати҃, а изе҃ да нѣ҃, ни чл҃вкъ или кѹпна да са не заложи҃; и прѣходащи Брашовѣни прѣз Дѹна҃ съ кѹпна, или на Дръстръ҃, или на Гѹрге҃, или на Никопо҃, да дава҃ ѿ .р҃.-.г҃.; и повратнвше са на Рѹке҃, ѿ .р҃.-.г҃. И списа҃ егда приде Хана Хопанден съ хрисоволо҃ Мирчѣ воива҃, сътворенъ съсъ вола г҃на-ми кралѣ и съ Цибро҃ воива҃, и съ Миха҃ Соломо҃ Секилиимъ, и съ велики҃ ѡбѣщаниемъ. То҃ ради хто са ще покѹсиѣтъ прѣстапи҃ сие хрисово҃ г҃ва-ми ѿ болѣръ г҃ва-ми, велицѣже и мали҃,

то таковн нматъ пꙗна велнко ꙁло н шргна ѿ гва-мн, како невѣрнн н посрамнте снем швеанню гва-мн.

† Н свѣте: жꙋпанъ Борчѣ, жꙋпан Сарандино, логофе Конко, жꙋпа Вонко, жꙋпа Скꙋлота, жꙋпа Доброта н снъ ем Мнлецъ внстіаръ, жꙋпа Іанъ Паска, Балѣ пархникъ, Негрн спаръ, Каꙁа столннкъ, Стонка комн. Ннкꙋла пнса въ настолне шрашꙋ Тръговнщн, мца ге . л., лѣт же текащꙋ ҂. ꙅ . ц . лф . нн . ф .

† Іѡ Данъ вшевѡ, мнлтı(а) бжіеа гнъ.

No. 20.

Porunca luĭ Dan vodă către târgurile şi vămile din Ţara-Românéscă în privinţa concesiunilor vamale acordate Braşovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 6. Pecetia în faţă.

† Іѡанъ Да, велнкн воевода н гнь всен ꙁемлн Ѹгровлахнйской, пнше гво-мн всен ꙁемлн гва-мн малнже н велнкн, н тръгово гва-мн все, н вама: Рꙋкжрѣно н Длъгополце н Аргншано н Тръговнщѣно н Тръгшорѣно н Сакꙋꙗно н Гергнчано н Бранловѣно н Бꙋꙁжꙗно н Флочѣно н градꙋ ѿ Длъгополѣ н ннѣ всѣ тръгово н вама, н ннѣ малнже н велнкн. Н тꙋꙁн да ꙁнаете, понеже Ѹтъкмн гво-мн съ Брашовѣнн, ꙗко да тръгꙋж члцн гва-мн н да ꙁанесе въ Браше кто що любн: нлн воск, нлн лон, нлн сребро, нлн ꙁлато, нлн маргарн, нлн варе кто що любн, а ѡ да е воле да ꙁанесе въ Браше н да тръгꙋе кто що (лю)бн[1], н да се не бон ннщо, поне Ѹтъкмн гво-мн. И пакн ѿ Брашова да донесе въ ꙁемлн гва-мн кто що любн н да тръгꙋе нлн поставъ, нлн сребро, нлн флорнин, нлн варе кто що любн; а ѡ да донесе въ ꙁемлн гва-мн н да тръгꙋе, н да е како е бнло н въ днн роднтелѣ гва-мн Нѡа Мнрча воеводж. Такоꙁн да е н ннѣ слободно все. Н пакн говорꙋ вамеше все, колнко вамн сж н тръговн въ ꙁемлн гва-мн, а віе да въꙁнмате вамж ꙗкоже се е бнло въꙁнмала н въ днн роднтелѣ гва-мн Мнрчж воевод, тако н ннѣ да въꙁнмате. Н пакн, аще кто нма нѣщо длъжно въ члка ѿ тнжꙁн ꙁемлж, а ѡ да сн нанде тогоꙁн члка, що м е длъжж, та да м платн; а ѿ права члка да се варꙋе, како то ѿ шгнѣ; понеже кто ще бантꙋва права члка, то таковаго щж съжещн шгне. А нно не ще бн; нж да сн нанде своего длъжннка н да сн просн ѿ него длъгъ. А нно да не, тъкмо по Ѹрнꙁм гва-мн. — Н ре лофе:

† Іѡ Даиь вшевѡ, [L. S.] млтж бжіеа гнь.

† Ioan Dan, marele voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea întregeĭ ţĕrĭ a domnieĭ mele, celor micĭ şi celor marĭ, şi târgurilor domnieĭ

---

[1] În original: бн.

mele tutulor, şi vămilor: Rucărenilor şi Dlăgopolenilor (Câmpulungenilor), şi Argeşenilor şi Târgoviştenilor şi Târgşorenilor şi Săcuenilor şi Gherghicenilor şi Brăilenilor şi Buzaenilor şi Flocenilor şi cetăţiĭ de la Dlăgopole (Cămpulung) şi tutulor celor-lalte târgurĭ şi vămĭ, şi altora micĭ şi marĭ. Şi ĭată şă sciţĭ că s'a întocmit domnia mea cu Braşoveniĭ, ca să negoţéscă ómeniĭ domnieĭ mele şi să ducă la Braşov, cine ce-ĭ place: saŭ céră, saŭ seŭ, saŭ argint, saŭ aur, saŭ mărgăritar, saŭ vare-ce îĭ va place; ĭar el să fie volnic să ducă la Braşov şi să negoţéscă cine ce-ĭ place, şi să nu se témă de nimic, pentru că a întocmit domnia mea. Şi ĭaraşĭ, din Braşov, să aducă în ţara domnieĭ mele, cine ce-ĭ va place, şi să negoţéscă saŭ postav, saŭ argint, saŭ florinĭ, saŭ vare-ce-ĭ place; apoĭ acela să aducă în ţara domnieĭ mele şi să negoţéscă; şi să fie, precum a fost şi în ḑilele părinteluĭ domnieĭ mele, Ioan Mircea voevod. Ast-fel să fie şi acum slobod totul. Şi ĭarăşĭ spun vameşilor tutulor: câte vămĭ sunt şi târgurĭ în ţara domnieĭ mele, apoĭ voĭ să luaţĭ vamă, precum a fost luată şi în ḑilele părinteluĭ domnieĭ mele, Mircea voevod, ast-fel şi acum să luaţĭ. Şi ĭaraşĭ, dacă cine-va are ceva datorie la vre un om din ţara aceia, apoĭ el să-şĭ găséscă pe acel om, carele îĭ este luĭ dator, şi (acela) să-ĭ plătéscă; ĭar de omul drept să se feréscă ca de foc; pentru că cine va bântui pe omul drept, apoĭ pe unul ca acela îl voĭu arde cu foc. Iar alt-fel nu va fi, ci să-şĭ găséscă pe datornicul săŭ şi să-şĭ céră de la dînsul datoria. Iar alt-fel să nu fie, numaĭ după porunca domnieĭ mele.

Şi a spus logofĕtul.

† Iω Dan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

VIII.

Alexandru - Aldea vodă, fiul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân (1431—1435).

No. 21.

Alexandru-Aldea cértă pe Braşovenĭ pentru necredinţă şi pentru că adăpostesc la dînşiĭ pe vrăjmaşiĭ sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 308. Pecetia în dos.

† Іѡ Алеꙁадръ воевода и гнъ въсеи ꙁемли Ѹггровлахїискои, снъ Мирчѣ великааго воеводѣ, пише гво-ми Брашовѣнѡ въсѣ, великыже и мали, мнѡ ꙁравїе. Тѡ ради вїе ꙁнаете добре, поне мои гнъ кралъ та ме не дръжи како е дръжа Дана воеводѫ, нѫ м е прїѫ въ сна срчнаго, та сѫ нма надеждѫ да нма помо и мнѡ добро ѿ ва. А вїе мож ре не слѹшате, нѫ где да е татъ и хѫсаръ, ѹ ва прибега, и храните мои вражмашие, що ıадѫ

коморѫ бащинѫ-ми и бнтіаръ влашкои земли. Тѡ ради, или ми дайте вражмаша-ми и добитѡ, или да си не жалꙋвате на мене, поне пꙋсти ꙋ гна кралѣ, да са плача ѿ ва; да еги ми дойде ре ѿ гна-ми кралѣ, та пото да ви не бѫде жа. И тꙋзи пꙋсти болѣрина гва-ми, жꙋпана Димитра, да що ви рече, да го верꙋете, поне сѫ речи гва-ми.

† Іѡ Алеѯанръ вѡев, матіа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣнѡ въсѣ.

† Iω Alexandru voevoda și domn a tótă țara Ungrovlachică, fiul Mirciĭ Mareluĭ voevod, scrie domnia mea Brașovenilor tutulor, marĭ și micĭ, multă sănătate. Drept aceea voĭ scițĭ bine, că domnul meŭ craiul pe mine nu mĕ ține cum a ținut pe Dan voevodul, ci m'a luat ca fiŭ al inimeĭ luĭ. Și am avut nădejde, că o să am ajutor și mult bine de la voĭ; ĭar voĭ cuvêntul meŭ nu'l ascultațĭ, ci unde este hoț și tâlhar, la voĭ fuge, și hrănițĭ pe vrăjmașiĭ meĭ, carĭ mănâncă comóra băștinașă a mea și vistieria Țĕreĭ-Românescĭ. Drept aceea: orĭ îmĭ dațĭ pe vrăjmașul meŭ și avuția, orĭ să nu vĕ jĕluițĭ în potriva mea; căcĭ am trimis la domnul craiŭ, ca să mĕ plâng de voĭ. Și când îmĭ va veni vorbă de la domnul meŭ craĭul, apoĭ atuncĭ să nu vĕ pară rĕŭ. Și ĭată am trimis pe boerul domnieĭ mele, pe jupân Dimitru, și ce vĕ va spune, să-l credețĭ, căcĭ sunt cuvintele domnieĭ mele.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor tutulor.

No. 22.

Alexandru-Aldea poruncește luĭ Bratul Sumarinov ca să înapoĭeze un cal ce luase luĭ Lalu.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{201}{XXI}$. Pecetia în față.

† Їѡ Алеѯаньдръ воевода и гнь въсеи земли Ꙋгровлахїискои, снь Мирча воеводꙋ, пише гво-ми Братꙋлꙋ Сꙋмариновꙋ, и такози ти ѡрисꙋе гво-ми: тꙋка що си ꙋза кѡ Лалꙋ, по-скоро да мꙋ го врати; инако да не смѣешъ ꙋчинити, по ѡризмꙋ гва-ми.

† Іѡ Алеѯарь воев, [L. P.] милста бжїеа гнь.

† Ion Alexandru voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, fiul luĭ Mircea voevodul, scrie domnia-mea luĭ Bratul Sumarinov, și așa îțĭ poruncește domnia-mea: pe acel cal pe care l'aĭ luat acolo dela Lalu, degrabă să i-l înapoescĭ; altfel să nu cutezĭ a face, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 23.

Alexandru-Aldea vestește pe Brașovenĭ despre mișcările oștilor turceștĭ la Dunăre și să fie gata a-ĭ veni în ajutor.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{202}{XXI}$. Pecetia în dos.

† Іѡ Алеѯадръ воевода и гнъ въсеи земи Ѹгровлахіискои, снъ Мирча великаго воеводѣ, пише гво-ми Брашовѣнѡ всѣ, пръгаре и сиракѡ и земи Бръсе, мнѡ зравіе и радованіе, какото мои пріателѣ и братіа. Тѡ ради, зде пріидохѫ ваша братіа и видѣхѫ съ ѡчима мои живо, на що стоѫ азъ днъ и но. Тѡ ради да знае ваша млтъ, поне стоѫ .д. гпри велики съ воиски готови ѹ Дрьстръ на Дѹна, Фери бѣ и Азбѹга и Карача бѣ и Балаба бѣ, а дрѹга воиска стои на Пирго, а великыи црь Амѹра бѣ е три дни хо ѡ мене. Тѡ ра(ди), моа братіа, азе съ вами могѫ, а бе ва не могѫ станѫти прѣ ними; нѫ се съберете и стоите готови, да е въ кои ча фтаса ре гва-ми, въ тои ча да доидете. И пакы що ви рекѫ ваша братіа, да и верѹете. И бъ ви вели.

† Іѡ Алезанрь вwев, милатіа бжіеа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣнѡ въсѣмъ и земи Бръсе.

† Iω Alexandru voevoda și domn a tótă țara Ungrovlachică, fiul luĭ Mircea mareluĭ voevod, scrie domnia mea Brașovenilor tutulora, pârgarilor și supușilor și țăreĭ Bârseĭ multă sănătate și bucurie, ca la aĭ meĭ prietenĭ și frațĭ. Drept aceea aicĭ veniră aĭ voștri frațĭ și vĕḑură cu ochiĭ al meŭ traiŭ, cum staŭ eŭ ḑiŭa și nóptea. Decĭ să știe Grațiositatea vóstră, căcĭ staŭ patru domnĭ marĭ cu oștile gata în Drîstur pe Dunăre — Feriz-Beg și Azbuga și Caracĭa-Beg și Balaban-Beg —, ĭar altă oaste stă la Pyrgos, iar marele împărat Amurat-Beg este la treĭ zile de mers dela mine. Drept aceea, frațiĭ meĭ, eŭ cu voĭ pot, iar fără voĭ nu pot stă dinaintea lor; ci adunați-vĕ și stațĭ gata, ca în carele ceas va spune cuvîntul domnia mea, în acel ceas să venițĭ. Și iarășĭ, ce vĕ vor spune aĭ voștri frațĭ, să-ĭ credețĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Alexandru voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor tutulora și țăriĭ Bârseĭ.

No. 24.

Alexandru-Aldea chĭamă pe Brașovenĭ să-ĭ vină grabnic în ajutor contra Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 306. Pecetia în dos.

† Іѡ Алеѯадръ воевода и гнь, пише гво-ми Брашовѣно всѣ и земли Бръси, и такози ви ѡрисѹе гво-ми: аще сте да ми поможете, елате по-скоро, поне са Тѹрци возѫ ѿ

сѫботи, та поспешаи̇те на потечѫ, а храна ви ще҃ и на-поко҃ доити. Аще-л҃ нещете доити, а віе ми кажете, да ꙁна҃ како да ꙋчинѫ. И҆ вели ви б҃ъ.

† Іѡ҃ Алеꙁан҃дрь вѡев҃, м҃лтїа бжїеа г҃нь.

Adresa în dos: † Брашовѣнѡ҃ и ꙁемли Бръси.

† Iω Alexandru voevoda şi domn, scrie domnia mea Braşovenilor tutulor şi ţĕriĭ Bărseĭ, şi ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: dacă e să-mĭ ajutaţĭ, veniţĭ maĭ de grabă, căcĭ Turciĭ se cară de Sâmbătă; şi grăbiţi-vĕ la drum, ĭar hrana vĕ va sosi şi în urmă. Iar dacă nu voiţĭ a veni, atuncĭ voĭ să-mĭ spuneţĭ, ca să sciŭ cum să fac. Şi bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Braşovenilor şi ţĕriĭ Bărseĭ.

No. 25.

Alexandru-Aldea chĭamă pe Braşovenĭ ca să vină grabnic în ajutor contra Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 304. Pecetia în dos.

† Іѡ҃ Алеꙁа҃дръ воевода и҆ г҃нъ въсеи҆ ꙁеми ꙋгр҃овлахиискои҆, пише҃ г҃во-ми Брашевѣнѡ҃ въс҃ѣ. И҆ такаꙁи да ꙁнаете, ѿти ево Тꙋрци где сѫ паднѫли по Дꙋнавꙋ, по вѫсѣхъ бродово, та и҆дꙋ на ꙁемѧ да плѣна҃ и҆ да распа҃; да по-скоро денѭ и҆ нощиѭ да спѣшите да доидете на помѡщъ, ѿти ако на҃ бѫде҃ ꙁло, и҆ ва҃ ще҃ бити по-ꙁлѣ. Да, кѡ҃ко можете, спѣшѣте; колико вои̇скѫ можете подвигн҃ѫ, на скорѣ да доиде҃; а що нѣстъ готово, а ви̇е гонѣте по-слѣ, да въстаса҃ скоро. И҆но да не сторите, по рѣчи наши.

† Іѡ҃ Алеꙁан҃дрь вѡев҃, м҃лтїѫ бжїеа г҃нь.

Adresa în dos: † Брашевѣнѡ҃.

† Iω Alexandru voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlachică, scrie domnia mea Braşovenilor tutulor. Şi astfel să ştiţĭ, iată că Turciĭ unde aŭ năpădit la Dunăre prin tóte vadurile şi vin asupra ţăriĭ, ca să prade şi să risipéscă. Decĭ, maĭ repede, ziŭa şi nóptea, să vĕ grăbiţĭ să veniţĭ într' ajutor, căcĭ dacă nouĕ ne va fi rĕŭ, şi vouĕ vĕ va fi maĭ rĕŭ. Dar, cât puteţĭ, grăbiţi-vĕ; câtă óste puteţĭ ridicà, de grabă să vie. Iar ce nu este gata, voĭ porniţĭ-o pe urmă, dar să sosĭască iute. Altfel să nu faceţĭ, după vorbele nóstre.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Braşovenilor.

No. 26.

Alexandru-Aldea vestește Brașovenilor sosirea unuĭ corp de óste moldovénă și le cere să-ĭ trimiță arme.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 305. Pecetia în dos.

† Іѡань Алексадръ воевода и гнь въсеи земли Ѹггровлахіискои, пише гво-ми мнѡ зравіе и поклоненіе госте и пріателе[1] гва-ми, Брашоцѣ въсѣ, великыже и мали. И тѹзи да знаете, поне сѫ нароко гна-ми кралѣ ꙗко сѫ доишли Молдовци .д. стегови, и не теклъ ні еди ѿ ни; ниѣ идѫ са на ни, сѫ млтвѫ гна-ми кралѣ. Тѡ ра ви говор и мла ви, да ми поможете съ лѫкові, съ стрѣлы, съ ѡрѫжіе, съ що можете. И бъ ви вели.

† Іѡ Алезанрь вѡев, млтіа бжіеа гнь.

Adresa în dos: † Брашоце въсѣ.

† Ioan Alexandru voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate și închinăcĭune óspeților și prietenilor domnieĭ mele, Brașovenilor tutulora, marĭ și micĭ. Și ĭată să sciţĭ, că cu porunca domnuluĭ meŭ craiuluĭ, aŭ venit Moldovenĭ 4 stégurĭ și nu a plecat nicĭ-unul din eĭ. Acum mĕ duc eŭ însu-mĭ la dînșiĭ cu ruga domnuluĭ meŭ craiuluĭ. Drept aceea vĕ grăesc și rogu-vĕ să mĕ ajutațĭ cu arcurĭ, cu săgețĭ, cu arme, cu ce putețĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor tutulor.

No. 27.

Alexandru - Aldea se plânge Sibienilor că-l bănuesc a se fi dat în partea Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 302. Pecetia în dos.

† Іѡ Алексадръ воевода и гнь въсеи земли Ѹггровлахіискои, пише гво-ми Сибнцѣ въсѣ, великиже и мали, мнѡ зравіе, какото мои братіамъ. Тѡ ра, добр знаете, егда ме пѹсти гнь-ми кра на влакѫ земла, на моѫ ѡчиниѫ, и на кѡ ме ѡстави, ꙗко да ми бѫде въ неволи помщни, никто ѿ ни съ ѡчима не погледа на моѫ невола, тъкмо наѹчи бъ Брашовѣне, добри лю, та послѹшахѫ ре гна кралѣ, та доидоше съ своеми главами и стоахѫ съ мно въ неволи; поне аще хтеше погинѫ сіази землѣ, и тіе щехѫ погинѫ, и землѣ гна-ми кралѣ нещеше имети покои, да защо сме стоꙗли протива погани езі. А віе ни повигате зли речи, како се ѿметнѫхме ѿ гна кралѣ и дадомо се Тѹрце;

[1] În original: пріателе.

тѡ ра ніє слꙋжнмо гнꙋ кралю н стмꙋ вєцꙋ? Н да спобн бъ, да сѧ прнблнжн гнъ кра, да станємо прѣ нн; да кто щє слъгатн, да мꙋ єбє пь жєнѫ н матєрє мꙋ. Азє н пондо ꙋ Тꙋрцн, пондо за моѫ нєвола, н ꙋчннн покон зємн, колнко є ѡстанѫла, н възѣ ва, н нзвадн сн . г . хнлїадн робїє, а вїє говорнтє, понє щѫ да плѣна с Тꙋрцн зємѧ гна-мн кралѣ. Азє да нє да бъ да плѣна, нѫ щѫ слꙋжн гнꙋ-мн кралю н възѣ хртїано до моєго жнвота, како сє сѫ ѡбєщїа. Н бъ вн вєлн.

† Іѡ Алєзанрь вѡєв, мдтїа бжїєа гнь.

Adresa în dos: † Снбнцє възѣ.

Iω Alexandru voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea tutulor Sibienilor, marĭ și micĭ, multă sănătate, ca unor frațĭ aĭ meĭ. Drept aceea bine sciţĭ, când m'a trimis pe mine domnul meŭ craĭul în Ţara-Românéscă, în ocina mea, și cuĭ m'aŭ lăsat ca să-mĭ fie la nevoe ajutor, nimenĭ dintre eĭ cu ochiĭ nu s'a uitat la nevoia mea. Numaĭ a pus la cale Dumnedeŭ pe Brașovenĭ, ómenĭ bunĭ, că aŭ ascultat cuvêntul domnuluĭ craiŭ, și aŭ venit cu capetele lor și aŭ stat cu mine în nevoe; căcĭ dacă ar pĭeri acéstă ţară, și aceștia ar pĭeri, și ţara domnuluĭ meŭ craĭuluĭ nu ar avea pace. Și pentru că am stat în potriva limbeĭ păgâne, apoĭ voĭ ne scornițĭ vorbe rele, că ne-am fi lepădat de domnul craĭ, și ne-am dat Turcilor. De aceea slujim noĭ domnuluĭ craĭ și sfinteĭ coróne? Și să ne învrednicéscă Dumnedeŭ să se apropie domnul craĭ, ca să stăm înaintea luĭ. Și cine o minţi, să-ĭ f... cânele pe nevastă-sa și pe mă-sa. Eŭ, dacă m'am dus la Turcĭ, m'am dus pentru nevoĭa mea, și am făcut pace ţăriĭ, câtă este rĕmasă, și vouĕ tutulora, și mĭ-am scos treĭ miĭ de robĭ, ĭar voĭ spuneţĭ că eŭ voesc să prăd cu Turciĭ ţara domnuluĭ meŭ craiuluĭ; eŭ, să nu dea Dumnedeŭ ca să prăd, ci voiu sluji domnuluĭ meŭ craĭuluĭ și tutulor creștinilor până la sfîrșitul vieţiĭ mele, precum m'am făgăduit. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Sibienilor tutulor.

No. 28

Buzêŭ. Fără dată. Alexandru-Aldea comunică nadrășpanuluĭ și luĭ Ștefan Razgonyi, șpanul Timișóreĭ, că Turciĭ aŭ să intre în Ardeal, și cu dînșiĭ va veni și óstea luĭ; dar șpanul să trimită armata și pe Celapi, căcĭ el va face ca jumătate óstea turcéscă să trécă la Celapi.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 512. Pecetia în dos.

† Ѡъ воєводє влашкога, господара, Мнръчнна сна, ѿъ Алъдє воєводє, надръшпанꙋ н Разгонъ Нщъванꙋ, Тъмншваръскомꙋ шпанꙋ, много поклонєннє вашон матн. Многнщъ

съ ѥ ва порѹчи нре те Тѵрьци истино доити на Єрьдель, и да ꙁнашъ, нре и истино дошла; и многици порѹчева да допѹстишъ воискѹ, и съ шно цра Чалапиѵ. И да ꙁнашъ що е воиске .ꙁ. десе хи и .д., и да ꙁнашъ, не сѵ справни юнаци; все сѹ млади момъци, и все сѹ деца и жене; не има кто се би ꙁа ѡрѹжне похватниѡ; не ни половица добре юнакъ. Ꙁна ваша милость, како ходихъ к Мѹратѵ[1] къ царѹ, и како се съш-нимъ кле и како съш-ни беседова; все съ да ѵꙁнати вашои млти ѵ стахѹ; що ѵчини ѵчини, и поидо к немѹ[2]; все тои ѵ страхѹ ѵчини, нре ми ꙁемлѹ ѵꙁеше и почеше ми се до главе хватати, и да съ боларьскѹ децѹ тамо. И ѡвои да ꙁна ваша млтъ: Тѵрьци все мою ꙁемлѹ распаше, веромъ и клетво кѹнѹчи се, и веро примаючи. И да ꙁна ваша млтъ, аво че доити ѡваи воиска на Ирьде, и ѥ чѹ съ шномъ; ако ли ѥ съ шномъ не доидѹ, а ѥ чѹ Алъвѹла[3] съ шно допѹстити. Тако, ми бга, и тако ми вере, покле ваша воиска доиде, тъи че ча ѥ своѡ воискомъ, на странѹ, такои ѡстѹпити. Многиць сѹ Тѹрьци мене преварили; да ѥ чѹ съга такои ѵчинити, богъме, како да и ни коре не ѡстане. Що съ се и ѥ ꙁаклеѡ господинѹ кралѹ и вашои млти инемъ племените лѹде, да би ѡнаи клетва ина и вера мене ѵхътила, ако че ино ѵчинити, и ако чемъ ѥ ꙁабити кралевъ хлебъ и со, и ако че ѥ ва ꙁломислити и неомъ властело и вашои ꙁемле. Тако, ми ѡчине ⟨главе[4]⟩ и вере и мое главе, инако не чѹ ѵчинити, лихо такои, како то ви съмъ ѵ книꙁе ѵписа. И тои ти говори: що можешъ наискоре и цра Чалапиѵ пѵстити с воискомъ, допѹсти га, ере че ѥ са са ѵчинити, да доиде половица ѡвеи воиске къ Чалапие. И такои хоте ѵчинити, да дадѹ сами Ѹрѹмелиского господара и Х[а]мъꙁѹ господара, покле доиде Чалапи, и ꙁа тои сѹ кръсмали[5]. Ѿ Молъдова сѹ проси помочъ; до сенова, що ѥ милимъ господинѹ кралѹ, то и молъдовъски господаръ. Ꙁнамъ нре и ѵ Чалапи е велика воиска, тере че по лъкѹ съ шомъ доити; нѹ скоро да пѹсти Чалапи своега члка, ѡва мамо на поспе; ѥ че наѵчити, како че доити с воискомъ. Ꙁнамъ нре че помочи бгъ христианомъ, покле доиде Чалапи. И ѡваи книга писана е ѵ Боꙁеѵ.

† И да ти бгъ ѵмножи лѣта и године.

Adresa in dos: † Ѿ надръшпана и ѿ Раꙁгонъ Ищьвана, ⟨на⟩[6] Тъмишваръского шпана.

† Dela voevodul domnitor românesc, fiul Mirciĭ, dela Aldea voevodul, nadrăşpanuluĭ şi luĭ Razgon Iştvan, Tămişvăresculuĭ şpan, multă închinăciune Graţiosităţiĭ vóstre. De multe-orĭ eŭ pe voĭ v'am înştiinţat că Turciĭ cu adevărat vin împotriva Ardealuluĭ, şi să ştiĭ, că şi într' adevăr a venit; şi de multe orĭ am înştiinţat ca să trimiţĭ óstea, şi cu ea pe împăratul Cealapi. Şi să ştiĭ, că sunt oştĭ 74.000, şi

[1] Corectat din Мѹратъ. [2] Idem din темѹ. [3] Idem din Атьлъвѹла. [4] Şters de scriitor cu condeiul. [5] Corectat din кръсмам. [6] Şters de scriitor.

să știĭ că nu sunt voĭnicĭ de ispravă; toțĭ sunt tinerĭ băețĭ, și toțĭ sunt copiĭ și femeĭ; n'are cine să s'apuce de arme; nicĭ jumătate bunĭ voĭnicĭ. Știe Grațiositatea vóstră, cum m'am dus la Murat la împăratul și cum cu el m'am jurat și cum cu el am vorbit; totul am dat à știre Grațiosităţiĭ vóstre prin graiŭ; ce am făcut, am făcut, și m'am dus la el; tóte astea de frică am făcut, căcĭ mi-aŭ luat țara și începuse de cap a se agăță, și am dat copii boereștĭ acolo. Și acésta să știe Grațiositatea vóstră: Turciĭ tótă a mea țară aŭ risipit, după ce credință și blestem juraseră și credință luaseră. Și să știe Grațiositatea vóstră că va venì acea óste asupra Ardealuluĭ, și eŭ voiŭ fi cu ea; iar dacă eŭ cu ea nu voiŭ venì, eŭ voiŭ trimite cu ea pe Albul. Așa, pe Dumnedeul meŭ, și așa pe credința mea, când óstea vóstră va sosì, în acel ceas eŭ cu a mea óste, la o parte, așa, mă voiu pune. De multe orĭ Turciĭ pe mine m'aŭ înșelat; și eŭ vreaŭ acuma tot așa să fac, pe Dumnedeul meŭ, ca dintre eĭ nicĭ rădăcină să nu rămână. Ceea-ce însumĭ și eŭ m'am jurat domnuluĭ craiŭ și Grațiosităţiĭ vóstre și celor de viță ómenĭ (nemișilor), acel blestem (jurământ) și acea credință pe mine să mă lovéscă (prinză), dacă voiŭ face altfel și dacă eŭ voiŭ nimici pâne acrăiască și sarea, și dacă eŭ vă voiŭ gândì vouà răŭ și acelor boerĭ și țăriĭ vóstre. Astfel pe ocina mea, și pe credința și pe capul meŭ, altfel nu voiŭ face decât așà precum vouă în carte v'am scris. Și acésta îțĭ grăesc: Cât poțĭ maĭ repede, și pe împăratul Cealapi să-l trimițĭ cu óstea, trimite-l pe el, că voiŭ face eŭ însumĭ singur să trécă jumătatea aceleĭ oștĭ la Celapi. Și astfel voiŭ să fac ca să dea eĭ înșișĭ pe domnitorul Rumelieĭ și pe Hamzà domnitorul, când va veni Cealapi, și pentru aceea aŭ zăbovit. Dela Moldova am cerut ajutor; până acuma ce eŭ gândesc domnuluĭ craiuluĭ, acésta și domnitorul moldovenesc. Știŭ că și la Cealapi este mare óste, și că încet va veni cu ea; ci de grabă să trimétă Cealapi pe omul săŭ, pe acela (să-l trimită) încóce cu grabă; eu îl voiŭ învăță cum să pâșască cu óstea. Știŭ că va ajuta Dumnedeŭ creștinilor până ce va veni Cealapi. Și acéstă carte scrisă este în Buzeŭ.

† Și să-țĭ îmmulțéscă Dumnedeŭ verile și aniĭ.

Adresa în dos: † La nadrășpanul și la Razgon Iștvan, șpanul Tămișvăresc.

No. 29.

Alexandru-Aldea trimite la Brașov pe boerul Négoe ca să fie de față la judecata unor ómenĭ din Țara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 307. Pecetia în dos.

† Їω Алексанрь воевода и гнь, пише гво-ми Брашовѣном въсѣмъ, великиже и мали, кахто мои братїа. Сего ра такозѣ ви говори: нека да дохода и ваши люе здѣ и наши

тамо, а никомѹ криво да не бѫде. Аще ли бѫде нѣкоемѹ члкѹ вашемѹ криво ѿ наши члкъ, а вїе го пѹстѣте да доиде, да мѹ ѹчини право, понеже такози нї е рѣчь. И гво-ми тѹзи пѹщах болѣрина-ми Нѣгое и съ ѡнѣмизи люе, що и е криво ѿ ва и ѿ ваши лю, да ви говорꙗ: аще любите да сте съ мно мирни, вратѣте варе що е ѹ ва, и мои члко криво да не бѫде, понеже не може ходи с лѫжами, тъкмо с правдо; да ни не проваждате съ празни рѣчи, кахто до иниѣ. И вели ви бь.

† Іѡ Алезанрь вwевѡ, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣно.

† Іω Alexandru voevoda și domn, scrie domnia mea Brașovenilor tutulor, marĭ și micĭ, ca unor frațĭ aĭ meĭ. Drept aceea așa vĕ grăesc: să vină și ómeniĭ voștri aicĭ, și aĭ noștri acolo; și nimănuĭ să nu-ĭ fie strâmbătate. Iar dacă va fi vr'unuĭ om al vostru strâmbătate dela ómeniĭ noștri, atuncĭ voĭ trimiteți-l să vie ca să-ĭ fac luĭ dreptate, pentru că astfel ne este vorba. Și domnia mea acolo trimit pe boerul meŭ Neagoe și cu aceĭ ómenĭ, cărora le este strâmbătate dela voĭ și dela ómeniĭ voștri, și vĕ spuiŭ: dacă dorițĭ ca să fițĭ cu mine în pace, (apoĭ) înapoiațĭ orĭ-ce este la voĭ, iar ómenilor meĭ strâmbătate să nu fie, căcĭ nu putem umbla cu mincĭunĭ, ci numaĭ cu dreptate. Să nu ne purtațĭ cu vorbe deșarte, ca și până acuma. Și bucure-vĕ Dumnedeŭ.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor.

No. 30.

Alexandru-Aldea rógă pe Brașovenĭ ca să dea un om spre a însoți la Oradea pe trimisul sĕŭ, boerul Petru Man.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 301. Pecetia în dos.

† Іѡ Алезадръ воевода и гнь, пише гво-ми пръгаре ѿ Браше любезное херетисанїе. И такози ви проси: тѹзи въ кои чѣ доиде болѣри гва-ми Петръ Манъ, да мѹ дасте члвка добра, да го проводи въ Ѡраде; и ако сте приꙗтели наши, да ино да не сторите.

† Іѡ Алезанрь вwевѡ, матїѫ бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре бршевъски.

† Iω Alexandru voevoda și domn, scrie domnia mea pârgarilor din Brașov drăgăstósă heretisanie. Și așa vĕ rog: acolo în ce ceas va sosi boerul domnieĭ

mele Petru Man, să-ĭ dațĭ un om bun, ca să-l petrécă la Oradea. Și dacă suntețĭ prieteniĭ noștri, alt-fel să nu facețĭ.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor brașovenĭ.

No. 31.

Alexandru-Aldea rógă pe Brașovenĭ a-ĭ trimite pe boerul sĕŭ Antonie.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 310. Pecetia în dos.

† Іѡ Александрь воевода и гнь, пишет гво-ми госте и прїиателѣ гва-ми, пръгаре ѿ Брашева, и такози ви ѡрисꙋе гво-ми, ꙗко тзи е болѣри гва-ми жꙋпан Антонїе посрѣ ва. Тѡ ра го съмъ кле на вѣрж и на дшж гва-ми, да донде без никож грижж къ гвꙋ-ми. Тѡ ра да го ѿпроводите съ чтїж ѿ ваши ржкх, да донде без никож грижж къ гвꙋ-ми, по ѡризмꙋ гва-ми.

† Іѡ Алезандръ воев, мтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре ѿ Брашев.

† Iω Alexandru voevoda și domn, scrie domnia mea óspeților și prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov, și astfel vĕ poruncește domnia mea, că acolo se află boerul domnieĭ mele jupan Antonie în mijlocul vostru. Drept aceea ĭ-am jurat pe credința și pe sufletul domnieĭ mele, ca să vie fără nicĭ-o grijă la domnia mea; drept aceea să-l petrecețĭ cu cinste din mânile vóstre ca să vie fară nicĭ-o grijă la domnia mea, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor din Brașov.

No. 32.

Alexandru-Aldea mustră pe Brașovenĭ pentru protecțiunea ce daŭ pribegilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 303. Pecetia în dos.

† Іѡ Алезадръ воевода и гнь всен земли оугровлахиискои, пише гво-ми много здравїе братїа мои, Брашовѣно всѣ. И тꙋзи ви дава ꙋзнати: азы са мжчѣ, ꙗко да погаса ѡгнь ѿ ва, и не бѣше инако; нж хто е ꙋчини, да мꙋ плати бь. Пръво донде Ста спатаръ по межꙋ ва; азь допꙋсти моа рѣ до ва, да ми го дасте, а вїе моа рѣ не послꙋшасте. Пото добѣже Тодоръ, ꙋкравши кони влашкои земли; азь допꙋсты па до ва, да ми го дасте, и ѡ то ма не слꙋшасте. Азь са мжчѣ за ва, да имате покои, и ваше робїее, що

мого̃, ѿкȣпи̃, и колико робїе сж̃ вь Никополи, азы порȣчихъ до Никополѣ, да и̃ не ѿведж̃ далеко, доχде иχъ искȣпите. Того ра̂, толико добро ви чини̃ азь и̂ мжчѣ сѧ̀, да погасѧ̀ ѿ ва̃ ѿгнь[1], а вїе го самы запалѣте на ваши̃ глава̃. Тȣка е̃ по междȣ ва̃ Стачѵ̃ и̓ Татȣ̃ и̓ Васи̃ и Ѹла̃, да сж̃ вꙁели кони̇ иꙁ моега двора̀; да аще любите миръ и покои ва̃, допстѣте мы иχъ свазани̇; аще ли ми и̃ не допȣстите, не имате мира съ мно̃. Ино нецие̃ бы.

† Іѡ Алеꙁаиръ вѡев̃, милтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣно̃ всѣ̃.

† Iω Alexandru voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate fraților meĭ, Brașovenilor tutulor, și ĭată vĕ daŭ a scire: eŭ mĕ muncesc ca să sting focul de la voĭ, și nu a fost alt-fel; dar cine a făcut, să-ĭ plătéscă Dumneḑeŭ. Ântêiŭ veni Stan Spătarul în mijlocul vostru; eŭ am trimis vorba mea către voĭ ca să mi-l dațĭ, ĭar voĭ cuvêntul meŭ nu ațĭ ascultat; apoĭ a fugit Todor, după ce furase caiĭ Țăriĭ-Românescĭ; eŭ am trimis ĭarășĭ la voĭ, ca să mi-l dațĭ; și de acésta nu m'ațĭ ascultat. Eŭ mĕ muncesc pentru voĭ, ca să avețĭ liniște; și pe robiĭ voștri, pe câțĭ am putut, ĭ-am rĕscumpĕrat, și câțĭ robĭ sunt la Nicopoli, eŭ am trimis la Nicopoli, ca să nu-ĭ ducă departe, pênă când pe eĭ îĭ vețĭ rĕscumpĕra. Drept aceea, atâta bine vĕ fac eŭ, și mĕ muncesc ca să sting de la voĭ focul, ĭar voĭ singurĭ îl aprindețĭ asupra capetelor vóstre. Acolo este în mijlocul vostru Stancĭul și Tatul și Vasil și Ulan, carĭ aŭ luat caĭ din curtea mea. Iar dacă ĭubițĭ pacea și liniștea vóstră, apoĭ trimitețĭ-mĭ pe dênșiĭ legațĭ. Iar dacă nu mi-ĭ vețĭ trimite, nu vețĭ avea pace cu mine. Altfel nu va fi.

† Iω Alexandru voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor tutulor.

No. 33.

Alexandru-Aldea ordonă Borușanilor ca să lase jupânuluĭ Voĭcu vechĭa sa ocină.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 309. Documentul rupt în partea dréptă. Pecetia în dos perdută.

† Іѡ Алексадръ воевода и гнъ въс[еи ꙁемли оуггровлахїискои], ‖ пише̃ гво-ми до ва̃ Борȣшан[ѡм . . . . . и та]‖коꙁи ви ѿрисȣ̃е гво-ми, ꙗко п[. . . . .]| и̓ миѡ̃ послȣжившомȣ по кж[. . . . .]| жȣпанȣ Воикȣ, ꙗко да мȣ с[те послȣшни . . . . .], |поне̃ мȣ сте стара ѡ̓чина п[рава . . . . . послȣ] шате и̇ почитате, колико [. . . . .]; и̓но да иѣ̃, по ѿриꙁмȣ гва-м[и].

† Іѡ Алеꙁаиръ вѡев̃, [млтїа бжїеа гнь].

[1] Scris d'asupra.

† Iω Alexandru voevoda şi domn a tótă [ţara Ungrovlahică], scrie domnia mea către voĭ Boruşanilor . . . şi ast-fel vĕ poruncesce domnia mea ca . . . şi celuĭ ce mult a slujit . . . pe jupânul Voĭcu, ca să-ĭ fiţĭ luĭ [ascultătorĭ . . .], căcĭ ĭĭ sunteţĭ luĭ veche ocină [dréptă . . . să-l] ascultaţĭ şi să-l cinstiţĭ cât . . .; alt-fel să nu fie, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Alexandru voevoda, [cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn].

No. 34.

Alexandru-Aldea trimite la Braşovenĭ pe sluga sa Dieniş.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 300. Documentul rupt în partea dréptă. Pecetia în dos, perdută.

† Ïѡ Алеѯадръ воевода и гнь, снь Мирча воеводꙋ, пише гво-ми [много ѯдра] вне Брашовенѡ, въсемъ пръгаремъ, великиже и малимъ, и [тꙋѯи послахмо] ‖ нашега слꙋгꙋ, да що изрече къ вамъ Диени, да го вете, речи с[ꙋ наши истинниїи].

Adresa în dos: † Брашовено все.

† Їѡ Алеѯанръ вѡев, милт[іа бжіеа гнь].

† Iω Alexandru voevoda şi domn, fiul luĭ Mircea voevod, scrie domnia mea [multă sănătate] Braşovenilor, tutulor pârgarilor, marĭ şi micĭ, şi [acolo am trimis] pe a nóstră slugă, şi ce va spune către voĭ Dieniş, să-l credeţĭ pe el, vorbele [sunt ale nóstre adevărate].

† Iω Alexandru voevoda, cu mila [luĭ Dumneḑeŭ domn].

Adresa in dos: † Braşovenilor tutulor.

IX.

Vlad vodă Dracul (1431—1446).

No. 35.

Vlad vodă Dracul mustră pe Braşovenĭ fiind-că aŭ gonit şi prădat pe nişte slugĭ ale sale, pe când el este însărcinat de Rege ca să supravegheze acea margine şi să opréscă pe Braşovenĭ de a avé pace cu Ţara-Românéscă fără voĭa luĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 168. Pecetia în dos.

† Їѡ Влд воевода и гнъ, пише гво-ми мно ѯравіе въсѣ пръгаре брашовъски; тꙋѯи вие сами добрѣ ѯнаете, чѣ е прѣложи гнъ кеса на ме, да чюва сижѯи краинѫ и беѯь мож вола да не имате ми съ влаѕкѫ ѯемѧ; а гво-ми ѯа вашѫ вола аѯь ви ѡслоди, ıако да сѧ

хранинте и да имате мн, що е посрѣ лю, а що е по горѣ и по планина, а вие нѣсте ником длъжныи да и пазинте. А вие нѣсте менѣ и мои слꙋга добромислъцн, що си на всѣ днъ пролнваж кръвн за ва, за всѣ; нж за що сте чюле гво-ми чѣ идж гнꙋ-мн кесарю, а вие сте[1] запрѣтнле ваши зли люмъ, та гона слꙋгн гва-мн, и взале и сж конн и всее, що са wбрѣле ꙋ ни; за тоzи да вн нѣ е жа, чѣ гво-мн нещж wставнтн мож слꙋгн въ пагꙋбж, нж за едно има взатн w ва двоннж и по-мию; и що рече слꙋга гва-мн Володе, да вѣрꙋете: мон сж рѣчн. И бъ вн да зравїе.

† Iw Вла вwевw, мнлтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашовъскимъ.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate tutulor pârgarilor brașovenĭ. Iată voĭ înși-vĕ bine sciţĭ, că m'a însărcinat domnul chesarul pe mine, ca să păzesc acéstă margine, și fără-de-voĭa mea să nu aveţĭ pace cu Ţara-Românéscă. Iar domnia mea, pentru voĭa vóstră, eŭ v'am slobodit să vĕ hrăniţĭ și să aveţĭ pacea, ce este printre ómenĭ, ĭar ce este pe munţĭ și pe plaĭurĭ, apoĭ voĭ nu sunteţĭ datorĭ nimĕnuĭ să-ĭ păziţĭ. Iar voĭ nu sunteţĭ mie și slugilor mele bine-gânditorĭ, care în fie-care ḑi îșĭ varsă sângele lor pentru voĭ, pentru toţĭ. Ci pentru că aţĭ auḑit că domnia mea voĭu merge la domnul meŭ chesarul, apoĭ voĭ aţĭ poruncit rĕilor voștri ómenı, ca să gonéscă pe slugele domnieĭ mele și le-aŭ luat lor caiĭ și tot ce se găsĭa la eĭ. Pentru aceea să nu vĕ pară rĕŭ, că domnia mea nu voĭu lăsà pe slugele mele în pagubă, ci pentru una am să ĭaŭ de la voĭ îndouit, și maĭ mult. Și ce va spune sluga domnieĭ mele Voloder, să credeţĭ; ale mele sunt cuvintele. Și Dumneḑeŭ să vĕ dea sănĕtate.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor brașovenĭ.

No. 36.

Vlad vodă Dracul scrie Brașovenilor că Impĕratul l'a autorizat să bată monedă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 163. Pecetia în faţă

† Iw Вла воевода и гнъ, пише гво-мн мон братнїа, пръгаре брашовъскꙑи; и тꙋзи добрѣ знаете, чѣ е рѣ гна-ни кесарѣ, да ꙋчина азъ харагнж; то ра данте желѣза и що е потрѣба ꙋ харагнж въ ржцѣ мон чловѣко, да си ꙋчинимо работж. Ако бжде нѣкоїа рѣ w гна-ни кесарѣ, или w кръстошн, или бж w ко либо, ево гво-мн азъ да направа вашж

[1] În original a fost scris la început стее; apoĭ primul е a fost șters.

работѫ ѿ въсѣ страны; а ни єднѫ грижѫ да немате, ни ѿ ко, по ѡрїзмоу гва-ми. И бъ ви да ꙁравне.

† Іѡ Влад вѡевѡ, [L. P.] матїа бжїеа гнь.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ frațĭ, pârgarilor Brașovenĭ, și aci bine scițĭ, că este porunca domnuluĭ nostru chesaruluĭ, ca să fac eŭ haraghie. Drept aceea dațĭ fĭer și ce este de trebuință la haraghiă, în mânile ómenilor meĭ, ca să ne facem tréba. Dacă va fi óre-care vorbă de la domnul nostru chesarul, saŭ de la crîstoșĭ (cruciferĭ), saŭ fie de la orĭcine, ĭată, domnia mea, eŭ să vă fac lucrul vostru din orĭ-ce parte, și nicĭ-o grijă să n'avețı de la nimenĭ, după porunca domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 37.

Vlad vodă Dracul mustră pe Brașovenĭ că întroduc aramă la Aldea (= Alexandru vodă) și la Albul (în Țara-Românéscă); exportul arameĭ fiind interḑis, arama trebue adusă la haraghia (monetăria) regéscă. Moldoveniĭ ce se află în Transilvania trebue să fie prinșĭ și închișĭ pănă ce vor veni soliĭ sêĭ din Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 152. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гнъ, пише гво-ми мно ꙁравне пръгаре брашоски, и тѹꙁи ви дава ѹ ꙁнанне, ꙗко що весѣдѹете с ме, а вне не дръжите, нѫ проваждате мѣ ѹ Алдѣ и ѹ Албѹла. То ра тѹꙁи е ви мои болѣри ѹ шпа и вашъ члвѣ Петрѹ, та ви ще каꙁа ка е реклъ шпа, да иде мѣ ѹ камарѫ кесаревѫ, како е рѣ гна-ни кесарѣ. Тѣ ра тѹꙁи пѹща слѹги гва-ми Іѡнѫ и Станисла и Нане; ѹ ко наидѫ мѣ, да мѹ постава днъ, да ѫ ѿнесе ѹ харагиѫ, а що мѹ бѫде право да мѹ са платн; а кто неще ꙁанести мѣ ѹ камарѫ кесаревѫ, на инѫ странѫ да не бѫде воле да ѫ ѿпроводи, нѫ да е ꙁаложена, чѣ ѫ вꙁеме кеса. Аще ли ѫ ѿпроводи ѹкрадо, да си главѫ иꙁгѹби. И варе колико лю са находа ѿ Молдо, ни едн ѿ ни да не ѡставите, да иꙁлѣꙁе иꙁъ ваши рѫкѹ, чѣ и ꙁапира гнъ кеса и шпа съ свои повелѣние, до где доидѫ наши поклисѣри ѿ Молдо. Ино да нѣ. И бъ ви да ꙁравне.

† Іѡ Влад вѡевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашоскы.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea multă sănătate pârgarilor brașovenĭ, și ĭată vĕ daŭ spre scire că ce vorbițĭ cu mine, apoĭ voĭ nu ținețı, ci ducețĭ aramă la Aldea și la Albul. Drept aceea acolo a fost boerul meu la șpanul, și

omul vostru Petru, şi vĕ vor spune cum a ḑis şpanul ca să mérgă arama la cămara chesăréscă, cum este porunca domnuluĭ nostru, a chesaruluĭ. Pentru aceea acolo trimit pe slugile domnieĭ mele pe Ionăş şi pe Stanislav şi pe Naneş; la cine vor găsi aramă eĭ să-ĭ pună ḑi, ca să o ducă la haraghie, şi ce-ĭ va fi luĭ cu drept, să i se plătéscă. Iar cine nu va voi să ducă aramă la cămara chesăréscă, într' altă parte să nu fie volnic să o exporteze, ci să fie zălogită, ca s'o ĭa chesarul. Iar dacă pe ea o va trece (exportà) pe furiş, capul să şi-l pĭardă. Şi vare câţĭ ómenĭ s'ar afla din Moldova, nicĭ pe unul dintr'înşiĭ să nu'l lăsaţĭ să scape din mâinile vóstre, căcĭ îĭ opresce pe eĭ domnul chesarul şi şpanul cu porunca sa, până când vor veni soliĭ noştri din Moldova. Altfel să nu fie. Şi Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: Pârgarilor braşovenĭ.

No. 38.

Vlad vodă Dracul permite Braşovenilor ca să facă negoţ cu ducaţĭ vechĭ în Ţara Unguréscă şi în Ţara-Românéscă, afară de Bîrsa.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 191. Pecetia în faţă.

† Їωа Влⷣ воеводⷭ ї гнь, ўчини млⷭть гпвѡ-ми Брашовенѡⷨ и такоꙁи имъ ѿрисѡва гпвѡ-ми, ꙗко да сѹтъ волни тръгоⷡ съ ветхеми дѹкатами на Ѹгрьцкѹ ꙁемлю и на влашкѹ ꙁемю, беꙁь всаке ꙁабавѫ; и да и не волънъ поꙁабавити ни едн чл҃вкь, тко е слѹга гпва-ми; нѫ тъкмо ѹ Бръсе, що држи пѡ Брашеⷡ, да нестъ волънъ ни едн чл҃вкь тръговати съ ветхеми пенеꙁи, ни кѹпи, ни продати; и Брашóвене медъ да не пѹща ѹ влашкѹ ꙁемлю.

† Їѡ Влⷣ ввево, [L. P.] млⷭтїѫ бж҃їеѫ гнь.

† Ioan Vlad voevoda şi domn, a făcut milă domnia mea Braşovenilor, şi astfel lor le poruncesce domnia mea, ca să fie volnicĭ să negoţéscă cu vechiĭ ducaţĭ în Ţara Unguréscă şi în Ţara-Românéscă, fără nicĭ o pedică; şi să nu fie volnic să-ĭ împedice pe eĭ nicĭ un om ce este slugă domnieĭ mele; ci numaĭ în Bârsa, ce ţine de Braşov, să nu fie volnic nicĭ un om de a negoţi cu vechiĭ banĭ, nicĭ ca să cumpere, nicĭ ca să vîndă; şi Braşoveniĭ arama să nu trimétă în Ţara-Românéscă.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 39.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor ca să lase pe sluga sa Vlad a prinde şi a jefui în Transilvania pe Moldovenĭ, căcĭ Moldoveniĭ aŭ prădat vrăjmaşilor sêĭ Aldea şi Albu pe un credincĭos al sêŭ şi a luat avutul sêŭ din Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 177. Pecetia în dos.

† Іwа Вла воевw и гнь, пише гвw-ми мои дwбрїмь прїателѣмь, сѫцꙋ и прьгарw брашевкнмъ, мнw ꙁдравїе и поклwненїе. И на тw да ва е ꙋ ꙁнанїе, како дwиде къ мнѣ мои слꙋга Вла и такоꙁи ми каꙁа, како го вїе тьрате и не давате мꙋ да чини мою слꙋжбꙋ, що мꙋ съмъ іа wстави, како где нахwди Мwлдwвене, да и хвата и да и wднра и да и ꙋꙁима що нwсе. Wти вїе дwбрѣ ꙁнаете, како іа пꙋсти моего слꙋгꙋ ꙋ Молдwвѫ, а Молдwвене го ꙋхватишѫ та го свеꙁаше и wпꙋстише го Алде и Албꙋлꙋ, и що съмъ ималь мѫ мархѫ ꙋ Молдwве, све ми ꙋꙁеше. Съга моего слꙋгꙋ хwкꙋ wкꙋпити w Алде и w Албꙋла, а wни ми прwсе ꙁа него по-мнw w хїлїадѫ ꙁлате флwри. Тw ради съмъ іа wстави моего слꙋгꙋ Влада, да хвата Молдwвене и да и ꙋꙁима що нwсе. Ꙁа тw ради молимъ ва, wставете с мирw моего слꙋгꙋ, нека да чини мою слꙋжбꙋ, що мꙋ съмъ іа wстави. Ако ли го не wставите с мирw, то и дwбрѣ да ꙁнате, wти ми е велми жа на ва; нъ ми се мни, wти ще и ва жаль бити. И що то е ꙋꙁе мои слꙋга Вла w Сакалw Андрѣїаша, w тогоꙁи нищо да не гевасите, нѫ где тw е wстави мои слꙋга Вла, тꙋи да стwитъ, дw где се іа с-вами състанѫ. Ꙋ тw иниw да нестъ, по wрнꙁмꙋ гпва-ми.

† Іw Вла вwевw, мтїѫ бжїеѫ гнь.

Adresa în dos: † Мои дwбрїмъ прїателе сѫцꙋ и прьгарw брашевкнмъ.

† Ioan Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor braşovenĭ multă sănătate şi închinăcĭune. Şi întru aceea să vĕ fie spre scire, cum că a venit la mine sluga mea Vlad şi ast-fel mĭ-a spus, cum pe el voĭ îl împĭedicaţĭ şi nu-l lăsaţĭ să facă slujba mea, ce eŭ însumĭ luĭ ĭ-am lăsat, ca unde găsesce Moldovenĭ, să-ĭ prindă şi să-ĭ despóe şi să le ĭa lor ce pórtă (cu dînşiĭ); căcĭ voĭ bine sciţĭ, cum eŭ am trimis pe sluga mea la Moldova, ĭar Moldoveniĭ l'aŭ prins şi l'aŭ legat şi l'aŭ predat luĭ Aldea şi luĭ Albu, şi ce am avut, marfa mea, în Moldova, tótă mĭ-a luat. Acum pe sluga mea voĭŭ să o rĕscumpĕr de la Aldea şi de la Albul, iar eĭ îmĭ cer pentru el maĭ mult de 1000 de florinĭ de aur. Drept aceea am lăsat pe sluga mea Vlad să prindă pe Moldovenĭ şi să le ĭa lor ce pórtă (cu dînşiĭ). Pentru aceea vĕ rog pe voĭ, lăsaţĭ în pace pe sluga mea, ca să facă slujba mea, ce luĭ eŭ ĭ-am lăsat. Iar de nu-l veţĭ lăsa în pace, apoĭ şi bine să sciţĭ că mie îmĭ pare fórte rĕŭ de voĭ şi gândesc că şi vouĕ o să vĕ

pară rĕŭ. Și cele ce a luat sluga mea Vlad de la Săcăloș Andrieaș, din aceea nimic să nu clintițĭ, ci unde le-a lăsat sluga mea Vlad, acolo și să rĕmână, până când eŭ cu voĭ mĕ voĭu întâlni. În acésta alt-fel să nu fie, după porunca domnieĭ mele.

† Iωn Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor brașovenĭ.

No. 40.

Vlad vodă Dracul cere Brașovenilor să-ĭ trimiță arme și óste ca să alunge pe Aldea, care s'a dus la Turcĭ să-ĭ aducă în țară.

Orig. hârtie, Arch. Brașovuluĭ. no. 164. Pecetia în dos.

† Іωа Вла воєво и гнь, пише гпвω-ми моимъ дωбри прїателе, пръгаре брашевкнмъ. И тѹзи вїе дωбрѣ знаєте, ωти є Алде ωтишъ ѹ Тѹрци, не ωти за ваше дωбро, нъ за ваше зло, како да доведе тѹркѹ воискѹ, да ви плѣни, како и първо ви є плѣни. Тω ради ви моли, како мою братнію, ѹготовете ми р пѹшке съ въсω направомъ, и лѹкωве съ стрѣлами и щито[1], колико можете наи-мнω; и людїе ми ωще дайте, колико можете на пωмощъ, ωти хощѹ поити, єга ни бь поможе, да га прωженемо ω земле, да и ви с мирωмъ прѣбивате, и дрѹзи хртїане да почиваютъ. И тѹзи що ви изретъ слѹга гпва-ми Кръста, да го верѹете, ωти сътъ мои истинїе ре. И бгь ви захрани.

† Їωа Вла вωевω, матїж бжїеж гнь.

Adresa în dos: † Мои дωбри прїателе, пръгаремъ брашевкнмъ.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ. Și ĭată voĭ bine să scițĭ, că s'a dus Aldea la Turcĭ, nu doar pentru binele vostru, ci pentru rĕul vostru, ca să aducă óste turcéscă, să vĕ prade, cum și maĭ înnainte v'a prĕdat. Drept aceea, vĕ rog, ca pe frațiĭ meĭ, pregătiți-mĭ 100 de pușțĭ (tunurĭ) cu tóte cele trebuincĭóse, și arcurĭ cu săgețĭ și scuturĭ, cât putețĭ maĭ mult. Și ómenĭ dați-mĭ, încă, cât putețĭ în ajutor, căcĭ vreaŭ să mĕ duc, dacă Dumneḑeŭ ne va ajuta, să-l alungăm din țéră, ca și voĭ în pace să petrecețĭ, și ceilalțĭ creștinĭ să se odihnéscă. Și acolo ce vĕ va spune sluga domnieĭ mele Cîrstea, să-l credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele mele cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ păzéscă.

† Ioan Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ.

---

[1] и щито scris cu altă mână la finele rânduluĭ, ca adaos.

No. 41.

Vlad vodă Dracul chĭamă pe Braşovenĭ în ajutor contra luĭ Alexandru-Aldea vodă din Ţara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 170. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воевода и гнь, пише гво-ми мно ꙁравне и поклоненне, сѫцꙋ ѿ Брашо и въсѣ пръгаре брашоски. Тꙋꙁи да ꙁнаете, чѣ додохѫ люе ѿ влакѫ ꙁема та ми казахѫ, чѣ Алдѣ е ꙋмрѣ; ако нѣ ꙋмрѣ еще, е соса ꙁлѣ и ꙋмрѣ ще. То ра ви проса (к)ахто мои браѫ и добри прнꙗте, даите ми и вие помо и подѣте с мене; ѡставн ви щѫ ꙋ краи горѣ; аꙁъ щѫ поти на ни съ моѫ глотѫ. Аще ми бѫде неволѣ, аꙁъ са щѫ врати къ ва, аще ли бъ поможе, како то има надеждѫ, чѣ нема кто да ми стои на прѣ, а вие ще доти по готовꙋ. И Шѫгишорѣне идѫ с мене.

† Іѡ Влⷣ вѡевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашоскимъ.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate şi închinăcĭune judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pârgarilor braşovenĭ. Iată să sciţĭ că aŭ venit ómenĭ din Ţara-Românéscă şi mĭ-aŭ spus că Aldea a murit; dacă n'a murit încă, a sosit rĕŭ şi are să móră. Drept aceea vĕ rog, ca pe aĭ meĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, daţi-mĭ mie şi voĭ ajutor şi mergeţĭ cu mine; vĕ voĭu lăsa pe voi la pólele munţilor; eŭ voĭu merge asupra lor cu a mea glótă. Dacă îmĭ va fi nevoe, eŭ mĕ voĭu întórce la voĭ, ĭar dacă Dumneḑeŭ va ajuta, precum am nădejde, căcĭ nu are cine să-mĭ stea înnainte, apoĭ voĭ veţĭ veni pe de-a gata. Şi Şăghişoreniĭ merg cu mine.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor braşovenĭ.

No. 42.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor că Sibieniĭ aŭ lepădat vechiĭ ducaţĭ şi că nicĭ Braşoveniĭ nu trebue a se maĭ servi cu dînşiĭ. Le cere a-ĭ trimite la Cohalm o căruţă ce comandase să i se facă în Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 169. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воевода и гнъ, пише гво-ми мно ꙁравне и поклоненне въсѣ пръгаре брашоски; и тꙋꙁи ви дава гво-ми ꙋ ꙁнанне, поне ветхи дꙋкати метнѫ Сибинѣне; то ра и вие по-мно с ни да не ходите, чѣ ко наидѫ, чѣ ходи съ[1] ветхи дꙋкати, ꙁло мꙋ щѫ ꙋчинни; и

[1] În original: къ.

ми съ Власи' да не чиините; аще ли Ѹчиините, да ꙁнаете, аꙁъ раꙁвали ви щѫ ми. И пото ви проса: има кола тѸка, що смъ реклъ да ми Ѹчина, поспѣшате ми и и потрѸдѣте са ꙁа ме та ми и довеꙁѣте до Кохалмъ, а Кохамѣне и щѫ довести до ме; а искѸ ще плати Анто камара. И бъ ви да ꙁравие.

† Iѡ Вла вѡевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашоски.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate și închinăcĭune tutulor pârgarilor brașovenĭ. Și ĭată vĕ dă domnia mea de scire, că vechiĭ ducațĭ ĭ-aŭ lepădat Sibieniĭ. Drept aceea și voĭ maĭ mult să nu umblațĭ cu dînșiĭ, căcĭ pe cine voĭu afla că umblă cu ducațĭ vechĭ, rĕŭ voĭu face luĭ; și pace cu Româniĭ să nu facețĭ. Dacă vețĭ face, să scițĭ, eŭ vĕ voĭu strica pacea. Și după aceea vĕ rog: am care acolo, ce am spus să-mĭ facă. Zorițĭ-mi-le și trudițĭ-vĕ pentru mine și mi le aducețĭ la Cohalm; ĭar Cohalmeniĭ le vor aduce la mine; ĭar cheltuiala (costul) o va plăti Anton Cămărașul. Și Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: Pârgarilor brașovenĭ.

No. 43.

Vlad vodă Dracul scrie Brașovenilor ca să lase pe slugile sale a prinde și a prĕda pe Moldovenĭ, orĭ-unde ĭ-ar afla în Transilvania.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 181. Pecetia în dos.

† Iѡа Вла воевѡ и гнь, пише гпвѡ-ми мои добрїмъ прїателе, сѫцѸ и пръгарѡ брашевкимъ, миѡ ꙁдравїе и поклоненїе. На тѡ ви дѡбрѣ ꙁнаете каковн сѫ прїателїе мнѣ Молдѡвене; тѡ ради іа бе ѡстави мое слѸге[1] да хѡде тамо по ꙁемле гна-ми кесарѣ, и где ѡбрѣтаю Молдѡвене, да и хватаю, и що носе, да и[2] Ѹꙁимаю, а ни къ мнѣ да дѡведе. Ꙁа тоꙁи съмъ раꙁѸме, ѡти ви мое слѸге терате и не давате и, да хватаютъ ѡне неверне люди гнѸ-ми кесарю и мене. Тѡ ради да ꙁнаете, ѡти ми е ве[л]ми жа на ва ꙁа тѸꙁи работѸ; нѫ па гледаите, како и вамъ да не бѸде жа. И вели ви бь.

† Iѡ Вла воевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa in dos: † Моимъ добримъ прїателемъ, сѫцѸ и пръгарѡ брашевкимъ.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor Brașovenĭ, multă sănătate și închinăcĭune; întru aceea voĭ scițĭ bine

[1] Urméză literile мо carĭ sunt șterse de scriitor. [2] м îndreptat din х.

ce fel de prietenĭ îmĭ sunt mie Moldovenii. Drept aceea eŭ am fost lăsat pe slugele mele, să se ducă acolo prin ţara domnuluĭ meŭ a chesaruluĭ; şi unde vor afla Moldovenĭ, să-ĭ prindă, şi ceea ce pórtă (aŭ cu dînşiĭ), să li ĭa lor, ĭar pe dînşiĭ să-ĭ aducă la mine. Pentru acésta am înţeles, cum că voĭ asupriţĭ pe slugele mele, şi nu le daţĭ voe, ca să prindă pe aceĭ ómenĭ necredincioşĭ domnuluĭ meŭ chesaruluĭ şi mie. Drept aceea să sciţĭ, că tare-mĭ pare rĕŭ de voĭ pentru lucrul acesta; dar ĭarăşĭ băgaţĭ de sémă, ca şi vouĕ să nu vĕ fie cu părere de rĕŭ. Şi bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Iωn Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietinĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor braşovenĭ.

No. 44.

Vlad vodă Dracul trimite în solie la Braşovenĭ pe Ionăş Vlahul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 146. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воєвода и гнⷭъ. пише гвⷭо-ми мно ꙁравїє и поклоненние въсѣⷨ пръгаре брашовъски, великиже и мали; и тꙋꙁи ще дои слꙋга гва-ми Іѡнѫ Влⷯ посрѣ ва; то ра, варе що ви рече, да го вѣрꙋете, поне сѫ истїинни рѣчи гва-ми. И бъ ви да ꙁравие.

† Іѡ Влⷣ вѡєвѡ, милⷮїа бжїєа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашоскы.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate şi închinăcĭune tutulor pârgarilor braşovenĭ, marĭ şi micĭ. Şi acolo va veni sluga domnieĭ mele Ionăş Vlachul, în mijlocul vostru. Drept aceea vare ce vĕ va spune, să-l credeţĭ, pentru că sunt vorbele adevĕrate ale domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate.

† Iωn Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor braşovenĭ.

No. 45.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor să nu lase pe nimenĭ a trece în Ţara-Romanésca fără voĭa luĭ Ioanăş Vitez; amintesce şi de afacerea uneĭ case a luĭ Haneş Lăcarul (meşterul de arcurĭ).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 180. Pecetia în dos.

† Іѡа Влⷣ воєвѡ и гнь, пише гпвѡ-ми прѣпочитанни болѣрѡ и пръгарѡ брашевски, ма(м)лиже и великимъ. И такоꙁи ви ѡрисꙋѫтъ гпвѡ-ми, како ни єдинѡ чловка да не

ѡставите да иде прѣс планинѫ ꙋ влашкꙋ землю, ни съ тръгѡ, ни съ поклисарствѡ, ни съ єдниѡ рабѡтѡ. Ткѡ ли би хѡтѣлъ поити, то първо да пита Iѡаньша Витеѕа, и кого ѡслобѡди Iѡанъ, тъзи да є волънь поити; и кого би чловѣка хоте Iѡашъ ꙋхвати, кои би на на зло ходи, то да гѡ є волнъ ꙋхвати съ рѫкꙋ гпва-ми и съ вашѡ пѡмоцнию. Ꙋ тѡмъ инѡ да нес, по ѡрисмꙋ гпва-ми. И на тѡ вамъ велми захваламъ, како моимъ дѡбрїмъ прїателе, ѡти щѡ прѣ миѡ прїете, како Ханъжꙋ Лѫкарю хижꙋ да вратите; а коги съмъ аз ѿтишълъ, ви мꙋ ю сте пакъ ꙋвъзели. За тои мене велми жа є, щѡ прѣ миѡ прїмате, ꙋ то не стоите.

† Iѡ Вла вѡевѡ, млтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръргѡмъ брашевскымъ, мѡи добрїмъ прїателе.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea pré cinstiților boerĭ și pârgarĭ brașovenĭ, micĭ și marĭ. Și ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: ca pe nicĭ un om să nu lăsațĭ să trécă peste munțĭ în Țara-Românéscă, nicĭ cu negoțul, nicĭ cu solie, nicĭ cu vr'o altă trébă. Cine ar voi să mérgă, apoĭ întâĭ să întrebe pe Ioanăș Vitézul, și pe cine-l va slobodi Ioanăș, acela să fie volnic a merge; și pe care om ar voi Ioanăș să prindă, carele ar umbla pentru rĕul nostru, apoĭ pe acela el să fie volnic a-l prinde cu mâna domnieĭ mele și cu ajutorul vostru. Întru acésta alt-fel să nu fie, după porunca domnieĭ mele. Și pentru aceea fórte vĕ mulțumesc, ca unor bunĭ aĭ meĭ prietenĭ, pentru că înnaintea mea ațĭ primit să înnapoĭațĭ luĭ Hanăș Lăcarul (meșterul de arcurĭ) casa, ĭar când eŭ am plecat, voĭ ĭ-ațĭ luat-o luĭ înapoĭ. De aceea tare rĕŭ îmĭ pare, că ceea ce ațĭ primit înaintea mea, în aceea nu stațĭ.

† Iω Vlad voevod, cu mila Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor brașovenĭ, aĭ meĭ bunĭ prietenĭ.

No. 46.

Vlad vodă Dracul trimite cu afacerĭ la Brașovenĭ pe sluga sa Sinu.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 183. Pecetia în dos.

† Iѡа Вла воєвѡ и гнь, пише гпвѡ-ми мои дѡбри прїателемъ, пръгаре брашевскимъ, миѡ здравїе и поклоненїе. И тꙋзи да ви є ꙋ знанїе, ѿти пꙋсти гпвѡ-ми тамо къ ва слꙋгꙋ гпва-ми Сина; и щѡ ва изрече, да го верꙋете, ѿти сѫтъ мои истинїе речи. И весел ви бь.

† Iѡ Вла вѡевѡ, млтїѧ бжїеѧ гнь.

Adresa în dos: † Мои дѡбри приателемъ, пръгаре брашевскимъ.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ multă sănătate și închinăcĭune. Și ĭată să vĕ fie în scire că a trimis domnia mea acolo la voĭ pe sluga domnieĭ mele, pe Sinų, și ce vĕ va spune, să-l credețĭ, căcĭ sunt vorbele mele adevĕrate. Și bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Ioan Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietinĭ, pârgarilor brașovenĭ.

No. 47.

Merghindeal, fără an, octombrie 7. Vlad vodă Dracul trimite la Brașovenĭ pe Vitéz Ianoș cu veștĭ de la împĕrat și le cere ajutor în întreprinderile sale.

Orig. hârtie, Arch. Braș. no. 189. Pecetia în dos.

† Іѡа Вла воевѡ и гнъ, пише гсптѡ-ми мѡи дѡбрїмъ и верни прїателѣмъ и госпѡмъ мѡи, пръгаре брашевки, велнкиже и мали, поклоненїе даже до лицаземли, ıако мои госпѡамъ. И да спѡби бь сїемꙋ писанїю моемꙋ ѡбрѣсти ви здраве и веселе. И тꙋзи ви дава ꙋ знанїе: прїиде ми чловкъ ѿ гна-ми кесарѣ, . ѕ . днь ѡктоврїа, въ срѣдꙋ дне, и мене с вами за едно дѡбръ гла донесе, такъзи гла, како ке ва Витезь Ианъшъ казѡвати. И този ви, моа братїе, знаете дѡбрѣ, како всегда ви есте мене помагали ꙋ че сте могли, и мене и мѡи слꙋ; да и съга еще ви моли и прошꙋ ıако мою госпѡдꙋ: тꙋзи си пꙋсти по межꙋ ва слꙋгꙋ ми верниꙋгꙋ Витеѕѣ Ианъша, да елика ва изрече да го верꙋете, ѡти сꙋ мое истинние речи, ıако да бисте слꙋшали ѿ сами мои ꙋстъ. Пи ꙋ Мергидѣлꙋ, ѡ . з днь.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Прѣпочитании пръгарѡ брашевки.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ și credincĭoșĭ prietenĭ și domnilor meĭ, pârgarilor brașovenĭ, marĭ și micĭ, închinăcĭune chĭar până la fața pământuluĭ, întocmaĭ ca unor domnĭ aĭ meĭ. Și să învrednicéscă Dumneḑeŭ acesteĭ scrisorĭ ale mele să vĕ găséscă sănătoșĭ și veselĭ. Și ĭată vĕ daŭ de scire: mĭ-a venit om de la domnul meŭ chesarul în a 6ª ḑi de Octombrie, Mĭercurĭ ḑiua, și mie și vouĕ împreună a adus veste bună și o ast-fel de veste, precum vĕ va spune vouĕ Vitéz Ianăș. Și acésta voĭ, frațiĭ meĭ, scițĭ bine, cum în tot-dea-una voĭ mĭ-ațĭ ajutat mie cu ce ațĭ putut, și pe mine și pe slugile mele; încă și acum vĕ rog și cer ca de la domniĭ meĭ: ĭată mi-am trimis în mijlocul vostru pe credincĭósa mea slugă Vitéz Ianăș, și câte va spune el vouĕ, să-l credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele mele vorbe, ca și cum ațĭ asculta din însă-șĭ gura mea.

Scris la Merghindeal, Octombrie 7 ḑile.

† Iѡ Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pré-cinstiților pârgarĭ brașovenĭ.

No. 48.

Vlad vodă Dracul autoriză pre Brașovenĭ a se împăcà saŭ cu Moldovenii̯ saŭ cu Muntenii̯, după cum vor găsi eĭ de cuviință, dar să nu ducă acolo banĭ rĕĭ saŭ aramă. La cas de rĕsboiŭ cu dînșiĭ el va însciințà pe Brașovenĭ cu o sĕptămână maĭ înainte.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 167. Pecetia în față.

† Ιωа Влад воевода и гнь, пише гпвω-ми моимъ дωбрим прїателем, пръгарем брашевскимъ, мнωго ꙁдравїе и поклоненїе. И на тωм да ви е ꙋ ꙁнанїе, варе ми сте порꙋчали ѿ Гре Петра и ѿ Іакова, ω тωм раꙁꙋмех; и на тωм е моа волѣ: како варе съ ким хокете ꙋмирете се, съш-нимн и тръгꙋите и хранете се, или съ Молдωвени, или съ Власи, нѫ тωко да не носите тамо ωвиꙁи ꙁли пенеꙁи или медъ. И кьга іа ꙋсхωкꙋ, да се съш-нимн раꙁмирите, іа ви хωщѫ каꙁати прѣже тωм на еднꙋ неделю, како да ви не бѫде пагꙋба. И весели ви бь.

† Іω Влад вωевωда, [L. P.] матїѫ бжїеѫ гнь.

† Ioan Vlad voevod și domn, scrie domnia mea bunilor meĭ prietenĭ, pârgarilor Brașovenĭ, multă sănătate și închinăcĭune. Și prin acésta să vĕ fie vouĕ de știre, că ceea-ce mi-ațĭ orînduit prin Grev Petru și prin Iacov, despre aceea am înțeles; și spre acésta este voința mea, că cu cine vrețĭ să vĕ împăcațĭ, cu aceia și să facețĭ negoț, și să vĕ hrănițĭ, saŭ cu Moldovenii̯, saŭ cu Românii̯; dar numaĭ să nu ducețĭ acolo banĭ rĕĭ saŭ aramă. Și când eŭ voiŭ voi, ca să facețĭ cu dênșii̯ răzmiriță, eŭ vĕ voiŭ spune maĭ înnainte de acésta cu o săptămână, ca să nu vĕ fie pagubă. Și să vĕ bucure Dumnedeŭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 49.

Iulie 3. Vlad vodă Dracul comunică Brașovenilor că le permite negoțul liber în Țara-Românéscă, unde nu pot însă importà ducațĭ, nicĭ exportà argint, aramă saŭ florinĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 192. Pecetia în față.

† Іωанъ Влад воевода и гнъ, дава гпво-ми сие ωриꙁмо гпва-ми болѣром и пръгаром ѿ Брашова, по них моленїю. Аꙁъ имъ ꙋчїних волѫ, іако доходе слободно съ кꙋплѫ ꙋ Ꙁапланїнѫ, и да носѧт поста и плано сасо и ωбꙋкю и инѫ кꙋплѫ въсекѫ. И ѿ онꙋда да доносе въсекꙋ кꙋплѫ, тъкмо дꙋкати да не доносѫт, лихо ꙋ паꙁꙋхе ꙁа келчю; а ѿ сѫде да не иꙁносѫт ни сребро, ни мед, ни флорини, ни едно ѿ такови. ꙋ кого ли наидѫт слꙋги гпва-ми,

и главꙋ мꙋ хтетъ възетъ и добитѡ. Този ꙋт(ък)мих съ пръгарї ѿ Брашова, съ сѫдце Шотꙋмꙋше, и съ Петро Даполе и съ Па Анеше. И Власи да имъ доходе слобоно съ всѧ кꙋплѫ, тъкмо дꙋкати да не доносѧ, тъкмо ꙋ пасꙋхе. И нинѣ, колико дꙋкати имаѫ Брашовене, да и иснесѫ слобоно, макаръ с-кола, макаръ колико много да имаѫ, нихто да ихъ не бантова, нито. Писано іюлїа[1] г дни. И ко ми изълезетъ нови дꙋкати,[2] азъ вы щѫ да ꙁна на ді дни на прѣ, да си келотова дꙋкати.[3]

† Іѡ Влад вѡевѡ, [L. P.] милостїа бжїеа гнь.

† Ioan Vlad voevoda și domn, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele boerilor și pârgarilor din Brașov, după ruga lor. Eŭ le-am împlinit voința lor, ca să umble slobod cu marfa în Țara-Românéscă (Transalpina) și să aducă postav și pânză săséscă și încălțăminte și orĭ-ce altă marfă. Și de acolo să aducă orĭ-ce marfă, numaĭ ducațĭ să nu aducă, de cât în sîn pentru chelcĭug (cheltuĭală). Iar de aicĭ să nu scótă nicĭ argint, nicĭ aramă, nicĭ florinĭ, nicĭ una din acestea. Căcĭ la cine vor găsi slugile domnieĭ mele, și capul luĭ îl vor lua și averea. Acésta am tocmit cu pârgariĭ din Brașov: cu județul Șontumuș și cu Petru Dapole și cu Pat(aĭ) Aneș. Și Româniĭ să mérgă slobod cu tótă marfa, numaĭ ducațĭ să nu ducă de cât în sîn. Și acuma, câțĭ ducațĭ aŭ Brașoveniĭ, să-ĭ scótă slobod, măcar cu carul, măcar cât de mult să aĭbă, nimenea să nu-ĭ bântuéscă, nimenĭ. Scris în Iulie 3 ḑile. Și când îmĭ vor ĭeși ducațiĭ ceĭ nouĭ, eŭ vĕ voĭu da de scire cu 14 ḑile înnainte, ca să cheltuițĭ (ducațiĭ).

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 50.

Vlad vodă Dracul trimite la Brașovenĭ în afacerĭ pe jupânul Spanopul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 185. Pecetia în față.

† Іѡанъ Влад воевода и гнъ, пише гсво-ми пръгаре брашовскии поклоненїе даже до лица земли, ꙗко моимъ добри прїꙗтеле. И тꙋзи пꙋсти жꙋпана Спанопꙋла до ва; да елика изретъ вашои милости, да върꙋете, мои сѫ речи.

† Іѡ Влад вѡевѡ, [L. P.] милостїа бжїеа гнь.

† Ioan Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea pârgarilor brașovenĭ închinăcĭune chĭar până la fața pământuluĭ, ca la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ. Și ĭată am trimis pe jupân Spanopul la voĭ. Și câte vĕ va spune Grațiozitățiĭ vóstre, să credețĭ, sunt cuvintele mele.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

---

[1] Urméză з, care însă e șters. [2] Cele treĭ litere de la finele cuvântuluĭ дꙋкати sunt acoperite de hârtia pecetieĭ. [3] Cuvântul este acoperit de hârtia pecetieĭ.

No. 51.

Vlad vodă Dracul scrie Brașovenilor ca să se întórcă slugeĭ sale Martin averea ce se află la Pati Ianăș.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 184. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ вѡевѡ и гнь, пишетъ гво-ми прїателемъ гва-ми, въсемъ пꙋръгарѡмь брашѡвъскимъ, великимъже и малимъ, и такоꙁи вї ꙋрїсꙋетъ гво-(ми)[1]: ꙗко вие по-добре ꙁнаете, како е била работа Мартъниова, и съга донде къ гвꙋ-ми, и даде си главꙋ пѡ нозе гва-ми, ꙗко да е вер'ни слꙋ гва-ми. Тѡ ран[2] давамъ вї ꙋ ꙁнанїе, ꙗко варе ꙋ кога мꙋ е добитѡ, бꙋди колико, да мꙋ га повратите, и да мꙋ не ꙁагинетъ нї един вла, ѡти е вер'ни слꙋга гва-ми. Ина да не ꙋчинїте. И що мꙋ е ꙋ Патї Ꙗньша, вї ꙁнаете, ѡтї ми е казалъ слꙋ гва-ми Мартъи. И то въсе да м се поврати. И що вї ретъ слꙋги гва-ми, Володеръ и Мартъи, да и верꙋете. И бь вї хранитъ.

† Іѡа Влⷣ вѡевѡ, млтїѫ бжїеѫ гнь.

Adresa în dos: † Мои добрїмъ прїателе, пръгаръмъ брашевки.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, tutulor pârgarilor brașovenĭ, marĭ și micĭ. Și ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: că voĭ pré bine sciţĭ cum a fost afacerea luĭ Martin, și acum a venit la domnia mea și șĭ-a dat capul sĕŭ sub picĭórele domnieĭ mele, ca să fie slugă credincĭósă a domnieĭ mele. Drept aceea vĕ daŭ vouĕ de scire, că vare la cine îĭ este avutul luĭ, orĭ-cât va fi, să i-l întórceţĭ și să nu i se pĭardă nicĭ-un fir de pĕr, căcĭ este slugă credincĭósă a domnieĭ mele. Alt-fel să nu faceţĭ. Și ce are el la Pati Ianăș, voĭ sciţĭ, căcĭ mĭ-a spus sluga domnieĭ mele Martin. Și tóte acestea să i se întórcă. Și ce vĕ vor spune slugile domnieĭ mele, Voloder și Martin, să-ĭ credeţĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ păzéscă.

† Ioan Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietinĭ, pârgarilor brașovenĭ.

No. 52.

Vlad vodă Dracul vestește pe Brașovenĭ că are să vină soția luĭ Boĭcu spre a luà sculele ce avé domnul acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 147. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воєвода и гнь, пише гво-ми прїателе гва-ми, пръгаре Брашовꙋ. Тꙋꙁи ще доити жена Боикова, да въꙁме скꙋлница гва-ми, та да ѫ не батовате, поне е работа гва-ми. И бъ ви вели.

† Іѡ Влⷣ вѡевѡ, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре Брашовꙋ.

[1] În original lipsesce ми. [2] În original stă scris раѵ, de sigur o eróre a scriitoruluĭ, care a credut că îndreptéză erórea punênd o liniuță între а și ѵ.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Braşovuluĭ: acolo va veni soţia Boĭculuĭ, ca să ĭa sculiştele domnieĭ mele. Şi pe dînsa să n'o bântuiţĭ, căcĭ este lucrul domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor Braşovuluĭ.

No. 53.

Vlad vodă Dracul trimite în solie la Braşovenĭ pe sluga sa Radu.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{200}{XXI}$. Pecetia în faţă.

† Іωа̑ Вла̑ вωевω и̑ гнь, пише гпвω-ми мои дωбри приѧтеле, пръгаре брашевскимъ, и тȣзи пȣсти къ ва̑ слȣгȣ гпва-ми Радȣла, и що ви изрече, да го верȣвете, ωти съ мои истиние ре. И весели ви бь.

† Іωа̑ Вла̑ вωевωа, [L. P.] мл̃тїж бжїеж гнь.

† Ioan Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, pârgarilor braşovenescĭ, şi ĭată am trimis la voĭ pe sluga domnieĭ mele Radul, şi ceea ce vĕ spune, să-l credeţĭ, căcĭ sunt ale mele adevĕrate cuvinte. Şi bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Ioan Vlad voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

No. 54.

Târgovişte, 1437 aprile 8. Privilegiul vamal al luĭ Vlad vodă Dracul pentru Braşovenĭ.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 770. Pecetia atârnată.

† Азь иже вь ха бга бловерны и хωлюбыви и самодрьжавны Іω Вла̑, велики воевωа и гнь, ωблададȣжщȣ и гпвȣжщȣ въсеж землеж Ȣггровлахїискож и запланискы страна̑мь, Амлашȣ и Фагарашȣ херцег, блгопроизволи гво-ми своимь блгымь произволенїемь, чтимь и свѣтли срцемь, и дарȣва сьи въсечтны хрисовȣль гва-ми, и исплъни прошенїе прьгарем брашевскымь, понеже ме проснхж, ıако да поновимь и да оутврь[ди]мь и на законѣ, що сж имели ω прѣродителе гва-ми за кȣмерскь по въсе трьгове и вама вь земли гва-ми, пачеже и на пжти брашевскω и до Бранлѣ; ıако да даважть: ω . а̃ . вила Ипрїж фертȣ, ω хȣсоловы перпе, ω Колȣнїж . в̃і . дȣ, ω Че . ѕ̃ . дȣ, а ω резань виларь иншо; и хто носи шапкы фрошкыж иншо; ω возиницж ме . в̃і . дȣ, ω возиницж вино . ѕ̃ . дȣ, ω кȣпена конѣ . ѕ̃ ., дȣкате, ω мажж воска . в̃і . дȣ, ω пиперь и ω шофра и ω бȣмба и ω вънж камилевж и ω агнетине и ω кожїе и ω кȣпїж иншо; ωти доходи ω морѣ

ѿ . р҃ . пе҃ . г҃ . пе҃; бравь свынн҃ . в҃ . дꙋ҃, воль . г҃ . дꙋ҃, н крава . г҃ . дꙋ҃, ѿ ѡвна . а҃ . дꙋ҃, ѿ еленѫ кожѫ . а҃ . дꙋ҃, ако бѫдеть дрꙋга кожа сь неѫ, да не дасть нищо; ѿ ме҃ сн-ренїа . а҃ . дꙋ҃, н конн҃, кон мнне҃ . г҃ . банн . н пешь . а҃ . ба҃; н ѿ кола рнбе . а҃ . рнба, а врьхꙋ що бѫдеть, да не да҃ нищо. Н на Бран҃ . а҃ . мажа пѡ҃ фло҃; н ꙋ Трьшѡ҃ . а҃ . кола . а҃ . рнба, н ꙋ Трьговнщн такоже; кѡнь товарь, бѫдн сь що, . г҃ . дꙋ҃; н на Дѫбо-внцн: колнко конн ꙋ кола, толнко дꙋкате н . а҃ . рнба; а ѿ кѡ҃ товарьнь . г҃ . банн, а ѿ нне҃ кꙋпїахь нищо, н кѡ҃ слободь . а҃ . дꙋкато. Н ещеже кон сн дава҃ добнтѡ҃ ꙋ дльгь, да сн нще҃ дльжныка, нлн емца, аще нма҃; а ѿ права члвка да се варова҃, да го не батова҃; ещеже хто се ще҃ покꙋсн҃ ѿ болѣрь гва-мн, велнцеже н малн, бѫдн кꙋпн҃ тон кꙋмеркь, бѫ комꙋ да е҃ дадено ѿ послꙋжнвшы гвꙋ-мн, та бн не стоаль на що сьмь ꙋтврьднль н назаконнль на прьвѡ҃ зако[нѣ], то҃ таковы нма҃ прїѧтн велнко зло н ѡгнѫ ѿ гва-мн, ꙗко прѣслꙋшны ѡрнзмꙋ гва-мн. Н сїе бы, егн донде кь гвꙋ-мн дехажь н бꙋрга҃ Мехе н Андрѣашь, жꙋдець ѿ Ражновь, ꙋ Трьговнщн. Н семꙋ свѣдетелїе: жꙋпа҃ Вонко дворны, н жꙋпа҃ Тꙋдѡ, н жꙋпа҃ Нанꙋ, н жꙋпа҃ Стачꙋ, бра҃ Мнрчн, н Стефа҃ логоѳе, н Днмнтрь спатарь, н Мнкле пахарны н Семе҃ стѡнн н Бадѣ комн. Н пнса ж Мнхан дїакь ꙋ стѡнѡ Трьговнщн, мца Апрнлїа . н҃ . днь, вь лѣто ҂ѕ҃ . цме . ены . кд.

† Їѡ Вла҃ вѡевѡа, [Locul unde atârnă pecetia] матїа бїеа гнь.

† Eŭ cel întru Christos Dumneḑeŭ bine-credincĭosul şi de Christos ĭubitorul şi de sine-stăpânitorul Iω Vlad, marele voevod şi domn, stăpânind şi domnind tótă ţara Ungrovlahică şi al părţilor de peste Munţĭ, Amlaşuluĭ şi Făgăraşuluĭ herţeg, am bine-voit domnia mea, prin buna mea voinţă, cu inimă curată şi luminată, şi am dăruit acest pré cinstit hrisov al domnieĭ mele, şi am împlinit cererea pârgarilor Braşovenĭ, căcĭ eĭ m'aŭ rugat ca să-ĭ înnoesc şi să-ĭ întăresc în legea ce aŭ avut de la străbuniĭ domnieĭ mele pentru cumerc, prin tóte târgurile şi vămile în ţara domnieĭ mele, maĭ cu sémă şi pe drumul braşovean şi până la Brăila; cum ca să dea: de un vilar de Ipriu un fertun, de Leubia (un) perper, de Colonia 12 ducaţĭ, de Cehia 6 ducaţĭ, de vilar tăĭat nimic; şi cine aduce şepcĭ francescĭ nimica; butoiu de mĭere 12 ducaţĭ, de butoiŭ de vin 6 ducaţĭ, de cal cumpĕrat 6 ducaţĭ, de maja de céră 12 ducaţĭ; de la piper şi de la şofran şi de la bumbac şi de la pĕr de cămilă (camelotă) şi de la (lănă de) mieluşeĭ şi de la pĭeĭ şi de la (altă) marfă, nimica. Din cele ce vin de la Mare, de la 100 perperĭ, 3 perperĭ; mascur 2 ducaţĭ, boŭ 3 ducaţĭ, şi vacă 3 ducaţĭ, de berbec 1 ducat, de pĭele de cerb 1 ducat, ĭar dacă va fi altă pĭele cu dênsa, să nu dea nimica; de burduf de brânză 1 ducat, şi călăreţul care trece, 3 banĭ,

şi pedestrul 1 ban; şi de la un car cu pesce 1 pesce, ĭar maĭ mult ce va fi pe d'asupra, să nu dea nimica. Şi la Brăila, o majă o jumătate de florin, şi la Tărgşor un car 1 pesce; şi la Târgovişte de asemenea. Calul încărcat, fie cu orĭ-ce, 3 ducaţĭ. Şi la Dâmboviţa, câţĭ caĭ la car, atâta ducaţĭ şi un pesce; ĭar de cal încărcat 3 banĭ, ĭar de la alte mărfurĭ nimica; şi calul slobod 1 ducat. Şi încă cel care îşĭ dă marfa pe datorie, să-şĭ caute datornicul saŭ chezaşul, dacă are, ĭar de omul drept să se feréscă ca să nu-l bântuĭască. Şi ĭarăşĭ cine se va încerca dintre boeriĭ domnieĭ mele, marĭ şi micĭ, fie că acest cumerc va fi cumpĕrat, fie că va fi fost dat cuĭ-va dintre ceĭ carĭ aŭ slujit domnieĭ mele, şi el nu va sta pe aceea ce eŭ am întărit şi am legiuit, pe legea cea d'ântêiŭ, apoĭ unul ca acela are a primi mare rĕŭ şi urgie de la domnia mea, ca neascultător al poruncеĭ domnieĭ mele. Şi acésta a fost, când a venit la domnia mea decanăşul şi burgarul Mehel şi Andreĭaş, judeţul din Răjnov, în Târgovişte. Şi la acésta martorĭ: jupânul Voĭco vornicul şi jupânul Tudor şi jupânul Nanul şi jupânul Stanciul, fratele Mirceĭ, şi Stefan logofĕtul şi Dimitru spătarul şi Micle paharnicul şi Semen stolnicul şi Badea comisul. Şi a scris-o Mihail diacul în scăunala Târgovişte, în luna luĭ Aprilie 8 ḑile, în anul 6945, endictionul 24.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 55.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor să plătéscă o datorie ce aŭ către jupânul Sarandin.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 178. Pecetia în dos.

† Іѡ Влаⷣ воивⷪа и гⷭнь въсеи Ѹгровлахїи, пишеⷮ гⷭво-ми моимь прїателемъ, пръгаремь брашевⷭкымь. Тѹка що сте дльжни жѹпанѹ Сарандинѹ .р҃. флоⷬни, ꙁа тоꙁи ви еⷭ писаⷧ и гⷭнь краⷧ, да мѹ платите. Тоⷢ ради ви пишеⷮ и гⷭво-ми, како да мѹ по-скоро платите. Аще ли мѹ не платите, да ꙁнаете, ѿти го нещⷮѫ ѿставити ѹ пагѹбѫ, нѫ щѫ въꙁеⷮ на вашиⷯ люде. Ино нѣсть, по wриꙁмѹ гⷭва-ми. И бⷢь ви вели.

† Іѡ Влаⷣ вwевⷣ, млⷭтїа бжїеа гⷭнь.

Adresa în dos: † Прѣпочтаниⷨ пръгаремь брашевⷭкымь.

† Iω Vlad voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahieĭ, scrie domnia mea la aĭ meĭ prietenĭ, pârgarilor braşovenĭ. Acolo ce sunteţĭ datorĭ jupânuluĭ Sarandino 100 de florinĭ, despre acésta v'a scris şi domnul craĭul, ca să-ĭ plătiţĭ. Drept aceea vĕ scrie şi domnia mea, ca să-ĭ plătiţĭ maĭ curênd. Iar dacă nu-ĭ veţĭ plăti, să sciţĭ

că nu-l voĭu lăsa în pagubă, ci voĭu lua de la ómeniĭ voştri. Alt-fel nu este, după porunca domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pré-cinstiţilor pârgarĭ braşovenĭ.

No. 56.

Vlad vodă Dracul ameninţă pe Braşovenĭ pentru ca să siléscă pe Patai Ianăş a restitui jupânuluĭ Sarandin o datorie de banĭ.

Orig. hartie, Arch. Braşov. no. 179. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воєвода и гнь, пишет гво-ми гостем[1] и приꙗтюлем гва-ми, пръгарем брашевъскимъ; и такоꙁи да ꙁнаєте: писах ви съмъ и прѣжде ꙁа жꙋпана Сарандина, ѡти мꙋ ест длъжен Патаи Ꙗнишъ .ЧД. флорини въгръски; инако нѣстъ. Говора ви, сторѣте да мꙋ платит; ако ли мꙋ не платит, по-много нещѫ ви просит,[2] нѫ щем ꙋꙁати наше како можем; а вам да нѣстъ жѣлъ на мнѣ, ѡти не чините, како ест по ꙁаконꙋ. И бгъ ви ѡвеселит. — И да дасте ꙋ рѫцѣ Хопѫнтѣи Ханѣ, да принесет к нам.[3]

† Іѡ Влад вѡнв, милостїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Гостемъ и приꙗтелем гва-ми, пръгаремъ ѿ Брашевъ.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea óspeţilor şi prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ. Şi astfel să sciţĭ: scrisu-v'am şi maĭ înainte pentru jupânul Sarandino, că-ĭ este luĭ dator Patai Ianiş 94 florinĭ unguresci; altfel nu este. Vĕ spuiŭ vouĕ: faceţĭ să-ĭ plătéscă. Iar dacă nu'ĭ va plăti, maĭ mult nu o să vĕ rog, ci voiŭ luá al nostru cum voiŭ putea; ĭar voуĕ să nu vĕ pară rĕŭ de mine, căcĭ nu faceţĭ cum este după lege. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. — Şi să daţĭ în mânele luĭ Hopânteĭ Hanea, ca să aducă (baniĭ) la noĭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † Óspeţilor şi prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Braşov.

No. 57.

Vlad vodă Dracul scrie Braşovenilor ca să siléscă pe Surva, care fugise acolo cu averea boerilor Stanciu şi Constandin, să o restituĭască; altfel, vor perde Braşoveniĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 186. Pecetia în dos.

† Їѡ Влад воєвода и гнъ, пишет гво-ми гостем и прїателем гва-ми, пръгарѡм Брашовꙋ, и таꙁи ви говорим: ꙁнаєте добрѣ, како смо ꙋтъкмиле, хто побѣгнет тꙋꙁи ꙋ вас съ свои

[1] În original: постем. [2] În original: просих. [3] Cuvintele de la: И да дасте pĕne la fine sunt scrise la mijloc între titulatura cu monograme de aceĭaşĭ mână şi cu aceĭaşĭ cernélă.

добнко, тогозн чл͞ка да го неище, а хто ще донтн съ добнтко чюдѡ, а тон да се повратн. Того ра, тѹзї е доше Сѹрва, да е ѹзе добнто болѣрнна-мн Стачѹла н Костандннa. То ра да нѣсть воле Сѹрва ннкамо нтн с тонзн добнто, ѿтн го щж ѿ ва нска, нж да го платн въ скоре чл͞кѹ, що ще донестн сїе пнсанїе. Аще лн се не вратн, по-мно щете нзгѹбн. Нно нѣ. Н велн вн бь.

† Їѡ Вла вwев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгарѡ Брашевѹ.

† Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea óspeţilor şi prietenilor domniei mele, pârgarilor Braşovuluĭ, şi ast-fel vĕ spunem: sciţĭ bine cum am întocmit, că cine va fugi acolo la voĭ cu avutul sĕŭ, pe acel om să nu-l cerem; ĭar cine va veni cu avutul strein, apoĭ acela să se înnapoĭeze. Drept aceea acolo a venit Surva, şi a luat avutul boeruluĭ meŭ Stancĭul şi Constantin. Drept aceea, să nu fie volnic Surva nicăirea a merge cu acest avut, căcĭ pe el de la voĭ îl voĭu cere, ci să plătéscă repede omuluĭ, care va aduce acéstă scrisóre. Iar dacă nu se va întórce (avutul), maĭ mult veţĭ păgubi. Alt-fel nu este. Şi bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor Braşovuluĭ.

No. 58.

Vlad vodă Dracul ameninţă cu foc şi sabie pe Braşovenĭ, dacă într'o sĕptămână nu vor înapoià lucrurile ce s'a luat unuĭ om al sĕŭ anume Zanvel.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 154. Pecetia în dos.

† Їѡ Вла воевода н гнь, пнше гво-мн прїателе гва-мн Брашовѣнo, пръгарѡ вьсѣмъ н въсѣн Бръсе, велнкыже н малн. Ѡ сеже вїе добрѣ знаете, како вн смь до ннѣ азь защнтн ѿ Тѹрцн, н главж сн полаган н добнто дава, ра ва зло да не бжде. Н юще се па мжчн н ѿ-сенова; такодере мнслн гнѹ-мн кралю да смъ пра; а вїе се мжчнте съ злѡ на мене. Того ра нма едного добра чл͞ка ѹ Трьговн, Занвела, а вашн люе ѿ града сж нзлезлн на пжтн да го сж ѹбнле, н взеле н добнто-мѹ. Азь вашн люде ннкое зло не чннa, нж н ѡставлѣ да хода слобоно, да се храна. Тѣ радн вн говорн, нещете лн мн датн въ ржка тогозн вражмаша н съсъ добнтко, що мѹ сж ѹзелн: двѣсто н . н . флорн, н . е . стон пепн, н сабле-мѹ, н рѹтнще-мѹ ѿ Нпрїа, н пѹгїе съ . т . аспр, н пръсте ѿ малама ѿ . ї . флорн, н корда н шапка, нещете лн мн ѹ една нела вражмаша датн н с тонзн добнто, що щж ѹчннн на тонзн гра н на ва, тозн всѣ да нще бь на вашн

дша; поне ако вн ȥнáлъ, ѿтн щѫ ѹмрѣ, юще на[1] моа срамота не щѫ ѡставн погнѣ моемѹ добрѹ чл҃кѹ, нѫ вн щѫ ѿгне бнтн дльже н скоро. Нно неще бнтн.

† Іѡ Влад воевѡ, мл҃тїа бж҃їа гнь.

Adresa în dos: † Брашовѣно, вьсѣ пръгарѡ н Бръсе вьсон.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele Brașovenilor, pârgarilor tutulor și întregeĭ Bârse, celor marĭ și celor micĭ. Despre acésta voĭ bine scițĭ cum eŭ v'am apărat până acum de Turcĭ, și capu-mĭ îmĭ puĭ și avutul daŭ, ca să nu vĕ fie vouĕ rĕŭ. Și încă ĭarășĭ mĕ muncesc și de acuma înainte; așijderea gândesc domnuluĭ meŭ, craĭuluĭ, să fiŭ drept; ĭar voĭ vĕ muncițĭ cu rĕutate asupra mea. Drept aceea, am avut un om bun în Târgoviște, pe Zanvel, ĭar ómeniĭ voștri din cetate, aŭ ĭeșit în cale și l'aŭ ucis și aŭ luat și averea luĭ. Eŭ ómenilor voștri nicĭ un rĕŭ nu le fac, ci îĭ las pe eĭ să umble slobod să se hrănéscă. Drept aceea vĕ grăesc, de nu îmĭ vețĭ da în mânĭ pe acel vrăjmaș și cu avutul ce ĭ-a luat: 250 de florinĭ și 500 de perperĭ și sabia luĭ și haĭnele luĭ de Ipriŭ și punga cu 300 aspri și inelul de malamă (aur) de 10 florinĭ și córda (sabie adusă) și șapca, de nu mi-l vețĭ da într'o sĕptĕmână pe vrăjmaș și cu acea avere, — ceea-ce voĭu face în potriva aceleĭ cetățĭ și în potriva vóstră, acestea tóte să le céră Dumneḑeŭ de pe sufletele vóstre; pentru că, dacă ași sci că am să mor, încă spre rușinea mea nu voĭu lăsa pĭeirea bunuluĭ meŭ om, ci vĕ voĭu fi dator cu foc (a vĕ bate) și în curênd. Alt-fel nu va fi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor, tutulor pârgarilor și Bârseĭ întregĭ.

No. 59.

Vlad vodă Dracul amenință cu rĕzmiriță pe Brașovenĭ pentru că adăpostesc acolo pe hoțiĭ de caĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 165. Pecetia în dos.

† Їѡ Влад воеводa н гнь, пнше гво-мн моıмь добрн прїıателе, прьгаре брашевскымн. Прьво вн сь пнса н сьга вн пнше, како варе хто донідеть ѿ ѡвѫȥн ȥемлѫ беȥь кннгѫ гва-мн, вїе да го ѡпрѣте н да дасте ѹȥнатн гвѹ-мн. Аще бѫдѫ[2] сь свон-сн добнткѡ, да сн понідѫ; аще лн бѫдѫ съ ко краденн,[3] да н ѹчнннмо ȥло, како ȥле людe; ѿтн

[1] на e scris în original d'asupra rînduluĭ. [2] După бѫдѫ urméză cuvêntul правн, care este șters, ĭar d'asupra se află scrise cuvintele ce urméză: сь свон-сн добнткѡ. [3] După бѫдѫ fusese scrise douĕ cuvinte, carĭ apoĭ a fost îndreptate prin vorbele съ конн краденн.

да ꙁнаете, чень ѡпꙋстнхѫ сїѫ ꙁемлѫ ѿ конь. Аще ли таꙁи не ꙋчинните, да ꙁнаете, ѡти цѫ се раꙁмири҃ сь вами. Ино неще҃ бити. И б҃ь вели҃.

† Іѡ Вла҃ вѡев҃, мл҃тїа бжїеа гн҃ь.

Adresa în dos: † Пръгаре҃ брашев҃кы, моимъ верни҃ прїателе҃.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ buni prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ. Maĭ înnainte v'am scris, și acum vĕ scriem, cum că daca vare cine va veni din acéstă țară fără cartea domnieĭ mele, voĭ să-l oprițĭ și să dați de scire domnieĭ mele. Dacă vor fi cu averea lor, să se ducă; ĭar dacă vor fi cu caĭ furați, să le facem rĕŭ, ca unor ómenĭ rĕĭ; căcĭ să scițĭ că aŭ pustiit acéstă țară de cai. Iar de nu vețĭ face acésta, să scițĭ că va fi rĕsmiriță cu voĭ. Alt-fel nu va fi. Și Dumneḑeŭ să bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor brașovenĭ, la aĭ meĭ credincĭoși prietinĭ.

No. 60.

Vlad vodă Dracul poruncește luĭ Stoĭca Harsén și tutulor boerilor olteneștĭ ca să nu vateme pre ceĭ carĭ vin din Ungaria cu mărfurĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 187. Pecetia în față.

† Іѡ Вла҃ воевода и гн҃ъ, пише҃ гв҃о-ми Стоикꙋ Харсѣнꙋ и въси҃ болѣрѡ ѡтѣнъскии, и такоꙁи ви ѡрисꙋва҃ гв҃о-ми: тꙋꙁи кои прихѡда҃ ѿ въгръскѫ странѫ съсъ добитк҃ѡ, да и не бѫт҃ꙋвате; и па҃ ѿ тогоꙁи добн҃ка да не ѡставите да сѧ поврати҃ на ѡпа҃ ни еди҃ вла҃, по ѡриꙁмꙋ гв҃а-ми.

† Іѡ Вла҃ вѡев҃, [L. P.] мл҃тїа бжїеа гн҃ь.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea luĭ Stoĭca Harsén și tutulor boerilor oltenescĭ, și ast-fel vĕ poruncesce domnia mea: ĭată, aceia carĭ vin din partea unguréscă cu mărfurĭ, să nu-ĭ bântuițĭ. Și ĭarașĭ, din acea marfă să nu lăsațĭ ca să se întórcă înapoĭ nicĭ un fir de pĕr, după porunca domnieĭ mele.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 61.

Vlad vodă Dracul trimite pe spătarul sĕŭ Dragotă ca să execute pe Brașovenĭ a-ĭ restitui 200.000 aspriĭ, ce i se furase de către o slugă a luĭ Albu; la cas contrariŭ, amenință cu rĕsmiriță.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 176. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла҃ воиви҃ѡа и гн҃ь, пише҃ гв҃о-ми пръгаре҃ брашев҃кымъ; тꙋꙁї е бежа҃ ѿ гв҃а-ми еди҃ слꙋга Албꙋло҃, на име Нѣгое, и ѿнесь҃ добит҃ь гв҃а-ми, две сте хилїади аспри, и

ѡставили и сѫ ȣ Ражновь ȣ Кръсте Мѫдрьменъ и ȣ Миха Бльгарина. Того ради си пȣстих спатара гва-ми Драготѫ, да дасте тѫзи добитъ въ рѫцѣ его, да донесе кь гвȣ-ми. Ȣ тѡ ино не створете, ѡти аще и не дасте, да знате, ѡти щѫ ȣчиних размирицѫ. Ино нѣсть, по ѡризмȣ гва-ми. И бь ви вели.

† Іѡ Влад воевод, милостию божиеа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашевскымъ.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea pârgarilor brașovenĭ: acolo a fugit de la domnia mea o slugă a luĭ Albul, cu numele Négoe, și a dus (cu sine) avutul domnieı mele, două sute de mii de aspri, și ĭ-a lăsat în Râjnov la Crăstea Mâdrămen și la Mihu Bulgarul. Drept aceea am trimis pe spătarul domnieĭ mele Dragota, ca sa-ı dațĭ acel avut în mânile luĭ, ca să-l aducă la domnia mea. Întru acésta alt-fel să nu facețĭ, căcĭ dacă nu-ĭ vețĭ da, să scițĭ că voĭu face rĕsmiriță. Alt-fel nu e, după porunca domnieĭ mele. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: Pârgarilor brașovenĭ.

No. 62.

Vlad vodă Dracul se plânge Brașovenilor pentru nedreptățile ce părcălabiĭ de la Cetate fac supușilor sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 171. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад, воевода и гнъ, пише гво-ми мои пріателе, пръгаро брашескы, мнѡ здравіе. И ѡ се ви молѣ, да ми разȣмѣете, како азь си ѡстави дѣца да се закола из-ради миръ хртіанскы и из-ради да смъ и азь и моа земѣ гна-ми кралѣ, и прилѣпи се ѡ ва, іако да мои сирацы имаѫ мило ѡ ва, и да се храна слобоно и ваши и наши, и само и тамо. А нинѣ видих, понеже мои сиромаси не могѫ хранити са слобоно ѡ тіези пръкалаби ѡ тогози града, нѫ и плѣнȣвѫ и держ и безаконо. Кажѣте ми, коеа ради вины мои сиромаси гинѫ? Несмъ ли и азь дотоинъ, да би моглъ ȣчиних право мои сиромахо? Ѡ то ви моли, ка-то пріатели: рьцѣте тези пръкалабо, ако сȣ мои пріатели, да и наȣчи бь, да мѣ не разлѫча ѡ гна-ми кралѣ и ѡ стои корȣнѣ, поне мое хотѣніе не било би; нѫ да имаѫ мои сиромаси мило ѡ ны, и да се врати, комȣ що е ȣзето, и да ми имаѫ мои сирацы правинѫ ѡ ны, поне нещие си ѡстави въ срамотȣ да и гине. И тȣзи ви ȣчиних моленіе, да ѡстави да ходи слобоно восѫ. И що ви рече Ленартъ, да го вѣрȣвете. И вели ви бь.

† Іѡ Влад воевод, милостіа божіа гнь.

Adresa în dos: † Пріателе мои, пръгаро Брашевȣ.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ prietenĭ, pârgarilor Brașovenĭ, multă sănătate, și pentru acéstа vĕ rog, ca să mĕ înțelegeți, că eŭ mi-am lăsat copiĭ să se înjunghĭe pentru pacea creștinéscă și pentru ca eu să fiu, și țara mea, aĭ domnuluĭ meu craĭuluĭ, și m'am alipit de voĭ, ca supușiĭ meĭ sa aĭbă mila de la voĭ, și să se hrănéscă slobod și aĭ voștri și aĭ noștri, și aicĭ și acolo. Iar acum vĕd, că supușii meĭ nu pot să se hrănéscă slobod din pricina acelor parcălabĭ de la acea cetate, căcĭ ĭi pradă și-ĭ jupóĭe fără lege. Spuneți-mĭ mie: pentru ce vina supușiĭ meĭ pĭer? Dór nu sunt și eŭ destoĭnic ca să pot face dreptate supușilor meĭ? De aceea vĕ rog ca prietenĭ, spunețĭ acelor părcălabĭ, dacă eĭ sunt prieteniĭ meĭ, să-ĭ povățuéscă pe eĭ Dumnedeŭ, ca să nu mĕ despartă de domnul meŭ craĭul și de sfânta corónă; căcĭ voința mea nu ar fi, ci să aĭbă supușiĭ meĭ milă de la eĭ, și să se întórcă fie-cuĭ ce este luat; și să-mĭ aĭbă supușiĭ meĭ dreptate dela eĭ, căcĭ nu voiŭ lăsa în rușine să pĭară eĭ. Și étă v'am făcut (împlinit) rugăciunea, și am lăsat să umble slobod céra. Și ce vĕ va spune Lenart, să-l credețĭ. Și bucure-vĕ Dumnedeŭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor meĭ, pârgarilor Brașovuluĭ.

No. 63.

Vlad vodă Dracul se plânge luĭ Ioan Hunyad, voevodul Transilvanieĭ, de năpăstuirile ce vameșiĭ din Bran fac supușilor sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 173. Pecetia în dos.

† Вьзмоном, иже вьсакоі славе и чтн дотонном и моем вьзлюблѣнном брау, Ардеском и Сакуиском воеводѣ, и шпану Темншварском, Іанꙋ воевода, дотоннаа и чтна поклонеиіа прнносн вьселюбезни бра гва-тн, Іѡ Влад воевода и гнь. Сего радн да е у знаніе гву-тн, іако вь колнко редовн посла кж гву-мн, ꙗко снрацн да нмаж правдж, н що е правда поставлена ѿ прьвн гподаре, азе ѡставн, н ѡрнмо гва-тн нспльнн, а слугн гва-тн ѿ Бра, да зна, кочахж снрацн; да мла гво-тн, да направн гво-тн, да е право снраце. Н вь да умножн лета гву-тн.

† Іѡ Влад вѡев, мнлїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Хунѣ Іанꙋ, вьзлюблѣнный бра гву-мн.

† Puterniculuĭ, celuĭ de orĭ-ce slavă și cinste vredniculuĭ și la al meŭ pré iubit frate, voevoduluĭ ardelenesc și săcuesc, și șpanuluĭ de Temișvar, luĭ Ianăș voevod, vrednică și cinstită închinăcĭune aduce pré ĭubitorul frate al domnieĭ tale Iω Vlad voevoda și domn. Drept aceea să fie spre scire domnieĭ tale, că în câte-va răn-

durĭ aı trimis la domnia mea, ca supușiĭ să aĭbă dreptate; apoĭ ce este dreptul așeḑat de domniĭ ceĭ d'ântâĭ, eŭ l'am lăsat, și porunca domnieĭ tale am împlinit-o; ıar slugele domnieĭ tale din Bran, să sciĭ, aŭ istovit pe supușĭ. Și rog pe domnia ta, ca să facă domnia ta, să fie dreptate supușilor. Și Dumneḑeŭ să înmulțéscă aniĭ domnieĭ tale.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: Către Huniad Ianăș, pré ĭubituluĭ frate al domnieĭ mele.

No. 64.

Vlad vodă Dracul însciințéză pe Brașovenĭ că a reluat de la Turcĭ o cetate, pe care o reconstruește, și cere arme și silitră ca s'o întăréscă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 174. Pecetia în dos.

† Їѡ Вла̂ вое̂вода и҆ г҃нь, пише г҃во-ми прїателе̃ г҃ва-ми, пръга́ре ѿ Браше̂вь. Тоу҆зи ви проси̇̃, (к)а̂кто̀[1] мои добрїи прїателѣ: ѿти ни даде б҃ъ и҆ нарѡ̃ хр҃тїански ѿвзи гра̂, що беше погано̃ въ ржка̂; тѡ̀ ради що е҃ била направа въ не̃, а҆ ѿна е и҆згорела въса, та га съга и҆з-нова правимо. Того̀ ради ви проси̇̃, да ни поможете с лжкови и҆ стрелами и҆ поу҆ш'-ками, и҆ да ни дасте салонитро, да оу҆чинимо пра̂, да потавимо оу҆ гра̂, ѿти е҃ іакость и҆ ва̃ и҆ на̃ и҆ въсе̃ хр҃тіанѡ̃. И па̂ що ви р҃еть слоу҆га г҃ва-ми Драгомиръ, да га върoу҆ете, ѿти сж̃ речи г҃ва-ми. И б҃ъ ви весели҃ть.

† Їѡ Вла̂ вѡев̂, м҃атїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Прїателе̃ г҃ва-ми, пръгаре ѿ Брашева.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov, ĭată vĕ rog ca pe niște bunĭ aĭ meĭ prietenĭ, că ne-aŭ dat nouĕ Dumneḑeŭ și norocul creștinesc acest oraș, carele a fost în mâĭnile păgânilor. Drept aceea ce a fost întăritura luĭ, apoĭ acésta a ars tótă, și pe aceea acum din noŭ o facem. Drept aceea vĕ rugăm să ne ajutațĭ cu arcurĭ și cu săgețĭ, și cu puștĭ (tunurĭ), și să ne dațĭ silitră, ca să facem praf, să punem în cetate, cacĭ ea este tăria și a vóstră și a nóstră și a tutulor creștinilor. Și ĭarășĭ, ce vĕ va spune sluga domnieĭ mele, Dragomir, să credețĭ pe el, căcĭ sunt cuvintele domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, pârgarilor din Brașov.

[1] În original: акто̀.

No. 65.

Vlad vodă Dracul către Brașovenĭ în afacerea unuĭ om care nu e vinovat, și pentru trimiterea la dînșiĭ în solie a jupânuluĭ Mihaĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 188. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гнь въсеи земи Ꙋгровлахїнскоі, пише гво-ми въселюбенаа покло-ненїа госте и прїателѣ гва-ми, сѫдцꙋ и въсе пръгаре брашевски. Сего ради, да е ꙋ знанїе вашеи мати, іако ѡнозн чл҃ка, що го сте ꙋхватили, то да знаете и да верꙋете, на дш҃ж и на верж гва-ми да знаете, како не е винова, ні е ко вадил, ни за ко зло говорил. Да ако га загꙋбите, или мꙋ дрꙋго зло ꙋчините, ви знаете за те; нж гледайте, да си дш҃ж не загꙋбите. И тꙋзи пꙋстих верна и почътана болѣрина гва-ми, жꙋпана Мїхаила, да елика ви рече, да верꙋете, поне сж истинни речи гва-ми. И бь ви вели.

† Іѡ Влад воевод, милостїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сѫдцꙋ и въсе пръгаре брашевски.

† Iω Vlad voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea a tot ĭubitóre închinăcĭune óspeților și prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ și tutulor pârgarilor brașovenĭ. Drept aceea să fie în scire Grațiosităţiĭ vóstre că despre acel om pe care l'ațĭ prins, aceea să scițĭ și să credețĭ, pe sufletul și pe credința domniei mele să scițĭ, cum că nu este vinovat; că nicĭ n'a pârît pe cine-va, nicĭ n'a vorbit rĕŭ de cine-va. Iar dacă îl vețĭ pĭerde pe el, saŭ luĭ alt rĕŭ vețĭ face, voĭ scițĭ după aceea. Ci căutațı să nu vĕ pĭerdețĭ sufletul vostru. Și ĭată am trimis pe credincĭosul și cinstitul boer al domnieĭ mele, pe jupân Mihail, și câte vĕ va spune, să-l credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și tutulor pârgarilor brașovenĭ.

X.

Vladislav vodă, fiul luĭ Dan vodă (1448 — 22 aug. 1455).

No. 66.

Vladislav vodă se plânge Brașovenilor că Ion Corvin, guvernatorul Ungarieĭ, ĭ-a luat «drépta sa moșie și țerișóră Făgărașul și Amlașul; cu capul sêŭ, el nu va lăsà ale sale cu rușine să pérḑă».

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 28. Pecetia în dos.

† Іѡ Владислав воевода и гнь въсеи земли Ꙋгровлахїискои, пише гво-ми мои вѣрны и добри прїиателе, пръгаро въсе брашовскы, великиже и мали, како то мои добри и любии

чл҃кѡ. Сего радн, зде посласте вашн добрн лю́е, Гашпара и Тежꙋ, къ гв҃ꙋ-мн, за работꙋ и за тъмежъ, що смо нмалн по-мед҃ꙋ намн н що сме обещалн. Сего ра҃, мон добрн лю҃, азь що смъ с вамн ꙋтъкмн҃, на то҃ стон҃, нꙋ, моа братїа, внчꙋ, поне҃ покоа не нма҃, нꙋ по слꙋжбе, що полꙋжн҃, н кр҃о своа пролї҃а н-с моимн болѣре н-с моѡ землю, за-радн ст҃ен корꙋнѣ н за-радн ꙋгръскон землн н хртїан҃о, н колнко мн҃ клемо н роте Ιѡнешъ воевода, а ѡ҃ тозн не ꙋсокотн, н за моꙋ сꙋбꙋ не бн м҃ мнло, нж҃ мꙋ не дососа гобрънатър'ство землн въгръскон, нж҃ пꙋща, да мн възме моа права очина н моа земнца, Фагра҃ н Амла҃, н мъчнт-сѣ съ зло҃ на мене. Да егн ѡ҃ прѣстъпн свое обещанїе н клевн, еже съ мно҃ обѣща, н моꙋ слꙋжбꙋ потлачн, а б҃ь да възнще҃ на тогозн чл҃ка, що прад҃ꙋ не ꙋздръжа. А гв҃о-мн, по неволн моен, азь мое не щж҃ оставн, с моѡ главо҃, срамотно да загꙋбн҃, нꙋ о що҃ възморꙋ, тозн щж҃ ꙋчннн҃, а б҃ь да платн҃ н да внднн, отн мї е҃ неволѣ. А с вашо҃ мл҃тїѡ, како смъ обеща҃, на то҃ хощꙋ стоатн, до-де҃ възморꙋ дръжа҃; может мѣ разлж҃чн ѡ҃ ва҃ велнка неволѣ, да ѡ-къга не възморꙋ, а вн мн щете верꙋва҃. Н велн вн б҃ь.

† Іѡ҃ Власла҃ вѡевѡда, мл҃тїа бж҃їа гн҃ь.

Adresa în dos: † Мон҃ добрн҃ н вѣрны҃ прїателе҃, пръгаро҃ брашевскы҃, велнкнже н малнмъ.

† Iω Vladislav voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ meĭ credincioșĭ și buni prietenĭ, tutulor pârgarilor brașovenĭ, marĭ și micĭ, ca unor aĭ mei bunĭ și ĭubițĭ ómenĭ. Drept aceea ațĭ trimis aci pe aĭ voștri bunĭ ómeni, pe Gașpar și pe Tejul, la domnia mea, pentru afacerea și pentru tocméla ce am avut între noĭ și ce ne-am făgăduit. Drept aceea, buniĭ meĭ ómenĭ, eŭ ce am întocmit cu voĭ, pe aceea rĕmân; ci, frațiĭ meĭ, vĕ spun, că pace n'am, ci după slujba, ce am slujit, — și sângele meŭ am vĕrsat și cu boeriĭ meĭ și cu țara mea pentru sfânta corónă și pentru țara unguréscă și pentru creștinĭ; și orĭ cât de mult ne-am jurat noĭ și părintele Ioneș voevoda, dar el, acésta n'a socotit, și pentru slujba mea nu a fost bucuros, căcĭ luĭ nu-ĭ ajunge gobernătoria țĕriĭ unguresci, ci trimite ca să-mĭ ĭa a mea dréptă ocină și a mea țĕrișóră Făgărasul și Amlașul, și se muncesce cu rĕŭ asupra mea; că ĭată, el a călcat făgăduĭala sa și jurămintele, ce cu mine a făgăduit, și slujba mea a călcat; dar Dumnedeŭ să rĕsplătéscă pe omul acela, carele dreptatea nu ține. Iar domnia mea, după nevoința mea, eŭ al meŭ nu voĭu lăsa, cu capul meu, rușinos să-l perd; ci din ce voĭu putea, asta voĭu face, ĭar Dumnedeŭ să rĕsplătéscă și să vadă că-mĭ este nevoe. Iar cu Grațiositatea vóstră, precum am făgăduit, pe aceea voĭu rĕmâne, cât voĭu putea ține. Dór să mĕ despartă de voĭ mare nevoe; și când n'oĭ maĭ putea, atuncĭ voĭ îmĭ vețĭ crede. Și să vĕ bucure Dumnedeŭ.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ și credincĭosĭ prietenĭ, pârgarilor brașovenĭ, marĭ șĭ micĭ.

No. 67.

Vladislav vodă scrie Brașovenilor în afacerea unor porcĭ, și le deschide drumul Prahoveĭ pentru comerciŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 25. Pecetie în fațâ.

† Іѡ Владисла воевода и гнь въсеи ꙁели Ѹгровлахїискон, пише гво-ми вѣрнїи прїателе гва-ми, пръгаро Брашевѹ. И тѹꙁи сте пѹтнли къ гвѹ-ми ваши болѣре, Кртѣ и Томаш,[1] ꙁа работѹ онеꙁи свинїа, що са сѫ вꙁели. Те радн, ето с ни ѹтъкмии, и такоꙁи направи, како да платн азь сиракѡ ꙁа те добитѫ аспри .д. хиладн, а ви да платите ме. И такоꙁи ѹтъкмимо, како да хода ваши лю слобо, само да са храна, нищо да са негрижѫ, и по-мно ꙁа тїеꙁи свии да се непомѣне. И ѿ пѫ Праховѹ да ві е слобоно, и къдѣ любите, и да си дръжимо ꙁако стари ѿ пръви господа, и вїе и нїе; а ино да нѣ. И ѿ нинѣ, аще бѫде ваши люде криво, а они да доидѫ к ме. И весели ви бѣ. Пи де ꙁі.

† Іѡ Владисла вѡев, [L. P.] матїа бжа гнь.

† Iω Vladislav voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea credincĭoșilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov. Și ĭată ațĭ trimis la domnia mea pe boeriĭ voștri Cârstea și Tomaș în afacerea acelor porcĭ, ce s'au luat. Drept aceea, ĭată cu dênșiĭ am întocmit, și ast-fel am orênduit, ca să plătesc' eŭ supușilor, pentru dobitócele lor, aspri 4 miĭ, ĭar voĭ să-mĭ plătițĭ mie. Și astfel am întocmit, ca să umble ómeniĭ voștri slobod, singurĭ să se hrănéscă, de nimic sa nu se îngrijéscă, și maĭ mult pentru aceĭ porcĭ să nu se pomenéscă. Și pe drumul Prahoveĭ să vĕ fie slobod, și orĭ pe unde poftițĭ, și să ne ținem legea cea bătrână, de la ceĭ d'ântêĭ domnitorĭ, și voĭ și noĭ. Iar altfel să nu fie. Și de-acum înainte, daca va fi ómenilor voștri cu cribdă, apoĭ eĭ să vină la mine. Și să vĕ bucure Dumneḑeu. Scris Decembrie în 17.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

No. 68.

Vladislav vodă cértă pe Brașovenĭ pentru oprirea unor arme cumpărate acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 127. Pecetia în dos.

† Іѡ Владисла воевода и гнь, пише гво-ми прїателе гва-ми, пръгаро Брашевѹ. И тѹꙁи видите що чините: с ме щете да сте ѹ мирѹ, а само не ходите прави ꙁаконо. Каꙁѹите ми, ꙁа що сте ѡпрѣли щитови моемѹ члкѹ Раулѹ[2] Пѣпчѹ? Аще ві-е волѣ, да

[1] Scris pe răsătură. [2] Scris d'asupra.

не кꙋпѫ мои лю҃е ѡрꙋ҃ж҃а и щит҃о, а вїе ръцѣте ваш҃и манастор҃о, да не продадѫ, а мои лю҃е не хт҃а кꙋп҃и; нѫ егда сꙋ кꙋпили, ѡслободѣте и҃, да си и донесѫ. А ѿ нинѣ хт҃а ꙁнати; аще ли нещете и҃ ѡслобод҃и тїеꙁи щитове, а гв҃о-ми не щѫ ѡстав҃и мои сиромаси, да и҃ бъде пагꙋбѫ. И вел҃и ви бь҃. И молю ви, мито да мꙋ невъꙁмете нї едно вла҃но.[1]

† Іѡ Вл҃адсл҃а вѡев҃, мат҃їа бж҃а гн҃ь.

Adresa în dos: † Пръгаре Брашевѵ.

† Iω Vladislav voevoda și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov; și ĭată vedețĭ ce facețĭ: cu mine voițĭ ca să fițĭ în pace, ĭar înși-vĕ nu umblațĭ în legea cea dréptă. Spuneți-mĭ mie, pentru ce ațĭ oprit scuturile omuluĭ meŭ Radu Nénciul? Dacă vi-ĭ voĭa, ca să nu cumpere ómeniĭ meĭ arme și scuturĭ, atuncĭ voĭ spunețĭ meșterilor voștri ca să nu vêndă, ĭar ómeniĭ meĭ nu vor cumpĕra. Dar când aŭ cumpĕrat, slobozițĭ-ĭ pe eĭ, ca să și le aducă. Iar de acuma vor sci. Iar dacă nu le vețĭ slobodi acele scuturĭ, apoĭ domnia mea nu voiŭ lăsa pe supușiĭ meĭ ca să le fie lor pagubă. Și bucure-vĕ Dumnedeŭ! Și rogu-vĕ, vamă sa nu-ĭ luațĭ nicĭ un fir.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor Brașovuluĭ.

No. 69.

Vladislav vodă scrie Brașovenilor șĭ Râjnovenilor de rîndul unor oĭ luate din Dragoslavele.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 126. Pecetia în dos.

† Іѡ Вл҃адсл҃а воевода и гнъ, пише гв҃о-ми прїател҃е гв҃а-ми, пръгар҃о Брашевꙋ и Тежꙋ ѿ Рѫжн҃о, и такоꙁи ви говор҃и: инако не мог҃о ꙋчин҃и, нꙋ ꙁа ѡниꙁи ѻвци, що се сꙋ ꙋꙁели ѿ Драгослав҃е и ѿ Рꙋке, ѡстав҃и по Кртѣ, како варе що сꙋ дали тїеꙁи лю҃е на тїеꙁи ѡц҃и, а мои лю҃е да и҃ врат҃е; а ѡвце да и҃ врат҃е, нꙋ да не нищѫ по-мн҃о ѿ що сꙋ дали, ѡти аꙁь нещѫ остав҃и тїаꙁи работꙋ; и варе где сꙋ ѻвца, а вїе да и донесете тꙋꙁи, да не ход҃а мои сиромаси са-т҃а. Ино нѣ.

† Іѡ Вл҃адсл҃а вѡев҃, матїа бж҃а гн҃ь.

Adresa în dos: † Пръгар҃о Брашевꙋ и Тежꙋ ѿ Ръжнова.

† Iω Vladislav voevoda și domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele pârgarilor din Brașov și luĭ Tej din Râjnov, și așa vĕ grăesc: altfel n'am putut

[1] Cuvintele и молю până la fine sunt scrise cu altă mână după încheĭerea scrisoriĭ între titulatura cu monograme.

rîndui, ci pentru acele oĭ ce s'aŭ luat din Dragoslavele și din Rucăr, le-am lăsat asupra luĭ Cârstea, ca orĭ cât aŭ dat aceĭ ómenĭ pentru acele oĭ, apoĭ ómeniĭ meĭ să le întórcă lor; și oile să li se înapoĭeze, dar să nu céră maĭ mult decât au dat, pentru că eŭ nu voiŭ lăsa acéstă afacere. Și orĭ unde sunt oile, apoĭ voĭ să le aduceţĭ aci; să nu umble supușiĭ meĭ icĭ și colo. Alt-fel nu este.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor Brașovuluĭ și luĭ Tej din Râjnov.

XI.

Vlad vodă Ţepeș, prima domnie (maĭ, iunie, 1456—aug. 1462).

No. 70.

Vlad vodă Ţepeș trimite la Brașovenĭ pe un boer al sĕŭ și slugă Ion Polivar și cere ca eĭ să alunge dela dînșiĭ pre Mihail logofĕtul și pe Pardo vrăjmașiĭ sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 166. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гнь въсей земли Оугровлахїйской, пише гво-ми прїателем гва-ми, пръгаре брашевскы. Сего ради, посламо верна болѣрина и слоугж гва-ми Ива Поливаръ, да елика изрече къ вам, да верѹете, поне сж истини изь оустъ речи гва-ми, и бь ви весли. И паки говора вашеи мати, како-то мои добри прїателе: тоузи е по медоу вам Михаил лωгофет и Пардо, мои врагмаши; азь въсе прости, а те не пращам; да како и азь нещж да и прости, тако и вие да и ωпъдите[1] ω вас, аще сте прїатели гва-ми, и да не бжджт ва вашеи ωбласти.

† Іѡ Влад вωевод, милостїм бжїм гнь.

Adresa în dos: † Прїателем гва-ми, пагарем ω Брашов.

† Iω Vlad voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Brașovenĭ. Drept aceea noĭ am trimis pe credincĭosul boer și slugă a domnieĭ mele Ivan Polivar, și câte va grai către voĭ să credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele vorbe din gura domnieĭ mele, și Dumneḑeu să ve bucure. Și ĭarăși grăesc Graţiosităţiĭ vóstre, ca la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ: acolo se află în mijlocul vostru Mihail logofĕtul și Pardo, vrăjmașiĭ meĭ; eu pe toţĭ ĭ-am ertat, ĭar

[1] În original după ωпъ urméză două litere carĭ s'aŭ ras încă dela început de către scriitorul actuluĭ, fiind scrise din eróre.

pe aceştia nu-ĭ ert; şi cum pe eĭ eu nu voesc să-ĭ ert, aşa şi voĭ să-ĭ alungaţĭ de la voĭ, dacă sunteţĭ prieteniĭ domnieĭ mele, şi să nu stee în cuprinsul vostru.

† Iω Vlad Voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Braşov.

No. 71.

Rucăr (fară an), decembrie 1. — Vlad vodă Ţepeş însciinţéză pe Braşovenĭ despre legatura ce a facut cu Mihaĭ Szilágyi ca să aĭbă pace cu Braşovul cât timp va avé şi el cu acest oraş.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 193. Pecetia în faţă.

† Ιω Влад воевода и гнь въсеи земли Угровлахийской, пише гво-ми добри приятеле гва-ми, паргаре ѿ Брашов и въсе Бръсѣно, пото велицниже и мали, въсечтное поклонение приносн, како мои добрии приятеле. Ѡ се да е вѣдомо гву-ви, яко варе що ми е поручи гнь-ми и старѣиший брат Михаи Силади, на то хочу стоятии, и приима на веру и на душу гва-ми, да има ми добръ съ вами, како да су свободна въса путища, да ходе и ваше люе къ нам куповатии и продавати свободно, бе ниедна гри и бе пагубж, како да би ходили у ваше землѣ. Такоже да ходе и наше люе къ вам свободни, без ниедна пагуба, како ми е поручи гнь-ми и брат Михаи Силади. Али на то приима, докле хоче ѿ съ вами дръжатии ми, до толѣ и азъ. И бь ви ѡвели. Пи у[1] Руке, мца де а.

† Ιω Влад воев, [L. P.] мтия бжиеа гнь.

† Iω Vlad, voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea bunilor prietenı aĭ domnieı mele, pârgarilor din Braşov şi tutulor Bârsenilor, apoĭ celor marĭ şi celor micĭ pré cinstită închinăcĭune aducem, ca unor bunĭ prietenĭ aĭ meĭ. Despre acésta să fie sciut domnieĭ vóstre, că orĭ-ce mĭ-a orênduit domnul meŭ şi cel maĭ în vêrstă frate al meŭ Mihaĭ Siladi, pe aceea voiŭ sta, şi primesc pe credinţa şi pe sufletul domnieĭ mele, să am pace bună cu voĭ, ca să fie slobode tóte drumurile, să umble şi óreniĭ voştri la noĭ a cumpĕrà şi vinde slobod, fără nicı o grijă şi fără pagubă, precum ar umbla în ţara vóstră. Aşijderea să umble şi ómenii noştri la voı slobozĭ, fără nicĭ o pagubă, precum mĭ-a orênduit domnul meŭ şi frate Mihaĭ Siladi. Dar întru atâta primesc: pênă când va avea el cu voĭ pace, pêna atuncı şi eŭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Rucăr, luna Decembrie 1.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

[1] Пи у sunt acoperite de hârtia pecetieĭ.

No. 72.

Decembrie 8. Vlad voda Ţepeş către Braşovenĭ ca să înnapoĭeze unuĭ supus al sêŭ Dumitru oţelul saŭ baniĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 210. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воевода и гнъ, пише гво-ми херетизмо добріи пріателе гва-ми, пръгаре брашевки. И тѹзи ви дава знати, како сѹ ѡвизи ниши людїе, Димитъ та сѹ били кѹпили нѣкои ѡце, и ви[л]о е помрѹ; вы несте хтели да и ѡставите да изнесѹ семо ѡце, нѹ и га сте ѹзели. Того ради ви проси: илї и вратете ѡце, илї и даите дѹкатї и; едно ѡ ни да и са врати, поне и ѹ пагѹбѹ не можемо ѡстави. И бъ ви вели. Пи де и.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Пръгаре брашевки.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea heretizie bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ; şi ĭată-vĕ daŭ à scire că aceĭ ómenĭ aĭ noştri, Dumitru, aŭ fost cumpĕrat nişte oţel, şi a fost pe învoĭală; voĭ nu aţĭ vrut să-ĭ lasaţĭ să scóţă acel oţel, ci l'aţĭ luat lor. Drept aceea vĕ rog: saŭ le înnapoĭaţĭ lor oţelul, saŭ le daţĭ lor ducaţiĭ. Una din ele să li se întórcă, căcĭ nu putem să-ĭ lăsăm pe eĭ în pagubă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Decembrie 8.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ, domn.

Adresa în dos: † Pârgarilor braşovenĭ.

No. 73.

Vlad vodă Ţepeş poruncеşte vameşilor dela Rucăr ca unul din eĭ sa plece îndată la Braşov ca să desminţă o veste despre Turcĭ şi să asigure pe Braşovenı că solul ce voiseră a trimite póte veni în pace la dînsul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 175. Pecetia în dos.

† Пише гво-ми вамеше ѡ Рѹке. Тѹзи ви говори гво-ми, въ кои ча видите сие повелѣнїе гва-ми, на то ча еди ѡ ва да ѡтиде ѹ Брашо, та да дасте знати Брашовѣно за сези гла, що ми е доше за работѹ Тѹрце, да знаж не е нища за то. И хте е да доиде еди ѡ ни апоклиса къ гво-ми, а ѡ како е чю за сези гла, а ѡ се е ѡпрѣ. Сего ра кто е хте да доиде, а ѡ да доиде; аще ли и хте дои къ гво-ми, а тоизи вамe,[1] що ще ѡти ѹ Брашо, па да доиде къ гво-ми, да ми дава знати; а сези чл҃къ, що ще донестъ сиіази книга, а вие да га ѡставете, да ѡтиде дома си; аще ли хте дои тоизи апоклиса къ гво-ми и да доиде с того и тоизи вамe, що ще ѡти ѹ Брашо. Ино да нѣ.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Вамеше ѡ Рѹке.

[1] Scris d'asupra.

† Scrie domnia mea vameșilor de la Rucăr. Iată vĕ grăește domnia mea: în care cés vețĭ vedea acéstă poruncă a domnieĭ mele, în același cés unul din voĭ să plece la Brașov și să dațĭ a scire Brașovenilor pentru acea veste, ce mĭ-a venit în afacerea Turcilor, ca să scie eĭ că nu este nimic pentru aceea. Și voia să vie unul din eĭ în solie la domnia mea, ĭar el, cum a audit de acea veste, apoĭ el s'a oprit. Drept aceea, cine a voit să vie, apoĭ el să vie; dacă însă nu vrea să vie la domnia mea, apoĭ acel vameș, care se va duce la Brașov, încă să vie la domnia mea, ca să-mĭ dea a scire. Iar acest om, care va aduce acéstă carte, apoĭ voĭ să-l lasațĭ sa se ducă la casa luĭ; ĭar dacă vrea să vină acel sol la domnia mea, să vină cu dînsul și acel vameș, care se va duce la Brașov. Alt-fel să nu fie.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa in dos: † Vameșilor de la Rucăr.

XII.

Dan pretendentul, fiul luĭ Danciŭl vodă (1459—1460).

No. 74.

Dan vodă și soția sa cer Brașovenilor ca să le înlesnéscă mijlócele de traiŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 12. Pecetia în dos, ruptă cu totul. Lipsesce titulatura în monograme a domnuluĭ.

† (Ѿт) Іѡ Дань воєвода, сн҃а[1] Дана великаго воєводина, и ѿ гжж Дана воєвода, много здравїє и поклоненїє прїятелимь нашимь Брашовѣномь, шолтꙋзоу и въсѣмь пръгаремь брашовскымъ. Сего ради, просимо ви, да вы наꙋчи б҃ъ, въспомѣните слꙋжбж Дана воєводинѣ, нашего родителѣ и гн҃а, єже є҃ слꙋжиль хр҇тїанѡ҇, да наꙋчи ва҇ б҃ъ, да ни поможите съ келчигѡ҇ нинѣ, въ наше ѡскждное врѣме, ѡти хоцемо пакы послати наши люди до кесарѣ-кралѣ, да не имамо келчигъ. Аще ни можете помагати, мы такожe цемь слꙋжити вашем ма҇ти, аще на б҃ъ поможеть. И да вы имамо великаа ма҇ть.

Adresa in dos: † Нашимь прїателе҇, сждце и пръгаремь ѿ Брашова.

† (De la) Iωn Dan voevoda, fiul luĭ Dan marele voevod, și de la dómna luĭ Dan voevodul, multă sănătate și închinăcĭune prietenilor noștri Brașovenilor, șoltuzuluĭ și tutulor pârgarilor brașovenĭ. Drept aceea vĕ rugăm, povățuĭască-vĕ Dumnedeŭ, sa vĕ aducețĭ aminte de slujba luĭ Dan voevod, părintele nostru, și a domnuluĭ

[1] În loc de nom. сн҃ъ; saŭ e de presupus: (ѡт) Іѡ etc.

care a slujit creştinilor; să vĕ povăţuĭască Dumneḑeŭ pe voĭ, ca să ne ajutaţĭ cu kelcĭug acum în vremea nóstră de lipsă; căcĭ vrem ĭarăşĭ să trimitem pe ómeniĭ noştri la kesarul-craiul, şi nu avem kelcĭug. Dacă puteţĭ să ne ajutăţĭ, noĭ aşijderea vom sluji Graţiosităţiĭ vóstre, dacă Dumneḑeŭ ne va ajuta. Şi să vĕ avem în mare dragoste.

Adresa în dos: † La aĭ noştri prietenĭ, judeţilor şi pârgarilor din Braşov.

No. 75.

Dan vodă scrie Braşovenilor despre cruḑimile luĭ Drăculea (Vlad Ţepeş) şi despre poprirea mărfurilor ce neguţătoriĭ din Ţara-Românéscă avéŭ în Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 11. Pecetia în faţă.

† Їѡ Дан воивода, гнь вси землє ѹгровлахиско, що мє пѹти Матєашъ кра и доидо ѹ Бръсе землє, и доидє сѹдєць и пръгари ѿ Брашовь и людиє стари ѿ зєлє Бръсє, що сѹ плакали и сръцє ѿ кръви, да сѹ плакали намь, какѡ є ѹчини Дракѹлє, нашь вражъма, како ѡ нє дръжа верѹ сьсъ гнь-на нашєгѡ кра[1], ѡнь сє прѣда Тѹрьцє. Тоѕи работа ѹчини итина наѹче ѿ Дракѹлє. Сви кѹпьци ѿ Брашова, ѿ зєлє Брьсє, да сѹ пошли ѹ миръ на влакѹ землѹ, ти лѹдиє ѹхвати ѡнь сви; ѡ ти людн є ѹзє добитокь, и сь добитько тє людн нє можє наситити, и тєѕи людн ѹхвати та и потави на ражнь .м.а. Нє би мѹ дота сьсь ти людн, нь сє и ѡщє чємери, да є набра три ста дєцє ѿ Брашова и ѿ зєлє Брьсѣ, що сѹ би ѹ Тръгѡвищє и по свє тръговє по влашьскои землє, а но ни сьбра, єни потави на ражнь, а дрѹги ѹ ѡгнь; и сви людиє, що сѹ би, ѡть Брашовь, а ѡнь є зва ѹкрадо; и доидошє пръгари ѿ Брашовь да ми казашє ѿ тнє людн, ча имать добитокъ ѹ Брашовь, кѹпьци ѡть влашьскои землє, а пръгари заприхъ ти добитокь, та мє сѹ моли мєнє, да имь давамь наѹкѹ; а кьга є чѹль и разѹмє гвѹ-ми, а сє добрѣ книзова сьсъ моими болєри, и а сь рєкъ мою рє пръгарє, да ѹзимать ти добитокъ, да си патєть добитокъ людє и мрьтьвимь, а ти добитокъ да сє нє патить никьга ѡть влашьскои землє; кѹплѹ, що є кѹпьцє ѿ влашьскє землє, да сє нє плати никьга ѡть Брашова. Пи априла .є. днь.

† Їѡ Дан вѡєв, [L. P.] млтіа бж(і)а гнь.

† Iω Dan voevoda, domn a tótă ţara Ungrovlahică, fiind-că m'a trimis Mateiaş Craiŭ şi am venit în ţara Bârseĭ, şi aŭ venit judeţul şi pârgariĭ din Braşov şi ómeniĭ bĕtrânĭ din ţara Bârseĭ, carĭ s'aŭ plâns cu inima însângerată, şi ni s'au plâns nouĕ: cum a făcut Drăculea, al nostru vrăjmaş, cum el n'a ţinut credinţa cu

[1] În original se află din eróre scris: ркла.

domnul nostru craiul; el s'a dat Turcilor. Acest lucru l-a făcut fiind într'adevĕr învĕţat de dracul. Toţĭ negustoriĭ din Braşov, din ţara Bârseĭ, aŭ mers în pace în Ţara-Românéscă; pe aceĭ ómenĭ i-a prins el pe toţĭ, de la aceĭ ómenĭ el a luat avere, şi cu avutul acelor ómenĭ nu s'a putut sătură; şi pe aceĭ ómenĭ ĭ-aŭ apucat şi ĭ-au pus în ţépa, 41. Nu ĭ-a fost destul cu aceĭ ómenĭ, ci încă maĭ tare s'a înverşunat, de a adunat 300 de copiĭ din Braşov şi din ţara Bârseĭ, cari a fost în Târgovişte şi în tóte târgurile prin Ţara-Românéscă; şi pe aceştia i-aŭ strîns, pe unii i-a pus în ţépă, ĭar pe alţiĭ pe foc; şi pe aĭ sĕĭ ómenĭ ce aŭ fost, — din Braşov el ĭ-a chemat pe furiş. Şi aŭ venit pârgăriĭ din Braşov, şi mi-aŭ spus de aceĭ ómenĭ ce au avut avere în Braşov, negustorĭ din Ţara-Românéscă, ĭar pârgariĭ aŭ oprit acea avere şi m'aŭ rugat pe mine ca să le daŭ povaţă; iar când am audit şi am înţeles domnia mea, eu bine am chibzuit cu boeriĭ meĭ, şi eŭ am spus cuvêntul meu pârgarilor, ca să ia eĭ acea avere să plătéscă avutul ómenilor şi morţilor; ĭar acea avere să nu se plătéscă nicĭ când din Ţara-Românéscă; (ĭar) marfa, ce este a negustorilor din Ţara-Românéscă, să nu se plătéscă nicĭ-când din Braşov. Scris în Aprilie, ḑiua a 5ª.

† Ion Dan voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 76.

Dan vodă cere Braşovenilor ca să-l ajute cu arme şi haĭne pentru ómeniĭ sêĭ ca să ocupe tronul Ţăriĭ-Românescĭ.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 8. Pecetia în dos.

† Ї҆ѡ Дан воєвода, фꙋрте и гнь вьсе земе Ꙋгровлахїско, пише гвꙋ-ми любовное поклонение прїноси, чена и вьселюбзна херетизма до лица земи, жꙋдецꙋ ѿ Брашов и прьгаре, ꙗко мои родителе и добри прїателе, да знаете, ѡти ме пꙋстил кралъ и сви ѡбади, и даль ми е гнь-ми кралъ землꙋ Арьдескомꙋ и Брьса и Сакꙋи, да идеть с мене, да си ꙋзьмемь землꙋ. Молꙋ и прошꙋ г(вꙋ)ство-ви, да ми сте родители и прїатели. И знаете ви добре, како ви е биль мое родите Дан воевода добрь, а мене, ꙗко ми поможе бгь, а ви чꙋ бити и по-добрь; прошꙋ господство-ви, да ви наꙋчи бгь, да ме поможете ѿ-що имате прїлежь: или ѡрьжие или рꙋтища, че ми е глота нага. И що знаете ѿ Дракꙋле, а ви ми кажете. И бгь да ꙋмножи лѣт госво-ви.

† Ї҆ѡ Дань вcovев, милостїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Жꙋдецꙋ и прьгаре ѿ Брашов.

† Iω Dan voevod furteş (prinţ) şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea drăgăstósă închinăcĭune, aduc cinstită şi întru tot plăcută heretisire pênă la faţa pămentuluĭ judeţuluĭ din Braşov şi pârgarilor, ca unor părinţĭ aĭ meĭ şi bunĭ

prietenĭ. Să sciţĭ cum că m'a trimis craĭul şi toţĭ nemeşii, şi mi-aŭ dat domnul meŭ craĭul ţara ardelenéscă şi Bârsa şi Săcuiĭ, ca să mérgă cu mine să-mĭ ĭaŭ ţara. Rog şi cer domnieĭ vóstre, ca să-mĭ fiţĭ părinţĭ şi prietenĭ; şi sciţi voĭ bine, cum v'a fost părintele meŭ Dan voevod bun; şi pe mine dacă mĕ va ajuta Dumneḍeŭ, apoĭ voiŭ fi vouĕ şi maĭ bun; rog pe domnia vóstră, să vĕ povăţuéscă Dumneḍeŭ, să mĕ ajutaţĭ, cu ce aveţĭ prilej, saŭ cu arme saŭ cu haine, căcĭ îmĭ este glóta gólă. Şi ce sciţĭ despre Draculea, apoĭ voi să-mĭ spuneţi. Şi Dumneḍeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Dan voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

XIII.

Radul vodă cel Frumos (1462—1474).

No. 77.

Radul vodă cel Frumos scrie Braşovenilor că boeriĭ pribegĭ: Mihaĭ, Stan, Mircea, Stoĭca şi Mănzea pot să se întórcă în ţară; ĭar dacă nu vor voi, atunci Braşoveniĭ să-ĭ prindă şi să-ĭ trimiţă, ca pe nişte necredincĭoşi aĭ domnuluĭ. De asemenea să reţină pe soţia luĭ Oprea logofĕtul şi averea eĭ, care aparţine Ţarii-Românescĭ.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 223. Pecetia aplicată.

† Іѡ Радꙋлъ воивода и г҃нъ, пише г҃во-ми мно здравїе прїателе г҃ва-ми, пръгаро ѿ Браше, и такози ви говори г҃во-ми, како сꙋ тꙋи дошли междꙋ вами тизи болѣри г҃ва-ми: Михаил и Стан и Мирча и Стоика и Мънзѣ. Сего ради ви говори г҃во-ми: варе кои ѿ нихъ ще хте да доиде къ г҃во-ми, а вие да и ѡтавите мирни съ имение-си и съ добитко-си съ све, да и ѡслободите, да доидꙋ къ г҃во-ми, и никомꙋ нищо да и се не ꙋзме ни влано, поне ви проси како мои прїатели. А кои нещѫ хте да доидꙋ, а вие да и ꙋхватите, да и пꙋтите къ г҃во-ми съ свꙋ имение, поне е та имение г҃ва-ми, и ѡни сꙋ хитлени г҃ва-ми. Та ако-те прави прїатели г҃ва-ми, а вие ино не ꙋчинѣте, нꙋ ми и пꙋтѣте къ г҃во-ми съ све имание, поне ми сꙋ хитлени, имание е г҃во-ми све. А пак, ако ли не ꙋчините, како ви пише, а вие да знаете, како-мо били прїатели до съга, а ѿ съга неще би междꙋ нами прїателство, къга не чините волю г҃ва-ми. И пак за женꙋ Ѡпре логофета, како варе що е ꙋ нее добитѫк ꙋ нее, ѡно е добитѫк влашке земле; та како знаете по-тврьдѣ,

такои да е дръжите, да ви не ѹтече, нѹ съ све да стои ѹ нее, и нито нищо да и не ѹзме, нѹ све да стои. Нио не ѹчинѣте. И бъ ви весели.

† Іѡ Радѹ вѡев, мїлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїателе гва-ми, пръгаро ѿ Браше.

† Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov, și așa vĕ grăesce domnia mea, că aŭ venit acolo în mijlocul vostru aceștĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele Mihail și Stan și Mircea și Stoica și Manzea. Drept aceea vĕ grăesce domnia mea: vare cine din eĭ va voi sa vie la domnia mea, apoĭ voĭ să-ĭ lăsațĭ în pace cu averea lor, și cu avutul lor cu tot, să-ĭ slobozițı ca să vină la domnia mea; și nimenuĭ nimic să nu li se ia, nici un fir, căci vĕ rog ca pe prieteniĭ meĭ. Iar ceĭ ce nu vor vrea să vină, apoĭ voĭ să-ı prindețĭ, să-ĭ trimitețĭ la domnia mea cu tótă averea, pentru că este acea avere a domnieĭ mele, și eĭ sunt hitlenii domnieĭ mele. Și dacă suntețĭ adevĕrațĭ prieteni aı domnieĭ mele, apoĭ voĭ alt-fel nu facețĭ, ci mi 'ĭ trimitețĭ pe dênșiĭ la domnia mea cu tótă averea, căcĭ eĭ îmĭ sunt hitlenĭ, averea este tótă a domnieĭ mele. Și ıarășĭ dacă nu vețĭ face, cum vĕ scriŭ, atuncĭ voĭ să scițĭ, că noĭ am fost pâna acum prietenĭ, ĭar d'acuma nu va fi între noĭ prietenie, când nu împlinițĭ voința domnieĭ mele. Și încă, pentru femeea luĭ Oprea logofătul, că vare ce avere are la dênsa, aceea este averea Țăriĭ-Românescĭ, și cum scițĭ maĭ bine, așa să o ținețĭ, pentru ca să nu vĕ scape, dar cu totul să rĕmână la ea, și nimenĭa nimic sa nu-'ĭ ĭa, ci totul să remână. Alt-fel să nu facețĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Brașov.

No. 78.

Radul vodă cel Frumos rógă pe Brașovenĭ ca să scutéscă de vamă cumpărăturile ce va face pentru dînsul sluga sa Frâncu.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 220. Pecetia în dos.

† Іѡ Радѹлъ, воевода и гнь въсеи ζемли ѹггровлахїискои, пише гво-ми прїателе гва-ми, пръгаро брашов'скы и вамешо. И тѹζи дава ζнати вашои млти, како тѹζи пѹсти слѹгѹ гва-ми Фржн'ка, да ми кѹпи ѿ що трѣбѹе гвоу-ми. Ζа то проси вашѹ млтъ, да мѹ не ѹζмете вамѹ нища, ѡти е кѹплѣ гва-ми. И вели ви бь.

† Іѡ Радѹ вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прıателе гва-ми, пръгаро Брашовѹ и вамешо.

† Iω Radul voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ şi vameşilor. Şi ĭată vĕ daŭ à scire Graţiosităţiĭ vóstre, cum că am trimis acolo pe sluga domnieĭ mele, pe Francu, ca să-mĭ cumpere ceea ce-mĭ trebueşte domnieĭ mele. Pentru acésta rog pe Graţiositatea vóstră, ca să nu-ĭ luaţĭ vamă nimic, căcĭ este cumpărătură a domnieĭ mele. Şi bucure-vĕ Dumneḑeŭ.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Braşovuluĭ şi vameşilor.

No. 79.

Fără an. Februarie 19. Radul vodă cel Frumos amintesce Braşovenilor de o datorie de 15500 florinĭ luaţĭ dela neguţĕtoriĭ românĭ, din care sumă aŭ plătit numai 4000 florinĭ în timpul luĭ Vlad vodă (Ţepeş). Braşoveniĭ, dacă vor plăti datoria, domnul le promite liberul comerciŭ în ţară. Trimite sol pe Costandin, grămăticul domnesc.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 292. Pecetia în dos.

† Іѡ Раꙋлъ воевода и гнъ, пише гво-ми много зравїе прїателе гва-ми, пръгаре брашески. И тꙋзи ви дава знати, како ми сте допꙋтили многацıи, како да ви ѡстави да ходите да тръгꙋете слобоно по земли гва-ми. Того ради вы добрѣ знате, како е добить мои сиракѡ оу ва, фло петнадесе хилїади и пе сто, та сте платили въ дни Вла воеводѣ четири хилїади, а за дрꙋгы се сте били ꙋхатили да и платите трицıи прѣз годинꙋ; работа са ꙋчини како са ꙋчини, вы ꙋ тѡ прѣмлъкосте. Того ради вы знате, ѡти ви беше да и гнь кра да платите; вы говорите, ѡтї е ꙋзе кра тьзи добить; мы-смо истиниѡ изнашли, ѡти га кра нѣ ꙋзе, а нꙋ вї е проси кра да м дасте дажꙋ; вы сте дали добить мои сиракѡ, а ѿ свои добить не сте дали ницıо. Того ради вратете добить мои сиракѡ, да и не тегле Тꙋрци, а гво-ми да ви ѡслободи, да ходите по земли гва-ми, да тръгꙋете, где ви бꙋде волѣ; ѡтї азь тизи добить до мое съмрътн нецıе ѡставити. И цıо ви изрече грамати гва-ми Костанди, да върꙋете, ѡти сѫ речи гва-ми, како би са говори къ ва. И бь ви вели. Пи фе . ѳı .

† Іѡ Раꙋ вѡев, мтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Мои добри прїателе, пръгаро брашевскы.

† Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Braşovenĭ. Şi aci vĕ daŭ à scire, cum că mĭ-aţı trimis de multe orĭ, ca să vĕ las să umblaţĭ să târguiţĭ liber prin ţara domnieĭ mele.

Drept aceea voi bine sciţĭ, cum că la voi este averea supuşilor meĭ florinĭ cincĭ-spre-ḑece mii şi cincĭ-sute; şi aţĭ plătit în ḑilele luĭ Vlad voevod patru miĭ, ĭar pentru ceilalţĭ v'aţi fost legat să-ĭ platiţĭ în treĭ rîndurĭ într'un an. Lucrul s'a făcut cum s'a facut; ĭar voĭ despre acésta aţĭ tăcut. Drept aceea să sciţĭ, cum că v'a fost dat şi domnul craiu ca sa platiţĭ. Voĭ ḑiceţĭ că craĭul v'a luat acéstă avuţie. Noi cu adevĕr am aflat, că craĭul nu a luat-o, ci v'a poftit craĭul ca să-ĭ daţĭ lui dajdia, voi i-aţi dat averea supuşilor meĭ; ĭar din averea vóstră, n'aţĭ dat nimic. Drept aceea înnapoiaţĭ averea supuşilor meĭ, ca să nu-ĭ prigonéscă Turciĭ. Iar domnia mea vĕ slobozim, ca să umblaţi prin ţara domnieĭ mele, să faceţĭ negoţ, unde veţi vrea; cacĭ eu acea avere până la mórtea mea nu o voiŭ lăsa. Şi ce vĕ va spune gramăticul domnieĭ mele Constandin, să credeţi, căcĭ sunt vorbele domnieĭ mele, ca şi cum însu-mĭ aşĭ fi grăit către voĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Februarie 19.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietinĭ, pârgarilor braşovenĭ.

No. 80.

Bucuresci, 1470 martie 6. Cartea Raduluĭ vodă cel Frumos către Braşovenĭ pentru comerciul liber al Braşovenilor în Ţara-Românéscă şi al Românilor în Ardél şi Ungaria.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 236. Pecetia în faţă.

† Іѡ Радꙋлъ, воєвода и гнь въсеи землн оугровлахїискои, пише гво-ми мнѡ здравїе добрїи сꙋсѣдѡ и прїателе гва-ми, пръгаре брашевки. И тꙋзи ви дава знати, како вы вема добрѣ знате, ѿ къга ме е бь донесъ на мою ѿчинꙋ, вы ѿ мене ни єнꙋ кривдꙋ не сте имали, и не никъга почнило ѿ на ни єна злоба, а нꙋ се е па почнило ѿ ва. Ѿти доходехꙋ тамо мои сирацн и съ добитко-си, ви и възимасте добить та добивасте вы, а мои сирацн бехꙋ оу пагꙋбꙋ, и не бехꙋ вонн съ добитко-си. За то и азь оучини ваши люде. Того ради съга дойде ѿ гна кралѣ єди болѣри, на име Пешчани Михаи, та ꙋтькмимо по речи гна кралѣ; ѿти и азь нете да изломи ре гна кралѣ, да е закѡ, како е би и пръво: да ходе мои сирацн оу ва слобоно, и ваи оу мое земле слобѡно, где любе. И дава ви ѡвꙋи книгꙋ по моıо печа, како да ви ходе люе слобоно по въсеи земли гва-ми, да кꙋпꙋѫ що любѫ, дрꙋги кꙋпї, тъкмо да не кꙋпꙋѫ лисицн и жери и риси, ѿти този доходи оу мои витїа. Па и вы, ми дайте вашꙋ книгꙋ по печа варѫшꙋ, како да ми ходе людїе слобоно. Аще могꙋ търговати оу ва, аще ли не могѫ, ѡни да сꙋ вони да ѿтидѫ съ добитко-си въ землю гна кралѣ, где любе, мака оу Варади. И аще си кто ѡстави тꙋзи добить, мака да стои мць, мака и по-мно, къга дойде, да е воле да си възме

добитъ, да чини с ни како зна; вы да га не батѹете. И да ми допѹтите тѹзи книгѹ ѿ съга за . ке . дни. И бъ ви вели. Пи оу гра Бѹре, мца ма . ѕ . в. лѣ ,ѕцон, индиктиѡ . г .

† Іѡ Раду вwев, [L. P.] милатїа бжїеа гнь.

† Iω Radul voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor vecinĭ și prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgarilor Brașovenĭ. Și ĭată vĕ daŭ à scire, cum voĭ fórte bine scițĭ, că de când m'a adus Dumnedeŭ la ocina mea, voĭ dela mine nicĭ o strâmbătate n'ațı avut, și nici odata n'a început dela noĭ nicĭ o rĕutate, ci s'aŭ început ĭarăși dela voĭ; pentru că veniau acolo supușiĭ meĭ, și cu avutul lor, voĭ le luațĭ avutul lor și câștigațĭ voĭ, iar supușiĭ meĭ eraŭ în pagubă, și nu eraŭ volnicĭ cu avutul lor. Pentru acésta și eu am facut (tot așa) ómenilor voștri. Drept aceea acum aŭ venit dela domnul craĭul un boer, anume Peșciani Mihaĭ, și ne-am întocmit după cuvintele domnuluĭ craĭuluı. Pentru că și eŭ nu vréŭ ca să stric cuvêntul domnuluĭ craiŭ, să fie legea, precum a fost și d'ântêiŭ: să umble supușiĭ meĭ pe la voĭ slobod, și aĭ voștri prin țara mea slobod, unde le place. Și vĕ daŭ acéstă carte sub pecetia mea, ca să vĕ umble ómenii slobod prin tótă țara domnieĭ mele, să cumpere ce le place, orı-ce alte mărfurı, numaĭ să nu cumpere vulpĭ și jderĭ și râșĭ, pentru că acestea vin în visteria mea. Iarășĭ și voĭ, dați-mĭ cartea vóstră sub pecetia orașuluĭ, ca sa-mı umble ómenii slobod. Fie că pot negutătorì la voĭ, fie că nu pot, eĭ să fie volnici sa plece cu marfa lor în țara domnuluĭ craiŭ, unde le place, măcar la Varadin. Și dacă cineva îșĭ lasă acolo marfa, măcar de ar rĕmânea o lună, măcar și maĭ mult, — când va venì, să fie volnic să-șĭ ıa marfa, să facă cu ea ce scie; voĭ însă să nu-l bântuițı pe el. Și să-mĭ trimitețĭ acea carte de acum peste 25 de dile. Și Dumnedeu sa vĕ bucure. Scris în cetatea Bucureștĭ, în luna Martie 6, în anul 6978, indictionul 3.

† Iω Radul voevod, [L. P.] cu mila lui Dumnedeu domn.

Nr. 81.

Radul vodă cel Frumos scrie Brașovenilor ca să înnapoĭeze jupânițeĭ Prea, sora luĭ Dragomir vornicul și soție a jupânuluĭ Nan, averea ce lasase în mănile luĭ Chiver Paul.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 219. Pecetia ìn dos.

† Іѡ Радѹлъ воевода и гнъ, пише гво-ми прїателе гва-ми, смцѹ и пръгаре брашвки. И тѹзи ви дава знати, како къга е тѹзи била сестра жѹпана Драгомира двоника, на има жѹпаница Прѣа, ѡна е потавила нѣкои добить тѹзи оу единога члка, на има Кике

Паꙋль. Того радн, кзга е ѡвде н ꙋ мое земле н е за енн мон болѣрнѡ, за жꙋпанѡ Нанѡ, та кн проснн како добнть да е са вратн; ѡтн аще не вратнте, азь ню оу пагꙋ неще ѡставн. Н бь кн велн.

† Iѡ Радꙋ вѡевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Прїателе гва-мн, сѫцꙋ н пръгаре брашевскн.

† Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor Braşovenĭ. Şi aci vĕ daŭ à scire, că pe când a fost acolo sora jupânuluĭ Dragomir vornicul, anume jupâniţa Préa, ea a lăsat óre-care avere acolo la un om anume Chiver Paul. Drept aceea, de óre-ce este ea aicĭ în ţara mea şi este după un boer al meŭ, după jupânul Nanul, acum vĕ rog, ca averea să i se înnapoieze. Căcĭ dacă nu o veţĭ înnapoià, eŭ nu voiŭ lăsà pe dênsa în pagubă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor braşovenĭ.

No. 82.

Radul vodă cel Frumos se plânge Braşovenilor că aŭ jefuit şi alungat pe pribegiĭ din Ţara-Românéscă carĭ fugiseră acolo din causa Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 245. Pecetia în dos.

† Iѡ Радꙋ воевод н гнь, пнше гво-мн мно здравїе добрнмь прїателе гва-мн, сѫцꙋ н пръгаре ѡ Брашо. Н тꙋзн вн проснн гво-мн, како мон добрн прїателе, що нѣ бн зако дрꙋго, ѡ къда е Брашо, немон ꙋчннте; ере азь есмъ кралева слꙋга н слꙋжн кралн н стон[1] корꙋне съ въсѣмн слꙋгамн, ере сꙋ въсн слꙋгн кралнвн, колнцн прнбѣгꙋе ѡ влахꙋ земан ꙋ гво-мн. То ра сзга сꙋ дошлн нѣкое прнбѣ ꙋ гра гна-мн кралѣ н вашен гво, а вн н сте ѡдралн н ꙋзе н сте конн, та н сте далн па ѡпе. Тонзн зако нѣ бн дрꙋго, мака да бн донелн све нманню ꙋдрїщевꙋ н конн-мꙋ свн. Тон сꙋ прїбѣзн н слꙋгї гна-мн кралѣ н мо, да хте да слꙋже за[2] хртнане н за ва, а ѡ Тꙋце, бѣжн; а ваше гва, що н батꙋете, нѣ зако. Нꙋ вн молн, вратѣте н све до едно влано, ере ако не вратнте, хочꙋ жалова Ардѣкомꙋ воевое. Н па за ѡнн конн, що сте ꙋзелн, да н давате за ѡще, а Лаюта е нзѣ ѡцн, а конн есꙋ оу ва, та мн н вратнте, ча се пада да сꙋ ꙋ мене. Н па да знате, за ѡнон лю, що мн сꙋ оубнлн слꙋгꙋ, еще чꙋ жалова; та бн бнло добрѣ, да мн се дава тозн

[1] În loc de с(ве)тон. [2] La început a fost scris ѡ.

люе нли дꙋшегꙋбинꙋ, ерь нечꙋ ѡстави. И що ви рече слꙋгꙋ гва-ми Драча, его вѣрꙋете, ере сꙋ рѣчи гва-ми; ино нѣ. И бь ви вели.

† Іѡ Радꙋ вwевѡ, матїа бжїа гнь.

† Iω Radul voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi ĭată vĕ rógă domnia mea, ca pe buniĭ meĭ prietenĭ, fiind-că n'a fost altă lege, de când este Braşovul, să n'o faceţĭ, căcĭ eŭ sunt sluga craĭuluĭ şi slujesc craĭuluĭ şi sfinteĭ coróne cu tóte slugile, pentru că sunt toţĭ slugĭ ale craĭuluĭ, aceĭa carĭ pribegesc din Ţara-Românéscă la domnia mea. Drept aceea acum aŭ venit nişte pribegĭ în cetatea domnuluĭ meŭ craĭuluĭ şi a domnieĭ vóstre; voĭ însă i-aţĭ despuiat şi le-aţĭ fost luat lor caiĭ; ĭar pe dênşiĭ i-aţĭ fost dat ĭarăşĭ înnapoĭ. Acéstă lege n'a fost altă dată, măcar de-ar fi adus eĭ tótă averea luĭ Udrişte şi caiĭ luĭ toţĭ. Aceştia sunt pribegĭ şi slugĭ ale domnuluĭ meŭ craĭuluĭ şi ale mele, şi vor ca să slujéscă pentru creştinĭ şi pentru voĭ, ĭar de Turcĭ eĭ fug; ĭar domniile vóstre, că-ĭ bântuiţĭ, nu este lege, ci vĕ rog, întórceţi-le lor totul până într'un fir; căcĭ dacă nu le întórceţĭ, mĕ voiŭ jĕlui voevoduluĭ ardelenesc. Şi ĭarăşĭ, pentru aceĭ caĭ, ce aţĭ luat ca să-ĭ daţĭ pentru oĭ, apoĭ Laiotă a mâncat oile, iar caiĭ sunt la voĭ, şi să mi-ĭ înnapoiaţĭ, căcĭ se cade ca să fie la mine. Şi ĭarăşĭ, să sciţĭ pentru aceĭ ómenĭ, carĭ mĭ-aŭ ucis sluga, încă am să mă jĕluesc, şi ar fi bine ca să mi se dea aceĭ ómenĭ saŭ duşugubină, căcĭ nu voiŭ lăsà. Şi ce vĕ va spune sluga domnieĭ mele Dracea, credeţi-l pe el, căcĭ sunt cuvintele domnieĭ mele. Altfel nu este. Şi Dumneḑeŭ sà vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 83.

Radul vodă cel Frumos către Sibienĭ că el a oprit pe ómeniĭ sêĭ de a maı trece acolo în ţara Ungurésca din causa pagubelor ce Ghiurcău vameşul a făcut unor supuşĭ aĭ sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Іѡ Радꙋлъ воевода и гнь въсеи земли Ѹгровлахїискои. Пише гво-ми мно здравїе прїателе гва-ми, пъргаро ѿ Сибин. И ѡ се ви дава ꙋ знанїе, поне състави мои люе, како да не мине тамо на Ѹгрьскꙋ землю, ни едн члкъ, за ра ми ꙋчини Гюркъꙋ ваме мно пагꙋбꙋ люде и безаконо, и ре како да ми врати пагꙋбꙋ сиромахо и да и чини право. Тѣ ра си пꙋсти члка къ немꙋ да ми врати пагꙋбꙋ люде и да и чини право, а ѡ помно зло и пагꙋбꙋ и ꙋчини. Тѡ ра кто ще хтети ѿ ва, да доиде слобоно да тръгꙋе ꙋ Тръговище, кто що люби; а мои люе ще ѡпре да не иде тамо, докле ще дати бь та се

ще приближити гнь ин кра та мѵ ще дати ѵ ʒнанїе, съ нєгово лїѥ е ʒнанїе, или не? И бь ки вели.

† Їѡ Радѹ вwев, матїѥа бжїѥ гнь.

Adresa in dos: † Прїателе гва-ми, пъргаро ѿ Сиби.

† Iω Radul voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sanetate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Sibiŭ. Și după acésta vĕ daŭ spre scire, ca am statorit ómeniĭ meĭ ca să nu trécă acolo in țara Ungurésca, nici-un om, cacĭ mi-aŭ facut Ghiurcău vameș multă pagubă ómenilor și făr-de-lege, și a ḑis ca are să-mĭ întórcă paguba supușilor și să le facă dreptate. Drept aceea trimisu-mi-am omul la dênsul ca să-mĭ întórcă paguba ómenilor și să le facă dreptate, ıar el maĭ mult rău și pagubă lor le-a facut. Drept aceea cine va voi din voĭ, să vină slobod să târguĭască în Târgoviște, care ce-ĭ va place; ĭar pe ómeniĭ meĭ am să-ĭ opresc ca să nu vină acolo, pênĕ ce va da Dumneḑeŭ să se apropie domnul nostru craiul și-ĭ voiŭ da de scire, óre cu scirea luĭ este, aŭ nu? Și Dumneḑeu veselésca-vĕ.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Sibiŭ.

XIV.

Basarab vodă cel Bĕtrân (Laiotă) (1474—1476, 1477).

No. 84.

Basarab vodă (Laiotă) scrie Brașovenilor că pot umblà liber cu negoțul lor în Țara-Românéscă. Ștefan vodă (domnul Moldoveĭ) vine cu tóte oștile luĭ în ajutorul sêu; să trimiță și eĭ armată ca să stea împreună cu dînsul contra Turcilor și contra vrăjmașilor luĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 64. Pecetia în fața.

† Їѡ Басара воивода и гнъ въсеи ʒемли Ѹгровлахїискои, пише гво-ми много ʒравие мои добри приателе и сѹседо, пръгаро брашески. И ѡ се дава ѹ ʒнанїе вашои мати, що ми сте порѹчали по слѹге гва-ми, по Фрънкѹ и по вашега члка, по Фодо Пав, добре раʒѹме вашои мати. Сего ра, варе како ви е би ʒако ѿ дрѹѕе стре, ѹ тои ʒако има стоıати и гво-ми; и еще мисли ѹтвръдити, ако да бь; и пакн или е кѹпе, или бѹди кои члкь ва[1], да ходи слободно по ʒемли гва-ми, кѹде и е драго, да кѹчѹе, и мака

[1] Scris d'asupra cu aceĭaș mână și aceĭaș cernélă.

да би носи ȥлате вѣне на главе си, еще да ходи слободно. И пакн ми сте порꙋчали и ȥа ѡнꙋи свадꙋ що се ꙋчини ꙋ тои време; а ȥа тои, що е, що се е ꙋчинило, и минꙁало е, аȥь не ниа поменꙋти никъда; ере есꙋ снове едномꙋ чл҃кꙋ ꙋ единꙋ хижꙋ, та се свадае, и па се ꙋмире та имае добръ живо, тако и аȥь има дръжати къ ва правдꙋ и добродѣте и ми до моеи съмрти, варе колико е више писано, на верꙋ и дш҃ꙋ гв҃а-ми, и на верꙋ и дш҃ꙋ болѣро гв҃а-ми, велици и мали. Тако и ви къ гв҃о-ми дръжете правдꙋ и приꙗтество и помо; ѿ що можете, даите ми, та ми послите юнаци само ꙋ помо, и даите и ѡрꙋжіа, поне ако да бг҃ь, нещете имати стра ѿ Тꙋрци, како до съга; нꙋ ще бити инако работа, поне съга е ꙋ гв҃о-ми покнисара брата ми Стефана воиводѣ, жꙋпа Вꙋпа логофе, та га е посла напре, а Стефа воивода иде съ въсѣми неговѣми воиске ꙋ нашега помоща; тако и ви стоите ꙗко к на съ помо, ѿ що можете, да се браиимо ѿ Тꙋрци и ѿ наши врамаши. И пакн, ако имате послати къ гв҃о-ми еще некоега чл҃ка съ вашими речи, а ви га пошлете, да доиде ꙋ ми, и па да ѿтиде ꙋ ми. И що иȥрече къ ва слꙋга гв҃а-ми Фръкь и Бꙋнѣ,[1] а ви да га верꙋете, ере сꙋ речи гв҃а-ми истинни. И бг҃ь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, [L. P.] м҃тіа бж҃іа гн҃ь.

† Iω Basarab voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ prietenĭ și vecinĭ, pârgarilor brașovenĭ, și după aceĭa daŭ de scire Grațiosităţiĭ vóstre, că ce mĭ-ațĭ întocmit prin sluga domnieĭ mele, prin Francu, și prin omul vostru, prin Fodor Paul, bine am înțeles pe Grațiositatea vóstră. Drept aceea, vare-cum v'a fost legea de la ceĭlalțĭ domnitorĭ, în acea lege am să staŭ și domnia mea; și încă gândesc a o întări, dacă va da Dumnedeŭ. Și ĭarăși, dacă este vr'un negustor, saŭ dacă va fi orĭ-care alt om al vostru, să umble slobod prin țara domnieĭ mele, orĭ unde lor li-ar place să târguéscă, și măcar de ar purta corónă de aur pe capul sĕŭ, încă să umble slobod. Și ĭarășĭ mĭ-ațĭ orînduit și despre acea sfadă ce s'a făcut în acel timp; apoĭ pentru aceea ce este, ce s'a făcut, a și trecut; eŭ n'am să pomenesc nicĭ o dată, căcĭ sunt fiiĭ unuĭ om într' o casă, și se sfădesc între dênșiĭ, și apoĭ ĭarășĭ se împăcĭuesc și aŭ traiŭ bun. Așa și eu am a ține către voĭ dreptatea, și binele și pacea pênă la mórtea mea, vare ce este maĭ sus scris, pe credința și pe sufletul domnieĭ mele, și pe credința și sufletul boerilor domnieĭ mele, marĭ și micĭ. Așijderea și voĭ către domnia mea, țineţĭ dreptate și prietenie, și ajutor din ce puteţĭ dați-mĭ, și trimiteți-mĭ numai voĭnicĭ în ajutor; și dați-le lor arme, fiind-că, dacă va da Dumnedeŭ, nu vețĭ avea frică din partea Turcilor, ca pênă acum, ci alt-fel va fi lucrul. Căcĭ acum se află la domnia mea solul frateluĭ meŭ Ștefan voevod, jupânul Vulpaș logofĕtul; și el l-a trimis îna-

[1] и Бꙋнѣ scris d'asupra rîndului.

inte; ĭar Ştefan voevoda vine cu tóte oştile sale în ajutorul nostru. Aşa şi voĭ staţĭ către noĭ în ajutor din ce puteţĭ, ca să ne apărăm de Turcĭ şi de vrăjmaşiĭ noştri. Şi ĭarăşĭ, dacă maĭ aveţĭ a trimite către domnia mea încă un om óre-care, cu vorbele vóstre, apoĭ voĭ trimiteţi-l ca să vie în pace, şi ĭarăşĭ să se ducă în pace. Şi ce va spune către voĭ sluga domnieĭ mele Frâncu şi Bunea, voĭ să-l credeţĭ, căcĭ sunt vorbele domnieĭ mele adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 85.

Februarie 8. Basarab Laiotă trimite sol la Braşovenĭ şi la Batori Ştefan pre Dimitrie Postelnicul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 35. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Басараба воевóда и гнь въсéи земли Ѹгровлахїискои, пише гво-ми много здравїе нашїи добрїи сѹседо и приıателе, сѹцѹ брашоскомѹ, и въсе пръгаро. И ѡ се дава ѹзнати вашемѹ приıатествѹ, що ни сте писали ѹ вáшои книге и порѹчили по ваше добре чл҃кѹ, по Лорицѹ, въсе добре и по тъикѹ разѹмемо; тои сте похтéли, како да послемо нашега добра чл҃ка до Батръ Ищвана и д ва, и на тои сте дали вéрѹ. Сего ра послахмо нашега почътéнн'ога болѣрина, жѹпана Димитра постеника, до Батръ Ищвана и до ва; сего ра елика изрече къ вашемѹ приıатествѹ, да знаете, ере сѹ наше речи. И бь ви весели. Пи ф . и . днь.

† Їѡ Бара вѡев, млтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Нашн добрїи сѹседо и приıателе, сѹцѹ брашоском и въсе пръгарѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noştri bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi tutulor pârgarilor. Şi după aceea daŭ à scire prieteniei vóstre; ce ne-aţĭ scris în cartea vóstră şi ce aţĭ recomandat prin bunul vostru om, prin Lorinţ, totul bine şi cu amĕruntul am înţeles: acésta aţĭ poftit cum ca să trimitem pe un bun om al nostru la Batăr Iştvan şi la voĭ; şi pentru acésta aţĭ dat credinţă. Drept aceea am trimis pe cinstitul nostru boĭer, pe jupânul Dimitrie Postelnicul, la Batăr Iştvan şi la voĭ. Drept aceea câte va spune el prieteniei vóstre, să sciţĭ, că sunt vorbele nóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Februarie 8 ḑile.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ, domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ vecinĭ şi prietinĭ, judeţuluĭ braşovén şi tutulor pârgarilor.

No. 86.

Iunie 26. Basarab Laiotă către Brașovenĭ că s'a dus la Sultan și a făcut pace; le trimite ca sol pe Cârstian portar.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 60. Pecetia în față.

† Млтнѡ бжїѡ Іѡ Басара вонва (sic), пише гво-мн мно ꙁравїе прнꙗтеле гва-мн, сѫдц̂ ѿ Брашо н . вı-тн пръгаро. Н ѡ се дава ꙋ ꙁнанне прнꙗтествꙋ-вн: бе тон не може бнтн, нꙋ пондо ꙋ Тꙋце ꙋ велнкога црѣ, та ꙋчнн мн н добродете, н неволн се сѫ н ꙁа вашꙋ дѡбродете; то ра да се мнн н ва добре; н варе що нꙁрече Кртїа, пота гва-мн, къ прнꙗтествꙋ-вн, а вн да верꙋете, ере сꙋ нашн речн. Н бъ вн велн. Пн ню . кѕ.

† Іѡ Бара вѡев, [L. P.] млтїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevod, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor 12 pârgarĭ. Și după aceïa daŭ de scire prieteniei vóstre, făr'-de aceea nu póte fi, ci am mers la Turcĭ, la marele Impĕrat, și am făcut pace și bine și m'am nevoit și pentru binele vostru. Drept aceea să vĕ pară și vouĕ bine. Și vare ce va spune Cârstian, portarul domnieĭ mele, către prietenia vóstră, apoĭ voĭ să credețĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie 26.

† Iω Basarab voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 87.

Basarab Laiotă se plânge Brașovenilor că a oprit pe un sol al sĕŭ, ceea-ce nu se face nicĭ la Turcĭ, la carĭ acum umblă liberĭ soliĭ luĭ Ștefan Vodă (domnul Moldoveĭ).

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 70. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Басараба воевода н гнь всен ꙁемлн ꙋггровлахїнскон, пише гво-мї много ꙁдравїе добрїн прнꙗтеле гва-мн, сѫдцꙋ брашоскомꙋ н всѣ пръгаро. Н по се дава ꙋ ꙁнанїе прнꙗтествꙋ-вн: аꙁь посла моега члка до ва, н съ мое члко посла н вашега члка; н ва члкь нма кеꙁѣшн къда вн, а вн моега члка нехтесте, да га ѡтавїнте, да прїнде къ гвꙋ-мн, нꙋ га сте ѡпрелн; говорнте, ере га не пꙋща Батръ Нїщва, да веде га не съ аꙁь посла къ Батръ Нїщванꙋ, нꙋ га съ посла къ ва, ере не съ ꙁна ѡтн е Батръ Нїщва тꙋн; тако, по толе. 'А вн посласте вашега члка до мене та проснсте ѿ мене верꙋ, како да донде еднн ва члкь, що га верꙋете, що бн бнла ваша волѣ, да беседꙋе къ на, н пакн да се вратн къ ва, ꙁабавꙋ да не нма. 'Аꙁь посла вашега члка н верꙋ мꙋ дадо,

кто̀ ке донти́ да доиде҃ съ мое҃ чл҃ко, а грижꙋ ни ѐднꙋ да не и́ма҃, нꙋ да се вра́ти҃ слобо̂но и́ ȥаба́вꙋ да не и́ма҃; и́ съга паки чл҃ка, що би било да беседꙋвамо съ ни҃, не сте послали, ни мо̆ега чл҃ка. Не ȥна҃ кои е҃ ѡ́въи ȥако҃, та се не пꙋщаю҃ поклисари҃; ѡ́въи ȥако҃ ни съ҃ виде҃ ѿ Тꙋрце҃, ни ѿ Лесе҃. И до гн҃а кралѣ смо посилали лю̂, а̉ли ни поклисаре не҃ ȥадръжа҃, и́ по све҃ ȥемлѣ, ни̇где се поклиса҃ не држи҃. Тꙋрци, що сꙋ Тꙋрци, не сꙋ крщ҆ени, еще ходе҃ съда къ ни҃ поклисари Щѐфана воево́де, и́ не ȥадръже҃ и҃! Не ȥна҃, ви҃ що чините, моега чл҃ка држи́те; а̉ къ мнѐ посла́сте не́кое҃ секерѣше҃; ȥа тои е҃то съ҃ посла҃ и́ съга: ѿта́вете моега чл҃ка, и́ що хощете посла҃, ви҃ ми порꙋчете, или после́те ва́шега чл҃ка: а кто̀ доиде҃, слобо̂но да се врати҃ и́ ȥабавꙋ да не и́ма҃, на верꙋ нашꙋ и на дш҃ꙋ нашꙋ. И б҃ь ви весели҃.

Adresa în dos: † Нашѝ добрі́и҃ приꙗтеле҃, сѫцѵ брашо҃скомꙋ и въсе҃ пръгаро҃.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ brașovén și tutulor pârgarilor; și după acésta daŭ de scire prieteniéĭ vóstre: eŭ am trimis pe omul meŭ la voĭ și cu omul meŭ am trimis și pe omul vostru. Și omul vostru are chezașĭ orĭ și când. Iar voĭ n'aţĭ voit să lăsaţĭ pe omul meŭ să vie la domnia mea, ci l'aţĭ oprit; ḑiceţĭ că nu-l lasă pe dênsul Batăr Iștvan. Veḑĭ că eu nu l'am trimis la Batăr Iștvan, ci l'am trimis la voĭ, căcĭ n'am sciut că este Batăr Iștvan acolo. Ast-fel în urmă, și voĭ aţĭ trimis pe omul vostru la mine și aţĭ cerut de la mine credinţă, ca să vie un om al vostru în care aveţĭ încredere, ca să vorbéscă cu noĭ, care ar fi voinţa vóstră, și ĭarășĭ să se întórcă la voĭ, zăbavă să nu aĭbă. Eŭ am trimis pe omul vostru și ĭ-am dat credinţă că orĭ-cine va voi să vină, să vie cu omul meŭ și grijă nicĭ una să nu aĭbă, ci să se întórcă slobod și zăbavă să n'aĭbă. Și acum ĭarășĭ pe omul cu care era să vorbim cu el, nu l'aţĭ trimis, nicĭ pe omul meŭ. Nu sciŭ ce lege este aceea, că nu se dă drumul solilor; o așa lege nu am vĕḑut nicĭ la Turcĭ, nicĭ la Leșĭ. Și până la domnul craĭul noĭ am trimis ómenĭ, dar pe solĭ el n'a reţinut, și prin tóte ţĕrile nicăerĭ soliĭ nu se opresc. Turciĭ, că sunt Turcĭ nebotezaţĭ, încă umblă acuma la dînșiĭ soliĭ luĭ Ștefan voevod și nu-ĭ reţin pe eĭ. Nu sciŭ ce faceţĭ voĭ că opriţĭ pe omul meŭ; ĭar la mine aţĭ trimis niște sechereșĭ (căruţașĭ). Pentru aceea, ĭată am trimis și acum: lăsaţĭ pe omul meŭ. Și ce voiţĭ să trimiteţĭ, voĭ rênduiţi-mĭ, orĭ trimiteţĭ pe omul vostru. Iar cine va veni, slobod să se întórcă, și zăbavă să nu aĭbă, pe credinţa nóstră și pe sufletul nostru. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietinĭ, judeţuluĭ brașovén și tutulor pârgarilor.

No. 88.

Basarab Laiotă către Brașovenĭ ca să nu ĭa vamă pentru scuturile și arcurile ce a trimis să-ĭ cumpere acolo sluga sa Proica.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 115. Pecetia în dos.

† Іѡ Басараба воивода и гн҃ъ въсеи ꙁемли Ѹгровлахїискои, пише гсв҃о-ми мно ꙁдравїе нши҃и добрїи прїателе, сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ꙋ ꙁнанїе вашемꙋ прїателствꙋ, а то си посла своега слꙋг, имене Проика, да ми кꙋпи и щитове и лъкове, и що годе ще требова гсвꙋ-ми, а ѡ да ми кꙋпи. То ра, ви проси, ꙋчинете волю гсва-ми, да ми се вам ⟨да ми се вама⟩ не ꙋꙁме. А паки волѣ вашемꙋ прїатествꙋ, що ви ще требꙋвати ѿ мене, ѿ свега ви ще бити плъна. И бг҃ъ да ви ꙋмножи лета.

† Іѡ Бара вѡев, матїа бжїа гн҃ь.

Adresa în dos: † Нши҃ добрїи прїателе, сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашовъ.

† Iω Basaraba voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și după aceea daŭ de șcire prieteniеĭ vóstre, că am trimis pe sluga nóstră, anume Proica, ca să-mĭ cumpere și scuturĭ și arcurĭ, și ce-mĭ va trebui domnieĭ mele, apoĭ el să-mĭ cumpere. Drept aceea, vĕ rog, faceți-mĭ voința domnieĭ mele, ca mie să nu mi se ĭa vamă. Și ĭarășĭ voința prieteniеĭ vóstre, ce vețĭ pofti de la mine, în tot vĕ va fi împlinită. Și Dumnedeŭ să vĕ înmulțéscă aniĭ.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 89.

Basarab Laiotă se plânge Brașovenilor că părcălabiĭ din Bran aŭ jefuit pe Nécșul și Ilie, luându-le 200 de bogăsiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 53. Pecetia în dos.

† Іѡ Басара воивода и гн҃ь, пише гсв҃о-ми много ꙁравие приателе гсва-ми, сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се ви дава ꙋꙁнати, какѫ тъме и добродѣте да бꙋде мегю на; а то како сте ꙋꙁели на ваши главе, како добитѫ сеꙁи сиромахо, да не ꙁагине, а ѡни сꙋ пошли на Бра, а паркалаби ѿ Бра ѡни сꙋ станꙋли та и сꙋ ꙋꙁели .с҃. богасїи. Тако ви говори, да се врати пагꙋба, що имае ѡвиꙁи сиромаси Нѣшꙋлꙋ и Їлїе, да немае па-

гꙋбꙋ, ѡти да ꙁнаете, ере гво-ми неще и ѡставити ꙋ пагꙋбꙋ; а инако неще бити. И бь ви вели.

† Їѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-ми ⟨гва-ми⟩, сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашо.

† Iω Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi despre acésta vĕ daŭ à scire: ce fel de tocmélă şi bine să fie între noĭ? Căcĭ cum aţĭ luat pe capetele vóstre ca averea acelor supuşĭ să nu se pĭardă, apoĭ eĭ aŭ plecat la Bran, ĭar părcălabiĭ din Bran, eĭ s'aŭ sculat şi le-aŭ luat 200 de bogăsiĭ (scurteicĭ). Aşa vĕ grăesc să se înnapoeze paguba, ce aŭ aceĭ supuşĭ Nécşul şi Ilie, pentru ca să nu aĭbă pagubă, fiind-că să sciţĭ, că domnia mea nu voiŭ lăsa pe dênşiĭ în pagubă. Iar alt-fel nu va fi. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 90.

Basarab Laiotă trimite în solie la Brāşovenĭ pe jupân Horga.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 56. Pecetia în dos.

† Їѡ Басара воивода и гнь, пише гво-ми мно ꙁравие мои добри приꙗтеле, сѫцꙋ и пръгаро ѿ Браше. И ѡ се дава ꙋ ꙁнанїе приꙗтествꙋ-ви, како посла къ вашои мати нашега верного болѣрина, жꙋпа (sic) Хорга, та варе елика иꙁрече къ вашои мати, а ви да га верꙋете, како да бимо говорили ꙋсто къ ꙋстꙋ; а ино нѣ. И бь ви вели.

† Їѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Нашии добри приꙗтеле, сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашо.

† Iω Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi după aceea daŭ de şcire prieteniеĭ vóstre, cum că am trimis către Graţiositatea vóstră pe al nostru credincĭos boĭer, pe jupânul Horga, şi vare-câte va spune către Graţiositatea vóstră, apoĭ voĭ să-l credeţĭ pe el, ca şi cum am fi grăit gură în gură. Şi altfel nu este. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 91.

Basarab Laiotă trimite în solie la Braşovenĭ pe Badea Vornicul şi Drăghicĭ Spătarul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 123. Pecetia în dos.

† Іѡ Бара воевода и гнь въсєи ӡемли Ѹгровлахїискои, пише гво-мї сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашо, мно ӡдравїе, како мои добри прїıателе. И ѡ се дава ꙋ ӡнанїе прїıатествꙋ-ви, ере тꙋи посламо наши верни и препочтени болѣри до прїıатество-ви, жꙋпа Бадѣ дворни, и жꙋпа Драгн спата; та варе елика изрекꙋ къ прїıатествꙋ-ви, ви да верꙋете, ере сꙋ наши рѣчи истини, како то бимо сами говорили. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїıателе гва-ми, сѫцꙋ и пръгаре ѿ Брашо.

† Iω Basarab voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov multă sănătate, ca unor bunĭ prietenĭ aĭ meĭ. Şi după aceea, daŭ de şcire prieteniei vóstre, că acolo am trimis pe aĭ noştri credincĭoşĭ şi prea cinstiţĭ boerĭ la prietenia vóstră, pe jupânul Badea vornicul şi pe jupânul Drăghicĭ spătarul, şi vare câte vor spune eĭ către prietenia vóstră, voĭ să credeţĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre adevărate, ca şi când înşi-ne am fi vorbit. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 92.

Târgovişte, 1475 iulie 11. Basarab vodă, fiul luĭ Dan vodă, întăresce Braşovenilor privilegiile din ḑilele părinteluĭ sêŭ Dan şi ale celor-alţĭ predecessorĭ aĭ sêĭ.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 769. Pecetia atârnată.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Басараба воевода и гнь въсєи ӡемли Ѹгрѡвлахїискои, снъ Дана великаа воеводе, ево аӡь съ помоцїю бжїю дава въсе Брашѡвѣнѡ и въсеи вашои държавꙋ ми и клевꙋ, како да ви държи въ правдꙋ по старомꙋ ӡаконꙋ, како е би и при дни ротелю гва-ми, Дана воевода, и како е би и при дрꙋѕе старе гпре, како да ходи ваше

лює слобонн н добробонн по въсеи земли гва-мї, да се хранн н да кѹчѹю, како е бн н прн дрѹѕе гпре. Н варе кто ѿ ваше лю хте нмати некою работѹ нлн некою неволю ѹ землю гва-мн,[1] а ѿ да прїидє къ гво-мн, а гво-мн да н ѹчннн правдѹ по законѹ правомѹ. Н за работѹ Тѹрцє, еще да вн дръжн мн въ-правдѫ; а ако прїиде некое ѹснло, тон бь да не да, н не можемо статн пре нн, а гво-мн да вн да ѹ знанїе, да знаете, како да[2] се пазнте. А потѡ се клънн на верѹ н дшѹ гва-мн н на верѹ н дшѹ болѣро гва-мн въсе, н старе н младе; н варе кто не хте дръжатн верѹ въ правдѹ, да мѹ ѹбїе гь бь зде тѣлѡ, а въ бѫдѹщаго вѣцѣ дшеѫ, н да мѹ е съпостатннца прѣчта бжїа мтн на страшнѡ сѫдннїе, н да е съпрнчьстнн съ Їюдоѫ н съ нне Їѹден, нже възъпнше на га ба нашего н рѣше: кръ е на на н на чедѣ н, еже е н бѫде въ вѣкы, амїнь. Пн въ Тръговїї, їю . аі ., в лѣ ѕцпг.

† Їѡ Бара вѡев, (L. P. atârnate) мнлтїа бжїеа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, fiul luĭ Dan, mareluĭ voevod, ĭacă eŭ cu ajutorul luĭ Dumneḑeŭ daŭ tutulor Brașovenilor și întreguluĭ vostru ţinut pace și jurământ, cum că vĕ voiŭ ţine în dreptate după legea veche, cum a fost și în ḑilele părinteluĭ domnieĭ mele Dan voevod, și cum a fost și sub alţĭ domnitorĭ vechĭ: cum ca să umble ómeniĭ voștri slobozĭ și de bună voe prin tótă ţara domnieĭ mele, să se hrănéscă și să neguţătorésca, cum a fost și sub alţĭ domnitorĭ. Și vare cine din ómeniĭ voștri va avea vr'o afacere orĭ vr'o nevoe în ţara domnieĭ mele, apoĭ el să vie la domnia mea, ĭar domnia mea le va face dreptate, după legea dréptă. Și pentru afacerea Turcilor, încă să vĕ ţin pace în dreptate. Iar dacă va veni vr'o siluire, să nu dea Dumneḑeŭ, și nu vom putea stà înnaintea lor, atuncĭ domnia mea să vĕ daŭ de șcire, ca să sciţĭ cum să vĕ păziţĭ. Și apoĭ, jurăm pe credinţa și pe sufletul domnieĭ mele și pe credinţa și pe sufletul boerilor domnieĭ mele tutulor, și bătrânĭ și tinerĭ; și vare cine nu va ţine credinţa pe dreptate, pe acela să-l ucidă Domnul Dumneḑeŭ aci cu trupul, ĭar în vécul viitor cu sufletul, și să-ĭ fie protivnică prea curata Maĭcă a Domnuluĭ la judecata cea strașnică, și să fie părtaș cu Iuda, și cu aceĭ Iudeĭ, carĭ aŭ strigat asupra Domnuluĭ Dumneḑeuluĭ nostru și aŭ zis: «sângele luĭ asupra nóstră și asupra copiilor lor», ceea-ce este și va fi în vecĭ, amin. Scris în Târgoviște, Iulie 11, în anul 6983.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

[1] ѹ землю гва-мн scris maĭ mĕrunt pe d'asupra. [2] Idem.

No. 93.

Februarie 1. — Basarab Laiotă trimite în solie la Brașovenĭ pe Ţudor și pe Ņegre vistierul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 54. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Басараба воевода н гнь ȥемлн Ꙋгровлахїнскон, пншемо до наше добрїн роднтеле н прнıателе, сꙋдцꙋ брашоскомꙋ н въсе пръгаро, много ȥдравїе. Н по се давамо ꙋ ȥнанїе гвꙋ-вн: тꙋн посламо наше верне н почътенне болıаре, жꙋпана Тꙋдора н жꙋпана Негре вистїара, съ речмн що мн сꙋ требовалн беседнтн къ вашемꙋ гвꙋ. Сего ра що нȥрекꙋ, да верꙋе све до едне речн, ваше гво, ере смо н мн тон наꙋчнлн беседнтн. Н тон вн проснм, що се беседн мегю намн, да бꙋде стаменнто. Н бь да Ꙋмножн лѣта гвꙋ-вн. Пн ф . а.

† Їѡ Бара вwев, млтıа бжıа гнь.

Adresa în dos: † Нашн роднтеле н прнıателе, сꙋдцꙋ н пръгаро брашоскн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn al ţăriĭ Ungrovlahice, scriem către aĭ noștri bunĭ părinţĭ și prietenĭ, judeţuluĭ brașovén și tutulor pârgarilor, multă sănătate. Și după acésta, dăm de șcire domnieĭ vóstre: acolo am trimis pe credincĭoșiĭ și cinstiţiĭ noștri boerĭ, pe jupânul Tudor și pe jupânul Negre vistierul, cu vorbele ce-mĭ eraŭ de folos a le taĭnui către domnia vóstră. Drept aceea, ce vor spune, — domnia-vóstră să credeţĭ totul până într'un cuvênt, pentru că noĭ ĭ-am învěţat acésta pe dênșiĭ să vorbéscă. Și acésta vě rog, ce se vorbeşte între noĭ, să fie hotărât. Și Dumneḑeŭ să înmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris Februarie 1.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri părinţĭ și prietenĭ, judeţuluĭ și pârgarilor brașovenĭ.

No. 94.

Basarab Laiotă către Brașovenĭ ca să îndemne pre pribegĭ a veni pe la casele lor, ĭar ceĭ carĭ nu vor voi să vină să fie alungaţĭ de acolo, căcĭ Brașoveniĭ sciŭ cît răŭ ĭ-aŭ făcut aceĭ pribegĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 57. Pecetia în dos.

† Їѡ Басараба воевода н гнь, пнше до наше добре прнıателе, сꙋдцꙋ брашоскомꙋ н въсе пръгаро, много ȥдравїе. Н по се, нашн добрн прнıателїе, гледанте ȥа тнȥн пребеȥн, що сꙋ мегю вамн, та н рецете, да дондꙋ на коматн-сн, кто е нма; кто лн не нма, ѡ

ціе слꙋжити, ми щемо га милова. А кои не ꙋзхоте доити, ви и рецете, да иде къ гнꙋ кралю, или кꙋде знаю, а тꙋи да не седе, ере седеки тꙋи, знаете колико ми сꙋ зло ꙋчиниле, та и съ много тръпе. Та гледаите ваше гво за тои; ере азь се надее, ꙗко на ва. И бъ ви весели.

† Іѡ Бара воєв, милтиа бжіа гнь.

Adresa în dos: † До наши[1] приꙗтели, сѫцꙋ Брашовꙋ и пръгаро Брашовꙋ.

† Iω Basaraba voevoda şi domn, scriem către aĭ noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi tutulor pârgarilor, multă sănătate. Şi după acésta, buniĭ noştri prietenĭ, cataţĭ de aceĭ pribegĭ, carĭ sunt printre voĭ, şi spuneţi-le ca să vină la bucatele lor, ce aŭ avut; cine n'a avut, el are să slujéscă, noĭ îl vom milui. Iar ceĭ carĭ nu vor voi să vină, voĭ spuneţi-le lor să se ducă la domnul craĭul, saŭ unde vor sci, iar acolo să nu şéḑă, căcĭ şeḑênd acolo, sciţĭ cât rĕŭ mi-aŭ făcut mie, şi pe eĭ mult ĭ-am răbdat. Şi băgaţĭ de sémă domnia-vóstră pentru aceea; căcĭ eŭ tare mĕ bizuĭ pe voĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri prietenĭ, judeţuluĭ Braşovuluĭ şi pârgarilor Braşovuluĭ.

No. 95.

Basarab Laiotă scrie Braşovenilor că în Bucurescĭ a sosit un negustor turc, prietin al sêŭ, şi că déca cineva are ceva să cumpere, să trimiţă pe un om a face tocmélă cu Turcul la Bucurescĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 61. Pecetia în faţă.

† Іѡ Басараба воивода и гнъ въсеи земли оугрровлахииской, піше гво-ми мно здравїе добрии пріꙗтеле гва-ми, пръгаре ѿ Брашо. И по се дава оу знатїе пріꙗтествꙋ-вї, како тꙋка посла члвка гва-ми до вашои приꙗтествꙋ, поне е дошѫ еди кꙋпѫ тꙋрчи съ добрꙋ кꙋплю и[2] много, та е еди добръ приꙗте гва-ми, лихо е приꙗ пріꙗте гва-ми. Тако дава ꙋ знанїе пріꙗтествꙋ-вї, варе кои има ѿ вашои приꙗтествꙋ кꙋплю, а ѿ да сї пꙋсти члвка та да се ꙋцени и да се ꙋтѫкми съ тꙋрчина, ꙋ градꙋ ꙋ Бꙋкꙋрещї, како мꙋ ціе вїтї волѣ. И за тои да доиде слобѡно, да се ꙋтѫми, и паки да си доиде к вашои матї слобоно; и ѿ гво-ми да се не грижи ница, на верꙋ и дшꙋ гва-ми. Ино да нѣ. И бъ вели.

† Іѡ Бара воев, [L. P.] милтїа бжїа гнь.

[1] În original: наше. [2] În loc de и.

† Iω Basaraba voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgărilor din Braşov. Şi după acésta daŭ de şcire prieteniei vóstre, că acolo am trimis pe omul domnieĭ mele, către prietenia vóstră; pentru că a sosit un negustor turc cu marfă bună şi multă, şi este un bun prieten al domnieĭ mele, ba cel maĭ bun prieten al domnieĭ mele. Astfel daŭ de şcire prieteniei vóstre: vare cine dintre prietenia vóstră va avea să cumpere, apoĭ el să-şĭ trimétă omul, ca să preţuiască şi să se tocméscă cu Turcul în cetate la Bucureştĭ, cum îĭ va fi voĭa. Şi pentru aceea să vie slobod, să se tocméscă, şi ĭarăşĭ să vină la Graţiositatea vóstră slobod. Şi despre domnia mea să nu se îngrijéscă de nimic, pe credinţa şi pe sufletul domnieĭ mele. Altfel să nu fie. Şi Dumneḑeŭ să bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 96.

Basarab Laiotă către Braşovenĭ ca să-l scutéscă de vamă pentru nişte fer şi nişte arme ce a trimis pre Bucur şi pre Cernat ca să-ĭ cumpere. Amerinţă pe Braşovenĭ că va oprí de a trece la eĭ orĭ-ce marfă, dacă dînşiĭ vor continuà să opréscă exportul feruluĭ, armelor etc.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 62. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Басараба воивоа и гнь, пише гво-ми мно ꙁравие пъргаро брашѡски и вамешȣ, и по се ви дава ȣ ꙁнание, поне тȣка посла людие гва-ми, Бȣкȣра и Чръната, да ми иꙁваде некое железо и некое ѡрȣжие гва-ми; те ради ви дава ȣ ꙁнание, ере е моꙗ кȣпла, тако ꙁа ради вамȣ да и не тегли нехто, поне ꙁнате добре, ере до съга вама не ми се ȣꙁела. Па ми се плакаше наши людие, ере и не давате ни железо ни ѡрȣжие, ница, да иꙁваде ѿ ва; да какъвъ ми да бȣде по междȣ нами? Аꙁъ дръжи ми и варе колико кȣпла се находи ȣ нашїѡ иꙁемле, или е риба, или восъ, или бȣди що е, и па и тȣска кȣпла, сва доходи скроꙁе нашȣ ꙁемлю, и ница се ѿ ва не ꙁадръжа, нȣ све доходи ȣ вашȣ рȣкȣ. Те ради сокотете, ере се находи доста железо и ȣ Тȣрьце, и по ефтино, та щемо кȣпова; а па що доходи кȣпла ѿ наше ꙁемле, аꙁъ ѡще ке ѡпре. Тако сокотете по доб(р)е[1] да живȣемо, и да бȣде и ва по добре и полъсно; и бь ви весели.

† Їѡ Бара вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-ми, пръгаро брашѡски и вамешȣ.

[1] În original: добе.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate pârgarilor braşovenĭ şi vameşuluĭ. Şi după acésta, vĕ daŭ de şcire, că acolo am trimis pe ómeniĭ domnieĭ mele, pe Bucur şi pe Cernat, ca să-mĭ scóţă nişte fĭer şi nişte arme ale domnieĭ mele. Pentru aceea vĕ daŭ de şcire, că este cumpărătura mea, astfel în privinţa vămeĭ să nu-ĭ apuce nimenĭ, căcĭ şciţĭ bine, că până acum vamă nu mi s'a luat. Iarăşĭ, mi s'aŭ plâns ómeniĭ noştri, că nu le daţĭ lor nicĭ fĭerul, nicĭ armele, nimica ca să scóţă dela voĭ. Da, ce fel de pace să fie între noi? Eŭ ţin pacea, şi vare câtă marfă se află în ţara nóstră, fie peşte, fie céră, saŭ fie orĭ ce-ar fi, şi chiar şi marfă turcéscă, tótă trece prin ţara nóstră, şi nimic dela voĭ nu se reţine, ci totul ajunge în mânele vóstre. Pentru aceea socotiţĭ, că se găseşte destul fĭer şi la Turcĭ, şi maĭ eftin, şi-l vom cumpără. Şi ĭarăşĭ ce marfă vine (acolo) din ţara nóstră, eŭ voiŭ opri-o. Astfel socotiţĭ să trăim maĭ bine, şi să vĕ fie şi voue maĭ bine şi maĭ uşor. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ şi vameşuluĭ.

No. 97.

Basarab Laiotă rógă pe Braşovenĭ ca să petrécă cu cinste pe popa Costea, căcĭ domnul voesce a-l pune la o biserică în Ţara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 43. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тїю бж҃їю Їѡ Басараба воивоⷣа и г҃нь, пишеⷮ г҃во-ми мнⷪ҇ ꙁравие прїꙗтелеⷨ г҃ва-ми, пъгарⷪ҇ брашѡски. И по сеⷨ ви дава ꙋ ꙁнание ꙁа-раⷣ попа Костѣ, како е ч҃лвкь наⷲ и послꙋжи е г҃вꙋ-ми; тако хоще, да га постави ꙋ еднꙋ цр҃квꙋ кⷪ҇ г҃ва-ми, да га храни и да га милꙋе, ере е наⷲ ч҃лвкь и слꙋжи е г҃вꙋ-ми ѿ много време; те ради ви моли, како мои добри прїатее, да га ѿпроводите лепо и почтно, како еднога ч҃лвка добра, ꙁа-раⷣ нашꙋ волю, ере ви моли, как-оно мои прїꙗтелие. И б҃ь ви весели.

† Їѡ Бараⷭ҇ вѡеⷡ, милⷭ҇тїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Прїꙗтелеⷨ г҃ва-ми, пъгарⷪ҇ брашѡски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ. Şi după acésta vĕ daŭ spre şcire despre popa Costea, că este omul nostru şi mi-a slujit domnieĭ mele; astfel vréŭ să-l pun la o biserică pe lângă domnia mea, să-l hrănesc şi să-l miluesc, pentru că este omul nostru şi a slujit domnieĭ mele de multă vreme. De

aceea vĕ rog, ca pe nişte bunĭ prietenĭ aĭ meĭ, ca să-l petreceţĭ frumos şi cu cinste, ca pe un om bun, pentru voinţa nóstră, căcĭ vĕ rog ca pe nişte prietenĭ aĭ meĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ.

No. 98.

Basarab Laiotă se plânge Braşovenilor de ostilităţile lor, pe când dênsul trăesce bine cu regele şi cu Sibienii.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 69. Pecetia în dos.

† Іѡ Басараб воевода и гнь, пише гво-ми мно ꙁдравїе прїꙗтелем гва-ми, пръгаре ѿ Брашов. И ѡ се ви дават ȣ ꙁнанїе, варе що ми сте порȣчили и послали ми сте книга кралева и ваша ꙁа работȣ Ѡпревȣ, аꙁь ви раꙁȣмех; ȣ том ви ꙁнаете, како смо говорили и како смо клели, како да живȣемо; а аꙁь видим, ере нища не дръжите ѡ тех работе; ȣ том ви ꙁнаете, како чините. Аꙁь съ въсем ꙁемлем гсна краліа живȣем добре, и съ Сибинѣни, що сȣ добри[1] люде, аꙁь живȣем, како добри сȣседи, а съ вас аꙁь неꙁнам, ере види дост неправдȣ ѿ вас. Що чините, тако ви ꙁнаете ȣ том. И бь ви весели.

† Іѡ Басараб вωевод, милостїю бжїю гсдн.

Adresa în dos: † Прїꙗтелем гва-ми, пръгаре ѿ Брашов.

† Iω Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Braşov; şi după aceĭa vĕ daŭ de şcire, că vare ce mi-aţĭ orênduit şi mi-aţĭ trimis cartea crăĭască şi a vóstră în afacerea luĭ Oprea, eŭ v'am înţeles; întru aceea voĭ sciţĭ, cum am vorbit noĭ şi cum ne-am jurat, cum să trăim. Iar eŭ vĕ vĕd, că nimica nu ţineţĭ dintr' aceste lucrurĭ. Întru aceea voĭ sciţĭ cum faceţĭ. Eŭ cu tótă ţara domnuluĭ craĭuluĭ trăesc bine; şi cu Sibienii, carĭ sunt ómenĭ bunĭ, eŭ trăesc ca bunĭ vecinĭ. Iar cu voĭ eŭ nu şciŭ, căcĭ vĕd destulă nedreptate de la voĭ. Ce faceţĭ, apoĭ voĭ să şciţĭ despre acésta. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Braşov.

[1] După до s'a scris din eróre д şi apoĭ s'a şters cu degetul.

No. 99.

Basarab Laiotă se plânge Braşovenilor că eĭ îĭ opresc scuturile, arcele, fĭerul şi orĭce armă şi tóte mărfurile.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{204}{XXI}$. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Басараба воевода и гнь, пише гво-ми мно ꙃравие добри приꙗтеле гва-ми[1] пꙋргаро брашовски. И по се дава ꙋ ꙃнание приꙗтествꙋ-ви, како ꙃа работꙋ, що направи аꙃъ съ вами и що говори ѿ прежде и що клемо, аꙃъ такои држи и на тои стои, ѿ толе и до съга. И такои држи, ере е една ꙃелѣ како и дрꙋга; и варе колико кꙋплѣ доходи ѿ тꙋрскои ꙃеле ꙋ нашꙋ ꙃемлю, или пипе, или свила, или бꙋди коꙗ кꙋплѣ, а ми нища не ѡпирамо и не ꙃадръжамо ѿ ва, анꙋ све доходи ꙋ вашꙋ рꙋкꙋ; и пото и ꙋ нашои ꙃемле, варе е риба, варе е восъ, варе що е, нища се не ꙃадржа ѿ ва; ꙃа-ра що смо говорили и що смо клели, аꙃъ такои држи и на тои стои до съга. А ва неꙃна, како ви е работа, та ѡпирате и щитове и лжкове, и железо, и сва ѡрꙋжиꙗ и све кꙋпле. Неꙃна що чините и що лахате; раꙃъмирицꙋ ли кете да ꙋчините? Що ли мислите, неꙃна. Те ра, ако може бити, како сте клели и како сте говорили, а ѡно да бꙋде. Ако ли мислите некако инако да ꙋчините, ви ꙃнате ꙃа тои що чините, и на дайте ꙋ ꙃнание, да ꙃнамо и ми како щемо ꙋчинити. Ако ли мислите, да бꙋде живо по междꙋ нами, и речи, що смо говорили и клели, ми да и држимо и да живꙋемо како добри люде и сꙋсее, и люде да се хране воно и слобоно. И пото, ѡвзи члвкь на, по именꙋ Дꙋмитрꙋ ѿ града, а ѿ си е ꙋцени неки щитове и да е равꙋнꙋ; пото а то си е пꙋсти своега члвка, наиме Костадинь; тако да га ѡслободите да си иꙃвади тиꙃи щитове слобоно, варе колико хте бити; ако ли такои не ѡслободите, а аꙃъ да ꙃна, и ви да ꙃнате. И бь ви весели.

† Іѡ Бара вѡев, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-ми, пꙋргаро брашовски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, pârgarilor braşovenĭ. Şi după acestea daŭ în şcire prieteniilor vóstre, cum că pentru lucru ce am făcut eŭ cu voĭ, şi ce am vorbit de maĭ 'nainte şi ce ne-am jurat, eŭ aşa ţin şi întru aceea staŭ de atuncĭ şi până acum. Şi aşa ţin, că este o ţară ca şi alta; şi vare câtă marfă soseşte din ţara turcéscă în ţara nóstră, saŭ piper, saŭ mătase, saŭ orice marfă ar fi, apoĭ noĭ nimic nu oprim şi nu reţinem dela voĭ, ci totul vine în mâna

[1] Scris d'asupra.

vóstră; și după aceea, și în țara nóstră, vare-că este pește, vare-că e céră, vare-ce este, nimic nu se reține dela voĭ; pentru ceea-ce am vorbit și ceea-ce am jurat, eŭ așa țin și întru aceea staŭ până acum. Apoĭ vouĕ nu șciu, cum vĕ este lucrul, de opriți și scuturile și arcele, și fĭerul, și orĭce armă și tóte mărfurile. Nu șciŭ ce faceți și ce cătați, răzmiriță óre vreți să faceți? Ce gândiți óre, nu șciŭ. Drept aceea dacă póte fi, precum ațĭ jurat și precum ațĭ vorbit, apoĭ aceea să fie. Dacă însă gândițĭ óre-cum altfel să facețĭ, voĭ șcițĭ de ceea-ce facețĭ, și nouĕ dați-ne de șcire, ca să șcim și noĭ cum vom face. Iar dacă gândițĭ ca să fie traiŭ între noĭ, (atuncĭ) și cuvintele ce am vorbit și jurat, noĭ să le ținem și să trăim ca ómenĭ bunĭ și vecinĭ, și ómeniĭ să se hrănéscă în voĭe și slobod. Și după aceea, acel om al nostru, pe nume Dumitru din cetate, apoĭ acela șĭ-a tocmit niște scuturĭ și a dat arvună; după aceea și el șĭ-a trimis omul sĕŭ, pe nume Costandin; pe acesta să-l lăsațĭ să-șĭ scótă acele scuturĭ slobod, orĭ-câte ar fi; dar dacă pe acesta nu slobozițĭ, apoĭ eŭ să șciŭ, și voĭ să șcițĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor brașovenĭ.

XV.

Vlad vodă Țepeș în a doŭa domnie (1476).

No. 100.

Brașov, 1476 octombrie 7. Privilegiul vamal al luĭ Vlad vodă Țepeș pentru Brașovenĭ, reînoind legea veche de la marele Mircea vodă.

Orig. pergament, Arch. Brașov. no. 773. Pecetia atârnată.

† Въ ха ба благωвѣрнн н хртωлюбывн Іω Вла воевоа, бжїеа матїа н гнь въсен ȥемлн Ѹггрωвлахїнскон, дава гво-мн сїе повелѣ(велѣ)нне гва-мн прѣпочетанн н вѣрнн н добрн прнıателе гва-мн, сѫцѹ н .вї. пръгаре н дрѹѕе въсѣ граданω ω велнкн гра Брашωвѹ, н въсе мон добрнн прнıателе ω въсѣкон ȥемлн Бръсе, велнцѣже н малн, ıакω да н е по старωмѹ ȥаконѹ, какω е бнло н оу прънн днн, ещеже ω велнкн Мнча воевоа даже н до днн роднтелѣ гва велнкаго Вла воевода, н пото н оу днн гва-мн. Таȥн е ωрнса гво-мн н ω съга напрѣ бнтн на тω старо ȥаконѹ, како по-мно ω съга напрѣ скала що е бнла, да не бѫде нн оу едно мѣстѣ по ȥемлн гва, нѹ да е слободе въсѣкн члкь н воле тръговатн, н кѹповатн н продаватн, бе скалѹ. Н па ȥа работѹ восъкѹ еще е ωставн гво-мн, ıако да сѹ слобωнн, да кѹпѹе по въсе тръгове н по въсѣ хора н на въсекω

мѣстѣ по ꙁемлн гва-мн, како е бнло н прѣже старн ꙁако н е бнло н оу днн гва-мн, такон да е н ѿ съга на прѣ, до живота гва-мн, како да кѹпчѹе слобѡно ѿ въсѣ, що н бѹде трѣбѣ н волѣ. А па ꙁа вамѹ-сн, како е бн старн ꙁако н оу днн гва-мн прѣже, таꙁн да е н съга, н па н ѿ съга на прѣ, нлн по тръгове ѹ ꙁемлн гва-мн, нлн по планнскн вама, да платн права вама, како сѹ платнлн н пръво, н па н оу днн гва-мн. А по выше ннхто да н не смѣе днгнѹтн вамн, нлн батоватн, нн пръкала варакн, нн двоннцн, нн вамешн ѿ вара, нн вамешн, що сѹ по планнскн вама, нн по Дѹнавѹ, нн ннь ннто ѿ правнтеле нлн ѿ слѹга гво-мн, поне варе кто н хоче раꙁорнтн старн ꙁако та н те ѹꙁетн повн ѿ тоя, що е пнсано оу кннгѹ-вѹ гва-мн, тоꙁн чл҃кь велнко ꙁло н ѡгїю нма прїатн ѿ гва-мн. Нно неще бнтн, по ѡрнꙁмо гва-мн. Пнс ѿ .ꙁ. днь, оу велнкн гра Брашо, в лѣ ҂ѕ.ц.пе. темелнꙗ .д.

† Іѡ Вла вѡево, [L. P. atârn.] мтї бжїеа гнь.

† Întru Christos Dumneḑeŭ binecredincĭosul și de Christos ĭubitorul, Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ și domn a tótă ţara Ungrovlahică, dă domnia mea acéstă poruncă a domnieĭ mele prea cinstiţilor și credincĭoșilor și bunilor prieteniĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ și tutulor celor-l-alţĭ cetăţenĭ din marea cetate a Brașovuluĭ, și tutulor bunilor meĭ prietenĭ din tótă ţara Bârseĭ, marĭ și micĭ, ca să le fie lor după legea veche, cum a fost și în ḑilele de maĭ înnainte, încă de la marele Mircea voevod, chĭar și până în ḑilele părinteluĭ domnieĭ mele, ale mareluĭ Vlad voevod, și apoĭ și în ḑilele domnieĭ mele. Astfel a poruncit domnia mea și de acum înnainte să fie după acea lege veche: cum maĭ mult de aci înnainte scala ce a fost, să nu fie în nicĭ un loc prin ţara domnieĭ, ci să fie slobod fie-care om, și volnic ca să târguĭască, și să cumpere și șă vînḑă fără scală. Și ĭarășĭ, în afacerea cereĭ, încă a lăsat domnia mea ca să fie slobodḑĭ să cumpere prin tóte târgurile și prin tóte satele și prin orĭ-ce loc în ţara domnieĭ mele, cum a fost și maĭ înnainte legea veche, și aŭ fost și în ḑilele domnieĭ mele, tot așa să fie și de acum înnainte, până la sfîrșitul vieţiĭ domnieĭ mele, ca să cumpere slobod din tóte, ce le va fi lor de trebuinţă, și le va fi voĭa. Și ĭarășĭ, pentru vamă, precum a fost vechea lege și în ḑilele domnieĭ mele de maĭ înnainte, așa să fie și acum, și încă și de acum înnainte: fie prin târgurĭ în ţara domnieĭ mele, fie prin vămile plăescĭ: să plătéscă vamă dréptă, cum aŭ plătit și înnainte și încă și în ḑilele domnieĭ mele; ĭar maĭ mult nimenĭ să nu îndrăznéscă să le urce vamă, saŭ să-ĭ bântuéscă: nicĭ pîrcălabul orășănesc, nicĭ vornicíĭ, nicĭ vameșiĭ din oraș, nicĭ vameșiĭ cari sunt la vămile plăescĭ, nicĭ la Dunăre, și nimenĭ altul dintre dregătoriĭ saŭ dintre slugile domnieĭ mele. Căcĭ vare cine le va strica lor legea veche și va vrea să le ĭa maĭ mult de cât ceea ce este scris în cartea domnieĭ mele, acel om

mare rĕŭ și urgie are a priimi de la domnia mea. Alt-fel nu va fi, după porunca domnieĭ mele. Scris în Octombrie 7 ḑile, în marea cetate Brașov, în anul 6985, temeliĭa a 4[a].

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 101.

Târgoviște, fără an, noembrie 8. Vlad vodă Țepeș vestesce pe Brașovenĭ că a gonit pe vrăjmașul sĕŭ Laiotă, care a fugit la Turcĭ. Trimite ca sol la Brașov pe jupân Rătundul.

Orig. härtie, Arch. Brașov. no. 145. Pecetia în dos.

† Iѡ Влад воевода и гнь, пише гво-ми вѣрни и добри, славни и почетани приꙗтеле гва-ми, сжцꙋ и пръгаре ѿ Брашов. Тꙋзи ви дава ꙋзнати, како нашега врамаша Лаюта развалимо, и погъ е ꙋ Тꙋце. То ра ви е ꙋслободи бь пꙋ, дондѣте съ хлѣ и съ[1] кꙋплю, да се храните, ере е ꙋчини бь да съга една землѣ. И варе що ви ре слꙋга гва-ми, жꙋпа Ржтꙋдꙋ, а ви да го вѣрꙋете, ере сж истини рѣчи гва-ми. Ино нѣ. Пи ное . и . дни, ꙋ Тръгови.

† Iѡ Влад вѡевѡ, матїа бжї гнь.

Adresa în dos: † Прїꙗтеле гва-ми, жꙋдецꙋ и пръгаре ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea credincĭoșilor și bunilor, dulcilor și cinstiților prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Aci vĕ daŭ a scire că noĭ pe al nostru vrăjmaș Laĭotă l'am răsturnat, și a fugit la Turcĭ. Drept aceea, Dumneḑeŭ v'a slobozit calea; venițĭ cu pâne și cu marfă, să vĕ hrănițĭ, căcĭ a făcut Dumneḑeŭ să fie acum o singură țară. Și vare ce vĕ va spune sluga domnieĭ mele jupân Rătundul, apoĭ voĭ să-l credețĭ pe el, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Altfel nu este. Scris în Noembrie, a 8[a] ḑi, la Târgoviște.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 102.

Vlad vodă Țepeș vesteșce pe Brașovenĭ că i s'a închinat tótă țara și toțĭ boeriĭ și că li s'a deschis drumurile de negoț pretutindenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 172. Pecetia în dos.

† Iѡ Влад воевода и гнь въсеи земли оуггровлахїискои, пише гво-ми добри и славни прїꙗтеле гва-ми, сжцꙋ и пръгаре и въсе мо прїꙗтеле ѿ Брашо и ѿ Бръса. Тꙋзи ви

[1] În original: съ.

дакатъ гво-мн ѕнатн, како мн съ воле бжн поклонила сва влака ѕемлѣ н въсн болѣрї, н ȣслободн вн е бь по-свȣде пȣтове: н по Рȣке н по Прахова н по Телѣжн н по Бȣ; то радї ходнте съга слобонн, по кȣде вн е драго, да се хранпте. Н бь вн велн.

† Iѡ Вла вѡв, матї бж гнь.

Adresa în dos: † Добрн н слакн прїiателе гва-мн, сѫцȣ н пръгаре ѿ гра Брашо.

† Iω Vlad voevod şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea bunilor şi dulcilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor şi tutulor prietenilor meĭ din Braşov şi din Bărsa. Iată vĕ dă domnia mea a scire cum că cu voia luĭ Dumneḑeŭ mi s'a închinat tótă Ţara-Românéscă şi toţĭ boeriĭ; şi v'a slobozit vouĕ Dumneḑeŭ pretutindenĭ drumurile, şi pe la Rucêr, şi pe Prahova, şi pe Teléjin, şi pe Buzĕŭ. Drept aceea, umblaţĭ acum slobozĭ pe unde vi-ĭ drag, ca să vĕ hrăniţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor şi dulcilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din cetatea Braşov.

No. 103.

Vlad vodă Ţepeş scrie Braşovenilor că le-a trimis în dar căţĭ-va boĭ şi căteva vacĭ spre a-ĭ împărţi între dênşiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 208. Pecetia în dos.

† Iѡ Вла воевоа н гнь пнше гво-мн мно ѕравїе мон добрн н слакн прїiателе гва-мн, сѫцȣ н . вї . пръгаре ѿ гра Брашо. Н тȣѕн вн пȣстн нѣколнцн волове н краве вашен мнлостн на че, да вн н раѕделнте. Н колн хте бнтн, а гво-вн мн пншете кннгȣ къ гва-мн, да ѕна, колнко вн сȣ дали, ѕа ра да бȣде вѣра тнеѕн люде, що н сȣ тералн до ваша гва. Н бъ да вн ȣмножн лѣта въ велню, амн.

† Iѡ Вла вѡевѡ, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Добрн н слакн прїiате гва-мн, сѫцȣ н вї пръгаре ѿ Брашовȣ.

† Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ şi dulcĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din cetatea Braşovuluı. Şi ĭata v'am trimis câţı-va boĭ şi vacĭ Graţiosităţiĭ vóstre spre cinste, ca să vi-ĭ împărţiţı; şi câţĭ vor fi, apoĭ domnia vóstră scrieţi-mĭ carte către domnia mea,

ca să sciŭ cât vi s'a dat, pentru ca să fie credinţă acelor ómenĭ ce-i-aŭ mânat până la domnia vóstră. Şi Dumnedeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ cu bucurie, amin.

† Iω Vlad, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor şi dulcilor prietinĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 104.

Vlad vodă Ţepeş trimite în misiune la Braşovenĭ pe Stoĭca armaşul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 162. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воевода и гнь, пише гво-ми вѣнїко гна-ни кралѣ и мои добри приꙗтеле мно ꙁравие и поклоненїе, сѫцꙋ и пръгаре ѿ Брашо. И тꙋꙁи пꙋсти жꙋпа Стоика арма къ вашеи мати, та ва що че има бесѣдовати къ гво-ви, а ваша милть да го вѣрꙋете, е сѫ истини рѣ гва-ми; ино нѣ. И бь ви вели.

Adresa în dos: † Сѫцꙋ и пръгаре ѿ Брашо.

† Iωn Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea credincĭoşilor domnuluĭ nostru craĭuluĭ şi bunilor meĭ prietenĭ, multă sănătate şi închinăcĭune, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi ĭată am trimis pe jupânul Stoĭca armaşul către Graţiositatea vóstră. Şi vare ce va avea să vorbéscă către domnia vóstră, apoĭ Graţiositatea vóstră să-l credeţĭ pe el, căcĭ sunt adevĕratele vorbe ale domnieĭ mele. Altfel nu este. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 105.

Vlad vodă Ţepeş scrie Braşovenilor pentru marfa ce o are Stoĭca armaşul la Chever Paul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 190. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воевоа и гнь, пише гво-ми мно ꙁравїе мои вѣрни и добри приꙗтеле, сѫцꙋ и пръгаре ѿ Брашо; тꙋꙁи іима слꙋга гва-ми, жꙋпа Стоика арма, нѣкоа марха ꙋ Кеве Паꙋ; то ра проси гво-ви, ꙋчинѣте мꙋ прави ꙁако. И бь ви вели.

Adresa în dos: † Сѫцꙋ и пръгаре ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ credincĭoşĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Acolo are sluga dom-

nieĭ mele jupân Stoĭca armaşul nişte marfă la Chever Paul. De aceea rogu-vĕ pe domnia vóstră, făceţi-ĭ luĭ lege dréptă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 106.

Vlad vodă Ţepeş scrie Braşovenilor că orĭ-cine doresce a servi în armata sa, fie Ungur, fie Săcuĭ, orĭ Român, póte veni, soldă însă nu le póte plăti.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 159. Pecetia în dos.

† Мл͠тїю бж͠їею Іѡ Вла҃ воивода и г͠нь, пише г͠во-ми мно зравїе добрим и прїателе и братїа г͠ва-ми, сѫцȣ и възе пȣргарѡ ѿ Брашѡ. И по се ви дава ȣ знанїе, ере хоще юнаци да донде къ г͠во-ми ѿ там, да ми слȣжи; а г͠во-ми съга нема дȣкати, да и плати жълдъ. А нȣваре кто хоще да донде къ г͠во-ми, варе е Ѹгрин, варе е Сакȣи, варе е Влах, варе бȣди кто ще би, та мȣ е волѣ да слȣжи г͠вȣ-ми, а ви га пȣстите къ г͠вȣ-ми, и съ вашȣ книгȣ да донде къ г͠во-ми, да ми слȣжи; а г͠во-ми га ще милова и храни, иако и слȣге г͠ва-ми; а жолдъ нема да и да. И книгȣ г͠ва-ми да ю дръжите ȣ ва, та и посочите юнаком; тако ви моли, иако моѡ братїа, ȣчините ми таіа слȣжбȣ. И бг͠ъ ви весели.

† Іѡ Влад воевод, мл͠тїа бж͠їа г͠нь.

Adresa în dos: † Добрим прїателе и братїа г͠ва-ми, сѫцȣ и възе пȣргарѡ ѿ Брашѡв.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor şi prietenilor şi fraţilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi tutulor pârgarilor din Braşov. Şi după acésta vĕ daŭ de şcire, că voesc voĭniciĭ să vie la domnia mea, d'acolo, să-mĭ slujéscă; iar domnia mea acum n'am ducaţĭ, ca să le plătesc joldă. Decĭ vare-cine voeşte ca să vie la domnia mea: vare este el ungur, vare este săcuiŭ, vare este român, vare fie cine va fi, apoĭ el are voe ca să slujéscă domnieĭ mele; iar voĭ lăsaţi-l la domnia mea, şi cu cartea vóstră să vie la domnia mea, ca să-mĭ slujéscă. Iar domnia mea îl voiŭ milui şi-l voiŭ hrăni, ca şi pe slugile domnieĭ mele, dar jolda n'am ca să le daŭ; şi cartea domnieĭ mele, să o ţineţĭ la voĭ, şi să o arătaţĭ voĭnicilor; aşa vĕ rog, ca pe fraţiĭ meĭ, făceţi-mĭ acéstă slujbă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ şi fraţĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi tutulor pârgarilor din Braşov.

XVI.

Basarab vodă cel Tînĕr (Ţepeluş) (1478 — apr. – iun. 1482).

No. 107.

Vasluiŭ, fără an, martie 13. Basarab voevod, fiul luĭ Basarab, către Cârste Roşu şi birăul din Braşov, şi către toţĭ Braşoveniĭ, că el este viŭ şi sănĕtos şi mare, şi că speră a căpătà ţara părinteluĭ săŭ. Le trimite în solie pe sluga sa Cârstea.

Orig. hàrtie, Arch. Braş. no. 112. Pecetia în dos.

† Иже и вь х҃а б҃а бл҃говѣрна хрⷭ҇толюбиви и самодръжавни и ѡбла̂жцꙋ и гв҃ꙋжцꙋ Їѡанꙋ Басараба воида, с҃нь Басараба воеⷡ҇да, г҃нь въсеи ꙁемли Ꙋгрѡвлахийскои, мно҃ ꙁ҃равие и' поклонение възлюбленꙋ моемꙋ и сла̂чаишомꙋ, до ⟨те⟩ тебе Кръсто Рошоꙋ и па҃ виржꙋ ѿ Брашоꙋ и въсе҃ пръгарѡ҃ малимже и велики́, или колико сꙋ҃ оу Брашоꙋ; въси да ꙁнаите, понеже смъ живъ и ꙁ̂равь и великь. Тꙋ҃ молѣ вамъ, както моего (при)ятели, бѫдете-ми҃ приятели; аꙁъ да бѫдѫ вамъ приятели, ꙗко ми бѫде҃[2] приятели; до живота моего бѫдѫ вамъ прителъ. Мно҃ Ꙋпование има҃ на б҃а, да ми да б҃ь ꙁемля ро̂ителѣ моего̇. Тꙋ҃ прииде҃ моего слꙋга; молѣ ва҃, както моего приятели, да не вантꙋетъ нища, н҃ж да има҃ почитание ѿ҃ ва҃. Ако ли ми б҃ь поможе҃, да ми да б҃ь ꙁемля гва҃-ми҃, мно҃ чести ѿ҃ гва҃-ми̇; на вѣра гва҃-ми̇, поне҃ бꙋдеть такъ. Потоже да ꙁнаите, слꙋга гва҃-ми на име Крьстѣ, да имате почитаете, както ѡбраꙁь гва҃-ми. П҃и Ꙋ Васлꙋю, м҃ м҃ . г҃і . д҃нь.

† Їѡ Бара҃ вѡв̂, м҃та бж҃а г҃нь.

Adresa în dos: † Брашовѣни҃ въси и пръгарѡ҃ и Кръстѣ Рошоꙋ и виржи.

† Cel întru Christos Dumneḑeŭ bine credincĭosul ĭubitorul de Christos şi de sine stăpânitorul şi oblăduitorul şi domnitorul Ioan Basaraba voevod, fiul luĭ Basaraba voevoda, domn a tótă ţara Ungrovlahică, multă sănătate şi închinăcĭune prea ĭubituluĭ meŭ şi prea dulceluĭ, către tine Cârsteo Roşule şi pan biräuluĭ din Braşov şi tutulor pârgarilor micĭ şi marĭ, orĭ-câţĭ sunt în Braşov, toţĭ să ştiţı că sunt viŭ şi sănătos şi mare. Aci vĕ rog pe voĭ, ca pe prieteniĭ meĭ, fiţi-mĭ prietenĭ; eŭ vĕ voiŭ fi vouĕ prieten, dacă îmĭ veţĭ fi prietenĭ; până la sfârşitul vieţeĭ mele vĕ voiu fi vouĕ prieten. Multă nădejde am la Dumneḑeŭ, ca să-mĭ dea Dumneḑeŭ ţara părinteluĭ meŭ. Acolo va veni sluga mea, vĕ rog pe voĭ, ca pe prieteniĭ meĭ, să nu-l bântuiţĭ întru nimica, ci să aĭbă cinste dela voĭ. Iar dacă mĕ va ajuta Dumneḑeŭ, ca să-mĭ dea Dumneḑeŭ ţara domnieĭ mele, multă cinste (veţĭ avea) dela

[1] Scris d'asupra. [2] Literele бѫ scrise d'asupra cuvêntuluĭ precedent.

domnia mea, pe credința domnieĭ mele, că va fi așa. După aceea să școțĭ, pe sluga domnieĭ mele pe nume Cârstea să avețĭ a-l cinsti ca pe obrazul domnieĭ mele. Scris la Vasluiŭ în luna Martie a 13ª ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Brașovenilor tutulor și pârgarilor și luĭ Cârstea Roșu și biräuluĭ.

No. 108.

Un domn necunoscut (póte Basarab cel Tînĕr) către Brașovenĭ că a trimis la eĭ pe Bratu, pe Voĭco și pe Filce în afacerea acelor boerĭ hitlenĭ carĭ se află acolo și carĭ aŭ venit cu Turciĭ și l'aŭ alungat; averea lor să se dea celor treĭ boerĭ amintițĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 467. Pecetia în dos. Fără titulatura cu monograme.

† Мои҃ добри҃ гп҃ре и҆ верници кралю, мн҃о зравїе и҆ поклоненїе; и҆ тꙋзи ви да҃ ꙋ знанїе, како сѫ҃ ѡ҆ставн҃ по Брата и҆ по Воико[1] и҆ по Фи҃че ѿ работꙋ ѡ҆везн хи҃ленн кралю и҆ ва҃ и҆ на҃, и҆ ѡ҆везн люде҃, що ѡ҆сташе тамо натра҃, дори вид҃н и҆ азъ, кои ми сꙋ били хи҃ленн, и҆ кои сꙋ прави. Понеже кралю, ѿ ме пꙋсти҃ ꙋ зе҃ле-ми, а ѡ҆везн бол҃ѣре, що и҃ сꙋ жене ꙋ ва҃ и҆ све҃ добродете҃, а҆ ѡ҆ни дондоше съ Тꙋрци та ме гониш̑е. Тако проси҃ гв҃о-ви, како варе що има҃ ѡ҆незн хи҃ленн, да е҃ въ ръце жꙋпа҃ Брате и҆ жꙋпа҃ Воико и҆ Фи҃че; а҆ко ꙋчине҃ гв҃о-ви и҆нако, азъ ще҃ говори҃ съ гн҃а-ми кралѣ. И҆ а҆зъ сѫ҃ сн҃ь ваше, и҆ варе ꙋ кои чѣ҃ требе҃ гв҃о-ви, азъ сѫ҃ бꙋкꙋро҃[2] ꙋ ваше слꙋжбꙋ.

Adresa în dos: † Сѫ҃цꙋ ѿ Брашо҃ и҆ двана҃десете҃ пръгаре҃.

† Bunilor meĭ domnĭ și credincĭoșilor craiuluĭ, multă sănătate și închinăcĭune; și aci vĕ daŭ spre școire, că am lăsat pe Bratul și pe Voico și pe Filce pentru afacerea acelor hitlenĭ aĭ craiuluĭ și aĭ voștri și aĭ noștri și pentru a celorlalțĭ ómenĭ, ce aŭ rĕmas acolo îndărăt, până când voiŭ vedea și eŭ, carĭ îmĭ sunt mie hitlenĭ, și carĭ sunt dreptĭ. Fiind-că craiul, el, m'a trimis pe mine în țara mea, iar aceĭ boerĭ, ale cărora femeĭ sunt la voĭ și tot avutul, apoĭ eĭ aŭ venit cu Turciĭ și m'aŭ alungat. Astfel, rog pe domniile vóstre, că tot ce aŭ aceștĭ hitlenĭ, să fie în mâĭnele jupânuluĭ Bratu și jupânuluĭ Voico și Filce. Dacă vețĭ face domniile vóstre altfel, eŭ voiŭ vorbi cu domnul meŭ craiul; și eŭ sunt fiul vostru, și în orĭ-și-ce cés vĕ voiŭ trebui domnieĭ vóstre, eŭ sunt bucuros la slujba vóstră.

Adresa în dos: † Județuluĭ din Brașov și celor douĭspreḑece pârgarĭ.

[1] In original din eróre Понко.   [2] Cuvêntul românesc: bucuros.

No. 109.

Basarab vodă cel Tînĕr către Braşovenĭ ca să lase a trece prin ţara lor pe toţĭ voĭniciĭ cariĭ voesc a sluji regeluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 55. Pecetia în dos.

† Наше добрн гпре н верніцн кралю, сȣцѵ ѿ Брашо н дванадесете пръгаре. Н тȣзн вн просн, како мон пріателе, како варе колнцн юнацн ще нзлезнтн, да слȣже гнȣ-нн кралю, а віе да н не бантȣете н да н не ѡставнте да плене, нлн да н тегле, како н сȣ пленнлн пре вамн, понеже нн ва не е чнсте нн кралю, понеже доходе да слȣже ва н кралю н азъ съ нимн. Н бъ вн ȣмножн лѣта.

† Іѡ Бара вв, мат бжі гнь.

Adresa în dos: † Сжцȣ ѿ Брашо н дванадесете пръгаре.

† Bunilor noştri domnĭ şi credincĭoşilor craĭuluĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭsprezece pârgarĭ; şi ĭată vĕ rog, ca pe prieteniĭ meĭ, cum că vare câţĭ voĭnicĭ voesc să ĭasă, ca să sluјéscă domnuluĭ nostru craĭuluĭ, apoĭ voĭ să nu-ĭ bântuiţĭ şi să nu lăsaţĭ ca să-ĭ prade pe dênşiĭ, saŭ să-ĭ străgănéscă, cum ĭ-aŭ prĕdat înaintea vóstră, căcĭ nicĭ vouĕ nu vĕ este cinste, nicĭ craĭuluĭ, pentru că eĭ vin ca să slujéscă vouĕ şi craĭuluĭ şi eŭ cu dênşiĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ.

† Іѡ Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭsprezece pârgarĭ.

No. 110.

Basarab voevod, fiul luĭ Basarab (adică Basarab cel Tînĕr) către Braşovenĭ, că orĭ-ce pârgar trimis de eĭ în solie, póte veni şi a se întórce liber.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 116. Pecetia in dos.

† Матіѡ бжіѡ Іѡ Басараба воиво н гнь въсен земли Ȣгровлахинско, снь добраго Басараба воиво, пише гво-ми мно зравіе добри сжседо н приателе гва-ми, сжцȣ ѿ Брашо н дванадесетн пръгаро. Такозн вн дава ȣ знаніе гво-мн, како варе коега пръгара щете послатн, да донде къ гвȣ-мн ȣ поклансаство, а тън чавкь да донде слобоно н доброволно, н па да се вратн слобоно н мирно, да нема забавȣ нн ѿ кога, на верȣ н дȣшȣ гва-мн н на верȣ н дшȣ болѣро гва-мн, велнкн н малн. Н варе цю нзрече къ ва ва чавкь Тȣркь Іано, а ваше прнатество да верȣе, ере сȣ речн гва-мн нстннн. Н бь вн велн.

† Іѡ Бара вwев, матіа бжіа гнь.

Adresa in dos: † Сжцȣ ѿ Брашо н дванадесетн пръгаро.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iѡ Basaraba voevoda şi domn a tótă ţara Ungro-vlahică, fiul bunuluĭ Basaraba voevod, scrie domnia mea multă sănătate bunilor vecinĭ şi prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭspreḑece pârgarĭ. Aşa vĕ daŭ de şcire domnia mea, că vare-ce pârgar ce veţĭ trimite ca să vie la domnia mea în solie, acel om să vie slobod şi în bună voie, şi ĭarăşĭ să se întórcă slobod şi în pace, să nu aĭbă zăbavă dela nimenea, pe credinţa şi sufletul domnieĭ mele şi pe credinţa şi sufletul boerilor domnieĭ mele, marĭ şi micĭ. Şi vare-ce va spune către voĭ omul vostru Turc Ianoş, apoĭ prietenia vóstră să crédă, pentru că sunt cuvintele adevărate ale domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iѡ Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭspreḑece pârgarĭ.

No. 111.

Basarab vodă cel Tînĕr scrie Braşovenilor că le-a fost prietin atât pe timpul când petrecé în mijlocul lor, cât şi atuncĭ când a fost ţinut la Turcĭ; acum, urcându-se pe tronul Ţăriĭ-Româneşcĭ, le trimite în solie pe sluga sa Vlad şi poftesce să trimiţă şi dênşiĭ sol pentru a se întocmi libertatea comercială între amêndouă ţĕrile.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 76. Pecetia în dos.

† Мат҇ыѡ б҇жїѡ Iѡ Бар҇а Мла҇ї вонвоа н г҇нь въсен ȥемн Ѹгровлахнскон, пнше гво-мн мо любнмо ȥравне н поклоненне почнтано н мдрн сжцѸ н дванадестн пргаро ѿ Брашо. По то да вн е вѣдомо ваше мат҇ы, дорн сь бн гво-мн по межѸ ва, а гво-мн сь бн ва, н дорн ме а бь држа Ѹ ТѸрцн, еще гво-мн съ бн ва прнꙗте; ȥа те гво-мн препстн бь н ваше на молене, та мн е влака ȥемлѣ Ѹ мою рѸк, н гпаръ сь Ѹ влак ȥемлю; н Ѹ то ТѸръцн не хте да н ѡставн, ва ȥло да Ѹчнне, чем гво-мн не любн ваше ȥло, н хоще гво-мн, да нмате добродѣте ѿ гво-мн,[1] н ваше матн да мн сте прнꙗте. Ѡ то гво-мн любн мн [н пстнте с едн добръ члкъ, да прнде Ѹ гвѡ-мн][2] н вашн люїе да хое Ѹ мнрѸ Ѹ вак ȥемлю съ кѸлю н сь що н е волѣ, а ѿ ТѸрцн нкто да се не бон. Н що вн ще рецн Вла, да верѸете, чем сѸ речн гва-мн нстн. Н бь вн велн, амн. Н пстнте сн едн добръ члкь Ѹ гво-мн, да тжмнмо, ꙗко е добре, да вн хое люїе съ що н драго, ннща да се бон.

† Iѡ Бара вѡев мїлтї бжїа гнь.

Adresa în dos: † СжцѸ н ві пргаро ѿ Брашо.

[1] ѿ гво-мн scris d'asupra rênduluĭ.

[2] Cuvintele puse în [ ] aŭ fost scrise d'asupra rênduluĭ şi apoĭ şterse.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea mult dorită sănătate și închinăcĭune cinstiţilor și înţelepţilor, judeţuluĭ și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov. După acésta, să vĕ fie cunoscut Graţiosităţiĭ vóstre, că pe cât timp am fost domnia mea în mijlocul vostru, și domnia mea am fost al vostru; și cât timp pe mine Dumneḑeu m'a ţinut la Turcĭ, încă domnia mea am fost prietenul vostru. După aceea pe domnia mea m'a adus Dumneḑeŭ și rugămintea vóstră, și îmĭ este Ţara-Românéscă în mâna mea; și domnitor sunt în Ţara-Românéscă. Și întru aceea pe Turcı nu am voit să-ĭ las ca să vĕ facă vouĕ rĕŭ, pentru că domnieĭ mele nu-ĭ place rĕul vostru, ci vrea domnia mea ca să aveţĭ binele de la domnia mea. Și Graţiositatea vóstră să-mĭ fiţĭ mie prietenĭ. Întru acésta domnia mea ĭubesce pacea, (și trimiteţi-vĕ un om bun ca să vie la domnia mea) și ómeniĭ voștri să umble în pace în Ţara-Românéscă cu negoţul și cu ceea-ce le e voea, ĭar de Turcĭ nimenĭ să nu se témă. Și ceea-ce va spune Vlad, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele adevĕrate ale domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. — Și trimiteţi-vĕ un om bun la domnia mea, ca să întocmim precum este bine, ca să umble ómeniĭ voștri cu ce le e drag, de nimic să nu se témă.

† Iωn Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 112.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor că ómeniĭ lor pot merge cu negoţ în Ţara-Românéscă, dar să permiţă și eĭ neguţĕtorilor românĭ ca să se bucure de aceĭașĭ libertate.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 75. Pecetia în dos.

† Млтїе бжїе Іѡ Мла Бара воивода и гнъ, пїше гво-ми мно здравїе мое добрии приıателе, сжцꙋ гна-ми кралѣ и .вı. пръгаро ѿ Брашовꙋ. И по се дава ꙋ знанїе вашои млтъ, како да ходе ваше люе съ велико кꙋплꙋ· ꙋ нашꙋ землꙋ, да се хране слобоно и доброво‌но, како и до съга, и ником нища да не бꙋде, мака да бꙋде, що че битї; тои че ꙋзе на дшꙋ и на верꙋ гва-ми и всо боле гва-ми, сиромаси да се хране. И пото да ꙋзме ваша млтъ на ваше дшꙋ и верꙋ, како да доидꙋ кꙋци из земли гва-ми къ вашои милоть съ велико кꙋпле, та да кꙋпчꙋе и да се хране слобоно и доброво‌но, и никомꙋ нища да нѣ, мака да бꙋде рамнире. Азъ що говори вашои млтъ, а то инако не че бити. Тако и ваша млтъ да ꙋзмете по верꙋ, како нїкомꙋ нища да нѣ; ино не че битї. И бъ вели.

† Іѡ Бара вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сжцꙋ гна-ми кралѣ и вı пръгаро ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multa sănătate bunilor meĭ prietenĭ, județuluĭ domnuluĭ meŭ craĭuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după aceea daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, ca să umble ómeniĭ voștri cu mare negoț în țara nóstră, ca să se hrănéscă liber și după voĭa lor, ca și până acum; și nimănuĭ să nu fie nimic, măcar fie ce va fi; acésta eu o voiu luà pe sufletul și pe credința domnieĭ mele și a tutulor boerilor domnieĭ mele, pentru ca supușiĭ să se hrănéscă. Și apoĭ să ia Grațiositatea vóstră pe sufletul și credința vóstră, pentru ca să mérgă negustoriĭ din țara domnieĭ mele la Grațiositatea vóstră cu mare negoț, și să facă negoț și să se hrănéscă liber și de bunăvoe și nimănuĭ nimic să nu fie, măcar de va fi răzmiriță. Ceea-ce vorbesc eŭ Grațiosităţiĭ vóstre, apoĭ aceea altfel nu va fi. Astfel și Grațiositatea vóstră să luațĭ pe credința vóstră, ca nimănuĭ nimic să nu fie. Altfel nu va fi. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ domnuluĭ meŭ craiŭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 113.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor că le-a dat carte de credință pentru negoț liber în Țara-Românéscă, dar și dênsiĭ să dea asemenea carte pentru neguțătoriĭ românĭ carĭ merg la eĭ în țară.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 97. Pecetia în față.

† Мнлтню бжїю Млаї Iѡ Бара воевода н гнь, пнше гво-мн мнѡ ꙁравїе мон добрн сꙋседо н прїателѣ, сжцꙋ ѿ Брашѡ н . вı . пръгаро.[1] Н ѡ се дава ꙋ ꙁнаннїе вашон мнлтн, како мн каꙁаше нашн кꙋп'цн, ере мн ете порꙋчн, како да вн да гво-мн кннгꙋ ꙁа верꙋ ваше кꙋп'цн, да ходе ꙋ на ꙋ[2] мнрꙋ, н па нашн да ходе ꙋ ва ꙋ мнрꙋ. Того ран вн даде гво-мн кннгꙋ на верꙋ н дшꙋ гва-мн н на верꙋ н дшꙋ н болѣре гва-мн, да ходе ꙋ мн по ꙁемлн гва-мн, да тръгꙋю ꙋ мнрꙋ, н па да се врате ꙋ мнрꙋ; а нно нѣ, по ре гва-мн; н па н вїе да мн дасте кннгꙋ ꙁа верꙋ, да е ꙋ на, да ходе нашн кꙋп'цн ꙋ ва н ꙋ мнрꙋ. Н бъ вн веселн, амн.

† Iѡ Бара вѡев, [L. P.] матїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Tînĕrul Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor meĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ din Brașov și celor 12 pârgarĭ. Și despre acésta daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, cum că mĭ-aŭ spus negustoriĭ noștri, că mi-ațĭ orênduit, precum ca să vĕ dea domnia mea carte

[1] н вı пръгаро scris d'asupra. [2] În original: н.

de credinţă negustorilor voştri, pentru ca să umble la noĭ în pace, şi ĭarăşĭ aĭ noştri să umble la voĭ în pace. Drept aceea v'a dat domnia mea carte pe credinţa şi pe sufletul domnieĭ mele şi pe credinţa şi sufletul boerilor domnieĭ mele, ca să umble în pace prin ţara domnieĭ mele, ca să neguţătoréscă în pace, şi ĭarăşĭ să se întórcă în pace. Iar altfel să nu fie, după ḑisa domnieĭ mele. Şi încă şi voĭ să-mĭ daţĭ carte de credinţă, pentru ca să fie la noĭ, să umble negustoriĭ noştri pe la voĭ şi în pace. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 114.

Basarab vodă cel Tînĕr scrie Braşovenilor că a trimis pe boeriĭ Négu şi Stanciul în solie la rege pentru pace; să-ĭ însoţéscă şi un sol din partea lor; îĭ mustră pentru că ţin printre dênşiĭ pe vrăjmaşiĭ sĕĭ; le dă în fine vestea despre luarea cetăţilor Kroja, Drivasto, Alessio şi Jabiĭak de către Turcĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 93. Pecetia în dos.

† Мат҃ию б҃жїю Їѡ Мл҃а Бар҃аба воив҃о и г҃нъ въсои земли Ꙋгровлахїискои, пїше҃ г҃во-ми мно҃ з҃дравие слак҃ии мое҃ и добрии҃ приꙗтеле҃, с҃ѫцꙋ и дванадесете҃ пръгаро҃ ѿ Брашовꙋ. И ѿ се҃ дава҃ ꙋ знание вашои мат҃и, како посла҃ верни и почтени болѣри г҃ва-ми, жꙋпа҃ Нѣгъ и жꙋпа҃ Стач҃ꙋ, къ г҃нꙋ кралю, за ми҃ и за добродѣте҃; да да҃ бъ҃ тако би било, да е҃ и чл҃вкъ ѿ вашꙋ мат҃и съ поклисари нашими, и ѿ ва҃ да сꙋ҃ речи тамо, ере е҃ по-добре такои; и паки ѿ тамо що бꙋде҃, а ваше мат҃и, а вие бите дали и г҃вꙋ-ми ꙋ знатие. Тои говори҃ вашои милот҃и, да си пꙋт҃ите чл҃вка по на҃ [ве҃] лѡ҃[1], ере да сꙋ҃ сви тамо, и ваши ре҃, ере е҃ добрѣ. А паки тиези врамаше, що ходе҃ по-медꙋ ва҃, а вие и҃ бисте могли[2] истерати ѿ ва҃ и хле҃ имъ бите не дали, поне҃ и҃ бисте истерали ѿ-медꙋ ва҃; тако тиези врамаше да не ходе҃ по-медꙋ ва҃ по-мно҃, поне҃ ходихꙋ[3] докле ме до гръла ѡгръчихꙋ, и сосꙋе҃ ми до грьло. Та ви говорꙋ, како мое҃ приꙗтеле҃, тои не требꙋе҃, да нѣ҃, ере не҃ добре. И паки ми доиде гл҃а ѿ ц҃ра ѿ П҃отꙋ, како е҃ ꙋзе҃ сва таи земла и три градове: Крꙋигра҃ и Древо҃ и Ле҃ и҃ гра҃ Жабиꙗ҃. А кои не се сꙋ дали, а ц҃ръ и҃ е҃ мъжие посекѫ҃, а жени и деца пороби҃. Такои дава҃ ꙋ знание за мои мат҃и; ино нѣ҃. И бъ҃ ви вели҃.

† Їѡ Бара҃ в҃ѡев҃, мат҃иа б҃жїа г҃нь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле҃ г҃ва-ми, с҃ѫцꙋ и в҃ї пръгаро҃ ѿ Брашовꙋ.

[1] Scris in razură. [2] In text: мочли. [3] In text: ходижꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Tînĕrul Basaraba voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate dulcilor meĭ şi bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douıspreḑece pârgarĭ din Braşov. Şi despre acésta daŭ de şcire Graţiositaţiı vóstre, cum ca am trimis pe credincĭoşiĭ şi cinstiţiĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, pe jupânul Négu şi pe jupânul Stancĭul la domnul craĭu pentru pace şi pentru bine; să dea Dumneḑeŭ sa fie aşa, să fie şi un om de la Graţiositatea vóstră cu soliĭ noştri, şi de la voĭ să fie cuvinte acolo, pentru că e maĭ bine aşa. Şi ĭarăşĭ de acolo, ce va fi, apoĭ Graţiositatea vóstră să daţĭ şi domnieĭ mele de şcire. Acésta am grait Graţiosităţiı vóstre, să vĕ trimiteţĭ omul cu al nostru mare logofĕt, ca să fie toţı acolo şi cuvintele vóstre, că-ĭ bine. Şi încă aceĭ vrăjmaşĭ carĭ umblă printre voı, apoı voĭ aţĭ fi putut să-'ĭ alungaţĭ de la voĭ şi pâĭne să nu le daţĭ, până ce-ĭ veţĭ isgoni pe eĭ dintre voĭ. Aşa că, aceĭ vrăjmaşĭ să nu maĭ umble printre voĭ maĭ mult, pentru că aŭ umblat până ce m'aŭ amărît până în gât, şi mĭ-a ajuns (amarul) pênă la gât. Şi vĕ spuiŭ vouĕ, ca prietenĭ aĭ meĭ, acésta nu trebue, să nu fie, pentru că nu e bine. Şi încă mĭ-a venit veste de la împĕratul de la Pórtă, cum că a luat tótă ţara aceea şi treĭ cetăţĭ: Cruigrad (Kroja) şi Drevost (Drevosto) şi Leş (Alessio) şi cu cetatea Jabiĭak; ĭar cine nu s'aŭ prĕdat, apoĭ împĕratul ĭ-a tăiat pe bărbaţĭ, ĭar pe femeĭ şi pe copiĭ ĭ-aŭ robit. Aşa vĕ dă de şcire Graţiositatea mea. Altfel nu e. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † Prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ.

No. 115.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Braşovenilor că nu póte trimite sol la Battori, pănă ce acesta nu-ĭ va da carte de credinţă (salvconduct) ca să mérgă ómeniĭ luĭ liber la dênsul. Trimite ca sol la eĭ pe Gaşpar.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 87. Pecetia în dos.

† Млтію бжію Іѡ Мла Басараба воевода и гнь въсеи земли Угрюблахїискои, пишемо мно здравїе добри и слаки прїятеле, сжцу[1] и пръгаре ѿ Брашо. И ѡ се дава у знанїе гвоу-ви, що ми сте поручили, како да си пусти члка до гва-ви, да иде съ вашега члка до Батръ Ищфа, у то съ разуме гву-ви. За тои да знае гво-ви, ере не може съда послати, поне требе да послемо съ чть,[2] како се пада; и паки имамо и доста непрїятели и врамаши, тако не могу ни такои ходити люе, ну да учини гво-ви тако,

[1] Cuvêntul сжцу este îndreptat din plural. сжце.   [2] În original: чть.

како да пошлете ваше члка до Батръ Ніщфана, како да ни да книгȣ ѕа верȣ, како да ми ходи люе слобони до нега, и слобони да дондȣ; та варе како ще направи, а гво-ви да ми порȣчите. Н кънда кете послати до Батръ Ніщфа, ѡ да ѡтиде, и Гапа, ере ни ѕнае и рѣчи; и паки ѕа свакою работȣ азь съ каѕа Гапарȣ, та ще каѕа гвȣ-ви. Н бь ви вели.

† Іѡ Барава Мла вѡева, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри приіателе. сжцȣ и прагаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basaraba voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scriem multă sănătate bunilor și dulcilor noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și despre acésta vĕ daŭ de șcire domnieĭ vóstre, de ce mĭ-ațĭ recomandat ca să-mĭ trimet omul la domnia vóstră, ca să mérgă cu omul vostru la Batăr Iștvan, întru acésta v'am înțeles pe domnia vóstră; pentru acésta să scie domnia vóstră că nu pot acum trimite, căcĭ trebue să trimitem cu cinste, precum se cade. Și ĭarășĭ, avem destuĭ neprietenĭ și vrăjmașĭ. Astfel nu ne pot umbla ómeniĭ; ci să facă domnia vóstră așa, ca să trimitețĭ pe omul vostru la Batăr Iștvan, ca să ne dea carte de credință, ca să-mĭ umble slobozĭ ómeniĭ la dênsul, și slobozĭ să vină. Și vare cum vețĭ face, apoĭ domnia vóstră să-mĭ dațĭ de șcire. Și când vețĭ trimite la Batăr Iștvan, să mérgă și el, Gașpar, pentru că ne scie și vorbele. Și ĭarășĭ pentru orĭ-ce afacere, eŭ am spus luĭ Gașpar, și el are să vĕ spue domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 116.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie luĭ Battori Ștefan că bucuros priimesce ca ómeniĭ din Ungaria să umble liber cu negoțul în Țara-Românéscă, ĭar supușiĭ sêĭ să se bucure de aceĭașĭ libertate în Ungaria. Condițiunea ce pune însă este ca Battori să gonéscă pe vrăjmașiĭ sêĭ de acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 105. Pecetia în față.

† Мȣдромȣ и храбромȣ и племенитомȣ и ȣвъсекои четн-славе дотонномȣ и моемȣ ротелю Батръ Ніщванȣ, іадвавнро крале и шпа въсои Ȣгръско ѕемлю и ардескога воевода, мно ѕравїе и никое поклоненїе прїноси гвȣ-ти, снь гва-ти, Іѡ Басара Мла воевода и гнь въсеи ѕемли Ȣгровлахиско. Ї ѡ се дава ȣ ѕнанїе гво-ти, ѕа що ни си порȣча ѕа работȣ

кѹпце, да ходе слобонн, да кѹпчюе, а гво-мн смъ ра за тон, до[1] ходе снромасн слобонн, да се хране; мака н дњка, варе кто ще донтн да кѹпчюе ѵ землю гва-мн, па слобонн да се врате; н нашн кѹпцн слобоно да кѹпчюе тамо, токо да нжене гво-тн нашн врамашн ѿ тѹїа, да не чнне скадалѹ наше люде. А вашн ннца да се не бое. А на то е вера н дѹша гва-мн, н вера н дѹша болѣро гва-мн, ере нѣ ннако. Н бь тн ѹмножн ле.

† Їѡ Бара Мла вѡев, [L. P.] мнлтїа бжїа гнь.

† Inţeleptuluĭ şi vitézuluĭ şi celuĭ de viţă şi de tótă cinstea şi slava vredniculuĭ şi parinteluĭ meu Batăr Iştvan, ĭadvarbirăŭ al craĭuluĭ şi şpan a tótă ţara Unguréscă, şi voevoda ardelenesc, multă sănătate şi închinăcĭune plecată aduce domnieĭ-tale, fiul domnieĭ tale Iω Basarab cel Tînĕr voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică. Şi despre acésta dăm de şcire domnieĭ tale, pentru ce ne-aĭ recomandat în afacerea negustorilor ca să umble liberĭ spre a negoţi, apoĭ domnia mea sunt bucuros de acésta, ca să umble supuşiĭ liber şi să se hrănéscă; măcar şi astăzĭ, orĭcine vrea ca să vie să negoţéscă în ţara domnieĭ mele, ĭarăşĭ liber să se întórcă; şi negustorii noştri liber să negoţéscă acolo. Numaĭ să îndepărteze domnia ta pe vrăjmaşiĭ noştri d'acolo, ca să nu facă scandal ómenilor noştri; ĭar aĭ voştri de nimic sa nu se téma. Şi întru acésta este credinţa şi sufletul domnieĭ mele, şi credinţa şi sufletul boerilor domnieĭ mele, căcĭ altfel nu este. Şi Dumneḑeŭ să-ţĭ îmmulţéscă aniĭ.

† Iω Basarab cel Tânăr, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 117.

Basarab voevod cel Tînĕr mulţămesce Braşovenilor că aŭ prins pe nisce hoţĭ de caĭ şi cere ca să li se taĭe capetele, ĭar caiĭ să fie înapoĭaţĭ celor în drept.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 81. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Мла Басараба вонево н гнь въсен земан ѹггровлахїнскон, пнше гво-мн мно здравне добрн прнѩтеле гва-мн, сѫцѹ кралевѹ н дванадесе пръгаро ѿ Брашѡ. Н по се дава знанне вашем прнѩтествѹ за тннзн злотвоцн, що н сте ѹхватнлн, а гво-мн за тѹн слѹжбѹ поклѣнѣ се н нма вн ха вашемѹ прнѩтествѹ, како мон добрн прнѩтеле н сѹседо. Н такон се пада да бѹде мн добрь н чнсть н правда по-междѹ намн, ере н бь правдѹ любн. Н тезн злотвоце, како н смо мн ра, такон е ра н гнь кра, ере н нашон земле зло чнне н вашѡн. А па конн, що сѫ ѹзетн нашн снромахо, да вн наѹчн бь, да н се повратн добнтќь; а тезн злотвоце, да н се главе ѿкннѹ. Н бь вн веселн.

† Їѡ Бара Мла вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прнѩтеле гва-мн, сѫцѹ кралевѹ н дванадесе пръгаро ѿ Брашѡ.

[1] до în loc de да.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba cel Tânăr voevoda și domn a tóta ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ crăesc și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov. Și după acésta, daŭ de șcire prieteniéĭ vóstre despre aceĭ rĕŭ-făcătorĭ, ce i-aţĭ prins. Apoĭ domnia mea pentru acéstă slujbă mĕ închin și vĕ am har prieteniéĭ vóstre, ca unor bunĭ prietenĭ aĭ meĭ și vecinĭ. Și așa se cade să fie pace bună și curată, și dreptate între noĭ; pentru că și Dumneḑeŭ iubește dreptatea. Și de aceĭ rĕŭ-făcătorĭ, precum noĭ suntem bucurosĭ, astfel este bucuros și domnul craĭul; căcĭ eĭ fac rĕŭ și ţăriĭ nóstre și celeĭ a vóstre. Și ĭarășĭ caiĭ, carĭ sunt luaţĭ de la supușiĭ noștri, povăţuéscă-vĕ Dumneḑeŭ ca sa li se înapoieze averea; ĭar acelor rĕŭ-făcătorĭ, să li se rupă capetele. Și Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tênĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ crăĭesc și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov.

No. 118.

Basarab vodă cel Tînĕr arată Brașovenilor ce serviciĭ le-a făcut pănă acum, cum a oprit pe Alibeg ca să nu vină asupra-le și l'a îndreptat spre Sibiŭ; cum aci l'a sfătuit ca să nu jefuĭască ţara lor, fiind-că deja o pustiise dênsul; cum, în fine, el este gata de a da pentru dênșiĭ totul pănă la cămașă, numaĭ să gonéscă pe vrăjmașiĭ sĕĭ dintre dênșiĭ; căcĭ altfel el însușĭ va veni acolo ca sa prĕdeze pe Brașovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 86. Pecetia în dos.

† Їѡ Мла Басараба, воевода и гнь въсеи земли Ѹггрѡвлахїискои, пишемо мно здравїе нашим прїиателе, сѫцȣ и дванадесете пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ȣ знанїе гвȣ-ви, варе що ми сте порȣчили, азь добре ви разȣме; се ра да знае гво-ви, ере варе що смо говорили еднȣ и како се смо клели, а азь и съда тои држи. Нȣ да знате за ѡвою работȣ, ере азь бе посла мое люе на Портȣ, та къда бехȣ да доидȣ мои люе к мене, а ѡно и ѡпре Али-бе на Дȣна и не ѡстави и, докле не се сȣ преминȣле све воиске црви; та къда паде Али-бе съ воиске ȣ земле, а ѿ ме прїизва, и нїщїа не съ зна, како да се не чȣе гла за то, и къда се състанȣ съ Али-бега, а ѿ насилова, како да доиде на ва. А азь падо и съ[1] болѣри пре Али-бега, како да га наȣчи бь, да не доиде на ва, поне имамо ми и тъкме съ вами; тако едва и ѡвръниимо на Сиби. Тако къда беше тамо, а ѿ се ȣзговорїи, како да доиде по вашои дръжавȣ, да исхабе; а азь паки падо пре нега и реко мȣ: не има що чинитї, поне си съ посла азь тамо люе, та сȣ исхабили и запалили, и сви се сȣ скрили; за тои па га ѡвръиȣ. За тои ви говори: азь дръжи ми и

[1] Urméză cuvêntul șters Алибега.

прадѹ с҃ вами, и да си ще све из-ра ва, токо да ѿстане с҃ кошѹлю, и посла си ще и люе до ц҃ра, како докле бѹде азь, да ви се не исхабе нища, мака да не бѹде ни еднѹ ми ѿ Тѹрци с҃ кралиа; али ако ѹчините и ви, варе колици врамаши и непрїатели има, да и изгоните; а ако не ѹчините тако, а ви да знате, ере са ще доити да ви исхаби. И ваши апоклисари и кѹпци да доидѹ слобони и да ѿтидѹ, на верѹ гва-ми. И бь ви вели.

† Іѡ Бараб вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши прїателе, сѫцѹ и пръгаро ѿ Брашо.

† Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scriem multa sănatate prietenilor noștri, județuluĭ și celor douĭsprećece pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta daŭ de ścire domnieĭ vóstre, că orĭ-ce mĭ-ațĭ orênduit, eŭ bine v'am înțeles. Drept aceea să scie domnia vóstră, că ceea ce am vorbit odată și precum ne-am jurat, apoĭ eŭ și acum aceea țin. Dar să scițĭ de acel lucru, că eŭ am fost trimis pe ómeniĭ meĭ la Pórtă, și când era să vină ómeniĭ meĭ la mine, atuncĭ ĭ-a oprit pe eĭ Alibeg la Dunăre și nu-ĭ-a lăsat, până ce n'aŭ trecut tóte oștile împĕrătescĭ. Și când pică Alibeg cu oștile în țară, apoĭ el mĕ chemâ, și nimica n'am sciut, căcĭ nu se auđise nicĭ-o veste despre acésta. Și când m'am întîlnit cu Alibeg, el zori ca să vină în potriva vóstră; atuncĭ eŭ am căđut și cu boeriĭ înnaintea luĭ Alibeg, ca să-l povĕțuéscă Dumneđeŭ, să nu vie asupra vóstră, căcĭ avem pace și tocmire cu voĭ. Ast-fel, de-abĭa ĭ-am întors asupra Sibiuluĭ. Dar, când fu acolo, apoĭ el se sfătui ca să vină prin ținutul vostru să-l strice, atuncĭ eŭ ĭarășĭ am căđut înnaintea luĭ și ĭ-am đis: nu aĭ ce face, căcĭ eŭ însu-mĭ am trimis acolo ómeniĭ de au stricat și aŭ ars, și toțĭ s'aŭ ascuns. Cu acésta ĭarășĭ l'am întors. Pentru aceea, vĕ grăesc: eŭ țin pace și dreptate cu voĭ, și așĭ voi totul să daŭ pentru voĭ, măcar de aș rĕmânea numaĭ cu cămașa, și așĭ trimite și ómenĭ la împĕratul, ca până când voiu fi eŭ, vouĕ să nu vi se strice nimic, măcar de n'ar fi nicĭ-o dată pace de la Turcĭ cu craĭul; numaĭ dacă vețĭ face și voĭ, ca orĭ-câțĭ vrăjmașĭ și neprietenĭ avem, să-ĭ isgonițĭ. Iar de nu vețĭ face așa, atuncĭ voĭ să scițĭ, că însu-mĭ voiu veni ca să vĕ prad. Iar soliĭ și negustoriĭ voștri să vină slobozĭ și să se ducă, pre credința domnieĭ mele. Și Dumneđeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneđeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 119.

Basarab voevod cel Tînĕr cértă pe Brașovenĭ de ce țin între dînșiĭ pe vrăjmașiĭ seĭ, căcĭ aceștia sunt vrăjmașiĭ întregiĭ creștinĕtățĭ: eĭ aŭ adus pe Vlad vodă asupra

luĭ Vladislav vodă și l’aŭ tăiat; de la Vlad vodă a fugit la Turcĭ și a adus pe Sultan în Țara-Românéscă de a jefuit-o; apoĭ tot eĭ aŭ dus pe Ese-beg asupra Moldoveĭ de a prĕdat-o; apoĭ cu Laĭotă aŭ adus pe Sultan în Moldova și aŭ prăpădit-o; pe Ali-beg la Nicopoli, îndemnându-l asupra Ungurilor. Le cere ca să i se întórcă totul pĕnĕ la un fir de pĕr; Battori și dênșiĭ să trimiță solı ca să jure împreună cu dênsul pentru pace și credință, și așa repede să fie ceea-ce are să fie.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 102. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Мла Басара(ба) воевода и гнь, пишемо мно ꙁдравїе нашн прїıателе, сжцȣ и пръгаре ѿ Брашв. И ѡ се дава ȣ ꙁнанїе, що мн сте порȣчнлн, аꙁь вн раꙁȣме; се ра вн говорн: како да мнслн аꙁь ва съ добродѣте, ере држжате врамашн мон мегю вамн? Алн да ꙁнате н да се домншлѣте, ере сȣ поголемн вашн врамашн, ере сȣ врамашн всемȣ хрнстїанствȣ. Поне прежде донесоше Вла воевода на Власлава воевода и посеко е; пото побегѡ ѿ Вла воевода ȣ Тȣрце, та ꙁанесо цра ȣ влакȣ ꙁемлю та ю ꙁатрн, како ꙁнате; пто ѿнесо Есе-бега на Молдов, па ȣ нꙁгȣбн, како ꙁнате; пото съ Лаишто ѿнесо цра ȣ Молдовȣ и иꙁгбн Молдова; ȣ то ꙁанесо ѡнн н тн хнтленн Алн-бега на Инкопо, и ѡнн ꙁанесо и наȣчн Алн-бега на Ȣгре. Ȣ то внте и домншлıате се, ере съда не ходе ѡнн ꙁа вашȣ добродѣте, нȣ ходн ѡнн ꙁа вашȣ ꙁло; та ако щете да се вратн аꙁь съ добродѣте, а вн скоро да пȣстнте до Батрь Нщфана, да чȣе, ере мон врама е ѡсрамоте, и мон вра(ж)машн хнтленн, поне вн говорнте, ере е доше бе ꙁнанїе Батрь Нщфанȣ; и пакн, варе що мн[1] се е Ȣꙁе, све да мн се вратн, до едно влано; и да пȣстнте скоро до Батрь Нщфана, да мн ѡставн апоклнсарн и да и кле, н ѿ на да сн пȣстн члка до на, да мȣ се кле, и вн еще да дондете, да се клемо. Тако скоро да е що ще бнтн, да ꙁна ꙁа що ѡпре Тȣрцн. А ако лн нещете нспалннтн сїа всѣ, що пнше, а ѡно що ще бнтн, далеко да е ѿ мою дшȣ. И по-мно да мн не иде члкь бе нсправȣ. И бь вн велн. — И що нꙁрече ва члкь, да верȣете.

† Їѡ Бара ввев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн прїıателе, сжцȣ и пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn, scriem multă sănătate la aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și despre acésta dăm în știre de ceea ce mĭ-ațĭ recomandat, eŭ v’am înțeles. Pentru aceea ve spun: cum să gândesc eŭ vouĕ cu binele, când ținețĭ pe vrăjmașiĭ meĭ printre voĭ? Dar să șcițĭ și să vĕ rĕsgândițĭ că-s maĭ marĭ vrăjmașĭ aĭ voștri, căcı

[1] мн scris d’asupra.

sunt vrajmașĭ aĭ întregeĭ creștinătățĭ: fiind-că maĭ înnainte aŭ adus pe Vlad voevoda în potriva luĭ Vladislav voevoda și l'aŭ tăĭat pe el; după aceea aŭ fugit de la Vlad voevoda la Turcĭ și aŭ adus pe împĕrat în Țara-Românéscă și aŭ jefuit-o, precum șcițĭ. După aceea eĭ au adus pe Ese-beg asupra Moldoveĭ și ĭarășĭ aŭ prăpădit-o, precum șcițĭ. Apoĭ cu Laĭotă aŭ dus pe împĕrat în Moldova și aŭ prăpădit Moldova; întru aceea aduseră eĭ și aceștĭ hitlenĭ, pe Ali-beg la Nicopol și eĭ au adus și aŭ povățuit pe Ali-beg în potriva Ungurilor. Intru aceea vedețĭ și rĕsgândiți-vĕ că acum eĭ nu umblă pentru binele vostru, ci umblă eĭ pentru rĕul vostru. Și dacă voițĭ ca să mĕ întorc cu binele către voĭ, apoĭ voĭ ĭute să trimitețĭ la Batăr Iștvan, ca să aflu că vrăjmașul meŭ este rușinat și aĭ meĭ vrăjmașĭ hitlenĭ, fiind-că voĭ spunețĭ că el a venit fără școrea luĭ Batăr Iștvan. Și ĭarășĭ vare-ce mi s'a luat, totul să mi se întórcă până într'un fir. Și să trimitețĭ grabnic la Batăr Iștvan, ca să-mĭ lase soliĭ și ca să le jure lor, și el ĭarășĭ să trimită pe un om la noĭ, ca să mĕ jur luĭ. Și voĭ încă să venițĭ, ca să jurăm. Și așa repede să fie, ce va fi, să șciŭ pentru ce să opresc pe Turcĭ. Iar dacă voĭ nu voițĭ a împlini tóte acestea ce scriŭ, apoĭ ceea-ce va fi, departe să fie de sufletul meŭ. Și maĭ mult să nu-mĭ vie omul fără ispravă. Și Dumnedeŭ sa vĕ bucure. Și ce va spune omul nostru, să credețĭ.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 120.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor să facă a i se înnapoià vistieria, porfira și tot ce este al sêŭ, dacă vor să aĭbă pace; de asemenea, să libereze pe popa din Zărneștĭ cu fecĭoriĭ luĭ, căcĭ nu sunt în nimica vinovațĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 101. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Барава Мла воевода и гнь всеи землн Ѹгровлахинско, пише гвомн мно здравї и поклоненїе добри прїнателе гва-мн, сжцѸ и вї пъргаре ѿ Брашо. Тѹзи се прилѹчн сию работѹ, како би волѣ бжїа, а пото проси гво-вн, да сте къ гво-мн съ все воле и срце, како смъ и азь къ ва; поне зна за тїе врамаши, ере нѣ ва ница фелѡ, за що мн сѸ Ѹзели тнези внтїна; та зна е е по-добро би било да Ѹчините да мн се връне тоизи внтнїа, за ра да щищѹе съ нега, како да бѹде добро мнозе хрїтианo, неки да е на .г. лioе злн. Ако лн не Ѹчините, що че бити, да е на ваше главе. И па сте Ѹхватили по съ снове си ѿ Зьне; ѡ нѣ вн кри ни; то ра по-добрѣ сокотите, да е добро, да

га ѡставнте ѹ мн҃, н да мѹ вратнте щ҄о мѹ сте ѹзелн. Н за внтнїа н за ѡловн҃ н щ҄о е҃ мое, вратнте;[1] гледате по-добро, да нмамо добродете҃ н мн҃ мегю намн. А па҃ ако[2] не-щ҄ете, да е҃ на ва҃ глава҃ щ҄о че вн҃. Н бь вн велн҃.

† Іѡ҃ Бара҃ Мла҃ вѡев҃, мнлтїа бж҃ı гн҃ь.

Adresa în dos: † Сж҃цѹ н ві҃ пръгаре҃ ѿ Брашо҃.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate și închinăcĭune bunilor prieteni aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Aci s'a întâmplat acest lucru, precum aŭ fost voia luĭ Dumneḑeŭ. Și după aceea vĕ rog pe domnia vóstră, ca să fiţĭ către domnia mea cu tótă voia și inima, precum sunt și eu către voĭ; căcĭ șciŭ despre aceștĭ vrăjmașĭ, că vouĕ nu vĕ este de nicĭ un folos că eĭ mĭ-au luat acea vistierie. Și șciŭ că ar fi maĭ bine să faceţĭ ca să mi se dea înnapoĭ acéstă vistierie, pentru ca să mĕ apăr cu dênsa și să fie spre binele multor creștinĭ, de cât să fie pentru treĭ ómenĭ rĕĭ. Iar dacă nu veţĭ face, apoĭ ce va fi, să fie pe capetele vóstre. Și ĭarășĭ, aţĭ prins pe popa din Zărneștĭ cu fecĭoriĭ luĭ; el întru nimic nu vĕ este vinovat; pentru aceea, maĭ bine socotiţĭ sa fie bine, ca să-l lăsaţĭ în pace, și ca să-ĭ înnapoĭaţĭ ceea-ce ĭ-aţĭ luat. Și despre vistierie și despre porfiră, și ce este al meŭ, înnapoĭaţĭ. Vedeţĭ maĭ bine, să avem bine și pace între noĭ. Și ĭarășĭ dacă nu vreţĭ, să fie pe capetele vóstre ce va fi. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tînĕr, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 121.

Proclamaţiunea luĭ Basarab vodă cel Tînĕr către falnogiĭ, săteniĭ și supușii din ţara Bârseĭ, spunêndu-le că tot răul ce li s'a întîmplat vine de la Udriște și de la domnul săŭ Laiotă, și îĭ asigură că vor avé pace și bine dela Turci, numaĭ să stăruĭască a i se înnapoĭa averea și a nu maĭ asculta de 2—3 ómeni din Brașov, pe carĭ ĭ-a pus Laiotă la masă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 88. Pecetia în faţă.

† Мл҃тїю бж҃їю Іѡ҃ Мла҃ Бараба воевода н гн҃ь въсен земан Ѹгровлахїнскон, пнше гво-мн мно҃ зравїе фалъноче҃ н поре҃[3] н снромахо҃ ѿ земле Бръсе. Н ѡ҃ се҃ вн дава҃ ѹ знанїе,

[1] Scris d'asupra cu aceiaș cernélă vĕnătă. [2] Scris d'asupra cu cernélă maĭ négră. [3] н поре҃ scris d'asupra.

како сиромахо гна-ми кралѣ: то ра да ꙁнаете, поне ево ѿ колико време и години се Ꙋчини ꙁло въ ва, ви да ꙁнаете, ѿ мене ни ено ꙁло[1] нѣ се Ꙋчинило, ни съ мои съвѣ и съ мое ꙁнанїе; нꙋ колико ꙁло се е Ꙋчинило, ѡно ви е Ꙋчини Ꙋдрище и съ гна-мꙋ Лаиѡта, тъиꙁи що ви еде. Поне азъ си поставлѣ главꙋ и се спежа колико бь ꙁнае, и неволѣ се да Ꙋложи въ ва ми и добродете; а ѿ доиде, тъиꙁи вражма, да ми Ꙋчини ꙁло, а ѿ не мже и иичесоже не съБжде, толико мꙋ се слꙋчи та Ꙋꙁе .г. жени и неколико иманїе, а дрꙋго мжество нѣ Ꙋчини иища. То ра ви говори, мали и големе, како къ сиромахо гна-ми кралѣ: ако любите да имате ми и добродете ѿ Тꙋрце, и докле ще бити жи азъ, Тꙋрци да не проидꙋ по моеи ꙁемли да ви пленꙋе, поне си постави главꙋ и речи ꙋ цра, како да бꙋде ми и добродете въ хртїанство; и бь ꙁнае, колико сж азъ спежа, докле сж стигнꙋ ѡвꙋи волю ѿ цра. Али да ви се не мни, ере чини азъ ми ꙁа ра по Лаиѡто, нꙋ чини азъ ꙁа хртїанство; то ра ако ви требꙋе ми, а ви гледанте, поне ево ми е тои иманїе, и дрꙋго що ми е, ѡно е ꙋ рꙋкꙋ Брашовѣно. Тако и ръцете, како що е мое, да ми е врате на тргꙋ, поне ѿ ни ще искатї; та ако ли Ꙋчините такои, да м се вратї иманїе,[2] а ви да чекате ѿ мене ми и добродете. И ево се и ꙁаклинаю на верꙋ и дшꙋ гва-ми, како ще би такои, и докле ще би азъ жи, Тꙋрци ва не те ви плени. Тако сокоте и ви, иꙁ-ра два-три члка ѿ Браше,[3] що и поставлѣ Лаиѡта на трапеꙁꙋ, та те да бꙋдꙋ съ дꙋкати, та иꙁра ни а ви да патите ꙁло? Нꙋ гледанте, ере ва требꙋе ми, да ѡрете и да копаете, да се храните. Тако ево сж посла къ вами, тако що Ꙋꙁхоще, да бꙋде; а ви скоро да ми дасте ꙋ ꙁнанїе, ере по-ꙋ-мно речи неще ходи, нꙋ да ꙁна, ꙁа що ще ꙁапрети Тꙋрци, да не доидꙋ, да ви пленꙋе.

† Іѡ Бара вѡевѡ, [L. P.] милѡтїа бжїа гнь.

În dos scris de aceiaşĭ mână şi cernélă în loc de adresă: † Сїю книгꙋ кто прочте и неще каꙁа сиромахо и въсе лю, мали и велице, а тъиꙁи члкь да е иꙁвръже ѿ ꙁако си и да е прокле ѿ ба.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Tînĕrul Basaraba voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate fălnogilor şi găburilor (sătenilor), şi supuşilor din ţara Bârseĭ; şi despre acésta vĕ daŭ de şcire, ca unor supuşĭ aí domnuluĭ meŭ craĭuluĭ; drept aceea să şciţĭ, fiind-că ĭată de cât timp şi anĭ s'a întêmplat rêŭ între voĭ, voĭ să şciţĭ: de la mine nicĭ un rĕŭ nu s'a făcut, nicĭ cu sfatul meŭ, şi cu şcirea mea; ci cât rĕŭ s'a făcut, acela vi l'a făcut Udrişte şi cu domnul sĕŭ Laĭota, acela care vĕ mănâncă. Căcĭ eŭ mĭ-am pus capul şi am

[1] Scris d'asupra. [2] м се вратї иманїе scris la margine afară din cadrul documentuluĭ şi cu litere maĭ micĭ. [3] ѿ Браше scris la margine cu litere maĭ micĭ.

cheltuit cât Dumneḑeŭ şcie, şi m'am nevoit ca să pun între voĭ pacea şi binele. Iar el a venit, acel vrăjmaş, ca să-mĭ facă rĕŭ; dar el nu a putut, şi nimic nu a isbândit, numaĭ luĭ i s'a întâmplat şi a luat treĭ femeĭ şi câtă-va avere, iar altă bărbăţie nimic nu a făcut. Drept aceea vĕ grăesc vouĕ, celor micĭ şi marĭ, ca unor supuşĭ aĭ domnuluĭ meŭ craĭuluĭ, că dacă doriţĭ să aveţĭ pace şi bine de la Turcĭ, cât voiŭ fi eŭ în viaţă, Turciĭ nu vor trece prin ţara mea, ca să vĕ prade; căcĭ mĭ-am dat capul şi cuvêntul la împĕrat, ca să fie pace şi bine în creştinătate; şi Dumneḑeŭ şcie, cât am cheltuit eŭ până când am dobândit acea voinţă de la împĕrat. Dar să nu vi se pară că eŭ fac pace pentru nasul luĭ Laĭotă, ci o fac eŭ pentru creştinătate. Drept aceea, dacă vĕ trebue pace, apoĭ voĭ căutaţĭ, căcĭ ĭată acea avere, şi altă ce maĭ am, ea este în mâna Braşovenilor. Ast-fel spuneţi-le, că ce este al meŭ, să mĭ-l întórcă îndărăt; căcĭ de la dênşiĭ o voiu cere. Şi dacă veţĭ face aşa, ca să mi se înnapoĭeze averea, apoĭ voĭ să aşteptaţĭ de la mine pace şi bine. Şi iată că eŭ mĕ jur pe credinţa şi sufletul domnieĭ mele, că aşa va fi. Şi până când eŭ voiŭ fi viŭ, Turciĭ pe voĭ nu aŭ să vĕ prade. Ast-fel socotiţi-vĕ şi voĭ, pentru doĭ-treĭ ómenĭ din Braşov, ce ĭ pune Laĭotă la masă, şi vor să fie cu ducaţĭ, apoĭ din pricina lor voĭ să păţiţĭ rĕul? Dar căutaţĭ, căcĭ vouĕ vĕ trebuesce pace, ca să araţĭ şi săpaţĭ, să vĕ hrăniţĭ. Şi aşa ĭată, am trimis la voĭ, ast-fel ce veţĭ voi, să fie. Iar voĭ de grabă să-mĭ daţĭ de şcire, căcĭ după maĭ multe vorbe nu vréŭ să umblu, ci să şciŭ pentru ce am să opresc pe Turcĭ, să nu vină să vĕ prade.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

În dos în loc de adresă: † Acéstă carte cine o va citi şi nu va spune supuşilor şi tutulor ómenilor, celor micĭ şi celor marĭ, acest om să fie lepădat de la legea sa şi să fie proclet de la Dumneḑeŭ.

No. 122.

Basarab voevod cel Tînĕr către Braşovenĭ că s'a trudit pe lăngă Ali-beg ca să nu predea ţara lor pré mult; şi le ḑice ca să trimiţă la domnia sa cât maĭ curênd nişte pârgarĭ bunĭ şi să lase pe ómeniĭ lor să vină liber cu comerciul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 100. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Iѡ Бара Мла воивода и гнь, пише гво-ми много здравїе наше добри суседо и прїателе, сжцу ѿ Брашо и дванадесете пъргаро. И ѡ се ви дава у знанїе за работу Турце, како се съ труди на Али-бе за ваше работу, како да ви не плени помного у ва; али да верУете, ере не може съ мъство, ану съ даванїе, ѿ що можемо дати

ѿ на. Того ра ви говори, како да пошлете нѣкои добри пръгари до на, на верȣ гва-ми,[1] али скоро, и да ѡставите ваше люе слобоии съ кȣплю да хоть по въсе пȣте. И варе цю ви ціе каза ва чловкь Леȣкь, да верȣите, ере сȣ на ре. И бъ вии весели.

† Іѡ Бара воев, мати бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сѫдцȣ и ві пръгари ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab cel Tînăr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri bunĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ din Brașov și celor douĭsprezece pârgarĭ. Și despre acésta vĕ daŭ a șcire de rêndul Turcilor, cum că m'am trudit pe lângă Ali-beg pentru lucrul vostru, ca să nu vĕ prade maĭ mult la voĭ. Dar să credeţĭ, că nu putem cu bărbăţie, ci cu dare, din ceea-ce putem a da dela noĭ. Drept aceea vĕ grăesc, ca să trimiteţĭ niște pârgarĭ bunĭ la noĭ, pe credința domnieĭ mele, dar maĭ curênd, și să lăsațĭ pe ómeniĭ voștri liberĭ cu negoțul, ca să umble pe tóte căile. Și vare ce vĕ va spune omul vostru Leucă, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 123.

Basarab voevod cel Tînĕr către Brașovenĭ ca să întórcă tot ce aŭ luat de la Popa Ivan și de la fecĭoriĭ luĭ; altfel va năpustí cu foc și sabie Zărneștiĭ și Tohanul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 83. Pecetia în dos.

† Іѡ Бара Мла воево и гнь, пише гво-ми сѫдцȣ и ви пръгаре[2] ѿ Брашо міо здравїе, како мои добри прїиателе. Тȣзи ви говори за работȣ попȣ Иванȣ и съ синовиси, да и дасте ми и да и вратите въсе, а гво-ми да ви има ха и сполава. Ако ли нетете, тази да знате, е съ ва и съ въсѣ землѣ да има ми, а съ Зьнещи и съ Тоха ми нечȣ има никъга, нȣ чȣ пȣсти въсегда съ мои ꙗкости ни ро, да и чȣ ражечȣ, и ȣчини[3] и чȣ зло. Ино неще ви. И бь ви вели.

† Іѡ Бара Мла, милатиа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Сѫдцȣ и ві пръгаре ѿ Брашо.

---

[1] Cuvintele на верȣ гва-ми sunt scrise d'asupra cu altă mână și cernélă. [2] În text пръкаре.
[3] În original: и ȣини.

† Iωn Basarab cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov multă sanătate, ca bunilor meĭ prietenĭ. Aci vĕ grăesc de rêndul Popiĭ Ivan și cu fecioriĭ luĭ, ca sa le dațı lor pace și să le întórcețĭ lor totul; ĭar domnia mea să vĕ am har și mulțămesc voué. Dar dacă nu voițĭ, acésta să șcițĭ că cu voĭ și cu tótă țara să am pace, dar cu Zărneștiĭ și cu Tohanul pace nu voiŭ avea nicĭ-o dată, ci voiŭ năpusti tot-d'a-una cu tăria mea neamul lor, și-ĭ voiŭ arde și le voiu face lor rĕŭ. Alt-fel nu va fi. Și Dumnedeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 124.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor că ómeniĭ lor pot veni cu negoț în Țara-Românéscă, precum și negutĕtoriĭ românĭ se pot duce liber la Brașovenı.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 104. Pecetia în față.

† Млтїю бжїею Їѡ Басара Мла воевода и гнь, пише гво-ми мно здравїе и любовное поклоненїе добри прїетеле гва-ми, сжцȣ и дванадесети пȣргаро ѿ Брашо.[1] Ї ѡ се дава ȣ знанїе вашои прїетество, како да доходе ваши люе, да кȣпчюе ȣ землю гва-ми слобони и нища да се не бои, и да нема пагȣбȣ нища ѿ никога. Ако мȣ се ȣчини некои пагȣбȣ ȣ землю гва-ми, а ви да просите ѿ гво-ми, тази пагȣба, да плати гво-ми. А па наши люе да доходе ȣ вашȣ државȣ, те да кȣпчюе слобони, и да и ȣчините книгȣ за верȣ, те да ходе кȣпци слобони, ка-то и на ми, мака и размирица да [има[2]] е, а кȣпци да нема размирицȣ никъда, а нȣ да ходе ваши люе ѡвамо, а наши па тамо, и бе ниедно пагȣбȣ. А на то е вера и дȣша гва-ми; не инако.[3]

† Їѡ Бара Мла вѡев, [L. P.] милтїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab cel Tînăr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor douĭspredece pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta daŭ de șcire prieteniеĭ vóstre, ca să vină ómeniĭ voștri să negutătorésca în țara domnieĭ mele slobodĭ, și de nimic să nu se témă, și să n'aibă pagubă în nimica de la nimenĭ. Iar dacă cuĭva i se va face vre-o pagubă în țara domnieĭ mele, voĭ însă să cerețĭ de la domnia mea, ca acea pagubă să o plătesc domnia mea. Și ĭarășĭ ómeniĭ noștri să vină în țara vóstră, și să negutătorésca slobodĭ și să le facețĭ carte de

[1] În text Брашо.

[2] Scris și apoĭ șters.

[3] Sub pecetie.

credința, și sa umble negustoriĭ slobodĭ ca si în (vreme de) pace, măcar și răzmiriță de ar fi să fie, ĭar negustoriĭ să n'aĭbă răzmiriță nicĭ când, ci să umble ómeniĭ voștri p'aicea, ĭar aĭ noștri ĭarășĭ p'acolo, și fără nicĭ-o pagubă. Iar la acésta este credința și sufletul domnieĭ mele. Altfel nu este.

† Іѡ Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 125.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie slugiĭ luĭ Battori Ștefan și Brașovenilor că, deși a trimis luĭ Battori catastihul vistierieĭ luate și a liberat din fiare pe robiĭ făcuțĭ de dênsul, Battori însă îĭ cere banĭ de rĕscumpărare pentru soçia sa; el nu va da nicĭ măcar doĭ banĭ roșiĭ; pe robiĭ liberațĭ ĭ-a pus la muncă maĭ mare și înferecare; dacă soçia sa va fi liberată, va liberà și el pe fiica luĭ Laiotă și pe Ioana, căcĭ pe acele némurĭ el le-a prins pentru hitlenie.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 107. Pecetia în față.

† Млтїю бжїео Іѡ Мла Барава воивода и гнь, пише гво-м, илн се ще ѡврестн слѹга ротелѣ м Батръ Нщвана, или се те ѡврети сѹде брашовкы, или пръгаре. И ѡ се дава ѹ зианїе гвѹ-ви: поне азъ се неволи мнѡ за-ра добро(де)те, како да се ѹтъмн хртїантво, и апоклисарн си посла, и мнѡ ни ходше речи горѣ и доле; и що ми ре роте м Батръ Нщва, азъ мѹ іспални ре, поне за енѹ работѹ посла, за тънзи вптїа, що ми се ѹзе, да м ѹчинн катастн; азъ сътвори. Дрѹго, паки ми ѹписа за-ра ѡвїа дша (там [1]), що сѹ ѹхватени ѿ мене, та ме ѹпроси. Ѹ то еще мѹ ѹчини волю та и раздрѣши ѿ железа и ѡслобо и. То ра азъ чека, како да ми прїиде и мене нѣкоа исправа; ѡно м не прїиде ни ена исправа, ни за апоклисари, ни за тънзи добить, що щеше да бѹде щи хртїанѡ. А нѹ колико речи сѹ бил до седа, све сѹ били за тѹе речи празни. Поне азъ ѹчини воле ротелю м Батръ Нщванѹ та ѡстави тези дши ѹ слобожєнїе, како да бѹде негова чть и похвала, поне и ѡставише ротеле и да загинѹ, а негово гво и изва ѿ смрти. И ѡвеща се за тези дши, що сѹ тѹн ѹхватени, како да бѹдѹ ѹсвобо. И къга би по се, ѡ ми посла книгѹ та ми ре како сж ѡвеща, да мѹ да за тези дши . в . фло, и еще ми ре, ере сж рекь, да да и старом. То ра оуста, що сѹ говорили, ѡна сѹ лъгали. Нѹ да знаете, що сѹ два цръвени пенези, еще некю датї, да си кѹпи женѹ ѿ хртїане; ере ѡна е била ѹ рѹ погани, нѹ ѡни м ю сѹ послали съ чтїю, а азъ седа да ю кѹпи? Тои не мже би. Нѹ азъ сж говори съ Стефана воево, та кю ѹчини работѹ ѿ онѹи. А за ѡвѹ работѹ, що би празна и не би нища ѿ що сложам, ѡно що ще би, да бѹде на дшѹ тези, що сѹ ѹчинили такои. Поне

[1] там este șters cu condeiul.

такон да ꙁнаете ꙁа ѿвїа дшн, щѡ н ѡслободн ꙁа воле ротелѣ-м Батрꙿ Нщвана, аꙁъ н ꙋложн по-ꙋ-велнкꙋ мкꙋ н въ ѿкованїе. А дрꙋго, ако те ꙋчнн, а то Лаїѡтова дъщн ѡна е дъщн гпрка, а тан е ена жена; тако ако ю ѡслободе ѡна тꙋн, аꙁъ ке ѡслободн дѫщн Лаїѡтова н Нвана; поне тꙋн ꙋднленїе нникое нѣ, ере дѫщн Ланѡтова е дѫщн гпрка, а ѡна е ена ж(ен)а. Тако, ако ке бн, такон ѡно да бꙋде, ако лн не бꙋде такон, ѡно щѡ ке бн, да бꙋде на дшꙋ фїннѡ еѫ. А а сїн рове, щѡ н сѫ ꙋхватн, аꙁъ н сѫ ꙋхватн нꙁра хнтлентво.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iѡ Tînĕrul Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea, fie că se va afla sluga părinteluĭ meŭ Batăr Iștvan, fie că se va afla județul brașovén, saŭ pârgariĭ. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că eu m'am nevoit mult pentru binele, ca să se întocméscă creștinătatea, și solĭ mi-am trimis, și multe ne-aŭ umblat nouĕ vorbe la dél și la vale. Și ceea ce mĭ-a spus mie părintele meŭ Batăr Iștvan eŭ ĭ-am împlinit vorba, căcĭ pentru o afacere: a trimis, pentru acea vistierie, ce mi s'a luat, ca să-ĭ fac luĭ catastih. Eŭ am făcut. Alta: ĭarășĭ mĭ-a scris pentru acele suflete ce sunt prinse de mine și m'a rugat. Intr'acésta încă ĭ-am împlinit voĭa, și pe eĭ ĭ-am scos din fiare și ĭ-am slobodit. Drept aceea eŭ am așteptat, ca să-mĭ vie și mie vr'o ispravă; dar mie nu mĭ-a venit nicĭ o ispravă, nicĭ în privința solilor, nicĭ în privința aceluĭ avut, care era să fie scut creștinilor. Iar câte vorbe aŭ fost până acuma, tóte aŭ fost degéba, cuvinte deșarte. Fiind-că eŭ am făcut voia părinteluĭ meŭ Batăr Iștvan și am lasat acelor suflete slobodenie, ca să-ĭ fie luĭ cinste și laudă; căcĭ pe eĭ ĭ-au lasat parinții lor ca să pĭară, ĭar domnia luĭ ĭ-a scos de la mórte. Și făgăduise pentru acele suflete, ce sunt acolo prinse, că vor fi slobodite. Și când a fost apoĭ, el mĭ-a trimis carte, și mĭ-a spus că așĭ fi făgăduit, ca să-ĭ daŭ luĭ pentru acele suflete 2000 florinĭ. Și încă mĭ-a spus, că eŭ aș fi ḑis, ca să daŭ și bĕtrânuluĭ. Drept aceea, gura, ce a vorbit, ea a mințit. Și să șcițĭ: ce sunt douĭ banĭ roșiĭ, încă nu voiŭ da, ca eŭ să-mĭ cumpĕr femeea de la creștinĭ, căcĭ ea a fost în mânile păgâne, ci eĭ mĭ-aŭ trimis-o cu cinste; ĭar eŭ acum, ca s'o cumpĕr pe dînsa? — Acésta nu póte să fie. Ci eŭ am vorbit cu Ștefan voevod și voiu regula afacerea de acolo. Iar pentru acéstă afacere ce a fost deșartă și n'a fost nimica, din ce am întocmit, ceea ce va fi, să fie pe sufletul acelora, carĭ aŭ făcut așa. Căcĭ așa să șcițĭ pentru acele suflete, pe care eŭ le-am slobodit după voința părinteluĭ meŭ Batăr Iștvan, eŭ le-am pus la muncă maĭ mare și în ferecare. Iar alta, daca voesc să facă apoi: fica luĭ Laĭotă, ea este fată de domn; ĭar aceea este o femee; ast-fel, când o vețı libera pe acésta acolo, eŭ voiŭ libera pe fica luĭ Laĭotă și pe Ioan căcĭ în acésta nu este nicĭ-o mirare, fiind-că fica luĭ Laĭotă este fată de domn, ĭar aceea este o

femee. Și ast-fel, daca va fi așa, apoı să fie; ĭar dacă nu va fi așa, ceea-ce va fi, sa fie pe sufletul finilor eĭ. Și eŭ aceste némurĭ, ce le-am prins, eŭ le-am prins pentru hitlenie.

Nr. 126.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie dómneĭ Marieĭ că se bucură de vestea că a fost scósă din mânile vrăjmașuluĭ sĕŭ (Laiotă) și că Battori Ștefan a luat-o drept fiică a luĭ. Îĭ recomandă să stăruĭască de tatăl eĭ adoptiv Battori și de pârgarii Brașovenĭ ca să o trimiță în țară cât maĭ curênd.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 106. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Басарб Мла воевода и гнь въсеи землн Ѹггровлахинско, пише гво-ми мно здравїе ротелю-ми мош(и)е[1] любїмеи гопогѣ Марїе, мно здравїе. И ѡ се ти дава Ѹ знанїе гво-ти, за що ми си порѹча по наша слѹга, по Петръ; а гво-ми добре ти смъ разѹме за работѹ, ча те е извади бь и прчта бгомтрь и Батрь Шефа ѿ ркѹ нашемѹ врамаш, и съда си Ѹ рѹкѹ наше люде и пѹргаро; за тои захвалѣ и благодари ба; и добре ми се мии гво-ми за тои, и споли Батръ Шефанѹ за тои. И па ни си пѹтна, ча те е Ѹзел'[2] Батръ Стефа, да мѹ си дъщере по бгѹ. За тои добре е Ѹчини, и бити м ке за дшѹ.[3] Тако и ти се давай, да мѹ си дъщере, а ѿ да ти е роте. И па ни си пѹтїи, да Ѹчинїи да Батръ Нїщванѹ; а гво-ми за то разѹме и Ѹчини и пѹти, како че и гво-ти види; али да е тои да ѿ гво-ти. И говори, да мѹ си дъщере, и потрѹди се и потави си ре на пръгарїе, и моли се ротелю-ти Батрь Шефанѹ, да те пѹсте скоро, те да доиде. Ако ли види, ча не може ница Ѹчини и не може скоро доити, а ти ме проти, и гво-ти да си простена ѿ мене, ере дота се неволнса съ болѣри гва-ми, тако нема що да Ѹчини; ере тебе ти се слѹчи та ходи ѿ рѹке до рѹке, та нема що чи.[4] И бь ти Ѹмножи лета гво-ти. И що изрече Петрѹ, да верѹе.[5]

† Іѡ Бара мла воев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Ротел ми гпе гва-ми Марїе.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate părinte-meŭ tare ĭubiteĭ dómneı Maria, multă sànătate. Și despre acésta îțĭ daŭ de șcire domnieĭ tale, pentru ceea ce mĭ-aĭ orênduit prin sluga nóstră, prin Petru; apoĭ domnia mea bine te-a priceput

[1] În text: ротелю ми моше scris d'asupra cu altă mână, cu altă cernélă și maĭ mĕrunt. [2] În text: пѹстн, ча те ест Ѹзела. [3] и бити м ке за дшѹ sunt scrise cu aceĭași mână și cernélă ca la nota 1. [4] ере тебе ти се слѹчи та ходи ѿ рѹке до рѹке, та нема що чи, idem ca la notele 1 și 3. [5] и що изрече Петрѹ, да верѹе, idem ca la notele 1, 3 și 4.

în afacerea că te-a scos Dumnedeŭ și Prea Curata Maĭcă a luĭ Dumnedeŭ și Batăr Ștefan din mâĭnile vrăjmașuluĭ nostru. Și acum eștĭ în mâĭnile ómenilor noștri și pârgarilor. Pentru acésta laud și mulțămesc luĭ Dumnedeŭ și bine îmĭ pare domniei mele pentru acésta, și-ĭ mulțămesc luĭ Batăr Ștefan pentru acésta. Și ĭarășĭ ne-aĭ trimis (veste) că te-a luat Batăr Ștefan ca să-ĭ fiĭ fiĭcă de suflet. Pentru acésta, bine a făcut, și să-ĭ fie luĭ pentru suflet. Ast-fel și tu dă-te să-ĭ fiĭ luĭ fiĭcă, ĭar el să-țĭ fie ție părinte. Și ĭarășĭ ne-aĭ trimis (veste) ca să fac dar luĭ Batăr Iștvan; ĭar domnia mea de acésta am înțeles, și am făcut și am trimis, precum veĭ vedea și domnia ta. Dară să fie acest dar de la domnia ta și spune-ĭ să-ĭ fiĭ fiĭcă; și trudesce-te și pune vorbă la pârgarĭ și rógă-te de părintele tĕŭ Batăr Ștefan, să-țĭ dea drumul ĭute și să viĭ. Iar dacă vedĭ că nu poțĭ nimica face și nu poțĭ degrabă veni, apoĭ tu ĭartă-mĕ, și domnia ta să fiĭ ĭertată de mine, căcĭ destul m'am nevoit cu boeriĭ domnieĭ mele. Așa, n'am ce să maĭ fac. Căcĭ ți s'a întêmplat să trecĭ din mână în mână, și nu am ce să fac. Și Dumnedeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ tale. Și ce va grăi Petru, să credĭ.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Părinte-meŭ tare (ĭubiteĭ) dómneĭ domnieĭ mele Marieĭ.

No. 127

Basarab voevod cel Tînĕr trimite pe Dragomir la dómna Maria cu vorbele sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 94. Pecetia în dos.

† Іѡ Млад Басарава воєвод и гнь, пише гво-ми мнѡ здравїє гжи Мрїи. И ѡ се дава у знанїє гвѹ-тї: тѹзи сж посла Драгомира, та варе елико изрече, а гво-ти да га верѹе, поне сѹ нши рѣчи. И бь те весели.

† Іѡ Басараб вѡевод, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Гжи Марїи.

† Iω Tînĕrul Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate dómneĭ Marieĭ. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale, că acolo am trimis pe Dragomir; și vare câte va spune, ĭar domnia ta să-l credı pe el, căcĭ sunt cuvintele nóstre. Și Dumnedeŭ să te bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Dómneĭ Marieĭ.

No. 128.

Basarab voevod cel Tîner trimite dómneĭ Marieĭ pe Iuga și pe Moș cu cuvintele sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 92. Pecetia în dos.

† Іѡ Млⷣа Барава воивода и гнь, пише гво-ми мно ꙁ(д)равїе гже-ми Марїи. И ѡ се дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ ти, како варе елика изрече Юга и Мо, а гво-т да и верꙋе, поне сꙋ наши речи. И бь те весели, амі.

† Іѡ Бара вѡев, мatїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Гже Марїи.

† Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate dómneĭ mele Mariei. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ tale, cum că vare câte vĕ va spune Iuga și Moș, ĭar domnia ta să-ĭ credĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre. Și Dumnedeŭ să te bucure. Amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Dómneĭ Marieĭ.

No. 129.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite pe ~~Pe~~tru cu vorbele sale la dómna Maria.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 58. Pecetia în dos.

† Матїю бжїею Іѡ Бара Мла воево и гнь, пише гво-ми мно ꙁравїе гпоже Марїе, ї ѡ се ти дава ꙋ ꙁнанїе, ере тка поламо Петръ, та варе елика изрече къ гво-ти, а гв-ти да га верꙋе, ере с ре гва-ми истини, иꙁ въсего наше срце. И бь ти ꙋмножи лета.

† Іѡ Бара Мла вѡев, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Гпоже Марїе.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate dómneĭ Marieĭ, și despre acésta îțĭ daŭ de șcire, că acolo am trimis pe Petru, și vare câte va spune către domnia ta, apoĭ domnia ta să-l credĭ, căcĭ sunt vorbele adevĕrate ale domnieĭ mele, din tótă inima nóstră. Și Dumnedeu să-țĭ îmmulțéscă aniĭ.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Dómneĭ Marieĭ.

No. 130.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor ca să prindă pe slugile sale Vintila logofĕtul și Caloïan, cărora el le dĕduse 60.000 aspri ca să-ĭ cumpere maĭ multe lucrurĭ, ĭar dênșiĭ, în loc să i le aducă, le-a dat vrăjmașuluĭ sêu Vlad Călugărul, pe care Brașoveniĭ trebue numaĭ decât să-l alunge din mijlocul lor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 89. Pecetia în dos.

† Iѡ Млⷣа Баⷭ҇раⷠ воиводa и гнь, пише гво-мї мно здравїе прїателе гва-ми, сѹцѹ ѿ Брашо и дванадесе пръгаро, и ѡ се вї дава знатї, ере що молѣхмо ѿ Ба зара ми, а Бь и прчиста даде, та ме е ѹзе гнѹ-ми кра ко себе слѹгѹ вениѡ, и да имамо ми добръ, и да ни се хране лю́е слобоно и доброволно, и ваши и наши лю́е да си тръгое ѹ ми. За тои и прииатество-ви да сте рарстъни и вели. И па, има нѣкои слѹге вер'ни ѹ кѫщѹ гва-мї, на име Вити логофе и Калоена, та ми сѹ ѹзе . ꙃ . а ., та сѹ вили кѹповали с теми а. кахе и хадее и чаши сребрънї и дрѹге скѹле сребрънї. Та ви проси како да и ѹхватите, да ми извадите имание ѿ ни, да ми не загине, и да ви не ѹтече ѿ ваше рѹке, дори ми се не да имания; ере не ще ѡстави да ми бѫде парѹбѹ; нѹ ще полатї ѹ гна кралѣ та ще проси ѿ ваше главѹ; ере се смъ ѹхвати ѹ гна-мї кралѣ, како негови лю́е да не има ѿ гво-ми ни едно парѹбѹ; та сокоти(те) ере ѡни не ми сѹ ѹзели имание ѹ размири, нѹ и смъ да ѹ ми, да ми кѹпи що и смъ реклъ; а ѡни побего ѹ ваши мео и ѹ ва седе, та пию мою иманїе с вами. Гледаите та ѹчїните како е добр, иманїе да ми доиде па на рѹкѹ, ере не ми е ѹзе врама гва-ми Калѹгера тоган иманїа, нѹ и сѹ ѡни дали ѿ своїо волю; тако требе да се ище ѿ ни. И па говори гво-мї прїатество ви за тоган врамаша, ере гво-ми има ми ѿ гна кралѣ, а ви га хранїте ѹ ваше хиже и ѹ ваши место. И доходе ѹ змлю гва-ми та ми ѹчиие парѹбѹ. Сокотите ере Тѹрци ищу тоган врамаша, и доста се спежа некнѣ съ Али-бего, та и ѡвръни на Молдовѹ, како знате и сами. Та по-мно да га не чѹе ере седи ѹ ва, нѹ га ѹхватите да га пѹтите ѹ кралѣ; ере ни даде; Бь та имамо ми добръ, како жаловамо. Тако, не требе да стои ѹ ва врамаши наши. И пото си посла вер'нога слѹга гва-ми Ѡпр, да ви каже радо за ми, що ни е да Бь и гнь кра, та да га верѹете и за ние работе що що и ви изрече, ере сѹ ре гво-ми (и)стиии, и да га дарѹете. И Бь ви вели.

† Iѡ Бара Млⷣа воев, милатїа бжїеа гнь.

Adresa verso: † Прїате гва-ми, сѹцѹ ѿ Брашо, и дванадесе пръгаро.

† Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multa sanătate prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor douĭsprețece pârgarĭ, și despre acésta vĕ daŭ a șcire, că de ce am rugat pe Dumnedeŭ pentru pace, apoĭ Dumnedeu

și Prea Curata ne-au dat, și m'a luat domnul meŭ craĭul pe lângă sine slugă credincıósă, și sa avem pace bună și să ni se hrănéscă ómeniĭ slobod și în bună voe, și aĭ noștri și aĭ voștri ómenĭ să facă negoț în pace. Pentru aceea și Prietenia vóstră să fițĭ bucuroșĭ și veselĭ. Și ıarășĭ, am avut óre-carĭ slugĭ credincĭóse în casa domnieĭ mele, anume pe Vintilă logofĕtul și Caloĭan, și mĭ-aŭ luat 60.000 aspri și aŭ fost cumperat cu aceĭ aspri camhe și hasdee și cupe de argint și alte scule de argint. Și vĕ rog ca să-ĭ prindețĭ și să-mĭ scóteţĭ avutul de la eĭ, să nu mi se pĭardă, și să nu vĕ scape din mâĭnile vóstre, până când nu mi se va da avutul. Căcĭ nu voiu lăsà să-mĭ fie pagubă, ci voiŭ trimite la domnul craĭŭ și voiŭ cere de pe capul vostru. Căcĭ eŭ m'am legat cu domnul meŭ craĭul, ca ómeniĭ luĭ să nu aĭbă de la domnia mea nicĭ-o pagubă, și socotițĭ că eĭ nu mĭ-aŭ luat avutul în vreme de răzmiriță, ci lor le-am dat în vreme de pace, ca să-mĭ cumpere ce le-am ḑis, ĭar eĭ au fugit în părțile vóstre și la voĭ șed, și béŭ avutul meŭ cu voĭ. Căutațĭ și facețı cum este bine, avutul să-mĭ vie ĭarășĭ la mână, căcĭ nu mĭ-a luat vrăjmașul domnieĭ mele Călugĕrul acel avut, ci luĭ l'aŭ dat aceĭa de voĭa lor; ast-fel, trebue să se céră de la eĭ. Și ĭarășĭ vĕ grăesc domnia mea Prieteniei vóstre, pentru acel vrajmaș, căcĭ domnia mea am pace de la domnul craĭul, ĭar voĭ îl hrănițĭ în casele vóstre și în locurile vóstre, și vine în țara domnieĭ mele și-mĭ face pagubă. Socotiți-vĕ că Turciĭ îl cer pe acel vrăjmaș, și destul am cheltuit deunăḑĭ cu Ali-beg și ĭ-am întors asupra Moldoveĭ, cum șcițĭ și înși-vĕ. Și maĭ mult să nu 'l aud că șéde la voĭ, ci prindeți-l, și 'l trimitețĭ la craĭul, căcĭ nouĕ nĭ-a dat Dumneḑeŭ de avem pace bună, precum am dorit. Ast-fel, nu trebue să stea la voĭ vrăjmașiĭ noștri. Și după aceea, am trimis pe credincĭósa slugă a domnieĭ mele, pe Oprea, ca să vĕ spună bucuria pentru pacea ce ne-a dat-o Dumneḑeŭ și domnul craĭul; și să-l credețĭ pe el și pentru celelalte afacerĭ ce vĕ va spune, căcĭ sunt vorbele mele adevĕrate, și să-l dăruițĭ pe el. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iѡ Basaraba cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor douĭ-spreḑece pârgarĭ.

No. 131.

Basarab voevod cel Tînĕr către Brașovenĭ că Battori Ștefan este cu dênsul în pace și în bine și că ĭ-a trimis pe o slugă a luĭ ca să însoțéscă pe soliĭ sĕĭ la rege.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 46. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Бараба воевода и гнь, пише гво-ми мои слакіи и добрїи прїателе гва-ми, сжцꙋ и пръгаре ѿ Брашо, мно здравїе и любоно[1] поклоненїе прїноси гво-ви. И ѡ се

[1] În text лобовно.

нма ха гво-вн, ере ме есте добрн прїателе, сполавам гвȣ-вн; ҁа то да ҁнае ваша мать, како Батрь Нщфа е мн сь мн н добро, н посла е свон веpн слȣге, та мн ȣҁехȣ мон поклнаре сь велнко чьтнѡ, та ѡтндохȣ на гна кралѣ. Ҁа то ра да се радовате н веснте се, ере гво-мн смь сь[1] гво-вн ȣ мн сь вьсе срце. Н вн бȣдѣте сь мн н сь прїатество кь гво-мн. Н бь вн ȣмножн лѣта гва-вн вьсѣ[2] ва, амн. Н варе колнка нҁрече Да, да вѣрȣете. Пн Ю вı днь.

† Іѡ Бара вѡев, мать̈ бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Слакн н добрн прнıате гва-мн, сѫцȣ н прьгаре ѿ Брашовȣ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ dulcĭ și bunĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov, multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre; și după aceea, am har domnieĭ vóstre, că-mĭ sunteţĭ bunĭ prietenĭ, mulţămesc domnieĭ vóstre. Pentru aceea să știe Grațiositatea vóstră, cum că Batăr Iștvan îmĭ este cu pace și cu bine. Și a trimis credincĭósele sale slugĭ și mi-aŭ luat pe soliĭ meĭ cu mare cinste, de aŭ mers la domnul craĭul. Pentru acésta să vĕ bucurațĭ și să vĕ veselițĭ, ca domnia mea sunt cu domnia vóstră în pace cu tótă inima, și voĭ fițĭ cu pace și cu prietenie către domnia mea. Și Dumnedeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre vouĕ tutulor, amin. Și vare câte va spune Dan, să credețĭ. Scris în Iunie a 12 dị.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Dulcilor și bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 132.

Septembrie 13. Basarab voevod (cel Tînĕr) către Brașovenĭ că s'a facut pace, că pe solul regeluĭ l'a petrecut cu cinste și că le trimite în solie pe credincĭosul sĕŭ boĭer Vintilă stolnicul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 122. Pecetia în dos.

† Матїѡ бжїѡ Іѡ Басара воевода н гнь, пнше гво-мн мно ҁравїе н любонoе поклоненїе прнносн гв[3] добрнн прнетеле гва-мн, сѫцȣ н пȣргаро ѿ Брашо. І ѡ се дава ȣ ҁнанїе гво-вн, да ҁнаете, ере сь бжїѡ хотѣнїе даде бь мн н добродете, н ето поклнсара кралеве светлостн проводнмо сь чьтнıю, н тка полaмо нашега верна жȣпа Внтнль стонн сь речн до гво-вн. Тако варе елнка нҁрече кь гво-вн, а вн верȣете, ере сȣ нашн речн нстннн. Н бь вн ȣмножн лета. Пн Се . гı .

† Іѡ Бара вѡев, мнать̈ бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прнетеле гва-мн, сѫцȣ н пȣргаро ѿ Брашо.

---

[1] În text сь смь. [2] În text сьсѣ. [3] Adică гво-вн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea, multă sănătate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov; şi despre acésta daŭ de şcire domnieĭ-vóstre ca să şciţĭ, că cu voinţa dumneḑeéscă a dat Dumneḑeŭ pace şi binele, şi ĭată pe solul luminăţieĭ crăescĭ l'am petrecut cu cinste, şi acolo am trimis pe credincĭosul nostru jupânul Vintilă stolnicul cu cuvinte către domnia vóstră. Astfel, vare câte va spune către domnia vóstră, apoĭ voĭ să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ. Scris în Septembre 13.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 133.

Februarie 28. Basarab voevod cel Tînĕr se plănge Braşovenilor că, deşi dênsul l-a apărat de Turcĭ, ĭar cu Ştefan Battori are pace şi jurămênt, totuşĭ pribegiĭ, vrajmaşĭ aĭ sĕĭ, se ridică din mijlocul lor, se duc în Moldova cu Secuiĭ şi-ĭ fac stricăcĭunĭ în ţară. Trimite sol la Braşov pe Piper stolnicul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 37. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Басараба воевода и гнь, пишемо мно здравїе наши препочътени и слакн сꙋседи и прїателе, сжцꙋ и .вї. пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ꙋ знанїе гвꙋ-вн [1], ево како се неволи из-ра ми, и азь ѿ що може азь вн защити ѿ Тꙋрце, и съ роте-ми Батръ Ищфа азь има ми и клеве, и ѿ съда на пре има надедꙋ, какои по боле да си ꙋтръдимо [2] ми и клеве, и азь до съда дръжи прадꙋ, како се съ ѡбеща. А ѿ ва види, ере ни една прада нѣ, поне се чините, ере сте прави къ на, а наши врамаши, ѡни се дигнꙋ ѿ мегю ва тере їдꙋ на Мoдoвꙋ и съ Секꙋе, та ми исхабе ꙋ землю, тако па се вракꙗ мегїо ва и едꙋ и пїю ꙋ ваше хїже. Ꙁа тои се чꙋди, на кои верꙋ се ще наслони? Тоган ра проси ви, како мои добри прїатели, како веке тои да се не чини, и да порꙋчите и ротелю-ми, Батръ Щефанꙋ, како тїе Секꙋи, що сꙋ пошли, а ѡни да се педеса, ї тїе прибе, що се дїгнꙋ ѿ мегю ва, поне ѿ мою землю ꙋ вашꙋ дръжавꙋ ниеднꙋ ꙗицꙋ не се ісхабе. Тако да сокоте ї гво-ви ѡ се; ї варе елика изрече на болѣри, жꙋпа Пипе стони, къ гво-вї, да верꙋете. И бь ви велї. Пи Ф .ки.

† Іѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сжцꙋ и ві пръгаро ѿ Брашо.

[1] În original a fost scris la început: ти, care apoĭ s'a schimbat în вви. [2] În text: ꙋтръдимо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn, scriem multă sănătate la aĭ noştri prea cinstiţĭ şi dulcĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov. Şi despre acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre, ĭată cum m'am nevoit pentru pace, şi eŭ din cât pot, eŭ v'am apĕrat de Turcĭ; şi cu părintele meŭ Batăr Iştvan eŭ am pace şi jurăminte, şi de acum înnainte am nădejdea ca şi maĭ mult să ne întărim pacea şi jurămintele; şi eŭ pênĕ acum ţiŭ dreptatea, precum am făgăduit. Iar de la voĭ vĕd că nicĭ o dreptate nu este, căcı vĕ faceţĭ cum că sunteţĭ drepţĭ către noĭ; iar vrăjmaşiĭ noştri eĭ se ridică din mijlocul vostru şi se duc în Moldova şi cu Secuiĭ, de' mĭ strică ţara, şi aşa ĭarăşĭ se întorc printre voĭ, şi mănâncă şi béŭ în casele vóstre. De aceea mĕ mir, pe ce credinţă m-oiŭ rezema? Drept aceea vĕ rog, ca pe aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, că de acum maĭ mult aceea să nu se facă, şi să spuneţĭ şi părinteluĭ meŭ Batăr Ştefan că aceĭ Sĕcuĭ carı s'aŭ dus, apoĭ eĭ să se pedepsésca, şi aceĭ pribegĭ carĭ se ridică din mijlocul vostru, căcĭ din ţara mea în ţara vóstră nicĭ un oŭ nu se atinge. Ast-fel să socotiţĭ şi domnia vóstră despre acésta, şi vare câte vĕ va spune boerul nostru jupânul Piper stolnicul către domnia vóstră, să credeţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Februarie în 28.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 134.

Basarab voevod cel Tînĕr către Braşovenĭ ca să-ĭ trimiţă douĭ zidarĭ bunĭ, unul care să scie să învelésca cu olane, şi cel-alt care să-ĭ facă o mănăstire de cărămidă şi pétră.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 72. Pecetia în faţă.

† Їѡ Мла Басараба воивода и гнъ, пише гво-ми добри пріате гва-ми, сѫцꙋ и пръгаро ѡ Браше. И такози ви говори и проси, како мои добри пріателе, поне ви сѫ и пръво проси за два добра зидара, еди що ще зна да покріе съ керамидо сковено, а дрꙋги да ми чини .а. монасти ѡ керамидꙋ и съ каменіе. Сего ра ви моли, пꙋстѣте ми и, а гво-ми да и платі како ще биті право. И паки да се нища не бое за некою работꙋ или за рамирицꙋ, поне бь тои не да бꙋ како ще би, тако ми ба небенога и тако ми дшꙋ и верꙋ, нища да се не бои. И що изрече ншъ слꙋга Балотѫ, да га верꙋите. И бь ви весели.

† Їѡ Бара Мла вwев, [L. P.] милтіа бжіеа гнь.

† Iω Tînĕrul Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov, şi aşa vĕ grăesc şi vĕ rog, ca

pe bunii mei prieteni, căcĭ v'am rugat și mai înnainte pentru douĭ zidari bunĭ, unul care sa șcie să acopere cu cărămidă scobită (olane), ĭar cel-lalt să-mĭ facă o mânăstire din cărămidă și pétră. Drept aceea vĕ rog, trimitețĭ-mi-ĭ pe eĭ, și domnia mea am sa le plătesc după cum va fi drept. Și ĭarășĭ de nimic să nu se témă, de nicĭ-un lucru sau de răzmiriță, pentru că Dumneḑeŭ acésta nu o va da, orĭcum va fi, așa pe Dumneḑeul meŭ cel ceresc, și astfel pe sufletul meŭ și pe credința mea, de nimic sa nu se témă. Și ce va grăi sluga nóstră Balotă, să-l credețĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 135.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite la Brașovenĭ pe Oprea grămăticul cu cărțĭ către dênșiĭ și către vice-voevod.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. nr. 77. Pecetia în dos.

† Іѡ Мла Бара воивода и гнь, пише гво-ми мно ꙁдравие приꙗте гва-ми, сꙋцꙋ ѿ Брашо и дванадесе пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се вї говори гво-мї, како мои добри приꙗтеле, тꙋи си посла слꙋга гва-ми Ѡпрѣ граматн съ книге до ва и до вицъвоиводꙋ, та да мꙋ дасте чл҇ка[1] ѿ ва, да ходи ш-нii, да га не батова нихто пꙋте до виволводꙋ, и ѿ вивоиводꙋ па съ миро да га про(во)ди[2] до приꙗтество-ви. И бь ви вели.

† Іѡ Бара Мла вiвев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-мї, сꙋцꙋ ѿ Брашо и вї пръгаро.

† Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta vĕ grăeșce domnia mea, ca unor bunĭ aĭ meĭ prietenĭ, acolo am trimis pe sluga domnieĭ mele pe Oprea grămăticul cu cărțĭ către voĭ și către vițăvoevodul, și să-ĭ dațĭ un om dela voĭ ca să mérgă cu dênsul, ca să nu-l bântue nimeni pe drum până la vițăvoevodul, și dela vițăvoevodul ĭarășĭ cu pace să-l petrécă până la Prietenia vóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, județuluĭ din Brașov și celor 12 pârgarĭ.

---

[1] Îndreptat din чл҇къ. [2] În text: проди.

No. 136.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie la Brașovenĭ pre credincĭosul și cinstitul și marele sĕŭ boer, pe jupânul Négu.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 98. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю Іѡ Басарабъ Мл҃а воивод и гнь, пїшж гво-ми мно зравїе приꙗтеле нашии, сж҃цꙋ и дванадесете пръгаро брашоскии. И тꙋзи ви дава ꙋ знание приатествꙋ-ви, како тꙋка допꙋти верни и почетении и велики на болѣри жꙋпа Нѣгъ къ гвꙋ-ви; та варе елика изрече къ гвꙋ-ви, а гво-ви да га верꙋите, ере ⟨е⟩ сꙋ истинни наши речи ѿ све работе, що говори ѿ на къ гвꙋ-ви. И бъ вели.

† Іѡ Бараба воевод, милатиꙗ бж҃їа гнь.

Adresa în dos: † Нашж приꙗтеле, сж҃цꙋ и дванадесети пръгаро Брашовꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor noștri, județuluĭ și celor douĭspreḑece pârgarı brașovenĭ. Și ĭată vĕ daŭ de șcire Prieteniei vóstre, cum că acolo am trimis pe credincĭosul și cinstitul și marele nostru boer, pe jupânul Négu către domnia vóstră; și vare câte va spune către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să-l credețı pe el, pentru că sunt adevĕratele nóstre vorbe despre tóte afacerile, ce va spune dela noĭ către domnia vóstră. Și Dumneḑeŭ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și celor douĭspreḑece pârgarı aı Brașovuluĭ.

No. 137.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor să trimiță ómenĭ cum se cade, ĭar nu cum ĭ-a trimis până acum, ca să întocméscă pacea cu dênșiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 82. Pecetia în dos.

† Мл҃тїѡ бж҃їѡ Іѡ Мл҃а Басараба воивода и гнь, пише гво-ми мно зравїе мои добри сꙋседо и приꙗтело, сꙋцꙋ брашоскомꙋ и [1] вı-ти пръгаро. И ѡ се ви дава ꙋ знанїе за-ра работꙋ, що ми сте порꙋчали, а гво-ми добре ви съ разꙋме за све ре, що ми сте пꙋстили по вашега члка; нꙋ ви говори гво-ми, како ѿ съга на-пре, аще любите ми и добродѣтелїе ѿ гва-ми, а ви да знате, да пꙋстите добри люе ѿ ва, да се знаем, що чемꙋ правити и тъмити. А нꙋ да не пꙋстите, како сте пꙋстили до съга, ере ми не требꙋе тъизи люе по-мно, що ми сте пꙋстили до съга; ере съ божїе волю и съ наро гва-ми и съ болѣро гва-ми,

[1] да не пꙋ scris d'asupra.

нма надедꙋ на бга, да мн е плъна волѣ ѿ свѣ стране; тако н ѿ ва, аще любнте мн н добродѣте; а вн пꙋстнте добрн люе, да тъмнмꙋ, ере гво-мн не бранемꙋ ва люе, да не дондꙋ ꙋ ѕемлю гва-мн, кон сꙋ правн н добрн люе; нꙋ да дондꙋ съ ва нправꙋ н прадꙋ. Н бь вн весели.

† Іѡ Бара вѡев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † М(о)н прїіателѡ, сжцꙋ брашеском н пръгаро.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea multa sănătate bunilor meĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi celor 12 pârgarĭ. Şi despre acésta vĕ daŭ de şcire pentru afacerea, ce mi-aţĭ orênduit; ĭar domnia mea bine v'am înţeles pentru tóte vorbele, ce mi-aţĭ trimis prin omul vostru. Însă vĕ spun domnia mea, cum că de-acum înnainte, dacă ĭubiţĭ pacea şi binele dela domnia mea, apoĭ voĭ să şciţĭ, să trimiteţĭ ómenĭ bunĭ dela voĭ, ca să şcim ce vom face şi tocmì. Dar să nu trimiteţĭ precum aţĭ trimis până acum, căcĭ nu-mĭ trebuesc aceĭ ómenĭ maĭ mult, pe carĭ mi-ĭ-aţĭ trimis până acum, pentru că cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ şi cu norocul domnieĭ mele şi al boerilor domnieĭ mele, am nădejdea la Dumneḑeŭ, ca să mi se împlinéscă voĭa din tóte părţile; astfel şi dela voĭ, dacă ĭubiţĭ pacea şi binele. Iar voĭ trimiteţĭ ómenĭ bunĭ ca să ne întocmim, căcĭ domnia mea nu oprim pe ómeniĭ voştri ca să nu vină în ţara domnieĭ mele, pe aceĭa carĭ sunt ómenĭ dreptĭ şi bunĭ; însă să vină cu a vóstră ispravă şi cu dreptate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi pârgarilor.

No. 138.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie «dulceluĭ şi bunuluĭ sêŭ prieten jupânuluĭ Hanăş Creţul şi jupânuluĭ Paul» din Braşov în privinţa vrăjmaşilor sêĭ, pe carĭ Braşoveniĭ nu vor să-ĭ alunge; îĭ vestesce despre luarea oraşelor: Scutari, Kroja, Drivasto, Alessio şi Jabiĭac.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 95. Pecetia în dos.

† Матїе бжїю Іѡ Мла Барава воиво н гнъ, пїше гво-мн мно ѕравне слако н добромꙋ нашем приіателю, жꙋпанꙋ Ханжшꙋ Крецꙋ н жꙋпан Паꙋ[1]. Н такоѕн дава ꙋѕна твоен матъ ѕа тенѕн врамашн, що ходе медꙋ ва, та н хле давате н дръжнте н; тон нѣ

[1] н жꙋпан Пав scris d'asupra.

добрѣ, нȣ и истерѣте ѿ ва, поне вие и бите истерали, кѫда би била ваша волю, ни едн ѿ ни не се би сврътѣ медȣ ва. Поне гво-ми да зна кѫда доходе ωни, азъ и би ωще на Клȣ ȣдари и распа, али и не зна; а вие и знате кѫда доходе, и нещете да и истерите ѿ ва и да и разгнате ѿ ва, нȣ и храните. Нȣ ти говори, како моем слакомȣ и добрȣ приıателю, да не бȣде тази, ере не добрѣ. И дава знати твоеи мати, ере ми донде гла ѿ цра, како е ȣзе тен гра: Скедерне е ωбое ѿ све стра, и два гра е ȣчини ко Скедерне, и Крȣигра е ȣзе и Древо и Ле и гра Жабнıа, и земла сва е ȣзе, а хто не се да, ω и е мъжие посекѫ, а жьни и деца роби; тои зна. А паки, твое мать, що зна ѿ тои странȣ, а ти ми дан знати, бȣди ѿ що гла знае, и да зна и гво-ми; ино нѣ; и бъ вели. — И паки за тен врамаше, како да ми изнанде твое мати, съ чие съвето ходе и що чекаю и чие речи и ωкротнва, та ходе по тȣи, тои варе сȣ ȣ ни некои речи ѿ болѣре наше, или како и е работȣ; тои ми ωбрещете, ере ви прош, мои приıат(ел)ие.

† Іω Бара вωевда, мтіа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приıателе гва-ми, жȣпанȣ Ханѫшȣ Крецȣ и жȣпанȣ Паȣлȣ ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate dulceluĭ și bunuluĭ nostru prieten, jupânuluĭ Hanăș Crețul și jupânuluĭ Paul. Și ast-fel daŭ de șcire Grațiosităţiĭ tale în privința acelor vrăjmași, carĭ umblă printre voĭ și lor pâîne le dațĭ și iĭ țineţĭ. Acésta nu este bine, ci alungați-ĭ de la voĭ; căcĭ voĭ ĭ-ațĭ goni pe dênșiĭ, dacă acésta ar fi voința vóstră, nicĭ-unul dintre eĭ nu s'ar învîrti printre voĭ. Căcĭ domnia mea să șciŭ când eĭ vin, eŭ ĭ-așĭ fi lovit încă la Cluj și risipit, dar nu-ĭ șciŭ; ĭar voĭ iĭ șcițĭ când eĭ vin, și nu voițĭ să-ĭ isgonițĭ și să-ĭ depărtațĭ de la voĭ, ci-ĭ hrănițĭ. Ci îțĭ grăesc ție ca dulceluĭ și bunuluĭ meŭ prieten, ca să nu maĭ fie acésta, căcĭ nu este bine. Și daŭ de șcire Grațiosităţiĭ tale, că mĭ-a venit veste de la împĕratul că a luat aceste cetățĭ: Schenderia (Scutari) a împresurat-o din tóte părțile și douĕ cetățuĭ a făcut lângă Schenderie; și Cruigrad (Croja) a luat și Drevost (Drivasto) și Leș (Alessio) și cu cetatea Jabiĭac, și tótă țara a luat-o; și cine nu s'a predat, el pe bărbațĭ ĭ-a tăĭat, ĭar pe femeĭ și copiĭ ĭ-a robit. Asta sciŭ. Și ĭarășĭ Grațiositatea ta, ce șciĭ din părțile acelea, apoĭ tu dă-mĭ a șcire, fie de orĭ-ce veste șciĭ și să șcie și domnia mea. Alt-fel nu este. Și Dumnedeŭ bucure. — Și ĭarășĭ, pentru aceĭ vrăjmașĭ, să-mĭ afli Grațiositatea ta, cu ce sfat umblă eĭ și ce aștéptă și ale cuĭ vorbe iĭ ocrotesc de umblă pe acolo, și óre sunt la eĭ nescaĭ-va vorbe de la boeriĭ noștri, saŭ cum le stă lucrul? Acestea să mi le aflațĭ, căcĭ vĕ rog pe voĭ, prieteniĭ meĭ!

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, jupânuluĭ Hanăș Crețul și jupânuluĭ Paul din Brașov.

No. 139.

Basarab voevod cel Tînĕr se plânge Braşovenilor că eĭ ĭaŭ marfa neguţĕtorilor românĭ şi nu plătesc la termen, nicĭ îĭ lasă a vinde altor neguţĕtorĭ din Ungaria; marfa fiind cumparată de la Turcĭ, domnul este silit să dea legaţĭ pe neguţĕtoriĭ românĭ Turcilor. Afară de acésta, Braşoveniĭ aŭ ridicat vămile. Domnul hotărasce ca neguţĕtorii braşovenĭ să vină la hotar ca să ĭa marfă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 90. Pecetia în dos.

† Їѡ Мл҃а Басараба воевода и гнь, пише гво-ми мно здравїе прїꙗтеле наши, прїꙗтеле сѫцȣ и пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ȣ знанїе гвȣ-ви, како ми дондо та ми се плака[1] сиромаси, кои сȣ кȣци съ кȣплю, та къда и ȣложите ȣ рȣкȣ, а ви не и ȣзимате кȣплю на соро, нȣ и држите и ни не платите; а наши сиромаси ȣзимаю кȣплю ѿ Тȣрци, тере и поставлѣ днь, а ѡни на днь не могȣ платите, ере ви не и платите, да се плати и ѡни ѿ Тȣрце. Тако донесȣ книге ѿ цра, тако ѡни нема ѿ кȣда платити, та и давамо свезани Тȣрце; тако ми сȣ сви кȣпци ȣбожали, ере ни ви и платите, ни ви и ѡставльте, да[2] продавать дрȣѕе кȣпце ѿ ȣгръскȣ землю. И паки, кою кȣплю не ви ѡдражае, а ви не и ѡтавлѣ, да си врати добитъ наза, да ю да, ѿ кога е ȣзе добитък, а нȣ га и запалите пипе, и щете, да и изгȣбите, како сте ȣчинили Драгот. И ваме несȣ съга, како преде, а нȣ и сте величили и ваме. Се ра да знае гво-ви, како ѿ съга ви да се ȣтъкмите съ наши кȣци, тако да доидете, да ȣзимате кȣплю ѿ наше кȣпци на хота; тако наши кȣпци да плаща вамȣ Тȣрце и наше, а ви да плащате Ѹгро, поне ми чине прȣ и ѿ Ѹгре[3] и ѿ Тȣрце. Тако щемо, да е ѿ съда тако. И паки ми се плака и ѿ дрȣгȣ работ, ере и чините пагȣбȣ и съ решето на пипе. Тако да знате. И бь ви вели.

† Їѡ Бара воев, матїа бжїа[4] воев.

Adresa în dos: † Добрїи прїꙗтеле гва-ми, сѫцȣ и ві пръгаро ѿ Брашо.

† Iω Tînĕrul Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate prietenilor noştri, prietenilor judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi despre acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că mĭ-aŭ venit şi mi s'aŭ plâns supuşiĭ, cari sunt negustorĭ cu marfă: ast-fel când vĕ învoiţĭ cu eĭ, apoĭ voĭ nu le luaţĭ marfa la soroc, ci îĭ ţineţi şi nu le plătiţi. Iar supuşiĭ noştri ĭaŭ marfa de la Turcĭ, şi le pun lor ḑiŭa; ĭar eĭ la ḑi nu pot plăti, pentru că voĭ nu le plătiţĭ lor, ca să se plătéscă şi eĭ de

[1] та ми се плака scris la margine afară din cadrul textuluĭ. [2] În original urméză cuvêntul плати care este şters cu condeiul. [3] În text de sigur din greşală: Грех. [4] În text din eróre: Бара.

Turcĭ. Ast-fel (aceştia) aduc cărţĭ de la împĕratul; aşa eĭ n'aŭ de unde plăti, şi iĭ dăm legaţĭ Turcilor. Ast-fel toţĭ negustoriĭ mĭ-aŭ sărăcit, pentru că voı nu le plătiţĭ, şi nicĭ nu-ĭ lăsaţĭ ca să vêndă altor negustorĭ din ţara Unguréscă. Şi ĭarăşĭ care marfă voĭ nu o ţineţĭ (cumpăraţĭ), apoĭ voĭ nu-ĭ lăsaţĭ pe eĭ, ca să-şĭ întórcă averea înnapoĭ, ca să o dea de la cine aŭ luat averea; ci voĭ le aprindeţĭ piperul, şi voiţĭ ca să-ĭ perdeţĭ pe eĭ, cum aţĭ făcut cu Dragotă. Şi vămile nu sunt acum ca înnainte, ci le-aţĭ urcat vămile. Drept aceea să şcie domnia vóstră, că de acum înnainte să vĕ întocmiţĭ cu negustoriĭ noştri, ast-fel ca să veniţĭ să luaţĭ marfă de la negustoriĭ noştri la hotar. Ast-fel negustoriĭ noştri să plătéscă vamă Turcilor şi nouĕ, ĭar voĭ să o plătiţĭ Ungurilor, căcĭ mi se face pîră şi de Ungurĭ şi de Turcĭ. Aşa vrem noĭ să fie de acum înnainte. Şi ĭarăşĭ mi s'aŭ plâns şi pentru alt lucru, că le faceţĭ pagubă şi cu sita la piper. Aşa să şciţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 140.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie la Braşovenĭ pe Staĭco.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 73. Pecetia în faţă.

† Матнѡ бжїѡ Іѡ Басараба Мла воиво н гнь въсен землн Ѹгрѡвлахїнскон, пнше гво-мн мно зравїе мон добрн прїнателе, сѫцѹ н въсе пръгаро ѿ Браше. І ѡ се дава ѹ знанїе ваше млтн, како тѹн посла болѣрн гва-мн, жѹпа Станко; та елнка нма говорнтн къ ваше прїнатество, да верѹете, ча сѹ нашн рѣчн нстннн'н. Н бъ вн веселн.

† Іѡ Бара Мла вwев, мнлтїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi tutulor pârgarilor din Braşov, şi despre acésta daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că trimit acolo pe boĭerul domnieĭ mele, pe jupânul Staĭco: şi câte are să vorbéscă către Prietenia vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele adevĕrate ale nóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tânăr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 141.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie la Braşovenĭ pe Dan şi pe Vîlcea.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 80. Pecetia în dos.

† Мнлтїю бжїю Мла Іѡ Бара воевода и гнь, пише гво-ми миѡ ꙁравїе мои добри прїатєлѣмъ, сѫцꙋ и дванадесети пръгаре ѿ Брашо. И ѡ се да е ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви, како варе що изрече къ ва Да и Влъча, а вїе ѡ све да и[1] верꙋвате, ере сꙋ исти речи гва-ми. И бъ да ви весели, амїнь.

† Іѡ Бара Мла вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Прїателе гва-ми.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Tînĕrul Iω Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece pârgarĭ din Braşov. Şi despre acésta să fie în şcire domnieĭ vóstre, cum că vare ce vor spune către voĭ Dan şi Vîlcea, ĭar voĭ despre tóte să-ĭ credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele adevărate ale domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele.

No. 142.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie pe o slugă a sa la Braşovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 79. Pecetia în dos.

† Млтїа бжїа Іѡ Басара Мла воевода и гнь, пише гво-ми мои добри прїателе мно ꙁдравїе, сѫцꙋ и . вї . пъргаре ѿ Брашо. Тꙋꙁи посла слꙋга гва-ми къ ваше гва, та, варе колика изрече[2] къ гво-ви, да га вървете, ере сꙋ истини рѣчи гва-ми; ино нѣ. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, мнлтїа бжи гнь.

Adresa în dos: † Сѫцꙋ и вї пръгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda şi domn, scrie domnia mea bunilor meĭ prietenĭ multă sănătate, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov. Acolo am trimis pe sluga domnieĭ mele către domnia vóstră; şi ce va spune către domnia vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt adevăratele cuvinte ale domnieĭ mele. Altfel nu este. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

---

[1] Îndreptat din: го. [2] În text: нрече.

No. 143.

Basarab voevod cel Tînĕr trimĭte în solie la Braşovenı pe sluga sa Ivan.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 78. Pecetia în dos.

† Млтиѡ бжїѡ Іѡ Млд Басараба воевода, гнь з[емли Угрр]овлахїи(с)кои, пише гвоими мно з(д)равїе мои добри приıат[еле, сжцу и] пръгарїѡ ѿ Брашо. И ѿ семъ ви дава у знание приıатеству-в[и, тузи] ще доити слуга наше Ива, та варе елика изрече къ приıатеству-ви, да верусте, ере су истинни наши речи. И бь да умножи лѣ приıатеству-ви.

† Іѡ Бара Млд вwев, мятїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мои добри прїıателѡ, . вї . пръгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda, domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi despre acésta vĕ daŭ de şcire Prieteniei vóstre, că va veni acolo sluga nóstră Ivan, şi vare câte vĕ va spune către Prietenia vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ Prieteniei vóstre.

† Iω Basarab cel Tînĕr, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 144.

Basarab voevod cel Tînĕr scrie Braşovenilor că a trimis acolo pe Andrea ca să cumpere sculiştele şi să plătéscă datoria luĭ Petriţă «părintele sêŭ după duhul sfânt».

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 85. Pecetia în dos.

† Іѡ Млд Басараба воевода и гнь въсеи земли Угрwвлахїиской, пишемо мно здравїе добри наши прїıателе, сжцу и пръгаро ѿ Брашо. И ѡ се дава у знанїе вашему прїıатеству за работу Петрицу, поне ми е ви роте по дху стму, тако ѡ е умре; а при егову живо, ѡ си е ѡстави дшу на мене и на зета-му Адрѣ, како да га плащамо длъгове, по-где е ви длъже. Се ра тун съ посла Адрѣ, тако ви проси, како мои добрї прїıатели, како варе що има тука, ѿ да се да све у руке Адре; поне су у Пау . т . фло; и има у Кло Мѣхе некои скуалище, тако да се гледа ѿ колико и е цѣна, тако азь да и ѿкупи. Тако ви моли, немои учините инако. И варе що ви изрече Адрѣ, да верусте, ере су наши речи. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вwев, мнатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добри наши прїıателе, сжцу и дванадесете пръгаро ѿ Брашо.

† Iω Tînérul Basarab voevoda și domn a tóta țara Ungrovlahica, scriem multa sanatate bunilor noștri prieteni, județuluĭ și pârgarilor din Brașov, și despre acésta vé dau de știre Prieteniei vóstre pentru afacerea luĭ Petrița, cacĭ mı-a fost mie parinte dupa duhul sfânt, și el a murit; ĭara când era în viață, el și-a lăsat ale sufletuluı pe mine și pe ginerele sĕu Andrea, pentru ca să-ĭ plătim datoriile, orı pe unde dênsul a fost dator. Drept aceea am trimis acolo pe Andrea, și așa vĕ rog, ca pe bunii meı prietenı, cum că vare ce are acolo, aceea să se dea totul în mâınile luĭ Andrea, cacĭ sunt la Paul 300 de florinı și are la Cloș Méhel óre-care sculiște. Ast-fel sà se caute, de ce preț sunt, și așa eu să le rĕscumpăr. Ast-fel vĕ rog ca sa nu facețĭ alt-fel. Și orı-ce vĕ va vorbi Andrea, să credețĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre. Și Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor noștri prietenĭ, județuluĭ și celor douıspreḑece pârgarĭ din Brașov.

No. 145.

Basarab voevod cel Tînĕr catre Brașovenĭ în afacerea mărfiĭ luĭ Petrițiı din Târgoviște, pe care a lasat-o unuĭ om din Brașov.

Orig. hàrtie, Arch. Braș. no. 74. Pecetia in dos.

† Милтїю бжїю Млаї Нώ Бара воевода и гнь въсеи земли Угровлахїискои, пише гво-ми миω зравїе добри приателѣ гва-ми, сжцу и . ві .-ти пръгарω ѿ Брашω. И тузи дава у знанїе, поне ми жалува члвкъ гва-ми Петрици ѿ Тръговнище, да[1] е има мархру тука у вара поставена на еди члвкъ да стои; а ω е поше Димїтру Буωре та е (да) развали[2] камару и печа мою, та е възе добить, тага е заложи у други члвкъ. Тω раї ви говори гво-ми, како добить, що е постави Петрици, ω да стоить, како го е ω постави, а Дїмитру е тука; тако чине с него, како знае, ω тузи. Ако ли ви буде Петрїци длъже, wни хте стати лице прѣ гво-ми, а добитъ да м се не развалѣ; ино да нѣ. И бъ ви весели, амїнъ.

† Iω Бара вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Добри приiателѣ гва-ми, сжцу ѿ Брашо и .ві.-тимь пръгаро велики ѿ Брашо.

† Cu mila luı Dumneḑeu Tînèrul Iω Basarab voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahica, scrie domnia mea multa sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele,

[1] În original: ка, în loc póte de ка ко). [2] Literile раз sunt scrise pe răsătură, ĭar да este un rest din cuvêntul ce fusese scris maĭ 'nainte.

județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov: și aci dau de șcire, cum că mi s'a plâns omul domnieĭ mele Petriți din Târgoviște că a avut acolo marfa în oraș lăsată la un om ca să stea. Și s'a dus Dumitru al luĭ Buor și a stricat camara și pecetia mea și a luat averea și a pus-o zălog la un alt om. Drept aceea vĕ graesce domnia mea, că averea ce a pus-o Petriți, să rèmâe așa, cum a pus-o el; Dumitru este acolo; ast-fel să faceți cu dênsul precum șciți. Iar daca vĕ va fi Petriți dator, eĭ să stea de față înnaintea domnieĭ mele, ĭar averea să nu i se strice. Altfel sa nu fie. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila lui Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ-mele, județuluĭ din Brașov și celor 12 pârgarĭ marĭ din Brașov.

No. 146.

Poiana pe Jiŭ, maiŭ 14. Basarab voevod cel Tînĕr trimite în solie la Brașovenĭ pe Albu.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 91. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Басара Мла воевода и гнь, пише гво-ми мно здравїе и любовное поклоненїе прїноси, сжцꙋ и пꙋргаро ѡ Брашо. И такози ви говори гво-ми, ере тꙋка поламо жꙋпа Авъ съ ре-ми до гво-ви; тако варе елика изрече къ гво-ви, а гво-ви верꙋете. И бь ви ꙋмножи лѣ. Пи ꙋ Поia на Жiи, Ма дї.

† Їѡ Бара Мла вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сжцꙋ и дванадесети пꙋргаро ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate și închinăcĭune cu dragoste aduc, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și ast-fel vĕ spun domnia mea, că acolo am trimis pe jupânul Albul cu vorbele mele către domnia vóstră. Ast-fel, orĭ-ce vĕ va spune către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credețĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ. Scris în Poiana pe Jiŭ, în Maiŭ 14.

† Iω Basarab cel Tînĕr, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor douĭspredece pârgarĭ din Brașov.

No. 147.

Septembre 11. Basarab voevod cel Tînĕr scrie Braşovenilor să-ĭ cumpere doué légăne marĭ şi bune și ḑece mese de lemn rotunde şi să i le trimiță într'o sĕptămâna.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 103. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Бара Мла воивоа и гнь, пише гво-ми много ӡравїе мои добри сꙋседо и прїателе, сжцꙋ ѿ Брашо и дванадесете пръгаро. И ѿ се ви проси, како мои прїателїи, да ми кꙋпите две люке, али да сꙋ голѣми и хꙋбаве, и тръпеӡи древени хꙋбаве .і.; али да ми пꙋстите скоро, пре едно недѣле, и да сꙋ ꙋкрꙋгле тръпеӡе. Тако ви моли, да ми ꙋчините прошенїе; а що бꙋде ценꙋ, а гво-ми ще плати. И бь ви ꙋмножи лета. Пи Се .аі.[1]

† Їѡ Бара воев, мнлтї бжї гнь.

Adresa în dos: † Прїетеле гва-ми, сжцꙋ и дванадесети пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba cel Tînĕr voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ din Brașov și celor douĭspreḑece pârgarĭ. Și de acésta vĕ rog, ca pe prieteniĭ meĭ, ca să-mĭ cumpĕrațı douĕ légăne, dar să fie marĭ și frumóse și mese de lemn bune 10; dar să mi le trimitețĭ curând, peste o sĕptămână, și să fie mesele rotunde. Așa vĕ rog ca să-mĭ împliniţĭ cererea. Și ce preț va fi, apoĭ domnia mea va plăti. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ. Scris în Septembre 11.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, județuluĭ și celor douĭspreḑece pârgarĭ din Brașov.

No. 148.

Bucurescĭ, Aprile 14. Basarab voevod cel Tînĕr scrie Brașovenilor să restitue omuluĭ sêŭ Rădilă averea ce-ĭ luase pe nedrept.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 96. Pecetia în față.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Мла Басара воиво и гнь всо ӡемли Ѹгровлахїиско, пише гво-ми сжцꙋ и .ві. пръгаре ѿ Брашо; и такоӡи ви говори гво-ми ӡа-ра моега чка, по име Радиль, како мꙋ сте ꙋӡели добито пра, а гво-ми надо поне е ви пра члкь; то ра ви говори гво-ми, како да мꙋ повратите добито, ако хочете, да бꙋде ми, ере такве работе чине

[1] De la cuvintele тръпеӡе. Тако ви pĕnĕ la fine (r. 9—11) este scris cu altă mână și maĭ mĕrunt.

размнрнцꙋ. Тако мꙋ повратнте свѐ до вла едн, а̀ ва члкъ да прїнде, да стон пре гво-мн съ Тꙋрчнно, да а̀ко ѡ́стане мон чл̃кь, гво-мн да мꙋ га да ꙋ рꙋкꙋ; нно нѣ. Пн А .д̃і. днь, ꙋ гра Бꙋкꙋре.

† Іѡ Бара Мла кѡев, (L.P.) мнлтїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, și astfel vĕ grăesc domnia mea despre omul meŭ anume Radil, cum că ĭ-ațĭ luat averea dréptă. Iar domnia mea a găsit, că a fost om drept. Drept aceea vĕ grăesc domnia mea, ca să-ĭ înnapoĭațĭ averea, dacă voițĭ ca să fie pace, căcĭ astfel de lucrurĭ pricinuesc răzmiriță; și așa înnapoĭați-ĭ totul până într'un fir. Iar omul vostru să vie, ca să stea înnaintea domnieĭ mele cu Turcul, ca dacă va rĕmâneà strâmb omul meŭ, domnia mea să îl dea în mână. Altfel nu este. Scris în Aprilie a 14ª ḑi, în cetatea Bucureștĭ.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 149.

Basarab voevod cel Tînĕr trimite un ultimatum Brașovenilor, ca în termen de 5 saŭ 6 ḑile să i se înnapoĭeze averea luată și să nu maĭ sprijine pe Laĭotă, căcĭ Sultanul l'a autorizat să facă pace cu regatul Ungarieĭ. Altfel nu va maĭ opri pe Turcĭ ca să vină asupră-le.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 759. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Мла Басара(ба) воевода н гнь въсен ꙁемлн Ꙋггрѡвлахїнскон, пнше гво-мн мно ꙁдравїе добрн нашн прїіателе, сжцꙋ н пръгаро ѡ Брашо. Н ѡ се дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-тн, ере такон да ꙁнате, ка̀ко до съда [вн][1] що вн ꙁа работꙋ Тꙋрце, аꙁь съ направн,[2] а ѡ съда ще да̀ мн нсправнте, ере ѡ коле ме носнте такон, а̀ ѡно доста скададаꙋ мн се чннн. Сего ра вн говорн, ево, съда що съ Ꙋстребова ѡ ба, н що съ просн, а бь прнпꙋстн, ере црь ме ѡслободн, како да сн Ꙋчннн мн вѣче съ сво ꙁемло гна кралїа; не нꙁ-ра но Ланѡто Ꙋчннн, нꙋ нꙁ-ра хрнтїаство[3]. Н кннге мн е Ꙋчннн црь, ѐдною съ посла до ва, а̀ дрꙋга па мн е доше съда ꙁа тꙋн работꙋ. Та ако вн е волїа н ако хоцете добродѣте, да се Ꙋпокоете, н да се храннте, а̀ ва съда е времѣ. Тако вн се неволнте, моемꙋ врамашꙋ срамотꙋ да бꙋде ѡ ва,[4] н що е мон, ѡ ваше рꙋке да не нꙁлеꙁн. А аꙁь такон съ направн, ере ѡ Тꙋрцн ннща да се не грнжнте, докле бꙋде жн. Н що ке про-

---

[1] Șters cu condeiul. [2] ꙁа работꙋ Тꙋрце, аꙁь съ направн scris d'asupra linieĭ. [3] не нꙁ-ра но Ланѡто Ꙋчннн, нꙋ нꙁ-ра хрнтїаство adaos la margine, afară din cadrul textuluĭ. [4] ѡ ва scris d'asupra.

мисалити, скоро да ми дасте знаніе: или бити, или не бити, да (не) ме носите, како досъда, нѹ да зна, що е, да зна и азь, за що ще запрети Тѹрци. Тако да ми иправите пре .е.ѕ. дни, и чака да си пѹстите до Батръ Нишфана, да е и ѿ съ наши апокаисари. Тако све да ми се врати, ако лиебите ми. И бь ви вели.

† Іѡ Басараба воевда, милатїа бжа гнь.

Adresa în dos: † Нашим прїателе, сѫцѹ и пръгаре ѿ Брашеѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Tînĕrul Basarab voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate bunilor noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale, că așa să șcițı, că până acuma ce a fost pentru afacerea Turcilor, eŭ am făcut, ĭar de acuma voesc sa-mı faceţĭ ispravă, căcĭ de când mĕ purtațĭ ast-fel, apoĭ destul scandal mi se face. Drept aceea eu vĕ spun, iată acum ceea-ce am poftit dela Dumneḑeŭ și am rugat, apoı Dumneḑeŭ a dat, căcĭ împĕratul m'a slobodit, ca să-mı fac pace vecınică cu tótă țara domnuluĭ craiŭ; nu pentru nasul luĭ Laĭotă am făcut, ci pentru creștinătate. Și carțı mĭ-a făcut împĕratul, pe una am trimis-o la voĭ, ĭar alta ĭarășĭ mı-a sosit aici în acéstă afacere. Și dacă vĕ este voința, și dacă voițĭ binele, ca sa vĕ liniștițĭ și ca să vé hrănițĭ, apoĭ vouĕ acum este vremea. Iar voĭ nevoiți-vĕ ca vrăjmașuluı meŭ rușine să fie de la voĭ; și ce este al meŭ, din mâĭnile vóstre să nu scape. Iar eŭ ast-fel am orânduit, ca despre Turcĭ nimica să nu vĕ îngrijițĭ, până când voiu fi viŭ. Și ce vețĭ gândi, repede să-mĭ dațĭ șcire: orĭ să fie, orĭ să nu fie, ca să (nu) mĕ purtațĭ ca până acum; ci să șciŭ ce este, ca să șciŭ și eŭ pentru ce am să opresc pe Turcĭ. Ast-fel să-mĭ facețı ispravă în 5, 6 ḑile. Și un om să vĕ trimitețı la Batăr Iștvan, ca să fie și el cu soliĭ noștri. Ast-fel totul să mi se înnapoeze, dacă iubițĭ pacea. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † La aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 150.

Basarab voevod cel Tînêr către Brașovenĭ, că pe Rătundul l'a trimis la Battori Ștefan, ĭar pe Dragomir l'a însarcinat să-ĭ cumpere hamuturĭ pentru 40 caĭ, ca să le facă dar Sultanuluĭ. Cere din noŭ a i se înnapoià avĕrea ce se află acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 84. Pecetia in dos.

† Іѡ Млад Басараба воивода, милатїю бжїю гнь, пише гсво-ми много здравїе иешимъ добри сѹседо и прїатело, сѫцѹ брашоском и вї-ти пръгарѡ, и ѡ се дава ѹ знанїе гсвѹ-ви:

тȣн си сж посла два члка, на име Рътȣдȣ и Драгоми. Тако Рътȣдȣ, ѡ има пȣ да ȣчинн до ротел-ми Батръ Нцва. То ра, ви проси, како да га проводите съ вашега члка; а Драгомира сж посла до тȣн, да ми кȣпи ено дрȣго, що ми требȣе да бȣде на Портȣ, паки из-ра ваше добро(де)тество, ʒа-ра работȣ мирȣ, да га и поȣтвръдимо, ѡ како е. И ево нещо мало сж посла да ми кȣпи, поне не ʒна: да ли мȣ щете да кȣпи или ни? Ако мȣ дадете да кȣпи, азъ ви паки проси, како да ми пошлите чїнїе ʒа .м. кони, а азъ ево си дава верȣ, како да донде ва члкь до мене, да мȣ плати. И дрȣго еще проси гво-ви, како да стоите и съ мои апоклисари, та говорете ʒа тъиʒи добитъ мои, що е ȣ кȣке ваше, како да ми се връне на трагȣ, како да можем и ми стати ѡ ѡвȣдан съ ми и ʒа ваше добродете. И що иʒрече на члкь Драгоми, гво-ви да га верȣете. И бь да вели гво-ви.

† Іѡ Бара вωев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нши добри сȣседо и прїатело, сжцȣ брашовскомȣ и вı-ти пръгарѡ.

† Iω Tînĕrul Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri bunĭ vecinĭ și prietenĭ, judeţuluĭ brașovén și celor 12 pârgarĭ; și după acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre: acolo am trimis douĭ ómeni, anume Rătundul și Dragomir. Așa Rătundul, el are ca să facă calea la părintele meŭ Batăr Iștvan. Drept aceea, vĕ rog, ca să-l petreceţĭ cu omul vostru. Iar pe Dragomir l'am trimis până acolo, ca să-mĭ cumpere una alta, ce-mĭ trebuesce, ca să fie la Pórtă, așijderea pentru binele vostru, pentru lucrul păcii, ca să o mai întărim de cum este. Și ĭată cevașĭ puţin am trimis, ca sa-mĭ cumpere, fiind-că n'am sciut: îĭ veţĭ da luĭ voe să cumpere aŭ ba? Dacă îĭ veţi da (voe) ca sa cumpere, eu ĭarășĭ vĕ rog, ca să-mĭ trimiteţĭ hamuturĭ (cinie) pentru 40 de cai, ĭar eŭ ĭată vĕ daŭ vouĕ credinţa, ca să vină omul vostru la mine, sa-i platesc. Și alta încă rog pe domnia vóstră, ca să staţĭ (stăruiţĭ) și cu soliĭ mei și sa vorbiţi pentru acea avere a mea, care este în casele vóstre, ca să mi se întórcă înnapoĭ, ca să putem și noĭ sta, de aicĭa, cu pace și pentru binele vostru. Și ceea ce va spune omul nostru Dragomir, domnia vóstră să-l credeţĭ. Și Dumneḑeu să bucure pe domnia vóstră.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ vecinĭ și prietenĭ, judeţuluĭ brașovén și celor 12 pârgarĭ.

No. 151.

Basarab voevod cel Tînĕr cere Braşovenilor să alunge din mijlocul lor pe vrăjmaşul sêu (Laïotă) şi să vestéscă de acésta şi pe Battori Ştefan. Turciĭ aŭ bătut pe Ungurĭ la Smederevo şi în Bosnia.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 99. Pecetia în dos.

† Млстїю бжїю Іѡ Млaдь Басараба воевода и гнь, пише гсвомн мно здравїе добри прїiателем, сѫдцꙋ и пръгаром ѿ Брашов. И ѡ се дава ꙋ знанїе гсвꙋ-ви: азь има надеждꙋ, кѫда ке бг да, да си добꙋдем землꙗ, а ви да ми сте прїiатели; веде, ако ми е мене неволиа ѿ Тꙋрцех, а вам коꙗ неволꙗ ви е, та дръжите моега враждмаша мегю вами? Се радь ви говорим: иждените моега враждмаша ѿ междꙋ вами, поне, ако ви щете дръжати моега враждмаша мегю вами, ви да знате, ере ще бити и вам врагъ. И дадите знанїе и родителю-ми Батръ Щефанꙋ; и паки да знате, ере сꙋ ꙋбили Тꙋрци ѹгре на Смедеревꙋ, поне изьишли ѹгре из Дꙋнаи[1] и извадили сꙋ ладїе и брод на сꙋхо, тако Тꙋрци сꙋ ꙋдрили на ни, и мало сꙋ ꙋтекли ѿ них; и паки и дрꙋга воиска, що е била ꙋгръска на Боснꙋ, еще и сꙋ развили Тꙋрци. И бг ви весели.

† Іѡ Басараб Млaдь воевод, милостїю бжїю гнь.

Adresa în dos: † Прїетелем гсва-ми, сѫдцꙋ и пꙋргаром ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Tînĕrul Basaraba voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov. Şi despre acésta daŭ în şcire domnieĭ vóstre: eŭ am avut nădejdea, când va da Dumneḑeŭ ca să dobândesc ţara, apoĭ voĭ să-mĭ fiţĭ prietenĭ; ĭată că-mĭ este nevoe dela Turcĭ, ĭar vouĕ ce nevoe vĕ este, că voĭ ţineţĭ pe vrăjmaşul meŭ între voĭ? Drept aceea vĕ grăesc, alungaţĭ pe vrăjmaşul meŭ dintre voĭ, fiindcă, dacă veţĭ ţine pe vrăjmaşul meŭ printre voĭ, voĭ să şciţĭ că vĕ va fi şi vouĕ vrăjmaş. Şi daţĭ şcire şi parinteluĭ meŭ Batăr Ştefan. Şi ĭarăşĭ să şciţĭ că aŭ bătut Turciĭ pe Ungurĭ la Smederevo, căcĭ aŭ eşit Unguriĭ dela Dunăre şi aŭ tras corăbiele (galiónele) şi plutele pe uscat; aşa Turciĭ ĭ-aŭ lovit pe dênşiĭ şi puţinĭ aŭ scăpat dintr'ênşiĭ. Şi ĭarăşĭ şi altă óste unguréscă ce a fost la Bosna, încă aŭ răzbit-o Turciĭ. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab cel Tînĕr voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ-mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

[1] În text Дꙋна.

XVII.

Vlad vodă Călugărul (1482 apr. — 1496 maĭ).

No. 152.

Târgoviște. — Vlad vodă Călugărul vestește Brașovenilor că a alungat pe vrăjmașul sêŭ (Țepeluș) peste Dunăre și că Turciĭ se duc spre mare; rógă a însciința despre acésta pe Ștefan Battori.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 200. Pecetia în dos.

† Млотїю бжїю Їѡ Вла воевода и гнь, пише гво-ми мно зравїе и лювоио поклоненние приноси мое слаки приіателе, сжцȣ и .ві. прьгаро ѿ Брашовȣ. И по се дава ȣ знанние вашои млоти, како мое добрии приіателе: съ хотенние ба вишнѣго поможе ми бъ на врамаша та га тера ѿ землю; та е минȣ ȣ сȣботȣ преко Дȣна, и мои воиске сж пȣти, та сȣ ко Северина; такои да знаю ваше мило. А за работȣ Тȣрце такои да зна ваше мло, како да се не гриж̃ите нища, поне сжга ѡ се е подигнȣ бра ѡвомȣзи црȣ ѿ-преко мора; тако Тȣрци сви ѿходе сви преко мора[1], такои да знанте; иио нѣ. И мое ротелю Батръ Нищ-фанȣ пȣтѣте та мȣ кажате за работȣ Тȣрце, поне ѿходе преко мора; и па ви проси за работȣ тези жȣпаниице, да и проводите, како добри болѣрисе; и ваше мло пȣстѣте добра чловка къ гвȣ-ми, да се ȣзговоримо за добродѣте вашои мло и за гво-ви, и да ми каже за зравїе вашемȣ мло. И бъ весели. Писа ȣ Тръговище.

† Їѡ Вла вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое добри приіателе, сжцȣ и .ві. пръгари ѿ Брашовȣ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune aduc la aĭ meĭ dulcĭ prietenĭ, județului și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după aceea, daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, ca bunilor meĭ prietenĭ: cu voința luĭ Dumnedeŭ, cel de sus, mĭ-a ajutat Dumnedeŭ în potriva vrăjmașuluĭ și l'am alungat din țară, și a trecut sâmbêtă peste Dunăre. Și oștile mele le-am pornit și sunt aprópe de Severin. Ast-fel să șcie Grațiositățile vóstre. Iar în afacerea Turcilor, așa să șcițĭ Grațiositatea vóstră, cum să nu vĕ îngrijițĭ de nimic, căcĭ acum s'a ridicat el, fratele aceluĭ împĕrat de peste mare.

[1] În text din eróre: мира.

Ast-fel Turciĭ toțĭ au sa mérga, toțĭ, peste mare. Așa sa șcițĭ, alt-fel nu e. Și parintelui meu Batar Iștvan trimitețı și spunețĭ-ĭ pentru afacerea Turcilor, că se duc peste mare. Și iarașĭ vĕ rog pentru afacerea acelor jupânițe, ca să le petrecețĭ ca pe bune boeróice; și Grațiositatea vóstră trimitețĭ un om bun către domnia mea, ca sa ne înțelegem pentru binele Grațiosităţiĭ vóstre, și pentru domnia vóstră, și ca sa-mĭ spue despre sănatatea Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumnedeŭ bucure. Scris în Târgoviște.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 153.

Vlad vodă Calugărul scrie Brașovenilor că despre Țepeluș (Basarab cel Tînĕr) nu se șcie încă nimic; că țara i s'a închinat și Alibeg a trimis la Pórtă pentru ca sa-ı aducă stég. Ast-fel speră a căpăta strămoșésca luĭ țară.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 204. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воевода и гнъ, пише гво-ми мно здравїе мои добри прїателе, сждцꙋ и пръгарїѡ ѿ Брашое; і ѡ се да знае ваша млтъ, како за Цепелꙋша еще се не знае нища; а болѣри, ѡни, ми се поклонии, и сва землѣ, и Али-бег ми е съ добродѣтел, и посла е Али-бег на Портꙋ, да ми ꙋчини ми и да ми донесе стѣг, и колико прїбѣзи сꙋ били пре Дꙋнав, сви их е пꙋстил Али-бег ꙋ ме; и Хадъ и Сꙋкалъ еще и чекам, да доидꙋт ꙋ ме; и има надеждꙋ на милостивога бга, како да си добꙋде моїо бащинꙋ, влаꙁкꙋ землю; та молете и ваша млтъ бга, ере ако ми бъ поможе, како има надеждꙋ на бга, а аз смъ ваш до моега живота съ въсе правдѡ. И бъ ви весели.

† Іѡ Влад воевод, милостїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мои добрии прїателе, сждцꙋ и въсем пъргарїѡ ѿ Брашов.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ prietenı, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și despre acésta să șcie Grațiositatea vóstra, cum că despre Țepeluș încă nu se șcie nimic; ĭar boeriĭ, eĭ, mi s'aŭ închinat, și tótă țara, și Alibeg îmĭ este cu bine. Și a trimis Alibeg la Pórtă, ca să mi se facă pace și să-mĭ aducă stég. Și câțĭ pribegĭ aŭ fost peste Dunăre, pe toțĭ, pe eĭ, ĭ-a trimis Alibeg la mine; și pe Hadîr și pe Sucal încă îĭ aștept să vină la mine, și am nădejde la milostivul Dumnedeŭ ca să-'mĭ câștig baștina mea, Țara-Românéscă. Și rugațı și Grațiositatea vóstră pe Dumnedeŭ, că dacă mĕ va ajuta

Dumneḑeŭ, precum am nădejde în Dumneḑeŭ, apoĭ eu sunt al vostru până la sfîrşitul vieţiĭ mele, cu tótă dreptatea. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi tutulor pârgarilor din Braşov.

No. 154.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ că vrăjmaşul sêŭ şi al lor (Basarab cel Tînĕr) a fost ucis de Mehedinţĭ în satul Glogova; trimite solĭ la dênşiĭ pe Florea şi Dancĭul, şi le ḑice să însciinţeze despre cele întâmplate pe Ştefan Battori.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 158. Pecetia în dos.

† Млотїѡ бжїѡ Їѡ Вла воивода и гнь, пише гво-ми мно ꙁравїе и любоно поклонение приноси мое добри сꙋседо и приꙗтеле, сжцꙋ гнꙋ-ми кралю и приꙗтеле гва-ми пръгаро ѿ Брашовꙋ. По се да ꙁнае ваше мати, како на врама и ва, аво га сꙋ ꙋбили Мехедици ꙋ село Глогова. Тако да ꙁна гво-ви, ча пꙋти слꙋге гва-ми, Флоръ и Дачꙋ, да каже гла добръ, и да и верꙋе ваше мло що ви че каꙁа, ча сꙋ речи гва-ми истиие къ вашемꙋ млости; и бь весели. — И да пꙋти ваше мло, да дасте ꙋ ꙁнание гнꙋ и роте-ми Батж Щефанꙋ, да ꙁнае[1].

† Їѡ Вла воев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое добри приꙗтеле, сжцꙋ и .вї. пръгаре ѿ Брашовꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea multă sănătate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ domnuluĭ meŭ craĭuluĭ, şi prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor din Braşov. După acésta, să şcie Graţiositatea vóstră, cum că al nostru vrăjmaş şi al vostru, ĭată pe el l'aŭ ucis Mehedinţiĭ în satul Glogova. Ast-fel să şcie domnia vóstră, că am trimis pe slugile domnieĭ mele, pe Florea şi pe Dancĭul, ca să spuna vestea bună; şi pe eĭ să-ĭ credeţĭ Graţiositatea vóstră, ce vĕ vor spune, căcĭ sunt vorbele domnieĭ mele adevĕrate către Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să bucure. — Şi să trimétă Graţiositatea vóstră, să daţĭ de şcire domnuluĭ şi părinteluĭ meŭ Batăr Ştefan, ca să şcie.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

[1] И да пꙋти până la fine (r. 21—22) scris cu alt condeiŭ.

No. 155.

Vlad voda Calugarul către Brașovenî pentru o judecată strâmbă de eĭ făcută luĭ Radila din Câmpulung.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 156. Pecetia în dos.

† Мл҃тїѡ бж҃їѡ Іѡ Вла воевода и гнь въсе земли Ȣггровлахїиско, пише гво-ми мно здравие[1] и любовное поклонение мои добри и слаки прїателе гва-ми, сѫдцȣ и пръгаре ѿ Брашо. И тако дава ȣзнати гво-ви за работȣ Радиловȣ ѿ Дългополе, ере ваше гво и сте ȣчинили зако кри, ере сте слȣшали ѿ Барба и ѿ Кома, та сте съдили криво члкȣ гва-м(и); ере вие добре знате Комана и Барбата, кави люе сȣ, криви и бе дша, ча сȣ нѣки татие; а[2] да би били добри люе, не би били писана ȣ потȣ Сибинȣ, кърга и те ȣхвати, а Сибинѣни да и загȣбе. А ви що сте вѣровали ни бръввеле, да сте ȣчинили криво едиомȣ правȣ члкȣ, да веде Радилъ нѣ би кезъ Тȣчинȣ том, токо колико м е би(л) гадȣ Тȣрчинȣ, а дрȣ(га) работа Ради нѣ има съ Тȣчинȣ, ере кезъ нѣ би. Тако ви проси, да ви наȣчи бь, да м чините сѫ пра, да мȣ се врати тизи[3] . м҃ . флори, или да пȣтите Саси до гво-ми, да стои прѣ гво-ми лице съ Раль и съ Тȣрчи; азь и щъ ȣчини зако съ Тȣрчино, а Радилȣ нѣ би кезъ, нȣ мȣ сте ȣчинили напа. То ра мȣ вратите; ча ако нещете врати, и азь щѫ застави еди пра ва члкь, како е би и Ради; та м щȣ ȣзе, да ще врати Радилȣ; нȣ би било по-добре, да нема скадалȣ прави чловци. То ра пȣстите Саси, да мȣ ȣчини гво-ми зако съ Тȣрчини[4], ере и Тȣрчи е ȣ гво-ми. И бь ви вели.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжї гнь.

Adresa în dos: † Сѫдцȣ и пръгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune la aĭ meĭ bunĭ și dulcĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și pârgarilor din Brașov. Și așa daŭ a șcire domniei vóstre despre afacerea luĭ Rădilă din Câmpulung, căcĭ domnia vóstră ĭ-ațĭ facut lege strâmbă, căcĭ ațĭ ascultat de Barbat și de Coman și ațĭ judecat strâmb pe omul domnieĭ mele; fiind-că voĭ bine ĭĭ șcițĭ pe Coman și pe Barbat, ce fel de ómenĭ sunt, nedrepțĭ și fără suflet, că sunt niște hoțĭ, ĭar de ar fi fost ómenĭ bunĭ, nu ar fi scrișĭ la pórta Sibiuluĭ, unde vor să-ĭ prindă, ĭar Sibieniĭ să-ĭ perdă. Iar

[1] Urméză и și alte patru litere șterse cu condeĭul. [2] а îndreptat din и. [3] Urméză члкъ, care apoĭ s'a șters cu condeĭul. [4] În text тȣрчине îndreptat din тȣрчини.

voĭ că aţĭ creḑut bîrfelele lor, apoĭ aţĭ facut strâmbătate unuĭ om drept; căcĭ, veḑı, Rădilă n'a fost chezaş aceluĭ Turc; numaĭ cât a fost gazdă Turculuĭ; ĭar altă trébă Rădilă n'a avut cu Turcul, căcĭ chezaş n'a fost. Aşa vĕ rog, să vĕ povĕţuéscă Dumneḑeŭ, să-ĭ faceţĭ luĭ judecată dréptă, să i se întórcă aceĭ 40 de florinı, sau să trimiteţĭ pe Sasul la domnia mea, ca să stea înnaintea domnieĭ mele faţă cu Rădilă şi cu Turcul. Eŭ le voiŭ face lege cu Turcul, ĭar Rădilă n'a fost chezaş, ci luĭ ĭ-aţĭ făcut năpaste. Drept aceea, întórceţi-ĭ luĭ, căcĭ dacă nu veţĭ întórce, şi eŭ voiŭ opri pe un om drept al vostru, cum a fost şi Rădilă şi voiŭ lua de la dênsul şi voiŭ da luĭ Rădilă. Ci ar fi maĭ bine să nu aĭbă scandal (supărare) ómeniĭ dreptĭ. Drept aceea, trimiteţĭ pe Sasul, ca să-ĭ fac domnia mea lege cu Turcul, căcĭ şi Turcul este la domnia mea. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 156.

Târgovişte, iulie 10. Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ în urma priimiriĭ solilor Paul şi Simon, judeţul Răjnovuluĭ, îĭ asigură că pot umblà liber cu negoţul prin tótă ţara, şi că nu e adevĕrat că eĭ n'ar puté înnainta decât până la Târgşor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 130. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю Іѡ Влⷣ воевода и гн҃ь ꙁемли Ѹг'гровлахїискои, пишемо до наши добрїи и почътен'ни родителе и приꙗтеле, сꙋ҃цꙋ брашоскомꙋ и въсе пръгаро, много ꙁдравїе и любово поклоненїе приноси гвꙋ҃-ви. И по се дава ѹ ꙁнанїе гвꙋ҃-ви, що ни сте порꙋчили по жꙋпанꙋ Паꙋлꙋ, и по Шимонꙋ, сꙋ҃цꙋ раноскомꙋ, све смо добре раꙁꙋмели; и кое ни сꙋ речи требовале, ми смо по ни све нарꙋчили; ѡни хте казати све вашемꙋ гвꙋ҃. А дрꙋго, що сте порꙋчили, ере е некто дошъвши вашем гвꙋ҃ рекль, ере смо ми рекли, како веке ѿ Тръгшора по-далеко ваши людїе да не ходе, тои, да ꙁнае ваше гво, ере до съга несмо ми тои ꙁнали, ни е съ наши наꙋченїе; нꙋ такои да рече гво-ви свакомꙋ вашемꙋ чл҃кꙋ, да ходе слобоно по свои ꙁемли нашои, да тръгꙋю и да се хране слобоно, дори до самога Дꙋнава, и ни ѿ кога да не имаю ни еднꙋ ꙁабавꙋ. И бъ да ѹмножи лѣта гвꙋ҃-ви[1]. Пи ѹ Тръгови . Ію . і .

† Іѡ Влⷣ вѡев, мл҃тїа бж҃їеа гнь.

Adresa în dos: † Добрїи наши ротеле и приꙗтеле, сꙋ҃цꙋ брашовскомꙋ и въсе пръгаро.

[1] ви îndreptat din ти.

† Cu mila lui Dumneḑeu Iω Vlad voevoda și domn al ţĕriĭ Ungrovlahice, scriem la aĭ noştri buni şi cinstiţĭ părinţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pârgarilor, multă sănătate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre. Şi după aceea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că ceea ce ne-aţĭ orênduit prin jupânul Paul şi prin Şimon, judeţul râjnovén, totul bine am înţeles; şi ce vorbe ne-aţĭ cerut, noi totul prin ei am orênduit; eĭ vor spune totul domnieĭ vóstre. Iar alta, ce aţĭ recomandat că cine-va venind a spus domnieĭ vóstre, că noĭ am ḑis, cum că maĭ mult, de la Târgşor maĭ departe ómeniĭ voştri să nu mérgă, acésta să şcie domnia vóstră că până acum noĭ n'am şciut aceea, nicĭ este cu învĕţătura nóstră. Ci astfel să spuneţĭ domnia vóstră fie-căruĭa om al vostru, să umble slobod prin tótă ţara nóstră, să negoţéscă şi să se hrănéscă slobod chĭar până la însăşĭ Dunăre, şi de la nimenĭ să n'aĭbă nicĭ o zăbavă. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris în Târgovişte, Iulie 10.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor noştri părinţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi tutulor pârgarilor.

No. 157.

Vlad vodă Călugărul scrie Braşovenilor pentru calul luĭ Stroe, reţinut pe nedrept, de óre-ce vama a fost plătită.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 182. Pecetia în faţă.

† Іѡ Влад воевода и гнь, пише гво-ми много здравие съцꙋ ѿ Брашов н[1]. ві. пръгаром и ва вамеши. И тази ви говори гво-ми за-рад ѡвога сиромаха, на име Строе, како е кꙋпил един ко и вамꙋ сте ꙋзели, та е платил вам. Того рад говорим, како давате кон, ере нещете дати кон ѡвомзи мою сиромахꙋ[2], а ві да знате, ѿчꙋ ꙋзет ѿ един пет или по-много ѿ ваши члцн. И кон е ꙋ Игни Ѡнев ѿ Сꙋчеле. Ино да не ꙋчините.

† Іѡ Влад вѡев, [L. P.] матїа бжїа гнь.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate judeţuluĭ din Brașov și celor 12 pârgarĭ și vouĕ vameșilor, și ĭată vĕ spune domnia mea pentru acel supus, cu numele Stroe, cum că a cumpĕrat un cal și vamă ĭ-aţĭ luat și a plătit vama. Drept aceea vĕ grăesc ca să-ĭ daţĭ calul; căcĭ dacă nu

[1] Urméză въ şters cu condeiul. [2] Îndreptat din сиромаха.

veţĭ da calul aceluĭ supus al meŭ, apoĭ voĭ să şciţĭ că voiu lua pentru unul cincĭ, saŭ şi maĭ mult de la ómeniĭ voştri. Şi calul este la Ighı Oneş din Sădcele. Alt-fel să nu faceţĭ.

† Iω Vlad voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeu, domn.

No. 158.

Vlad vodă Călugărul trimite la Braşov pe Iştvan Pitarul ca să cumpere arcurı, săgeţĭ şi tolbe pentru osteniĭ sêĭ, înşciinţând pe Braşovenĭ despre acésta.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 132. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Вла воивода и гнъ, пише гво-ми мно зравїе мое добрии сѹседо и блинн приıателе, сжцѹ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашовѹ. Н по се давамъ ѹ знание вашои млтї, како посла до вашѹ млти нашѹ верни слѹгѹ жѹпа Ніцва пита, и посла по) по нега а ,а, да ми кѹпи лъкове и стрели и кѹкѹри; ѹ то ви моли, како наши верни и приıзни приıатели, како да га не бантѹе нехто на тои, ере хоче, да си да юнако; и що че реши къ вашои милости, съ истино верѹите, мои сѹ речи. Н да ѹмножи бъ дни вашои млти.

† Їѡ Вла вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое добри сѹседо и приıателе, сжцѹ и .ві.-ти пръгаро Брашовѹ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multa sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi de aprópe prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov, şi după acésta daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că am trimis catre Graţiositatea vóstră pe credincĭósa nóstră slugă, pe jupânul Iştvan Pitarul, şi am trimis prin el aspri 1000, ca să-mĭ cumpere arcurĭ şi săgeţĭ şi tolbe. Intru aceea vĕ rog, ca pe credincĭoşiĭ şi de-a pururea aĭ noştri prietenĭ, ca sa nu-l bântuéscă nimenĭ întru aceea, căcĭ voesc ca să le daŭ voĭnicilor. Şi ce va spune câtre Graţiositatea vóstră, cu adevĕrat să credeţĭ, sunt vorbele mele. Şi să îmmulţéscă Dumneḑeŭ ḑilele Graţiosiţăţiĭ vóstre.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ aĭ Braşovuluĭ.

No. 159.

Noembrie 15. Vlad voda Călugărul întăresce Braşovenilor privilegiile, de carĭ eı s'au bucurat sub ceilalţĭ domnĭ şi sub frate-sêu Radul vodă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 143. Pecetia în faţă.

† Мл҃тїѡ бж҃їѡ Їѡ Вла҃ воевода и гнь землн Ѹгровлахїискои, дава Ѹзнатн въсѣкомѸ члкѸ, кто се находн Ѹ нашои државе: н паркалабѡ по въсе наше вароше, н пръгаро н вамешо, що сѸ по вароше н по ДѸнавѸ, кѸде се рнба ловн, н свакомѸ нномѸ члкѸ, поне прїидоше посланнцн ѿ наше добре прнїателе, пръгаре брашоскн, н понскаше ѿ на, како да бнхмо Ѹтврьднлн старїи зако, що е бн прн нне господаре н прн братѸ-мн РаѸлѸ воеводе, како да се могѸ н нашн н нн снромасн хранити слобоно, како сѸ се н ѿ преде хранилн. За тогаи ра заповедамо свакомѸ вншереченномѸ члкѸ, како варе Ѹ кон тръгове нлн на ДѸнавѸ нлн бѸдн-где хте донтн ѿ брашовске лю съ кѸплѡ, нлн продаватн нлн кѸповатн, да сѸ вонн н продаватн н кѸповатн, н по тръгове н по блата, нлн на ДѸнавѸ рнбѸ нлн бѸдн-кою кѸплю. Н никто да н не смѣе бантоватн, тъкмо да сн плащаю вамѸ старѸ, що е ѿ преде зако; а ваме нове да се не чнне. Такоде н нашн снромасн да нмаю Ѹ нн прадѸ. Пн Ное. еі.

† Їѡ Вла вwев, [L. P.] мл҃тїа бж҃їа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn al ţĕriĭ Ungrovlahice, daŭ a şcire orĭ-căruĭ om, care se află în ţinutul nostru: şi pârcălabilor de prin tóte oraşele nóstre, şi pârgarilor şi vameşilor, carĭ sunt prin oraşe şi pe la Dunare, unde se prinde pesce, şi orĭ-căruĭ alt om, că aŭ venit solĭ de la buniĭ noştri prietenĭ, de la pârgariĭ braşovenĭ, şi aŭ cerut de la noĭ, cum ca să întărim vechea lege, care a fost pe vremea celorlalţĭ domnitorĭ şi pe vremea frateluĭ meŭ Radul voevod, ca să pótă şi aĭ noştri şi aĭ lor supuşĭ să se hrănéscă slobod, cum s'aŭ hrănit şi maĭ înnainte. De aceea poruncim orĭ-căruĭ om maĭ sus pomenit, ca în orĭ-ce târgurĭ, saŭ la Dunăre, saŭ fie orĭ şi unde vor veni dintre ómeniĭ braşovenĭ cu marfă, saŭ spre a vinde saŭ a cumpĕra, să fie volnicĭ şi a vinde şi a cumpĕra, şi prin târgurĭ şi pe la bălţĭ, orĭ la Dunare pesce, saŭ fie orĭ-ce marfă. Şi nimenĭ să nu îndrăsnéscă a-ĭ bântui pe dênşiĭ, numaĭ să-şĭ plătéscă vama veche, precum este din legea dinnainte; ĭar vămĭ nouĕ să nu se pună; asemenea şi supuşiĭ noştri să aĭbă la dênşiĭ dreptate. Scris în Noembrie 15.

† Iω Vlad voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 160.

Târgovişte, noembre 20. Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ că Alibeg voesce a se împăca cu dênsul; trimite acolo pe jupân Capotă, ca între altele să-ĭ spună Braşovenii cât costă un légăn bun.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 149. Pecetia în dos.

† Мл҃тїѡ бж҃їѡ Іѡ Вла҃ воевода и г҃нь ꙁемли Ѹггровлахїискои, пишемо наши҃ добрїи и сла҃кїи҃ приіателе҃, сжцꙋ҃ брашоскомꙋ҃ и въсе҃ пргаро҃, много ꙁдравїе и съ ч҃тїю поклоненїе приносимо г҃вꙋ-ви; и по се҃ давамо ꙋ ꙁнанїе г҃вꙋ-ви, ере ни доиде чл҃кь ѿ Али-бега, тако говори҃, ере би била волѣ Али-бегꙋ, да се съ нами ꙋмири҃; и доста рѣчи сла҃ки е҃ посла҃; а воискꙋ съга не има҃, ѡти сꙋ и ѡни ꙋморени, све пꙋтꙋюки. Тако съда съ бж҃їю волю не имамо ни єднꙋ грижꙋ; тои давамо ꙋ ꙁнанїе г҃вꙋ-ви; ако ли дрꙋго що раꙁꙋмемо, ми кемо г҃вꙋ-ви дати ꙋ ꙁнанїе. И паки моли҃ г҃во-ви, ꙋцените ми еди҃ лѣгъ҃ добръ; а що мꙋ бꙋде҃ цена, ви҃ да ми дасте ꙋꙁнатї по жꙋпанꙋ Капотꙋ. И що иꙁрече҃ жꙋпа҃ Капотъ, да верꙋе҃ г҃во-ви. И б҃ь да ꙋмножи҃ лѣта г҃вꙋ-ви. Пи҃ ꙋ Тръговищꙋ, Ноеврїа .к҃. д҃нь.

† Іѡ҃ Вла҃ вѡев҃, мл҃тїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Наши҃ добрїи҃ сꙋседо҃ и вернїи҃ приіателе҃, сжцꙋ҃ и пргаро҃ брашовски҃.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn al ţĕriĭ Ungrovlahice, scriem la aĭ noştri bunĭ şi dulcĭ prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi tutulor pârgarilor, multă sănătate şi cu cinste închinăcĭune aducem domnieĭ vóstre. Şi după aceea, dăm de şcire domnieĭ vóstre, că ne-a venit un om de la Alibeg; ast-fel vorbesce, că ar fi voinţa luĭ Alibeg, să se împace cu noĭ, şi destule vorbe dulcĭ ne-a trimes. Iar óste acum n'are, căcĭ sunt şi eĭ osteniţĭ, tot umblând. Ast-fel acum, cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ, nu avem nicĭ-o grijă; acésta vĕ dăm de şcire domnieĭ vóstre. Iar dacă alt-ceva vom înţelege, noĭ vĕ vom da domnieĭ vóstre de şcire. Şi încă rog pe domnia vóstră, tocmiţi-mĭ un légăn bun, şi ce-ĭ va fi preţul, să-mĭ daţĭ a şcire prin jupânul Capotă. Şi ce va spune jupân Capotă, să credeţĭ domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ înmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris la Târgovişte, Noembrie, a 20ᵃ ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ vecinĭ şi credincĭoşĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor braşovenĭ.

No. 161.

Vlad vodă Călugărul, în urma solieĭ jupânilor Cristea și Hanăș, însciințéză pe Brașovenĭ că pot umbla liberĭ cu negoțul în Țara-Românéscă, care este în pace cu regele, cu Brașovul, cu Bârsa și cu Secuiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 136. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Вла воевода и гнь въсеи ʒемли Ѹггровлахїискои, пише гво-ми прѣпочетани и слаки мои добри прижтеле, сѫцꙋ и . вї . пръгаре ѿ Брашо, мно ʒравїе и любовное поклонение гвꙋ-ви. Сего ра сте пꙋстили гво-ви жꙋпа Кртѣ и жꙋпа Ханж съ честїю к на; сполава гво-ви на поче. И варе що е било хтѣние срца вашемꙋ гвꙋ, ми добре раʒꙋмемо, и ваше гво добре ʒнате, ере има ми добръ съ величествꙋ кралевꙋ и съ ваше гвꙋ и съ Бръсо и съ Сакꙋле и съ све, и съга е по волю гво-ви, да ходи люе гво-ви съ кꙋплю по тръгове ꙋ ʒемлю гва-ми и на рибꙋ по Дꙋнавꙋ, и да си продава кꙋплю или ꙋво или ѿ ркꙋ, како и бꙋде драго. И па наше люе да ходе слобони, ере гво-ми хочꙋ[1] да има и по-добръ ми ѿ съга напре. Тако варе що вї е (хтѣние), или вино или рибꙋ, све е слобоно, на верꙋ и на дшꙋ гво-ми. И варе що ви же рече жꙋпа Кртѣ и жꙋпа Ханж, гво-ви да верꙋете И бь ви вели.

† Їѡ Вла вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сѫцꙋ и . вї . пꙋгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea prea cinstiților și dulcilor meĭ prietenĭ bunĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate și drăgăstósă închinăcĭune domnieĭ vóstre. Pentru aceea că ațĭ trimis domnia vóstră pe jupân Cristea și pe jupân Hanăș cu cinste la noĭ; vĕ mulțămesc domnielor vóstre pentru cinste, și vare ce a fost dorința inimilor domnieĭ vóstre, noĭ bine am înțeles. Și domnia vóstră bine șcițĭ, că am pace bună cu Măria sa craĭul și cu domnia vóstră și cu Bârsa, și cu Secuiĭ și cu toțĭ; și acum este pe voĭa domnieĭ vóstre ca să umble ómeniĭ domnieĭ vóstre cu marfă prin târgurĭ în țara domnieĭ mele și după pesce la Dunăre și să-șĭ vêndă marfa saŭ cu toptanul, saŭ din mână, și cum le va plăcea lor. Și ĭarășĭ ómeniĭ noștri să umble slobodĭ, căcĭ domnia mea vréŭ să am și maĭ bună pace de aci înnainte. Ast-fel, vare ce vĕ este (dorința), saŭ vin, saŭ pesce, totul este slobod, pe credința și pe sufletul domnieĭ mele. Și vare ce vĕ vor spune jupân Cristea și jupân Hanăș, domnia vóstră să credețĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

---

[1] Scris pe răsătură, în locul altuĭ cuvênt din care se maĭ vêd urme.

No. 162.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ ca să lase a se aduce de acolo în Ţara-Românéscă săgeţĭ, arcurĭ, spede, scuturĭ şi fer pentru fabricat arme.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 155. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воивода и гнь, пише гсво-ми нашим братиꙗм и добрїим прїꙗтелом, сѫдцꙋ и .вı.-ти пꙋргаром ѿ Брашова, много здравие. И ѡ се моли гсво-ви, ере ваше гсво добре знате, како съм азъ слꙋга гнꙋ-ми прѣсвелотии кралеве, и има ми добръ; и съ ваше гсво такодере има ми добръ. И варе ѿ що е волѣ гва-ви ѿ нашꙋ землю, нища ви се не брани, нꙋ ходите по-кꙋде ви е драго, и по блате, и по тръгове, и по хоре та кꙋпꙋете и вино и рибꙋ и све, ѿ що ви срдце люби; и ѿ на нища ви се не брани. Сего ради моли гва-ви, како наши брати и добри приꙗтели, да ꙋчинете гсво-ви за-ради нашꙋ волю, како ꙋчинимо ми по волю гва-ви, та да ѡставите ѿ-тамо да се донесе ꙋ на слободно стреле и лъкове и мъчеве и щитове и железо, що е за ѡрꙋжие, ере ви молимо, како наши братие и како добри приꙗтели. А ако ли не ꙋзхоте гсво-ви ѡставити, а гсво-ви еще да ни давате ꙋ знание; да знамо и ми. И бь ви весели.

† Іѡ Влад воевода, мл҃тїа бж҃їа гнь.

Adresa în dos: † Нашим добрїим приꙗтелом и братиꙗм, сѫдцꙋ и .вı.-тим пꙋргаром ѿ Брашова.

† Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi despre acésta rog pe domnia vóstră, căcĭ domnia vóstră bine şciţĭ, cum că sunt eŭ sluga domnuluĭ meu, a préluminăţieĭ crăeşcĭ, şi am pace bună, şi cu domnia vóstră, aşijderea am pace bună. Şi vare de ce este voĭa domnieĭ vóstre din ţara nóstră, nimic nu vi se opreşce, ci umblaţĭ, pe unde vĕ place: şi pe la bălţĭ şi prin târgurĭ, şi pe la ţară, şi cumpăraţĭ şi vin şi peşte şi tot de ce inima vĕ pofteşce, şi dela noĭ nimica nu vi se opreşce. Pentru acésta rog pe domnia vóstră, ca pe fraţiĭ noştri şi bunĭ prietenĭ, ca să faceţĭ domnia vóstră după voĭa nóstră, cum facem noĭ pe voia domnieĭ vóstre, şi să lăsaţĭ de acolo, să se aducă la noĭ slobod săgeţĭ şi arcurĭ şi spede şi scuturĭ şi fer ce este pentru arme, căcĭ vĕ rugăm ca pe fraţiĭ noştri şi ca pe bunĭ prietenĭ. Iar dacă nu veţĭ voi domnia vóstră să lăsaţĭ, apoĭ domnia vóstră încă să ne daţĭ de şcire, ca să şcim şi noĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ şi fraţĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 163.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ ca să facă dreptate jupânilor Sinadin şi Mihnea pentru o pagubă ce aŭ avut eĭ acolo.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 153. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Влад, воевода н гнь, пнше гво-мн мно ζравїе добрн прнетеле гва-мн, сждцꙋ н пꙋргаро ѿ Брашо. Н по се дава ꙋ ζнанїе гво-вн, ере сѐ плакаше наше людїе пре гво-мн, жꙋпа Снадн н жꙋпа Мнне, ζа некон пагꙋбꙋ, що сꙋ нмалн тꙋка мегю ва н ꙋ гра кралеве светлостн. Сего ра гво-вн добре ζнаете, ере смо молнлн бā, да нн да бь, како нн е да днь, тако да смо еднн людїе н да смо прїетелн, н кон хте нматн некон пагꙋбꙋ ѿ вашн людїе, а мн да н ꙋчннмо правдꙋ; ако лн нма нашн людїе ѿ вашн, а вн такожере да н ꙋчнннте правдꙋ. Се радї вн съда — толнкон пагꙋбꙋ, що сꙋ нмалн нашн людїе Снадн н Мнне —, а гво-вн нечете да н ꙋчнннте прадꙋ, да н плате. Алн добре ζнаете, гво-вн, како сте говорнлн, тако вн молн, како нашн добрн прїетеле, да н ꙋчнннте правдꙋ, да н да не бꙋде ꙋ пагꙋбꙋ толнкое, ере сꙋ мон людїе. Н бь вн ꙋмножн лета. Пнса ꙋ Тръговнще, мца Ѡ .л. днь.

† Іѡ Вла вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрн прїетеле гна-мн, сжцꙋ н прграро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov, şi după acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că s'aŭ plâns ómeniĭ noştri înnaintea domnieĭ mele, jupân Sinadin şi jupân Mihnea, pentru óre-care pagubă, ce aŭ avut acolo în mijlocul vostru şi în cetatea crăeşciĭ luminăţiĭ. Drept aceea, domnia vóstră bine şciţĭ că am rugat pe Dumneḑeŭ, ca să ne dea Dumneḑeŭ precum ne-a dat astăḑĭ, ast-fel să fim uniĭ şi aceĭaşĭ ómenĭ şi să fim prietenĭ. Şi ceĭ ce vor avea vre o pagubă dintre ómeniĭ voştri, apoĭ noĭ să le facem dreptate; ĭar când ómeniĭ noştri aŭ de la aĭ voştri, apoĭ voĭ aşijderea să le faceţĭ lor dreptate. Drept aceea, voĭ acum, — o aşa pagubă, ce aŭ avut ómeniĭ noştri Sinadin şi Mihnea, — apoĭ domnia vóstră nu voiţĭ să le faceţĭ lor dreptate, să li se plătéscă. Dar bine şciţĭ domnia vóstră cum aţĭ vorbit. Ast-fel vĕ rog ca pe aĭ noştri bunĭ prietenĭ, să le faceţĭ dreptate, ca să nu le fie lor o aşa pagubă, căcĭ sunt ómeniĭ meĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ. Am scris în Târgovişte, în luna Octombrie, a 30ᵃ ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 164.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ pentru nişte ómenĭ rêĭ: Tatul Duvalma din Râjnov, Secara şi alţiĭ, cariĭ s'aŭ făcut tâlharĭ şi aŭ prĕdat şi omorît pe uniĭ din Ţara-Românéscă; cere despăgubire, trimiţênd în afacere pe Neag paharnicul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 141. Pecetia în dos.

† Мл҃тне бж҃не Іѡ Вла воивода и г҃нь, пише г҃во-ми мно здравне наши добри прїиателе, сжцꙋ и дванадесте пръгаре ѿ Брашов. И ѡ се ви дава ꙋзнати вашоi мл҃ти за-ран некои зли люїе, що се с дигнꙋли, един е на име Татꙋ Дꙋвал ѿ Рашнов,[1] и Секара, те и дрꙋги хлапови ш-ни, та с дошли ꙋ голем гор и ꙋчинили се сꙋ тлъхари, и ꙋбили сꙋ люде, и много маръх поꙋзели; и намерили сꙋ некое жене сироте съ кола, тако и сꙋ поꙋзели све, що с имали, и свлъкле и сꙋ та и сꙋ токо сь кожо пꙋстили. Тако с намерили тамо на ни пак дрꙋги люде наши добри, тако сꙋ ꙋдарили на ни да изкаде тези жене, а ѡни ꙋстреле един наш члвкь добръ, зет Воине ѿ Бꙋзов, та е сьда мрътавь. И пак сꙋ ꙋбили два Тꙋрьчина, та ни просе сьда на ни, да платимо напасть: педесет хилѣди. Тако да ви наꙋчи бг҃ь и пр҃чта, ти зли люде расипете и ѿ тꙋда, или що и кете ꙋчинити, ꙋчинете и, ере немате ѿ ни нигди фело за-що и тꙋи дръжите. Ако ви по-мно зло ва не ꙋчине, а добро ви нехте ꙋчинити. Тако ваша мл҃ть добре знаете, ваши люде како ходе слобоно по Браила и по Фло, и свꙋде по влаке земле; тако да ходе и наши люде слобоно, ере не добре пра люде да гинꙋ, а и по-боле да се расилїо, ко-и-но зло чине. И пак ви молим г҃во-ви, да ви наꙋчи бг҃ь, пагꙋбꙋ, що с ꙋчинила наше люде, да се врати ѡпет, колико сꙋ поꙋзели. И пак що ви иде наша верна слꙋга, жꙋпан Нѣг пехарник, да верете, поне с наши истинe ре.

† Іѡ Вла вѡв, мл҃тїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Мои добри прїиателе, сжц и . ві . пръгаре ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevod şi domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece pârgarí din Braşov. Şi despre acésta vĕ daŭ a şcire Graţiosităţiĭ vóstre pentru nisce ómenĭ rĕĭ, carĭ s'aŭ ridicat, uniĭ pe nume Tatul Duvalmă din Râjnov, şi Secară, încă şi alţĭ iobagĭ cu eĭ. Şi s'aŭ dus în codru mare şi s'aŭ făcut tâlharĭ şi omorît-aŭ ómenĭ şi multă marfă aŭ luat. Şi nemerit-aŭ nisce femeĭ sĕrmane cu carul, aşa le-aŭ luat tot ce aŭ avut şi le-aŭ desbrăcat şi le-aŭ dat drumul numaĭ în pĭelea gólă. Ast-fel aŭ nemerit acolo peste eĭ încă alţĭ ómenĭ aĭ noştri bunĭ, şi aşa ĭ-aŭ lovit pe eĭ, ca să scótă pe femeile acelea, ĭar eĭ aŭ săgetat pe un om al nostru bun, pe ginerele luĭ Voĭnea din Buzĕŭ, aşa că acuma-'ĭ mort. Şi ĭarăşĭ aŭ ucis doĭ Turcı. Şi ne cer

[1] Scris pe răsătură în loc de un cuvênt ce începea cu Бра . . .

acum pentru eĭ, să plătim năpastea cincĭḑecĭ miĭ. Ast-fel, povĕţuiască-vĕ Dumneḑeŭ şi Prea-Curata, pe aceĭ ómenĭ rĕĭ goniţi-ĭ de-acolo, saŭ ce vroiţĭ să le faceţĭ, făceţi-le lor, căcĭ n'aveţĭ de la eĭ nicĭ un folos, pentru că îĭ ţineţĭ acolo. Dacă vouĕ maĭ mult rĕutate nu vor face, apoĭ bine nu vĕ vor face. Ast-fel Graţiositatea vóstră bine şciţĭ, că ómeniĭ voştri umblă slobod la Brăila şi la Flocĭ, şi pretutindenĭ prin Ţara-Românéscă; aşa să umble şi ómeniĭ noştri slobod, căcĭ nu e bine ca ómeniĭ drepţĭ să pĭară, ci maĭ bine să se nimicéscă ceĭ ce fac rĕŭ. Şi ĭarăşĭ vĕ rog pe domnia-vóstră, să vĕ povĕţuĭască Dumneḑeŭ, ca paguba ce aŭ făcut ómenilor noştri, să li se întórcă îndărăt cât aŭ luat. Şi ĭarăşĭ ce vĕ va spune credincĭósa nóstră slugă jupân Neag paharnicul, să credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre vorbe.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 165.

Vlad vodă Călugărul mustră pe Braşovenĭ că năpăstuesc pe supuşiĭ sêĭ şi aŭ lăsat pe hoţĭ să fure toţĭ caiĭ din Ţara-Românéscă, ceea-ce nu e cu şcirea regeluĭ şi a luĭ Ştefan Battori; le amintesce în fine rĕul ce eĭ aŭ suferit de la Ţepeluş (Basarab cel Tînĕr).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 214. Pecetia în dos.

† Мл҃тїѡ бж҃їѡ Їѡ Влⷣа воевода н гнь, пише гво-мн мон слакн добрн прнꙗтеле гва-мн, сацꙋ н .вї. пръгаре ѿ Брашо, мно зравїе н сполава гво-вн за кннгꙋ н рѣ, що мн сте послалн; добре вн разꙋме гво-вн. Да тазн лн е добре, да сте реклн, ере сте ра рамнрнца? Да азь що вн смъ хабн досъга? Нлн нѣсмъ жнвова съ вамн? Нлн нѣсмъ ꙋчннн по вашꙋ волю, како нѣ ꙋчннн нн едн гѡаръ ѿ влакꙋ землю, како смъ ꙋчннн азъ съ вамн н до съга, да се не може хранитн снромасн гва-мн ва ра? Єре вн оуслободн пꙋтове по влакꙋ зелю, свꙋде, да ходе ваше люе, да се хранн н кꙋпꙋе, що н е драго. Къда сꙋ ходнлн ваше людїе на Бранлꙋ н на Флочн н свꙋде по Дꙋнавꙋ, да сн кꙋпꙋе самн рнбꙋ, како ходе съга? Де веде дрꙋго, ѡнн сꙋ кꙋпнлн ваше люе рнбꙋ н све що н е трѣбовало ѿ наше люе, а вонн нѣ сꙋ бнлн, како съга сꙋ вонн; ере н ꙋслободн гво-мн, за-ра да жнвꙋемо н да е една землѣ како н дрꙋга. Нлн коем члкꙋ вашемꙋ ꙋчннн крнво, да н не ꙋчннн зако пра? Єще н по вашем волю сждн, нн по волю мон люде, къга се сꙋ вратнлн конн еще ѿ третнꙗ земле, пошечн ꙋ Модова, а ѿ Модова ꙋ влакꙋ земլю. А гво-мн вратн вашем члкꙋ, како нѣ бнло ннкъга, а вне говорнте за рамнрно! Neзна, ѿ ва ꙋмъ е, нлн како е, ере вндн гво-мн, ча на лю нема ѿ ва нНедно прадꙋ, нꙋ н ꙋзнмате снло добнть, како сте

и съга ȣзели ѿ те сиромасе, ѡне ѡце, ѿ Сакȣле; тако варе що ȣзимате ѿ кога, а ѡно и загине, и чините вїе како знате съ те добитоце прави люде, а гво-ми говорите ере ȣчини пръкалаби ѿ Бра, а дрȣго говорите, ере чини Сакȣле. Незна ка(ко) ви е волѣ, и азь ви доста зло сътвори, ере сȣ и ваше люе свеги ȣ мою рȣкȣ, али зна ере има ми съ гна-ми кралѣ и съ ротелѣ-ми Батръ Ифа, и ере ми се (минт) ча тизи работе нѣ ȣ знанїе величество гна-ми кралѣ и ротелѣ-ми Батръ Ифа; и тїези книга, що ми сте послали ви, азь хочȣ, да ȣ пȣсти до ротелѣ-ми Батръ Ифана и величествȣ кралевȣ хочȣ дати разȣмети, ере смъ зна досъга ча смъ слȣгȣ гна-ми кралѣ, и гнь кра ме е дръжа сна, а вїе коли сȣ зли люе, ви и дръжите тȣиа, да нѣ ѡта ко ȣ влакȣ зелю, али къда бѣмо ми ȣ ва, а ви нѣсте ѡтавили, да чинимо зло за-радї Цьпълȣ. Али знате како ви е би Цьпълȣ злъ; сокотѣте, како че би на поко.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Сжцȣ и . вї . пръгаре ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ dulcĭ bunĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate și mulțămesc domnieĭ-vóstre pentru cartea și vorbele, ce mĭ-ațĭ trimis; bine v'am înțeles pe domnia-vóstră. Să fie bine óre asta că ațĭ spus că suntețĭ bucuroșĭ de răsmiriță? Óre eŭ ce v'am stricat până acum? Orĭ nu am trăit cu voĭ? Orĭ n'am făcut după voĭa vóstră, cum n'a făcut nicĭ un domnitor din Țara-Românéscă cum am făcut eŭ cu voĭ și până acum; să nu se pótă hrăni supușiĭ domnieĭ mele din pricina vóstră? Căcĭ v'am sloboḑit drumurile prin Țara-Românéscă, pretutindenĭ să umble ómeniĭ voștri, să se hrănéscă și să cumpere ceea ce li-ĭ drag. Când aŭ umblat ómeniĭ voștri la Brăila și la Flocĭ și pretutindenĭ pe Dunăre, ca să-șĭ cumpere eĭ înșișĭ pesce cum umblă acum? Apoĭ uĭte alta, eĭ aŭ cumpĕrat, ómeniĭ voștri, pesce și tot ceea ce lor le-a trebuit de la ómeniĭ noștri, dar volnicĭ n'aŭ fost precum sunt acum volnicĭ, căcĭ i-aŭ sloboḑit pe eĭ domnia mea, pentru ca să trăim și să fie o țară ca și cea l'altă. Orĭ, căruĭa om al vostru am făcut strâmbătate, nu le-am făcut lege dréptă? Incă și după voĭa vóstră am judecat, ĭar nu după voĭa ómenilor meĭ, atuncĭ când s'a înnapoĭat caiĭ încă din a treĭa țară, fiind dușĭ în Moldova, ĭar din Moldova în Țara-Românéscă. Iar domnia mea i-am întors omuluĭ vostru, precum n'a fost nicĭ-odată. Iar voĭ vorbițĭ de răsmiriță! Nu șciŭ, din mintea vóstră este, saŭ cum este? Căcĭ vêd domnia mea, că ómeniĭ noștri n'aŭ de la voĭ nicĭ o dreptate, ci le luațĭ cu sila averea, cum și acum ațĭ luat de la aceĭ supușĭ, acele oĭ din Secuime. Ast-fel vare-ce luațĭ de la cine-va, apoĭ aceea li se pĭerde lor, și voĭ facețĭ cum șcițĭ cu acele dobitóce ale ómenilor drepțĭ, ĭar domnieĭ mele spunețĭ, că aŭ făcut pârcălabiĭ din Bran, ĭar altă dată spunețĭ că fac

Sĕcuiĭ. Nu șciŭ, cum vĕ este voĭa; și eŭ aș face destul rĕŭ, căcĭ sunt și ómeniĭ voștri toțĭ în mâna mea; dar șciŭ că am pace cu domnul meŭ craĭul și cu părintele meŭ Batăr Iștfan, și că mi se pare că aceste lucrurĭ nu sunt în șcirea Mărieĭ domnuluĭ meŭ a craiuluĭ și a părinteluĭ meŭ Batăr Iștfan. Și acéstă carte ce mi-ațĭ trimis voĭ, eŭ vréŭ să o trimit la părintele meŭ Batăr Iștfan, și Măriei craĭuluĭ vréŭ să daŭ să înțelégă că am sciut până acum că sunt sluga domnuluĭ meŭ craĭuluĭ, și domnul meŭ craĭul m'a ținut de fiŭ, ĭar voĭ, câțĭ ómenĭ sunt rĕĭ, voĭ îĭ ținețĭ acolo, că n'a rĕmas cal în Țara-Românéscă. Iar când am fost noĭ la voĭ, apoĭ voĭ n'ațĭ lăsat ca să facem rĕŭ, din pricina luĭ Țăpăluș; dar șcițĭ ce rĕŭ v'a fost Țăpăluș. Socotițĭ cum va fi maĭ pe urmă.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 166.

Iulie 18. Vlad vodă Călugărul trimite la Brașovenĭ sol pe Tudor logofĕtul.

Orig. hârtie, Acad. Română $\frac{203}{XXI}$.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Вла воивода и гнъ всеи земли Ѹггрвлахїискои, снъ великаго Влада воиводе, пише гво-мї любовно здравїе наши драге вечнно и ротеле и добри прїателе, съцѹ ѿ Браш и всѣ пръгарѡ. И по се посламо нашега верпога болѣрина, имене Тѹдо лѡѳе, та варе елика изрече къ вашем прїатествѹ, а вїе да верѹете, поне сѹ наши истннїи рѣчи. И бъ да ви ѹмножи лета. ІѸ. ні.

† Іѡ Вла вwев, мнлтїа бжїа, гнь.

Adresa în dos: † Наши добри прїнателе и ротеле, сѫцѹ и пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voivoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, fiul mareluĭ Vlad voivod, scrie domnia mea ĭubitóre sănătate la aĭ noștri dragĭ vecinĭ și părințĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ din Brașov și tutulor pârgarilor. Și după aceea trimis-am pe al nostru credincĭos boĭer, anume Tudor logofĕtul, acesta orĭcâte va spune către a vóstră Prietenie, apoĭ voĭ să credețĭ, căcĭ sunt ale nóstre adevĕrate cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ. Iulie 18.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și părințĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 167.

Vlad voda Călugarul scrie Brașovenilor în afacerea unor datorii ce prietenul sêŭ Dumitru al luĭ Volata are la Jima și Caliman, și cere ca sa prinḑa pe chezașii acestora.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 139. Pecetia în dos.

† Ію Вла҃ воивода и г҃нь, пише г҃во-ми нашим четити братиıа и добрии приıатело, с҃ꙋдцꙋ и .вı.-тин пꙋргаро ѿ Брашо҃, много здравие. И ѡ се дава ꙋ знание гвꙋ-ви за работꙋ нашемꙋ приıателꙋ, жꙋпанꙋ Дꙋмитрꙋ Волате҃, ере доиде лани съ нашꙋ книгꙋ до гва-ви за-ра ѡнои дль, що има ꙋ Жима и ꙋ Кълима; тако сꙋ ꙋлезли за нии еци: Ана, жена Жимева, и Маргитъ, жена Кълиманова, до вели҃ дн҃ь да мꙋ се плати дꙋкати; тако ѡ на вели҃ дн҃ь не е могъ доити, а съда варе кои чл҃кь ке ѿ послати съ сиѡ нашо книго до гва-ви, а гва-ви ꙋчинете на ра та ꙋхватите тии еци, да се плати дꙋкати жꙋпанꙋ Димитрꙋ и да се да ꙋ рꙋке неговꙋ чл҃кꙋ до енꙋ апрꙋ, ере моли гва-ви, како наши четити братие: по-много да мꙋ се не држе добитъ, ере ꙋ пагꙋбꙋ некю га ѡтавити. И бг҃ь да ꙋмножи лѣта гвꙋ-ви.

† Ію Вла҃ воев҃, милтїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Наши четити братиıа и добрии приıатело, с҃ꙋдцꙋ и .вı.-тин пꙋргаро ѿ Брашо҃.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiți frați și buni prieteni, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov, multa sănătate. Și despre acésta daŭ spre șcire domniei vóstre, pentru afacerea prietenului nostru, jupânului Dumitru al luĭ Volata, că a venit an cu cartea nóstră la domnia vóstra, pentru acea datorie ce are la Jima și la Căliman. Astfel s'aŭ pus pentru ei chezașe: Ana, femeia lui Jima și Marghită, femeĭa luĭ Caliman, până la Pașcĭ sa i se platésca lui ducații. Astfel, el la Pașcĭ n'a putut sa vina; ĭar acum vare pe ce om va trimite el cu acéstă carte a nóstra la domnia vóstră, apoi domnia vóstra faceți pentru noi și prindețĭ pre acele chezașe, ca să se platésca ducații jupânului Dumitru și sa se dea în mânele omului lui, până la un aspru, ca rog pe domnia vóstra, ca pe cinstiții noștri frați, maĭ mult sa nu i se țina lui avutul, caci în paguba nu-l voiu lasa pe el. Și Dumneḑeu să îmmulțésca anii domniei vóstre.

† Iω Vlad voevoda, cu mila lui Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La ai noștri cinstiți frați și buni prieteni, județului și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 168.

Vlad voda Calugarul catre Brașovenı ca sa faca a se plăti omuluĭ sêŭ Dumitru Volata o datorie ce are acolo în Brașov.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 213. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воиворда и гн҃ъ, пишⷮе гв҃о-ми четитиⷮ братиѧⷮ и добрииⷮ приѧтелоⷮ, сѫцꙋ и .вї.-тиⷮ пꙋргароⷨ ѿ Брашоⷡ, много здравїе. И по сеⷮ давⷶ ꙋ знанїе гв҃ꙋ-ви за-радї ѡвою наше чл҃кꙋ, по име Дꙋмитрꙋ Волата, понеже ни казаше, како има длъ тꙋи, ѡнои длъ, що га знате и гв҃о-ви. Тако дота е чека, съда че бити пе години, ѿ кѫ чека, тъи длъ да мꙋ се плаща. Нꙋ єво видимо, єре не мꙋ се да ни єдиⷩ бⷶ. Сего ради моли гв҃о-ви, како четити братиѧ, ꙋчините мꙋ гв҃о-ви иправꙋ и правдꙋ, да мꙋ се плаща тъ[и длъ и]ра наше волю, е[р]е вема що е наше чл҃къ и прⷣа, те[е моли и проси] гв҃о-ви. И бъ ви вели.

[† Іѡ Влⷣ вwев], мⷭтїѧ бж҃їѧ гн҃ь.

Adresa în dos: † Четитиⷨ [братиѧ и добри прїѧтелоⷨ, сѫцꙋ и .вї.]-тиⷨ пꙋгар[ом ѿ Брашоⷡ].[1]

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea cinstiţilor fraţĭ și bunilor prietenı, județuluı și celor 12 pârgarı din Brașov, multă sănàtate. Și după aceea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre pentru acel om al nostru anume Dumitru Volata, că ne-a spus cum ca are datorie acolo, acea datorie, ce o șcițĭ și domnia vóstră. Astfel, destul a așteptat; acum vor fi cincı anĭ de când aștéptă, ca acea datorie să i se plătéscă. Dar, ıata, noı vedem, cum că luı nu i se dă nicĭ un ban. Pentru acésta rog pe domnia vóstră, ca pe cinstiţĭ fraţı, faceţi-ĭ luĭ domnia vóstră ispravă și dreptate, ca să i se platéscă [acea datorie] pentru voința nóstră, cu atât maĭ mult că este omul nostru și drept, și [rog și cer] domnieĭ vóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† [Iω Vlad voevoda], cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor [frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12] pârgarĭ [din Brașov].

No. 169.

Vlad vodă Calugărul trimite în solie la Brașovenı pe sluga sa Șimon.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 199. Pecetia în dos.

† Мⷭтиѡ бж҃їѡ Іѡ Влⷣ воєвода и гн҃ь, пишⷮе гв҃о-ми мноⷮ здравїе нашиⷨ добриⷨ приѧтелѡⷨ и блииⷨ сꙋседѡⷨ, сѫцꙋ и .вї. пръгарѡⷨ ѿ Брашоⷡ. И по сеⷮ давⷶ въ ꙋзнанїе приѧтествꙋ-ви,

[1] Lacunele din document provin din causă că hărtia este tăiată.

ере посламо верна слуга наша Шимо сь потребними наш рѣчи кь приатеству-ви; та варе елика известн вашем гптву, а приатеству-ви да г[а] веруете, ере су истинни наши рѣчи. И бъ да умножи лѣта вашем приатеству.

† Iѡ Влад воевод, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри приателѡ и близни суседѡ, судцу и .вї. пръгарѡ ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multa sănătate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acésta daŭ în ședire Prietenieĭ vóstre că am trimis pe credincĭósa nóstră slugă Șimon cu vorbele nóstre de trebuință către Prietenia vóstră. Și vare câte va vesti domniei vóstre, apoi Prietenia vóstră sa credeți, cacĭ sunt adevĕratele nóstre vorbe. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă anii Prieteniei vóstre.

† Iω Vlada voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județului și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 170.

Vlad vodă Călugărul către Brașovenĭ pentru a se înnapoià luĭ Popa Vlaicul, luĭ Ilie din Buzêŭ și luĭ Dușman niște banĭ luați pe nedrept de către Iancâu husarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 129. Pecetia în dos.

† Iѡ Влад воевода и гнь, пише гво-ми миѡ здравїе добрїи прїателѣ гва-ми, сждцу и .вї.-ти пургарѡ ѿ Брашѡ. И тузи ви дава гво-ми у знанїе вашои мати за-рай ѡкизи люїе гва-ми, по Влайкоу, Илїа ѿ Бузъ(у) и Д(у)шма, поне им се су узели .ѕї. флорини у Сждчеле ѿ Иаикьу хуса, поне е прель Иаькьу у паркалаби Брану, како м су се узели у Гергици .и. флори, тако е држжа пу люде гва-ми, та и е узе тизи дукати. Пото дойдоше пръгари сви ѿ Гергїцу пре гво-ми, та стануше лице съ Иаьку, тако мартурисаше пръгари на ни душе, како не се е узело Ианьку ни един флори, ну и е учинил напа. Того рай и съга па стану лице съ ти люїе мои пре гво-ми и съ Иаиньку у граду Буреши, тако па на на закѡ ѡстану Иаиньку криви и да плати люде гва-ми. Того рай еще пусти гво-ми до вашои мати, како да гледате и на ва закѡ, како е право, и добре, ере люїе гва-ми не су виновати нищо; тако да и се поврати добить, ере нече ѡставити гво-ми люїе гва-ми у паргубоу. И бъ да умножи лѣта вашои мати, амин.

† Iѡ Влад вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрїи прїателѣ гва-ми, сждцу и .вї.-тїи пръгарѡ ѿ Брашѡ.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multa sanatate bunilor prietenĭ aı domnieı mele, județuluı și celor 12 pârgarı din Brașov, și ıată vĕ da domnia mea de șcire Grațiosităţıı vóstre pentru aceĭ ómenı aı domnieĭ mele Popa Vlaĭcul, Ilia din Buzau și D(u)șman, cacı lor li s'au luat 16 florinĭ în Sătcele de catre Iancâu husaru; pentru ca ĭ-a pârât Iancâu la pârcălabiĭ Branuluı, că luı i s'aŭ luat la Gherghița 50 florinı. Astfel a ținut calea ómenilor domnieı mele și le-au luat aceĭ ducaţĭ. Dupa aceea au venit pârgariĭ toţĭ din Gherghița înnaintea domnieı mele și aŭ stătut de fața cu Iancâu; astfel au marturisit pârgarıı pe sufletele lor, că nu i s'a fost luat luı Iancâu nicı un florin, ci lor el le-a facut năpaste. Drept aceea și acuma ıarașı stătură de fața cu aceștı ómenĭ aı meĭ înnaintea domnieĭ mele și cu Iancâu în cetatea Bucureşti; astfel ĭarășı dupa legea nóstră a rĕmas Iancâŭ strâmb, și să platésca ómenilor domnieı mele. Drept aceea încă am trimis domnia mea la Grațiositatea vóstra, ca sa căutaţĭ și pe legea vóstră, cum este drept și bine, pentru că ómenıı domnieı mele nu sunt vinovaţĭ nicĭ de fel. Astfel sa li se înnapoıeze lor averea, cacĭ nu voıu lăsà domnia mea pe ómeniĭ domnieı mele în pagubă. Și Dumneḑeu sa îmmulțésca anıı Grațiositaţıı vóstre, amin.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa in dos: † Bunilor prietenĭ aı domnieı mele, judeţuluı și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 171.

Vlad vodă Calugarul catre Brașovenĭ în afacerea unor caĭ furaţĭ luĭ Mânzea de către o sluga a luĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 197. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воивода и г҃нь, пише г҃во-ми много здравїе мои добри приетелїе, сѫдцꙋ и .вı. пръгаром ѿ Брашов. И ѡ се дава ꙋ знанїе вашои м҃лти за работꙋ Іанкъꙋ, ере га съ ѡставил съ волю г҃ва-ми, та е доше ꙋ землю гн҃а кралѣ, па една слꙋга ѡвом болѣрин г҃ва-ми Мънзе, а ѿ мꙋ ꙋзе .г҃. кони, та е побеглъ съ Іанкъꙋ. Сего ради проси вашои м҃лти, како мои добри приятели, кони болѣринꙋ г҃ва-ми Мъзе и некои скꙋлније, що е ꙋзе съ кони, а вашои м҃лти да ꙋчините за волю г҃ва-ми, кони болѣринꙋ г҃ва-ми да се врати, и ѡние скꙋлница, ере г҃во-ми неке ѡставити, да е болѣринꙋ г҃ва-миква. И б҃ь ви вели.

† Іѡ Влад воевод, м҃лтїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Мои добри приетелїе, сѫдцꙋ и .вı. пръгаром ѿ Брашов.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ prietenı, județuluı și celor 12 pârgarı din Brașov. Și despre acésta daŭ spre șcire

Graţiosităţiĭ vóstre în afacerea luĭ Iancău, că l'am trimis cu voia domnieĭ mele şi a ajuns în ţara domnuluĭ craiuluĭ. Iar o slugă a aceluĭ boer al domniei mele Mânzea, apoĭ el ĭ-a luat 3 caĭ şi a fugit cu Iancăŭ. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca pe buniĭ meĭ prietenĭ, pentru caii boerului domniei mele Mânzea, şi pentru óre-carĭ sculişte, ce a luat cu caiĭ. Apoĭ Graţiositatea vóstră sa faceţi după voia domnieĭ mele: caiĭ boeruluĭ domnieĭ mele să se întórcă, şi acele sculişte, căci domnia mea nu voĭu lăsa să fie boeruluĭ domnieĭ nóstre pagubă. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 172.

Vlad vodă Călugărul către Râjnovenĭ în cestiunea omoruluĭ unui om, a căruia mórte trebue rĕscumpărată.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 207. Pecetia în dos.

† Іѡ Влⷣ воевода и гⷭнь, пишеⷮ гⷭво-ми много ꙁдрⷡавие нашиⷨ чеⷭтитиⷨ братиⷨа и блиниⷨ сꙋседоⷨ, сⷣѫцꙋ и пꙋрⷤгароⷨ ѿ Ръжноⷡ. И по сеⷨ давⷨа ꙋ ꙁнанїе гⷭвꙋ-ви, како прїиде съⷥи сиромаⷯ гⷭвꙋ-ми, [и]менеⷨ Михаⷧ, та се жалꙋва прⷣе гⷭва-ми, како мꙋ сте ꙁагꙋбили [е]днъ анеⷱеꙋ неговꙋ беⷥ ꙁакоⷩ; такои, къⷣ доходише чеⷭтитиi пꙋргари ѿ Брашоⷡ на покли(са)рство, а ми ꙋтѫкмимо, како да мꙋ се плащаⷮ смⷬтъ ѡномꙋю чⷧкꙋ. Сега раⷣ гⷭво-ви ꙋтѫкмите, како да мꙋ се плащаⷮ, ере га-тⷭе ꙁагꙋбили беⷥ ꙁаконꙋ чⷧкъ праⷡ. А ако мꙋ се не платѣ смⷬтъ, нехтемо га ми ѡⷭтавити ꙋ тⷨѫнинꙋ смⷬтъ сиромахꙋ ѡвомꙋ, да ꙁагине, а нꙋ платите гⷭвꙋ-вiи. И бъ ви веⷭлиⷮ.

† Іѡ Влⷣ вⷡоевⷣ, мⷭатїа бжїа гⷭнь.

Adresa în dos: † Чⷭтитиⷨ братиⷨа и добрiи прїателоⷨ, сⷣѫц и пꙋргароⷨ ѿ Ръжноⷡ.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sanatate la ai noştri cinstiţĭ fraţĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Râjnov, şi dupa acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că a venit acest supus al domnieĭ mele, cu numele Mihail, şi s'a jĕluit înnaintea domnieĭ mele că ĭ-aţĭ omorît un nepot de frate al seu, fără lege; astfel, când aŭ venit cinstiţiĭ pârgarĭ de la Braşov în solie, apoĭ noi am întocmit să i se plătéscă mórtea aceluĭ om. Pentru acésta domnia vóstra întocmiţi să i se plătéscă, căcĭ l'aţĭ pĭerdut fără lege pe omul drept. Iar daca luĭ nu i se va plăti mórtea, nu vom lăsa în întunerec mórtea supusuluĭ aceluia sa se piarda, ci plătiţĭ domnia vóstră. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Râjnov.

No. 173.

Vlad vodă Călugarul către Brașovenı ca să nu aĭbă vre-o siluire chezașiĭ saŭ ómeniĭ sêĭ în afacerea unor oĭ ale luĭ Andriĭaș din Dalnic.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 206. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воивода и гнь, пише гво-ми наши братиѩ и добріи пріатєлѡ, сѫцꙋ и . ві.-ти пꙋргаро ѿ Брашо, много здравие. И ѡ се дава ꙋ знание гвꙋ-ви за-ра Андриѩ ѿ Длнии, єре м сꙋ побеглй ѡчари съ некои ѡци ѡде ꙋ зелю; тако за-ра теи ѡци ѡ є теглй наши члци, по-кꙋде и є наше; тако є намери на ѡвеи наши члци Кртв и Микꙋ, та и є батока, а ѡни си сꙋ поставили тꙋѩ єци: Жима и Матиа. Сего ра моли гва-ви за-ра тези єци, како да не имаю ѿ Адриаша некою ꙋсило, или наши члци по-много да се не теглй; єре колико ѡци се сꙋ ꙋзели Андриашꙋ, а ѡ є доше слꙋга Дамианꙋфиа Лалъꙋ, та и є ꙋзе ѿ жꙋпа Драги, єще и съ по-више; тако моли гва-ви, како наши братие, прави члци да не имаю ꙋсило; а Адриашꙋ, ако мꙋ се мни криво, а ѡ да доиде пре на та да стои лице съ Драги; тако ке имати правй закѡ. И бь ви вели.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши братиа и добри пріатєлѡ, сѫцꙋ и . ві.-ти пꙋргаро ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și despre acesta dau spre șcire domnieĭ vóstre, pentru Andriĭaș din Dalnic, că ĭ-aŭ fugit cĭobaniĭ cu niște oĭ aicĭ în țară. Astfel pentru acele oĭ el a urmărit pe ómeniĭ noștri unde ĭ-a găsit. Astfel a nemerit pe aceștĭ ómenĭ aĭ noștri: Cîrstea și Micul, și ĭ-a bântuit, ĭar eĭ șĭ-aŭ pus acolo chezașĭ pe Jima și pe Matiĭaș. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră, pentru aceĭ chezașĭ, ca să nu aĭbă de la Andriıaș vre-o siluire, saŭ ómeniĭ noștri să nu fie maĭ mult urmărițĭ, căcĭ câte oĭ s'au luat luĭ Andriĭaș, apoĭ a venit Laslău, sluga luĭ Damianfia, și le-a luat de la jupân Drăghicĭ, încă și maĭ mult. Astfel rog pe domnia vóstră, ca pe frațiĭ noștri, ómenii dreptı să nu aĭbă siluire, ĭar luĭ Andriĭaș, dacă i se pare strâmb, apoĭ el să vie înnaintea nóstră și să stea de față cu Drăghicĭ. Astfel va avea lege dréptă. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 174.

Vlad vodă Călugărul trimite la Brașoveni pe sluga sa Micul pentru un cal ce are la Hanăș Crețul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 160. Pecetia în dos.

† Млатїю бжїю Їю Вла воевода и гнь земли влакой, пише гво-ми мню зравїе мои добрїи прїятелѣ, сжце и .вı. пръгарю ѿ Брашю. І ю се дава ꙋ знанїе, за-ради ва члвкь, що донде съ вашꙋ книгꙋ ꙋ гво-ми, а гво-ми гледа и добре разꙋме вашои млати ю све. Тю ради за този изе, що е ꙋзело било ѿ члвци гва-ми, а юно се е све повратнло, како е било волѣ вашои млати; такои да ꙋчините и вїе люе и сиромахо гва-ми, да имаю правдꙋ ю вашеи мїлти, поне е тре, како ваши люїе да имаю правдꙋ въ земли гва-ми, и люїе гва-ми ꙋ вашои държаве. Того ради че доити до вашои млати слꙋга гва-ми, жꙋпа Микꙋ из-ради еди кю, що м е ꙋ Хани Крецꙋ; такои да имае правдꙋ ѿ вашеи мїлти, да мꙋ се не държи кю бе правде и бзакона. И бъ да ꙋмножи лѣта гвꙋ-ви, амїъ.

† Їю Вла вıюев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрїи прїятелѣ гва-ми, сжцꙋ и .вї. пръгаро ѿ Брашю.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn al țěriĭ româneșci, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, și despre acésta daŭ de șcire, pentru omul vostru, care a venit cu cartea vóstră la domnia mea, ĭar domnia mea am vĕḑut și bine am înțeles pe Grațiositatea vóstră despre tot. Drept aceea despre acea oprélă, ce a fost luată de catre ómeniĭ domnieĭ mele, apoĭ aceea s'a înnapoĭat tótă, precum a fost voĭa Grațiosităţiĭ vóstre. Astfel să faceţĭ și voĭ ómenilor și supușilor domnieĭ mele, ca sa aĭbă dreptate de la Grațiositatea vóstră, căcĭ este de nevoe ca ómenii voștri sa aĭbă dreptate în țara domnieĭ mele, și ómeniĭ domniei mele în ținutul vostru. Drept aceea va veni la Grațiositatea vóstra sluga domnieĭ mele, jupân Micul, pentru un cal, ce-ĭ este la Hanăș Crețul; și să aibă el dreptate de la Grațiositatea vóstră, ca să nu i se țină calul fără dreptate și făra lege. Și Dumnedeŭ sa îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

.† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 175.

Vlad voda Calugarul catre Brașovenı în afacerea uneı marfĭ a domnuluĭ vêndută unor Sașı, carĭ n'au platit înca banıı.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 138. Pecetia în dos.

† Матню бжню Іѡ Вла воивода и гнъ, пише гво-ми многѡ здравие наши добри приятеле, сѫцꙋ и дванадесети пръгаро ѿ Брашо. И ѿ се моли гво-ви за ѡнои това, що е прода Аггелъ ѡне Сасо, а гво-ви да се неволите, како да плати тиези Саси той това, ере е гва-ми, та да плати спешно; а гво-ми кю ꙋчинити волѣ гва-ви. И да сокоте гво-ви, ере ꙋ той това ница дрꙋги некто нема работꙋ. А нꙋ да знае ваше гво, ере сꙋ сви дꙋкати гва-ми; та ви проси, како добри приятели гва-ми, како да се потрꙋдите, да ми не бꙋде ква ни ꙋ що годе, а нꙋ да ми плати спешно све. И бь ви вели:

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри приятеле и блини сꙋседо, сѫцꙋ и дванадесети пръгаре ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sanătate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, și despre acésta rog pe domnia vóstră pentru acea marfă, ce a vêndut-o Anghel unor Sașı. Iar domnia vóstră sa vĕ nevoițı, ca să plătéscă aceĭ Sașĭ marfa aceea, căcĭ este a domnieĭ mele, și să plătéscă curênd. Iar domnia mea voĭu face voĭa domnieĭ vóstre și sa socotițĭ domnia vóstră, că la acea marfă nimenea altul nu are nicĭ-o tréba. Ci să șcie domnia vóstră, că sunt toțĭ ducațĭ aĭ domnieĭ mele; și vĕ rog ca pe buniĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, ca să vĕ trudițĭ să nu-mĭ fie pagubă întru nimica, ci sa mi se plătéscă ĭute tot. Și Dumneḍeu să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor douĭspreḍece pârgarĭ din Brașov.

No. 176.

Vlad vodă Călugarul scrie Brașovenilor în afacerea unor oĭ și a uneĭ amenḍĭ luate pe nedrept unuĭ supus al sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 195. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воиво и гнъ, пише гво-ми мно здравїе мое добри сꙋседо и приꙗтеле, сѫцꙋ и пръгаро .вї.-ти. И по се дава ꙋ знание вашои мло за ѡвога сиромаха моега, како е

кѹпи ѡце тѹи ѹ Брашо; тако мѹ е рекж а члвек: даи ми флорин .а., да те ѡведе по дрѹгѹ странѹ, да га е кѹбоса; а вамеши сѹ пошли по нега да мѹ сѹ ѹзели ѡце .ри. и флорине .ѕ. Тако да ви наѹчи бъ, да мѹ не загине добитж, нѹ мѹ чинѣте зако пра със тоги чловека, що га е къбоса. И бъ вели. — Татѹ ѡ Ръно.

† Їѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое приıателе, сжцѹ и .ві. пръгари ѡ Брашо.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ. Și după acésta daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre pentru acel supus al meŭ, care a cumpărat oĭ acolo la Brașov. Ast-fel luĭ ĭ-a ḑis un om: dă-mĭ un florin să te trec printr'altă parte, și l'a înșelat. Iar vameșiĭ s'aŭ dus după el și ĭ-aŭ luat oĭ 150 și florinĭ 6. Ast-fel povĕţuéscă-vĕ Dumneḑeŭ, ca luĭ să nu i se pĭarḑă avutul, ci faceţĭ luĭ lege dréptă cu acel om, care l'a înșelat. Și Dumneḑeŭ bucure. — Tatul din Râjnov.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 177.

Vlad vodă Călugărul scrie Brașovenilor ca să înnapoĭeze luĭ Nicula și Manglavit 450 berbecĭ cumpăraţĭ din ţara Moldoveĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 134. Pecetia în dos.

† Мтїю бжїею Їѡ Вла воевода и гнъ, пише гво-ми сжцѹ и пѹргаро ѡ Брашо мно зравїе, и любоное поклоненїе прїноси гва-ви. По се дава ѹ знанїе гва-ви за ѡвизи наши тръговци, на име Никѹла и Маглави, ере сѹ ходили како тръговци, та къда сѹ били ѹ Бреко, а ѡни се сѹ състанѹли съ некои Модовѣни, тако се сѹ ценили съ-шними, да и донесе ѡнове ѡ модоскои землю, да и кѹпе наши тръговци; и ѡтишли сѹ Модовѣни-те ѹ Модовѹ та и сѹ донели ѡнови .ун; и чекали сѹ наши тръговци .д. неле ѹ Бѹдила, докле сѹ дошли Модовѣни-те, таи сѹ звали па ѹ Бреко та и сѹ дали ѡнове. И ви и пре ними Албе ѡ Бѹдила, та и знае за работѹ. И питали сѹ наши тръговци за Аберта и дрѹзи добри люе: можемо бити слобоно съ ѡвоги добика? А ѡни и сѹ рекли: идете съ бгѡ слобони, ища да се не боите, на наше дѹша. Тако сѹ ѡтишли. Та къда е било на нашѹ хота ѹ Драна, а ѡни и сѹ стиѹли .кв. люе таи сѹ посекли и добика и сѹ ѹзели. Се ра ви проси, сокотете, ере не добре, ча несѹ виновати наши люе ища, а нѹ ако ви е винова, може би Албертъ и Молдовѣни-те, а наши лю сѹ прави. Тако ви моли, вратите

н добнка, да н не ꙁагнне; не то смъ посла наша слꙋга Нщва, да бꙋде н ѡ съ-шннмн пре вашон млтн; а ако н не вращате, сокотете, ча сте раꙁꙋмнн.

† Іѡ Вла вꙍев, млтїа бжїа гнъ.

Adresa în dos: † Мон добрнн прїетеле, сжцꙋ н пꙋргаро ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevod și domn, scrie domnia mea județuluĭ și pârgarilor din Brașov, multă sănătate, și drăgăstósă închinăcĭune aducem domnieĭ vóstre. După acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre pentru aceĭ târgovețĭ aĭ noștri, anume Nicula și Manglavit, că aŭ umblat ca târgovețĭ; și când aŭ fost la Bretko, apoĭ eĭ s'aŭ întâlnit cu niște Moldovenĭ: ast-fel s'aŭ tocmit cu eĭ ca să le aducă berbecĭ din țara Moldoveĭ, ca să'ĭ cumpere târgovețiĭ noștri. Și s'aŭ dus Moldoveniĭ în Moldova și le-aŭ adus berbecĭ 450; și aŭ așteptat târgovețiĭ noștri 4 sĕptămânĭ în Budila, până când aŭ venit Moldoveniĭ, și ĭ-aŭ chemat ĭarășĭ la Bretko și le-aŭ dat berbeciĭ. Și a fost de față cu eĭ Albert din Budila, și le scie despre afacere. Și aŭ întrebat târgovețiĭ noștri pe Albert și pe alțĭ ómenĭ bunĭ: putem fi slobodĭ cu acest avut? Iar eĭ le-aŭ ḑis: mergețĭ cu Dumneḑeŭ slobodĭ, de nimica să nu vĕ temețĭ, pe sufletele nóstre. Ast-fel aŭ plecat. Și când aŭ fost la hotarul nostru la Drajna, apoĭ pe eĭ ĭ-aŭ ajuns 22 de ómenĭ, și ĭ-aŭ tăiat, și avutul le-aŭ luat. Pentru acésta vĕ rog, socotițĭ, că nu este bine, căcĭ nu sunt vinovațĭ ómeniĭ noștri cu nimica. Iar dacă vĕ este vinovat (cineva), apoĭ póte dóră să fie Albert și Moldoveniĭ, ĭar ómeniĭ noștri sunt dreptĭ. Ast-fel vĕ rog, înnapoiați-le avutul, ca să nu li se pérḑă. Pentru aceea am trimis pe sluga nóstră Iștvan, ca să fie și el cu dênșiĭ înnaintea Grațiosităţiĭ vóstre. Iar dacă lor nu le înnapoiațĭ, socotițĭ, pentru că sunteţĭ înțelepțĭ.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 178.

Vlad vodă Călugărul către Brașovenĭ ca să judece reclamațiunea luĭ Bobul din Sărata, care a fost prĕdat de Capotă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 205. Pecetia în dos.

† Млотїѡ бжї Іѡ Вла вонвоа н гнь, пнше гво-мн мон добрн прнıателемъ, сжцꙋ н пръгаро ѡ Брашо, мно ꙁравне. І ѡ се дава ꙋ ꙁнанне ваше млотн ꙁа-ра ѡвоган снромаха,

по име Бовꙋлъ ѿ Сърата, та жалова пре гво-ми, како га е плени Капота. То ра ви проси, како добри приꙗтеле, како да и ꙋчините ꙁако пра, ере ви проси. И бь ви весели, амъ.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле гва-ми, сѫцꙋ и пръгаромъ ѿ Брашовъ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea la aı meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov, multă sănătate. Şi despre acésta daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, pentru acel supus anume Bobul din Sărata, care s'a jĕluit înnaintea domnieĭ mele, că pe el l'a prĕdat Capotă. Drept aceea vĕ rog, ca pe bunĭ prietenĭ, ca să-ĭ faceţĭ lege dréptă, căcĭ vĕ rog. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 179.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ ca să lase a veni la dênsul pe popa Coman şi pe Radul, spre a-ĭ rĕsplăti pentru binele ce-ĭ făcuseră la nevoĭe.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 194. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Вла воивода и гнь, пише гво-ми мно ꙁравїе мои добрии сꙋседо и приꙗтеле, сѫцꙋ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашовꙋ. И ѡ се моли и проси вашꙋ мло, како мои приꙗтели, ꙁа работꙋ попꙋ Команꙋ и Раꙋлꙋ, како хоте да доидꙋ ꙋ ꙁемлю гва-ми, тако да и не тегланте, нꙋ да и ѡставите ꙋ мирꙋ, ꙁа мою волю. А ѿ мене, що бꙋде волѣ вашои мати, въсе по вашꙋ волю да е; поне кьга е било на мою неволю, мно сѫ добро виде ѿ ни. Тако че добро да и ꙋчини; моли ви и проси, ѡставѣте и ꙋ мир, да приидꙋ. И бь ви весели.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мое добрии сꙋседо и приꙗтеле, сѫцꙋ и .ві. пръгари ѿ Брашовꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov. Şi despre acésta rog şi cer de la Graţiositatea vóstră, ca de la prieteniĭ meĭ, pentru afacerea luĭ popa Coman şi Radul, că vor să vină în ţara domnieĭ mele, ast-fel să nu-ĭ străgăniţĭ, ci să-ĭ lăsaţĭ în pace pentru voĭa mea. Iar de la mine, ce va fi voinţa Graţiosităţiĭ vóstre, totul după voĭa vóstră să fie; căcĭ când am fost în nevoĭa

mea, mult bine am vĕḑut de la eĭ. Aşa vréŭ bine să le fac; vĕ rog şi vĕ cer, lăsaţi-ĭ pe dênşiĭ în pace, să vină. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 180.

Vlad vodă Călugărul către Braşovenĭ ca să lase pe un meşter al sêŭ să cumpere acolo tot ce va avé trebuinţă pentru meşteşugul sêŭ, căcĭ meşteriĭ ceilalţĭ de acolo îl opresc să cumpere.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 151. Pecetia în dos.

† Їѡ Влⷣ воєвода и гнь, пишє гво-ми мно ꙁравие чєтнтн и добрн прнꙗтєлє гво-мн, сѫцꙋ н .вı. пръгарѡ ѿ Брашо. И ѡ сє да є ꙋ ꙁнаниє вашємꙋ гптво ꙁа ѡвон мастора гва-мн, що мн є прїшє ѿ вашє гво, а ѡ є дошє ꙋ Брашо, да сн кꙋпн ѿ-що мꙋ ꙋстрєбꙋє ꙁа масторню, а масторн вашємꙋ гво нєсꙋ га ѡтавнлн, да сн кꙋпн ѿ-що мꙋ ꙋтрєбꙋва ꙁа нєговꙋ масторню. Сєго ра просн вашє гво, (к)ахто добрн прнꙗтєлє гва-мн, да мꙋ ꙋчннн вашє гво нправꙋ, къда кє донтн да сн кꙋпн ѿ-що мꙋ кє ꙋтрєбꙋватн; а ѡ да є волє, да сн кꙋпн да [га н]є батꙋє ннто. И бь вн вєлн.

[† Їѡ] Влⷣ вѡєв, мatїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Чєтнтн н добрн прнатєлє гва-мн, сѫцꙋ н .вı. пръгарн ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea multă sănătate cinstiţilor şi bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov. Şi despre acésta să fie spre şcire domnieĭ vóstre pentru acel maistor al domnieĭ mele, care mĭ-a venit de la domnia vóstră. Iar el s'a dus la Braşov, ca să-şĭ cumpere din ce îĭ trebue luĭ pentru măistorie. Iar maistoriĭ domnieĭ vóstre nu l'aŭ lăsat să-şĭ cumpere din ceea ce îĭ trebuesce pentru măistoria luĭ. Pentru acésta rog pe domnia vóstră, ca pe buniĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, să-ĭ faceţĭ domnia vóstră ispravă, când va veni, ca să-şĭ cumpere din ceea ce luĭ îĭ va trebui. Iar el să fie volnic să-şĭ cumpere, să nu-l bântuéscă pe el nimenĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor şi bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

Nr. 181.

Vlad vodă Călugărul trimite la Brașovenĭ în solie pe fălnogiul din Râjnov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 203. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воивода и гнь, пише гво-ми нашии четитии братїа и добрїи пріатело,[1] сжцȣ и .вı.-тии пȣргаро ѿ Брашов, много здравие. И ѡ се дава ȣ знание гвȣ-ви, що ми сте порȣчили гва-ви, добре съм разȣмет гвȣ-ви; сего ради що годе зговори къ гвȣ-ви фалнога ѿ Ръжнов Ханъш, а гво-ви да верȣете, ере сȣ наши речи истиние. И бъ ви весели.

† Іѡ Влад воевод, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашии четитии братиа и добрїи приꙗтело, сжцȣ и .вı.-тии пȣргаро ѿ Брашов.

† Іω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că ceea ce mĭ-ațĭ rânduit domnia vóstră, bine am înțeles pe domnia vóstră; pentru aceea, ceea ce vĕ va spune către domnia vóstră, fălnogĭul din Râjnov Hanăș, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 182.

Vlad vodă Călugărul trimite rĕspuns Brașovenilor prin solul acestora Iacob în afacerile pentru care venise.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 209. Pecetia în dos.

† Іѡ Влад воивода и гнь, пише гво-ми много здравие наше чтитии и добрии прїателю, сжцȣ и .вı.-тии пръгари ѿ Брашов. И по се дава ȣ знание гво-ви изради що ми-те порȣчи гво-ви по ваше слȣга, на име Ꙗков, гво-ми добрѣ ви см разȣмет; и тога ради захвалим гвȣ-ви; и пак що кеот[2] изречи ва слȣга Ꙗков ѿ на къ гво-ви, а гво-ви да верȣити, ере сȣ наше рече истиии. И бъ да ȣмножитъ лета гво-ви.

† Іѡ Влад воевод, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтитие и добри прїꙗтелю, сжцȣ и .вı.-тии пръгари ѿ Брашов.

---

[1] În original: приꙗтело.   [2] În original: кеот.

† Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, pentru ceea ce mĭ-ațĭ orânduit domnia vóstră prin sluga vóstră, anume Iacob, domnia mea bine v'am înțeles, și pentru aceea vĕ mulțămesc domnieĭ vóstre. Și încă ce va spune sluga vóstră Iacob de la noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, cacĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 183.

Vlad vodă Călugărul către schileriĭ din Dragoslavele pentru luarea unuĭ covor destinat a fi adus în dar județuluĭ din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 198. Pecetia în față.

† Матїю бжїею Їѡ Вла воевода и гнь, пише гво-ми ва скилѣро ѿ Драгославеле и такоӡи ви говори гво-ми ӡа-ра ѡвои члкъ, ере мȣ сте ȣӡели едн са, тере е би да га ѿнесе на че сȣцȣ ѿ Брашо; таган ра ȣ ча, що ȣӡрите сїю книгȣ гва-ми, а ви ȣ тоӡи ча да мȣ давате тои ково, що мȣ сте ȣӡели, ере мака да би би тои ково и гва-ми, а гво-ми га би би ѡтави ӡа-ра прїiатество и ӡа-ра волю сȣцȣ. Тако да мȣ га давате; инако да не ȣчиии, по ре гва-ми.

† Їѡ Вла вѡев, [L. P.] матїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea vouĕ, schilerilor din Dragoslavele, și ast-fel vĕ grăeșce domnia mea pentru acel om, căruĭa ĭ-ațĭ luat un covor, ce era să-l ducă în cinste județuluĭ din Brașov. Drept aceea, în césul în care vețĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, apoĭ voĭ în acelaș cés sà-ĭ dațĭ acel covor, ce ĭ-ațĭ luat; căcĭ, măcar să fie fost acel covor și al domnieĭ mele, apoĭ domnia mea l'ar fi lăsat județuluĭ pentru prietenie și pentru voĭe. Ast-fel, să i-l dațĭ. Alt-fel să nu facĭ, după ḑisa domnieĭ mele.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 184.

Vlad vodă Călugărul către Sibienĭ în privința uneĭ bătăĭ suferite de Nicola Marinov de la niște ómenĭ din Sibiŭ, și cere să-ĭ trimiță ca să-ĭ judece.

Orig. hărtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Матїѡ бжїѡ Їѡ Вла воевода и гнь. Пише гво-ми мои добри и слаки принꙗтеле гва-ми, бȣгърȣ-меще ѿ Сиби и сжцȣ кралевȣ и двандесе пръга, мно ӡдравїе и любоное

поклоненїе принsocн гво-мн. Се ра дава ꙋ знанїе вашо вьисоте, како мн жалова жꙋпа Нїкола Марнно, ере га текле неко ѿ вашꙋ лю, нз-ра Богдана Нѣчꙋлова сна. Тѣ ра заꙁо га тегле бе непраде, ѡ е ꙋзе женꙋ мꙋ токо сь еднꙋ сꙋкнїю, а хнже н вннограда нѣ ꙋ Нїколанне рꙋке, нꙋ ꙋ кога сꙋ тон нманїе? А тн лю да доидꙋ до гво-мн да н ꙋчнню праdꙋ. Н бь вн велн.

† Їѡ Вла вовеь, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрїн н слакн прнıателѣ гва-м, блъгь-мещерꙋ н сѫцꙋ кралѣвꙋ н .вї.-тн пръгаро ѿ Снбн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ bunĭ și dulcĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, bulgăru-meșteruluĭ din Sibiŭ și județuluĭ crăĭesc și celor douĭspreḑece pârgarĭ, multă sănătate și drăgăstósă închinăcıune aduce domnia mea. După aceea daŭ spre șcire înălțimeĭ vóstre, cum că mi s'a jĕluit jupân Nicola Marinov, că l'a bătut care-va din ómeniĭ voștri, și pentru Bogdan fiul Nénciuluĭ. Drept aceea, pentru că l'aŭ bătut fară de dreptate, el a luat soțieĭ luĭ platoșa cu un sucman, ĭar casele și viile nu sunt în mâna luĭ Nicolae, dar la cine este acéstă avere? Apoĭ aceștĭ ómenĭ să vină la domnia mea să le fac dreptate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor și dulcilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, bulgăr-meșteruluĭ și județuluĭ crăĭesc și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

No. 185.

Vlad vodă Călugărul înșciințéză pre Sibienĭ că s'a întors sănĕtos de la Pórtă, unde fusese chemat cu tributul țăriĭ.

Orig. hărtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Мнлостїю бжїю Їѡ Вла воевода н гнъ. Пнше гво-мн мно здравїе н за любо поздравленїе мон добрн прнıателѡ н слакн сꙋседо, бꙋгж-мещїе н сѫцꙋ гнꙋ мн внсоте кралеве н .вї.-тн пръга ѿ Снбн. Н по се дава ꙋ знанїе прнıатествꙋ-вн: ере посла тꙋркн цръ та ме зва на Портꙋ, а гво-мн поидѡ н занесо дажꙋ що е ѿ Влакꙋ землїю, н съ волнѡ бжїѡ ходн н здравь доидо, н къ вашем прнıатествꙋ посла добръ гла, ере нмате мнрь н добродете те да пребнвате съ мнро н ꙋ добро волю; н ннща да се грнжате, на верꙋ гва-мн; ере добре знае прнıатествꙋ-вн како сѫ своза рѣчн съ вашон матн н тон дръжн, докле ке бнтн жн. Н бь да ꙋмножн лѣта прнıатествꙋ-вн.

† Їѡ Вла вовев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Мон добрн прнıатело н слакн сꙋседо, бꙋгж-мещїе н сѫцꙋ гнꙋ-мн кралеве светлостн н .вї. пръгаро ѿ Снбн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn. Scrie domnia mea multă sănătate şi de dragoste salutărĭ la aĭ meĭ bunĭ prietenĭ şi dulcĭ vecinĭ, burgârmeşteruluĭ şi judeţuluĭ domnuluĭ meŭ înnălţimeĭ crăĭeşcĭ şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ. Şi după aceea daŭ spre şcire Prieteniei vóstre: cum că a trimis împăratul turcesc şi m'a chemat la Pórtă, iar domnia-mea am mers şi am dus dajdia ce este dela Ţara-Romanéscă, şi cu voinţa luĭ Dumneḑeŭ mĕ duseiŭ şi sănătos veniĭ, şi către Prietenia vóstră trimet bună veste, căcĭ aveţĭ pace şi bine şi să petreceţĭ cu pace şi în bună voie, şi de nimica să nu vĕ îngrijiţĭ, pe credinţa domnieĭ mele; căcĭ bine şciţĭ Prietenia vóstră, cum am legat cuvintele cu Graţiositatea vóstră şi aceea ţin pênĕ când voiŭ fi viŭ. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ Prieteniei vóstre.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ şi dulcĭ vecinĭ, burgâr-meşteruluĭ şi judeţuluĭ domnuluĭ meŭ luminăţieĭ crăieşcĭ şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

XVIII.

Radu vodă cel Mare (Maiŭ 1496—Aprile 1508).

No. 186.

Radu vodă cel Mare îndémnă pe Braşovenĭ să-ĭ fie cu dreptate şi cu frăţie şi în acelaş timp să-ĭ cumpere un cal vênăt, mare şi frumos pe preţ pănă la 100 florinĭ. Trimite sol pe Benedict.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 251. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Їѡ Радꙋль воивода и гнь Ꙋгровлахииской землю, пише гво-ми чтнии братии и добрии сꙋседо, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋгари ѡ Брашо, любовно поклоне(нї)е прииноси гво-ви. И по се дава ꙋ знание гва-ви, наꙋчи ви бъ гва-ви, бꙋдете ни, гва-ви, прїиателе съ прадо и брастꙋ, како сте биле, гва-ви, и моемꙋ роїтелю, братїа-ми, че сем потрꙋдите гва-ви раї съ прїиателство, како требе мегю намн прадо, а гво-ми еще чю се и поневолисати съ гво-ви ѡ що чете гво-ви поискате ѿ на, како да бꙋде по волѣ гва-ви, токо да видимо и ми прїиатеств гво-ви. И дрꙋго се моли гва-ви, како чтнии братии и добрие прїиате, гледате, гво-ви, тꙋи ꙋ државꙋ гва-ви те ми наидете еди ко вели и хꙋба и ꙋчние добре, како требе да бꙋде за на, и да бꙋде прꙋ; или ако-ли нечете мокн наите прꙋ, а гва-ви мака да можи наите ходе добре, тако давате гва-ви мака .р. флори, тако га пошлете по на слꙋга, жꙋпа Бенеде, да го доведе до на, а ми чюм послате докати гво-ви;

дрꙋго пакн мака патꙋ нлн жꙋга, како можнте нанте гва-вн, токо да е велн н хꙋба н ꙋчнне добре. Дрꙋго пакн, що нзречн на Бенеде ѿ на къ гво-вн, а гва-вн да верꙋнте, ере сꙋ наше нтнне, потребнн-мн рече. Н бъ да ꙋмнотъ лета гво-вн.

† Iѡ Радꙋлъ вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: Четн н добрнн прїателю, сжцꙋ н .вı.-тн пꙋгари ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn al țăriĭ Ungrovlahice, scrie domnia mea cinstiților frațĭ și bunilor vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, închinăcĭune cu dragoste aduc domnieĭ vóstre. Și după acésta, daŭ de șcire domnieĭ vóstre, povățuĭască-vĕ Dumnedeŭ pe domniile vóstre, fiți-ne nouă prietenĭ cu dreptate și cu frăție, cum ațĭ fost domnia vóstră și cu parintele meŭ, fraților meĭ, trudiți-vĕ domniile vóstre pentru prietenie, cum trebuește între noĭ cu dreptate; ĭar domnia mea încă mĕ voiŭ nevoì cu domnia vóstra despre ce vețĭ dorì domnia vóstră să cerețĭ dela noĭ, pentru ca să fie după voința domnieĭ vóstre, numaĭ să vedem și noĭ prietenia domnieĭ vóstre. Și alta, vĕ rog pe domnia vóstră, ca pe cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, căutați domnia vóstră acolo în țara domnieĭ vóstre, și-mĭ găsițĭ un cal mare și frumos și bine făcut, cum trebue ca să fie pentru noĭ, și să fie vênăt. Și dacă nu vețĭ puteà găsì unul vênăt, apoĭ domnia vóstră măcar să putețĭ găsì unul cu mers frumos, și așa dațĭ domnia vóstră măcar 100 florinĭ; și ast-fel să-l trimitețĭ prin sluga nóstră jupânul Benedec, ca să-l aducă la noĭ, iar noĭ vom trimite ducațiĭ domnieĭ vóstre. Alta ĭarășĭ, măcar armăsar orĭ jugan, cum putețĭ găsì domnia vóstra, numaĭ să fie mare și frumos și bine făcut. Alta ĭarășĭ, ce va spune al nostru Benedec dela noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credeți, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevărate și de trebuință. Și Dumnedeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiților și bunilor prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov.

187.

Radu vodă cel Mare scrie Brașovenilor că voesce să fie liniște și pace între dênșiĭ și țara luĭ, cum a fost și pe vremea părinteluĭ sêu Vlad vodă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. nr. 257. Pecetia în față.

† Млтнѡ бжїѡ Iѡ Раꙋ въевода н гнъ въсен землн влакон, пнше гво-мн мно зравїе нашн добрн прнıателѡ н четнтн сꙋседо, съцꙋ н .вї.-тн пръгарїѡ ѿ Брашо. Н по

се дава ѹ ꙁнаніе вашем приıатествѹ; ꙁа що ми сте порѹча, добре ви съ раꙁѹме, ꙁа що ми сте искали книгѹ ꙁа верѹ, како да доге до на ваши люе, мирно да доде и па мирно да се врате. Веде, ваше приıатество добрѣ ꙁнаете, ере гво-ми не ви съ би врама, а нѹ ви съ би добръ-мисльни и добръ пріıате, како ви е би и роте гва-ми, Іѡ Вла воевода, бъ да га прости. Ꙁа тои да си пѹстите люе на нашѹ верѹ и на верѹ наши болѣрѡ, мирно да доиде и мирно да се врати. Тако да гледамо, ере се чинише мегю на доста ꙁли работе; тако не ꙁна ми: е-ли и съ ꙁнаніе гва-ви, илї не; тако трѣбѣ, да гледамо тѣи работе, що се чине така, илї сѹ ѿ ваши лю, илї се хте наити ѿ наше лю; а тен[1] лю да се ѹпепше, како и ке бити сѹ и ꙁако. И бъ ви вели.

† Іѡ Рау воев, [L. P.] матїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă ţara Românéscă, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ și cinstiţĭ vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acésta daŭ de șcire Prieteniеĭ vóstre, pentru ce mĭ-aţĭ recomandat, bine v'am înţeles; că mĭ-aţĭ cerut carte de credinţă, cum ca sa vină la noĭ ómeniĭ voștri în pace, apoĭ să vină, și ĭarăși în pace să se întórcă. Iată Prietenia vóstră bine șciţĭ, că domnia mea nu v'a fost vrăjmaș, ci în tóte v'am fost bine-gânditor și bun prieten, cum v'a fost și părintele domnieĭ mele Iω Vlad voevod, Dumneḍeŭ să'l ĭerte. Drept aceea, să trimiteţĭ ómeniĭ pe credinţa nóstră și pe credinţa boerilor noștri, în pace ca să vină, și în pace să se întórcă. Ast-fel, să căutăm căcĭ se făcéŭ între noĭ destule rele lucrurĭ; ast-fel nu șcim noĭ, óre este cu șcirea domnieĭ vóstre, saŭ ba? Așa, trebue ca să căutăm aceste lucrurĭ, ce se fac așa, orĭ sunt ele dela ómeniĭ voștri, orĭ se vor găsi (că sunt) dela ómeniĭ noștri; ĭar aceĭ ómenĭ, să se pedepsécă, cum le va fi judecata și legea. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

No. 188.

Radu vodă cel Mare amintesce Brașovenilor despre pacea ce părintele sêŭ Vlad voda a avut cu dênșiĭ, ĭar dacă acum Radu vodă a închis drumurile, causa este vrăjmașul sêŭ Mihnea, despre care voeșce a șci unde se află în momentul acela. Le trimite șcirĭ despre Turcĭ, carĭ uniĭ se duc în ajutor luĭ Ștefan vodă, alţiĭ cu Mezet-pașa sunt la Brăila.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 272. Pecetia în dos.

[1] Îndreptat din тии.

† Милостїю божїю Іѡ Радꙋл воевод и господинъ, пише господство-ми нашим четитим братїам и добрїим прїателом, сѫдцꙋ и .вı.-ти пꙋргаром ѿ Брашова, много здравїе. И по се давам ꙋ знанїе господствꙋ-ви, за що ми-те господство-ви поносꙋвали за работꙋ пꙋтом, за що ю съм затворил; а господство-ви знаете, докле е би жив родитель-ми Влад воевода, ѡн е имал ми съ висоте господинꙋ-ми кралю, и съ господство-ви е имал верꙋ и клетвꙋ и братство и прїатество; а по съмрти моемꙋ родителю Влад воевод, богъ да га прости, богъ ме дарова съ мои ѡблатти влашка земль, тако пꙋтове не и съм затворил, да ꙋчиним рамириц, нꙋ и съм затворил зара да се можемо пазити за ѡнои на врамаша Михнъ, ере къе би некние ѡн е доше, те ходи тꙋи по мегю ва; тако докле че бити ѡн тꙋи, ꙋ държавꙋ ардескомꙋ, ми не можемо ѡслободити пꙋтове. Али знам, ере е сиромахом дота нꙋдꙋ, нꙋ бе пꙋтове незатворене ми инако не можемо, да се пазимо. Сего ради да пошлете господство-ви до висоте кралеве, како да ꙋзмꙋ из тꙋи ѡнои на врамаша, да не ни ꙋ ердескꙋ държавꙋ, ни инде никꙋде по краинꙋ, за ради да можемо и ми пꙋтове ѡслободити, да се хране сиромаси мирно и слободно, ере имам и азъ ми съ висоте господинꙋ-ми кралю; и да ни давате господство-ви ꙋ знанїе за ѡнои на врамаша: сада где е, ꙋ Тимишоара е, или ꙋ Бꙋдинꙋ е ѡтишел? Тако тъда ми чемо ѡслободити пꙋтове. Дрꙋго пакы да знае господство-ви за работꙋ Тꙋрцех, ере сꙋ воиске многе на Дръстор и по-свꙋде, али ни един мисль нема доити на господство-ви, нꙋ се сꙋ събрали, да идꙋ ꙋ помоч Стефанꙋ воевод. А господство-ви знаете, како съм азъ съ господство-ви заклел; докле чю бити жив, ѿ Северина даже до Бранлꙋ по нашой земли ни по кꙋде да се небоите господство-ви, ере хоте минꙋти Тꙋрци, да ихабе ꙋ землю господинꙋ-ми висоте кралеве. И пакы и Мехмед-баша пак е на Бран съ воискꙋ. Дрꙋго пак молимо господство-ви, да ни давате ꙋ знанїе за работꙋ наших поклисаром, сада где сꙋ, ега ви доидꙋ люе ѿ тамо, те чете знати господство-ви; и варе що ке говори наша слꙋга Бъдъ къ господствꙋ-ви, да се верꙋе, ере сꙋ наши речи истини. И богъ да ꙋмножи лет господствꙋ-ви.

† Іѡ Радꙋл воевод, милостїа божїа господинъ.

Adresa în dos: † Нашим четитим братїам и добрїим прїателом, сѫдцꙋ и .вı.-ти пꙋргаром ѿ Брашова.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multa sănătate. Şi după acésta, daŭ de şcire domnieĭ vóstre de cele ce domnia vóstra mĭ-aţĭ ponosluit pentru afacerea drumurilor, căcĭ le-am închis. Apoĭ domnia vóstra şciţĭ, până când a fost în viaţă părintele meŭ Vlad voevoda, el a avut pace cu înălţimea domnuluĭ meŭ craiŭ; şi cu domnia vóstră a avut credinţă şi jurămênt, şi frăţie, şi prietenie. Iar după mórtea părinteluĭ meŭ Vlad voevod, Dumneḍeŭ sa-l ĭerte, Dumneḍeŭ m'a dăruit cu ale mele ţinuturĭ, Ţara-Românéscă. Ast-fel drumurile nu le-am închis, ca să fac rĕzmiriţă, ci le-am închis pentru ca să ne putem păzi de acel al nostru vrăjmaş Mihnea; căcĭ când a fost nu de mult, el a venit şi umblă

acolo în mijlocul vostru. Ast-fel, până când el va fi acolo în ţinutul ardelenesc, noĭ nu putem slobodi drumurile. Dar şciŭ că este supuşilor destulă nevoe, însă fără drumurile neînchise noĭ alt-fel nu putem să ne păzim. Drept aceea să trimiteţĭ domnia vóstră la înalţimea craiul, ca să ĭa de acolo pe acel vrăjmaş al nostru, ca sa nu fie nicĭ în ţinutul ardelenesc, precum şi nicăerĭ în alt loc pe la hotare, pentru ca sa putem şi noĭ căile să slobodim, ca să se hrănéscă supuşiĭ în pace şi slobod, cacı am şi eŭ pace cu înălţimea domnul meŭ craiŭ. Şi să ne daţĭ domnia vóstră spre şcire despre acel vrăjmaş al nostru, acum unde este? în Temişóra este, saŭ la Buda s'a dus? Ast-fel atuncĭ noĭ vom deschide căile. Alta ĭarăşĭ să şciţĭ domnia vóstră pentru afacerea Turcilor, că sunt oştĭ multe la Drâstor şi pretutindenĭ, dar nicĭ un gând n'aŭ, ca să vină asupra domnieĭ vóstre, ci s'aŭ adunat ca să se duca în ajutor luĭ Ştefan voevod. Iar domnia vóstră şciţĭ cum că m'am jurat cu domnia vóstra, că pênă când voiŭ fi viŭ, de la Severin chĭar până la Brăila prin ţara nóstră nicăerĭ, să nu vĕ temeţı domnia vóstră, că vor trece Turciĭ, ca să jefuıască în ţara domnuluĭ meŭ înălţimeĭ craiuluĭ. Şi ĭarăşĭ, şi Mesitbaşà asemenea este la Brăila cu oştile. Alta încă rugăm pe domnia vóstră, ca să ne daţĭ de şcire în privinţa solilor noştri: acuma unde sunt, când vor veni la voĭ ómenĭ d'acolo, ce şciţı domnia vóstră. Şi vare ce va spune sluga nóstră Bădea către domnia vóstră, sa credeţĭ, căcı sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumnedeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieı vóstre.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 189.

Radu voda cel Mare către Braşovenĭ în afacerea unuĭ Stanciu din Nămăeşcĭ şi a unuĭ alt om carĭ aŭ fost năpăstuiţĭ de dênşiĭ.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 271. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃ию Іѡ Рад̑ воивода и гн҃ъ въсои земле Ѹгровлахїискоє, пише гво-ми наши чьстити и братиа и добрї приатело, сжцѹ кралевѹ и .ві.-ти пѹргаро ѿ Брашо, много здравие приноси гво-ви. И по си дава ѹ знание гва-ви за-ра нашега чл҃ка, по имеѹ Стачю ѿ Нжмжещи, како є би поиде съ дрѹгомѹ чл҃кѹ по правѹ пѹ брашоскѹ; къда би ѹ Бра, а вие и сте ѹхватили, тако єди ѿ ни, а ви га сте ѹбеси бе пърша, а дрѹгомѹ ѿ ни вие мѹ сте ѹзели .з҃. флори, а пото а вие сте ѹложили ѹ єца, єщє да плати .г҃. флори, али бе иєдиѹ винѹ; тако ако би винова тогаи чл҃ка, како тогаи чл҃ка, како несте ѹбеси, иѹ га сте ѹложили, да плати? Сего ра проси гво-ви, да и дръжите пра зако, да и се плати тоизи добитъ, щои сте ѹзели, и да є ѹ мирно, єре не има иєдиѹ виѹ, иѹ

е пра чл҃къ. Тако ако не и чете повратн, а мн некемо ѡставити нашега чл҃ка ꙋ пагꙋбꙋ, нꙋ чемꙋ ꙋзетн ѡ вашега чл҃ка и по-више. И б҃ъ вн ꙋмножн лета гвꙋ-вн.

† Іѡ Радꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Нашн четнтн братніа н добрн прніателѡ, сѫцꙋ кралевꙋ н .вı.-тим пꙋргаро ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă ţara Ungrovlachică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prieteni, judeţului crăesc și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea, dau de șcire domnieĭ vóstre, în privinţa omuluĭ nostru, anume Stancĭul din Nămăescĭ, cum s'a dus cu un alt om pe drumul cel drept al Brașovuluĭ. Când au fost în Bran, apoi voi ĭ-aţi prins; ast-fel, pe unul dintre eĭ voĭ l'aţĭ spênḑurat fără pârâși, iar celui-l'alt dintre dênșii voĭ ĭ-aţĭ luat 7 florinĭ, ĭar după aceea voĭ l'aţĭ pus la chezaș, ca încă să plătéscă 10 florinĭ, dar fără nicĭ o vină. Ast-fel, dacă ar fi vinovat acest om ca cel-alt om, cum de nu l'aţĭ spênḑurat, ci l'aţĭ pus să plătéscă? Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca sa ţineţĭ lor lege dreptă, să se plătéscă acea avere, ce aţĭ luat, și să fie în pace, căci nu are nicĭ o vină, ci este om drept. Ast-fel, dacă lor nu le veţĭ întórce, apoĭ noi nu vom lăsa pe omul nostru în pagubă, ci vom lua dela omul vostru și maĭ mult. Și Dumneḑeŭ să vĕ înmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţului craĭesc și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 190.

Radu vodă cel Mare vestesce pe Brașovenĭ că a fost primit bine de împaratul turcesc și apoĭ a fost congediat cu cinste și cu darurĭ; trimite la Brașov pe marele stolnic Dragomir ca să aĭbă cinste și de la judeţul și pârgariĭ de acolo; ĭar pentru veste bună va veni un alt boer anume Mihail.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 228. Pecetia în dos.

† Матїѡ бжїѡ Іѡ Радꙋ воивода и гнъ, пише гво-ми нашн чтнтн братніа н добрн прніателѡ, сѫцꙋ н .вı.-тн пꙋргаро ѡ Брашо, мно здравие. И тꙋзи вн дава ꙋ знание вашон матн, ере съ бжїю волю поидомо здраво на чтнтꙋ црвꙋ Портꙋ, н даде бъ, та вн све по нашꙋ волю, та нн вн цръ съ добродете, н пꙋтн нн съ чтнꙋ н съ да. Тогаи ра н за ва смо се потрꙋднли съ добродете; сего ра пꙋтн до гва-вн нашега четнтога влателина н правнтель, жꙋпа Драгомнра, велнкога стонııка гва-мн; да нма чтъ н да ѡ ваше матн;

и ато че дои на мето м Михъи, да ви каже кола добръ, и варе що че иречи Михъи, да га верꙋвате, ере сꙋ наши ре нтиин. И бъ ви вели, амин.

† Іѡ Раꙋ вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиа и добри приателю, сѫдꙋ и дванадесети пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţı fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov multă sănătate. Şi iată vĕ dau de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ am plecat sănatos la cinstita Pórtă împărătéscă, şi a dat Dumneḑeŭ că totul a fost după voinţa nóstră; şi nouă ne-a fost Impăratul cu bine, şi ne-a dat drumul nouĕ cu cinste şi cu darurĭ. Drept aceea, şi pentru voĭ noĭ ne-am trudit cu bine. Drept aceea am trimis către domnia vóstră pe cinstitul nostru boer şi dregĕtor, pe jupân Dragomir, marele stolnic al domnieĭ mele, ca să aĭbă cinste şi dar dela Graţiositatea vóstra. Şi iată are să vină în locu-ĭ Mihăil, să vĕ spună colac bun. Şi vare ce vĕ va spune Mihăil, să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevăratele nóstre cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douĭ-spreḑece pârgarĭ din Braşov.

No. 191.

Radu vodă cel Mare trimite la Braşovenĭ pe sluga sa Alexi ca să-ĭ cumpere douĕ care ferecate şi şése haĭne înblănite.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 230. Pecetia în dos.

† Матию бжїю Іѡ Раꙋ воивода и гнъ всои земли Ꙋгровлахїискои, пише гво-ми нши четити братиа и добрїи приателїе, сѫдꙋ и .ві.-ти пꙋргаро ѿ Брашо, много здравие. И по си дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви[1], поне посла гво-ми слꙋгꙋ гва-ми, Алези, до вашега гва; сего ра мли гво-ви, како да ми наидете гво-ви два кола, али да бꙋдꙋ големи и ѡковани и съ кошꙋре и съ све, и да бꙋдꙋ нови и добри, како знате гво-ви, ере требꙋе за пꙋ; тако що и ке бити цена, а гво-ми смь ѡтави на жꙋпа Алези, да плати. И па ви мли гво-ви, како да ми наидете гвꙋ-ми .ѕ. крезне ѿ трьбꙋси ѿ лисице и ждери, колико те требовати гвꙋ-ми; тако веми да се неволисате гво-ви, а ми ке ꙋчини волю гва-ви. И бь ви вели. И варе що ви изре Алеси, а гво-ви да верꙋете, поне сꙋ нши речи итиини.

† Іѡ Раꙋ вwев, мнатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четити братиа и приателе, сѫдꙋ и пꙋргаро ѿ Брашо.

[1] Îndreptat din ти.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn a tóta ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Alexi la domnia vóstră. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca să'mĭ găsiţĭ domnia vóstră douĕ care, dar să fie marĭ şi ferecate şi cu coşure (coveltire) şi cu tot, şi să fie nouĭ şi bune, cum şciţĭ domnia vóstră, căcĭ îmĭ trebuesc de drum. Aşa, ce le va fi preţul lor, apoĭ domnia mea am lăsat la jupân Alexi ca să plătéscă. Şi ĭarăşĭ vĕ rog pe domnia vóstră, ca să-mĭ găsiţĭ domnieĭ mele 6 haĭne înblanite cu pântece de vulpe şi jderĭ, câte trebuĭesc domnieĭ mele; ast-fel mult să vĕ nevoiţĭ domnia vóstră; ĭar noĭ vom împlini voĭa domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ vĕ bucure. Şi vare ce vĕ va spune Alexi, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 192.

Radu vodă cel Mare scrie Braşovenilor în afacerea luĭ Rădilă din Campulung cu sasul Blaj din Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 281. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃ею Іѡ Радꙋ воевода и гнь всои землы Ѹгровлахїнской, пише гво-ми мно здравїе нашн четнти братїа и добри прїателе, сжцꙋ и .вı.-ти пꙋргаро ѿ Брашо. И ѡ се дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви, како принде ѡвàн члкь гва-ми, Рьднлж ѿ Длъгополе, тà мї жалова пре гва-ми, како е би да това еномꙋ саснꙋ ѿ Брашо, на име Бла; тако мꙋ е плати дрꙋго, а нꙋ мꙋ е ѡта .ͅн͡ı. ножове, а кь е съда, ѡ не те да мꙋ плати; тере къда е било лани, ѡни се сꙋ прели съ съ) моега члка пре гво-ви и пре всее хоро, що сꙋ билї на зво, тако е ѡта ѿ закона вашега члка, да плати моемꙋ члкꙋ, а ѡ па не е хтеѡ, а нꙋ га е зва на Седи-Столове; тако члкь гва-ми каза гвꙋ-мї. Сего ра гво-ми неке, да потави тон зако снромасе-люде нши, нꙋ ако хокете дрьжати зако пра, гво-вї, ѡвомꙋзи члкꙋ гва-ми, да мꙋ се плати, а гво-вї дрьжите мꙋ, ере мои члкь не може ходити на Седи-Столове, ере не хокю гво-ми, да потави тон зако, да ходи на Седи-Столове. А ако мꙋ се криво види томꙋи члкꙋ гва-ви криво, нека да доиде съ моега члка на сꙋ пре гва-ми, да стане лице, да и сꙋдимо по праде. И ѡнои хоща, що-те ꙋзели ѿ моега члка,

да мȣ га давате ȣ рȣкȣ, ере не зако, да мȣ га ȣзмете, гво-ви; ере пото тогаи да знаете гво-вїи, како чакь гва-мїи нечю га ѡтавнтїи ȣ ква. И бь ви вели.

† Їѡ Раȣ вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашїи четитїи братиа и добри приıателе, сȣцȣ и .вı.-ти пȣргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luı Dumneḍeu Iω Radul voevod și domn a tótă ţara Ungrovlachică, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta daŭ de școre domnieĭ vóstre, cum că a venit acest om al domnieĭ mele, Rădilă din Dlăgopole (Câmpulung) și mi s'a jeluit înnaintea domnieĭ mele, cum că a dat marfă unuĭ sas din Brașov, anume Blaj. Ast-fel ĭ-a platit una, dar ĭ-a rămas 18.000 de cuţite. Iar când acuma, el nu vrea să-ĭ plătéscă. Și când a fost acum un an, eĭ s'aŭ judecat cu omul meŭ înnaintea domnieĭ vóstre și înnaintea întregeĭ ţărĭ care a fost la sobor. Ast-fel a rămas după lege, ca omul vostru să plătéscă omuluĭ meŭ. Iar el ĭarășĭ nu a vrut, ci l-a chemat la Șépte-Scaune. Așa omul domnieĭ mele a spus domnieĭ mele. Drept aceea domnia mea nu vréŭ să pun acéstă lege supușilor, ómenilor noștri; ci dacă voiţĭ a ţine legea dréptă domnia vóstră, aceluĭ om al domnieĭ mele să i se platéscă; iar domnia vóstră reţineţĭ luĭ, fiind-că omul meŭ nu póte merge la Șépte-Scaune, căcĭ nu vréŭ domnia mea să pun acéstă lege ca să se ducă la Șépte-Scaune. Iar dacă se va părea strâmb aceluĭ om al domnieĭ vóstre, atuncĭ el să vie cu omul meu la judecată înnaintea domnieĭ mele, ca să stea de faţă, ca sa-ĭ judecăm după dreptate. Și acel hogeat (suret, zapis) ce aţĭ luat dela omul meu, să i-l daţı luĭ în mână, fiind-că nu e lege ca să i-l luaţĭ domnia vóstră; pentru că după acésta, atuncĭ să școţĭ domnia vóstră, că pe omul domnieĭ mele nu-l voiŭ lăsà în pagubă. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţı fraţı și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 193.

Radu vodă cel Mare scrie Brașovenilor c'a trimis acolo pe Manea pentru afacerea de veștĭ de la Craĭul și de la voevodul ardelén și de la soliĭ sêĭ.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 267. Pecetia în dos.

† Матїѡ бжїѡ Їѡ Раȣ воивѡ и гнъ въсеи земли Ѹггровлахїискои, пише гво-ми нашии четнти братїıа и добрїи прїıатело и блнии сȣседо, сѫцȣ и .вї.-ти пȣргаро ѿ Брашо, мно

ꙁдравїє и любоно (поклоненїє) приноси гвꙋ-ви. И по се дава ꙋ ꙁнанїє гвꙋ-ви: тꙋїа съ посла слꙋга гва-ми, имене Манѣ, ꙁа работꙋ гласово ѿ кралѣ и ѿ воивода ардѣескомꙋ и ѿ наши поклисари моли гво-ви, варе що чете ꙁна съ итино, а гво-ви да ми ꙋпишете книгꙋ ꙁа све, да ꙁна, єда ви е доше гвꙋ-ви єди члкъ ѿ кралѣ и ѿ воиво ардѣескомꙋ, како мꙋ сꙋ рѣчи и ѿ що че, да се ꙋхвати; и да ми иꙁверете: хоке ли тꙋи ꙁимꙋти или не, да ꙁна съ истино ꙁа све работе. И па єдно-дрꙋго, що съ посла по слꙋга наша, да ми се кꙋпи, моли гво-ви, да се потрꙋдите, да ми исправите, да ми се кꙋпꙋе и да ми ꙋпишете ꙋ книгꙋ, що по-що чете дати. И варе що ви че говори слꙋга наша Манѣ, да верꙋете, єре сꙋ наши рѣчи ит[и]ни. И бъ да ꙋмножи ле гвꙋ-ви.

† Їѿ Радꙋ воев [млтїа бжїєа гнь.]

Adresa în dos: † Наши четити братїа и добр[и прїатело] и блини сꙋседо, сꙋдцꙋ и .вї.-ти пꙋр[гарѡ ѿ Брашо].

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate și drăgăstósă (închinăcĭune) aduce domnieĭ vóstre. Și după acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre că am trimis acolo pe sluga domnieĭ mele, anume Manea, pentru afacerea veștilor de la craiul și de la voevodul ardelén și de la soliĭ noștri. Rog pe domnia vóstră că vare ce vețĭ șci cu adevĕr, apoĭ domnia vóstră să-mĭ scrieţĭ carte despre tot ca să șciŭ, dacă va veni domnieĭ vóstre un om de la craĭul și de la voevodul ardelén, ce fel îĭ sunt vorbele și de ce vrea el să se apuce; și să-mĭ lămurițĭ: vrea óre a ernà acolo saŭ nu, să șciŭ cu adevĕr despre tóte afacerile. Și ĭarășĭ una-alta, ce am trimis prin sluga nóstră ca să mi se cumpere, rog pe domnia vóstră să vĕ trudițĭ, ca să mi se facă, să mi se cumpere și să-mĭ scrieţĭ în carte cât pe ce vețĭ da. Și vare ce vĕ va spune sluga nóstră Manea, să credețĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevod, [cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn].

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ [prietenĭ] și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ [din Brașov].

No. 194.

Radul vodă cel Mare rógă pe Brașovenĭ să-ĭ comunice despre intențiunile voevoduluĭ ardelén care a venit la Sibiŭ cu óste multă și a pus să se îndrepteze calea la vadul de la Genune.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 276. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃їею гн҃ь Їѡ Рад҃у воевода Ѹгровлахїнскои земли, пише гв҃о-ми много здравїе нашїи чет҃нти братїа и прїателе и блиш҃и сѹседо, сѫдцѹ и . ві .-ти пѹргаро ѿ Брашо. И по си дава ѹ знанїе вашои прїатество, донесете се на ѹ, гв҃о-ви, за клетве и тѫмеже и прїатество, що смо имѣли мегю нами, како що чете разбрати ваша гв҃о ѿ техи стране и ѿ гн҃а-ми кралѣ, да ни давате ѹ знанїе, и да ни држите съ чисти и съ избраниити ве. И ми также варе що чемо разбрати ѿ Тѹрце стране, да давамо ѹ знанїе вашои прїатествѹ чисти и избраниити гласове, како е било до съда мегю нами; а къ е съда ѡно ни доге ч҃лкъ на ѿ бро ѿ Ценѹне, та ни каза, како е доше ердеский воевода тѹн ѹ Сибии мегю вами, и съ воисками многа, и послаѡ на бро, да гледаю, и да мѹ направле пѹта; не знамо, ѿ що хоте, да се прихватаю. Сего ра молимо ваша приатества, како варе що мѹ бѹде мисл и що хоке да сътворе, що се е прибалижиѡ здезн, и колико воискѹ, и ѿ що хоте, да се прихватаю, ѿ све избрано и чисто и истино да ми прѣпорѹчите ваша приатества по слѹга гв҃а-ми, да зна. И бь ви ѡвеселн.

† Їѡ Рад҃у воевод, мл҃тїа бжїа гн҃ь.

Adresa în dos: † Нашїи честнти братїа и приатело, сѫдцѹ и . ві .-ти пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ domn Iω Radul voevoda al țăriĭ Ungrovlachice, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea daŭ de șcire Prieteniei vóstre, aduceți-vĕ aminte domnia vóstră de jurămintele și tocmelile și prietenia ce am avut între noĭ; cum ce vețĭ aflà domnia vóstră din acea parte și de la domnul meŭ craĭul, să ne dațĭ de șcire și să ne ținețĭ cu alese și curate veștĭ, și noĭ așijderea vare ce vom înțelege din partea Turcilor, o să dăm de șcire Prieteniei vóstre, veștĭ curate și alese, cum a fost până acum între noĭ. Iar când acuma, ĭată ne-a venit omul nostru de la vadul de la Genune, și ne-a spus, cum că a sosit voevodul ardelén acolo la Sibiŭ între voĭ, și cu multe oștĭ, și a trimis la vad, ca să cerceteze și să-ĭ îndrepte calea. Nu șcim de ce vor ca să se apuce. Drept aceea rugăm pe Prieteniile vóstre, cum că vare ce îĭ va fi gândul, și ce vrea să facă, că s'a apropiat aci, și câtă óste, și de ce voește să se apuce, despre tot lămurit și curat și adevărat, să-mĭ orênduițĭ, Prieteniile vóstre, prin sluga domnieĭ mele, ca să șcim. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 195.

Radul vodă cel Mare se plânge Brașovenilor pentru nedreptățile ce sufĕr neguțĕtoriĭ românĭ din parte-le; îĭ amerință cu închiderea tutulor drumurilor tre-

cĕtóre şi le spune că din mijlocul lor s'au ridicat vrajmaşii şi neprietenii asupra capuluĭ sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 252. Pecetia în dos.

† Матню бжїю Їѡ Радꙋ воивода н гнъ, пнше гво-мн сꙋдцꙋ н . вı .-тн пꙋргаро ѿ Брашо.
Н ѡ се дава ꙋ знанїе гва-вн, како нма смо[1] н свежахмо братсво н прнıател'ство мегю нами, да бꙋде до наша жнвота; н нек'нѣ мн досıласте до мене добръ ве, како вн е даѡ гна-мн внсота к'ралева Бранꙋ; ꙋ те, нн се е мннло добро за тоа, нꙋ по-боле да сне вн било воеводꙋ ер'дескомꙋ, неголн ва; ере къда е било съда нек'нѣ, ѡнн сꙋ ходнлн тръгоцн н снромасн тꙋн ꙋ Брашо на тръ, те како сꙋ тръговалн, ѡнн сн сꙋ платнлн вама, где сꙋ платнлн н до сенова. А къда сꙋ хтелн да нз'лезꙋ нз' гра въ по потꙋ, в[н] н сте потавнлн лю вашн на потꙋ, та н е дръжаѡ пꙋ, тако н есꙋ растоварнлн товаре све ıа, те н е раснпаѡ товаре н гледаѡ ве закона. Н къ сꙋ бнлн ѿ тꙋн, пакн ндекн на полю, блн горꙋ, а люе гва-вн па сꙋ бнлн пре н потавнлн, тако па н есꙋ растоварнлн н расиповалн товаре све ıа, н вн[лн] н есꙋ н велїкꙋ досадꙋ н е ꙋчннилн до главе; тако пакн ндекн ѡвамо, къ сꙋ бнлн по граꙋ Бранꙋ, ѡнн н сꙋ пакн растоварнлн товаре н разбалнлн н пакн бнлн н сꙋ н нзвлеклъ н есꙋ една, а дрꙋзе конн н сꙋ ꙋзелн, како не било ннкъда тоа зако до селѣ. Сего ра да знаа гво-вн, да вн се не мнн зло, ере че зат'варатн въсе пꙋтове ходесте, пꙋ Дъбовнце н пꙋ Праховe н пꙋ Телѣженꙋ, да не веке прнходе люе, поне нечıо да мн се теглн тръгоцн н снромасн такон, како се сꙋ теглнлн, бе праде н бе зако. Добрн рѣ мн доходе ѿ гво-вн н ѿ воивода ердескн; а т'ко есꙋ ваше поглавнтелїе, гво-мн вндн, ере днгнꙋ врамашн н непрнетелї на главꙋ-мн; тако се чюдн що ке да бꙋде тон работꙋ н ꙋ кон кн; такон съмотрнте, гво-вн, како че панꙋтн работꙋ на поко; тоа гледате гво-вн. Н бъ вн ѡбелн.

† Їѡ Радꙋ вѡев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Сꙋдцꙋ н . вı .-тн пъргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, şi despre acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre, cum am avut şi am legat frăţie şi prietenie între noĭ, să fie cât vom trăi. Şi de-ună-ḍi mĭ-aţĭ trimis la mine veste bună, cum că v'aŭ dat domnul meu Inălţimea craĭul Branul; întru acésta nouĕ ne-a părut bine de acésta, dar maĭ bine ar fi fost voevoduluĭ ardelén, de cât vouĕ; căcĭ când a fost acum, de-ună-ḍi eĭ, negustoriĭ şi supuşiĭ, s'aŭ dus acolo la Braşov, la târg, şi cum aŭ târguit, eĭ şĭ-aŭ plătit vama, unde aŭ plătit şi până acuma. Iar când aŭ voit să ésă din cetate afară pe pórtă, voĭ aţĭ pus ómeniĭ voştri la pórtă, şi le-aŭ ţinut calea, aşa lor le-aŭ descărcat măr-

[1] În original нма смо.

furile, tutulor, și le-aŭ risipit lor mărfurile și aŭ cautat fără lege. Și când aŭ fost, de acolo ıarășĭ mergênd pe câmp, aprópe de munte, apoĭ ómeniĭ domnieĭ vóstre ĭarășĭ s'aŭ pus înnaintea lor, așa ĭarășĭ lor le-au descărcat și risipit mărfurile tutulor, și ĭ-aŭ bătut pe eĭ și mare dosadă lor le-a pricinuit pe capete. Ast-fel ĭarășĭ mergênd eĭ maĭ departe, când aŭ fost sub cetatea Branuluĭ, eĭ lor ĭarășĭ le-aŭ descărcat mărfurile și le-a stricat, și ıarășĭ ĭ-aŭ bătut, și ĭ-aŭ desbrăcat pe uniĭ din eĭ, ĭar altora caiĭ le-aŭ luat, precum n'a fost nicĭ când o așa lege până acum. Drept aceea să șcie domnia vóstră, ca să nu vĕ pară rĕu că eŭ voiŭ închide tóte drumurile trecĕtóre, calea Dâmboviței și calea Prahoveĭ și calea Teléjenuluĭ, ca maĭ mult să nu vină ómeniĭ, cacĭ nu vréŭ să-mı fie străgănițĭ negustoriĭ și supușiĭ meĭ ast-fel, cum aŭ fost străgănițĭ fără dreptate și fără lege. Cuvinte bune îmĭ vin de la domnia vóstră și de la voevodul ardelén; și ce fel sunt căpeteniile vóstre, domnia mea vede, căcĭ ridică vrajmașĭ și neprietenĭ asupra capuluĭ meŭ. Ast-fel, mĕ minunez ce are să fie acest lucru și în ce chip; așa luațĭ séma domnia vóstră, cum are să vină lucrul la urmă. Acésta căutațĭ domnia vóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 196.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor să lase în pace pe Stanislav, care luând o slugă de acolo din Brașov ca să-l învețe limba, acésta slugă s'a turcit și s'a dus la Hârșova, de unde nu vrea să maĭ vină.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 229. Pecetia în dos.

† Матию бжиею Iѡ Радꙋл воивода и гнь, пише гво-ми наши четити братиꙗ и приꙗтеле, сѫдцꙋ и .вı.-ти пꙋргаро ѿ Брашова, много здравие. И по си дава ꙋ знаніе гвꙋ-ви за работꙋ ѡвомꙋ нашемꙋ сиромахꙋ, по именꙋ Станислав, како е би ꙋзе єднога слꙋгꙋ тꙋи ѿ Брашова, да га наꙋчи език; а ѡ ꙋставши, тако е бежал, бе неговꙋ волю и бе негово знаніе, та се е потꙋрчил; а ѡвои сиромах гва-ми пріиде тере се тꙋжи пред гво-ми, а гво-ми посламо га съ кнїгом гва-ми до сꙋбаше хрьсоского; тако сꙋбаша а ѡ мꙋ е дал тога слꙋгꙋ-мꙋ, ако че доити, а ѡ да е слободь доити, а ѡ нехте да доиде; тогаи гра да не има ѡвъизи сиромах гва-ми некое ꙋсилость ѿ гва-ви, а нꙋ да га ѡставите ꙋ мирꙋ, ере не има ни еднꙋ винꙋ. И бь ви весели.

† Iѡ Радꙋл воевод, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братїꙗ, сѫдцꙋ и .вı. пꙋргаро ѿ Брашова.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea daŭ de șcire domnieĭ vóstre despre afacerea acelui supus al nostru, anume Stanislav, cum că a fost luat o slugă de acolo din Brașov, ca să-l învețe limba. Iar el, sculându-se (părăsindu-l), așa a fugit, fară voĭa luĭ și fară șcirea luĭ, și s'a turcit. Apoĭ acest supus al domnieĭ mele a venit și s'a plâns înnaintea domnieĭ mele. Apoĭ domnia mea trimisu-l-am cu cartea domnieĭ mele la subașa din Hârșova. Ast-fel subașa, el ĭ-a dat luĭ pe acea slugă a luĭ, dacă vrea să vină, apoĭ el să fie slobod a veni; dar el n'a vrut să vină. Drept aceea, să n'aĭbă acest supus al domnieĭ mele nicĭ-o siluire de la domnia vóstră, ci să-l lăsațĭ în pace, căcĭ nu are nicĭ-o vină. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 197.

Radul vodă cel Mare trimite în solie la Brașovenĭ pe sluga sa Badea.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 268. Pecetia în dos.

† Іѡ Радꙋ воивода и гнъ, пише гво-ми наши четїти братїа и добри приателе, сжцꙋ и .вї. пꙋргаро ѿ Брашо, мно здравие прїноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ знанїе вашем гвꙋ, поне посла гво-ми слꙋгꙋ гва-ми Бъдѣ до вашега гва и сь наши потребни речи; тако варе що изре къ гвꙋ-ви, а гво-ви да га верꙋете, ере сꙋ наши речи истини. И бъ ви ѡкели гва-ви.

† Іѡ Радꙋ вwевода, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братїа и прїателе, сꙋдцꙋ и .вї. пꙋргаро брашоски.

† Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Bădea către domnia vóstră și cu cuvintele nóstre de trebuință. Ast-fel, orĭ și ce va spune către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să-l credețı, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ.

No. 198.

Radul vodă cel Mare trimite în solie la Brașovenĭ pe jupân Vlaıcul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 240. Pecetia în dos.

† Бжїєю млтию Iѡ Рад воивода и гнь всои влахои землн, пише гво-ми много здравие нашии четитии братїа и добрии прїателом и близии сꙋседом, сждцꙋ и . вї.-ти пꙋргаром ѿ Брашов. И w се дава ꙋ знанїє вашемꙋ гво, како тꙋꙗ послахмо наша верна слꙋга, жꙋпан Влаикꙋ, до вашега гво и сь потребними речими ѿ нас. Сего ради, елика изрече ѿ нас кь гво-ви, а ваше гво верꙋите, ере сꙋ наши речи истине.[1] И бь ви wвесели.

† Iѡ Рад воевод, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим четитим братїам и добрїим прїателом, сꙋдцꙋ и . вї.-тим пꙋргаром ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă Țara-Românéscă, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și vecinĭ d'aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, cum că am trimis acolo pe credincĭósa nóstră slugă, pe jupânul Vlaıcul, la domnia vóstră cu vorbe de trebuință de la noĭ. Drept aceea, orĭ-câte va spune de la noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, pentru că sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarı din Brașov.

No. 199.

Radul vodă cel Mare cere Bulgarilor din Brașov, ca să pună chezașĭ înnaintea slugeruluĭ Semca că nu vor maĭ ajutá «pe Zagorénu saŭ pe alt diavol», și numaĭ atuncĭ vor puté veni liberĭ după treburĭ în Țara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 248. Pecetia în față.

† Iѡ Радꙋл воевода и гнь, пише гво-ми вам Бльгаре ѿ Брашов, тко се сте сьблазнили та-те wтишли сь Згорѣ та-те холи, а w ми говори жꙋпан Сека слꙋга гво-ми, за ва, та да ви дава ми, да хоте слобони, да се храните ꙋ землю гва-ми; тако гво-ми ви дадѡ ми; али да си ꙋложите ецн ѿ-пре жꙋпан Сека, како ѿ-сьда на-пре не ке се-те блазнити, да слꙋжите ни Згорѣнꙋ, ни дрꙋгомꙋ диꙗволꙋ[2], а нꙋ се чете хранити сь правдѡ; и па

[1] Îndreptat din истиин. [2] În text urméză literile: алѵ șterse cu degetul.

чете хоти съ правдѡ; да ако се чете такои ꙋхватити, а вне хоте ꙋ земаю гво-ми та се храните с миро, на верꙋ и дшꙋ гва-ми и верꙋ и дшꙋ болѣрїѡ гва-ми.

† Їѡ Раꙋ вѡев, [L. P.] матїа бжїа гнь.

† Iω Radul voevoda şi domn, scrie domnia mea vouĕ Bulgarilor din Braşov, care v'aţĭ fost amăgit şi v'aţĭ dus cu Zăgorénul şi aţĭ umblat, apoĭ el mĭ-a spus, jupânul Semca slugérul, domnieĭ mele despre voĭ, ca să vĕ daŭ pace, ca să umblaţĭ slobodĭ, ca să vĕ hrăniţĭ în ţara domnieĭ mele. Ast-fel domnia mea, v'am dat pace; dară să vă puneţĭ chezaşĭ înnaintea jupânuluĭ Semca, cum că de-acum înnainte voĭ nu vĕ veţĭ maĭ amăgi să slujiţĭ nicĭ Zăgorénuluĭ, nicĭ altuĭa diavol, ci să vĕ hrăniţĭ cu dreptate, şi ĭarăşĭ să umblaţĭ cu dreptate. Şi dacă aşa vĕ veţĭ prinde, apoĭ voĭ umblaţĭ în ţara domnieĭ mele, şi hrăniţi-vĕ cu pace, pe credinţa şi pe sufletul boerilor domnieĭ mele.

† Iω Radul voevoda, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 200.

Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca să libereze pe omul părcălabuluĭ Gherghina, căcĭ pe ómeniĭ carĭ aŭ falşificat nişte aspri are să-ĭ descopere d-sa şi să-ĭ pedepséscă.

Orig. hàrtie, Arch. Braş. no. 293. Pecetia în dos.

† Бжнею матнею Їѡ Раꙋ воивода и гнь, пише гво-ми много здравїе наши четити братиѣ и добрии прїателѡ, сѫдꙋ и .ві.-ти пꙋргаро ѿ Брашо. И ѡ се моли и проси вашега прїатества, како мои четити братиѣ и добри прїателѡ из-ра ѡногаи чака, що га сте ꙋхватнаи гво-ви, чакъ ꙋецꙋ гва-ми, пръкълабꙋ Гегїне, како да га ѡлободите ра наша волю, ере не ѿ кри; а нꙋ кои бꙋдꙋ ꙋчинили тези аспре, ми и чемо наити теи люе, те и чемо педеп'шати, како и е по законꙋ. А тогаи чака, що-те га ꙋхватнаи, ѡлободи(ли) те га, ваша прїатества, за-ра мою волю; а волю гва-ви ѡ на паки бити ꙋчинена при животе наше. И бь ꙋмножи лета гвꙋ-ви.

† Їѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четити наши братиа и добри прнатело, сѫдꙋ и .ві.-ти пръгаро ѿ Браш.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea multa sănătate la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov. Şi despre acésta rog şi poftesc pe Prietenia vóstră, ca pe aĭ meĭ cinstiţĭ

frați și buni prieteni, pentru acel om, pe care l'ațĭ prins domnia vóstră, omul unchiului domnieĭ mele, al părcălabuluĭ Gherghina, ca să-l slobodițĭ după voĭa nóstră, căci nu este el vinovatul. Iar ceĭ carĭ aŭ făcut aceĭ aspri, noĭ îĭ vom găsi pe aceĭ ómenĭ, și-ĭ vom pedepsi, ast-fel după cum le este pe lege. Iar pe acel om, pe care l'ațĭ prins, slobodiți-l pe el prieteniile vóstre, pentru voĭa mea. Iar voĭa domnieĭ vóstre de către noĭ încă va fi împlinită în viața nóstră. Și Dumnedeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiților noștri frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 201.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor în afacerea unor banĭ ce Blüm Hanăș are să dea fecĭoruluĭ luĭ Hacĭcu din Rîmnic.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 264. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Їѡ Рад воевода и гнь Ѹгровлахїискои земле, пише гво-ми мно здравїе нашим четитим братиам и добрим приателе, сѹдцѹ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашов. И по си дава ѹ знанїе гвѹ-вї за работѹ ѡвомѹ сиромахѹ нашемѹ, снь Хачко ѿ Римник, како прїиде пре на та жалова, како има дълже тѹи ѹ Брашов, ѹ Блюме Ханж. Тако Блюме Ханж е ѹмрь, а жена и деца мѹ сѹ ѡстали живи. Сего ради моли и гво-ви, како наши приатели, да мѹ дрьжите зако прав, да мѹ се плати ѡвомѹ сиромахѹ наше, ере ѿ е плати Евреинѹ-томѹ, що мѹ е би товара. Варе е име, варе не име, ѡ си е да и къще и виногра и све, како е моглъ, та се е плати. Ере ѹ на е зако: не плати богата, нѹ плати дължника. Зна, ере той зако е и ѹ гво-ви; зна ере е доше и прежде съ книгѹ гва-ми до гво-ви, а гво-ви не мѹ сте ѹчинилї прадѹ. Тако моли гво-ви, не могѹ бити све наши люе ѹ пагѹбѹ; и да дондѹ наши люе све плачюки ѿ гво-ви, ере и нечините прадѹ, да и се плаща дългове. За той не кемо ѡставити наши сиромаси ѹ толикеква. Тако да мѹ плати, да не приде веке да се жалѹе за кривинѹ ѿ гво-ви. И бь ви вели.

† Їѡ Рад вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим четитим братиам и добрим приателе, сѹдцѹ и .ві.-ти прьгаро ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevoda și domn al țĕriĭ Ungrovlahice, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ noștri frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor

12 pârgarı din Brașov. Și dupa acésta, dau în șcire domniei vóstre pentru afacerea aceluĭ supus al nostru, fiul luĭ Hacıco din Rîmnic, cum au venit înnaintea nóstră și s'aŭ jeluit, că are datornic acolo în Brașov pe Blıume Hanaș. Ast-fel Blıume Hanaș a murit, ıar soția și copiiı luĭ au rĕmas în viața. Drept aceea rog și pe domnia vóstră, ca pe prieteniı noștri, ca sa-ĭ ținețĭ legea dréptă, ca sa-ı platésca aceluı supus al nostru, că el a platit Ovreĭuluĭ, aceluıa ĭ-a fost marfa. Vare a avut, vare n'a avut, el ĭ-a dat și casele și viile și tot, precum a putut așa a platit. Cacı la noĭ este legea: nu platește bogatul, ci platește datornicul. Șciu ca acésta lege este și la domnia vóstră, șciu ca el a venit și maı înnainte cu cartea domniei mele la domnia vóstră, ĭar domnia vóstră nu ĭ-ațı facut luı dreptate. Ast-fel rog pe domnia vóstră, nu pot ómeniı noștri tot sa fie în pagubă și sa tot vina ómeniı noștri plângêndu-se de domnia vóstră, că nu le facețı dreptate, ca sa li se platésca datoriile. Pentru acésta nu vom lăsa pe supușiı noștri în așa mare paguba. Ast-fel să i se plătéscă luĭ, ca să nu vina maı mult sa se jeluıasca pentru strâmbatatea din partea domnieĭ vóstre. Și Dumnedeu sa vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luı Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenı, județuluı și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 202.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor în cestiunea unuıa Négoe care, avênd copiĭ cu doue femeı, una în Brașov și alta în Țara-Românéscă, dupa mórtea luı frate-sêŭ tăgăduește paternitatea copiilor facuțĭ cu femeıa din Țara-Românésca: sa jure atuncĭ acel frate că fiiı nu sunt aĭ luĭ Négoe, sau sa se jure femeıa ca eı nu sunt de la dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 255. Pecetia în dos.

† Матїѡ бжїѡ Іѡ Радꙋ воевод и гнъ въсои земли Ꙋгровлахїискои, пише гво-ми нашии чтити братїа и добри прїателѡ, сжцꙋ и . вї .-ти пꙋргарѡ ѿ Брашѡ. И тꙋїа дава (ꙋ знанїе) гво-ви, за що ми сте порꙋчили и ꙋписали ꙋ книгꙋ, добрѣ ви съ разꙋме, гво-ви, за работꙋ ваше члкꙋ, на име Нѣгое, ере е има женꙋ ꙋ гн-ви, и па е има и дрꙋго женꙋ ꙋ земли гво-ми; за тои не зако, како сте рекли гво-ви, да има члкь двѣ жене; тако да бꙋде члкъ жи, а гво-ми га би та га висте сꙋдили по зако, а члкъ е мртъ; тако ми[1] е ꙋзе бра своа иманїе, що има; тако ѡнои члкь е има сиови съ ѡнои женꙋ, що е има ꙋ земли гво-ми; тако бра мꙋ ре, како ѡнеи сиови не ѿ нега; тако да се закле бра-мꙋ пре гво-ви,

[1] În loc de мꙋ.

како ѡнен сн҃ови не ѿ нега, или да се закле женꙋ, како сꙋ ѡнен сн҃ови ѿ нега. И тако да гледате, гв҃о-ви, и тако да мꙋ држи гв҃о-ви зако пра̑. И бъ ви вели, амн҃.

† Іѡ Раⷣꙋ вѡев, матїа бжїа гнъ.

Adresa în dos: † Наши братїа, сꙋдцꙋ и . ві . пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila lui Dumneḑeu Iω Radul voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la ai noștri cinstiți frați și buni prieteni, județului și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și iata vĕ dau (de șcire) domnieĭ vóstre: despre cele ce mĭ-ațĭ orênduit și mi-ați scris în carte, bine v'am înțeles pe domnia vóstră pentru afacerea omuluĭ vostru pe nume Négoe, ca a avut femee la domnia vóstră, și ĭarășĭ a avut o altă femee în țara domniei mele. Pentru acésta nu e lege, precum ațĭ spus domnia vóstra, ca sa aiba omul douè femei. Ast-fel când ar fi omul viu, atuncĭ domnia mea și voĭ l'am judecà pe el dupa lege, dar omul este mort. Ast-fel a luat fratele lui averea, ce a avut'o el, și așa omul acela a avut fiĭ cu acea femee, ce a avut-o în țara domniei mele. Așa fratele lui a ḑis, ca acei fii nu sunt de la dênsul. Decĭ sa se jure fratele lui înnaintea domnieĭ vóstre, cum ca aceĭ fii nu sunt de la dênsul, sau sa se jure femeea cum ca aceĭ fiĭ sunt de la dênsul. Și ast-fel să cautați domnia vóstra, și așa sa 'i ținețĭ luĭ domnia vóstră legea dréptă. Și Dumneḑeu să vĕ bucure, amin.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La ai noștri frați, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 203.

Radul voda cel Mare scrie parcalabilor din Bran ca să trimiță unuĭa Mihaĭ niște caĭ ce i se furase.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 221. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Раⷣꙋ воевода и гнь, пише гво-ми наши четити братиа и добри приıатели, пръкълаби ѿ Бра, мно здравїе. И по си дава ꙋ знанїе гво-ви из-ра ѡвогаи наше слꙋга, по име Михъи, ере ѝ се е ꙋкра два кони, тако вльхви сте сте ꙋфатили, тако еднога сте сте ѡбесили, а дрꙋ се е плати, и кони сꙋ тꙋи ꙋ ваше мать лице. За тои моли и проси гво-ви, како да ѝ давате кони. Ако не хтете дати кони, а гво-ви да знате, ере на чловкъ не кем ѡтавити ꙋ паргꙋбꙋ. И бъ ви весели.

† Іѡ Раⷣꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиа[м] и добри приıатели, пръкълабо ѿ Бра.

† Cu mila lui Dumneḑeu Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la ai noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, parcălabilor din Bran, multa sanatate. Și dupa acestea, daŭ de șcire domnieĭ vóstre despre o sluga a nóstra anume Mihail, cum că luĭ i s'aŭ furat doĭ caĭ; ast-fel pe hoțĭ ĭ-ați prins; așa pe unul l'ațĭ spênḑurat, iar cel-l'alt a plătit. Și caii sunt acolo la Grațiositatea vóstră în ființa. De aceea rog și poftesc pe domnia vóstră, cum ca să dațĭ caii. Iar daca nu veți da caii, apoi domnia vóstră să șcițĭ, că pe omul nostru nu'l vom lasa în pagubă. Și Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila lui Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La ai noștri cinstiți frațĭ și buni prieteni, parcalabilor din Bran.

No. 204.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor ca să restitue tot ce s'a luat pe nedrept unuĭ supus al sêŭ cu numele Dragomir.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 224. Pecetia în dos.

† Матию бжїю Їѡ Рау воивода и гнъ землїи Оуггровлахїискон, пишіє гво-ми четитїи братиіа и добри приіателее, сжцу и . вї.-те пургаро ѿ Брашо, много здравїе. И по си дава у знаніе гву-ви за работу ѡвому сиромаху гва-ми, по имену Драгоми, како е доше тун, а гво-ви ки га сте ухватили та му сте узели еди ко и скулница све, що е има, и нища ви не би винова. Сего ра мли гво-ви, како наши четити братїе и добри приіателїе, како да му повратите све, що му сте узели. Ако ли му и не повратите, а гву-ви да ви се не мни зле на гво-ми, ере гво-ми неке га ѡтавити у ква, а ну му ке поврати и по-съ-више; ино не би. И бъ ви вели гва-ви.

† Їѡ Рау вωев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четите братиа и приіателе, сцу и . вї. пургаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn al țĕrii Ungrovlahice, scrie domnia mea cinstiților frați și bunilor prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov, multă sănătate; și după acestea daŭ de șcire domniei vóstre pentru afacerea unui supus al domnieĭ mele cu numele Dragomir, cum că el a venit acolo, iar domnia vóstra l-ațĭ apucat și ĭ-ațĭ luat un cal și tóte sculiștele ce le-au avut, și în nimic nu a fost vouĕ vinovat. Pentru acestea rog pe domnia vóstră, ca pe niște cinstiți frați și bunĭ prieteni, ca să-ĭ înnapoĭațĭ al sêŭ ce ĭ-ațĭ luat. Iar dacă nu'ĭ vețĭ înnapoià lui, apoĭ domniei vóstre să nu vĕ pară rêŭ pe domnia mea, căcĭ domnia mea nu vréu sa-l las pe el în paguba, ci vréŭ să-ĭ înnapoĭez și maĭ mult. Alt-fel să nu fie. Și Dumneḑeu sa vĕ bucure pe domnia vóstră.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa in dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frați și prietenĭ, județului și celor 12 pârgari din Brașov.

No. 205.

Radul voda cel Mare scrie Brașovenilor pentru deținerea unuı cal cumpărat de catre un supus al sêu, precum și în afacerea luı Nichifor din Argeș.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 233. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тию бж҇їею Іѡ Раⷣ воивода и гн҇ъ въсеи землⷨ Ѹггровлахїискои, пише гвⷭ҇о-м ншⷯ четитїи братиа и добре приателїе, сȣдцȣ и .вї. пȣргаро ѿ Брашо, много здравне. И по сн дава ȣ знание гвȣ-ви ѿ що ми сте порȣчили и кнїгȣ послали, а гвⷭ҇о-ми добре ви сж разȣме за-ра тызи ко, що е кȣпи сирома гва-ми ѿ члка гва-ви и ѿ вашега стола; тере га е кȣпи слобонио. А па пото, кто сȣ били вамеши гва-ви, а wни мȣ сȣ ȣзели конѣ. Тако гво-ви знате и тоган члка вашега, що е прода конѣ сиромахȣ гва-ми; тако ако не сȣ били кони слобонии, а нȣ сȣ били запретени, тако за тои како не има тъизи члкь гва-ви педесин за тои? И говорите, ере е ваме ѿ Сибинио, кои е ȣзе ко, тако е ѿтишь домо; тоган раї и вамеши сȣ били ваши и тъизи члкь, що е прода конѣ,[1] еще е гва-ви. Сего ра ви мли, гво-ви, како да не има сирома гва-ми пагȣбȣ, ере мȣ сте ȣзели и ко и дȣкатїи. Ако ли мȣ не ȣчините зако и прадȣ сиромахȣ гва-ми, а гво-ви да знате, ере га нече wставити ȣ пагȣбȣ. А па за работȣ Никифорȣ ѿ Аргишȣ, а гво-ви да зна, ере мȣ бе да гво-ми члка, како да ȣзме еди това еномȣ члкȣ гва-ви ȣ Дальгополе; а пото прииде кинга гва-ви, тако wтавимо, да видимо, како чете порȣчити гво-ви. И бь ви бели.

† Їѡ Раⷣ вwек, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четити братїиа и приателе, сȣдцȣ и .вї.-ти пȣргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luı Dumneḑeu Iω Radul voevod și domn a tóta țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațı și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sanătate. Și după acestea, daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că ce mı-ațı recomandat, și cartea ce mĭ-ațı trimis-o, apoĭ domnia mea bine v'am înțeles, pentru acel cal, ce l'a cumperat supusul domnieı mele de la omul domnieĭ vóstre și de la scaunul vostru, și l'a cumpĕrat slobod. Și ĭarășĭ apoĭ, ceĭ carĭ aŭ fost vameșiĭ domnieı vóstre, ıar eı ĭ-au luat luĭ calul. Ast-fel domnia vóstră șcițĭ și pe acel om al vostru, carele a vêndut calul supusuluı domnieĭ mele. Ast-fel, dacă n'aŭ fost caiĭ liberı, ci au fost oprițı, atuncĭ de ce n'are acest om al domnieĭ vóstre pedépsă și pentru aceea? Și voı spunețĭ că este vameșul din Sibiu, care a luat calul; ast-fel el s'a dus acasa. Drept aceea și vameșiı aŭ fost aĭ voștri, și acel om, care a vêndut calul încă este al domnieı vóstre. Drept aceea, ve rog pe domnia vóstră, ca

[1] Îndreptat din коне.

să nu aĭbă supusul domnieĭ mele pagubă, pentru ca ı-aţı luat luı şi calul şi ducaţii. Iar dacă nu-ĭ veţı face lege şi dreptate supusuluĭ domnieı mele, apoı domnia vóstră să şciţĭ, că eŭ nu-'l voiŭ lăsà pe dênsul în pagubă. Şi ıaraşı în afacerea luı Nichifor din Argeş, apoĭ domnia vóstră să şcie, că'ı am fost dat luĭ domnia mea un om, cum ca să ĭa o povară de marfă de la un om al domnieĭ vóstre în Câmpulung; ĭar dupĕ aceea a venit cartea domnieĭ vóstre, şi ast-fel am lăsat, să vedem, cum veţı orêndui domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luı Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluı şi celor 12 pârgarı din Braşov.

No. 206.

Radul vodă cel Mare mustră pe Braşovenĭ pentru omorîrea unor ómenı aı sêı, şi nu va lăsà nerĕscumpărat acest omor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. *no.* 231. Pecetia în dos.

† Мл҃тню бж҃ню Іω Рад҃ воивода и гн҃ь влаки, пише гв҃о-ми чет҃нти братиа и бл҃ин҃и сѹседо҃, сѹ҃цѹ и .вї.-т҃и пръгаро҃ ѿ Брашо҃, мно҃ здравїе. И по си҃ дава ѹ знанїе гвѹ-ви, за що ми-те порѹчили, а гв҃а-ми добре ви см҃ разѹме з-ра тепзи лю҃-ми, що сте загѹбили тѹи. То ра да знае гв҃о-ви, ере съмрь те люде нечемо ѡтавити гв҃о-ми, а нѹ чемо ѹзетїи ѿ люе гв҃а-ви, докле кемо напълнити дшегѹбние те лю҃ на. И съ колико добит҃ и сте ѹчинилї пагѹбѹ и ѹзели, и тога че ѹзети; ере дота се неволиса гв҃о-ми къ гв҃о-ви съ ми и съ т҃ме, а гв҃о-ви, не зна, що чете, да ѹчините. Тако ѹчините, како ви е драго, а ми еще кемо ѹчинити, како чемо моки; да сте здрави, гв҃о-ви.

† Іѡ Рад҃ вωев҃, мат҃і[а] бж҃їа гн҃ь.

Adresa în dos: † Чет҃нти братнꙗ и бл҃ин҃и сѹседо҃, сѹ҃цѹ и .вї.-т҃и пръгаро҃ ѿ Брашо҃.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea cinstiţilor fraţĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea daŭ de şcire domnieĭ vóstre pentru cele ce mı-aţı recomandat, apoĭ domnia mea bine v'am înţeles în privinţa acelor ómenı ce ı-aţı perdut acolo. Drept aceea, să şciţĭ, domnia vóstră, că mórtea acelor ómenı nu o voiŭ lăsà domnia mea; ci o vom lua de la ómeniĭ domnieĭ vóstre, până ce vom împlini duşegubina pentru aceĭ ómenĭ aĭ noştri, şi cu câtă avere le-aţı pricinuit lor pagubă şi le-aţĭ luat, şi acésta voiŭ lua, cacĭ mult m'am ostenit domnia mea către domnia vóstră cu pace şi cu tocmélă, ıar domnia vóstra, nu şciu

ce voiţı a face. Ast-fel, faceţı cum ve place; ıar noı înca vom face, cum vom putea. Sa fiţı sanătoşı domnia vóstra.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ şi de apròpe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 207.

Radul voda cel Mare cere de la Braşovenĭ să-ĭ trimiţă un meşter sticlar şi să scutésca de vama orĭ-ce cumpărăturĭ ar face acesta pentru domn.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 243. Pecetia în dos.

† Млтию бжиею Іѡ Рау воивода и гнъ, пише гво-ми наши четните братиꙗ и добри приꙗтело, сжцу и . ві .-ти пургаро ѿ Брашева, много здравие. И по си дава у знаніе гву-ви за работу томуи маистωру стъклару, поне и преге смо били послали до вашега гва, како да ми га допутите, а ѡ незна, како е доше некои члкъ тере незна, како е говори кь гву-ви. Того ра гво-ми незна тогаи члка, или що е ѡ говори. Сего ра (ти ви моли, гво-ви, како да ми полете тогаи маистра, да пріиде да ми направи некои прозорци на цркву; тако кьда че бити време, а гво-ми паки га че проводити съ четнию и даровати га че, тере ке пріити къ гву-ви. И бъ ви бели. — И варе що ми те купити ено-друго гву-ми, а гво-ви да не батуете за ваму.

† Іѡ Рау вωев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши четните братіiа и приꙗтеле, сжцу и пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luı Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre în privinţa afaceriĭ aceluĭ maıstor sticlar, căcĭ şi maĭ înnainte am fost trimis la domnia vóstră, ca să mi-l trimiteţı. Iar el, nu şciu cum, a venit un óre-care om, şi nu şciŭ cum a grăit către domnia vóstră. Drept aceea, domnia mea nu şciŭ pe acel om, saŭ ceea ce el a vorbit. Pentru aceea vĕ rog pe domnia vóstră, ca să-mĭ trimiteţĭ pe acel maĭstor, ca sa vie, sa-mĭ faca nişte ferestre la biserică; aşa când va fi vremea, apoĭ domnia mea, ıarăşĭ îl voiu petrece cu cinste, şi-l voiŭ dăruì, şi va veni la domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ sa vĕ bucure. Şi vare ce'-mĭ va cumpĕrà una-alta pentru domnia mea, apoı domnia vóstră să nu-l bântuiţĭ pentru vamă.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov.

No. 208.

Radul voda cel Mare se plânge Brașovenilor despre supararile ce parcalabul din Bran face Românilor, oprind între altele luĭ Costea din Târgoviște 20 obeḑı de fıer ce cumpărase din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 283. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Iѡ Радꙋл воивода и гнь, пише гво-ми наши четите братиꙗ и добри приꙗтеле, сѫдцꙋ и .вï.-те пꙋргаро ѿ Брашов, много здравие. И по сих дава ꙋ знанïе гвꙋ-ви за работꙋ ѡвомꙋ сиромахꙋ гва-ми, по име Котѣ ѿ Тръговище, како е кꙋпил .к. ѡбеде железо, да си кове кола; тако мꙋ га е ꙋзел пръкалаб ѿ Бран; и вамꙋ, що мꙋ е бил, ѡн-е платил; и па и дрꙋзи сиромаси наши еще имаю великꙋ забавꙋ на Бран. Того ради ви молим гво-ви, како да не имат наши сиромаси пагꙋбꙋ, и що их сте ꙋзели, а ви да их повратите, понеже ако чете ви запретити железо, а гво-ми ќе запретим дрꙋго кꙋпле. И бь ви весели.

† Iѡ Радꙋл воевод, млтïю бжïю гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиꙗ, сѫдцꙋ и .вï.-ти пръгаро ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aı noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenı, judeţuluı și celor 12 pârgarı din Brașov, multa sanătate. Și după acestea daŭ de șcire domnieĭ vóstre pentru afacerea acestuı supus al domnieĭ mele pe nume Costea din Târgoviște, cum că a cumpĕrat 20 de obeḑı de fıer, ca să ferece carele; ast-fel i le-a luat pârcălabul din Bran; și vama, ce s'a cuvenit, el a plătit-o; și încă și alţĭ supușı de-aı noștri, ıarașı au mare zăbava la Bran. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră, ca sa n'aıba supușiı noștri paguba, și ceea ce le-aţĭ luat lor, voĭ sa le înnapoıaţı, pentru ca daca le veţı opri lor fıerul, apoĭ domnia mea voiu opri altă marfă. Și Dumneḑeu sĕ vé bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţı fraţı, judeţuluı și celor 12 pârgarı din Brașov.

No. 209.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor ca sa-l scutésca de vama pentru niște cojóce și postavurĭ ce a trimis pe sluga sa Alexi ca sa le cumpere acolo pentru ómeniĭ curţiĭ sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 239. Pecetia în dos.

† Млтïю бжïею Iѡ Радꙋл воивода и гнъ въсеи земли Ѹггровлахиискои, пише гко-ми наши четити братиꙗ и добри приꙗтеле, сѫдцꙋ и .вï.-ти пꙋргаро брашоски, много здравïе прïноси

гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви, поне посламо ншꙋ слꙋгꙋ, жꙋпа Алеси, до гва-ви, ꙁа-ра гласове, и ено-дрꙋго, що кете ꙁнати, а гво-ви да ни дате ꙋ ꙁнанїе; и па че кꙋпити некои кожꙋси, що ми требꙋю ꙋ хижꙋ гвꙋ-ми, и неколико поста, що ми е wтало да раделн дворꙋ гва-ми. Тако ви моли гво-ви, що кете моки ꙋчинити ꙁа-ра вамꙋ, да ни wтавите, а ми кемо имати ха гвꙋ-ви; и варе що иꙁрече жꙋпа Алеси ѿ на къ гвꙋ-ви, а гво-ви да верꙋе, понеже сꙋ наши речи итини. И бь ви вели.

† Іѡ Раꙋ вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братїа и прїателе, сꙋцꙋ и пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Radul voevod și domn a tótă țara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiți frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari Brașoveni, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre ṣcire domnieĭ vóstre, că am trimis pe sluga nóstră, pe jupânul Alexi, către domnia vóstră pentru veṣti, și una-alta ce veți ṣci. Iar domnia vóstră dați-ne ṣcire; și încă el vrea să cumpere óre-carĭ cojóce, ce-mĭ trebuesc în casa domnieĭ mele, și niște postav, ce mi-a remas să-l împărțesc curțiĭ domnieĭ mele. Ast-fel vĕ rog pe domnia vóstră, ce vețĭ putea face pentru vamă, să mĕ lăsațĭ; iar noĭ vom avea har domniei vóstre. Și vare ce va spune jupânul Alexi de la noĭ către domnia vóstră, apoi domnia vóstră să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiți frațĭ și prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 210.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor ca să nu ĭa vamă pentru cuile de șindrila și de lațuri, ce sluga sa Albu are să cumpere acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 242. Pecetia în dos.

† Матиѡ бжиѡ Іѡ Раꙋ воивода и гнъ въсеи ꙁемли ꙋггровлахїиском, пише гво-ми мио ꙁравїе и любо наши добри прїетеле и ближни сꙋседи, сꙋцꙋ и .вї.-ти пръгари ѿ Брашо. И w се дава ꙋ ꙁнанїе вашею висотꙋ, понеже посламо нашега слꙋга Албꙋ, да кꙋпꙋе клинце ѿ шиндилꙋ и клине ѿ лаци. То ра проси вашою висотꙋ ꙁа-ра вамꙋ, да ꙋчините ꙁа-ра волю гво-ми, да не ꙋꙁимате, а гво-ми ке ꙋчинити волю вашою висотꙋ. И бь ви ꙋмножи лета. — И е на що ке требовати, да кꙋпи.[1]

† Іѡ Раꙋ вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри прїетеле и ближни сꙋседи, сꙋцꙋ и .вї.-ти пръгари ѿ Брашо.

[1] Cuvintele: И е на până la fine sunt scrise de altă mână și cu cernélă maĭ grósă.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Radul voevod şi domn a tóta ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea multă sănătate şi dragoste la aĭ noştri bunĭ prieteni şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgari din Braşov. Şi despre acésta dau spre şcire înălţimeĭ vóstre, că am trimis pe sluga nóstra, pe Albul, ca sa cumpere cuĭe de şindrilă şi cuĭe de laţurĭ. Drept aceea rog pe înălţimea vóstra pentru vama, să faceţi după voinţa domnieĭ mele, ca să nu luaţĭ. Apoĭ domnia mea voiu face voia înălţimeĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă anii. — Şi înca, ce ne va trebui nouĕ, să cumpere.

† Iω Radul voevod, cu mila lui Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecini, judeţului şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 211.

Radul vodă cel Mare trimite la Braşovenĭ pe sluga sa Oncea ca să-ĭ cumpere ḑece bucăţĭ de săpun.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 250. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Радꙋ воевода и гнъ, пише гво-ми четити братїа, сжцꙋ и .вї.-ти пꙋрьгаро ѿ Брашо, много ꙁравїе. Й по се моли гва-ви, како мои братїа, тꙋїа смо послали наша слꙋга Ѻнча до гва-ви; сего ра да се потрꙋдите, гво-ви, на ра, да ми кꙋпите .є. комати ѿ совоне п .д. фин, а дрꙋге .є. комати ѿ совоне, по-слабе, п .г. фин. Тои се моли гвꙋ-ви, да се потрꙋдите, тъи посъ да ми иправите, али скоро; ꙁабавꙋ да не има. И бъ ви вели.

† Їѡ Радꙋ вивев, матїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Четити братиіа, сжцꙋ и .вї.-ти пꙋрьгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea cinstiţilor fraţĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sanatate. Şi după acésta rog pe domnia vóstră, ca pe fraţiĭ meĭ, că am trimis acolo pe sluga nóstră Oncea catre domnia vóstră. Drept aceea să vĕ trudiţĭ domnia vóstră pentru noi, ca să'mĭ cumpĕraţĭ 5 bucăţĭ de săpun, câte 4 florinĭ (fie-care), şi alte cincĭ bucăţi de săpun maĭ próste, câte 3 florinĭ. Aceea rog pe domnia vóstră, ca să vĕ trudiţi, acésta cerere a-mĭ isprăvi, dar ĭute; zăbavă să nu aĭbă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ, judeţului şi celor 12 pârgari din Braşov.

No. 212.

Radul voda cel Mare scrie Brașovenilor ca sa scutéscă de vamă cincĭ care cumparate acolo de sluga sa Alexi.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 244. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃ию Iѡ҃ Ра҃ѵ воивода и г҃нь въсеи ꙁемли Ѹгровлахїиско҃, пише г҃во-ми наши четити братиꙗ и добри приꙗтеле, сѫдцꙋ и . вї .-ти пръгаро ѿ Брашо҃, много ꙁдравие. И по си дава ꙋ ꙁнание г҃вꙋ-ви, поне посла г҃во-ми слꙋгꙋ г҃ва-ми Алеꙁи, како да ми кꙋпи .е҃. кола г҃вꙋ-ми, али съ въсо потребо, що требꙋе, и ѿ дрꙋго що ке требовати г҃вꙋ-ми. Тогаи ра моли г҃во-ви, како да га не батꙋете ꙁа-ра вамꙋ, а нꙋ да га ѡтавите ꙋ мирꙋ. И на Бра еще да ꙋчините г҃во-ви иправꙋ ѿ г҃ва-ви, како да и небатꙋю. И бь ви вели.

† Iѡ҃ Раѵ вѡев, мл҃тїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Наши четити братиꙗ и приꙗтеле, сѫдцꙋ и пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn a tótă țara Ungrovlachieĭ, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațı și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov multă sanătate. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, cum că am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Alexi, pentru ca sămĭ cumpere 5 care domnieĭ mele, dar cu tóte trebuincıósele lor și altele, ce trebuesc domniei mele. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca pe el să nu-l bântuițĭ pentru vanĭa, ci să-l lăsațĭ în pace. Și la Bran încă să facețĭ domnia vóstră isprava din partea domniei vóstre, ca sa nu-ĭ bântuéscă. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițı frațı și prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 213.

Radul vodă cel Mare rógă pe Brașovenĭ ca să permită ómenilor sêĭ Trifu și Cıocan a face acolo un car ferecat cu obezı marĭ de majă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 285. Pecetia în dos.

† Мл҃тїѡ бж҃їѡ Iѡ҃ Раѵ воивода и г҃нъ Ѹгровлахїискои ꙁемлі, пише г҃во-ми четити братиꙗ и добрїи сꙋседе, сѫдцꙋ и . ві .-ти пꙋгаро ѿ Брашѡ, любоию поклѡненїе прїноси г҃вꙋ-ви. И по се давамо ꙋ ꙁнанїе г҃вꙋ-ви, понеже поламо наши люе: Трифꙋ и Чока, тꙋи, да ни ꙋчини єди кола ѡкова. Сего ра моли г҃ва-ви, како наши четити братїꙗ, ѡлободите и,

да га ѡкове сь ѡнеи ѡведе велике, що сꙋ ѿ мажꙋ, ере е наше работꙋ, не него. А що чете гва-ви поискати ѿ на, ми чемо ꙋчинити по волѣ гва-ви. И бѣ ви вели.

† Їѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Четити братиа сжцꙋ и . ві .-ти пꙋгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn al ţeriı Ungrovlahice, scrie domnia mea cinstiţilor fraţĭ şi bunilor vecinĭ, judeţuluı şi celor 12 pârgarı din Braşov, drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea dau spre şcire domnieĭ vóstre, că noĭ am trimis pe ómeniĭ noştri, pe Triful şi pe Cıocan, acolo, ca să ne facă un car ferecat. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca pe aı noştri cinstiţı fraţĭ, daţi-le voĭe lor, ca să-'l ferece cu obeḑĭ de acelea marı, carĭ sunt de o maja, căcĭ este lucrul nostru, nu al luĭ. Iar aceea ce veţı dori domnia vóstră de la noı, noĭ vom face după voinţa domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa in dos: † Cinstiţilor fraţĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov.

No. 214.

Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor în afacerea unuĭ cal luat zalog pentru nişte oĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 286. Pecetia în dos.

† Матиѡ бжиѡ Їѡ Раꙋ воивода и гнъ, пише гво-ми наши четити братїа и добри прїателе, сжцꙋ и . ві .-тим пꙋргаро ѿ Брашо, мно здравие приноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви, ере кѫда доидоше пꙋргари гва-ви съга на свабꙋ, а ѡни ми говорише за едн ко, що се е ви ꙋзе изе за-ра едие ѡце, що се сꙋ били ꙋзели ѡвомꙋ слꙋзе гва-ми; тако гво-ми за-ра волю гва-ви ево ви сж посла конѣ, та ви га е поврати гво-ми. Сего ра моли гво-ви, како да има слꙋга гва-ми зако и и прадꙋ ѿ гва-ви и да мꙋ се поврати добить и да ꙋчините и гво-ви за-ра ншꙋ волю, како и ми за-ра волю гвꙋ-ви; ако ли мꙋ не ꙋчините правдꙋ, члкꙋ гвꙋ-ми, а гво-ми неволисати, сати ке се како да ꙋчїни члкꙋ гва-ми прадꙋ и да мꙋ се поврати добитж. И бѣ ви ѡвели, гва-ви.

† Їѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre: şi când veniră pârgariĭ domnieĭ vóstre acum la nuntă, apoĭ eĭ îmĭ spusera despre

un cal, ce a fost luat ca zalog pentru niște oĭ, ce au fost luate de la acésta slugă a domnieĭ mele. Așa domnia mea, pentru voința domnieĭ vóstre, ĭată v'am trimis calul și vi l-am înnapoĭat domnia mea. Drept aceea, rog pe domnia vóstra, ca sa aĭba sluga domnieĭ mele lege și dreptate de la domnia vóstră, și să i se întórca avutul și sa facețĭ și domnia vóstră pentru voința nóstră, precum și noĭ pentru voĭa domnieĭ vóstre. Iar dacă nu ĭ-oțĭ face dreptate omuluĭ domnieĭ mele, apoĭ domnia mea mĕ voiu nevoì ca să fac omuluĭ domnieĭ mele dreptate, și să i se înnapoĭeze avutul. Și Dumnedeu să vĕ bucure pe domnia vóstră.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

No. 215.

Radul voda cel Mare înșciințéză pe Brașovenĭ că a priceput cele ce ĭ-a comunicat prin Gĭurgĭu, care are sa le spună și ceva din parte-ĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 226. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тїю бж҇їю Раⷣ҇ воєвода и г҇нъ, пише г҇во-ми чⷭ҇тити братїа и добри прїателе сѫⷣцѹ и .вї.-тїи пѹргарѡ ѿ Брашѡ, много здравїе. И по си давамъ ѹ знанїе г҇вѹ-ви, що ми сте порѹчили г҇во-ви по Цѹрцѹ, а г҇во-ми добре ви сѫ разѹмѣ; и ми паки наши речи порѹчи ми г҇вѹ-ви. Сего радї варе що изре Цирцѹ къ г҇вѹ-ви, а г҇во-ви да верѹе, поне сѹ наши речи истинни. И б҇ъ ви весели.

† Їѡ Раⷣ҇ вⷪ҇евⷣ҇, мⷭ҇тїа бжїа г҇нь.

Adresa în dos: † Чⷭ҇тнти братїа и прїателе, сѹдцѹ и пѹргарѡ ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumnedeu Radul voevod și domn, scrie domnia mea cinstiților frațĭ și bunilor prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sanatate. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că ce mĭ-ațĭ recomandat domnia vóstra prin Gĭurgĭu, apoĭ domnia mea bine v'am înțeles; și noĭ ĭarășĭ cuvintele nóstre am recomandat domnieĭ vóstre. Drept aceea, vare ce va spune Gĭurgĭu către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să crédă, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeu să vĕ bucure.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † Cinstiților frațĭ și prietenĭ, județuluĭ și pârgarilor din Brașov.

No. 216.

Radul vodă cel Mare scrie Brașovenilor ca sa trimiţa la Rucar pe familia diaculuĭ sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 254. Pecetia în dos.

† Бжїю млтию Іѡ Рау воиво и гнъ, пише гво-ми мно здравїе наши чътити братиіа и добри прїателом, сжцѹ и . вї .-ти пъргаром ѿ Брашов. И ѡ се дава ѹ знаніе гва-ви за-ра челѣ моемѹ дїакѹ, що е ко мене, ере е тѹи ѹ Брашов дошла съ матере-си и съ децами та е по рѹкѹ гва-ви. Сего ра моли и проси гво-ви, како наши чътити братиіа и влиии сѹседом, како да ѹчїните за мою волю, да ю пошлете гво-ви до Рѹкъ, а азъ че ѹчїнити по волю гва-ви за дрѹге работе по-веке, како знаете и гво-ви. Али за ѡвою работѹ да ми ѹчїните по волю та да ю пошлете до Рѹкъ съ мате-си и съ деца-си, съ све. Моли гво-ви, да не чините инако. И бъ ѹмножи лета гвѹ-ви.

† Іѡ Рау вѡев, млтїа бжїа гнь

Adresa în dos: † Наши четити братїа и блини сѹседом и добри прїателом, сжцѹ и . вї .-ти пѹргаром.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea multa sănătate la aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarı din Brașov. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, pentru familia diaculuı meŭ, ce este lângă mine, căcĭ ea a sosit acolo în Brașov cu mama sa și cu copiiı seĭ, și este sub mâna domnieĭ vóstre. Pentru acésta rog și poftesc pe domnia vóstră, ca pe cinstiţiĭ noștri fraţĭ și d'aprópe vecinĭ, ca să faceţĭ dupa voinţa mea, ca să o trimiteţĭ domnia vóstră până la Rucăr, iar eŭ voiu face după voinţa domnieı vóstre în alte treburĭ maĭ mult, precum șciţı și domnia vóstră. Dar în privinţa acesteı trebĭ, să mĭ-o faceţĭ după voinţă, și să o trimiteţĭ la Rucăr cu mama sa și cu copiiĭ seĭ, cu tot. Rog pe domnia vóstra să nu faceţĭ alt-fel. Și Dumneḑeu sa îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și de-aprópe vecinĭ și bunı prietenı, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ.

No. 217.

Radul vodă cel Mare către Brașovenĭ în privinţa unor banı ce soţia luı Vasie din Șcheĭ datoresce luĭ Șerbu vornicul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 270. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Рау воевод и гнь влахи, пишемо наше чтити и добри приателом, сѹдцѹ и . вї . пѹргаром ѿ Брашев, мно здравїе приноси гво-ви. И по си ви давамо ѹ знаніе

ра рабо болѣрниꙋ гва-ми, жꙋпанꙋ Шерьꙋ дворникꙋ, поне ми се тꙋжи, како има пагꙋбà ѿ една жена, що е тꙋи ꙋ Шкѣи по рꙋкꙋ ваше мати, ѿ жена Васие, готови а . ҂гі . и флорини жити . ӡ . па готови. И мнози болѣри матꙋриса пре гва-ми, како е истино на ни дше, и тако наидо гво-ми. Сего ра се мли ваше мать, да ви наꙋчи бь, да не има пагꙋба, иꙋ да м се да маха ѿ-пꙋно на рꙋкꙋ, а а ке имати ха ваше мати. И бь ви весели. Пи ꙋ Тръгови, ге . л . дн.

† Іѡ Раꙋ вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приатело, сꙋцꙋ и . ві . пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn român, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunı prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre ştire în privinţa afacereĭ boeruluĭ domnieĭ mele, jupânuluĭ Şerbu vornicul, căcĭ mi s'a plâns, că are pagubă de la o femee, ce este acolo în Şcheĭ sub mâna Graţiosităţiĭ vóstre, de la soţia luĭ Vasie, aspri gata 13.000 şi florinĭ 70 ĭarăşĭ gata. Şi mulţĭ boerĭ aŭ mărturisit înnaintea domnieĭ mele, cum că este adĕverat pe sufletele lor, şi ast-fel am găsit domnia mea. Drept aceea eŭ rog pe Graţiositatea vóstră, să vĕ înveţe Dumneḑeŭ, să nu aıbă pagubă, ci să i se dea marfa pe deplin la mână. Iar eu voiu avé harul Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Târgovişte, Ianuarie a 30 ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 218.

Noembrie 29. Radul vodă cel Mare trimite la Braşovenĭ pe sluga sa Radul cu veste despre stégul şi pacea ce ĭ-a dat împĕratul turcesc ca să-ĭ aducă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 279. Pecetia în dos.

† Матию бжию Іѡ Раꙋ воивода и гнь влаки, пишемо наши четити и добри прї[ıатели], сꙋцꙋ и . вї .-ти пръгарїѵ ѿ Брашо, мно зравїе. И по си ведомо до е ва[шеи] мати, поне пола нашега слꙋгꙋ Раꙋ до вашꙋ мать, как[о да ви] ивести ра стѣ и ми, що ми е да црь ѿ Портꙋ гвꙋ-м[и], да ми донесꙋ. Сего ра да видн и гво-ми, како ви ке бити радо ѡ гво-ми, поне гво-ми ви кю да бꙋде бра и прїате ваше мати, како сꙋ били и прѣжни гпри влакои земли, такои ке бити и гво-ми болѣ прїате и бра вашои мати. Сего ра ви да

[нв]ети добрь гла ѡ гво-ми; и що ке ре, верѹните, ваша мать. [И бь да ѹми]ожи лѣ вашои мати. Пи ное . кѳ . д.

† Іѡ Раѵ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити и добри [при]ıателе, сѹцѹ и . вї .-ти пръгаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn român, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, să fie cunoscut Graţiosităţiĭ vóstre, căcĭ am trimis pe sluga nóstra Radul către Graţiositatea vóstră, ca să vĕ vestéscă despre stégul şi pacea ce mı-a dat împĕratul domnieĭ mele de la Pórtă, ca să'mĭ aducă. Drept aceea să ved şi domnia mea cum va fi vouĕ bucuria de domnia mea, căcĭ domnia mea vréŭ ca sa fiŭ frate şi prieten Graţiosităţiĭ vóstre, cum aŭ fost şi domniĭ ceĭ de maı înnainte aĭ ţăriĭ Românescĭ; aşa vréŭ să fiŭ şi domnia mea maĭ mult prieten şi frate al Graţiosităţiĭ vóstre. Drept aceea vouĕ vi se vesteşte veste bună de la domnia mea. Şi orĭ şi ce va spune, să credeţĭ Graţiositatea vóstră. [Şi Dumneḑeŭ sa îmmulţéscă] aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Scris în Noembre a 29-a ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarı din Braşov.

No. 219.

Radul vodă cel Mare scrie Braşovenilor ca, pentru cumpărăturile ce va face acolo prin sluga sa Hîrs, să fie scutit de vamă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 232. Pecetia în dos.

† Іѡ Раѵ воивода и гнъ пише гво-ми четити добри братїа прїıателе . вı .-ти пѹргаро и вамешо ѿ Брашо много здравїе приноси гво-ви. И по си дава ѹ знанїе гво-ви, поне га съ посла слѹга гва-ми Хръ, да ми кѹпѹе гва-м, що хокю ѹзтребова гва-ми. Того ради просн гво-ви з-раı вамѹ, да мѹ не батовати, а гво-ми хочю ѹчинити по-веке за-ради гво-ви. И бъ ви ѹмножи лѣ гво-ви, амн.

† Іѡ Раѵ вѡев, матıа бжıа гнь.

Adresa în dos: † Четити добри братїа пѹргари и ваме ѿ Брашо.

† Iω Radul voevoda şi domn, scrie domnia mea cinstiţilor, bunilor fraţı, prietenilor, celor 12 pârgarĭ şi vameşilor din Braşov, multa sănatate aduc domnieı vóstre. Şi după acestea, vĕ dau de şcire domnieĭ vóstre, că am trimis pe sluga domnieĭ mele Hîrs, ca să-mĭ cumpere domnieı mele, ce-mı va trebui domnieı mele. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca pentru vamă să nu-l supăraţĭ, iar

domnia mea voiu face maı mult pentru domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţésca anii domniei vóstre, amin.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor buni fraţi pârgarĭ şi vameşilor din Braşov.

No. 220.

Radul vodă cel Mare rógă pe Braşovenĭ ca să-ĭ găséscă un meşter pentru hĕlaştaie şi pentru facere de suline.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 218. Pecetia în dos.

† Млтїѡ бжїѡ Іѡ Рау воивѡ и гнъ Угровлахїискои земли, пише гво-ми нашим четити братїиа и добрїи прїателе, сѫцу и .ві.-ти пургаро ѿ Брашо, много здравїе. И по се моли гву-ви, како наши четити братїе, да се потрудите мене ра, да ми найдете еди маито, да е за хълъщае и да чини сулинаре, варе где можете гво-ви у държаву гву-ви, те да ми га пошлете до гво-ми, а гво-ми му ке платити и по-мно. И бъ да умножи ле гву-ви.

† Іѡ Рау вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиꙗ и добрїи прїꙗтело, сѫцу и .ві.-ти пургаро ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn al ţăriĭ Ungrovlahice, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acésta, vĕ rog pe domnia vóstră, ca pe cinstiţiĭ noştri fraţĭ, să vĕ trudiţĭ pentru mine, ca să-mĭ găsiţĭ un maistor, ca să fie pentru hălaştae şi să facă sulinare, orĭ unde puteţĭ domnia vóstră prin ţara domniei vóstre, şi să mi-l trimiteţĭ la domnia mea. Iar domnia mea îĭ voiŭ plăti şi maı mult. Şi Dumneḑeu să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

XIX.

Mircea, fiul luĭ Vlad vodă Călugărul (după martie 1508).

No. 221.

Mircea vodă către Brașovenĭ că șĭ-a dobêndit scaunul părinteluĭ sêu Vlad voevod, că dênșiĭ vor avea pace de la Turcĭ, ca în ḑilele frateluĭ sêu Radu, numai sa alunge pe vrăjmașiĭ sêĭ de acolo.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 20. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃ию Іѡ Мирча воивода и г҃нь всеи ꙁемли Ѹгровлахїискои, пише г҃во-ми много ꙁдравие мои добри сѹседо и приꙗтеле, пръгаро брашоски все, велицѣ и мали. И ѡ се ви дава ѹꙁнати, како съ волю бж҃їю и съ нароко цареве доби си ѡчинѹ и сто[л] ротлѣ-ми Влада воиводѣ. Сего ра[ди] аꙁь мисли къ ва ми и добродѣте, и има ви дръжати ѹ стари ꙁако, и да имате ми и ѿ Тѹрце, како и въ д҃ни брата-ми Радѹла воивода, и по-добре, ако и ви бѹдете къ г҃во-ми. Ако ли па мислите инако, да е на вашѹ д҃шѹ, що че бити, поне ѿ б҃а и ѿ великога ц҃ра има приле, да ви ѹчини и добро и ꙁло. Тако си послите ч҃лка къ г҃во-ми, да ѹчиним[о] ми и добродѣте, и мои врамаши да не мае мето, н[е и]мати, мегю ва, нѹ да и иꙁьтерите ѿ ва, ꙁа-ра да се д[е] и да почивае ѡбеꙁи две хртиꙗнске ꙁемле. До где ми проидѹ люе и ѹ г҃на-ми кралѣ, да ѹчини ми, а в[и]е си скоро послите люе, да доидѹ ѹ ми и па ѹ ми да ѿидѹ, на верѹ и д҃шѹ г҃ва-ми. И паки: варе колико болѣре съ ѹхвати, аꙁь и съ прости, а жѹпаници и сѹ тамо и добитъ; тако нито ѿ ни да не мае ни едно вла[с] щетѹ, ѿти, ако и нещо баитѹвате, да е на вашѹ д҃шѹ, що бѹде. И б҃ь ви весели.

† Іѡ Мірча воев[ода], млтїа бж҃їа г҃нь.

Adresa în dos: † Приꙗтеле г҃ва-ми, пръгаро брашески.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevoda și domn a tóta ţara Ungrovlahica, scrie domnia mea multă sănătate la aĭ meĭ bunĭ vecinĭ și prietenı, pârgarilor brașovenĭ, tutulor, marĭ și micĭ. Și despre acésta vĕ daŭ de știre, cum că cu voința luĭ Dumneḑeŭ și cu orênduirea împĕrătéscă dobênditu-mĭ-am ocina și scaunul părinteluĭ meŭ Vlad voevod. Drept aceea gândesc către voĭ pace și bine și am să vĕ ţin în legea veche și să aveţĭ pace și de către Turcĭ, ca și în ḑilele frateluĭ meŭ Radul voevod, și maĭ bine, dacă și voĭ veţĭ fi către domnia mea. Iar dacă ĭarăși gândițĭ alt-fel, să fie pe sufletul vostru, ce va fi; cacĭ de la Dumneḑeŭ și de la marele împĕrat am prilej ca să vĕ fac și bine și rĕŭ. Ast-fel trimiteţi-vĕ omul la

domnia mea, sa facem pace şi bine, şi vrăjmaşiĭ meĭ să n'aĭbă loc, să n'aĭbă, printre voĭ, ci să-ĭ alungaţĭ de la voĭ, pentru ca să stea şi să se odihnéscă aceste douĕ ţĕrĭ creştineşcĭ. Până când îmĭ vor trece ómeniĭ şi la domnul meŭ craĭul, ca să facem pace, apoĭ voĭ în grabă trimiteţĭ ómenĭ, să vină în pace şi ĭarăşĭ în pace să se întórcă, pe credinţa şi pe sufletul domnieĭ mele. Şi ĭarăşĭ vare câţĭ boerĭ ĭ-am prins, eu ĭ-am ĭertat pe dênşiĭ; ĭar jupâniţele lor sunt acolo şi avutul. Ast-fel niminea dintre dênşiĭ să n'aĭbă pĭerdere nicĭ un fir, căcĭ dacă-ĭ veţĭ bântui pe eĭ întru ceva, să fie pe sufletul vostru, ce va fi. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Mircea voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, pârgarilor Braşovenĭ.

XX.

Mihnea vodă cel Rêŭ (1508—1510).

No. 222.

Mihnea vodă cel Rêŭ se plânge Braşovenilor că aŭ închis drumurile şi ţin pe vrăjmaşiı sêĭ în mijlocul lor; vrea să şcie ce voesc să facă oştirile acolo adunate şi unde se află Joju şi voevodul ardelenesc.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 324. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Iѡ Минѣ воевода и гнъ въсеи земли Ѹгг'ровлахїискои, пише гво-ми нашии четити братиа и добри приıателе и блиини сѹседо, сѹцѹ и дванадесети пѹргаро ѿ Брашо, много здравие прїносимо гвѹ-ви. И по си дава ѹ знанїе гвѹ-ви, како да си донесете гво-ви на ѹ, еще къда смъ· би ѡ мале на мегю ваше гво и съ моими родители, тере смо лакевали и живовали, како знаю, кто сѹ стареи мегю вами, докле даде гъ бь тере съ бжие хотенїе, а гво-ми есмъ гпръ влакои земли. И ѿ ча, що ме донесе бь ѹ землю, а гво-ми има надеждѹ, како чете се радовати гво-ви ѡ ишеи добродетели, како се сѹ ѡбрадовали и дрѹзи наши мещїıаши, кои сѹ ѡколо на; и ѡ въсе ми доидоше ни члвци послании съ добри речи и съ приıатество и сѹсество, а ѡ гва-ви ѡно ми не доге ни еди члвкъ посла ѿ гва-ви ни съ ни едно гласо или речиѡ приıатеско. Не знамо що хокете гво-ви да ѹчините, тере некете люе да си пошлете к на. Али гво-ви добре знате, ере ѡ къда ме е помилова бь, тере бжие хотение с вами е землѣ по рѹкѹ гва-ми, а гво-ми не смъ се не волиса ни съ едно зло ѹчинити гвѹ-ви или земли гва-ви, а нѹ смъ хоте гво-ми, како да живѹемо въ добри съмиренїю и приıатество, како сте и ѿ преде били гво-ви съ

дрȣземи, кои сȣ преде на били. И пото еще wстави гво-ми и пȣтове ѿтвори и wслободи, како да ходе сиромаси та да се хране мирно и слобоно, и наши и ваши, и да е землѣ една, како и дрȣга. А гво-ви посласте тере затворише пȣтове и рекосте и порȣчисте к на, како ни еди члкь ѿ наши да не доиде къ гвȣ-ви; и паки, кто сȣ наши врамаши и неприꙗтели, а гво-ви ви и дръжите мегю вами и ѡ ва wни се крепе съ вами чловци; и паки видимо ѿ гво-ви, ере почниаете чинити работе, що не би тревовало бити мегю нами, поне що се почниае съ зло, паки съ зло се съвръшȣе. Веде ви е гвȣ-ви въ добитѫ по планина тере ви може гво-ми ȣчинити пагȣбȣ, али гво-ми не хоке, ере ви несмо дȣжни ни съ едне зло. Али ваши люе wни пасȣ по планине и ходе слобонии, а наши люе ви и терате; того ра wставе тои, що е било до съда, а нȣ съмотрете гво-ви и на поко що ке бити, ере ѹгри и тензи воиске ѡни те ѿтити; а гвȣ-ви ва гледа сънами живовати и ȣ сȣсество и мещниꙗство бити. Сего ра ви молимо, гво-ви, како наши четити приꙗтеле и близии сȣседи, токо да ми пошлете чити и истинни гла ѿтензи воиске, що хоте да ȣчине, и що миле. И паки зра Iwжȣ и воеводȣ Ер'дескомȣ, що сȣ и где и како сȣ, ере хоке гво-ми, како да си поле гво-ми свои чловци до ни. Тои се моли гвȣ-ви, како да ми пȣтите истинни гла, али съга, како знате, поспено, али по ншемȣ слȣге Михаила, и да си донесете гво-ви на ȣ, ере ни ено зло несте видели до съга ѿ на. И бъ ви вели гва-ви.

† Iѡ Минѣ вwев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиꙗ и добри приꙗтеле, сȣцȣ и .вı. пръгаро ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Mihnea voevod și domn a tótă țara Ungrovlahica, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecini, județuluĭ și celor douĭspredece pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aducem domniei vóstre. Și dupĕ acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, ca să vĕ aduceți domnia vóstră aminte, încă când am fost de mic printre domniile vóstre și cu părințiĭ meĭ, și am lăcuit și am trăit, cum șciŭ ceĭ ce sunt maĭ bĕtrânĭ dintre voĭ; până când a dat domnul Dumnedeŭ și cu voința dumnedeĭască de sunt domnia mea domnitorul țăreĭ româneșcĭ. Și din césul în care m'a adus Dumnedeu în țară, apoĭ domnia mea am avut nădejdea, cum că vĕ vețĭ bucurà domnia vóstră de binele nostru, cum s'au bucurat și alțĭ aĭ noștri megiașĭ tot așa, carĭ sunt împrejurul nostru; și de la toți mĭ-aŭ venit ómenĭ de aĭ lor trimișĭ cu vorbe bune și cu prietenie și vecinătate, iar de la domnia vóstră ĭată, nicĭ un om nu a venit trimis de domnia vóstra cu nicĭ o veste saŭ vorbă prietenéscă. Nu șcim ce voițĭ domnia vóstră să facețĭ, că nu voiți să trimitețĭ ómenĭ la noĭ; căcĭ domnia vóstră bine șcițĭ, că de când m'a miluit Dumnedeŭ și cu voința dumnedeĭască, cu voĭ este țara de sub mâna domnieĭ mele, ĭar domnia mea nu m'am nevoit cu nicĭ un rêŭ a face domnieĭ vóstre saŭ țăreĭ

domniei vóstre, ci am vrut domnia mea ca să trăim în bună pace și prietenie, cum ațĭ fost și maĭ înnainte domnia vóstră cu ceĭ-l'alțĭ, carĭ aŭ fost înnaintea nóstră. Și apoĭ încă am lasat domnia mea, și drumurile am deschis și slobodit, ca să umble supușiĭ și sa se hrănéscă în pace și slobod, și aĭ noștri și aĭ voștri, și să fie țara una ca și cea-l'altă. Iar domnia vóstră ațĭ trimis de aŭ închis drumurile și ne-ațĭ spus și ne-ațĭ recomandat nouĕ, ca nicĭ un om dintre aĭ noștri să nu vină la domnia vóstră; și încă cine sunt vrăjmașiĭ noștri și neprietenĭ, apoĭ domnia vóstră pe eĭ îĭ țineți între voĭ, și de la voĭ eĭ se susțin cu ómeniĭ voștri. Și ĭarășĭ vedem de la domnia vóstra, că începețĭ a face lucrurĭ, ce n'ar trebui să fie între noĭ, căcĭ ce se începe cu rêu, ĭarășĭ cu rêŭ se sfîrșeșce. Iată, că domnieĭ vóstre tot avutul vĕ este pre munțĭ, și pot domnia mea să vĕ fac pagubă, dar domnia mea nu vréŭ, caci vouĕ nu suntem datornicĭ cu nicĭ un rêŭ. Dar ómeniĭ voștri eĭ pasc pe munțĭ și umblă slobodĭ, ĭar pe ómeniĭ noștri voĭ îĭ alungațĭ. Drept aceea, lăsați-vĕ de aceea ce a fost până acum, ci gândițĭ domniile vóstre, și la urmă ce va fi; căcĭ Ungurii și acele oștĭ, eĭ, se vor duce, ĭar domnia vóstră trebue să căutațĭ ca să trăiți cu noĭ și să fițĭ și în vecinătate și în megieșie. Drept aceea vĕ rugăm pe domnia vóstră, ca pe aĭ noștri cinstițĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, numaĭ să-mĭ trimitețĭ veste cinstită și adevĕrată despre acele oștĭ: ce voesc să facă și ce gândesc? Și ĭarășĭ pentru Ioja și voevodul ardelenesc: ce sunt și unde și cum sunt? căcĭ vréu domnia mea, ca să-mĭ trimit domnia mea pe ómeniĭ meĭ la dênșiĭ. Acésta vĕ rog pe domnia vóstră, ca să-mĭ trimitețĭ cuvênt adevĕrat, însă acum, precum șciți maĭ de grabă, dară prin sluga nóstră Mihail. Și să vĕ aducețĭ aminte domnia vóstră, cum că nicĭ un rêŭ n'ațĭ vĕdut până acum de la noĭ. Și Dumnedeu să vĕ bucure pe domnia vóstră.

† Iω Mihnea voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 223.

Mihnea vodă cel Rêŭ scrie Brașovenilor că la Câmpulung se află céră destulă, unde pot trimite ca s'o încarce.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 323. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Мннѣ воевода н гнь въсен земан Ѹггровлахїнскон, пнше гво-мн нашн четнтн братїнѣ н добрн прїателе, н бднжнн сѹседо, стцѹ н . вї . десе тн пѹргаро ѿ Брашо, много зравїе гвѹ-вн. Н по сн дава ѹ знанїе гвѹ-вн за работѹ воскѹ, како варе

колико воскь че требовати гва-ви, а гва-ви да ʒнаете, ере е воскь готово ꙋ Дльгополе дота. Тако варе колико требꙋе гвꙋ-ви и ʒа колико, а гва-ви да си послате люе до Дльгополе, те да натовари воскь, и нира да се не боите ʒа тои. А гво-ми ви ке ꙋчинити исправꙋ, докле чете минꙋти воскь преко планинꙋ ѡпе до место гва-ви. И бь ви вели.

† Іѡ Мінѣ вѡев, милѡстїѫ бжїеѫ гнь.

Adresa în dos: † Наши четити братиѫ и добри прїателе, сѫцꙋ и .вı. пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mihnea voevod și domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre în afacerea cereĭ; cum că vare câta céra v'ar trebui domnieĭ vóstre, apoı domnia vóstră să șciţĭ, cum că este céra gata la Dlăgopole (Câmpulung) în de-ajuns. Ast-fel, orĭ câtă vĕ trebue domnieĭ vóstre și pentru orĭ-căt, apoĭ domnia vóstră să vĕ trimiteţĭ ómeniĭ la Dlagopole (Câmpulung), pentru ca să încarce céră, și de nimic să nu vĕ temeţĭ pentru aceea. Iar domnia mea vĕ va face ispravă până când veţĭ trece céra peste munţı, ĭarașĭ până la locul domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Mihnea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ fraţĭ și bunı prietenĭ, judeţuluı și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 224.

Mihnea vodă cel Rêŭ către Sibienĭ însciinţându-ĭ că a trimis pe slugile sale Mihnea din Târgoviște și Stoĭca ca să-ĭ vênḑă niște porcĭ aĭ sêĭ în Sibiu.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Бжнею милостю Іѡ Михнѣ воивода и гнь. Пишемо наши чъстити и добри приателе, пꙋргамеще и сꙋдцꙋ кралевꙋ и .вı.-ти пръгаро ѿ Сиби, мно ʒдравїе приносимо гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ ʒнаніе гвꙋ-ти, како тꙋіа посламо наши чловци: Мінѣ ѿ Тръговишт и Стоика, да донесꙋ некои свиніе наши да и прода ꙋ Сиби. Сего ради, моли гво-ви, да се потрꙋдите гво-ви ʒаради на, да стоите съ ними, да ми и продавате сви. Тои моли гво-ви, и бь ви вели.

† Іѡ Минѣ вѡев, милостїѫ бжїѫ гнь.

Adresa în dos: † Наши чъстити и добри приѩтеле, пꙋргамеще и сꙋдцꙋ кралевꙋ и .вı. пꙋргаро ѿ Сиби.

† Cu mila luĭ Dumneḑeu Iω Mihnea voivoda și domn, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, purgar-meșteruluĭ și județuluĭ crăĭesc și celor 12 pârgarĭ din Sibiu, multă sănătate aducem domnieĭ vóstre. Și după acésta dăm în șcire domnieĭ tale, precum acolo am trimis ómeniĭ noștri: Mihnea din Târgoviște și Stoĭca, ca să ducă niște porcĭ aĭ noștri ca să-ĭ vêndă în Sibiŭ. Drept aceea, rog pe domnia vóstră ca să vĕ trudițĭ domnia vóstră pentru noĭ, să stațĭ cu dênșiĭ, să mi-ĭ vindețĭ pe toțĭ. Acésta rog pe domnia vóstră, și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Mihnea voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, purgar-meșteruluĭ și județuluĭ craesc și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

XXI.

Dómna Voĭca, soția luĭ Mihnea cel Rêŭ (1511).

No. 225.

Dómna Voĭca, soția luĭ Mihnea vodă, către Brașovenĭ în afacerea celor 24 pahare de argint comandate acolo de către soțul sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 546. Fără urmă de pecetie.

† Ѿ гжде Воика мнѡ здравїе и сь любово инкое поклоненїе приноси наши прѣвьзлюблении и драги Ѹсве потении вратнꙗ и добри и Ѹздани приꙗтеле, сѸдцѸ и . вї.-ти ѿ Брашѐ. И по си ви дава Ѹзнанїе гвѸ-ви из-ра работѸ ѡнези мои чаше сребрьне, що сѸ тѸꙗ Ѹ рѸкѸ гва-ви, а гво-ви добре знате, Ѹ колико редове сь послала до гво-ви из-ра наши чаши, а гво-ви нехтете ни како да ни давате бе запове свело вистѣ кралеви; тако ꙗ посла и до висоте кралю, тако висоте кралю ми е Ѹчини исправѸ и да ми е книгѸ до гво-ви, како да ми давате гво-ви мою махѸ. Тако ꙗ си посла слѸгѸ и сь книгѸ ѿ висоте кралю, како сте виделн сами гво-ви, како ви е писано и нарѸчено ѿ висоте кралю, како повеке да ми не дрьжите мою махѸ, а нѸ да ми да ми давате мою махѸ, мои чаше Ѹ мою рѸкѸ, а гво-ви незна,[1] како Ѹчинисте те не ми и дадосте, а нѸ види, ере ми и запретисте и пре книгѸ висотѣ кралю те ми не дадосте е до сьда. Тако па дрѸго и естъ проси и снь-ми Іѡ Мнча воево Ѹ гво-ви, да и давате немѸ, а гво-ви несте хтели, да и давате ни немѸ, а нѸ сте рели гво-ви, ере не и кете да немѸ, ере Ѹ книгѸ виоте кралю не е писано, да и давате Мнче воево, а нѸ сте рекли, е писано самома мене да ми давате; и тои е истина такои, ере е писано, да и давате мене; али да знате, гво-ви, ере що сь ꙗ,

[1] Scris d'asupra.

тои є и Мнча воєво, єрє мн є снь, како ʒнатє сами гво-вн; ако нє є роде ѿ мою тєлю, алн іа га дръжн снь, како ѿ мою єство, ѿ мою срцȣ родє, н такон га іа любн н такогєрє н нєговȣ гвȣ любн мєнє, такогєрє да є родє ѿ мою срцȣ, тако що є мою махȣ, а тои є н нєгȣ махȣ, како н мою, н нєгова маха такогєрє є моіа, како н нєгова. Тако ако га стє бнлн далн ȣ рȣкȣ снȣ-мн, Мнрчє воєво, тон бн далн, како ȣ мою рȣкȣ, а ако н стє бнлн гво-вн далн мєнє, а тон бн такогєрє бнло, како да сȣ ȣ рȣкȣ снȣ, Мнчє воєво. Тако ʒа тои вн молн гво-вн, да мн даватє мон чашє тє да мн нє дръжнтє повєкє, нлн варє ко кєтє хтєтн помнслнтн, тє кєтє хтєтн да мн-датє, а вн мн кажєтє право свє, да ʒна н іа, како кє нарȣчнтн по снь-мн Мнча вово каʒатн ȣ то внсотє кралю, єрє аво мн ндє снь-мн Мнча воєво внсотє кралю; тако ʒа тон да ʒна ѿ кь гво-вн, ка кє нарȣчнтн фєлєлюнтн прє внсотє кралю. Н бь да ȣмножн лєта гвȣ-вн.

† De la Dómna Voĭca multă sănătate și cu ĭubire plecată închinăcĭune aduce la aĭ noștri prea ĭubițĭ și dragĭ, la toțĭ cinstițiĭ frațĭ și bunĭ credincĭoșĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea vĕ daŭ de șcire domnieı vóstre și pentru afacerea acelor cupe ale mele de argint, ce sunt acolo în mâınile domnieĭ vóstre, ĭar domnia vóstră bine șcițĭ în câte rêndurĭ am trimis la domnia vóstră, pentru cupele nóstre, ĭar domnia vóstră nu voițĭ nicĭ-cum să ni le dațı fara porunca luminățieĭ crăeșcĭ; așa eŭ am trimis și la înnaltul craiŭ, așa înnaltul craiu mĭ-a făcut ispravă și datu-mĭ-a carte către domnia vóstră, ca să-mĭ dațĭ domnia vóstră marfa mea. Așa eŭ mĭ-am trimis sluga și cu cartea de la înnaltul craiŭ, precum ațĭ vĕḑut înși-vĕ, domnia vóstră, precum vĕ este scris și orênduit de la înnaltul craiu, ca maĭ mult să nu-mĭ ținețĭ marfa mea, ci să-mĭ dațĭ marfa mea, cupele mele, în mâna mea; ĭar domnia vóstră, nu șciŭ, cum facețĭ de nu mi le-ațĭ dat, ci ved ca mi le-ațĭ oprit și în fața cărțiĭ înnaltuluĭ craiŭ, și nu mi le-ațĭ dat nicĭ până acuma. Și ĭarășĭ alta, le-a cerut și fiul meŭ Iω Mircea voevod la domnia vóstră, ca să le dațĭ luĭ, ĭar domnia vóstră nu ațĭ voit să le dațĭ nicĭ luı; ci ațı ḑis domnia vóstra, că nu le vețĭ da luĭ, căcĭ în cartea înnaltuluĭ craiŭ nu este scris să le dațĭ luı Mircea voevod, ci ațĭ ḑis, este scris numaĭ mie să mi le dațĭ. Și acela este adevĕrul, așa că este scris să mi le dațĭ mie; dar să șcițĭ domnia vóstră, că ce sunt eŭ, aceea este și Mircea voevod, căcĭ îmĭ este fiŭ, precum șcițĭ înșișĭ domnia vóstră; dacă nu este născut din trupul meŭ, dar eŭ îl țiŭ fiŭ ca din snaga (firea) mea, ca din inima mea născut, și așa eŭ îl ĭubesc, și de-asemenea și domnia luĭ mĕ ĭubeșce pe mine, ca cum ar fi născut din inima mea. Așa, ce este marfa mea, apoı aceea este și marfa luĭ, ca și a mea. Și marfa luĭ așijderea este marfa mea, ca și a luĭ. Așa, că dacă ațĭ fi fost dat-o în mâna fiuluĭ meŭ, Mircea voevod, aceea ațĭ fi dat ca în mâna mea; ĭar dacă le-ațĭ fi dat domnia vóstră mie, apoĭ aceea ar fi fost așijderea,

cum ațı fi dat în mâna fiuluı Mircea voevod. Așa, pentru aceea vĕ rog pe domnia vóstră, ca să mi le dațĭ mie cupele mele și să nu mi le ținețĭ maĭ mult. Saŭ vare voĭ vrețĭ să vĕ maĭ gândițĭ, aŭ voĭ vrețĭ ca să mi le dațĭ, apoĭ voĭ, spuneți-mĭ mie drept totul, să șciu și eu cum să orênduesc prin fiul meŭ Mircea voevod a spune despre acésta înnalțimeĭ craıuluĭ. Și ĭată mi se va duce fiul meŭ Mircea voevod la înnaltul craiŭ; așa pentru aceea să șciŭ de la domnia vóstră cu ce să-l orênduesc a rĕspunde înnaintea înălțimeĭ craıuluĭ. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

No. 226.

1511 Sept. 7. Dómna Voĭca, după mórtea soțuluĭ sêŭ Mihnea vodă, scrie Brașovenilor în cestiunea argintuluĭ trimis pentru facerea a 24 pahare aurite ca să fie zestre fiiceĭ sale Ruxanda, și adeverește că a priimit 23 pahare.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 320. Pecetia în față.

† Мѧтию бжїю Їѡ Михнѣ воєвода, гпдрь въсою землє Ѹггровлахиіско; и по томь съ бжїю мать гпгє Воика, їжє ѡбн гпдрн бєшє кѹпноє ѹ влашко землє. Сєго радн азь гпгє Воика писах сию моє книгѹ, понєжє гпдрѹ-мн Михнѣ воєвода, ѡ послах ѿ влашко землє срєбро и злато ѹ рѹкѹ сѹдє и .ві. пѹргарѡ ѿ Брашова, како да ѹчинн чєшє срєбрънє позлакєнє .кд. за-ради дъщє Рѹксандѣ, да ємь бѹдє прикию. По томь гпдрѹ-мн ѡ га съмрть достиго мєгю града Сибию. По томь азь послах къ висотє-мь кралю за-ради чєшє ѿ Брашова, а висотє-мь кралю нарѹчи и книгѹ послашє къ сѹдє и къ .ві. пѹргарѡ ѿ Брашова, како ѡвиє чєшє, да сє дават ѹ моє рѹкѹ, то ради ѡни мн дадошє ѹ моє рѹкѹ .кг. чєшє, а єдино чєшє що липсах, ѡни тако и дадошє разло, како є прєвари Мирчє та є ѹзє. Того ради азь ѹзє съ моїо рѹкѹ .кг. чєшє и ѹ мєсто чєшє, що сє ѹзє сию моє книгѹ [1] давах и книгѹ висотє-мь кралю, како сѹдє и пѹргари ѿ Брашова да сѹть волни [2] и мини за-ради тиа чєшє. Пис мсца Сіптєврие .з. дни, [L. P.] въ лѣтѹ ҂зк.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mihnea voevod, domnitor a tótă țara Ungrovlahică, și după acésta cu mila luĭ Dumneḑeŭ dómna Voĭca, ce amêndoĭ domnitorĭ aŭ fost împreună în Țara-Românéscă. Drept aceea eŭ dómna Voĭca scris-am acéstă a mea carte, căcĭ domnitorul meŭ Mihnea voevod, el a trimis din Țara-Românéscă argint și aur în mâĭnile județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, ca să facă cupe de argint aurite 24 pentru fiica-sa Ruxanda, ca să-ĭ fie zestre. După aceea pe domnul meu, pe el mórtea l'a ajuns în mijlocul cetățiĭ Sibiuluĭ. După aceea eŭ am trimis catre înnaltul craiŭ pentru cupele din Brașov, ĭar înnălțimea sa craĭul a rênduit și carte a trimis către județul și către ceĭ 12 pârgarĭ din Brașov, precum ca acele cupe să se dea în mâĭnile mele. Drept aceea eĭ mı-aŭ dat în mâĭnile mele 23 de

[1] Sub pecetie. [2] Idem.

cupe, ĭar o cupă ce lipseşce, eĭ pentru aceea au dat séma ca 1-a amăgit Mircea şi a luat-o. Drept aceea eŭ am primit cu mâna mea 23 de cupe, şi în locul cupelor ce am luat, dăm acéstă carte a mea şi cartea înnalţimeĭ craiuluĭ, ca judeţul şi pârgariĭ din Braşov să fie volnicĭ şi în pace de acele cupe. Scris în luna luĭ Septemvrie a 7-a ḑi, în anul 7020.

XXII.

Mircea vodă, fiul şi asociatul la domnie al luĭ Mihnea cel Rêŭ (1508—1513).

No. 227.

Mircea vodă, fiul luĭ Mihnea cel Rêŭ, către Braşovenĭ în afacerea unor pahare de argint, ca să le dea maĭceĭ sale, dómneĭ Voĭca.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 22. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Мирчѣ воевод и гнь, пише гво-ми мнѡ здравїе и любоно поклоненїе ȣ въсе потенни и мои прѣвьзлюбленни и драги и добри приıатели, сȣдцȣ и . вї .-ти пȣргари ѿ Брашов. И по си захвалıа гвȣ-ви и ли има гво-ми из-ра покои, що сь има ѿ гво-ви и чъ сьда ȣ мою неволю и ȣ неможенїю, ере сь би гво-ми покое и поте[1] ѿ гво-ви, и гво-ми и слȣге гва-ми сȣ биле покоене и потене ȣ гво-ви ѿ гво-ви. Тако[2] да ми да бь и гво-ми, те да могȣ и гво-ми ȣчинити чъ гво-ви, ере са бь може плати гво-ви, колико добро сте ȣчинили гво-ми. И по си ви дава ȣ знанїе гвȣ-ви из-ра нашȣ махȣ, из-ра тои чаше, що има тȣи ȣ гво-ви, а гво-ви добре знате, ȣ колико редове и проси́мо, да ни давате; и кьда доиде вицавоиво, па и проси, да ми дате, а гво-ви ми не дадосте; па сьда, къда доиде краски поклиса, а гво-ми па и проси, да ми дате, а гво-ви нете, да ми дате, а нȣ рекосте гво-ви: аво и не можемо дати гво-ти, ере аво, е дошла книга висотѣ кралю, како да и давамо гпге мати гва-ти Воике; тако гво-ви до сьда не и сте дали ни ȣ мене, ни ȣ мти гва-ми, гпге воево; а нȣ види, ере и дръжите ȣ гво-ви. За тои ви говори гва-ми гво-ви, како да и давате ȣ рȣкȣ мти гва-ми, ȣ гпге Воике, како да и сте дали ȣ рȣкȣ гва-ми; ере ако и сте били дали ȣ рȣкȣ гва-ми, а тои би било такогере, како да сȣ ȣ рȣкȣ гпге, ере гпге ница не брани ѿ гва-ми, а нȣ добре да знате, гво-ви, ере ме дръжи како роденога сна ѿ негова срца, тако такогере и гво-ми га дръжи и слȣша, како да сь роде ѿ негова тела. И бь весели гвȣ-ви.

† Іѡ Мїра вѡев, мтїа бжїа гнь.

[1] În original: поте.

[2] În original: токо.

† Cu mila luı Dumneḑeu Iѡ Mircea voevod și domn, scrie domnia mea multă sanatate și dragastósa închinăcıune tutulor cinstiților și la aĭ meĭ prea ĭubițĭ și dragı și bunı prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea, vĕ mulţamesc domnieı vóstre şi obraz am domnia mea şi pentru linişte̦a, ce am avut-o de la domnia vóstră şi cinstea acum în nevoıa mea şi în neputinţă, căcĭ am fost domnia mea liniștit și cinstit de către domnia vóstră; și domnia mea și slugile domnieĭ mele aŭ fost liniștite și cinstite la domnia vóstră de către domnia vóstră. Ast-fel sa-mı dea Dumneḑeŭ şi domnieĭ mele, ca să pot şi domnia mea să fac cinste domnieĭ vóstre, căcĭ singur Dumneḑeu póte să rĕsplătéscă domnieĭ vóstre cât bine mı-ațı facut domnieĭ mele. Şi după acestea, vĕ daŭ în şcire domnieĭ vóstre pentru marfa nóstră, pentru acele cupe, ce avem acolo la domnia vóstră. Iar domnia vóstră bine şciţı în câte rêndurĭ le-am cerut, ca să ni le daţĭ, că și când a venit viţă-voevodul, ĭarăşĭ le-am cerut ca să mi le daţĭ; ĭar domnia vóstră nu mi le-aţĭ dat. Ĭarașı acum, când veni crăescul sol, apoĭ domnia mea ĭarăşĭ le-am cerut ca să mi le daţı, dar domnia vóstră n'aţĭ vrut să mi le daţĭ, ci ḑis-aţĭ domnia vóstră: ĭată, nu le putem da domnieĭ tale, pentru că ĭacă a sosit cartea înnălţimeĭ craĭuluĭ ca să le dam dómneĭ maĭciĭ domnieĭ tale Voicăĭ. Ast-fel domnia vóstră până acum nu le-aţı dat nicĭ mie, nicĭ maĭciĭ domnieĭ mele, dómneĭ voevodese, ci vedem, că le ţineţı la domnia vóstră. Pentru aceea vĕ grăĭesc domnia mea domnieĭ vóstre, ca să le daţĭ în mâna maĭciĭ domnieĭ mele, dómneĭ Voicăĭ, ca şi cum le-aţĭ da în mâna domnieĭ mele; căcĭ dacă le-aţĭ da în mâna domnieĭ mele, acésta ar fi aşijderea cum ar fi în mâna dómneĭ, căcĭ dómna nimic nu feresce de domnia mea; ci bine să şciţĭ domnia vóstră că ea mĕ ţine ca pe fiŭ născut din inima eĭ, ast-fel aşijderea şi domnia mea o ţin pe ea şi o ascult, ca și cum aşĭ fi născut din trupul eĭ. Şi Dumneḑeu să bucure pe domnia vóstră.

† Iѡ Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 228.

Mircea vodă, fiul luĭ Mihnea cel Rêŭ, către maĭcă-sa vitregă dómna Voĭca, că a plecat din Braşov şi a ajuns la cetatea Cohalmu.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. nr. 14. Pecetia în dos.

† Прѣсвлоншо и чиньншо мо мла маика гподе Воике, много здравие и любовное поклонение приноси гвꙋ-ти прѣсвломꙋ, снь гва-ти Їѡ Мирче воиво. И ѡ семꙋ дава ꙋ знание гвꙋ-ти, иако снь своем маике, поиже съ бжию хотению азꙋ се жи и зра[1] съ всѣ юнаком и да

[1] În original: зра.

дастȣ бȣ̑ и прѣчта сию мою писанию да ви ȣ̑братае ȣ здравие и ȣ блгостию въ веки, амин. И пакн моıа мла манкь[1] ведом да е гвȣ-ти ра ре, що ми си рекъ ѿ гвȣ-ти; днь приıде тое време и ми излезомо ѿ Брашо и доше ѿ се до места сего, име ем гра Кохамȣ[2]. Того ра молим гвȣ-ти, що ми си рекъ ѿдаи ȣ рȣ нашега властелина, жȣпана Драгомира логофета, а ѿ да донесе ȣ мое рȣ. И по том кȣпное да молим га ба нашего ра ѿтечесто нашем, ере добро гла на донде ѿ влашко земле[3]; како ми моли ба, и зе, еще[4] ни сȣ лıое[5] съ добро; за тои и гвȣ-ти не мои дати чсть за срамот, а нȣ моли ба ра мене; а ıа имам гвȣ-ти ȣ места ротелю гва-ми, гна Миıнѣ воıво, бȣ да мȣ прости дшȣ, на мою верȣ и на моıо дшȣ. И бȣ ти ȣмножи лета гва-ти, амин.

† Іѡ Мирча, воев, мат[ıа] бжıа гнь.

Adresa în dos: † Моıа мла манке гподе Воике.

† Prea luminateĭ și celeı maĭ cinstite a mea ĭubita maıcă, dómneı Voıca, multa sănătate și drăgăstósă închinăcĭune aduce domnieĭ tale prea luminate, fiul domnieı tale, Iω Mircea voevoda; și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ tale, ca un fiu maĭceĭ sale, că cu voința dumnedeĭască eŭ sunt în viață și sănătos cu toțı voıniciĭ, și să dea Dumnedeŭ și Prea Curata, ca acéstă scrisóre a mea sa vě gasésca în sănătate și în fericire în vecĭ, amin. Și ĭarășĭ, ĭubita mea maıca, șciut să fie domnieĭ tale, pentru vorbele ce mi s'aŭ spus de la domnia ta; astadĭ a sosit acea vreme, și noĭ am eșit din Brașov și am ajuns până la locul acesta, numele luı, cetatea Cohalmuluĭ. Drept aceea rog pe domnia ta, ceea-ce mi s'a spus, sa daı în mâĭnile dregětoruluĭ nostru, jupânuluĭ Dragomir logofĕtul, ĭar el să-mĭ aducă în mâınile mele. Și după acésta împreună să rugăm pe domnul Dumnedeul nostru pentru patria nóstră, căcĭ bună veste ne-a sosit noué din Țara-Românéscă; precum noĭ rugăm pe Dumnedeŭ, și aci încă ni sunt ómeniĭ cu bine. Pentru acésta și domnia ta să nu daĭ cinstea pentru rușine, ci rógă pe Dumnedeŭ pentru mine; ıar eŭ te am pe domnia ta în locul părinteluĭ domnieĭ mele, domnul Mihnea voevod, Dumnedeŭ să-ĭ ĭerte sufletul, pe credința mea și pe sufletul meu. Și Dumnedeu să-țĭ îmmulțéscă aniĭ domnieĭ tale, amin.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La ĭubita mea maĭcă, dómna Voĭca.

---

[1] În orig.: нкь. [2] În orig.: Тохамȣ. [3] În orig.: землме. [4] еще e îndreptat din ıаще.
[5] Scris d'asupra rěnduluĭ.

No. 229.

Mircea voda, fiul lui Mihnea cel Rêu, către maică-sa vitregă, dómna Voïca, cerêndu-i, sub prestare de jurămênt al sêu și al boerilor sêĭ, să-i dea 300.000 aspri, ca sa strângă óste spre a-șĭ redobêndi tronul părintesc.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 18. Pecetia in dos.

† Чтнтомо-мн мое мнла манка, гпде Воике, много ꙁравне н любоное ннско (по поклоненне прнносн гвꙋ-тн, снꙋ гва-тн, Іѡ Мнче воивод. Н ѡ се, мое мнло ма(н)ке, ево се послаѡ къ гво-тн наше веном властелнно жꙋпа Драгомн логофе, съ намꙋ потреном, н молн гво-тн, како мое мнла манке, наꙋчн те бꙋ, гво-тн, немон ме държн ннако, а нꙋ ме държн, како снꙋ роден ѿ плъ гва-тн, ере ꙗ държе гвꙋ-тн ꙋ места ротелю до моега жнво, н молн гво-тн, како мое мнла манка, наꙋчн те бꙋ гво-тн, немон ме ѡставн, а нꙋ мн дан апрн . ҂т ., да съберн люе, ере да ꙁна гво-тн, ере Секꙋнн свн по главн, хоке да се днnꙋ съ мене, н ѡнн ме ꙋꙁе на негове главе, како да ме ꙋложн ꙋ влако ꙁемле. Н па ѿ влако ꙁемле е мн е добро гла доше н ѿ болерн н ѿ снромасн, ере свака ꙁемле мн ке се поклонн, мака съ сто люе да нде. А ꙁа дрꙋ ре ѿ влака ꙁемле ѡ тн ке каꙁа, жꙋпа Драгомн логофн, съ ꙋсто. Н да ꙁна гво-тн, понн се м ꙁакле на стое еваггелне н съ въсем болеро, ꙗ са н жꙋпа Стоика двонн, н жꙋпа Драгомн логофе, н жꙋпа Раꙋ, н брата стрнце-мн, н жꙋпа Радое комн, н жꙋпа Боика н Косте внстнꙗ, н жꙋпа Раꙋ пеханн; н како се мн ꙁе ꙁаклелн, а жꙋпа Драгомн логофе, да се ꙁаклее пре гва-тн, како ако мн да бꙋ влака ꙁемле, ꙗ да тн платн, що че спежа гво-тн съ мене съ връ, н въсе рнннцꙋ да е ꙋ рꙋ гва-тн; н мн ѿ ре гва-тн да не нꙁлеꙁн н преко ре гва-тн да не чннн, а нꙋ да мн бꙋде ꙋ места ротелю. Ако не ке добꙋднтн н апрн ке ꙁагꙋбнтн, а ꙗ варе що нмꙋ мало-мно ѿ ротелю-м скꙋлн, све да продава н апрн гва-тн да тн платн, н некю ѡставн гво-тн н сестра-мн[1] Рꙋксада ꙋ пагꙋбꙋ н ꙋ жало, ере ꙁна ꙗ, колнко ꙁле сн патнла гво-тн, докле тн е да бꙋ, н ѿ съга на-пре не нма гво-тн нн ꙋ нн ено станꙋ, да тн донде; а тко е юна ѿ глано не ке ꙋмре. А ако кю н ꙗ ꙁагюнꙋтн, ꙗ се нарꙋчнѡ по жꙋпа Драгомн логофн, како варе що нма мало-много ꙋ матнре-мн, да ꙋꙁе све да дава ꙋ рꙋ гва-тн. Н па ꙁа ре, що мн сн посла гво-тн по Станко, како да нде нанпръво къ крале, кралю не е блю, а нꙋ е на дрꙋго ꙁемле; пре едн годн не може да нде н да се вратн; алн ѿ влако ꙁемле ѡнн ме спеша н Секꙋн н па ме спеша н рече мн ѿ крале, да се ннща не бон, ере не ке се сърдн. Н жꙋпа Стоика двонн, ѡ ꙋꙁе на него гла, како да не нма нн ено грн, то ра ере е нсправн ѿ крале ꙁа ѡвон рабо. Н бꙋ да ꙋмножн лѣта гва-тн съ въсемн твон-мн, амн.

Adresa in dos: † Мое мнла манка гпде Воика.

[1] În original: сеста.

† La a mea cinstită ĭubită maĭcă, dómneĭ Voĭcăĭ, multă sanatate și dragastósă plecată închinăcĭune aduce domnieĭ tale fiul domnieĭ tale Iω Mircea voevod. Și despre acésta, ĭubita mea maĭcă, ĭată trimis-am la domnia ta pe al nostru credincĭos boer, pe jupân Dragomir logofĕtul, cu cele de trebuință ale nóstre. Și rog pe domnia ta, ca pe a mea ĭubită maĭcă, povĕțuĭască-te Dumneḑeŭ pe domnia ta, să nu mĕ țiĭ alt-fel, ci ține-mĕ ca fiŭ născut din trupul domnieĭ tale, căcĭ eu te voiu ține pe domnia ta în locul părinților până la sfârșitul vieții mele. Și rog pe domnia ta, ca pe a mea ĭubită maĭcă, povĕțuĭască-te Dumneḑeŭ pe domnia ta, să nu mĕ lașĭ, ci să-mĭ daĭ aspri 300.000, ca să strâng ómenĭ, și sa șcie domnia ta, ca Secuiĭ toțĭ pe capete vor să se ridice cu mine, și eĭ me ĭaŭ pe capetele lor, ca să mĕ așeḑe în Țara-Românéscă. Și ĭarășĭ din Țara-Românéscă înca mĭ-a sosit veste bună și de la boerĭ și de la supușĭ, că tótă țara mi se va închină, măcar de așĭ merge și cu o sută de ómenĭ. Iar despre alte vorbe din Țara-Românéscă, el, îțĭ va spune, jupânul Dragomir logofĕtul, cu gura. Și să șcie domnia ta, cum ca m'am jurat pe sfânta evanghelie și cu toțĭ boeriĭ, eŭ însu-mĭ și jupân Stoĭca vornicul și jupân Dragomir logofĕtul și jupân Radul și frațiĭ unchiuluĭ meŭ, și jupân Radoe comisul și jupân Boĭca și Costea vistierul, și jupân Radul paharnicul. Și cum ne-am jurat noĭ aci, așa jupân Dragomir logofĕtul se va jură înnaintea domnieĭ tale, cum că, dacă mĭ-o da Dumneḑeŭ Țara-Românéscă, eŭ o să-țĭ plătesc, ceea-ce veĭ cheltui domnia ta cu mine, cu vârf, și tótă visteria să fie pe mâna domnieĭ tale, și noĭ din cuvintele domnieĭ tale să nu eșim, și peste vorbele domnieĭ tale să nu facem, ci să-mĭ fiĭ în loc de părinte. Dacă nu voiŭ dobândì (izbutì) și aspriĭ vom pĭerde, atuncĭ eŭ, vare ce am, mult, puțin, de la părintele meŭ, sculiște, tóte sa le vênd și aspriĭ domnieĭ tale să-țĭ plătesc, și nu voiŭ lăsà pe domnia ta și pe sora mea Ruxanda în pagubă și în mâhnire, căcĭ șciŭ eŭ cât rêŭ aĭ pățit domnia ta, pâna când țĭ-a dat Dumneḑeŭ; și de-acum înnainte nu aĭ domnia ta nicĭ dintr'o parte ca să-țĭ vie; dar cine este voĭnic, de fóme nu va murì. Iar dacă și eu voiŭ perì, eu am orênduit prin jupân Dragomir logofĕtul ca vare ce am, puțin, mult, la maĭca mea, să ĭa totul, ca să dea în mâna domnieĭ tale. Și ĭarășĭ, pentru vorbele ce mĭ-aĭ trimis domnia ta prin Staĭco, cum ca să merg maĭ întâiŭ la craĭul, craĭul nu este aprópe, ci este în altă țară; în scurgerea unuĭ an nu pot să merg și să mĕ întorc; ĭar din Țara-Românéscă, eĭ pe mine mĕ zoresc; și Secuiĭ încă mĕ zoresc, și mi se spune de la craiŭ, că de nimic să nu mĕ tem, căcĭ nu se va mânià. Și jupân Stoĭca vornicul, el a luat pe capul sêŭ, ca eŭ să n'am nicĭ-o grije pentru aceea, căcĭ el a întocmit de la craiu pentru acéstă afacere. Și Dumneḑeŭ sa îmmulțéscă aniĭ domnieĭ tale, cu toțĭ aĭ tĕĭ, amin.

Adresa în dos: † La a mea ĭubită maĭcă, dómna Voĭca.

No. 230.

Küküllö-vár (Cetatea-de-Baltă), Ianuarie 22. Mircea vodă scrie Braşovenilor că Ianoş vodă i-a dat ceva arme în Braşov, şi rógă şi pe Braşovenĭ a-ĭ dărui şi dênşiĭ ceva arme ca sa lupte ĭaraşı în contra pagânilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 13. Pecetia în dos.

† Іѡ Мирчa воиводa и гнь, пише пръгарѡ брашовски поздравъленïе и радованïе. Тьрaï да ви е въ ꙋзнанïе, поне ни даде гнъ Ꙗнь воиводѡ неколи ѡрꙋжïе ꙋ вашемъ варошꙋ; за тѡ тꙋ пꙋщамо нашега вернога слꙋгꙋ Радꙋла, а ва да наꙋчи бь, да ни не закьснете по реч гна Ꙗньша воиводѡ. И еще ви и ва молю, ка наши гостие и близини сꙋседïе, и ѡ ва да ни чимъ годе съ ѡрꙋжие почтете. Еще па да слꙋжимо на погани, ере смо поketꙋвани на сизи пꙋтъ, а ние да ви захвалимо. И бь ви да здравие. Пи ꙋ Кꙋкꙋваръ, мца ге . кв .

Adresa in dos: † Пръгаро ꙋ Брашо.

† Iω Mircea voevod şi domn, scrie pârgarilor braşovenĭ sănătate şi bucurie. Drept aceea să vĕ fie în şcire, că nouĕ ne-a dat domnul Ianăş voevoda ceva arme în oraşul vostru. Pentru acésta acolo trimit pe credincĭósa nóstră slugă Radul, ĭar pe voĭ să vĕ povĕţuĭasca Dumneḑeŭ, ca să nu ne întârḑiaţĭ, după porunca domnuluĭ Ianaş voevoda. Şi ĭarăşı vĕ rog pe voĭ, ca pe aĭ noştri óspeţĭ şi de aprópe vecinĭ, ca şi de la voĭ sa ne cinstiţĭ cu ceva arme, pentru ca ĭarăşĭ să slujim în contra pagânilor; cacı am avut cheltuelĭ în drumul acesta; ĭar noĭ să vĕ mulţumim. Şi Dumneḑeŭ să vĕ dea sănătate. Scris în Cucul-var, în luna luĭ Ianuarie 22.

Adresa în dos: † Pârgarilor din Braşov.

No. 231.

Mircea voda catre Sibienĭ trimiţênd înapoĭ pe popa Bratul cu vorbele sale, în schimbul scrisoriĭ şi vorbelor ce Sibienii ĭi trimiseseră prin acel popă.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos. Fără titulatura în monograme.

† Млтию бжиею, Іѡ Мирчѣ воевода, снь Іѡ Мине воево. Пише гво-ми наши четити братиа и добри приiатело, пъргa-меще и сꙋцꙋ и . вı . пръгаро ѡ Сиби, много здравие приноси гвꙋ-ви. И по си дака ꙋ знание гвꙋ-ви: книгꙋ и речи що ми сте полали и порꙋчили гво-ви по вашега члка, по попа Братꙋ, добре ви сь разꙋме. Тоги ра по волю

гва-ви сь ꙋчиии. И па, варе що ви изрече ва по Братꙋ, а гво-ви верꙋите, поне сꙋ ре гва-ми истине. И бъ ꙋмножи лета гва-ви.

Adresa în dos: † Наши добри приѩтеле, пꙋрга-меще и сꙋцꙋ и .ві.-ти пръгаро ѿ Сиби.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevod, fiul luĭ Mihnea voevod. Scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, purgar-meşteruluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Şi după aceea daŭ de şcire domnieĭ vóstre: cartea şi vorbele ce mì-aţĭ trimis şi orênduit domnia vóstră prin omul vostru, prin popa Bratul, bine v'am înţeles. Drept aceea pe voia domniei vóstre am făcut. Şi ĭar, orĭ-câte vĕ va spune popa al vostru Bratul, ĭar domnia vóstra să credeţĭ, căcĭ sunt ḑisele domnieĭ mele adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

XXIII.

Négoe vodă Basarab (1512—1521, sept. 15).

No. 232.

Négoe Basarab scrie Braşovenilor în afacerea pribegilor uniţĭ cu vrăjmaşul săŭ Miloş, fiul luĭ Mihnea cel Rêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 66. Pecetia în dos.

† Іѡ Басара воево, бжїею мати гнь влаки, пишемо наши чтити и добри приѩтели, сꙋцꙋ и .ві.-ти пꙋргаро ѿ Браше мно здравне приноси вашои мати, и по си дава ꙋ знание вашои мати за работꙋ ѡномꙋ члкь ваше гвꙋ, що е ꙋ на ꙋхвате исходꙋ, а ваша мати паки ете послали просѣщи его и рекли ете, како га сте послали ваша мати ꙋ тои слꙋжбꙋ. А ми паки говори къ ваша мати: а кога посласте, що не хо ꙋ ваше слꙋбꙋ, а нꙋ се съединии съ наши врамаши кои сꙋ прибе, тере крадоше кони сиромахо? И паки се ѿтидаше ꙋ Мило, Мине снь, те ꙋзимаше книге, те и носише скрозе нашои земли по болѣре; ако е [тои] на знание вашои мати, добре е; захвалѣ-ви, ере ии ете били како теи приѩтели. [А ии неволи]са съ правомь къ ваша мати и спезнва си имѣние, како да е ва мирно, а ви послате ваши лю и по ние земли ꙋ наши врамаши, тере се съедините съ ними. Не бива доста колико ии посласте летока гпрь на главе, и не ви сꙋ доста колико храните ꙋ ваше хле наши врамаши, а нꙋ посласте и по ние земли, да ми наводите врамаши на гла. Захвалѣ вашои мати, ако ви е на знание вашои мати; а ми кезиати

како ни ете приıатели. Тако ми ете порꙋчили, како е да се не грабн да га згꙋби, а нꙋ да мꙋ гледа работꙋ добре. Тако, паки мꙋ съ посла по тра, тако, аколи[1] найде такогере ере е такои ходи, а ваше мати да знате ере га хокю поставити на един колъ више, инако не ке бити; а ако га найде пра члкь, а ми хоке его ѡслоботи, тере ке дойти паки ꙋ ваша мати. А ваша мати ако ничете ꙋчинити нѣкои рѣ къ воево ерделскомꙋ, или къ висоте крале, а ми е има ıазн тере ке и ми показати како га смо ꙋхитили. И бь ꙋмножи лета вашои мати, амин.

† Іѡ Бара воев, милатїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Нашим чтитим и добрим приıателом и блиним сꙋседом, сꙋцꙋ и .ві.-тим пꙋргаром ѿ Брашев.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc Graţiositaţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre pentru afacerea aceluĭ om al domnieĭ vóstre, ce a fost prins la noĭ ca iscódă, ĭar Graţiositatea vóstra ıarăşĭ aţĭ trimis cerêndu-l pe el şi ḑicênd cum că pe el l'aţĭ trimis Graţiositatea vóstră în acea slujbă. Iară noĭ ĭarăşĭ grăim către Graţiositatea vóstră: daca l'aţĭ trimis, pentru ce n'a umblat în slujba vóstră, ci s'a unit cu vrăjmaşiĭ noştri, carĭ sunt pribegĭ şi a furat caiĭ supuşilor? Şi ĭarăşĭ mi s'a dus la Miloş, fiul luĭ Mihnea, şi a luat cărţĭ şi pe ele le-a purtat prin ţara nóstră pe la boerĭ. Dacă acésta este cu şcirea Graţiosităţiĭ vóstre, bine este; vĕ mulţămim că ne-aţĭ fost aşa prietenĭ. Noĭ ne nevoim cu dreptate către Graţiositatea vóstră şi ne cheltuim averea, ca să vĕ fie vouĕ pace, ĭar voĭ trimiteţĭ pe ómeniĭ voştri prin alte ţérı la vrăjmaşiĭ noştri şi vĕ uniţĭ cu eĭ. Nu v'a fost de-ajuns că ne-aţĭ trimis în vara acésta domnitor peste cap, şi nu v'a fost de-ajuns, că hrăniţĭ cu pâĭnea vóstră pe vrajmaşiı noştri, ci aţĭ trimis şi prin alte ţĕrĭ, ca sa-mĭ aduceţĭ vrăjmaşĭ pe cap. Vĕ mulţamim Graţiosităţiĭ vóstre, dacă vĕ este în şcirea Graţiosităţiĭ vóstre; apoĭ noı vom sci cum ni sunteţĭ prietenĭ. Ast-fel mĭ-aţĭ orênduit cum încă să nu ne grabim, ca sa-l pĭerdem pe el, ci să-ĭ cercetăm afacerea bine. Ast-fel, ĭarăşĭ am trimis pe urma luĭ, aşa dacă voiŭ găsi aşijderea că a umblat tot ast-fel, apoĭ Graţiositatea vóstră sa sciţĭ că-l voiŭ pune într'un paz cât maĭ înnalt; alt-fel n'are sa fie; ıar daca îl voiu afla om drept, apoĭ noĭ îl vom slobodi pe el şi va veni ıarăşı la Graţiositatea vóstră. Iar Graţiositatea vóstră, dacă ne veţĭ face niscaĭ-va vorbe catre voevodul ardelenesc, saŭ către înnălţimea craĭul, apoĭ noĭ încă

[1] În orig.: акоси.

avem limbă şi vom arăta şi noĭ cum l'am prins pe el. Şi Dumneḑeŭ sa îmmulţéscă aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre, amin.

† Iѡ Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 233.

Négoe Basarab trimite la Braşovenĭ pe Radu spătarul ca să ĭa baniĭ ce domnul dedese unuĭ meşter pentru a-ĭ face nişce césornice şi tipare, ĭar dênşiĭ cheltuiseră baniĭ. Tot de o dată scrie Braşovenilor ca să înnapoĭeze prin acelaş boer baniĭ şi mărgăritarele, ce domnul dedese unuĭ alt meşter de acolo ca să-ĭ facă o salbă: acésta în casul când meşterul nu lucréză într'una la acea salbă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 110. Pecetia în dos.

† Ꙇѡ Басара воевода, бжїею мтню гнь влаıкои ꙁемли, пишемо наши чтити и добри приıатели, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргаро ѡ Браше, много ꙁравне приноси вашои мти. И по си дава ѹ ꙁнание вашои мти, поне прѣге сие доба посламо́ къ ваша мти, тере просимо маистори, да ни́ ѹчини некои хоре и тıпаре, що ни сѹ на пореб, и ваша мти посласте ни маистори́ и ѹцениmо се съ-ш-ними и дадомо и апри, колико ни проси, и доидо кь ваша мти. Тако ѿ тогаи́ доба до нинѣшна врѣмена ниша не хаıа ꙁа наше работѹ, а нѹ спеꙁова апри́ и работа наше ѡтавише ѹ поръганиé, ıако́ то си поръгаше́ ѿ на. Ѹ те ꙁахвалѣи вашои мти, ере ни ете послали́ ıако́ теи маистори́, како́ се смо́ не́ надѣели́, да ѹчините ваша мти на такои́. Сего ра ми ваша мти, поне тѹи посламо́ нашега слѹга, на име́ Раѹ спатарѹ, тако да гледате, ваша мти, ѹ теи маистори, колико аспри и смо дали, да и ѹꙁимате и да и посилате къ на по нашега слѹ[1]; и ѡни е да ви наѹчи бь, да и не ѡтавите ѹ ми, да си поръгаю ѡ на, а нѹ да и ѹчините скадалѹ, како да се педеше и дрѹꙁи. И пакы ни ете послали, ваша мти, и дрѹ маисто магаиа, тере́ мѹ дадомо да ни ѹчини еди гръло́ ѡ бисе, тако се ѡтиде и ѡ съ бисе и съ нѣколико ценѹ мѹ платимо́. Сего ра ми, ваша мти, и тогаи да гледате, ако работаю на гръло́ непрѣстанно, а ѡ да си работи съ миро; ако ли не работи, а ваша мти и ѡ тогаи да ѹꙁимате наше рабо, да ни га послате по нашега слѹга внишереченнога; а ако ни неѹꙁимате ѡ теꙁи маистори наши апри, а гво-ми некю ѡтави, да ми бѹде пагѹбѹ. А нѹ варе кога хокю наити ѡ ваша мти ѹ наше́ ꙁемлю, а гво-ми кю ѹꙁети по-веке; инако не ке бити́. А ваша мти боле съмо́трите́, да се не ѹчини рѣчи мегю на, а нѹ що е наше, да прїиде ѹ наше рѹке. И бь ви весели, ами.

† Ꙇѡ Бара вѡев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приıатели, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргарѡ ѡ Браше.

---

[1] Scris d'asupra.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al Ţăriĭ-Românescĭ, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sanatate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, ca înnainte de acéstă vreme trimis-am către Graţiositatea vóstră şi am cerut maistorĭ, ca să ne facă nişte horurĭ (césórnice) şi tipare, ce ni sunt de trebuinţă, şi Graţiositatea vóstră ne-aţĭ trimis maistorĭ şi ne-am tocmit cu dênşiĭ şi le-am dat lor aspri cât ne-au cerut, şi s'aŭ întors la Graţiositatea vóstră. Aşa, din acel timp pênă la vremea de acum, nimic n'aŭ stăruit pentru lucrul nostru, ci aŭ cheltuit aspriĭ, şi lucrul nostru l'aŭ lăsat în batjocoră, aşa că şĭ-aŭ bătut joc de noĭ. Într'acésta, mulţămim Graţiosităţiĭ vóstre că nĭ-aţĭ trimis ast-fel de maistorĭ, precum nicĭ nu ne-am aşteptat, ca să ne faceţĭ Graţiositatea vóstră nouĕ aşa. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, fiind-că acolo am trimis pe sluga nóstră anume Radul spătarul, ast-fel să căutaţĭ Graţiositatea vóstră la aceĭ maistorĭ, câţĭ aspri le-am dat lor, să-ĭ luaţĭ şi să-ĭ trimiteţĭ la noĭ prin sluga nóstră. Şi pe eĭ încă, să vĕ povĕţuiască Dumneḑeŭ, să nu'-ĭ lăsaţĭ în pace ca să-şĭ rîḑă de noĭ, ci să le faceţĭ scandal, ca să se pedepséscă (să înveţe minte) şi alţiĭ. Şi ĭarăşĭ nĭ-aţĭ trimis Graţiositatea vóstră şi alt maistor gĭuvaergiŭ (manganar), şi ĭ-am dat luĭ ca să ne facă o salbă de mărgăritare. Aşa a plecat şi el cu mărgăritarele şi cu óre-care parte din preţ ce ĭ-am plătit. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, şi pe acesta să cautaţĭ dacă el lucréză la salbă neîntrerupt, apoĭ el să lucreze în pace; ĭar dacă nu lucréză, atuncĭ Graţiositatea vóstră şi de la acesta să luaţĭ lucrul nostru, să ni-l trimiteţĭ prin sluga nóstră maĭ sus ḑisă. Iar dacă nu ne veţĭ lua de la aceĭ maistorĭ aspriĭ noştriĭ, apoĭ domnia mea nu voiŭ lăsa ca să am pagubă; ci dacă voiŭ găsi pe cine-va de la Graţiositatea vóstră în ţara nóstră, atuncĭ domnia mea voiŭ lua maĭ mult. Alt-fel nu va fi. Iar Graţiositatea vóstră maĭ bine căutaţĭ să nu se facă vorbe între noĭ, ci ceea ce este al nostru, să vină în mâĭnele nóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 234.

Négoe Basarab către Braşovenĭ pentru ca să înnapoĭeze unuĭ om numit Şarpele calul şi 50 aspri luaţĭ pe nedrept, căcĭ «dacă are cineva datoriĭ, noĭ nu suntem departe, ci suntem aprópe: pórtă în pórtă».

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 36. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Басараба воево и гнь влаки, пишемо наши чтити и добри приетелие, сѹцѹ и , ві ,-ти пръгаро ѿ Браше, много здравие. И по си ви говори, ваше млти,

поне приниде ѡвогаи наше члка, на име Шапеле, тере ми каза, како е доше тѹіа мегю ва, да си тргѹе едно-дрѹгѹ; а кь е хте да изиде, а ва мати и сте ѹзели ко сь вьси чинне-си и . н . апре и е и дрѹзе есте ѹзели сь ними. Тога ра ви говори вашемѹ мати: по-то и тегаите тако? Ве ѹтьминмо, како изимѹ да се не чини, ве, ако има тко нѣкое дльгове, ми несмо далека, а нѹ есмо ѡ близѹ, врато ѡ врато, тако пошаите ѹ на, да и дрьжи пра зако, и добитоко да и даваите. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашин чтити и добри приетели, сѹцѹ и . вı .-ти прьгаро ѡ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, vĕ grăesc Graţiosităţiĭ vóstre, că a venit acest om al nostru, anume Șarpele, și mĭ-a spus că a venit acolo în mijlocul vostru, ca să-șĭ târguéscă una-alta; ĭar când a voit să plece, apoĭ Graţiositatea vóstră ĭ-aţĭ luat calul cu tot tacâmul luĭ și 50 de aspri, și încă și altora aţĭ luat cu ele. Drept aceea vĕ grăesc Graţiosităţiĭ vóstre: de ce-ĭ asupriţĭ pe eĭ ast-fel? Șciţĭ că ne-am întocmit ca oprélă să nu se facă; șciţĭ, dacă are cine-va nișce datoriĭ, noĭ nu suntem departe, ci suntem aprópe, pórtă în pórtă. Ast-fel, trimiteţi-ĭ la noĭ, ca să le facem lege dréptă, și averea lor să le-o daţĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 235.

Maiŭ 27. Négoe Basarab către Brașovenĭ cerênd liberarea unor ómenı arestaţĭ pe nedrept din causa unuĭ lotru prins cu un an maĭ înnainte în Ţara-Românéscă și înfierat (însemnat), cum este legea.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no 114. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Иѡ Басара воиво и гнь въсои змле влакою, пишемо наши честити и добри прїателѡ, сѹцѹ и . вї . пѹргари брашоски, и по се мно зравїе приноси гво-ви. И по тѡ ви дава ѹ знанїе, поне кьда би лане, а ѡ се подиже еди лотрѹ тѹи ѹ ваше зме, тако ми допѹстимо наше члвци и даде бь тере не донесоше вражимаша на рѹ, тако ми мѹ ѹчинимо, како мѹ е зако тере га знаменамо; а кьда е сьда а теи на члвци, а они[1] сѹ дошли ѹ ваше змле храна ра, а ви и сте ѹфатили ра ѡнога лотра; а ми не смо имали такои надедѹ, ере кете вие ѹфатит на члвци, кои погѹблѣе наше вражимаши, а нѹ

[1] În orig.: ии.

смо имали надеждꙋ, ере кꙋ ке доити на чавци ꙋ ва, кои погꙋблѥю наше вражнимаши, а ви и чете ꙁахвалѣти и имати че почть ѡ ва ра на главе, а такои надеждꙋ не смо имали ѿ ва. Те ра гледаите, ꙗко и сте ꙋфатили ра ѡнога лотра и такои и е вина, а вїе наꙋчи ви бь, да и пꙋсте ꙋ мирꙋ, ꙗко да ви ꙁна и мы ха. А ако има дрꙋго винꙋ, а ви да даваите ꙋꙁнати, ере на вема ни е ꙁло срце и ра. Тако ꙋчините добре, да и пꙋстите. И бь ви весели, амин. Пи м ма. кꙁ. д.

† Іѡ Бара вїевв, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чтитим и добрим приꙗтелим, сꙋдꙋ и .вї.-ти пꙋрьгари брашоски.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab voevoda și domn a tótă Țara-Românéscă, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ Brașovenĭ. Și după acésta multă sănătate aduc domnieĭ vóstre; și după aceea vĕ daŭ de șcire, că atuncĭ când fu anul trecut, apoĭ s'aŭ ridicat un lotru acolo în țara vóstră; ast-fel noĭ am trimis pe ómeniĭ noștri, și a dat Dumnedeŭ de nĭ-a adus pe vrăjmașul în mână, ast-fel noĭ ĭ-am făcut, precum ĭĭ este legea, și pe el l-am însemnat; ĭar când e acuma, apoĭ aceĭ ómenĭ aĭ noștri, eĭ aŭ venit în țara vóstră pentru hrană, ĭar voĭ ĭ-ațĭ prins pentru acel lotru; ĭar noĭ n'am avut ast-fel de nădejde, că voĭ vețĭ prinde pe ómeniĭ noștri, carĭ perd pe vrăjmașiĭ noștri, ci am avut nădejdea că orĭ-unde vor veni ómeniĭ noștri pe la voĭ, aceĭa carĭ pĭerd pe vrăjmașiĭ noștri, apoĭ voĭ le vețĭ mulțămi, și vor avea cinste de la voĭ pentru capetele nóstre; ĭar ast-fel de nădejde n'am avut de la voĭ. Pentru aceea căutațĭ, dacă ĭ-ațĭ prins pentru acel lotru și dacă ast-fel le este vina, apoĭ voĭ, povĕțuĭască-vĕ Dumnedeŭ, să-ĭ lăsațĭ în pace, ca să vĕ șcim și noĭ harul. Iar dacă eĭ aŭ altă vină, atuncĭ voĭ să dațĭ de șcire, căcĭ nouĕ tare ne e inima rea pentru eĭ. Și așa facețĭ bine, ca să le dațĭ drumul. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Maiŭ a 27-a di.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașoveni.

No. 236.

Négoe Basarab către Brașovenĭ ca să facă a se plăti luĭ Sava datoriile ce are acolo, căcĭ și acesta la rêndul săŭ este apucat de Turcĭ pentru acele datoriĭ. Maĭ cere ca să desfacă pe Cherața, surora luĭ Sava, de bărbatul eĭ Dobromir, «căcĭ nimenea nu fuge de bine, ci de asuprire și de nevoe fuge».

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 39. Pecetia în dos.

† Бжїею млтїю Іѡ Бараба воивода и гнь, пише гво-ми мно ꙁдравие съ любовїю нашим чтитим и добрим принетело и блиним съсѣдо, сꙋдꙋ и . вї .-ти пръгаро ѡ Браше. И по

си ви говори гво-ми, поне ꙁнате гво-ви, како се хране кѹци ѡ ꙁемле гва-ми сь кѹци ѡ ꙁемле високомѹ кралю, тако еии имаю доброверѹ тере си плацаю дльгове, а дрѹꙁи имаю ꙁловерѹ, тако нете, да плаца. Такои къ е съда доиде слѹга гва-ми жѹпа Сава тере ми се жалова, како има дльгве тѹіа, ѹ Брашѐ, ѹ люе гво-ви и не може и извади, ꙁа тои говори гво-ви, да мѹ држжете пра ꙁако, како да мѹ се плаца дльгове, поне и ѡни ѹꙁимаю добито ѡ Тѹци, тако и тегли, да плаца. Ꙁа тои говори гво-ви, да има иправѹ ѡ гво-ви. И па дрѹгое говори гво-ви, ꙁа-ра работѹ Кераце, сестрѹ слѹго гва-ми Саве, ере има ѹсило и неволю ѡ мѹжа-си Добромирѹ, поне гво-ви ете раꙁѹми тере ꙁнате гво-ви, ере нито ѡ добро не бѣжи, а нѹ ꙁа сило и ꙁа неволю бѣжи. Ꙁа тои моли гво-ви и ꙁа-ра волю гва-ми, да не има ѹсило, а нѹ да се ѡслободи ѡ тои мѹ, ере га ꙁнате и гво-ви, какои члкъ е. И бь ви бели, амн.

† Іѡ Бара вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приетело и блиии сѹсѣдо, сѹцѹ и .вї.-ти пръгаро ѡ Брашевѹ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănătate cu dragoste la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea, vĕ grăesc domnia mea, că șciţĭ domnia vóstră cum se hrănesc negustoriĭ din ţara domnieĭ mele cu negustoriĭ din ţara înnaltuluĭ craiŭ; ast-fel uniĭ aŭ bună credinţă și-șĭ plătesc datoriile, ĭar alţiĭ aŭ rea credinţă și ast-fel nu vor să plătéscă. Așa, când e acuma, a venit sluga domnieĭ mele jupânul Sava, și mi s'aŭ jĕluit că are datoriĭ acolo în Brașov, la ómeniĭ domnieĭ vóstre și nu póte să le scótă. Pentru acésta grăesc domnieĭ vóstre, să-ĭ ţineţĭ lege dréptă, ca să i se plătéscă datoriile, căcĭ și eĭ ĭaŭ marfă de la Turcĭ, așa că-ĭ apucă ca să plătéscă. Pentru aceea grăesc domnieĭ vóstre, să aĭbă ispravă de la domnia vóstră. Și încă alta grăesc domnieĭ vóstre, pentru afacerea Cheraţiĭ, surora slugeĭ domnieĭ mele Sava, pentru că are asuprélă și nevoe de la soţul eĭ Dobromir, căcĭ domnia vóstră sunteţĭ înţelepţĭ și șciţĭ domnia vóstră, că nimenea nu fuge de bine, ci de asuprire și de nevoe fuge. Pentru aceea rog pe domnia vóstră și pentru voinţa domnieĭ mele, ca ea să nu aĭbă asuprélă, ci să se slobodéscа (despărţéscă) de acel bărbat, căcĭ îl cunóșceţĭ și domnia vóstră ce fel de om este. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 237.

Négoe Basarab trimite în solie la Braşovenĭ pe sluga Alexi.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 45. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Ӏѡ Басарба воивода и гнъ влаксе, пише гва-ми нше чтити братие и добри прїателе, сѹцѹ и .вı. пѹргаро ѡ Брашо, мно здравїе приноси вашои млтъ. И по си дава ѹ знанїе гво-ви, ере посла гва-ми слѹгѹ гва-ми Алесе къ гва-ви; тако варе що изре жѹпана Алесе къ гво-ви, а гво-ви да верѹете, ере сѹ нше ре итини. И бъ ви вели.

† Ӏѡ Бараба вwевѡ, милтїѫ бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нше чтити братие и добри прїателе, сѹцѹ и .вı. пѹргаро ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ vóstre că am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Alexe la domnia vóstră. Şi aşa verĭ-ce va spune jupânul Alexe către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre vorbe. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 238.

Négoe Basarab către Braşovenĭ pentru o datorie a luĭ Petru din Brăila ce are la femeĭa Lucăcĭóĭa din Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 38. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Ӏѡ Басарба воиво и гнъ влаки, пише гво-ми нашии чтити и добри прїатели и блини сѹседо, сѹцѹ и .вı.-ти пръгари ѡ Брашо, много здравие. И по си дава ѹ знание гвѹ-ви, поне прин ѡвога нага сиромаха, по име Пътрѹ ѡ Браи, тере се жалова, како има некои аспри дължни на една жена ѡ Брашо, по име Лѹкъчое; тогаи ра моли гвѹ-ви, како да мѹ ѹчинити зако тере да мѹ се плати аспри ѡ таи жена и пагѹ да не има, поне, ако ли нечете платити, а гво-ви да знате, ере не кю ѡтави на чаксъ ѹ пагѹ, а нѹ хокю ѡтавити тере си хте ѹзети аспри ѡ ваше чаци; тогаи ра да ви-не мни зли; тако да чини за-ра да не има пагѹ. И бъ вели гво-ви. Пи ма .ѳ. дни.

† Ӏѡ Бараба вwевѡ, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити братие и добри прїатело и блини сѹседо, сѹцѹ и .вı. пѹргаро ѡ Брашовѹ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi d'aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că a venit un supus al nostru pe nume Pĕtru din Brăila, şi s'a plâns că are câţĭ-va aspri datorie la o femeĭe din Braşov pe nume Lucăcĭóĭe. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca să-ĭ faceţĭ lege, ca să i se plătéscă aspriĭ de la acea femeĭe, şi pagubă să n'aĭbă; căcĭ dacă nu veţĭ plăti, apoĭ domnia vóstră să şcie, că nu voiŭ lăsa pe omul nostru în pagubă, ci voiŭ da voĭe, ca el să-şĭ ĭa aspriĭ de la ómeniĭ voştri; drept aceea să nu vĕ pară rêŭ. Ast-fel să facĭ, ca el să n'aĭbă pagubă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră. Scris în luna Maiŭ, 9 ḑile.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, şi de aprópe vecini, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 239.

Négoe Basarab trimite în solie la Braşovenĭ pe sluga sa Coman.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 41. Pecetia în dos.

† Бжїєю мл҃ти Іѡ Басараба воєвода и гнь влахи, пишє гво-ми нашим чититим и добрїим прїатєлє и блнни сꙋсєдн, сꙋдцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѡ Брашє, много ꙁравїє; и тꙋїа ви дава ꙋ ꙁнанїє гво-вї, понє тꙋїа кє доити слꙋга гва-ми Кома, и варє що кє ꙁаповєдаѡ къ гво-ви, а гво-ви да вєрꙋєтє, понє сꙋ гва-ми рѣ исти. И бь да ꙋмножи лєта гва-ви, ами.

† Іѡ Бара вѡєв, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добрї прнєтєлє и блнни сꙋсєдн, сꙋдцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѡ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţului şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi ĭată vĕ dăm de şcire domnieĭ vóstre, că acolo va veni sluga domnieĭ mele Coman, şi vare ce va spune catre domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ, fiind-că sunt adevĕratele cuvinte ale domniei mele. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 240.

Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe Coman portarul.

Orig. hârtie. Arch. Brașov. no. 121. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Басара воевода и гнь въсои земле, пише гво-ми четне и добри приıателе, сꙋцꙋ и .вї. пръгаро ѡ Брашо, мно здравие; и по си ви да ꙋ знанїе гво-ви, зра, ер тоıаге дои слꙋга гво-ми Кома пръта съ потрениими ре къ гво-ви, и варе що ви ке иреть, а гво-ви да и върꙋите, ере сꙋ на ре истине. Ино нѣ. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Чтити и добри приıателе, сꙋцꙋ и .вї. пръгаро ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda și domn a tótă ţara, scrie domnia mea cinstiţilor și bunilor prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sanatate. Și după acestea vĕ daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, pentru că acolo va veni sluga domnieĭ mele Coman portarul cu vorbe de trebuinţă către domnia vóstră, și orĭ-ce vĕ va spune, apoĭ domnia vóstră să-ĭ credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Alt-fel nu este. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor și bunilor prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 241.

Febr. 5. Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe Coman portarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 49. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Басараба воево и гнь влаки, пишемо наши чтити и добри прїıатело, сꙋцꙋ и .ві.-ти пръгаро ѡ Браше, мно здравїе. И по си ведомꙋ да е вашои мать, поне тꙋи смо послали нашега слꙋга Комана портара съ нашими потребними рѣчи до вашои мати. Сего ра, елика изрече ѡ на къ вашои мати, върꙋите, поне сꙋ наши рѣчи истини. И бь ви вели. Пи ф мца .є. д.

† Іѡ Бара вѡев, матїа бжıа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїıатело, сꙋцꙋ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашевꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, șciut să fie Graţiosităţiĭ vóstre, că am trimis acolo pe

sluga nóstră, pe Coman portarul, cu vorbele nóstre de trebuință către Grațiositatea vóstră. Pentru aceea, câte va spune el de la noi către Grațiositatea vóstră, să credeți, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Februarie a 5ª di.

† Ιω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstițĭ şi bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Braşov.

No. 242.

Iulie 21. Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe Coman portarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 52. Pecetia în dos.

† Мнлтїю бжїею Їѡ Басараба воиво и гнь влахи, пише гво-ми наши чтнтии и добрїи прїателе, сѹдцѹ и .вı.-ти пѹргаро ѿ Браше, мно здравїе. И по си дава ѹ знанїе вашои млтї, поне тѹıа сь посла нашега слѹга Комана портара, до вашеи млтї и съ нашеми потребними ре, поне елика иречи кь ваша милти, а ва млти верѹнте, поне сѹ на истини ре. И бь да ѹмножи лета ваше млть, амн. Пи ю д .ка.

† Їѡ Бара вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтнтї и добрїи прїателе, сѹдцѹ и .вı.-ти пѹргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Ιω Basaraba voevoda și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstițĭ şi bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, daŭ de şcire Grațiosităţiĭ vóstre, că am trimis acolo pe sluga nóstră Coman portarul către Grațiositatea vóstră cu vorbele nóstre de trebuință. Pentru aceea, câte va spune către Grațiositatea vóstra, apoi Grațiositatea vóstră credeți, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeu să vĕ îmmulțéscă aniĭ Grațiosităţiĭ vóstre, amin. Scris în Iulie dile 21.

† Ιω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstițĭ şi bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 243.

Aŭgust 9. Négoe Basarab către Braşovenĭ în afacerea luĭ Stan şi Caluță din Târgşor, cărora li s'a luat tótă marfa din pricina unuĭa Radu; cu acesta ceĭ de sus n'aŭ nicĭ-un amestec.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 40. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Бараба воево и гнь влахи, пише гво-ми наши чтнти и добрии прїатело и блнни сѹседо, сѹдцѹ и .вї. пѹргаро ѿ Браше, мно здравїе приноси вашои млти.

И по си дава ȣ знаніе вашои мати за работȣ ѡвомȣи нашемȣ сиромахȣ, по име Ста и Калȣца ѿ Трьшо, поне се тȣжише пре гва-ми, како га сте теглили тере мȣ сте ȣзели въсȣ марxȣ, що е има за-ра Радȣ, а ѡвіи иедно метехȣ не имаю сь Радȣло. Тако гледате, ваша мать, що е маxа Стано и Калȣце, да и се поврати, ере сȣ правн лю; а Радȣло, ваша мать, и гледате работȣ и правȣ по законȣ, а ѡвези правн люде ако не чете вратити марxȣ, а ваша мати добре да знате, ере не ке ѡтавити наши сиромаси ȣ пагȣбȣ, а нȣ и че повратити марxȣ ѿ-на ваши лю. Такои да знате; ино нѣ. И бь ви весели. Пи аѵ . ѳ . д.

† Іѡ Бара вѡев, млатіа бжіеа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри пріиатело, сȣцȣ и . вї .-ти пȣргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, dau spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre despre afacerea acestuĭ supus al nostru pe nume Stan și Căluța din Târgșor, pentru că se tânguiră înnaintea domnieĭ mele, cum că pe el (pe ei) l-ațĭ (i-ațĭ) tras în judecată și ĭ-ațĭ luat luĭ tótă marfa pe care el (eĭ) au avut-o din pricina luĭ Radul; ĭar aceștia nicĭ-un amestec nu aŭ cu Radul. Ast-fel căutațĭ Grațiositatea vóstră, care e marfa luĭ Stan și Căluța, să li se înnapoĭeze, căcĭ sunt ómenĭ dreptĭ. Iar în privința luĭ Radul, Grațiositatea vóstră căutațĭ afacerea și dreptatea după lege. Și acestor ómenĭ dreptĭ, dacă nu le vețĭ înnapoià marfa, apoĭ Grațiositatea vóstră să șcie bine, că eŭ nu voiŭ lăsà pe supușiĭ noștri în pagubă, ci eu le voiŭ înnapoià lor marfa de la ómeniĭ voștriĭ. Ast-fel să șcițĭ, alt-fel nu e. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure. Scris în luna luĭ Aŭgust ḍiua a 9[a].

† Iω Basaraba voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiților și bunilor prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 244.

Iulie 9. Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe Badea Cotescul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 42. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Басараба воево и гнь влаки, пишемо нашемȣ чтити и добри приіатели, сȣцȣ и . вї .-ти прьгаро ѿ Браше, много зравїе приноси вашемȣ мати. И по си тȣіа смо послали нашега верногa слȣга жȣпана Баде Котекȣ, сь наши потрбними,

нстининми ремн. Сего ра, елнка нрече ѿ на къ ва матн, а ва матн ѿ све да га вѣрꙋете, поне сꙋ наше рѣ нстнннн. Н бь ꙋмножн лѣта вамꙋ матн. Пн ю .ф. дн.

† Іѡ Бара вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнтн н добрн прніателе, сꙋцꙋ н .вı.-тн прѣгарн ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem cinstiților și bunilor noștri prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, am trimis acolo pe credincĭósa nóstră slugă, pe jupânul Badea Cotescul, cu ale nóstre de trebuința adevĕrate vorbe. Pentru acésta, câte va spune de la noĭ către Grațiositatea vóstră, apoĭ Grațiositatea vóstră, despre tot să-l credețĭ pe el, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ Grațiosităţiĭ vóstre. Scris în Iulie a 9ª ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov.

No. 245.

Négoe Basarab către Brașovenĭ, ca să restitue luĭ Udăbĭ din Cornațel și luı Fere marfa de 2000 aspri ce li se luase pe nedrept.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 51. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Басараба воевода н гнь, пнше гво-мн чтнтн нше братна н добрн прнателе, сꙋцꙋ н .вı. пꙋр(г)аро ѿ Брашо, мно ȥравїе прнноснн ваше матъ. Н по сн дава ꙋ ȥнанїе гпос-вн ȥа-ра ѡве нше снромасн, по нме Ѹдъвь ѿ Корнеце н Фере, понеже прнндоше ꙋ гва-мн тере плакаше, како н сте ꙋȥелн това ȥа .в. апрн н нница не сꙋ дꙋжнн ваше мать. Се ра молн ваше мать, да мꙋ повратнте това, що н сте ꙋȥелн, н да нма правдꙋ ѿ ваше мать, како нмаю н чавцн вашемꙋ матъ ѿ на сꙋ пра, такождере н наше люе да нма ѿ ваше матъ. А ако нмате нннтко ѿ нше люе дꙋжнн ва, а ѡнн да прнндеcъ на, да нма прадꙋ, да мꙋ се плата. А ѡвнн снромасн да не бꙋде ꙋ пагꙋбꙋ, ере не н-темꙋ ѡтавнтн ꙋ пагꙋбꙋ, а нꙋ ке вратнтн ѿ люе вашон матъ. А ннo не ке бнтн. Н бъ вн велн.

† Іѡ Бара вѡев, мнатїа бжїа гпнь.

Adresa în dos: † Нше четнтн братне н добрн прнателе, сꙋцꙋ н .вı. пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn, scrie domnia mea cinstiților noștri frațĭ și bunilor prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarı din Brașov,

multă sănatate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre pentru aceştĭ aĭ noştri supuşĭ pe nume Udăbĭ din Corneţel şi Fere, căcĭ aŭ venit la domnia mea şi s'aŭ plâns cum că le-aţĭ luat lor marfa de 2000 aspri, şi nimic nu sunt eĭ datorĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Pentru acésta rog pe Graţiositatea vóstră, ca sa le înnapoıaţĭ marfa ce le-aţĭ luat, şi să aĭbă dreptate de la Graţiositatea vóstră, precum au şi ómeniĭ Graţiositaţiĭ vóstre de la noĭ judecată dréptă; aşijderea şi ómenii noştri să aıbă de la Graţiositatea vóstră. Iar dacă aveţĭ pe cineva din ómeniĭ noştri datornicĭ la aĭ voştri, apoĭ aceştia să vină la noĭ, ca să aĭbă dreptate, ca să li se platéscă. Însă aceştĭ supuşĭ, să nu fie în pagubă, căcĭ eŭ nu-ĭ voiŭ lasà în pagubă, ci le voiŭ înnapoĭà de la ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Iar alt-fel nu va fi. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 246.

Ianuarie 25. Négoe Basarab către Braşovenĭ în afacerea luĭ Gherghe din Târgşor care are o datorie la nişte ómenĭ de acolo. Domnul numesce pe Barbul comisul şi pe Sava ispravnicĭ (procuratorĭ) aĭ luĭ Gherghe în acest proces.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 59. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їею Іѡ҃ Басара҃ воевоа҃ и гн҃ь, пише гво-ми сꙋ҃цꙋ и .вı҃.-ти пꙋгаро҃ ѿ Брашо҃, мно ꙁдравїе. И по си ви дава ꙋ ꙁнанїе иꙁ-ра ѡвои сирома гва-ми, по име Герге ѿ Тръшо҃, поне прїиде пре гвꙋ-ми тере се жалꙋва пре гва-ми, ере има некоп длъ ꙋ ваше чл҃вци, тако е доходи пре ваше млть ꙋ некои два или три кра, а ви не мꙋ сте гледали работꙋ и нете емꙋ ꙋчинили пра ꙁако. Сего ра проси ваше млтъ, како да мꙋ ꙋчините пра ꙁако, да мꙋ се плати добить, како и мы ꙋчини прави ꙁако ваше члвко. И бь ви вели. — Пи ге .ке. д҃. И Барбꙋ коми. И те, Саво, да мꙋ бꙋде иправни ѿ пре сꙋцꙋ и ѿ пре пꙋргари брашоскїе.[1]

† Іѡ҃ Бара вѡев, млтїа бжїа гн҃ь.

Adresa în dos: † Сꙋцꙋ и вı҃-тїи пꙋгаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov multă sănătate. Şi după acestea, vĕ daŭ de şcire despre acel supus al domnieĭ mele, anume Gherghe din Târgşor, pentru că

---

[1] Cuvintele: И Барбꙋ коми până la fine sunt adaose cu aceĭaşĭ mână după încheĭerea scrisoriĭ.

a venit înnaintea domnieĭ mele şi s'a jeluit înnaintea domnieĭ mele, cum că are o datorie la ómeniĭ voştri. Aşa a venit înnaintea Graţiosităţiĭ vóstre de vr'o două saŭ treĭ orĭ, ĭar voĭ nu ĭ-aţĭ cercetat afacerea şi nu ĭ-aţĭ făcut luĭ lege dréptă. Drept aceea vĕ rog pe Graţiositatea vóstră, ca să-ĭ faceţĭ luĭ lege dréptă, să i se plătéscă avutul, precum şi noĭ vom face lege dréptă ómenilor voştri. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie a 25ª ḑi. Ispravnic Barbul comisul. Şi ţie, Savo, să-ĭ fiĭ ispravnic înnaintea judeţuluĭ şi înnaintea pârgarilor braşovenĭ.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 247.

Iulie 7. Négoe Basarab trimite la Braşov să i se cumpere sfóră de 200 aspri.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 111. Pecetia în dos.

† Мл҇тию бж҇їею Їѡ Басараба воево҇ и гн҇ь влаки, пишемо наши чтити и добри прнꙗтело, сꙋцꙋ и .вї.-ти прьгаро ѿ Браше, много ꙁравие приноси вашемꙋ мл҇ти, поне тꙋꙗ ке доити наше слꙋгꙋ тако да ни кꙋпꙋе сворь ꙁа .с. апри; ꙁа тои моли, ваше мл҇ти, да се порꙋдити, да мꙋ ипра҇вите. И бь ви вели. Пи ю .ꙁ.

† Їѡ Бара вѡев, мл҇тїа бжїа гн҇ь.

Adresa în dos: † Пішемо четити и добрими прнꙗтели, сꙋцꙋ и .вї.-ти пръгаро браски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre, fiind-că acolo va veni sluga nóstră, ca să ne cumpere sfóră de 200 aspri; pentru aceea rog pe Graţiositatea vóstră ca să vĕ daţĭ ostenélă, şi să-ĭ isprăviţĭ lucrul. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iulie a 7ª ḑi.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ.

No. 248.

Aprile 14. Négoe Basarab către Braşovenı, trimiţênd o jumatate din suma necesară pentru a-ı cumpĕrà cositor, cea-l'alta jumatate avênd a o dà la Sf. Petru.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 113. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїєю Їѡ Басара воиво и гнь, пише гво-ми наше чтнти, добри прїателе, сȣцȣ и .вı. пȣргари ѿ Брашо, много здравие прииоси гво-ви. И по си дава ȣ знанїе гво-ви, поне ми си порȣчаѡ, гво-ми, за-ра ѡнеи аспри, що се посла гво-ми за-ра каснто, како да и раздеанте на двою, едномȣ половинȣ, а дрȣгȣ па половинȣ, докле че донти и днь стмȣ Петрȣ, тако тъда гво-ми кю платите све до еди аспрȣ. Сего ра и гво-ми такои съмотри, ере ке бити по боле; тако да и разделанте. И бь весели гво-ви, амин. Пи .а. дї.

† Їѡ Бара вѡев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнти, добри прїателе и блини сȣседо, сȣцȣ и .вї. пȣргари ѿ Брашовȣ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ, bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sanătate aduc domnieĭ vóstre. Şi dupa acestea daŭ de şcire domnieĭ vóstre, cum că noĭ am însarcinat, domnia mea, pentru aceştı aspri, ce ĭ-a trimis domnia mea pentru cositor, cum ca să-ı împărţiţĭ în două, o jumătate (acum), ĭar cea-l'altă jumătate, atuncĭ când va sosi şi ḑiua Sfântuluĭ Petru; ast-fel atuncĭ domnia mea voiŭ plăti totul pênă la un aspru. Drept aceea şi domnia mea aşa am căutat, că va fi maĭ bine; ast-fel să-ĭ împărţiţĭ. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin. Scris în Aprilie 14.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ, bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 249.

Decembre 18. Négoe Basarab către Braşovenĭ în cestiunea unuĭ sfeştnic ce-ĭ era dator unul de acolo ca să-ĭ facă. Va aşteptà până la Sf. Gheorghe.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 109. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїєю Їѡ Басараба воєво и гнь влахи, пише гво-ми наши чтнти и добри прїатело, сȣцȣ и .вї.-ти пȣрграро ѿ Брашє, много здравїє приноси вашои млти. И по си

давам ꙋ ꙁнанїе вашои мл҃ти ꙁа-ра книгꙋ, що ми-те послаѡ ваша мл҃ти ꙁа работꙋ чл҃кꙋ вашои мл҃ти, що ми е дꙋже ꙁа-ра ѡнои свещни, ми добре-мо раꙁꙋмели вашои мл҃ти, и що сте порꙋчали и по Кртїна. Нꙋ аво ꙁа-ра воли вашои мл҃ти ми ѡставимо еще и до ст҃и Геѡргїе, да чекамо; а кь че бити тъда е, а ваша мл҃ти да ни давате ѿ таи дльжнии, що ни е прав, поне ми ꙋ тои доба ѿ ваша мл҃ти хокемо поискати; тако мли ваша мл҃ти, да се потрꙋдїте, да ни бꙋде сь исправо. И бь ви весели. Пи де. нї. д.

† Іѡ Бара вѡев, мл҃тїа бжїеа г҃нь.

Adresa în dos: † Нашим чтнти и добри прїятеле, сꙋдцꙋ и . ві . пꙋргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, dau spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, pentru cartea ce mĭ-ațĭ trimis-o Grațiositatea vóstră în afacerea omuluĭ Grațiosităţiĭ vóstre, care 'mĭ-este dator pentru acel sfeştnic, noĭ am înţeles bine pe Grațiositatea vóstră, și cum ațĭ orênduit și prin Chîrstian. Însă noĭ, pentru voința Grațiosităţiĭ vóstre, noĭ lăsat-am încă și pênă la Sf. Gheorghe ca să așteptăm; ĭar când va fi atuncĭ, apoĭ Grațiositatea vóstră să ne dațĭ de la acel datornic, ce ne este dreptul, fiind-că noĭ în timpul acela de la Grațiositatea vóstră vom cere. Așa rog pe Grațiositatea vóstră, să vĕ trudițĭ ca să ne fie cu ispravă. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Decembre a 18^a ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 250.

Iunie 24. Négoe Basarab către Brașovenĭ că va veni acolo Popa Petru din Câmpulung, și-ĭ rógă să-l lăse a umblà liber și în pace pentru treburile sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 117. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бжїею Іѡ Басараба воевода и г҃нь влаки, пише гко-ми нашим чтнти и добри прїатело, сꙋдцꙋ и . ві .-ти пꙋргаро ѿ Браше, много ꙁравїе приноси вашои мл҃ти. И по си давам ꙋ ꙁнанїе вашои мл҃ти, поне тꙋи те донти по Петрꙋ ѿ Длъгополе до ваша мл҃ти ꙁа-ра негове работа; тако е има и рѣчи некои ѿ къ странꙋ вашои мл҃ти. За то мли ваша мл҃ти, како да има исправꙋ, да ходи слобоно и мино ꙋ свое работе, ꙗкоже ходи и лю вашои мл҃ти ꙋ ꙁемлю гва-ми. А ако ли има неко[1] съ нега работꙋ, ѡ да прїиде лице

[1] Maĭ ântêiŭ s'a scris din eróre не ке, apoĭ s'a corectat în не кто; d'asupra linieĭ însă a rĕmas semnul prescurtăriĭ.

пре гва-ми; гво-ми мꙋ ке дръжати прави ꙁако, а ѿ пꙋта да га не батꙋе. Тое ман ваша мати, и бь ви весели. Пи ю. кд. д.

† Їѡ Бара вѡев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтнти и добри прїателѡ, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, cum că acolo va veni Popa Petru din Câmpulung la Graţiositatea vóstră pentru treburile sale; ast-fel a avut şi óre-care vorbe din partea Graţiosităţiĭ vóstre. Pentru aceea rog pe Graţiositatea vóstră, cum că el să aĭbă ispravă, să umble slobod şi în pace pentru treburile sale, cum umblă şi ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre în ţara domnieĭ mele. Şi dacă va avea cineva cu el vr'o trébă, acela să vie de faţă înnaintea domnieĭ mele; domnia mea îĭ voiŭ ţine luĭ legea dréptă, ĭar din drum să nu-l bântuiţĭ. Acésta rog pe Graţiositatea vóstră, şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie în a 24ª ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 251.

Négoe Basarab către Braşovenĭ în afacerea unuĭ supus al sêŭ, căruĭa eĭ le lua se nişte marfă fără nicĭ-o vină.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 118. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Їѡ Басараба воивѡ и гнь влаки, пишемꙋ наши чтнти и добри приѧтелеви, сꙋцꙋ висотѣ кралевꙋ, и . вї .-ти пръгаро ѿ Браше, много ꙁравїе приноси вашемꙋ мати. И по си ви говори вашемо мати, поне приде ѡвои сирома гва-ми тере ми жалова гво-ми, како мꙋ сте ꙋꙁели едꙋ махꙋ и бе инедно винꙋ. Сего ра, ваше мати, ѡвои сирома гва-ми да не има пагꙋбꙋ, а нꙋ да мꙋ давате правꙋ махꙋ, поне, ако мꙋ некети дати, а нꙋ ке прити сирома гва-ми веке, тере ми ке жалова, а ва мати да ꙁнати, ере га ке ꙋслобоꙁити, тере ке ꙋꙁети ѿ ва лю и по веке ѿ колико е било неговꙋ това. Тако тоги ра се ꙋчини иꙁимове, тако бо е, да мꙋ давате ва мати довито. И бь ви вели.

† Їѡ Бараба вѡев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнти и добри приѧтелеви, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, vouĕ, județuluĭ înălțimeĭ crăĭeșcĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ grăĭesc Grațiosităţiĭ vóstre, cum că a venit acest supus al domnieĭ mele și s'a plâns domnieĭ mele, cum că ĭ-ațĭ luat o marfă și fără nicĭ o vină. Drept aceea, Grațiositatea vóstră, acest supus al domnieĭ mele să n'aĭbă pagubă, ci să-ĭ dațĭ luĭ marfa luĭ dréptă, pentru că, dacă nu ĭ-o vețĭ da, ci va maĭ veni supusul domnieĭ mele și mi se va jelui, apoĭ Grațiositatea vóstră să șcițĭ, că eŭ ĭĭ voiŭ da voĭe, și el îșĭ va luà de la ómeniĭ voștri și maĭ mult de cât a fost marfa luĭ. Ast-fel pentru aceea se va face pagubă, căcĭ așa este, să-ĭ dațĭ Grațiositatea vóstră avutul. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 252.

Ianuarie 17. Négoe Basarab către Brașovenĭ pentru datoria de 6600 aspri ce Dumitru, fiul luĭ Mălaiŭ, are să ĭa de la Stoĭca Lățatul și Voĭcu Cernea pentru pește.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 119. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Iѡ Басараба воевода и гнь влаихи, пишемо нашемо чтити и добри приꙗтелеви, сѹцѹ висоте кралеви и . вї .-ти прьгаро ѿ Брашевѹ, много здравїе приноси вашемо млти. И по си дава ѹ знанїе вашемо млти, поне прииде сию наше слѹгѹ, на име Димитрѹ, снь Малае, поне приде тере ми жалова, како е да ѹ рѹ Стоикє Лацатѹ и ѹ рѹ Воико Церни . ҂ѕр .[1] рибѹ за-ра, да мѹ ивади . ҂ѕх . апре. Тако къда е сьда, а ѡни не хоте, да мѹ плати, како сѹ говорили и ѹцѣнили ѿ нихо добро волю. Сего ра моли ваше млти, како да не имаю наше слѹге пагѹбѹ, а нѹ да и дрьжите, ва млти, правѹ зако, да и се плати по прадѹ. И бь ви вели. Пи ге . зі . д.

† Iѡ Бара вѡев, милтїеа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Наше чтити и добри приꙗтелеви, сѹцѹ висоте кралеви и . вї .-ти пргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, vouĕ, județuluĭ înălțimeĭ craĭuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acésta daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, cum că a venit acéstă slugă a nóstră, anume Dumitru, fiul

[1] р este scris în urmă de altă mână.

luĭ Malaiu, cum că a venit şi mi s'a jeluit, că a fost dat în mâĭnele Stoĭcăĭ Lăţatul şi în mâınele luĭ Voĭcu Cernea 1100 de peşcĭ, pentru ca să-ĭ dea apoĭ 6600 aspri. Şi aşa când e acuma, apoĭ eĭ nu voesc a-ĭ plati, precum au vorbit şi s'aŭ tocmit dênşiĭ de bună voĭa lor. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca să n'aĭbă paguba slugile nóstre, şi să le ţineţĭ lor Graţiositatea vóstră lege dréptă, ca să li se platéscă după dreptate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie a 17ª ḑi.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ înălţimeĭ craıuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 253.

Ianuarie 4. Négoe Basarab către Braşovenĭ că va trimite în curênd 300 florinĭ preţul cositoruluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 44. Pecetia în dos.

† Іѡ Басара воево, бжїею мтїю гпнь влакн, пншемо нашн чтнтн н добрн прїиатело, сѹцѹ кралевѹ н .вı.-тн прьгаро ѿ Браше, мнѡ зравїе. Н по сн дава ѹ знанїе вашон мть, кннгѡ н рѣ, що мн сте нарѹчалн вашон мть, добре вн сь разѹмеѡ, н захвалѣе вашон мть за що се потрѹте за-ра нашою потрѣбѹ за-ра некою [кос]нто, що сь допѹтн до вашон мть, да мн нандете, вашон мть, некою коснто, н нарѹчн мн-те, да вн пошле флорн .т. Сего ра вн млн, вашон мть, да стон по место, докле кемо пѹстнтн флорнлн; алн н кю скоро пѹтнтн. Тое млн, вашон мть. Н бь велн. Пн ге мца .д. д.

† Іѡ Бара вѡев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прїиатело, сѹцѹ кралевѹ н .вı.-тн прьгаро ѿ Браше.

† Iω Basarab voevoda cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ crăĭesc şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre: cartea şi vorbele ce mi le-aţĭ orânduit Graţiositatea vóstră, bine le-am înţeles, şi mulţămesc Graţiosităţiĭ vóstre, fiind-că vĕ trudiţĭ pentru trebuinţa nóstră pentru nişte cositor, că am trimis către Graţiositatea vóstră, ca să-mĭ găsiţĭ Graţiositatea vóstră cât-va cositor, şi rânduitu-mĭ-aţĭ ca să vĕ trimit florinĭ 300. Drept aceea vĕ rog pe Graţiositatea vóstră să stea pe loc, pênă vom trimite floriniĭ, însă îĭ voiŭ trimite curênd.

Acésta rog pe Grațiositatea vóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Ianuarie a 4ª ḑi.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ crăıesc și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 254.

Iunie 21. Négoe Basarab trimite la Brașov pe Tudor vătaful ca să-ĭ cumpere ḑece róte de căruță, câte-va hamurĭ, ștréngurĭ și tărnițe (șele de lemn).

Orig. hârtie, Arch. Brașov. nr. 48. Pecetia în dos.

† Млтїω бжїею Iω Басараба воеводⷣа и гнь влаки, пишемо нашим чтити и добри прїателом, сѹцѹ и . вї .-ти пръгаром ω Брашевⷺ, мнозⷢ зравїе. И по си дава ѹ знанїе вашои млти, понеже тѹ смо послали нашега слѹга Тѹдор вата до ваша млтъ, како да ми кѹпи роате ω кола .ї. и еще некои хамѹре и шрѹгѹре и тарнице; сего ради мли ваша млтъ, како варе що ке бити требованїе гва-ми, да се потрѹдите ваша млть на ради, да ми наидете скоро, понеже ми вема требѹе гвѹ-ми. Тое мли, ваша млтъ; и бь би вели. Пи ю . ка . д.

† Iω Басараба воев, млтїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Нашим чтитим и добрим прїателом, сѹцѹ и . вї .-[тим] прьгаром ω Брашевⷺ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, daŭ spre șcire Grațiosității vóstre, că acolo noĭ am trimis pe sluga nóstră Tudor vătaful, la Grațiositatea vóstră, ca să-mĭ cumpere ḑece róte[1] de căruță, și încă câte-va hamurĭ[2] și stréngurĭ[3] și tărnițe[4]. Drept aceea, rog pe Grațiositatea vóstră, că vare ce va fi trebuință domnieĭ mele, să vĕ trudițĭ Grațiositatea vóstră pentru noĭ, ca să-mĭ găsițĭ repede, căcĭ tare îmĭ trebue, domnieĭ mele. Acésta rog pe Grațiositatea vóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie a 21 ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

[1] În textul slavon: роате. [2] În text: хамѹре. [3] În text: шрѹгѹре. [4] În text: тарнице.

No. 255.

Iunie 17. Négoe Basarab trimite în solie la Brașovenĭ pe sluga sa Sava.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 120. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тию б҃жїею Іѡ Басараба воевоⷣ и г҃нь влаꙋкы, пишемо наши чⷭ҇тити и добри приꙗтелоⷨ, сꙋⷣцꙋ и . ві .-ти пꙋрграроⷨ ѡ Брашеⷡ, много ꙁравие приносиⷨ вашемꙋ млⷭ҇ти. И по си ви говориⷨ, поне тꙋꙗ хтеⷭ доити нашега ч҃лка Сава; тако елика ѡ наⷭ кь ваше млⷭ҇ти изведеⷭ, а ваше млⷭ҇ти вѣрꙋети, поне сꙋ наше реⷱ истини. И б҃ь ꙋмножи лета ваше млⷭ҇ти. Пи ю . ꙁі .

† Іѡ Бараⷭ воеⷡ, м҃тїа б҃жїа г҃нь.

Adresa în dos: † Наши чⷭ҇тити и добри приꙗтелоⷨ, сꙋⷣцꙋ и . ві .-ти пръгароⷨ ѿ Брашеⷡ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, vĕ grăesc, că acolo va venì omul nostru Sava. Așa câte de la noĭ Grațiosităţiĭ vóstre el va spune, apoĭ Grațiositatea vóstră credețĭ, pentru că sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să îmmulțéscă aniĭ Grațiosităţiĭ vóstre. Scris în Iunie a 17[a] ḑi.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 256.

Iunie 22. Négoe Basarab scrie Brașovenilor să trimiță la 29 Iunie pe un om al lor în muntele mijlociŭ ca să judece împreună cu trimisul domnuluĭ afacerea unor ómenĭ ce s'aŭ sfădit în acea localitate.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 125. Pecetia în dos.

† Млⷭ҇тїю б҃жїею Іѡ Басараба воевоⷣ и г҃нь влаꙋкы, пишеⷮ гво-ми наши чⷭ҇тити и добри прїꙗтелоⷨ, сꙋⷣцꙋ кралевꙋ и . ві .-ти пръгароⷨ ѿ Брашеⷡ, мнѡ ꙁравїе. И по си дава ꙋ ꙁнанїе вашои млⷭ҇ти ра работꙋ книгꙋ и рѣ, що ми сте пꙋстилѝ, добре ви съ раꙁꙋмеѡ́, гво-ми, по вашога ч҃лка Адѣ, ꙁа-ра работꙋ некомꙋ ч҃лвци, що се сꙋ свадилаи ꙋ срени планинѡ. А вашои млⷭ҇ть да гледате, кѫ ке бити ꙋ неделю́, ꙋ . кѳ . д҃, юнїа м҃ца, тере да си пошлете ч҃лвка вашои млⷭ҇ть, да бꙋде ꙋ планинѡ срено, поне хокю́ послати гво-ми и нашога́ ч҃лвка, тере да се състане, да и гледа работꙋ по правде и по́ ꙁакониꙋ. Тако́ комꙋ́ ке бити́ вина, а ѡни да и педеше по ꙁаконꙋ, поне гво-ми́ не хо́кю мегю намѝ ниедно

ꙁлобꙋ да се чини, нꙋ токо люби гво ми по праде, да е и члко вашои мтъ и члвко гва-ми. Тое дава ꙋ ꙁнаніе вашои мтъ. И бъ ви вели. Пи мца юніа .кв. д.

† Iѡ Бара вѡев, мтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтнти и добри пріиатело сꙋцꙋ и .ві.-ти пꙋргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ crăĭesc şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre despre afacerea cărţiĭ şi a vorbelor ce mĭ-aţĭ trimis, bine v'am înţeles domnia mea prin omul vostru Aldea despre afacerea unor ómenĭ ce s'aŭ sfădit în muntele mijlociŭ. Iar Graţiositatea vóstră să căutaţĭ, când va fi Dumineca, la 29 ḑile ale luneĭ Iunie, apoĭ să trimiteţĭ pe un. om al Graţiosităţiĭ vóstre, ca să fie pe muntele mijlociŭ, pentru că voiŭ trimite domnia mea şi pe omul nostru, ca să se întâlnéscă să le caute afacerea lor după dreptate şi după lege. Aşa a cuĭ va fi vina, eĭ însă să-ĭ pedepséscă pe dênşiĭ după lege, pentru că domnia mea nu voesc să fie între noĭ nicĭ-o rĕutate, ci domnieĭ mele îĭ place să fie numaĭ după dreptate şi ómenilor Graţiosităţiĭ vóstre şi ómenilor domnieĭ mele. Acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Iunie a 22ª ḑi.

† Iω Basarab voevoda cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 257.

Négoe Basarab către Braşovenĭ ca să libereze pe o slugă a luĭ Sibin vornicul, care fusese arestat în locul altuĭ om datornic; creditorul n'are de cât să vină înnaintea domnuluĭ ca să i se facă dreptate.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 68. Pecetia în dos.

† Мтїю бжію Iѡ Басара воиво и гнь, пише гво-ми наше честитѡ и добрии пріателии, сꙋцꙋ и ві. пꙋгари брашоски, мно ꙁравіе приноси гво-ви. И по се ви говори, гво-ми, ра нашега правителіо жꙋпа Сибію двоник, поне ми каꙁа, гво-ми, како м есте ꙋфатили едно чка, негово слꙋ, тере га сте ꙋфатил, ере ви е дрꙋгаго чка ѿ ꙁемле гво-ми длъже, тако ꙁа тога ви есте ꙋфатили тере мꙋ ете ꙋꙁели едн ко него[1]; те ра ви говори гво-ви, како да га ѡтави ѡвога права чка; а тко ви е длъже, а ѡ ви ке плати, а аще ли не

[1] Cuvintele тере мꙋ ете ꙋꙁели едн ко него sunt scrise d'asupra linieĭ.

хоще, а ѡ ке донти, ком е ке би длъ, пре нами, тако м кемо Ꙋчини ꙁако пра, тере м сеꙋте плати длъ. Тако ѡвога права члка да га ѡтавите Ꙋ ми. И бь ви весели гво-ви, амї.

† Іѡ Бара вѡев, милатїа бжа гнь.

Adresa în dos: † Нашим четнтим братие и добри приıателе, сꙋцꙋ и . ві . пꙋ(р)гаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ, multă sanatate aduc domnieĭ vóstre. Și după acésta, vĕ grăeșce domnia mea despre dregatorul nostru jupânul Sibin vornicul, căcĭ mĭ-a spus domnieĭ mele, cum că ĭ-ațĭ prins un om, slugă a sa; și l'ațĭ prins, căcĭ vĕ este dator un alt om din țara domnieĭ mele. Ast-fel pentru el l'ațĭ prins și ĭ-ațĭ luat luĭ un cal al luĭ. De aceea vĕ grăesc domnieĭ vóstre, ca să-l lăsațĭ pe acest om drept. Iar cine vĕ este dator, apoĭ el să vĕ plătéscă, ĭar dacă nu vrea, apoĭ acela cuĭ el va fi dator, să vină înnaintea nóstră, și ast-fel noĭ îĭ vom face lege dréptă, și i se va plăti datoria. Așa pe acest om drept să-l lăsațĭ în pace. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 258.

Négoe Basarab trimite la Brașov pre Ghéță spătarul ca să-ĭ cumpere blânĭ pentru haĭne.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 71. Pecetia în dos.

† Бжнею млтию Іѡ Басара воивода и гнь въсои ꙁемли Ѹггровлахїискои, пишемо нашим чтити и добри прїателе и блини сꙋседо, сꙋцꙋ и . ві .-ти пꙋргаро ѿ Брашо, мно ꙁдравїе приноси гвꙋ-ви. И по си дава Ꙋ ꙁнанїе вашои млть, како тꙋıа пола нашега члка Гѣцж спата до гвꙋ-ви; сего ра да ви наꙋчи бь, да се потрꙋдите ра на, да ми наидете креꙁне ѿ певе ꙁа еднꙋ рꙋтницꙋ и дрꙋге креꙁне да бꙋдꙋ ѿ хеци, па ꙁа еднꙋ рꙋтницꙋ. И певе да сꙋ ѿ грьбине, тере да ми и ꙋцените, и ѡве креꙁне, и ѿ певе и ѿ хеци, и да ми и е пошлете, ваша млть, а що и бꙋде ценꙋ, а гво-ми ию послати све по пꙋнꙋ. А ако ми наиде ваша млть и ѿ певе и ѿ хеци, а гво-ви ѿ що можете наити, бꙋ ѿ певе, бꙋ ѡ хеци, а ваша млть да ми и пошлете по нашега члка и раꙁло ꙁа работꙋ ценꙋ, да полемо, що бꙋдете ваша млть ꙋценили. И варе елика иꙁрече нашега члка Гѣцж спата, а ваша млть да верꙋете, ере сꙋ наши рѣчи истинии. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вѡев, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим четнтим и добри прїателе, сꙋцꙋ и . ві . пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeu Iω Basarab voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică scriem la aĭ noștri cinstițĭ și buni prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că acolo am trimis pe omul nostru Ghéța spătarul către domnia vóstră. Drept aceea povĕțuĭască-vĕ Dumneḍeŭ, ca să vĕ osteniți pentru noĭ și să-mĭ găsițĭ blană de vĭezure pentru o haină, și încă o alta blană să fie de helgie, ĭarășĭ pentru o haĭnă. Și viezurul să fie de pe spinare; și să mi le tocmițĭ pĭeile amêndouĕ, și cea de vĭezure și cea de helgie, și să mi le trimiteți Grațiositatea vóstră, și ce le va fi prețul, apoĭ domnia mea voiu trimite totul deplin. Și dacă nu-mĭ vețĭ găsi Grațiositatea vóstră nici de vĭezure, nicĭ de helgie, apoĭ domnia vóstră din ce puteţĭ găsi, fie de vĭezure, fie de helgie, apoĭ Grațiositatea vóstră să mi le trimitețĭ prin omul nostru, și socotéla pentru tréba prețuluĭ vom trimite, ce vețĭ tocmi Grațiositatea vóstră. Și vare câte va spune omul nostru Ghéță spătarul, apoĭ Grațiositatea vóstră să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgari din Brașov.

No. 259.

Négoe Basarab scrie Brașovenilor și tutulor Secuilor, că de acum înnainte nimenĭ din eĭ să nu maĭ pască oile saŭ porciĭ, nicĭ a prinde pește în Țara-Românéscă fără șcirea domnieĭ sale și fără plata gorștineĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 47. Pecetia în dos.

† Млтиѡ бжиѡ Іѡ Басара воивода и гнь земли Ѹгровлахїискои, пише гво-ми наши чтити и добрии прїателе и блиини сѹседо, сѹцѹ и .вї.-ти пръгаро ѿ Браше, и въсои дръжавою, еже е по ѡбла Брашевѹ, и све Сакѹле, мно здравїе. И по си вїи дава ѹ знанїе вашои мати, поне бжїе хотѣнїе ѡ врѣме, що ме е помилова въ влако землѡ, а азъ ѿ тои доба ѡтавиѡ съ тере сте холи слобоии и мини на мето гва-ми съ добитоко, съ ѡцами и съ свинѧми; и рибѹ сте ловили по-кѹде е била ваша волѣ, и нито не ви е браии. А къ е съда, а ви такои да знате, ере нито, ни еди члкь ѿ ваши люе да се наиде на мето гва-ми, пасеки ѡце или свинїе или рибѹ ловити бе знанїа гва-ми и бе знанїа ватахо, кои сѹ потавлени по землю гва-ми на краинѹ, ере такои да знаате, ере ако наиде нѣкои патирїе ѿ ваши люе, а гво-ми хоще тїа патирїе посечи и добито съ све ѹзети, тако да не речете, ере не ви съ да ѹ знанїе; а кои хте паситї и бѹде и волѣ, да пасе, а ѡни да дава ѹ знанїе гвѹ-ми, и слѹга гва-ми, ватаси, кои сѹ по краинѹ землю потавлени, како да мѹ

ȣпише довито, да си плаціа горщинȣ; а кои неке ȣлети ȣ горщинȣ, а ѡ да донде пасити или рибȣ ловиті, ере ке зло ке патити; ере такогере и люе гва-ми, кои пасȣ ȣ вашои землю, а wни си плаціа горщинȣ; а аще ли хокете наити, некои люе ѿ земле гва-ми бити въльзнали ȣ вашои државе бе вашȣ знанїю, а ви чините емȣ, како знате. Пото да знаате, ере люе ѿ земле гва-ми, кои пасе ȣ тȣрскȣ землю или ȣ Молдовȣ, или ȣ вашȣ землю, сви си плаціа гощинȣ. Тако хокю и гво-ми, ва да ȣзме гощинȣ, ере не хокю да рете ере нѣ землѣ съ гпръ; а нȣ да видите, ере съ гпрь достое и има землѣ гпрь, такои да ви е ȣ знанїе свакомȣ члкȣ ѿ вашȣ землю: к'то ще пасити, а ѡ наипръво да се ȣтжми съ слȣзе гва-ми, ꙗко съ више поведа; инако нѣ. И бь ви вели.

† Іѡ Бара вwев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтело и близни сȣседо, сȣцȣ и .бі.-ти пръгаро ѿ Брашe и въсе люде колико сȣ по wбла Брашевȣ и свакомȣ члкȣ ѿ државȣ Сакȣле.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda și domn al ţĕriĭ Ungrovlahice, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov și întreguluĭ ţinut ce se află sub stăpânirea Brașovuluĭ, și tutulor Secuilor, multă sănătate. Și după acestea vĕ daŭ de șcire Graţiositaţiĭ vóstre, precum că cu voinţa dumneḑeĭască, din vreme de când m'a miluit Dumneḑeŭ cu Ţara-Românéscă, apoĭ eŭ din timpul acela am lăsat și voĭ aţĭ umblat slobodı și pacĭnicĭ prin locurile domnieĭ mele cu vitele, cu oile și cu porciĭ; și peșce aţı vĕnat orĭ unde v'a fost voĭa vóstră, și nimenĭ nu v'a oprit. Iar când este acuma, apoĭ voĭ așa să șciţĭ, că nimenĭ, nicĭ un om din ómeniĭ voștri să nu se afle prin locurile domnieĭ mele păscênd oile saŭ porciĭ, saŭ peșce vĕnând, fără șcirea domnieĭ mele și fară șcirea vătafilor carĭ sunt pușĭ prin ţara domnieĭ mele la margine. Și așa să șciţĭ, că dacă voiŭ găsi pe niscaĭ-va păstorĭ dintre ómeniĭ voștri, apoĭ domnia mea pe aceĭ păstorĭ îĭ voiŭ tăĭà, și vitele cu totul le voiŭ lua. Ast-fel să nu ḑiceţĭ, ca nu v'am dat de șcire. Iar cine va voi a pasce și le va fi lor voĭe să pască, apoĭ eĭ să dea de șcire domnieĭ mele și slugilor domnieĭ mele, vătafilor carĭ sunt pușĭ pe la marginea ţĕreĭ, ca să-ĭ înscrie vitele, ca să-șĭ plătéscă gorștină. Iar acela, care nu se va supune la gorștină, apoĭ el să nu vie a pasce, saŭ peșce a vênà, căcĭ rêŭ va paţi; căcĭ așijderea și ómeniĭ domnieĭ mele, carĭ pasc în ţara domnieĭ vóstre, și eĭ îșĭ plătesc gorștină. Însă, dacă veţĭ găsi niscaĭ-va ómenĭ din ţara domnieĭ mele, carĭ să fi intrat în ţinutul vostru, fără șcirea vóstră, apoĭ voĭ faceţi-le precum șciţĭ. Apoĭ să șciţĭ că ómeniĭ din ţara domnieĭ mele, carĭ pasc în ţara turcéscă saŭ în Moldova saŭ în ţara vóstră, toţĭ îșĭ plătesc gorștina.

Aşa voesc şi domnia mea vouĕ să vĕ ĭaŭ gorştina, căcĭ nu vréŭ să ḑicețĭ că nu este țara cu domnitor; ci să vedețĭ că sunt domnitor destoĭnic, şi are țara domnitor. Aşa să vĕ fie în şcire fie-căruĭ om din țara vóstră: cine vrea să pască, apoĭ el maĭ ântêiŭ să se tocméscă cu slugile domnieĭ mele, precum am spus maĭ sus. Alt-fel să nu fie. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstițĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, județuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov şi tutulor ómenilor ce sunt sub stăpânirea Braşovuluĭ şi fie-căruĭa om din ținutul Săcuilor.

No. 260.

Négoe Basarab către Braşovenĭ în afacerea unor oĭ luate pe nedrept luĭ Oprea şi luĭ Tatul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 67. Pecetia în dos.

† Бжїею мл҃тїю Иѡ Басара҃ воиво҃ и гнь въсои влаком ꙁмлѐ, пишемо̀ наши честитѡ и добро прїателѡ, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргарѡ брашаски, мно ꙁравїе приноси гво-ви. И по се ви дава ꙋꙁнати ра ѡвеи наше чл҃вци, имени Ѡпрѣ и Татꙋ, поне Ѡпрѣ, ѡ е ходи ꙋ ваше ꙁмле тере е проси ѡцѐ ба ра, тере е събраѡ по неколико̀ ѡцѐ, а Татꙋ, ѡ е пасиѡ, тере е събраѡ и ѡ по некое .ꙁ҃. ѡце ѿ паствꙋ; тако сꙋ дошли и ѡбема съ правѡ добитѡкѡ, да минꙋ ꙋ наше ꙁмлѐ, а ви и есте ꙋꙁели добитокѡ право. А потѡ ми смо̀ допꙋстили на книге и ре и два и три ра тои право̀ добитъ, нꙋ вие несте хтѣли, да и давате въсе добитъ, нꙋ и сте метали неколико̀ по ѿ ни. Те ра ви давамо̀ ꙋꙁнати, како да и давате правѡ добитѡкѡ све, це, ере некемо̀ ѡставити, да сꙋ наше чл҃вци на пагꙋбꙋ, нꙋ хокемо ꙋꙁети ѿ некоѐ ваше люе, тере кемо платити наши сиромахѡ; инако не ке би, тере добре да ꙁнаѐтѐ. Тако боле даваите чл҃кѡ свое право добитѡкѡ, и варе цю ви иꙁрече нашега чл҃ка, имене Вла, а ви да верꙋите, ере сꙋ на ре истини. И бь ви весели, амн.

† Іѡ Бара вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добрии прїатени, сꙋцꙋ и .вї. пꙋгари брашоски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn a tótă Țara-Românéscă, scriem la aĭ noştri cinstițĭ şi bunĭ prietenĭ, județuluĭ şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ dau a şcire despre aceĭ ómenĭ aĭ noştri, pe nume Oprea şi Tatul, fiind-că Oprea, dênsul a umblat prin țara vóstră şi a cerut oĭ de pomană şi a strîns câte-va oĭ; ĭar Tatul dênsul a păscut (oi)

și a adunat și el vr'o 60 de oĭ din păstorit. Așa, aŭ venit, și amândouĭ cu avere dréptă, ca să trécă în țara nóstră; însă voĭ le-ațĭ luat lor averea dréptă. Iar după aceea noĭ am trimis ale nóstre cărțĭ și vorbe și de douĕ și de treĭ orĭ pentru acea avere dréptă; voĭ însă nu ațĭ voit să le dațĭ tóte vitele, ci le-ațĭ oprit lor cam pe jumĕtate din ele. Drept aceea vĕ dăm a șcire, cum ca să le dațĭ drépta a lor avere, tótă, pe deplin, căcĭ nu vom lăsa ca să fie ómeniĭ nóștri în pagubă, ci vom lua de la óre-carĭ ómenĭ aĭ voștri și vom plăti supușilor noștri. Alt-fel nu va fi; și bine să șcițĭ. Așa maĭ bine dațĭ ómenilor averea lor dréptă. Și orĭ și ce va spune omul nostru pe nume Vlad, apoĭ să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ, domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ.

No. 261.

Négoe Basarab către Brașovenĭ în afacerea luĭ Stoĭa și Stancĭul, carĭ vin acolo cu sluga domnéscă Negre pentru a li se plăti niște banĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 124. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃ию Їѡ Басар҃а воив҃о и г҃нь, пиш҃е гв҃о-ми иш҃и чт҃ит҃и и добр҃и прїател҃о, сѫцꙋ и . вı .-ти пꙋрґаро ѿ Браш҃е, мн҃о здравїе приноси гвꙋ-ви. И по си ви дав҃а ꙋ знанїе гвꙋ-ви за-р҃а работꙋ ωвезни сиромаси гва-ми ѿ Дльгополе, по име Стоıа и Ст҃анчꙋ, понеже тꙋıа хт҃е доити съ слꙋга гва-ми Негр҃е. Тако да гледате, ере им҃а ꙋ чл҃вци добит҃о дав҃а ꙋ з҃ае, тако да и платите и да не им҃а чл҃вци гва-ми пагꙋбꙋ, а нꙋ да им҃а ѿ гво-ви пр҃а з҃ако, ере тои добит҃о не е негов҃е, а нꙋ е Челебию. Тогаи р҃а да не им҃а пагꙋбꙋ, а нꙋ да и се плат҃и; а ако ви е Станко виноват҃ и кр҃и, а гво-ви да послате книгꙋ и ч҃лка гва-ви до гво-ми, тако гво-ми кю ꙋзети ѿ нега и некете имати гво-ви пагꙋбꙋ, а нꙋ кете имати з҃ако пр҃а. И б҃ъ ви вел҃и.

† Їѡ Бар҃а вωев҃, м҃лтїа бжїа г҃нь.

Adresa în dos: † Иш҃и чт҃ит҃и брат҃иа и добр҃и прїател҃о, сѫцꙋ и . вї .-ти пꙋрґаро ѿ Браш҃е.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Basarab voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănatate aducem domnieĭ vóstre. Și după acestea, vĕ dăm de șcire domnieĭ vóstre despre afacerea acestor supușĭ aĭ domnieĭ mele din Câmpulung, anume Stoĭa și Stancĭul, pentru că vor veni acolo cu sluga domnieĭ mele Negre. Așa să cercetațĭ, că are pe la ómenĭ avere dată în împrumut, așa să-ĭ plătițĭ și să nu aĭbă pagubă

ómeniĭ domnieĭ mele, ci să aĭbă de la domnia vóstră lege dréptă, pentru că acea avere nu este a lor, ci este a luĭ Celebiu. Pentru acésta eĭ să nu aĭbă pagubă, ci să li se plătéscă. Iar dacă vĕ este Staĭcul vinovat şi strâmb, apoĭ domnia vóstră să trimiteţĭ carte şi un om al domnieĭ vóstre către domnia mea, aşa domnia mea voiŭ luà de la dênsul şi nu veţĭ avea domnia vóstră pagubă, ci veţĭ avea legea dréptă. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 262.

Négoe Basarab către Braşovenĭ ca să înnapoĭeze pe un aţigan al luĭ Semca sulgérul, ce fusese trimis acolo pentru cumpărăturĭ şi nu se maĭ înnapoĭase.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 33. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Басара воиво и гнъ влаки, пишемо наши чтити и добри прїателом, сѹцѹ и . вї .-ти пѹргаром ѿ Брашев, мно здравїе приноси гвѹ-ви. И по си давамо ѹ знанїе гвѹ-ви за-ради еди ацинганѹ болѣринѹ гва-ми жѹпанѹ Семке сѹлцарѹ, ере е доше да кѹпѹе ено-дрѹго тѹи ѹ варош ѹ Брашев, тако ѿ тѹга не се е врати, а нѹ е wстал тѹи. Сего ради да гледате, ваше гвѹ, како да мѹ давате ацинганѹ, ере мѹ е и покѹпено; тогаи ради да мѹ давате ацинга, ере знате гво-ви, како си смо ѹтькмили, како да е мегю нами миръ и живот. А ако некете дати ацинганѹ, а гво-ви да знате, ере жѹпан Семка не може би съ пагѹбѹ, а нѹ се ки хоке ѹзимати ѿ чловци гва-ви. Тогаи ради да гледате, да е мегю нами живот. И бъ ви весели.

† Іѡ Басараб воевод, милостїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїателом, сѹцѹ и . вї .-ти пѹргаром ѿ Брашев.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea, dăm spre şcire domnieĭ vóstre pentru un aţigan al boeruluĭ domnieĭ mele jupânuluĭ Semca sulgérul, că s'a dus să cumpere una-alta acolo în oraş în Braşov; ast-fel d'acolo el nu s'a întors, ci a rĕmas acolo. Drept aceea să vedeţĭ domnia vóstră, ca să-ĭ daţĭ aţiganul, căcĭ e de el cumpărat. Pentru aceea să-ĭ daţĭ pe aţiganul, căcĭ şciţĭ domnia vóstră, cum ne-am întocmit, pentru ca să fie între noĭ pace şi traiŭ. Iar dacă nu-l veţĭ da pe aţiganul, să şciţĭ domnia vóstră, că jupânul Semca nu póte fi în pagubă, ci are

să-şĭ ĭa de la ómeniĭ domnieĭ vóstre. Drept aceea căutaţĭ, ca să fie între noĭ traiŭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 263.

Négoe Basarab către Braşovenĭ ca să înnapoĭeze luĭ Şerb Négoe şi Radul din Şcopoe 200 porcĭ, luaţĭ pe nedrept pentru gorştina, pe care eĭ deja o plătiseră.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 32. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Басара вонвода н гнь, пнше гво-мн нашн чтнтн братнѩ н добрн прніатело н блнжнн сꙋседо, сꙋцꙋ н .вı.-тн пръгаро ѿ Брашо, мно ζдравїе прнносн гвꙋ-вн. Н по сн вн дава ꙋ ζнанїе гвꙋ-вн ζа-ра работꙋ ѡвеζн нашн снромахо, поне прїндоше прѣ гво-мн, н на нме Шер н Нѣгое н Раꙋ ѿ Шкопое, таре мн се жаловаше, како сꙋ бнлн преко планннꙋ въ дръжано Сакꙋе съ свнѩ-сн, тере се сꙋ ꙋценнлн сь Па ѿ Бꙋднла, тере н сꙋ холн добнто на него мето, тако н е ꙋζе горщннꙋ, како се сꙋ ꙋценнлн, тако къ сꙋ хотѣлн, да мнне па ѡвамо сь добнто-сн, а вн па н есте ꙋζелн горщннꙋ, тере н сте ꙋζелн .р. свне. Тако тоган ра вн говорн гво-мн, како да гледате гво-вн, да нма ншн снромасн пра сꙋ н ζако ѿ гво-вн, ере не сꙋ ннща крнвн, ере що н е бн горщнна н како се сꙋ ꙋценнлн, а ѡнн сꙋ плащалн; тако гледате гво-вн, да н се вратн добнто, ере гво-мн некю ѡтавнтї, да е ншн снромахо пагꙋбꙋ. А ако лн е ннако, а гво-вн да мн давате на ζнанїе. Н бь вн велн.

† Іѡ Бара вѡев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Ншн чтнтн братнѩ н добрн прнѩтело н блнн сꙋседо, сꙋцꙋ н .вı.-тн пръгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda şi domn, scrie domnia mea la aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi d'aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea vĕ daŭ de şcire domnieĭ vóstre pentru afacerea unor supuşĭ aĭ noştri, fiind-că aŭ venit înnaintea domnieĭ mele, şi pe nume Şerb şi Négoe şi Radul din Şchĭopóĭe, şi mi s'aŭ jeluit că aŭ fost peste munţĭ în ţinutul Sĕcuilor cu porciĭ lor, şi s'aŭ tocmit cu Pal din Budilă; şi dobitócele aŭ umblat pe locul luĭ; ast-fel le-a luat gorştina, cum s'aŭ tocmit; atuncĭ când eĭ aŭ voit să trécă ĭarăşĭ dobitócele lor p'aicĭ (încóce), ĭar voĭ ĭarăşĭ le-aţĭ luat gorştina, şi le-aţĭ luat 100 porcĭ. Ast-fel, pentru aceea vĕ grăeşce domnia mea,

cum ca să căutaţĭ domnia vóstră, ca să aĭbă supuşiĭ noştri judecată drépta şi lege de la domnia vóstră, căcĭ nu sunt în nimic strâmbĭ; căcĭ cât le-a fost gorştina şi cum eĭ s'aŭ tocmit, apoĭ eĭ aŭ plătit. Ast-fel căutaţĭ domnia vóstră, ca să li se înnapoĭeze dobitócele, căcĭ domnia mea nu voiŭ lăsa ca să fie pagubă supuşilor noştri. Iar dacă va fi alt-fel, apoĭ domnia vóstră să-mĭ daţĭ de şcire. Şi Dumneḑeu să vĕ bucure.

† Iω Basarab voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 264.

Martie 11. Négoe Basarab trimite în solie la Braşov pre Coman portarul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 50. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Iѡ Басараба воево и гнь влаки, пишемо наше чтити и добри приꙗтели, сѹцѹ и . ві .-ти пьргаро ѿ Браше, много зравие. И по си тѹіа ке доити наше слѹга Кома порта; тако варе що ке говорити, а ва млти вѣрѹети емѹ, поне сѹ наше ре истини. И бь ви вели. Пи м . аі . д.

† Iѡ Бара вшев, млтїа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приꙗтело, сѹцѹ и . ві .-ти прьгаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda şi domn românesc, scriem la aı noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, acolo va veni sluga nóstră Coman portarul. Ast-fel orĭ-ce vĕ va spune, apoĭ Graţiositatea vóstră să-ĭ credeţĭ luĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Martie a 11ª ḑi.

† Iω Basaraba voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 265.

Piteştĭ, aug. 27. Négoe Basarab către Braşovenĭ pentru nişte banĭ ce are sa ĭa Dobromir din Câmpulung, carele la rêndul sêŭ este dator neguţĕtorilor Turcĭ, pe carĭ domnul ĭ-a gonit din Câmpulung.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 108. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Iѡ Бара воево и гнь влаки, пишемо наши чтити, добри приꙗтеле, сѹцѹ и . вї .-ти пѹргари ѿ Браше, мно зравїе. И ѡсе ви дава ѹ знанїе вашои млти из-ра

работꙋ ѡвомꙋѕїи нашемꙋ члкꙋ, по име Добромир ѿ Дꙋгополе, понеже аво како изваднмо Тꙋрцн кꙋпцїи, кои бѣхꙋ ꙋ Дꙋгополї, тако ѡнн сꙋ бнлн нмалн дꙋгове ꙋ нашега члка, вншереногa Добрмнра; тако къ е съда, а Тꙋрцн га телн нашега члка Добромнра из-ра дꙋгове, що н е дꙋже, а Добромир нма пакн дꙋгове тꙋıа ꙋ людїе вашои мнлостн. Ѕа тон вн проснмо ваша мнлостъ, тере да ꙋчнннте добрн, тере да ꙋчнннте нправꙋ по прадꙋ, по законꙋ ѡвомꙋѕн нашемꙋ члкꙋ, како да нмъ се плата дꙋгове, що нма тꙋıа ꙋ члцн мнлостн вашон; ере добре да ѕна ваша мнлостъ, ере ако не н кете плататн, а гво-мн ке ꙋѕетн ѡвдꙋе ѿ людїе вашон мнлостн, тере ке плататн Тꙋрцє, тере не ке ѡставнтн гво-мн члка гва-мн, ꙋ пагꙋбꙋ да бꙋде. Н бъ вн велнтъ. Пн ꙋ Пнте мца аꙋг . кз.

† Іѡ Басараб воевод, мнлостїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прнıателе, сꙋдцꙋ н . вı .-тн пꙋрграро ѿ Брашоꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstiţĭ, bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și despre acésta vĕ daŭ de știre Graţiosităţiĭ vóstre, în privinţa afacereĭ unuĭ om al nostru, anume Dobromir din Dlăgopole (Câmpulung), căcĭ ĭată cum noĭ am scos pe Turciĭ negustorĭ carĭ aŭ fost în Câmpulung, așa eĭ aŭ avut datoriĭ la omul nostru maĭ sus ḑis Dobromir; și când acuma, apoĭ Turciĭ l-aŭ tras pe omul nostru Dobromir pentru datoriile ce el este dator, ĭar Dobromir are ĭarășĭ datoriĭ acolo la ómenĭ de aĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Pentru aceea vĕ rugăm pe Graţiositatea vóstră, ca să faceţĭ bine, pentru ca să întocmiţĭ ispravă după dreptate, după lege, acestuĭ om al nostru, cum ca să-ĭ plătéscă datoriile, ce le are acolo la ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Și încă sa șciţĭ bine Graţiositatea vóstră, că dacă nu-ĭ veţĭ plăti, apoĭ domnia mea voiŭ luà aicĭ de la ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre, și voiŭ plăti Turcilor, și nu voiŭ lăsà domnia mea pe omul domnieĭ mele ca să fie în pagubă. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Piteștĭ, luna Aŭgust 27.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 266.

Négoe Basarab către Brașovenĭ plângêndu-se că dênșiĭ aŭ ridicat glótă și óste asupra Ţăriĭ-Româneșcĭ și ĭ-a omorît ómeniĭ chĭar în mijlocul târguluĭ în Brașov; pentru aceĭa se va porni și el în contră-le și va pustii ţara Bârseĭ așa în cât să nu i se maĭ cunóscă nicĭ locul. Le trimite în solie pe Alexi.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 65. Pecetia în dos.

† Мнлостїю бжїею Іѡ Басараба воевода н гнь влакн, пнше гво-мн нашн бланн сꙋседо н добрн прїıатело, сꙋдцꙋ н . вı .-тн пꙋрграро ѿ Брашоꙋ, много ѕравне прнноснм гвꙋ-вн. Н по

си дава ꙋ знаніе гвꙋ-ви, поне до сѫда-мо знали, ере смо имали ми съ гвꙋ-ви и члци гва-ви ѡни сꙋ имали зако и прав'дꙋ ѿ гво-ми, а сѫда незна, како сте промислали ваше гптвꙋ, тере не хоісете ми, а нꙋ сте почели раз'мирицꙋ и подинꙋсте глотꙋ и воискꙋ, тере сте пошли на землю и на члци и землю и слꙋзе гва-ми како да и ꙋбиете; а пото ѡни сꙋ дош'ли слꙋзи и члци тꙋꙗ ꙋ Брашо ꙋ гра висотѣ кралеве, да кꙋпе гвꙋ-ми що ке тревовати, а ви сте паки послали ваши члци и съ ваше поꙋченіе и ꙋ грꙋдꙋ гнꙋ-ни висоте кралеве, како да ми ꙋбие члци, и еднога намес'то сре тръ ѡни га сꙋ ꙋбили, а дрꙋзи едва сꙋ ꙋтек'ли. Тогаи ра ви добре знате, ере ниед'но работꙋ не имате съ землю гва-ми, ни гво-ми съ ваше землю, и гво-ми или члци гвꙋ-ми, кои зло сꙋ ꙋчинили чако гва-ви, тере сте погосте и члци гва-ми, ѡни се ꙋбише мегю вами. Сего ра ви сказꙋю гво-ми, поне ми бимо били любили ми и прадꙋ, не бимо любили раз'мирне, а ви не хоісете ми, а нꙋ сте почели размиріе: и наши сиромаси ѡни се ꙋбию и сече и ве сꙋда и ве зако. Тогаи ра ако сте почели разм'ирне, а ви ѿ сѫда на пре да се пазите и таюи да знате, ере ке ꙋчинити землю Бръсе, тере се неке ни мето поз'нати, поне гво-ми знаши, ере има ми ѿ висоти гна-ни кралеве, а ѿ ва ꙋ свако дова има рамиріе, и ꙋ сиꙗ зина времена ꙋ поса сиромаси да дръжимо; ѿ сѫда на пре тои не може бити; а нꙋ да се пазите, поне и гво-ми еще ви чека [ере] не било тое ве ваше з'наніе, що сꙋ се ꙋбили теи наши члци мегю вами а ви да наите те[ре . . .] та да и педешете по законꙋ, али пре нашега члка. А ако ли и некете пеп'сати, [иꙋ отъ се]да на пре да се пазите. И варе елика изрече нашега члка Алесе, верꙋите, ере сꙋ [на ре] истинни. И бъ ви весели.

† Іѡ Бара воев, [милатіа] бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши добри прїꙗтело и близии сꙋседо, сꙋцꙋ и . ві .-ти пꙋгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basaraba voevoda și domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noștri vecinĭ de aprópe și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarı din Brașov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea, dau în șcire domnieĭ vóstre, că până acum am șciut, că am avut pace cu domnia vóstră, și ómeniĭ domnieĭ vóstre, eĭ aŭ avut lege și dreptate de la domnia mea. Iar acum nu șciŭ, cum v'ațĭ gândit domnia vóstră, că nu voițĭ pace, ci ațĭ început răzmirița și ațĭ ridicat glótă și óste, și ațĭ mers asupra țăriĭ și asupra ómenilor și asupra pământuluĭ și slugilor domnieĭ mele, cum ca să-ĭ omorîțĭ. Iar apoĭ, eĭ, aŭ venit slugile și ómeniĭ domnieĭ mele acolo la Brașov, în cetatea înnălțimeĭ craĭuluĭ, ca să cumpere domnieĭ mele cele ce va fi de trebuință, ĭar voĭ ĭarășĭ ațı trimis pe ómeniĭ voștri și cu învĕțătura vóstră și în cetatea domnuluĭ nostru înnălțimeĭ craıuluı, ca să-mĭ omóre ómeniĭ, și pe unul pe loc în mijlocul târguluĭ eĭ l-aŭ omorît; ıar

ceilalţı abıa au scapat cu fuga. Drept aceea voĭ bine să şciţĭ, că nicĭ-o trébă n'aveţĭ cu ţara domnieĭ mele, nicĭ domnia mea cu a vóstră ţară, şi domnia mea saŭ ómenii domnieĭ mele carĭ răŭ aŭ făcut ómenilor domnieĭ vóstre, fiind-că v'aţĭ ridicat, şi ómenii domnieĭ mele, eĭ aŭ fost omorîţĭ în mijlocul vostru. Drept aceea vĕ spuiu domnia mea: noĭ am fi ĭubit pacea şi dreptatea, nu am fi ĭubit răzmiriţa, ĭar voı nu voiţĭ pacea, ci aţĭ început răzmiriţa, şi supuşiĭ noştri, eĭ se omóră şi se taĭe şi fără judecată şi fără lege; pentru acésta dacă aţĭ început răzmiriţa, apoĭ voĭ d'aci înnainte să vĕ păziţĭ, şi aşa şi să şciţĭ, că eŭ voiŭ face ţara Bârseĭ aşa că nu i se va cunóşce nicĭ locul. Căcĭ domnia mea şciind că am pace de la înnălţimea domnuluĭ nostru craĭul, ĭar de la voĭ în orĭ-ce timp avem răzmiriţe, şi în aceste vremurı de ĭarnă trebue să ţinem pe supuşĭ la posadă (în tabără), de-acum înnainte asta nu póte fi, ci să vĕ păziţĭ, căcĭ şi domnia mea încă vĕ aştept, că nu a fost aceea fară şcirea vóstră, că s'aŭ omorît aceĭ ómenĭ aĭ noştri în mijlocul vostru; ĭar voĭ să găsiţĭ pe [omorîtorĭ] şi să-ĭ pedepsiţĭ după lege, dar înnaintea omuluĭ nostru. Iar dacă nu îĭ veţĭ pedepsi, apoĭ atuncĭ d'aci înnainte să vĕ păziţĭ. Şi vare câte va spune omul nostru Alexe, să credeţĭ, căcĭ sunt [vorbele nóstre] adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

† Iω Basaraba voevoda, [cu mila] luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 267.

Négoe Basarab scrie Braşovenilor că a convenit întru tóte cele spuse prin soliĭ lor Hanîş şi Gĭurgĭu, afară de punctul ca neguţĕtoriĭ braşovenĭ să vênḑă marfă prin tóte tîrgurile şi oraşele din ţară şi să cumpere peşte pe la gârle, ca şi neguţĕtoriĭ din Ţara-Românéscă, afară numaĭ de casul décă şi Braşoveniĭ vor îngădui acéstă libertate neguţĕtorilor românĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 34. Pecetia în dos.

† Іѡ Басараб воевода, бжїею млстию гнь влакои ѕемли, пишемо много ѕдравие съ любовию приносим нашим чтитим и добрим прїятелом и ближним суседим, судцу и .ві.-тим пургаром ѿ Брашев. И по сих давам ꙋ ѕнание вашои млсти: речи избрани, що сте ваша млсти нам послали ѿ своє вашои млсти и ѿ стари ѕемлю Брьсев по вернии и почтении болери вашои млсти, на име жꙋпан Ханж и жꙋпан Џюрџю, а ѡни све по редꙋ нам възвестише, и ми всє по редꙋ речи вашои млсти разꙋмехомо; и що є би похтѣло вашои млсти, ми ѿ све дадомо ꙋтжмите се съ ваша млсти, тжмо що не могомо присѣгати ѕа работꙋ кꙋпце и трьговце, поне хотѣли сте, ваша млсти, како да ходили и вашои млсти, тере да продава кꙋплю по сваке трьгове и по вароше, колико сꙋ ꙋ нашои ѕемлю, и да кꙋпи риб по грьла, ꙗко и наши кꙋпци, а ми тои не можимо ꙋчинити, поне

съмотрите и ваша млти добре, ако че слоботи кꙋци вашои млти, да кꙋпи и да продава по наши вароше, а наши сиромаси и кꙋци како се хте хранити, и рибꙋ ком хте продавати, и како си хте стежити, да си плаща ѿдадꙋ гва-ми? Тако да знате ва млти, ере смо присѣгали съ наши болѣри и съ-ве гва-ми, како да сꙋ воиници кꙋци вашои млти, да продава на сто гва-ми, ꙋ Трьговище и ꙋ Трьшо и ꙋ Дльгопо, али да продава наши члко съ дино, а по дрꙋге трьгове да не ходи. А ако хокете, ваша млти, слоботи наши кꙋци, да кꙋпи и да продава по землю висоте крале по-свꙋде, и ꙋ Ѡради и ꙋ Клю и ꙋ Тимика и ꙋ Ржно и ꙋ землю Брьсе, а ми еще кемо слободити лю вашои млти по-свꙋде ꙋ нашои землю, да сꙋ воиници пр(р)одовати и кꙋповати ꙋ нашои землю, али смо говорили сии рчи и сь вишерени болѣри вашои млти, а ѡни реко, ере несте ѿкинꙋли, ваша млти, съве за ѡвои работꙋ, тако не смѣ присѣгати съ нами бе знаниа вашои млти. Сего ра, ваша млти, съветоваите добре; тако аще хощете слоботи наши кꙋци, да кꙋпи и да продава по-свꙋде ꙋ вашои землю, а ми е кемо слоботи кꙋци вашои млти. Тако варе како чете слоботи и сьветоватї, а ваша млти да посилате еди члкь лгь, тере да ꙋчини книгꙋ за верꙋ и съ заклинание, ꙗко сꙋ и дрꙋзи гпри прѣже на виши. И елика изрече потени и верни вишеречени болѣри вашои млти ѿ на къ ваша млти, верꙋете, поне сꙋ наши истинни рѣчи. И бь ви весели, ваша млти, ами.

† Iѡ Бара вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїатени и блини сꙋседи, сꙋцꙋ и .вı. пꙋгари ѿ Брашо.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn al Țăreĭ-Românescĭ, scriem multă sănătate, cu dragoste aducem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov. Și după acestea, dăm de șcire Grațiosităţiĭ vóstre: vorbele alese, ce Grațiositatea vóstră ne-ațĭ trimis nouĕ de la sfatul Grațiosităţiĭ vóstre și de la bĕtrâniĭ țăriĭ Bârseĭ, prin credincĭoșiĭ și cinstițiĭ boerĭ aĭ Grațiosităţiĭ vóstre, pe nume jupânul Hanîș și jupânul Gıurgĭu, ĭar eĭ tóte pe rând ne-aŭ comunicat, și noĭ tóte pe rând vorbele Grațiosităţiĭ vóstre am înțeles. Și ceea ce a fost poftit Grațiositatea vóstră, noĭ despre tóte am dat, ca să ne întocmim cu Grațiositatea vóstră, numaĭ că nu ne-am putut ajunge în privința negustorilor și târgurilor, căcĭ ațĭ voit Grațiositatea vóstră, ca să umble și ómeniĭ Grațiosităţiĭ vóstre să cumpere și să vêndă marfă prin tóte târgurile și orașele câte sunt în țara nóstră; și să cumpere peșce pe la gârle, ca și negustoriĭ noștri. Iar noĭ acésta nu putem face, pentru că vedețĭ și Grațiositatea vóstră bine: dacă vom slobodi negustorilor Grațiosităţiĭ vóstre ca să cumpere și să vêndă prin orașele nóstre, atuncĭ supușiĭ și negustoriĭ noștri cum se vor hrăni, și peșcele cuĭ îl vor vinde, și cum îșĭ vor agonisi ca sa plătéscă dăjdiile domnieĭ mele? Așa să șcițĭ Grațiositatea vóstră, că noĭ am întocmit cu boeriĭ noștri și cu sfatul domnieĭ mele, cum ca să

fie volnicĭ negustoriĭ Graţiosităţiĭ vóstre să vên̦dă în scaunul domnieĭ mele, în Târgovişte, şi la Târgşor şi la Dlăgopole (Câmpulung), dar să vên̦dă ómenilor noştri cu ridicata, ĭar prin alte târgurĭ să nu umble. Iar dacă voiţĭ Graţiositatea vóstră sa slobod̦iţĭ negustoriĭ noştri ca să cumpere şi să vên̦dă prin ţara înnălţimeĭ craĭuluĭ pretutindenĭ, şi la Oradea, şi la Cluj, şi la Temişóra, şi în Rîjnov, şi în ţara Bârseĭ, apoĭ noĭ încă vom slobod̦i pe ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre, pretutindenĭ în ţara nóstră să fie volnicĭ a vinde şi a cumpĕra în ţara nóstră. Dar noĭ am vorbit aceste vorbe şi cu sus numiţiĭ boerĭ aĭ Graţiosităţiĭ vóstre, şi eĭ aŭ spus că Graţiositatea vóstră nu aţĭ avut sfat în afacerea acésta, ast-fel nu aŭ îndrăznit să se ajungă cu noĭ fară şcirea Graţiosităţiĭ vóstre. Pentru acésta, Graţiositatea vóstră, sfătuiţi-vĕ bine, şi dacă voiţĭ a slobod̦i negustorilor noştri, ca să cumpere şi să vên̦dă pretutindenĭ în ţara vóstră, atuncĭ noĭ încă vom slobod̦i negustorilor Graţiosităţiĭ vóstre. Ast-fel, cum veţĭ slobod̦i şi vĕ veţĭ sfătui, apoĭ Graţiositatea vóstră, să trimiteţĭ pe un om isteţ, ca să facem carte de credinţă şi cu jurămênt, precum aŭ făcut şi alţĭ domnitorĭ, foştĭ înnainte de noĭ. Şi câte vor spune cinstiţiĭ şi credincĭoşiĭ, maĭ sus d̦işiĭ boerĭ aĭ Graţiosităţiĭ vóstre de la noĭ către Graţiositatea vóstră, credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumned̦eŭ să vĕ bucure pe Graţiositatea vóstră, amin.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumned̦eŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de apróape vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 268.

August 8. Négoe Basarab către Sibienĭ în privinţa meşteruluĭ Hanîş, dacă îl ĭaŭ pe garanţie pentru o lucrare ce dedesę meşteruluĭ şi pe care acesta o lăsase neisprăvită.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃їею Ї҆ѡ Басара҃ воиво҃ и гн҃ъ влаки. Пишемо чтнти нашн и добрии прїателн, сѫцѹ и бѹргжмеще и тн .вı. пѹргаро ѿ Сибию, мно зравїе. И по сн дава ѹ знанїе вашои млтн, поне прге сїа доба, а гво-мн дадо много имане вк рѹкѹ члвкѹ вашои млтн, Ханжшѹ манисторѹ, да работаю гва-мн, а гво-ми да мѹ платн; а ѿ мн ѹзе иманїе тако ѿ нище работа, а ѿ нн не работаше, анѹ ѡ донесн расхабена и неготова. Тако гво-ми га ѹхвати, тако ни ено неволю не има ко гво-ми, анѹ сетн ѹ питне и ѹ ıатию и просими иманїю гва-ми, да прїидѹ тѹıа да ѡ работае и да съвръши, а гво-ми ѹ то невѣрѹе его, анѹ тѹıа сѫ посла гво-ми до вашои млтн, тере праша вашои млтн, ако четн ѹзети по главе вашои млтн иманїе гва-ми и Ханж мансто и ѹложикете ещи на нега, тако на поко, а гво-ми да проси ѿ вашои млтн. А вашои млтн пошлити книгѹ и исправѹ до гво-ми, а гво-ми да га ѡсло мо. Тою дава ѹ знанїе гва-ми вашои млтн. И да мн пошлнте

книгꙋ съ печатю съвѣто, да ѡ дръжи гва-ми, дори ке ми доити иманіа на рꙋкꙋ гва-ми. И бь да ви вели вашои мати, амн. Пи аѵ .и. д. И елика ви изрече нашега слꙋга Кждре, дага вѣрꙋите, поне сꙋ на ре истине.[1]

† Іѡ Бара вѡев, матіа бжі[а] гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри пріꙗтели, сꙋцꙋ и бꙋгжмеще и ти .ві. пръгаро ѿ Сибию.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Basarab voevod și domn român. Scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și burgăr-meșteruluĭ și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate. Și după acestea daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că înnainte de acéstă vreme, apoĭ domnia mea am dat multă marfă în mâna omuluĭ Grațiosităţiĭ vóstre, luĭ Hanîș maistor, ca să-mĭ lucreze domnieĭ mele, ĭar domnia mea să-ĭ plătesc; dar el mĭ-a luat marfa, așa că nicĭ n'a lucrat-o, dar nicĭ nu o lucréză, ci mĭ-a adus-o stricată și neisprăvită. Așa, domnia mea l'am prins, ast-fel că nicĭ-o nevoĭe nu duce la domnia mea, ci șéde la bĕutură și mâncare și-mĭ cere marfa domnieĭ mele, să mérgă acolo ca s'o lucreze și s'o sfîrșéscă; dar domnia mea întru acésta nu'l cred, ci am trimis domnia mea acolo la Grațiositatea vóstră și vĕ întreb pe Grațiositatea vóstră, dacă voițĭ a luà pe séma Grațiosităţiĭ vóstre marfa domnieĭ mele și pe maistorul Hanîș și-mĭ vețĭ da chezășie pentru el, ast-fel (va fi) în pace, ĭar domnia mea să cer (marfa) de la Grațiositatea vóstră. Dar Grațiositatea vóstră trimitețĭ-mĭ carte și ispravă la domnia mea, ĭar domnia mea să-l liberez. Acésta dă de șcire domnia mea Grațiosităţiĭ vóstre. Și să-mĭ trimitețĭ cartea cu pecetia sfatuluĭ, s'o țin domnia mea pênĕ ce'mĭ va veni marfa la mâna domnieĭ mele. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure pe Grațiositatea vóstră, amin. Scris August a 8a ḍi. Și orĭ-câte vĕ va spune sluga nóstră Cândreș, să-l credețĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate.

† Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și burgăr-meșteruluı și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

No. 269.

Februarie 2. Négoe Basarab către Sibienĭ ca să facă dreptate luĭ Dumitru din Bucureșcĭ pentru marfa ce a avut-o la Brașov zălojită și pecetluită.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Матіѡ бжіѡ Іѡ Басараба воевода и гнь земли ѵггровлахіискои. Пишемо наши добри ротеле и приꙗтеле, пръгамещерꙋ Сибиискои и сꙋцѵ кралевѵ и дванадесете пръгаро, много здравіе. И по се дава ꙋ знаніе вашем гвꙋ за Димитра ѿ Бѵкѵрещи ѿ гра: и

[1] Frasa din urmă e scrisă cu cernélă maĭ rădĕcinie, dar de aceeașĭ mână.

преде съ писа гвꙋ-ви ꙁа нега, има е ѵ единега ꙁде добитъ свои положе и ꙁапечате, гаꙁда е раскинѵ печа и ѡꙁи добитъ е кетова, съда мѵ неплаща негово, доходи е и многащи, и доста кечи е кетова ꙁа тои; едно мѵ е платено, а дрѵго не платено; моли ваше гво, ѵчинетемꙋ правдꙋ, да се нетика толико и многащи, ере е члкь сирома та ще темен да се храни, тако гледаи ваше гво. Кѫда нещете гво-ви ꙋчини правдꙋ сиромахо наше и [гво-]мі ваше, како те се храни сиромаси мегю ѡвеми двема ꙁелıама? Ꙁа тои, ви моли ꙁа Димитра, ере ми е вема члкь добръ, да га не ѡтавите ꙋ пагꙋбе и да га веке неꙁамѵчите. И бь ви весели. ф .в.

† Іѡ Бара вѡев, матıа бжıа гнь.

Adresa în dos: † Добріи наши приıателе, пръгамещерѵ и сꙋцѵ кралевѵ и пръгаро .ві. Сибиски.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Basarab voevod şi domn al ţĕriĭ Ungrovlahice. Scriem la aĭ noştri bunĭ părinţĭ şi prietenĭ, părgar-meşteruluĭ sibian şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pârgarĭ, multă sănătate. Şi după aceea daŭ de şcire domnieĭ vóstre pentru Dimitru din cetatea Bucureşcĭ: şi maĭ înnainte v'am scris domnieĭ vóstre pentru el; a avut la cineva acolo marfa sa zălogită şi pecetluită; gazda ĭ-a rupt pecetea şi a cheltuit acéstă marfă; acum nu ĭ-o plăteşce luĭ; a fost venit de multe orĭ şi destuĭ banĭ a cheltuit pentru acésta; una-ĭ este plătită, ĭar ceailaltă nu-ĭ este plătită. Vĕ rog pe domnia vóstră, faceţi-ĭ dreptate, să nu maĭ umble atât de mult, căcĭ este om sărac şi trebue şi el să se hrănéscă; aşa să vaḍă (caute) domnia vóstră. Când nu aţĭ voi domnia vóstră să faceţĭ dreptate supuşilor noştri şi domnia mea alor voştri, cum aŭ să se hrănéscă supuşiĭ între aceste douĕ ţĕrĭ? Pentru aceea, vĕ rog pentru Dimitru, că-mĭ este om fórte bun, să nu-l lăsaţĭ în pagubă şi să nu-l maĭ munciţĭ. Şi Dumneḍeŭ să vĕ bucure. Fevruarie în 2.

† Iω Basarab voevod, din mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ, părgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pârgarĭ Sibienĭ.

No. 270.

Négoe Basarab trimite Braşovenilor veştĭ despre întâmplările din Turcia.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia in dos.

† Матію бжією Іѡ Бара воивода и гнь. Пише гво-ми наши чтити и добри пріıатело, пꙋгамеще и сꙋцꙋ кралевꙋ и .ві.-ти пꙋгаро ѿ Сибию, много ꙁравіе приноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ ꙁнаніе гвꙋ-ві: що ми сте послали и порꙋчилъ гво-ми, добре ви сь раꙁꙋме ꙁара гна-ни висотѣ кралѣве, и ꙁара воивода Ердескога, ере бжіе хотѣніе есꙋ живи и ꙁрави. По то пакы ми сте порꙋчили гвꙋ-ви, ꙁара гла ѿ тꙋске стране, а гвꙋ-ви да ꙁнате колико смо могли наити и ѿ колико ꙁнаемо; а ми ꙁнамо: ере тꙋски црь ѿ се е врати ꙋ свою

ꙁемлю, тере є на мѣто цю се ꙁове Амасїе, и колико раꙁбрамо, а ѿ не ке дойти до пролѣе. А паки дрꙋго, кѫда сꙋ се ꙋбили, а ѡни каꙁоваше, ере є победи тꙋрски црь на Софїе, а смрть ѡна є била ꙋ тꙋркꙋ воискꙋ, тако и ини каꙁоваше, али съ истино неꙁнамо. А ꙁара поклиса гва-ви, да ꙁна гвꙋ-ви, ере є посла и нашега, єдиога прькълаба сь ѡни, али неможемо ницꙗ съ истино како сꙋ, живи сꙋ, или како сꙋ? аиꙋ смо послали наши члци до тꙋрскога цра, тако варе кои вѣсти ни ке донести, а ми кемо послати и дати ꙋ ꙁнание гнꙋ-ни кралеве висоте, и воиводе Ардѣскомꙋ, и гва-ви. И бꙋ весели гвꙋ-ви.

† Їѡ Басараба воевда, мл҃тїа бж҃їа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити братиꙗ и добри прїатело, пꙋргамеще и сꙋдцꙋ кралевꙋ и .ві.-ти пꙋгаро ѿ Сибию.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Basarab voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, burgăr-meşteruluĭ şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire domnieĭ vóstre: ce mĭ-aţĭ trimis şi recomandat domnieĭ mele, bine v'am înţeles pentru domnul nostru măritul craiŭ şi pentru voevodul ardelenesc, că prin voĭa luĭ Dumneḑeŭ sunt în viaţă şi sănătoşĭ. După aceea ĭarăşĭ mĭ-aţĭ recomandat domnia vóstră, pentru svonul din părţile turceştĭ, ĭar domnia vóstră să şciţĭ pe cât am putut aflà şi din cât şcim: dóră şcim că împĕratul turcesc, el s'a întors în ţara sa, şi este pe locul ce se chĭamă Amasie; şi pe cât am înţeles, acesta n'are să vină până în primăvară. Iar de alta, când s'aŭ lovit, spun uniĭ, că aŭ fugit împĕratul turcesc dincolo de Sofia, şi mórte a fost în óstea turcéscă; ast-fel ne spun uniĭ; dar cu adevĕr nu şcim. Iar pentru soliĭ domnieĭ vóstre, să şciţĭ domnia vóstră, că am trimis şi pe al nostru, un pârcălab cu dênşiĭ, dar nu putem (şci) nimica cu adevĕr cum sunt, în viaţă sunt, saŭ cum sunt.. Ci am trimis ómeniĭ noştri la împĕratul turcesc, aşa că orĭ-ce veste ne vor aduce, noĭ o vom trimite şi dà în şcire domnuluĭ nostru mărituluĭ craiŭ şi voevoduluĭ ardelenesc şi domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

† Iω Basarab voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, burgăr-meşteruluĭ şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

No. 271.

1517, Martie 17. Carte de credinţă a luĭ Basarab voevod cu Ludovic, regele Ungarieĭ, şi privilegiile vamale acordate neguţĕtorilor Braşovenĭ.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 781. Pecetia atîrnată.

† Въ Хрⷭ҇а Бга благовѣрни и благочестиви и христолюбиви и самодръжавни въсои ꙁемли влакои, Їѡ Басарабъ воевода бжїею млтїю гнъ, ꙁнаменито чинимо въсе владателие, поне гво-ми и болѣре

гв҃а-ми, велици и мали, елици се ѡбретае въ ꙁемли гв҃а-ми, а ми ȣчинимо ꙁде ȣ сию книгȣ ꙁаклинание на верȣ, како да бȣмо гнȣ-ни висоте Лае кралю верни и истини и съ право слȣбо іако сȣ били и дрȣꙁи гпре преже на бивши, ѡ деди и ѿ преде наши, понеже гнȣ-ми висоте Лае кра ȣтврьди ме е на ꙁемлю гва-ми и ѿ све ȣчини ми е прадȣ и верȣ. Сего ра и гво-ми съ болѣре гва-ми, а ми се поклонимо по стое корȣне како да бȣмо висоте кралевȣ верни и истини, и такогере и кои сȣ наши блини сȣсе Брашовѣни и старе ꙁемло Бръсе; а ми съ нимиже да живȣемо и да имамо прадȣ и любо мегю нами. А конте бити врамаси гнȣ-ни висоте Лаешȣ кралю и Брашовѣно и старе ꙁемло Бръсе, а ѡни такогере да сȣ и на врамаси, а съ прїателї прїатели да бȣмо и ми. А аще се слȣчи кои сȣ погани и врамаси стои кртъ и стои корȣне тере въсхоте да минȣ преко планине, къ Ȣгръске стране, да плени, а гво-ми и съ болѣре гва-ми и съ сва ꙁемлѣ ако ни се свиди, ере можемо стоіати прѣ ними да и ꙁа пртимо, а ми да стоимо да и ꙁа пртимо; а ако ли кемо видѣти ере не можемо пре ними стоіати, а ми да давамо ȣ ꙁнаніе гнȣ-ни висоте кралевȣ и Брашовѣно и ꙁемлю Бръсевȣ. И паки ꙁа работȣ кȣце, кои те доити съ кȣплю ѿ Браше или ѿ ꙁемли Бръсевȣ, а гво-ми паки потавлѣе верȣ и ꙁаклинаніе, како кои че бити пра члкъ и хо ке на прави пȣ, а ѡ да тръгова съ члци гва-ми ȣ рвома съ дино и да плаща правинȣ що мȣ е вама, како сȣ платили и при дрȣ гпре преже на бивши; а гво-ми дрȣго вамȣ нова да и не поставлѣ и дрȣ ꙁако да и не подине, али да тръгова и деже е сто гва-ми ȣ Тръговище и ȣ Длъгополе и ȣ Тръшо, на теꙁи вишеречене три стола да тръгова Брашовѣни и стари Бръсеви, али да Ȣцени ȣ рвома съ дино съ члци гва-ми, а по дрȣге вароше да не сȣ слобони ходити съ кȣплю никȣде; а кои-те бити дрȣꙁи члци тере съ прадо и на пȣ пра не хте ходити, а ѡни да се сȣди по ꙁаконȣ бжїи и да се педеше къждо въ свои-си дело. И ꙁа въсе сии вишеречени присѣги клетвȣ и верȣ поставлѣемо, како да бȣмо истини и прави и верни гнȣ-ни висоте кралевȣ и стои корȣне и кои сȣ наши блини сȣседи Брашовѣно и стари ꙁемлиѡ Бръсе, како били и дрȣꙁи гпре преже на бивши; и ꙁаклемо се на га ба сътворшаго нбо и ꙁемлѣ и на пртие его бгȣмтри и на сти апли и на стое еуліе и на въси сти, али не тъчию гво-ми ꙁаклинае и верȣ потавлѣе, нж ꙁа едно съ съвѣтници гва-ми, жȣпа Барбȣ ба кралескомȣ, и жȣпа Калотъ велики двони, и жȣпа Хръва велики логофе, и жȣпа Димитръ вилики витиарни, и на верȣ въсе болѣро гва-ми, велици и мали. И ꙁа великȣ верȣ що потавлѣ гво-ми поставиѡ съ гво-ми хрисовȣ блакои ꙁемло и печати болѣро гва-ми ꙁа-ра да стои непотъкновенно съ верȣ. Пи мца мртиа .ꙁї. д, в лѣ ꙁке.

ІС ХС НІ КА Іѡ Бсра вѡев, (L.S.) матїа бжїа гнь.

† Intru Christos Dumneḑeŭ binecredincĭosul şi blagocestivul şi de Christos ĭubitorul şi de sine stăpânitorul a tótă Ţara-Românéscă, Iω Basarab voevoda, cu

mila luĭ Dumnedeŭ domn, facem cunoscut tutulor ocîrmuitorilor, că domnia mea şi boeriĭ domnieĭ mele, marĭ şi micĭ, câţĭ se află în ţara domnieĭ mele, ĭată noĭ am făcut aci, prin acéstă carte, jurămênt pe credinţă, cum ca să fim domnuluĭ nostru înălţimeĭ Laĭoş craĭuluĭ credincĭoşĭ şi drepţĭ şi cu dréptă slujbă, precum aŭ fost şi alţĭ domnitorĭ, foştĭ maĭ înnainte de noĭ, dintre moşiĭ şi strĕmoşiĭ noştri; căcĭ domnul meŭ înălţimea Laĭoş craĭul m'a întărit în ţara domnieĭ mele şi întru tóte mĭ-a făcut mie dreptate şi credinţă. Pentru acésta şi domnia mea, cu boeriĭ domnieĭ mele, apoĭ noĭ ne plecăm sub sfânta corónă, precum ca să fim înnălţimeĭ crăeşcĭ credincĭoşĭ şi drepţĭ, şi aşijderea şi celor ce sunt apropiaţiĭ noştri vecinĭ, Braşovenilor, şi vecheĭ ţĕrĭ Bârseşcĭ, ĭar noĭ cu eĭ să trăim şi să avem dreptate şi dragoste între noĭ. Iar aceĭa carĭ vor fi vrăjmaşĭ domnuluĭ nostru înnălţimeĭ Laĭoş craĭuluĭ şi Braşovenilor şi vecheĭ ţĕrĭ Bârseşcĭ, apoĭ aceĭa, aşijderea, să fie şi nouĕ vrăjmaşĭ; ĭar cu prieteniĭ prietenĭ să fim şi noĭ. Iar dacă s'ar întêmplà, ca aceia, carĭ sunt păgânĭ şi vrăjmaşĭ sfinteĭ crucĭ şi sfinteĭ coróne şi ar voi să trécă peste plaĭurĭ spre părţile ungureşcĭ, ca să prade, apoĭ domnia mea şi cu boeriĭ domnieĭ mele şi cu tótă ţara, dacă ni se va părea că putem sta înnaintea lor, ca să-ĭ oprim, apoĭ noĭ să stăm, ca să-ĭ oprim; ĭar dacă vom vedea că nu putem sta înnaintea lor, apoĭ noĭ să dăm de şcire domnuluĭ nostru înnălţimeĭ crăeşcĭ şi Braşovenilor şi ţariĭ Bârseşcĭ. Şi ĭarăşĭ, pentru afacerea neguţătorilor cariĭ vor veni cu marfă de la Braşov saŭ din ţara Bârseĭ, apoĭ domnia mea ĭarăşĭ punem credinţă şi jurămênt, cum că cine va fi om drept şi va umblà pe calea dréptă, apoĭ acela să neguţătoréscă cu ómeniĭ domnieĭ mele cu bucata şi ridicata, şi să plătéscă drépta, ce-ĭ este luĭ, vamă. precum eĭ aŭ plătit şi în timpul altor domnitorĭ, foştĭ maĭ înnainte de noĭ; ĭar domnia mea altă vamă nouă lor să nu le punem, şi altă lege lor să nu rânduim; ci să neguţătoréscă unde este scaunul domnieĭ mele în Târgovişte, şi în Dlagopole (Câmpulung) şi în Târgşor, în aceste maĭ sus dise treĭ scaune să neguţatorésca Braşoveniĭ şi bĕtrâniĭ Bârsenĭ; dară să tocméscă cu bucata şi ridicata cu ómeniĭ domnieĭ mele, ĭar prin alte oraşe să nu fie slobodĭ să umble cu marfă, nicăerĭ. Iar dacă vor fi alţĭ ómenĭ, şi cu dreptate şi pe cale dréptă nu vor umblà, apoĭ aceştia să fie judecaţĭ după legea dumnedeĭască şi să se pedepsésca fie-care după fapta sa. Şi pentru tóte aceste maĭ sus dise jurăminte punem credinţă şi blestem, cum că vom fi adevĕraţĭ şi drepţĭ şi credincĭoşĭ domnuluĭ nostru înnălţimeĭ crăeşcı şi sfinteĭ coróne şi celor ce sunt aprópe aĭ noştri vecinĭ, Braşovenilor, şi vechiĭ ţĕrĭ Bârseşcĭ, precum aŭ fost şi alţĭ domnitorĭ, foştĭ maĭ înnainte de noĭ; şi ne jurăm pe domnul Dumnedeŭ, carele a făcut cerul şi pămêntul, şi pe prea-curata luĭ maĭcă a luĭ Dumnedeŭ şi pre sfinţiĭ apostolĭ şi pe sfinta evanghelie, şi pre toţĭ sfinţiĭ. Dară nu numaĭ domnia mea jurăm şi credinţă punem, ci d'împreună cu sfetniciĭ domnieĭ mele: jupân Barbu

banul craïovenesc, și jupân Calotă marele vornic, și jupân Hărvat marele logofĕt, și jupân Dumitru marele vistiarnic, și pe credința tutulor boerilor domnieĭ mele, marĭ și micĭ. Și pentru marea credință ce punem domnia mea, am pus domnia mea crisovul Țăriĭ Româneșcĭ și pecețile boerilor domnieĭ mele, pentru ca să stea neclintit, cu credință. Scris în luna Martie 17 ḑile, în anul 7025.

† Iisus Christos, Nica. Iω Basarab voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

XXIV.

Dómna Despina, soția luĭ Négoe vodă Basarab.

No. 272.

Dómna Despina către Brașovenĭ ca să lase în pace pe sluga sa Andriïaș, trimis în missiune la regele Ungarieĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 317. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю гпжа Деспина, пише гво-ми нашим чтитем и добрим прїатели и блини сȣсе, сȣцȣ и .вı.-ти пȣргари ѿ Брашев, много ӡравїе прїноси ваше млти. И по си ведомо да е вашим млти, поне чю гво-ми, ере сте ӡапретили ваше млти тȣи ȣ Брашев нашега слȣга Адрїаш, тере несте га веровали, ере е послан ѿ наше гвȣ. Сего ра, ваше млти, да ӡнанте и да вервȣите, ере га смо послали ȣ величество кралю сь нашими потребними рѣчи, ере кьд ми бѣше Ѳеωдосїе воиво ȣ ӡемлю. Сего ра да има верȣ ѿ-кь ва млти, тере ȣ ми да га ωтавите. И пак що ми сте ваше млти нарȣчели ра работȣ Фȣркȣ, ере ми е ȣӡе Калоть дворник некои свите и не ми е плати, а ваше млти молите бга, да ми прїиде сынь-ми Ѳеωдосїе воиво ӡравȣ, а ми не кемо ωтавити ни един чловкь ваше млте ȣ пагȣбȣ, нȣ све кемо платити(т). И бь ви вели.

Adresa în dos: † Нашим чтитем и добрим прїатели и блини сȣсе, сȣцȣ и .вı.-ти пȣргари ѿ Брашев.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ dómna Despina, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și vecinilor de aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, să vĕ fie cunoscut Grațiosităţiĭ vóstre, fiind-că a auḑit domnia mea, cum că ațĭ oprit Grațiositatea vóstră acolo în Brașov pe sluga nóstră Andriïaș, fiind-că n'ațĭ creḑut că este trimis de la domnia nóstră. Drept aceea, Grațiositatea vóstră, să șcițĭ și să credețĭ, că l-am trimis noĭ către înnălțimea craïul cu vorbele nóstre de trebuință, încă pe când mĭ-a

fost Theodosie voevod în ţară. Drept aceea, el să aĭbă credinţă de către Graţiositatea vóstră, ca să-l lăsaţĭ pe el în pace. Şi ĭarăşĭ ceea-ce mĭ-aţĭ recomandat Graţiositatea vóstră în afacerea luĭ Furcă, că luĭ ĭ-a luat Calotă vornicul nişte svite, şi nu i le-a plătit, apoĭ Graţiositatea vóstră rugaţĭ pe Dumneḑeŭ să-mĭ vie fiul meŭ Theodosie voevod sănătos, ci noĭ nu vom lăsà pe nicĭ un om al Graţiosităţiĭ vóstre în pagubă; ci totul vom plăti. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

XXV.

Theodosie vodă, fiul luĭ Négoe vodă Basarab (1521).

No. 273.

Ianuarie 7. Theodosie vodă trimite Sibienilor în missiune pe egumenul Iosif de la Argiş.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Бж҃нею мл҃тню Iѡ҃ Ѳеѡ҃сне воево҃ н гн҃ь влах҃н. Пншѐмо̇ нашемȣ чтнтн н добрн прнıатело, сȣ҃цȣ кралевȣ н .вı.-тн пръгаро ѿ Снбн, много ꙁ҃равне. Н по сн҃ дава ȣ ꙁнанне́ ваıшон мл҃тъ, поне тȣн смо послалн нашега ѡ҃ца, егȣмена Iѡсн҃ ѿ Ар҃гш, сь наıшнмн нстн-ннмн н потрѣбннмн рѣчн́ до ваша мл҃ть. Сего ра҃ елнка нꙁрече ѿ гво-мн къ ваша мл҃ть, а ваша мл҃ть ѡ вьсе по тж҃кȣ да верȣнте емȣ, поне сȣ рѣчн гва-мн до нстнн. Н бь вн вел҃н. Пн҃ мц҃а ге .ꙁ҃. да.

† Iѡ҃ Ѳеѡ вѡев, мл҃тїа бж҃їа гн҃ь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прнıатело, сȣ҃цȣ крале н .вı.-тн пръгаро ѿ Снбн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Theodosie voevoda şi domn românesc. Scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ crăĭesc şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate. Şi după aceea daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că acolo trimis-am pe al nostru părinte, pe egumenul Iosif de la Argiş, cu ale nóstre adevĕrate şi de trebuinţă cuvinte către Graţiositatea vóstră. Drept aceea orĭ-câte va vorbi de la domnia mea la Graţiositatea vóstră, apoĭ Graţiositatea vóstră întru tóte cu luare-aminte să credeţĭ luĭ, căcĭ sunt vorbele domnieĭ mele pe adevĕrat. Şi Dumneḑeŭ bucure-vĕ. Scris luna Ghenarie a 7[a] ḑi.

† Iω Theodosie voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ crăĭesc şi celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ.

No. 274.

Theodosie vodă arată Braşovenilor cele de curênd întîmplate în ţară de la mórtea tataluĭ sêŭ încóce; cum dênsul a fost silit a se duce la Slatina ca să lupte cu vrăjmaşiĭ sêĭ, lasând la Târgovişte pe dregătoriĭ sêĭ: Radu vornicul şi Boĭcu părcălabul; ĭĭ rógă să alunge pe vrăjmaşĭ din mijlocul lor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 313. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Iѡ Ѳеѡсїе воєвода и гнь, пише гво-мн наше чтнтн братїа н добрн прїателе н блнжнн сѫседе, сѫцѹ н .вı.-тн пѹргаро ѿ Брашє, много здравїе. И по се дава ѹ знанїе вашемѹ млть, ере прегє сїе доба, зна ваша млть, по сьмрьтн ротелю гва-мн, поконога Басараба воевода, те се днже ѡное врама Калѹге н сь хнтленн ѿ земле гва-мн на главѹ гва-мн, а бь даде н млвѹ ротелю гва-мн, Басарабе воево, тере н поставлю по нога гва-мн. А по то єще мн не бн сь толнко, а нѹ па се днже дрѹгн врама н сь татн н сь злотворцн, тере пленн землѣ н сьжегоше ıа бе знанїе црвѹ. Ваша млть зна ере на гопоство е ѿ Тѹрцн, тако како вндє гва-мн, ере се смеше земле, тако вндє, ере ннкако не кю фолоса, а нѹ се дадо па къ Тѹрцн н посла те дадо ѹ знанїе црѹ, тако црь ѹчннн, како сте чюлн гво-вн сь тензн врамашн, тако ме е црь па поставн въ сто ротелю гва-мн. Тоган ра зна ва млть за жнво н за верѹ н закленанїе, що сте нмалн сь роднтелю гва-мн, тако да дрьжете ва млть н сь гва-мн. И па дава ѹ знанїе гва-вн, да вн се не мнн нещо, защо сѫ ѿтнше на ѡное странѹ земле, ѹ Слатнѹ, ере сѫ ѡтнше, зацо е землѣ нзедена ѿ-къ-тамо ѿ тензн врама, како знате ва млть. Сего ра дава ѹ знанїе гва-вн, ере сѫ поставн властелн гва-мн, жѹпа Радѹ дворнн, н Боцко паркала, да пазн сто гва-мн. Тако ва людїе ѿ що н ке бн нсправѹ, а ѡнн да нде на тен властелн гва-мн ѹ Трьговнще те да сн нправн ѿ що н бѹде нправѹ. И да речете гво-вн ваше люде, да ходе въ земле гва-мн по кѹде н хте бнтн волѣ слободнн н мнрнн; н людїе гва-мн такогере въ земле гва-вн. И па еще дава ѹ знанїе гва-вн за ра некон врамашн гва-мн, що сѹ ѹ-мегю ва, тако молн гво-вн, не требѹе вн врама гва-мн мегю ва млть, ере сега кю вндн, како кете дрьжатн верѹ сь гво-мн; молю вн ва млть не требѹе, ере врама гва-мн сѹ н гвѹ-вн, а врамашн гвѹ-вн сѹ н гва-мн. И па що ке нрече на чакь понме (loc lăsat gol) кь ва млть, да върѹете, ере сѹ нашн ре нстнин. И бь вн велнть, амїнь.

† Iѡ Ѳеѡдосїе вѡевда, млстїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Наше братїа н добрн прїателе н блнжнн сѫседн, сѫцѹ н .вı.-тн пѹргаро ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Theodosie voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi d'aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ

din Braşov, multă sănătate. Şi după acésta, daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că înnainte de acest timp, şcie Graţiositatea vóstră, după mórtea părinteluĭ domnieĭ mele, rĕposatuluĭ Basarab voevod, s'a ridicat acel vrăjmaş Călugĕrul şi cu hitleniĭ din ţara domnieĭ mele asupra capuluĭ domnieĭ mele; ĭar Dumnedeŭ a dat, şi rugăcĭunea părinteluĭ domnieĭ mele Basarab voevod, şi-ĭ puseiŭ sub picĭórele domnieĭ mele. Iar după aceea, încă nu-mĭ fu cu atâta destul, ci ĭarăşĭ mi s'aŭ ridicat alţĭ vrăjmaşĭ şi cu hoţĭ şi cu făcĕtorĭ-de-rele, şi aŭ prĕdat ţara şi aŭ ars'o pe dênsa, fără şcirea împĕratuluĭ. Graţiositatea vóstră scie că domnia nóstră este de la Turcĭ; aşa, cum a vĕdut domnia mea, cum că se turbură ţara, ast-fel am vĕdut că mie nicĭ-cum nu-mĭ va fi folos, eŭ m'am dat ĭarăşĭ spre Turcĭ, şi am trimis şi am dat în şcire împĕratuluĭ. Ast-fel a făcut împĕratul, precum aţĭ audit domniile vóstre, cu aceĭ vrăjmaşĭ; aşa m'a pus împĕratul ĭarăşĭ în scaunul părinteluĭ domnieĭ mele. Drept aceea scie Graţiositatea vóstră pentru traĭul şi pentru credinţa şi pentru jurământul ce aţĭ avut cu părintele domnieĭ mele; tot aşa să ţineţĭ Graţiositatea vóstră şi cu domnia mea. Şi ĭarăşĭ vĕ daŭ spre şcire domniilor vóstre, ca vouĕ nimic să nu vĕ pară că m'am dus în cea-l'altă parte a ţĕriĭ, la Slatina, căcĭ eŭ m'am dus, pentru că ţara de acolo este mâncată de aceĭ vrăjmaşĭ, precum şciţĭ Graţiositatea vóstră. Drept aceea daŭ de şcire domniilor vóstre, că am pus dregĕtorĭ aĭ domnieĭ mele, pe jupan Radu vornicul şi Boĭcu pârcălabul, ca să păzéscă scaunul domnieĭ mele. Ast-fel, ómeniĭ voştri când vor avé vre-o afacere, apoĭ dênşiĭ să mérgă la aceĭ dregĕtorĭ aĭ domnieĭ mele la Târgovişte şi să le rênduiască, despre ce le va fi lor afacerea. Şi să spuneţĭ, domniile vóstre, ómenilor voştri, să umble în ţara domnieĭ mele, pe unde le va fi voĭa, liberĭ şi în pace, şi ómeniĭ domnieĭ mele, asemenea în ţara domniilor vóstre. Şi ĭarăşĭ încă daŭ spre şcire domniilor vóstre pentru nişte vrăjmaşĭ aĭ domnieĭ mele, cari sunt în mijlocul vostru; ast-fel rog pe domnia vóstră, că vouĕ nu vĕ trebue vrăjmaşiĭ domnieĭ mele în mijlocul Graţiosităţiĭ vóstre, pentru că acum voiŭ vedé cum veţĭ ţiné credinţa cu domnia mea. Rogu-vĕ pe Graţiositatea vóstră, nu trebue, căcĭ vrăjmaşiĭ domnieĭ mele sunt şi aĭ domnieĭ vóstre; ĭar vrăjmaşiĭ domnieĭ vóstre sunt şi aĭ domnieĭ mele. Şi ĭarăşĭ ce va spune omul nostru anume (loc lăsat gol) către Graţiositatea vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure. Amin.

† Iω Theodosie voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 275.

Septembrie 27. Theodosie vodă trimite în solie Braşovenilor pe Sava judeţul.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 314. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Өеѡсїю воєво и гнь, пишемо нашемо чтити и добри приıатєлѡ, сѹцѹ и .ві.-ти прьгаро ѿ Брашо, много ꙁравїє приноси вашои мть. И по си говори гво-ми, поне посламо нашега верного слѹга гво-ми Сава[1] сѹцѹ, до вашои мть сь нашеми потребнии рѣ кь вашои мть, поне єлика иꙁрече ѿ гво-ми кь вашои мть, а гвѹ-ви да вѣрѹє, ере сѹ наше речи истинни. И бь д ѹмножи лѣта гвѹ-ви, амн. Пи се .кꙁ. д.

† Іѡ Өеѡсїє воєв, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми чтитими и добрими прїатели, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Theodosie voevod şi domn, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea grăesc domnia mea, cum că am trimis pe credincĭósa nóstră slugă a domnieĭ mele Sava judeţul către Graţiositatea vóstră cu ale nóstre adevĕrate cuvinte. Căcĭ orĭ-ce va spune de la domnia mea către Graţiositatea vóstră, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Scris în Septembrie a 27ª ḑi.

† Iω Theodosie voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 276.

Theodosie vodă către Braşovenĭ în afacerea judecăţiĭ luĭ Praja cu Radul de acolo, pentru nişte oĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 312. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Өеѡсїє воєво и гнь, пишемо нашемо чтити добре прїıатєле, влиии сѹседо, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргаро ѿ Брашо, много ꙁравїє приноси вашою мть. И по си дава ѹ ꙁнанїє вашои мти ꙁа ра наше люе, по име Пража, како има прѹ сь Раѹ, ваше люе, ере сѹ ѹцени сь некои ѡце, та се сѹ ꙁамени ѡце ꙁа свие, тако наше люе ѡта дльжнѹ аіри .ро. Тако на поко ѡце ѹмре ѿ кьпе, ꙁа тои дрьже на люе апри; има на члкѹ свѣте село .г., како сѹ ѹмре скоро по ценѹ. Тога и ра да гледате, како да има право ꙁако ѿ вашои мть. Єє є ѡ-дана, є при дни Влада воєва, се сѹ ѹцени, гледаи, како

[1] Înnainte de cuvêntul Сава a fost scris alt nume, pare-se Раѹл, dar apoĭ l'a şters, ast-fel că se maĭ vede literile Ра şi resturĭ din celelalte.

да и ѡтавите мирно, да не има пагꙋ[1]; ако кете ꙋзети ѿ наше люе, а гво-ми кю ꙋзети ѿ ва люе, ако не ке дръжа праꙋ. И бь те весели, амин.

† Іѡ Өеѡ[2] вѡев, милтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтнти и добре прїателе, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Theodosie voevod şi domn, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ bunĭ prietenĭ, vecinilor de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre în privinţa omuluĭ nostru anume Praja, cum că are pâră cu Radul, omul vostru; că eĭ aŭ preţuit nişte oĭ şi aŭ schimbat oile cu porciĭ. Ast-fel omul nostru a rĕmas dator aspri 170, aşa în urmă oile aŭ murit de gălbéză; pentru acésta ţine omul nostru aspriĭ. Are omul nostru martorĭ sate treĭ că ele (oile) aŭ murit curênd după preţuĭală. Drept aceea să căutaţĭ, ca să aĭbă legea dréptă de la Graţiositatea vóstră. Încă este de mult, încă din ḑilele luĭ Vlad voevoda, că s'aŭ tocmit; caută ca să-'ĭ lăsaţĭ în pace, ca să n'aĭbă pagubă; ĭar dacă veţĭ luà de la ómeniĭ noştri, şi domnia mea voiŭ luà de la ómeniĭ voştri, dacă nu veţĭ ţine dreptatea. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin.

† Iω Theodosie voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

XXVI.

Vladislav vodă (1523 — decembre 1525).

No. 277.

Maiŭ 15. Vladislav vodă către Braşovenĭ ca să dea din ómeniĭ lor pe căţĭ-va ca să însoţéscă pe solul sêŭ Momce logofĕtul la vicevoevod; află că vicevoevodul, împreună cu Radu vodă (de la Afumaţĭ) şi cu toţĭ pribegiĭ, s'ar fi dus în sus spre Severin.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 3o. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Іѡ Влaсла воиво и гнъ въсои ҁемли Ꙋгровлахїиской, пише гво-ми наши чтнти и добро прнıатело, сꙋцꙋ и .вї.-те пꙋргаро ѿ Браше, много ҁравие приноси гвꙋ-ви. И по си ви говори гво-ми, поне пръге сиа доба принадо ва люе до гво-ми и пакн и посла съ нашега члвка Моче лоѳе, та сꙋ били дохоинци. А нѣто прїиде и възвести гво-ми, како е поше вицавоиво и съ Раꙋ воивода и съ вси прибѣҁи више къ Северинꙋ и ѡиииҁи члвци гва-ми, Ганѣ и Лꙋпꙋ, а ви и сте въ ѡбѣде желѣҁе ѡковали. Тако

[1] În original пагꙋ. [2] Pro Өеѡ(сїе).

гво-мн пакн посла тере н ѡпе вратн, тако сѫда прїнде Кртѣ ѿ ва. Н ѿ въсе по ре разꙋмехо ваше словесн, ере сꙋ пакн ꙋвлѣзнлн некон злн творнн мегю ва съ злн рѣ. Сего ра пакн сѫ гво-мн посла Моче лофе, н съ вашемн чловцнмн н нашега болѣрнна, да понде до внцавонво; сего ра знатн лн ере нма гво-мн тꙋ̑ка мноꙁн врамашн; тако да давате ѿ ва лıое, да нде съ Моче лофета дорн на внцавонво, да не нма нѣде некою скадалꙋ, нꙋ да нде н да прїнде мнно н слодно. Н елнка нзрече вашега члка Кртѣ ѿ на ѿ въсе, да вѣрꙋнте, поне сꙋ наше рѣ донстнние. Н бь вн велн, амн. Пн маю . еı . дна.

† Іѡ Владїсла вwев, мїлїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнтн н добрн прнꙗтело н блнин сꙋседо, сꙋцꙋ н . ві .-те пꙋргаро нз Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vladislav voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea vĕ grăeșce domnia mea, că maĭ înnainte de timpul acesta aŭ venit ómeniĭ voștri la domnia mea și ĭarășĭ ĭ-am trimis cu omul nostru Momce logofĕt, și eraŭ să soséscă la voĭ. Iar cine-va a venit și m'a vestit, pe domnia mea, că s'a dus viţevoevoda și cu Radul voevoda și cu toţĭ pribegiĭ în sus spre Severin, și că pe aceĭ ómenĭ aĭ domnieĭ mele, pe Ganea și Lupul, voĭ ĭ-aţĭ încătușat în obeḑĭ de fier. Ast-fel domnia mea ĭarășĭ am trimis, și pe eĭ din noŭ ĭ-am întors. Așa acuma a sosit Cîrstea de la voĭ. Și despre tóte pe rând am înţeles cuvintele vóstre, căcĭ aŭ intrat ĭarășĭ órecarĭ rêŭ-făcĕtorĭ în mijlocul vostru cu vorbe rele. Drept aceea, ĭarășĭ am trimis domnia mea pe Momce logofĕt, și cu ómeniĭ voștri, și pe boerul nostru, ca să se ducă la viţevoevoda. Drept aceea șciţĭ óre că am domnia mea acolo mulţĭ vrăjmașĭ? Ast-fel să daţĭ din ómeniĭ voștri să mérgă cu Momce logofĕt până la viţevoevoda, ca să nu aĭbă nicăirĭ nicĭ un scandal (pedecă), ci să se ducă și să vie în pace și slobod. Și orĭ câte vĕ va spune omul vostru Cîrstea de la noĭ, în tóte să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre prea adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Maĭ 15 ḑile.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 278.

Dridu, iulie 29. Vladislav vodă se plânge Brașovenilor de nedreptăţile ce fac boerilor și supușilor sêĭ, din carĭ pe uniĭ ĭ-a omorît; trimite la dênșiĭ în solie pe Momce diacul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 31. Pecetia în dos.

† Іѡ Власла вонво бжїю млтнею гнь влакн, пншемо нашн чтнтн добрн прнꙗтелн н блнин сꙋседо, сꙋцꙋ н . ві . пꙋргарн ѿ Брашо, много здравне прнносн ваше млть. Н по сн

дава ȣ ѕнанїе ваше мать поне ѿ време що се ȣмативи гь бь на влакои ѕемлю и избави ѿ тȣрци и гвȣ-ми дарова бити гпрь къ неи ѿ тогаи доба що се приближимо и вънидомо въ ѕемлю, тода прїндо болѣри влахїнскою ѕемлю и показа гво-ми колико трȣ и спеѕȣ поставилите гво-ви ра влака ѕемлю; не пощѣдѣли ести телеса ваше трȣдо, нж потрȣдили есте ра влака ѕемлю хритиꙗска. И гво-ми ȣ те веми ѡбрадова и промисли како да съ прїꙗтели ваша мать до нашега живота съ прадȣю; и ȣ те слободимо въса пȣтȣве члвко вашою мати, и кȣце и сиромахо, връи да се храни слобонн и мини. И до съда ни енога члвка ваше мать не мо се плакати, ни ѿ на, ни ѿ наши члвци; докле донде вѣре покисари вашоꙗ мать Петрȣ диꙗка, и съ гво-ми много рѣ беседова ѿ ваша мать; и ѕаклинанїе потави како люе и сиромаси гва-ми слобонн и мини да приходи да се храни слобонн въ ѕемлю вашию мать; такогере и члвци ваше мать въ ѕемлю гва-ми, слобонн да ходи. И на семиѣ ере такови съмиреии и ȣстроенне бити те на ѿ вѣка, дори кь би сь ȣ сие доба, кои бише наше болѣри жȣпа Драгоми велики пехани, бише витиїа, и жȣпа Тȣдо велики лоѳе, и еще съ ними дрȣѕи миоѕи, ѡни полаше по ѕаклинанїе ваше мать, како да си ȣѕима махȣ що е ѡта вь до ваше мати, али не съ нѣкои хитротие,[1] нȣ съ вѣстию, по тъме що смо ȣчинили съ вашию мати. И кь си на товарили ни слȣге въса мархȣ, и дȣки пȣте, ѡни и сȣ срли люи ѿ ваше мати, еии при врато градѣ, дрȣѕиже къ рѣ Тимишȣ, тере сва маха ȣѕели, и члвци поселили. Сего ра пита ваше мать, ѕа що ра толико смрть и пагȣ ȣчинили есте наше болѣро вишеречені и ми имаюки ми и тъме съ ваши мати? да наше члвци и тьме що имали есте съ гво-ми и съ въси болѣри гва-ми где сȣ съда? Тогаи ра, говори вашою мати, наши болѣри ница пагȣ да не имаю, нȣ въсе да и се врати, поне ако ли не хощете ни махȣ вратити, тако да ѕнате, ваше мать, ере гво-ми ница ȣ пагȣ не хокемо ѡтавити; нж наипаче хокемо вратити и пагȣ и съмрть. А гво-ти, съмотрите, боле да живȣемо како добри сȣсее нежели да се поне толико ѕло мегю нами. И елика изрече вернога слȣга гва-ми Моче диіака, верȣите ваше мати, поне сȣ наши рѣ истини. И бъ ȣмножи лѣта гва-ви, ами. Пи въ Дриди, ю .кѳ. дни.

† Їѡ Власла вѡев, матиела бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтитими и добри приꙗтело и блини сȣседо, сȣцȣ и .ві.-ти пȣргаро ѿ Брашовȣ.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ, bunĭ prietenĭ și de apróре vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, daŭ în șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că din vremea când s'a milostivit domnul Dumneḑeŭ asupra

---

[1] Îndreptat din хратротие.

Ţĕriĭ-Româneşcĭ şi a izbăvit-o de Turcĭ, şi domnieĭ mele mĭ-a dăruit ca să fiŭ domnitor într'însa, din vremea când ne-am apropiat şi am intrat în ţară, atuncĭ venit-aŭ boeriĭ Ţĕriĭ-Româneşcĭ şi aŭ arătat domnieĭ mele câtă trudă şi spensă pus-aţĭ domnia vóstră pentru Ţara-Românéscă; nu aţĭ cruţat trupurile vóstre de trudă, ci v'aţĭ trudit pentru Ţara-Românéscă creştină. Şi domnia mea de acésta fórte m'am bucurat şi m'am gândit ca să fiŭ prieten Graţiosităţiĭ vóstre până la sfîrşitul vieţiĭ nóstre cu dreptate; şi ĭată am slobodit tóte drumurile tuturor ómenilor Graţiosităţiĭ vóstre, şi neguţătorilor şi supuşilor, toţĭ să se hrănéscă slobodĭ şi pacĭnicĭ. Şi până acum nicĭ un om al Graţiosităţiĭ vóstre nu póte să se plângă nicĭ de noĭ, nicĭ de ómeniĭ noştri, până când a venit credincĭosul sol al Graţiosităţiĭ vóstre Petru diacul, şi cu domnia mea multe vorbe a vorbit de la Graţiositatea vóstră; şi jurămênt a pus ca ómeniĭ şi supuşiĭ domnieĭ mele să umble slobodĭ şi pacĭnicĭ, ca să se hrănéscă slobodĭ în ţara Graţiosităţiĭ vóstre; aşijderea şi ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre în ţara domnieĭ mele slobodĭ să umble. Şi nouĕ ni se părea că ast-fel în linişce şi în rânduélă vom fi noĭ în vecĭ, până când fu acuma, în timpul acesta, óre-carĭ foştĭ boerĭ aĭ noştri, jupân Dragomir mare paharnic, fost vistier, şi jupân Tudor, mare logofĕt, şi încă cu eĭ alţiĭ mulţĭ, eĭ aŭ trimis, pe jurămêntul Graţiosităţiĭ vóstre, ca să-şĭ ĭa marfa, ce le-a rêmas în casa Graţiosităţiĭ vóstre, ĭar nu cu vre o viclenie, ci cu şcire după întocméla ce am făcut cu Graţiositatea vóstră. Şi când încărcaseră slugile lor tótă marfa, venind pe drum, pe eĭ ĭ-aŭ săgetat ómenĭ de aĭ Graţiosităţiĭ vóstre, pe uniĭ la porţile cetăţiĭ, ĭar pe alţiĭ la rîul Timişuluĭ, şi tótă marfa aŭ luat, şi pe ómenĭ ĭ-aŭ tăĭat. Drept aceea eŭ întreb pe Graţiositatea vóstră, pentru ce atâta mórte şi pagubă aţĭ făcut boerilor noştri maĭ sus numiţĭ, şi noĭ avênd pace şi tocmélă cu Graţiositatea vóstră? Şi ómeniĭ noştri şi tocméla, ce atĭ avut cu domnia mea şi cu toţĭ boeriĭ domnieĭ mele, unde sunt acuma? Drept aceea, vĕ grăesc Graţiosităţiĭ vóstre: boeriĭ noştri nicĭ-o pagubă să nu aĭbă, ci totul lor să li se întórcă, căcĭ dacă nu le veţĭ întórce marfa lor, apoĭ să şciţĭ Graţiositatea vóstră, că domnia mea nicĭ-o pagubă nu vréŭ să las, ci maĭ mult voĭu întórce şi paguba şi mórtea. Iar domnia ta, bagă de sémă, maĭ bine să trăim ca bunĭ vecinĭ, de cât să se încépă atâta rêŭ între noĭ. Şi cele ce va spune credincĭósa slugă a domnieĭ mele Momce diacul, să credeţĭ Graţiositatea vóstră, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Scris în Dridih, în Iulie, 29 ḑile.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 279.

Iulie 2. Vladislav vodă scrie Brașovenilor că, de și s'a închinat sfinteĭ coróne, craĭuluĭ și domnuluĭ ardelén, Brașoveniĭ nu lasă pe ómeniĭ lor ca să vină în Țara-Românéscă; ĭar veștile ce-ĭ sosesc de acolo sunt de tot felul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 215. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Власла воивода и гнь въсеи земли Ѹггровлахїискоє, пишемо нашии чтнти и добри приятели и блнни сѹсе, сѹцѹ и .вı. пѹгари ѿ Брашє, мно здравїє приноси гвѹ-ви. И по си ви да ѹ знанїє гвѹ-вı, поне знае гвѹ-ви и прѣже сїе врѣмена посла до гвѹ-ви, како гво-ми се покланѣе съ въсекою правдою къ стои корѹне и висоте кралю и е(р)дескомѹ гнѹ и въсе гпда Ѹгръски и къ гвѹ-ви, и днъ на те стои и држи съ прав-дою и верѹ. А гвѹ-ви, бъ да ви знае, чаци гва-ви не посилантє до на. На доста рѣчїи доꙋотъ и тако и тако; да аще ви бь наѹ, да дръжите съ правдою къ на захвалѣ гвѹ-ви, аще ли же ни, и ми ке творити, како можеммо. И бь ви весели. Пи ю .в. д.

† Іѡ Власла вwев, матїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтнти и добри приятели, сѹцѹ и .вı. пѹгари ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vladislav voevoda și domn a tótă țara Ungrovlahică, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluı și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea vĕ daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, căcĭ șcie domnia vóstră: și maĭ înnainte de acéstă vreme, am trimis carte către domnia vóstră, cum că domnia mea m'am închinat cu tótă dreptatea la sfânta corónă și înnălțimeĭ craĭuluĭ și domnuluĭ ardelén și tutulor domnilor ungureșcĭ și către domnia vóstră. Și astădĭ întru acésta stăm și ținem cu dreptate și cu credință. Iar domnia vóstră, Dumnedeŭ să vĕ șcie, pe ómeniĭ domnieĭ vóstre nu-ĭ trimetețĭ la noĭ. La noĭ ajung destule vorbe și așa și alt-fel. Dar, daca vĕ va învĕța Dumnedeŭ ca să ținețĭ cu dreptate către noĭ, vĕ vom mulțămi domnieĭ vóstre; ĭar dacă nu, atuncĭ și noĭ vom face cum vom putea. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Iulie a 2ª di.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarı din Brașov.

No. 280.

Vladislav vodă scrie Brașovenilor că a trimis acolo pe Stoĭca și pe Secarea schileriĭ ca să-ĭ cumpere una-alta, și cere ca să-ĭ lase să umble liniștițĭ și liberĭ, cum umblă și Brașoveniĭ în Țara-Românéscă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 26. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Власла воиво и гнь, пише гво-ми сѹцѹ и .вї.-ти пръгаро ѿ Брашо, мно здравїє приноси гво-ви. И по си дава ѹ знанїє гво-ви, тоꙗ сь посла гво-ми слѹге

гва-ми Стоика и Секарѫ скилѣри, да кѹпѹе гво-ми ено-дрѹ. Ꙁа тои да ходе мир'ии и слобоии, поне гво-ми люби ми; и ваше чл҃ци слобоии ходе ѹ ꙁемлю гва-ми, ꙁа тои наши чл҃ци да ходе слобоии и мирии. И варе еликa прекѹ слѹге гво-ми ѿ на кь гво-ви, Стоика и Секарѫ скилѣри, а гво-ви да вѣрѹете, ере сѹ наше ре истиие. И бь ви вели, амн.

† Iѡ Влаcлa вѡев, мaтiа бжiа гнь.

Adresa în dos: † Наше добри приiaтеле и близи сѹди, сѹцѹ и .вi.-ти пргаро брашески.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vladislav voevoda și domn, scrie domnia mea județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că acolo am trimis domnia mea pe slugele domnieĭ mele Stoĭca și Secarea schileriĭ, ca să cumpere domnieĭ mele una-alta. Pentru aceea, să umble liniștițĭ și liberĭ, căcĭ domnia mea ĭubim pacea, și ómeniĭ voștri umblă slobodḑĭ în țara domnieĭ mele. De aceea și ómeniĭ noștri să umble slobodḑĭ și în pace. Și orĭ ce vor spune slugele domnieĭ mele de la noĭ către domnia vóstră, Stoĭca și Secarea schileriĭ, apoĭ domnia vóstră să credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Amin.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ.

No. 281.

Vladislav vodă către Brașovenĭ intervine în favórea luĭ Andrea, frate și bun prietin al sêŭ, pe care dênșiĭ îl arestaseră din causa unuĭ răŭ-făcĕtor, pe care vodă îl osîndise după lege. Arată că va mijloci pentru dênsul la vicevoevod și la Ianoș, voevodul Ardéluluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 29. Pecetia în dos.

† Бжiею мaтiю Iѡ Влaслa воивода и гнь вьсои ꙁемле Ѹггровлахiискои, пише гво-ми наши чтити братiia и добри прiiaтело и близи сѹседо, сѹцѹ и .вi.-те пѹр'гаро ѿ Брашо, много ꙁ'дравiе приноси вашои мaть. И по си дава ѹ ꙁнанiе вашои мaть ꙁа работѹ енога чл҃вка, що некода биѡ е и слѹгѹ гва-ви и е ѿ мегю вашои мaть и на такожере би, ни е вема бра и прiiaте, и на име ꙁове га Адрѣ. Ꙁа тои гво-ми ми покаꙁаше, како имаю сьпренiе ѿ-кь виціжвоиво ꙁа-ра еднога чл҃вка, чл҃вка ꙁлотвоца, що ии е прииапѹ тои члвкь ѹ наше рѹке, тере га смо ꙁагѹбили, како еди ꙁлотворе и по ꙁаконѹ. Тогаи ра гво-ми чѹ сь, како га дрьжите ваша мaть ѹ рѹке гва-ви ѹ теминцѹ и ѹ мѹкѹ и ѹ доти на неволе. Сего ра наѹчи ви бь, ваша мaть, моли ви ваша мaть ꙁа тогаи нашега брата и прiiaтелѣ

вишереченога Андрѣ, ако би и има съпреніе ѿ вицжвоиво, а ваша мать да га дрьжите въ рꙋке гва-ви, докле си хокю послати чловци гва-ми и до вицевоиво и е и воиводꙋ ердески Ꙗньшꙋ воиводе еще ке гво-ми послати и проговорити за тга доброга чловка. Тогаи ра, ваша мать, и ваша мать донесѣте се наꙋ, поне гво-ми и ни съ едино зломислію не сь къ ваша мать, а нꙋ неволнса се съ брaство и съ пріiатество къ ваша мать; и бь ви вели, ва мать.

† Іѡ Владісла вwев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити братіе и добри пріiатело и блнии сꙋседо, сꙋцꙋ и .ві.-те пꙋгаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vladislav voevod şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de apróре vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre de afacerea unuĭ om, care a fost odată şi sluga domnieĭ vóstre, şi este în mijlocul Graţiosităţiĭ vóstre, şi nouĕ aşijderea ne-a fost, ne este, frate bun şi prieten, şi pe nume îl chémă pe el Andrea. De aceea domnieĭ mele mĭ-a arătat, cum că are judecată la viţĕvoivoda pentru un om, om rêŭ-făcĕtor, că ne-a căḑut acel om în mânele nóstre şi l-am perdut ca pe un rêŭ-făcĕtor şi după lege. Drept aceea domnia mea auḑit-am, că pe el îl ţineţĭ Graţiositatea vóstră în mânele Graţiosităţiĭ vóstre, în temniţă şi la muncă şi în destulă nevoe. Drept aceea, povĕţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, pe Graţiositatea vóstră, rog pe Graţiositatea vóstră pentru acel frate al nostru şi prieten, maĭ sus ḑis Andrea; dacă a şi avut pîră de la viţĕvoivoda, apoĭ Graţiositatea vóstră să-l ţineţĭ în mânele domnieĭ vóstre, până voiŭ trimite ómenĭ d'aĭ domnieĭ mele şi până la viţĕvoivoda; şi încă la voevodul ardelén Ianăş voivoda, încă vréŭ domnia mea să trimit şi să vorbesc pentru acel bun om. Drept aceea Graţiositatea vóstră, şi Graţiositatea vóstră aduceţi-vĕ aminte, că domnia mea cu nicĭ un rêŭ gând asupra Graţiosităţiĭ vóstre nu sunt, ci mĕ nevoesc cu frăţie şi cu prietenie către Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, Graţiositatea vóstră.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de apróре vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 282.

Bucureşcĭ. Iulie 13. Vladislav vodă către Braşovenĭ despre credinţa ce pórtă corónеĭ şi regeluĭ unguresc, şi despre nevoĭa în care s'a găsit de a alungă din ţară pre uniĭ boerĭ, pe carĭ acum îĭ pofteşce ca să vină înnapoĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 27. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Власла воево и гнь влахи, пишемо наши чтити и добрими прїателѡ, сѹцѹ и . вї. пѹргарѡ ѿ Брашѡ, мно здравїе приноси ваше мати. И по си книгѹ и рѣ, що ми сте послали гвѹ-ми съ члка вашеи мати, жѹпано Петро, ѡ въсе по ре разѹмели есмо вашои мати, понє есте потиле ѡ на прїатество и съмиренїе. Ми ѹ то веде знате ваша мать, ере ещеже несмо били стинѹли Дѹна, ми смо послали нашеми члвци и книге къ вашои мати за прїатество съмиренїе къ ваша мати; а ако не бимо хотѣли имати прїателство и съмирение, не бимо ни послали. Нѹ пръво се поклонимо стою корѹне и висоте кралю и Іанжшѹ воево и въсе гпда Ѹггръскои земли съ право слѹбо и съ прїатество, и захвалѣе въсе гпда Ѹгръскои земли и вашои мати, за що ете поставили трѹ за хртїанскѹ земли влакои и мно спезо спезали есте и извали есте хртїанскѹ землѣ и Ѹста вражїа проклети Агарѣни. Ѡ то гь бь и прѣчтаа бь-мти има платити вашои мати съ блгои. И ми, аще бгѹ Ѹгоно бѹде, хокемо се потрѹти, да плати съ прїателство, да не имате мисль ваша мать въ срца ваши, како не хокемо ми бити добри и прави прїатели Ѹгарскои земли и вашои мати. По-то ра доша и излеза есмь ѿ рѹце погано въ земли влакои, нѹ хвалѹ бгѹ въздаваю, за що илезо и извамe бь ѿ погаскои земли въ хрстиианскои землю, и такои се ѡбещаваю стою корѹне и висоте кралю и въсе гпда Ѹгарскои земли и вашои мать съ приıателство и съ верно и право слѹбо бити до съмрти. Сего ра наѹчи ви бь и ваша мати такогере къ нами бѹте цело право срце съ приıателство, іако и ми къ вашои мати, ере ми ни съ едно зло мислъно несмо къ вашои мати. Нѹ ѿ-къ ваша мати на ни приходи дота прани рѣчи, незнаемо, е ли съ Ѹзнанїе вашои или не. Нѹ есѹ рѣчи некое неразѹни члко; бь хоще извратити. А ако сѹ (и) имали ѿ ваши лю и въ нашои земле некои запретение, и сице хощемо скати вашои мати, знаите ли, како се слѹчи влакои земли смешенїе и мегю неıа кагѹ и нетомежѹ, тере се Ѹчиниише мнози злотворци? А ѡ врѣме е въ землю паиѹмо, ми же почемо изранити и зли ѿ-къ правенни, како да се могѹ хранити кои хте бити прави и землю висоте кралю и и земли влашкои, да сѹ ѡба хртиıаска землѣ съединена, іако ена, токмо да се браимо ѡ-къ наши врамаши и хртиıаскои вѣрѣ, Агарѣни-Тѹрци. А ѡиниа злотворци почехѹ бегати, тако и затворимо пѹ, да и можимо пепсати, како да се могѹ сиромаси слобоно и мирно хранити. А къ и ѡпе ѡслободимо, слобоно да приходи хранити се бе вригѹ, ере ми такои хотѣли бимо Ѹчинити како да ивратимо зли члвци ѿ-къ правенници: тко злъ бѹде, зле да погибае. И ваша мать такогере требѹе Ѹчити зло члко, кои злъ хоще Ѹтеки въ земли вашои. И за рабѹтѹ Раѹлѹ воево такогере нарѹчали ми-сте гвѹ-ми, како не е въ рѹка ваши, нѹ е въ рѹкѹ Іанжшѹ воево, то знаемо, кои сѹ наши неприıатели, како Ѹтребѹвати хоще, да Ѹчините ваша мать ш-ними. Да аще не ви е на рѹкѹ, що кемо, комѹ бь хоще даровати, тѣмѹ ке бити. А за работѹ болѣро, кои сѹ къ нега, аще итръгнѹ, доити ѹ на, мли ви се, слобоно и пѹ ѡтворе да има доити к нами съ ни мархѹ. И кои ѿ болѣре хте имати

мегю ва марху и хоще послати донести ю, такогере да и се да марху въ руце донети ю до-симо. И елика изрече ваше послани Петръ, верусте, ере су наше рѣчи истинни. И бь ви вели. Пи у Букурещи мца ю . гі . днь.

† Іѡ Власла вѡев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтело, суцу и . ві .-ти прьгаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vladislav voevoda și domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduc Grațiosităților vóstre. Și după acestea, cartea și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis domnieĭ mele cu omul Grațiosităților vóstre, jupânul Petru, de tóte pe rând am înțeles pe Grațiositatea vóstră, că ațĭ pohtit de la noĭ prietenie și liniște. Noĭ, întru aceea, ĭată, șcițĭ Grațiositatea vóstră, că încă nu ajunsesem la Dunăre, și noĭ am trimis cu ómeniĭ noștri și cărțĭ către Grațiositatea vóstră pentru prietenie și liniște către Grațiositatea vóstră. Iar dacă n'am fi vrut să avem prietenie și liniște, n'am fi trimis. Ci întâĭ ne-am închinat sfinteĭ coróne și înnălțimeĭ craĭuluĭ și luĭ Ianăș voevoda și tutulor domnilor țĕreĭ ungureșcĭ cu dréptă slujbă și cu prietenie; și mulțămim la toțĭ domniĭ țĕriĭ ungureșcĭ și Grațiosităților vóstre pentru aceea că ațĭ pus trudă pentru țara creștinéscă română, și multă spenză ațĭ cheltuit și ațĭ scos țara creștinéscă din gura dușmănéscă a procleților de Agarenĭ. Pentru aceea domnul Dumnedeŭ și prea-curata maĭcă a luĭ Dumnedeŭ va rĕsplăti Grațiosităților vóstre cu binele. Și noĭ, dacă va fi plăcut luĭ Dumnedeŭ, ne vom trudi a resplăti cu prietenie; să n'avețĭ gând Grațiositatea vóstră în inimile vóstre, că nu vom fi bunĭ și dreptĭ aĭ țĕreĭ ungureșcĭ și aĭ Grațiosităților vóstre; pentru că acum am venit și am scăpat din mâĭnele păgânilor în Țara-Românéscă, ci laudă luĭ Dumnedeŭ daŭ, pentru că am scăpat și scosu-m-a Dumnedeŭ din țara păgână în țara creștină. Și așa făgăduesc sfinteĭ coróne și înnălțimeĭ craĭuluĭ și tutulor domnilor țăriĭ ungureșcĭ și Grațiosităților vóstre, cu prietenie și cu dréptă și credincĭósă slujbă a fi până la mórte. Drept aceea, povĕțuĭască-vĕ Dumnedeŭ și pe Grațiositatea vóstră, așijderea să fițĭ către noĭ cu inima întrégă dréptă, cu prietenie, precum și noĭ către Grațiositatea vóstră; căcĭ noĭ nicĭ cu un gând rĕŭ nu suntem către Grațiositatea vóstră. Dar din partea Grațiosităților vóstre nouĕ ne vin destule vorbe deșerte; nu scim: este cum-va cu șcirea vóstră saŭ ba, dar sunt vorbele unor ómenĭ fără minte. Dumnedeŭ va alege! Iar dacă aŭ avut între ómeniĭ vostri și în țara nóstră óre-care oprire, apoĭ așa vom spune Grațiosităților vóstre: scițĭ óre cum s'a întîmplat Țăreĭ-Româneșcĭ amestecătură și în mijlocul eĭ cértă și netocmélă, și s'aŭ făcut mulțĭ rĕŭ-făcĕtorĭ? Iar din timpul de când în țară am intrat, noĭ am început a despărți pe ceĭ réĭ de ceĭ bunĭ, pentru ca să se pótă hrăni ceĭ ce voesc a fi dreptĭ din țara înnălțimeĭ

craïuluĭ și din Țara-Românéscă, și să fie amândouĕ țările creștine unite, ca una singură, numaĭ ca să ne apărăm de vrăjmașiĭ noștri și aĭ credințeĭ creștinescĭ, de Agareniĭ Turcĭ. Iar aceĭ rêŭ-făcĕtorĭ aŭ început să fugă; ast-fel le-am închis drumul, ca să-ĭ putem pedepsi, pentru ca să pótă supușiĭ slobod și în pace a se hrăni. Iar acum pe eĭ din noŭ ĭ-am slobodit, ca să vină slobod să se hrănéscă, fără pedică, cacĭ noĭ ast-fel am fi voit să facem, ca să despărțim pe ómeniĭ ceĭ rêĭ de ceĭ bunĭ; cine va fi rêŭ, rêŭ să pĭéră! Și Grațiositatea vóstră așijderea trebue a face ómenilor rêĭ, carĭ vor să curgă rĕul în țara vóstră. Iar pentru afacerea luĭ Radul voevod, așijderea m'ațĭ încredințat pe domnia mea, că el nu este în mâĭnele vóstre, ci este în mâna luĭ Ianăș voevod; aceea șcim, cine sunt neprieteniĭ noștri, să facețĭ cum va trebui, Grațiositatea vóstră, cu dênșiĭ. Și dacă nu vĕ este în mână, ceea ce noĭ voim, — cuĭ Dumnedeŭ vrea să dăruĭască, aceluĭa va fi. Iar în afacerea boerilor carĭ sunt lângă el, dacă vor porni să vină la noĭ, rogu-vĕ, ca slobodă cale și deschisă să aĭbă, a veni la noĭ cu marfa lor. Și care dintre boerĭ va avé între voĭ marfă și vrea să triméță a ĭ-o aduce, așijderea să li se dea marfă pe mână să le-o aducă lor până aicĭ. Și cele ce va spune solul vostru Petru, credețĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Bucureșcĭ, luna Iulie, a 13[a] di.

† Iω Vladislav voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

XXVII.

Radu vodă Bădica (1521 — ianuarie 1524).

No. 283.

Ianuarie 19. Radu vodă Bădica arată Brașovenilor cele întâmplate de curênd în Țara-Românéscă; despre alungarea de pe tron a luĭ Vladislav și alegerea sa de către boerĭ ca domn legitim recunoscut de Pórtă, ca și de rege și de către Ianoș vodă. Se plânge Brașovenilor că țin între eĭ pe vrăjmașul sêŭ Radu vodă (de la Afumațĭ) și-l ajută contra luĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 316. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃ею Іѡ Бадка Рад воевод и гн҃ь въсои земли Угровлахїискои, пише гво-ми нашим чтитим и добрим приѧтелом и блиним суседим, судцу и .ві҃.-тим пръгаром и ѡне .р҃. старим ѿ Брашов, много здравие. И вемо да е вашои млти, поне прѣге сие доба, како се прилучи влакои земли, ере се завезаху проклети Агарини-Турци, да ю погубим и мнѡ зло и горки

смрть н ростѣво ꙋчнннше, донде́же наꙋчн гь бъ н прѣчтаа бго-мтн Ѩно воево н ваша мать кꙋно съ нега тере нзвасте Тꙋрцн н землю. Н прнн въ землю влакон гнъ хртнꙗскн ѿ наше зако, Власла воево; а кон бнше гланн болѣрн н старн влакон земли, вѣма добре познаше, како н е въсе врама н мнслъ нма, главе да н ѿкнне; тако ннкако не въсхотѣхꙋ ѡтавнтн, да н главе ѿкнне, нꙋ знаꙗхꙋ мене, гпскн снь пра Раꙋлꙋ воево старо, снъ Калꙋгеро, н прїнмнше мене по закон бнтн н гпрь землю влакон, н въ местн се въ сто ротелю моем въ гпво влакон. А пото гво-мн посла члвка ꙋ внсоте кралю, тере поклонн стою корꙋне н внсоте кралю н моемꙋ ротелю Ѩношꙋ воево, н въсе гпда ꙋгръскн н вашон матн, да съ право слꙋбо ѿ-къ поганн; н на Портꙋ тꙋрско црꙋ, такогере нбра ѿ болѣре влакон земли тере н посла мнрно, ра како е бн зако старн влакон земли н сте ра; н бжне хотѣнне прїндоше нашнмн болѣре ѿ Порте цре съ стего н вѣма съ добрнмн н ꙋстроеннмн съмнренне. А къ бн въ сне врѣмена, аво како мн се въз(д)вньке врама на главꙋ-мн, Раꙋ воево, ѿ-сре-мегю ва н съ вашон крѣпотн, тере прнн, да мн главꙋ ѿкнне; то н гъ бъ е многомлатн н ралнте сваком члвкꙋ; мн ꙋто благорнмо ва, а бъ воле е с намн въсн. Наꙋчн вн гь бъ н прѣчтаа бго-мтрн, а не съ бн до съ ва нн съ ено зло нлн непрнꙗтество, нꙋ ѿ ва позна тъчню непрнꙗтество, ѿ-по въсон земли ꙋгръскон. Зна ꙋбо, ере кон е на врама много злн н пранн рѣчн хте говорнтн къ вашон матн, како съ гво-мн ꙋложн Тꙋрцн въ землю влакон. А а ꙋ то що кю светествати, светемн е гь бъ, како съ ꙋчннн; а ваша матн не верꙋнте его, ере ѡ како хте знатн по-зло, такон хте говорнтн, алн несмо мн ꙋложнлн Тꙋрцн въ землю, нꙋ самн сꙋ ꙋлазнлн, ере ѡнн ꙋлазнлн по нне земли крѣчаншн ѿ на, да на ѡван землю? къ е смо неꙗцн паче въсе земли? Тогаи ра, наꙋчн вн бъ, не тревꙋе ва рамнно с намн, ере смо въсн хртнꙗнн, ѡтавнте тоган врамаша, веке не даванте емꙋ крѣпо, поне аще лн же хощемо нантн е, ере мꙋ давате помо ѿ ва, кꙋ нмн познавамо на въ помо, ѿ тамо такогере нмамо крѣпо; таже що ке бнтн, далеко ѿ нашн дша, тон гре да нпросн гь бъ ѿ ваше главе н дше, поне съ мн е доше члвка ѿ самого внсоте кралю н ѿ Ѩно воево, вѣма съ велнкон съмнренне н ꙋтроенне мене, а ѿ ѡвон работ ннщо не знаю, нꙋ ве знанне н е; а н вн ꙋчннте ѡвон работꙋ ѿ ва. Сего ра наꙋчн вн бь, како вн е мнслъ. Скоро мн давате на знанне, ѿгово да зна. Н бъ вн велн. Пн ге, .ѿї.[1] Н елнка нзрече Драгомн вата, [да върꙋете].

† Їѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прїатело, сꙋцꙋ н .вї. пръгаро н .р. старь ѿ Б[ра]ше.

---

[1] Literile ѿї, ca şi cele ce urméză pĕnă la fine, sunt scrise după titulatura domnéscă cea cu monograme şi în acelaş rênd cu dênsa. Cuvintele din urmă да върꙋете a dispărut cu totul, fiind tăîate împreună cu o parte din titulatura cu monograme.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Bădica Radul voevod şi domn a tótă ţara Ungrovlahica, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ şi celor o sută de bătrânĭ din Braşov, multă sănătate. Şi şcire sa fie Graţiosităţiĭ vóstre, că înnainte de astă vreme, cum s'a întâmplat Ţăreĭ-Româneşcĭ, că s'aŭ legat procleţiĭ Agarenĭ Turcĭ, ca să o pérdă, şi mult rêŭ şi amară mórte şi robie aŭ făcut, până ce aŭ învĕţat domnul Dumneḑeŭ şi prea curata maĭcă a luĭ Dumneḑeŭ pe Ianoş voevoda şi pe Graţiositatea vóstră, împreună cu dênsul, şi aţĭ scos pe Turcĭ din ţară; şi aŭ venit în Ţara-Românéscă domnul creştin de legea nóstra, Vladislav voevod; şi carĭ aŭ fost boerĭ de căpetenie şi bătrêniĭ Ţăriĭ-Româneşcĭ fórte bine aŭ cunoscut, cum el este tutulor vrăjmaş şi are gând, capetele ca să le rupă. Ast-fel nicĭ-de-cum eĭ nu aŭ voit să se lase, ca să le rupă capetele, ci şciindu-mĕ pe mine adevĕratul fiŭ domnesc al luĭ Radul voevod bătrânul, fecĭorul Călugăruluĭ, şi priimindu-mĕ pe mine, ca după lege a le fi lor domnitor al Ţăriĭ-Româneşcĭ, m'am şi aşeḑat în scaunul părinteluĭ meŭ în domnia românéscă. Iar după aceea domnia mea a trimis pe un om la înnălţimea craĭul, şi m'am închinat sfinteĭ corónе şi înălţimeĭ craĭuluĭ şi părinteluĭ meŭ Ianoş voevod, şi tutulor domnilor ungureşcĭ şi Graţiosităţiĭ vóstre, că am să fiŭ cu slujbă dréptă dinspre păgânĭ; şi la Pórta împĕratuluĭ turcesc, aşijderea am ales din boeriĭ Ţăriĭ-Româneşcĭ şi ĭ-am trimis cu pace, precum aŭ fost legea veche a Ţăriĭ-Româneşcĭ şi pentru stég. Şi cu voinţa luĭ Dumneḑeŭ aŭ venit boeriĭ noştri de la Pórta împărătéscă cu stég şi fórte cu bună şi întocmită pace. Iar când a fost în vremea aceea, ĭată cum mi s'a ridicat vrăjmaşul peste capul meŭ, Radul voevod, din mijlocul vostru şi cu puterea vóstră şi a venit ca să-mĭ rupă capul. Apoĭ şi domnul Dumneḑeŭ este mult milostiv şi sortitorul fie-căruĭ om. Noĭ într'aceea mulţămim luĭ Dumneḑeŭ, ĭar Dumneḑeŭ este volnic cu noĭ toţĭ. Povĕţuĭască-vĕ domnul Dumneḑeŭ şi prea curata maĭcă a luĭ Dumneḑeŭ, eŭ nu v'am fost până acum nicĭ cu un rêŭ saŭ neprietenie; ci numaĭ de la voĭ am cunoscut neprietenie, de la tótă ţara unguréscă. Şciŭ însă, că cel ce este vrăjmaşul nostru, multe rele şi deşarte vorbe va spune către Graţiositatea vóstră, cum că domnia mea am încuĭbat pe Turcĭ în Ţara-Românéscă. Iar eŭ întru acésta ce vréŭ să mărturisesc, martor îmĭ este domnul Dumneḑeŭ, cum am făcut. Iar Graţiositatea vóstră nu-l credeţĭ pe el, căcĭ el aşa cum va şci maĭ rêŭ, aşa şi va vorbi; căcĭ n'am încuĭbat pe Turcĭ în ţară, ci eĭ singurĭ aŭ intrat, căcĭ eĭ aŭ intrat în alte ţărĭ maı tarĭ de cât noĭ: dar în acéstă ţară?, când suntem maĭ slabĭ maĭ mult de cât tóte ţările. Drept aceea să vĕ înveţe pe voĭ Dumneḑeŭ, vouĕ nu vĕ trebue răsmiriţă cu noĭ, căcĭ suntem toţĭ creştinĭ, părăsiţĭ pe acest vrăjmaş, maĭ mult nu-ĭ daţı luı putere, căcĭ de vom aflà încă că-ĭ daţĭ luĭ ajutor de la voĭ, încotro şi noĭ vom cunóşce nouĕ ajutor, de acolo aşijderea vom avea putere. Decĭ ce va fi, să

fie departe de sufletele nóstre, acel păcat să-l céră domnul Dumnedeŭ de la ale vóstre capete și suflete, pentru că aci mĭ-a sosit un om de la însășĭ înnălțimea craĭul și de la Ianoș voevod, fórte cu mare liniștire și întocmire pentru mine, ĭar despre acéstă afacere nimica eĭ nu șciŭ, ci sunt fără șcire, ĭar voĭ orânduițĭ acéstă afacere de la voĭ. Drept aceea, povĕțuĭască-vĕ Dumnedeŭ cum vĕ este gândul. De grabă dați-mĭ spre șcire, ca să șciŭ rĕspunsul. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie 19. Și câte va spune Dragomir vătaful, [să-l credețĭ].

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ, și 100 bătrânĭ din Brașov.

XXVIII.

Radul vodă de la Afumațĭ (1521 — ianuarie 1529).

No. 284.

Radul vodă de la Afumațĭ vesteșce pe Brașovenĭ că a sosit în țară; că Părvuleșciĭ împreună cu Badea (adică Bădică Radul vodă), ajutațĭ de Turcĭ voesc să se bată cu dênsul; ĭĭ rógă să vestéscă pe toțĭ pușcașiĭ și voĭniciĭ din Brașov, Ardél și țara Bârseĭ, ca să năvăléscă la Rucăr.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 225. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Рау воиво и гнъ влаки, пише гво-ми наши потени приıатело и блини сȣседо, сȣцȣ и .вї.-ти пȣргаро ѿ Браше, мно ви зравие приноси гво-ми. И по си ви говори, поне съ бжие хотние приидо ȣ землю, а теи Пръвȣлеции, ѡни хоще, да се ȣбие съ гво-ми, и вема се приȣготови ѿ рабою. И Тȣрци многи не има; а нȣ се хвали Ба, како че ȣложити Бдинскога сажака и Никопоскога сажа тере се хте съ гво-ми ȣбити, и ако ли ми се-те съдȣчити гва-ми смжтение, що годе, а ѡни да прїидȣ ȣ землю Бръсе кȣно съ Бадѣ и ȣ Ердескомȣ землю и ȣ Браше, тере се хвали, како хте по-свȣ пленȣвати. За тои ви говори гво-ми: ȣ ча ȣзрите сие книгȣ гва-ми, а ви да вате гла въсе пȣкаро и юнако ѿ Браше и ѿ Ерде и ѿ землю Бръсе, тере въси да скочите, да панете на Рȣке. Тако, ако се на съдȣчити смжтение, а вашои млти да бȣте готови и да прїидȣ еии съ ба, а дрȣзи и бе бани, и веми се приȣготовите, како знаете по-добре, да ви не превари Ба съ Тȣрци, и скоро съ многе воиксе да прїите. И бь ви вели, ами.

† Їѡ Рау вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити приıатело и блини сȣседо, сȣцȣ и .вї.-ти пȣргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ şi vecinĭ de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate vĕ aduce domnia mea. Şi după acestea vĕ graĕsc că, cu voinţa luĭ Dumneḑeŭ am sosit în ţară, ĭar aceĭ Părvuleşcĭ, eĭ voesc să se bată cu domnia mea, şi fórte ne pregătim de rĕsboiŭ. Şi Turcĭ mulţĭ eĭ nu aŭ; dar se făleşce Bade că va pune pe sangeacul de Vidin şi pe sangeacul de Nicopolea, şi se vor bate cu domnia mea, şi dacă mi se va întâmplà domnieĭ mele ceva smintélă, apoĭ eĭ vor veni în ţara Bârseĭ împreună cu Badea, şi în ţara Ardéluluĭ şi la Braşov, căcĭ se fălesc cum că pretutindenea vor prĕdà. Pentru aceea vĕ grăeşce domnia mea, ca în césul în care veţĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, apoĭ voĭ să daţĭ şcire tutulor puşcaşilor şi voĭnicilor din Braşov şi din Ardél şi din ţara Bârseĭ, ca toţĭ să săriţĭ şi să năvăliţĭ la Rucăr. Ast-fel, dacă se va întâmplà nouă smintélă, apoĭ Graţiositatea vóstră să fiţĭ gata; şi să vină uniĭ cu banĭ, ĭar alţiĭ şi fără banĭ, şi tare să vĕ pregătiţĭ, precum şciţĭ maĭ bine, ca să nu vĕ întrécă Badea cu Turciĭ, şi de grabă cu multe oştĭ să veniţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 285.

Februarie 2. Radul vodă de la Afumaţĭ vesteşce Braşovenilor despre omorîrea de către Turcĭ a luĭ Bădica şi a câtor-va boerĭ aĭ sêĭ; îĭ este témă ca Secuiĭ şi dorobanţiĭ să nu-l părăséscă şi să fugă, pentru că nu are banĭ să le plătéscă; de aceea îĭ rógă să-ĭ trimită banĭ şi óste cât pot spre a se mântuì de câiniĭ de Turcĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 282. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею Іѡ Рад воиво и гнь, пишемо наши чтити добри прїатело и блини сѹседо, сѹцѹ и .ві. пѹргаро ѿ Брашо, много здравие приноси гвѹ-ви. И по си дава ѹ знание гвѹ-ви за работѹ Бадике, како съ въсо истинно да верѹете, како сѹ дошли Тѹр'ци съ сте, а кж е излези Бадика пре ними и пре стего, а Тѹр'ци га сѹ покли и съ колици болѣри сѹ били ко него; тако ѿ тѹи Тѹр'ци сѹ ѹзели главѹ Бадике и еще два главе болески, али и незна, чие сѹ били тези глава. А тези болѣри: Цюра пркала и Ѡача ѿ Батю, що сѹ били на Потѹ, и Рад логофе Мацило, ѡни се сѹ пристрашли тере сѹ побегѹли, тере сѹ съ Пр'ьвѹ ба на ено мето, и полали сѹ чавка до гво-ми, тере ми сѹ известили, како ѡни тои посъ не сѹ знали ни ено ки; а нѹ ѿ Портѹ, къда сѹ излети съ стего, а ѡни га сѹ донесли въ име Бадике и пото веща сѹ дошли; а Тѹци, ѿ ча що

сꙋ Бадика посекли и болѣри, ѡни се сꙋ вратили паки на Гюргю и пола ли сꙋ главꙋ Бадике и еще два главе на Портꙋ; а тѣло Бадике а гво-ми га сꙋ донесли и поше сꙋ гво-ми ꙋ монастирꙋ ѿ Де, тере га сꙋ тамо погребли. А на тои зи Тꙋрци има люди посла ни, тако еще не сꙋ дошли; и по прѣге ми сꙋ дошли ѡгово ѿ ни, како да поидемо и съ въси болѣри на брѡ Гюргювꙋ, како да ми даде тои стег; а гво-ми ѡгово, що и сꙋ да, како ти се сꙋ пристрашили болѣри ѿ ва, тере и не могꙋ доити; тои да знате, ере е истина. И дрꙋго паки да знаа гво-ви, ере ѿ въсе наслꙋе, да се пази, — ако бити и волю бжїю —, али се боимо за-ра Сакꙋли и доробати, ере хтѣ побеже, тере хокю штати са, ере гво-ми не имамо спезꙋ, ѿ кꙋде да ꙋзимамо, ере землѣ е пленена и раситена; тако не има ѿ кꙋде да ꙋзима. Тоги ра моли се гвꙋ-ви како ѿ колико можете стинꙋти, да ꙋзимате апри ѿ землю, мака и бе знание гпрꙋ Iанꙋшꙋ воиво, тере да на пошлете. И iакотꙋ такогере, колико можете, пꙋтите ми, ере гпрꙋ Iанꙋ воиво нищо не ке рещи за тои, темо да и бави на гь бь ѿ пси-Тꙋрци, поне, ако ли ꙋзхоще Тꙋрци на ѡдолѣти и посрамити ни, гво-ви не ви ке бити въ съмиренїе. Тоги ра ѿ прѣге гво-ви сте почи добре и запали ѡсте свекю, тако сега де[1] не ꙋгасите, нꙋ ꙋчини си за дше, и бь гва-ви хоке избавити ѿ мꙋка вѣнаго; и послате гво-ви и до Сибиѧни такогере. И бь ꙋмножи лѣта гва-ви, амин. Пи ф[2] . в . д.

† Iѡ Радꙋл воевод, милатїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити братиѧ и добри прїѧтело и блини сꙋседо, сꙋцꙋ и . вı . пꙋгари ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevoda şi domn, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ, bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acésta, daŭ de şcire domnieĭ vóstre în afacerea luĭ Bădica, ca cu tot adevĕrul să credeţĭ, precum că aŭ venit Turciĭ cu stég, ĭar când a eşit Bădica înnaintea lor şi înnaintea stéguluĭ, apoĭ Turciĭ l'aŭ tăĭat pe el, şi câţĭ boerĭ aŭ fost cu dênsul. Ast-fel de acolo Turciĭ aŭ luat capul luĭ Bădica şi încă douĕ capete boereşcĭ, dar pe ele nu şciŭ, ale cuĭ aŭ fost acele capete. Iar aceştĭ boerĭ: Gĭura părcălabul şi Oancea din Batia, carĭ aŭ fost la Pórtă, şi Radul logofĕtul al luĭ Maţil, eĭ s'aŭ înfricoşat şi aŭ fugit, şi sunt cu Pĕrvul ban la un loc, şi aŭ trimis pre un om la domnia mea, şi m'au înşciinţat cum că eĭ acea solie n'aŭ şciut în nicĭ un chip. Ci când de la Pórtă aŭ eşit eĭ cu stégul, apoĭ eĭ l'aŭ adus pe dênsul în numele luĭ Bădica, şi după aceea veştile aŭ venit. Iar Turciĭ, îndată ce aŭ tăĭat pe Bădica şi pe boerĭ, eĭ s'aŭ întors ĭaraşĭ la Gĭurgĭu, şi aŭ trimis capul luĭ Bădica şi încă douĕ capete la Pórtă; ĭar trupul

[1] Pentru да? [2] Îndreptat din ѿ.

Bădichiĭ domnia mea l'a luat și l'a dus domnia mea la mănăstirea din Dél, și l'am îngropat acolo. Iar la acești Turcĭ am ómenĭ trimișĭ, ast-fel încă n'aŭ venit; și maĭ înnainte mĭ-a venit rĕspuns de la dênșiĭ, cum să mergem și cu toțĭ boeriĭ la vadul Gĭurgĭuluĭ, ca să-mĭ dea mie acel stég. Iar domnia mea rĕspunsul ce le-am dat lor (este): cum că s'aŭ înfricoșat boeriĭ de voĭ, și că eĭ nu pot să vină. Acésta să șcițĭ, că este adevĕrul. Și alta ĭarășĭ să șcie domnia vóstră, că despre tóte ne silim să ne păzim, — dacă va fi și voința luĭ Dumneḑeŭ —, dar ne temem pentru Secuĭ și dorobanțĭ, că vor fugì și voiŭ rĕmâne singur, căcĭ domnia mea nu are spendă (banĭ) de unde să luăm, căcĭ țara este jefuită și risipită. Ast-fel nu avem de unde luà. Drept aceea, rogu-mĕ domnieĭ vóstre, cum din cât puteţĭ ajunge, să luațĭ aspri din țară, măcar și fără șcirea domnitoruluĭ Ianăș voevod, și să ne trimitețĭ. Și óste așijderea, cât putețĭ, trimitețĭ-mĭ, căcĭ domnitorul Ianăș voevod nimica nu va ḑice pentru acésta; numaĭ să ne izbăvéscă pe noĭ domnul Dumneḑeŭ de câĭniĭ de Turcĭ. Pentru că, dacă Turciĭ ne vor învinge pe noĭ și ne vor rușinà, domnia vóstră nu va fi în pace. Drept aceea, de maĭ înnainte domnia vóstră ațĭ început bine și ațĭ aprins lumînarea, și acum să nu o stingețĭ, ci facețĭ-o pentru suflete, și Dumneḑeŭ pe domniile vóstre vĕ va izbăvi de munca vecĭnică. Și să trimitețĭ domnia vóstră veste și către Sibienĭ așijderea. Și Dumneḑeŭ să îmmulțéscă aniĭ domniilor vóstre, amin. Scris în Februarie a 2ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 286.

Târgoviște, Ianuarie 27. Radul vodă de la Afumațĭ arată Brașovenilor întâmplările ivite în țară: alungarea luĭ Vladislav vodă de către Bădica vodă și tăĭerea capuluĭ acestuĭa și a altor ḑece boerĭ de către Turcĭ. Rógă a i se trimite o armată în taĭnă, ca la nevoe să se apere și să nu se închine Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 311. Pecetia în dos.

† Млтию бжїею и нарокѡ гна на-ни висотꙋ крале гнъ въсои ꙁемлю Ѹггровлахїискои, пишемо наши чтити добри приıатело и блини сꙋседо, сꙋцꙋ и .вї. пꙋргари ѿ Брашо, много ꙁравие приноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ ꙁнание гвꙋ-ви, поне ꙁнате ли гво-ви преге сие доба, како се слꙋчи ѿвеи ꙁемлю влахїиска, тере преге прїи Власла воиво въ ꙁемлю, а на нега подиже Бадика воиво, бити гпрь влакои ꙁемлю, и пꙋти болѣри на Потꙋ цревꙋ, да мꙋ донеси сте и ми; и донесо Тꙋрци сте; а ко би да си ꙋꙁимаю сте на рꙋкꙋ, а Тꙋци въꙁе его сте и главꙋ емꙋ посеко, и съ ни посеко еще .ї. болѣри. И тамо въ то ча реко Тꙋци къ воискꙋ: идѣте иде ви е гпра Раꙋ воиво, еже е ѿ преко планинꙋ, поне ви е гпрь, и црь мꙋ е да

влака ȥемле, да е гпрь, и видитѐ, сице сте Раулꙋ воиво е ѿ преко планинꙋ; такои реко Тꙋци. А ꙋ те ми не верꙋемо и, поне Тꙋрци сꙋ хитроти и невѣрници, тере и не верꙋе. Тогаи ра моли ви гвꙋ-ви: ѿ елика можетѐ пꙋтите ми ıакотꙋ, али въ таинꙋ, ере хоке и потавити въ едино мето, ра да видимо: ако ли хоıце Тꙋци донети ми и сте, — добре; а ако ли хоще ꙋчинитї неко хитроти и имаше мисль погꙋбити влака ȥемлю ра да се прилепи и исхабити въ ȥемлю висотꙋ кралю и гва-ви, а ми тода да имамо съ що бранитї и ꙋбити съ ними, ра да се брани, да се недава Тꙋрко. Тои се моли гвꙋ-ви, и бь ꙋмножи лѣта гва-ви. Пи въ Тръгови ге .кȥ. дна. — Али гво-ви добре да се приготовите и да се паȥитѐ и да имате ıакотꙋ готовꙋ.

† Іѡ Раꙋ вwев, мати бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше четити братїа и добри приıателе, сꙋцꙋ и .вı. пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ şi norocul domnuluĭ nostru înnălţimeĭ craĭuluĭ, domn a tótă ţara Ungrovlahică, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ, bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, căcĭ şciţĭ óre domnia vóstră, înnainte de acest timp, cum s'aŭ întâmplat acesteĭ Ţărĭ-Româneşcĭ? Că maĭ înnainte a venit Vladislav voevod în ţară, ĭar asupra luĭ s'a ridicat Bădica voevod, ca să fie domnitor al Ţăriĭ-Româneşcĭ, şi a trimis pe boĭerĭ la Pórta împărătéscă, ca să-ĭ aducă stég şi pace. Şi aŭ adus Turciĭ stégul. Iar când fu ca să ĭa stégul în mână, apoĭ Turciĭ ĭ-aŭ luat luĭ stégul, şi capul luĭ ĭ-aŭ tăĭat, şi împreună cu el aŭ tăĭat încă 10 boerĭ. Şi acolo în acelaşĭ cés ḑis-aŭ Turciĭ către óste: «Duceţi-vĕ acolo, unde vĕ este domnitorul Radul voevod, care se aflǎ peste plaiŭ, fiind-că el vĕ este domnitor, şi împĕratul luĭ ĭ-a dat Ţara-Românéscă, să fie domnitor. Şi vedeţĭ, acest stég este al luĭ Radul voevod de peste plaiŭ». Aşa aŭ ḑis Turciĭ. Iar întru acésta, noĭ nu credem lor, fiind-că Turciĭ sunt viclenĭ şi necredincĭoşı; şi nu-ĭ credem pe eĭ. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră: din cât puteţĭ, trimiteţi-mĭ óste, dar în taĭnă, fiind-că vrem să o punem la un loc, pentru ca să vedem: dacă vor aduce Turciĭ pace şi stégul, apoĭ bine; ĭar dacă vor voi să facă nişte hitleniĭ, şi avênd gând a perde Ţara-Românéscă, pentru ca să se apropie şi să jefuĭască în ţara înnălţimeı craĭuluĭ şi a domnieĭ vóstre, — apoĭ noĭ atuncĭ să avem cu ce ne apărà şi să ne batem cu dênşiĭ, pentru ca să ne apărăm, să nu ne dăm Turcilor. Acésta vĕ rog pe domnia vóstră, şi Dumnedeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris la Târgovişte în Ianuarie 27 ḑile. Iar domnia vóstră bine să vĕ pregătiţĭ, şi să vĕ păḑiţĭ, şi să aveţĭ óstea gata.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 287.

Iulie 27. Radul vodă de la Afumaţĭ cere grabnic ajutóre de la Braşovenĭ, la carĭ trimite în solie pre sluga sa Radul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 277. Pecetia în dos.

† Млтию бжиею Iѡ Раду воевод и гнъ влаики, пише гво-ми моему милому и ротелю, сѫцу ѿ Браше, и наши чтити и добри приıатело .вı.-ти пръгаро, много здравие. И по си дава у знание вашои млти, поне знаите, ваша млтъ, пре сие доба, како се бѣмо умолили вашои млти, како у наше неволю-усило да има помокю ѿ ваша млти; и такой се нами ѡбеiцасте, да на помокю посилате, буди у кои време. Сего ради молиi и проси ваша млти, съ у сие времена вема е на усил'но и требуе ни помоще; що е възмоно вашои млти, посилаите ни съ скоро и на спе. И елика изрече ѿ на нашега вѣрнога слуга Раду, а ваша млти ѡ всe да ему вѣрувте, ере су наши рѣчи доистини. И бъ ви вели. Пи ю .кз. д.

† Iѡ Раду воев, млтïа бжïеа гнь.

Adresa în dos: † Прѣвъзлюбленому роте гва-ми, сѫцу ѿ Браше и .вı.-ти пръгарѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevod şi domn românesc, scrie domnia mea la al meŭ ĭubit şi părinte, judeţuluĭ din Braşov, şi la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, căcĭ şciţĭ Graţiositatea vóstră, că maĭ înnainte de acest timp noĭ rugasem pe Graţiositatea vóstră, ca într'a nóstră greutate de nevoe să avem ajutor de la Graţiositatea vóstră. Şi aşa ne-aţĭ făgăduit, că ne veţĭ trimite ajutor la orĭ-ce timp. Drept aceea rog şi poftesc pe Graţiositatea vóstră, acum în acest timp, nouă ne este fórte greŭ şi ne trebueşce ajutor. Cât este în putinţa Graţiosităţiĭ vóstre, trimiteţi-ne nouă acum în grabă şi repede. Şi câte va spune de la noĭ sluga nóstră credincĭósă Radul, apoĭ Graţiositatea vóstră despre tóte să-ĭ credeţĭ luĭ, pentru că sunt cuvintele nostre adevĕrate. Şi Dumneḍeŭ să vĕ bucure. Scris în Iulie a 27[a] ḍi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † Prea ĭubituluĭ părinte al domnieĭ mele, judeţuluĭ din Braşov şi celor 12 pârgarĭ.

No. 288.

Martie 26. Radul vodă de la Afumaţĭ trimite în solie la Braşov pe jupân Voĭcu.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 238. Pecetia în dos.

† Iѡ Раду воевод бжïею млтïю гнь влаики, пишем нашем наше чтити и добри приıатели и влини сѫсе, сѫцу и .вï.-ти пъгаро ѿ Браше, мно здравïе приноси вашои млти.

И по си да въ ѹзнаніє гвѹ-ви, поне тѹи смо послали нашега вѣнога слѹга и болѣрина, жѹпанѹ Воико, до гвѹ-ви сь нашеми потрєбни-ми рѣ. Сего ра, єлика иречє къ гвѹ-ви, да верѹитѐ, єрє сѹ на рѣчи истин'ни. И бь да ѹмножи лѣта гвѹ-ви, амі. М . кѕ . д.

† Іѡ Радѹ вѡєв, мліа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїіатели и блини сѹсе, сѹцѹ и . вї . пѹргари ѿ Брашє.

† Iω Radul voevoda cu mila luĭ Dumnedeŭ domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, daŭ în șcire domnieĭ vóstre, că am trimis acolo pe credincĭósa nóstră slugă și boer, pe jupânul Voĭcu, la domnia vóstră cu vorbele nóstre de trebuinţă. Drept aceea câte va spune domnieĭ vóstre, către domnia vóstră, să-l credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Martie în a 26[a] di.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 289.

Gherghiţa, Ianuarie 8. Radul vodă de la Afumaţĭ trimite la Brașovenĭ în afacerĭ pe sluga sa Ianciul.

Orig. hàrtie, Arch. Brașov. no. 235. Pecetia în dos.

† Млію бжїю Іѡ Радѹ воєвода и гнъ, пишє гво-ми прѣзлюбленни прїатели гво-ми и братїа, жѹпанѹ сѹцѹ и . ві . пръгари ѿ гра Брашо, мно здравїє приноси вашо мати. И по то посла слѹ гва-ми Іанчѹлѹ исъ мно рѣ и потрєби гва-ми до вашо мати; тако варє єлика что ирѣци слѹ гва-м къ вашо мати, ѹ въсе да м вѣрѹє, єрє сѹ истинни рѣ гва-ми. И бъ ви вели. Пи ѹ Гєрицѹ гє . и .

† Іѡ Радѹ вѡєв, мліа бж(їа) гнь.

Adresa în dos: † Почтенни и добри прїатели гва-ми, жѹпа сѹцѹ и . ві . пръгари ѿ слана гра Брашо.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevoda și domn, scrie domnia mea pré ĭubiţilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele și fraţilor, jupânuluĭ judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din cetatea Brașov, multă sănătate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Și apoĭ, am trimis pe sluga domnieĭ mele, pe Ianciul, cu multe vorbe și trebuinţe ale domnieĭ mele către Graţiositatea vóstră. Așa vare orĭ-ce va spune sluga domnieĭ mele către Graţiositatea

vóstră, în tóte sa-ĭ credĭ luĭ, căcĭ sunt adevĕratele vorbe ale domnieĭ mele. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Gherghiţa, Ianuarie 8.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Cinstiţilor şi bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, jupânuluĭ judeţ şi celor 12 pârgarĭ din slăvita cetate a Braşovuluĭ.

No. 290.

Iulie 26. Radul vodă de la Afumaţĭ comunică Braşovenilor că logofĕtul Harvat şi ceilalţĭ boerĭ carĭ aŭ fost cu dênsul în contra vrăjmaşuluĭ Mehmet-Beg li sunt credincioşi lor şi domnuluĭ, ĭar familiile şi avutul lor le-a trimis la Sibiŭ drept chezăşuire a credinţeĭ lor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 241. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Iω Рау воево и гнь, пише гво-ми нши добри прїатели, сѹцѹ и . вi .-ти пѹргари ѿ Брашо. И по си ви дава ѹ ʒнанїе гвѹ-ви ʒ-ра работ Харватѹ логофе, и и дрѹʒе болѣри, що сѹ били на ѿнои врама, на Меме, а гвѹ-ви не и вероваcте и не има верѹ ѿ-къ гвѹ-ви. Ѹ то добре да ʒнае гвѹ-ви, ере ѿни сѹ сь правѹ и съ верѹ гвѹ-ви и гво-ми и ни едно хитлѣнство не има никако, а нѹ сѹ сь правѹ и добрѹ и чисто мисль гвѹ-ви и гво-ми и на дшж и верѹ гва-ми; и послали се сѹ челѣ сь снове-си и въсѣми иманїе ѹ Сибию ʒа-ра да има верѹ ѿ-кь гвѹ-ви и ѿ-къ гво-ми. И бь ви весели гвѹ-ви, амин. Пи мца ю . кѕ . днь.

† Iω Рау воев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нши чтити и добри приетили, сѹцѹ и . вї.-ти пѹргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov. Şi după acestea vĕ daŭ de şcire domnieĭ vóstre despre afacerea logofĕtuluĭ Harvat şi a celor-l'alţĭ boerĭ, carĭ aŭ fost împotriva aceluĭ vrăjmaş, asupra luĭ Mehmet. Domnia vóstră însă nu ĭ-aţĭ credut, şi nu aŭ avut credinţă din partea domnieĭ vóstre. Întru acésta bine sa şciţi domnia vóstră, că eĭ sunt cu dreptate şi cu credinţă domnieĭ vóstre şi domniei mele; şi nu aŭ nicĭ o viclenie de fel, ci sunt cu dreptate şi bun şi curat cuget către domnia vóstră şi către domnia mea, pe sufletul şi pe credinţa domnieĭ mele. Şi eĭ şĭ-au trimis sălaşele cu fiiĭ lor şi cu tótă avuţia lor la Sibiŭ, ca să aiba credinţă din partea domnieĭ vóstre şi a domnieĭ mele. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin. Scris în luna luĭ Iulie a 26a di.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 291.

Februarie 5. Radul vodă de la Afumaţĭ rógă pe Braşovenĭ să-l aştepte douĕ sĕptămânĭ pentru plata à 3315 aspri, costul unor jderĭ, căcĭ acum banii ĭi sunt de trebuinţă pentru a-ĭ da Turcilor carĭ aŭ venit cu dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 246. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Іѡ Рау воиво и гнь, пише гво-ми сꙋши чтити и добри приıателе, сꙋцꙋ и .вı-ти. пꙋр'гари ѿ Брашe, много ꙁравие приноси вашою млте. И по си ведомо да е ваше млте: кни и рѣ, е ми есте послали по чловка вашои млте, по Ханъ кока, ꙁ-ра жери, гво-ми вема добре раꙁꙋме ваше млти и ꙁахвале гво-ми ва млти и много ха има ви, поч'то ра се потрꙋдите ѿ на, и молите ба ѿ съда да ни да бъ ꙁравие, да можемо и ми платити ваше млти съ великои чтию и да. А ꙁа-ра ценꙋ жери почекате, ваше млти, пре две недлю; тако, или хокете чловка послати, да и плати а. ‚гтеї., или и хокю гво-ми поснлати, поне съда, ꙋ сие времена, те ке един бь да врꙋе и ваше млти, колико ни ꙋтребꙋе апри, да и дава те Тꙋр'це, съ гво-ми що сꙋ дошли, е да бимо ѡчистили и ѿ ни. Тои моли вашеи млти. И бь вели ваше млти. Пи ф .е. дни.

† Іѡ Рау вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приıателе и близни сꙋсе, сꙋцꙋ и .вї. (restul rupt).

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, să fie cunoscut Graţiosităţiĭ vóstre: cărţile şi vorbele, ce mĭ-aţĭ trimis prin omul Graţiosităţiĭ vóstre, prin Hanăş cojocarul, pentru jderĭ, domnia mea fórte bine am înţeles pe Graţiositatea vóstră, şi vom lăudà domnia mea pe Graţiositatea vóstră, şi mult har am către voĭ, că v'aţĭ trudit pentru noĭ; şi rugaţĭ pe Dumnedeŭ, de acum (înnainte), ca să ne dea Dumnedeŭ sănătate, să putem şi noĭ rĕsplăti Graţiosităţiĭ vóstre cu mare cinste şi dar. Iar pentru preţul jderilor, aşteptaţĭ Graţiositatea vóstră peste douĕ săptămânĭ; ast-fel, saŭ de voiţĭ a trimite pe un om, ca să'ĭ plătesc aspri 3315, saŭ domnia mea îĭ voiŭ trimite, căcĭ acum în vremile acestea, unul Dumnedeŭ să crédă şi Graţiositatea vóstră, cât îmĭ sunt de trebuinţă aspri, ca să-'ĭ daŭ acelor Turcĭ, carĭ aŭ venit cu domnia mea, ca să ne curăţim şi de eĭ. Pentru aceea rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure pe Graţiositatea vóstră. Scris în Februarie a 5ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 (restul rupt).

No. 292.

Decembrie 7. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Braşovenilor despre un vrăjmaş al sêŭ (Vladislav vodă) care s'a ridicat de la Mehedinţĭ, Părvu banul l'a bătut şi ĭ-a tăĭat capul. Radul postelnicul vine acolo în solie.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 284. Pecetia în dos.

† Млтію бжїєю Їѡ Раду воєвод и гнь, пише гво-ми нашим приꙗтелом, сꙋдцꙋ и .вı.-ти пꙋргаром ѿ Брашов, мнѡ здравїе приносим гвꙋ-ви. И по сим дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви за-ра ѡнои врагама, що се є подигнꙋ ѿ Мехединци, а гво-ми сь посла чети правите гва-ми, жꙋпа Пръвꙋ ба, и съ дворꙋ гва-ми, тере се сꙋ ꙋбили ш-нними, тако є да бь, тере є посекль глава томꙋи врагама, тере га є донесли на рꙋкꙋ гва-ми и въса негова воиска, тере се є ꙋчиним многа мртвꙋ на ни бе числа. Сего ради сь посла гво-ми жꙋпа Раду постелник, да ви известит добръ гла гвꙋ-ви. И паки варе елика изрече къ гвꙋ-ви, да верꙋете, ере сꙋ наши ръ истинни. И бъ ви весели, амин. Пис де .з. д.

† Їѡ Раду воевод, млтїꙗ бжїꙗ гнь.

Adresa în dos: † Нашим чьститим братиꙗм и добри приꙗтелѡм и близни сꙋседом, сꙋдцꙋ и .вı.-тим пръгаре ѿ Брашов.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre în privinţa unuĭ vrăjmaş, care s'a ridicat de la Mehedinţĭ. Apoĭ domnia mea am trimis pe cinstitul dregĕtor al domnieĭ mele, pe jupân Pârvul banul, şi cu curtea domnieĭ mele, şi eĭ s'aŭ bătut cu dênşiĭ. Ast-fel a dat Dumneḑeŭ, căcĭ a tăĭat capul aceluĭ vrăjmaş şi l'aŭ adus în mâna domnieĭ mele şi tótă oştirea luĭ; şi aŭ făcut multă mórte între dênşiĭ, fără numĕr. Drept aceea am trimis domnia mea pe jupân Radul postelnicul ca să vĕ vestéscă şcire bună domnieĭ vóstre. Şi ĭarăşĭ vare-câte va spune către domnia vóstră, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Decembre a 7ª ḑi.

Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 293.

Aprile 8. Radul vodă de la Afumaţĭ către Braşovenĭ despre fiul unuĭ boer căḑut într'o greşélă; să-ĭ taĭe nasul şi apoĭ să-l libereze. Trimite în misiune la dênşiĭ pe Stan spătarul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 295. Pecetia în dos.

† Іѡ Радꙋ воевода, и бжїею[1] мл҃тїю гнь влаки, пишемо наши чтнти и добри прїатели, и блиѯ[ни] сꙋсе,][2] сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Браше, мно зравїе и сълюбовїю при при носи ва[шои мати].[3] И по си да въ ꙋ знанїе гва-ви, поне ми прїиде въ ꙋслишанїе, іако е би [тꙋи болиарки сиь][4] те се е ꙋченїѡ такови е пана ваше мати ꙋ неко съгрешенїе; [того-ра ва мать][5] ꙋхватили га сте. Сего ра се мли гва-ви, ако не има дела, да се заг[ине, а ваш ма]ть[6] на ра распорите ем но; а за що кете ꙋчинити наше волю, а ми вели ха [и че][7] имати вашои мати. И елико изреть нашега верьнога слꙋ Ста спата, верꙋ, ере сꙋ на рѣ истинни. И бь ви вели. Пи а . и . д.

† Іѡ Радꙋ вивев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтнти и добри прнатели, сꙋцꙋ и .вї. пꙋгари ѿ Браш[е].

† Iω Radul voevod, şi cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate şi dragoste aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, cum că mĭ-a venit la auḑ, că aŭ fost acolo [un fiŭ de boer], şi s'aŭ întîmplat ast-fel: v'a căḑut la Graţiositatea vóstră într'o greşala. Drept aceea Graţiositatea vóstră l'aţĭ apucat. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră, că dacă n'are pricină [ca să pĭară, apoĭ Graţiositatea] vóstră pentru noĭ tăĭaţi-ĭ nasul. Iar pentru că veţĭ face voĭa nóstră, apoĭ noĭ vom avé mare har [şi cinste] către Graţiositatea vóstră. Şi ce va spune sluga nóstră credincĭósă Stan spătarul, să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Aprilie a 8ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 294.

Radul vodă de la Afumaţĭ se plânge Braşovenilor, că au arestat pe nişte slugĭ ale dómneĭ Despina şi cere ca să le libereze, nefiind întru nimica vinovate.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 258. Pecetia în dos.

† Матїю бжїею Іѡ Радꙋ воиво и гнь, пише гво-ми наши чтити прнателе и блини сꙋседо, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро. И по си ви говори вашои мати, поне сте ꙋхватили некое слꙋзе гпге Деспине, такои да знаите вашои мати, ере не има ни ено вино, а нꙋ и прге сиа дова ѡни ми сꙋ право послꙋжили гва-ми и съ ни ено винꙋ не имаю. За тои ви молю, іако нашими прнатели, како да и ѿтавите ꙋ ми и нищо да и не батовате; а

[1] Îndreptat din гнь. [2] Şters din causa umidităţiĭ, dar literile pot fi încă zărite. [3] Idem.
[4] Din ce a maĭ rĕmas visibil, se póte distinge тꙋи la început, şi сиь la sfîrşit; restul nesigur saŭ şters cu totul.
[5] Şters, abĭa zărindu-se. [6] Idem. [7] De tot şters.

по-то ра се потрѸте тере пазнте, а гво-ми захвале вашои мати и има гво-ми мно ха вашо мати; а слѸзе гпже Депине ништо винѸ не има. И бъ ви вели, а(ми).

† Іѡ Рау вwев, милатіа бж(іа) гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити приꙗтело и блини сѸседо, сѸцѸ и .вї.-ти пѸргаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ prietenĭ și de apróре vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ, și după acestea vĕ grăesc Grațiosităţiĭ vóstre, pentru că ațĭ prins niște slugĭ ale dómneĭ Despineĭ. Așa să șcițĭ Grațiositatea vostră, că eĭ n'aŭ nicĭ-o vină, ci și înnainte de acest timp, eĭ mĭ-aŭ slujit cu dreptate domnieĭ mele, și acuma nicĭ-o vină n'aŭ. De aceea vĕ rog, ca pe prieteniĭ noștri, ca să-ĭ lăsațĭ în pace și să nu-ĭ bântuițĭ în nimic. Iar pentru aceea că vĕ trudițĭ și păzițĭ, apoĭ domnia mea mulțămesc Grațiosităţiĭ vóstre și am domnia mea mult har către Grațiositatea vóstră. Iar slugile dómneĭ Despineĭ nicĭ-o vină n'aŭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ prietenĭ și de apróре vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 295.

Martie 23. Radul vodă de la Afumațĭ trimite în solie la Brașovenĭ pe Dumitru clĭucearul.

Orig. hârtie. Arch. Brașov. no. 280. Pecetia în dos.

† Іѡ Рау воево бжїею матїю гнь влаки, пише наше чтити и добри прїꙗтеле, сѸцѸ и .вї.-ти пѸргаро ѿ Браше, мно здравїе приноси гвѸ-ви. И по си да въ Ѹзнанїю гвѸ-ви, поне тѸи смо послали нашега венога болꙗрина, жѸпанѸ ДимирѸ ключарѸ, до гвѸ-ви. Сего ра елика ireче ѿ на къ гвѸ-ви, да вѣрѸите, ере сѸ на рѣ истин'ни. И бь ви вели, амї. Пи м .кг. д.

† Іѡ Рау вwев, мастїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приꙗтели, сѸцѸ и .вї. пѸргари ѿ Браше.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn românesc, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că am trimis acolo pe credincĭosul nostru boer, jupânul Dumitru clĭucearul, până la domnia vóstră. Drept aceea, câte va spune de la noĭ către domnia vóstră, să credețĭ, pentru

că sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Martie a 23[a] ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţı şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 296.

Târgovişte, Ianuarie 31. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Braşovenilor, ca să libereze nişte ómenĭ ce ĭ-aŭ prins stricând şi derămând «podurile în Orate» (adică «de la Orăţiĭ»), căcĭ acest lucru n'a fost făcut cu gând rêŭ, ci ca să serve cu slujbă dréptă domnieĭ sale.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 266. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їею Ӏѡ Рад҃у воивод҃ и гн҃ь влаки, пише гв҃о-ми наше чтити приꙗтело и блини сѹсед҃о, сѹдцѹ и .вї.-ти пѹрґаро ѿ Браше, мно ви здравїе приноси. И по си ви говори, вашои млти, ра некои лю, що сте ѹхватили на мостове ѹ Ѡрате, по-то ра сѹ их҃авили и равалили мостове; а вашои млти да знанте, ере ни съ ено зло мислиѡ не сѹ промилали, да ми ѹчини ѡни зло и доса; а нѹ да знанте, вашои млти, ере ѡни съ право слѹбо послѹжили ми сѹ гва-ми и ни енѹ вино не имаю. За тои да ви бъ наѹчи, да и ѡсло-боте и да и ѡтавите ѹ ми, ере сѹ прави люе; ере ако хоще бити ѡни зли люе, наи зло и страшно и горко съмртъ хте гв҃о-ми ѹчинити на главе и, поне съ и гв҃о-ми слѹга стою корѹне и висоте кралю и приꙗте вашои млти. Сего ра да ви наѹчи бъ, немои мѹчите и пепсати, ере нищо не сѹ виновати. Тои ви моли, вашои млти. И бъ ви вели, амин. Пи ге .ла. дна, ѹ Тръговиш.

† Ӏѡ Рад҃у воевод, млтїа бжїа гн҃ь.

Adresa în dos: † Наш чтити приꙗтело и блини сѹсед҃о, сѹдцѹ и .вї. пѹрґаро ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn românesc, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate vĕ aduce vouĕ. Şi după acestea, vĕ grăesc Graţiosităţiĭ vóstre despre nişte ómenĭ, ce ĭ-aţı prins pe la podurile în Orate (Oraţiı), din pricină că eĭ aŭ stricat şi aŭ dărâmat podurile. Apoĭ Graţiositatea vóstră sa şciţĭ, că cu nicĭ un gând rêŭ nu aŭ socotit ca să-mĭ facă eĭ rêu şi supărare; ci să şciţĭ Graţiositatea vóstră, că eĭ aŭ servit cu slujbă dréptă domnieı mele, şi nicĭ o învinuire nu aŭ. De aceea, să vĕ povăţuéscă Dumneḑeŭ, ca să-ĭ slobodiţĭ şi să-ı lasaţı în pace, căcĭ eĭ sunt ómenĭ drepţĭ. Pentru că dacă eĭ ar fi ómenĭ reĭ, atuncĭ domnia mea le-ar face cea maĭ rea şi cea maĭ straşnică şi cea maĭ amară mórte peste capetele lor, căcĭ sunt şi domnia mea sluga sfinteĭ coróne şi a înnălţimeĭ craĭuluĭ şi prietenul Graţiosităţiĭ vóstre. Drept aceea să vĕ povăţuéscă Dumneḑeu, pentru că eĭ nimic

nu sunt vinovaţĭ. Acésta vĕ rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Ianuarie a 31ª ḑi, în Târgovişte.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 297.

Ianuarie 31. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Braşovenilor, ca să despăgubéscă pe Şerbul vornicul de paguba ce ĭ-a pricinuit o femeie a luĭ Vasie.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 275. Pecetia în dos.

† Іѡ Раꙋ воєво бжїєю мтїю гнь влаkи, пишемо моєм потен'ном и прѣвъзлюбленомꙋ побратꙋ гва-ми Бене Ханж, сꙋцꙋ ѿ Браше, мно ти зравїе приноси твоєм мати. И по си ти мли гво-ти ра болерина гва-ми, жꙋпанꙋ Шебꙋ двонікꙋ, ере мно паргꙋба є има тꙋи ꙋ една жена Васїе. Сего ра ти се мли, да не има паргꙋба. И бь те весели. Пи ге .ла. д.

† Іѡ Раꙋ воєв, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Потен'ном моєм побратꙋ Бене Ханж, сꙋцꙋ ѿ Браше.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn românesc, scriem la al meŭ cinstit şi prea ĭubit frate al domnieĭ mele, luĭ Bekner Hanăş, judeţuluĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ tale. Şi după acestea, rog pe domnia ta pentru boerul domnieĭ mele, jupânul Şerbul vornicul, pentru că a avut acolo multă pagubă, la o femee a luĭ Vasie. Drept aceea te rog, ca el să n'aĭbă pagubă, şi Dumneḑeŭ să te bucure. Scris în Ianuarie a 31ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Stimatuluĭ meŭ frate de cruce Bekner Hanăş, judeţuluĭ din Braşov.

No. 298.

Radul vodă de la Afumaţĭ către Braşovenĭ despre trimiterea luĭ Sava în misiune la dênşiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 237. Pecetia în dos.

† Іѡ Раꙋ воиевода и гнь въсой земли Ѹггровлахїискои, пише гво-ми наши четити братнїа и добри пріїателе, сꙋцꙋ кралевꙋ и .вı. пꙋр'гари ѿ Брашо, мно здравїе. И по си дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви, поне тꙋи хоке дойти слꙋга гва-ми Сава, съ нашими потребними

речи. Сего ра вареєлика изре ѿ на къ гво-ви, а гвꙋ-ви да верꙋете, ере сꙋ наши рѣчи истиннии. И бь ꙋмно дни и лета гвꙋ-ви.

† Іѡ Раꙋ вѡев, мнлтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нши добри приѩтеле, сꙋцꙋ и .вı. пꙋргари ѿ Брашо.

† Iω Radul voevoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ crăĭesc şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate. Şi după acestea, daŭ de şcire domnieĭ vóstre, căcĭ va veni acolo sluga domnieĭ mele Sava cu vorbele nóstre de trebuinţe; drept aceea, varecâte va spune de la noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ vóstre.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 299.

Iulie 28. Radul vodă de la Afumaţĭ se plânge Braşovenilor de judecăţile nedrepte ce eĭ fac supuşilor sêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 298. Pecetia în dos.

† Млтию бжиею Іѡ Раꙋ воиво и гнъ влаки, пише гво-ми наши чтити и добри приѩтело и блини сꙋседо, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргаро ѿ Браше, мно здравие приноси вашои млти. И по си ви дава ꙋ знание гво-ми ра рѣ, що ми послате и книге, за книге въседа, како да има ваше люе гление и сꙋства по прадꙋ и по старии зако ѿ гво-ми, а гво-ми ꙋ те ра вема ме неволиса съ ваше люе, ѩко да не има пагꙋ и доса и скалꙋ, поне гво-ми са сꙋди ѡни съ мои ꙋсти, ни ѡстави и, да и сꙋди [ни великога][1] дворника, ни великога логофета, нꙋ са гво-ми [и сꙋди; а ваши млти] незна, що мините и що направите, е [наше люе и при]ложи, връжите въ темницꙋ. Сего ра ви проси и моли ва[шои млти] како има ваше люе гление и сꙋство въ землю гва-ми, [такождере] да има и люе, е сꙋ сиромаси гва-ми, гление и сꙋство; а аще ли же ни, добре да знаете, ере по-мио хокю възима ѿ ваше люе и хокю сътвори, како ꙋчините и ви сиромахо гва-ми. За тоги ра ви дава ꙋ знание вашои млти, како да бꙋ мегю нами ми; и пото паки да знаете, ере е наше еди сирома ѿ сиромаси гва-ми ена сарекѫ по пꙋ, та ѡ ю мартꙋриса, а ви га ете ꙋфати, вите рекль, ере ю е ꙋкра, а ѡ си е донеси мартꙋриѩ, тере е мартꙋриса, а ви ете ꙋфати и нега и матꙋриѩ; та и есте вьвръзи въ темницꙋ. Сего ра проси и моли вашои

[1] Aci, ca şi în locurile maĭ jos completate, textul este stricat din causa umidităţiĭ.

мл҃ти, како да ї ѡтавите ꙋ мн҃, а нꙋ да има гледание и сꙋство по правдꙋ и по старии закѡ и да и сꙋти вашои мл҃ти, да и не сꙋди дрꙋ чл҃вци, нꙋ ва. Тои ви дава ꙋ знание вашои мл҃ти; и бь ви ве. Пи ю. кн. д.

† Їѡ Радꙋ вѡев, мл҃тїа бж҃їа гн҃ь.

Adresa în dos: † Нашн чтнти и добри приꙗтело блнни сꙋседо, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргаро ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn românesc, scrie domnia mea cinstiţilor şi bunilor noştri prietenĭ, şi vecinilor de apròpe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre şcire domnia mea, pentru vorbele ce mĭ-aţĭ trimis şi cărţile, pentru cărţĭ tot-d'a-una, ca să aĭbă ómeniĭ voştri purtare de grije şi judecată după dreptate şi după legea veche de la domnia mea, apoĭ domnia mea, pentru acelea fórte m'am nevoit cu ómeniĭ voştri, ca să n'aĭbă pagubă şi supĕrare şi scandal; căcĭ domnia mea singur ĭ-am judecat cu gura mea, nicĭ nu ĭ-am lăsat pe eĭ a fi judecaţĭ [nicĭ de marele] vornic, nicĭ de marele logofĕt, ci însu-mĭ, domnia mea [ĭ-am judecat. Iar Graţiositatea vóstră] nu şciŭ ce socotiţĭ, şi ce faceţĭ, căcĭ [pe ómeniĭ noştriĭ îĭ] prindeţĭ şi-ĭ legaţĭ în temniţă. Drept aceea vĕ poftesc şi vĕ rog [pe Graţiositatea vóstră], că precum aŭ ómeniĭ voştri purtare de grije şi judecată în ţara domnieĭ mele, [aşijderea] să aĭbă şi ómeniĭ, cariĭ sunt supuşiĭ domnieĭ mele, purtare de grije şi judecată. Iar dacă nu, să şciţĭ bine, că maĭ mult voiŭ luà de la ómeniĭ voştri şi voiŭ face cum faceţĭ şi voĭ supuşilor domnieĭ mele. Drept aceea vĕ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, ca să fie între noĭ pace. Şi apoĭ încă să şciţĭ, că a găsit un om din ómeniĭ domnieĭ mele o sarecă pe drum, şi el o mărturiseşce, ĭar voĭ l'aţĭ prins, voĭ aţĭ ḑis că a furat-o. Iară el a adus mărturie, şi a mărturisit, ĭar voĭ l'aţĭ prins şi pe el şi mărturia, şi ĭ-aţĭ aruncat în temniţă. Drept aceea vĕ poftesc şi vĕ rog pe Graţiositatea vóstră, ca să'ĭ lăsaţĭ în pace, ci să aĭbă căutare şi judecată pe dreptate şi după legea veche. Şi să'ĭ judecaţĭ Graţiositatea vóstră, ca să nu-'ĭ judece alţĭ ómenĭ, ci voĭ. Acésta vĕ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iulie a 28[a] ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ de apròpe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 300.

Octombre 18. Radul vodă de la Afumaţĭ, ḑis şi Radul vodă cel noŭ, scrie judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Câmpulung în privinţa unor datoriĭ ale luĭ Ivan al

luĭ Voĭcu care le-a plătit maĭ înnainte, şi acum cată să i se restitue tot ce-ĭ luaseră din acea parte de peste plaiŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 269. Pecetia în faţă.

† Матїю бжїю Їѡ Раꙋ воево и гнъ, пише гво-ми те, сꙋцю, и . вї . пꙋргари ѿ Дльго-поле. И по си ви говори гво-ми из-ра ѡнои дльгове Ивано Воико, поне знаете, ере се е исправи и платили се сꙋ те дльгове, а ви, за що телите съ? Ѿ кою ча, що чете ꙋзри сїю книгꙋ гва-ми, а ви въ този ча да гледате, тере да вратите све, що сте ꙋзели ѿ преко планинꙋ до еди вла главо, и веке да ми се не тꙋжи, ере и телите за те дльгове; и) а ино да нѣ, по ре гва-ми. И Пъдꙋре ло. Пи мца ѡ . иї . дн.

† Їѡ Раꙋ вѡев, [L. P.] матїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea ţie, judeţule, şi celor 12 pârgarĭ din Dlâgopoli (Câmpulung), şi după acestea vĕ grăeşce domnia mea de rêndul acelor datoriĭ ale luĭ Ivan al luĭ Voĭcu, căcĭ şciţĭ că el a sfîrşit, şi s'a plătit acele datoriĭ; ĭar voĭ de ce'l străgăniţĭ acum? În ce cés veţĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, ĭar voĭ în acelaş cés să căutaţĭ, ca să înnapoĭaţĭ tot ce aţĭ luat de preste plaiŭ până la un fir de pĕr din cap, şi maĭ mult să nu mi se plângă că'ĭ străgăniţĭ pe dênşiĭ pentru acele datoriĭ. Şi alt-fel să nu fie, după ḑisa domnieĭ mele. Ispravnic, Pădure logofĕt. Scris în luna Octombrie a 18ª ḑi.

† Iω Radul voevod, [L. P.] cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 301.

Iulie 5. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Braşovenilor ca să scóţă din temniţă pe Drăgoiŭ din Cocorăşcĭ, căcĭ este nevinovat şi să-ĭ restitue marfa.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 222. Pecetia în dos.

† Матїю бжїею Їѡ Раꙋ воево и гнъ, пишемо наши чтити и добри прїатели и блини сꙋседо, сꙋцꙋ и . вї .-ти пргари и ваме брашескомꙋ, много здравїе приноси гво-ви. И по си дава ꙋ знание гвꙋ-ви ра наше сирома, по име Дръгою ѿ Кокоръщи, поне е би станова тꙋїа ꙋ Браше въ ена кꙋкю, тако се сꙋ мнози члвци събрали на таю кꙋкю ѿ сваке стране, ени сꙋ били добри люи, а-дрꙋзи сꙋ били и злитвор'ци, тако хтѣше ени, да промени некои кони, а наше сирома нища не е има метѣ съ тези злитворци, тако ѡни сꙋ побегли, а гвꙋ-ви ꙋхватили есте наше члкъ и бꙋки пра члкъ тере га есте ꙋложи въ теницꙋ. Сего ра моли гво-ви, наꙋчи ви бъ, извате наше члкъ из темницѫ, понеж е пра члкъ и да мꙋ дасте въса мар'ха, нꙋ глете гвꙋ-ви теи люе, що сꙋ замели кони на таю кꙋкю, а ши сиро-

масн глєтє н гво-вн пра сꙋ н ӡако. Тоѝ молн н дава ꙋ ӡнаннѐ вашѐ мтн. Н бъ вн весєлн. Пн ю .є. днь.

† Їѡ Раꙋ вwєв, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн добрн прнꙗтєлн н блнжн сꙋсєдо, сꙋцꙋ н .вї. пръгарн н вамє брашєском.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ, și vameșuluĭ brașovén, multă sănătate aducem domnieĭ vóstre. Și după acestea, daŭ spre șcire domnieĭ vóstre de rêndul unuĭ supus al nostru pe nume Drăgoiŭ din Cocorăștĭ; cum că a trăit acolo în Brașov într'o casă. Ast-fel se strângéŭ mulțĭ ómenĭ în casa aceea din tóte părțile. Uniĭ eraŭ ómenĭ bunĭ, ĭar alțiĭ eraŭ și rêŭ-făcătorĭ. Ast-fel aŭ vrut uniĭ să fure niște caĭ. Iar supusul nostru nimic n'a avut amestec cu aceĭ rêŭ-făcătorĭ. Așa eĭ aŭ fugit, ĭar domnia vóstră ațĭ prins p'acel om al nostru, și deși este om drept, voĭ 'l-ațĭ băgat în temniță. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstră, povățuiască-vĕ Dumneḑeŭ, scoteți-l pe omul nostru din temniță, căcĭ este om drept și să-ĭ dațĭ luĭ tótă marfa; ci căutațĭ domnia vóstră p'aceĭ ómenĭ, carĭ aŭ furat caiĭ de la acea casă; ĭar supusuluĭ nostru, căutați-ĭ domnia vóstră dréptă judecată și lege. Acésta rog și daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iulie a 5[a] ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ și vameșuluĭ brașovén.

No. 302.

Martie 26. Radul vodă de la Afumațĭ trimite pe sluga sa Dumitru la Brașov ca să-ĭ cumpere 12 bucățĭ de svită.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 253. Pecetia în dos.

† Мтню бжню Їѡ Раꙋ воєво н гнъ, пншє гво-мн нашн чтнтн н добрнн прнїатєлѡ, сꙋцꙋ н .вї.-тн пръгарѡ ѿ Брашо, мно ӡравїє н сълюбовїє прнносн вашн мтн. Н по сн вн дава ꙋ ӡнанїє вашн мтн, понє тꙋꙗ смъ посла вєрнога слꙋга гва-мн Дꙋмнтра, н-ра нстнннммн н потрбннмн вєщн гва-мн до вашон мтн, како да вн наꙋчн бгъ, да ꙋчнннтє добрє ра гла гва-мн, да мн нандєтє .вї. коматє ӡа свнто, алн скоро, єрє вєма трбꙋє гвꙋ-мн прждє стнє Пахн да сꙋ ꙋ гво-мн. Ащо н кє бнтн цєно, гво-мн вн кю полатн свє до єдн апрꙋ. А гво-мн мно ха вашн мтн хокє ӡнатн н вн нма платнтн вашн мтн съ прнꙗ-

тествѡ. Тою се млю вашн млтн, ꙗко мон добрн прнꙗтелѡ. Н єлнка нрече вн ренога слꙋга гва-мн Дꙋмнтрꙋ, ѡ всє єго вѣрꙋнте, єре сꙋ нстнн'нн рѣчн гва-мн. Н бгъ ꙋмножн лѣта вашн млтн. Пн м. кѕ. днь.

† Іѡ Раꙋ вwев, млтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прнꙗтелн н блнин сꙋседо, сꙋцꙋ н. вı.-тн пръгарн ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate şi cu dragoste aducem Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, fiind-că acolo am trimis pe credincĭósa slugă a domnieĭ mele Dumitru, pentru adevĕrate şi de trebuinţă lucrurĭ ale domnieĭ mele la Graţiositatea vóstră, ca să vĕ povăţuĭască Dumneḍeŭ ca să faceţĭ bine pentru capul domnieĭ mele, ca să-mĭ găsiţĭ 12 bucăţĭ de svită, dar repede, căcĭ fórte trebue domnieĭ mele înnainte de sfintele Paşcĭ, să fie la domnia mea. Iar ce le va fi preţul, domnia mea voiŭ trimite tóte pênă la un aspru. Iar domnia mea mult har voiŭ cunóşte Graţiosităţiĭ vóstre şi voiŭ plăti Graţiosităţiĭ vóstre cu prieteşug. Acésta rog pe Graţiositatea vóstră, ca pe buniĭ meĭ prietenĭ. Şi orĭ-câte va spune sus numita slugă a domnieĭ mele Dumitru, de tóte să-l credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele adevĕrate ale domnieĭ mele. Şi Dumneḍeŭ să îmmulţéscă aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Scris în Martie 26 ḍile.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 303.

Decembrie 17. Radul vodă de la Afumaţĭ învită la nunta fiiceĭ sale pe judeţul şi pe ceĭ 12 pârgarĭ din Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 249. Pecetia în dos.

† Млтню бжнею Іѡ Раꙋ воєво н гнь, пншемо нашн чтнтн н добрн прнꙗтело н блнин сꙋседо, сꙋцꙋ н. вı.-тн пръгаро ѡ Брашє, много ꙁравне. Н по сн, бжнеѡ пронꙁволенне н прчтне бгомтрн, помнлова бгь н подарова мене нматн вь сне врмена єно веселне ѡ сре срца мое н бнтн тъстъ; до съ въ жнвота моего несмъ нмаѡ веселне н несмъ бн тъстъ, ꙗко днъ дарова мене бъ,[1] алн ѡ посрѣденное мн дъщнце гва-мн; а ѡ посрѣденога-мн сна бгъ ꙁна, кога ке мене даровати тавою веселню, ꙗко днъка ѡ посрѣденное-мн девончнце гва-мн. Сего ра молн н просн ваша млтн, како нашн прнꙗтело, како да прнндете н ваша млтн, єре вн въꙁнвае, да бꙋдете н ваша млтн кꙋпно съ намн на ѡвон радо, що єтъ на ѡ бго

[1] Scris d'asupra.

данꙗ'но. И аще бгъ изволи, и днъ, коꙗ е, да знаите ваша мати: Єстъ Ѹбо, да бѹ на Рождьство Хво. Тои се моли вашои мати. И бгъ ви весели. Пи де . зі . днъ.

† Іѡ Раѹ вѡев, матіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтело, сѹцѹ и . ві .-ти пръгаро ѿ [restul tăĭat].

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevod și domn, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănătate. Și după acestea, cu voința dumneḍeéscă și a prea curateĭ Maĭceĭ luĭ Dumneḍeŭ, m'a miluit Dumneḍeŭ și mĭ-a dăruit mie să am în aceste vremurĭ o nuntă pe placul inimeĭ mele și să fiŭ socru. Până acum în viața mea n'am avut nuntă și n'am fost socru, precum astă-ḍĭ mĭ-a dăruit mie Dumneḍeŭ, ci de la ĭubita-mĭ din inimă fiică a domnieĭ mele; ĭar de la ĭubitu-mĭ din inimă fiŭ, Dumneḍeŭ șcie când mĭ-o dărui o așa bucurie, precum astă-ḍĭ de la ĭubita-mĭ din inimă copilița a domnieĭ mele. Drept aceea, rog și poftesc pe Grațiositatea vóstră, ca pe prieteniĭ noștri, ca să venițĭ și Grațiositatea vóstră, căcĭ noĭ vĕ chemăm ca să fițı și Grațiositatea vóstră împreună cu noĭ la acéstă veselie, ce ne este nouĕ de la Dumneḍeŭ dată. Și dacă Dumneḍeŭ va voi, și ḍiŭa, care este, să șcițĭ Grațiositatea vóstră că este să fie la Nașcerea luĭ Christos. Acésta rog pe Grațiositatea vóstră. Și Dumneḍeŭ să vĕ bucure. Scris în Decembrie a 17ª ḍi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din [Brașov].

No. 304.

Maiŭ 11. Radul vodă de la Afumațĭ scrie Brașovenilor pentru niște banĭ ce are să ĭa acolo în Brașov jupânul Sava.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 289. Pecetia în dos.

† Матию бжиею Іѡ Раѹ воиво и гнь, пише гво-ми наше и чтите добри приꙗтело и близни сѹседо, сѹцѹ[1] и . ві .-ти пѹргаро ѿ Брашe, мно здравие приноси вашою мать. И по си ви дава ѹ знание ра жѹпанѹ Савеи, поне се плака, ка имаю некои длъже тѹи ѹ Браше, и вема[2] има теко ѡ-къ Тѹрци з-ра длъже тои, що има. Сего ра ви проси вашою маты, како[3] да има законѹ вема добро, ѡ-да мѹ платите све, да не има пагѹбѹ ѡ-кь вашои мати. И бь ви вели. Пи ма . аї . д.

† Іѡ Раѹ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше и чтите и добри и приꙗтело сѹседо и близи, сѹцѹ и . вї . пѹргаро [ѿ Бр]аше.

[1] Scris d'asupra. [2] Literile ма scrise în urmă d'asupra. [3] Literile ко idem.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri şi cinstiţĭ bunĭ prietenĭ şi vecinilor de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre şcire pentru jupânul Sava, fiind-că s'a plâns, cum că are nişte datoriĭ acolo, în Braşov. Şi tare îĭ e greŭ din partea Turcilor, pentru acele datoriĭ ce el le are. Drept aceea vĕ rog pe Graţiositatea vóstră, cum ca să aĭbă legea fórte bună, ca să-ĭ plătiţĭ luĭ tot, pentru ca să n'aĭbă pagubă din partea Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Maĭ a 11ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri şi cinstiţĭ şi bunĭ şi prietenĭ vecinĭ şi de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 305.

Martie 27. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Braşovenilor despre o datorie ce are Sava din Târgovişte şi cu soţiĭ sêĭ la unul Balint din Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 234. Pecetia în dos.

† Мλтїю бжїю Іѡ Раȣ воивο и гнъ, пишє гво-ми нашн чтити и добри приıатели и близни сȣседи, сȣцȣ и .вї.-ти пȣргари ѿ Брашє, мно ʒравїє приноси гвȣ-ви. И по си ви дава на ʒнанїє гвȣ-ви иʒ-ра работȣ ѡвомȣ чλкȣ гва-ми, по имє Сава ѿ Тръгови, и съ дрȣжина-си, понє има тȣıа еди дλъжє ȣ єнȣ вашє чλкъ, по имє Балитъ. Тако ʒнаєтє, вашє мλти, колико съпрєнїє сє є ȣчини иʒ-ра тои дλъжє и прє Ѩнж воиво, є є съ кралю, и прє вашє мλти; и ȣчини мȣ є Ѩнж воиво кни и иправȣ, како да мȣ сє плати, а ви нє хокєтє, да и ȣчинитє ипра, да и сє плати нєго добито пра, а нȣ мȣ лицȣмєрȣєтє, ʒа що є чλкȣ гвȣ-ви и пръгари мєгю ва. Сєго ра мли гвȣ-ви, како да мȣ ȣчинитє иправȣ, да мȣ плати свою добито, а ако мȣ нє хо[щ]єтє иправȣ ȣчинити, а вашє мλти болє да ʒнаєтє, єрє ѡвии [λ]ює а гво-ми и нє хокю въ пагȣбȣ ѡтавити, єрє ʒа ѡвоє дλъжє, а ѡни и тєгли Тȣцї, по чλкȣ гво-ми; тако болє да ʒнаєтє, єрє гво-ми нє га хокю ѡтавити, да га тєгли. Тоє дава на ʒнанїє гвȣ-ви. И бъ ви вєли. Пи марʼтїє .кʒ. дни.

† Іѡ Раȣ вѡєв, мλтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашн чтити и добри прїıатели и близни сȣседи, сȣцȣ и .вї.-ти пȣргари ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănătate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre şcire

domnieĭ vóstre despre afacerea acestuĭ om al domnieĭ mele, anume Sava din Târgoviște și cu tovarășiĭ sêĭ, că are acolo o datorie, la un om al vostru anume Balint. Ast-fel șciţĭ Graţiositatea vóstră, câtă pâră s'a făcut pentru acéstă datorie și înnaintea luĭ Ianoș voevodul, care este acuma craiŭ, și înnaintea Graţiosităţiĭ vóstre; și ĭ-a facut Ianoș voevod carte și îndreptăţire, ca cum să i se plătéscă. Voĭ însă nu vreţĭ să-ĭ faceţĭ îndreptăţire, ca să i se plătéscă ceea ce este drépta luĭ avere, ci vĕ arătaţĭ luĭ cu făţărnicie, pentru că este om al domnieĭ vóstre și pârgariŭ la voĭ. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca să-ĭ faceţĭ îndreptăţire, să i se plătéscă averea luĭ. Iar dacă nu voiţĭ a-ĭ face îndreptăţire, apoĭ Graţiositatea vóstră să șciţĭ maĭ bine, că pe aceștĭ ómenĭ apoĭ domnia mea nu-ĭ voiŭ lăsà în pagubă; căcĭ pentru aceste datoriĭ apoĭ pe eĭ îĭ trag Turciĭ, pe omul domnieĭ mele. Ast-fel să șciţĭ maĭ bine, că domnia mea nu voiŭ lăsà să-l tragă. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Martie 27 ḑile.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 306.

Iunie 3. Radul vodă de la Afumaţĭ primind în solie din partea Brașovenilor pre Mihaiŭ, îl trimite înnapoĭ cu rĕspunsul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 294. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Рад воевод и гнъ, пише гво-ми нашимь чтитимь и добримь приıатели и блнимь сꙋсе, жꙋпа Фо Ханъ сꙋдꙋ, и .вї.-ти пръгари брашески, мно здравїе и сълюбовїе прииоси гвꙋ-ви. И ѿ се дава ꙋ знанїе гвꙋ-ви и-ра кни и рѣ, е сте послали и нарꙋчаѿ гва-ми по члка гвꙋ-ви Михаю, а гво-ми ꙋ те добре по ре ѿ всѣ разꙋмеѿ съ гвꙋ-ви; и що съ има рѣ, све смо ѿтавили на члка гвꙋ-ви Михаю. Сего ра елика ирече ѿ гво-ми къ гвꙋ-ви, а гвꙋ-ви ѿ всѣ е верꙋите. И бъ ви вели. Пи ю .г. д.

† Іѡ Рад вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашимь чтитимь и добримь прїıатели и блнимь сꙋсе, жꙋпа Фо Ханъ сꙋдꙋ и .вı. пръгарѡ брашески.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, jupânuluĭ Fos Hanăș judeţuluĭ, și celor 12 pârgarĭ brașoveneșcĭ, multă sănătate și cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. Și despre acésta daŭ de șcire domnieĭ vóstre, pentru cărţile și vorbele, ce

mĭ-ațĭ trimis și orênduit domnieĭ mele prin omul domnieĭ vóstre Mihaĭ. Apoĭ domnia mea întru aceea bine à-rêndul întru tóte înțeles-am pe domnia vóstră. Și ce am avut cuvênt, totul am lăsat la omul domnieĭ vóstre Mihaiŭ. Drept aceea, câte va spune de la domnia mea către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră întru tóte pe el să-l credețĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie a 3[a] ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, luĭ jupân Fos Hanăș județul, și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ.

No. 307.

Ianuarie 8. Radul vodă de la Afumațĭ către Brașovenĭ în cestiunea uneĭ judecățĭ pentru averea luĭ Stroe spătarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 263. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Iѡ Рау воево и гнь, пишемо нашем чтїтом и прѣвьзлюбленом и блинемꙋ сꙋседꙋ, сꙋцꙋ и . вї . пергаро брашоски, мно здравїе и сълюбовне присоси гвꙋ-ти. И по си говори гво-ми з-ра таи пагꙋбꙋ и добито, е се сꙋ жаховали, и посла съ гво-ми книи по книге, како да сꙋди право и да се врати таи пагꙋ; идошъ е и правителю гва-ми Строе спата, та се е съста съ гво-ви, и не и сте иправи, нꙋ сте рекали и ѡбѣщали сте, како хокете ꙋтами, и до са не сте иправили. Се ра и съ съ посла гво-ми верпога слꙋга гва-ми Дачю вата до гво-ви, та да ꙋчи ви бъ, да и иправите и да дрьжи прави зако, како да се врати добито и махꙋ Строе спа. Тои ви мли. И бъ вели, амн. Пи ге . и . д.

† Iѡ Рау вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми чтїтими и прѣвьзлюбленими и блинними сꙋди и прїатели, сꙋцꙋ и . вї . пергари брашоски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scriem la al nostru cinstit și pré ĭubit și de aprópe vecin, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ, multă sănătate și cu dragoste aducem domnieĭ tale. Și după acestea, vĕ grăesc domnia mea de acea pagubă și avere pentru care v'ațĭ plâns. Și a trimis domnia mea carte după carte, pentru ca să judecĭ drept și să se întórcă acea pagubă; și a mers și dregĕtorul domnieĭ mele Stroe spătarul, și a stat de față cu domnia vóstră, și nu le-ațĭ făcut lor ispravă, ci ațĭ spus și ațĭ făgăduit, că vrețĭ să întocmițĭ, dar până acuma n'ațĭ isprăvit. Drept aceea și acum a trimis domnia mea pe sluga credincĭósă a domnieĭ mele, pe Dancĭul vătaf, către domnia vóstră, și să vĕ învețe Dum-

neḍeŭ, ca să le isprăvițĭ lor și să țiĭ legea dréptă, pentru ca să se înnapoĭeze averea și marfa luĭ Stroe spătarul. Acésta mĕ rog vouĕ, și Dumneḍeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Ianuarie a 8ᵃ ḍi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și pré ĭubițĭ și de aprópe vecinĭ și prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ brașovenĭ.

No. 308.

Târgoviște, Februarie 1. Radul vodă de la Afumațĭ către Sibienĭ că a căpătat din nou domnia, să lase familiile boerescĭ a se întórce în țară și să pĭarḍă pe un lotru ce s'a ridicat printre dênșiĭ în potriva domnuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млⷭтию бжⷭнею Iѡ Радⷹ воевоⷣ и гнь всои земли Ѹгровлахїискои. Пишемо наши чтити и добри приіателⷨ и блини сѹседо, пръгарѹ-мещерѹ и сѹцѹ кралеⷡ и .ві.-ти пръгароⷨ ѿ Сибиню, много здравие. И по си дава на знание вашои млⷭти, поне бжⷭїю хотѣниѡ и прчⷭтне бгомтри Марїи, и съ нароко висоте кралю и стою корѹне и ротелю моемѹ сланомѹ гнⷭрѹ Срдескомѹ Иⷶнешѹ воеводи и въсе гнⷭда Ѹгръскои земли и съ нароко и мобою и трѹ и доброти вашои млⷭти, да гь бгъ и прчⷭтаа бгомти тере пойдо на Портѹ тѹрскои и съставе лице съ тѹрски црⷭъ[1] и въсе гнⷭда тѹрскои земли. И дарова гь бгъ пръво, пото и црⷭъ тѹрски мене гнⷭво влашкои, и ѡпе вратисе на гнⷭво живо и здраво кѹно съ въсими болѣри еличи сѹ съ мно били, и въместисе въ сто и гво влакои. Той ра посламо нашими рѣчи и чловци до ваша млⷭти да ви въздвети ѡ въсе наше прѣиванне и здравие и да захвали вашои млⷭти ѡ доброти и трѹ и спезо що сте приложили наше ра главе додеже изволи гь бгъ тере се въместимо и съмиримо въ сто и гнⷭво влакои земли кѹно съ въсими хртиꙗни болѣри и сиромаси и сва землѣ влахїиска. Да да гь бгъ живо и здравие и избавление ѿ къ погани вашои млⷭти и ѿ къ врамаши хртиꙗскои вере, и наже такогере, да можимо платити ваше трѹ и доброти съ слѹбо и съ чⷭтие, ꙗко смо пръво закланнание поставили да смо съ прадо и слѹбо стою корѹне и висоте кралю и въсем гнⷭда Ѹгръскои земли и вашои млⷭти до живота нашего. Сего ра молимосе вашои млⷭти за работѹ болѣро кои и сѹ челѣ тѹи по криле висоте кралю и вашои млⷭти како да има слобоно и мирно изити въ землю влакои по домо си, да се Ѹпокои сиромаси, ере доста прѣважа сѹ и покои имали мегю ваша млⷭти, како и ѡни да могѹ потрѹтисе платити вашои млⷭти и дължнове, що ке бити дължни тѹи. А за работѹ пагѹба и изимове, що се сѹ Ѹчинили люде вашои млⷭти ѿ наши люи дори смъ било гво-ми въ тѹрскои земли, а ваша млⷭти посилаите вашими чловци Ѹ на,

[1] Scris d'asupra cu aceĭașĭ cernélă.

ми кемо дръжати прави сꙋ и платитисе хоще свакомꙋ чакꙋ до еди вла гла. А ꙁа работꙋ тꙋрце аще ли же испитꙋите, съ мно несꙋ дошли веке ѿ . л҃ . тꙋра, тои да ꙁнате ваша мати, а що кемо еще гла имати ми ке послати поклисара вашои мати съ ꙁнание ѡ въсе. И паки ви говори, вашои мати, ꙁа работꙋ еномꙋ лотрꙋ и хлапо, що се естъ подинꙋ мегю ваша мати, како да ви наꙋчи бгъ да равалите его, ере ке бити на ꙁнание и високе кралю и родителю моемꙋ Іанꙋ воево. Тое се молимо вашои мати и да ꙁнате. И бгъ ви весели. Пи мца фе . а҃ . дна, ꙋ Тръ(г)ви.

† Іѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтело, пръгарꙋ-мещерꙋ и сꙋцꙋ крале и . вı҃ .-ти пръгаромъ ѿ Сибинію.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică. Scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, pârgarmeșteruluĭ și judeţuluĭ crăesc și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate. Și după aceea daŭ în șcirea Graţiosităţiĭ vóstre, că prin voĭa luĭ Dumneḑeŭ și a prea curateĭ Maĭceĭ luĭ Dumneḑeŭ Marieĭ, și cu norocul mărituluĭ craiŭ și al sfinteĭ coróne și al părinteluĭ meŭ slăvituluĭ domn al Ardéluluĭ Ianeș voevod și al tutulor domnilor ţĕriĭ ungurеșcĭ și cu norocul și ruga și truda și bunătatea Graţiosităţiĭ vóstre, dat-aŭ Domnul Dumneḑeŭ și prea curata Maĭcă a luĭ Dumneḑeŭ și am mers la Pórta turcéscă și am stat de faţă cu împĕratul turcesc și toţĭ domniĭ ţĕriĭ turceșcĭ. Și-mĭ dărui Domnul Dumneḑeŭ întâiŭ, după aceea și împĕratul turcesc, mie domnia română, și ĭarăși m'am întors la domnie cu viaţă și sănĕtate împreună cu toţĭ boeriĭ verĭ câţĭ aŭ fost cu mine, și m'am așeḑat la tronul și domnia română. Drept aceĭa trimis-am cuvintele nóstre și ómeniĭ la Graţiositatea vóstră, ca să vĕ povestéscă întréga nóstră petrecanie și sănĕtate și să mulţăméscă Graţiosităţiĭ vóstre de bunătatea și truda și spenza ce-aţĭ pus pentru capetele nóstre, până când voi Domnul Dumneḑeŭ și ne așeḑarăm și ne liniștirăm în scaunul și domnia Ţĕriĭ-Româneșcĭ împreună cu toţĭ creștiniĭ boerĭ și supușiĭ și cu întrégă Ţara-Românéscă. Să dea Domnul Dumneḑeŭ viaţă și sănĕtate și ispășire de către păgânĭ Graţiosităţiĭ vóstre și de către vrajmașiı legiĭ creștine, și nouĕ de așijderea, ca să putem plăti truda vóstră și bunătatea cu slujbă și cu cinste, precum de la început am pus jurămênt, ca să fim cu dreptate și slujbă sfinteĭ coróne și mărituluĭ craiŭ și tutulor domnilor ţĕriĭ ungureșcĭ și Graţiosităţiĭ vóstre în viaţa nóstră. Drept aceea ne rugăm Graţiosităţiĭ vóstre pentru afacerea boerilor, ale cărora sălașe sunt acolo sub aripa mărituluĭ craiŭ și a Graţiosităţiĭ vóstre, ca să pótă liber și în pace veni în Ţara-Românéscă la casele lor, să se liniștéscă supușiĭ, că destul aŭ pribegit și pace aŭ avut între Graţiositatea vóstră, ca și aceștia să pótă să se trudéscă a plăti Graţiositaţiĭ vóstre și datoriile,

ce vor fi datorı acolo. Iar pentru afacerea pagubelor și împrumuturilor, ce s'aŭ făcut ómenilor Grațiosităţiĭ vóstre de către ómeniĭ noștri, până am fost domnia mea în țara turcéscă, dar domnia vóstră trimeteţĭ pe ómeniĭ voștri la noĭ, noĭ avem să le ţinem judecată dréptă și se va plăti fie-căruĭa om până la un fir de pĕr. Iar pentru afacerea Turcilor dacă întrebaţĭ, cu mine n'aŭ venit maĭ mult ca 30 de Turcĭ, acésta sa șciţĭ Grațiositatea vóstră, și ce svon vom maĭ avea, noĭ îl vom trimete prin sol Grațiosităţiĭ vóstre cu înșciinţare de tóte. Și ĭarășĭ vĕ grăesc Grațiosităţiĭ vóstre, pentru afacerea unuĭ lotru și vêntură-ţară, ce s'a ridicat printre Grațiositatea vóstra, cum ca sa vĕ înveţe Dumnedeŭ să-l pĭerdeţĭ pe el, că va să fie la cunoștinţa și a măritului craiŭ și părinteluĭ meŭ Ianoș voevod. Acésta ne rugăm Grațiosităţiĭ vóstre și să șciţĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris luna Februarie, 1^a^ di, în Târgoviște.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ, pĕrgarmeșteruluĭ și judeţuluĭ crăĭesc și celor 12 pĕrgarĭ din Sibiŭ.

No. 309.

August 5. Radul vodă de la Afumaţĭ mulţămesce Sibienilor pentru darul ce ı-a trimis.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтию бжїю Іѡ Рад воевод и гнъ. Пишемо нашими чтнтими и добрими приꙗтели и блиними сꙋседи, сꙋдцꙋ висотꙋ кралевꙋ и .вї.-съмъ пръгаро ѿ Сиби град, мно здравие и съ любовию приносимо вашеи млти. И по сии ви давамо ꙋ знанїе гво-ви за-рад ре дарꙋ що ми сте полали гво-ви, а гво-ми ꙋ те ра захвалаемо вашемꙋ гво-вꙋ, чемꙋ висе е помнело добр за радо и веселие гва-ми. И па по то ваше гво-ви наши члвцї що кете имати потрбꙋ, а гво-ви гледанте и работꙋ по зако. И вар елика изрѣтъ ваши члкъ Пaꙋ ѿ къ на, а гво-ви¹ верꙋи его, ере е наше итние ре. Тои ви давамꙋ въ ꙋзнание гво-ви. И бгъ ви вели, амин. Пи мца Ав .е. дн.

† Іѡ Рад ввев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашими чтнтими и добрими прїꙗтели и блини сꙋсе, сꙋдцꙋ висотꙋ кралевꙋ и .вї.-ти пꙋргарї ѿ Сибиню град.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevoda și domn. Scriem la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ și celor 12 pĕrgarĭ din Sibiŭ cetate, multă sănĕtate și cu dragoste aducem Grațiosităţiĭ vóstre. Și după aceea vĕ dăm în șcire domnieĭ vóstre de rênduĭala daruluĭ, ce mĭ-aţĭ trimis domnia vóstră, ĭar domnia mea întru acésta vĕ mulţămesc domnielor vóstre,

¹ Îndreptat din гво-ми.

că v'aţĭ fost adus aminte bine spre bucuria şi veselia domnieĭ mele. Şi ĭarăşı după aceea domniile vóstre ómenilor noştri ce vor avé trébă, apoĭ domnia vóstră să le vedeţĭ afacerea după lege. Şi vare căte vĕ va spune omul vostru Paul de la noı, apoĭ domnia vóstră credeţi-l, căcĭ este al nostru adevĕrat cuvênt. Acésta vĕ dam în şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris luna August 5 ḑile.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ înnălţimeĭ crăĭeşcĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ cetate.

No. 310.

Septembrie 22. Radul vodă de la Afumaţĭ trimite Sibienilor pe Radul logofĕtul cu darurĭ.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Іѡ Раȣ воиво бжїю мтїю гнь въсои ꙁемле Ȣгрȣвлахии(с)кои. Пише моемȣ чтитом и прѣвъꙁлюблен'ном бра и бленемȣ сȣсе, сȣцȣ гра Сибнском,[1] мно ꙁравїе, и съ любовие приноси гвȣ-ти. И по си дава ȣ ꙁнанїе гво-ти, поне тȣи съ посла нашега верога болѣрина Раȣ лѡфе, съ чтию да гвȣ-ти и съ нашеми истинии и потрѣбнеми рѣ. Те ра мало да приими въ име добро. И елика иꙁрече ѿ на къ гво-ти, ѿ на въсе редове, а гво-ти ѿ въсе да га верȣе гво-ти, ере сȣ наше истине рѣ. И въ те весели. Пи се . кв . д.

† Іѡ Раȣ воев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Моем чтитомȣ и прѣвъꙁлюблен'ном братȣ, сȣцȣ градȣ Сибнскомȣ и . вї . пȣгарѡ.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn a tótă ţara Ungrovlahica. Scriŭ la al meŭ cinstit şi prea ĭubit frate şi vecin de aprópe, judeţuluĭ cetăţiĭ Sibiuluĭ, multă sănĕtate şi cu ĭubire aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire domnieĭ tale, că acolo am trimis pre credincĭosul nostru boer Radul logofĕtul cu cinstit dar domnieĭ tale şi cu ale nóstre adevĕrate şi de trebuinţă cuvinte. Drept aceea micul dar să-l priimeşcĭ în nume de bine. Şi verĭ câte va spune de la noı către domnia ta, pe rênd de tóte, apoĭ domnia ta, întru tóte să-l creḑĭ domnia ta, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ bucure-te. Scris Septembrie, a 22[a] ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit şi prea ĭubit frate, judeţuluĭ cetăţiĭ Sibiuluĭ şi celor 12 părgarĭ.

---

[1] În text: Сибнском.

No. 311.

Decembrie 11. Radul vodă de la Afumaţĭ scrie Sibienilor că orĭ-cine este volnic să trécă cu vitele saŭ cu marfa în Ţara-Românéşcă.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Мℓтїю бжїєю Іѡ Раду воєво и гнъ. Пише гво-ми наше чтити и добри приатели и блиин съсе, пурга-мєщє и суцу виcотєму кралю и .вї. пургари ѿ Сібиню гра, и въсе грађаниѡ, мно зравїє и съ любовїє приноси гву-ви. И по си ви дава на знанїє гву-ви, зара тко хоке да миие ѿ земле гву-ви въ земле гва-ми съ него добито, или маху, а ѡ да прїнде бе ни едну боазну, на веру и дше гва-ми и на веру въсе болрѡ гва-ми. И варе елика нрече къ гву-ви болрину гва-ми Ѡпр пръкала, ѿ въсе въручте е, ере су истиии рѣ гва-ми. Тои дава на знанїє гву-ви. И бъ ви вели гву-ви. Пи де .аї. д.

† Іѡ Раду вwев, мℓтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приатели и блини съсе, пуга-мещє и суцу и .вї. пуга ѿ Сибиню гра.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voivoda şi domn. Scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi vecinĭ de aprópe, purgarmeşteruluĭ şi judeţuluĭ mărituluĭ craiŭ şi celor 12 pârgarĭ din cetatea Sibiuluĭ, şi tutulor cetăţenilor, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că orĭ-cine ar vrea să trécă din ţara domnieĭ vóstre în ţara domnieĭ mele cu vitele sale saŭ cu marfă, acela să vină fără de nicĭ-o temere, pre credinţa şi sufletul domnieĭ mele şi 'pre credinţa tutulor boerilor domnieĭ mele. Şi vare ce va spune către domnia vóstră boerul domnieĭ mele Oprea părcălabul, întru tóte să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pre domnia vóstră. Scris Decembrie 11 ḑile.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi vecinĭ de aprópe, purgărmeşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din cetatea Sibiuluĭ.

No. 312.

Iulie 23. Radul vodă de la Afumaţĭ trimite la Sibienĭ pe omul săŭ de credinţă Negoiţă logofĕtul.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Іѡ Раду воєвоа бжїєю мℓтию и гнъ въсои земли Угровлахїискои. Пишему наши чтити и добри приатело и блини суседо, бургъръ-мещє и суцу виcотє кралю и .вї. пръг-

гарн ѿ Снбн гра, мно здравне н сь любовню прнносн вашон млтн. Н по сн пакн сь пола вернога члка Негѹн лоѳе, сь нстнннмн потребннмн рч, н наѹчн-вн бь пакн скорѹ дага допѹстн да зна гво-мн. Н елнка нзреть ѿ гво-мн ко ва, вьзлюбленн прнателн, ѿ вьсе е вьрѹнте, ере сѹ нстнлн н вьрнн рч. Н бь вн велн. Пн ю . кг .

† Іѡ Радѹ воевѡ, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашнмн чтнтн н добрн прнателе, бѹргь-мещре н сѹдцѹ н . вї . пѹргарн ѿ Снбнскѹ гра.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ și domn a tótă țara Ungrovlahică. Scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și vecinĭ de aprópe, burgărmeșteruluĭ și județuluĭ înnălțimeĭ craĭuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Sibiŭ cetate, multă sănĕtate și cu dragoste aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, ĭarășĭ am trimis pre credincĭosul om Negoiță logofĕtul cu adevĕrate și de trebuință cuvinte, și povățuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, ĭarășĭ de grabă să-l trimitețĭ, ca să șciŭ domnia mea. Și orĭ-câte vĕ va spune de la domnia mea către voĭ, ĭubițĭ prietenĭ, întru tóte să-l credețĭ pe el, căcĭ sunt adevĕrate și credincĭóse cuvinte. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Iulie 23.

† Iω Radul voevod, din mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, burgărmeșteruluĭ și județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din cetatea Sibiuluĭ.

XXIX.

Moïse vodă (1529 — august 1530).

No. 313.

Martie 30. Moïse vodă trimite în solie Brașovenilor pe jupân Ianoș pitarul ca să-ĭ vestéscă că s'a urcat pe tron.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 326. Pecetia în dos.

† Бжїею млтню Іѡ Монсн воевода гнь влашкн, пнше гво-мн нашнн чтнн н блн сьседн прнателн, сѹдцѹ н . вї .-тн пѹргаро ѿ Брашо, мно здравне. Н по сн дава ѹ знанїе гвѹ-вн, поне сь бжне хотѣнїе дарова ме гь бь н чнтнтога цра сь денѹ гва-мн, сь сто роднтелю гва, тере ме посла гво-мн сь чтнтою стѣ ѿ Портѹ н ѿ рѹ црвѹ бнтн гпрь влакон землн. Сего ра да се ѡбрадовате гвѹ-вн ра гво-мн, н тоа сь посла гво-мн верного слѹ

гва-ми, жȣпанȣ Ꙗнж питарȣ; то ра, елика хте извести ѿ гво-ми кь мати ваше, гвȣ-ви верȣете, ере сȣ истини рѣ гво-ми. И бь да ȣмноже дни и лѣта гвȣ-ви, ами. Пи мца ма . л . д.

† Іѡ Мосіе вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашии чтитии и добри приꙗтели и блини сȣседи, сȣцȣ и . вї .-ти пȣрграро ѿ Брашовȣ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Moïsi voevod, domn român, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi de aprópe vecinĭ, prietenilor, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sanĕtate. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că cu dumneḑeĭască vrere daruitu-m'a Domnul Dumneḑeŭ şi cinstitul împĕrat cu moştenirea domnieĭ mele, cu scaunul părinteluĭ domnieĭ (mele), şi m'aŭ trimis pe domnia mea cu cinstitul stég de la Pórtă şi din mâna împĕratuluĭ a fi domnitor Ţăriĭ-Româneşcĭ. Drept aceea să vĕ bucuraţĭ domnia vóstră de domnia mea, şi acolo am trimis domnia mea pe credincĭósa slugă a domnieĭ mele, pe jupân Ianăş pitarul. Drept aceea orĭ-ce vĕ va vesti de la domnia mea către Graţiositatea vóstră, domnia vóstră să credeţı, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ înmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Scris în luna luĭ Marte, a 30^a^ ḑi.

† Iω Moïsie voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 314.

Septembrie 10. Moïse vodă înşciinţéză pe Braşovenĭ că a trimis pe boerĭ şi oştile sale în ţinutul Ardéluluĭ ca să-l facă a se închina craĭuluĭ Ianoş. Îĭ îndémnă şi pe dênşiĭ a se închina şi a deschide drumurile, pentru ca lăcuitoriĭ din amêndouĕ ţarile vecine să se póta hrăni.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 325. Pecetia în dos.

† Мтїю бжїю Іѡ Моиси воево и гнь, пише гво-ми нашии чтити и добри прїꙗтелѡ и блини сȣседѡ, сȣцȣ и . вї .-ти пȣргари ѿ Браше, мно зравїе приноси вашои мте. И по си ви дава ȣ знанїе, поне знате ли прегю сїе доба, како бе посла гво-ми до вашои мте, како да се поклоните Ꙗнж крала съ въса вашою дръжавȣ и градȣ, а ваше мте да седите мирно и слобоно; а ваше мте никако не въсхотѣте, да се поклоните Ꙗнж кра. Тако гво-ми ȣчини съ по заповѣстию тȣрскомȣ црȣ, тере посла гво-ми болѣри и воиска-ми гва-ми въ дръжавȣ іардескога, тако мно зло и плество и палеие сȣ ȣчинили, како бь зна. Ѿ те нѣ винȣ гва-ми и въси се сȣ поклонили Ꙗнж кра и гво-ми. Се ра и ваше мте такогере да

се поклоните Іанѫшѹ кра и ѡ тѹіа да ѡтворите пѹтове сиромахѡ ви ѡ-вѹдѣ, а гво-ми ѡсамо, како да ходи ваше люе хранити се слобоно и люе и сиромаси гва-ми хоти и кѹповатї слобоно и мирно, бе забавѹ и бе пагѹбѹ. И варе елика ірече слѹга гва-ми Дабиж потелника, а ваше млте ѡ всѐ его верѹете, ере сѹ истини рѣ гва-ми. Тои ви дава ѹ знаніе, како прїатели гва-ми. И бь ви вели. Пи се .ї. дна.

† Іѡ Моиси воеводь, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чтнти и добри прїатели и блини сѹседо, сѹдцѹ и .вї. пѹргари ѡ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Moïsi voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și vecinilor d'aprópe, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ daŭ spre șcire, fiind-că șciţĭ óre că am trimis maĭ 'nainte de acest timp domnia mea la Graţiositatea vóstră, ca să vĕ închinaţĭ luĭ Ianăș craĭul cu tot ţinutul vostru și cetatea, ĭar Graţiositatea vóstră să staţĭ în pace și slobod, și Graţiositatea vóstră nicĭ cum n'aţĭ voit să vĕ închinaţĭ luĭ Ianăș craĭul. Ast-fel domnia mea am făcut după porunca împĕratuluĭ turcesc; și am trimis domnia mea pe boerĭ și oștile domnieĭ mele în ţinutul Ardéluluĭ; ast-fel mult rĕŭ și pradă și ardere aŭ făcut, precum Dumneḑeŭ șcie. Întru aceea nu e vina domnieĭ mele, și toţĭ s'aŭ închinat luĭ Ianăș craĭul și domnieĭ mele. Drept aceea și Graţiositatea vóstră așijderea să vĕ închinaţĭ luĭ Ianăș craĭul, și de acum să deschideţĭ drumurile supușilor, voĭ dintr'acolo, ĭar domnia mea d'aicea, ca să umble ómeniĭ voștri să se hrănéscă slobod; și ómeniĭ și supușiĭ domnieĭ mele să umble și să cumpere slobod și în pace, fără zăbavă și fără pagubă. Și vare câte va spune sluga domnieĭ mele Dabija postelnicul, apoĭ Graţiositatea vóstră despre tóte să-'l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta vĕ daŭ spre șcire ca prietenĭ aĭ domnieĭ mele. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Septembre, a 10ª ḑi.

† Iω Moïsi voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecini, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 315.

Iulie 15. Moïse vodă trimite la Brașovenĭ pe Ianăș pitarul în afacerea averiĭ fiilor luĭ Costea luată pe nedrept de către Begner.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 330. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Моиси воиво и гнь, пише гво-ми наши чтнти и добри приатели[1] и блини сѹсе, сѹдцѹ и .вї.-ти пѹргаро ѡ Браше, мно здравие и съ любовие приноси ваши

[1] În original urméză încă o dată cuvêntul приатели.

мати. И по си дава ꙋ знанїе ваши мати из-ра работꙋ ѡвомꙋ добитꙗ, е е ꙋзе жꙋпа Бѣгне ѿ синови Косте, сиь Марко, по смрти Косте, поне сь и прѣге гво-ми послаѡ книгꙋ гва-ми по слꙋга гва-ми, по Падꙋре лофе, како да глете ре и пагꙋбꙋ ѡвези сиромаси гва-ми вирени по прадꙋ и по закониꙋ, ере тои добито ꙋзе га е жꙋпа Бѣгне ѿ синови Коте съ сило, по-то-ра сꙋ били синови Коте мали и немоіни и не сꙋ могли ѡни ть ница глети ѿ комате ротеле и. Тогаи ра и е ꙋзе жꙋпа Бѣгне вь нинꙋ добито и иманїе и рекль е, ере е би Котѣ, сиь Марко, немꙋ дльже, али не толико не е ѡ ни ꙋзе ѿ синови Коте, елико е рекль жꙋпа Бѣгне, ере мꙋ е би Котѣ дльже, иꙋ ꙋзе е е съ десе пꙋте по ви. И кь е ꙋзе жꙋпа Бѣгне тое ви (рени)[1] добито, а ѡ ни еди хоца не е моглъ извати, да іави ть, како мꙋ е би ѡта Котѣ немꙋ дльже, иꙋ съ сило и бе пꙋ ꙋзели и е вь него добито и иманїе. И кь е ꙋзе тое добито, а ѡ е ꙋзе и въсѣ хоцѣте Коте, що мꙋ сꙋ били за дльгове; и ѿ по Бꙋмꙋ и ѿ по ино трьгове по ꙋгаскои земле и и по земле гва-ми, тере си е ѡ посла негови чаци съ тие хоцате Коте по свꙋ, тере е събра въсе дльгове Коте. Тогаи ра гледате, ваше мати, ере смь посла гво-ми и съ болѣрина гва-ми Іѧнь пита, до ваше мать съ книга гва-ми, такогере ра сїе вирени добито, како да се неволисате, тере да глете ре ѡвомꙋ добито ѡвези чаци гва-ми по прадꙋ и по закониꙋ и ница да не лицемѣрꙋите, по-то ра е сиь жꙋпаиꙋ Бѣгнерꙋ велики по, или зе сꙋцомꙋ паки сиь жꙋпаиꙋ Бѣгнерꙋ, иꙋ вема да и глете ре по прадꙋ и по закониꙋ, и никако тои добито ѡвези чаци гва-ми да не загние, ере гво-ми вема ме боли срце ѿ тои добито ѡвези сиромаси гва-ми, и да не рете, ере зако не имате ваше мати ѿ врѣме, е се не иска дль по десе годиꙋ, а ѿ тꙋіа на-пре тое добито да загние, ере кь хте бити чаци ѿ дрьжавꙋ ваши мати, ть еда ви е и тако зако, а ѡвии сꙋ чаци ѿ землѣ гва-ми, тако мака и пре два десе годии е си хоке искати иииа иманїе. И паки рекли есте, ваше мати, ере и не можете глети ре и сꙋдити и, докле се не хоке скꙋпити землѣ, а сиромаси г[ва-ми][2] не може до-ть чекати, иꙋ боле да зиате, ваше мати, ере ако не хокете и съ глети ре и да [и][3] тае иманїе вратити, а гво-ми хокю ꙋзимати ѿ чаци ваши мати, тере хокю гво-ми въса пагꙋба сиромаси гва-ми платити. Тое истино да вѣсте и дава ꙋ знанїе ваши мати. И варе елика изрече болѣрина гва-ми жꙋпа Іѧнь пита ѿ гво-ми кь ваши мати, ѡ вьсе его верꙋите, ваше мати, ере сꙋ рѣчи гва-ми истини. И бь ви вели, ваше мати. Пи ю . еі . д.

† Іѡ Мѡи вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїатели и блини сꙋсе и . вї .-ти пꙋргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Moĭsi voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi vecinĭ de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din

---

[1] Omis рени. [2] Rupt în original. [3] Idem.

Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre în afacerea aceluĭ avut, ce a luat jupânul Begner de la fecĭoriĭ Costiĭ, fiul luĭ Marcu, după mórtea luĭ Costea; căcĭ și înnainte domnia mea trimis-a cartea domnieĭ mele prin sluga domnieĭ mele, prin Pădure logofĕtul, ca să luaţĭ séma de rânduĭala și de paguba acestor supușĭ aĭ domnieĭ mele maĭ sus ḑișĭ, după dreptate și după lege; pentru că acel avut l-a luat jupânul Begner de la fiiĭ luĭ Costea cu sila; fiind-că aŭ fost fecĭoriĭ Costiĭ micĭ și neputincĭoșĭ, și n'aŭ putut eĭ atuncĭ să caute întru nimic de bucatele părinţilor lor. Drept aceea le-a luat jupânul Begner tótă averea lor și avuţia, și a ḑis că Costea, fiul luĭ Marcu, ĭ-a fost luĭ dator; dar el n'a luat numaĭ atâta de la fecĭoriĭ Costiĭ, cât a ḑis jupânul Begner, că ĭ-a fost Costea dator; ci încă ĭ-a luat luĭ de ḑece orĭ maĭ mult. Și când l'a luat jupânul Begner acel de maĭ sus avut, apoĭ el nicĭ-un hoget (zapis) n'a putut scóte, ca să arate atuncĭ cum că Costea ĭ-a rĕmas luĭ dator; ci cu de-a sila și fără cale ĭ-a luat tot avutul luĭ și avuţia. Și când a luat el acéstă avere, apoĭ el a luat și tóte hogeturile luĭ Costea, ce aŭ fost pentru datoriĭ, și de prin Buda și de prin alte târgurĭ prin ţara ungurécă și prin ţara domnieĭ mele, și 'șĭ-a trimis el pe ómeniĭ sĕĭ cu acele hogeturĭ ale luĭ Costea pretutindenĭ, și a adunat tóte datoriile luĭ Costea. Drept aceea să căutaţĭ Grațiositatea vóstră, că am trimis domnia mea și acum pe boerul domnieĭ mele Ianăș pitarul la Grațiositatea vóstră cu cartea domnieĭ mele așijderea pentru acel maĭ sus ḑis avut, cum ca să vĕ nevoiţĭ și să căutaţĭ rânduĭala acesteĭ averĭ a acestor ómenĭ aĭ domnieĭ mele, pe dreptate și după lege, și nicĭ de cum să nu vĕ făţăriţĭ, pentru că este fiul jupânuluĭ Begner mare popă, saŭ că ginerele judeţuluĭ e ĭarășĭ fiŭ al jupânuluĭ Begner; ci fórte să căutaţĭ rânduĭala pe drept și după lege; și nicĭ de cum acea avere a acestor ómeni aĭ domnieĭ mele să nu se pérdă, căcĭ pe domnia mea tare mĕ dóre inima pentru acea avere a acestor supușĭ aĭ domnieĭ mele. Și să nu ḑiceţĭ că lege n'aveţĭ Grațiositatea vóstră de vreme ce nu se cere datoria după ḑece anĭ, și că de acolo înnainte acea avere să se pérdă; fiind-că dacă ómeniĭ ar fi din ţinutul Grațiosităţiĭ vóstre, atuncĭ aţĭ avea și așa lege; însă aceștia sunt ómenĭ din ţara domnieĭ mele; ast-fel, măcar și peste douĕḑecĭ de anĭ, și încă eĭ vor căuta averea lor. Și ĭarășĭ, aţĭ spus Grațiositatea vóstră, că nu le puteţĭ căuta rânduĭala și să-ĭ judecaţĭ pe dênșiĭ, până când nu se va aduna ţara; dar supușiĭ domnieĭ mele nu pot aștepta până atuncĭ. Ci să șciţĭ maĭ bine Grațiositatea vóstră, că dacă nu veţĭ voi să le căutaţĭ lor acuma rânduĭala și să le înapoĭaţĭ lor acéstă avere, apoĭ domnia mea va lua de la ómeniĭ Grațiosităţiĭ vóstre, căcĭ vréŭ domnia mea să plătesc tótă paguba supușilor domnieĭ mele. Acésta în adevĕr să șciţĭ și o daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și vare câte va spune boerul domnieĭ mele jupânul Ianăș pitarul, de la domnia mea către Gra-

ţiositatea vóstră, despre tóte să-l credeţĭ Graţiositatea vóstră, pentru că sunt cuvintele domnieĭ mele adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe Graţiositatea vóstră. Scris în Iulie, a 15ª ḑi.

† Iω Moĭse voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ din Braşov.

No. 316.

Ianuarie 20. Moĭse vodă către Braşovenĭ despre afacerea unor datoriĭ ale luĭ Balea, Oancea din Târgşor şi Mânăilă acolo la Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 329. Pecetia în dos.

† Іѡ Монсн воево бжїею млтию гнь всон земли Угровлахїискон, пише наше чтити и добри суседи, суцу и . вї . пргари ѿ Брашо, мно здравие прииоси вашои млти. И по си ви говори гво-ми зара работу ѡвому сиромаху гва-ми, по име Балѣ и Ѡача ѿ Тръшо, и Мъньилу, поне има нѣкои длъгове: на Ана фло . мд . ; и у руку Бекне сабле . р . ; има дуже у Пьтру . ѳї . фло, за-ено ви ѿ Бруке; и па на Ꙗко едн ково; и па на Усь Хань . а . поіа за . рзї . фло; и паки да се знае, ере е у руку Бене една цуху ѿ супрума сь . ѳ . пу велики и едн кошулю за . ке . фло, и едн кава за . м . фло, тере и е узе Бене ѿ ру попе ѿ Брашо. Сего ра ви говори и моли, како све да и се плаща до ено вла главу, да има праву су[1] ѿ ваше млти. А ако ли не се хте плаща, а гво-ми хокю узе по-ви ѿ ва люе-куци. Али по-добре е, да буде мино и тьмежу. Тои да знате, и бъ ви вели. Пи ге . к . д.

† Іѡ [Мωи вωев,] млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри близни суседи, суцу [ѿ] Брашо.

† Iω Moĭsi voevoda cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn a tótă ţara Ungrovlahică, scriŭ la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea vĕ grăeşce domnia mea despre afacerea acestuĭ supus al domnieĭ mele, anume Balea şi Oancea din Târgşor şi Mănăilă, fiind-că aŭ avut nişte datoriĭ: la Ana florinĭ 44, şi în mânile luĭ Bekneş săbiĭ 100; are o datorie la Petru 19 florinĭ pentru un vig (bucată) de Brucheş, şi încă la Iacob un covor, şi ĭarăşĭ la Urs Hanâş un brâŭ de 117 florinĭ. Şi încă să se şcie că este în mâĭnele luĭ Bekne o ţuhă de supruman cu 9 chiotorĭ marĭ şi o cămaşă de 25 florinĭ şi un cavat de 40 florinĭ, şi le-a luat Bekneş din mâna popiĭ din Braşov. Drept aceea vĕ grăesc şi vĕ rog, ca totul să li se plătéscă până la un fir de pĕr de cap, şi să aĭbă judecată dréptă de la Graţiositatea vóstră. Iar dacă

[1] În orig. сУ.

nu i se va plăti, domnia mea însă va lua maĭ mult de la ómeniĭ voștri, negustorĭ. Iar maĭ bine să fie pace și împăcare. Acésta să șcițĭ. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie, a 20[a] di.

† Iω [Moĭsi] voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ de aprópe vecinĭ, județuluĭ [din] Brașov.

No. 317.

Ianuarie 27. Moĭse vodă trimite pe sluga sa Sârbul la Brașov ca să cumpere ce-ĭ va trebui, și rógă pe Brașovenĭ să nu céră vamă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 327. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їею Іѡ Моуси воев҃о и гн҃ъ влаки, пише гв҃о-ми нашй чтити и добри приꙗтеле и близни сѹседо, сѹцю и . вї .-ти пѹргарѡ ѿ Браше, много ви здравїе приноси вашею мл҃те. И по си ви дава на знанїе гва-ви, поне тѹїа съ посла гв҃о-ми слѹга гва-ми Сръбѹ[1] до вашею мл҃те, да кѹпи гва-ми, що ми хте требова гв҃о-ми. Сего ра ви мли гв҃о-ми, да wставите ваше мл҃те ваама, що че би, а гв҃о-ми хокю има ха ваше мл҃те. Тое ви говори гв҃о-ми ваше мл҃те, и бгъ ви весли. Пи мца ге . кз . днь.

† Іѡ Мwи вwев, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашй чтити и добри прїꙗтеле и близни сѹседо, сѹцю и . вї .-ти пѹргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Moĭsi voevoda și domn român, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și vecinĭ de aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate vĕ aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, precum că acolo am trimis domnia mea pe sluga domnieĭ mele Sârbul, până la Grațiositatea vóstră, ca să cumpere domnieĭ mele ceea-ce 'mĭ va trebui domnieĭ mele. Drept aceea vĕ rógă domnia mea, ca să lăsațĭ Grațiositatea vóstră vama ce va fi, iar domnia mea voiŭ avea har către Grațiositatea vóstră. Acésta vĕ grăesc domnia mea Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumnedeu să vĕ bucure. Scris în luna Ianuarie, a 27[a] di.

† Iω Moĭsi voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

---

[1] D'asupra rânduluĭ.

No. 318.

August 1. Moïse vodă rógă pe Brașovenĭ a-ĭ da un tunar și a scuti de vamă sulițele și scuturile ce a trimis pre Iacob ca să i le cumpere.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 328. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мωиси воиво и гнь, пише гво-ми наши чтити и добри приꙗтели и влини сѹсе, сѹцѹ и . вї.-ти пѹргаро ѿ Брашо, много ꙁравне приноси ваше мть. И по си дава ѹ ꙁнание ваше мть, поне и прѣже сна доба посла до ва мть, како да ми давате еди тѹна; еще и по поклисари, е вехѹ дошли ѿ-къ ваши мть ѹ гво-ми, еще нарѹчи, како да ми пошлите. Сего ра мли ваше мть, поне тѹꙗ хте слѹгѹ гва-ми, по име Ꙗко, да кѹпи гва-ми копие и щитове и едно-дрѹго, е ке требова гва-ми; тако мли ва мть ꙁа вамѹ, да га не теглите, и ꙁа крьсмание да га не крьсмате, а нѹ скоро да и исправите. И па мли ва мть ра таи тѹна, да ѹчините ва мть добре, да га допѹстите гва-ми, поне ми требѹе гва-ми. А гво-ми ке ꙁна ха вашемѹ мть, и па се кю неволиса гво-ми платити ваше мть съ приꙗтество. Тои мли ва мть, и бь ви вели. Пи ау . а. дн.

† Іѡ Мωи вωев, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтели и влини сѹсе и . вї.-ти пѹргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Moïsi voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și vecinilor de aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduc Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, cum că, și înnainte de acest timp, am trimis către Grațiositatea vóstră, ca să-mĭ dațĭ un tunar; încă și prin soliĭ ce aŭ fost venit de la Grațiositatea vóstră către domnia mea, încă am orênduit ca să mi-l trimitețĭ. Drept aceea rog pe Grațiositatea vóstră, căcĭ acolo va veni sluga domnieĭ mele anume Iacov, să-mĭ cumpere domnieĭ mele sulițe și scuturĭ și una-alta, ce-mĭ trebueșce domnieĭ mele. Ast-fel rog pe Grațiositatea vóstră, ca pentru vamă să nu-l supărațĭ, și pentru crăjmă să nu-l crăjmuițĭ, ci de grabă să-ĭ rânduițĭ. Și ĭarășĭ vĕ rog pe Grațiositatea vóstră pentru acel tunar, ca să facețĭ bine Grațiositatea vóstră, ca să-l trimitețĭ la domnia mea, căcĭ îmĭ trebue domnieĭ mele. Iar domnia mea va purta har Grațiosităţiĭ vóstre, și așijderea mĕ voiŭ nevoi domnia mea a plăti Grațiosităţiĭ vóstre cu prietenie. Acésta rog pe Grațiositatea vóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în August 1[a] ḑi.

† Iω Moïsi voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

XXX.

Vlad vodă cel Tînĕr, fiul luĭ Vlăduță vodă (1530 — oct. 1532).

No. 319.

Iunie 4. Vlad, fiul luĭ Vlăduță vodă, către Brașovenĭ, trimite pe Rădicĭ marele portar și pe Dragomir vistierul ca solĭ, vestind că s'a urcat pe tronul părintesc și că voeșce a avé legăturĭ de pace și prieteșug cu Brașovul, cum a avut și părintele sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 161. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Вла воивода и гнь, пишем моемꙋ милом и прѣвъзлюбленном блинимн мегиꙗше-приꙗтени, сꙋдцꙋ и .вї.-те пꙋргаро ѡ Брашо, мно здравию. И по си ви говори гво-ми, поне съ бжїю хотѣнїю и съ нароко чтитомꙋ црѣ гпрь съ влакою землю въ сто ротелю гва-ми; поне тꙋꙗ ке донти потеми болѣрини гва-ми, жꙋпанꙋ Рьдн, велики портарꙋ, и жꙋпанꙋ Драгомирꙋ витиꙗ, како да ви прикажи ва мать кола за гво-ми радовании и за наше братътво, а ваше мать да прїимити име ѡ добро, и да има слꙋ гва-ми више пише чьть ѡ ваше матъ; и ѡ се на-пре, како е има ротелю гва-ми тжмежию сь ваше матъ, и ѡ гва-ми наиболше хокемꙋ се ꙋтжмити. И бь ви вели, амин. Пи мца ю .д. д.

† Іѡ Вла воев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Моемꙋ чтитими и добрими приꙗтени, сꙋдцꙋ и .вї.-те пꙋргаро ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scriŭ la al meŭ drag și prea ĭubituluĭ, celuĭ de aprópe prietenesc megiaș prieten, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate. Și după acestea vĕ grăeșce domnia mea, că prin voința luĭ Dumneḑeŭ și cu hotărîrea cinstituluĭ împĕrat, domnitor sunt al Țĕriĭ-Româneșcĭ, pe scaunul părinteluĭ domnieĭ mele. Căcĭ acolo vor veni cinstițiĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, jupânul Rădicĭ, marele portar, și jupânul Dragomir vistiĭarul, ca să vĕ spună Grațiosităţiĭ vóstre colac (veste): pentru a domnieĭ mele bucurie și pentru frăția nóstră. Iar Grațiositatea vóstră să-l primițĭ în nume de bine, și să aĭbă slugile domnieĭ mele maĭ sus scrise cinste de la Grațiositatea vóstră. Și de acum înnainte, cum a avut părintele domnieĭ mele întocmire cu Grațiositatea vóstră —, și de la domnia mea și maĭ bine voimu-ne a ne întocmi. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Iunie, a 4ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 320.

Ianuarie 22. Vlad, fiul luĭ Vlăduță, către Brașovenĭ, se plânge pentru prada de 400 oĭ ce s'a făcut Dragoslăvenilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 135. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Влаꙋ воивод и гнь влаки, пише наше чтити и добри прїетелїе и блини сꙋсѣди, сꙋдꙋ и .вї.-ти пꙋрграро ѿ Браше, мно ꙁдравїе приноси гва-ви. И по си ви говори гво-ми ꙁа-ра работꙋ сирꙋмахо гва-ми и харачари, по ме Драславѣнїи, поне прїндоше пре гва-ми, тере ми плакаше, како и сте ꙋꙁели шце, .ѵ. ѿ ни. Пото ра и плѣнити бе ꙋꙁнанїе гва-ми, и пото вина? То ра ви говори гво-ми, да и вратете плѣства сва; и веке да не[и]ма ѿ ва, поне ви се мли, како прїетелїе гва-ми; а ако не хощете вратите плѣнство и, а гво-ми хокю и ѡни шслоботи, та по мно хоке ꙋꙁети ѿ ꙁемле ваше [и] ѿ ваше чаци; тои ви говори гво-ми. И бь ви вели. Пи мца ге .кв. дь.

† Іѡ Влаꙋ вшев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Пишем нашем чтити и добри (прї)етелї и блини сꙋсѣди, сꙋдꙋ и .вї.-тем пꙋргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vladul voevoda și domn român, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și d'aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea vĕ grăeșce domnia mea în afacerea supușilor domnieĭ mele și a haracĭarilor, anume Dragoslăvenii, căcĭ aŭ venit înnaintea domnieĭ mele și mi s'aŭ plâns, că le-ațĭ luat lor oĭ 400 de la eĭ. Pentru ce îĭ prĕdațĭ fără de șcirea domnieĭ mele, și pentru care vină? Drept aceea vĕ grăeșce domnia mea, să le întórcețĭ lor prădile tóte; și maĭ mult (prĕdare) să nu aĭbă de la voĭ, căcĭ vĕ rog ca pe prieteniĭ domnieĭ mele. Iar dacă nu voițĭ a întórce prada lor, apoĭ domnia mea voiŭ slobodi și pe eĭ, și maĭ mult să ĭa din țara vóstră și de la ómeniĭ voștri. Acésta vĕ grăeșce domnia mea. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în luna luĭ Ianuarie, a 22[a] di.

† Iω Vladul voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † Scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 321.

Decembrie 21. Vlad, fiul luĭ Vlăduță vodă, către Brașovenĭ pentru a se plăti ómenilor sêĭ Savu din Târgoviște și Nécșul din Câmpulung niște banĭ ce aŭ să ĭa de acolo din Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 142. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Вла воевѡ и гнь влаки, пише гво-ми нашемꙋ чтнтомꙋ и добромꙋ прїателїе, сꙋдцꙋ и блини сꙋседѡ[1] и . вї . пръгари ѿ Браше, мно ꙁравїе приноси ваше млть. И по си ви говори гво-ми иꙁ-ра работꙋ жꙋпанꙋ Савꙋ ѿ Тръговиⷲ҇ и Нѣкшꙋ ѿ Длъгополе, поне имаю тꙋи некою длъ ѿ ꙋ-дано, тере не е платено, али ѿ прѣге се сꙋ сꙋдили и на кра и на . ꙁ . столове и по свꙋ, тако и е сꙋдили, да и се плати, а до сь ничесо не и се плати. Сего ра мло ви, како мои-ми прїателїе, иако да има тои на чьци правосꙋжꙋ ѿ ваше млте, да и се плати длъ, поне да ꙁнате, ере некию никако гво-ми ѡставити чьци гва-ми въ пагꙋбꙋ. Тое дава ꙋ ꙁнанїе ваше млте. И бъ ви весели, ами. Пи де . ка . д.

† Іѡ Владꙋ вѡевѡ, бжїа млтїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим добри приятеле и сь ближни сꙋседѡ, сꙋдцꙋ и . вї . пꙋргаро ѿ Брашевъ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn român, scrie domnia mea la al nostru cinstit şi bun prieten, judeţuluĭ şi vecinilor de apróре şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea vĕ grăeşce domnia mea, şi pentru afacerea jupânuluĭ Savu din Târgovişte şi a Nécşuluĭ din Dlăgopole (Câmpulung), căcĭ eĭ aŭ acolo óre-care datorie încă de mult şi nu este plătită, dar de maĭ înnainte s'aŭ judecat şi la craĭul şi la cele 7 scaune, şi peste tot; ast-fel li s'a hotărît, ca să li se plătéscă, dar până acum nimic nu li s'a plătit. Drept aceea vĕ rog, ca pe prieteniĭ meĭ, ca să aĭbă aceştĭ ómenĭ aĭ noştri judecată dréptă de la Graţiositatea vóstră, să li se plătéscă datoria; căcĭ să şciţĭ că nu vréŭ nicĭ de cum domnia mea să las pe ómeniĭ domnieĭ mele în pagubă. Acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Decembrie, a 21ª ḑi.

† Iω Vladul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ prietenĭ şi de apróре vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 322.

Septembrie 7. Vlad vodă, fiul luĭ Vlăduţă, amerinţă pe Braşovenĭ că va veni împotriva lor, décă nu se vor închina împĕratuluĭ şi luĭ Ianoş craĭul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 144. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Вла воиво и гнъ, пише гво-ми сꙋдцꙋ и . вї . пръгарѡ ѿ Браше мно ꙁравїе. И по си ви говори гво-ми, поне ѿ врѣме, е ме дарова гъ бъ въ гпкꙋ влакою,

[1] и блини сꙋседѡ scris d'asupra.

въ сто ротелїе гва-мн, ѿ многн крата съ добропрїатество н съ посъщенїе внѡ вн смъ гво-мн, како да не нмате стра н боазнъ н непоконще ѿ некою странн8. А къ вн съ вн нњчто несте нмалн ха гва-мн ра тан неволнсанїе, е се неволнсаѡ гво-мн ра ва, а н8 сте поднгн8лн съ тан врама гва-мн, тере сте дошлн на глав8 гва-мн н на землю гва-мн, како да мн іад8те глав8 гва-мн, а н8 съ мать бжїе 8помозн мн въ, тере поставн врамасн гва-мн по саблю н по ножїе гва-мн. Сего ра 8 ча, е вндните сїю кнн гва-мн, а вн въ то ча да се поклоннте гн8-нн чтнтом8 цр8, н Іанеш8 кралю; а колн некете поклоннтн се, а гво-мн съ прїндо на ва: тако що кете вндѣтн, да се не 8страшнте. Тое вн говорн гво-мн, н ннако да нѣ. Н бъ вн велн, амн. Пн се . з . днь.

† Іѡ Вла вwево, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † С8ц8 н . ві . пръгарѡ ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov multă sănĕtate. Și după acestea vĕ grăeșce domnia mea, că de vreme ce m'a dăruit Domnul Dumneḑeŭ cu domnia românéscă în scaunul părinților domnieĭ mele, de multe orĭ cu bună prietenie și cu purtare de grije a fost pentru voĭ domnia mea, ca să nu avețĭ temere și frică și neliniște din orĭ-ce parte. Iar când fu acuma,. voĭ întru nimica n'ațĭ arĕtat mulțămire domnieĭ mele pentru acea nevoire cu care s'a nevoit domnia mea pentru voĭ, ci v'ațĭ ridicat cu aceĭ vrăjmașĭ aĭ domnieĭ mele, și ațĭ venit peste capul domnieĭ mele și asupra țăriĭ domnieĭ mele, ca să-mĭ mâncațĭ capul domnieĭ mele. Însă cu mila luĭ Dumneḑeŭ ajutatu-mĭ-a Dumneḑeŭ, și am pus pe vrăjmașiĭ domnieĭ mele sub sabia și sub picĭórele domnieĭ mele. Drept aceea în césul când vețĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, apoĭ voĭ într'acelaș cés să vĕ închinațĭ domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat, și luĭ Ianăș craĭul. Iar dacă nu vĕ vețĭ închinà, apoĭ domnia mea acum voiŭ veni împotriva vóstră. Așa ce vețĭ vedea, să nu vĕ înfricoșațĭ. Acésta vĕ grăeșce domnia mea. Și alt-fel să nu fie. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Septembre, a 7[a] ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 323.

1531, ianuarie 16. Vlad vodă trimite în solie la Brașovenĭ pe Dragomir spătarul pentru asigurarea de pace și de credință către rege și către Brașov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 148. Pecetia în față.

† Матїю бжїю Іѡ Вла воико н гнь въсон землн 8гг'ровлахннскон, дава гво-мн сне кннг8 гва-мн, с8ц8 н . ві .-тн п8ргаро ѿ Брашов н въсе члко н стар'це н въсем8 землю

Бръсе и въсе сиромахо е сȣ подръжавїю гра Брашовȣ, поне посла гво-ми почетенномȣ болѣринȣ гва-ми жȣпанȣ Драгоми великомȣ спатарȣ съ рѣчиѡ и верȣ гва-ми, како да се поклони Брашовȣ и съ въсе държавие, висоте кралю Іаношȣ кралю и стою корȣне и чтитомȣ црȣи и гва-ми. И постави гво-ми заклинанїе и верȣ: конче бити съ грѣшили висотȣ кралю, варе съ своиѡ волю, или съ поȣченїе дрȣзе е сȣ били наи велици мегю ни а гво-ми възе на главȣ и верȣ гва-ми и на верȣ въсе ȣчтити болѣро гва-ми и съвѣто гва-ми, како да и ȣчинимо гво-ми ми пре висоте кралю, варе ѿ що че имати теко, и хоке имати съмиренїе и слобозию, како сȣ имали и наи прже, ѿ стари дни, ѿ пржни крали е сȣ били въ ȣггръско земли, и по книге и зако що сȣ имали ѿ дрȣзи крали, такои хоке имати и ѿ сьда на пре. Такои сь заклеѡ гво-ми и постави ѡ сь верȣ съ въсе болѣро гва-ми за виренне въ сре Брашо. Ино иѣ, по ре гва-ми. И Влъса ве ло. Пи Се . ѕі . д в лѣ зло.

† Іѡ Вла вwев, [L. P.] матїа бжїеа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn a tótă ţara Ungrovlahică, dă domnia mea acéstă carte a domnieĭ mele judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov și tutulor ómenilor și bĕtrânilor și întregiĭ ţărĭ a Bârseĭ și tutulor supușilor ce sunt prin ţinutul cetăţiĭ Brașovuluĭ, căcĭ trimes-am domnia mea pe cinstitul boer al domnieĭ mele, pe jupân Dragomir marele spătar, cu vorbele și credinţa domnieĭ mele, cum să se închine Brașovul și cu tot ţinutul, înnălţimeĭ craĭuluĭ Ianăș craĭul și sfinteĭ coróne și cinstituluĭ împĕrat și domnieĭ mele. Și am pus domnia mea jurământ și credinţă: ceĭ ce vor fi greșit înnaltuluĭ craiŭ, vare cu voĭa lor, sau cu învĕţătura altora carĭ aŭ fost maĭ marĭ între eĭ, apoĭ domnia mea ĭ-am luat pe capul și credinţa domnieĭ mele și pe credinţa tutulor cinstiţilor boerĭ aĭ domnieĭ mele și a sfatuluĭ domnieĭ mele, ca să le fac lor domnia mea pace dinaintea înnaltuluĭ craiu, vare de ce ar avea greutate; și vor avea pace și slobodie, cum aŭ avut și maĭ înnainte, din ḑilele bătrâne, de la craiĭ de maĭ înnainte carĭ aŭ fost în ţara unguréscă, și după cărţile și legea ce aŭ avut de la alţĭ craĭ; așa vor avea de acum înnainte. Ast-fel am jurat domnia mea și pus-am credinţă cu toţĭ boeriĭ domnieĭ mele pentru cele maĭ sus ḑise, în mijlocul Brașovuluĭ. Alt-fel nu este, după ḑisa domnieĭ mele. Ispravnic Vâlsan marele logofĕt. Scris Septembrie în a 16ª ḑi, în anul 7039.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 324.

Iunie 25. Vlad vodă către Ianoș regele Ungarieĭ că a adus cu armele pe Brașovenĭ la supunere către rege, și-l rógă să nu ĭa Branul de la Brașovenĭ și să-l dea la alţĭ nemeșĭ Ungurĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 212. Pecetia în dos.

41

† И съ вишнѣ стои вѣци вѣчанном и бго дарованном, и сти скиптри прѣданни ѿ аггескима рукама въ руце високаго ти кралества стлъ утврьжение и по ни прибѣжище на хртиан'но, свеломУ и прѣвъзможн'номУ велики Ианошу кралю, вьсои земли Угръскои и чекои и лиıаскои арсагУ и ини мнозѣ землѣ и страна, инскои поклоненїе приноси пре свеломУ-ти кралествУ слуга и сна висоте кралества-ти, Iѡ Вла воево, бжїею млтию и съ нароко[1] кралества-ти гнь влаки. И по си дава на знание кралества-тї, ıако моему гну и ротелю, поне преже сїе доба принде на въ услишание и поручение съ вѣрно ѿ висоте кралества-ти, како да се неволиса съ хотѣнию бжїею и съ нароко висоте кралества-ти, и намже помокю учинити слубу висоте кралества-ти на градове и земле, е бѣ непоклонени висоте кралества-ти. Ѹ те а погну вьса моа воиска и землѣ и идомо на Брашовѣни, и ѡни ѿ врѣме, е видѣ наше крѣпотне воиске и проıави и и вѣра висоте кралества-ти, а ѡни съ вѣрую и прадою поклонише висоте кралества-ти, и а тако и съ закле по вѣра висоте кралества-ти и нами, како ѿ-тари зако, е су имали ѡни, ѿ ини свели крали покоини преже бише и що су имали на руку ѿ иира висоте кралества-ти, да и не узима; а къ е съда при сїе доба принде на гла и из-ра градуназиваесе Бра, ере хоке кралества-ти да ю узима ѿ Брашовѣни, да ю да ини иѣмишо Угрини. Сего ра молю и прош кралества-ти како моему гну и ротелю да те бь научи из-ра веру великое висоте кралества-ти, и на слубу и веру, е смо заклели съ кралества-ти и съ-ними, ѿ таю да не изиде, ни да ю потжка, тере таю гра ѿ руке и да ю не възимаше, ни висоте кралества-ти ѿ стари зако, да и не извади, поне и мисъними можемо се покоити, и наши сиромаси да се храни за-ено. Тои моли и прѡси висоте кралества-ти, како моему гну и ротелю. И бъ умножи лѣта кралества-ти. Пи у Букуре, мца ю. ке. д.

† Iѡ Вла вѡев, мтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † ПрѣсвеломУ и велевъмоно моему милом гну и ротелю висоте Ианоша кралѣ въи земле Угръкою.

† Celuĭ de sus cu sfânta corónă încununat și de Dumneḑeŭ dăruit și cu sfântul schiptru de îngereșcile mânĭ încredinţat mânilor înnalteĭ tale crăiĭ, stâlp, întărire și adăpost nouĕ creștinilor celor de sub dênsul, luminatuluĭ și prea puterniculuĭ, mareluĭ Ianoș craĭuluĭ întregeĭ ţĕrĭ ungureșcĭ și ceheșcĭ și (ţĕriĭ) liydiane herţog, și al altor multor ţĕrĭ și părţĭ, plecată închinăcĭune aduce înnaintea luminateĭ tale crăiĭ sluga și fiul înnalteĭ tale crăiĭ Iѡ Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ și cu norocul crăieĭ tale, domn român. Și după acestea, daŭ spre șcire crăieĭ tale, ca domnuluĭ și părinteluĭ meŭ, că maĭ înnainte de vremea acésta, ne-a venit la auḑ și poruncă cu adevĕr, de la înnalta ta crăie, ca să ne nevoim, cu voinţa luĭ Dum-

[1] În text: наро.

neḑeŭ şi cu norocul înnalteĭ crăieĭ tale şi nouĕ de ajutor, a face slujba înnalteĭ crăieĭ tale asupra cetăţilor şi ţĕrilor, ce eraŭ neînchinate înnalteĭ crăieĭ tale. Întru aceea eŭ ridicat-am tótă oştirea mea şi ţara şi mers-am asupra Braşovenilor; şi eĭ de vreme ce aŭ vĕḑut ale nóstre puternice oştirĭ şi le-am arătat lor şi încredinţarea înnalteĭ crăieĭ tale, apoĭ eĭ cu credinţă şi cu dreptate s'au închinat înnalteĭ crăieĭ tale. Şi eŭ ast-fel le-am jurat, pe credinţa înnalteĭ crăieĭ tale şi a nóstră, ca din legea cea veche, ce aŭ avut eĭ de la alţĭ luminaţĭ craĭ reposaţĭ, ce aŭ fost maĭ înnainte, şi din ce aŭ avut la mână, nimic înnalta crăia ta să nu le ĭeĭ lor. Iar când este acuma, în vremea acésta, ne-a venit nouĕ veste pentru cetatea ce se chĭamă Bran, că voeşcĭ crăia ta să o ĭeĭ de la Braşovenĭ, să o daĭ la alţĭ nemeşĭ ungureşcĭ. Drept aceea rog şi cer de la crăia ta, ca de la domnul şi părintele meŭ, să te povĕţuĭască Dumneḑeŭ pentru credinţa mareĭ, înnalteĭ crăieĭ tale şi pentru a nóstră slujbă şi credinţă, ce am jurat-o cu crăia ta şi cu eĭ, din acésta să nu ĭeşĭ, nicĭ să o calcĭ pe ea. şi acea cetate din mânile lor să nu o ĭeĭ, nicĭ înnalta crăia ta din legea veche să nu-ĭ scoţĭ, căcĭ şi noĭ cu dênşiĭ putem să ne împăcăm, şi supuşiĭ noştri să se hrănéscă la olaltă. Acésta rog şi cer înnaltei crăieĭ tale, ca domnuluĭ şi părinteluĭ meŭ. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ crăieĭ tale. Scris în Bucureşcĭ, luna Iunie a 25[a] ḑi.

† Іѡ Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Prea luminatuluĭ şi mult puterniculuĭ meŭ ĭubit domn şi părinte, înnălţimeĭ (sale) craĭuluĭ Ianoş al întregeĭ ţĕrĭ ungureşcĭ.

No. 325.

Iunie 12. Vlad vodă către Braşovenĭ în privinţa luĭ popa Pĕtru, că i s'ar fi luat multă marfă de către Becner din Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 131. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Влад, воивод и гнъ, пише гво-ми наши чтити и добри приіатели и ближнимм сѹсе, сѹцѹ висоте-мѹ кралю и . вї .-ти пѹргари ѿ Браше, мно зравїе и съ любовїе приноси вашои мати. И по си дава ѹ знанїе вашои мати ре радї ѿвомѹ попѹ ѿ клиро гва-ми, по име по Пътрѹ, поне прїиде пре гво-ми тере се жалова, како неговѹ тестѹ ѡ и е ѹзе Бънерѹ иманїе, мархѹ мно. Те радї прошѹ вашои мати, да има прави сѹ и зако, да и се поврати тои мархѹ сва, поне и ѿ прѣ[ж]е сїе врѣмена има е тои по сѹ прави и ѿ висотѹ кралю Ѩношѹ [и] тѹіа ѿ пѹргари. Тако и съ ваше мате, да и се поврати тои мархѹ сва, ере и съ е на рѹкѹ Бънерѹ, поне боше да вѣсте, ере не кете и ѹчинити сѹ, а

гво-ми хокю гасти негов8 паг8б8 и никако не хокю ѡтавити. Тои ви говори и мли вашои мати. И бъ ви вели вашои мате. Пи ю. вї. д.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашим чтитим и добрим приıателим, с8ц8 и . вї.-ти п8ргарим ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ înnaltuluĭ craiŭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre de rêndul acestuĭ popă din clirosul domnieı mele, anume popa Pĕtru, căcĭ a venit înnaintea domnieĭ mele și s'a jĕluit, cum că socruluĭ luĭ ĭ-a luat Becner avuţie, marfă multă. Drept aceea rog pe Grațiositatea vóstră, ca să aĭbă judecată dréptă și lege, să i se întórcă tótă acea marfă, cacĭ și maĭ înnainte de vremea acésta a avut acel popă judecată dréptă și de la înnaltul craiu Ianoș; [și] acolo de la pârgarĭ. Ast-fel și acum Grațiositatea vóstră (faceţı), ca să li se întórcă tótă acea marfă, căcĭ și acum este în mâna luĭ Becner, fiind-că maĭ bine să șcițĭ, că dacă nu vețĭ face lor judecată, apoĭ domnia mea voiŭ cauta paguba luĭ, și nicĭ de cum nu o voiu lăsa. Acésta vĕ grăesc și rog pe Grațiositatea vóstră. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure pe Grațiositatea vóstră. Scris în Iunie a 12[a] dị.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 326.

Septembrie 17. Vlad vodă către Brașovenĭ ca să libereze doĭ ómenĭ ce închiseseră pentru un om care fusese vrăjmaș al domnuluĭ și tăĭase mulțĭ boerĭ de aĭ domnieĭ sale în timpul luĭ Moĭse vodă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 133. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Вла воиво и гнъ, пише гво-ми нашим чтитим и добрим приıатели, с8ц8 и . вї.-ти п8ргарим ѿ Браше, мно здравїе приноси гво-ми ваше мати. И по си ви говори и дава на зна гво-ми к'нига ра и рѣчи, що ми сте послали гво-ми ваше мати, та сте ви съпрѣли потеом8 болѣрин8 гво-ми, ж8пан8 Драгомир8 спата, ра еди чавкъ що га етъ жа҆хова къ прїи Моиси воиво 8 ва мати, а тога и чавка ѿ е ви, еди врама гво-ми, и посекъ мноѕи е болѣри гво-ми, и е е ви врама и влакои земли, и топора е ви 8 Моиси во[иво], а[л]и къ етъ са, а ваше мати 8хватили сте т8и два чавци ѿ землю гво-ми, тере и сте ваше мати мен8ли 8 тениц8; а ваше мати добре вѣсте, како ми е гво-ми доше к'ниг8 великом8 кралю, како варе кои лю҆е хте бити повинени ѿ землю гва-

ми, а ва мати да и сꙋте[1] по зако, такогере и ваше люе ꙋ гво-ми, да и сꙋмо по праде. Тога и ра ви говори[2] гво-ми ваше мати, како а ако ли хоке, да бꙋде приıате гво-ми, а ва мати да извате ѡнеи люе и теницꙋ, и да и ѡставите мини прїити ꙋ гво-ми. Аще ли и некете ѡтавити ва мати, а ви болѣ да знате, ере хощꙋ гво-ми ꙋхватити ваше люе .ї. за един чавкъ гво-ми; и еще хощꙋ гво-ми затворити въсе пꙋтове планиски. Та и ви съмотрите болѣ, да и ѡтавите и да се ꙋтъкмимо; тои говори ваше мати и бгь ви вели; амн. Пи се .зї. днъ.

† Іѡ Вла вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приıатели, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduc domnia mea Grațiosităților vóstre. Și după acestea vĕ grăeșce și dă spre șcire domnia mea de rêndul cărțiĭ și al vorbelor ce mĭ-ațĭ trimis domnieĭ mele Grațiositățile vóstre; decĭ voĭ ațĭ avut pâră cu cinstitul boer al domnieĭ mele jupân Dragomir spătarul, pentru un om, care l'a fost jefuit, când a venit Moĭsi voevod la Grațiositățile vóstre; ĭar acel om el a fost un vrăjmaș al domnieĭ mele și a tăĭat pe mulțĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, și încă a fost vrăjmaș și țĕreĭ românești, și toporaș a fost la Moĭsi voevod. Când e acuma, apoĭ Grațiositățile vóstre ațĭ prins acolo doĭ ómenĭ din țara domnieĭ mele și ĭ-ațĭ aruncat Grațiositățile vóstre în temniță; însă Grațiositățile vóstre bine șcițĭ că domnieĭ mele mĭ-a venit cartea mareluĭ craiŭ, cum că vare-ce ómenĭ vor fi vinovațĭ din țara domnieĭ mele, apoĭ Grațiositățile vóstre să-ĭ judecațĭ după lege, așijderea și pe ómeniĭ voștri la domnia mea să-ĭ judecăm după dreptate. Drept aceea vĕ grăeșce domnia mea Grațiosităților vóstre, că dacă vreĭ să fiĭ prietenul domnieĭ mele, apoĭ Grațiositățile vóstre să scótețĭ pe aceĭ ómenĭ din temniță și să-ĭ lăsațĭ pe eĭ pacĭnic ca să vină la domnia mea. Iar dacă nu-ĭ vețĭ lăsa Grațiositățile vóstre, apoĭ voĭ maĭ bine să șcițĭ, că voiŭ prinde domnia mea ómenĭ d'aĭ voștri 10 pentru un om al domnieĭ mele, și încă voiŭ închide domnia mea tóte drumurile plaĭurilor. Decĭ și voĭ băgațĭ de sémă maĭ bine, să-ĭ lăsațĭ și să ne întocmim. Acésta grăesc Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Septembre a 17a di.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

[1] In text: сꙋмо. [2] In text: гори.

No. 327.

Maiu 6. Vlad vodă către Braşovenĭ pentru a se plăti luĭ Roman şi Danciul preţul a douĭ caĭ ce aŭ vêndut luĭ Stroe şi Aldea din Râjnov.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 150. Pecetia în dos.

† Млⷭтию бж҃їею Іѡ Вла́ воевода и гнⷭ҇ъ, пишеⷮ гвⷭ҇о-ми нашеⷨ чтитиⷨ и добриⷨ прїꙗтелю, сꙋ́цꙋ и пръгароⷨ ѿ Брашоⷡ и ѿ Ръж'ноⷡ; много ви ꙁдравнѐ приношаеⷨ гвⷭ҇о-ви. И по си҃ ви даваⷨ ꙋ ꙁнаннѐ гвⷭ҇о-ми, раⷣ работꙋ ѡвеꙁиⷨ слꙋге гвⷭ҇а-ми, на име Ромаⷩ и Даⷩчю, како сꙋ били прода́ два кони тꙋи ꙋ Ръⷤноⷡ, едиⷩ Строеⷡ ꙁа . ц҃ . а҃, а дрꙋгꙋ А҃деи ꙁа . и҃ . ковили и цѣнꙋ, що сꙋ ꙋцѣнили, до съ́ ница несꙋ платиⷯ, и днⷭ҇ъ сте потавиⷯ по днⷭ҇ъ, и не хоке да платиⷩ. Сего раⷣ ваше млⷭтъ правдꙋ ꙁакоⷩ да иⷯ дръжате, како слꙋге гвⷭ҇а-ми, да нѣⷭ ꙋ пагꙋбꙋ,[1] понеⷤ добре да ꙁнате, ере хокемꙋ ꙋꙁети [ѿ] ваⷲ члⷪцн тои цѣно све до едиⷩ аспрꙋ. А ино неке биⷩ по реⷱ гвⷭ҇а-ми. И бъ҃ ви веселиⷮ гвⷭ҇о-ви. Са́ реⷱ гвⷭ҇а-ми. Пи́ маⷨ . ѕ҃ . д҃.

† Іѡ Вла́ воев, млⷭтїа бж҃їа гнⷭ҇ь.

Adresa în dos: † Нашеⷨ чтитиⷨ и добриⷨ приꙗтели, сꙋ́цꙋ и пꙋр'гароⷨ ѿ Брашоⷡ и ѿ Ръжноⷡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov şi din Râjnov, multă sănĕtate aduc domnieĭ vóstre; şi după acestea, vĕ daŭ de şcire domnia mea pentru afacerea unor slugĭ ale domnieĭ mele, pe nume Roman şi Dancĭul, că aŭ vêndut douĭ caĭ acolo la Râjnov, unul luĭ Stroe pe 900 aspri, ĭar pe celă-lalt luĭ Aldea pentru 8 ĭepe; şi preţul cu care s'aŭ învoit, până acuma nimica n'aŭ plătit; şi ḑi după ḑi aţĭ pus, şi nu vor să plătéscă. Drept aceea, Graţiositatea vóstră, dréptă, lege să le ţineţĭ, pentru ca slugile domnieĭ mele să nu fie în pagubă; căcĭ bine să şciţĭ, că vom lua de la ómeniĭ voştri acel preţ tot, până la un aspru; ĭar alt-fel nu va fi, după ḑisa domnieĭ mele. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră. Insu-şĭ domnia mea a ḑis. Scris în Maĭ, a 6ᵃ ḑi.

† Iω Vlad voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi pârgarilor din Braşov şi din Râjnov.

---

[1] ꙋ îndreptat din а.

No. 328.

Noembrie 6. Vlad vodă trimite la Braşovenĭ pe sluga sa Nég ca să-ĭ cumpere un légăn, décă va găsi vre-unul gata; ĭar dacă nu, atuncĭ să-ĭ tocméscă unul la «maĭstorĭ».

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 128. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю Іѡ Вла҃ воиво҃ и гнь, пише гво-ми нашеми чтитим и добрими приꙗтели и блнними свсе, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋрґари ѿ Браше, мно здраве и съ любовию приннашае вашою мл҃ть. И по си дава на знание вашое мл҃ть, поне тꙋꙗ ке доити слꙋга гва-ми Нѣ съ книгꙋ гва-ми ра еди лѣгж, да ми кꙋпи гво-ми. Сего ра молю ваша мл҃ти, како да се неволисате, тере ако бꙋде некое гото, а ваша мл҃ть да ми га полите съ по слꙋга гва-ми, е е ви писа; а ако ли не бꙋде гото, а ваша мл҃ти да говорите и да ꙋтжмите съ маитори тере спено да се приꙋготови. А гво-ми хокю имати ха вашое мл҃ть и хокю се неволисати платити вашое мл҃ти съ добро. Тои моли ваша мл҃ти. И бь ви вели. Пи мца ное .ѕ. д.

† Іѡ Вла вѡев, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити добри приꙗтели и блнни свсе, сꙋцꙋ и .вї.-ти пꙋргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre că acolo va sosi sluga domnieĭ mele Nég, cu cartea domnieĭ mele pentru un légăn, ca să-mĭ cumpere domnieĭ mele. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca să vĕ nevoiţĭ, şi cum va fi vre-unul gata, apoĭ Graţiositatea vóstră să mi-l trimiteţĭ acum prin sluga domnieĭ mele, care este maĭ sus scrisă; ĭar dacă nu va fi gata, apoĭ Graţiositatea vóstră să vorbiţĭ şi să tocmiţĭ cu maĭstoriĭ, ca ĭute să se gătéscă. Iar domnia mea voiŭ avé har către Graţiositatea vóstră şi mĕ voiŭ nevoi a plăti Graţiosităţiĭ vóstre cu binele. Acésta rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Noembre a 6ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 329.

Junie 24. Vlad vodă către Brașovenĭ că nu s'a îndatorat a le rĕscumpăra paguba de 100.000 aspri făcută de Mehmet beg cu Turciĭ, când aŭ năvălit în ținutul Brașovuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 157. Pecetia în dos.

† Млтию бжию Іѡ Вла воево и гнь, пише гво-ми нішеми чтити и добри прніатели и блнжни сѹседи, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргари ѿ Браше, мно здравіе и любовіе прнноси вашою мать. И по си ви дава на знаніе вашою млти за-ра кни и рѣчи, еже ми есте послаѡ и порѹчаѡ, а гво-ми добре ви сь разѹмѣѡ, поне ми сте порѹчали ваше млти, ере кь е минѹ Мееме бе сь тѹрци, вема мно сѹ сьтворили на дръжавѹ брашескомѹ, и тако рете, како се сь ѹложи гво-ми, да ви плати вашею млти .҂р. апри, да плати таю пагѹбѹ. А гво-ми никако тое не сь рекль, а нѹ ѿ то да еще сь да на знаніе висоти Ианошѹ кралю и иправи сь; и сь паки хощѹ дати вь ѹведеніе висоти кралю. А вашою млти понослѹите и рете, како ви хокете вратиті пагѹбѹ ѿ на нше лю, а ваше млти тое никако да не ѹчините, ере вашою млти хокете исхабити нше люде мало, а ми по-веке хокомо исхабити люде вашею млти. И варе елика иpече вашега члка Стока вѣрѹите, ере сѹ истини рѣ. И бь ви вели. Пи юніе .кд. д.

† Іѡ Вла вwев, млтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нше чтити и добри пріатели и блини сѹсе, сѹцѹ и .ві.-ти пѹргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și d'aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre; și după acéstea, vĕ daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre pentru cartea și vorbele, ce mĭ-ațĭ trimis și recomandat. Apoĭ domnia mea bine v'am înțeles, căcĭ mĭ-ațĭ recomandat Grațiositatea vóstră, că atuncĭ când a trecut Mehmet beg cu Turciĭ, fórte multe (rele) aŭ făcut asupra ținutuluĭ brașovén; și așa spunețĭ, cum că m'am îndatorat, domnia mea, ca să vĕ plătesc Grațiosităţiĭ vóstre 100 de miĭ de aspri, ca să plătesc acea pagubă. Apoĭ domnia mea de loc nicĭ de cum n'am spus aceea, ci despre aceea încă am dat spre șcire înnaltuluĭ Ianoș craĭuluĭ, și m'am îndreptățit, și acum ĭarășĭ vréŭ a da spre șcire înnaltuluĭ craiŭ. Iar Grațiositatea vóstră, ponosluițĭ și dicețĭ, cum că voĭ vrețĭ să întórcețĭ paguba de pe la ómeniĭ noștri. Apoĭ Grațiositatea vóstră nicĭ de cum să nu facețĭ acésta, căcĭ Grațiositatea vóstră vețĭ strica ómenilor noștri puțin, ĭar noĭ maĭ mult vom strica ómenilor Grațiosităţiĭ vóstre. Și vare-câte va spune

omul vostru Stoïca} credeţĭ, căcĭ sunt adevĕrate cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie, a 24ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 330.

Martie 13. Vlad vodă către Braşovenĭ în apărarea unor datoriĭ ce are la Lucaciŭ şi la Hanăş Chilhav omul sêŭ Nécşul din Câmpulung.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 201. Pecetia în dos.

† Мⷧ҇тню бж҇їею Іѡ Влⷣ воеⷡ҇ и гнъ влахи, пишемо наше чтнти братїе и добри прїа-телїе и близни съседи, сꙋцꙋ и .вї. пꙋргари и вьсе съвѣнико ѿ Браше, мно здравїе и любовїе приноси вашею гптво. И по си дава ꙋ знанїе вашею гптво з-ра ѡвїе наши люе, на име Нѣшꙋ ѿ Дльгополе и Стоика ѿ Тръговн, поне има тꙋга ꙋ Браше, нѣкои дльгове е ѿ прѣжде сїа доба, на име ꙋ Лꙋка и ꙋ Ханъ Кнха; тако сь наши лю ѡни си ище дльгове ѿ лю вашею гптво, а ѡни нехте да и плаща, а нꙋ се прїхвати за сьпренїе. Сего ра глете, вашею млти, ере люе вашею млти, а гво-ми и дръжи прави сꙋ, и наипа и твоемꙋ гптво, жꙋпане Лꙋка, сꙋцꙋ, дръжа ти сь прави сꙋ, тере ти еси ꙋзе ѿ наши люе све. Того ра и наше люе, да и дръжите прави сꙋ по пра, како да и се плаща дльгове. Єре има хоіцѣте и мтꙋрне, бема добро, како би рени люе, Лꙋка и Ханъ Кнха, ѡни сꙋ били за-ено ть. Таже наꙋчи би бъ, нако да не има наше люе пагꙋбꙋ, нꙋ да и се плаща по прадꙋ. Тои дава ꙋ знанїе вашои гптво. И бъ би весели. Пи мартїе .гї. д.

† Іѡ Влⷣ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнти и добри прїателїе, сꙋцꙋ и .вї. пꙋргари и вьсе съвѣнико ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn român, scriem la aı noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ şi tutulor sfetnicilor din Braşov, multă sănĕtate şi dragoste aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ vóstre pentru aceĭ ómenĭ aĭ noştri, anume Nécşul din Dlăgopole (Câmpulung) şi Stoïca din Târgovişte, că aŭ acolo în Braşov óre-care datoriĭ, încă maĭ înnainte de acéstă vreme, anume la Lucaciu şi la Hanăş Chilhav. Ast-fel, acum, ómeniĭ noştri, eĭ caută datoriile de la ómeniĭ domnieĭ vóstre; ïar eĭ nu vor să le plătéscă, ci s'aŭ apucat de judecată. Drept aceea, căutaţı, Graţiositatea vóstră, că ómenilor Graţiosităţiĭ vóstre apoĭ domnia mea le ţine judecată dréptă; şi maĭ cu sémă şi domnieĭ tale, jupâne Lucaciu, judeţule, eŭ ţĭ-am

ţinut judecată dréptă şi ţĭ-aĭ luat de la ómeniĭ noştri totul. Drept aceea şi ómenilor noştri să le ţineţĭ dréptă judecată pe dreptate, ca să li se plătéscă datoriile, căcĭ au hogéte şi mărturiĭ fórte bune, cum că maĭ sus ḑişiĭ ómenĭ Lucaciu şi Hanăş Chilhav, eĭ, aŭ fost atuncĭ împreună (tovarăşĭ). De asemenea, povăţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, ca să n'aĭbă ómeniĭ noştri pagubă, ci să li se plătéscă după dreptate. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Martie, a 13ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ şi tutulor sfetnicilor din Braşov.

No. 331.

Ianuarie 26. Vlad vodă către Braşovenĭ în privinţa unor butóe ale luĭ Marcuş, judeţul Sibiuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 211. Pecetia în dos.

† Млтию бжїе Їѡ Вла воево и гнь влаки, пишемо наше чтити и добри приıатело, сȣцȣ и . вї .-ти пръгаро ѿ Браше, мно ꙁравие приноси вамȣ млти. И по си ви дава ȣ ꙁнанїе, поне книгȣ и рѣ, що ми-те послали, а гво-ми добре ви съ раꙁȣмеѡ ꙁа-ра ѡнеи воꙁенице Маркȣшо, сȣцȣ виѡ́те крале ѿ Сиби; ȣ то ва мти да ꙁна́нте, ере гво-ми имаѡ̈ се рѣчи и тъме съ Маркȣ, како да мȣ ѿнеси гво-ми съ люе гво-ми тиꙁе воꙁенице дори ȣ Рȣка, а по веке не мого ни гво-ми ȣчинити ȣсилотию сиромахо гва-ми, а ва млти ви ꙁнате, како кете ȣчинити ра Маркȣ и ра ва приıатество. Тои да ꙁнанте ва млти. И бь ви вели. Пи ге . кѕ . ди.

† Їѡ Вла вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашемȣ чтитомȣ и добри п[риıатело (rupt).

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn român, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea vĕ daŭ spre şcire, pentru cartea şi vorbele ce mĭ-aţĭ trimis, apoĭ domnia mea bine v'am înţeles, pentru acele butóe ale luĭ Marcuş, judeţul înnălţimeĭ crăeşcĭ din Sibiŭ. Întru aceea Graţiositatea vóstră să şciţĭ că domnia mea avut-am vorbe şi tocmélă cu Marcuş, cum ca să i le duc domnia mea cu ómeniĭ domnieĭ mele acele butóe până la Rucăr; ĭar maĭ mult nu pot nicĭ domnia mea să fac cu sila supuşilor domnieĭ mele. Iar Graţiositatea vóstră şciţĭ, cum veţĭ face pentru Marcuş şi pentru prie-

tenia vóstră. Acésta să şciţĭ Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie, a 26ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ (restul rupt).

No. 332.

Septembrie 9. Vlad vodă către Braşovenĭ în urma priimireĭ soluluĭ Boarteş le trimite cu misiune pre Tatul logofĕt.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 140. Pecetia în dos.

† Мͭлтїю бжїю Іѡ Влⷣ воиводⷣа и гнь, пишеⷭ гвⷭо-ми наши чтити и добри прїатели и блниⷤ сꙋсеⷣ, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргари ѿ Брашеⷡ, мно ꙁравїе приносиⷮ вашои млⷭте. И по си ви дава ꙋ ꙁнанїе ваше млⷭте книгꙋ ра и рѣ, е ми сте послаⷡ и порꙋчаѡ гвⷭо-ми по члка ваше млⷭте, по Боартешꙋ, а гвⷭо-ми ѡ вьсе по ре добрѣ ви смь раꙁꙋмѣ гвⷭо-ми. Тоган ра ви говори гвⷭо-ми, поне тꙋѩ посла гвⷭо-ми потеннога и верногa болѣрина гва-ми, жꙋпана Татꙋла лоꙗфетꙋ до ваше млⷭте. Сего ра елика иꙁрече ѿ гвⷭо-ми кь ваше млⷭте, а ваше млⷭте ѡ вьсе его верꙋете, ере сꙋ истини рѣ гва-ми. Тои дава ꙋ ꙁнанїе вашои млⷭте. И бь ви вели. Пи се . ѳ. д.

† Іѡ Влⷣ вѡевѡ, млⷭтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїатели и блниим сꙋсе, сꙋцꙋ и . вї .-ти пꙋргари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre pentru cartea şi vorbele ce mĭ-aţĭ trimis şi orânduit domnieĭ mele prin omul Graţiosităţiĭ vóstre, prin Boarteş; apoĭ domnia mea de tóte pe rând bine v'am înţeles domnia mea. Drept aceea vĕ grăesc domnia mea, că acolo trimis-am domnia mea pe cinstitul şi credincĭosul boer al domnieĭ mele, pe jupân Tatul logofĕtul la Graţiositatea vóstră. Pentru acésta câte va spune de la domnia mea către Graţiositatea vóstră, apoĭ Graţiositatea vóstră în tóte să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele vorbe ale domnieĭ mele. Acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Septembre, a 9ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

XXXI.

Vlad vodă Vintilă (1532 — vara an. 1535).

No. 333.

Vlad vodă către Braşovenĭ în afacerea slugeĭ sale Bărcă, căruĭa trebue a i se înnapoià toţĭ baniĭ ce i s'a luat pe nedrept de către unul Iancov, căcĭ acesta servise luĭ Petru vodă (Radul Paisie), cu care decĭ se póte tocmi precum şcie.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 137. Pecetia în dos.

† Млтне бжне Іѡ Вла воньоа н гнъ, пнше гво-мн мно ꙁравне нашн добрн прнıателне н сꙋседо, сжцꙋ н дванадесте пръгаре ѿ Брашо. Н ѡ се вн дава ꙋꙁнатн вашем гвꙋ ꙁа-ран слꙋга гва-мн Бьрка, поне а ходн, да кпн кобнлн ꙋ ꙁемлю гна-мн свѣтлога кралѣ, та кобнле не е моглъ наитн, да кпн, а нꙋ сне хте па, да се вратн, да сн дон дома; тако е поше ꙋ ꙁаго, ꙋ хнжꙋ Петнрѣ, а Ѩко е доше н съ слꙋ шьпано ѿ Бра та сꙋ ꙋꙁелн ѿ слꙋга гва-мн Бьрка снсь моцн, що е нма ш-нн, ѿ нн сꙋ ꙋꙁелн апрн трн хнлѣдн н шьсть съ н седъдесетъ.[1] Тако молн ваше гво, слꙋге гва-мн пагбꙋ да нема, а н да н се повратн дꙋкатн вьсн, що н сꙋ поꙋꙁелн; ннако да не ꙋчнине, ере не добре добрн людне, що ходе праве пꙋте, да снкꙋпчюю, да се тегле н да н се чннн пагꙋба, ере не право; ере пагꙋба, що е слꙋге гва-м(н), некю ю ѡставн, да м ꙁагнне, а нꙋ мꙋ кю повратн ѿ вашн людне. Ако м сꙋ ꙋꙁелн тн апрн ѿ Бьрька, ꙁа що е нма Ѩко пагбꙋ, а тан пагба нѣ Ѩко ѿ гво-мн, нн ѿ людне гва-мн, а нꙋ е слꙋжн Петрꙋ вонвое, н що м е пагба, Петръ вонвода ꙁнае ꙁа тн пагбꙋ, ере м е бн слꙋга, та да се тжмн съ Петра вонвоꙋ, како ꙁнае. А слꙋ гва-мн ꙁа-що пагбꙋ да нмае? Ваше гво гледанте, како е право, ере е н ѿ ба гре, ако крнво чнннте. Н бь вн велн ам.

† Їѡ Вла вѡевѡ, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Добрнн прнıателѣ гва-мн, сжцꙋ н .вı.-тн пꙋргаро ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Vlad voevoda și domn, scrie domnia mea multă sănĕtate la aĭ noştri bunĭ prietenĭ şi vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov. Și despre acésta vĕ daŭ a şcire domnieĭ vóstre pentru sluga domnieĭ mele Bărca, căcĭ a mers să cumpere ĭepe în ţara domnuluĭ meŭ luminatuluĭ craiŭ, şi ĭepe n'a putut găsi să cumpere, ci a vrut ĭarăşĭ să se întórcă, să vină acasă. Aşa a mers

[1] Cuvêntul седъдесетъ îndreptat.

la tîrla, la coliba luĭ Petir; ĭar Iancov a venit și cu sluga șpanuluĭ din Bran și aŭ luat de la sluga domnieĭ mele Bărca, de la argațiĭ, ce ĭ-a avut cu el, de la eĭ aŭ luat aspri 3670. Așa rog pe domnia vóstră: slugile domnieĭ mele pagubă să nu aìbă, ci să li se întórcă toțĭ ducațiĭ, ce li s'aŭ luat. Alt-fel să nu facețĭ, căcĭ nu e bine ca ómeniĭ bunĭ, carĭ umblă pe calea dréptă să negoțéscă, să fie împĭedicațĭ și să li se facă pagubă, căcĭ nu este lucru drept; căcĭ paguba, ce are sluga domnieĭ mele nu o voiŭ lăsa să i se pĭardă, ci îĭ voiŭ întórce luĭ de la ómeniĭ voștri. Dacă luĭ ĭ-aŭ luat aceĭ aspri, de la Bărca, pentru ceea ce a avut Iancov pagubă, apoĭ acea pagubă a luĭ Iancov nu este de la domnia mea, nicĭ de la ómeniĭ domnieĭ mele, ci el a slujit luĭ Petru voevoda, și ce îĭ este luĭ paguba, Petru voevoda șcie despre acea pagubă, căcĭ luĭ ĭ-a fost slugă, și să se întocméscă cu Petru voevoda precum șcie; ĭar sluga domnieĭ mele de ce să aĭbă pagubă? Domnia vóstră căutațĭ cum este drept, căcĭ este și de la Dumneḑeŭ pĕcat, dacă facețĭ strâmbătate. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 334.

Martie 28. Vlad vodă trimite la Brașov pe sluga sa Stoĭca, ca să-ĭ cumpere céră alésă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 196. Pecetia în dos.

† Іѡ Вла воєво, бжїю мл҃тїю гнъ влаком ꙁемли, пише гво-ми наше чтити и добри приꙗтело и блини сѹсѣдо, сѹцꙋ и . вї .-те пꙋргари ѿ Брашо, мно ꙁравие приноси гвꙋ-ви. И по си дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви, поне тꙋе ке доити слꙋ гва-ми Стока, да покꙋпи восъ гва-ми, иберена; тогаи ра да се потрꙋте гвꙋ-ви ра слꙋбꙋ гва-ми и ѿ кꙋ сте въꙁели въсо, а гвꙋ-ви да пишете ед'на книга гва-ви до гво-ми. Тои дава ꙋ ꙁнанїе гвꙋ-ви. И бъ ви вели. Пи м . ки . д.

† Іѡ Вла вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приꙗтело и блини сѹсѣдо, сѹцꙋ и . вї .-те пꙋргари ѿ Брашо.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al Țĕriĭ-Româneșcĭ, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, că acolo va veni sluga domnieĭ mele Stoĭca, ca să cum-

pere çéră domnieĭ mele, (céră) alésă. Drept aceea trudiţi-vĕ domnia vóstră pentru slujba domnieĭ mele, şi de unde aţĭ luat céră, apoĭ domnia vóstră să scrieţĭ o carte a domnieĭ vóstre către domnia mea. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Martie, a 28ª ḑi.

† Iω Vlad voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

XXXII.

Radul vodă Paisie (1535—1546).

No. 335.

August 9. Radul vodă Paisie trimite pe Dancĭul comisul în misiune la Stefan Báthory de Somlyó, voevodul Ardéluluĭ, şi la Braşovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 273. Pecetia în dos.

† Млтию бжїю Іѡ Рау воивод и гнь, пише гво-ми наши чтити и добри приꙗтеле и близни сѹседи, пръкълабѹ и сѹцѹ ѿ Брашев, много здравие приноси гво-ви. И по си ведомо да е гво-ви, ере смо послали нашега верногa члвка Дачю коми и съ нашими потребними ре до моемѹ превъзлюбленномѹ братѹ Ищфа воивод и до гво-ви. Сего ра бѹде елика ѡ на къ гво-ви изрече, ѡ въсе емѹ да врѹте, ере сѹ истини наши ре. И бь вели. Пи ау . ѳ . д.

† Іѡ Рау вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтеле и близни сѹсе, пръкълабѹ и сѹцѹ ѿ Брашевѹ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, părcălabuluĭ şi judeţuluĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea, în şcire să vĕ fie domnieĭ vóstre, că noĭ am trimis pe credincĭosul nostru om Dancĭul comisul şi cu vorbele nóstre de trebuinţă către prea ĭubitul meŭ frate Iştvan voevod şi către domnia vóstră. Drept aceea, câte el de la noĭ către domnia vóstră va spune, despre tóte să'ĭ credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să bucure. Scris în August, a 9ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, părcălabuluĭ şi judeţuluĭ din Braşov.

No. 336.

August 2. Radul vodă Paisie trimite la Braşovenĭ în solie pe Dancĭul comisul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 288. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Рад воєво и гнь въсою земле Ѹгрровлахїискоє, пишемо наше чтити и добре приꙗтело и ближнии сѹсе, сѹдцѹ и .вї.-ти пѹргари ѿ Брашѡв, мно здравїє и съ-любовне приноси гвѹ-ви. И ѡ се дава ѹ знанїє гвѹ-ви, поне тѹꙗ смъ послаѡ нашега верного болѣрина Дачю коми, съ нашеми истинни и потрѣбне рѣ до гво-ви. Сего ра варе єлика изрече къ гво-ви, а гво-ви ѿ вьсе верѹите єго, єре сѹ наше истинни рѣ. И бъ те весели. Пи ав . в . д.

† Іѡ Рад воєв, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтелѡ и ближнии сѹсе, сѹдцѹ и .вї.-ти пѹргари ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voevod şi domn a tótă ţara Ungrovlahica, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi dragoste aduce domnieĭ vóstre. Şi despre acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că acolo am trimis pe credincĭosul nostru boer Dancĭul comisul, cu vorbele nóstre adevĕrate şi de trebuinţă către domnia vóstră. Drept aceea, vare câte va spune către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră întru tóte să-l credeţĭ pe el, căcĭ sunt ale nóstre adevĕrate cuvinte. Şi Dumneḍeŭ să te bucure. Scris în August, a 2ª ḍi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 337.

Maiŭ 17. Radul vodă Paisie scrie Braşovenilor să dea un om care să însoţéscă pe Ratea diacul trimis ca să ajungă în drum pe Tatul logofĕt, solul sêŭ la regele Ungarieĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 262. Pecetia în dos.

† Млтиꙗю бжїю Іѡ Рад воєво и гнь влашки, пишемѹ наше чтитомѹ и добромѹ приꙗтелю и сѹседѹ ближно, сѹдцѹ и .вї.-те пѹргаре ѿ Брашо, мно ви здравїє приноси, вашею млть. И по си даваамо ѹ знанїє вашею млтъ, поне тѹꙗ ке дои нашега члка, на име Ратѣ днꙗ, да достигне наше поклисарѹ Татѹ лѡфе. Те ра да и давате нашега члка єди члкь, да приить кѹно съ наше члкь дори ѹ воєве ѿ Ардѣ, да има пра пъ дори на чти-

тога висота кралю. Тои ви дава ꙋ ꙁнанніє вашєю мать. И бъ ви вели. Пи мца ма .ꙁі. днь.

† Іѡ Радꙋ вѡєв, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтнтомꙋ и добромꙋ прніателю и сꙋседꙋ блинно, сꙋцꙋ и .ві.-те пꙋргаре ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn român, scriem cinstituluĭ și bunuluĭ prieten și vecinuluĭ nostru de aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aducem Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, dăm spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, că acolo va veni omul nostru anume Ratea diacul, ca să ajungă pe solul nostru Tatul logofĕt. Drept aceea, să-ĭ daţĭ omuluĭ nostru un om, ca să ajungă împreună cu omul nostru până la voevodul din Ardél, să aĭbă calea dréptă până la cinstita înnălţimea craĭul. Acésta vĕ dăm de șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Maiŭ, a 17ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și bun prieten și vecin de aprópe, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 338.

Decembre 16. Radul vodă Paisie trimite în solie la Brașov pe jupân Nan pisarul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 259. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїєю Іѡ Радꙋ воивод и гнь, пише гво-ми наше чтнти и добри пріятели и братніа, жꙋпа Лꙋка, и сꙋцꙋ и .ві. пꙋргари ѡ Брашє, мно ꙁравїє и сълюбовїє приноси гвꙋ-ви. И по си дава на ꙁнанїє гвꙋ-ви, поне тꙋꙗ сь посла болѧринꙋ гва-ми, жꙋпа На пицꙋ; сего ра варе єлика ирєче къ гвꙋ-ви, ѡ въсе върꙋнте є, єре сꙋ истинни и съвѣтне рѣ гва-ми. Тои ви дава на ꙁнанїє. И бъ ви вели гвꙋ-ви. Пи де .ѕі. д.

† Іѡ Радꙋ вѡєв, матїа бжїєа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнти и добри пріятели и братие и блини сꙋсе, жꙋпа Лꙋка и сꙋцꙋ и .ві. пꙋга ѡ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voivoda și domn, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstiţĭ și bunĭ prietenĭ și fraţĭ, jupânuluĭ Lucaciŭ și județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și dragoste aducem domnieĭ vóstre. Și după acestea dau de șcire domnieĭ vóstre, cum că acolo am trimis pe boerul domnieĭ mele, pe jupânul Nan pisarul. Drept aceea vare câte va spune către domnia vóstră, despre

tóte, credeţi-l pe dênsul, căcĭ sunt cuvintele adevĕrate şi de sfat ale domnieĭ mele. Acésta vĕ daŭ spre şcire. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră. Scris în Decembre, a 16ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi fraţĭ şi de aprópe vecinĭ, jupânuluĭ Lucaciŭ şi judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 339.

Radul vodă Paisie priimind în solie pe Stoïca din partea Braşovenilor, îl trimite înnapoĭ cu rĕspunsul sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 247. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю Іѡ҃ Ра҃ꙋ воево҃ и гн҃ъ, пише гво-ми наши чтити и добрими прїателе близни сꙋседо, жꙋпа Мар'ти, сꙋдꙋ ѿ Браше, и . вї .-те пꙋр'гаро, мно зравїе и любовїе принось. И по си, кии и рѣчи, е ми есте полали по ва члкъ, Стока, ѡ҆ всѣ по ре разꙋмеѡ съ; те же и гво-ми рѣчи, что съ има порꙋчаѡ съ по ви рени члка гвꙋ-ви; те ра елика нрече ѿ на къ гво-ми,[1] ѡ҆ всѣ верꙋити, ере сꙋ наши итини рѣчи. И бъ ви вели. Пи ге . ки . д.

† Іѡ҃ Ра҃ꙋ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри прїателе и близни сꙋседо, жꙋпа Ма́рти, сꙋдꙋ, и . вї .-ти пꙋр'гаро брашеском гра.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, de aprópe vecinĭ, luĭ jupân Martin judeţuluĭ din Braşov, şi celor 12 pârgarĭ, multă sănĕtate şi dragoste aduce. Şi după acestea, cărţile şi vorbele, ce mĭ-aţĭ trimis prin ómul vostru Stoïca, de tóte pe rând le-am înţeles. De asemenea şi domnia mea vorbele, ce le-am avut, le-am încredinţat prin omul maĭ sus ḑis al domnieĭ vóstre. Drept aceea, câte va spune de la noĭ către domnia vóstră, de tóte să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie, a 28ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, luĭ jupân Martin judeţul, şi celor 12 pârgarĭ aĭ oraşuluĭ braşovenesc.

[1] În loc de гва-ви.

No. 340.

Iunie 25. Radul vodă Paisie scrie Brașovenilor în afacerea unor caĭ ce-ĭ oprise ca despagubire.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 261. Pecetia in dos.

† Млтию бжию Iѡ Рау воиво и гнь, пише гво-ми наше чтитом и блини сȣседȣ и възлюбленомȣ бра, жȣпанȣ Марти, сȣцȣ и . вı .-ти пȣргари ѿ Брашо, мно зравие и съ любовне приноси гво-ви. И по си дава ȣ знание гво-ви з-ра кни и рѣчи, е ми еси пола гво-ви по члка гво-ви, Михаю пȣргарȣ, з-ра люе и ȣбого гва-ви, ра кони, е смъ запрти гво-ми, а гво-ми, ѡ въсе по редȣ добро смъ разȣме гво-ви; али гво-ми запртили и смъ з-ра ѡнией кони и два возеии вино, е ви ми есте ȣзимал и рекли ви есте, како е съ поȣчение и съ знание висоте кралю; тако гво-ви, за що тако сътворите, како мегю на не трбȣе, тако да чините, гво-ви; али бȣде по воле гво-ви и по воле висоте кралю, како да прїиде люе и ȣбого гво-ви, да си ȣзимае кони, кто що си хоке познава ȣ ко; али гво-ви, за толико мало рабо не би да дава на знание висоте кралю, нȣ да ȣтами, како братиꙗ, ꙗко да захвале гво-ми гва-ви. А гво-ми еще посла смъ, гво-ми, до висоте кралю члка гва-ми, та гво-ви; наи боше да захвалѣе гво-ви ра сїю мало рабо нижели да ходи люе гва-ми ра тою рабо до висоте кралю. Бȣ елика изрече члка гво-ви ѿ гва-ми, ѡ въсе вѣрȣете е, ере сȣ истини рѣ гва-ми. Тои дава ȣ знание гво-ви. И бгь те вели. Пи ю . ке . д.

† Iѡ Рау вwев, матїа бжїа гнь.

Adresa in dos: † Наше чтитом и блини сȣдȣ и възлюблено бра жȣпа сȣцȣ и . вı .-ти пȣргари ѿ Брашовȣ.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea la al nostru cinstit și de aprópe vecin și prea ĭubit frate, jupânuluĭ Martin județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, despre cărțile și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis domnia vóstră prin omul domnieĭ vóstre, Mihaiŭ pârgarul, în privința ómenilor și a sĕrmanilor domnieĭ vóstre, pentru caiĭ pe carĭ ĭ-am oprit domnia mea, apoĭ domnia mea despre tóte pe rând am înțeles bine pe domnia vóstră. Dar domnia mea ĭ-am oprit, pentru aceĭ caĭ și 2 butóe cu vin, ce voĭ mĭ-ațĭ luat, și mĭ-ațĭ spus ca este cu povățuirea și cu șcirea înnălțimeĭ craĭuluĭ. Așa domnia vóstră, de ce faceți ast-fel, cum între noĭ nu trebue așa să facețĭ domnia vóstră? Însă să fie după voința domnieĭ vóstre și după voința înnălțimeĭ craĭuluĭ, cum ca să vină ómeniĭ și sărmanii domnieĭ vóstre, ca să-șĭ ĭa caiĭ, pe ceĭ carĭ ĭĭ vor cunósce după păr. Dar domnia

vóstră, pentru un aşa mic lucru, eŭ nu aş fi dat de şcire înnălţimeĭ craĭuluĭ, ci să ne întocmim ca fraţiĭ, şi să mulţămim domnia mea domniilor vóstre. Apoĭ domnia mea încă trimis-am domnia mea la înnălţimea craĭul pe omul domnieĭ mele, ca şi domnia vóstră. Ar fi fost maĭ bine să mulţămim domnieĭ vóstre pentru acest mic lucru, de cât ca să umble ómeniĭ domnieĭ mele pentru acea afacere până la înnălţimea craĭul. Fie orĭ-câte va spune omul domnieĭ vóstre de la domnia mea, întru tóte să-'l credeţĭ pe el, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să te bucure. Scris în Iunie, a 25ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi de apró识pe vecin şi pré ĭubit frate jupân judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 341.

Martie 1. Radul vodă Paisie rógă pe Braşovenĭ a-ĭ trimite pe doctorul Gherghe de acolo, avênd mare trebuinţă de dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 290. Pecetia în dos.

† Млтню бжню Їѡ Раѵ воиво и гнь, пише гво-ми нашемꙋ чтнтом и добром прїꙗтелю и блинемꙋ сꙋседꙋ, жꙋпанꙋ Мар'тинꙋ, сꙋцꙋ ѿ Брашовꙋ, много ꙁравие и съ любовне приноси гвꙋ-ти. И по си дава ꙋ ꙁнание гвꙋ-ти, поне тꙋи смъ послаѡ до Герге, дотору, ере[1] прї сїа врѣмена веме възтрбꙋе гва-ми. Те ра гвꙋ-ти поли нега до гво-ми, а къ хоке ѡ трбова гва-ти, а ѡ паки хоке би на трбование гва-ти. Тои се молю гвꙋ-ти, и бгь те вели. Пи мца Мартїа . а. д.

† Їѡ Раѵ воев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтнтомꙋ и добромꙋ прїетелю и блинемꙋ сꙋседꙋ, жꙋпанꙋ Мартинꙋ, сꙋцꙋ ѿ Брашовꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la al nostru cinstit şi bun prieten şi de apróape vecin, jupânuluĭ Martin judeţuluĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ tale. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ tale, că am trimis acolo la Gherghe dohtorul, căcĭ în acest timp mult are trebuinţă de el domnia mea. Drept aceea domnia ta trimite-l la domnia mea; ĭar când el va fi de trebuinţă domnieĭ tale, el ĭarăşĭ va fi la trebuinţa domnieĭ tale.

[1] Primul е îndreptat din т.

Acésta mĕ rog domnieĭ tale. Şi Dumneḑeŭ să te bucure. Scris în luna Martie, 1ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi bun prieten şi de aprópe vecin, luĭ jupân Martin judeţul din Braşov.

No. 342.

Ianuarie 7. Radul vodă Paisie trimite în solie la Braşovenĭ pe credincĭosul sêŭ Roman.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 265. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їю Iѡ Раⷣꙋ воивоⷣ и г҃нъ, пишеⷨ нашеⷨ чтїтиⷨ и добриⷨ приꙗтелеⷨ и блиⷤнеⷨ сꙋседеⷨ, сꙋⷣцꙋ и . в҃ї . пꙋрьгари ѿ Брашеⷡ, мноⷢ ꙁраⷣвїе и съ любовие приносиⷮ г҃вꙋ-ви. И по си ⷯ даваⷨ на ꙁнанїе г҃вꙋ-ви, поне тꙋꙗ съⷨ полаѿ до г҃вꙋ-ви нага вер'нога ч҃лка, Ромаⷩ, съ итини и потрбниⷯ рѣ. Теⷨ ра бꙋⷣ елика иречеⷯ къ г҃вꙋ-ви, ѿ въсеⷯ верꙋите е, ере сꙋⷮ итини наⷲ рѣ. И б҃ъ ви велиⷮ. П҃и ге . ꙁ҃ . д҃.

† Iѡ Раⷣꙋ воеⷡ, мл҃тїꙗ бж҃їꙗ г҃нь.

Adresa în dos: † Нашеⷨ чтїтиⷨ и добриⷨ и приꙗтелеⷨ и блиⷤнеⷨ сꙋседеⷨ, сꙋⷣцꙋ и . в҃ї .-тиⷨ пꙋргари ѿ Брашеⷡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn, scrie la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că am trimis acolo către domnia vóstră pe credincĭosul nostru om, pe Roman, cu vorbe adevĕrate şi de trebuinţă. De aceea, fie câte va spune către domnia vóstră, întru tóte să-l credeţĭ pe el, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Ianuarie, a 7ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi bun şi prieten şi de aprópe vecin, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 343.

Noembrie 17. Radul vodă Paisie scrie Braşovenilor în afacerea unuĭ om al luĭ Barat (Martinuzzi) şi a opririĭ Grecilor de a maĭ umblà cu negoţ în ţinutul Braşovuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 297. Pecetia în dos.

† Мл҃тию бж҃ию Iѡ Раⷣꙋ воевоⷣ и г҃нъ, пишеⷮ г҃во-ми моими чтитиⷨ и добриⷨ прїꙗтели и блиⷤни сꙋⷣсе, сꙋⷣцꙋ и . в҃ї . пꙋргари ѿ Брашоⷡ, мноⷢ ꙁраⷣвїе и любовїе приносиⷮ вашое мл҃ть. И

по сн, кнн н рѣ, еже мн есте послалн по члвка вашое млтъ, по Стонка, з-ра ре еномꙋ члвкꙋ Баратꙋло, е га држжꙋ гво-мн, како да нма слобоство, н н ра Грѣцн, да н запрѣтн гво-мн, да не ходн съ кꙋплю въ земле вашою млтъ, гво-мн ра ре томꙋ члвкꙋ, братꙋ-мн Баратꙋло, да не бн ꙋлезе въ рꙋце гва-мн, алн на, токо съ тело, нꙋ да га бн ꙋхватн Тꙋрцї, ѡ ке бн [м]ннꙋ пре морꙋ, нлн н ке бн ꙋзе главꙋ, а ѡ е ꙋзн ꙋ рꙋ гва-мн. Та нма, гво-мн, грнжꙋ н хокю га посла на неговꙋ гва-мꙋ. А ра Грѣцн вашое мать[1] наꙋчнлн есте тако, тере н запрѣтнтн, како знаате, поне гво-мн некю н запрѣтнтн, поне наша земле е гнꙋ-нн чтнтом црꙋ, ꙗко н ѡн сꙋ, тере се сꙋ наꙋчнлн храннтн тако, тере не н могꙋ запртн, а ва мать мака ако н въможете, а вн н запртнтн. Тое дава ꙋ знанїе вашое мать, н варе елнка нрече ѿ на къ вашое млтъ, ѡ въсе вѣрꙋете е. Н бгь вн велн. Пн ное . зї . д.

† Їѡ Раꙋ вѡев, мл҃тїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнтн н добрн прїꙗтелн н блнзн сꙋсе, сꙋдꙋ н . вї . пꙋргарн ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi dragoste aduce Graţiosităţiĭ vóstre; şi după acestea, cartea şi vorbele, ce mĭ-aţĭ trimis prin omul Graţiosităţiĭ vóstre, prin Stoĭca, de rândul afacereĭ unuĭ om al luĭ Barat, ce-l ţine domnia mea, ca să aĭbă slobоḑie, şi de rândul Grecilor, ca să-ĭ oprescă domnia mea, spre a nu umblà cu negoţul în ţara Graţiosităţiĭ vóstre, domnia mea pentru afacerea acestuĭ om al frateluĭ meŭ Baratul, el de n'ar fi încăput în mâĭnile domnieĭ mele, dar gol numaĭ cu trupul, ci să-l fi prins pe dênsul Turciĭ, el ar fi fost trecut peste mare, orĭ i s'ar fi luat capul; ĭar el a încăput în mâĭnile domnieĭ mele. De aceea am grijă domnia mea şi vréŭ să-l trimit pe el la domnia luĭ. Iar pentru Grecĭ Graţiositatea vóstră ĭ-aţĭ învĕţat ast-fel, şi opriţi-ĭ precum şciţĭ, căcĭ domnia mea nu vréŭ să-ĭ opresc, fiind-că ţara ńóstră este a domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat, precum şi eĭ sunt; şi s'aŭ învĕţat a se hrănì ast-fel, şi eŭ nu pot să-ĭ opresc; ĭar Graţiositatea vóstră, măcar dacă şi puteţĭ, apoĭ voĭ opriţi-ĭ. Acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi vare câte va spune de la noĭ către Graţiositatea vóstră, despre tóte credeţi-l pe dênsul. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Noembrie, a 17ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

[1] ь îndreptat din н.

No. 344.

Iunie 19. Radul vodă Paisie trimite în şolie la Braşovenĭ pe omul sêŭ Dumitru.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 256. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю бжїѹ Іѡ Радѹ воевод и гнъ, пише гво-ми нашеми прѣвъзлюбленими и добрими прїятели и близнимь сѹсѣ, Ханъ Хѹ, сѹдцѹ и . вї . пергаро брашоски, мно здравїе и съ любовїе приноси гво-ви. И по си дава на знанїе гво-ви, поне тѹѧ хоже доити нашега чл҃ка Дѹмитрѹ съ нашеми потрѣбними рѣ и бѹде-варе елика нрече ѿ на къ гво-ви, а гвѹ-ви вѣрѹете е, ере сѹ истини рѣ гво-ми. То дава на знанїе гво-ви. И бъ ви вели, амин. Пи мца ю . ѳї . д.

† Іѡ Радѹ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми прѣвъзлюбленими и добрими прїятели и близнимь сѹсѣ, Ханъ Фѹ, сѹдцѹ и . вї . пергаро брашоски.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri prea ĭubiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi d'aprópe vecinĭ, luĭ Hanăş Hus, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că acolo va veni omul nostru Dumitru cu vorbele nóstre de trebuinţă; şi fie orĭ câte va spune de la noĭ către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră credeţi-l pe dênsul, căcĭ sunt cuvintele adevĕrate ale domnieĭ mele. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Iunie, a 19ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri pré ĭubiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, luĭ Hanăş Fus, judeţul şi celor 12 pârgarĭ braşovenĭ.

No. 345.

Octombrie 14. Radul vodă Paisie trimite în solie la Braşovenĭ pe sluga sa Stoĭca.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 291. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Радѹ воивод и гнъ, пише гво-ми сѹдцѹ и . вї . прѹгари ѿ Брашѡ мно здравїе. И по си ви говори, поне тѹки доди Стоика. Се ра варе елика нре ѿ гво-ми къ ваше мтъ, да вѣрѹети, ере сѹ итине ре гва-ми. Тои ви говори гва-ми, и бъ ви вели. Пи ѿ . дї . дни.

† Іѡ Радѹ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми чтити и добрими прѣвъзлюбленими и близнимь сесе, Фѹ Хань, сѹдцѹ и . вї . пѹргари и Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea judeṭuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov multă sănĕtate. Și după acestea vĕ grăesc, ca acolo are să vină Stoĭca. Drept aceea, vare câte vĕ va spune din partea domnieĭ mele către Graṭiositatea vóstră, să credeṭĭ, căcĭ sunt adevĕratele vorbe ale domnieĭ mele. Acésta vĕ grăesc domnia mea. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Octombrie, a 14ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstiṭĭ și bunĭ prea ĭubiṭĭ și de aprópe vecinı. luı Fus Haneș, judeṭul și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 346.

August 19. Radul vodă Paisie rógă pe Brașovenĭ a-ĭ trimite pe doctorul Gherghe, căcĭ fiul sêŭ Marcu vodă este bolnav.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 296. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Iѡ Рау воиво и гнъ, пише гво-ми моем чтитом и првъзлюбленномȣ бра и добромȣ приıате, жȣпа Фо Ханъ, мно ʒравїе и съ любовїе приноси гвȣ-ти. И ѡ се дава ȣ ʒнанїе гвȣ-ти, поне ннѣшна врѣме па сръдени гва-ми снъ, Марко воивода, въ теко боле. Те ра молю гво-ти, да те наȣчи бъ, да ми посилае гво-ти Герге, врачїо, и съ биле ѿ въсе болетїю; еда хоще полечити ѡ боле; а гво-ми хокю се неволиса съ мио чть съгледати его. Тои дава ȣ ʒнанїе гвȣ-ти; [и б]ъ те весли. Пи ау . ѳї . д.

† Iѡ Рау воев, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Моем чтитомȣ и добром приıате и прѣвъзлюбленном бра, жȣпа Фос Ханъ, сȣцȣ брашески.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda și domn, scrie domnia mea la al meŭ cinstit și prea ĭubit frate și bunuluĭ prieten, jupânuluĭ Fos Hanaș, multa sanĕtate și cu dragoste aduce domnieĭ tale. Și după aceea daŭ spre ștcire domnieí tale, că în vremea de acum a căḑut ĭubitul de la inimă fiŭ al domnieĭ mele, Marcu voevoda, la grea bólă. Drept aceea rog pe domnia ta, ca să te povăṭuıască Dumneḑeŭ, să-mĭ trimiṭĭ domnia ta pe Gherghe vracĭul și cu ĭerburĭ de tóte bólele, póte că-l va tămădui de bólă. Iar domnia mea mĕ voiŭ nevoi, cu mare cinste sa-l îngrijesc pe el. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale. Și Dumneḑeŭ să te bucure. Scris în August, a 19ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit și bun prieten și prea ĭubit frate, jupânuluı Fos Hanăș, judeṭul brașovén.

No. 347.

Aprilie 16. Radul vodă Paisie scrie Braşovenilor ca să trimită nişce ómenĭ spre a li se restitui caiĭ ce li se luase pe nedrept.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 287. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їєю Iѡ Ра҃ воивѡ и гнъ, пише гво-ми наше чтнти и добри прїатели и блини сѫсе, сѫцѫ и . вї . пѫргари ѿ Брашє, мно здравїє и съ любовїє приноси вашєю млти. И по си дава на знанїє ваше млти, поне ра кии и рѣ, є ми єсте послаѡ и порѫчаѡ по Стоика, ваше члка, а гво-ми ѡ възсе по ре съ разѫмѣ ваше млти, єре ми сте порѫчали ра некии пагѫбѫ, є сѫ имали чл҃ци гвѫ-ви ѿ чл҃ци гва-ми, зане сѫ ѫзели чл҃ци ѿ земле гва-ми ѡ чл҃ци вашею млти некии кѡни радї некии кѡнопле. Та да знате гвѫ-ви, єре хокю гва-ми иправи, да не има пагѫбѫ; те ра да послате теи[1] лю съ книга гвѫ-ви до гво-ми, да и дава кѡни; тои ви дава на знанїє. И бъ ви вели. Пи а . ѕї . д.

† Iѡ Ра҃ вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнти и добри прїатели и блини сѫседи, сѫцѫ и . вї . пѫргари ѿ Брашѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi d'aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aducem Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, fiind-că despre cartea şi cuvintele ce mĭ-aţĭ recomandat şi orânduit prin Stoĭca, omul vostru, apoĭ domnia mea de tóte pe rând am înţeles pe Graţiositatea vóstră, căcĭ mĭ-aţĭ recomandat despre nişce pagube ce aŭ avut ómeniĭ domnieĭ vóstre de la ómeniĭ domnieĭ mele, pentru că aŭ luat ómeniĭ din ţara domnieĭ mele de la ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre nişce caĭ pentru nişce cânepă. Decĭ să şciţĭ domnia vóstră, că domnia mea voesc a face, ca eĭ să n'aĭbă pagubă. De aceea să trimiteţĭ pe aceĭ ómenĭ cu cartea domnieĭ vóstre la domnia mea, ca să le daŭ caiĭ. Acésta vĕ daŭ spre şcire. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Aprilie, a 16ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

[1] Cuvênt scris d'asupra.

No. 348.

Maiŭ 13. Radul vodă Paisie cere Braşovenilor ca 150 gălețele de grîŭ, ce a cumpĕrat acolo, să fie scutite de vamă, ca şi în trecut.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 278. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Рад воєво и гнъ въсои земле Угровлахїискою, пишем нашим чтити и добри приателом, судцу и .вї.-тим пургари ѿ Брашо, мно здравїе и съ любовїе приноси гву-ви. И ѡ се захвалѣе гво-ви, поне до съда, елико хлеба съ купи ѿ-тун, а гво-ви учинили ми есте добро ра ваму и зна ха гву-ви. И съда е ви молю гву-ви з-ра некои хле покупена, е има тун, .си. гълецѣ, и хокю да покупи; а гво-ви и таи да ми бude мирна ра вамъ, а а има съ добро и брастео и приатество платити гву-ви. Тои се моли гву-ви. И бь ви вели. Пи ма .гї. д.

† Іѡ Рад вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приателѡ и ближни суде, судцу и .вї. пургари ѿ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn a tótă țara Ungrovlahică, scriem la aĭ noştri cinstițĭ şi bunĭ prietenĭ, județuluĭ şi celor 12 pārgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi dragoste aduce domnieĭ vóstre. Şi despre acésta mulțămesc domnieĭ vóstre, pentru că pênă acum câtă pâĭne eŭ am cumpĕrat de acolo, apoĭ domnia vóstră mĭ-ațĭ făcut bine pentru vamă, şi şciŭ harul domnieĭ vóstre. Şi acum încă vĕ rog pe domnia vóstră pentru nişce pâĭne cumpĕrată ce o am acolo, 250 de gălețele, şi vréŭ să maĭ cumpĕr, ĭar domnia vóstră şi acum să-mĭ fie îngăduitóre pentru vamă. Şi eŭ voiŭ plăti cu bine şi cu frăție şi cu prietenie domnieĭ vóstre. Acésta mĕ rog domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna Maĭ, a 13ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstițĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, județuluĭ şi celor 12 pārgarĭ din Braşov.

No. 349.

Iunie 17. Radul vodă Paisie acordă Braşovenilor permisiunea ca, la caz de primejdie, să pótă vení în țară cu avutul şi cu marfa orĭ-cine din eĭ va avé trebuință.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 274. Pecetia în față.

† Млтїю бжїю Іѡ Рад воєво и гнъ влакои земле, пише гво-ми нашим чтити и добри приателом и ближними суде, судцу и .вї. пургари ѿ Брашо, мно здравїе и съ любовне приноси

ваше мати. И по се кни и рѣ е ми еси послали ваше мате по верного члка вашои мате, Божа, тере ми есте ꙋмолили, ако хощете имате некои тегꙋ тои, бъ да не да, а съ ваше стежанїю и мархꙋ, да изидете въ земле гва-ми, ꙋ те добре съ разꙋме рѣчиѡ ваше матъ, и да не да бъ, да имате, ваше мате, иеднo теже. А ако се прилꙋчи врѣме, ѡ что се воите, а гво-ми ра есмъ ваше мате, ѡ що ме хощете потити, съ въсои верꙋ и на мою дшꙋ. И ꙋчиних съ[1] направꙋ и да смъ поꙋчение наше слꙋга ватахо, тко съ що хоке изле҃за[2] ꙋ земле гва-ми, мирни да сꙋ, и по мою дшꙋ ни елико е един вла главꙋ да се не бои, нꙋ да си ѡнеси ѡ врѣме, е хте ꙋзри тегꙋ. Тое дава ꙋ знанїе ваше мате. И бъ ви вели. Пи ю. зї. д.

† Iѡ Раду воев, [L. P.] млтїа бжїа гнь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn al țěreĭ Româneșcĭ, scrie domnia mea la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pĕrgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după aceea cartea și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis Grațiositatea vóstră prin credincĭosul om al Grațiosităţiĭ vóstre Boja, și m'ațĭ rugat dacă vețĭ avé óre care împrejurărĭ grele acolo, feréscă Dumneḑeŭ, atuncĭ să intrațĭ cu avutul vostru și cu marfă în țara domnieĭ mele; întru aceea bine am înțeles vorbele Grațiosităţiĭ vóstre, și să nu dea Dumneḑeŭ, ca să avețĭ Grațiositatea vóstră vr'o greutate. Iar dacă se va întêmpla vremea de care vĕ temețĭ, apoĭ domnia mea bucuros sunt către Grațiositatea vóstră în ceea ce vețĭ pofti, cu tótă credința și pe sufletul meŭ. Și făcut-am ispravă și dat-am învĕțĕtură slugilor nóstre vătafilor, că cine va vrea cu ceva să intre în țara domnieĭ mele, în pace să fie, și pe sufletul meŭ nicĭ cât este un fir de pĕr al capuluĭ să nu se témă, ci numaĭ dacă se va referi la vremea când vețĭ vedea greutatea. Acésta daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Iunie, a 17ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

No. 350.

Ianuarie 25. Radul vodă Paisie scrie Brașovenilor ca să libereze din temniță pe Négoe, căcĭ n'are pîrîș, ĭar dacă are, apoĭ judecata trebue să o facă domnul; altfel neliberându-l, domnul va prinde pe alțĭ Brașovenĭ în locul aceluĭ om.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 260. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Iѡ Раду воево и гнъ, пише гво-ми прѣвъзлюблени бра и добри приатєлїє гва-ми и бл҃нии сꙋсѣ, сꙋцꙋ и .вı. пръгари брашоско, мно здравїє и съ любовїє приноси.

[1] Scris d'asupra. [2] În text: излела.

И по си дава ꙋ знаніе гсвꙋ-ти н-ра ре ѡвомꙋ чл҃къ ѿ земли гсва-ми, по име Нѣгое, що е ꙋ тенни; та да глете тере да и дръжите право зако, ере не има пени, а нꙋ да ѡслобози тои члкъ тере да прии ꙋ земли гсва-ми. А ако има ѡ нѣкое перии нѣде, ми хоке сꙋти по пра, како ке бити зако; а ако не кете ꙋслобиди то члкъ, да приити ꙋ земли гсва-ми, а ви боле да знаи, ере хоке прифати дрꙋ ва члци ꙋ земли на ра ѡно члкъ. Тои ви дава ꙋ знаніе. И бъ ви вели. Пи мца ге . ке . д.

† Іѡ Раꙋ вѡев, мати҃а бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнти и пръвьзлюблении братіе и добри приıателіе и блинни сꙋсѣ, сꙋцꙋ, . ві . пръгар брашоско.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod și domn, scrie domnia mea prea ĭubiților frațĭ și bunilor prietenĭ aĭ domnieĭ mele și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ Brașovenĭ, multă sănĕtate și dragoste aducem. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ tale despre pricina aceluĭ om din țara domnieĭ mele anume Négoe, care e în temniță. Decĭ să căutațĭ și să le ținețĭ lor legea dréptă, căcĭ n'are pârâșĭ. Ci să slobodeșcĭ pe acel om, și să vie în țara domnieĭ mele. Iar dacă el are nișce pârâșĭ unde-va, atuncĭ noĭ vom judeca dupĕ drept, precum va fi legea. Dacă însă nu'l vețĭ slobodi pe acel om, ca să vie în țara domnieĭ mele, atuncĭ voĭ bine să șcițĭ, că eŭ voiŭ prinde pe alțĭ ómenĭ aĭ voștri în țara nóstră pentru acel om. Acésta vĕ daŭ spre șcire. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în luna luĭ Ianuarie, a 25ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și pré ĭubițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ, celor 12 părgarĭ brașovenĭ.

No. 351.

August 11. Radul vodă Paisie scrie Sibienilor că Turciĭ s'aŭ ridicat în potriva creștinilor; trimite pe Nan logofĕtul acolo în misiune ca să facă legătură contra Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Матїю бжїею Іѡ Раꙋ воиво и гнь въсои земле ꙋгрровлахїискои. Пишемо наше чтнти и добри приıателїе и блини сꙋседи, пꙋга-меще и сꙋцꙋ висотемꙋ кралю и . ві .-ти пꙋргари ѿ Сиби, мно здравїе и любовїе прииоси вашои мати. И по си дава ꙋ знаніе вашои мати, поне ево како се сꙋ подигали невѣрници Тꙋци съ зло на на хртиıани, ıако да потꙗкаю стои чтни крть и верꙋ хртиıаска, тако ꙋбо требе на хртиıано съедиинтї се въси въ

єдино мислъно и въ Ꙋвѣреніє, єре и съ гна-ни Іωано кра свезали єсмо верꙋ и съєдинилисе єсмо въ рѣчи. Тако съ съ нашега съвѣта изибрали єсмо нашега верьнога чловѣка ѿ наше съвѣ жꙋпана Нана логофе. Сего ра варе єлика изрече ѿ на къ вашои мать, вѣрꙋнте є ѿ въсе, єре сꙋ наше истини рѣ. Те ра и ваше мати, что имате, ѿвѣщати на, ѿ съвѣта вашои мать, али съ верꙋ истїною даите на ꙋ знаніє. Тои дава ꙋ знаніє вашои мати. И бъ ви вели, амин. Пи ав . аї . д.

† Іѡ Радꙋ вwєв, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри прияателіє и близни сꙋседи, пꙋга-мещє и сꙋдцꙋ висоте кралю и . вї.-те пꙋгари ѿ Сибин гра.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Radul voivoda şi domn a tótă ţara Ungrovlahică, scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate şi dragoste aducem Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre, căcĭ ıată că s'aŭ ridicat necredincĭoşiĭ Turcĭ cu rêŭ asupra nóstră creştinilor, ca să prăpădéscă sfânta cinstită cruce şi legea creştină; decĭ aşa trebue noĭ creştiniĭ să ne unim cu toţiĭ într'un gînd şi o credinţă, căcĭ şi cu domnul nostru Ianoş craĭul am legat credinţă şi ne-am unit în cuvinte. Aşa acum cu sfatul nostru am fost ales pe al nostru credincĭos om din al nostru sfat, pe jupân Nan logofĕtul. Drept aceea vare ce va spune de la noĭ către Graţiositatea vóstră, credeţi-l pe el întru tóte, căcĭ sunt ale nóstre adevĕrate cuvinte. Drept aceea şi Graţiositatea vóstră ce aveţĭ, vestiţi-ne nouă din sfatul Graţiosităţiĭ vóstre, dar cu credinţă adevĕrată daţi-ne nouă în şcire. Acésta daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḍeŭ să vĕ bucure, amin. Scris August, a 11^a^ ḍi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ şi celor 12 părgarĭ din cetatea Sibiuluĭ.

No. 352.

Februarie 21. Radul vodă scrie Sibienilor că nu va lăsà pe dómna Despina să vină acolo să se judece cu un zlătar şi cu alţĭ datornicĭ aĭ sêĭ, ci va sta singur în judecată pentru dênsa.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Мьтїю бжїю Іѡ Радꙋ воиво и гнь. Пишемо наши чтити и прѣвъзлюблєннимн приꙗтели и близни сꙋседи, бꙋгъ-мещє и сꙋдцꙋ и . вї.-ти пꙋргарѡ ѿ Сибию, мно здравие

и съ любовне приноси гво-ми вашои мліти. И по си дава ѹ ꙁнаніє вашои мліти, поне раꙁѹме гво-ми, како сте послали книгѹ ѹ гпже Деспина Басарабе воиво тере га ꙁовете на сѹ; а гво-ми тако съ раꙁѹме, како висотѹ кралю тако е сѹди, како тои ꙁлата ѡ е кри, и да е негове кѹке и мархѹ и све гпже Деспина, и мои бра Ифа Мълла воиво ардески, неговѹ мать са е ѹтьми сию редѹ. Се ра ви говори гво-ми, поне висотѹ кралю не е посла книгѹ до гво-ми, како да ѡтави гпже Деспина да приде ѹ тае сѹ, а ако е посла висотѹ кралю книгѹ ѹ ва, а съ не е ѹ ва рѹке, аиѹ е ѹ рѹкѹ гва-ми. Та гво-ми тако ми е рекъ мои бра Ифа Мълла ардески воиво, како варе колико е ѡта дльже тои ꙁлата и е и дрѹги чаци колико сѹ дльни гпже Деспина, а гво-ми све да ѹꙁима ѡ на ва чаци е сѹ ѡ ва дръжавѹ. А ако хоке посла висотѹ кралю книгѹ како да приде гпже Деспина ѹ тои сѹ, а гво-ми хокю стоати са съ мою главѹ. Се раді ви говори гво-ми вашои мліти, како да гледате, како варе колици дльни има гпже Деспина, све да се плати. И тѹꙗ хоке принити слѹ гва-ми Драми ⟨ми⟩ Скѹтѹ, съ истинними и потрѣбними рѣ.[1] И варе елика ире ѡ гво-ми къ вашои мліти, а ва мліти вѣрѹете е, ере сѹ исти рѣ гва-ми. Тои ви да ѹ ꙁнаніє гво-ми вашои мліти. И бъ ви вели. Пи фе . ка . д.

† Іѡ Раѹ вwев, мліа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми чтитими прѣвъꙁлюблен'ними братие и блиними сѹсе, бѹргьмеще и сѹцѹ и . ві .-ти пѹга ѡ Сибию.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevod şi domn. Scriem la aĭ noştri cinstiţĭ şi prea ĭubiţĭ prietenĭ şi vecinĭ de aprópe, burgărmeşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate şi cu ĭubire aduc domnia mea Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că am înţeles domnia mea, că aţĭ fi trimes carte la dómna Despina a luĭ Basarab voevod şi o chemaţĭ la judecată; dar domnia mea aşa am înţeles, că înnălţimea craĭul aşa a fost judecat, că acel zlătar el este vinovatul, şi a fost dat casele luĭ şi marfa şi tot dómneĭ Despineĭ, şi fratele meŭ Iştvan Măilat, voevodul ardelenesc, Graţiositatea sa însuşĭ a fost întocmit acéstă rênduĭală. Drept aceea vĕ grăeşce domnia mea, fiind-că înnălţimea craĭul n'a trimes carte domnieĭ mele ca să las pe dómna Despina să vină la acéstă judecată, şi dacă a trimes înnălţimea craĭul cartea la voĭ, dar acum nu este în mânile vóstre, ci este în mâna domnieĭ mele. Decĭ domnieĭ mele aşa mĭ-a ḑis fratele meŭ Iştvan Măilat, voevodul ardelenesc, că verĭ cu cât a rĕmas dator acel zlătar, şi încă şi alţĭ ómenĭ verĭ câţĭ sunt datorĭ dómneĭ Despineĭ, domnia mea totul să ĭaŭ de la ómeniĭ voştri ce sunt din ţinutul vostru. Iar dacă va

[1] În text: рѣ.

trimite înnălţimea craïul carte ca să vină dómna Despina la acéstă judecată, domnia mea voiŭ sta singur cu capul meŭ. Drept aceea vĕ grăeşce domnia mea Graţiosităţiĭ vóstre, ca să căutaţĭ, ca verĭ câţĭ datornicĭ are dómna Despina, totul să se plătéscă. Şi acolo are să vină sluga domnieĭ mele Dragomir Scurtul cu adevĕrate şi de trebuinţă cuvinte. Şi verĭ câte va spune de la domnia mea către Graţiositatea vóstră, ïar Graţiositatea vóstră să-l credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta vĕ dă de şcire domnia mea Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris Februarie, a 21ª ḑi.

† Iѡ Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi prea ïubiţĭ fraţĭ şi vecinĭ de aprópe, burgărmeşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ.

No. 353.

Iulie 4. Radul vodă Paisie către Sibienĭ pentru ca să întórcă luĭ Lepcea o datorie de 42 de florinĭ, ce are la Gherghe evreul.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Рау воивод и гнь. Пише гво-ми наши чтити и добрии прїнтели и близни сусѣди гва-ми, бурге-мещре и судцу и .вı. порьгари ѿ гра Сибискн, мно здравїе принося ваше млтъ. И по си дава у знанїе ваше млтъ з-ра роботу сиромах гва-ми по име Лѣча, поне прїнде у гво-ми тере жалова пре гво-ми, како има едн длъже на Геги евреи е при дни Басараба воивод .мв. флори. Сего ра, моли ваше млтъ, да и поврати ѡнаи маху, тере да и сътворите право сустево, ере чаци вашему млтъ, гво-ми, и учини право судство. Сего ра да и учините ваше зако право тере да и повратите ѡнаи маху, за тои моли ваше млтъ. Ако некете вратите маху, и то длъже, а ваше млтъ да знате, ере кю узети гво-ми ѿ чловци вашему млтъ е по ви тере кю дати сиромаху гва-ми. То ра дава у знанїе ваше млтъ. И бъ ви вели. Пи ю .д. дни.

† Іѡ Рау вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добрии прїнтели, бурге-мещре и судцу и .вı. порьгари ѿ Сиби.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iѡ Radul voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ aĭ domnieĭ mele, burger-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din cetatea Sibiuluĭ, multă sănĕtate aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre pentru lucrul supusuluĭ domnieĭ mele pe nume Lepcea, căcĭ a venit la domnia mea şi s'a plâns înnaintea

domnieĭ mele, că a avut o datorie la Gherghe evreul încă din ḑilele luĭ Basarab voevod, 42 de florinĭ. Drept aceea vĕ rog pe Graţiositatea vóstră, să le întórceţĭ acea marfă, şi să le faceţĭ judecată dréptă, căcĭ ómenilor Graţiosităţiĭ vóstre domnia mea le face judecată dréptă. Drept aceea, să le faceţĭ legea vóstră dréptă şi să le întórceţĭ acea marfă, pentru acésta vĕ rog pe Graţiositatea vóstră. Dacă nu veţĭ întórce marfa şi acéstă datorie, apoĭ Graţiositatea vóstră să şciţĭ că am să ĭaŭ domnia mea de la ómeniĭ Graţiosităţiĭ vóstre încă şi maĭ mult, şi să daŭ supusuluĭ domnieĭ mele. Drept aceea vĕ daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Iulie, a 4ª ḑi.

† Iω Radul voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, burger-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ.

No. 354.

Iunie 27. Radul vodă Paisie trimite în misiune la Sibienĭ pre Oprea logofĕtul.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Раꙋ воево н гнь. Пнше гво-мн нашнмн чтнтнмн н добрнмн прнıате н блнннмн сꙋсе, пꙋга-меще н сꙋцꙋ н . вї .-тн пꙋгарн ѿ Снбнню гра, мно вн ζравїе. Н по сн да на ζнанїе ва матн, поне тꙋıа съ посла наше вер̓нога боларнꙋ жꙋпа Ѡпр лѡфе. Та бꙋ елнка нре ѿ къ гва-мн ѡ възсѣ върꙋнте е, ере сꙋ на нстнни потрбнн рѣ до ва матн. Н бгъ вн велн. Пн мца ю . кζ . д.

† Їѡ Раꙋ вѡев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашнмн чтнтнмн н добрнмн прнıателн н блнннмн сꙋсе, пꙋга-меще н сꙋцꙋ н . вї .-тн пꙋга ѿ Снбн градꙋ.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Radul voevoda şi domn. Scrie domnia mea la aı noştriĭ cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ cetate, multă voue sănĕtate. Şi după acestea daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că acolo am trimis pe al nostru credincĭos boĭer jupân Oprea logofĕtul. Decĭ orĭ câte va spune de la domnia mea, întru tóte să-l credeţĭ pe el, căcĭ sunt ale nóstre adevĕrate de trebuinţă cuvinte către Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris luna Iunie, a 27ª ḑi.

† Iω Radul voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeu domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietinĭ şi de aprópe vecinĭ, purgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiŭ cetate.

XXXIII.

Marcu vodă, fiul luĭ Radul Paisie (1542).

No. 355.

Maiŭ 16. Marcu vodă trimite în solie la Braşovenĭ pre Roman diĭacul.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 315. Pecetia în dos.

† Іѡ Мар'ко воеводa бжїю млтїю гнъ влахи, пишемо нашемꙋ чтїтомꙋ и добромꙋ прїателю и блюнимн сꙋседе, сꙋцꙋ и .вї. пꙋргари ѡ Браше, мно зравїе и съ любовие пино вашемꙋ млти. И по си дава ꙋ знанїе вашемꙋ млти, поне тꙋѩ ке дои наше вер'на члка Рома дїа, како да се ѡнде ꙋ Съкꙋли въстребованїе гва-ми. Те ра млю ва млти, како да има пꙋ слобоно и члкꙋ вашемꙋ млти. Тои ви млю ва млти. И бъ ви весели. Пи мае .sї. днъ.

† Іѡ Марко воевод, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтнтомꙋ и добромꙋ приѩтелю и блюнимн сꙋсе, сꙋцꙋ и .вї. пꙋргари ѡ Браше.

† Iω Marco voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn român, scriem la al nostru cinstit şi bun prieten şi vecinilor de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pärgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea dau în şcire Graţiosităţiĭ vóstre, cum că acolo va veni credincĭosul nostru om Roman diĭacul, cum ca să se ducă la Sĕcuĭ în treburile domnieĭ mele. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca el să aĭbă drum slobod ca şi omul Graţiosităţiĭ vóstre. Acésta vĕ rog pe Graţiositatea vóstră. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Maiŭ, a 16^a^ ḑi.

† Iω Marco voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi bun prieten şi vecinilor de aprópe, judeţuluĭ şi celor 12 pärgarĭ din Braşov.

XXXIV.

Mircea vodă Cĭobanul, fiul luĭ Radul cel Mare. (1546—1552; 1558—Sept. 1559.)

No. 356.

Decembre 30. Mircea vodă scrie Braşovenilor că a ĭertat pe slugile pribege ale Märginenilor şi-ĭ rógă să-ĭ trimiţă şi pe alţiĭ cariĭ le vor venì la mână.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 24. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мирчѣ, воевода и гнъ, пише гво-ми наши чтнти и добри приетели и братїе, сꙋцꙋ и .вї. пръгари ѿ Брашо, мно зравїе и съ любовїе принноси вашою млтї.

И по си[1] ви дава на ζнаніє ζа-ра ѡнеи прибе-слȣ Мърџинено, щю ми сте пола ли по ва чл҃къ, по Кѡтѣ; а гво-ми вема ви ζафалѣе и наше се, ере сте, ва мті, добри приетели гва-ми, и ȣчини п ва волю и проти и се. И па ви се молю, да паслати и дрȣζи, кои ви χте дои на ва рȣ, а гво-ми въси иχ те проти п дшȣ гво-ми. И па ви се молю, да давате ѡное жи Дȣмитро[2] Гръ, ере ми не можиме раделити члці и ζако не е. И елика иречє ва чл҃къ Кѡтѣ, да га верȣете. И бгъ ви вели. Пи де . л҃ . д҃.

† Ію Міръча вѡев, милтіа бжіа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приетеліе и братіе, сȣцȣ и . ві҃ . пръгари ѡ Брашо.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și frațĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multa sănĕtate și cu dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ daŭ de șcire pentru acele pribegĭ-slugĭ ale Mărginenilor, ce mĭ-ațĭ trimis prin omul vostru, prin Costea; apoĭ domnia mea fórte vĕ mulțămesc și am găsit că Grațiositatea vóstra sunteţĭ bunĭ prietenĭ aĭ domnieĭ mele, și am făcut pe voĭa vóstră și ĭ-am ĭertat. Și ĭarășĭ mĕ rog vouĕ ca să trimitețĭ și pe ceilalțĭ carĭ vĕ vor veni în mâna vóstră, ĭar domnia mea pe toțĭ îĭ voiŭ ĭerta, pe sufletul domnieĭ mele. Și ĭarășĭ mĕ rog vouĕ, să dațĭ pe acea femee a luĭ Dumitru Grecul, căcĭ noĭ nu putem despărți ómeniĭ, și lege nu este. Și orĭ câte va spune omul vostru Costea, să-l credețĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Decembrie 30 ḑile.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și frațĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 357.

Martie 5. Mircea vodă scrie Brașovenilor ca să alunge pe boeriĭ pribegĭ carĭ s'aŭ ridicat cu óste asupra sa.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 19. Pecetia în dos.

† Млтію бжїю Іѡ Мирча воєво и гнъ, пише гво-ми пръвъζлюбленими братие и добрими прїятели и близними сȣседи, сȣцȣ и . ві҃ . перґари ѡ Брашевȣ, мно ζдравіє и съ любовіє приноси вашои мти. И по си дава ȣ ζнаніє вашои мти ζ-ра кии и рѣ, е ми сте послали ва мти по члка гво-ви Адріа, а гво-ми ѡ въсе по редȣ добре съ раζȣмѣ рѣчиѡ гво-ви ζ-ра гласове, що ни давате; тако трѣбȣе, да ни паζите, ва мтъ; и ѡ са на-пре да ви наȣчи бъ, да ни паζите, ѡ е χокете раζȣмѣти ва мти, да ни давате ȣ ζнаніє. И дрȣго съ раζȣмѣ гво-ми, како се сȣ приближили тие прибѣ тȣіа, въ държавіє гво-ви и

[1] În text: си.   [2] În text: Дȣмитво.

доходи на тръ ꙋ Браше; знате ва мати ѡ време, е се приближи тꙋїа, а ѡни рекꙋ, ере приде съ крѣпостие ѡ Барата, минꙋти ꙋ земле гва-ми, и многе лъжливе рѣчи и непотрѣбне[1] сътвори, и минꙋ тере ꙋкраде и мно зло ꙋчини въ земле гва-ми. Та ва мати добре знате, докле сꙋ били по дрꙋзе дръжавїе, ни едно зло не сꙋ ꙋчинили въ земле гва-ми и не сꙋ пакꙋли, нꙋ ѡ време, е се приближи по дръжавїе гво-ви, а ѡни се подиго съ конско на главꙋ гва-ми и на земле гнꙋ-ни, чтитомꙋ црꙋ, како знате и ва мати вема добре. Ꙋ те гво-ми могло би ва зло ꙋчини, али не въхотѣ; нъ сїе два земли а гво-ми и дрьжи една како и дрꙋга, и бъ знае, колико ви брани гво-ми ѡ сїе кранице ѡ къ Тꙋрцї; и како хокю добро моемꙋ землю, тако хокю и земле вашои мати. Се ра, ва мать, аще ли есмо блиии сꙋсе и приiатели добри съ вьса верꙋ къ гво-ви, а ва мати да ви не трѣбꙋе тие прибѣ въ дръжавїе ваше мать, нꙋ да и истерите ѡ дръжавїе ва мать, та да прѣбиваемо и да живꙋемо, iако добрими прiатели, ере знаите, ва мати, колико смо се заклели съ болѣри, да приде на гво-ми по верꙋ, а ѡни не въхотѣ, да приде. И дрꙋго да знате, ва мати, ере ми клика земле ѡ време, е се сꙋ приближили тꙋїа, а ѡни краде и ꙋчини зло, и рекꙋ, да и ѡтави, да минꙋ ꙋ ни, да си исправи съ-ш-ними, а а и не ѡтави, како да се ꙋчини зло въ земле ва мати. Се ра да ни пазите, ва мать, и ѡ са на-пре съ гласове, что кете разꙋмѣти; тои дава ꙋ знанїе гво-ви. И бъ ви вели, амин. Пи мца м. е. д.

† Іѡ Мирча вѡевода, мтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашеми чтитими прѣвъзлюбленими братие и блиними сꙋсе, сꙋдцꙋ и .вї. пергари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Mircea voevoda şi domn, scrie domnia mea prea ĭubiţilor fraţĭ şi bunilor prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc Graţiosităţiĭ vóstre. Şi după acestea dau spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre despre cartea şi vorbele ce mĭ-aţĭ trimis Graţiositatea vóstră prin omul domnieĭ vóstre Andriĭaş, apoĭ domnia mea de tóte pe rênd bine am înţeles cuvintele domnieĭ vóstre pentru veştile ce ne daţĭ. Ast-fel trebue ca să ne păḑiţĭ Graţiositatea vóstră; şi d'aci înnainte să vĕ povăţuĭască Dumneḑeŭ, ca să ne păḑiţĭ, despre ce veţĭ înţelege Graţiositatea vóstră să ne daţĭ spre şcire. Şi alta am înţeles domnia mea, că s'aŭ apropiat aceĭ pribegĭ acolo în ţinutul domnieĭ vóstre şi vin la târg în Braşov; şciţĭ Graţiositatea vóstră: din timpul de când eĭ s'aŭ apropiat acolo, apoĭ eĭ spun că vor veni cu puterea (óste) de la Baratul, ca să trécă în ţara domnieĭ mele, şi multe mincinóse vorbe şi netrebnice aŭ făcut; şi trec de fură şi mult rêŭ fac în ţara domnieĭ mele. Apoĭ Graţiositatea vóstra bine şciţĭ: până când aŭ fost prin alte ţinuturĭ, nicĭ un rêŭ n'aŭ făcut în ţara

[1] Îndreptat din непотрѣби.

domnieĭ mele şi n'aŭ năvălit; ci din vremea de când s'aŭ apropiat de ţinutul domnieĭ vóstre, apoĭ eĭ s'aŭ ridicat cu óste asupra capuluĭ domnieĭ mele şi asupra ţăriĭ domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat, precum şciţĭ şi Graţiositatea vóstră fórte bine. Întru acésta, domnia mea aş fi putut a vĕ face rêŭ, însă n'am voit; căcĭ pe aceste douĕ ţărĭ apoĭ domnia mea le ţin una ca şi alta, şi Dumneḑeŭ şcie cât vĕ apăra domnia mea din spre acéstă margine de către Turcĭ; şi cum eŭ voesc cu bine ţĕreĭ mele, aşa voesc şi ţĕreĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Drept aceea, Graţiositatea vóstră, dacă suntem vecinĭ d'aprópe şi prietenĭ bunĭ cu tótă credinţa către domnia vóstră, apoĭ Graţiositatea vóstră să nu vĕ trebuéscă aceĭ pribegĭ în ţinutul Graţiosităţiĭ vóstre, ci să-ĭ alungaţĭ din ţinutul Graţiosităţiĭ vóstre; apoĭ să petrecem şi să trăim, ca bunĭ prietenĭ, căcĭ şciţĭ Graţiositatea vóstră de câte orĭ ne-am jurat cu boeriĭ, ca eĭ să vină la domnia mea pe credinţă, ĭar eĭ n'aŭ voit să vină. Şi alta să şciţĭ Graţiositatea vóstră, că îmĭ strigă ţara, din vremea de când eĭ s'aŭ apropiat acolo şi fură şi fac rêŭ, şi ḑic (ţara) să-ĭ las să trécă la dênşiĭ ca să se isprăvéscă cu eĭ; ĭar eŭ nu-ĭ las pe dênşiĭ, ca să nu se facă rêŭ în ţara Graţiosităţiĭ vóstre. Drept aceea să ne păḑiţĭ Graţiositatea vóstră şi d'acum înnainte cu veştile, ce veţĭ înţelege. Acésta daŭ de şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Martie, a 5[a] ḑi.

† Iω Mircea voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ prea ĭubiţĭ fraţĭ şi de aprópe vecinĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 358.

Decembre 20. Mircea vodă mulţămesce Braşovenilor că ĭ-aŭ trimis pre doctorul Gherghe şi pentru că-l păḑesc prin veştĭ de vrăjmaşiĭ sêĭ; arată că pe Danciul Şifarul îl va ertà şi-ĭ va restitui averea, dacă va veni în ţară.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 15. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мирча воевода и гпнь, пише гво-ми нашемꙋ чтїтом и прѣвьзлюбленом братꙋ и добромꙋ прїатєлю и близнемꙋ сꙋсѣди, сꙋдцꙋ и .вї. пегари ѿ Брашеу, много здравїе и съ любовїе приноси гво-ви. И по си ви дава ꙋ знанїе гво-ви ради книгꙋ и рѣ е ми сте послали; те ради гво-ми захвали гво-ви; ѡ всѣ по редꙋ разꙋмѣ гво-ми, по что ради ми сте послали Гегии врачю и захвали гво-ви; и еще и ѡ са на-прѣ что кете разбрати ѿ тие врамаси гво-ми, да ме пазите съ гласове, а гво-ми много хвала ви хокю зна. И паки трѣбꙋе, да имамо ми и приіатество, и гво-ми тако дръжи и на тои стои; а ва мати, дръжите Дачю Шифра тꙋіа, ере гво-ми прости съ въсѣкога чловѣка; и Дачю, ако хоке прїити

на гво-мн, а гво-мн хокю га протнтн н датн є въсѧ комате, что н сѫ негове. То дава ѹ знанїе гво-вн. Н бъ вн велн, амн. Пн мца де . к . д.

† Іѡ Мїрча вѡєв, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашемн чтітнмн н првъзлюбленнмн братїе н добрнмн прїнателн н блнннмн сѹседї, Цѣцї сѹцѹ н . вї . пергаро ѿ Браше.

† Cu mila luı Dumneḑeŭ Iω Mircea voevoda şi domn, scrie domnia mea la al nostru cinstit şi prea ĭubit frate şi bun prieten şi de aprópe vecin, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc domnieĭ vóstre. Şi după acestea, vĕ daŭ în şcire domnieĭ vóstre despre cartea şi vorbele ce mĭ-aţĭ trimis. Drept aceea domnia mea mulţămesc domnieĭ vóstre; de tóte pe rênd am înţeles domnia mea, pentru ce mĭ-aţĭ trimis pe Gherghe vracĭul, şi mulţămesc domnieĭ vóstre. Şi încă şi de-acum înnainte, ce veţĭ înţelege despre aceĭ vrăjmaşĭ aĭ domnieĭ mele, să mĕ păḑiţĭ prin veştĭ, ĭar domnia mea mult har voiŭ şci vouĕ. Şi ıarăşĭ trebue să avem pace şi prietenie, şi domnia mea aşijderea ţine şi întru aceea stă. Iar Graţiositatea vóstră ţineţĭ pe Dancĭul Şifarul acolo, căcĭ domnia mea am ıertat pe orĭ-ce om; şi Dancĭul, dacă vrea să vie la domnia mea, apoĭ domnia mea îl voiŭ ĭertà pe el şi îĭ voiŭ da luĭ tóte bucatele ce sunt ale luĭ. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în luna Decembrie, a 20ª ḑi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi prea ĭubiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ, luĭ Ţeanţi judeţul şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 359.

Noembrie 14. Mircea vodă către Braşovenĭ în afacerea luĭ Dumitru din Măţăŭ care a fost jefuit şi închis de către judeţul Begner al Braşovuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 23. Pecetia în dos.

† Матїю бжїю Іѡ Мнрч воиво н гнь, пнше гво-мн мон чтнтн н првъзлюбленн н добрн прннателн н блннимн сѹсе, Хань Бене сѹцѹ н . вї .-те пѹгар[о] брашоскнн, мно зравїе н любовїе прнноси ва матн. Н по сн дава на знанїе ра ре, поне, прїн ѹвомѹ снрома, по нме Дѹмнтрѹ ѿ Мыцьѹ, тере се жалова пре гва-мн, како е пасн ѡце т[ѹ]їа, ѹ Брашѡ, на мно стопанн е прн днн Раѹ воиво, е е бн прнбе тѹїа, ѹ Брашѡ, та сн е сътворн махѹ . ѵн . ѡце н поше е съ свою мархѹ, да нлезе ѹ землю гва-мн, а сѹцѹ е е бн ть Бене, а ѡ е посла, тере н ѹзе вьсе махѹ н ѹложн е е н ѹ теннцѹ по добрѹ прадѹ н платн е е н . мд . флорнцн. Та млн ва матн, да нма ѹвом снромахѹ право сѹженїе ѿ ва матн, како

да и се плаща вьсе махѹ, ѿ кога мѹ е ѹꙁима, ере добре да ꙁнате, поне гсво-ми не хокю ѡставити тои сирома, да е въ пагѹбѹ, нѹ хокю плати гсво-ми. Тои ви дава на ꙁнаніе ва мати; и бь ви вели. Пи ное .ді. днь.

† Іѡ Мирча вѡевѡ, милтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Моеми чтитими и превъꙁлюбленими братїе и блииими и сѹсе, Хань Бене сѹдцѹ и .вї.-те пѹрга Брав.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevod și domn, scrie domnia mea la aĭ meĭ cinstițĭ și prea ĭubițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, luĭ Hanăș Begner județul și celor 12 părgarĭ Brașovenĭ, multă sănĕtate și dragoste aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea, vĕ daŭ spre șcire pentru afacerea, că a venit acest supus cu numele Dumitru din Măţăŭ și s'a jeluit înnaintea domnieĭ mele, cum că a păscut oĭ acolo la Brașov la mulțĭ stăpânĭ, încă în ḑilele luĭ Radul voevod, căcĭ el a fost pribég acolo în Brașov, și șĭ-a făcut avere de 450 oĭ, și a plecat cu marfa sa ca să trécă în țara domnieĭ mele. Iar judeţul care era atuncĭ, Begner, apoĭ el a trimis și ĭ-a luat tótă marfa, și l'a pus încă și în temniță, pe bună dreptate, și a plătit încă și 44 florințĭ. Decĭ rog pe Grațiositatea vóstră, ca să aĭbă acest supus dréptă judecată de la Grațiositatea vóstră, ca să i se plătéscă tótă marfa de la acela care ĭ-a luat-o; căcĭ bine să șcițĭ, că domnia mea nu voiŭ lăsa pe acest supus să fie în pagubă; ci voiŭ plăti domnia mea. Acésta vĕ daŭ în șcire Grațiosităţiĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Noembrie, a 14ª ḑi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ cinstițĭ și prea ĭubițĭ frațĭ și de aprópe și vecinĭ, luĭ Hanăș Begner județul și celor 12 părgarĭ Brașovenĭ.

No. 360.

Aprile 1. Mircea vodă mulțămesce Brașovenilor pentru cele comunicate prin omul lor Balint și pentru cartea de la Barat; îĭ rógă să stăruĭască pentru un légăn ca să fie gata până la Paște.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 16. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Мирча воивода и гнъ, пишемо наши чтити и добри прияатели и блиини сѹседи, сѹдцѹ и .вї. прѹгари [1] ѿ Браше гра, мно ꙁравие и любовіе приноси гсвѹ-ви. И по сии книи и речи, что ми есте послали по вашега члка Балинта и съ едно кии Баратѡ, а гсво-ми ѿ въсе по ре добре съ раꙁѹ[ме]ѡ и книгѡ гсва-ви и книгѹ Баратѡ. Ѹ те ꙁа-

[1] Scris d'asupra.

хвале гвꙋ-вн, ꙗко наше прнꙗтелне, наꙋчн вн бгъ гво-вн, н ѿ-съ на-пре бꙋде вн на ꙋме гласове, ра варе-[что] кете разꙋмѣтн н ѡсѣтнтн гласове, не нщеднте съ люе гва-вн, а н [ѿ]-въсега послате ꙋ гво-мн тере мн давате на ꙃнанїе. Н по сн вн говорн гвꙋ-вн ра едн лѣгѫ, что сѫ ꙋтамн н говорн гвꙋ-вн, молю вн да бꙋе до пахн гото, ере мн вема требꙋе. Н варе елнка нрече вашега члка Балнтꙋ ѿ на къ гво-вн, вѣрꙋнте е, ере сꙋ на рѣ нстнин. Тон дава ꙋ ꙃнанїе гвꙋ-вн, н бь велн. Пн апрн .а. д.

† Їѡ Мїрча вѡев, мнлтїꙗ бжїꙗ гнь.

Adresa în dos: † Наше чтнтн н добрн прнꙗтелне, сꙋдцꙋ н .вї.-тн прꙋгарн ѿ Браше грау.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Mircea voevod și domn, scriem la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov cetate, multă sănĕtate și dragoste aduc domnieĭ vóstre. Și după acestea, cărțile și vorbele ce mĭ-ațĭ trimis prin omul vostru Balint, și cu o carte de la Barat, apoĭ domnia mea tóte pe rênd bine le-am înțeles și cărțile domnieĭ vóstre și cartea luĭ Barat. Întru acésta mulțămesc domnieĭ vóstre, ca la aĭ noștri prietenĭ; povățuéscă-vĕ Dumnedeŭ pe domnia vóstră și d'aci înnainte să avețĭ a minte veștile; pentru orĭ-ce vețĭ înțelege și veștĭ vețĭ aflà, nu cruțațĭ pe ómeniĭ domnieĭ vóstre, ci în tot d'auna trimitețĭ la domnia mea și dați-mĭ de șcire. Și după acestea vĕ spun domnieĭ vóstre pentru un légan, ce am tocmit și am spus domnieĭ vóstre, rogu-vĕ să fie până la Paște gata, căcĭ fórte îmĭ trebueșce. Și vare câte va spune omul vostru Balint de la noĭ către domnia vóstră, să-l credețĭ pe dênsul, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre. Și Dumnedeŭ să bucure. Scris în Aprilie, 1[a] di.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din cetatea Brașovuluĭ.

No. 361.

Februarie 7. Mircea vodă către Brașovenĭ în afacerea luĭ Micul, care a fost jefuit de nișce hoțĭ la Bașfalo, și cere pedepsirea lor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 17. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Їѡ Мнча воево н гнъ, пнше гво-мн прѣвъꙃлюбленнн братїе н добрн прнꙗтелїе н блнжнн сꙋседн гва-мн, сꙋдцꙋ н .вї. пꙋгарн ѿ Браше, мно ꙃравїе н съ любовїе прнносн гво-вн. Н по сн ведомо дава гво-вн, поне прїнде пре гво-мн слꙋ гва-мн Мнкꙋ, тере мн покаꙃа, како е нма едн ꙋнкꙋ, на нме Мнл, та е ходн съ кꙋпованїе въ странꙋ

гва-ви, а икои ҁлитвоци ѿ Бафало, имене Ки Мати Лорицъ, и ѿ Тꙋке, Ки Мати Ата, ѡни и е дръжа пꙋ, тере сꙋ ꙋбили е и възимали сꙋ ѿ не .г. апри. Та малю гво-ви, да има слꙋ гва-ми впрече сꙋ пра, да и се плати пагꙋ ѿ те ҁлитвоци. Ако ли не хоке имати те ҁлитвоци ницца, да и давате ѡнои ҁлитвоци въ рꙋ, да и педесꙋе, како веке да не ꙋбие прави люе, нꙋ да се храни и наше люе и люе гва-ви съ миро и въ дръжавꙋ гва-ви и въ ҁемле гва-ми. Сїа ведомо дава гво-ви, и въ ви вели. Пи ф .ҁ. д.

† Їѡ Мїрча воев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Превъҁлюбленим братие и добри приıателие и блинни сꙋсе гв-ми, сꙋдꙋ и .вї. пꙋгари ѿ Браше.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevoda şi domn, scrie domnia mea prea ĭubiţilor fraţĭ şi bunilor prietenĭ şi vecinilor de aprópe aĭ domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ vóstre. După acestea în şcire vĕ daŭ domnieĭ vóstre, că a venit înnaintea domnieĭ mele sluga domnieĭ mele Micul şi mĭ-a spus cum că a avut un unchĭŭ, anume Milea. Şi s'a dus el cu cumpĕrătură în ţara domnieĭ vóstre, şi nişce rĕŭ-făcĕtorĭ din Başfalo, anume Chicĭ Martin Lorinţ, şi din Turcheş, Chicĭ Martin Antal, eĭ ĭ-aŭ aţinut drumul şi l'aŭ bătut pe dênsul şi ĭ-aŭ luat de la dênsul 3000 de aspri. Pentru acésta rog pe domnia vóstră, ca să aĭbă sluga domnieĭ mele maĭ sus ḑisă judecată dréptă, ca să i se plătéscă paguba de la aceĭ rĕŭ-făcĕtorĭ. Iar dacă nu vor avea aceĭ rĕŭ-făcĕtorĭ nimica, apoĭ să-ĭ daţĭ pe aceĭ rĕŭ-făcĕtorĭ în mână, ca să-ĭ pedepséscă, pentru ca maĭ mult să nu bată pe ómeniĭ drepţĭ, ci să se hrănéscă şi ómeniĭ noştri şi ómeniĭ domnieĭ vóstre cu pace şi în ţara domnieĭ vóstre şi în ţara domnieĭ mele. Acésta fac cunoscut domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Februarie, a 7ª ḑi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † Pré ĭubiţilor fraţĭ si bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ aı domnieĭ mele, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 362.

Aprile 23. Mircea vodă mulţămeşce Braşovenilor despre şcirea că Barat (Martinuzzi), marele vistier, a intrat în Belgradul Ardealuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 21. Pecetia în dos.

† Милию бжїею Їѡ Мирча воево и гнъ, пише гво-ми нашемꙋ чтнтомꙋ и добромꙋ приıателю и блинемꙋ сꙋсе, сꙋдꙋ ѿ Брашѡ, мно ҁравїе и съ любовїе приноси гвꙋ-ти. И по

сй дава на ӡнанїе гвꙋ-тн ӡа-ра книгꙋ н рѣ е мн есн послаѡ н порꙋчаѡ по чака гва-тн Фътꙋ ѡ въсе по ре добре раӡꙋмѣѡ съ гвꙋ-тн, поне мн сн да на ӡнанїе ра Барата, велнкога внтнїара, ере е паднꙋ на Бегра ꙋ Єрде, н ӡавалѣ гвꙋ-тн, ӡащо ме пазн съ гласове. Н ѡсъ на-нре що ке ӡнатн н слншатн, да мн да на ӡнанїе, ере мн есн прнїате; н гво-мн, ѡ що кю ӡнатн н слншатн, датн кю на ӡнанїе гвꙋ-тн. Тое дава въ ꙋвѣ гвꙋ-тн. Н бъ те велн, гвꙋ-тн. Пн а. кг. д.

† Їѡ Мїрча вwев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтнтомꙋ н добромꙋ прнїателю н блнжнемꙋ сꙋсе, сꙋдцꙋ ѿ Брашє.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevoda și domn, scrie domnia mea la al nostru cinstit și bun prieten și de aprópe vecin, județuluĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce domnieĭ tale. Și după acestea, daŭ de șcire domnieĭ tale pentru cartea și cuvintele ce mĭ-aĭ trimis și încredințat prin omul domnieĭ tale Fătul, despre tóte pe rênd bine am înțeles pe domnia ta; căcĭ mĭ-aĭ dat spre șcire despe Băratul, marele vistier, că a intrat în Belgrad în Ardeal. Și mulțămesc domnieĭ tale pentru că mĕ păḑeșcĭ cu veștile. Și d'acum înnainte, ce veĭ șci și auḑi, să-mĭ daĭ spre șcire, căcĭ îmĭ eștĭ prieten; și domnia mea, despre ce voiŭ șci și auḑi, voiŭ da spre șcire domnieĭ tale. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale. Și Dumneḑeŭ să te bucure pe domnia ta. Scris în Aprilie, a 23ª ḑi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și bun prieten și de aprópe vecin, județuluĭ din Brașov.

No. 363.

Un domn necunoscat, probabil Mircea Cĭobanul, rógă pe Brașovenĭ ca să trimița scrisórea sa la Baratul (Martinuzzi).

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 436. Fără pecetie, fără titulatura în monograme și fără adresă.

† Нӡ-а-ра кнн, еже мн е доше ѡ Баратꙋ н гво-мн такожере съ посла кнн до Бъратꙋ съ рѣчїе ꙋ протнвꙋ рѣчнѡ Баратѡ. Те радн вн молн, како да ю послате бе ӡабавꙋ на Баратꙋ.

† Pentru cartea ce mĭ-a sosit de la Baratul, și domnia mea așijderea am trimis carte către Băratul cu rĕspuns la rĕspunsul Baratuluĭ. Drept aceea vĕ rog ca să o trimitețĭ fără zăbavă la Baratul.

No. 364.

Decembrie 12. Mircea vodă Cĭobanul către Sibienĭ ca să silĕscă pre Radul al luĭ Tudor, fost mare logofĕt, spre a-ĭ restitui ceĭ 150.000 aspriĭ cu care fugise peste munţĭ, saŭ să'l prindă ca pe un vrăjmaş.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Мнча воево н гнъ въсое влакое ꙁемле. Пнше гво-мн наше чтнтн н прѣвъꙁлюбленн братнꙗ н блннмн сȣсе, пȣга-меще н сȣцȣ внсотемȣ кралю н .вї. пȣгарн ѿ Снбн, мно ꙁравне н съ любовне прнносн гво-вн. Н по сн дава ȣ ꙁнанїе гво-вн, поне мн прїн въ ȣ ꙁнанїе гво-мн ꙁане е врама гпнȣ-нн чтнтомȣ црȣ н гво-мн, Рав Тȣдоро, къ рȣце гво-вн ȣ гра ȣ Снбн. Се ра да ȣ ꙁнанїе гво-вн, ꙁане къ е вн велн лѡфе, а гво-мн мȣ е да въ неговȣ рȣ апрн готовн .ͱрн., тере да н ȣложн ȣ ѡнȣ, да нвадн хара гпнȣ-нн чтнтом црȣ. А ѡ е бежа пре планн съ ѡнен апрн. Се ра вн молю гво-вн да мн дръжнте пра ꙁако тере да мн платн апрн, нлн да ȣфатнте врама, поне сȣ тенꙁн а ѿ хара гпонȣ-нн чтнтомȣ цръ. Нваре бȣ елнка нрече нашемн вѣрнн болрн, Нва полнн н Бокота комн, а гво-вн, ѿ въсе вѣрȣе его, ере сȣ нстннн рѣ гво-мн. Тое вн молю н просн. Н бъ вн велн. Пн де .вї. дн.

† Їѡ Мїча вѡев, матїа бжїа гнь.

P. S.: Н по сн молнвн гво-вн, да давате чацн гво-вн, да прїндо кȣно съ чацн гва-мн да до хота.

Adresa în dos: † Наше чтнтн н првъꙁлюбленн братнꙗ, пȣга-меще н сȣцȣ внсотем кралю н .вї. пȣргарн ѿ Снбн.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voevod şi domn a tótă ţara românéscă. Scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi prea ĭubiţĭ fraţĭ şi de aprópe vecini, burgar-meşteruluĭ şi judeţuluĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Sibiu, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc domnieĭ vóstre. Şi după aceea daŭ de şcire domnieĭ vóstre, că mĭ-a venit la cunoşcinţă domnieĭ mele că este vrăjmaşul domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat şi al domnieĭ mele, Radul al luĭ Tudor, în mâĭnile domnieĭ vóstre în cetate la Sibiŭ. Drept aceea daŭ în şcire domnieĭ vóstre, cacĭ când a fost mare logofĕt, domnia mea ĭ-am dat în mâĭnile luĭ aspriĭ gata 150.000, ca să-ĭ depună la Ocnă, să scot haracĭul domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat. Dar el a fost fugit peste munţĭ cu aceĭ aspriĭ. Drept aceea vĕ rog pe domnia vóstra să-mĭ ţineţĭ lege dréptă şi să-mĭ plătéscă aspriĭ, saŭ să prindeţĭ pe vrăjmaş, căci aceĭ aspriĭ sunt din haracĭul domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat. Şi vare câte vor spune aĭ noştriĭ credincĭoşĭ boĭerĭ, Ivan postelnicul şi Bocotan comisul, apoĭ domnia

vóstră întru tóte să-ĭ credețĭ, căcĭ sunt adevĕratele cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta vĕ rog și cer. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Decembrie, 12 ḑile.

† Iω Mircea voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

P. S.: Și după aceea vĕ rog pe domnia vóstră, să dațĭ ómenĭ de aĭ domnieĭ vóstre să vină împreună cu ómeniĭ domnieĭ mele până la hotar.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și prea ĭubițĭ frațĭ, burgar-meșteruluĭ și județuluĭ măritului craiŭ și celor 12 părgarĭ din Sibiŭ.

No. 365.

Maiŭ 7. Mircea vodă Cĭobanul scrie Sibienilor că va veni acolo în misiune credincĭosul sĕŭ Stancĭul spătarul.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Їѡ Мирча воиво и гнь въсои земле Ѹггровлахїискоє. Пишемо наше чтитимн и прѣвьзлюбленимн братїє, пѹга-мєщє и сѹцѹ висоте кралю и .вї. пѹргари ѿ Сибиню, мно зравїе и съ любовїе принашаε ваше млти. И по си дава на знанїє ваше млти, поне тѹїа хоке доити нашега вѣрнога члка, Стачю спарѹ, съ истини рѣи потрѣбни ѿ на до гкѹ-ви. Сего ра єлика ире, ѿ всѐ верѹнте єго, єре сѹ истини наше ре. Тои ви дава на знанїє вашои млти. И бь ви вели, ами. Пи мца маи .з. дни.

† Їѡ Мирча воив, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наше чтитимн и прѣвъзлюбленимн и добрими приıателїє, пѹга-мєщє и сѹцѹ висоте кралю и .вї. пѹгари ѿ Сибиню.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mircea voivoda și domn a tótă țara Ungrovlahică. Scriem la aĭ noștri cinstițĭ și prea ĭubițĭ frațĭ, purgar-meșteruluĭ și județuluĭ înnălțimeĭ craĭuluĭ și celor 12 părgarĭ din Sibiŭ, multă sănĕtate și cu dragoste aducem Grațiosităṭiĭ vóstre. Și după acestea daŭ spre șcire Grațiosităṭiĭ vóstre, căcĭ acolo va veni al nostru credincĭos om, Stancĭul spătarul, cu adevĕrate cuvinte de trebuință de la noĭ la domnia vóstră. Drept aceea orĭ câte va spune, din tóte credeți-l pe el, căcĭ sunt adevĕratele nóstre cuvinte. Acésta vĕ daŭ spre șcire Grațiosităṭiĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris luna Maiŭ, 7 ḑile.

† Iω Mircea voivoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și prea ĭubițĭ și bunĭ prietenĭ, purgar-meșteruluĭ și județuluĭ înnălțimeĭ craĭuluĭ și celor 12 părgarĭ din Sibiŭ.

No. 366.

Ianuarie 22. Mircea vodă Cĭobanul către Chinde Frenţi (Kendi Ferencz), ca să judece pe dreptate procesul luĭ Şimon diĭacul cu Bica Andreĭaşul.

Orig. hârtie, Acad. Rom., $\frac{143}{XLVI}$. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїю Іѡ Мирча воево и гнъ. Пише гво-ми, пишем нашем чтитом и пр-възлюбленном и блином сУседУ, Кинде Фрецн, мно зравие и съ любовие прииоси гвУ-ти. И по си дава У знание гвУ-ти ра ре наше члка Шимо днїа, поне има един дУно на Бика Адреıашу за-ра един ко что сУ да на Бикаа Адреıа, тере да продава. Та те мли и прошим гвУ-ти тере да и държа сУденние правУ, да не има пагУба. Тое дава на знание гвУ-ти. И бгъ те вели. Пи мца ге . кв . д.

† Іѡ Мрча воев, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашем чтитом и превъзлюбленном и блнжномУ сУседУ, Кинде Фрецн.

† Cu mila luĭ Dumneḍeŭ Iω Mircea voevod şi domn. Scrie domnia mea, scriem la al nostru cinstit şi prea ĭubit şi de aprópe vecin, Chinde Frenţi, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc domnieĭ tale. Şi după aceea daŭ de şcire domnieĭ tale de rêndul omuluĭ nostru Şimon diĭacul, că a avut o datorie la Bica Andreĭaşul pentru un cal, ce i l'a dat luĭ Bica Andreĭaş, ca să-l vênḍă. Decĭ te rog şi cer domnieĭ tale ca să le ţineţĭ judecată dréptă, să n'aĭbă pagubă. Acésta daŭ de şcire domnieĭ tale. Şi Dumneḍeŭ să te bucure. Scris luna Ianuarie, a 22[a] ḍi.

† Iω Mircea voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi prea ĭubit şi vecin de aprópe, Chinde Frenţi.

XXXV.

Pĕtraşcu vodă cel Bun (Aprilie 1554 — Decembrie 1557).

No. 367.

Septembrie 30. Pĕtraşcu vodă cel Bun însciinţéză pe Braşovenĭ că a poruncit vameşilor şi la scală pentru a lua vamă după legea vechĭă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no 318. Pecetia în dos.

† Млтїю бжнею Іѡ Петрако воево и гнъ влаки, пише гво-ми нашемУ чтитомУ и добромУ приıателю и блинемУ сУсе, сУцУ ѿ БрашескомУ гра, мно зравїе и съ любовїе принося гвУ-ти. И по си дава на знанїе гвУ-ти ра книгУ и речи, е ми еси посла и порУча гво-ти, ѡ въсе добре по ре разУмеѡ съ гвУ-ти и захвалѣ гвУ-ти и за да, е ми еси посла

гво-ми. И порꙋ(чи)ѡ¹ ми єси гвꙋ-ти за-ра вамє, кои пази на скалꙋ, како нє възима права вама, ıако є била и ѿ прѣжде по стари закѡ, а нꙋ притиꙋє сиромаси. Та ѿ врѣме є ми є доше книга гва-ти, послаѡ съ книге гва-ми по свꙋ, покꙋ дръжи вамеши и на скалꙋ, да възима вамꙋ по стари закѡ. А аще се хощꙋ плакати и дрꙋ сиромаси къ гвꙋ-ти, скоро да ми да на знанїе гво-ми, ере се хокю неволнса гво-ми при живота гво-ми, ıако да се храни сиромаси гвꙋ-ви въ земле гва-ми мини и слобони; такождере и гво-ти да има сиромаси гва-ми въ земле гва-ви глеиїе и правостие, да бꙋде една земле, ıако и дрꙋга. И є млю гва-ти, что ке разбра за-ра вѣстию, да ми да на знанїе; и єлика нрече Матиıа и Ианж ѿ гво-ми къ гвꙋ-ви, ѡ въсе вѣрꙋите и, ере сꙋ итини и потрѣни рѣ гво-ми. Тое дава въ ꙋвѣ гвꙋ-ти, и бъ вели гвꙋ-ти. Пи мца се . л . д.

† Iѡ Петраскѡ воев, милтїа бжїеа гнь.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтитомꙋ и добромꙋ прıате и близнемꙋ сꙋсе, сꙋдꙋ ѿ Брашевꙋ гра.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Pĕtraşco voevod şi domn românesc, scrie domnia mea la al nostru cinstit şi bun prieten şi de aprópe vecin, judeţuluĭ din cetatea Braşovuluĭ, multă sănĕtate şi dragoste aduce domnieĭ tale. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ tale despre cartea şi cuvintele ce mĭ-aĭ trimis şi orênduit domnia ta, de tóte bine pe rênd te-am înţeles pe domnia ta şi mulţămesc domnieĭ tale şi pentru darul ce mĭ-aĭ trimis domnieĭ mele. Şi mĭ-aĭ orênduit domnia ta despre vameşiĭ carĭ păḑesc la scală, cum că nu ĭaŭ vamă dréptă, cum a fost şi de maĭ înnainte după vechea lege, ci asupresc pe supuşĭ. Aşijderea, din vremea când mĭ-a venit cartea domnieĭ tale, trimis-am cărţĭ domnia mea pretutindenĭ, pe unde ţin vameşiĭ şi la scală, ca să ĭa vamă după vechea lege. Iar dacă se vor plânge şi alţĭ supuşĭ către domnia ta, îndată să-mĭ daĭ de şcire domnieĭ mele, căcĭ mĕ voiŭ nevoi domnia mea, în viaţa domnieĭ mele, ca supuşiĭ domnieĭ vóstre să se hrănéscă în ţara domnieĭ mele pacĭnicĭ şi slobodĭ. Aşijderea şi domnia ta, să aĭbă supuşiĭ domnieĭ mele în ţara domnieĭ vóstre căutare şi dreptate, să fie o ţară una cum e şi alta. Şi ĭarăşĭ rog pe domnia ta, ce veĭ înţelege despre veştĭ, să-mĭ daĭ de şcire. Şi câte vor spune Matiĭaş şi Ianăş de la domnia mea către domnia vóstră, de tóte să-ĭ credeţĭ pe eĭ, pentru că sunt adevĕratele şi de trebuinţă cuvinte ale domnieĭ mele. Acésta daŭ de şcire domnieĭ tale. Şi Dumneḑeŭ să bucure pe domnia ta. Scris în luna Septembrie, a 30ª ḑi.

† Iω Pĕtraşco voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi bun prieten şi de aprópe vecin, judeţuluĭ din cetatea Braşovuluĭ.

¹ În original: порꙋѡ.

No. 368.

1601 Maiŭ 23. Pĕtraşcu vodă cel Bun asigură pe Braşovenĭ despre credinţă şi fraţie către dênşiĭ şi le comunică maĭ multe veştĭ despre afacerile Turcieĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 319. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Iѡ Петрако воево и гнъ, пише гво-ми наши чтити и добри прїателі и блини сѹсе и братїи, Ханъ Бѣне, сѹдцѹ и .вї. пръгари ѿ Браше, мно зравїе и любовїе приноси гвѹ-ви. И по си дава ѹ знанїе гвѹ-ви из-ра кии и ре, что ми есте послали гво-ви по члвка гва-ви, и добре, ми ѿ въсѣ по ре добре разѹмеѡ съ, гво-ми,[1] из-ра ре чтитои Порте, како да дава ѹ знанїе и Сибиѩнѡ, како съ да и гво-ви, а гво-ви да знате, ере и съ да знати, ꙗко и гвѹ-ви; тѣ ра нарѹчали есте гвѹ-ми, ере сте послали гво-ви и до висоте кралю, да ви дава ѿвѣ. И еда ви хоке гвѹ-ви прїити ѿвѣ ѿ висоте кралю, и гво-ви да се съвъкѹпите, да сътворите съвѣ, ере гво-ви есте мѹдри и разѹмни члвци, да ѹтамните, како ке бити добре и гвѹ-ви и на. За не гво-ви добре знате, колико е сила црва и кто може проти стати и; да аще ли хоще поразити ва и земле гва-ви, ни еди гспръ, ни кралю, неке тѹ бити въ самодръжавнои земле гва-ви, нѹ хоке вити по свакои гра Тѹрци, и хокемо загѹбити ѿве две земле хртиꙗнски. И да знате гво-ви истинѹ, что съ свеза верѹ и брацство къ гво-ви, некю разори никако, нѹ хокю дръжати до съмрти гва-ми. И хокю се неволисати право послѹжити гвѹ-ви ѿ колико хоке бити моно гва-ми, и не хокете имати гво-ви ни еди теже ѿ къ гво-ми, развѣ аще хоще прїити гвѹ-ми велико неволю и силѹ ѿ Портѹ, да прїидѹ гво-ми съ воискѹ на главе гва-ви, то бъ да не да, и тъ доклѣ некю гво-ми видѣти велико ѡгнъ на плекю гва-ми, некю скочити никако. А ѿ врѣме, что кемо видѣти велико теготѹ и ѡгнъ ѿ-къ Тѹрци, ми что кемо ѹчинити тъ? Не имамо инако, како ѹчинити, ере знате гво-ви, како смо по Тѹрци рѹцѣ; нѹ и тога хокемо дати гвѹ-ви ѹ знанїе. И па дава гвѹ-ви ѹ знанїе, ере би да гво-ми пѹ Мѹхѹ чаѹшѹ, до гво-ви да прїиде, а гво-ми чека ѿвѣ, что ке прїити ѿ висоти кра, да ми ѹчините гво-ви ѹвѣ, да зна и гво-ми; и дрѹ, да знате, гво-ви, ере съ скоро прїи еди вели чаѹ ѿ цра[2]; та ѿ врѣ, что ке принити, а гво-ми за въсѣ, варе что кемо рабрати ре, ми хоке дати и гвѹ-ви ѹ знанїе. Тои дава ѹ знанїе гвѹ-ви, и варе елика изрече члка гва-ви добре ѿ на къ гво-ви, ѡ въсе вѣрѹите емѹ, ере сѹ наши истини рѣ. И бъ ѹмножи дни и лѣти гва-ви, амн. Пи мае .кг. дни.

† Iѡ Петрашко воев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтели и блини сѹседї и братїи, Ханъ Бѣне, сѹдцѹ и .вї. пръга ѿ Браш.

[1] Scris d'asupra. [2] ѿ цра scris d'asupra.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ Iω Pětraşco voevod şi domn, scrie domnia mea la aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ şi fraţĭ, luĭ Hanăş Begner judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi dragoste aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea, daŭ de şcire domnieĭ vóstre în privinţa cărţiĭ şi cuvintelor ce mĭ-aţĭ trimis domnia vóstră prin omul domnieĭ vóstre, prin Dobre, noĭ despre tóte pe rênd bine v'am înţeles domnia mea, şi pentru rênduĭala cinstiteĭ Porţĭ, ca să daŭ de şcire şi Sibienilor, precum v'am dat şi domnieĭ vóstre, apoĭ domnia vóstră să şciţĭ, că lor le-am dat de şcire, ca şi domnieĭ vóstre. Drept aceea ne-aţĭ înşciinţat pe domnia mea, că aţĭ trimis domnia vóstră şi la înnălţimea craĭul, ca să vĕ dea rĕspuns. Şi când va veni domnieĭ vóstre rĕspuns de la înnălţimea craĭul, şi domnia vóstră să vĕ adunaţĭ, să faceţĭ sfat, căcĭ domniile vóstre sunteţĭ ómenĭ înţelepţĭ şi cuminţĭ, ca să întocmiţĭ cum va fi bine şi domnieĭ vóstre şi nouĕ; pentru că domnia vóstră bine şciţĭ, cât de mare este puterea împĕratuluĭ şi cine póte sta împotriva eĭ; că dacă voeşce să vĕ pĭardă pe voĭ şi ţara domnieĭ vóstre, nicĭ un domnitor, nicĭ un craiŭ nu va fi acolo în de sine stăpânitórea ţară a domnieĭ vóstre, ci vor fi prin tóte cetăţile Turciĭ şi vom pĭerde aceste amândouĕ ţĕrĭ creştineşcĭ. Şi să şciţĭ domnia vóstră adevĕrul, că am legat credinţă şi frăţie cu domnia vóstră, nu voiŭ strica nicĭ de cum, ci o voiŭ ţine până la mórtea domnieĭ mele, şi mĕ voiŭ nevoi, cu dreptate a sluji domnieĭ vóstre, pe cât va fi cu putinţa domnieĭ mele, şi nu veţĭ avea domnia vóstră nicĭ o greutate din partea domnieĭ mele, doar dacă va veni domnieĭ mele mare nevoe şi siluire de la Pórtă, ca să viu domnia mea cu óste asupra capuluĭ domnieĭ vóstre, — acésta Dumnedeŭ să nu dea —; şi atuncĭ, până când nu voiŭ vedea domnia mea mare foc pe spatele domnieĭ mele, nu voiŭ sări nicĭ de cum. Iar de vreme ce vom vedea mare greutate şi foc de la Turcĭ, noĭ ce vom face atuncĭa? Nu avem alt-fel cum să facem, căcĭ şciţĭ domnia vóstră, cum că suntem sub mâĭnile Turcilor; dar şi atuncĭ vom da domnieĭ vóstre de şcire. Şi ĭarăşĭ dăm domnieĭ vóstre de şcire că aş fi dat domnia mea drumul luĭ Muhup ceauşul până la domnia vóstră ca să vie, ĭar domnia mea aştept rĕspunsul ce va veni de la înnălţimea craĭul; să-mĭ faceţĭ domnia vóstră cunoscut, ca să şciŭ şi domnia mea. Şi alta să şciţĭ domnia vóstră: că aicĭ în curênd va veni un mare ceauş de la împĕratul; aşa de vreme ce va veni, apoĭ domnia mea despre tóte, vare ce vorbe voiŭ înţelege, voiŭ da şi domnieĭ vóstre de şcire. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, şi vare câte va spune omul domnieĭ vóstre Dobre de la noĭ către domnia vóstră, despre tóte să credeţĭ luĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumnedeŭ să îmmulţéscă dilele şi aniĭ domnieĭ vóstre, amin. Scris în Maĭ, 23 dile.

† Iω Pĕtraşco voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn,

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ şi de aprópe vecinĭ şi fraţĭ, luĭ Hanaş Begner judeţul şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

XXXVI.

Mihnea vodă Turcitul (1577—1583, 1585—1591).

No. 369.

Mihnea vodă Turcitul scrie Braşovenilor, că boeriĭ pribegĭ Dancĭul şi Radul postelniciĭ, fiiĭ Caleĭ din Brăncovenĭ, se pot întórce în ţară ca să-şĭ recapete bunurile lor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 322. Pecetia în dos.

† Млтїю бжїею Іѡ Мннѣ воево н гнъ, пнше гво-мн нашем добром прїіателю н блнн'ном8 с8се н прѣвъз'любле с8ц8 брашоском8 грау, мно зравїе прнноси гво-тн. І ѡ се дава 8 знанїе гво-тн за-ра кннг8 н рѣнн е доп8тн есн гва-мн за-ра те болѣрн гва-мн, е прнбѣзн т8н, како да н протн гво-мн главе н, н да прїнде 8 земли гва-мн на ѿчтвїе н. А 8 те гво-тн снце да вѣсн, ере гво-мн ѿ многе кратн прнзовн н съ гво-мн н пола съ гво-мн кннге гва-мн, н болѣрн гва-мн, ꙗко да прїнде, а ѡнн нѣ хотѣлн прїнтн. Та не вѣ гво-мн, что пождн ѡнн, нлн с8 мла люе, нъ не знае како е дѣло. А къ е бнѡ а гво-мн, не съ хотѣ др8гн кннгн чннтн; а болѣрн гва-мн ѿ мно крате с8 рекліі гва-мн, да н чннн гво-мн кннге; нъ съ съ пола гво-мн поте правнте гва-мн, ж8па Рау велнкн комн, т8н 8 гво-тн, да донесн те болѣрн гва-мн, нменн Дачю н Рау потѣлннцн, снн Кале ѿ Бръковѣнн, та да прїнде 8 гво-мн, на села н на комате н, бе нпена стра нлн боазнъ, зане гво-мн протн съ главе н н да съ гво-мн н въсе комате н дръжатн; ере, на вѣр8 н на дше гва-мн, нн то н неке бнтн, нъ хоке бнтн мнлн, ꙗко н др8 болѣрн гва-мн, н хоке се дръжатн комате н, како дръжн н др8 болѣрн гва-мн комате н, зане гво-мн не дръжн комате нн еном8 болѣрн ѿ земли гва-мн, нн комате ѡвн болѣрн не въ-трѣб8е гва-мн. Тое дава 8 знанїе гво-тн. Н гь бгь да 8множн днн н лѣта гва-тн, амн. Пн мца нѡе . л . днн.

† Іѡ Мннѣ вѡев, млтїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашем добром8 прнателю н блнном съсед8 н прѣвъзлюбле Хръ Л8ка, с8ц8 брашоском грау.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Iω Mihnea voevod şi domn, scrie domnia mea la al nostru bun prieten şi de aprópe vecin şi prea ĭubituluĭ judeţ al cetăţiĭ Braşovuluĭ, multă sănĕtate aduc domnieĭ tale. Şi despre acésta daŭ de şcire domnieĭ tale, de rêndul cărţiĭ şi cuvintelor ce mĭ-aĭ trimis domnieĭ mele despre aceĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, carĭ pribegesc acolo, cum ca să le ĭert domnia mea capetele lor.

și să vină în țara domnieĭ mele la baștina lor. Iar despre aceea domnieĭ tale ast-fel să fie cunoscut, că domnia mea de multe orĭ ĭ-am chemat pe dênșiĭ domnia mea și trimis-am domnia mea cărțile domnieĭ mele și pe boeriĭ domnieĭ mele, pentru ca eĭ să vină, ĭar dênșiĭ n'aŭ vroit să vină. Așijderea nu șciŭ domnia mea ce aștéptă eĭ, saŭ sunt ómenĭ tinerĭ, orĭ nu șciŭ cum e lucrul. Iar când a fost că domnia mea n'am vrut alte cărțĭ a face, apoĭ boeriĭ domnieĭ mele în multe rên-durĭ aŭ spus domnieĭ mele ca să le facă domnia mea cărțĭ. Ci acum am trimis domnia mea pe cinstitul dregător al domnieĭ mele, pe jupân Radul marele comis acolo la domnia ta, ca să aducă p'aceĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele, anume pe Dancĭul și pe Radul postelniciĭ, fiiĭ Caleĭ din Brăncovenĭ, apoĭ (eĭ) să vină la domnia mea, la satele și la bucatele lor, fără nicĭ o temere saŭ frică, căcĭ domnia mea le-am ĭertat capetele lor și le-am dat domnia mea lor tóte bucatele lor, ca să se între-țină; căcĭ, pe credința și pe sufletul domnieĭ mele, nimic nu le va fi, ci vor fi în pace, precum și alțĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele; și eĭ se vor ține cu bucatele lor, cum țin și alțĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele bucatele lor, căcĭ domnia mea nu ține bucatele nicĭ-unuĭ boer din țara domnieĭ mele, nicĭ bucatele acelor boerĭ nu le va lua dom-nia mea. Acésta daŭ de șcire domnieĭ tale. Și Domnul Dumnedeŭ să înmulțéscă dilele și aniĭ domnieĭ tale, amin. Scris în luna luĭ Noembrie, 30 dile.

† Iω Mihnea voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru bun prieten și de aprópe vecin și pré ĭubit Hrăj Lucaciŭ, județul cetățiĭ Brașovuluĭ.

No. 370.

Mihnea vodă Turcitul scrie Brașovenilor, că nu póte trimite alte cărțĭ de ĭer-tare pentru boeriĭ pribegĭ Dancĭul și Radul postelniciĭ, fiiĭ Caleĭ din Brăncovenĭ, ci dênșiĭ n'aŭ de-cât să vină în țară, căcĭ nu li se va întîmpla nimic.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 321. Pecetia în dos.

† Іѡ Мнхнѣ воевода бжїею мнлостїю н съ нарокомь гпнннꙋ чтнтом црѣ гнъ влакон земли, пнше гво-мн нашемꙋ добром прїатєлю н блнжномꙋ сꙋсѣдꙋ Хрѫж Лꙋка, сꙋдцꙋ брашоском градꙋ, мно здравїе н съ любовїе прнноснм гво-тн. І ѡ се дават ꙋ знанїе гво-тн за-радн кнн н рѣчнн, е есн допꙋстн гво-мн радн нѣкое болѣрн ѿ земли гва-мн, е сꙋ прнбѣгн, нменн Данчю н Радꙋ постѣлннцїн, снн Кале ѿ Бръковѣнн, тꙋн ꙋ Ꙋгръка земли. А ꙋ те гво-мн добро н по рѣ разꙋмѣѡ съ кнргꙋ н рѣчнн гва-тн, н нзмолн есн по гво-мн, како да протн н съгрѣшенїе, что сꙋ съгрѣшнлн гво-мн; а гво-тн снцє нтннꙋ да вѣсн: ере сꙋ послалн ѡнн кннге до гво-мн н ѿ прѣже врѣме, да н протн гво-мн, а гво-мн пола съ кннге гва-мн прощенїе радн съ

клєткꙋ и съ ꙁаклинанїє, да приидє ꙋ ꙁємли гва-ми на дома и на сєла и и да сꙋ мини како сꙋ и дрꙋ болѣри гва-ми. Єрє гво-ми ѿ тога проти съ главє и, а гво-ми нє вѣ, что лює сꙋ ѡни, тєрє вѣрꙋ гва-ми нє вѣрꙋє, како съ ꙁаклина гво-ми на вѣрꙋ и на дшє гва-ми. Та съ гво-ми нє има дрꙋгє книгє полати до тє болѣри, ꙁанє гво-ми нє побаєтсє толицє книгє полатє и вь ничто нє вьнимаєтсє. Та да вѣси гво-ти, да ащє хощє прїити ꙋ ꙁємли гва-ми, а ѡни да прїидє ꙋ гво-ми, и на домовє и, бє ниєна стра или боаꙁнь, єрє на вѣрꙋ гва-ми и на дшє гва-ми, понє нито и нєкє бити, ни хокє види ꙁло или погибанїє ѿ гво-ми, нь хокє дрьжати всє коматє и; а гво-ми дрꙋгє книгє гва-ми до ни, нє хокю чини. Тоє дава ꙋ ꙁнанїє, гво-ми; и бгь да ꙋмножи дни и лѣта гва-ти, амин. Пи мца ноє .єі. дни.

† Іѡ Мїнѣ вѡєв, матїа бжїа гнь.

Adresa în dos: † Нашєм добромꙋ прїатєлю и близном съсѣдꙋ и прѣвьлюблє Хрь Лꙋка, сꙋцꙋ брашоском граꙋ.

† Iω Mihnea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ și cu norocul domnuluĭ nostru cinstituluĭ împĕrat, domn al Țăriĭ-Româneșcĭ, scrie domnia mea la al nostru bun prieten și de aprópe vecin, luĭ Hârj Lucaciŭ, județuluĭ cetățiĭ Brașoveneșcĭ, multă sănĕtate și dragoste aduc domnieĭ tale. Și despre acésta daŭ spre șcire domnieĭ tale de rêndul cărțiĭ și al vorbelor, ce mĭ-aĭ trimis domnieĭ mele pentru nișce boerĭ din țara domnieĭ mele, carĭ sunt pribegĭ, anume Dancĭul și Radul postelniciĭ, fiiĭ Caleĭ din Brăncovenĭ, acolo și în țara Unguréscă. Iar întru aceea domnia mea bine și pe rênd înțeles-am cartea și vorbele domnieĭ tale, și rugat-aĭ pe domnia mea ca să le ĭert lor greșéla, ce aŭ greșit domnieĭ mele. Apoĭ domnia ta să șciĭ astfel adevĕrul, că aŭ trimis eĭ cărțĭ către domnia mea și de maĭ înnainte vreme, ca să-ĭ ĭert domnia mea, ĭar domnia mea trimis-am cărțile domnieĭ mele de ĭertare cu blestem și cu jurămênt, ca să vină în țara domnieĭ mele, la casele lor și la satele lor, și să fie în pace, cum sunt și alțĭ boerĭ aĭ domnieĭ mele. Căcĭ domnia mea, de atuncĭ le-am ĭertat capetele lor, ĭar domnia mea nu șciŭ, ce fel de ómenĭ sunt eĭ, căcĭ credința domnieĭ mele nu o cred, precum am jurat domnia mea pe credința și pe sufletul domnieĭ mele. Așa, acum domnia mea n'am alte cărțĭ de trimis acelor boerĭ pentru că domnieĭ mele nu se cuvine atâtea cărțĭ a trimite, și ele întru nimic să nu fie ținute. Iarășĭ să șciĭ domnia ta: că dacă eĭ voesc a veni în țara domnieĭ mele, apoĭ eĭ să vină la domnia mea și la casele lor, fără nicĭ o frică saŭ temere, căcĭ, pe credința domnieĭ mele și pe sufletul domnieĭ mele, că nimic nu le va fi lor, nicĭ nu vor vedea rĕŭ saŭ perḑare de la domnia mea; ci să țină tóte bucatele lor; ĭar domnia mea alte cărțı

ale domnieĭ mele către eĭ nu voiŭ face. Acésta daŭ de şcire domnia mea. Şi Dumneḑeu sa îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale, amin. Scris în luna Noembrie, 15 ḑile.

† Iω Mihnea voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn.

Adresa în dos: † La al nostru bun prieten şi de aprópe vecin şi pré ĭubit, Hârj Lucaciu, judeţul cetăţii Braşoveneşcĭ.

Partea II.

Scrisorĭ de ale mitropoliţilor, boerilor, judeţilor şi pârgarilor, precum şi alte acte şi însemnărĭ de la persóne particulare.

I.

Scrisorĭ de la mitropoliţĭ.

No. 371.

Macarie, mitropolitul Ungrovlahieĭ, mulţămeşce luĭ Ştefan Báthory pentru bunele intenţiunĭ ce are faţă de Ţara Românéscă şi că vrea să înnapoĭeze pe dómna Maria a luĭ Basarab vodă cel Tînĕr şi pe soliĭ acestuĭa.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 544. Pecetia în dos.

Прѣѡсвещенни митрополи зели оугровлахїиском, кѵ Макарїе.

† Светло и велеможном и кнпꙋ гна-ми кралѣ и велїко ѡдвабнржꙋ и Арделю воивода[1] и Секꙋле шпа и нишемꙋ гнꙋ Батрь Щефанꙋ, ѿ бгомолїтеле за ро хрїстиаски и миротворителе междꙋ хритїано, ниское поклоненїе приносимо светлѡ ти блгочетїю. И ѡ се блгодаримо ба и мать светлотї гна кралѣ; наиве и гвꙋ-ти мно захвалѣ за блгочетїе гва-ти, юре си ра добродетелїю, еже къ хритїано бити ми, и нѣ си ра на зло и размїрїе хрїтїано. Ѡ се прїиде въ слꙋ влчтва-ми, поне си ра гво-ти съ чисти срце и съ верꙋ читꙋ и правꙋ къ гна нше и сна гва-ти, къ Басарабе Млaмꙋ воиводе; за тои вема ба блгодари за гво-ти, юре мꙋ лаха добродете, и ми да имаю ѡбе земле хритїанске мегю собо, и гвꙋ-ти да ти е съ покои велїки да, що те е бь дарова на погани, како са гво-ти зна. И дрꙋго те блгодари ба и гво-ти, ча мисли и гопождꙋ-мꙋ на тра вратити и поклисари такожде; за тои моли ба и велїкое тї гво-ти,[2] ꙋчини на мнѣ матъ, та мꙋ вратї гпжꙋ и поклисарїе. А гво-ти да зна, како ро тези болерїѡ ѡни ꙋ тоизи ча има бити слобони. Тако ми ба и спнїе дши. И бь да ꙋмножї лѣта гнꙋ кралю и гвꙋ-тї.

Adresa în dos: † Гнꙋ нишемꙋ Батрь Щефанꙋ.

[1] и Арделю воивода scris d'asupra. [2] ти pare a fi şters de scriitor.

Préosfinţitul mitropolit al ţăriĭ Ungrovlahice, kyr Macarie.

† Luminatuluĭ şi mult puterniculuĭ şi chipuluĭ domnuluĭ meŭ craĭuluĭ şi mareluĭ odvarbirăŭ şi voevod al Ardéluluĭ şi al Sĕcuilor şpan şi domnuluĭ nostru, luĭ Batăr Ştefan, de la rugătorul la Dumneḑeŭ pentru némul creştinesc şi făcĕtorul de pace între creştinĭ, plecată închinăcĭune aducem luminateĭ tale blagocestiĭ. Şi despre acésta mulţămim luĭ Dumneḑeŭ şi Graţiosităţiĭ luminăţieĭ domnuluĭ craĭuluĭ; şi maĭ cu sémă şi domnieĭ tale mult mulţămim pentru blagocestia domnieĭ tale, căcĭ eştĭ bucuros de binele către creştinĭ ca să fie pace, şi nu eştĭ bucuros pentru rĕul şi răzmiriţa creştinilor. Despre acésta venit-a la urechĭa vlădicieĭ mele, că eştĭ bucuros domnia ta, cu curată inimă şi cu credinţă curată şi dréptă către domnul nostru şi fiul domnieĭ tale, către Basaraba cel Tînĕr voevodul. Pentru acésta fórte am mulţămit luĭ Dumneḑeŭ pentru domnia ta, căcĭ luĭ îĭ doreşcĭ binele, şi pace să aĭbă amêndouĕ ţările creştineşcĭ între dênsele; şi domnieĭ tale să fie cu pace marele dar, ce ţĭ-a dăruit Dumneḑeŭ asupra păgânilor, precum însuşĭ domnia ta şciĭ. Şi alta, mulţămim luĭ Dumneḑeŭ şi domnieĭ tale, căcĭ gândeşcĭ şi pe dómna luĭ înnapoĭ s'o întorcĭ, şi pe solĭ aşijderea; pentru acésta rog pe Dumneḑeŭ şi pe marea ta domnie, fă-mĭ mie milă şi-ĭ înnapoĭază luĭ pe dómna şi pe solĭ. Iar domnia ta să şciĭ, cum că rudele acelor boerĭ, eĭ în acelaş cés aŭ să fie slobodḑĭ. Aşa, pe Dumneḑeul meŭ şi pe mântuirea sufletuluĭ. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnuluĭ craĭuluĭ şi aĭ domnieĭ tale.

Adresa în dos: † Domnuluĭ nostru Batăr Ştefan.

No. 372.

Macarie, mitropolitul Ungrovlahieĭ, trimite în afacerĭ la Braşovenĭ pre credincĭosul sêŭ Dragomir.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 464. Pecetia în dos.

† Прѣѡсвещенни митрополит земли Ѹггровлахїнской, кѵр Макарїе, многѡ въ смерено метанїе прїноси жꙋдецꙋ и пъргаром ѿ Брашев, нши добрии прїатели. И ѡ се посламо нꙋшега верна чловѣка Драгомир; та варе що има ѿ на говорити, да га верꙋите, чере сꙋ нши рѣчи истини. И бь ви весели.

Adresa în dos: † Нши прїатели жꙋдецꙋ и пъргаром ѿ Брашев.

† Préosfinţitul mitropolit al ţăriĭ Ungrovlahice, kyr Macarie, multă şi smerită metanie aducem judeţuluĭ şi pĕrgarilor din Braşov, la aĭ noştri bunĭ prietenĭ. Şi ĭată am trimis pe omul nostru credincĭos Dragomir; şi vare ce are de la noĭ să spună, să-l credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noştri prietenĭ, judeţuluĭ şi pĕrgarilor din Braşov.

No. 373.

Iunie 25. Mitrofan, mitropolitul Ungrovlahieĭ, scrie luĭ Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, ca să-ĭ trimiţă nişce scule ale dómneĭ Despineĭ, potrivit scrisoriĭ acesteĭa, pe care ĭ-o transmite.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 573. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їлю прѣѡсщ҃ѣнни митрополи҃ Митрофа҃ всои ӡемли Ѹгровлахїиской.

,Ѿ все потенѡ и всакое чти доинѡ, и на добрѡ брат ꙋ и прїателю гподинꙋ Лꙋкачꙋ, жꙋдѣцꙋ брашевскомꙋ, поклонїенїе, како гподинꙋ и братꙋ. Паки ето мї а послала гпогїа Деспина тꙋ кнїгꙋ, да ю пошлїе до твоа мл҃ти, ӡа-ра нѣкои скꙋла, що а ꙋ твоа мл҃ти. Тога ради мли твою мл҃тъ, да м-и пошла; како то види тꙋ, ꙋ книге, тако да ꙋчини гсво-ти. Іꙋ. кє.

Adresa în dos: † Ѿ все потенѡ и всакое чти дѡинѡ и на добрѡ братꙋ и прїателю, Лꙋкачꙋ жꙋдецꙋ брашко.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ préosfinţitul mitropolit Mitrofan a tótă ţara Ungrovlahică.

,În tot cinstituluĭ şi de orĭ-ce cinste vredniculuĭ şi bunuluĭ nostru frate şi prieten, domnuluĭ Lucaciŭ, judeţuluĭ braşovén, închinăcĭune ca unuĭ domn şi frate. Iată mĭ-a trimis dómna Despina acéstă carte, ca să o trimit la Graţiositatea ta, pentru nişce scule, carĭ se află la Graţiositatea ta. Drept aceea rog pe Graţiositatea ta, ca să mi le trimiţĭ; după cum veḑĭ tu acésta în carte, aşa să facĭ domnia ta. Iunie 25.

Adresa în dos: † În tot cinstituluĭ şi de orĭ-ce cinste vredniculuĭ şi bunuluĭ nostru frate şi prieten, luĭ Lucaciŭ, judeţuluĭ braşovén.

No. 374.

Maiŭ 24. Varlaam, mitropolitul Ungrovlahieĭ, către Braşovenĭ în afacerea luĭ Sava din Târgovişte, care s'a pus chezaş pentru nişce ómenĭ din Braşov, căḑuţĭ la năpaste, pe carĭ Rucăreniĭ acum îĭ apucă ca: orĭ să le dea în mână pe aceĭ ómenĭ, orĭ să plătéscă 6000 de aspri.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 498. Pecetia în dos.

† Мл҃тїю бж҃їею Варла҃ просщ҃енныи миршлитъ въсеи ӡемли Ѹгровлахїа и прчтныи Еӡа въсеи планини.

† Пишетъ влчсво-ми изрочити въ мꙋдрости и въ исправлени добронкꙋсно изредны, ближны сꙋсѣдо и любимы прїателе влчсва-ми, велико сꙋцꙋ брашовскомꙋ, жꙋпа Хано и

.вı. пръгарѡ, мнѡ любѡвно метанїе и здравїе гwспосвȣ-ви. По си дава на знанїе гwспосвȣ-ви за ра жȣпъ Сава ѿ Тръгѡвища, како е извади некое чл҃кы ваше ѿ рȣка и-з'свеза и ѿ велика неволїа, и поставила се е ȣ емсво за ни; и онь е сътвори по прїателсвȣ гwспосва-ви добро, а съда тегле Рȣкарани жȣпъ Сава за ра те члкъ и просе ѿ негѡ или да да те члке ваше Рȣкаранѡ ȣ рȣкȣ, или да плати за нихнȣ крививȣ .ѕ. хилїа а. Онь е добрѣ сътвори за-ра ваше гwспосво и за-ради прїателсва за ваше члке, а съ онъ па ȣ доса и ȣ напа. За то радї васъ млю, како добри прїателъ и ближни съсѣдь влчсва-мї, да мȣ гледате за тои ре по праве и за-ра дше ваше, да мȣ ȣчините о то исправȣ, за що е грѣ вели ега члкъ въпадне ȣ напастѣ, а исправници и сȣдие не имаю грїжȣ и расȣженїе о не, іако и ваше гwспосво добр знае о то. То ра влчсво-ми писа сїю кнїгȣ до гwспосва-ви съ млба и прошенїе, да ем гледате ре, да не погыне за правȣ. И па е сь гwспо на на далеко ѿ стола ȣ земле, а они чл҃ци, Рȣкарани, не оставлѣютъ ег ни ча. Те да ем сътворите исправȣ о то, млю ва и прошȣ. И весели вас бъ.

Пи мца маи .кд. днъ.

Adresa în dos: † Жȣпа Хано жȣдецȣ и .вї. пръгарѡ.

† Cu mila luĭ Dumneḍeu Varlam, préosfințitul mitropolit a tótă țara Ungrovlahiei și pré cinstitul exarh al tutulor plaĭurilor.

† Scrie vlădicia mea ispitiților în înțelepcĭune și aleșilor și bine iscusiților la lucrurĭ bune, vecinilor de aprópe și prietenilor ĭubițĭ aĭ vlădicieĭ mele, marelui județ brașovén jupânului Hanoș, și celor 12 pârgarĭ, mult drăgăstósă metanie și sanĕtate domnieĭ vóstre. După acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre despre jupân Sava din Târgoviște, cum că el a scos nișce ómenĭ aĭ voștri din mânĭ și din catușe și din mare nevoĭe, și s'au pus ca chezășie pentru dênșiĭ; și el a făcut după prietenia domnieĭ vóstre bine, ĭar acum îl trag Rucărenіĭ pe jupânul Sava pentru aceĭ ómenĭ, și cer de la el: orĭ să dee pe aceĭ ómenĭ aĭ voștri Rucărenilor în mână, saŭ să plătéscă pentru vina lor 6000 aspri. El a făcut bine pentru domnia vóstra și din prietenie pentru ómeniĭ voștri, ĭar acum el a căḍut în supărare și în năpaste. Drept aceea pe voĭ vĕ rog, ca pe buniĭ prietenĭ și vecini d'aprópe ai vladicieĭ mele, ca să-ĭ căutațĭ de rêndul acesta după dreptate și pentru sufletele vóstre, ca să-ĭ facețĭ acea ispravă, pentru că este pĕcat mare când omul cade în năpaste, ĭar ispravniciĭ și judecătoriĭ n'aŭ grijă și chibzuință de el, precum și domnia vóstrà bine șcițĭ despre acésta. Drept aceea vlădicia mea am scris cartea acésta către domnia vóstră cu rugăcĭunea și cererea, ca sa-ĭ căutațĭ luĭ afacerea, ca să nu pĭară pentru dreptate. Și încă acum este domnul nostru departe de scaun, în țara, ĭar aceĭ ómenĭ, Rucăreniĭ, nu-l lasă pe el nici

un cés. Şi să-ĭ faceţĭ luĭ ispravă întru acésta, vĕ rog pe voĭ şi cer. Şi să vĕ bucure pe voĭ Dumneḑeŭ.

Scris în luna Maiŭ, a 24ª ḑi.

Adresa în dos: † Luĭ jupân Hanoş judeţul şi celor 12 părgarĭ.

No. 375.

Daniil, mitropolitul Severinuluĭ şi al Ardéluluĭ, scrie Braşovenilor ca să ĭa câte treĭ ducaţĭ după catastihul luĭ popa Nicolae de la lăcuitoriĭ ortodocşĭ carĭ trăesc acolo necununaţĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 500. Pecetia în dos.

† Млтню бжнею смѣренн мітрополит Сѣверінскн н Єрдескн, Кѵ Данн, мнръ н благословенне ѡ га ба н спса нашего Нсȣ Ха, амн. Честнтомȣ н нарочнтомȣ н въсакое чтн бгѡ даровапомȣ, моемȣ вьзлюбленомȣ н добромȣ прніателю н снȣ по дхȣ стомȣ Ѹръсъ Пѣтрȣ, н сȣдцȣ брашовьскомȣ, н .ві. пльгаро, смерѣно метанне, како мон вьзлюбленн сновѡ. Молнмо ба н прчтȣю того матерь, да ѡбрте вьшȣ млтъ сне наше смерено пнсанне здравьствȣюще, дшвне н телесне, съ васемн вьшнмн, елнко вн е дарова бъ. А мн смо здраво, доклє е вола бжна. Па давамъ ȣ знанне вьшон млтн, що сȣ людне ȣ наше законȣ грьчке вере, тер законъ не дрьже, нн по законȣ ходе, безаконо се ȣзнмлю, тер се не венчаю. За тон е ȣ васъ ѡставн мон пѡ Інкола катастнгь, кто се не сȣ вечалн. За тон молн вашȣ млтъ, съ свакога да ȣзъмете мене по трн дȣкате, н па вамъ ȣзмете що е вашь дохода, мене мое, а вамь ваше. Ако лн не кете такон ȣчнннтн, ѡще кемо н к томȣ н гледатн. Н вьсеблгн бъ вь блгн деле да вн ȣмножн на пре. Ѹ вніше почтензю, амн.

Adresa în dos: † Честнтомȣ н нарочнтомȣ н васакое чтн бго даровапомȣ н на добромȣ прнıателю н снȣ Ѹрсь Петрȣ, сȣдцȣ брашовьскомȣ н .ві. плегаромь.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ smeritul mitropolit al Severinuluĭ şi al Ardéluluĭ, kyr Daniil, pace şi binecuvêntare de la domnul Dumneḑeŭ şi mântuitorul nostru Iisus Christos, amin. Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi cu orĭ-ce cinste de Dumneḑeu dăruituluĭ, la al meŭ pré ĭubit şi bun prieten şi fiuluĭ în duhul sfânt, Urăsă Petru, şi judeţuluĭ braşovén, şi celor 12 părgarĭ, smerită metanie ca la aĭ meĭ pré ĭubiţĭ fiĭ. Rugăm pe Dumneḑeŭ şi pe pré curata luĭ maĭcă, ca să afle pe Graţiositatea vóstră acéstă a nóstră smerită carte în bună sănĕtate sufletéscă şi trupéscă, cu toţĭ aĭ voştri, câţĭ v'a dăruit Dumneḑeŭ. Iar noĭ suntem sănĕtoşĭ, până când e voia luĭ Dumneḑeŭ. Iarăşĭ dăm spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că sunt ómenĭ în legea nóstră, de grecéscă credinţă, carĭ legea nu o ţin, nicĭ după lege umblă, făra lege se ĭaŭ şi nu se cunună. De aceea a lăsat la voi popa al meŭ Nicola

catastigul de ceĭ ce nu s'a cununat. Pentru acésta rugăm pe Graţiositatea vóstră, de fie-care să-mĭ luaţĭ mie câte treĭ ducaţĭ, şi ĭarăşĭ luaţi-vĕ vouĕ ce este venitul vostru; mie al meŭ, ĭar vouĕ al vostru. Iar dacă nu veţĭ face ast-fel, apoĭ încă vom căuta la acésta. Şi a tot bunul Dumneḑeŭ întru faptele bune să vĕ îmmulţéscă înnainte, la maĭ mare cinste, amin.

Adresa în dos: † Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi cu orĭ-ce cinste de Dumneḑeŭ dăruituluĭ şi bunuluĭ nostru prieten şi fiŭ Urs Petru, judeţuluĭ braşovén, şi celor 12 părgarĭ.

II.

Scrisorĭ de la boerĭ.

No. 376.

Coĭco logofétul (luĭ Dan nepotul luĭ Mircea vodă cel Bĕtrân) către Braşovenĭ ca le-a făcut douĕ cărţĭ după plac, dar Hana şi cantilarişul lor Linard nu s'aŭ ţinut de cuvânt ca să-ĭ dea lucrurile luĭ şi ce ĭ-aŭ făgăduit.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 526. Pecetia în dos.

† Моимь старими братиамъ, жѹдецѹ брашеском Шѹли Гергю, и въсѣмъ пръгаре, ва мешии бра, лю҇ Коика, любезное херетисание. И такози да знаете, ѡти въ голѣмъ грижѫ ма ѹнесосте, нъ съ помощиѫ бжиѫ заврьши ви работѫ, како-то сте любили. Нѫ ми е жѣлъ на ва, за-ради и по-пръво вѣрѹва Ханѫ и ваше катиларишѣ Линардѫ, та и дадѡ книгѫ и рекохѫ, да ми донесътъ въсе що е мое, и чѫтъ[1] да ми принесѹ, а тие приидохѫ и не принесохѫ ми нищо; и паки приидохѫ и сторих имъ дрѹгѫ книгѫ, како-то е била ваша волѣ; да ѡстави съмъ на ваше члвтво и прѣложи съмъ на Ханѫ и на катѹлариша, та ви ще казати, а ви-е сторѣте, како е трѣбѣ. И бгъ ви ѡвесели.

† La aĭ meĭ maĭ marĭ fraţĭ, judeţuluĭ braşovén Şuli Gherghe, şi tutulor pârgarilor, al vostru frate maĭ mic, logofètul Coĭca, drăgăstósă heretisanie. Şi aşa să şciţĭ, că în mare grijă m'aţĭ pus; dar cu ajutorul luĭ Dumneḑeŭ v'am săvîrşit vouĕ lucrul, precum aţĭ dorit. Ci mĭ-e jale de voĭ, pentru că şi maĭ înnainte am creḑut pe Hana şi pe al vostru cantilariş Linard, şi lor le-am dat cartea, şi aŭ spus ca'mı vor aduce tot ce este al meŭ, şi cinste să'mĭ aducă. Iar aceştia aŭ venit şi nu mĭ-aŭ adus mie nimica. Şi ĭarăşĭ aŭ venit şi le-am făcut lor altă carte, precum a fost voĭa vóstră, şi lăsatu-m'am la omenia vóstră şi încredinţatu-m'am la Hana şi la cantilarişul; şi eĭ vĕ vor spune, ĭar voĭ să faceţĭ precum trebue. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

[1] Literile чѫ sunt scrise pe răsătură.

No. 377.

Jupân Voïcu (vornicul luï Vlad vodă Dracul), ajuns la nevoïe, se rógă Brașovenilor pentru o șubă de postav, căcï le-a fost bun prieten pe vremea luï Dan vodă, și dacă Vlad vodă va isbuti, Voïcu are să le plătéscă îndoit saŭ întreit.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 530. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпана Воика мнѡ ӡравїе и покло(ненїе) мои милимъ братамъ, пръгаре брашевки. Моа братїе! вїе дѡбрѣ ӡнаете, како ви съмъ ıа би прїате ѹ врѣме гна-ми Дана воивѡ, и вашъ съмъ бра би и ѡще хѡкѹ бити; а вїе добрѣ ӡнаете, како ми е врѣме сѡсало. Тѡ ради ви молимъ, ако ви ще бь наѹчити, помоӡете ме съ єдинѡ шѹбѡ ѿ постава. А ако бѡ поможе гнѹ-ми Вла воивѡ, и па кѹ[1] вашъ братъ и прїате, како и пръво, ѡще и бѡлѣ. И бь ви вели. А ми кемо ӡа єдинѡ двѣ платити или три.

Adresa în dos: † Мои братїамъ, пръгаремъ брашевки.

† De la jupân Voïco multă sănĕtate și închinăcïune la aï meï ïubițï frațï, părgarilor brașovenï. Frațiï meï, voï bine șcițï, cum v'am fost eŭ prieten în vremea domnuluï meŭ Dan voevod; și am fost fratele vostru, și încă vréŭ a fi. Iar voï bine șcițï, cum vremea m'a ajuns. Drept aceea, vĕ rog, dacă vĕ va povĕțui Dumneḑeŭ, ajutați-mĕ cu o șubă de postav. Iar dacă Dumneḑeŭ va ajuta domnuluï meŭ Vlad voevod, atuncï ïarășï voiŭ fi fratele și prietenul vostru, ca și maï înnainte, încă și maï mult. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Iar noï pentru una vom plăti douĕ saŭ treï.

Adresa în dos: † La aï meï frațï, părgarilor brașovenï.

No. 378.

Aprilie 2. Jupân Albul (vornicul luï Alexandru-Aldea vodă) asigură cu jurămênt pe Brașovenï că n'are nicï-un gând răŭ asupră-le și să vină liberï în Țara-Românéscă, ca și maï înnainte.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 510. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпана Албѹла пръгаре брашески любеӡнаа херетисанија. И такоӡи вы говорїи, какъвъ чавкъ би би аӡе, еже постави рчъ с вами и клахъ са, и пакъ би помислаи, да ви плѣни? Въ ба има и дшж има, а ми тако ми тѣла и кръви хѡвы, и тако ми дшжми, и да ѹмрж въ православнои вѣрѣ хрнстианъскои, ни єди ӡлъ помислъ нѣстъ на ва; а ми єлате слободно и ни єдинж єинж да не имате, понеже люби, да сте наши братија, како-то то сте били и прѣжде. И бъ ви ѡвеселии. Пї са априлија . в.

Adresa în dos: † Пръгаре ѿ Браше.

[1] кѹ în loc de кю бити.

† De la jupân Albul părgarilor brașovenĭ drăgăstósă heretisare. Și ast-fel vĕ grăesc: ce fel de om așĭ fi eŭ, carele am pus vorbă cu voĭ și m'am jurat, și apoĭ m'așĭ gândi ca să vĕ prĕdez? Iacă Dumneḑeŭ am, și suflet am, și pe trupul și pe sângele luĭ Christos, și tot ast-fel și pe sufletul meŭ și să (nu) mor în legea creștinéscă pravoslavnică, că nicĭ un gând rĕŭ nu este asupra vóstră. Ci veniți-mĭ slobod și nicĭ-o grijă să nu avețĭ, căcĭ dorim să fițĭ frațiĭ noștri, precum ațĭ fost și maĭ înnainte. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure. S'a scris Aprilie în 2.

Adresa în dos: † Părgarilor din Brașov.

No. 379.

Jupân Albul (vornicul luĭ Alexandru-Aldea vodă) către părgariĭ brașovenĭ ca sa lase pe Vlad a veni tot-d'auna la dênsul, ca prin el să-ĭ țină în curent despre tot ce se petrece.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 468. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпана Албѹ мои братїамъ, пръгаре ѿ Браше, мно ѕдравїе и поклоненїе. И такози ви говори: азь смъ ва бра въсегда варе ѡ що въстрѣбѹвате; и такози да ѹчините, како Вла да ходи въсегда к ме слободе, да е на въсѣко врѣме кіѡ ме ва чаксъ, да не липса ѿ ѕде, ѡ що ѕнаж, да ви кажж. И вели въ.

Adresa în dos: † Мои братїа брашовѣно.

† De la jupân Albul fraților meĭ, părgarilor din Brașov, multă sănĕtate și închinăcĭune. Și așa vă grăesc: eŭ sunt fratele vostru în tot-d'auna, vare în ce vețĭ avea trebuință; și așa să facețĭ precum ca Vlad să vie tot-d'auna la mine slobod, pentru ca să fie în orĭ-ce vreme pe lângă mine omul vostru, să nu lipséscă de aicĭ, pentru ca despre ce șciŭ eŭ, să vĕ spun. Și bucure Dumneḑeŭ.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ frațĭ Brașovenilor.

No. 380.

Jupân Albul (vornicul luĭ Alexandru-Aldea vodă) către Brașovenĭ că voevodul Drăculea (Vlad Dracul), pus de dênșiĭ, s'a dus acolo de unde n'are să se maĭ întórcă; le cere să libereze drumurile și să reîncépă legăturile comerciale, ca și maĭ înnainte.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 463. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпана Албѹла мнѡ ѕдравие и поклонение братиа моимъ, пръгаре Брашески въсѣмъ, великиим же и малимъ. И тѹѕи ви дава ѹ ѕнаание ѕа тѡѕи воеводже, що го сте поставиле тѹка, Дракѹла, комѹ е драгь ѿ васъ, а вие го цѣлѹванте, ѕанъ по-мнѡ не щете

го видѣ; понеже сѫ надѣѫ на Ба, ка иде да се не поврати. А азь колико сь ꙋчини за-ра ва добро, вие ми харъ не имате, нѫ Бь знаетъ и ѿ да вѣрꙋетъ. Тѣ ради, како сте поставиле рѣчъ въ еди де и ꙋтъкмиле, а вие стоите на тѡ, и ѡслободѣте, да ходи пѫ слободно. Кто що люби, да доносе: и желѣзо и мѣ и въсѣкѫ кꙋпиѫ; и комꙋ що е дльжно, да си възима слобоно; нѫ сиромаси лю, кои се ꙋлагаѫ, да доходѫ, кто съ що може, по Праховѣ или по Телѣжѫ, а вие и дома и плѣнꙋете и баитꙋете, да не доходѫ. Тѣмъ ради, ако ви е волѣ и хтѣние, да стоите на рѣ, азь да зна; ако ли сте ꙋхватиле дрꙋгѫ дꙋмѫ, а ние да знамо, како щемо ꙋчинити. И Бь ви ѡвесели.

Adresa în dos: † Пръгаре въсѣмъ Брашески.

† De la jupân Albul multă sănĕtate și închinăcĭune fraților meĭ, părgarilor Brașovenĭ tutulor, marĭ și micĭ. Și ĭată vĕ daŭ spre șcire despre acel voevod, pe care l'ațĭ pus aci, pe Drăculea, cuĭ îĭ este drag dintre voĭ, apoĭ voĭ sărutați-l pe dênsul, pentru că maĭ mult n'avețĭ să-l vedețĭ; căcĭ nădăjduesc la Dumneḑeŭ, că unde se va duce, nu se va maĭ întórce. Iar eŭ cât am făcut pentru voĭ bine, voĭ nu-mĭ avețĭ harul; ci Dumneḑeŭ șcie, și el să crédă. Drept aceea, precum ațĭ pus cuvênt într'o ḑi și ațĭ întocmit, apoĭ voĭ statĭ pe aceea și slobodițĭ să umble drumul slobod. Cine orĭ-ce'ĭ place să aducă: și fĭer și aramă și orĭ-ce marfă; și cuĭ ce-ĭ este datorie, să ĭa slobod; ĭar săracíĭ ómenĭ, carĭ se învoesc ca să vină cine cu ce póte, pe Prahova saŭ pe Teléjen, apoĭ voĭ casele lor le prĕdațĭ și îĭ bântuițĭ, ca să nu vină. Drept aceea, dacă vĕ este pofta și vrerea să stațĭ pe cuvênt, eŭ să șciŭ; dacă însă ațĭ apucat alt gând, și noĭ să șcim, ce avem să facem. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Părgarilor tutulor Brașovenĭ.

No. 381.

Stancĭul vistierul și fratele sêŭ Constantin (boeriĭ luĭ Vlad vodă Dracul) către Brașovenĭ în afacerea avereĭ lor ce o aŭ la Surva.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 523. Pecetia în dos.

† Мно здравїе и поклоненїе родителе нашиⷨ, пъргарѡ ѿ Брашоⷡ, ѿ Станчꙋла вистїарѣ и Костандина. Тꙋзи е дошълъ бра-ми Костандина за на добытѡк, що ни е ꙋ Сꙋрва, и съ книгѫ воиводинѫ, а вы мꙋ не стѣ далы, а нѫ сте[1] искалы мартꙋрїѫ. То ради ми смо мартꙋрисалы прѣ Ханѫша и прѣ пръгари ѿ Тръговища; и жена Сꙋрвина мартꙋриса сама, и Галесъ, како сте рекалы, мартꙋриса. То ради добытѡ да ни дате, кто вы книгѫ-вѫ доне.

[1] Scris d'asupra.

Âще ли ни не дате, можете продати власкѫ ꙁемлѫ, а наше не ще ꙁагинѫ; на не вѣрȣете, à Сȣрвȣ вѣрȣете. Ĥ бг͠ъ ви весели.

Adresa în dos: † Пргарем ѿ Брашова.

† Multă sănĕtate şi închinăcĭune părinţilor noştri, păргarilor din Braşov, de la Stancĭul vistiarul şi Costandin. Acolo a venit fratele meŭ Costandin pentru avutul nostru, care ni este la Surva, şi cu cartea voevoduluĭ, ĭar voĭ nu l-aţĭ dat, ci aţĭ cerut mărturie. Drept aceea noĭ am mărturisit înnaintea luĭ Hanăş şi înnaintea păргarilor din Târgovişte; şi femeea luĭ Surva a mărturisit ea singură, şi Gales, precum aţĭ spus, a mărturisit. Drept aceea avutul să ni-l daţĭ prin cine vĕ aduce vouĕ cartea. Iar dacă nu ne veţĭ da, puteţĭ voĭ vinde Ţara-Românéscă, ĭar al nostru nu se va pĭerde. Pe noĭ nu ne credeţĭ, ĭar pe Surva credeţĭ! Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure!

Adresa în dos: † Părgarilor din Braşov.

No. 382.

Pojon, Decembrie 29. Ştefan logofĕtul (luĭ Vlad vodă Dracul), în numele luĭ Uroş Petru, către Braşovenĭ, dacă le-a venit la mână o scrisóre a luĭ Uroş trimisă printr'un om din Pojon, că trimisul lor Uroş a fost priimit de împĕratul (Sigismund), care le-a citit scrisórea şi ĭ-a lăudat faţă de Sibienĭ; şi că în fine se aştéptă de la împĕrat un resultat bun.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 564. Pecetia în dos.

† Почътенїи и вернии пръгаре брашоски въсе, великии же и мали, въсе около, многоѡ ꙁдравїе и поклоненїе, даже до лица ꙁемли, ıако моимъ гп҃ро, ѿ вашегом слȣгы меншегоѡ, ѿ Ȣроша Петра. Ĥ тȣꙁи, моа гп҃до, дава ва ȣꙁнати, чемȣ вы пȣсти єднȣ книгȣ по єдно члкȣ ѿ Пожона, и далъ ю є въ рѫце Сибинскомȣ члкȣ, имене Црвїшȣ, мїстерȣ ѿ Фд҃їѡре[1], тои незна: єли ви дошла книга въ рѫце, ĥли не є. Ĥ съга ȣ-воꙁи време нищо вы не могѫ ино писа, тъкмо тоꙁи, що ми се били пȣстили гнȣ-ни кесарю; ѡ на ра чини волю, и въсекыи днъ чекамо але[2] добъръ, ĥ бжїѡ воло є намъ добро воло кесаръ, ĥ добъръ але[2] ни ще дать скоро. Ĥ книгȣ що ми[3] пȣстисте по логофетȣ Влада воеводе, по Щефаноу[4], то ми доиде ȣ рȣкȣ; и àꙁъ въꙁехъ книгѫ ĥ поидо Секнлъшпанȣ, и Секнлшпано дадомо книгȣ ва рȣшȣ, книгȣ кесарю; и кесаръ ж прочъте самъ своими ȣсти, и ѡбрадова сѧ много, ĥ поклони сѧ ва, ꙁа що мȣ дадосте ȣꙁнати ꙁа тиаꙁї работи. Ĥ билъ є писа пръво ѡще

[1] мїстерȣ ѿ Фд҃їѡре scris d'asupra rĕnduluĭ. [2] Cuvĕntul românesc «ales» în înţeles de: resultat.
[3] În text pare a fi fost scris ни, apoĭ s'a şters и şi d'asupra luĭ s'a scris м. [4] по Щефанȣ scris d'asupra rĕnduluĭ.

кесаръ к ва҃, како да доидѫ҃ ѿ ва҃ два пръгарѣ; азъ не съ҃ зналъ, нѫ ѹзна҃ по то҃ на мцъ. И съга доидоша Сибиниѣне и казашъ: Брашоци нете доитъ; и кесаръ ре҃: Брашоци сѫ ѿ-вде ѹ мене. И нищо мѹ за тои не зло срце, нѫ е велъ к на҃ и добро҃ воло҃. И не мни ми са, да е добро, да и дрѹзехъ пѹстита келтовати, ѿн бъ знае сколико келчю стоимъ и азъ ѿ-вдези; да за този, како знаете вы по-добрѣ, такози ѹчинете. И да знаете, ѹ сеи време се не верова҃ на дрѹгого чл҃а, да ми пише книгѫ сиѫ, тъкмо на логофета Щефана, и ни҃ писа҃ книгѫ сиѫ. Писано ѹ Пожонѹ .є҃. днъ по рожьствѣ га҃ ба҃ и спа҃ нашего Исѹ Ха҃.

И покланам се азъ, Щефа҃ логофетъ, вашои мати, іако мои гпдамъ.

Adresa in dos: † Мои гпромъ, пръгаро҃ брашовски҃ въсе҃, великимъ же и мали҃.

† Cinstiţilor şi credincĭoşilor pĕrgarĭ braşovenĭ tutulor, celor marĭ şi celor micĭ, tutulor d'împrejur, multă sănĕtate şi închinăcĭune chĭar până la faţa pămêntuluĭ, ca la aĭ meĭ stăpânĭ, de la a vóstră slugă maĭ mică, de la Uroş Petru. Şi ĭată, domniĭ meĭ, daŭ vouĕ a şcire, că v'am trimis o carte printr'un om din Pojon, şi a dat-o pe ea în mânele unuĭ om Sibinén, anume Ţârvişu, meşterul din Feldiore, şi nu şciŭ, óre v'a venit cartea în mânĭ saŭ ba. Şi acum în acéstă vreme nimic alta nu vĕ pot scrie, numaĭ de aceea că m'aŭ lăsat la domnul nostru chesarul. El nouĕ bucuros ne face voĭa, şi în fie-care ḑi aşteptăm ales[1] bun, şi cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ ne este nouĕ cu voĭe bună chesarul, şi bun ales ne va da în grabă. Şi cartea ce ne-aţĭ trimes-o prin logofĕtul luĭ Vlad voevod, prin Ştefan, aceea mĭ-a venit în mână; şi eŭ am luat cartea şi m'am dus la şpanul Sĕcuilor şi prin şpanul Sĕcuilor dat-am cartea vóstră, cartea chesaruluĭ. Şi chesarul a citit-o singur cu gura sa şi s'a bucurat mult, şi s'a închinat vouĕ, pentru că-ĭ daţĭ a şcire despre aceste afacerĭ. Şi a fost scris chesarul întâĭ încă către voĭ, precum ca să vină de la voĭ douĭ pĕrgarĭ. Eŭ n'am şciut, dar am aflat după aceea la o lună. Şi acum aŭ venit Sibieniĭ şi aŭ spus: Braşoveniĭ nu vor să vină, şi chesarul a ḑis: Braşoveniĭ s'aci la mine; şi nimic pentru aceea nu ĭ-a fost inima rea, ci este vesel către noĭ şi cu bună voĭe; şi nu mi se pare că este bine, ca şi pe alţiĭ să-ĭ trimiteţĭ ca să cheltuiască, căcĭ Dumneḑeŭ şcie pe cât chelcĭug staŭ şi eŭ aci; dar pentru aceea, cum şciţĭ voĭ maĭ bine, aşa să faceţĭ. Şi să şciţĭ, în acéstă vreme că nu m'am încreḑut pe un alt om să-mĭ scrie cartea acésta, numaĭ pe logofĕtul Ştefan, şi prin el am scris cartea acésta. Scrisă în Pojon, în a 5^{a} ḑi după Naşcerea Domnuluĭ Dumneḑeŭ şi a Mântuitoruluĭ nostru Isus Christos.

Şi mĕ închin, eŭ Ştefan logofĕtul, Graţiosităţiĭ vóstre, ca domnilor meĭ.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ domnĭ, pĕrgarilor braşovenĭ tutulor, marĭ şi micĭ.

[1] Tot aşa în textul slavon: алес, în înţeles de: resultat.

No. 383.

Gherghe Lascar (cămăraşul luĭ Vlad vodă Dracul) către Braşovenĭ despre afacerea cu Haneş pentru aramă, postav şi céră şi să constrîngă pe sluga sa Martin a-ĭ aduce baniĭ ce are la dênsul, orĭ să-l trimétă legat.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 545. Pecetia în dos.

† Възлюбленнаа и прклоннаа хетизма мои любими братїа и прїателе, пръгаре Брашевскы, ѿ Герги Ласкара. И тѹзи, вие братїа, добрѣ знаете како съ говори и оуправи прѣ жѹпано Албѹло, а ѿ ва не видѣ нищо; и книгѫ ви писа и поръчи, а ѿ ва не види рѣчъ. А нинѣ е доше Хане до мене та ми каже ѡти е оу него медъ и поставъ и восъкъ. Тѡра ви проси, ѡслободите ми восъкъ, да са продаде, да ми кѹпи що ми е потрѣбно, да ми донесѫ. И еще ви проси да ми проводите добито със вашими чловци, да ми го донесѫ, како то съ говори със вами и прѣ жѹпано Албѹлѡ. Аще ли си не щете да си стоите на рѣчи си, а тѹзи иде Хане та ще наети чловци, та ми го хоте донести добито на моѫ главѫ. И тѹзи е дрѹга меди оу Ивана, що е дължен сынѹ Маринновѹ. Та да ѫ даде да ми ѫ донесѫ; и за този да стоите да ѫ да. И тѹзи е мои слѹга Мартин, та сѫ .ꙁ. хилїади флорин ѹ него и пет сто(т)инъ; та да го сте стиснѫле да ми добито донесе; аще ли не рачи да доиде, а вие ми го допстите и безъ тоговѫ вола. Инако да не ѹчините. Аще ли ми не щете допѹстити ни добито ни чловѣка, да знаете: мои добито въ пагѹбѫ не щѫ ѡстави. Този да знаете. И бъ да ви ѡвели.

Adresa în dos: † Пръгаре Брашевски.

† Pré ĭubită şi plecată heretisanie la aĭ meĭ ĭubiţĭ fraţĭ şi prietenĭ, păргarilor Braşovenĭ, de la Gherghe Lascar. Şi ĭată voĭ, fraţilor, bine şciţĭ cum am vorbit şi am întocmit înnaintea jupânuluĭ Albul, ĭar de la voĭ nu am vĕḑut nimic; şi carte v'am scris şi v'am poruncit, ĭar de la voĭ nu vĕd cuvêntul. Iar acum a venit Haneş la mine şi-mĭ spune că el are aramă şi postav şi céră. Drept aceea vĕ rog, slobodiţi-mĭ mie céra, ca să se vêndă, să-mĭ cumpere ce îmĭ este de trebuinţă, să-mĭ aducă. Şi încă vĕ rog să-mĭ petreceţĭ marfa cu ómeniĭ voştri să mĭ-o aducă, precum am vorbit cu voĭ şi înnaintea jupânuluĭ Albul. Iar dacă nu vreţĭ să staţĭ pe cuvintele vóstre, apoĭ acolo va veni Haneş şi va găsi ómenĭ, şi-mĭ va aduce marfa pe socotéla mea. Şi acolo este altă aramă la Ivan, carele este dator fecĭoruluĭ luĭ Martin. Şi să o dea să mĭ-o aducă. Şi pentru acésta să stăruiţĭ să mĭ-o dea. Şi acolo este sluga mea Martin şi sunt 7000 de florinĭ la el şi 500; şi să-l siliţĭ să-mĭ aducă avutul; ĭar dacă nu voeşce să vie, apoĭ voĭ să mi-l trimiteţĭ şi

fără voia luĭ. Alt-fel să nu faceţĭ. Iar dacă nu-mĭ veţĭ trimite nicĭ avutul nicĭ omul, să şciţĭ: avutul meŭ în pagubă nu'l voiŭ lăsa. Acésta s'o şciţĭ. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Părgarilor braşovenĭ.

No. 384.

Gherghe Lascar (cămăraşul luĭ Vlad vodă Dracul) către judeţul Iacov şi ceĭ 12 părgarĭ în afacerea unor cumpărăturĭ şi a i se trimite legat o slugă a sa.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 486. Pecetia în dos.

† Възлюбленни мои и братїамь, паргарѡ Брашовскин във и сѫцꙋ, жпань Їакѡ. Братїа моа, знаете ви добр, како смо весѣдовале [ꙋ Брашѡ вамн][1] съ вами ꙋ Тръговище и прѣ жпана; вие сте ꙋзеле на ваша главѫ: да доде Гегево слꙋга, да м даваме все. Даль смь слꙋга моа Марти с вами, и смь да съ слꙋга-ми Матина .а. флорини, да плати нае; а ѡ доде съ вами, да ми пусти .ді. мажа ѿ мѣ, тъкмои по, и .в. това ѿ желѣза, и .а. ѿ оце и нѣщо ѡве. Питаль смь наеникы за Матина и Ханеша: ге е Марти? Казахъ ми ѡни: ѡста Мати, да доде съ дрꙋги това. И ми поръчи съ Хане: ако е хтѣние ти, пꙋсти ми съ Хане дрꙋги дꙋкати, поне е зе и ѡщь мѣ, да іа кꙋпѣ; пусти съ Ханеша .г. хїлна фло и .ѳ. ма восъ, и смь каза Ханеш: азь сези довить дава на твоа ръкѫ, да чини, ка знае; а Мати, що има готово, да доде спѣхѡ къ мнѣ. И смь да съ Ханеша мо[2] слꙋга, да деде[3] ꙋ Брашѡ, да ми кпи плано, желѣзѡ; оце и ѡщь едно дрꙋго, що ми е потрбно, съ дрꙋгна дꙋкати. И ми доде слꙋга моа, да ми е кпилъ, що м смь каза ѿ все, да стѡить ꙋ Ханешова кѫщъ чеиша; додохъ да се замето, да доде моко Дабѣжа, слꙋга жпана Раꙋла, и доде къ мнѣ. А що е кпи, а ѡ стои ꙋ кѫщъ Ханешова и нѣ чеишарѣ ꙋ ръкътор Ѿ, що м е нѣ и мѣхашь. Стои[4] и този .г. хїлна фло., .ѳ. ма восъ, що м смъ да азь ѿ ръкъ си; и на слꙋга-ми Мати, що е каза, що м е ви длъже .з. хи и .ф.; и инако нѣ. И ви мла, ако сте мо[2] братїа, да не имамо по-много рчи. Ако не ще да до слꙋга-ми и да ми съвере довитъ, а ви да ви наꙋчи бь, да го свѣжете, да ми пустите. А Хане да го стисиете, да ми дава довитѫ, да допустите и то, ма мно е, мака мало; и да не има по-мно рѣ; и смь писа ва, да не кажете ꙋтр или в дрги дь: нѣ ни си писа, да не замо ми ѡ тѡ; поне довить воиводи не ще загн-

[1] Aceste cuvinte sunt şterse cu condeiul. [2] Pentru моа. [3] În loc de доде. [4] A fost scris maĭ ântâiŭ стоит, apoĭ scriitorul a şters cu condeiul pe т final şi a pus un м d'asupra luĭ и.

нѫтн, поне҃ толко м е҃ късн҃ѣніе, дорн подъ азь воево҃, да че҃ сн ще нска свое, да го ѹ҆зе. Тогнѕн да се не ѕлосръднте, поне҃ ѕло е҃ мое срⷣце. Н бь съ вамн.

Adresa în dos: † Ѿ жпана Гегѣ Ласка҃

† Пъгарѡ҃ всѣмь ѹ Брашѡ҃.

† Pré ĭubiţilor meĭ şi fraţilor, părgarilor Braşovenĭ tutulor, şi judeţuluĭ jupân Iacov. Fraţiĭ meĭ, şciţĭ voĭ bine cum am vorbit cu voĭ în Târgovişte şi înnaintea jupânuluĭ. Voĭ aţĭ luat pe capul vostru: să vină sluga luĭ Gherghe, să-ĭ dăm luĭ tot. Dat-am pe sluga mea Martin cu voĭ, şi am dat cu sluga mea Martin 1000 florinĭ, ca să plătéscă chiria; ĭar el s'a dus cu voĭ şi mĭ-a trimis 14 măjĭ de aramă tocmaĭ deplin, şi două încărcăturĭ de fĭer şi una de oţel şi ceva ovĕz. Întrebat-am chirigiiĭ de Martin şi pe Haneş: unde este Martin? Spusu-mĭ-aŭ dênşiĭ: a rĕmas Martin, ca să vină cu altă marfă; şi mĭ-a orênduit cu Haneş: dacă este voinţa ta, trimite-mĭ cu Haneş alţĭ ducaţĭ, pentru că este aicĭ încă aramă, ca să o cumpĕr. Am trimis cu Haneş 10000 florinĭ şi 9 măjĭ de céră, şi am ḑis luĭ Haneş: eŭ acéstă avere o daŭ pe mâna ta, ca să facĭ precum şciĭ; ĭar Martin cu ce are gata, să vină curênd la mine. Şi am dat cu Haneş pe sluga mea, ca să se ducă la Braşov, ca să-mĭ cumpere pânḑă, fĭer, oţel şi încă una alta, ce-mĭ este de trebuinţă, cu alţĭ ducaţĭ. Şi mi s'a dus sluga mea de mĭ-a cumpĕrat ce ĭ-am ḑis de tóte, şi stă în casa luĭ Haneş cenuşarul. Am ajuns de am aflat acésta, că a venit băĭatul Dabija, sluga jupânuluĭ Radul, şi a venit la mine. Iar ce a cumpĕrat, apoĭ aceea stă în casa luĭ Haneş, şi acum cenuşar la rectorul Os, ce îĭ este acuma şi stupar; staŭ acele 10000 florinĭ, 9 măjĭ de céră, ce ĭ-am dat eŭ luĭ din mâĭnile mele; şi la sluga mea Martin, care a spus că luĭ a fost dator, 7 miĭ şi cincĭ sute. Şi alt-fel nu este. Şi vouĕ mĕ rog, dacă sunteţĭ fraţiĭ meĭ, să nu avem maĭ multe vorbe. De nu va vrea să vină sluga mea şi să-mĭ strîngă averea, apoĭ voĭ povĕţuĭască-vĕ Dumneḑeŭ, ca să-l legaţĭ, să mi-l trimiteţĭ. Iar pe Haneş, să-l constrîngeţĭ ca să-mĭ dea averea, să-mĭ trimiteţĭ şi aceea, măcar mult este, măcar puţin, şi să nu am maĭ mult vorbă. Şi v'am scris vouĕ, ca să nu ḑiceţĭ mâĭne, saŭ într'altă ḑi: nu ne-aĭ scris, şi nu şcim noĭ despre acésta. Fiind-că averea voevoduluĭ nu va pĭeri, căcĭ atâta îĭ este întârḑierea, până cand mĕ voiŭ duce eŭ (la) voevod, ca să-şĭ céră ce este al sêŭ, să-l ĭa. Atuncea sa nu vĕ supăraţĭ rĕŭ, căcĭ rea îmĭ este inima. Şi Dumneḑeŭ cu voĭ.

Adresa în dos: † De la jupân Gherghea Lascar.

† Părgarilor tutulor din Braşov.

No. 385.

Antonie (cămăraşul luĭ Vlad vodă Dracul) către Braşovenĭ că părgariĭ din Sighişóra aŭ înţeles că hereghia (monetăria) nu se va maĭ face la eĭ, ci la Braşovenĭ, şi stăruesc de voevod că să le-o lase tot lor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 548. Pecetia în dos.

† Мнѡ ꙁравїе и поклоненїе моимъ постарешимъ братїамъ, пръгарѡ брашѡскимъ, Анътонїе. Тѡ ради що ми сте писали и порꙋчали по жꙋпана Лꙋкача, ѿ въсемъ ви добре раꙁꙋмехъ; темъ ради що написахъ аꙁь вашои мл҃ты, а вие ми[1] тоꙁи не ѿрекосте. Ꙁа що прошꙋ аꙁь ва, ѿти що сте вїе ме просили, аꙁь ви съмъ сътвори волѫ ꙋ гн҃а-ми воевѡ, и е готова. Да що про аꙁь ѿ ва, а вие ми не дадосте ꙁнанїе. Да аще ꙋчинїте тїѫꙁи работѫ вїе мене; аꙁь съмъ вашъ прїатлъ и любимъ вашꙋ чьстъ; тои ще [б]ити ꙋ ва, неголи на дрꙋ место. Тѡ ра[2] прораꙁꙋмехꙋ пръгари ѿ Шегишоре, ѿти щѫ да помѣстимъ херегїѫ ꙋ ва, и дондоше къ мене и рекоше ми такоꙁи: како да премести херегиѫ ꙋ Брашѡ, да ꙋꙁьмеши чьстъ ѿ на, да ѫ даши Брашовѣномъ? Єга беше неволѣ воевѡ, Брашовене не ѡставлахꙋ, а нїе тоꙁи въꙁехмо на наши главы, а съга походиши тамо; тїѫꙁи срамотѫ не щемо нїе ѡставити; можемо ꙋмрети; а що ти е волѣ, а ние да ти сътворимо. Аꙁь имь рекохъ такоꙁи: що ми е реклъ воивода, аꙁь щѫ ꙋчинити. Тїе рекоше[3]: а ние немъ ѡставитї железа ѿ камаре. Аꙁь имъ рекѡ: вїе не сте волъни, да ми ꙁапрете нищо. Паке ми рекоше тїе: почек[а]и ни ѿ сьботе ꙁа .є҃[і]. дьни, да си пꙋстимо чл҃ва до воивѡ. Аꙁе ихъ ѡставихъ. Да сокотете и вие, моа братие, ꙁа томъ, та ꙋчинете, како ви се мънитъ по-добре, ѿти аꙁь би хтелъ и любилъ, съ чьстнѫ да иꙁлеꙁѫ. Да варе що ви съмъ просилъ ꙋ пръвѫ книгѫ, да ще ми ꙋчините волѫ ꙁа тоꙁи, да имамъ и аꙁе и вие чьстъ ѿ гн҃а воевѡ. Даите ми ꙋ ꙁнание на-скоре по моега слꙋгѫ; ꙋпишете ꙋ кни и ꙁапечатете, да верꙋѫ, да се мꙋчимъ и аꙁе съ вами ꙁа вашѫ чьстъ, да кажѫ и аꙁь гн҃ꙋ-ми, коли помощъ щегъ имати ѿ ва, да мꙋ бѫдетъ радо срце, да бѫдетъ съ въсѫ волѫ къ вамъ, пакъ ꙁа вашꙋ чьстъ. И чека-щѫ аꙁь сехъꙁи пръгаръ ꙁа .єі҃. днї, да видимъ, що ми хте ѿрещи. И пакъ щехъ да допꙋстїмъ .а҃.-го дꙋкатарѣ, а тїе поидоше къ немꙋ, и не ꙁнамъ, що мꙋ рекше, а тои се пакъ ѡпре и нехте доити. И бь ви хранитъ.

Adresa în dos: † Въсемъ пръгарѡ брашѡскимъ.

† Multă sănĕtate şi închinăcĭune la aĭ meĭ maĭ marĭ fraţĭ, pĕrgarilor Braşovenĭ, Antonie. Drept aceea, ceea ce mĭ-aţĭ scris şi recomandat prin jupân Lucaciŭ, de tóte bine v'am înţeles; pentru ceea ce v'am scris eŭ Graţiosităţiĭ vóstre, apoĭ voĭ mie despre aceea nu mĭ-aţĭ rĕspuns. Pentru acésta rog eŭ pe voĭ, căcĭ ceea-ce voĭ

[1] Îndreptat din мо. [2] În original: раꙋ҃. [3] În original: рокоше.

pe mine m'aţĭ rugat, eu v'am făcut voĭa la domnul meŭ voevodul, şi este gata. Iar ceea-ce cer eŭ de la voĭ, apoĭ voĭ mie nu mĭ-aţĭ dat şcire; şi dacă veţĭ face acest lucru voĭ pentru mine, eŭ sunt prietenul vostru şi ĭubesc cinstea vóstră; acésta să vină la voĭ, decât în alt loc. Drept aceea aŭ înţeles părgariĭ din Şeghişóră, că eŭ voesc ca să mut hereghia la voĭ, şi aŭ venit la mine, şi ḑisu-mĭ-aŭ ast-fel: ‹Cum să muţĭ hereghia la Braşov, să ieĭ cinstea de la noĭ, ca s'o daĭ Braşovenilor? Când era nevoĭe voevoduluĭ, Braşoveniĭ nu aŭ îngăduit, ĭar noĭ acésta am luat-o pe capetele nóstre; şi acum te ducĭ acolo? Acéstă ruşine noĭ nu o vom lăsa; putem muri!, ĭar ceea-ce'ţĭ este voĭa, apoĭ noĭ să ţĭ-o facem.» Eŭ lor le-am ḑis ast-fel: «Ceea-ce mĭ-a spus voevodul, eŭ aceea voiŭ face». Aceĭa aŭ ḑis: «Dar noĭ nu vom lăsa ferul de la cămară.» Eŭ lor le-am ḑis: «voĭ nu sunteţĭ volnicĭ nimica să-mĭ opriţĭ». Iarăşĭ mĭ-aŭ ḑis aceĭa: «aştéptă-ne de Sâmbătă în 15 ḑile, sa ne trimitem omul la voevod.» Eŭ ĭ-am lăsat. Şi socotiţĭ şi voĭ, fraţiĭ meĭ, despre acésta, şi faceţĭ cum vi se pare maĭ bine; căcĭ eŭ aş vrea şi aş dori cu cinste să es. Şi vare despre ce v'am rugat în cartea dintâiŭ, faceţi-mĭ voĭa întru aceea, să am şi eŭ şi voĭ cinste de la domnul voevodul. Daţi-mĭ de şcire maĭ repede prin sluga mea. Scrieţi-mĭ carte şi pecetluiţĭ-o, ca să cred, să mĕ străduesc şi eŭ cu voĭ pentru cinstea vóstră, să spun şi eŭ domnuluĭ meŭ cât ajutor va avea de la voĭ, spre a-ĭ fi luĭ inima bucurósă, ca să fie el cu tótă voĭa către voĭ, ĭarăşĭ pentru a vóstră cinste. Şi eŭ voiŭ aştepta pe aceĭ părgarĭ 15 ḑile, ca să vĕd ce aŭ să-mĭ rĕspundă. Şi ĭarăşĭ am voit să trimet pe un ducătar (monetar); ĭar aceĭa s'aŭ dus la dênsul, şi nu şciŭ ce ĭ-aŭ spus, şi acesta ĭarăşĭ s'a oprit şi nu voeşce să vie. Şi Dumneḑeŭ să vĕ păzéscă.

Adresa în dos: † Tutulor părgarilor braşovenĭ.

No. 386.

Aprilie 23. Nanul şi Ştefan logofĕtul (boeriĭ luĭ Vlad vodă Dracul) către Braşovenĭ, că pe cât timp eĭ aŭ fost pe lângă voevod, n'aŭ vĕḑut pe solul braşovenesc, nicĭ că aŭ auḑit ca el să fi fost acolo.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 534. Douĕ peceţĭ în faţă.

† Почътени и мѫдри и племенити мѫже, пръгаре брашовски въсе, мали же и велиимь, поклоненіе до лица ꙁемли, ꙗко нашимь гсдамъ и добри приателе. И тоузи приде к на ѹ Сибин Бертоломеи и Ѡтѹшъ Гашпаръ, та ни оупросиша вашо речїѹ: докле смо ми били при воеводе, єли кто ѿ Брашованъ доишъ ѹ поклисарство к воеводе, или не е? И ако е кто доишъ, кои речї м сѫ били? А ми вашои мати той ѿповедамо, како до где смо били ми конъ нашего гна, ми вашего апоклисарѣ не смо видели ни очима, ни ѹшима

слишали. Ако си се҃ нехто по своеи работа ходилъ, тои б҃ъ зинаетъ; а ѿ ва҃, ако би що коа ве҃ или покалисарсво, намъ би нашъ г҃пнъ казалъ, н҃ж тои б҃ъ знаетъ, кои е сътвори небо и землю. Не знамо нищо ꙋ томꙋи. Писано ꙋ понеде҃н҃и пре҃ ст҃имь Геѡргїе.

Ваши меньши и приıатели верни: Жꙋпа҃ Нанꙋ҃ и Стефа҃ логоѳе҃.

[L. P.] [L. P.]

† Cinstiţilor şi înţelepţilor şi de viţă bărbaţĭ, pârgarilor braşovenĭ tutulor, celor micĭ şi celor marĭ, închinăcĭune până la faţa pămêntuluĭ, ca la aĭ noştri domnĭ şi bunĭ prietenĭ. Şi ĭată aŭ venit la noĭ în Sibiŭ Bertolomeĭ şi Utuş Gaşpar şi ne-aŭ întrebat după vorbele vóstre: cât timp noĭ am fost lângă voevodul, venit-a cine-va dintre Braşovenĭ în solie la voevod saŭ nu? Şi dacă cine-va a venit, ce fel a fost vorbele luı? Iar noĭ Graţiosităţiĭ vóstre acésta rĕspundem, că până când am fost noĭ pe lângă domnul nostru, noĭ pe al vostru sol nu l-am vĕḑut nicĭ cu ochiĭ, nicĭ cu urechile n'am auḑit. Dacă va fi umblat cine-va pentru afacerile sale, acésta Dumneḑeŭ şcie; ĭar de la voĭ dacă ar fi fost vre-o veste saŭ solie, nouĕ domnul nostru ne-ar fi spus. Ci acésta Dumneḑeŭ şcie, cela ce a făcut cerul şi pămêntul; noĭ nu şcim nimic despre acésta. Scrisă Lunea înnainte de Sfântul Gheorghe.

Aĭ voştri maĭ micĭ şi prietenĭ credincĭoşĭ: Jupân Nanul şi Ştefan logofĕtul.

No. 387.

Dragomir al luĭ Manea (vornic sub Radul vodă cel Frumos, ceĭ douĭ Basarabĭ şi Vlad Călugărul) către Braşovenĭ, ca să vină un om de la eĭ la domnul voevod spre a putea vedea Turciĭ că Româniĭ trăesc în bune relaţiunĭ cu Braşoveniĭ; îĭ îndémnă să nu asculte de Ştefan vodă (cel mare, domnul Moldoveĭ) şi să trimiţă şi pe popa din Şcheĭ cu alţĭ ómenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 513. Pecetia în dos.

† Ѿ жѵпана Драгомира Манева много здравие съцꙋ ѿ Брашо҃ и въсе пъгаро҃. Тꙋзи да си допѵстите чл҃века ѵ г҃на воевода и ѵ на҃, за-ради да виде҃ Тѵци, ере ходе҃ чл҃веци ваши мегю на҃ и наши чл҃веци мегю ва҃; понеже видете, ере кемѵ загиниѵти и ми и ви. Та не моите гледати ви Стефанꙋ воеводе, ни҃ не моите слѵшати ѿ нега, нѵ допѵстете чл҃веци некои добри, да бѵдѵ; и ѡ҃зи по҃ ѿ Шкѣи да дои҃де съ҃ ни҃, ѡти ви е҃ приıа҃те добь, како да бѵде҃ едїн ѿ ва҃, еще ви не би ви҃, како ви е҃ ѡ҃. Инако не, на мою дш҃ѵ. И па҃ варе кто ще҃ доитї, ѡ҃ да доиде слобо҃но, слобо҃но да ѡтите, на верѵ и на дш҃ѵ мою, ѡти во-(н)ска тꙋ҃ска е҃ и съга гот(о)ва; ино не҃. И б҃ъ да(да) ви ѵ҃ножи лѣта, ами҃.

Adresa în dos: † Съ҃цꙋ ѿ Брашов и въсе҃ пъгаро҃ брашовски҃.

† De la jupân Dragomir al luĭ Manea multă sănĕtate judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pargarilor. Iată să vĕ trimiteţĭ omul la domnul voevod şi la noĭ, pentru ca sa vadă Turciĭ că umblă ómeniĭ voştri printre noĭ şi aĭ noştri ómenĭ printre voĭ; căcĭ vedeţĭ că vom peri şi noĭ şi voĭ. Şi nu vĕ maĭ uĭtaţĭ voĭ la Ştefan voevodul, şi nu maĭ ascultaţĭ de el, ci trimiteţĭ óre-carĭ ómenĭ, bunĭ să fie, şi acel popă din Şcheĭ să vină cu dênşiĭ, căcĭ vĕ este prieten bun, că dacă ar fi chĭar unul dintre aĭ voştri, încă vouĕ nu v'ar fi (aşa), precum vĕ este el. Alt-fel nu, pe sufletul meŭ. Şi ĭarăşĭ, vare cine va vrea să vină, acela să vie slobod, slobod să se întórcă, pe credinţa şi pe sufletul meŭ, căcĭ óstea turcéscă este şi acum gata. Alt-fel nu e. Şi Dumneḑeu să vĕ îmmulţéscă aniĭ, amin.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor braşovenĭ.

No. 388.

Dragomir al luĭ Manea către Braşovenĭ, că fiind bĕtrân nu s'a maĭ putut trudi la Báthory Ştefan şi la dênşiĭ; Braşoveniĭ să trimiţă la domn vorbe bune ca să facă pace şi tocmélă, căcĭ vĕd eĭ bine, cât rêŭ s'a făcut pentru Ştefan vodă (cel mare, al Moldoveĭ).

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 479. Pecetia în dos.

† Ѿ жȣпана Дрàгомира Манева мно̑ ꙁравїе нашн добрн прїателе, сѫцȣ ѿ Брàшо н дванадесете пръгàре. Н то ра, вàре що мн сте порꙋчн н пнса ȣ кннгȣ, àꙁъ добрè вн сѫ раꙁꙋме, како дà вн сѫ прїате; то ра да ꙁна ва млтн, понеже кàко вн сѫ бн до съда прїате, такон сн кю такон сн бн н ѿ-съдà на-пре, н ваше н прїателе ваше. Н па мн сте порꙋчн, како дà се трꙋмъ до Батърȣ Нщфàнà н до ваше гпво; à гпво-вн дà ꙁнàте, како не мого, да сè трȣмъ; ра бн, поне ꙋстарн, тà ме ще простн ваше млтн. À гп-вн пꙋстнте ꙋ гпа-нн воевоа добрн ре, дà ꙋчннете мн н тòкмелȣ, поне внте ꙁà Стефанà воевоа колнко се ꙁло ꙋчнннн н до-съдà. Тàко по-добрò да е добро, нежелн ꙁло. Н бъ дà ꙋмножн лѣтà ваше млтн, амн.

Adresa în dos: † Сѫцȣ ѿ Брàшо н дванадесете пръгаре.

† De la jupân Dragomir al luĭ Manea multă sănĕtate la aĭ noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor douĭspreḑece părgarĭ. Şi drept aceea vare ce mĭ-aţĭ orênduit şi scris în carte, eŭ bine v'am înţeles, cum ca să vĕ fiŭ prieten. Drept aceea să şcie Graţiositatea vóstră că, precum v'am fost până acum prieten, ast-fel voiŭ fi şi de acum înnainte, şi vouĕ şi prietenilor voştri. Şi ĭarăşĭ mĭ-aţĭ orênduit ca să mĕ trudesc la Batăr Iştfan şi la domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să şciţĭ, cum

că n'am putut să mĕ trudesc; bucuros aş fi fost, dară am îmbĕtrânit, și mĕ va ĭerta Graţiositatea vóstră. Iar domnia vóstră trimiteţĭ la domnul nostru voevodul vorbe bune, ca să faceţĭ pace și tocmélă, căcĭ vedeţĭ, pentru Ștefan voevod cât rĕŭ se face și până acum. Așa: maĭ bine să fie bine, de cât rĕŭ. Și Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Brașov și celor 12 părgarĭ.

No. 389.

Dragomir al luĭ Manea către Brașovenĭ în privinţa unuĭ piper al sêŭ dat de Brașovenĭ luĭ Négu sub cuvênt că Dragomir ar fi dator aceluĭa.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 457. Pecetia in dos.

† Ѿ жꙋпана Драгомира Манева мно ꙁравїе моиі прıателе, сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашо. И тꙋꙁи дава ꙋ ꙁнание гвꙋ-ви, да, веде, ꙋчинише ми гво-ви ꙁаклинание и книгꙋ гва-ви, како ꙋ тоиꙁи место гва-ви, що сꙋ ꙁаградили еще деди гва-ви съ камено гра Брашовꙋ, аꙁъ да нема ни еднꙋ пагꙋбꙋ, ни ако би би са-си аꙁъ, ни добить-ми, ни ѿ що пагꙋбꙋ да нема, мака[1] ако би доше са висота гна-ни кралѣ, а еже ини дрꙋги. А сега е доше Нѣ та е рекѫ, ѡти мꙋ съ дльже; тако има тꙋıа некои пипе, тако га сте дали Нѣгꙋ, а аꙁъ съ донесль тъиꙁи пипе еще лани, сега е година и по-мно. А Нѣ вели, ѡти мꙋ съ длъже ꙁа некои ѡни; а ви ꙁнате, ере съ аꙁъ кꙋпи тиа ѡни летоска, та ако мꙋ бꙋдꙋ длъже, ѡ ще доити ꙋ ꙁемлю, та мꙋ ще платити, ако мꙋ бꙋдꙋ длъже; а кои ѿ гва-ви е би мегю на, кега съ би аꙁъ ꙋ тьксме съ Нѣго? Или кою матꙋрию верꙋете ви? Сега, како чините ви? Кои ѿ-кꙋда ще доити та ще рещи, ѡти мꙋ съ аꙁъ длъже, или бꙋди тко[2], а ви све да плащате ѿ мене? И бь ви вели.

Adresa în dos: Мои добрїи прıателе, сѫцꙋ и пръгаро ѿ Брашо.

† De la jupân Dragomir al luĭ Manea multă sănĕtate la aĭ meĭ prietenĭ, judeţuluĭ și părgarilor din Brașov. Și ĭată daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că dóră domnia vóstră mĭ-aţĭ făcut jurămênt și cartea domnieĭ vóstre, cum că în acel loc al domnieĭ vóstre, unde aŭ întărit încă moșiĭ domnieĭ vóstre cu pĭatră cetatea Brașovuluĭ, eŭ să n'am nicĭ o pagubă, nicĭ dacă aș fi eŭ însu-mĭ, nicĭ avutul meŭ, nicĭ o paguba să nu am, măcar dacă ar veni însășĭ înnălţimea domnul nostru craiul, dar mi-te alţiĭ! Iar acum a venit Négu și a spus, că eŭ îĭ sunt dator. Ast-fel am avut acolo nișce piper, așa l'-aţĭ dat luĭ Négu. Iar eŭ am adus acel piper încă de

[1] În orig. мака. [2] Cuvintele или бꙋди тко sunt scrise d'asupra rênduluĭ.

an; acum este anul și maĭ bine. Iar Négu ḑice cá eŭ îĭ sunt dator pentru nișce berbecĭ; dar voĭ să șciţĭ că eŭ am cumpărat aceĭ berbecĭ astă-vară, și dacă luĭ îĭ voiŭ fi dator, el să vină în ţară, și-ĭ voiŭ plăti dacă îĭ voiŭ fi dator. Dar cine dintre domnia vóstră a fost între noĭ, când eŭ am fost în tocmélă cu Négul? Saŭ careĭ marturiĭ credeţĭ voĭ? Acum, cum faceţĭ voĭ? Cine de unde va veni și va spune că îĭ sunt eŭ luĭ dator, fie el orĭ-cine, apoĭ voĭ tóte să plătiţĭ de la mine? Și Dumneḑeu să vě bucure.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ și părgarilor din Brașov.

No. 390.

Dragomir al luĭ Manea către Lorinţ (judeţul Brașovuluĭ) în afacerea a douě perechĭ de desagĭ și alte sculiște lăsate la dênsul de către jupaniţa Nécșa.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 524. Pecetia în dos.

† Ѡ жупана Драгомира Манева много здравїе жупанꙋ Лоринцу, како брату моему и доброму приятелю, и захвалѣ гсу-ти ѿ сву че и ѿ свꙋ добродете, и да ни дьжи бь живи и здрави, дори платиму и ми гсу-ти ѿ сву че и ѿ сву добродете. И тузи дава у знание гсу-ти, за-ради жу) дадо у гсу-ти, по жупанице Нѣкша и по ωнузи служнику мою Ика, та донесоше висази зигне .в. и друга скуланца. Тако кьда е ѿтила Нѣкша, ώна и е просила у гво-ти, а гво-ти не си хте да и да. Тако тузи ще доити чаве мои Кьрѣ, та те проси, да му да тези скуланца, да ми и донесе. И бь те весели. Амин[1].

Adresa în dos: † Жꙋпанꙋ Лоринцꙋ.

† De la jupân Dragomir al luĭ Manea multă sănětate jupânuluĭ Lorinţ, ca frateluĭ meŭ și bunuluĭ prieten. Și mulţămesc domnieĭ tale pentru tótă cinstea și pentru tot binele, și să ne ţie Dumneḑeŭ viĭ și sănătoșĭ, până vom plăti și noĭ domnieĭ tale de tótă cinstea și de tot binele. Și ĭată daŭ spre șcire domnieĭ tale pentru că am dat domnieĭ tale, prin jupâniţa Nécșa și prin acea slujnică a mea Ilca, de ţĭ-a adus 2 perechĭ de desagĭ, și alte sculiște. Ast-fel când a plecat de acolo Nécșa, dênsa le-a cerut de la domnia ta, ĭar domnia ta n'aĭ vrut să i le daĭ. Ast-fel, acolo va veni omul meŭ Cădrea, și te rog, ca să i le daĭ acele sculiște, ca să mi le aducă. Și Dumneḑeŭ să te bucure, amin.

Adresa în dos: † Jupânuluĭ Lorinţ.

[1] Cuvêntul în orig. este scris ast-fel:

No. 391.

Dragomir al luĭ Manea, Négoe al luĭ Radu, Stănilă vornicul şi Balea paharnicul (boeriĭ luĭ Laĭot Basarab) către Braşovenĭ, că domnul român nu le este în nimica vinovat şi decĭ să se grăbéscă a face pace cu dênsul; negustoriĭ braşovenĭ să vină în ţară fără temere.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 568. Pecetia în dos.

† Нишим добрим сѹседом и прїателом, сѫдцѹ брашовском и .вı.-тим прьгаром, много здравїе и поклоненїе вашоi мати ѿ ваши сѹседи и прїатели, ѿ жѹпана Драгомира Манева и ѿ жѹпана Нѣгоiа Радѹлова и ѿ жѹпана на Станила дворника и ѿ жѹпана Балѣ пехарника. И ѡ се дава ѹ знанїе вашои мати, како господин воивода нѣ ви винова, нѹ мѹ е ѹснано и велика неволѣ, како знае и ваша мать. Тогда да се неволи ваша мать ѿ-ѡнѹдаи, та ѹчинете мир господинѹ-ни воиводе, докле си ѡбрати лице господин-ни кра ѡвам; а ми до тогда да бѹдемо ѹ мирѹ и ѹ по(ко)и,[1] а паки ми се кемо неволи съ господина-ни воивода ѿ ѡвеи стране, да ѹчинимо, како ке бити добре. Тогда да доходе ваши трьговци на нише верѹ и дѹшѹ, да кѹпчюе дори на Дѹнав и да се не бое нища; и паки ваши мати да си пѹстите книгѹ верне до господина-ни воивода, како да смее и ниши [людие][2] трьговци[3] да доходе ѹ вас. И бог да ѹмножит лѣта господинѹ-ни, амин.

Adresa în dos: † Нишим добрим сѹседом и приıателом, сѫдцѹ брашовском и .вı.-тим прьгаром.

† La aĭ noştri bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi celor 12 părgarĭ, multă sănĕtate şi închinăcĭune Graţiosităţiĭ vóstre de la aĭ voştri vecinĭ şi prietenĭ, de la jupân Dragomir al luĭ Manea şi de la jupân Négoe al luĭ Radul şi de la jupân Stănilă vornicul şi de la jupân Balea paharnicul. Şi despre acésta dăm spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, cum că domnul nostru voevodul nu vĕ este vinovat, ci iĭ este greŭ şi mare nevoe, precum şcie şi Graţiositatea vóstră. Drept aceea, să se nevoĭască Graţiositatea vóstră dinspre acolo să faceţĭ pace domnuluĭ nostru voevod, până când îşĭ va întórce faţa domnul nostru craĭul încóce. Iar noĭ până atuncĭ să fim în pace şi linişte şi noĭ ĭarăşĭ ne vom nevoi cu domnul nostru voevod, din acéstă parte, ca să facem, cum va fi bine. Drept aceea să vină târgoveţiĭ voştri, pe a nóstră credinţă şi suflet, ca să negoţéscă pĕnĕ la Dunăre, şi să nu se témă de nimica. Şi ĭarăşĭ Graţiositatea vóstră să vĕ trimiteţĭ carte de credinţă la domnul nostru voevodul, ca să îndrăznéscă şi aĭ

[1] În original: пои. [2] Şters cu condeĭul. [3] Scris d'asupra.

noştri ómenĭ), târgoveţiĭ, să vie la voĭ. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ vecinĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ braşovén şi celor 12 părgarĭ.

No. 392.

Stan Cortofleşt şi Crîju către domnul Ţăriĭ-Româneşcĭ (Basarab cel Tînĕr), presentă relaţiune asupra solieĭ ce a avut amêndoĭ la Báthory Ştefan.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 522. Pecetia în faţă.

† Гие, давам ѵ(ꙁнанïе), ꙁа що ни е пѵсти гво-ти до Батъ Щефа, да ѵчини ми и дородѣте; Батъ Щефа ѡ е пѵсти[1] на кралѣ, али кра е пѵсти Банцфиıа Мнлъѵ и Кне Паѵ, да се състане със Батъ Щефа; а Батъ[2] Щефа ѡ е ѡтише на нега, да сѵ говорили с тобо и донесли сѵ добродѣте и ми, како не е има ни еди гнь ѿ влакѵ ꙁелıо, тъмȣ Раѵль воиво. Ꙁа тои чѵе Лаıо. Та да ꙁнае гво-ти, ере е бе ꙁнание Батъ Щефа, да ꙁнае гво-ти и да верѵе[3] гво-ти и на раби гво-ти; и да ꙁнае гво-ти ере е по волıо гво-ти. И бъ ти ѵмножи лета гво-ти; варе що каꙁа Мого и Вланкѵ, да верѵе гво-ти, ере на ре итини.

† Раби и ка(ници) гво-ти, Ста Котофле и Крьѵ. [L. P.]

† Stăpâne, dăm (spre şcire), pentru că ne-aĭ trimis domnia ta la Batăr Ştefan să facem pace şi bine. Batăr Ştefan, el a trimis la craĭul, ĭar craĭul a trimis pe Bantzfi Miclăuş şi pe Cnej Paul să se întâlnéscă cu Batăr Ştefan. Iar Batăr Ştefan, el s'a dus la eĭ ca să vorbéscă de[4] tine, şi adus-aŭ binele şi pacea, precum n'a fost avut nicĭ un domn din Ţara-Românéscă, numaĭ Radul voevod. Despre acésta aude Laĭot; şi să şcie domnia ta că este fără şcirea luĭ Batăr Ştefan; să şcie domnia ta şi să crédă domnia ta şi nouĕ robilor domnieĭ tale. Şi să şcie domnia ta, că este pe voĭa domnieĭ tale, şi Dumneḑeŭ să-ţĭ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ tale. Vare ce va spune Mogoş şi Vlaĭcul, să crédă domnia ta, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate.

† Robiĭ şi caliciĭ domnieĭ tale, Stan Cortofleşt şi Crîju.

No. 393.

Négu vornicul, Vlad vornicul şi Cazan vistierul (boeriĭ luĭ Basarab cel Tînĕr), către Braşovenı, cum Laĭot (Basarab) a luat vistieria Ţăriĭ-Româneşcĭ şi căte-va

[1] Scris d'asupra rêndului. [2] D'asupra cuvêntuluĭ Батър scris maĭ mĕrunt de altă mână: ȣ аша. [3] D'asupra cuvêntuluĭ верȣе e scris de altă mână: молим се. [4] In orig. din greşală: «cu».

suflete (pe soţia şi sora domnuluĭ lor), şi cum Braşoveniĭ nu vor avé pace cu domnul până ce nu vor înnapoĭa vistieria şi nu vor libera pe ceĭ prinşĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 570. Pecetia în dos.

† Препочтане и ѿ бга дароване и мои възлюблене и славни и добрии прїетеле, сꙋдцꙋ и д'ванадесетни пꙋргаро ѿ Брашов, мно здравїе и любовное поклоненїе прїноси прїетество-ви, ва прїете жꙋпан Нѣгꙋ, бившии дворник. И ѿ се ви дава ꙋ знанїе гбо-ви: ето како се прїлꙋчи работа ненадеꙗно, да си ꙋчини зло на зло, ето како си пꙋсти на гнь поклисари до Батръ Щефан ра добродѣ и по вашꙋ верꙋ; а ѡно бивши поклисари тамо, а ѿ донде Лаюта та ꙋзе вистиꙗ влаской землю и ꙋзе тези дꙋше. Ѡ то добре зна, ча сте разꙋмни, али такои да знаете, ере докле нещете врати тъзи вистиꙗ, що е влаской землю та е ꙋ ваше хижа, а ви ми нещете има, докле ще бити влаѕка землѣ. А за тези дꙋше, що сꙋ па ꙋ ваша рꙋка и ꙋ ваше къщи, не можете ви ꙋчинити, да и изваднте ѿ робство, те да и пꙋсти па ꙋ землю? Ере за тои добре зна, ча ва ни едн чтъ, не то за тои где и држете. Аще ли не ви е срамота? Ере ꙋ Брашов, добре зна, ча не ви тъзи зако, а нꙋ що е било волѣ Брашовѣно, тако и е било; ере кто е носи камени та е наче зидати Брашов, а ѿ е наче, како ни кра да ви не изваде ѿ зако. Тако сокотете, ча сте разꙋмни, ега ще пꙋсти бь гнꙋ-ни воеводе та мꙋ ще дати дльге и многе дни, тако на поко сокотете, какꙋ живо и добродете щете има. И бь ви ꙋмножи лета.

Жꙋпан Нѣгꙋ двони и жꙋпан Влаꙋлъ дворни и жꙋпан Каза вистиꙗ.

Adresa în dos: † Мои добри и славни и възлюблени прїетеле, сꙋдцꙋ и дванадесетни пꙋргаро ѿ Брашов.

† Pré cinstiţilor şi de Dumneḑeŭ înzestraţilor şi la aĭ meĭ pré ĭubiţĭ şi dulcĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece pärgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc prieteniei vóstre, prietenul vostru, jupân Négu, fostul vornic. Şi despre acésta vĕ daŭ spre şcire domnieĭ vóstre: ĭată cum s'a întâmplat lucrul pe neaşteptate, ca să se facă rĕŭ pentru rĕŭ; ĭată cum şĭ-a trimis domnul nostru solĭ la Batăr Ştefan pentru bine, şi pe credinţa vóstră; şi fiind soliĭ acolo, veni acel Laĭotă şi luâ vistieria Ţĕriĭ-Româneşcĭ şi luâ pe acele suflete. Despre aceea şciŭ bine că sunteţĭ cuminţĭ; dară aşa să şciţĭ, că până când nu veţĭ înnapoĭa acea vistierie, ce este a Ţĕriĭ-Româneşcĭ şi este în casele vóstre, apoĭ voĭ pace nu veţĭ avea, cât timp va fi Ţara-Românéscă. Iar despre acele suflete, ce sunt ĭarăşĭ în mânile vóstre, şi în casele vóstre, nu puteţĭ voĭ face, să le scóteţĭ din robie şi să le daţĭ drumul ĭarăşĭ în ţară? Pentru că despre acésta bine şciŭ că nu este nicĭ o cinste pentru voĭ, nicĭ pentru aceea că le ţineţĭ. Şi óre nu vĕ e ruşine?

Căcĭ în Braşov, bine şciŭ, că nu a fost ast-fel de lege, ci cum a fost voĭa Braşovenilor, aşa a şi fost; căcĭ cine a cărat pĭetre şi a început a zidi Braşovul, apoĭ acela a pus temeiŭ ca nicĭ craĭul să nu vĕ scótă din lege. Aşa, socotiţĭ că sunteţĭ cuminţĭ. Când va îngădui Dumneḑeŭ domnuluĭ nostru voevod şi-ĭ va da lungĭ şi multe ḑile, apoĭ, în urmă, socotiţĭ ce traiŭ şi bine veţĭ avea. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ.

Jupân Négu vornic şi jupân Vladul vornic şi jupân Cazan vistiar.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ şi dulcĭ şi pré ĭubiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece pârgarĭ din Braşov.

No. 394.

Bucureşcĭ. Jupân Négu, fost vornic (al luĭ Basarab cel Tînĕr), mustră pe Braşovenĭ pentru că aŭ oprit pe soliĭ domnuluĭ, că n'a liberat pe dómna (Maria), nicĭ pe sora domnuluĭ, ca ea să nu maĭ fie la patul vrăjmaşuluĭ (Laĭot), şi-ĭ sfătueşce a da drumul solilor cât maĭ îngrabă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 575. Pecetia în dos.

† Мои добри и слаки и възлюблени прїетеле, пꙋргаро и сѫцꙋ ѿ Брашо, мно ѕравїе и любовное поклоненїе прїноси прїетество-ви, прїете гва-ви жꙋпа Нѣ, бивши двории. И ѡ се ви дава ꙋ ѕнанїе гва-ви, ере и ви сами добре ѕнаете и по-добре, како смъ азъ би мегю вами, та смъ ꙗ со и хле, и пили смо ѕа едно, и верꙋ смо имали мегю нами, како бь ѕнае и гво-ви. Ере ѿ къда е да бь, та се смо поѕнали, а ви ни еди ре ѕлъ и кри ѿ моꙗ ꙋста нѣ излеѕлъ к вами, и нете чюли, ако не све речи прави и добри, и све ѡ вашемꙋ добродетелю. И съда[1], еще да ме верꙋете, ча смъ ста, та си гледа стачество, и моꙗ грешнаа дꙋша хоке, съ бжїе хотѣнїе, како да е съ хртиꙗни, да не бꙋде съ погаци; ако чете и мое старечетво слꙋша, па ѡ вашемꙋ добродетелю, и ѡ то еди вишни бь да е свѣте, и да е и ꙋ вашꙋ ѕнанїе, ере що се е ꙋчинило до съда и що е би, ни едно работꙋ не се е ꙋчини съ волю гнꙋ-ни воеводе, ако не све бе неговꙋ волю и бе неговꙋ хотѣнїе. И дота ѕло се е ꙋчинило до съда ꙋ хртиꙗство, како и ви сами добре ѕнаете. Али на гнь све по таинꙋ а ѡ ре к вами си е пꙋти, та сте ѕнали, и главꙋ си е положи и спежова е дота, да вашемꙋ метꙋ и граꙋ ѕло да не бꙋде. И ако се е и ꙋчини нещо, па е би бе неговꙋ волю, тои да ѕнае гво-ви. И да ѕнаете, ере азъ смъ Нѣ двои, та си смъ потрꙋди мои старечествꙋ на Порте гна великога цра, па ѕа вашꙋ добродете и спежова на гнь свои витиꙗ, докле се ꙋмилосръди велики црь, та мꙋ даде волю и повелѣнїе, како да си ꙋчини

[1] Urméză literile да şterse cu condeĭul.

ми с вами, како те и ви цревꙋ повелѣнїе виде и слиша, ере нѣ инако. И ꙁа тои, съ вашемꙋ верꙋ и съ верꙋ Батръ Ищванꙋ, а на гнь ѡ си пꙋти поклисари до Батръ Ищва и до ва, па ꙁа вашемꙋ добродете, а ви, како ви ꙋлеꙁоше поклисари ꙋ рꙋкꙋ, а ви вашꙋ верꙋ ꙁаборавите, та колико време е съда, ѿ къда и дръжете? Како не се е ꙋчинило ни ꙋ кралѣ, ни ꙋ едно ꙁемлю, що ви ꙋчите съ ардѣскога воевода. И да ꙁнаете, како си пꙋти на гнь теꙁи поклисари, а ѡ ре мене, да се прїꙋготови, да поиде ꙋ поклисаство къ гнꙋ кралю. Тако съда, како видо, ере ви тако ꙋчините и вера ваше, ю-те ꙋвръниле тако, кто си ке положи главꙋ ꙁа ва? Или да поидемо ꙋ кралѣ? Никто неще поити, где ви тако ꙋчините; ере ето смо стари, али нигде несмо видели и чюли, како вие начете дръжати поклисари; али тои нѣ добро. И па пото, па по вашемꙋ ре, а ѡ доиде, тоиꙁи врама, та мꙋ ꙋчини тако, како и ви видете, ере мꙋ ꙋꙁе витнїа и гпогѣ; али съ тоиꙁи витнїа па беше готовле Тꙋрце ꙁа вашемꙋ добродетелꙋ, и гпогѣ беше ꙋ ваше рꙋка, та ви не моготе, да си ꙋчините ви по пръво четъ, да ю ꙋꙁмете те да ю прїпꙋстите съ четне, да види и ѡ, ере мꙋте прїетели, и да си направи срце. А съда може, да се поклони кралю и гпожѣ кралю, ча е чю на гнь, ере ѿ тамо сꙋ пꙋти, та ю сꙋ ꙋꙁели иꙁ рꙋкꙋ врамашꙋ-мꙋ. И па ꙁа таиаꙁи девоика, що е сестра гнꙋ-ми, неможете, да ю ꙋꙁмете ѿ ѡра врамаша гнꙋ-ми, те да и скоро пꙋтете. Се-ра ви хоще вашꙋ добродете та ви каже: некаите съветовати съ врамаши гнꙋ-ми и некате и дръжати по ваше мета и по вашꙋ дръжавꙋ, и некате и дати сала, а нꙋ и скоро иженете ѿ вашꙋ дръжавꙋ; ере си донесите на ꙋ, кто е наче потавити люе на коци? Па прїбеꙁи. И ви ере дигнꙋсте Данꙋла мегю ва, тако Вла воевода се ꙁа тои расръ на ва та ви ꙋчини дота ꙁло, и начне потавити люе на коци, и съ ѡгню ꙋлеꙁе на ва. Тако сокотете, ере ви каже, ча мои речи лъжливи ни еднꙋ не сꙋ били, ни съда неще бити; а нꙋ право ви каже, сокоте, ере ва ꙋченїе мно не требꙋе, ча те раꙁꙋмни и пораꙁꙋмни, да ꙋчините скоро, що чете ꙋчини; и поклисари скоро и пꙋтете, и що чете клети, пре ними клете, а ѡни пре ва; те да се ꙋчини добродете. Ере Тꙋрци слꙋша съ ꙋшима: има ли на гнъ с вами ми или нема? Тако ꙁнаете, ча Тꙋрци сꙋ мноꙁи, ꙗко пѣсь морски, и не може и никто пре ни стати; тако по-добре, скоро да ꙋгасимо ѡгнь, докле не се ꙋчини поголе, ере къда се ке начне ꙁапалити, нечемо моти, да га ꙋгасимо; и Тꙋрци сꙋ тако: како че начнꙋти ѡкръмити се на ва, ми тъда ꙗ неможемо станꙋти пре ними, да и ѡпремо; и тъда ꙗ ни на гнь греха неще има, ере дота ви е чека; али ви, неꙁна, що чекате; тако на гнь се секѣ ꙁа тои; тако сокотите, ча е по-добро добродете. И бь ви ꙋможи лета. Писа ꙋ гра Бꙋкꙋре.

Adresa în dos: † Ми добри сꙋседо и прїꙗтело, сѫцꙋ Брашоскомꙋ и .вı.-ти пръгарѡ.

† La aĭ meĭ bunĭ şi dulcĭ şi pré ĭubiţĭ prietenĭ, părgarilor şi judeţuluĭ din Braşov, multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc prieteniei vóstre, prietenul

domnieĭ vóstre jupân Négu, fost vornic. Și despre acésta vĕ daŭ în șcire domnieĭ vóstre, precum și voĭ înși-vĕ bine șcițĭ, și maĭ bine, cum că eŭ am fost în mijlocul vostru și am mâncat sare și pâĭne și am bĕut împreună și credință am avut între noĭ, precum Dumneḑeŭ șcie și domnia vóstră. Căcĭ de când a dat Dumneḑeŭ și ne-am cunoscut, apoĭ voĭ nicĭ o vorbă rea și strâmbă din gura mea n'a ĭeșit pentru voĭ, și n'ațĭ auḑit de cât vorbe tóte drepte și bune și tóte pentru binele vostru. Și acum încă să-mĭ credețĭ, căcĭ sunt bĕtrân și-mĭ caut de bĕtrânețe și al meŭ pĕcătos suflet vréŭ, cu voința luĭ Dumneḑeŭ, ca să fie cu creștiniĭ, să nu fie cu păgâniĭ. Dacă voițĭ și a mea bĕtrânețe a asculta, ĭarășĭ spre binele vostru, — și întru acésta unul de sus Dumneḑeŭ să fie martor — și să fie și în șcirea vóstră, că ceea ce s'a făcut până acuma și ceea ce a fost, nicĭ un lucru nu s'a făcut cu voĭa domnuluĭ nostru voevodul, ci totul fără voĭa luĭ și fără dorința luĭ. Și destul rĕŭ s'a făcut până acum în creștinătate, precum și voĭ înși-vĕ bine șcițĭ. Dar domnul nostru tot sub taĭnă șĭ-a trimis vorbele către voĭ și ațĭ șciut, și capul șĭ-a pus și cheltuit-a destul, ca loculuĭ vostru și cetățiĭ să nu le fie rĕŭ. Și dacă s'a și făcut ceva, ĭarășĭ a fost fără voĭa luĭ, acésta să șcie domnia vóstră. Și să șcițĭ că eŭ sunt Négul vornicul și mĭ-am trudit bĕtrânețea mea la Pórta domnuluĭ mareluĭ împĕrat, ĭarășĭ pentru binele vostru, și a cheltuit domnul nostru vistieria sa, până când s'a milostivit marele împĕrat și ĭ-a dat luĭ voe și poruncă ca să-șĭ facă pace cu voĭ, precum și voĭ acea împĕrătéscă poruncă ațĭ vĕḑut și ațĭ auḑit, că nu este alt-fel. Și pentru aceea, pe credința vóstră și pe credința luĭ Batăr Iștvan, apoĭ domnul nostru, el șĭ-a trimis soliĭ sĕĭ la Batăr Iștvan și la voĭ, ĭarășĭ pentru binele vostru, ĭar voĭ, cum v'aŭ încăput soliĭ în mână, apoĭ voĭ credința vóstră ațĭ uĭtat, și câtă vreme este acum de când ĭĭ țინețĭ pe eĭ?, precum nu s'a făcut nicĭ la craiŭ, nicĭ într'o țară, ceea ce voĭ ațĭ făcut cu voevodul ardelén. Și să șcițĭ, când a trimis domnul nostru aceĭ solĭ, apoĭ el mĭ-a ḑis mie, să mĕ pregătesc să merg în solie la domnul craĭul. Ast-fel acum, cum am vĕḑut că voĭ așa facețĭ și credința vóstră, pe ea, așa ațĭ întors-o, cine îșĭ va pune capul pentru voĭ? Orĭ să ne ducem la craiŭ? Nimenĭ nu se va duce, unde voĭ așa facețĭ; că ĭată suntem bĕtrânĭ, dar nicăerĭ n'am vĕḑut și auḑit, cum voĭ ațĭ început a ține soliĭ; dar asta nu e bine. Și încă după aceea, ĭarășĭ după spusa vóstră, apoĭ el a venit, acel vrăjmaș, și luĭ ĭ-a făcut așijderea, precum și voĭ ațĭ vĕḑut, căcĭ luĭ ĭ-a luat vistieria și pe dómna; dară acéstă vistierie ĭarășĭ era gătită Turcilor pentru binele vostru; și dómna era în mâĭnile vóstre, și voĭ nu ațĭ putut să vĕ facețĭ, ca maĭ ântĕiŭ, cinste, ca să o luațĭ și să o trimitețĭ cu cinste, ca să vadă și el că ĭĭ suntețĭ prietenĭ și ca să'șĭ drégă inima. Și acum póte (că ea) să se închine craĭuluĭ și dómneĭ craĭuluĭ; căcĭ a auḑit domnul nostru, că d'acolo aŭ trimis-o și aŭ luat-o din mâna vrăjmașuluĭ luĭ.

Și ĭarășĭ, pentru acea fată, care este sora domnuluĭ meŭ, nu puteţĭ să o luaţĭ de la patul vrăjmașuluĭ domnuluĭ meŭ și să le trimiteţĭ curênd? Pentru acésta vĕ voesc binele vostru și vĕ spun: nu vĕ sfătuiţĭ cu vrăjmașiĭ domnuluĭ meŭ, și să nu-ĭ ţineţĭ pe eĭ prin locurile vóstre și prin ţinutul vostru, și să nu le daţĭ lor sălaș, ci de grabă goniţi-ĭ din ţinutul vostru. Căcĭ aduceţi-vĕ aminte, cine început-a să pună ómeniĭ în ţepĭ? Iarășĭ pribegiĭ. Și voĭ fiind-că aţĭ ridicat pe Danul în mijlocul vostru, apoĭ Vlad voevod pentru acésta s'a mâniat pe voĭ, și v'a făcut destul rĕŭ și a început să pue ómeniĭ în ţepĭ, și cu foc a năvălit asupra vóstră. Ast-fel socotiţĭ, că vĕ spun, că vorbele mele: mincinóse nicĭ când n'aŭ fost, nicĭ acum nu vor fi; ci drept vĕ spun vouĕ, socotiţĭ, căcĭ vouĕ povăţuire multă nu trebue, căcĭ sunteţĭ cuminţĭ și maĭ cuminţĭ, ca să faceţĭ în grabă ce veţĭ face; și pe solĭ curênd să-ĭ trimiteţĭ, și ce veţĭ jura, înnaintea lor juraţĭ, ĭar eĭ înnaintea vóstră, și se va face binele, căcĭ Turciĭ trag cu urechile: are óre domnul nostru cu voĭ pace, orĭ nu are? Ast-fel să șciţĭ, că Turci-s mulţĭ ca nisipul măriĭ, și nu póte nimenea să le stea înpotrivă. Ast-fel maĭ bine, repede să stingem focul, până când nu se face maĭ mare, căcĭ când va începe să se încingă, nu'l vom putea să-l stingem. Și Turciĭ sunt așa: când vor începe să cîrméscă în potriva vóstră, noĭ atuncĭ nu vom putea sta înnaintea lor, ca să-ĭ oprim. Și atuncĭ nicĭ domnul nostru pĕcat nu va avea, căcĭ destul v'a așteptat; dar voĭ, nu șciŭ, ce așteptaţĭ. Ast-fel domnul nostru se frămêntă pentru acésta. Așa socotiţĭ, căcĭ este maĭ bun binele. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ. Scris-am în cetatea Bucureșcilor.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ vecinĭ și prietenĭ, judeţuluĭ brașovén și celor 12 pârgarĭ.

No. 395.

Cazan vistierul și Staĭco comisul către dómna Maria (soţia luĭ Basarab cel Tînĕr), că în curênd ea va veni în ţară ca să le fie ĭarășĭ dómnă ca și domnul voevod.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no 461. Pecetia în dos.

† Гнѹ-ни гогѣ Марїе мно ȥравїе и никое поклонїе прїносимо гво-ти раби гва-ти. Ї ѡ се дава ѹ ȥнанїе гво-ти, ере чюмо ȥа гво-ти, ча те е изȥвади бь иȥ рѹкѹ вражмашѹ, та си ѹ рѹкѹ люде гнѹ-ни воеводе, ȥа тои ȥахвалѣ и блгодаримо ба ȥа гво-ти, како да те изȥвади бь, да доиде, да ни си па, како ни си била и прже гнь. И да ȥнае гво-ти, ере ѿ къда си ѿтишла, а ми стоемо, и днїю и нокїю, све ȥа работѹ гва-ти ѡколо гна-ни воеда, да те иȥвадимо, и имамо надедѹ на ба, ере скоро те ке бь иȥвади, та че дои, та ни че би гнь, како и гноу-ни воевода. И бь ти ѹмножи лета.

Ра гва-ти, жѹпа Каȥа витниꙗ, и жѹпа Станко коми.

Adresa în dos: † Гпоже гпоїи-ми Їѡ Барабе Мла воивоа.

† Stăpâneĭ nóstre, dómneĭ Marieĭ, multă sănĕtate şi plecată închinăcĭune aducem domnieĭ tale, robiĭ domnieĭ tale. Şi despre acésta, dăm spre şcire domnieĭ tale, că am audit despre domnia ta, că te-a scos Dumnedeŭ din mâna vrăjmaşuluĭ, şi că eştĭ în mâna ómenilor domnuluĭ nostru voevoduluĭ. Pentru acésta lăudăm şi mulţămim luĭ Dumnedeŭ pentru domnia-ta, cum ca să te scóţă Dumnedeŭ, ca să viĭ să ne fiĭ ĭarăşĭ, precum ne-aĭ fost şi înnainte, dómnă. Şi să şcie domnia-ta că, de când aĭ plecat, apoĭ noĭ stăm, şi diŭa şi nóptea, tot pentru afacerea domnieĭ tale pe lângă domnul nostru voevodul, ca să te scótem. Şi avem nădejdea în Dumnedeŭ, că în curênd te va scăpa Dumnedeŭ, şi veĭ veni şi ne veĭ fi dómnă, ca şi domnul nostru voevodul. Şi Dumnedeŭ să'ţĭ îmmulţéscă aniĭ.

Robiĭ domnieĭ tale, jupân Cazan vistierul şi jupân Staĭco comisul.

Adresa în dos: † Dómneĭ domnuluĭ meŭ Iω Basarab cel Tînĕr voevoda.

No. 396.

Vintilă logofĕtul scrie dómneĭ Maria (a luĭ Basarab cel Tînĕr) în privinţa celor ce ĭ-a poruncit prin Petru, că s'a trimis luĭ Ştefan Báthory un dar şi că de când dómna a plecat, el stărueşce pe lângă vodă diŭa şi nóptea ca să o scóţă din robie şi s'o aducă ĭarăşĭ să le fie dómnă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 535. Pecetia în dos.

† Гнꙋ-мн гпогѣ Марїе мно дравї н нікое поклоненїе прїносн гвꙋ-тн[1] ра гва-тї. Ї ѿ се дава ꙋ ꙁнанїе гва-тн ꙁа що мн сн порꙋча гво-тї по Петрѣ, аꙁъ добре тн смъ раꙁꙋме. Н да ꙁнае гво-тн, ере ѿ къда е ѿтншла гво-тн, а на е срце черна н ꙁла, како едн бь ꙁнае; н ѿ тъда ꙗ стон ко гна-мн воевода н днь н но ꙁа работꙋ гва-тн, како те ꙗемо нꙁвадн, да нн сн па гнь, како нн е н гнь воевода, н како нн сн бн н преже гнь. Н съда да ꙁнае гво-тн, ере нмамо велнкꙋ надедꙋ на ба, ере те ꙗемо нꙁвадн, та че донтн скоро, та нн че бн гнь, како н прѣже, ере смо пꙋстнлн да добрѣ Батрѣ Нщванꙋ све ꙁа работꙋ гва-тн, да те нꙁваднмо; н нмамо надедꙋ на ба, ере ꙗе скоро бн, що ꙗе бн. Н бь тн ꙋмножн лета.

Ра гва-тн, жꙋпа Внтнлъ логофе.

Adresa în dos: † Гпожде Марїе.

† Stăpâneĭ mele, dómneĭ Marieĭ, multă sănĕtate şi plecată închinăcĭune aduc domnieĭ tale, robul domnieĭ tale. Şi despre acésta daŭ spre şcire domnieĭ tale, pentru ceea-ce mĭ-aĭ poruncit domnia ta prin Petru, eŭ bine te-am înţeles. Şi să şcie domnia ta, că de când a plecat domnia ta, apoĭ nouĕ ne este inima

[1] În original urméză literile Нѿ carĭ sunt şterse cu condeĭul.

cernită şi rea, cum numaĭ unul Dumneḑeŭ şcie; şi de atuncĭ eŭ staŭ pe lângă domnul meŭ voevodul, şi ḑiŭa şi nóptea, în afacerea domnieĭ tale, cum să te scótem, ca să ne fiĭ ĭarăşĭ dómnă, precum ne este şi domnul voevod, şi cum ne-aĭ fost şi maĭ înnainte dómnă. Şi acum să şcie domnia ta, că avem mare nădejde în Dumneḑeŭ, că te vom scóte şi că veĭ veni în curând şi ne veĭ fi dómnă, ca şi maĭ înnainte; căcĭ am trimis dar bun luĭ Batăr Iştvan, tot în afacerea domnieĭ tale, ca să te scótem, şi avem nădejdea în Dumneḑeŭ, că în curând are să fie, ceea-ce va fi. Şi Dumneḑeŭ să-'ţĭ îmmulţéscă aniĭ.

Robul domnieĭ tale, jupân Vintilă logofĕtul.

Adresa în dos: † Dómneĭ Marieĭ.

No. 397.

Boeriĭ Brăilenĭ, toţĭ cnejiĭ şi toţĭ româniĭ, către Ştefan vodă cel mare, domnul Moldoveĭ, ca rĕspuns la proclamaţiunea ce le adresase, îl dojenesc că vrea să le dea domn pe un fiŭ de meretrice, şi că vor porni cu toţiĭ contra luĭ lângă domnul lor Basarab vodă (cel Tînĕr).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 447. Scrisórea e scrisă în dosul proclamaţiuneĭ (veḑĭ maĭ departe). Pecetia în faţă.

† Ѿ въсе болѣри Браиловски и ѡ въсе кнеѕе и ѡ въсе власе; пишемо тебе, Щефане воеводо, гпрꙋ молдовски, да е ли ꙋ тебе чльчтво, има ли ꙋ, има ли моѕь, що си четти чрънило и хартїю иѕ-ра едно дете ѿ кꙋрве, сна Калцꙋнина, та говори, ере ти е снь? Ако ти е снь и хоке, да мꙋ добро ꙋчини, а ти га ѡтави, да е по твое съм'рти гпрь на твое место, и матер'-мꙋ а тї ю ꙋѕми та ю дръжи[1], да ти е гпжа, що ю сꙋ дрьжали ꙋ наше ѕемле сви рибари Браиловски; а тї ю дръжи, да ти е гпжа; и ꙋчи си своıо ѕемлю, како га те слꙋжи, а ѿ на се варꙋи, ере ако възище врага, наити га ще. И такои да ѕна: имамо гпра велика и добра, и имамо ми ѡ све страна; да ѕна, ере сви по главе щемо доити на тебе и станꙋти щемо ко гна-ни Басарабе воиводе, до ѿкинꙋтна наше главе.

[L. P.]

† De la toţĭ boeriĭ Brăilenĭ şi de la toţĭ cnejiĭ şi de la toţĭ româniĭ, scriem ţie, Ştefane voevod, domnuluĭ moldovenesc! Aĭ tu óre omenie, aĭ tu minte, aĭ tu creerĭ, că îţĭ stricĭ cernéla şi hârtia pentru un copil de curvă, fiul Călţuneĭ, şi ḑicĭ că îţĭ este fiŭ? Dacă îţĭ este fiŭ şi vreĭ să'ĭ facĭ luĭ bine, apoĭ tu lasă-l ca să fie dupĕ mórtea ta domn în locul tĕŭ, şi pe mumă-sa, pe aceea ĭa-o şi ţine-o ca să-'ţĭ fie dómnă; că pe ea aŭ ţinut-o în ţara nóstră toţĭ pescariĭ brăilenĭ, ĭar tu ţine-o pe dênsa, să-'ţĭ fie dómnă; şi învaţă-'ţĭ ţara ta cum să te slujéscă, ĭar de noĭ să te

---

[1] † Бръила scris de altă mână şi cu altă cernélă d'asupra linieĭ după cuvêntul дръжи.

păzeşcĭ, căcĭ dacă cauţĭ pe naïba, aĭ să-l găseşcĭ. Şi aşa să şciĭ: domn avem, mare şi bun, şi avem pace din tóte părţile; să şciĭ, că toţĭ pe capete vom veni asupra ta şi vom sta lângă domnul nostru Basaraba voevod, până în ruptul capetelor nóstre.

No. 398.

Boeriĭ Buzăĭenĭ şi Rîmnicenĭ, toţĭ cnejiĭ şi toţĭ româniĭ, către Ştefan vodă cel mare, domnul Moldoveĭ, ca rĕspuns la proclamaţiunea ce le adresase, îĭ spun acelaş lucru şi cu acelêşĭ cuvinte ca Brăileniĭ în documentul precedent.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 448. Scrisórea e scrisă în dosul proclamaţiuneĭ (veḑĭ maĭ departe). Fără pecetie.

† Ѿ въсеⷯ болѣри Бꙋзаіани и Рⷡиничани и ѿ въсеⷯ кнезеⷯ и ѿ въсеⷯ власеⷯ; пишемо тебе, Щефане воиводо, гⷭпрꙋ молдовски, да еⷭ л-ꙋ тебе чⷭчтво, имаⷲ ли ꙋⷨ, има ли мозⷦъ, що си четеⷲ чрънило и хартїю из-ⷣⷭра едно дете ѿ кꙋрве, сн҇а Калцꙋнина, та говориⷲ, ере тї еⷭ сн҇ь? Ако ти еⷭ сн҇ь и хокеⷲ, да мꙋ добро ꙋчиниⷲ, а ти га ѿтави, да еⷭ по твое съмрⷭти гⷭпрь на твое место, и матⷬе-мꙋ Калцꙋнꙋ а тї ю ꙋзми та ю дръжи, да тї еⷭ гⷭпⷪжа, що ю сꙋ дрьжали ꙋ нашо земле сви҇ рибари Бранⷠлоски, а тї ю дръжи, да ти еⷭ гⷭпⷪжа; и ꙋчи си свою землю, како га те слꙋжиⷬ, а ѿ наⷭ се варꙋи, ере ако въздщеⷲ врага, наити га щеⷲ. И такои да знаⷲ: имамо гⷭпра велика и добра, и҇ и҇мамо миⷬ ѿ свеⷯ странаⷯ; та да знаⷲ, ере сви҇ по главаⷯ щемо доити на тебе и станꙋти щемо коⷬ гⷭна-ни Басарабе воиводе, до ѿкинꙋтїа нашеⷯ главеⷯ.

† De la toţĭ boeriĭ Buzăenĭ şi Rîmnicenĭ şi de la toţĭ cnejiĭ şi de la toţĭ româniĭ, scriem ţie Ştefane voevod, domnuluĭ moldovenesc. Aĭ tu óre omenie, aĭ tu minte, aĭ tu creerĭ, că îţĭ stricĭ cernéla şi hârtia pentru un copil de curvă, fiul Călţuneĭ, şi ḑicĭ că îţĭ este fiŭ? Dacă îţĭ este fiŭ şi vreĭ să-ĭ facĭ luĭ bine, apoĭ tu lasă-l ca să fie dupĕ mórtea ta domn în locul teŭ, şi pe muma-sa Călţuna, pe aceea ĭa-o şi ţine-o ca să-ţĭ fie dómnă; că pe ea aŭ ţinut-o în ţara nóstră toţĭ pescariĭ brăilenĭ, ĭar tu ţine-o pe dênsa, să-ţĭ fie dómnă; şi învaţă-ţĭ ţara ta cum să te slujéscă, ĭar de noĭ să te păzeşcĭ, căcĭ dacă cauţĭ pe naïba, aĭ să-l găseşcĭ. Şi aşa să şciĭ: domn avem, mare şi bun, şi avem pace din tóte părţile; şi aşa să şciĭ, că toţĭ pe capete vom veni asupra ta şi vom sta lângă domnul nostru Basaraba voevod, până în ruptul capetelor nóstre.

No. 399.

Cazan, marele vornic (al luĭ Basarab cel Tînĕr), către Braşovenĭ, că Româniĭ aŭ deschis tóte căile, ĭar eĭ le închid, şi că Ţara-Românéscă nu se póte

servi numaĭ cu douĕ drumurĭ, ci trebue ca Brașovenii să deschidă și Prahova și Teléjenul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 484. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпа Казā, вели дворни, много ꙁдравие наши добри приꙗтеле, сьдѹ и вьсе .вı. пьргари ѿ Брашо. И ѿ се дава ѹ ꙁнание вашои милти, а то ми ѿтворимѹ све пѹтове; тако ми ѿтварамѹ, а вїи и ꙁатварате; тако наша ꙁемлѣ не може бити ток(м)о съ .в. пѹта; нѹ ѿтворете и Прахова и Телѣже, ере ми ваши чловци не бранимѹ ни ѿ едь пѹ, и носе ѿ нашѹ ꙁемлю и вино и све, що и е драго; тако и ваши милти да ѿтавите наши чловци, да ходе слобоно, по кои пѹ и е драго; и що рече члкь нашь Стоика, а ваши милти да верѹете, ѿти сѹ наши речи. И богь ви весели, амин.

Adresa în dos: † Мои добри и приꙗтеле, сѫдѹ и пьргаро ѿ Брашов.

† De la jupân Cazan, marele vornic, multă sănĕtate la aĭ noștri bunĭ prietenı, județuluĭ și tutulor celor 12 părgarĭ din Brașov; și despre acésta daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre, ĭată noĭ am deschis tóte căile; ast-fel noĭ le deschidem, ĭar voı le închidețĭ. Așa țara nóstră nu póte fi numaĭ cu 2 drumurĭ, ci deschidețĭ și Prahova și Teléjenul, căcĭ noĭ pe ómeniĭ voștri nu-ĭ împedicăm pe nicĭ un drum; și duc din țara nóstră și vin și tot ce li e drag; ast-fel și Grațiositatea vóstra să lăsațĭ pe ómeniĭ noștri să umble slobod, orĭ pe ce drum li e drag. Și ce va ḑice omul nostru Stoĭca, apoĭ Grațiositatea vóstră să credețĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ și prietenĭ, județuluĭ și părgarilor din Brașov.

No. 400.

Jupân Cazan, marele vornic, către Mihail, Bărcă și Oprea, ca să lase pe Sașiı din Brașov a se duce acasă la eĭ și pe Prahova și pe Teléjen, și să nu fie păzitorĭ nicăerĭ ca să oprésca drumul; ĭar Mihail, Bărcă și Oprea să vină la cetatea Crăcĭuneĭ cât maĭ ingrabă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 503. Pecetia în față.

† Пише жѹпа Казā, вели дворни, до те Михаилъ и Бърсъ и Ѡпрѣ, и такоꙁи ви говори: ѹ кою чā що вите сию книгѹ моꙗ, а ви да ѿтавите ѿнеꙁи Саси ѿ Брашо, да иде домо-си, и по Прахова и по Телѣж, и да ходи свакиа члки, и ѿ тамо ѿвамо и ѿ

ѡвамо та; да не бѹде паꙁитори никѹде, и да се не држи пѹ. Али ви да придете на град Крачѹне, како ꙁнате по-скоро; али ѡ Саси да се варѹете[1], да м га не лиса ни едн вла.

[L. P.]

† Scrie jupân Cazan, marele vornic, către tine Mihaile şi Bărcă şi Opreo, şi ast-fel vĕ grăesc: în care cés veţĭ vedea acéstă carte a mea, apoĭ voĭ să lăsaţĭ pe aceĭ Saşĭ din Braşov, ca să mérgă la casele lor, şi pe Prahova şi pe Teléjen, şi să umble toţĭ ómeniĭ şi de acolo încóce, şi de aicĭ într'acolo; să nu fie păzitorĭ nicăerĭ, şi să nu se ţină calea. Iar voĭ să veniţĭ la cetatea Crăcĭuneĭ, cum şciţĭ maĭ de grabă. Iar de Saşĭ să vĕ feriţĭ, ca să nu le lipséscă nicĭ un fir de pĕr.

No. 401.

Sinadin Căpitanov către Braşovenĭ că a luat pe chezăşie dinnaintea domnuluĭ (Vlad Călugărul) pre Hrus cel trimis la eĭ de către voevod, ĭar omul trimis de Braşovenı ca sol fiind un carăuş, vodă n'a avut cu cine să vorbéscă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 497. Pecetia în dos.

† Велицѣ мои, иꙁбрании и препочетени пръгарѡ градѹ Брашѡ, миѡ поклоненїе приноси даже до лица ꙁемли млти вашеи. Пото благодари ва и ꙁахвале вашеи млсти ꙁащо сѫ има покои по-междѹ гва-ви; и докле сѫ лакѹва, ви сѫ ѹ мирѹ, и не смъ има никоѹ кварь. Али па ꙁа ѡбра гва-ви; пото ꙁа тоꙁи добро, що сѫ има по-междѹ ва, како даде бь, та ми се ѡтвори пѹ кѡ гна-ни воеводѹ, тои добро ꙗ се неволи, колико можем, та преstava ѹ гна воеводе, да се ѹчини добрѡдете по-междѹ сиромаси ваши и воеводини. Ꙁа тои си постави главѹ та сѫ наише ѡвогоꙁи члка, на име Хрѹ, що га е посла гнь воевода къ вашеи млти, та га сѫ ѹꙁе на мою главѹ и верѹ, како да не има ни еднѹ ꙁловѹ ѡ ва, нѹ да га ѡправите паки до гна воеводѹ и съ вашега верна и раꙁѹмна члка, да се ѹчини добродете. А ваша млть ѹчинисте такои, та сте послали прво тогаи члка и виле ми сте порѹчили, како да ви да и ꙗ верѹ. Али ꙁна бь, како ѹ време, къда га сѹ ѡправили пакъ к ва, ꙗ се не слѹчи дома ѹ то време, ꙁа тои не би смъ да ни еднѹ ре. Ꙁа тои да си не препоставите ни мало; ѡти ако бисте послали съга едниого ѡ ва и-съ Хрѹсѡ, воевода га е наѹчи бь, та ви е съ добрѹ волю. Еще и болѣри ви сѹ приꙗтели добри вема, та ви помагае ѡ добре. Тако и съга сте послали па едниѡ сикераша, богме, нѣ има гнъ воевода кои да говори. Ꙁа тои ѹчинѣте, како послите съга едниого ѡ ва и-съ Хрѹсѡ; ꙗ ѹꙁима на верѹ и дшѹ рѡтеле-ми и мою, како да се не грижате ни едно влано, а нѹ ѹкои

[1] Îndreptat din варѹити. Urmézā cuvintele carĭ aŭ fost apoĭ şterse cu condeĭul: да м не лиса нища.

чаⷮ щеⷮ сосатн до гнаⷮ воеводꙋ, да се нсправн работа н да се ѿправн пакн скоро къ ваⷨ н-съ добродетеⷧ; а ꙁа дръжаніе да се не грнжате. Н б҃ь вн велн.

Смереніи гваⷮ-вн, Снндаⷫн Капнтаниⷦ.

Adresa în dos: † Велнцеⷨ мон, пръгарѡⷨ граⷣꙋ Брашѡⷡ.

† Maĭ marilor meĭ, aleşilor şi pré cinstiţilor părgarĭ aĭ cetăţiĭ Braşovuluı, multa închinăcĭune aduc chĭar pănă la faţa pămêntuluĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Apoĭ mulţamesc luĭ Dumneḑeŭ şi laud pe Graţiositatea vóstră, pentru că am avut linişte în mijlocul domnieĭ vóstre; şi câtă vreme am lăcuit, fost-am în pace şi n'am avut nicĭ-o vătămare. Dar ĭarăşĭ pentru obrazul domnieĭ vóstre, apoĭ pentru acel bine ce l' am avut în mijlocul vostru, cum dete Dumneḑeŭ şi mi se deschise calea la domnul nostru voevodul, pentru acel bine mĕ voiŭ nevoi cât voiŭ putea şi voiŭ sta la domnul voevod, ca să se facă bine între supuşiĭ voştri şi aĭ voevoduluĭ. Pentru aceea mĭ-am pus capul şi am găsit pe acel om anume Hrus, pe carele l'a trimis domnul voevod la Graţiositatea vóstră; şi l'am luat pe capul şi credinţa mea cum că nu o să aĭbă nicĭ un rĕŭ de la voĭ, ci o să-l trimiteţĭ ĭarăşĭ la domnul voevod şi cu al vostru credincĭos şi înţelept om, ca să se facă binele. Iar Graţiositatea vóstră aţĭ făcut aşa, şi aţĭ trimis maĭ întâiŭ pe acel om şi mĭ-aţı orênduit precum să vĕ daŭ şi eŭ credinţă. Însă şcie Dumneḑeŭ, că în vremea când l'aŭ îndreptat ĭarăşĭ la voĭ, eŭ nu m'am întîmplat acasă într'acea vreme; pentru aceea nu v'am dat nicĭ un cuvênt. De aceea să nu vĕ îndouiţĭ câtuşĭ de puţin. Căcĭ dacă aţĭ fi trimis acuma pe unul dintre aĭ voştri şi cu Hrus, pe voevod l'ar fi povăţuit Dumneḑeŭ şi v'ar fi cu bună voĭe; încă şi boeriĭ vi sunt prietenĭ fórte bunĭ şi vĕ ajută cu bine. Ast-fel şi acum aţĭ trimis ĭarăşĭ pe un secheraş; pe Dumneḑeul meŭ, nu avut-a domnul voevod cuĭ să vorbésca. Pentru aceea faceţĭ să trimiteţĭ acum pe unul de la voĭ şi cu Hrusu; eŭ ĭau pe credinţa şi sufletul părinţilor meĭ şi al meŭ, ca să nu vĕ îngrijiţĭ până la un fir de pĕr; ci în ce cés el va sosi la domnul voevod, să se isprăvéscă afacerea şi să se îndrepte ĭarăşĭ repede la voĭ şi cu bine. Iar pentru reţinere să nu vĕ îngrijiţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Smeritul al domnieĭ vóstre, Sinadin Capitanov.

Adresa în dos: † Maĭ marilor meĭ, părgarilor cetăţiĭ Braşovuluĭ.

No. 402.

Dragomir Udriște (vornicul luĭ Vlad Călugărul) către Brașovenĭ în afacerea luĭ Sinadin, carele n'a fost la Turcĭ în ḑilele luĭ Basarab (cel Tînĕr), ci într'o mănăstire de frica luĭ Basarab, căcĭ el i se lăudase că are să-ĭ facă răŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 470. Pecetia în dos.

† Пише жѵпа Драгомир Ѵдрище, много здравие и любовно поклонение приноси мои добри приятеле мои, сѫдцѵ брашовскомѵ и . вı . пѵргари. И ѡ се дава ѵ знание ваше милость за работѵ Синади, поне мартѵриса азь къ вашею милости, како Синади не е би ѵ Тѵрци ѵ дни Басарабѵ, нѵ е би ѵ една монастира за-ра стра Барабе, ере мѵ се хвалише, да мѵ ѵчини зло. Тако, на мою дѫшѵ и на мою верѵ, тако да знате, ѡти не е би тъда ѵ Тѫрци, нѵ е би, где ви казаа азь. И бъ ви ѵмножи ле.

Adresa în dos: † Сѫдцѫ и . вı . пръгаро ѡ Брашѡ.

† Scrie jupân Dragomir Udriște, multă sănĕtate și drăgăstósă închinăcĭune, aduc la aĭ meĭ bunĭ, prietenilor meĭ, județuluĭ brașovén și celor 12 părgarĭ. Și despre acésta daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre pentru afacerea luĭ Sinadin, pentru că marturisesc eŭ către Grațiositatea vóstră, cum că Sinadin n'a fost la Turcĭ în ḑilele luĭ Basaraba, ci a fost într'o mănăstire, de frica luĭ Basaraba, căcĭ luĭ i se fălise sa-ĭ facă rău. Așa, pe sufletul meŭ și pe credința mea, așa să șcițĭ, că n'a fost atuncĭ la Turcĭ, ci a fost acolo unde vĕ spun eŭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov.

No. 403.

Târgoviște, August 20. Dragomir Udriște către Brașovenĭ plângêndu-li-se că nu ĭ-a făcut dreptate în afacerile sale cu Mihaĭ Chirca și Cârstea Roșul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 519. Pecetia în dos.

† Добрїи и почътенїи Рѣве Петрѫ, сѫдцѫ брашовском и пръгаро много здравїе приноси ва приятѥ, жѵпа Драгомир Ѵдрище. И по се дава ѫ знанїе вашемѫ гвѫ: може ли си ваше гво донести на ѵ, колико слѫжбѫ съ се потрѫди азь съ моѡ главо ѫчинити вашеи милти, въсегда къда е било врѣме потребно? За тои ево како ми се зъгоди имати посъ съ Михаие за на добитъ; ви ми не хтесте, да ми ѵчините зако, да си ѫзме мое; ни ѡ Михаиа, ни ѡ Кирке, ме ѡстависте, да си ѫзме, нѫ ме посилате, да ме сѫди пръгамеще сибинскїи. То не едио. Дрѫго, ми дръжї Кртѣ Рошїѫ ѡнеи книге, неще да ми и да; и съ темзи еще ми не ѫчинисте зако; али ми се мнеше, ере си съ ѫ доста редо положи азь главѫ ра

ваше слѹжбе, що е ва било по-трѣно. Ꙁа тоган ра ви [мак ваше гво пи]шете ѹ вашои книге ꙁа ѡвѹи работѹ, да ꙁна, како ми кете реки [ѿ страна вашои м]лти; да, веде, ꙁнаете ки, ѡти съ ѡпре аꙁь добитъ Михае [и Кирке; ꙁа те]ꙁи работе ꙁа све, да къда ваше гво такои ѹчинисте, аꙁь [ниа неможе ѹчинит]и, аꙁь мои добитъ варе како нециe га ѡстави да ꙁагние. [И бь да ви ѹмножи] лѣ гвѹ-ви. Пи ѹ Тръговищ ау . к .

Adresa in dos: † Добрїи и почьтении Рѣве Пътр, сѫцѹ брашовскомѹ, и пръгарѡ.

† Bunilor și cinstiților, luĭ Revel Petru județuluĭ brașovén și părgarilor, multă sănĕtate aduce prietenul vostru jupân Dragomir Udriște. Și după acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre: îșĭ póte óre domnia vóstră aduce aminte, câtă slujbă m'am trudit eŭ cu capul meŭ a face Grațiosităţiĭ vóstre, tot-d'auna când a fost vreme de trebuință? Pentru aceea, ĭată cum ni s'a întîmplat a avea solie cu Mihaı pentru avutul nostru, voĭ nu mĭ-ațĭ voit să'mĭ faceţĭ lege, să'mĭ ĭaŭ al meu, nicĭ de la Mihaĭ, nicĭ de la Chirca, nu m'ațĭ lăsat să'mĭ ĭaŭ; ci mĕ trimiteţĭ sa mĕ judece părgarmeșterul sibinén. Acésta nu este unica; alta, îmĭ ține Cârstea Roșiul acele cărţĭ; nu vrea să mi le dea; și cu acésta ĭarășĭ nu mĭ-ațĭ făcut lege. Dar mi se pare că în destule rândurĭ mĭ-am pus eŭ capul pentru slujbele vóstre, ce v'a fost vouĕ trebuință. Drept aceea vĕ [rog pe domnia vóstră], scrieţĭ în cartea vóstră pentru acéstă afacere, să șciŭ cum îmĭ veţĭ spune [din partea Grațiosităţiĭ vóstre], că ĭată, șciţĭ voĭ, că am oprit eŭ avutul luĭ Mihaı [și al Kircăĭ; pentru aceste] lucrurĭ, pentru tóte, când domnia vóstră ast-fel aţĭ făcut, eŭ [alt-fel nu pot face], eŭ avutul meŭ vare cum nu'l voiu lăsa sa pĭară. [Și Dumnedeŭ să vĕ îmmulțéscă] aniĭ domnieĭ vóstre. Scris în Târgoviște, August 20.

Adresa în dos: † Bunilor și cinstiților Revel Petru județuluĭ brașovén și părgarilor.

No. 404.

Dragomir Udriște către Brașovenĭ că Româniĭ aŭ prins pe Coșota și l'aŭ adus; le trimite pe Stoĭca și pe Tălmacĭul în solie la dênșiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 477. Pecetia în dos.

† Бѹнило[1] и честните, ѿ ба дароване сѫцѹ ѿ Брашов и въсе пръгарѡ, ꙁ(д)равїе ви ѿ жѹпан Драгомир Ѹдрїща. И по се дава ѹ ꙁнанїе, како сѹ ѹхвати Кошот та сѹ га донесли Власи.

[1] Cuvênt romănesc.

И пото пa що ке вн, а ми кемо дати ѵ знанїе гвѵ вашем. И що вн ке каза Стока и Тлъма, а вн да верѵете, wти сѵ свѣ те речи наше истине. И бъ да вн ѵмножи лѣ, амї.

Adresa în dos: † Добре и честите сѫцꙋ ѿ Бра и въсе пръгарѡ.

† Bunilor și cinstiților, de Dumnedeŭ îndestratuluĭ județuluĭ din Brașov și tutulor părgarilor, sănĕtate vouă, de la jupân Dragomir Udriște. Și după acésta, daŭ spre șcire, cum că l'aŭ prins pe Coșotă și l'aŭ adus Româniĭ. Și în urmă iarășĭ, ce va fi, apoi noĭ vom da de șcire domnieĭ vóstre. Și ceea ce vĕ vor spune Stoica și Tălmaciul, apoĭ voĭ să credețĭ, căcĭ sunt tóte acestea cuvintele nóstre adevĕrate. Și Dumnedeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ, amin.

Adresa în dos: † Bunilor și cinstiților, județuluĭ din Brașov și tutulor părgarilor.

No. 405.

Dragomir Udriște către Brașovenĭ în afacerea piperuluĭ și a altor bogasiĭ, ce trimisese la Brașov spre vêndare.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 533. Pecetia în dos.

† Наше дѡбрѣ и чтїте приꙗтеле, сѫцѵ ѿ Брашѡ и .вї.-те прграрѡ, мно здравїе гвѵ-вн прїноси жѵпа Драгѡми Ѹдрїще. И w се да е вѣдѡмо гвꙋ-вн за работꙋ тѡмизи пиперꙋ и те неколика богасїа; тако ми се ѵхвати, работа такоꙗ, како ми се ѵхвати, та посла къ гво-вн[1], како да ми ѵгодите ѿ ваме, къга чѵ га продатї.[2] Тако сѵ се ваше гво wбещало, ере ми кете ѵгоди; тако съга разѵмева, ере ми не кете ѵгоди ѿ вам нища. Тѡ рамли гво-вн, да wставите пипе ѵ ми, дори га прода; тако търаꙗ, ако wставите ѿ вам, добре чете ѵчини; ако ли не wставите, а гво-вн е воно; ере разѵме, како е рекъ ваме[3], ере ке развали саци[4], та ке ѵзе пипе, колико мѵ ке требѵва; и доста ре. Веде, зна, ере съ азъ ва, и требѵва вн кѵ въсегда. И що изрече Михаи грамати и Бако, да верѵете, ере сѵ ре на истине; и бъ да ѵмножи лѣ гвѵ-вн, амї.

Adresa în dos: † Наше добрї и чтите прїатиле, сѫцꙋ ѿ Брашо и въсе прграрѡ.

† La aĭ noștri bunĭ și cinstițĭ prietenĭ, județuluĭ din Brașov și celor 12 părgarĭ, multă sănĕtate domnieĭ vóstre aduce jupân Dragomir Udriște. Și despre acésta sa vĕ fie șciut domnieĭ vóstre, pentru afacerea aceluĭ piper și a celor vr'o câte-va bogasiĭ. Ast-fel mi s'a prins lucrul acela; cum mi s'a prins, îndată am și trimes la domnia vóstră, ca să mĕ îngăduițĭ de vamă, până când îl voiŭ vinde. Așa

[1] и îndreptat din о. [2] Urméză cuvintele șterse cu condeĭul: а къга. [3] Acest cuvênt e scris d'asupra cuvêntuluĭ șters cu condeĭul: сѫде. [4] Scris d'asupra rênduluĭ.

domnia vóstră aţĭ făgăduit că mĕ veţĭ îngădui. Ast-fel acum înţeleg, că nu voiţĭ a mĕ îngădui de vamă nicĭ de fel. Drept aceea rog pe domnia vóstră să lăsaţĭ piperul în pace, până când îl voiŭ vinde. Ast-fel vĕ rog: dacă veţĭ lăsa de vama, bine veţĭ face; ĭar dacă nu lăsaţĭ, apoĭ domnia vóstră este volnic, căcĭ am înţeles cum că a spus vameşiĭ, că vor rĕsturna saciĭ şi vor lua piper cât le va trebui. Şi destul aŭ ḑis. Uĭte, şciĭ, că sunt eŭ al vostru şi vĕ voiŭ trebui în tot-d'auna. Şi ce va ḑice Mihail gramaticul şi Baĭco, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ şi cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pĕrgarilor.

No. 406.

Dragomir Udrişte către Braşovenĭ ca să facă dreptate luĭ Bobul (din Sărata) şi altuĭa, carĭ aŭ fost prinşĭ de Capotă în ḑilele luĭ Ţĕpĕluş (Basarab cel Tînĕr).

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 458. Pecetia în dos.

† Добре и чтнте сѹцѵ ѿ Брашо и въсе прьгаро, мно ҁравие ѿ жѹпа Драгомн Ѹдрище. Н ώ се дава ѵ ҁнанне гвѵ-вн: млн вн, како да ѵчнннте прадѵ ωве лю мое, по нме Бовѵ, а дрѵгн е дома-сн; тако сѵ внлн пленени ѿ Капоте ѵ днн Цапалѵшевн, тако къга дондомо мн ѵ ҁемлѵ, аҁь мѵ реко, да н платн; ω рече, ере н ке платн, пото стан та повеже ѵ Брашо. Тако вн молн, како да мѵ чинте ҁако, да м пов(р)атї све, що н сѵ Ѹҁели, ере тнıаҁн члкь е много ҁло ѵчинн на н нашн лю; н ва е доста досадн; н ω е дове Тѵцн ѵ ҁемѵ вашѵ; ω те лю е ω. Н бъ да вн ѵмножн лѣ гвѵ-вѵ.

Adresa în dos: † Добре и чтнте сѹцѹ ѿ Брашо и въсе пръгарω.

† Bunilor şi cinstiţilor, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pargarilor, multă sănĕtate de la jupân Dragomir Udrişte. Şi despre acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, rogu-vĕ ca să faceţĭ dreptate acestor ómenĭ aĭ meĭ, pe nume Bobul, ĭar cela-lalt este la casa luĭ. Aşa aŭ fost prĕdaţĭ de Capotă în ḑilele luĭ Ţĕpĕluş. Ast-fel, când am venit noĭ în ţară, eŭ ĭ-am spus, ca să le plătéscă. El a ḑis, că le va plati lor, pe urmă s'a sculat şi a fugit la Braşov. Ast-fel, vĕ rog ca să-ı faceţı luı lege ca să-ĭ întórcă tot ceea ce ĭ-aŭ luat; căcĭ acest om mult rău ne-a pricinuit nouĕ şi ómenilor noştri; şi pe voĭ destul v'a supĕrat, şi dênsul a călăuḑit pe Turcı în ţara vóstră; dintre aceĭ ómenĭ este el. Şi Dumneḑeu să vĕ îmmulţéscă anıı domnieĭ vóstre.

Adresa în dos: † Bunilor şi cinstiţilor, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pĕrgarilor,

No. 407.

Dragomir Udriște catre Brașovenĭ că un hoț ĭ-a prĕdat biserica din Bucov, că hoțul fiind prins la Brașov ar trebui să fie omorît; dar în orĭ-ce cas îĭ rógă să îngrijésca a nu i se perde lucrurile furate.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 539. Pecetia în dos.

† Ѿ жꙋпан Драгомир Ѹдрище мнѡ здравїе наше добри и чтїти и прїятеми, сѫдцꙋ ѿ Брашо и въсе пръгаро. И по се дава ꙋ знанїе гви, поне приидо єдин члкь злъ, єди влъхвꙋ, къ до мои ꙋ Бѵко, тако ми сꙋ ѹкрали цквꙋ, та сѵ ѹзе све, що сѵ би ꙋ црквѵ. Ѿ те ра а не мого, да га ѹхваю, и слѵша, како м[1] сте гт-ви ѹхватили ѵ Брашо. То ра мли и проси гви, како да ми не загние, єре вемн, що ми сѵ ѹзе некои скѵле добро ѿ црквѵ, поне знае г-ви веми добре, како ме невои а та слѵжи г-ви до се; и ѿ седа пре єще ке слѹжа г-ви съ правдѵ. За ра и г-ви єще чините за ме, та да ми не загние скѹле. Тако и азь ке ѹчини за г-ви ѿ що хте требѵва ѿ на. А за рабѵт влъхво, а гп-ви ви сте[2] чинили, како сте зна. Али а хте ви ра, кѫ м сте загнии, поне є зако такои: тко ѵкра црквѵ, а ѡ є такои, како да и не миите съмръ; а г-ви сте воле, токо да ми загние скѹле; єре кѵде ми хте загние скѵле, и азъ ке чини, ка хте можи, поне стои лице къ г-ви. И що ке говоре наше люе, а г-ви да и верѵете, поне сѵ ре наше истине. И бъ г-ви вели.

Adresa în dos: † Наше добри и чтити сѫдцꙋ ѿ Брашо и въсе пръгаро.

† De la jupân Dragomir Udriște multă sănĕtate la aĭ noștri bunĭ și cinstițĭ și prietenĭ, județuluĭ din Brașov și tutulor pârgarilor. Și prin acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, cum că a venit un om rĕŭ, un hoț, la casa mea în Bucov; așa mĭ-a prĕdat biserica și a luat tot ce era în biserică. Drept aceea eŭ n'am putut să'l prind, ci am audit cum că domnia vóstră l'ațĭ prins în Brașov. Drept aceea rog și cer domnieĭ vóstre, ca să nu mi se pĭardă (sculele), pentru că mĭ-a luat nișce scule fórte bune din biserică, fiind-că șcie domnia vóstră fórte bine, cum că mĕ nevoesc eŭ și slujesc domnieĭ vóstre până acum; și de acum înnainte încă voiŭ sluji domnieĭ vóstre cu dreptate. Drept aceea și domnia vóstră încă să facețĭ pentru mine, ca să nu mi se pĭardă sculele. Ast-fel și eŭ voiŭ face pentru domnia vóstră tot ce vețĭ avé trebuință de la noĭ. Iar în afacerea hoților, apoĭ domnia vóstră ațĭ făcut, precum ațĭ șciut, dar eŭ aș fi bucuros, dacă îl vețĭ pĭerde pe el, căcĭ este legea așa: cine a prĕdat biserică, apoĭ acela este așa, ca să nu scape de mórte. Iar domnia vóstră sunteți volnic, numaĭ să nu mi se prăpădéscă sculele, căcĭ când mi se vor prăpădi sculele, și eŭ voiŭ face cum voiŭ putea, căcĭ

[1] Scris d'asupra rêndului. [2] Litera є e îndreptată din н.

el stă de faţă înnaintea domnieĭ vóstre. Şi ce vor grăi ómeniĭ noştri, apoĭ domnia vóstră să le credeţĭ lor, fiind-că sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ şi cinstiţĭ, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor.

No. 408.

Udrişte vistier către Braşovenĭ ca să ordone părcălabilor (din Bran) să libereze drumurile cât se póte maĭ îngrabă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 506. Pecetia în dos.

† Добрн н почнтанн н ѿ ба дарованн, сжцѵ н пръгаро ѿ Брашовѵ, ѿ жѵпа Ѵдрнцје много ζдравїе. Н ω се вн дава ѵ ζнанїе ζа работѵ пѵтово, како да беседнте съ тне пар-калабн, да н ѡслобоζн, ере се ще по-скоро наитн ζа гла ѿ Тѵрцн, къда ѵζходн на све пѵтовн, негли къда не ходн, те да н ѡставн. Н бъ вн велн.

Adresa în dos: † Жѹдецѹ ѿ Брашов н въсе пр'кгарѡ.

† Bunilor şi cinstiţilor şi de Dumneḑeŭ înḑestraţilor, judeţuluĭ şi părgarilor din Braşov, de la jupân Udrişte multă sănĕtate. Şi despre acésta vĕ daŭ spre şcire pentru afacerea drumurilor, cum ca să vorbiţĭ cu aceĭ părcălabĭ, ca să le slobodéscă, căcĭ maĭ de grabă se vor afla (ómenĭ) pentru veştĭ de la Turcĭ, când (eĭ) vor merge pe tóte drumurile, de cât dacă nu vor umbla; şi să-ı lase. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor.

No. 409.

Târgovişte, Iunie 23. Staĭco logofĕtul (luĭ Vlad Călugărul şi Radul cel mare) către Braşovenĭ cu veştĭ despre Alibeg şi despre mişcările Turcilor spre Smedorova. E temere ca Alibeg să nu trécă la Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 476. Pecetia în dos.

† Велечнннн н нашн добрн н славн прїетеле, сжцѹ н прграро ѿ Брашо, мно ннкое по-клонїе прїносн гвѹ-вн. По се дава ѹ ζнанїе гво-вн, ере нн донде чλка ѿ Інкопо съда ѹ неλю, тако нн каζа, ере сѹ далн па Алн-бегѹ сажа Інкопоскн н дошлн мѹ сѹ лює на-пре ѹ Нньополю, а ѿ е ѡта на трагѹ та бере вонскѹ. А велнкн црь е ѡтнше та се е прн-блнжн къ Софїю, а башаларїе ѡнн сѹ ѡтншлн съ вонскамн на-пре горе по Дѹнавѹ, къ Смедорова; а Алн-бе нще некако, да вн ζаваре, тако мн е стра, да не мнне некако

скро на, да вн плене. А нꙋ смъ мнслн еднꙋ, како да слꙋжн право хртніꙗно, тако да не речете, ча не вн смъ да ꙋ ȥнаніе; а се пазнте, како ȥнаете нан боле, н да сн пꙋтнте члка, да бꙋде ко мене; тако варе каквъ гла нн ще донтн, по-скоро на поспе вн ще датн ꙋ ȥнаніе. Н бь вн ꙋмножн лета. Пнса ꙋ Трьговнще, мца юніе .кг. днь.

Мешн гва-вн пріете, жꙋпа Станко логофе.

Adresa în dos: † Мон добрн пріетеле, сѫцꙋ н пргаро ѡ Брашо.

Măriților și la aĭ noștri bunĭ și dulcĭ prietenĭ, județuluĭ și părgarilor din Brașov, mult plecată închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre. După acésta, daŭ de șcire domnieĭ vóstre, că ne-a venit un om de la Nicopole acum Duminecă, așa ne-a spus, că aŭ dat ĭarășĭ luĭ Alibeg sandjacul Nicopoluluĭ, și ĭ-aŭ venit ómeniĭ înnainte la Nicopole, ĭar el a rămas în urmă și adună óste; apoĭ marele împărat a plecat și s'a apropiat de Sofia, ĭar bașalariĭ (pașalele) eĭ s'aŭ dus cu oștile înnainte în sus pe Dunăre, spre Smedorova. Iar Alibeg caută cum-va să vĕ apuce, așa mĭ-este frică ca să nu trécă cum-va peste noĭ, să vĕ prade. Ci de-o-dată mĕ gândiĭ ca să slujesc cu dreptate creștinilor, așa să nu ḑicețĭ că nu v'am dat de șcire; ci păziți-vĕ, precum șcițĭ maĭ bine; și să vĕ trimitețĭ omul, să fie lângă mine; așa ca vare ce veste ne ar veni, maĭ de grabă cu repeḑicĭune vĕ vom da-o în șcire. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ. Am scris în Târgoviște, luna Iunie, a 23ª ḑi.

Maĭ micul domnieĭ vóstre prieten, jupân Staĭco logofĕtul.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ bunĭ prietenĭ, județuluĭ și părgarilor din Brașov.

No. 410.

Staĭco logofĕtul către Brașovenĭ ca să-ĭ trimiță pe omul despre care a auḑit că ar fi meșter de bóla de picĭóre, de care el suferă.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 528. Pecetia în dos.

† Нашн добрн братніа н четнтн гпда, сꙋцꙋ н .вı.-тн пъргаро ѡ Брашо, любонο поклоненіе прнносн гвꙋ-вн бра гва-вн Станко логофе. Н ѡ се дава ꙋ ȥнаніе гва-вн, како мон добрн н чъстнтн братіа, понеже чюмо тꙋн ꙋ гво-вн ȥа еднога члка манстора, що е ве ȥа болестію нога. Сего ра молн н просн гво-вн, да мн га пошлете по ѡвога члка моега Начꙋла, да га донесе; тере ако бь поможе, те се ке домнслнтн моен болетїню, те мн ке фелоса, не мꙋ хте бнтн ꙋ пагꙋбꙋ ѡ мене, како въстн н самн гво вашон. Н бь да ꙋмножн лета гвꙋ-вн.

Adresa în dos: † Нашн чъстнтн братіа н добрн прнꙗтело, сѫцꙋ н .вı.-тн пъргаро ѡ Брашо.

† La aĭ noştri bunĭ fraţĭ şi cinstiţilor domnĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, drăgăstósă închinăcĭune aduce domnieĭ vóstre, fratele domnieĭ vóstre Staĭco logofĕtul. Şi despre acésta daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, ca la aĭ meĭ bunĭ şi cinstiţĭ fraţĭ, căcĭ am audit acolo la domnia vóstră de un om maistor, care e priceput pentru bóla de picĭóre. Drept aceea, rog şi poftesc pe domnia vóstră să mi-l trimiteţĭ cu acest om al meŭ Nancĭul, ca să'l aducă. Şi dacă Dumneḑeŭ va ajuta, şi va cunósce bóla mea şi-mĭ va folosi, nu-ĭ va fi spre pagubă de la mine, precum şciţĭ şi înşi-vĕ domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţésca aniĭ domnieĭ vóstre.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 411.

Staĭco logofĕtul către Braşovenĭ în afacerea luĭ Négoe din Măgurenĭ, care perḑênd biletul de plata vămiĭ (pecetia), din acéstă cauză vameşiĭ îl amendaseră.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 475. Pecetia în dos.

† Нашн четнтн братнѣ н добрнн прнꙗтеле, сжцȣ н .вı. пȣргаро ѿ Брашо, много ѕдравне прнносн гво-вн Станко логофе. Н по се дава ȣ ѕнанне гво-вн ѕа-ра ѡвон мою члкъ ѿ Мжгȣрѣнн, Нѣгое,[1] како е доше тȣн ȣ Брашо, да сн продаде едно-дрȣго, како едн снрома. Тако сн е ȣѕе кȣплю ѿ флорнцн н две флорнцн, тако сн сȣ ȣчнннлн печа, н ѕа флорнцн н ѕа кȣплю; тако, где мȣ е бн станȣ, а ѡ сн е гледа ȣ тоболнцȣ, тако е нѕ-вадн печа те е поставн на едн сто, тако га е ѕаборавн, да ȣѕме. А къ беше ȣ вамешн, ѡнн гледаше ȣ тоболн, да нанде печа, н не нандоше; тако мȣ сȣ ȣѕелн трн флорн. Те радн просн ваше гво, да мȣ ȣчнннте прадȣ, ере ке донетн н мартȣрню пре ва гво, како е нѕгȣбн печа; н можете ȣчнннтн, ваше гво, н ѕа-ра мою волю, да не нма мою члкъ пагȣбȣ ȣ ва гво. Ѕа тон просн ваше гв[о. Н бъ да ȣмножн лета гвȣ-вн.][2]

Adresa în dos: † Нашн четнтн братнѣ, сȣцȣ н .вı. пȣргаро ѿ Браше.

† La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre Staĭco logofĕtul. Şi după acésta, daŭ de şcire domnieĭ vóstre despre acest om al meŭ din Măgurenĭ, Négoe, cum că a venit acolo la Braşov, ca să-şĭ vênḑă una-alta, ca un sĕrman. Şi ast-fel, şĭ-a luat marfă pe florinţĭ şi douĭ florinţĭ, aşa şĭ-aŭ făcut pecetie, şi pentru florinţĭ şi pentru marfă. Aşa, unde ĭ-a fost gazda, apoĭ el s'a căutat în toboliţă, aşa a scos

[1] Scris d'asupra. [2] Spaţiul rupt permite acéstă suplinire.

pecetia și a pus-o pe un scaun. Așa a uĭtat-o să o ĭa. Iar când a fost la vameșı, eĭ căutară în tobolițǎ să afle pecetia, și n'o găsiră. Așa ĭ-aŭ luat treĭ florinĭ. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca să-ĭ faceţĭ dreptate, căcĭ va aduce şi mărturie înnaintea domnieĭ vóstre, că a perdut pecetia. Şi puteţĭ face domnia vóstră și pentru voĭa mea, să n'aıbă omul meŭ pagubă la domnia vóstră. Pentru acésta rog pe domnia vóstră. [Şi Dumnedeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre].

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pǎrgarĭ din Brașov.

No. 412.

Cârstian vornicul (luĭ Radul vodă ceĭ mare) către Brașovenĭ în privința luĭ Stănislav, care a luat pe un fiŭ al luĭ Marcu ca să'l înveţe limba (românéscă) şi sa-ĭ plătéscă; băĭatul a fugit la Hârșova, s'a turcit, i de acolo nu vrea să maĭ vină înnapoĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 536. Pecetia în dos.

† Чнтнтн братнꙗ н добрнмн прнꙗтелн, сѹцѹ н .вї.-тн пръгаро ѡ Брашо, мно ꙁдравїє н любонное поклоненїє, прнносн гвѹ-вн бра н прнꙗте гва-вн, жѹпа Кртнꙗ дворнн. Н по сн дава ѹ ꙁнанїє гвѹ-вн нꙁ-ра ѡвою члкъ мою, на нме Стънила, како м є бн да Марко едн снъ м, та да га наѹчн ꙗꙁн, да м плаща; а ѡ кьда є бн летока, ѡ є бежа, тако є ѡтнше пре Дѹна ѹ Хръсова, та се є потѹрчн; тако є ѡтнше Стънила тамо ѹ нега, а ѡ не ке да доге ѡвамо, а Тѹрцн га не дръжн с снло, а нѹ га сѹ ѹслободнлї, да мнѹ, ако м бѹде хтенїю. Тако сж н а поснла ена слѹга-мн до нега, да нꙁмамн, да мнѹ ѡвамо, а ѡ нече. Тако да верѹе гво-вн, ере не нма Стънила нн еднѹ внн, на верѹ н на дше-мн; тако да не нма ѡвою члкъ мою некою кнш ѿ гво-вн, ере просн гво-вн. Н бъ да ѹмножн лета гвѹ-вн, амн.

Adresa în dos: † Чнтнтн братнꙗ н добрнмї прїꙗтелї, сѹцѹ н .вї. пръгарн ѡ Брашо.

† Cinstiţilor fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pǎrgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și drăgăstósă închinăcĭune aduce domnieĭ vóstre, fratele şi prietenul domnieĭ vóstre, jupânul Cârstian vornicul. Şi după acestea, daŭ spre şcire domnieĭ vóstre în privinţa aceluĭ om al meŭ anume Stănislav, că ĭ-a fost dat Marco pe un fiŭ al sĕŭ, ca să'l înveţe limba, să-ĭ plătéscă; ĭar el când fu astă vară, el a fugit; așa s'a dus peste Dunăre la Hârsova şi s'a turcit. Aşa s'a dus Stănislav acolo la dênsul, şi el n'a vrut să vie încóce; ĭar Turciĭ nu'l ţin cu sila, ci l'aŭ slo-

bodit să trécă, dacă ĭ-a fi voinţa. Ast-fel şi eŭ am trimis pe o slugă a mea la dênsul să'l ademenéscă să'l trécă încóce; ĭar el nu vré. Ast-fel sa crédă domnia vóstră, că n'are Stănislav nicĭ o vină, pe credinţa şi pe sufletul meu. Ast-fel să n'aĭbă omul acela al meŭ nicĭ-o obidă de la domnia vóstră, căcĭ rog pe domnia vóstră. Şi Dumnedeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Amin.

Adresa în dos: † Cinstiţilor fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 păргarĭ din Braşov.

No. 413.

Gherghina părcălabul (luĭ Radul vodă cel mare) către Braşovenĭ ca să scutéscă de vamă cuţitele ce-ĭ va cumpăra acolo Hanăş.

Orig. hàrtie, Arch. Braşov. no. 487. Pecetia în dos.

† Честити и наши добри братиꙗ и прїетеле, сѫцꙋ и .вї.-ти пꙋр'гари ѿ Брашо, мно здравие преноси ѿ ваше бра, жꙋпа Гергина пар'кала. И по се дава ꙋ знанїе ваше мате, ево смо посла по Ханъ, да ми кꙋпи некое но; из-ра (тога) мли и проси ваше мате, да и ми ѡтави ꙋ ми, из-радї вам. А що ке би ваше волю, ıа кю ꙋчини по-мно из-ра ва. И бъ ви весели, ами.

Adresa în dos: † Честити и наши добри братиꙗ и прїетеле, сѫцꙋ и .вї.-ти пꙋргари ѿ Брашо.

† Cinstiţilor şi la aĭ noştri bunĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate (vi se) aduce de la fratele vostru, jupân Gherghina părcălabul. Şi după acésta daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre: ĭată am trimis pe Hanaş ca să-mĭ cumpere nişte cuţite. Pentru (aceea) rog şi cer Graţiosităţiĭ vóstre, ca să mi le lăsaţĭ în pace pentru vamă. Şi ce va fi voinţa vóstră, eŭ voiŭ face maĭ mult pentru voĭ. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † Cinstiţilor şi la aĭ noştri bunĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 414.

Gherghina părcălabul se plânge Sibienilor că vameşiĭ ĭ-a oprit un armăsar ce cumpĕrase acolo.

Orig. hârtie, Arch Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Величини и възмони, наши добрии и слаки прииатело, пvрга-меще Сибиском и сѫцꙋ кралевvи и .вї.-ти пvргаро, мно здравие и любоно поклонение прииоси вашои мати ва

бра и приѧте жупа Гергина паркала. И по се дава у знание вашои мати, како пути тии у Сиби та купи .а. ко, а али пати, та да ми буде за кобиле, ере га купи да ми буде за кобиле, не ще да га ѩзди. Тако га не су штавили да мине, ну га су шпрули вамешии тии. Тако ви моли, и проси како да ви научи бъ да га штавите да мине, да ми га донесу, а ми ѿ що чемо моки и будемо ѩци, ми чемо учинити по воле вашои мати. И бъ да умножи ле гва-ви.

Adresa în dos: † Наши добри и слаки приѩтело, пурга-меще Сибинскому и сѫцѹ кралев и .ві.-ти пургаро.

† Măriţilor şi a tot puternicilor, la aĭ noştri bunĭ şi dulcĭ prietenĭ, burger-meşteruluĭ sibinén şi judeţuluĭ craĭuluĭ şi celor 12 pârgarĭ, multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune aduce Graţiosităţiĭ vóstre al vostru frate şi prieten jupân Gherghina părcălab. Şi după acésta daŭ în şcire Graţiosităţiĭ vóstre, că am trimis acolo la Sibiŭ şi am cumpĕrat un cal, dar armăsar, ca să-mĭ fie pentru ĭepe, căcĭ l-am cumpĕrat să-mĭ fie pentru ĭepe, nu vréŭ să-l încalec. Şi aşa nu l'aŭ lăsat să trécă, ci l'aŭ oprit vameşiĭ acolo. Aşa vĕ rog şi cer, ca să vĕ înveţe Dumneḑeŭ să-l lăsaţĭ să trécă, să mi-l aducă, ĭar noĭ din ce vom putea şi vom fi în stare, noĭ vom face pe voĭa Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre.

Adresa în dos: † La aĭ noştri bunĭ şi dulcĭ prietenĭ, burger-meşteruluĭ din Sibiŭ, şi judeţuluĭ crăesc şi celor 12 pârgarĭ.

No. 415.

Badea vornicul, Stroe vornicul, Ivan Călinescul, Calotă vistierul, Dumitru vornicul, Stoĭcan, Drăghicĭ, Stan logofĕtul (boerĭ aĭ luĭ Radul vodă cel mare) şi toţĭ ceĭ-l'alţĭ boerĭ, scriŭ Braşovenilor c'aŭ trimis la Ioja (de Şom, comitele Timişóreĭ) ca să le dea credinţă şi carte de jurămênt de a veni cu familiile şi cu averea lor la Braşov, pentru ca de acolo să se pótă duce orĭ-unde ar voi; asemenea carte şi permisiune eĭ cer şi de la Braşovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 532. O singură pecetie în dos.

† Четити наши братиѩ и добри приѩтеле, сѹцѹ и .ві.-ти пръгаро ѿ Брашо, много здравіе и любовное поклоненіе приноси гвѹ-ви приѩтелие гва-ви, жѹпа Бадѣ дворни и жѹпа Строе дворни и жѹпа Ива Калинекѹ и жѹпа Кало витиѩ и жѹпа Вланкѹ порта и жѹпа Дѹмитрѹ дворни и жѹпа Стоика и жѹпа Драги и жѹпа Ста логофе, и въси дрѹзи болѣри влаки, давамо ѹ знание гвѹ-ви: зна гво-ви, како смо заклели съ гво-ви, како варе къда чемо имати некою ѹсило и не кемо моки wстати ѹ земли, а ми да

нмамо меⷮто н лакаⷲ ꙋ гⷮва-вн, н мӥ н нашн чл҃вцн, кон те бнтн съ намї. Тоган радн да ʒна гⷮво-вн, ере съда еⷮ тон време; тоган раⷣⷮ послалн смо до гⷮна-нн Їѡже, како да нн даⷮ верꙋ н клетⷡонꙋ кннгꙋ, како да догемо мнрно н словоⷣно до гⷮва-вн, съ нашнмн челѧⷣмн н нашⷨн нманїеⷨ; н да се неволнсате н гⷮво-вн коⷫ гⷮна-нн Їѡ҃же, како да нн ꙋчннⷨн нⷮправꙋ. Н ѿ гⷮва-вн пакн да нмамо верꙋ н кннгꙋ клетⷡонꙋ, како да догемо мнрно н словоⷣно н да нмамо салаⷲ н лакаⷲ ꙋ гⷮва-вн, докле чемо пребнватн ꙋ гⷮва-вн. Н пакн къда чемо хтетн да се вратнмо ꙋ нш҃ꙋ ʒемлю, нлн кеⷨ нʒнтн на дрꙋ҃ странꙋ, а наⷨ да нн еⷮ словоⷣно н ѿтворено градове н меⷮта гⷮва-вн, како да нʒндемо словоⷣно, беⷭ чтетꙋ н беⷭ пагꙋбꙋ, варе кꙋде чемо хтеⷫ. А мӥ варе како смо ʒаклелн съ гⷮва-вн, а мн кемо дрьжатн до нашега жнвота. Н варе що нʒреⷱ наⷲ чл҃къ Нваⷫ, а гⷮво-вн да верꙋете, ере сꙋⷫ нашн реⷱ нстннн. Н бъ҃ вн вⷮелⷫн гⷮво-вн.

Adresa în dos: † Нашⷨн четнⷮтⷨн братнꙗ н прнꙗтелеⷨ, сꙋⷣцꙋ н .ві.-тⷨн пръгароⷨ ѿ Брашоⷡ.

† Cinstiţilor noştri fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune aduc domnieĭ vóstre prieteniĭ domnieĭ vóstre: jupân Badea vornicul şi jupân Stroe vornicul şi jupân Ivan Călinescul şi jupân Calotă vistierul şi jupân Vlaĭcul portarul şi jupân Dumitru vornicul şi jupân Stoĭcan şi jupân Drăghicĭ şi jupân Stan logofĕtul şi toţĭ ceĭ-l'alţĭ boerĭ românĭ. Dăm de şcire domnieĭ vóstre: Şcie domnia vóstră, precum ne-am jurat cu domnia vóstră, cum că vare când vom avea vr'o siluire, şi nu vom putea a rĕmâne în ţară, apoĭ noĭ să avem loc şi lăcaş la domnia vóstră, şi noĭ şi ómeniĭ noştri, carĭ vor fi cu noĭ. Drept aceea să şcie domnia vóstră, pentru că acum este acea vreme, drept aceea trimis-am la domnul nostru Ioja, ca să ne dea credinţă şi carte de jurămênt, ca să venim pacĭnic şi slobod la domnia vóstră cu sălaşele nóstre, şi cu averea nóstră. Şi să vĕ nevoiţĭ şi domnia vóstră pe lângă domnul nostru Ioja, ca să ne facă ispravă. Şi de la domnia vóstră ĭarăşĭ să avem credinţă şi carte de jurămênt, ca să venim pacĭnic şi slobod şi să avem sălaş şi lăcaş la domnia vóstră câtă vreme vom petrece la domnia vóstră. Şi ĭarăşĭ, când vom vrea să ne întórcem în ţara nóstră, saŭ să trecem într'altă parte, apoĭ nouĕ să ne fie slobode şi deschise cetăţile şi locurile domnieĭ vóstre, ca să eşim slobod fără stricăcĭune şi fără pagubă, vare pe unde vom vrea. Iar noĭ vare cum ne-am jurat cu domnia vóstră, apoĭ noĭ vom ţinea până la sfârşitul vieţeĭ nóstre. Şi vare ce va spune omul nostru Ivan, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ, căcĭ sunt cuvintele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 416.

Calotă, marele vornic (al luĭ Négoe Basarab), către Brașovenĭ în afacerea luĭ Grozav, care s'a plâns că eĭ aŭ prins și aŭ pus în temniță pe fiul sêŭ Coman în locul altuĭ fiu al sêu Stroe, care a fost tîlhar și care acum se află ascuns într'un codru.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 483. Pecetia în dos.

† Пише жȣпа Кало, великı дворни, чтитими нашеми и добрими прїателими и сȣсее близницı, жȣпанȣ Бѣкше Ханъ, сȣдцȣ и ва . вї . пръгаро ѡ Брашо, мно зравїе приноси гво-ви, іако драгими прїателими. И по си дава ȣ знанїе вашои млти за-ра ѡвога нашега члка, по име Гроза, ере прїнде пре на, тер е тȣжи, ере мȣ сте ȣхвати едн него сн, по име Кома, тере га сте ȣложи ȣ тенницȣ, за-ра дрȣгомȣ синȣ, по име Строе, що бѣ злотворни. А гво-ви тако да знате, ере Строе а ѡ стои ȣ Бѣси гор, ȣ некое виле, тако говори гво-ви, да не немȣчите нашега члка ȣ тенницȣ, ере не ни се мни добро, а нȣ да га ѡслободите, да си доити дома-си въ земли гнȣ-ни Басарабе воево. Єре з-ра що га сте ȣхвати, а тога стои ѡдана више ȣ некое дръве; тако га ѡтавите ȣ ми; ако ли не га кете ѡтавите, а нȣ кете дръжа,[1] а вашои млти да ви се не мни злѡ, ере кю ја наити ȣ на земли ѡ ва члвци, тере кю ȣхвати з-ра на члкь; ако ли има дрȣ дѣло, а вашо млть да га пȣтите сь еднога вашега члка до на, а ја и хощȣ дръжа[1] пра зако. И бь те вели, амин.

Adresa în dos: † Чтити нашеми и добрими прїателими, сȣдцȣ и . вї . пръгаро ѡ Брашов.

† Scrie jupân Calotă, marele vornic, cinstiților noștri și bunilor prietenĭ și vecinilor de aprópe, jupânuluĭ Becneș Hanăș, județuluĭ și vouĕ celor 12 părgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre, ca unor dragĭ prietenĭ. Și după acestea, daŭ spre șcire Grațiosităţiĭ vóstre pentru acel om al nostru pe nume Grozav, că a venit înnaintea nóstră și s'a plâns că ĭ-ațĭ prins un fiŭ al sĕŭ pe nume Coman și că l'ațĭ pus în temniță, pentru un alt fiŭ anume Stroe, care era rĕŭ-făcĕtor. Iar domnia vóstră ast-fel să șcițĭ că Stroe, apoĭ el stă în muntele Bésniĭ la o órecare vrăjitóre. Așa vĕ grăesc domnieĭ vóstre, să nu maĭ muncițĭ pe omul nostru în temniță, căcĭ nouĕ nu ni se pare bine, ci să'l slobodițĭ, ca să vie la casa sa în țara domnuluĭ nostru Basarab voevod, căcĭ acela pentru care l'ațĭ prins, apoĭ acela stă de mult sus într'un codru. Ast-fel lăsați-l în pace, ĭar dăcă nu-l vețĭ lăsa, ci-l vețĭ ține, apoĭ Grațiosităţiĭ vóstre să nu vĕ pară rĕŭ, când eŭ voiŭ găsi

[1] а îndreptat din и.

în ţara nóstră dintre ómeniĭ voştri şi-ĭ voiŭ apuca pentru omul nostru. Iar dacă va fi avênd altă trébă, apoĭ Graţiositatea vóstră să'l trimiteţĭ pe el cu un om al vostru până la noĭ, ĭar eŭ le voiŭ ţine lege dréptă. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin.

Adresa în dos: † Cinstiţilor aĭ noştri şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 417.

Calotă, marele vornic, către Braşovenĭ, în afacerea luĭ Tudor, căruĭa i s'a luat şépte caĭ de pe munte de către nişte ómenĭ din Braşov şi din Ţânţarul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 492. Pecetia în dos.

† Пише жꙋпа Кало, велики двони, те, сꙋцꙋ и .вı. пръгаро ѿ Брашо, много ꙃравїе приноси гвꙋ-ви. И по си ви говори, ере сь гво-ти сѫ говори сꙋцꙋ ѡви дни ѿ неправдꙋ, що чините наше сиромаси. И съда прїнде ѡвою наше сирома, по име Тꙋдо, тере тꙋжи, ере мꙋ сꙋ ꙋꙃели .ꙁ. кони ѿ планинꙋ некои ваше чявци, на име Чоте ѿ Брашо и Щефа и Раꙋ и Кѫдѣ ѿ Цѫцарю. Тако ꙃа що ꙋчините гво-ви тако, поне ꙃна ти, сꙋцꙋ, како смо говори с тобо. Того ра тою га сѫ посла до гво-ви, да и давате кони, поне тако ба, ере не ке бити добро; инако не ке би, по мою ре. И бь ви вели, ами.

Adresa în dos: † Нашеми чтитими и добрими прїатели, сꙋцꙋ и .вı. пръгари ѿ Брашо.

† Scrie jupân Calotă, marele vornic, ţie judeţule, şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce domnieĭ vóstre. Şi după acestea vĕ grăesc, că cu domnia ta am vorbit, judeţule, ḑilele astea despre nedreptatea ce faceţĭ supuşilor noştri. Şi acum veni acest supus al nostru pe nume Tudor, şi se jelueşce că ĭ-aŭ luat şépte caĭ de pe munte nişte ómenĭ aĭ voştri, anume Cĭontea din Braşov şi Ştefan şi Radul şi Cândea din Ţânţarĭul. Ast-fel, pentru ce faceţĭ domnia vóstră aşa, pentru că şciĭ tu, judeţule, cum am vorbit cu tine. Drept aceea l'am trimis acolo către domnia vóstră, ca să-ĭ daţĭ caiĭ, fiind-că alt-fel, pe Dumneḑeul meŭ, nu va fi bine. Alt-fel nu va fi, după ḑisa mea. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 418.

Târgovişte, Decembrie 19. Calotă, marele vornic, şi Harvat, marele logofĕt, către Braşovenĭ în afacerea luĭ Badĭul din târgul Buzeŭ, care s'a plâns pentru pescele ce i s'a luat de către un Sas din Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 554. Pecetia în dos.

† Пише жꙋпа Кало, велики дворни, и жꙋпа Харва, велики логофе, нашеми чтитими и добрими прїатели, сѫдцꙋ и .ві. пръгаро ѿ Брашо, много здравие приноси вашои млти. И по сих ви говори з-ра ѿвою члкꙋ гнꙋ-ни воиво и на, по име Бадю ѿ тръ Бꙋ, єре прїиде пре на тере ни казова, како є има некою ри тꙋіа потавле ꙋ єднога вашега члвка, имени Ѹзикѫ, да стои ꙋ нега дори ке ѡ са дои. А Ѹръзикѫ ѡ є би дꙋже некосемꙋ Са, що є зе Бънерꙋ. Тако тою Са ѡ є ꙋзе марꙋ наше члвкꙋ за-ра длъговꙋ, що мꙋ є Ѹзикѫ. Сего ра ви говори за-ра нашега члка, како да мꙋ се врати свою марꙋ сва до едио вла гла, и пагꙋбꙋ да нѣ, а зетꙋ Бънерꙋ да си ꙋпроси дъно на Ѹзикѫ, а на члкꙋ[1] да є ꙋ ми. Ако ли не м кете врати неговꙋ добитѫ, а ми некемо ѡтави на члкь въ пагꙋбꙋ, а нꙋ кемо наити ѿ-кꙋда мꙋ кемо врати. И инако неке би, по наю[2] ре. И бь ви велить, амин. Пи де .ѳі. д, ꙋ Трьговище.

Adresa în dos: † Нашеми чтити и добрими прїатели, сѫдцꙋ и .ві. пръгаро ѿ Брашѡ.

† Scrie jupân Calotă, marele vornic, și jupân Harvat, marele logofĕt, la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduce Grațiosităţiĭ vóstre. Și după acestea vĕ grăesc pentru acel om al domnuluĭ nostru voevodul și al nostru, pe nume Badĭul din târgul Buzĕuluĭ, că a venit înnaintea nóstră și ne spune, că a avut nișce peșce acolo pus la un om al vostru anume Urzică, să stea la el, până când va veni el însușĭ. Apoĭ Urzică, el a fost dator unuĭ Sas, care este ginere luĭ Becner. Ast-fel acel Sas, el a luat marfa omuluĭ nostru pentru datoria ce a avut la Urzică. Drept aceea vĕ grăesc pentru omul nostru, ca să i se înnapoĭeze luĭ marfa sa tótă până la un fir de pĕr, și pagubă să nu-ĭ fie; ĭar ginerele luĭ Becner, să-șĭ céră datoria de la Urzică, ĭar omul nostru să fie în pace. Iar dacă nu-ĭ vețĭ înnapoĭa marfa luĭ, apoĭ noĭ nu vom lăsa pe omul nostru în pagubă, ci vom găsi de unde să-ĭ înnapoĭem. Și alt-fel nu va fi, după ḑisa nóstră. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scrisă în Decembrie, a 19ª ḑi, în Târgoviște.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 419.

Calotă, marele vornic, către Brașovenĭ, ca să fie o bună dreptate între o țară și alta.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 495. Pecetia în dos.

[1] Scris d'asupra rênduluĭ. [2] Îndreptat din моіо.

† Пише жꙊпа Кало, велн дворнн, чтнтомꙊ наше прнтелю, сꙊцꙊ н .вї. прьгарї ѿ Брашо. Н по сн вн ведомꙊ да е ꙁа-ра кнн, що мн послаѿ, н рѣ, що мн порꙊчнѿ по вашега члка, по Кома, а а вн добре вн сь раꙁꙊме. Тогаи ра вн говорн како да гледате, ере нше члцн съ ва члцн самн се хранн; тогаи ра съмотрнте тере да дръжнте ꙁаконꙊ правꙊ по ꙁаконꙊ бжїею, да не нма нше чцн, кон сꙊ правн, пагꙊ. А акон ке бн ваше члцн правн, а вн да пꙊтнте на мене, а мн кемо дрѣть правꙊ ꙁако, н пагꙊ ннтко не нма. А ако сꙊ ꙁлн лю н ꙁлнтворцн, нлн нше нлн ваше мать, а мн да н песпнмо, како некон лотрн. Н бь велн.

Adresa în dos: † Ншм пріателе, сꙊцꙊ н .вı.-тн прьгарн ѿ Брашѡ.

† Scrie jupân Calotă, marele vornic, cinstituluĭ nostru prieten, județuluĭ și celor 12 pĕrgarĭ din Brașov, Și după acestea să vĕ fie cunoscut în privința carțiĭ ce mĭ-ațĭ trimis și vorbelor ce mĭ-ațĭ orênduit prin omul vostru, prin Coman, apoĭ eŭ bine v'am înțeles pe voĭ. Drept aceea vĕ grăesc, ca să căutațĭ, ca ómeniĭ noștri cu ómeniĭ voștri eĭ înșișĭ să se hrănéscă. Drept aceea băgațĭ de sémă ca să țineţĭ legea dréptă după legea dumneḑeĭască, ca să n'aĭbă ómeniĭ noștri, carı sunt dreptĭ, pagubă. Iar dacă vor fi ómeniĭ voștri dreptĭ, atuncĭ voĭ să-ĭ lasațĭ la mine; și noĭ le vom ține lege dréptă, și pagubă nimenĭ să n'aĭbă. Iar dacă sunt ómenĭ rĕĭ și rĕŭ-făcĕtorĭ, saŭ aĭ noștri saŭ aĭ Grațiosităţiĭ vóstre, apoĭ noĭ să-ĭ pedepsim ca pe niște lotri. Și Dumneḑeŭ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noștri prietenĭ, județuluĭ și celor 12 pĕrgarĭ din Brașov.

No. 420.

Calotă, marele vornic, către Brașovenĭ că a trimis acolo pe Lupul să-ĭ târguĭască de nuntă fiiceĭ sale.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 555. Pecetia în dos.

† Пише жꙊпа Калотѫ, велн дворнн, ншмꙊ првъꙁлюбленн прїетеле, жꙊпанꙊ Бенѣ н жꙊпа Ханѫ, вамешн, н сꙊцꙊ н .вї.-тн пръгарн ѿ Брашѡ, мого ꙁравїе н любовное н поклоненїе прнносн гво-вн н въсе братїе првъꙁлюбленн. А по то рѣ, що мн послаѿ по слꙊга вашега матн, по ЛꙊпꙊ, добре вн сь раꙁꙊме н ѡбрадꙊемꙊ а ꙁа ра вашега матн н ꙁа-ра добрн ва; а по то да-наете, ваше гво, съ хотенїемь бжїе, кь е бнло[1] на бгоıавле, а ж хокю, да мн дава една мое днвонка по Драгн. Тако, мон првъꙁлевленн братїе, еще да

[1] În loc de кь е ке бнтн.

ви ра8жцѣ за-ра мое добрь, и да знате: сь чти на гво-ти по Л8п8 сь посла[1], и да-наете, що сь п8ти по Л8п8, да ми к8пи една-др8го, ере е сь мое 8знанїе. И варе що ирече Л8п8 кь гво-ви, а гво-ви вѣр8и[2], ере е мое истини.[3] И бо да 8множить лѣ гва-ва[4], амн.

Adresa în dos: † Прѣвьзлюбленїи прїетелю и братїемь ж8па Бенѣ и Ханѣ и с8ц8 и .вї.-ти прьгари ѿ Брашо.

† Scrie jupân Calota, marele vornic, la aĭ noştri pré ĭubiţĭ prietenĭ, jupânuluĭ Begnea şi jupânuluĭ Hanăş, vameşilor, şi judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune aduce domnieĭ vóstre şi tutulor fraţilor pré ĭubiţĭ. Iar apoĭ vorbele ce mĭ-aŭ trimis prin sluga Graţiosităţiĭ vóstre, prin Lupul, bine v'am înţeles şi m'am bucurat eŭ pentru bucuria Graţiosităţiĭ vóstre şi pentru binele vostru. Iar după aceea să şciţĭ domnia vóstră, cu voinţa dumneḑeiască, când are să fie la Bobotéză, apoĭ eŭ voesc ca să-mĭ daŭ pe o fată a mea după Drăghicĭ. Ast-fel, aĭ meĭ pré ĭubiţĭ fraţĭ, încă să vĕ bucuraţĭ pentru binele meŭ, şi să şciţĭ: cu cinste la domnia ta pe Lupul l-am trimis, şi să şciţĭ că am trimis pe Lupul, ca să-mĭ cumpere una-alta, căcĭ este cu şcirea mea. Şi vare ce va spune Lupul către domnia vóstră, apoĭ domnia vóstră să credeţĭ, căcĭ sunt adevĕratele mele (cuvinte). Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † Pré ĭubiţilor prietenĭ şi fraţĭ, jupânuluĭ Begnea şi Hanăş şi judeţuluı şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 421.

Calotă, marele vornic, învită la nunta fiiceĭ sale pe judeţul şi pe ceĭ 12 pârgarĭ din Braşov şi le spune să dea credĕmênt la tot ce le vor comunica Coman portarul din partea voevoduluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 556. Pecetia în dos.

† Ѿ ж8па Кало, велики дворни, пише чтити и добри приетели, с8ц8 и .вї. п8рграо ѿ Брашо, много здравїе приноси вашои мати, іако добрими и слакими приіятелими. И по си дава 8 знание вашои мати, ере сь хотѣние бжие аво днька да ми е и мене гь бь радо и велию на мою к8кю 8 Трьговнще, тере има свав8 сь дивонка-ми, що ми е и мене ѡтави Нс Хс. Тако и гво-ви, да ви се мни добро ѿ мою ѡврадованне, и да ви

[1] În loc de посла. [2] În loc de вѣр8ите. [3] Se subînţellege речи. [4] În loc de гва-ви.

наȣчи гь бь, да приндете и ва мать на мою радо, или да пошлите некои три или четери ѿ мегю ва матъ; тою се ȣмоли гво-ви. И бь да ви вели; и елика ви изрече слȣгȣ гнȣ-ни воиво, Кома пор'та, да га вѣрȣете, поне сȣ на рѣ истин'не.

Adresa în dos: † Наше чтити и добри приıатели, сȣцȣ и .ві. пръгаро ѿ Брашо.

† De la jupânul Calotă, marele vornic, scriŭ cinstiţilor şi bunilor prieteni, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aduce Graţiosităţiĭ vóstre, ca unor bunĭ şi dulcĭ prietenĭ. Şi după acestea daŭ de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, căcĭ, cu voinţa luĭ Dumneḑeŭ ĭată astă-ḑĭ datu-mĭ-a şi mie domnul Dumneḑeu bucurie şi veselie la casa mea în Târgovişte, şi am nunta cu fata mea, ce mĭ-a lăsat-o şi mie Isus Christos. Aşa şi domnieĭ vóstre, să vĕ pară bine de bucuria mea şi să vĕ povăţuĭască domnul Dumneḑeŭ, să veniţĭ şi Graţiositatea vóstră la bucuria mea, saŭ să trimiteţĭ vre-o treĭ saŭ patru din mijlocul Graţiosităţiĭ vóstre. Acésta mĕ rog domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Şi câte vĕ va spune sluga domnuluĭ nostru voevoduluĭ, Coman portarul, să'l credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 422.

Lazar spătarul (luĭ Négoe Basarab) scrie Braşovenilor în afacerea luĭ Dragoslav şi Mihail din Băneşcĭ, carĭ aŭ venit la el cu carte de la Basarab voevod (Négoe), ĭar el a luat de la nişte Braşovenĭ 1400 de aspri; apoĭ arată mersul procesuluĭ maĭ departe.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 490. Pecetia în dos.

† Писа Лаза спата, четити и големи и добри приıателе, сѫцȣ и .ві. пȣгарі ѿ Брашо, дава ȣ знание гспство-ви, ка(ко) приидоше до мене Драгосла и Михьилъ ѿ Бънеіщь и донесоше книгȣ ѿ Басърабж воеводȣ, да имь ȣзьме ѿ ваши люе .҂аѵ. а; тако съ ȣзе съ книго нашего гспоина ѿ ваши лю. А пото давамо ȣ знаніе гспство-ви за-ради ніхнȣ прȣ, како се преше ȣ Пите съ Балмжшь Ханъшъ прѣ гсподара и се хванȣ, да погю ȣ Брашовь, да и чини законь, да и са плати; w и не дрьжа зако. А потw wни мȣ хванȣше еного дете тере го сȣ дрьжали ȣ Бжне, w е доше Креле Ханьшь прѣ Калотъ двоwника, wнои дете w е рекъль прѣ Хан и прѣ дворни, ере а има .рк. wце, ȣ wце Геле; па е има .в. чохе и .а. поıа сребрьнь и .а. чашȣ и хиже и сȣ за-ено. Па и сȣ

дрьжали ваше милость зако, и ниь сте дали книже, за .ѕ. неєле да и продаду. А ви па сте ѡбрьнули зако инако; тако се на гсподарь расърьди. И бѡ ви весели.

Adresa în dos: † Сѫцу и .вї. пурьгарї ѿ Браш.

† Scris-am Lazar spătarul, cinstiţilor şi marilor şi bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov. Dau spre şcire domnieĭ vóstre, că aŭ venit la mine Dragoslav şi Mihăilă din Băneşcĭ şi aŭ adus carte de la Basărabă voevod, ca sa le ıaŭ de la ómeniĭ voştri 1400 aspri. Ast-fel am luat cu cartea domnuluĭ nostru, de la ómeniĭ voştri. Iar după aceea dăm spre şcire domnieĭ vóstre pentru pîra lor, că s'au pîrît în Piteşcĭ cu Balmâş Hanăş înnaintea domnitoruluĭ, şi s'aŭ prins să mérgă la Braşov, să le facă lege, să li se plătéscă; el (Balmâş) nu le-a ţinut egea. Iar după aceea eĭ ĭ-aŭ prins pe un fecĭor al luĭ, şi l'aŭ ţinut la Băneşcĭ. Venit-a el, Crele Hanăş, înnaintea luĭ Calotă vornicul; acel fecĭor, el a spus înnaintea luĭ Hanaş şi înnaintea vorniculuĭ, că «eŭ am avut 120 de oĭ în oile luĭ Ghelea; şi încă am avut 2 sumane şi un brâŭ de argint şi o cupă»; şi colibele li sunt la un loc. Iarăşı lor le-aţĭ ţinut Graţiositatea vóstră lege, şi le-aţĭ dat colibele în 6 sĕptamânĭ să le vêndă. Apoĭ voĭ ĭarăşĭ aţĭ întors legea alt-fel; aşa domnitorul nostru s'a mâniat. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 423.

Noembrie 3o. Toţĭ boeriĭ marĭ şi micĭ din Ţara-Românéscă către Braşovenĭ că, de vreme ce Vladislav vodă voĭa să le taĭe capetele, eĭ s'aŭ scăpat de dênsul şi aŭ ales pre Radul vodă (Bădica), adevĕratul fiŭ domnesc; li se aminteşce jurămêntul de credinţă şi sunt poftiţĭ a nu maĭ ţine între dênşiĭ pe Radul (de la Afumaţĭ).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 567. Pecetia în dos.

† Чтнти и нарочнти и ѿ ба дарованн и нашн добрн прніатело, сѫцу и .вı.-тн пръгаро ѿ Браше, много зравне прнноснмо вашон мати, мн убо всн болѣрн велнцн же н малн ѿ влаікѹ земли. И вему да е вашон мати, ве знате, ваша мать[1], како се прнлучн влакон земли н на, доденже прїн ѿ Порте Владисла воево бнтн на гпръ. Мн у то вема познамо, како бн утжме съ Турцн, да на главе ѿкнну; инако не могомо се нзбавнтн ѿ нега, ну ѡ-дана знаамо мегю намн пра снъ гпкн, Раду воево, н уземо е бнтн

[1] D'asupra rĕnduluĭ.

на по закѡ гпрь, и ѿ-къ Тѹрци дадоше на съмиренїе. Таже, наѹчи ви бъ ваша мать, ега съ гна-ни воевѡ несте имали заклинанїе, а съ на въси имали сте заклинанїе и верѹ; такои се ми завезамо и прихватимо на наше главе и дше, како хте бити кѹно съ нами пра и съ право слѹбо стою корѹне и висоте кралю и гнѹ нашемѹ милом Ѩношѹ воевѡ и въсе гпда Ѹгръскои земли и вашои мати съ приꙗтество. Є тѹи мегю вами Раѹ воевѡ, и до съ, колико прѣбива мегю вами, съ наше ѹзнанїе въсе е прѣбива, ере бе ѹлезали къ рѹке ѡномѹ врамашѹ, тако се почюдѣмо, како се хощемо избавити ѿ нега; а ѿ време, е ѹтекомо ѿ рѹ нашемѹ врамашѹ въси цели и ѹлезамо и искѹпимо се ѡколо нашега гна, кои е съ мегю нами, и ѹчинимо си съмиренїе ѿ-къ тѹрскои стране, ми ѹ то никако не хощемо, да прѣбивае Раѹ воевѡ мегю вами, нѹ како можете извате е скоро, ере дори хте прѣбивати тѹи, никако неможе бити приꙗтество мегю нами, ниже съмиренїе сиромахо и земли висоте кралю и ѿ наше земли, ниже планиске пѹтове не могѹ бити слобоно, како да се храни сиромаси. Нѹ мало време чикамо тако, аще еще вимо, како држите е мегю вами, не ивате е ваша мати, ѹ то знате: и аще ли же се хте и ѹложити ѹ некои хитро-стие и хощете рещи, како е бе ваше знанїе, тои да не говорите, ере бе ваше знанїе ѡ никако не може ѹчинити ницьо. Таже аще ли же се хощете ѿ заклинанїе менѹти вие, нам пръво, и ѡ тъмежѹ, що ке бити, тои гре далече ѿ на и ѿ сиове наши. А ми хощемо стоати и държати хощемо заклинанїе и верѹ, що смо поставили кѹно съ ваша мать, и некемо забивати никога добротелие и трѹ, що сте поставили ваша мати, на ра главе. Да аще ѹвимо, како не стоите на томежѹ, заклинанїе и верѹ, и ми кемо ѹчинити, како хощемо моки. Тои да ви е на знанїе, вашои мати. И бъ ви вели. Пи ное . л .

Adresa în dos: † Наши чтити и добри приꙗтело, сѹцѹ и .ві.-ти пръгаро ѿ Браше.

† Cinstiţilor şi aleşilor şi de Dumneḑeŭ înḑestraţilor şi bunilor noştri prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aducem Graţiosităţiĭ vóstre, noĭ, adică toţĭ boeriĭ marĭ şi micĭ din Ţara-Românéscă. Şi să fie cunoscut Graţiosităţiĭ vóstre: étă, şciţĭ Graţiositatea vóstră cum s'a întîmplat Ţăreĭ-Româneşcĭ şi nouĕ, până când a venit de la Pórtă Vladislav voevod, ca să ne fie nouĕ domnitor. Noi întru acésta fórte am cunoscut, cum el a fost întocmit cu Turciĭ, ca nouĕ capetele să ni le rĕpună; alt-fel nu ne am putut izbăvi de dênsul, ci de mult şciut-am printre noĭ pe adevĕratul fiŭ domnesc, pe Radul voevod, şi l'am luat pe dênsul a ne fi nouĕ după lege domnitor; şi de către Turcĭ ni s'aŭ dat nouĕ pace. Decĭ, povăţuĭasca-vĕ Dumneḑeŭ pe Graţiositatea vóstră, măcar că cu domnitorul nostru voevodul n'aţĭ avut jurămênt, dar cu noĭ cu toţĭ aţĭ avut jurămênt şi credinţă; ast-fel şi noĭ ne-am legat şi am luat asupra capetelor şi sufletelor nóstre, cum că va fi el împreună cu noĭ drept şi cu dréptă slujbă sfinteĭ coróne şi înnălţimeĭ craiuluĭ şi

domnuluı nostru ĭubituluĭ Ianoş voevodul şi tutulor domnilor ţăreĭ ungureşcĭ, şi Graţiosităţiĭ vóstre cu prietenie. Este acolo între voĭ Radul voevoda, şi până acum, cât a petrecut în mijlocul vostru, cu a nóstră şcire a tutulor a petrecut, căcĭ încăpusem în mâınele aceluĭ vrăjmaş, aşa ne cĭudém, cum ne vom izbăvi de dênsul. Iar de la acea vreme, de când am scăpat din mâĭnele vrăjmaşuluĭ nostru, toţĭ teferĭ, şi ne-am strecurat şi adunatu-ne-am împrejurul domnuluĭ nostru, care este acum în mijlocul nostru, şi ne-am făcut pace de către partea turcéscă, noĭ întru aceea, de loc nu vrem, ca sa petrécă Radul voevod în mijlocul vostru; ci cum puteţĭ, alungaţi'l pe el curând, căcĭ până când va petrece acolo, nicĭ cum nu póte fi prietenie între noı, şi nicĭ linişte supuşilor din ţara înnălţimeĭ craĭuluĭ şi din ţara nóstră; şi nicĭ drumurile de peste plaĭurĭ nu pot fi slobode, ca să se hrănéscă supuşiĭ. Ci puţină vreme vom aştepta aşa; dacă însă vom vedea, că'l ţineţĭ pe dênsul printre voĭ, nu-l alungaţĭ pe dênsul Graţiositatea vóstră, întru acésta să şciţĭ: chĭar şi dacă aţĭ voi cum-va ca să puneţĭ óre-care vicleşug, şi veţĭ spune, că este fără şcirea vóstră, asta să nu vorbiţĭ, căcĭ fără şcirea vóstră, el nicĭ cum nu póte face nimic. Asemenea dacă voiţĭ de jurămênt să vĕ lepădaţĭ, voĭ maĭ întâĭŭ, şi de tocmélă, (atuncĭ) ce va fi, acest pĕcat (să fie) departe de noĭ şi de fiiĭ noştri. Dar noĭ voim a sta, şi a ţine voim, jurămêntul şi credinţa, ce am pus împreună cu Graţiositatea vóstră, şi nu vom uĭta nicĭ odată binele şi truda, ce aţĭ pus Graţiositatea vóstră pentru capetele nóstre. Iar dacă vom vedea, că nu staţĭ pe tocmélă, jurămênt şi credinţă, atuncĭ şi noĭ vom face cum vom putea. Acésta să vĕ fie spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris în Noembrie 30.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 424.

Decembrie 19. Toţĭ boeriĭ marĭ şi micĭ din Ţara-Românéscă către Braşovenĭ, cum aŭ luptat contra Turcilor pentru legea creştinéscă, cum pe domnul Vladislav l'aŭ rĕsturnat şi aŭ ales în locu-ĭ pe Bădica-Radul vodă, fiul luĭ Radul vodă; însă eĭ afla că la Crăcĭun are să intre în ţară Radul vodă (de la Afumaţĭ) cu ajutorul braşovén; atuncĭ boeriĭ vor fi siliţĭ a se închina Turcilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 551. Pecetia în dos.

† Нашн чтнтн н нарочнтн н ѿ бж дарованн н нж же добрн прнıатело н братнıа, сѫцѫ н ,вı,-тн пръгаро ѿ Брашє, много ӡравне прнноснн вашон млтн, м(н) ѫбо всн болѣрн, велнцє же н малн, ѿ влакѫ ӡемлю. Н по сн вемѫ да є вашон млтн, поне ӡнанте лн прге

сие доба, како се прилꙋчи на же, влакои земли, е више наши теки грхо, тере ꙋлезоше мегю нами проклети Агарии-Тꙋрци пленове и роство и посечение и црква разорение? Ми ꙋ то, колико вимо болѣри влакои земли, никако не въсхотѣхо штавити нашꙋ чтитꙋ и православнои вере и закон хртианскои потъкати ю проклети Тꙋрци, иꙋ въси подигохо се по глава и поклонихо се стою корꙋне и висоте кралю и нашемꙋ миломꙋ гнꙋ, Ианошꙋ воево, и вашои мати. И бжие хотѣние и съ нароко гнꙋ-ни Ианошꙋ воево и вашои мати да гъ бъ и прчта бгомти, тере изидоше и землю проклети Трци[1] штрамотени, и дадоше на гпръ влаки Власла воево. Ми ꙋ то поклонихо се емꙋ, како да бꙋ на по законꙋ гпръ, и мало ко нега прѣбивамо и познамо вема добре, како ш не е дотои бити на гпръ, поне не би хртиани, иꙋ пога и лꙋ и врама наши глава; тако инако не могомо си ш нега главе избавити, иꙋ ш-дана знаямо правни сиъ гпки, Бака Раꙋ воево, сиъ Раꙋлꙋ воево, и правь хртианскои вере, и прїимихо его бити на по законꙋ гпрь. И ш то ча поклонихо его стою корꙋне и висоте кралю и наше мило гнꙋ, Ианошꙋ воево, и въсе гпда ꙋгрьски и вашои матъ, да смо съ право и верно слꙋбо и щи ш-къ погаскои земли. А по то много рѣчи на ꙋши прихоше ни зли за Раꙋлꙋ воево, кои е мегю вами, како имате мисль въ землю влакои ꙋлети, да е се иетьмежꙋ и кагꙋ ꙋчини мегю нами и мегю влакои земли. Того ра, наꙋчи ви бъ и прчта бгомти ваша матъ, како сте ꙋчинили добре и за дше ваше съ нами на нашꙋ ꙋсиности, не равалите тои паме, иꙋ како се смо поклонили првво съ гнъ-ни, Бака Раꙋ воево, стою корꙋне и висоте кралю и Ианошꙋ в[о]иво, и ш съ сице да е дасмо право слꙋбо вашои мати, и кои смо хртиани, въси ш [на] погани да се браниимо, и до съ несмо ни верꙋвали; а къ е съ шни прїидꙋ наши чавц[и] и истино скажꙋе на, како на бжи и дни хоще Раꙋ воево съ ваше знание и крѣпо ꙋлет[и]. Ми що[1] смо заклели и ꙋтъмили енꙋ, тои хощемо до смрти дръжати; аще ли же ви разорите тои тъмежꙋ и заклинание, ви знаите, що чините; ми въси хощемо се поклонити Тꙋрце; тако, що ке бити, тога далеко да е ш наши дша. Тои да знате; и елика изрече нашега чавка и брата Первекю, верꙋйте ваша матъ, ере сꙋ наши рѣчи истини. И бъ ви вели. Пи де. ѳї.

Adresa în dos: † Нашим чтити и добри приятело и братиа, сꙋцꙋ и .ві. пръгаро ш Брашо.

† La aĭ noştri cinstiţĭ şi aleşĭ şi de Dumnedeŭ îndestraţĭ şi nouĕ bunilor prietenĭ şi fraţĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aducem Graţiosităţii vóstre noĭ, adică toţĭ boeriĭ, marĭ şi micĭ, din Ţara-Românéscă. Şi după acestea, să fie cunoscut Graţiosităţiĭ vóstre, pentru că şciţĭ óre înnainte de acest timp, cum s'a întâmplat nouĕ, Ţăriĭ-Româneşcĭ, când aŭ fost, dupĕ grelele nóstre pĕcate, de aŭ intrat în mijlocul nostru procleţiĭ Agarenĭ, Turciĭ, cu pradă şi cu robie şi cu tăiere

[1] Scris d'asupra.

şi cu risipirea bisericilor? Noï întru aceea, câţï am fost boerï aï Ţăreï-Româneşcï, în nicï un chip n'am voit să lăsăm a nóstră cinstită şi pravoslavnică credinţă şi legea creştinéscă, ca să o calce procleţiï Turcï, ci toţï ne-am sculat pe capete şi ne-am închinat sfinteï coróne şi înnălţimeï craïuluï şi ïubituluï nostru domn, luï Ianoş voevod, şi Graţiosităţiï vóstre. Şi cu voinţa dumneḑeéscă şi cu orênduirea domnuluï nostru Ianoş voevod şi a Graţiosităţiï vóstre, aŭ dat domnul Dumneḑeŭ şi précurata maïca luï Dumneḑeŭ, şi aŭ eşit din ţară procleţiï Turcï ruşinaţï şi (Turciï) ne-aŭ dat nouĕ domnitor românesc pe Vladislav voevod. Noï întru aceea, ne-am închinat luï, ca să ne fie domnitor dupĕ lege, şi puţin lângă dênsul am petrecut, şi am cunoscut fórte bine, cum că el nu este destoïnic să fie nouĕ domnitor, căcï nu era creştin, ci păgân şi nebun şi vrăjmaş capetelor nóstre. Aşa alt-fel nu ne-am putut izbăvi capetele de el; ci de mult am şciut pe adevĕratul fiŭ domnesc, pe Bădică Radul voevod, fiul luï Radul voevod, şi drept legeï creştineşcï, şi l'am primit pe dênsul să ne fie nouĕ dupĕ lege domnitor. Şi din acelaş cés l'am închinat pe dênsul sfinteï coróne şi înnălţimeï craïuluï şi ïubituluï nostru domn Ianoş voevod şi tutulor domnilor ungureşcï şi Graţiosităţiï vóstre, ca să fim cu dréptă şi credincïósă slujbă şi scut de către ţara păgânéscă. Iar după aceea multe vorbe rele la urechï ne-aŭ venit nouĕ despre Radul voevoda, care este în mijlocul vostru, cum că aveţï gând să intraţï în Ţara-Românéscă, ca încă netocmélă şi gâlcévă să se facă între noï şi între Ţara-Românéscă. Drept aceea, povăţuïască-vĕ Dumneḑeŭ şi pré-curata maïca luï Dumneḑeŭ, pe Graţiositatea vóstră, precum aţï făcut binele şi pentru sufletele vóstre, cu noï, în nevoïa nóstră, să nu stricaţï acéstă pomenire; ci cum ne-am închinat întâiŭ cu domnul nostru Bădică Radul voevod sfinteï coróne şi înnălţimeï craïuluï şi luï Ianoş voevoda, şi de acum înnainte de asemenea să fim cu dréptă slujbă Graţiosităţiï vóstre, şi câţï suntem creştinï, toţï de păgânï să ne apărăm. Şi până acum n'am creḑut; ïar când este acum, ïată vin ómeniï noştri şi cu adevĕrat ne spun nouĕ, că la Crăcïun va intra Radul voevoda cu şcirea şi cu puterea vóstră. Noï ceea-ce am jurat şi am întocmit odată, aceea voim până la mórte să ţinem; ïar dacă voï veţï strica acéstă întocmire şi jurămênt; voï şciţï ce faceţï; noï toţï ne vom închina Turcilor; ast-fel, ceea-ce va fi, atuncï departe să fie de sufletele nóstre. Acésta să şciţï. Şi câte va spune omul nostru şi fratele Pervechiŭ, credeţï Graţiositatea vóstră, căcï sunt ale nóstre vorbe adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure. Scris Decembrie 19.

Adresa în dos: † La aï noştri cinstiţï şi bunï prietenï şi fraţï, judeţuluï şi celor 12 pârgarï din Braşov.

No. 425.

Un necunoscut către boerĭ blestemându-ĭ, că l'aŭ trimis la Mehemetbeg cu ale lor netrebnice și necredincĭóse născocirĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 520. Pecetia în dos.

† Потенн н веле разȣмнн н моемн првьзлюбленн старншн ротелн н ннн братне старншн сьвтннко н вьсе болѣро, кон мене посласте до грȣ Меме(т)-бегȣ, мно здравїе ѿ ба да нмате а ѿ мене вьсегдà клетвȣ. Понеже знате, како мене послате сь вашон непотребне н невѣрне чеченн; н а, знате вашон мать, колнко се ѿмета, како да не донде сь вашон рѣ до Меме-бе; а ва а каза, ере хощете вн ȣчнннтн тере мене хоще гнȣ Меме запретнтн, тако днь ево е такон, н ѿ ва ннщо помо не. Се ра вн говорн н молн вн се, ако н ба нмате н дшȣ, немон съвѣтȣете толнко, н съвѣ вн е празде, а нȣ дондете доdеже вн сȣ комате по мето не раснпане н роне не вн сȣ загннȣлн, н азь сь-ш нн, понеже да знате п-прѣжде ста тронце пето вьсе комате вн сȣ по мето, н ннтко ѿ ваше ро не е загннȣ; а ако лн хощете покрьматн п ста тронце, да знате, а а хощȣ загȣбнтн н ваше роне, н ваше комате хоще се раснпатн. Тоган ра наȣчн вн бъ, немон крьмате, а нȣ на спе да дондете, на верȣ н дшȣ мою; такон да знате. Н тн, брате Бонко н Пръво н тн Тȣдоре гледанте н бȣ вн млнȣ н за мон сnовн, тере гледанте толнко конн немон [дръ]жате, а нȣ нзбернте ѿ нн .в. конн, а дрȣгн н продаНте, како н можнте. Н бъ да ȣмножн лета гво-вн, амн. — Н пакн да знате, ере мн каза Дорална ба, ере е посла ѿпе на вонкȣ да донде, алн да знате, ере сȣ празне ре.

Adresa în dos: † Потенн н веле разȣмнн болѣро, въсе съвѣто ѿ прекȣ-планннȣ.

† Cinstiților și pré înțelepților și pré ĭubiților, celor maĭ bĕtrânĭ aĭ meĭ părințĭ și altor frațĭ maĭ vârstnicĭ, sfetnicilor și tutulor boerilor, carĭ pe mine m'ațĭ trimis la domnul Mehme(t)beg, multă sănĕtate de la Dumnedeŭ să avețĭ, ĭar de la mine tot-d'auna blestem. Pentru că șcițĭ, cum m'ațĭ trimis cu ale vóstre netrebnice și necredincĭóse născocirĭ; și eŭ, șcițĭ Grațiositatea vóstră, cât mĕ lepădam, ca să nu merg cu vorbele vóstre la Mehmetbeg, ĭar vouĕ eŭ v'am spus, că voĭ vrețĭ să facețĭ, ca pe mine să mĕ opréscă domnul Mehmet; și așa, ĭată, că acum este așa, și de la voĭ nicĭ un ajutor nu este. Drept aceea vĕ grăesc și rogu-vĕ, dacă avețĭ și Dumnedeŭ și suflet, nu vĕ maĭ sfătuițĭ atâta, și sfatul vĕ e deșert, ci venițĭ, până când vi sunt bucatele pe loc nerisipite și némurile nu v'aŭ perit, și eŭ cu ele; căcĭ să șcițĭ, până înnainte de sfânta Troiță, Vinerĭ, tóte bucatele vĕ sunt pe loc, și nimenĭ din némul vostru n'a perit. Iar dacă vețĭ întârdia după sfânta Troița,

să șcițĭ că eu voiŭ peri și némurile vóstre, ĭar bucatele vóstre se vor risipi. Drept aceea, povațuıască-vĕ Dumneḑeŭ, nu maĭ întârḑiațĭ, ci repede să venițĭ, pe credința și sufletul meŭ. Așa să șcițĭ. Și tu, frate Boĭco și Părvule și tu Tudore, căutațĭ și fie-vĕ milă și de fecĭoriĭ meĭ, și căutațĭ, atâțĭa caĭ nu maĭ ținețĭ, ci alegețĭ dintr'ênșiĭ douĭ caĭ, ĭar pe ceĭ-l'alțĭ vindeți-ĭ cum putețĭ. Și Dumneḑeŭ' să îmmulțéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin. — Și ĭarășĭ să șcițĭ, că mĭ-a spus Doralia banul, că a trimis ĭarășĭ la óste ca să vie, dar să șcițĭ că sunt vorbe deșérte.

Adresa în dos: † Cinstiților și mult înțelepților boerĭ, tutulor sfetnicilor de preste plaiŭ.

No. 426.

Parvul banul, Drăghicĭ vornicul, Radul logofĕtul și ceĭ-l'alțĭ boerĭ către Brașovenı, că Radul vodă le vine domn de la Pórtă și este chĭar pe drum.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 561. Pecetia în dos.

† Нашн чтнтн н добрн прнıателе н блнжн сѹсе, сѹцѹ н .вı. пѹрьгарн ѿ Брашев, много зравне прнносн гвѹ-вн а Пръвѹ ба н Дръгн двонн н Радѹ логофе н прочн н болрн. Н по сн давамо въ знанне гвѹ-вн: кннгѹ ра н рѣ, що нн сте послалн по члвка врнога гва-вн Юга, а мн ѿ въсе по редѹ разѹмелн есмо ра нашега гпна Радѹла воıво. Н ѿ-къ тѹрскон странѹ, тако гво-вн да знате, ере съ е бь да, како сѹ хрнстнıанн нскалн н ба молнлн, тере нн прнидо наше люе ѿ гпна-нн Радѹ воıво, н на възвестнше, како нн прннде Радѹ воıво ѿ портѹ н на пѹ е съда къ землю влаıскон, н вема ра н весе ıако въсн хрнстнıанскон верѹ любн; н ннако не. Н е елнка нзрече верннога члвка гва-вн Юга ѿ на, а гва-вн w въсе да врѹнте, ере сѹ нашн рѣ нстннн. Н бь велн гвѹ-вн.

Adresa în dos: † Нашн чтнтн н добрн прнıателе, сѹцѹ н .вı. пъгарн ѿ Брашев.

† La aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de apróре vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, multă sănĕtate aduc domnieĭ vóstre eŭ Pârvul banul și Drăghicĭ vornicul și Radul logofĕtul și ceĭ-l'alțĭ boerĭ. Și după acestea dăm de șcire domnieĭ vóstre: pentru cartea și vorbele ce ne-ațĭ trimis prin omul credincĭos al domnieĭ vóstre Iuga, apoĭ noĭ de tóte pe rênd am înțeles pentru domnul nostru Radul voevod. Și de către partea turcéscă, așa domnia vóstră să șcițĭ, că acum Dumneḑeŭ a dat așa după cum aŭ dorit creștiniĭ și pe Dumneḑeŭ l'aŭ rugat; și ne-aŭ venit ómeniĭ noștri de la domnul nostru Radul voevod și ne-aŭ vestit, că ne va veni Radul voevod de la Pórtă și este pe drum acum spre Țara-Românéscă, și e tare bucuros și vesel ca toțĭ ceĭ ce credința creștinéscă ĭubesc. Și alt-fel nu este. Și încă câte va spune credincĭosul om al domnieĭ vóstre Iuga de

la noĭ, apoĭ domnia vóstră în tóte să credeţĭ, căcĭ sunt ale nóstre cuvinte adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră.

Adresa în dos: La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluı şi celor 12 pârgarĭ · din Braşov.

No. 427.

Négoe spătarul către Begner, judeţul Braşovuluĭ, despre dorinţa ce are de a-ĭ fi prieten, cum ĭ-a fost şi tatăl-sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 525. Pecetia în dos.

† Ѿ спата Нѣгоє мно зравїє и покланѣнїє прїноси моєм чтитом и прѣвъзлюбленом и добром приıатєлю, жупану Бене Хань ѿ Брашо. И по то говори гвꙋ-ти, како моєм брату, како да те бь научи, да живуємо добро, како є живова мои ѿць сь гво-ти, єрє ıа сь ѿста на него место; тако що ꙋсхокє гво-ти ꙋ мене, а ти пошли до мене, єрє ти кıо волѣ учинити гвꙋ-ти. И па ти кю говори гвꙋ-ти, єрє ако чꙋє на господа за-ра Сьчѣле, како си учини гво-ти, а нєм тврьдє м се кє мни добре[1] за-ра тои работу, єрє м си гво-ти бра, и ѡ тебє. Тако да те бь наꙋчи, да дрьжи ꙋ єди бь сь него гвтво, єрє добре да зна, кь чꙋє ѡ за то работу, како си учини гво-ти, а ти да. зна, єрє му се кє добре мни и мно ти кє има ха. И паки ти мли, що ти кє срце ꙋзлюби буди-що, а гво-ти пошли к мене, да ти волѣ учини. И да те бь научи, да живуємо (оу) брастко, како є живова и мо ѿць сь гво-ти. И бь ти (ꙋ)множи лета лето гвꙋ-ти, амїнъ[2]. — И по то ми се добре мни за-ра работу те хлапе, єрє ѡни су хтели да учинить неживо мегю гви-ви, а ти и си учини добре.

Adresa în dos: † Чтитом и възлюбленом мем братꙋ, жꙋпа Бене Хань ѿ Брашо.

† De la spătarul Négoe multă sănĕtate şi închinăcĭune aduc la al meŭ cinstit şi pré ĭubit şi bun prieten, jupânuluĭ Begner Hanăş din Braşov. Şi după acésta grăesc domnieĭ tale, ca la al meŭ frate, ca să te povăţuĭască Dumneḑeŭ, să trăim bine, cum a trăit tatăl meŭ cu domnia ta, căcĭ eŭ am rĕmas în locul luĭ. Ast-fel, ce veĭ dori domnia ta de la mine, apoĭ tu trimite la mine, că îţĭ voiŭ face voĭa domnieĭ tale. Şi ĭarăşĭ vréŭ să-ţĭ grăesc domnieĭ tale, că, dacă aude domnitorul nostru pentru Sătcéle, cum aĭ făcut domnia ta, apoĭ luĭ tare îĭ va părea bine pentru acea afacere, căcĭ îĭ eştĭ domnia ta frate, şi el ţie. Aşa să te povăţuĭască Dumneḑeu să ţiĭ într'un Dumneḑeŭ cu domnia sa; căcĭ bine să şciĭ, când aude el de acea afacere, cum aĭ făcut domnia ta, apoĭ tu să şciĭ, că luĭ îĭ va părea bine şi mult har îţĭ va avea ţie.

[1] є din и.

[2] Cele ce urméză sunt scrise de aceĭaşĭ mână, cu aceĭaşĭ cernélă, dar maĭ mĕrunt.

Și ïarășï mĕ rog ție: ce-țï va pofti inima, fie orï-ce, apoï domnia ta trimite la mine ca să-țï fac voïa. Și să te povățuïască Dumnedeŭ, ca să trăim în frăție, precum a trăit și tatăl meŭ cu domnia ta. Și Dumnedeŭ să-țï îmmulțéscă aniï anilor domnieï tale, amin. — Și apoï mie îmï pare bine pentru afacerea acelor svănturațï, căcï eï aŭ voit să facă netraiŭ în mijlocul domniilor vóstre, ïar tu lor le-aï făcut bine.

Adresa în dos: † Cinstiților și pré ïubiților aï meï frațï, jupân Begner Hanăș din Brașov.

No. 428.

Harvat logofĕtul către Brașovenï ca să dea un om pentru a însoți pe Iarcïul vistierul, solul voevoduluï, în țara Moldoveï.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 562. Pecetia în dos.

† Нашеми чтнтими братніами и добрими прніатели, сѫцѹ и . ві.-ти пѹргари ѿ Брашѐ, много ви ꙁравіе и поклоненїю сь люобовнію прнносн вашемѹ мати ѿ жѹпанѹ Харватѹ лофе. И по си дава на ꙁнанїе вашемѹ мати, поне сж послаѡ нашега верлога слѹга, имене Ꙗрчю внтніа, до ваше мати, како да ви на(ѹ)чи те бь и прчта бце, како да гледате ваше мати еднога верлога члвка ѿ ва, тере да и поснлате и сь нашега члвка тамо ѹ Модовѹꙁемлю, како ꙁнате ваше мати по-скоро, ере има тврьдо слѹбѹ да се чини. И варе що ви ке изрече слѹ гпнѹ воиво Ꙗрчю кь вашемѹ мати, а ваше мати да верѹи, ере сѹ истини наше рѣчи, не. И бь ви вели ѡ Хе, амн.

Adresa în dos: † Нашеми чтнтими братніами, сѫцѹ и .ві.-ти пѹрга ѿ Брашѐ.

† La aï noștri cinstițï frațï și bunï prietenï, județuluï și celor 12 părgarï din Brașov, multă-vĕ sănĕtate și închinăcïune cu dragoste vi se aduce Grațiosităţiï vóstre de la jupân Harvat logofĕtul. Și după acestea daŭ spre șcire Grațiosităţiï vóstre, cum că am trimis pe a nóstră credincïósă slugă anume Iarcïul vistiarul către Grațiositatea vóstră, ca să vĕ povățuïască Dumnedeŭ și pré-curata Născĕtóre de Dumnedeŭ, cum ca să căutațï Grațiositatea vóstră pe un credincïos om de la voï, și să-ï trimitețï și cu omul nostru acolo în țara Moldoveï, cum șcițï Grațiositatea vóstră maï repede; căcï are grea slujbă să se împlinéscă. Și vare ce vĕ va spune sluga domnuluï voevod, Iarcïul, către Grațiositatea vóstră, apoï Grațiositatea vóstră să crédă, căcï sunt adevĕratele nóstre vorbe, na! Și Dumnedeŭ să vĕ bucure întru Christos, amin.

Adresa în dos: † La aï noștri cinstițï frațï, județuluï și celor 12 părgarï din Brașov.

No. 429.

Maĭ mulţĭ boerĭ rógă pe Braşovenĭ ca să îngrijéscă de femeile lor, căcĭ dênşiĭ slujesc pentru creştinĭ.

Orig. hârtie. Arch. Braşov. no. 462. Fără pecetie şi fără adresă, fiind tăĭat documentul în partea de jos.

† Нашн слакн н добрн прїꙗтеле, сѫцѵ ѿ Брашо н въсе пъргаро, мно ѕравие. Н тѵѕн молнмо ваша мать, како сте ѵчнннлн съ намн добро до-съга, ѵчннте н ѿ-съга на-прѣ добро съ тнеѕн женскн дше, да почнва мегю ва н да вн начн бь, да н не батѵете, нѵ да н мнловате, поне мы съ нашн глава ва не хабнмо, ноѵ прнложнмо ва н слѵжїмо ѕа хртнꙗнн. То ра бѵдн ва мнно ѕа на; ако не оумремо, мы хочемо платн вашен матн съ добродѣте. Н бь вн велн съ въсѣмн [вашемн, амїнъ.]

† La aĭ noştri dulcĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi tutulor pârgarilor, multă sănĕtate. Şi ĭată rugăm pe Graţiositatea vóstră, precum aţĭ făcut cu noĭ bine până acum, faceţĭ şi d'aci înnainte bine cu acele suflete femeeşcĭ, ca să petrécă în mijlocul vostru, şi să vĕ povăţuĭască Dumneḑeŭ, să nu le bântuiţĭ, ci să le miluiţĭ, pentru că noĭ, cu capetele nóstre, pe voĭ nu vĕ vĕtămăm, ci vĕ ajutăm şi slujim pentru creştinĭ. Pentru acésta fie-vĕ milă de noĭ; dacă nu vom muri, noĭ vĕ vom rĕsplăti Graţiosităţiĭ vóstre cu bine. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure cu toţĭ [aĭ voştri, amin.]

No. 430.

Códă, marele clucer, către jupân Begner, judeţul Braşovuluĭ, pentru afacerea a douĕ ĭepe ce i s'a luat de dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 502. Pecetia în dos.

† Пнше жȢпа Ко, велн клȢчнн, мȢемȢ чнтнтом н нарочнтом н ѿ ба дарованомȢ н мȢемȢ првьѕлюбленом братȢ н жȢпа Бекнѣрь, мно ѕравне прннȢснн твоа матн н нашего бра. Н по сн тн говорн, твое матн, н млн н проснн ра работе . в . кобн сь Ȣѕе н наше твоа матн; сего ра н по сн млн, да Ȣчннн добре, твое матн, да н мн даваше н . в . кобн, твое матн, да-с ѕна ва матї, кон сȢ але ностре . в . кобн; а дрȢ: не да дава кобн, да дава, гнь вонво съ Ȣѕе ра едно кобн, сь Ȣѕе н . в . кобн; да с наемь твое матн, да бȢ Ȣѕнанїе твое матн, ное сȢѕе. Ȣ ча що ке вндѣтн сн кнгнȢ[1], а вн Ȣ томьѕн ча да гледаше да мь-н дава н . в . кобн; ннако да н Ȣчннн прѣ кнн, твое матн, да Ȣчннн.

[1] г e format din е. Probabil în loc de: кннгȢ.

Нон вре, да говорн; дава ꙋ ꙁнанїе гнн вонво, да наꙋчн бь н прчтаго бгомтн вонн гнь, а тон тн дава ꙋ ꙁнанїе твое мтн да-с ꙁна. Н бь тн веселн, амн.

P.S. А дрꙋ да-с ꙁна твое мтн мандենте, како бере ше да сне кнн гнь вонво н ла тн кобн ше ла тн сне кны; гнь да гледа, да бꙋ добре, да бꙋе.

Adresa în dos: † Н моем првьꙁлѡблено братꙋ н жꙋпа Бекнрь ѿ Брашовь.

† Scrie jupân Códă, marele clucer, la al meŭ cinstit și ales și de Dumneḑeŭ înḑestrat și pré ĭubit al meŭ frate și jupân Becner, multă sănĕtate aduc Grațiosităţiĭ tale și frateluĭ nostru. Și după acestea îțĭ grăesc, Grațiosităţiĭ tale, și rog și cer pentru lucrul: douĕ ĭepe s'aŭ luat și ale nóstre (sunt), Grațiositatea ta. Drept aceea și după acestea, rugăm, ca să facĭ bine, Grațiositatea ta, să mi-le daĭ și (cele) douĕ ĭepe, Grațiositatea ta; și să șcie Grațiositatea vóstră, că sunt ale nóstre[1] (cele) douĕ ĭepe; ĭar alta: să nu-mĭ veĭ da ĭepile, o să mi le daĭ; domnul voevod are să ĭa pentru o ĭapă, are să ĭa și douĕ ĭepe; și sunt ale nóstre, Grațiositatea ta, să fie în șcire Grațiosităţiĭ tale, că nouĕ[2] s'a luat. În césul ce veĭ vedea acéstă carte, apoĭ voĭ în acelașĭ cés să căutațĭ să mi le dațĭ și (cele) douĕ ĭepe. Alt-fel să nu facı în fața cărțiĭ Grațiositatea ta, să facĭ. Noĭ vrem[3] să vorbeșcĭ, dăm de șcire domnuluĭ voevod. Să învețe Dumneḑeŭ și pré-curata maĭcă a luĭ Dumneḑeu pe volnicul domn. Iar acésta îțĭ dăm de șcire Grațiosităţiĭ tale, ca să șciĭ. Și Dumneḑeŭ să te bucure, amin.

P.S. Iar alta. Să șciĭ Grațiositatea ta maĭ din-ainte[4], cum hotărăsc și daŭ acésta carte domnuluĭ voevod, și la tine[5] (sunt) ĭepele, și la tine[6] (scriŭ) acéstă carte, domnule, sa căuțĭ ca să fie bine, să fie.

Adresa în dos: † Și la al meŭ pré ĭubit frate și jupân Becner din Brașov.

No. 431.

Drăghicĭ spătarul și Udriște păharnicul (boeriĭ luĭ Vlăduță și Vintilă vodă) către Lucacĭ, județul Brașovuluĭ, ca să stăruĭască în afacerea pentru care eĭ aŭ scris părgarilor.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 521. Pecetia în dos.

† Чтнтом н првъꙁлюбленом н въсакон честн-слав достонном наше старенм братꙋ н добром прїнателю, жꙋпанꙋ Лꙋкачꙋ, мно ꙁравне[7] н ннкое поклannїе прнносн жꙋпа Драгн

[1] În originalul slavon.: але нострe. [2] Idem: нoe. [3] Idem: нон вре. [4] Idem: ман де нтe. [5] Idem: ла тн. [6] Idem: ше ла тн. [7] În original: ꙁравне.

спата н жѹпа Ѹдрн пеханн. Н по тѡ дава ѹ ҁнаніе гвѹ-тн нҁ-ра кнн н рѣчн, щѡ смо послалн до сѹцѹ н .вї.-тн пѹргарѡ; тако ҁа то тн млнмо гв-тн, да те наставн бь, да стон нҁ-ра наше неволю н нҁ-ра наше нсправѹ, поне нн е наше надедѹ на ба н на твое млте, н да нн справн гво-тн ѿ едно-дрѹго, щѡ нн ке трѣбѹ(е). Н варе елнка нҁрече наше слѹ Nѣгое къ гво-тн, а гво-тн да врѣе, ере сѹ на рѣ нстн. Н бь те веселнтъ съ въсѣмн твонмн, амъ.

Adresa în dos: † Чтнтом н довром прніателю жѹпа Лѹка.

† Cinstituluĭ şi pré ĭubituluĭ şi de orĭ-ce cinste şi mărire vredniculuĭ, frateluĭ nostru maĭ mare şi bunuluĭ prieten, jupânuluĭ Lucacĭ, multă sănĕtate şi plecată închinăcĭune aduce jupânul Drăghicĭ spătarul şi jupân Udrişte pĕharnicul. Şi după acésta, daŭ spre şcire domnieĭ tale în privinţa cărţilor şi vorbelor, ce am trimis judeţuluĭ şi celor 12 pârgarĭ. Ast-fel pentru aceea ne rugăm domnieĭ tale, povăţuĭască-te Dumneḑeŭ, ca să staĭ pentru nevoĭa nóstră şi pentru isprava nóstră; căcĭ ne este nădejdea nóstră în Dumneḑeŭ şi în Graţiositatea ta, şi să ne isprăveşcĭ domnia ta una-alta, ce ne va trebui nouĕ. Şi vare câte va spune sluga nóstră Négoe către domnia ta, apoĭ domnia ta să creḑĭ, căcĭ sunt ale nóstre vorbe adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să te bucure cu toţĭ aĭ tĕĭ, amin.

Adresa în dos: † Cinstituluĭ şi bunuluĭ prieten jupân Lucacĭ.

No. 432.

Drăghicĭ spătarul către Becnea, judeţul Braşovuluĭ, că a auḑit cum că doreşce ca să cumpere un cal bun şi-ĭ spune că are unul fórte bun de vênḑare.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 489. Fără pecetie.

† Препотетенном н бгѡ дарованно н хвалечетн донном моем драгом н првъҁлюбленно братѹ жѹпанѹ Бекнѣ, сѹцѹ ѿ Брашовѹ, много ҁравіе н съ любовіе прнсесн гво-тн бра н прїете гво-тн, жѹпа Драгн спатарѹ. Н по сн ведо да е гво-тн, ере смо слншалн, ере похтещн гво-тн едн ко добрь, алн тѹрка, тако да ҁна, ере е на мене ко добрь, како можн бнтн пре светлом кралю. Тако, ако бнбнѡ волѣ гво-тн, да кѹпнше ко добрь, на мене е; н страмотѹ неке бн, бѹдн нн кѹдн; ере ҁнае гво-тн на томѹжо кѹке, ере сѹ ходн гла по свѹде ѿ добрн конн, тако смо пѹстн слѹга-мн, по нме Бнска, да говорн съ гво-тн, ако тн е бнлн волѣ, да га кѹпн, а тн да мн порѹчнши, н да мн пѹтнше Атоніе до мене, ере мн требова на некон работе. Тако да ѡтавн н по Атоніе, како мн каҁа рѣ гво-тн. Н бь те ве.

Adresa în dos: † Ншм братѹ н довром прїетелю, сѹцѹ ѿ Брашовѹ.

† Pré cinstituluĭ și de Dumnedeŭ dăruituluĭ și de laudă și de cinste vredniculuĭ meŭ, scumpuluĭ și pré ĭubituluĭ frate, jupânuluĭ Becnea, județuluĭ din Brașov, multă sănĕtate și cu dragoste aduce domnieĭ tale fratele și prietenul domnieĭ tale, jupânul Drăghicĭ spătarul. Și după acestea, să fie spre șcire domnieĭ tale, că am audit, că pohteștĭ[1] domnia ta un cal bun, dar turcesc; ast-fel să șciĭ, că se află la mine un cal bun, cum póte fi și înnaintea strălucituluĭ craiŭ. Așa, dacă ar fi voĭa domnieĭ tale, ca să cumperĭ un cal bun, eŭ am; și rușine nu va fi, fie orĭ unde; căcĭ șcie domnia ta la aceste case, că a mers vestea pretutindenĭ de caĭ bunĭ. Ast-fel am trimis pe sluga mea anume Bisca, să vorbéscă cu domnia ta, că de va fi voĭa ta să-țĭ cumperĭ, apoĭ tu să-mĭ rêndueștĭ; și să-mĭ trimețĭ pe Antonie pĕnĕ la mine, căcĭ îmĭ trebuește la niște afacerĭ. Așa am lăsat și prin Antonie, precum mĭ-a spus cuvêntul domnieĭ tale. Și Dumnedeŭ să te bucure.

Adresa în dos: † La al vostru frate și bun prieten, județuluĭ din Brașov.

No. 433.

Iunie 3. Drăghicĭ vornicul către Brașovenĭ, că s'a întors în Țara-Românéscă împreună cu Vlad vodă, care s'a suit în scaunul părintesc, și că Brașoveniĭ să trimiță un om care să fie de față când va sosi domnul.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 559. Pecetia în dos.

† Много зравїе и сь любовїе прїноси наши чтнти и добри прїнатели и влнни сȣседо, сȣцȣ и . вї . пȣгаро ѿ Брашо, а ȣво прїнате гвȣ-ви, жȣпа Драги двони. И по си ви дава ȣ знанїе гво-ви, како моꙗ вьзлюбленна братїа, ва, кои сте стари, ви ни есте како ѡца, а кои сȣ помлади, ѡни сȣ како братїꙗ; за-ра ево како ни бь даде, тере доидохѡ ѡпе ȣ влакои земле[2] бжїимь хѡтѣнїе и нароко гпона-ни Вла воиво, те си ста ȣ сто на свою вацинȣ. Тако, тое ра ви говори гво-ви, да пошлите ѿ ва едного чака, да бȣде тȣи, кь доиде гпорь; и що ви изре на чакь, по име Михаи, да вѣрȣете, ере сȣ наши ре истиини. И бь ви вели, ами. Пи Ю . г . д.

Adresa în dos: † Чтнти и добри прїнатели, сȣцȣ и . вї . паргари ѿ Брашо.

† Multă sănĕtate și cu dragoste aduc la aĭ noștri cinstițĭ și bunĭ prietenĭ și de aprópe vecinĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov, eŭ adică prietenul domnieĭ vóstre jupân Drăghicĭ vornicul. Și după acestea vĕ daŭ spre șcire domnieĭ vóstre, ca la aĭ meĭ pré ĭubițĭ frațĭ, — voue ceĭ carĭ sunteți maĭ în vârstă, voĭ ni sunteți ca părinte, ĭar ceĭ carĭ sunt maĭ tinerĭ, eĭ ni sunt ca frațĭ; pentru că ĭată,

[1] Tot așa în textul slavon. [2] Scris d'asupra.

cum ne a dat Dumneḍeŭ, şi am venit ĭarăşĭ în Ţara-Românéscă cu voinţa dumneḍeĭască şi cu norocul domnuluĭ nostru Vlad voevod, şi s'a urcat în scaun la baştina luĭ. Aşa, drept aceea vĕ grăesc domnieĭ vóstre, să trimiteţĭ de la voĭ pe un om, să fie aci când va sosi domnitorul. Şi ce vĕ va spune omul nostru anume Mihail, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḍeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Iunie, a 3[a] ḍi.

Adresa în dos: † Cinstiţilor şi bunilor prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 434.

Drăghicĭ, marele vornic, către judeţul Braşovuluĭ şi judeţul Râjnovuluĭ, ca să lase liber să trécă pe omul sêŭ Dragomir cu nişte porcĭ în ţara Oltuluĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no 465. Pecetia în dos.

† Племенито, мѵдрѵ и възлюблено и добро слѵчюющо моемѵ пра пра прїатю и моемѵ бра, жпа сѫцѵ брашоско, и сѫцѵ ръжноско, ѿ жпа Драги, вели дворни, мно ѕравїе и съ любовное[1] поклонѣнїе. Сего ра вѣдо да е ѵ ѕнанї ꙗкоже моими браꙗ, тѵка ще донде моѧ члкѵ, по име Драгоми, ѕа некое сви, що има[2] ѵ ѕемлѣ ѡтѡско. Моли ва, тако да се на ѵчи бь и ста прчта бьмти, та да ѡтавите, да мине слобоно. И па ви моліо, да се на-стави бь, да ѵчините ѕа-ра мое волю, да проводите[3] до плане и по-ѡде ѿ плаенѵ, докле мине самѵ ѵ нашега хота, да е и ѿ ва ваше члкѵ. Сего ра бь ви вели в вьї, амїн.

Adresa în dos: † Препочитеми и възлюблеми наше браѹꙗ, жѹпа сѫцѹ брашѡско и сѫцѹ ръжноско.

† Celuĭ de bun ném, înţeleptuluĭ şi pré ĭubituluĭ şi bunuluĭ, pré dulceluĭ, pré dreptuluĭ meŭ prieten şi la al meŭ frate, jupânuluĭ judeţuluĭ braşovén şi judeţuluĭ râjnovén, de la jupân Drăghicĭ marele vornic, multă sănĕtate şi cu drăgăstósă închinăcĭune. Drept aceea să vĕ fie sciut, ca fraţilor meĭ, că acolo va veni omul meŭ anume Dragomir pentru nişce porcĭ, ce-ĭ avem în ţara Oltenéscă. Vĕ rog pe voĭ, aşa să vĕ povăţuĭască Dumneḍeŭ şi sfânta pré-curata maĭca luĭ Dumneḍeŭ, şi să-l lăsaţĭ ca să trécă slobod. Şi ĭarăşĭ vĕ rog, să vĕ povăţuĭască Dumneḍeŭ, ca să faceţĭ după voĭa mea, să-l petreceţĭ până la munţĭ, şi dincóce de munţĭ, până va trece chĭar hotarul nostru, să fie şi de la voĭ omul vostru. Drept aceea, Dumneḍeŭ să vĕ bucure în vecĭ, amin.

Adresa în dos: † Pré cinstiţilor şi ĭubiţilor noştri fraţĭ, jupân judeţuluĭ braşovén şi judeţuluĭ râjnovén.

[1] лю scris d'asupra. [2] Îndreptat din: нма. [3] În original: прободнте.

No. 435.

Drăghicĭ, marele vornic al Ţĕriĭ-Româneşcĭ, către Braşovenĭ trimiţêndu-le prin Tudor şi Dralea 63 boĭ şi 7 maje de céră ca să le vêndă; se rógă a nu i se lua vamă.

Orig. hărtie, Arch. Braşov. no. 459. Pecetia în dos.

† Мно ζравїе н поклоненїе ѿ жѹпа Држгн, велн дворнн ѹ влакон ζемлю, моем прїетелн н добрн братїе, сжцѹ Брашовѹ н .вї. порграрь. Н тѹζн вн просн, тѹζн ще донтн Тѹдорь н Дралѣ, та ще донесн вовї .ζг. н вось маже .ζ., да мн га продова. То ра просн вашан мать, да не мн ѹζнмате вам, поне же сь ва ꙗ. А що че вн волю вашен мать, аζь сьмь вашѹ. Н бь вї велнть.

Adresa în dos: † Монмн прїетелї, сжцѹ н .вї. порга ѿ Брашовѹ.

† Multă sănĕtate şi închinăcĭune de la jupânul Drăghicĭ, marele vornic în Ţara-Românéscă, la aĭ meĭ prietenĭ şi bunĭ fraţĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor 12 părgarĭ. Şi ĭată vĕ rog, că acolo va veni Tudor şi Dralea, şi vor aduce acolo boĭ 63 şi céră maje 7, ca să mi le vêndă. Drept aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca să nu-mĭ luaţĭ vamă, pentru că eŭ sunt al vostru. Şi ce va fi voĭa Graţiosităţiĭ vóstre, eŭ sunt al vostru. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 436.

Drăghicĭ, marele vornic, către Braşovenĭ, pentru nişte zălóge ale omuluĭ sêŭ Gonţea la Blum Hanăş, Brid Hanăş şi Hanăş.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 473. Pecetia în dos.

† Пнше жѵпа Драгн, велн двор'нн, мно ζравїе н любовьно поклоненїе прнносн монмь прѣвъζлюбленн сѵседо н прнело н враꙗ, сж н .вı. пъргаро ѿ Брашо. Н по се дава ѵ ζнанїе вашон матн ζа-ра добре ζнате н вндnте ваше гво-вн, како се аζь трѵднмь ζа све работе, що нмате гво-вн на нашѵ странѵ, како да бѵдеть све по воле гвѹ-вн, токо пнтанте, ва мать, Крте[1] жѵпа Крте н жѵпа Цѹрьць, како сь аζь говорнлѵ гнѵ воеводе ζа све работе[2] гва-вн. То ра н аζь молн гво-вн[3] да вн наѵчн бь ζа-ра нѣкое ζалоге моега чловь Гонъце, що сѵ тамо ѵ ва лю ѵ Блѵмь Ханъша, ень баерь ζа .еı. апрн, н па ѵ Брн Ханъша ена тоболнца ѡкова ζа .нı. апрн, н па[4] ѵ Ханъша хрьсовачь ζа .гı. апрн. То

[1] Cuvênt şters cu condeĭul. [2] In orig.: ζаботе. [3] Urméză un в isolat. [4] Urméză ζа şters cu condeĭul.

ра съ ѡставилъ на сна-ми, попа Раулъ, како да и нскупить, а ѿ гва-ви да не иметъ нѣкою ре или ӡабаву, токо да е волъ. И бъ ви велитъ, амн.

Adresa în dos: † Сѫ н .вı. пързгаро ѿ Брашо.

† Scrie jupân Drăghicĭ, marele vornic, multă sănĕtate și drăgăstósă închinăcĭune aduc la aĭ meĭ pré ĭubițĭ vecinĭ și prietenĭ și frațĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov. Și după acésta daŭ spre știre Grațiosităţiĭ vóstre pentru ca bine să știțĭ și să vedețĭ domnia vóstră, cum mĕ trudesc eŭ pentru tóte afarile ce avețĭ domnia vóstră în țara nóstră, cum ca să fie tóte după voința domnieĭ vóstre, numaĭ întrebațĭ Grațiositatea vóstră pe jupân Cârstea și pe jupân Gĭurgea, cum însu-mĭ eŭ am vorbit domnuluĭ voevod pentru tóte afacerile domnieĭ vóstre. Drept aceea și eŭ rog pe domnia vóstră, ca să vĕ povățuĭască Dumnedeŭ pentru óre-care zălóge ale omuluĭ meŭ Gonțea, care sunt acolo la ómeniĭ voștri: la Blum Hanăș un baer de 15 aspri; și ĭarășĭ la Brid Hanăș o toboliță ferecată de 18 aspri, și ĭarășĭ la Hanăș o rândea de 13 aspri. Drept aceea am lăsat pe fiul meŭ popa Radul, ca să le rĕscumpere, ĭar de la domnia vóstră să nu aĭbă nicĭ o vorbă saŭ oprélă, numaĭ să fie volnic. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † Județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov.

No. 437.

Vintilă, fost mare vornic (al luĭ Radul vodă Paisie), către Brașovenĭ, ca să lase pe Petre zidarul și pe céta luĭ să vină ca să-ĭ facă două bisericĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 527. Pecetia în dos perdută.

† Сѫцу брашѡвскѡм, жупану Шимѡну и възлюблени прнıателе мѡи .вı. прьгарѡ ѿ Брашѡ, мнѡгѡ ви ӡдравие и пѡклѡнение принѡси ѿ мѫши бра гпа-ви Вънтилѫ, бивши велики дворни. И ѡ се мѡли и прѡси ваши мости, ка-хтѡ веле възлюблени браıа[1] да учините мене ради, да ми ѡставьте Петра ӡидара, що е гради Кѡресѡву цркву, и сь кѡкѡ ке уӡе ѡ сь себе, пѡнеже кю, да си учини .в. цркве; такѡ си сь у(го)тѡви све, що е билѡ требе: и керамиду и ва и каменье; те ради ӡа щѡ ми ке рабѡта, ıа и кю плати ѿ више, и гпо-ви кю има гѡле ха. Па сь аӡъ ва, ӡа щѡ ке требува ваша мость, аӡь се кю труди, да ви се учини вѡлѣ, и ви кю служи. И бь ви умнѡжи лѣта.

Adresa în dos: † Съцу брашѡвску и .вı. прьгарѡ.

---

[1] Scris pe d'asupra.

† Județuluĭ brașovén, jupânuluĭ Șimon și pré ĭubiților meĭ prietenĭ, celor 12 părgarĭ din Brașov, multă-vĕ sănĕtate și închinăcĭune aduc de la maĭ micul frate al domnieĭ vóstre Vintilă, fost mare vornic. Și despre acésta rog și cer Grațiosităţiĭ vóstre, ca de la niște pré mult ĭubițĭ frațĭ, să faceţĭ pentru mine, ca să-mĭ lăsațĭ pe Petru zidarul, carele a zidit biserica luĭ Coresi, și cu câțĭ va lua el cu sine, cacĭ vréu ca să-mí fac douĕ bisericĭ; așa mĭ-am și pregătit tot ce a fost de trebuință: și cărămidă și var și pĭatră. Drept aceea, pentru ce el îmĭ va lucra, eŭ le voiu plati lor și maĭ mult; și domnieĭ vóstre voiŭ avea mare har. Așijderea eŭ sunt al vostru, pentru ce vețĭ avea trebuință Grațiositatea vóstră; eŭ mĕ voiŭ trudi, ca să vi se facă voĭa, și vĕ voiŭ sluji. Și Dumneḑeŭ să vĕ îmmulțéscă aniĭ.

Adresa in dos: † Județuluĭ brașovén și celor 12 părgarĭ.

No. 438.

Vintila, marele vornic, către Brașovenĭ, ca să-ĭ trimiță teléga cu patru caĭ, ce o trimisese maĭ înnainte la dênșiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 466. Pecetia în dos.

† Честїти и прѣизбрани мои добри прїятели, сѹцѹ и .вї. пръгаро ѿ Брашо, мно зравїе и мно честї поклоненїе приноси вашега мешега прїятелꙗ, жѹпа Вънти, великї двони. И ѿ се да е ведомо гво-ви за-ра тънзи теле, що сь посла ѿ прѣже къ вашега гва; тога ра моли вашега гва, ꙗко и мои добри прїятели и гни, ꙗко да мї ега послате къ на и съ .д. ко; како мои добри прїятели и гни, ꙗ сь вашега прїꙗте. И варе що вї требѹе гво-ви ѿ на, ꙗ ви ке ѿ све напалъни[1] волю вашега гва и че слѹже гво-ви, ꙗко и прѣже. И по то проси вашега гва, ꙗкои мои добри гни и прїꙗте, поне ми е дължe Лорицъ фло .з., те ра моли вашега гва, поне ке дои мою слѹ по име Шѹка[2], та да ви наѹчи гь бь, ꙗко да ми не загинѹе и да не има пагѹбѹ, ере ви проси, ꙗкои мои добри гни. И бь ви споби въ добродѣтество вашега гва, амї.

Adresa in dos: † Честїти и прѣизбрани мои добри прїꙗтели и гни, сѹцѹ и .вї. пръгаро ѿ Браше.

† Cinstiților și pré aleșilor bunilor meĭ prietenĭ, județuluĭ și celor 12 părgarĭ din Brașov, multă sănĕtate și mult cinstită închinăcĭune aduc de la al vostru cel maĭ mic prieten, de la jupânul Vintilă, marele vornic. Și despre acésta, să fie cunoscut domnieĭ vóstre în privința aceleĭ telege, ce am trimis maĭ înnainte la domnia vóstră. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca și pe aĭ meĭ bunĭ prietenĭ și domnĭ,

[1] În original: напалъти.   [2] De la поне pĕnĕ la Шѹка scris d'asupra rĕnduluĭ.

ca să mĭ-o trimitețĭ la noĭ și cu 4 caĭ; ca aĭ meĭ bunĭ prietenĭ și domnĭ, eŭ sunt al vostru prieten. Și vare ce vĕ va trebui domnieĭ vóstre de la noĭ, eŭ în tóte vĕ voiŭ îndeplini voința domnieĭ vóstre, și voiŭ sluji pe domnia vóstră, ca și maĭ înnainte. Și după acésta rog pe domnia vóstră, ca și pe buniĭ meĭ domnĭ și prietenĭ, că-mĭ este dator Lorinț florinĭ 7; drept aceea rog pe domnia vóstră, fiind că va veni sluga mea anume Șușca, și să vĕ povățuĭască domnul Dumneḑeŭ, ca să nu mi se pérdă și să nu am pagubă, pentru că vĕ rog, ca și pe buniĭ meĭ domnĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ învrednicĭască în binele domnieĭ vóstre, amin.

Adresa in dos: † Cinstiților și pré aleșilor meĭ bunĭ prietenĭ și domnĭ, județuluĭ și celor 12 pârgarĭ din Brașov.

No. 439.

Stoĭca părcălabul către Lucăcel, județul Brașovuluĭ, pentru că ĭ-a pus niște ómenĭ aĭ sêĭ în temniță, anume pe Șerbu și Stan, pârâțĭ de către Aldea Tâmpa din Râjnov, că ĭ-ar fi luat Stoĭca niște oĭ, când cu prada făcută de óstea română acolo.

Orig. hărtie, Arch. Brașov. no. 531. Pecetia în dos.

† Чтнтом н нарочнтом н ѿ бга даро подарованном моем првъзлюбленном н добромѵ н старѣншом-мн братѵ, жѵпанѵ Лѵкьче, сѵцѵ ѿ Брашо, мно зравїе ѿ га бга да нма н ѿ а мешнга брата гва-тн, жѵпанѵ Стока прала, братство н прїатество. Н по сн дава ѵ знанїе гво-тн ра неко мое чавцн, що сн е ѵхватн гво-тн тере н есн ѵложн ѵ теннцѵ, на нме Шебѵ н Ста; тере[1] не зна, како е пре Адѣ Тьпа ѿ Рьно пре гво-тн ра неко ѡце, що н сѵ жаховалн вонкѵ еще ѿ ланн; тере е пре пре гво-тн како[1] н се а ѵзе негове ѡце въсе. А да зна гво-тн, колнко сѵ бнлн ѵ мое рѵкѵ, ѵ ко вьсе н се да, алн .с. ѡце. А дрꙋго веке да зна гво-тн, ере нема Адѣ ннща ѵ мене. Сего ра говорн гво-тн н млн, іако нашемѵ н старѣншом бра, да н нзвадн мое чавцн правн ѿ теннцѵ, ере нема ѵ нн ена вннѵ, да како да мѵчн гво-тн чавцн правн? А по то, гво-тн, Адѣ ѿ Рьно, ако лн се мнн нето крн, прїнде пре гпна-нн вонво, да стонмо лнце. Алн зна гво-тн, колнко плѣнѵ сѵ ѵзелн наше вонкѵ, ннща не сѵ повратнлн, раве а що се повратн, що е бн ѵ мое рѵ, па ѿ добрѵ волѵ, за-ра волю н гла гво-тн, па за-ра[2] братство н прїатество. Тон говорн н молн гво-тн. Н бгь да ѵмножн лета гво-тн въ благн днн.

Adresa în dos: † Нашемꙋ чтнтом н првзлюбленном н старн моем бра, жꙋпанꙋ Лꙋкаче, сꙋцꙋ ѿ Брашо.

---

[1] Scris d'asupra. [2] În original: за.

† Cinstituluĭ și alesuluĭ și de Dumneḑeŭ cu dar înḑestratuluĭ pré ĭubituluĭ meŭ și bunuluĭ și maĭ mareluĭ meŭ frate, jupânuluĭ Lucăcel, județuluĭ din Brașov, multă sanetate de la domnul Dumneḑeŭ să aĭ; și de la mine maĭ micul frate al domnieĭ tale, jupân Stoïca părcălabul, frăție și prietenie. Și după acestea daŭ spre șcire domnieĭ tale pentru niște ómenĭ aĭ meĭ, ce ĭ-aĭ apucat domnia ta și ĭ-aĭ pus în temniță, anume Șerbu și Stan. Și nu șciu cum ĭ-a pârât Aldea Tâmpa din Răjnov înnaintea domnieĭ tale pentru niște oĭ, ce ĭ-a răpit óstea încă de an. Și s'a pârât înnaintea domnieĭ tale, cum că eŭ ĭ-aș fi luat oile luĭ tóte. Însă să șciĭ domnia ta, câte aŭ fost în mâna mea, până la un os pe tóte i le-am dat, adică 200 oĭ. Iar alta maĭ mult să șciĭ domnia ta, că n'are Aldea nimic la mine. Drept aceea grăesc domnieĭ tale și rog, ca pe al nostru și maĭ mare frate, ca să scoțĭ pe ómeniĭ meĭ dreptĭ din temniță, căcĭ n'aŭ nicĭ o vină; și cum să-ĭ munceștĭ domnia ta pe ómeniĭ meĭ dreptĭ? Și apoĭ, domnia ta, Aldea din Râjnov, dacă i se pare luĭ ceva strâmb, să vie înnaintea domnuluĭ nostru voevodul, ca să stăm de față. Însă să șciĭ domnia ta, câtă pradă a luat oștirea nóstră, nimic n'aŭ înnapoïat; dór eŭ ce am înnapoïat, ceea-ce a fost în mânele mele, dar de bună voie, pentru voința și capul domnieĭ tale, așijderea pentru frăție și prietenie. Acésta grăesc și rog pe domnia ta. Și Dumneḑeŭ să înmulțéscă aniĭ domnieĭ tale în fericite ḑile.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit și pré ĭubit și bĕtrân al meŭ frate, jupânuluĭ Lucăcel județul din Brașov.

No. 440.

Aprilie 2. Oprea, marele logofĕt (al luĭ Radul vodă Paisie), către Fuchs Haneș, județul brașovén, că se aștéptă venirea domnuluĭ în scaun ca să pună la cale cele cerute de dênșiĭ prin părgarul Baslea.

Orig. hârtie. Arch. Brașov. no. 550. Pecetia în dos.

† Ѡ жѹпа Ѡпрѣ, великїи лофе, пишѹ ѡ ги равати моем чтито роте и добро прїꙗте и влино сѹсе, жѹпа Фѹ Хане, сѹцѹ брашоском грау, мно живо и ӡравїе прїноси гва-ти. И по си дава ѹ ӡнанїе гва-ти, поне е пола пѹргарю гва-ти, жѹпа Балѣ, до на ра ре, что е говори гва-ти, ми сь раӡѹмѣхѡ слове гва-ти. Та чаѹшѹ и дрѹѕи болѣри, е сѹ ѡде тере паӡи сто гпнѹ-ни, ѡни нѣ дѹрӡни да сьтвори тѣ ре бе-ѹ(ӡ)нанїе гпнѹ-ни. А ако хоке прише гпнѹ-ни ѹ ӡемле гвѹ-ем, на стѡ гвѹ-ем, ми хоке послѹжи гва-ти, ӡа что хоке би трѣ гва-ти, хокїо неволюсае и хокїю потрѹди съ слѹбѹ гва-ти дн҃ь и нощи. То дава ѹ ӡнанїе гва-ти. И бг҃ь да ѹмножи дни и лѣ гва-ти, амин. Пи мца а . в . дни.

Adresa în dos: † Моем чтито ротелю жѹпа Фѹ Хане, сѹцѹ брашоскомѹ грау.

† De la jupân Oprea marele logofĕt, scriŭ întru domnul de a te bucura, la al meŭ cinstit părinte şi bunuluĭ prieten şi de aprópe vecin, jupânuluĭ Fus Haneş, judeţuluĭ cetăţiĭ braşovene, multă viaţă şi sănĕtate aducem domnieĭ tale. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ tale, că a trimis purgarĭul domnieĭ tale, jupânul Baslea, la noĭ pentru rêndul ce aĭ vorbit domnia ta, noĭ am înţeles spusele domnieĭ tale. Asemenea céuşul şi alţĭ boerĭ, carĭ sunt aci şi păzesc scaunul domnuluĭ nostru, eĭ nu sunt îndrăzneţĭ să facă acele rênduelĭ, fără şcirea domnuluĭ nostru. Iar când va veni domnul nostru în ţara domnieĭ sale, pe scaunul domnieĭ sale, noĭ îţĭ vom sluji domnieĭ tale, în ce va fi tréba domnieĭ tale; mĕ voiŭ nevoi şi mĕ voiŭ trudi cu slujba domnieĭ tale, ḑiŭa şi nóptea. Acésta daŭ spre şcire domnieĭ tale. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale, amin. Scris luna Aprilie, 2 ḑile.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit părinte, jupânuluĭ Fus Haneş, judeţul cetăţiĭ braşovene.

No. 441.

Mogoş spătarul către lăcuitoriĭ din Sad şi Cesnădia că, atuncĭ când a venit cu óstea pe pămêntul lor, el nu ĭ-a prĕdat nicĭ ĭ-a robit, decĭ dênşiĭ să-ĭ fie prietenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia lipseşce.

† Пише жꙋпа Могѡ спата, много ꙁравие и поклонение, Диде ѿ Са и Коше, и ва Садено въсе, и ва Чеснѫдиıани въсе. И такоꙁи ви говори: а то како дондоше Тꙋрци та ни попираше по ноге и и пленише ни понеже[1] на ва пленѵю и па ви поробе, а ꙋ на токо непоробе, а ꙁа дрꙋгꙋ пленѵю како и ѵ ва, а тко ни би фалоса гна-ни краль? А ѿ ни не гле́да а нѵ ни е параса, та ни негледа. Тако кьга би сьга кьда[2] плениіше Тѵрції, ѡни ме послаше, тиеꙁи гопѡдари, и мене сь воискꙋ по вашꙋ место да ви плени и да ви поробн ере ми дадоше и Тѵрци, та сь има, али бехѵ вь ѡдежди влашки. И доше сь дори по на ваши хижи, а кьда би тамо, а ѿ пане на мене ваши люе, Микѵ ѿ Рьмеції и Тома ѿ Мльдьрещи сь вьсеми своими, та ми се молише ꙁа ва, ра како да ви неплени и да ви непороби. Тако аꙁь сокоти, ере сте и ви хрисτиıани како и ми есмо, тако се врати та ви не ꙋчини никое ꙁло. Да то ра ви говори, бѵдете ми ви мене добри приıатели[3], аꙁь да бѵде ва по-добрь приıате, и нещете ꙁагинꙋ такои бе ѵꙁнание, поне ако ми бꙋдете ви мене приıатели а ва ще би како да си бѵде еди ѿ ва ꙁде. И сьга не каите се нещо гьндѵвати, ꙁа-що сѵ биени Тѵрци, ере си се паꙁе. И сьга, и ѡвои книгѵ, ако ю авльте и Сибиıано та ю ще види и ако ми дондꙋ речи слаки ѿ Сибиıани и иꙁь Бра, добрь

[1] În original: понеже, dar ж cel d'asupra puţin cam şters. [2] Îndreptat din: кѡда. [3] Îndreptat din: прıаıатели.

бн нм чю ннн прніате, добръ на свакн кн, како да сн бѹде едн ѿ нн въ седа ѿде ѿ Снбніанн, такон н чю бнтн н [а]ѕъ. Н варе елнка нѕрече къ ва, нашн люе, Мнкѹ ѿ Ръмецін н Тома ѿ Млъдъреціи, а вн да верѹете, ере сѵ нстнин мон речн. Нно не.

Adresa în dos: † Дндѣ ѿ Са н Коше н въсе Саденн н Чесньднıанн.

† Scrie jupân Mogoş spătarul, multă sănĕtate şi închinăcĭune luĭ Didea din Sad şi Comşăĭ şi vouĕ Sădenilor tutulora, şi vouĕ Cesnădianilor tutulora. Şi aşa vĕ grăesc: pe când venéŭ Turciĭ şi ne călcaŭ în picĭórele lor şi ne prĕdaŭ, precum pe voĭ vĕ pradă şi vĕ robesc acum, ĭar pe noĭ atâta nu ne robesc, ĭar de alta pradă ca şi la voĭ, la ce ne-a folosit domnul nostru craĭul? Dór el nu ne caută, ci ne-a părăsit. Ast-fel când fu acum, când prĕdaŭ Turciĭ, eĭ m'aŭ trimes, domniĭ acestora, şi pe mine cu óstea pe locul vostru ca să vĕ jefuesc şi să vĕ robesc, că mĭ-aŭ dat şi Turcĭ, ĭ-am avut, dar eraŭ în haĭne românescĭ. Şi venit-am pênă aprópe de casele vóstre, ĭar când fu acolo, veniră la mine ómeniĭ voştri: Micul din Rămeşcĭ şi Toma din Mlădăreşcĭ cu toţĭ aĭ lor, şi m'aŭ rugat pentru voĭ, ca să nu vĕ prĕdez şi să nu vĕ robesc. Ast-fel am socotit eŭ că sunteţĭ şi voĭ creştinĭ, precum suntem şi noĭ, şi aşa m'am întors de nu v'am făcut nicĭ un rĕŭ. Drept aceea vĕ grăesc, fiţi-mĭ voĭ mie bunĭ prieteni, ca eŭ să vĕ fiŭ vouĕ şi maĭ bun prieten, şi nu veţĭ peri ast-fel fără şcire, căcĭ dacă voĭ îmĭ veţĭ fi mie prietenĭ, apoĭ vouĕ am să vĕ fiŭ ca şi cum ar fi unul de aĭ voştri aĭcea. Şi acum nu care cum-va să gândiţĭ, pentru că sunt bătuţĭ Turciĭ, că sunteţĭ păziţĭ. Şi acum, şi acéstă carte, dacă o veţĭ arĕta şi Sibienilor şi vor vedé-o, şi dacă-mĭ vin cuvinte dulcĭ de la Sibienĭ şi din Bran, bun prieten le voiŭ fi şi lor, bun în tot chipul, ca şi cum ar fi unul de aĭ lor din Sibienĭ pretutindinea aicea, aşa am să le fiŭ şi eŭ. Şi vare câte vĕ vor spune vouĕ ómeniĭ noştri, Micul din Rămeşcĭ şi Toma din Mlădăreşcĭ, apoĭ voĭ să credeţĭ, că sunt adevĕratele mele cuvinte. Alt-fel nu este.

Adresa în dos: † Luĭ Didea din Sad şi Comşăĭ şi tutulor Sădenilor şi Cesnădianilor.

No. 442.

Aprilie 7. Şerban, marele ban al Craĭoveĭ, către Sibienĭ rĕspunḑênd la o scrisóre.

Orig. hârtie, Arch. Sibiuluĭ. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпа Шерба велнкн ба кралескн, моем слачѣншом бра н добро прніате, бѹгьмато ѿ гра Снбнію, мно ѕдравне н съ любовне прннашае твое матн. Н по сн тн дава ѹѕнанїе н ѕафалѣе твое матн, ра кнн н рѣ е мн сн пола, а ѿ вьсе по ре се раѕѹме речнѿ

твое мати вема боле, и хоке ѿ всѣ иправити твое мати ѿ тѣ рѣ е ми си пола по слꙋ твое мати. Н варе що ке говори слꙋ твое мати, Ива, а твое мати ѿ всѣ да вѣрꙋе е, ере сꙋ вьси мои исти рѣ. То дава ꙋ знанїе. И бъ те вели, ами. Пи А . з . д.

Adresa în dos: † Моем слачѣншом бра и блини сꙋсѣ, бꙋргъ-мато ѿ гра Сиби.

† De la jupân Şerban marele ban craïovenesc, la al meŭ pré dulce frate şi bun prieten, burgĕr-meşteruluĭ din cetatea Sibiuluĭ, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc Graţiosităţiĭ tale. Şi după acestea îţĭ daŭ de şcire şi mulţămesc Graţiosităţiĭ tale, pentru cartea şi cuvintele ce mĭ-aĭ trimes, eŭ din tóte pe rênd am înţeles cuvintele Graţiosităţiĭ tale fórte bine, şi voesc din tóte a isprăvi Graţiosităţiĭ tale din aceste cuvinte ce mĭ-aĭ trimis prin sluga Graţiosităţiĭ tale. Şi vare ce va grăi sluga Graţiosităţiĭ tale, Ivan, apoĭ Graţiositatea ta din tóte să-l credĭ, că sunt tóte ale mele adevĕrate cuvinte. Acésta daŭ de şcire. Şi Dumnedeŭ să te bucure, amin. Scris Aprilie, a 7ª di

Adresa în dos: † Pré dulceluĭ meŭ frate şi vecin de aprópe, burgĕr-meşteruluĭ din cetatea Sibiĭ.

No. 443.

Maĭ 22. Socol, marele vornic (al luĭ Pĕtraşcu vodă), către Moga Mihaiŭ din Braşov, ca să trimiţă douĕ cupe de argint frumóse, spre a le dărui fiuluĭ împĕratuluĭ turcesc; de asemenea să-ĭ procure şi nişte şoïmĭ şi să arate şi preţul unor care, ce fusese poruncite acolo de către domn şi de către dênsul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 538. Pecetia în dos.

† А ꙋбо жꙋпа Соко, велики двони, пишꙋ ншемꙋ чтнтомꙋ и првьзлюбленомꙋ старишо бра и добромꙋ прнятелю и блнжнемо сꙋседꙋ, жꙋпа Мога Михаю, мно здравїе и любовїе принося гпв-ти. И по си дава ꙋ знанею гпв-ти, поне гнъ нше Петрако и нами да посилаемо ꙋ чтнтое Портꙋ, на сно црвꙋ, еда како хокемꙋ[1] възможате извадити с, да не мииимо пре плани ꙋ ва, ере мно и се мин зло ѿ ва има милꙋ ѿ ва. Та вътребꙋи, како да дава гпво-емꙋ мно ра ва, а гпнꙋ-ни[2] и ми ннща не имами спезꙋ, ере знате гпвтꙋ-ви, ере ми есмо били по ннѣ чюжди земле и въ сирота. Та те мли и проси гпво-ти, да дава кꙋпе ѿ сребро . в . вема хꙋбаве, да посн(ла)е сиь црьвꙋ да. И дрꙋга да зна гво-ти ра тези кола гпна-ни и мое, что те се мли, да нї створи; а гво-ти да не скаꙁꙋе, колико цено трѣбꙋе, да послае. Еще и ѿ дрꙋга мли гво-ти, еда можи, да ми ѡбрщи некое соколи, да ми послае, а а мно ха хокї имати гво-ти и хокю платити съ мно да гво-ти. Тои те мли гво-ти; и бъ те весели, амн. Пи мца ма . кв . дни.

Adresa în dos: † Моем старишом бра и блини сꙋсѣ, жꙋпа Мога Михаю.

---

[1] Îndreptat din хокюмꙋ. [2] Îndreptat din гпрꙋ.

† Eu, adică jupân Socol, marele vornic, scriŭ la al nostru cinstit şi pré ĭubit maĭ mareluĭ frate şi bunuluĭ prieten şi de aprópe vecin, jupânuluĭ Moga Mihaiŭ, multă sănĕtate şi dragoste aduc domnieĭ tale. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ tale, cum că domnul nostru Pĕtraşco şi noĭ trimitem la cinstita Pórtă, către fiul împĕratuluĭ, pentru că voim, de e cu putinţă, a ne scăpa să nu trecem peste munţĭ la voĭ, căcĭ multora le pare rĕŭ de voĭ şi aŭ milă de voĭ. Asemenea, eĭ cer ca să dea domnia luĭ mult pentru voĭ; ĭar domnul nostru şi noĭ nu avem nicĭ-o spensă (banĭ), căcĭ şciţĭ domnia vóstră, că noĭ am fost prin alte ţĕrĭ streine şi în sărăcie. Asemenea te rog şi cer domnieĭ tale, ca să daĭ cupe de argint douĕ fórte frumóse, ca să le trimit fiuluĭ împĕratuluĭ dar. Şi alta să şciĭ domnia ta în privinţa acelor care ale domnuluĭ nostru şi ale mele, ce te-am rugat ca să ne facĭ, apoĭ domnia ta să ne spuĭ ce preţ trebue, ca să trimit. Încă şi de alta rog pe domnia ta, că dacă poţĭ, să-mĭ găseşcĭ nişte şoĭmĭ, ca să mi-ĭ trimiţĭ; ĭar eŭ mult har voiŭ avea către domnia ta şi voiŭ plăti cu mult dar domnieĭ tale. Acésta te rog pe domnia ta. Şi Dumnedeŭ să te bucure, amin. Scris în luna luĭ Maiŭ, 22 dile.

Adresa în dos: † Maĭ mareluĭ meŭ frate şi de aprópe vecin, jupânuluĭ Moga Mihaiŭ.

No. 444.

Noembrie 30. Stănilă, marele vornic, către Hanăş Becner, judeţul Braşovuluĭ, ca să-ĭ găséscă o căruţă cu patru caĭ spre a veni maĭcă-sa şi soţia luĭ cu dênsa, şi să le petrécă până la hotar ómenĭ credincĭoşĭ de aĭ luĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 552. Pecetia în dos.

† Ѿ жѹпа Стьнн, велнкн дворникѹ, до моемѹ чтнто н прѣвъзлюбленно бра Хань Бѣне, сѹцѹ ѿ Брашо, много здравїе н съ любовїю прнносн гвѹ-тн. Н ѡ се дава ѹ знанїе гвѹ-тн, поне тѹн хоке прнитн мон-мн слѹ, по нме Дѹмнтрѹ н Сн н Раѹ, до гвѹ-тн, а гво-тн ра брацтво, що смо нмалн прѣде сїю доба[1] да те неволнса ра мое гла, да мн обрѣтае едн кьрѹ съ .д. ко, да прнде мтн моа н жѹпанн-мн съ нега, н да посла гвѹ-тн твонмн вѣнн люе, да н проводн до хота. Н что хоке бнтн ценѹ кьрѹцо н конн бнтн ке ѹ рѹ гвѹ-тн. Та по то те ке неволнсатї ра моа гла, а а дѹно кю бнтн гвѹ-тн съ да н съ чтнıо въсега до жнвота нашега н съ прнıатество. Тон про гвѹ-тн; н бь те велн, амн. Пн ное .л. д.

Adresa în dos: † Мое чтнтомѹ н прѣвъзлюнно бра, жѹпа Ханъ Бѣне, сѹцѹ брашоскн.

[1] În original добра.

† De la jupân Stănilă, marele vornic, catre al meŭ cinstit şi pré ĭubit frate Hanăş Becner, judeţul din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ tale. Şi despre acésta daŭ spre şcire domnieĭ tale, că acolo vor veni slugile mele pe nume Dumitru şi Sin şi Radul la domnia ta; apoĭ domnia ta, pentru fraţia ce am avut înnainte de acéstă vreme, să te nevoeşcĭ pentru capul meŭ, ca să-mĭ găseşcĭ o căruţă[1] cu 4 caĭ, ca să vie maĭca mea şi jupâniţa mea cu dênsa. Şi să trimiţĭ domnia ta pe aĭ tĕĭ credincĭoşĭ ómenĭ, ca să le petrécă până la hotar. Şi ce preţ va fi pentru căruţă şi caĭ, fi-va în mânile domnieĭ tale. Decĭ, pentru ce te veĭ nevoi pentru capul meŭ, apoĭ eŭ dator îţĭ voiŭ fi domnieĭ tale cu dar şi cu cinste în tot-de-auna, tótă viaţa nóstră şi cu prietenie. Acésta rog pe domnia ta. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin. Scris Noembrie, a 30ª ḑi.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit şi pré ĭubit frate, jupânuluĭ Hanăş Becner, judeţul braşovén.

No. 445.

Stănilă, marele vornic (al luĭ Mircea vodă Cĭobanul), către Braşovenĭ, ca să lase familiile boereşcĭ, ce sunt acolo, să vină liniştite în ţară. Braşoveniĭ să trimiţă solĭ spre a întocmi lucrurile cu Mircea vodă.

Orig. hărtie, Arch. Braşov. no. 574. Pecetia în dos.

† Ѡ жупана Станила, великога дворника, мно зравїе сѫцу ѿ Брашо и въсе пръгаро. И тузи ви дава у знание, како мои прїятеле, да, веде, ви сами знате, ѡти ви сте наши прїятели, и ми ваши, у те е по-добре и сеги да си смо прїятели, ере ви знате добре, поне ви бе на не можете бити, и ваша землѣ, землѣ Бръсеен, бе нашу землю не може би. Тако е донеслъ бъ ѡвогаи гна хртїянина у землю и на въсе, ере смо се тикали, по где ни е носи бъ, из-ра[2] да учинимо добродете хртїяно и ва, ѡти знамо, ере сте христїяне, тако сокотите и ви, ѡти ни[2] сѹ челѣди межу ва, ѡти смо знали, ере им сте прїятели, тако смо имали надежу на ва. Тако сеги да ни и[3] ѡслободите, да ни дойду слободне, тези болѣро, колици су, въсе. А ми се щемо неволи, да ви будемо прїятели, како ви е би и Раулъ воиво, и по-добре. И си пустете и ви ѿ-межу ва едни люе дѡбри, да дойду у гна-ни у Мирче воиво и у на, та щете видети и сами. Ако ли нещете требовати наше речи, бъ да ище ѿ ва. И бъ ви вели.

Adresa în dos: † Сѫцу ѿ Брашо и въсе пръгаро.

† De la jupân Stănilă, marele vornic, multă sănĕtate judeţuluĭ din Braşov şi tutulor părgarilor. Şi ĭată vĕ dau spre şcire, ca la aĭ meĭ prietenĭ, ca, uĭte, voĭ în-

[1] Tot aşa în original. [2] Urméză un и şters puţin cu degetul. [3] Scris d'asupra.

și-vĕ șciți, că sunteți prieteniĭ noștri și noĭ aĭ voștri; întru acésta este maĭ bine ca să fim și acum prietenĭ, căcĭ voĭ șcițĭ bine, că voĭ fără noĭ nu puteți fi, și țara vóstra, țara Bârseĭ, fară țara nóstră nu póte fi. Ast-fel, aduse Dumneḑeŭ pe acest domn creștin în țara, și pe noĭ pe toțĭ, căcĭ am umblat pe unde ne-a purtat Dumneḑeŭ, pentru ca să facem bine creștinilor și vouĕ, căcĭ șcim, că sunteți creștinĭ; ast-fel socotițĭ și voĭ, căcĭ ne sunt sălașele printre voĭ, căcĭ am șciut, că lor le sunteți prietenĭ, ast-fel am avut nădejdea în voĭ. Așa acum să ni le slobodițĭ, să ne vină slobode, acestor boerĭ, câțĭ sunt, la toțĭ. Iar noĭ ne vom nevoi ca să vĕ fim vouĕ prietenĭ, precum v'a fost vouĕ și Radul voevod, și maĭ bine. Și să trimitețĭ și voĭ dintre voĭ niște ómenĭ bunĭ, ca să vie la domnul nostru, la Mircea voevod, și la noĭ, și vețĭ vedea înși-vĕ. Iar dacă nu vețĭ avea nevoe de vorbele nóstre, Dumneḑeŭ să caute de la voĭ. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa in dos: † Județuluĭ din Brașov și tutulor părgarilor.

No. 446.

Calea (vĕduva luĭ Datco vornicul) și fiul eĭ Stoĭcan, către Brașovenĭ, că a înnapoĭat ómenilor lor caiĭ furațĭ de niște hoțĭ, pe carĭ prinḑêndu-ĭ, negreșit îĭ vor pedepsi, ĭar neprinḑêndu-ĭ, în orĭ-ce caz nu-ĭ vor maĭ lăsa ca să trăĭască în satele lor.

Orig. hărtie, Arch. Brașov. no. 569. Pecetia în dos.

† Чътнто н ѿ ба даро даровано н въсакое чътн достонно н нашемv по бгv ротелю, сѫцv ѿ Брашо н .вı. паргаро, мно ѕравıе н любовно поклоненıе прнноснмо гвv-вн братıа гва-вн жvпаннца Кале н снъ ен, жvпа Стоıка. Н по сѣ давамо v ѕнанıе гвv-вн ѕа работv, що нн сте пvстн кннгv гво-вн, ѕа тн лю проклетн, що сꙋ вн ꙋѕелн, тн ко снромасн свѣтлога кра н гва-вн. А мн ѕахваламо гвv-вн, како нашн добрн прнело н ротемъ н братıа, ѕа що мн сте далн гла бръѕо, та се смо моглн скоро потрvдн, н ѕа тvн работv, що мн сте пнсалн, н па н ѕа ннн снромасн свѣтлога кра н гва-вн, како ще вндѣтн гво-вн; ере бъ ѕнае, кон све ѕнае, ако мн нѣсмо ѕналн ѕа тvн работv нн едн вла до ча, що нн сте пvстн кннгv гво-вн. А мн смо се велмн потрvдн, како да бvде по волѣ гва-вн, тако смо добнтъ vхватн, н повратн снромасн гва-вн, токо смо мало грѣшн н гвv-вн н намъ, ере немогохмо добн v сан ча, н тн проклетн лю, ере сv вн, ѡ пръво vхватн гла, како сте гво-вн пvстн лю до на. Алн да ѕнате, гво-вн, н да мн вѣрvе, како мон добрн прнелн н ротелн, како се кv такон трvдн скоро врѣме, еда мн да бъ v рv, како да мн се нежалvе гво-вн по-мно ѕа тн н ѕа такн лю, ере нещемо мн н не мнслнмо мн разва лн)тн вѣрv н прнелство н братство нашн дѣдовъ н стрнцевъ н нашега ротела дворнnка ѿ-къ гва-вн, токо се кемо мн трꙋдн, како н по-велма да vтвръднмо

приетество и брастово къ гву-ви. А ти хлапове, ако да бъ, та ми падиv v рv, како ми се мни, а гво-ви ке чюти, ере и мсъ сътвори, како ви и сътвори, и гво-ви да и vхватите; ако ли неvʒмогv како[1] vхвати, а гво-ви ке еще чюти, како по-мно v моıа села нете живовати v мои дни. Того ра моли и проси гво-ви, стари, како ротели а млади[2], како братїю, начи бъ гво-ви: немоите ʒаборавити приелство и брасто и нашега ротела дворника, що сте има(ма)ли гво-ви съ-ш-ни; ере щемо се и ми труди, како гво-ви, да ни ʒахвалате ʒа добро приелство и брасто, а не ʒа такvи работv, що ни сте пvсти рѣчи; а ми ʒахваламо гвѫ-ви, ере[3] се гво-ви нѣсте труди на на съ нѣкою прv, токо вие начна бъ, та ми сте дали гла менѣ пръво; и бъ ви вели, амин.

Adresa în dos: † Нашим чътитѣ прїетелѡ, сѫцv ѿ Брашѡ и .вı. паргаро.

† Cinstitului și de la Dumneḑeŭ cu dar dăruitului și de tótă cinstea vrednicului și la al nostru dupĕ Dumneḑeŭ părinte, judeţului din Brașov și celor 12 pĕrgarĭ, multă sănĕtate și drăgăstósă închinăcĭune aducem domnieĭ vóstre fraţiĭ domnieĭ vóstre jupâniţa Calea și fiul eĭ jupânul Stoĭcan. Și dupĕ acésta dăm de șcire domnieĭ vóstre pentru afacerea, de care ne-aţĭ trimis carte domnia vóstră, pentru aceĭ ómenĭ procleţĭ carĭ aŭ luat aceĭ caĭ aĭ supușilor luminatuluĭ craiŭ și aĭ domnieĭ vóstre. Iar noĭ mulţămim domnieĭ vóstre, ca la aĭ noștri bunĭ prietenĭ și părinţĭ și fraţĭ, pentru că mĭ-aţĭ dat veste repede și am putut în curĕnd a ne trudi și pentru acea afacere, de care mĭ-aţĭ scris, și încă și pentru alţĭ supușĭ aĭ luminatuluĭ craiŭ și aĭ domnieĭ vóstre, cum veţĭ vedea domnia vóstră; căcĭ Dumneḑeŭ șcie, acela ce tóte șcie, cum că noĭ nu am șciut de acea afacere nicĭ un fir de pĕr pĕnă în césul ce ne-aţĭ trimis cartea domnieĭ vóstre. Apoĭ noĭ tare ne-am trudit, ca să fie după voinţa domnieĭ vóstre; ast-fel am luat dobitócele și (le) am înnapoıat supușilor domnieĭ vóstre; numaĭ am greșit puţintel și domnieĭ vóstre și nouĕ, ca n'am putut prinde în acel cés și pe aceĭ procleţĭ ómenĭ, căcĭ eĭ maĭ întâiŭ aŭ prins de veste, cum că domnia vóstră aţĭ trimis ómenĭ la noĭ. Dar să șciţĭ domnia vóstră, și sa mĕ credeţĭ, ca buniĭ meĭ prietenĭ și părinţĭ, cum că eŭ mĕ voiŭ trudi așa, ca în scurtă vreme să mi-ĭ dea Dumneḑeŭ în mână, ca să nu mi se jeluĭască domnia vóstră maĭ mult pentru acestea și pentru ast-fel de ómenĭ, căcĭ nu vrem și nu gândim noĭ să stricăm credinţa și prietenia și frăţia a lor noștri moșĭ și bunicĭ și a părinteluĭ nostru vorniculuĭ către domnia vóstră, ci noĭ ne vom trudi ca și maĭ mult să întărim prietenia și fraţia către domnia vóstră. Iar aceĭ mișeĭ, dacă va da Dumneḑeŭ să-mĭ caḑă în mână, precum mi se pare, apoĭ domnia vóstră veţĭ auḑi că le-am făcut lor așa cum le-aţĭ fi făcut lor și domnia vóstră, când ĭ-aţĭ fi prins.

[1] În original нако. [2] În original маатї. [3] Îndreptat din сте.

Iar dacă nu voiŭ putea cum-va să-ĭ prind, apoĭ domnia vóstră încă o să audịţĭ, cum că maĭ mult în satele mele n'o să trăĭască în ḍilele mele. Drept aceea rog şi poftesc pe domnia vóstră, pe ceĭ bĕtrânĭ ca pe părinţĭ, ĭar pe ceĭ tinerĭ ca pe fraţĭ, povĕţuĭască Dumneḍeŭ pe domnia vóstră, ca să nu uĭtaţĭ prietenia şi fraţia şi pe părintele nostru vornicul, ceea ce aţĭ avut domnia vóstră cu dênsul, căcĭ şi noĭ ne vom trudi ca domnia vóstră să ne mulţămiţĭ pentru buna prietenie şi frăţie, ĭar nu pentru aşa lucru, de care ne-aţĭ trimis vorbe. Iar noĭ mulţămim domnieĭ vóstre, pentru că domnia vóstră nu v'aţĭ trudit către noĭ cu nicĭ-o pricină; numaĭ v'a povĕţuit Dumneḍeŭ şi mĭ-aţĭ dat veste mie întâiŭ. Şi Dumneḍeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov şi celor 12 părgarĭ.

No. 447.

Un necunoscut către jupân Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, în afacerea judecăţiĭ luĭ Ianeş şi altele.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 563. Pecetia în dos perdută.

† Чтитом и наротом и ѿ ба съ велики даро подарованно и вакïе славе и чти въ разꙋме доинномꙋ и ꙗко моемꙋ вишачꙋмꙋ и слачашомꙋ бра, жꙋпанꙋ Лꙋка, сꙋцꙋ и гнꙋ краиней земли Ꙋгррьской, мно зравïе и ниское поклоненïе прииноси гвꙋ-ти. И по ти дава ꙋ знанïе гвꙋ-ти з-ра ѡвози фрекꙋ, на име[1] Ꙗне, поне ми досади е и мей, а камо гвꙋ-ти. А са ето посила сна него до гво-ти, тако гво-ти ꙋчини, како е бгъ наꙋчи, не мо ни немꙋ криво ꙋчини, гвꙋ-ти; е то са посла съ-ш-ни и слꙋ мою, имене Шимꙋ до гво-ти, а гво-ти ꙋчини, како те е бгъ наꙋчи. И па дава ꙋ знанïе гвꙋ-ти з-ра дль, що е ꙋ ѡви пси; а а са посла тере са ꙋзе ѿ Стока Готе .в. возини вино, а и дрꙋгѡ хоки скоро ꙋзети тере кꙋ ꙋчинити волю гва-ти на пꙋно. Ти ти дава ꙋ знанïе гвꙋ-ти, и бгъ да ꙋмножи дни и лѣта лѣто гвꙋ-ти въ самирени, ами.

Adresa în dos: † Чтитом и нарото и ѿ ба съ велики даро подаровано и вакïе славе и чти въ разꙋме донно и ꙗко мое вишачо и сланшо бра, жꙋпа Лꙋка, сꙋцꙋ и гнꙋ краней земли Ꙋгрьской.

† Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi de la Dumneḍeŭ cu mare dar dăruituluĭ, şi de tótă slava şi cinstea cu înţelepcĭune vredniculuĭ şi ca la al meŭ cel maĭ mare şi maĭ dulce frate, jupânuluĭ Lucaciŭ, judeţuluĭ şi domnuluĭ mărginaşeĭ ţărĭ Ungarieĭ, multă sănĕtate şi plecată închinăcĭune aduc domnieĭ tale. Şi după acestea îţĭ daŭ spre şcire

[1] Urméză literile а ан carĭ sunt şterse cu degetul.

domnieĭ tale despre acel frânc anume Ianeş, pentru că m'a supĕrat el şi pe mine, cu cât maĭ mult pe domnia ta. Iară acum ĭată trimite pe fiul sêŭ la domnia ta; ast-fel domnia ta fă cum te va povăţui Dumneḑeŭ, nu face nimenuĭa strâmbătate, domnia ta. Iată eŭ însu-mĭ am trimis cu dênsul şi pe sluga mea anume Şimun la domnia ta, ĭar domnia ta fă cum te-a povăţuit Dumneḑeŭ. Şi ĭarăşĭ îţĭ daŭ spre şcire domnieĭ tale despre datoria ce este la aceĭ câĭnĭ; apoĭ eŭ am trimis şi am luat de la Stoĭca Goltev douĕ butóĭe de vin, dar şi altul în curênd voiŭ lua, şi voiŭ face voinţa domnieĭ tale pe deplin. Acésta îţĭ daŭ spre şcire domnieĭ tale, şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ anilor domnieĭ tale în smirenie, amin.

Adresa în dos: † Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi de Dumneḑeŭ cu mare dar dăruituluĭ şi de tótă slava şi cinstea cu înţelepcĭune vredniculuĭ şi ca la al meŭ cel maĭ mare şi maĭ dulce frate, jupânuluĭ Lucaciŭ, judeţuluĭ şi domnuluĭ mărginaşeĭ ţĕrĭ a Ungarieĭ.

No. 448.

Noembrie 24. Un boer necunoscut către Hărj Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, că acolo vine omul sêŭ în afacerile dintre dênşiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 529. Pecetia în dos caḑută.

† Вносокоѹмнѹ славнѹ н хвѣлдостонн'но бгопотенно наше, нбо бговелнко ротелю жѹпа сѹцѹ брашоско грау, Хрь Лѹка, мно жнво зравїе. Н по сн, тн дава ѹ знанїе твое мать ра тѹе ере хекю прїнтн мое члкь до гва-тн, та твоа мать вѣрѹе за све работе мое колнко нма а на гва-тн; н нтнствь тон тн да ѹ знанїе твое мать. Н бгь те веселн, амн. Пн мца новрї . кд . дн.

Adresa în dos; † Вносокѹѹмнном н славнѹ н хвалѣдостоннь н бгопотено наше, нбо бговелнко ротелю, сѹцѹ бракo гра Хрь Лѹка.

† Mult înţeleptuluĭ, slăvituluĭ şi de laudă vredniculuĭ, de Dumneḑeŭ cinstituluĭ, la al nostru adică, în Dumneḑeŭ mareluĭ părinte, jupânuluĭ judeţuluĭ cetăţiĭ braşovene, Hărj Lucaciŭ, multă viaţă (şi) sănĕtate. Şi după acestea, îţĭ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ tale, pentru că acolo vréŭ să vie omul meŭ la domnia ta, şi domnia ta să creḑĭ de tóte afacerile mele câte am eŭ la domnia ta. Şi cu adevĕrat acésta îţĭ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ tale. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin. Scris în luna Noembrie, a 24ª ḑi.

Adresa în dos: † Mult inţeleptuluĭ şi slăvituluĭ şi de laudă vredniculuĭ şi de Dumneḑeŭ cinstituluĭ, la al nostru adică, în Dumneḑeŭ mareluĭ părinte, judeţuluĭ cetăţiĭ braşovene, Hărj Lucaciŭ.

III.

Scrisorĭ de la judeţĭ, părgarĭ, corporaţiunĭ şi persóne particulare.

No. 449.

Judeţul Mitrea şi ceĭ 12 părgarĭ din Târgovişte, către judeţul şi părgariĭ din Braşov în afacerea luĭ Hristodor din Târgovişte şi Nécşul din Cămpulung, carĭ aŭ dat marfă luĭ Lucaciŭ şi luĭ Hanăş Childav, ĭar acum aceştia pretind că n'ar fi fost tovarăşĭ pe acea marfă, ceea-ce s'a dovedit prin marturĭ că nu e adevĕrat; de aceea eĭ cer să li se plătéscă restul datorieĭ ce maĭ aŭ de luat.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 499. Pecetia în dos.

† Нашимь чтитимь и прѣвъзлюбленим и старим, добрим братиѧ и приателем, сѫдцу ѿ Брашев, жупан Лука и .вı. пръгари, много здравие и съ любовие приносим гво-ви ми же братие и приатели гво-ви, сѫдцу, жупан Митрѣ ѿ Тръговишт и .вı. пръгари. И по сии даваме въ Узнание гво-ви ради работу нашими людие, по име Христодор ѿ Тръговишт и Нѣкшу ѿ Длъгопол, поне сѫ Узели некои това ѿ Челепи, тере го сѫ ѡни дали въ руке людием гво-ви, жупану Лука и жупану Ханж Кидан. А когда е съда иини людие ѡни се ѿменит те реку, ере не сѫ би ѡба дружину на тои това до съмрти. А гво-ви да знаите, ере приидоше пред нас жупан Сава и жупан Кирикомат и жупан Пера и жупан Ива Фунит и ини добри и стари людие и ѿ Длъгополе такожере добри и стари кѫщ-людие, тере мартурисаше въсии пред нас по их души, како е би дружину жупан Лука и съ жупан Хане Кидан и платили сѫ ѡба-два дори до съмрти куно; тако мартурисаше добри людие по их души. Сего ради моли и проси гво-ви, како да гледате их реду тере да имае прави сѫд ѿ гво-ви, како да им се плати, що е ѡстало, поне и гво-ви вите, колико пагубу[1] е има Христодор и Нѣкшу ѿ тои това. Тои моли и проси гво-ви; и Богь ви вели.

Adresa în dos: † Нашими чтними и добрими приателем, сѫдцу жупану Лука и .вı. пръгари ѿ Брашев.

† La aĭ noştri cinstiţĭ şi pré ĭubiţĭ şi maĭ bĕtrânĭ, bunĭ fraţĭ şi prietenĭ, judeţuluĭ din Braşov, jupânuluĭ Lucaciŭ, şi celor 12 părgarĭ, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce domnieĭ vóstre, noĭ, fraţiĭ şi prieteniĭ domnieĭ vóstre, judeţul, jupân Mitrea din Târgovişte şi ceĭ 12 părgarĭ. Şi după acestea dăm spre şcire domnieĭ vóstre

[1] În original: багубу.

pentru afacerea ómenilor noştri, anume Hristodor din Târgovişte şi Nécşul din Dlâgopole (Câmpulung); căcĭ aŭ luat nişte marfă de la Celepĭ, şi aŭ dat-o eĭ în mâĭnele ómenilor domnieĭ vóstre, jupânuluĭ Lucaciŭ şi jupânuluĭ Hanăş Childav. Iar când este acuma ómeniĭ lor, eĭ se lépădă şi ḑic că n'aŭ fost amêndouĭ în tovărăşie pe viaţă la acea marfă. Iar domnia vóstră să şciţĭ, că aŭ venit înnaintea nóstră jupân Sava şi jupân Chircoman şi jupân Pera şi jupân Ivan Furnică şi încă alţĭ ómenĭ bunĭ şi bĕtrânĭ, şi încă şi din Dlâgopole (Câmpulung) aşijderea bunĭ şi bĕtrânĭ ómenĭ-negustorĭ, şi mărturisiră toţĭ înnaintea nóstră pe sufletele lor, cum că aŭ fost în tovărăşie jupân Lucaciŭ şi cu jupân Hanăş Childav şi aŭ plătit amêndouĭ pe viaţă împreună. Ast-fel mărturisiră ómeniĭ bunĭ pe sufletele lor. Drept aceea rog şi cer domnieĭ vóstre, ca să le căutaţĭ lor rêndul, şi să aĭbă dréptă judecată de la domnia vóstră, ca să li se plătéscă ce a rĕmas, căcĭ şi domnia vóstră şciţĭ câtă pagubă aŭ avut Hristodor şi Nécşul de la acea marfă. Acésta rog şi cer domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La aĭ noştri cinstiţĭ şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ, jupânuluĭ Lucaciŭ şi celor 12 pârgarĭ din Braşov.

No. 450.

Toţĭ târgoveţiĭ din Târgovişte, către judeţul şi pârgariĭ Braşovenĭ, că s'aŭ sfătuit să nu maĭ mérgă cu marfă la Sibiŭ, ci la Braşov, pentru ca să stea douĕ sĕptămânĭ acolo cu marfă, ĭar după douĕ sĕptămânĭ să fie liberĭ a vinde şi altor negustorĭ, saŭ Moldovenilor, saŭ Sibienilor. Le cere carte de jurămênt.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 558. Pecetia în dos.

† Пленити и мдри и ѿ ба даровани чтити и прпотани и на добри и възлюблени, сѫцꙋ и пръгарѡ ѿ Брашє, любовно поклонєнїє и мно ӡравїє принос гвꙋ-ви въси тръговци ѿ Тръговнще. И такоӡи дава ꙋ ӡнаанїє гвꙋ вашем, а то како смо съветꙋвали, по веке да не идє ꙋ Сиби съ това, нꙋ ако ви є волѣ, да ни чините книгꙋ, како да доходим ꙋ Брашо, тако да седим две нели съ това; по то ако се мжем ӡа тиӡи две недели, ꙋцє-нити съ ваше гво, ако ли не можем, ми како кем напълнити две нели, да см вони про-давати инє тръговцє, или Модовено или Сибинѣно, ако дойдꙋ ꙋ Брашо, или сами да идем съ това ꙋ Сиби. Той ви давам ꙋ ӡнаанїє; тако ако ви є волѣ, ви ꙋчинѣте книгꙋ клетови, та ни послите; али на Тръговнщано лихо, и Драготе ѿ Арги; а съ дрꙋѕє тръговцє ѿ нашю ӡемлє чинѣте како ӡнате. И бъ да ви ꙋмножи лета.

Adresa în dos: † Наши възлюблєнии и чтити, сѫцꙋ и въсє пръгаро ѿ Брашє.

† Celor de bun ném şi înţelepţilor şi de Dumneḍeŭ înḍestraţilor, cinstiţilor şi pré stimaţilor şi către noĭ bunĭ şi pré ĭubiţĭ, judeţuluĭ şi părgarilor din Braşov, dragăstósă închinăcĭune şi multă sănĕtate aducem domnieĭ vóstre toţĭ târgoveţiĭ din Târgovişte. Şi aşa dăm spre şcire domnieĭ vóstre, ĭată cum ne-am sfătuit ca maĭ mult să nu mergem la Sibiŭ cu marfă, ci dacă vĕ este voĭa, să ne faceţĭ carte, ca să mergem la Braşov; ast-fel să stăm douĕ sĕptămânĭ cu marfă. Apoĭ, dacă vom putea în cele douĕ sĕptămânĭ, să ne învoim din preţ cu domnia vóstră; ĭar dacă nu vom putea, noĭ cum vom împlini cele douĕ sĕptămânĭ, să fim volnicĭ a vinde altor târgoveţĭ, saŭ Moldovenilor, saŭ Sibinenilor, dacă vor veni eĭ la Braşov, sau noĭ înşi-ne să mergem cu marfa la Sibiŭ. Asta vĕ dăm spre şcire. Ast-fel dacă vĕ este voĭa, voĭ faceţĭ carte de jurămênt, şi ne-o trimiteţĭ; dar numaĭ nouĕ Târgoviştenilor şi luĭ Dragotă din Arghiş; ĭar cu ceĭ-l'alţĭ târgoveţĭ din ţara nóstră, faceţĭ precum şciţĭ. Şi Dumneḍeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ.

Adresa în dos: † La aĭ noştri ĭubiţĭ şi cinstiţĭ, judeţuluĭ şi tutulor părgarilor din Braşov.

No. 451.

Sava (judeţul) din Târgovişte, către Braşovenĭ că Mehemet a omorît pe boerĭ, anume pe Bădica comisul, nóptea, pe când dormea.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 537. Pecetia în dos.

† Мон повелнкн н старен н чтн прїѩте, сжцѵ н .вı.-тн пограро ѿ Брашо, мно ꙁравїе н сь любоно прїносн мешнн прнıате гвꙋ-вн, Са ѿ Трьговнще. Н тоган ра дава ѵ ꙁнанїе гвѵ-вн, ꙁа-ра ѡнон па Мехеме, како га сѵ поселн болерн, що сѵ бнлн ко нега: нме болѣрннѵ Бьднка комн, ѡ га ѐ посека, алн нокн, где е бн спа. Те дава ѵ ꙁнанїѐ гвѵвн, е мн е посла гнꙋ-нн вонвода кннгѵ, да давамо кола н да се велнмо; како е мене пнса вонвода, тако сь пнса ꙗ гвѵ-вн. Н па що ке говорн ва члкь Пжтрꙋ, да верѵете, ере сѵ нше ре нтннн. Н бь вн велн, амн.

Adresa în dos: † Мон повелнкн н чтн прїѩтеле, сжцꙋ н .вı. пограро ѿ Брашо.

† La aĭ meĭ maĭ marĭ şi maĭ bĕtrânĭ şi cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi cu dragoste aduce maĭ micul prieten al domnieĭ vóstre, Sava din Târgovişte. Şi drept aceea daŭ spre şcire domnieĭ vóstre pentru acel câĭne de Mehemet, cum el a tăĭat pe boeriĭ ce aŭ fost la dênsul; numele boeeruluĭ Bădica comisul; el pe dênsul l'a tăĭat, dar nóptea, când dormea. Şi daŭ spre şcire domnieĭ vóstre, că mie mĭ-a trimis domnul nostru voevodul carte, ca să dam colac (veste) şi ca să ne bucurăm. Precum mĭ-a scris mie voevodul, aşa

am scris eŭ domnieĭ vóstre. Şi ĭarăşĭ ce va grăi omul vostru Pĕtru, să credeţĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

Adresa în dos: † La aĭ meĭ maĭ marĭ şi cinstiţĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 452.

Judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Brăila, către judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Braşov în afacerea luĭ Micşan şi Gĭurgiu.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 518. Pecetia în dos.

† Пише сѫцꙋ и .ві.-тн пꙋргарѡ ѿ Бран мно ꙁравїе н лꙋбоно и поклоненїе до те сѫцꙋ, и .ві.-тн пꙋргарѡ ѿ Брашо, ꙁа-радн да вї-е ꙋ ꙁнанїе ꙁа рабо Миша н Џꙋрџꙋ; ево како се тъмн прѣ намн, да прнде Џꙋрџꙋ н съ ѡною члвкь что е да конꙋ Џꙋрџꙋ на Тръшо ꙋ не снропꙋна, да стон лнце, ере нꙁва Миша мартꙋрїе, лю добрн, ере е ко Мишано; да не телнте дрꙋ члвкь пра ꙁа тон работꙋ, ере смо ꙋꙁелн по-мно. Ино не бнтн. И бь вї велн.

Adresa în dos: † До ва пꙋргарн ѿ Брашо.

† Scrie judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Brăila multă sănĕtate şi dragoste şi închinăcĭune către tine, judeţule, şi celor 12 părgarĭ din Braşov, pentru ca să vĕ fie spre şciinţă de afacerea luĭ Micşan şi Gĭurgiu; ĭată cum s'aŭ tocmit înnaintea nóstră, ca să vie Gĭurgiu şi cu acel om care ĭ-a dat calul luĭ Gĭurgiu la Târgşor, în sĕptămâna brânzeĭ, ca să stea de faţă, căcĭ a scos Micşan mărturie ómenĭ bunĭ, cum că este calul luĭ Micşan. Să nu trageţĭ pe un alt om drept pentru acéstă afacere, căcĭ am luat maĭ mult. Şi alt-fel nu va fi. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La voĭ părgarilor din Braşov.

No. 453.

Judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Brăila, către judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Braşov în afacerea luĭ Mihociŭ Latineţul, ce fusese la Braşov calomniat de către Ivanco Cârceiŭ şi cer ca Braşoveniĭ să-ĭ dea satisfacţiune.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 491. Pecetia în dos.

† Препотанин н ѿ ба дарованн и ѿ въсекон четн н хваледотонинн н наше братїе старешн, жꙋпанꙋ сꙋдцꙋ н .вї.-тн пꙋрга ѿ Брашовꙋ, мно ꙁравїе н поклоненїе прнносн

ваше млтн ѿ сѹцѹ н .ві.-тн пѹрга ѿ Бран. И по се даваамо ѹ знаніе гво-вн за работѹ наше чавкѹ, по нме Мнхо Латннецѹ, како м е пада мегю ва некон напатѹ по гла; за тон ѿ е чіо, како мѹ е ѹчннн тон ре по главѹ Нванко Кръчею; за тон Мнхо ѡ е стон лнце пре на сь Нванко; а Нванко ѿ хватн бж, како не е говорн ѿ тон ре. За тон молн н проснн ваше млтн: ево сѹ .д.-е. годнне, ѿ къда е доше Мнхо ѿ Добровннк, тере се е да чавкѹ гнѹ-нн воеводѹ н е варошан н платн бн съ дрѹзе варошанн; ннако не ке се наитн, по на дше н верѹ. По тѡ молн ваше млтн, како да н гледате наше чавкѹ пра закѡ н сѹ, ере е пра чавкъ н ѹ тон работе ѿ не хте ѹложнтн, та да н гледате, гво-вн, пра закѡ н сѹ да нма мегю ва н да се наиде тон чавкъ, що н е потавн тон напатѹ по гла, да н се ѹчннн скадалѹ, како да не говорн веке по дрѹгомѹ чакѹ. То ке молн гво-вн, ере е тако, по наше дше н верѹ. Ннако не е, по на ре. И бь да ѹмножн днн н ле гво-вн, амннъ.

Adresa în dos: † Почтаннн н ѿ ба дарованн н хваледотоннн н наше братіе старенши, жѹпанѹ сѹцѹ н .ві.-тн пѹрга ѿ Брашовѹ.

† Pré cinstiţilor şi de Dumneḑeŭ dăruiţilor şi de tótă cinstea şi lauda vrednicilor, şi la aĭ noştri fraţĭ maĭ marĭ, jupânuluĭ judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov, multă sănĕtate şi închinăcĭune aducem Graţiosităţiĭ vóstre de la judeţul şi ceĭ 12 pärgarĭ din Brăila. Şi după acésta dăm spre şcire domnieĭ vóstre despre afacerea omuluĭ nostru anume Mihociŭ Latineţul, cum că ĭ-a căḑut luĭ în mijlocul vostru órecare năpaste pe cap; de acésta el a auḑit, cum că ĭ-a făcut aceste vorbe pe capu-ĭ Ivanco Cârceĭŭ. Pentru acésta Mihociŭ, el a stat de faţă înnaintea nóstră cu Ivanco; ĭar Ivanco, el a luat băhă (a tăgăduit), cum că n'a grăit el acele cuvinte. Pentru acésta rog şi cer Graţiosităţiĭ vóstre: ĭată că sunt 4, 5 anĭ de când a venit Mihociŭ de la Dobrovnic (Ragusa) şi s'a dat omul domnuluĭ nostru voevoduluĭ, şi este orăşan şi plăteşce bir cu ceĭ-l'alţĭ orăşanĭ. Alt-fel nu se va găsi, pe ale nóstre suflete şi credinţă. După aceea rog pe Graţiositatea vóstră, cum ca să căutaţĭ omuluĭ nostru dréptă lege şi judecată, pentru că este om drept, şi în acea afacere el nu vrea să se învoĭască. Şi să le căutaţĭ domnia vóstră ca să aĭbă lege dréptă şi judecată între voĭ, şi să se găséscă acel om care ĭ-a pus acea năpaste pe cap, ca luĭ să i se facă scandal (să fie pedepsit), ca să nu vorbéscă maĭ mult despre alt om. Acésta rog pe domnia vóstră, căcĭ aşa este, pe ale nóstre suflete şi credinţă. Alt-fel nu este, după cuvintele nóstre. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † Pré cinstiţilor şi de Dumneḑeŭ dăruiţilor şi de laudă vrednicilor şi la aĭ noştri fraţĭ maĭ marĭ, jupânuluĭ judeţuluĭ şi celor 12 pärgarĭ din Braşov.

No. 454.

Foştiĭ judeţĭ din Târgşor: Cârstea şi Gostilă şi ceĭ-l'alţĭ judeţĭ şi pârgarĭ, către judeţul braşovén în privinţa unuĭa Radul din Râhov, pe care Braşoveniĭ îl arestaseră pentru un cal.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 539. Pecetia în dos.

† Четнто н нарочнто н въсакое потене чтн н хвалєдостоно наше добро прнıателю, сѹцѹ ѿ Браншо, ѿ внѡн сѹцѹ ѿ Тръшорѹ, Кръста н Гостн, н прочн сѹцѹ н пръгарн, много ннско поклоненне прнносн гво-вн. Н по то давао на ꙁнанне гвѹ-вн нꙁъ-ран ѡвон чл҇вкѹ, поиме Радѹ ѿ Ръховъ, како га сте ѹхватн гво-вн нꙁъ-ра[1] . а҃. ко; а тога кона ѡнъ га е кѹпн ѿ Стонка дворнка на срдъ тръгъ, н пнлнмо кръчъма ѹ къщн Кръсте сѹцѹ; н ѡна сѹцѹ н Гостн н Кръста то светєсвѹемо нашнмн дѹшамн прдъ вашн гвомъ. Тако ннща крн не, єр се можетъ по прадє ꙁалє, макаръ съ въсъ ѡра на. Тон даваамо на ꙁнанне вашо млтн, н бъ вн ѹмножн (лѣта).

Adresa în dos: † Четнто н нарочнто наше прнıателю, сѹцѹ брашовъско.

† Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi de orĭ-ce stimă, cinste şi laudă vredniculuĭ, la al nostru bun prieten, judeţuluĭ din Braşov, de la foştiĭ judeţĭ din Târgşor Cârstea şi Gostilă şi alţĭ judeţĭ şi pârgarĭ, mult plecată închinăcĭune aducem domnieĭ vóstre. Şi după aceea dăm spre şcire domnieĭ vóstre pentru acel om anume Radul din Râhov, precum că l'aţĭ apucat domnia vóstră pentru un cal; ĭar acel cal el l'a cumpĕrat de la Stoĭca vornicul în mijlocul târguluĭ, şi bĕut-am aldămaşul în casa Cârsteĭ judeţuluĭ, şi acest judeţ şi Gostilă şi Cârstea, acésta mărturisim pe sufletele nóstre înnaintea domnieĭ vóstre. Ast-fel el nu este nimic vinovat, căcĭ se póte pe dreptate jura, măcar cu tot oraşul nostru. Acésta dăm spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre. Şi Dumnedeŭ să vĕ îmmulţéscă (aniĭ).

Adresa în dos: † Cinstituluĭ şi alesuluĭ al nostru prieten, judeţuluĭ braşovén.

No. 455.

Stoĭca Hurduzăul (judeţ din Câmpulung) în afacerea pâreĭ ce a avut Nécşul cu Aldea, fratele luĭ Stroe din Râjnov, pentru nişte pesce.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 572. Pecetie în dos.

† Моемѹ чнтнтн н велнкн н блнгн н добрн прїıателе, сѹцѹ н . вї. -тн погаро ѿ Брашє. Н по сн вн дава на ꙁнанїе ваше млтн ꙁа-ра работѹ нѣко съпрнїе, що е нма

[1] Îndreptat dintr'alt cuvênt.

жꙋпа Нѣшꙋ съ Адѣ, бра Строе ѿ Рънов, ра нѣко рн, що е ꙋѕе ꙋ дльже[1] Адѣ кꙋно сь Ста Гол'та ѿ жꙋпа Нѣшꙋ; тере къ сь бн а прнбе тꙋѧ, ꙋ Брашѣ, а ѡ прїнде на мене Адѣ, бра Строе, н въ едн ре н въ дрꙋгн ре, н вема ме е млн н просн, да говорнмо н да млнмо а жꙋпа Нѣшꙋ ѕа-ра нѣко а Алде, що сꙋ бнлн ѕапртн сновн его ꙋ наше ѕемлѣ ѕа-ра дль рнбꙋ, що е вншепнса, како да ꙋчннн добре жꙋпа Нѣкшꙋ, да н ꙋѕнма ѿ те а, що сꙋ ѕапртнлн ѕа половнна, а ѕа половнна да н ѡставн, да се хранн н Адѣ; н тако се е ꙋтьмн ѕа половнна, да мꙋ повратн Аде, а ѕа половнна да сн дръжн на длъ. Н сїю търме е бн ꙋ хнжꙋ Цїен'цн ботꙋша. Ннако не е, по мо верꙋ н по мо дꙋше. Н бь ва велн, амїн.

Прїѧте н блнзн вашо млтн, жꙋпа Стонка Хꙋрдꙋзъꙋ.

Adresa în dos: † Моем чтнтн н велнкн н блнзнн добрн прїѧтеле, сꙋдꙋ н .вї.-тн пргаро ѿ Брашѡ.

† La aĭ meĭ cinstiţĭ şi marĭ şi de aprópe şi bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov. Şi după acestea vĕ daŭ spre şcire Graţiosităţiĭ vóstre, pentru afacerea uneĭ pâre, ce a avut jupân Nécşul cu Aldea, fratele luĭ Stroe, din Râjnov, pentru nişte pesce, ce aŭ luat pe datorie Aldea împreună cu Stan Golta de la jupân Nécşul. Căcĭ când am fost eŭ pribég acolo, în Braşov, apoĭ el a venit la mine, Aldea, fratele luĭ Stroe, şi într'un rênd şi în al doilea rênd, şi tare m'aŭ rugat şi mĭ-aŭ cerut, ca să vorbesc şi ca să rog eŭ pe jupân Nécşul pentru nişte aspri aĭ luĭ Aldea, ce ĭ-aŭ oprit fiiĭ luĭ în ţara nóstră pentru datoria de pesce, ce este maĭ sus scrisă, pentru ca să facă bine jupân Nécşul, ca să le ia pe jumătate din aceĭ aspriĭ ce aŭ oprit, ĭar pentru cea-l'altă jumătate, să le-o lase lor, ca să se hrănéscă şi Aldea. Şi ast-fel s'aŭ întocmit pentru jumătate, să o dea înnapoĭ luĭ Aldea, ĭar pentru o jumătate să 'şĭ-o ţie în datorie. Şi acéstă tocmélă a fost în casa luĭ Ţienţi botuşarul. Alt-fel nu este, pe credinţa mea şi pe sufletul meŭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin.

Prietenul şi aprópele Graţiosităţiĭ vóstre, jupân Stoĭca Hurduzău.

Adesa în dos: † La aĭ meĭ cinstiţĭ şi marĭ şi de aprópe bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 părgarĭ din Braşov.

No. 456.

Nécşul din Cămpulung către Hanăş Begner din Braşov, ĭĭ comunică (în limba românéscă) şcirĭ despre mişcările Turcilor pe Dunăre, despre frica ce «Băsărab» are de «Mahametbeg» şi de Braşovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 472. Pecetia în dos.

[1] În original: дрьже.

† Мꙋдром и племенитомꙋ и чистнтомꙋ и бгѡ дарованиомꙋ жꙋпн Хань Бегне ѿ Брашо, мно здравїе ѿ Нѣшꙋ ѿ Длъгополе. И па даꙋ щире доние тале за лꙋкрꙋ Тꙋрчилѡ, кꙋ амь аꙋзи еꙋ къ ꙟпъратꙋ аꙋ ешит де Софїа ши аиминтрѣ нꙋ е, ши сѣꙋ дꙋ ꙟ сꙋ пре Дꙋнъре. И па съ щїи донїа та къ аꙋ венит ꙋ ѡ де ла Никопое, де мїе мѣꙋ спꙋ къ аꙋ възꙋ кꙋ ѡкїи лои къ аꙋ трекꙋ чѣле корабїи че щїи ши донїа та пре Дꙋнъре ꙟ сꙋ. И па съ щїи къ багъ ден[1] тоте ѡрашеле къте .н. де ѡмин съ л[2] фїе ꙟн ажꙋто ꙟ корабїи. И па съ щїи кꙋмꙋ сѣꙋ принсъ неще мещере де Црнгра кꙋ ворь трѣче ачѣле корабїи ла локꙋ чела стримтꙋ[3] че щїи ши донїа та. И па спꙋи доние тале де лꙋкрꙋ лꙋ Махамет-бег кꙋ амь аꙋзи де болри че сънть мещїаш ши де генере-мїꙋ Негре, кꙋмꙋ лꙋ дат ꙟпъратꙋ слобозїе лꙋ Махамет-бег прекꙋ[4] иѡ-и ва фи вола прен цѣра рꙋмънѣскъ, іаръ ель съ трѣкъ. И па съ щїи донїа та къ аре фрикъ маре ши Бъсърабь де ачел лотрꙋ де Махамет-бег, маи върто де донїеле востре. И па спꙋи доние тале, ка маи мареле мїꙋ, де че амь ꙟцелес шї еꙋ, еꙋ спꙋи доние тале, іаръ донїа та еши ꙟцелепть ши ачѣсте кꙋвинте съ щїи донїа та ла тине, съ нꙋ щїе ꙋмн мꙋлци; ши донїеле востре съ въ пъзици кꙋ щици ма бине. И бь те велꙋ, амїнь.

Adresa în dos: † Мꙋдромꙋ и чистнтом и бгѡ дарованом, жꙋпн Хань Бегне ѿ Брашоа.

† Înțeleptuluĭ și celuĭ de bun ném și cinstituluĭ și de Dumneḍeŭ dăruituluĭ, jupânuluĭ Hanăș Begner din Brașov, multă sănĕtate de la Nécșul din Câmpulung. Și ĭar[5] dau știre domnie(ĭ) tale pentru[6] lucrul Turcilor, cum amь auḍit eu, că înpăratul au eșit den Sofiĭa și aimintré nu e, și se-au dus în sus pre Dunăre. Și ĭar[6] să știi domnia ta că au venit un om de la Nicopoe, de mie me-au spus că au văḍut cu ochii loĭ că au trecut céle corabiĭ, ce știi și domniĭa ta, pre Dunăre în sus. Și ĭar[6] să știi că bagă den tote orașele căte 50 de omin(ı), să -ĭ fie în ajutor în corabii. Și ĭar[6] să știi cumu se-au prinsъ neşte meșșter(ĭ) den Ț(a)rigrad cum vorь tréce acéle corabii la locul cela strimtul ce știi și domniĭa ta. Și ĭar[6] spui domnie(ĭ) tale de lucrul lu Mahamet-beg, cum amь auḍit de boĭari ce săntь megiĭaș(ĭ) și de genere-miu Negre, cumu ĭ-au dat înpăratul slobodie lu Mahamet-beg, precu(m) io-i va fi voĭa pren Țéra-Rumănéscă, ĭarъ elь să trécă. Și ĭar[6], să știi domniĭa ta că are frică mare și Băsărabь de acel lotru de Mahamet-beg, maĭ vărtos de domniele vostre. Și ĭar[6] spui domnie(ĭ) tale, ca maĭ marele miu, de ce amь înțeles și eu, eu spui domnie(ĭ) tale; ĭarъ domniĭa ta ești înțeleptь și acéste cuvinte să ții domniĭa ta

[1] Litera д îndreptată din н. [2] Litera ꙟ, fiind ștérsă cu condeĭul, a luat forma unuĭ л, dacă nu cumva maĭ sigur ꙟ s'a îndreptat într'adins în л. [3] ст scris d'asupra acelorașĭ litere șterse de scriitor. [4] Urméză două litere, din care cea d'a doua este de sigur un ꙋ, ĭar prima a fost la început un г ce s'a prefăcut în к, și apoĭ amêndouĕ sunt șterse cu condeĭul. [5] Pĕnĕ aci cuvinte slavone în original. [6] Cuvênt slavon în textul original.

la tine, să nu ştie umin(i) mulţi; şi domniele vostre să vă păḑiţi cum ştiţi maĭ bine. Şi Dumneḑeŭ să te bucure,[1] aminъ.

Adresa în dos: † Înţeleptuluĭ şi cinstituluĭ şi de Dumneḑeŭ dăruituluĭ, jupânuluĭ Hanăş Begner din Braşov.

No. 457.

Ştefin, judeţul (din Râmnicul-Vâlciĭ) către Braşovenĭ, că a trimis voevodul pe Mateiŭ ca să-ĭ cumpere acolo nişte helgiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 488. Pecetia în faţă.

† Чiтнте наше дорн прнıателе, жѹдецѵ н .вï. пръгарн ѿ Брашо, мно здравне прнносн ѿ жѵпа Щефн жѵде. Н такодн давамо днатн гво-вн, како е пѵтн гна-нн вонвода кннгѵ н чавкъ, по нме Матен, да мн кѵпн хеци; да тон вн молн н просн гво-вн, да мн нандете хецн дорн, да-ра волѵ вонводнн. Н въ да вн ѵм(н)ожн лата гво-вн, амн.

Adresa în dos: † Жѹдецѹ н .вï. пръгарı ѿ Брашe.

† Cinstiţilor noştri bunĭ prietenĭ, judeţuluĭ şi celor 12 pằrgarĭ din Braşov, multă sănĕtate aducem de la jupân Ştefin judeţul. Şi ast-fel dăm a şcire domnieĭ vóstre, cum că a trimis domnul nostru voevodul carte şi pe omul, anume Mateiŭ, ca să-mĭ cumpere helgiĭ. Pentru aceea v'a rugat şi poftesc pe domnia vóstră, ca să-mĭ găsiţĭ helgiĭ bune, după voinţa voevoduluĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre, amin.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi celor 12 pằrgarĭ din Braşov.

No. 458.

Turcul către pằrgariĭ Braşovenĭ, că în afacerea ce el are cu Şterca din Făgăraş pentru aducerea din Nicopole a femeiĭ acestuĭa, Rădilă din Câmpulung nu este amestecat.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 482. Fără pecetie şi fără adresă, din causă că documentul a fost tăĭat maĭ tărḑiŭ în partea de jos.

† Пншж Тѵрьчн ка пръгарн ѿ Брашо. Тѵıа вн давамь ѵ днанïе да работѵ, що съмь нма съсь вашь чакь, на нме Щерька ѿ Фагара, кьда се дгоднмо ѡва-два, да мѵ донесе адь жена ѿ Нïкопо, а ѿ мн е да .м. флонï, а соро поставнхьмо да едн месець: ако мѵ не донесе жена да едн месець, а ѿ да сï ѵдме флонï .м. ѿ Талаба. Ве то днае Щерька добре, ере мн е дѵже н[2] Талаба, ча м съ нзьвадн главѵ н жена н деца ѿ

[1] Cuvinte slavone în original. [2] Scris d'asupra; urméză cuvintele ере мн ce sunt şterse cu condeĭul.

Тѵцн. А кьда се ꙁгоднмо, Радн не бѣ тѵ, н мн не дѵже нїща, н ꙗ немѵ нища, на мою дшю н на мою верѵ н на мон ꙁако. — Ако тї се чїнї крнво, а тї дотї пръꙁь влакн вонво. — Н па нїе Дьгопольцн смо свѣдѣтелн, ча Раднла не нма нїеднѵ рабо съ те людї. Н бь вн ве(се)лн. [Пн мца] . . . .е. [д].

† Scrie Turcul voue părgarilor din Braşov. Aci vě daŭ spre şcire despre afacerea ce am avut cu omul vostru, anume Şterca din Făgăraş, când ne-am învoit noĭ amândouĭ ca să-ĭ aduc eŭ femeea din Nicopole, ĭar el mĭ-a dat mie 40 florinĭ, ĭar soroc noĭ am pus peste o lună: dacă luĭ nu-ĭ voiŭ aduce femeea peste o lună, apoĭ el să-şĭ ĭa florinĭ 40 de la Talabă. Doar acésta o şcie Sterca bine, că-mĭ este dator şi Talabă, că ĭ-am scos capul şi femeea şi copiiĭ de la Turcĭ. Iar când ne-am învoit, Rădilă nu era acolo, şi nu-mĭ este dator cu nimica, şi eŭ luĭ cu nimica, pe sufletul meŭ şi pe credinţa mea şi pe legea mea. — Dacă ţi se face strâmbătate, apoĭ tu vino înnaintea voevoduluĭ românesc. — Şi ĭarăşĭ noĭ Dălgopoleniĭ (Câmpulungeniĭ) suntem martorĭ, că Rădilă n'are nicĭ o trébă cu aceştĭ ómenĭ. Şi Dumneḑeŭ bucure-vě. [Scris luna] . . . 5 [ḑile].

No. 459.

Coĭe către Revăl Petru (din Braşov), ca să-ĭ rěspunḑă la Târgovişte pentru nişte marfă.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 469. Pecetia în dos.

† Ѡ Коїа мно ꙁдрае н плоклоненне жѡпанѵ Ревъ Петрѡ. Тѵїа тн да ꙁнатн ꙁа-ра ѡнѵ кннгѵ, що тн съ посла ꙁа-ра това; тога ра, ако вн е волѣ како вн съ пнса ѡ тѵ кннгѵ, а ваша мать, да мн пошлете кннгѵ ѵ Тръговнще, ере кю бнтн ꙁа еднѵ неделю ѵ Тръговнщн, како вн есть волѣ; н да ꙁнате [ча съ ѵ Снбн].[1] Ако вн есть волѣ, а вн мн пншете кннгѵ ск(о)ро ѵ Тръговнщн. Н бь вн велн.

Adresa în dos: † Жѹпанѹ Ре Петрѹ.

† De la Coĭe, multă sănětate şi închinăcĭune jupânuluĭ Revăl Petru. Aci îţĭ daŭ a şcire pentru acea carte, ce ţĭ-am trimis pentru marfă. Drept aceea, dacă vě este voĭa precum v'am scris în acea carte, apoĭ Graţiositatea vóstră să-mĭ trimiteţĭ carte la Târgovişte, căcĭ voiŭ fi într'o sěptămână la Târgovişte, precum vé este voĭa. Şi să şciţĭ [că sunt la Sibiŭ]. Dacă vě este voĭa, apoĭ voĭ scrieţi-mĭ carte în grabă la Târgovişte. Şi Dumneḑeŭ bucure-vě.

Adresa în dos: † Jupânuluĭ Rev Petru.

[1] Cuvinte şterse cu condeĭul de acelaş scriitor şi cu aceĭaşĭ cernélă.

No. 460.

Act de învoïală între Dumitru și Voïcul din Râvnic (Rîmnicul-Vâlciĭ) cu Iacov, Tămașĭ și Miha (din Brașov) pentru transportul a 40 maje de lână.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 471. Pecetia în faţă.

† Ѿво да се ѕнае, како е тькмил Дꙋмитр и Воикꙋ ѿ Рьвник та сь Ꙗко и сь Тьмаш и сь Михà тере како сь тькмиле, да донесе вльнь .м. мажи и мажа да плати по .и. ф и по; та половина ѿ маха да и плати, кьда хоке донесе вльна, ере половина маха да е плати прѣзь .ѕ. неле; та ако хоке има пенезн, ере ѡни да и плати сва, кьда хоке донесе вльна. † Ши а де нꙋ се во цїнѣ де кꙋвжтꙋ, сь пꙋе .м. ф.[1]

[L. P.]

† Iată să se șcie, cum aŭ tocmit Dumitru și Voïcul din Râvnic împreună cu Iacov și cu Tămașĭ și cu Miha, precum că s'aŭ tocmit, ca să aducă lână 40 măjĭ și maja să o plătéscă câte 8 florinĭ și jumătate. De asemenea jumătate din marfă să o plătéscă când va aduce lâna, ïar jumătate marfa să o plătéscă peste 6 săptămânĭ; de asemenea, dacă va avea banĭ, apoĭ eĭ să plătéscă tot, când va aduce lâna. Și ïar de nu se vor ţiné de cuvîntu, să pue 40 f(lu)r(ini).[1]

No. 461.

Februarie 14. Act de învoïală între Iacov și Voïcul din Râvnic (Rîmnicul-Vâlciĭ) și jupânul Mateiŭ și Andreïaș (din Brașov) pentru transportul a 100 maje de lână.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 511. Douĕ pecetiĭ în faţă.

† Ѕе да се ѕнае, како сь е ꙋтькмил Ꙗко и Воикꙋ ѿ Ръвник та сь жꙋпан Маѳеи и сь жꙋпан Аньдрїашь, како да донесе .р. мажи[2] ѕа вльнь, и маже да го плати по .и. ф. и .ві. а, и а пене. Про то, кое се не хоке дръжа ѕа то тъмалъ, да ѕагꙋби .р. ф. И тькмаше сь чиниле мца фебр .ді. днь.

[L. P.] [L. P.]

† Aci să se șcie, precum s'aŭ întocmit Iacov și Voïcul din Râvnic și cu jupân Matheiŭ și cu jupân Andreïaș, cum ca să aducă 100 maje de lână, și maja să o plătéscă câte 8 florinĭ și 12 aspri, ïar aspriĭ banĭ. Pentru aceea, acela car nu se va ţine de acéstă tocmală, să pérḍă 100 florinĭ. Și tocmala aŭ făcut-o în luna Februarie, a 14[a] ḍi.

[1] Cuvinte româneșcĭ în original scrise cu aceïașĭ mână și cernélă. [2] Scris la margine.

No. 462.

Un zapis saŭ o însemnare a părgarilor Brașovuluĭ de lucrurile ce aŭ predat Ducăĭ din Grecĭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 474. Pecetia în față.

† Єво щю дадохме ние прьгаре Дꙋки ѿ Грци: .а҃. атлазъ съ жерн, и .в҃. рꙋтища жꙋпанци; .а҃. рꙋшинн с позоецъ, и .а҃. камхам-фота, и .ѕ҃. и по лакти чокаратъ, и .а҃. корда кова, и поасъ ѿ сабиа, и .а҃. поасъ женкн кова, и малъ поасъ кова, и поасъ-пꙋнга кова, и застеги .ді҃., и .а҃. нашва, и .а҃. бката сребро, и .в҃. па сребро, и .а҃. корда проста, и .в҃. рꙋава хелчъ, и .в҃. перн, и .в҃. настап, и .в҃. ковер и плаплома ѿ камха. [L. P.]

† Iată ce am dat noĭ părgariĭ, Ducăĭ din Grecĭ: 1 atlaz cu jderĭ și 2 haĭne jupâneseĭ, 1 rușinic (șorț) cu fir și 1 fotă de camhă și 6 și jumătate coțĭ cĭocârlat și 1 córdă (spadă) ferecată și 1 cingĕtóre de sabie și 1 brîŭ femeesc ferecat și 1 mic brîŭ ferecat și 1 brîŭ-pungă (sileaf) ferecat și 14 spuncĭ (chiotorĭ) și 1 chindisélă și 1 bucată de argint și 2 pahare de argint și 1 córdă (spadă) próstă și 2 mânecĭ de helgiĭ și 2 perinĭ și 2 nastrape și 2 covóre și plaplomă de camhă.

No. 463.

Județul Brașovuluĭ și ceĭ 12 părgarĭ trimit în solie la Vlad vodă (Călugărul) pe Iacov din Râjnov.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 202. Pecetia în dos.

† Благочтво и хртолюбиво гнꙋ наше Іѡ Вла вовода, гпрь земли влахыиска, ѿ стцꙋ брашеском и .ві҃. пръгаре, мно здравие ми приноси гвꙋ-ти. И то ра ми дава гвꙋ-ти знание, како ми послам Нꙗко ѿ Рано до гвꙋ-ти; да вървꙋе гвꙋ-ти щю ти ке изре, ере сꙋ наше ре истини; не сꙋ инако. И бъ ти ꙋмно лѣ гвꙋ-ти.

† Blagocestivuluĭ și de Christos ĭubitoruluĭ domnuluĭ nostru Iω Vlad voevod, domnitorul Țăriĭ-Româneșcĭ, de la județul brașovén și de la ceĭ 12 părgarĭ, multă sănĕtate aducem noĭ domnieĭ tale. Și drept aceea noĭ dăm domnieĭ tale șcire, cum că noĭ trimitem pe Iacov din Râjnov la domnia ta; să credĭ domnia ta ceea ce-țĭ va spune, căcĭ sunt ale nóstre vorbe adevĕrate; nu sunt alt-fel. Și Dumnedeŭ să-țĭ immulțéscă aniĭ domnieĭ tale.

No. 464.

Judeţul şi ceĭ 12 pârgarĭ aĭ Braşovuluĭ către Ion Basarab voevod (Négoe) în privinţa afaceriĭ unuĭ om al lor, căruĭa i se furase de către Rucărenĭ douĭ caĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 63. Pecetia în dos, căḑută.

† Бл҃гочьстиво҆ и хрⷭ҇олюбиво҆ и въ бл҃гочистию проснıавшомꙋ и съ црⷭ҇ъски вѣнцем ꙋвенчано҆ гп҃один꙱ нашемꙋ Iѡ Бъсъpабъ воевод҃ъ, мно҆ ꙁравие и поклонение приноси гп҃ово-ти ѿ приıатели гп҃ово-ти, ѿ сѫдцꙋ и ѿ .вı. пръгари. Понеже дава҆ ꙋ ꙁнание гп҃ово-ти ꙁа работꙋ некомꙋ наше чл҃вци съ людиⷭ[1] гп҃ово-ти, ере сꙋ оукрали .в҃. кони нашемꙋ сирома, и фатили сꙋ кони ꙋ Рꙋкъpꙋ; а правители ѿ Рꙋкъpꙋ а ѡни сꙋ ꙋфатили вꙋжꙋ, тере мꙋ сꙋ да҆ ꙋ рꙋкꙋ, а наше сирома а ѡнъ сее ꙋстраши, да га ѡбеси, а нꙋ мꙋ сꙋ да҆, да ѿднесе ꙋ на҆; а къда е би ꙋ планинꙋ, а ѡнъ мꙋ е ꙋтекла. Тога ради моли гп҃ово-ти, да ꙋчиниши гп҃ово-ти ради наше волю, да се врати тое добитъкъ, да (не) има сирома висоте кралю пагꙋбꙋ. Ми кемꙋ па҆ слꙋжити гп҃во-ти, що ке бити волѣ гп҃во-ти. И па҆, варе що изречетъ наше слꙋга Ибре ѿ на҆ къ гп҃во-ти, да га вер꙼ꙋеp шиⷭ, ере сꙋтъ наше речи истине. И б҃ъ да ꙋмножитъ лѣ(та) гп҃во-ти, амин.

Adresa în dos: † Бл҃гочистивомꙋ и хрⷭ҇олюбивомꙋ Iѡ Бъсъ(ра)бъ воеводъ.

† Blagocestivuluĭ şi de Christos ĭubitoruluĭ şi în blagocestie înalt-strĕlucituluĭ şi cu împĕrătéscă corónă încoronatuluĭ, domnuluĭ nostru Iѡ Basarabă voevod, multă sănĕtate şi închinăcĭune aducem domnieĭ tale de la prieteniĭ domnieĭ tale, de la judeţul şi de la ceĭ 12 pârgarĭ. Căcĭ dăm de şcire domnieĭ tale pentru afacerea unuĭ om al nostru cu ómeniĭ domnieĭ tale, că aŭ furat douĭ caĭ supusuluĭ nostru, şi aŭ prins caiĭ în Rucăr. Iar dregĕtoriĭ din Rucăr, apoĭ eĭ aŭ prins pe petrecĕtorul lor şi l'aŭ dat în mână; ĭar supusul nostru, apoĭ el s'a înfricoşat că îl va spânḑura, ci luĭ l'aŭ dat să-l aducă la noĭ. Iar când a fost la munte, apoĭ el luĭ ĭ-a scăpat. Drept aceea rog pe domnia ta, ca să facă domnia ta după voinţa nóstră, să se înnapoĭeze acele dobitóce, ca să n'aĭbă supusul înnălţimeĭ craĭuluĭ pagubă. Noĭ vom sluji de asemenea domnieĭ tale în ce va fi voĭa domnieĭ tale. Şi ĭarăşĭ, vare ce va spune sluga nóstră Ibren de la noĭ către domnia ta, să-l creḑĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ tale, amin.

Adresa în dos: † Blagocestivuluĭ şi de Christos ĭubitoruluĭ Iѡ Băsă(ra)bă voevod.

[1] Urméză cuvintele гп҃ово-ви ce sunt şterse cu condeĭul.

No. 465.

Judeţul şi părgariĭ din Braşov scriŭ luĭ Udrea, luĭ Sventeş şi tutulor boerilor şi dregĕtorilor domneşcĭ carĭ sunt pe Buzĕŭ cătră Secuĭ, în afacerea luĭ Benedic şi a Hermănénilor, cărora trebue a li se restitui caiĭ luaţĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 494. Pecetia în faţă.

† Пише сѫцѵ и . вı . пръгарн ѿ Брашо мно ꙁдравне и поклоненне наше чнстнтн братнемъ н добрн прніателн, жѵпа Ѵдрѣ н жѵпа Свентешѵ н вьсѣмъ боромъ н правнтелн гподскн, кон сѵ по Бѵꙁъѵ къ СъкȣН. Понеже молн гво-вн, ере а то смѵ послалъ ѡвон чле, на нме Бенеднкѵ, да ходн ꙁа своꙗ пагѵбѵ н ꙁа Хермънѣннлорѵ, ере сѵ нашелн конн? Тога радн молн гпово-вн, да нма пра ꙁако, да мѵ се вратнтъ добнтокъ, како смȣ тъмнлн[1] съ гподннѵ вонводъ, да нма добъръ жнвотъ мегю намн. Тое молн гпово-вн, а мн кемѵ па ѵчннитн волю гпово-вн. Н бъ вн веселнтъ гпово-вн, амн. — Н къда се ке четнть кннгѵ, да се дава па ѵ рѵкѵ ѡвомѵ чвекѵ. [L. P.]

† Scrie judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Braşov multă sănĕtate şi închinăcĭune la aĭ noştri cinstiţĭ fraţĭ şi bunĭ prietenĭ, jupânuluĭ Udrea şi jupânuluĭ Sventeş şi tutulor boerilor şi dregĕtorilor domneşcĭ, carĭ sunt pe Buzĕŭ spre Sĕcuĭ; căcĭ rog pe domnia vóstră, că am trimis pe acest om, anume Benedic, ca să se ducă pentru paguba luĭ şi pentru a Hermănénilor (să vadă): găsitu-s'aŭ caiĭ? Drept aceea rog pe domnia vóstră, să aĭbă dréptă lege să i se înnapoĭască dobitócele, după cum ne-am întocmit cu domnul voevod, ca să avem bun traiŭ între noĭ. Acésta rog pe domnia vóstră, ĭar noĭ vom face ĭarăşĭ voĭa domnieĭ vóstre. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin. — Şi când se va citi cartea, să se dea ĭarăşĭ în mâna acestuĭ om.

No. 466.

Judeţul şi ceĭ 12 părgarĭ din Braşov către Vlaĭcul clucérul în afacerea unor ómenĭ aĭ craĭuluĭ pentru nişte oĭ luate de către Dragoslăvenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 553. Pecetia în dos.

† Чнстнто н въсѣ почетено н нарочнто н даро ѿ ба дарова наше чнстнто прніателю, жȣпа Влаикѵ клȣчарю, много ꙁравне н поклоненне прнноси гпо-тн ѿ прніателн гп-тн, ѿ съцѵ н ѿ . вı . пъргарн ѿ Брашо. Понеже дава ȣ ꙁнанне гпо-тн ꙁа работѵ снромахо вн-соте крале, що сȣ нмалн пагѵбȣ. Тога радн молн гпо-тн, да мѵ се гледа работȣ, ере

[1] În original: къмнлн.

ми смѵ давали ȣ ꙁнаніе и висоте крале; тога ради сȣ ѵтъкмили съ гподи Вла воево, да посла ѿ наше братіе ѿ съветѵ, да се състане съ гпо-ти ȣ Рȣкърȣ, да гледате тіе пагȣбе, да га ѵтък'мите, да се врати. Али тое ѡвце, що сȣ ȣꙁели Драгославѣни, ѿ Ръжновѵ, а ѡніе ѡвце не сѵ нища крево, а ниѵ е дава Радȣ воево, а Нѣгое дворникѵ, ѡнъ се ѵчинише по-вели гпоиѵ ѿ воево. Такожере и Моси даваше, а Нѣгое не е[1] хте, да дадатъ. Али тако да ꙁна гпо-ти, ере ѡнои ѡвце, що сѵ-ꙁели пър'кълаби ѿ Бранѵ, а ѡни сѵ сами ѵтъкмилі Драгославѣни съ пъркълабіі тере сȣ давали ѡв'це, еще и .а. апрі, да мѵ не ꙁагиніе синові, ере сȣ били ȣкралі ѡнога воло. Тога ради моли гпо-ти, да мѵ се гледа ꙁако: или да се врати ѡвце, или да дадатъ виновации ѵ рѵкѵ. Ако не ке се вратитъ, ми имамѵ книгȣ ѿ висоте Ꙗнъшѵ кралю, да ѵꙁимамѵ веке, да не ѡстави сиромаси висоте крале ѵ пагѵбѵ. Веке[2] не може веке търпити, волѣ да бѵде мир мегю нами, него да не[3] бѵ раꙁмирицȣ, ере ви почините, ми не може тър'пити. Тое да те научи бъ, да ȣчи(ни)ши гпо-ти, да бѵде исправѵ. И варе що ке иꙁбеседитъ на бра[4], жѵпа Хаиѵ, да верѵеши, ер сѵтъ наши речи ис(т)иніе и праведе. И бъ да ѵмножитъ лѣта гпо-ти, амин. — И ѡнон[5] ,а. апри ми смѵ съ моленіе иꙁвадили ѿ пъркълаби, а Драгославѣни бехѵ ра, да ѵ дадатъ.

Adresa în dos: † Наше чистито и добро приятелю, жȣпа Влаикѵ клюцаріо.

† Cinstituluĭ și de toțĭ stimatuluĭ și alesuluĭ și cu dar de la Dumneḑeŭ dăruituluĭ, la al nostru cinstit prieten jupânuluĭ Vlaĭcul clucérul, multă sănĕtate și închinăcĭune aduc domnieĭ tale de la prieteniĭ domnieĭ tale, de la judeţul și de la ceĭ 12 pârgarĭ din Brașov; căcĭ daŭ spre șcire domnieĭ tale pentru afacerea supușilor înnălţimeĭ craĭuluĭ, carĭ aŭ avut pagubă. Drept aceea rog pe domnia ta să i se caute afacerea, căcĭ am dat de șcire și înnălţimeĭ craĭuluĭ. Drept aceea eĭ s'aŭ întocmit cu domnul Vlad voevod, ca să trimit din frațiĭ noștri de la sfat, ca să se întâlnéscă cu domnia ta la Rucăr, să căutațĭ aceste pagube, să vĕ întocmițĭ, ca să se înnapoĭeze. Dar acele oĭ ce aŭ luat Dragoslăveniĭ, de la Râjnov, apoĭ acele oi nu sunt ceva pe nedrept; ci le-a dat Radul voevod; ĭar Négoe vornicul, el s'a făcut maĭ mare decât domnul voevod. Așijderea și Moĭsi dedea, dar Négoe nu a vrut să dea. Dar așa să șciĭ domnia ta, că acele oĭ ce le-aŭ luat pârcălabiĭ din Bran, apoĭ eĭ înșișĭ s'au întocmit, Dragoslăveniĭ, cu pârcălabiĭ și aŭ dat oile, încă și 1000 de aspri, ca să nu li se prăpădéscă fecĭoriĭ, căcĭ aŭ furat boiĭ aceluĭa. Drept aceea rog pe domnia ta, să i se caute legea: saŭ să se înnapoĭeze oile saŭ sa dea pe vinovațĭ în mână. Dacă nu se va înnapoĭa, noĭ avem carte de la

[1] не е d'asupra rêndului. [2] Urméză: не șters de către scriitor cu condeĭul. [3] не d'asupra rênduluĭ. [4] бра d'asupra rênduluĭ. [5] În original: ѡнои.

înnălţimea Ianăş craĭul, să luăm maĭ mult, ca să nu las pe supuşiĭ înnălţimeĭ craĭuluĭ în pagubă. Maĭ mult, nu pot maĭ mult răbda; maĭ bine să fie pace între noĭ, decât să fie răzmiriţă; fiind-că voĭ aţĭ început, noĭ nu maĭ putem răbda. Acésta să te înveţe Dumneḑeŭ, să puĭ la cale pe domnul tĕŭ, ca să fie ispravă. Şi vare ce vĕ va cuvênta fratele nostru jupânul Haşu, să creḑĭ, căcĭ sunt vorbele nóstre adevĕrate şi drepte. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ tale, amin. — Şi aceĭ 1000 aspri, noĭ cu rugăminte ĭ-am scos de la părcălabĭ, ĭar Dragoslăveniĭ aŭ fost bucuroşĭ să'ĭ dea.

Adresa în dos: † La al nostru cinstit şi bun prieten, jupânuluĭ Vlaĭcul clucérul.

No. 467.

Iulie 5. Jupân Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, şi ceĭ 12 pârgarĭ către Şerban banul Craĭoveĭ şi Vintilă vornicul, arĕtând că eĭ nu ajută pe boerĭ cu óste, că boeriĭ n'aŭ intrat în ţară ca să jefuĭască, ci numaĭ ca să-şĭ véḑă dobitócele, şi sunt la Braşov.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 557. Pecetia în dos.

† Чистити и въсе почетени и нарочити и даро ѿ ба даровани наши чтити братие и добри приꙗтели, жупа Шербанꙋ, велики ба кралевски, и жупа Винти дворни, много ꙁравие и любо приноси гво-ви ѿ приꙗтели гпо-ви, ѿ жупа Лꙋкачю, съцꙋ ѿ Брашо, и ѿ .вї. пъргари. Понеже дава ꙋ ꙁнание ваше мл҃тъ ꙁа книгꙋ и ре, що ни сте послали м преже сию време, ми добре се раꙁꙋмели и ꙁахвале гпо-ви; а съда книгꙋ, еже ни сте посллали гпо-ви, ере не дъ(р)жи верꙋ, ꙁа тое не ни се мии добре, ере ми държимꙋ верꙋ, како смꙋ и преже държи, и тое не ке се нагн, да дава ми помощь болѣро ни едино детикю, и не сꙋ ꙋлеꙁили болѣри ꙋ ꙁемлю, да плени, а иꙋ сꙋ ходили по планинꙋ тере си сꙋ гледали добито, па сꙋ дошли ꙋ Брашо и съда сꙋ ꙋ Брашо. Не ꙁна, тко е лага, и ми се чюди, по что верꙋе гпо-ви лъжеве ре и лъжеви чл҃вци, и ми държи верꙋ, како смꙋ и прѣже държали; ми се чюди, що чините гпво-ви, по что верꙋете такови праꙁие ре и хокете, да ꙋчините вражбꙋ на ꙁемлю висоте крале съ Тꙋрци. Тко се диже на ꙁемлю крале, а wнъ се диже на самога главꙋ висоте кралю. Ми има надежꙋ на гпо-ти, бане, да имамꙋ верꙋ, како смꙋ и преже сию време; ако ли не верꙋеши гпо-ти на на, да верꙋеши гпо-ти слꙋгꙋ гпо-ти Тома, ере е видили очима. Тога ради моли гпо-ви, да има верꙋ ꙁа-едно, како смꙋ и преже сию време имали[1], да не верꙋеши гпо-ти лъжеве ре, ере тое не ке се наити никъда. Тое дава ꙋ ꙁнание гпо-ви. И бъ ви весели, гпо-ви, ами. Пи ю .е. дн. —[2] Тога ради ми смꙋ приꙗтели гпо-ви съ приꙗтелство и съ братъство; моли и

[1] Scris d'asupra. [2] Textul ce urméză pênĕ la fine este scris cu cernélă maĭ galbenă, dar de aceĭaşĭ mână.

гпо-ви, да бъдете на съ братъство и съ приꙗтелство, ере ми чека и ѿ гпо-ви, да буде тако. И варе що изречетъ наше слуге ѿ на къ гпо-ви, да вервете гп-ви, ере сутъ наше ре истине и правде.

Adresa în dos: † Нашим чиститим старѣе братие и добри приꙗтели, жꙋ Шерба велики ба кралевски, и жꙋпа Винти више велики двorни.

† Cinstiților și în tot stimaților și aleșilor și cu dar de la Dumneḑeŭ dăruiților, la aĭ noștri cinstițĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, jupânuluĭ Șerban marele ban craĭovén și jupânuluĭ Vintilă vorniculuĭ, multă sănĕtate și dragoste aducem domnieĭ vóstre de la prieteniĭ domnieĭ vóstre, de la jupânul Lucaciŭ, județul din Brașov, și de la ceĭ 12 părgarĭ. Fiind-că dăm de șcire Grațiositățiĭ vóstre: pentru cartea și vorbele ce ne-ațĭ trimis maĭ înnainte de acéstă vreme, noĭ bine am înțeles și mulțămim domnieĭ vóstre. Iar acum cartea, ce ne-ațĭ trimis-o domnia vóstră, că nu ținem credința, despre acésta nu ne pare bine, pentru că noĭ ținem credința, după cum am ținut-o și maĭ înnainte; și acésta nu se va găsi, ca să dăm noĭ ajutor boerilor nicĭ cu un voĭnic; și n'aŭ intrat boeriĭ în țară ca să prade, ci aŭ mers pe munțĭ și șĭ-aŭ vĕḑut dobitócele; ĭarășĭ s'aŭ întors la Brașov; și acum sunt la Brașov. Nu șcim cine a mințit, și noĭ ne cĭudim, de ce crede domnia vóstră cuvinte mincinóse și pe ómeniĭ mincinoșĭ, și noĭ ținem credința, precum și maĭ înnainte am ținut-o. Noĭ ne cĭudim, ce facețĭ domnia vóstră, pentru ce credețĭ așa vorbe deșérte, și vrețĭ să facețĭ vrajbă în țara înnălțimeĭ craĭuluĭ cu Turciĭ? Cine se ridică asupra țăriĭ craĭuluĭ, apoĭ acela se ridică asupra însușĭ capuluĭ înnălțimeĭ craĭuluĭ. Noĭ avem nădejde la domnia ta, banule, ca să avem credință, precum am avut și înnainte de acéstă vreme. Iar dacă nu te încreḑĭ domnia ta în noĭ, să creḑĭ domnia ta pe sluga domnieĭ tale Toma, căcĭ ĭ-a văḑut cu ochiĭ. Drept aceḑa rog pe domnia vóstră să avem credință unul altuĭa, cum am avut și maĭ înnainte de acéstă vreme, să nu creḑĭ domnia ta vorbe mincinóse, căcĭ acésta nu se va afla nicĭ-odată. Acésta daŭ spre șcire domnieĭ vóstre. Și Dumneḑeŭ să vĕ bucure pe domnia vóstră, amin. Scris Iulie în 5 ḑile. — Drept aceea noĭ suntem prietenĭ domnieĭ vóstre cu prietenie și cu frăție; rugăm și pe domnia vóstră, să ne fițĭ nouĕ cu frăție și cu prietenie, căcĭ noĭ așteptăm și de la domnia vóstră, ca să fie ast-fel. Și vare ce vor spune slugile nóstre de la noĭ către domnia vóstră, să credețĭ domnia vóstră, căcĭ sunt ale nóstre cuvinte adevĕrate și drepte.

Adresa în dos: † La aĭ noștri cinstițĭ maĭ marĭ frațĭ și bunĭ prietenĭ, jupânuluĭ Șerban, marele ban craĭovén, și jupânuluĭ Vintilă, fost mare vornic.

No. 468.

1539) Iulie 5. Lucaciŭ, judeţul Braşovuluĭ, trimite în afacerĭ la Şerban, banul Craĭoveĭ, pe Stoĭca şi pe Dumitru.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 515. Pecetia în dos.

† Чтнтомꙋ н нарочнтомꙋ н ѿ ба даровномꙋ н моемꙋ повекомꙋ бра, жꙋпа Шеба, векн ба кралескн, мно ʒравне н съ лювовне прнносн гв-тн а ꙋбо бра гв-тн, жꙋпа Лꙋка, сꙋꙋцꙋ брашескомꙋ. Н по сн дава ꙋ ʒнанне гв-тн кнн ра н рѣ, що мн есн полаѡ н порꙋчаѡ, а ѿ въсѣ по ре добре тн смъ гв-тн раʒꙋмѣ н вема ʒахвалн гв-тн, іако моемꙋ драмꙋ бра. Н поне тꙋн хоще донтн на слꙋ съ нашемн нтннмн н потрѣбннмн рѣ, на нме Стока н Дꙋмнтрꙋ, варе що ке нрече ѿ мене гв-тн, ѿ въсе верꙋн е, ере сꙋ мон рѣ нтннн. Н бъ те велн, амн. Пн ю .е.[1] д.

Adresa în dos: † Моемꙋ чтнтомꙋ н постаръешомꙋ бра, жꙋпа Шебан векн ба кралескн.

† Cinstituluĭ şi alesuluĭ şi de la Dumneḑeŭ dăruituluĭ şi la al meŭ frate maĭ mare, jupânuluĭ Şerban mareluĭ ban craĭovén, multă sănĕtate şi cu dragoste aduc domnieĭ tale, eŭ adică, fratele domnieĭ tale, jupân Lucaciŭ, judeţul braşovén. Şi după acestea daŭ spre şcire domnieĭ tale pentru cartea şi vorbele ce mĭ-aĭ trimis şi orênduit, eŭ din tóte pe rênd bine te-am înţeles pe domnia ta şi mult îţĭ mulţămesc domniei tale, ca şi frateluĭ meŭ ĭubit. Şi fiind-că acolo vor veni slugile nóstre cu vorbele nóstre adevĕrate şi de trebuinţă, pe nume Stoĭca şi Dumitru, vare ce vor spune de la mine domnieĭ tale, despre tóte crede-l pe el, căcĭ sunt vorbele mele adevĕrate. Şi Dumneḑeŭ să te bucure, amin. Scris Iulie, a 5ª ḑi.

Adresa în dos: † La al meŭ cinstit şi maĭ mare frate, jupânuluĭ Şerban, marele ban craĭovén.

No. 469.

Judeţul Braşovuluĭ şi ceĭ 12 părgarĭ către vameşiĭ din Rucăr, ca să facă dreptate luĭ Mihail din Râjnov, care li s'a plâns.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 478. Pecetia în dos, căḑută.

† Ѿ сѫцн ѿ Брашѡ н .вı. пъргарѡ мно ʒравне прнносн ва, вамешѡ ѿ Рꙋке. Н то ра дава ʒнанне ваше, како е доше Мнхан ѿ Рано, тако нн плака на-пре на, како нма ѿ ва варе нѣкон напатъ. То ра вн просн, како наше братніа, да учннте ʒа-ра на,

[1] În original: .е.

да се чините ѕако и пра, да не има наше сирωма пагꙋбѵ, како ми чиин ваше сирωмаси прави ѕакѡ. И бъ[1] ви вели.

Adresa în dos: † До ва вамешо ѿ Рꙋкел.

† De la judeţul din Braşov şi ceĭ 12 pârgarĭ, multă sănĕtate aducem voue, vameşilor din Rucăr. Şi drept aceea daŭ în şcirea vóstră, cum că a venit Mihail din Râjnov, şi ast-fel ni s'a plâns înnaintea nóstră, cum că are de la voĭ óre-care năpaste. Drept aceea vĕ rugăm, ca pe fraţiĭ noştri, să faceţĭ pentru noĭ să se facă legea şi dreptul, ca să n'aĭbă supusul nostru pagubă, precum noĭ facem supuşilor voştri lege dréptă. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

Adresa în dos: † La voĭ, vameşilor din Rucăr.

No. 470.

Maĭlat, judeţul Făgăraşuluĭ, rógă pe Braşovenĭ ca să nu grăbéscă cu mórtea asupra unuĭ om din Grid.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 493. Fără pecetie.

† Честити и наши добри приіателе, пъргаро и съцꙋ брашоскомꙋ, пише жꙋпа Маила, сꙋдѫ фаграски, мио ѕравне и покло ваши господство. Ѕа натега чловка, що сте ꙋхвали ѿ Гри, по то е чю и на господи Бетлені Микло, тере вї моли, како добри сꙋи, како да се не грабите съмъртнѫ на нега, докле ќемо гледи и ми неговꙋ работꙋ; ако е вина, да бꙋ вина; ако нѣ вина, не можте са грабити съмрътнѫ на нега. Єще и по то ви моли жꙋпа Маила, ваше господство ство, да ꙋчиніте иѕ-ради нега, немой-те га ѕагꙋбити, ере до-съда ѿ тога человека несмо ѕнали ниєнога влана да ꙋчині ква. И да ви найде сие писаніе живо и ѕраво. И бъ ви вели.

Ва мешни бра и сꙋсе, жꙋпа Маила.

Adresa în dos: † Пъргаро и съцꙋ брашоскомꙋ.

† Cinstiţilor şi la aĭ noştri bunĭ prietenĭ, pârgarilor şi judeţuluĭ braşovén, scrie jupân Maĭlat, judeţul făgărăşan, multă sănĕtate şi închinăcĭune domniilor vóstre. Pentru omul nostru, ce l'aţĭ prins, din Grid, apoĭ a audit şi domnul nostru Betleni Micloş, şi vĕ rógă, ca pe bunĭ vecinĭ, ca să nu vĕ grăbiţĭ cu mórte asupra luĭ, până când vom căuta şi noĭ afacerea luĭ; dacă este vină, să fie vină, ĭar dacă nu este vină, nu cumva vĕ grăbiţĭ cu mórte asupra luĭ. Incă şi după acésta vĕ rógă jupân Maĭlat pe domnia vóstră, să faceţĭ pentru dênsul, nu cumva să-l perdeţĭ, căcĭ până

[1] Urméză те şters.

acum de acel om nu am şciut nicĭ cât un fir de păr să fi făcut rĕŭ. Şi să vĕ afle acéstă scrisóre cu bine şi cu sănĕtate. Şi Dumnedeŭ să vĕ bucure.

Al vostru maĭ mic frate şi vecin, jupân Maĭlat.

Adresa în dos: † Părgarilor şi judeţuluĭ braşovén.

No. 471.

O carte de judecată prin care Chicĭ Martin Loriţ şi Chicĭ Martin Antal sunt declaraţĭ de vinovaţĭ şi de ómenĭ rêĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 485. Fără pecetie.

† Ӡе да ӡнае ӡли чаци: ѿ Бафало Ки Мати Лори и ѿ Тѹке Ки Мати Ата. И се потавлѣе свѣтели: ѿ Дльгосе Пожа Іако и Теишъ Іако и ѿ Ченатѹ Шимо; и да ӡнае, ге си би гадь: Петрь Кресте; и сѹ съ фано и съ .д. селове и тои сѹ по пра и гледа и ѡврѣте, що би чаци ӡли, а .д. селове и съ фано ѹӡимае по негове дѹше ѡвое чаци ӡли, поне сѹ ӡли, по име Ки Мати Лори и Ки Мати Ата е вирени.

† Aci să se şcie rĕiĭ ómenĭ: din Başfalo Chicĭ Martin Loriţ, şi din Turcheş Chicĭ Martin Antal. Şi pe aceştia îĭ punem martorĭ: din Dlâgosel (Satulung) pe Pojar Iacov şi pe Teişĭ Iacov; şi din Cernatul: pe Şimon. Şi să se şcie unde le aŭ fost gazda: Petru Cresteş. Şi să se judece cu falnociĭ şi cu 4 sate, şi aceĭa să judece dupĕ dreptate şi să caute şi să afle, că aŭ fost ómenĭ rĕĭ, ĭar cele 4 sate şi cu falnociĭ să ĭa pe sufletele lor pe aceştĭ ómenĭ rĕĭ, căcĭ sunt rĕĭ, anume: Chicĭ Martin Loriţ, şi Chicĭ Martin Antal, ce sunt maĭ sus dişĭ.

IV.

Apendice.

No. 472.

25 August 1508 — 4 Maiŭ 1509. Un catastih de cheltuelĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 752.

Въ лѣ ҂ӡ҃ѕі.

† Катасти що се кѹпи скѹле.

(P. 1.) † Катасти ра потрено ѹ кѹке скѹлнице.

Мца агѹстѹ ке днь.

† ӡа пирое ѿ желе а в

† един мокѹ, що е паӡе един ко ѹ пѹ, чиме а ке

† ӡа петраве а г

† ӡа в таистре а и

† ӡа хартие а в

† ӡа в кола дрьво а ии

† ӡа кова ревеииков а ї

† ӡа кори а ї

† ӡа ӡаха а вї

† Мца аѵг кз днь.

† еч҆име к кн, по ѕ кило	а	рк
† за хамалък	а	е
† скъндѹри за ѡдъ и за столове	а	ки
† за хамалъ	а	г
† за един липик	а	ві
† за в фота	а	ді
† за г ла плано	а	г
† за гребени	а	в
† за конци	а	а

† Мца сп а днъ за камаръ.

† скъндѹри ѿ лико	а	ме
† па петавра	а	в
† за кѹе	а	е
† за хамълък	а	г
† за верици	а	в
† за цъцъни	а	д
† за кинаварю ра камърѹ	а	в
(Р. 2.) † циите и верици и цъцъни на прозоре	а	гі
† па мали ците на прозоре	а	в
† и верици на кама	а	в
† за кѹе ѿ петавра	а	г
† за пирое	а	е

† Мца сп г днъ.

† за е кола сено, по п ко	а	ѵ
† и па в кола, по ое един ко	а	ри
† па един хаса що не е помози	а	в
† па древодеци	а	п

† Мца сп е днъ.

† за ено вило ра сено	а	а
† за ено тесло	а	ѕ
† за фирѹ мѹка в ра гѹре	а	иі

† Мца сп ѕ днъ.

† за ноже велики на кѹние	а	иі
† за попрѹ ѿ ремели иго село	а	і
† за семѹ катанъці	а	кѕ
† за ено стеклѹ	а	г
† па дрѹго стеклѹ	а	а
† за един бе за копание	а	и
† за един сврееде	а	а

† Мца сп і днъ. (Р. 3.)

† за един тестеме на иконоста	а	ві
† па дрѹ тестеме Мило	а	еі
† па дрѹ тестеме	а	ѕ
† и па и чеди и памаци Драга[1]	а	ки
† за един амнарю ра ѡгъ	а	а
шле † за един сто, що сѹ направи съ ко	а	ке

† Мца сп ві днъ.

† един набатѹ, за-ра що е ръжи на ѡчи един ко за ѹгншоре	а	в
† за верици на ешиторе	а	а

† Мца сп кв днъ.

† за ечиме, един мѹ	а	рк
† за хамалъ	а	е
† за един чѹрѹ	а	в

† Мца сп л днъ.

† за некои биле	а	в
† що е би Мило дълже на Иикие	а	ѕ
† за мастило	а	а

† Мца ѡ з днъ.

† за г кола дръво	а	чд
† за цесела и кефе	а	г
† за хартие	а	в

[1] Драга scris la margine.

† Мца ѿ зі днъ.

† ена баба, що е пазн Рау — д ке
† за ечнме і кн — д з
† за хамалъ — д г

† Мца ѿ кѕ днъ.

† за едн мотн — д і
† за ено рогожнно — д д

† Мца ѿ кн днъ.

† за ечнме а кн — д з

† Мца ѿ кѳ днъ.

† за ечнме і кн — д зг
† за хамалъкꙋ — д г

(P. 4.) † Мца ноеврне ѳ днъ.

† за ечнме і кн съ хамалъ[1] — д зѕ

† Мца но оі днъ.

† за ечнме і кн съ хамалъ[1] — д зѕ

† Мца но кг днъ.

† за дꙋла Мнло вонво — д ѳ
† за астарю н свнло — д е
† па ено дꙋла, що сꙋ кръпн коже, Драгано[2] — д і

† Мца ноеврне кѕ днъ.

† поkованне конн — д иі

† Мца ноеврне л днъ.

† за ечнме кн н, п ѕ — д т
† н за хамалъ — д еі
† за памацн Мнло н ме н Драга чнме — д ме

† за моцн папꙋці е зн — д н
† за поkованне — д з
† за г панва — д ѕ
† за хаване — д еі
† за едн стрꙋ — д н

† Мца дн г днъ.

† свнто за надра Мнло вонво — д л
† свнто за надра Драга — д ле
† па свнто надрацн моцн ла е по — д рі
† за плано ра надрацн — д дї
† за шнтне — д лв
† за чорапн з зн — д з

† Мца дн з днъ.

кжав † за коже по дꙋламн моцн ѕ — д сі
† дꙋла вонво за шнтне ко па — д д

† Мца дн і днъ.

† за дръво в кола — д зд (P. 5.)

† Мца дн гі днъ.

† за г къпестрн — д еі
† за дълогн — д г
† за ено махра — д ві
† за лою за-ра свекн — д кв

† Мца дн иі днь ра снисиа.

† за кд скъндꙋрн — д пд
† за ѕ мертн — д ка
† за хамълък — д ѕ
† за пнрое — д і
† па мертн н — д ві
† па скъндꙋрн ѕ — д кі
† за косорове е — д зі

[1] În original: хамалъ. [2] Драгано scris la margine.

† за хамалъ а д
† па мерти ѕ а ф
† па мерти ѕ а ѕ
† па скъндури ѕ а н
† и за петавра а еі
† за хамалъ а г
† па за куе а кг
† за карами а п
† за хамалъ а ѕ

† Мца дн ні днъ.

† за з петавра велики а еі

† Мца дн к днъ.

† за гуре вонво за шитне а кн

† Мца дн кв днъ.

(P. 6.) † за ено коте вели а рг
† па дру коте съ покро а мв
† дру коте съ тотъ а кѕ
† дру коте съ мунуше а ѕі
† за в тапсие а кѕ
† за еди ибри а кг
† за ено настра а кн
† за пиростие а е
† за хамалъ а а
† за еди фанарю а ѕ
† за ено папла а пв
† за коже ра вонво а сqз
† за е чигътори ра моци а пе
† за е кошули а рлѕ
† за стиги а г
† за аче а в
† за конци а к
† за кеютори ѿ свило а а
† за застеги а в
† за тамниа а в
† за цъцъни на куке а а
† за куе а в

† Мца дн кд днъ.

† атла аі ла, п спе апри, чи а грле
† за богасну а ке
† за тафтъ а к
† за бабу а д
† за свило а д (P. 7.)
† за застеги а н
† за кеютори а а
† за шитне а ме
† за перимеци а г

† у днъ родество хву мца дн ке днъ.

† за свеки а д
† проси по у маха да покри црку а к
† па приндо тръмбита а ле
† за бу а в

† Мца дн кн днъ.

† тафтъ за кучи и за брачина а ві
† за плано а д
† за свило а в
† за бабу а а
† за шитне брачина а ѕ
† за ено клу а а
† за в кучи а еі

† Мца ге а днъ.

† за в свиia а рли
† за еди пра а еі

† Мца ге д днъ.

† за покро село ѿ згоро — л сзе
† за едн лъкꙋ вонво — л sі
† за пръстн — л л

† Днъ бгоꙗвленне мца ге s днъ.

† по прнндє съ ктv н съ дрꙋгн гратн[1] — л ле
† за едн кава, що сꙋ ꙋмн — л еі

† Мца ге н днъ.

† за едн покло — л зі

(P. 8.) † Мца ге і днъ.

† за едн текꙋ за настра — л s

† Мца ге к днъ.

† за д наце — л лs
† за топоръще за сакнре — л л
† за г танстре — л ф
† за гръне — л s
† за гащн моцн е зн — л Ns
† за в евънчн — л ф
† за тн(п)сне — л д
† за дꙋла вонво шн кож — л д
† за кꙋе ѿ петавра — л г

† Мца ге ке днъ.

† за пентенн ѿ ме — л і
† за позлатенне — л к
† па за сребро — л рNн
† н па за зла — л ме
† за зале ѿ здола — л л
† за ремелн — л л
† за масторне — л Nн

† Мца ге кз днъ.

† за едн чо н кꙋшꙋле н перн — л N
† за стрелн — л н
† що сꙋ направн нонцн вонво — л в

† Мца ге л днъ.

† за четн мертн за-ра цветне — л дї
† па гї мертн ра кꙋ — л sі
† за петавра — л е
фке † за кꙋе — л г

† Мца ф в днъ. (P. 9.)

† на кадне, кърга се стоꙗ съ рен — л н
† за гръне, па за дрꙋ раво — л з
† за едн свню — л мз
† за едн пра — л н

† Мца ф е днъ.

† за ечнме д мꙋ съ хамалъ[2] — л vі
† за хартне — л г
† за кова на кꙋ — л в
† н за покро па на кꙋ — л е
† за сърма — л д

† Мца ф і днъ.

† за ено кн врано — л к
† за н н дръво — л зн
† за едн нконоста — л N

† Мца ф ві днъ.

† за едн тестеме вонко — л еі
† за дрꙋ тестеме — л н
† за ено кнкърꙋ ма за вонво — л гі
† за коне — л в
† за клеꙗ — л л

[1] Cuvintele н съ дрꙋгн гратн scrise la margine.

[2] Cuvintele съ хамалъ srise la margine.

† ꙁа кꙋмпъне а кє
† ꙁа сапꙋ а кн

† Мца ф к днь.

† ꙁа-ра кꙋке на мечн а кѕ
† ꙁа в скъндꙋрн ра трапе а ла
† ꙁа мертнче а н
† ꙁа хамалъ а г
† едн ꙁнда а ї

† Мца мта а днъ.

† ꙁа ено месе ѡко тръпе а кн
† ꙁа в фота а ка
† ꙁа в къпестрꙋ а єї
† ꙁа ѿпа бе, що е ꙁа копанн а а
† ꙁа цнте, ра тръпе, жлъте а к
† ꙁа кꙋе ѿ железо ра тръпе а е
† па ено скъдꙋ ра тръпе а д
† ꙁа восъ ра тръпеꙁꙋ а д

(P. 10. † Мца мта е днъ.

† ꙁа в кове а рч
† ꙁа покро кꙋ а е[1]
† ꙁа в рогожнне а ꙁ
† ꙁа едн свреде а г
† що сꙋ направн стрꙋ а а
† ꙁа кръпн папꙋ моце а г

† Мца мта н днъ.

† ꙁа в кадн а г
† ꙁа въже а в
† ꙁа тамнїа лн а а н
† ꙁа вꙋрецн а в

† Мца мата к днъ.

† ꙁа клеще ѿ железо а д
† ꙁа рꙋкавнце ѿ богасн бе а ї

† Мца мта кꙁ днь.

† ꙁа спон тнснн н коте а ꙁї

† Мца апрнлне г днъ.

† ꙁа чама, половнно ѿ едн вн а а
† ꙁа кофтерне дї ла[2], п ꙁ апрн, чн а ѡм
† ꙁа богасн по дꙋла а л (P. 11.)
† ꙁа четн а ла а кє
† ꙁа свнло а ѳ
† ꙁа бабꙋ а д
† ꙁа стегн среврънї поꙁлатенн а ꙁ
† ꙁа стегн свнленн а г
† ꙁа шнтне а п
† ꙁа свнто лꙁ ла, п мꙁ а аѱлѳ
† н па свнто ѕ ла, п н а т
† ꙁа ѳ аста а со
† ꙁа котерне ра гꙋле н сецн а п
† ꙁа мꙋнака ра гꙋле моцн а тке
† ꙁа коцн а кє
† ꙁа ꙁастегн а нї
† н ꙁа шнтне а сꙁ

† Мца апрнлне е днъ.

† чнꙁме н памацн н мен вонво а лн
† н па ено ꙁн чнме а л
† н па ꙁ ꙁн чнме, п ке а рое
† н па моце папꙋ ꙁ ꙁн, по вї а пд
† н па вонво д(р)ꙋгн памагн по-сла а вї
† н па ме а г

[1] Rèndul întreg şters cu cernélă în original.

[2] Cuvêntul ла scris încă odată, apoĭ şters cu condeĭul.

† и па Драга чиме по-сла ѧ ке

† ʒа покованне ѧ ні

† Мца ѧ ві днъ.

† ʒа в перине ра Умне ѧ ф × гкф

† ʒа ѧ чУрУ ра фУшке ѧ є

† ʒа коне ѧ в

(P. 12.) † ʒа един тестеме въ бъсе време на рУ ѧ є

† и па У велидиъ по ʒа-ра свекн
и ʒа при ѧ и

† и ʒа магръ ра бУ на цркУ ѧ г

† па некои тУрцн ра цеветне ѧ в

† и па поне къ тегли на во ѧ є

† шарУ и садало ра трапе ѧ ві

† ʒа ено дУла века ѡвръни съ дрУ ли ѧ к

† па сви ра рУкави си дУла ѧ и
Дра(га)но[1]

† Мца ѧ еі днъ.

† ʒа дръво є и, п є ѧ ке

† ʒа ганта ра Умн ѧ к

† Мца ѧ ки днъ.

† ʒа кефе и ʒа цесель ѧ д

† ʒа текУ бУʒдУга ѧ л

† ʒа един къпъстрУ ѧ ѕі

† ʒа ʒале в ʒи ѧ ѕі

† ʒа три панва ѧ ѕ

† Мца ѧ кв днъ.

† ʒа един богасн ѧ ʒи

† ʒа дрУ богасн ѧ ке

† ʒа бабУ ѧ д

† ʒа свило ра коне ѧ ѕ

† ʒа ʒастеги и ʒа шинтне ѧ ли

† ʒа рУкавице ѧ в

† ʒа богасн сла ѧ д

† ʒа цветне ѧ і

† ʒа кошУле кон ѧ еі

† ʒа покованне кони ѧ гі

† Мца ѧ ке днъ. P. 13.)

† ʒа дръво ѕ и ѧ л

† ʒа един чУбръ ѧ г

† ʒа надраци вонво ѧ ѕі

† ʒа покованне кони ѧ гі

† в ʒидари що направи таша ѧ ві

† Мца ма в днъ.

† ʒа кордУ ѧ вітма

† Мца ма д днъ.

† ʒа Уʒда ѧ р

† ʒа ʒлато ѧ рі

† ʒа сребро ѧ ві

† ʒа масторие ѧ о × sрг

---

[1] Драно scris la margine.

[2] Rêndul întreg şters cu cernélă roşie în original.

In anul 7016.

† Catastih de scule, ce am cumpĕrat.

(P. 1. † Catastih pentru cele trebuincĭóse în casă sculişte.

Luna August a 25ᵃ ḍi.

† Pentru piróĭe de fer aspri 2
† Unuĭ argat, care a păzit un cal pe drum, cisme aspri 25
† Pentru petére (laţĭ) aspri 3
† Pentru 2 traiste aspri 8
† Pentru hârtie aspri 2
† Pentru 2 care lemne aspri 58
† Pentru ferecatul uneĭ cismele aspri 10
† Pentru albie aspri 10
† Pentru zahar aspri 12

† Luna August a 27ᵃ ḍi.

† Orz 20 kile, câte 6 chila aspri 120
† Pentru hamalîk aspri 5
† Scândurĭ pentru pat şi pentru scaune aspri 28
† Pentru hamalîk aspri 3
† Pentru un légăn aspri 12
† Pentru 2 fote aspri 14
† Pentru 3 coţĭ pânză aspri 3
† Pentru pĭeptenĭ aspri 2
† Pentru aţă aspri 1

† Luna Septembrie 1ᵃ ḍi, pentru cămară.

† Scândurĭ de brad aspri 45
† Iarăşĭ petére aspri 2
† Pentru cue aspri 5
† Pentru hamalîk aspri 3
† Pentru verigĭ aspri 2
† Pentru ţâţânĭ aspri 4
† Pentru chinăvar pentru cămară (La margine cu roşu: 381) aspri 2
† Ţinte şi verigĭ şi ţâţânĭ la ferestre aspri 13 (P. 2.)
† Iarăşĭ ţinte micĭ la ferestre aspri 2
† Şi verigĭ la cămară aspri 2
† Pentru cue de petére aspri 3
† Pentru piróĭe aspri 5

† Luna Septembrie a 3ᵃ ḍi.

† Pentru 5 care fân, câte 80 carul aspri 400
† Şi ĭarăşĭ 2 care, câte 75 un car aspri 150
† Iarăşĭ un hasas (?), ce ne-a ajutat aspri 2
† Iarăşĭ lucrărĭ de lemn aspri 80

† Luna Septembrie a 5ᵃ ḍi.

† Pentru o furcă de fân aspri 10
† Pentru o teslă aspri 6
† Pentru fir, păpuşĭ 2, pentru gură (guler) aspri 18

† Luna Septembrie a 6ᵃ ḍi.

† Pentru cuţite marĭ la cuhnie aspri 18
† Pentru chingă de curea peste şea aspri 10
† Pentru şépte lacăte aspri 26
† Pentru o sticlă aspri 3
† Iarăşĭ, altă sticlă aspri 1
† Pentru un instrument (?) de săpat aspri 8
† Pentru un sfredel aspri 1

† Luna Septembrie a 10ᵃ ḍi.

† Pentru un testemel la iconostas aspri 12

† Iarăşĭ alt testemel, Miloş aspri 15
† Iarăşĭ alt testemel aspri 6
† Şi ĭarăşĭ pentru copcĭ şi paşmagiĭ, Drăgan aspri 28
† Pentru un amnariŭ pentru foc aspri 1
† Pentru un scaun, ce l-am făcut cu pĭele (La marg. cu roşu: 835) aspri 25

(P. 3.) † Luna Septembrie a 12ª ḑi.

† Unuĭ jugănar, pentru că a vindecat la ochĭ un cal de unghişóră aspri 2
† Pentru verigĭ la eşitóre aspri 1

† Luna Septembrie a 22ª ḑi.

† Pentru orz, o tăgîrţă aspri 120
† Pentru hamalîk aspri 5
† Pentru un cĭur aspri 2

† Luna Septembrie a 30ª ḑi.

† Pentru nişte ĭerburĭ aspri 2
† Ce a fost Miloş dator Nichitóiĭ aspri 6
† Pentru cernélă aspri 1

† Luna Octombrie a 7ª ḑi.

† Pentru 3 care lemne aspri 94
† Pentru ţesală şi chefe (perie) aspri 3
† Pentru hârtie aspri 2

† Luna Octombrie a 17ª ḑi.

† O babă, ce a îngrijit pe Radul aspri 25
† Pentru orz, 10 chile aspri 60
† Pentru hamalîk aspri 3

† Luna Octombrie a 26ª ḑi.

† Pentru o sapă aspri 10
† Pentru o rogojină aspri 4

† Luna Octombrie a 28ª ḑi.

† Pentru orz, 1 chilă aspri 7

† Luna Octombrie a 29ª ḑi.

† Pentru orz, 10 chile aspri 63
† Pentru hamalîk (La margine cu roşu: 413) aspri 3

† Luna Noembrie a 9ª ḑi. (P. 4.)

† Pentru orz, 10 chile, cu hamalîk aspri 66

† Luna Noembrie a 19ª ḑi.

† Pentru orz, 10 kile, cu hamalîk aspri 66

† Luna Noembrie a 23ª ḑi.

† Pentru dulama luĭ Miloş voevod aspri 9
† Pentru astariŭ (satin) şi mătase aspri 5
† Iarăşĭ o dulamă, la care s'a cârpit blana, a luĭ Drăgan aspri 10

† Luna Noembrie a 26ª ḑi.

† Potcovitul cailor aspri 18

† Luna Noembrie a 30ª ḑi.

† Pentru orz chile 50, câte 6 aspri 300
† Şi pentru hamalîk aspri 15
† Pentru paşmagiĭ luĭ Miloş şi meşĭ, şi luĭ Drăgan cisme aspri 45
† Pentru argaţĭ papucĭ 5 zighiĭ (perechĭ) aspri 50
† Pentru potcovit aspri 7
† Pentru 3 funiĭ aspri 6
† Pentru pisălag aspri 15
† Pentru un strung aspri 8

† Luna Decembrie a 3[a] ḑi.

† Postav pentru nadragiĭ luĭ Miloș voevod aspri 30

† Postav pentru nădragiĭ luĭ Drăgan aspri 35

† Iarășí postav pentru nădragiĭ argaților, coțĭ 5 și jumatate aspri 110

† Pentru pânză de nădragĭ aspri 14

† Pentru cusut aspri 32

† Pentru cĭorapĭ, 7 zighiĭ aspri 7

† Luna Decembrie a 7[a] ḑi.

† Pentru cojocele (peptare) pe sub dulame la argațĭ 6 aspri 210

† Dulama voevoduluĭ, pentru cusutul blănii ĭarășĭ (La margine cu roșu: 1062) aspri 4

(P. 5.) † Luna Decembrie a 10[a] ḑi.

† Pentru lemne 2 care aspri 64

† Luna Decembrie a 13[a] di.

† Pentru 3 căpestri aspri 15

† Pentru därlogĭ aspri 3

† Pentru o mahramă aspri 12

† Pentru seŭ pentru lumînărĭ aspri 22

† Luna Decembrie a 18[a] ḑi. Pentru sisiac.

† Pentru 24 scândurĭ aspri 84

† Pentru 6 mertice aspri 21

† Pentru hamalîk aspri 6

† Pentru piróĭe aspri 10

† Iarășı mertice 8 aspri 12

† Iarășĭ scândurĭ 6 aspri 12

† Pentru cosóre 5 aspri 17

† Pentru hamalîk aspri 4

† Iarășĭ mertice 6 aspri 9

† Iarășĭ mertice 6 aspri 6

† Iarășĭ scândurĭ 6 aspri 8

† Și pentru petére aspri 15

† Pentru hamalîk aspri 3

† Iarășĭ pentru cue aspri 23

† Pentru cărămidă aspri 80

† Pentru hamalîk aspri 6

† Luna Decembrie a 18[a] ḑi.

† Pentru 60 petére marĭ aspri 15

† Luna Decembrie a 20[a] ḑi.

† Pentru gulerul voevoduluĭ, de cusut (La margine cu roșu: 475) aspri 28

† Luna Decembrie a 22[a] ḑi.

† Pentru o căldare mare aspri 103 (P. 6.)

† Iarășĭ altă căldare cu capac aspri 42

† Altă căldare cu tórtă aspri 26

† Altă căldare cu mânușe aspri 16

† Pentru 2 tipsiĭ aspri 26

† Pentru un ibric aspri 23

† Pentru o năstrapă aspri 28

† Pentru pirostiĭ aspri 5

† Pentru hamalîk aspri 1

† Pentru un fanariŭ aspri 6

† Pentru o paplamă (plapumă) aspri 82

† Pentru cojoc pentru voevoda aspri 297

† Pentru 5 cingĕtorĭ pentru argațĭ aspri 85

† Pentru 5 cămĕșĭ aspri 136

† Pentru stinghiĭ aspri 3

† Pentru ace aspri 2

† Pentru ață aspri 2

† Pentru cheotorĭ de mătase aspri 1

† Pentru copcĭ aspri 2
† Pentru tămîe aspri 2
† Pentru ţâţânĭ la casă aspri 1
† Pentru cue aspri 2

† Luna Decembrie a 24^{a} ḑi.

† Atlaz 11 coţĭ, câte 285 aspri, fac aspri 3135
† Pentru bogăsie aspri 25
† Pentru taftă aspri 20
† Pentru bumbac (La margine cu roşu: 4075) aspri 4
(P. 7.) † Pentru mătase aspri 4
† Pentru copcĭ aspri 8
† Pentru cheotorĭ aspri 1
† Pentru cusut aspri 45
† Pentru priminelĭ (rufe) aspri 3

† La ḑiua nasceriĭ luĭ Christos, luna Decembrie a 25^{a} ḑi.

† Pentru lumînărĭ aspri 4
† A cerut popa din mahala ca să acopere biserica aspri 20
† Iarăşĭ aŭ venit trâmbitaşiĭ aspri 35
† Pentru cutie aspri 2

† Luna Decembrie a 28^{a} ḑi.

† Taftă pentru cuşme şi pentru brăcinarĭ aspri 12
† Pentru pânză aspri 4
† Pentru mătase aspri 2
† Pentru bumbac aspri 1
† Pentru cusutul brăcinarilor aspri 6
† Pentru o cheĭe aspri 1
† Pentru 2 cuşme aspri 15

† Luna Ghenarie 1^{a} ḑi.

† Pentru 2 porcĭ aspri 138
† Pentru un purcel aspri 15

† Luna Ghenarie a 4^{a} ḑi.

† Pentru velinţa şeleĭ de d'asupra aspri 295
† Pentru un arc al voevoduluĭ aspri 16
† Pentru inel aspri 1

† Ḑiua Botezeĭ, luna Ghenarie a 6^{a} ḑi.

† Popa a venit cu crucea şi cu alţĭ grămăticĭ aspri 35
† Pentru un ibric ce e de spălat aspri 15

† Luna Ghenarie a 8^{a} ḑi.

† Pentru un plocon (La margine cu roşu: 695) aspri 17

† Luna Ghenarie a 10^{a} ḑi. (P. 8.)

† Pentru o mânuşă la năstrapă aspri 6

† Luna Ghenarie a 20^{a} ḑi.

† Pentru 4 ghĭóge aspri 36
† Pentru toporîşte (codărie) pentru secure aspri 1
† Pentru 3 traiste aspri 9
† Pentru gîrneţ (ólă) aspri 6
† Pentru ismene la argaţĭ, 5 zighiĭ aspri 56
† Pentru 2 ebâncĭ aspri 9
† Pentru tipsie aspri 4
† Pentru dulama voevoduluĭ, cusutul blăneĭ aspri 4
† Pentru cue de petére aspri 3

† Luna Ghenarie a 25^{a} ḑi,

† Pentru pentenĭ de aramă aspri 10
† Pentru aurit aspri 20
† Iarăşĭ pentru argint aspri 158
† Iarăşĭ pentru aur aspri 45

† Pentru zale pe de desupt aspri 1
† Pentru curea aspri 1
† Pentru maistorie aspri 58

† Luna Ghenarie a 27^{a} ḑi.

† Pentru un ţol şi cămĕşĭ şi perinı aspri 50
† Pentru săgeţĭ aspri 8
† Pentru ce s'aŭ dres nojniţele (tecile) voevoduluĭ aspri 2

† Luna Ghenarie a 30^{a} ḑi.

† Pentru patru mertice pentru florĭ aspri 14
† Iarăşĭ 13 mertice pentru cupe aspri 16
† Pentru petére aspri 5
† Pentru cue (La margine scris cu roşu: 525) aspri 3

(P. 9.) † Luna Februarie a 2^{a} ḑi.

† La cadiŭ când am stat cu reiz (?) aspri 8
† Pentru gîrneţ, ĭarăşĭ pentru alt lucru aspri 7
† Pentru un porc aspri 47
† Pentru un purcel aspri 8

† Luna Februarie a 5^{a} ḑi.

† Pentru orz, 4 tăgîrţe, cu hamalîk aspri 410
† Pentru hârtie aspri 3
† Pentru ferecatul cupeĭ aspri 2
† Şi pentru capacul ĭarăşĭ la cupă aspri 5
† Pentru sârmă aspri 4

† Luna Februarie a 10^{a} ḑi.

† Pentru o chilă făină aspri 20
† Pentru 8 sarcinĭ lemne aspri 68
† Pentru un iconostas aspri 50

† Luna Februarie a 12^{a} ḑi.

† Pentru un testemel voevoduluĭ aspri 15
† Pentru alt testemel aspri 8
† Pentru o chivără mică pentru voevod aspri 13
† Pentru aţă aspri 2
† Pentru cleiŭ aspri 1
† Pentru cumpene aspri 25
† Pentru săpun aspri 28

† Luna Februarie a 20^{a} ḑi.

† Pentru case la mecet aspri 26
† Pentru 2 scândurĭ pentru masă aspri 31
† Pentru mertice aspri 8
† Pentru hamalîk aspri 3
† Un zidar (La margine cu roşu: 802) aspri 10

† Luna Martie 1^{a} ḑi. (P. 10.)

† Pentru o mesală (peşchir) în jurul meseĭ aspri 28
† Pentru 2 fote aspri 21
† Pentru 2 căpestre aspri 15
† Pentru códa instrumentuluĭ (?) ce e de săpat aspri 1
† Pentru ţinte, pentru masă, galbene aspri 20
† Pentru cuĭe de fer pentru masă aspri 5
† Iarăşĭ o scândură pentru masă aspri 4
† Pentru céră pentru masă aspri 5

† Luna Martie a 5ª ḑi.

† Pentru 2 covóre aspri 190

† Pentru capacul cupeĭ aspri 5

† Pentru 2 rogojine aspri 7

† Pentru un sfredel aspri 3

† Ce s'a dres un strung aspri 1

† Pentru cârpitul papucilor argaţilor aspri 3

† Luna Martie a 8ª ḑi.

† Pentru 2 candile aspri 3

† Pentru frânghie aspri 2

† Pentru tămîe, litră 1 aspri 8

† Pentru bureţĭ aspri 2

† Luna Martie a 20ª ḑi.

† Pentru cleşte de fer aspri 4

† Pentru rucaviţe de bogasie albă aspri 10

† Luna Martie a 27ª ḑi.

† Pentru spoitul tipsielor şi căldăriĭ aspri 17

† Luna Aprilie a 3ª ḑi.

† Pentru cétma (mătase brodată), jumătate dintr'o bucată aspri 1000

† Pentru cofterie (un fel de satin oriental), 14 coţĭ, câte 60 aspri, face aspri 840

(La marg. cu roşu: 2188)

(P. 11.) † Pentru bogasie sub dulamă aspri 30

† Pentru cefti (un fel de mătase), un cot aspri 25

† Pentru mătase aspri 9

† Pentru bumbac aspri 4

† Pentru bumbı de argint auriţĭ aspri 60

† Pentru bumbĭ de mătase aspri 3

† Pentru cusut aspri 80

† Pentru postav, 37 coţĭ, câte 47 aspri 1739

† Şi ĭarăşĭ postav, 6 coţĭ, câte 50 aspri 300

† Pentru 9 astare aspri 270

† Pentru cofterie, pentru guler şi singeap (garnitură de blană) aspri 80

† Pentru mânăcaş (lucrătura), pentru gulerile argaţilor aspri 325

† Pentru aţă aspri 25

† Pentru copcĭ aspri 18

† Şi pentru cusut aspri 260

† Luna Aprilie a 5ª ḑi.

† Cisme şi paşmagĭ şi meşĭ voevoduluĭ aspri 38

† Şi ĭarăşĭ o pereche cisme aspri 30

† Şi ĭarăşĭ 7 perechĭ cisme, câte 25 aspri 175

† Şi ĭarăşĭ argaţilor, papucı 7 perechĭ, câte 12 aspri 84

† Şi ĭarăşĭ voevoduluĭ alţĭ paşmagĭ maĭ uşorĭ aspri 12

† Şi ĭarăşĭ meşĭ aspri 3

† Şi ĭarăşĭ luĭ Drăgan cisme maĭ uşóre aspri 25

† Pentru potcovit aspri 18

† Luna Aprilie a 12ª ḑi.

† Pentru 2 perine pentru spălat aspri 9

† Pentru un cĭur pentru fuşcĭ (tărîţe) aspri 5

† Pentru aţă (La margine cu roşu: 3629) aspri 2

(P. 12.) † Pentru un testemel la tótă vremea, de mână aspri 5

† Şi ĭarăşĭ la Paşcĭ popiĭ pentru lumânărĭ şi pricestuire aspri 50

† Şi pentru mangîr (banĭ măruntĭ de aramă) pentru cutie la biserică aspri 3

† Iarăşĭ nişte turcĭ pentru florĭ aspri 2

† Şi ıarăşı Lunĭ, când ese la apă aspri 5

† Văpsea şi sandal (mătase) pentru masă aspri 12

† Pentru o dulamă veche îmbrăcată cu altă faţă aspri 20

† Iarăşĭ postav pentru mânecĭ la dulama luĭ Drăgan aspri 50

† Luna Aprilie a 15ª ḑi.

† Pentru lemne, 5 sarcine, câte 5 aspri 25

† Pentru găitan, pentru spălat aspri 20

† Luna Aprilie a 28ª ḑi.

† Pentru chefe şi pentru ţesală aspri 4

† Pentru téşca buzduganuluĭ aspri 30

† Pentru un căpĕstru aspri 16

† Pentru zale, două perechĭ aspri 16

† Pentru treĭ funiĭ aspri 6

† Luna Aprilie a 22ª ḑi.

† Pentru o bogăsie aspri 68

† Pentru altă bogăsie aspri 25

† Pentru bumbac aspri 4

† Pentru mătase, pentru aţă aspri 6

† Pentru copcĭ şi pentru cusut aspri 38

† Pentru rucaviţe aspri 2

† Pentru bogăsie uşóră aspri 4

† Pentru florĭ aspri 10

† Pentru căměşĭ, aţă aspri 15

† Pentru potcovitul cailor aspri 13

† Luna Aprilie a 25ª ḑi. (P. 13.)

† Pentru lemne, şése sarcinĭ aspri 30

† Pentru un cĭubăr aspri 3

† Pentru nădragiĭ voevoduluĭ aspri 16

† Pentru potcovitul cailor aspri 13[1]

† Douĭ zidarĭ, carĭ aŭ făcut tăpşanul aspri 12

† Luna Maiŭ a 2ª ḑi.

† Pentru córdă aspri 2341

† Luna Maiŭ a 4ª ḑi.

† Pentru frîŭ aspri 100

† Pentru aur aspri 110

† Pentru argint aspri 12

† Pentru maistorie (La margine cu roşu 3146.) aspri 70

---

[1] Întréga linie ştérsă cu cernélă roşie în textul slavic al originaluluĭ.

II.

DOCUMENTE DIN MOLDOVA.

Partea I.

Privilegiĭ comerciale, poruncĭ şi scrisorĭ domneşcĭ.

I.

Stefan vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun (Septembrie 1434 pênĕ la 13 Iulie 1447).

No. 473.

Gura Başeuluĭ, 1435, Maiŭ 26. Stefan vodă, domnul Moldoveĭ, acordă Braşovenilor privilegiul vamal ce-l avuseseră pe timpul părinteluĭ sêŭ (Alexandru cel Bun).

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 435. Pecetia în faţă.

† Стефанъ воевода, бжїею мтїю господаръ ꙁемли молдавскои, даемъ се нашъ листъ всѣмъ Брашовлѣномъ, ꙗкожъ имали ѿ ѡца нашего покоиника грамотѵ, по-томѵжъ и мы дали есми имъ, ꙗко да ходатъ съ своею торговлею доброволно ѵ нашеи ꙁемли, а мыто свое правое да плата: ѿ едного тархѵ по чотыре гроши; ѿ гривны, щo коли ꙁа товара имѵтъ кѵпити оу нашеи ꙁемли, два гроши. И такожъ торговцемъ их и людемъ их никто да не ꙁаложитъ товара их ꙁа чѵжего товара; раꙁвѣ коли кто ꙁнаидетъ своего должника, та еще имаетъ его искати ꙁакономъ прѣ на, а силѵ ни жадномѵ да не смѣетъ никто ѿ наших людех Брашовлѣномъ оучинити, а ѡни нашимъ по-томѵжъ имаютъ оучинити. Пи на Оустїе Башїа в лѣ ҂ѕцмг, маїа .кѕ. [L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, dăm acéstă a nóstră carte tutulor Braşovenilor, precum aŭ avut de la rĕposatul nostru părinte hrisov, aşijderea şi noĭ datu-le-am lor, ca să umble cu mărfurile lor în bună voĭe în ţara nóstră; ĭar vama lor dréptă să plătéscă: de o tară câte patru groşĭ; de grivnele, de câtă marfă vor cumpĕra în ţara nóstră, douĭ groşĭ. Şi de-asemenea negustorilor lor şi ómenilor lor, nimenea să nu zălojéscă marfa lor pentru marfă streină; afară de cel care-şĭ va afla pe datornicul sêŭ, acela încă are să-l

céră cu legea înnaintea nóstră; ĭar silă nimenuĭa să nu cuteze nicĭ unul dintre ómeniĭ noştri a face Braşovenilor; şi eĭ la aĭ noştri tot aşa să aĭbă a face. Scris la Gura Başeuluĭ, în anul 6943, Maiŭ 26.

No. 474.

Gura Başeuluĭ, 1435, luna (Maiŭ) 26. Stefan vodă porunceşce judeţilor din Bacăŭ şi din Trotuş, ca să nu maĭ supere şi să năpăstuĭască pe ómeniĭ şi pe negustoriĭ Braşovenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 433. Pecetia în faţă.

† Стефанъ воевода, бж҃їею мл҃тїю господаръ ʒемли молдавскои, пишемъ сѫдцемъ ѿ Баковѣ и ѿ Тотрvша: жалvютъ намъ Брашевлѣне, аже по тн сторонъ много ншкоды чинатъ людемъ н и торговцемъ ıı, и ʒабавы. Про тожъ смотрите наши листы, що есми нмъ дали, та помvжъ нмъ да е, а не лишайте нмъ кривды быти ни ѿ кого, щобы намъ болше не жаловали; ʒа нvже мы ʒнаюмъ ваша голова, абы намъ покои былъ. Пи на Оустїе Башїа в лѣ ,ѕцмг ма (маїа) .кѕ. [L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriem judeţilor din Bacăŭ şi din Trotuş: ni se jeluesc nouă Braşoveniĭ, că prin acele părţĭ multe pagube se fac ómenilor lor şi negustorilor lor şi pĭedicĭ. De aceea, căutaţĭ cărţile nóstre, ce noĭ le-am dat lor, ca să le fie lor de ajutor, şi nu lăsaţĭ lor strâmbătate să le fie de la nimenĭ, pentru ca nouĕ maĭ mult să nu se jeluĭască, căcĭ îmĭ vor şci capetele vóstre; dar s'avem pace. Scris la Gura Başeuluĭ, în anul 6943, luna (Maiŭ) 26.

No. 475.

Vasluiŭ, 1437, Aprilie 23. Stefan vodă acordă Braşovenilor privilegiul vamal de pe timpul tatăluĭ sêŭ Alexandru voevod.

Orig. hărtie, Arch. Braşov. no. 446. Pecetia în faţă.

† Стефа воевода, бж҃їею мл҃тїю господаръ ʒемли модав'скои. Прїиде къ гвоу-ми посо ѿ Брашева и ѿ Бръсѣ, на има па дехано и па боургоуръ Михи, и просили оу гвоу-ми[1] миръ и мыто, щобы на томъ правѣ бъїло, ıако было при ѿци наше Алеʒан'дрѣ воево вскмъ люде ѿ Брашева и ѿ Бръсѣ: да плата ѿ таръ по .д. гро по в'сеи нашеи ʒемли и по всѣ мыто, боу що боуде оу таръ, ѿпро соукна ѿ таръ по .вı. гро; и щобы имъ вол'но свои товаръ п(р)одавати по в'сеи нашеи ʒемли, развѣ локте да не продаю. А ѿ ско, що имоу коупити, мыто да плата и прѣпи, ка платили при ѿци наше, та да платѣ.

[1] Îndreptat din гва-ми.

А тако да са не станови николи на вѣки наши трѫговце трѫговлю оу и землю за длѫгъ, ни и трѫговце оу нашеи земли, хота размиріе боудетъ — бе заховаи то, — wни да си издоут съ всѣмъ свои товаромъ до и земли без всѣкои забавѣ, ни ѿ которы наши рацех, ни ѿ мытни, ни глобни. А на то е наша вѣра и наши боларъ. Пи оу Васлоуи в лѣ ҂ѕцме, а. кг.

[L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ. Venit-aŭ la domnia mea în solie din Braşov şi din Bârsa, anume pan decanăşul şi pan părgar Mihil, şi aŭ cerşut de la domnia mea: pacea şi vama pe acelaş drept să le fie precum a fost pe vremea părinteluĭ nostru Alexandru voevod tutulor ómenilor din Braşov şi din Bârsa: să plătéscă de tară câte 4 groşĭ prin tótă ţara nóstră şi prin tóte vămile, fi orĭ-şi-ce ar fi în tară; afară de postav, de tară câte 12 groşĭ, şi să le fie lor slobod a vinde marfa lor prin tótă ţara nóstră fără numaĭ cât cu cotul să nu vênḍă. Iar de la dobitóce, ce vor cumpĕra, să plătéscă vama şi prepiscul (înregistrarea), precum aŭ plătit pe vremea părinteluĭ nostru, aşa sa plătéscă. Şi aşijderea să nu se oprésca nicĭ-odată în vecĭ negustorilor noştri marfa în ţara lor pentru datorie, nicĭ negustorilor lor în ţara nóstră; măcar rĕzmiriţă să fie, Dómne fereşte de acésta, eĭ să ĭasă cu tótă marfa lor la ţara lor, fără nicĭ-o pedică, de către nimenĭ din diregătoriĭ noştri, nicĭ de vameş, nicĭ de globnic. Iar la acésta este credinţa nóstră şi a boerilor noştri. Scris în Vasluiŭ, la anul 6945, Aprilie 23.

No. 476.

Sucéva, Martie 5. Stefan vodă către toţĭ boeriĭ, vorniciĭ, şoltuziĭ, părgariĭ, juḍiĭ, vatamaniĭ şi tot poporul, că cine are vre-un datornic la Braşov, să nu confisce saŭ să zălogéscă marfa târgoveţilor din Braşov. Dacă va cunósce pe datornicul sêŭ în persónă, el n'are de cât să se ducă la Braşov ca să se judece cu dênsul.

Orig. hărtie. Arch. Braşov. no. 432. Pecetia în faţă.

† Стефанъ воевода, бжїею мл҃тїю гпръ земли молдавскои, пише въсѣмъ боıаромъ и дворнико и шотvзомъ и прѫгаремъ и жvдемъ и ватаманомъ и въсемv поспоствv: варе кто имаетъ должника оу Брашовѣ, щобы ни едниъ залогъ не оузалъ на торговчаны ѿ Брашова, раздѣ[1] коли познаетъ своего длъжника лицемъ, тогди имаетъ заплатити то истинныи должни. А кто своего должника лице, а оусхоче права жадати ѿ своемъ долгv, щобы пошо до Брашова, та щобы оучинили имъ право рацн брашовстїи на его должника. А Брашовѣномъ кто бvде що оузалъ безъ и права, що из-давна имаютъ v[2] земли гва-ми,

[1] În loc de развѣ. [2] Scris d'asupra.

цюбы сте имь воротили всѣ до нити, цюбы не пришли болше жаловати. А кто не боуде послушенъ нашемꙋ повелѣнїю и запись, то имаетъ быти по великои казни гва-ми. Пи оу Сочавѣ, ма .е. [L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, scriem tutulor boerilor și vornicilor și șoltuzilor și părgarilor și juḍilor și vatamanilor și la tot poporul: vare cine are datornic la Brașov, nicĭ un zălog să nu ĭa de la târgovețiĭ din Brașov; afară când va cunóșce pe datornicul sêŭ în față, atuncĭ are să plătéscă acel adevĕrat datornic. Și cine pe datornicul sêŭ (va cunóșce) în față, și va voi să i se dea dreptate pentru a sa datorie, să se ducă la Brașov și să-ĭ facă luĭ dreptate sfetniciĭ brașovenĭ asupra datornicululĭ luĭ. Iar Brașovenilor, orĭ-cine ce va fi luat (ceva) afară din dreptul lor, ce de mult îl aŭ în țara domnieĭ mele, să le înnapoĭațĭ lor totul, până într' un fir, ca să nu maĭ vină maĭ mult a se jelui. Și cine nu va fi ascultător poronciĭ nóstre și cărțiĭ, acela are să fie sub mare pedépsă a domnieĭ mele. Scris în Sucéva, Martie 5.

No. 477.

Sucéva, Decembrie 19. Stefan vodă către toțĭ șoltuziĭ și părgariĭ din tóte târgurile Moldoveĭ, ca să permiță Brașovenilor a vinde mărfurile mărunte (băcăniile), precum le vindéŭ în ḍilele părinteluĭ sêŭ Alexandru (cel Bun).

Orig. hărtie, Arch. Brașov. no. 434. Pecetia în față.

† Стефа воево, бжїею млтию господаръ земли модавскои, пише всѣ шотꙋзо и пъргаре ѿ всѣ търго, цю и сꙋ оу нашеи земли. Тꙋ к на пришли Брашовѣни и жала, аже не лишите и продавати свои търговли, дрꙋбныи крамаре, ка продали при наше родителѣ. Про то ѿ сего часа цюбы есте не становили и, але да сꙋ волныи и слобоны продавати и свои крамарїа, ка било имъ зако при нашего родителѣ, при Алезандра воеводы, и теперъ тако да держа; а никто нигде да не смѣетъ ихъ становити, при нашеи казни. Пи оу Совѣ, де .ѳі. [L. P.]

† Stefan voevod, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, scriem tutulor șoltuzilor și părgarilor din tóte târgurile, ce sunt în țara nóstră. Aci la noĭ venit-aŭ Brașoveniĭ și se jeluesc, că nu-ĭ lăsațĭ să vênḍă mărfurile lor, băcăniĭ mărunte, cum aŭ vêndut pe vremea părinteluĭ nostru. De aceea, din césul acesta să nu-ĭ maĭ oprițĭ pe dênșiĭ, ci să fie volnicĭ și sloboḍĭ de a vinde și băcăniile lor, precum le-aŭ fost lor legea în timpul părinteluĭ nostru, sub Alexandru voevod, și acum așijderea să țină. Și nimenĭ nicăĭerea să nu îndrăznéscă a-ĭ opri, sub pedépsa nóstră. Scris în Sucéva, Dechemvrie 19.

II.

Ilie voevod, fiul luĭ Alexandru cel Bun (ĭarna a. 1432 — Sept. 1434; 27 Aug. 1435 — 29 Maiŭ 1443).

No. 477.

Dorohoiŭ, 1437, Aprilie 29. Ilie voevod acordă Braşovenilor aceléşĭ privilegiĭ vamale ca pe timpul părinteluĭ sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 431. Pecetia în faţă.

† Иліа воевода, млтію бжїею господаръ земли молдавскои, даемъ се ли гва-ми тръговцемъ ѿ Брашова, ꙗко да даваю мыто ѿ свое тѹварѹ въ земли гва-ми, ка сѹ давали при родители гва-ми, и право оуѕе да и е, ка бъіло при нашемъ родители. А которы мыт-никъ и двор(н)и, или бѹ каки рада вы оучини чере на ли на, томѹ шна плати. Али да берѹ мыто ѿ едного тарѹ .д. грошн; а тако никто да не смѣ становити товаръ Брашова за-що са що чини, що лихо чини оу Сакѹлѣхъ, а вы и товаръ да не смѣе становити, али становите ѿ то стоца, где ва шкодѹ[1] оучинили. Или сѹкно или бѹ какы товаръ, а вы да имъ берете по .д. гро ѿ тарѹ. А тако коли приде исъ товаромъ, а шни да искладаю свои тръгъ оу моемъ земли. Пи оу Дорохѹ, в лѣ ҂ѕцме, мца а .кѳ. — А ли есми дали пръгаръ Михаеви и деханьішеви ѿ Брашова.

[L. P.]

† Ilie voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, dăm acéstă carte a domnieĭ mele negustorilor din Braşov, ca să dea vamă de marfa lor în ţara domnieĭ mele, precum aŭ dat-o pe vremea părinteluĭ domnieĭ mele, şi dreptate să le fie lor în tóte, precum a fost pe vremea părinteluĭ nostru. Iar care vameş şi vornic, saŭ fie orĭ-ce diregător care ar face în potriva cărţiĭ nóstre alt-fel, aceluĭa capul îĭ va plăti. Dar să ĭa vamă de o tară 4 groşĭ. Şi aşijderea nimenĭ să nu îndrăznéscă a opri marfa Braşovuluĭ pentru cele ce se fac, de rĕul ce se face la Secuĭ, şi voĭ marfa lor să nu îndrăzniţĭ a o opri, ci opriţĭ de la acel scaun, unde vi s'a făcut pagubă. Fie postav, fie orĭ-ce altă marfă, apoĭ voĭ să le luaţĭ câte 4 groşĭ de tară. Aşijderea când vor veni cu marfă, apoĭ eĭ să descarce marfa lor în ţara mea. Scris în Dorohoiŭ, în anul 6945, luna Aprilie 29. — Iar cartea am dat-o părgaruluĭ Mihaĭ şi decanăşuluĭ din Braşov.

---

[1] În loc de шкодѹ, precum fusese scris la început.

III.

Roman vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun (1447).

No. 478.

Bacăŭ, 1447, August 4. Roman vodă către Brașovenĭ, vestindu-ĭ că s'a suit pe tron și că pot veni în țară cu negoțurile lor, bucurându-se de aceléșĭ privilegiĭ ca pe timpul părinteluĭ sêŭ.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 430. Pecetia în față.

† Ромаⷩ воевоⷣ, бжїю мл҃тїю гпⷭ҇ръ земли мо̇давскои, пишеⷨ прїатели нашиⷨ мылимъ, сꙋцемъ и шотꙋзꙋ и пръгаре и оусиⷨ кꙋпцеⷨ велыкыⷨ и малыⷨ. Вѣдомо да ⷭ҇е вамъ, аже помоглъ наⷨ бъ҃ и добили есми нашꙋ ѡчинꙋ правою. Про тоⷤ ꙋзрѣвше сеⷭ҇ лиⷭ҇, а вы прїи̇дѣте к наⷨ и до нашеи земли съ ꙋсими своими торговлѣми и товароⷨ, не боачи сѣ ни ѿ котори ишкоды, зачꙋⷤ еⷭ҇ ваⷨ наша землѧ ѿтворена, и не бꙋдете имати ѿ наⷭ҇ никторои крывы, але хочеⷨ ваⷭ҇ держати оу тои прави и закона, како ли есте имали при стопочившаго родителѣ нашего Александра воевоⷣ. И паⷦ҇ имаемъ мирꙋ на ꙋси сторони. А на то еⷭ҇ вѣра гв҃а-ми вышеписанного ми Романа воевоⷣ и вѣра всѣⷯ болѣръ нашиⷯ, великыⷯ и малиⷯ. Пиⷭ҇ оу Бакоⷡ, в лѣⷮ ҂ѕцне . а҃ . д҃. [L. P.]

† Roman voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, scriem prietenilor noștri ĭubițĭ, judeților și șoltuzuluĭ și părgarilor și tutulor negustorilor, marĭ și micĭ. Șciut să fie vouĕ, că ne-a ajutat nouĕ Dumneḑeŭ și am dobêndit ocina nóstră dréptă. Drept aceea vĕḑênd acéstă carte, apoĭ voĭ venițĭ la noĭ și în țara nóstră cu tóte negoțurile vóstre și mărfurile, netemêndu-vĕ de nicĭ o pagubă, căcĭ vĕ este vouĕ țara nóstră deschisă, și nu vețĭ avea de la noĭ nicĭ o strâmbătate; ci voim a vĕ ține întru aceeașĭ dreptate și lege, precum le-ațĭ avut pe vremea sfânt-rĕposatuluĭ părinteluĭ nostru Alexandru voevod. Și ĭarășĭ, avem pace dinspre tóte părțile. Și la acésta este credința domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Roman voevod și credința tutulor boerilor noștri, marĭ și micĭ. Scris în Bacăŭ, la anul 6955, August 4.

IV.

Petru vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun (August 1448 pênĕ la luna .... 1449).

No. 479.

Sucéva, 1448, Sept. 11. Petru vodă întărește Brașovenilor privilegiile vamale ce aŭ avut în timpul părinteluĭ sêŭ Alexandru cel Bun și al fraților sêĭ Iliaș și Stefan.

Orig. pergament, Archiva Curțiĭ imperiale de la Vienna. Pecetia atârnată, în față.

† Млтію бжїею мы Петръ воево, гпръ земли молдавской, чини знаменито нис съмъ листо наши въсѣмъ кто коли на оузри илї его оуслиши чтоучи, ѡже дораднли[1] сѧ есми ис нашими въсѣми боꙗри и дали есми се ли нашъ прїателемъ нашимъ, оусимъ Брашовѣномъ, на то, абы имали оу нашеи земли тотъ законъ, що имали въ дни родителѣ нашего Алесандра воево и въ дни братїи наши Илїаша и Стефана воево, щобы имъ оусимъ было слобоно и доброволно прїити оу нашеи земли съ своимъ торговлею и ходити оу нашеи земли продавати и кꙋповати товара везде по нашеи земли, по тръговомъ, що имъ надобно бꙋде. А мыто имаю платити ѿ таръ по .д. гроши, коли прїидꙋ оу нашеи земли, и коли пакъ выидꙋ ѿ нашеи земли, тако по .д. гро да платѣ, ка старїи законъ бы. А ѿ вола щобы по .в. гро платили. А нигде по нашеи земли щобы не платили сочавское мыто, лише оу Сочавѣ щобы платили, коли прїидꙋ оу Сочавѣ, а инде нигде щобы не имали ен платити. И варе ка было право[2] и при ѿцѣ нашего, такоже и мы по томꙋ даемь и потвръждаемъ имъ ис си листомъ нашимъ. Тое въсе вы(ше)писанное да бꙋде имъ непорꙋшенно до нашего живота. Про то ни ѡди на боꙗри, ани мытни, нигде по нашеи земли да не смѣе имъ тое порꙋшити, при свои шїи и имѣнїе. А ѿ сꙋкна и ѿ плотна и ѿ въсе торговлю имаю платити мыта ꙗко бы право издавна. А на то е вѣра гва-ми вышеписанного ми Петра воево и вѣра оуси боꙗръ наши, велики и мали. А на болшею крѣпостъ томꙋ въсемꙋ вышеписанномꙋ, привѣсили есми нашꙋ печа к семꙋ листꙋ нашимꙋ. — Пи оу Сꙍчавѣ, в лѣто ҂ѕцнѕ, мца се .аі.

[L. P.]

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Petru voevod, domn al ţĕriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut prin acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedé saŭ o vor auḑi citindu-se, că ne-am sfătuit cu toţĭ boeriĭ noştri şi am dat acéstă carte a nóstră prietenilor noştri, tutulor Braşovenilor, pentru aceea, ca să aĭbă în ţara nóstră aceĭaşĭ lege, ce aŭ avut-o în ḑilele părinteluĭ nostru Alexandru voevod şi în ḑilele fraţilor noştri Iliaş şi Stefan voevoḑĭ, ca să le fie lor tutulor slobod şi de bună voe a veni în ţara nóstră cu marfa lor şi a umbla prin ţara nóstră, vênḑênd şi cumpĕrând marfă pretutindenea prin ţara nóstră, pe la târgurĭ, cât le va fi de trebuinţă. Iar vamă aŭ a plăti de tară câte 4 groşĭ, când vor intra în ţara nóstră; şi când ĭarăşĭ vor eşi din ţara nóstră, aşijderea câte 4 groşĭ să plătéscă, precum a fost legea veche. Iar de boŭ să plătéscă câte 2 groşĭ. Şi nicăirĭ în ţara nóstră să nu plătéscă vamă sucevénă, numaĭ în Sucéva să o plătéscă când vor veni la Sucéva, ĭar într'alt loc nicăirĭ să n'aĭbă a o plăti. Şi vare cum le-a fost dreptul lor pe vremea părinteluĭ nostru, aşijderea şi noĭ acelaş îl dăm şi-l întărim lor prin acéstă carte a nóstră. Acestea tóte scrise maĭ sus să le fie nestrămutate până la sfârşitul vieţiĭ nóstre.

[1] În textul original: дараднли. [2] În textul original: прово.

Drept aceea nicĭ un boer al nostru şi nicĭ un vameş, nicăirĭ în ţara nóstră să nu cuteze lor a le strica acestea, pe capul şi pe averea lor. Iar de postavurĭ şi de pănḑă şi de tótă marfa vor avé a plăti vamă cum a fost dreptul de maĭ 'nainte. Şi la acésta este credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Petru voevod şi credinţa tutulor boerilor noştri, marĭ şi micĭ. Şi spre maĭ mare întărire a tutulor celor maĭ sus scrise, am atârnat pecetea nóstră la acéstă carte a nóstră. Scris în Sucéva, la anul 6956, luna Septembrie 11.

V.

Alexandru vodă, fiul luĭ Iliaş vodă (Iulie 1448 — Aug. 1448; 1449 — Oct. 1449; 16 Oct. 1451 — primăvara a. 1455).

No. 480.

Vasluiŭ, 1449, August 3. Privilegiul vamal acordat Braşovenilor de către Alexandru vodă, fiul luĭ Iliaş vodă, reînnoind drepturile vamale de pe timpul moşuluĭ sêŭ Alexandru cel Bun.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 775. Pecetie atârnată, în faţă.

† Мл҇тїю бж҇їею мӹ Александръ воевода, гп҇ръ земли мо҇дав'скои, знаменито чини҇ и нс съмъ листомъ нашн҇ въсѣмъ, кто коли на не҇ оузри҇ илї его оуслишитъ чтѹчи, ѡже прирадили са есми ис нашими боıаре и оучинили есми съ въсею нашею радою и дали есми се҇ ли҇ нашъ прїателемъ нашимъ, оусимъ Брашовѣномъ, оусимъ купцемъ и оусеи земли бръсовскои, оуси҇ люде҇ и оуси҇ купце҇ на то, да имаю҇ ѿ на҇ тотъ законъ и тое҇ право, що имали ѿ нашего дида, ѿ Александра вое҇во҇; коли до нашею земли прїиду҇ съ торговлею, щобы доброволно имъ прїити до нашеи земли съ своею торговлю, що коли иму҇ имати; а мыто имаю҇ давати ѿ тару по .д҃. грошн, ıако҇ было старое҇ право, дано имъ ѿ наши҇ прѣкове, и щобы имъ доброволно и слободно ходити по въсеи земли гва҇-ми, и по городамъ и по торговомъ, продавати свою торговлю, и соукна и плотна и бобовъ и бу҇ коли иму҇ имати; але полотно и бобовъ локтемъ да продаю҇, а сѹкна съ вигомъ да продаю҇ с ки҇ иму҇ торговати са. А мыто имаю҇ платити ѿ ѡдного постава Колонїю по .вї. гро҇, а ѿ Леоувїю по .иї. грошн, а Бытъваръ по .и҃., а Че҇ по .д҃. гро҇; а сочав'ское мыто нигде оу наше҇ земли да не платѣтъ, лише оу Сочавѣ, хотѣ бы за моремъ ходили. И па҇ до Оугоръ перешли бы съ торго(вле)ю свои҇, еще да платѣтъ оу Сочавѣ мыто сочавское, а инде нигде[1] оу наше҇ земли. И щобы вони были ѡни купити собѣ волы и коровы, и па҇ що купили, ли товара или бу҇-що, въ дни҇ нашего дѣда Александра воево҇, тако҇ и мы

[1] где e scris d'asupra rênduluĭ.

даеми[1] имъ тое право и тое волю. А коли оусхотѣ выгнати волы ѿ наше земли до Оугоръ, тогди имают платити ѿ каждого вола по .в. гроши, а болше ничого да не платѣтъ. Ако кто коли име познати оу них кони или волы, бѵ-где оу наше земли, и доведе на члкъ на Брашовѣни из добрими люми, а ѡни Брашовѣни не мочи имѵ поставити содыша за то конъ а либо за то во, а Брашовѣни да стратѣтъ того конѣ, а ли во бѵде; а болше ничого глобоу да не имаю на собою ни ѡдин грошъ, але тилко щобы имъ шкодѵ было, а боше нищо. А никто ѿ наших боиаръ, ани оурядниковъ, да не смѣю болше бантовати их, и ни ѡдинѵ нити ѿ них не оузѣти. А тако коли оусхотѣтъ Брашовѣни пре гва-ми стоіати на законѣ, коли име бѵ кто на них тѣгати, а ѡни щобы волни были прїити до на, а быхомъ мы их судили; а никто да не смѣетъ судити их ни оу нашеи земли безъ их воли, ни ѡдин боіарин нашъ. А коли бы хотѣ бѵ какїи боіарин нашъ, или дворник, или мытник, или шотѵ, или пръгаре, или бѵ каки рѣцѣ, оузѣти ѿ них бѵ-що или бантовати их, или мыта боше оузѣти ѿ них ка есми выше писали, и хотѣ бы имъ разорити то законъ и тое право, що есми выше писали, бѵ оу чемѵ, хотѣ оу едино нити, то оузрит великои казни и оургїю гва-ми. Тое въсе щобы имъ было непорѵшенно до живота гва-ми. А на то е вѣра гва-ми и вѣра боіаръ наших, вѣра пана Петра Гѵдича, вѣра пана Дѵми Браевича, вѣра пана Станчюла, вѣра пана Кости дворника и брата его пана Петра пръкалабоу, вѣра пана Сырбѵла вистарника и вѣра оусих боіаръ наших, великих и малих. А на болшею крѣпостъ томѵ въсемѵ вышеписанномѵ, велѣли есми нашимѵ вѣрномѵ панѵ Михаилѵ логофетѵ писати и печат нашѵ привисити к семѵ листѵ нашимѵ. Ѡанца писа оу Васлѵи, в лѣто ҂ѕцнз, аѵг .г.

[L. P.]

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Alexandru voevod, domn al ţăriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut şi cu acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedea saŭ o vor auḑi citindu-se, că ne-am sfătuit cu boeriĭ noştri şi am făcut cu tot sfatul nostru şi am dat acéstă carte a nóstră prietenilor noştri, tutulor Braşovenilor, tutulor negustorilor şi întregeĭ ţărĭ a Bârseĭ, tutulor ómenilor şi tutulor negustorilor, pentru aceea, ca să aĭbă de la noĭ aceĭaşĭ lege şi acelaş drept, ce aŭ avut de la moşul nostru, de la Alexandru voevod; când în ţara nóstră eĭ vin cu mărfurĭ, să vină în bună voe în ţara nóstră cu mărfurile lor, carĭ ce vor avea; ĭar vamă aŭ să dea de tară câte 4 groşĭ, precum a fost vechĭul drept, dat lor de înnaintaşiĭ noştri, şi ca să umble în bună voe şi slobod prin tótă ţara domnieĭ mele, şi prin cetăţĭ şi prin târgurĭ, a vinde mărfurile lor: şi postavurĭ şi pânză şi boboŭ, şi orĭ-ce ar fi să aĭbă; dar pânza şi boboul, cu cotul să vênḑă, ĭar postavul cu bucata să vênḑă, cu cine

[1] Îndreptat din дасми.

vor avea să negoţéscă. Iar vamă aŭ să plătéscă de un postav de Colonia câte 12 groşĭ, ĭar de Leubia câte 18 groşĭ, ĭar de Bâtvar (Buda) câte 8, ĭar de Cehia câte 4 groşĭ. Iar vama sucevénă nicăirea în ţara nóstră să nu plătéscă, de cât la Sucéva, chiar de ar merge până la mare. Şi ĭarăşĭ, când ar trece la Ungurĭ cu marfa lor, încă să plătéscă în Sucéva vama sucevénă, şi nicăirea în alt loc din ţara nóstră. Şi încă să fie eĭ volnicĭ a-şĭ cumpĕra boĭ şi vacĭ, şi orĭ-ce cumpĕraŭ, orĭ marfă saŭ altele, în ḑilele moşuluĭ nostru Alexandru voevod, aşijderea şi noĭ dăm lor acelaş drept şi aceĭaşĭ voe. Iar când vor voi să ducă boĭ din ţara nóstră în Ungaria, atuncĭ aŭ să plătéscă de fie-ce boŭ câte 2 groşĭ, ĭar maĭ mult nimic să nu plătéscă. Iar dacă cineva va recunóşte la dênşiĭ caiĭ saŭ boiĭ, orĭunde în ţara nóstră, şi va dovedi omul nostru pe Braşovenĭ cu ómenĭ bunĭ, ĭar eĭ, Braşoveniĭ, nu vor putea pune sodâş (chezaş) pentru acel cal saŭ pentru acel boŭ, apoĭ Braşoveniĭ să pérḑă acel cal, orĭ boŭ fie; şi maĭ mult nimic altă glóbă să nu aĭbă asupra luĭ nicĭ un groş, ci numaĭ atât cât ĭ-ar fi paguba, ĭar maĭ mult nimic. Şi nimenĭ dintre boeriĭ noştri, nicĭ din diregătorĭ, să nu îndrăznéscă maĭ mult a-ĭ bântui, şi nicĭ-un fir de la dênşiĭ să nu ĭa. Şi ĭarăşĭ, când ar voi Braşoveniĭ înnaintea domnieĭ mele să stea pe lege, orĭ-cine ĭ-ar pârî pe eĭ, apoĭ eĭ să fie volnicĭ a veni la noĭ, şi noĭ să-ĭ judecăm pe eĭ; şi nimenĭ să nu îndrăznéscă a-ĭ judeca pe eĭ, altul, în ţara nóstră fără voĭa lor, nicĭ un boer al nostru. Iar dacă ar voi vre un boer al nostru: fie vornicul, fie vameşul, fie şoltuzul, fie pârgariĭ, saŭ orĭ-carĭ diregătorĭ fie, să ĭa de la dênşiĭ ceva, orĭ a-ĭ bântui pe eĭ, orĭ vamă maĭ multă a lua de la eĭ de cât cum am scris maĭ sus, şi ar voi lor să le strice acea lege şi acel drept, ce l-am scris maĭ sus, fie în orĭ-ce, măcar într'un fir, acela va vedea mare pedépsă şi urgia domnieĭ mele. Acestea tóte să fie lor neclintite până la sfârşitul vieţiĭ domnieĭ mele. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele şi credinţa boerilor noştri, credinţa panuluĭ Petru Gudicĭ, credinţa panuluĭ Duma Braevicĭ, credinţa panuluĭ Stancĭul, credinţa panuluĭ Costea vornicul şi a frateluĭ sêŭ panuluĭ Petru pârcălabul, credinţa panuluĭ Sĕrbul vistiernicul şi credinţa tutulor boerilor noştri, marĭ şi micĭ. Iar spre maĭ mare tărie a tot ce e maĭ sus scris, poruncit-am la al nostru credincĭos pan Mihail logofĕtul a scrie şi pecetea nóstră a atârna la acéstă carte a nóstră. Oanţă scris-a în Vasluiŭ, la anul 6957, August 3.

No. 481.

Vasluiŭ, 1452, August 12. Alexandru vodă confirmă privilegiul vamal acordat Braşovenilor în anul 1449, reînnoind drepturile vamale de pe timpul moşuluĭ sêŭ Alexandru cel Bun.

Orig. pergament, Acad. Română, pecetia 8. Pecetie atârnată, în faţă.

† Мл҃тїю б҃жїю мы Алеѯа҃дръ воевода, господаръ ѯемли мо҃дав'скои, ѯнаменнто чини҃ нс с҃ѣ листо҃ наши҃ въсѣмь, кто на҃ оуѯри нлї его оуслыши҃ чтѫ҃, ѡ приради҃ли сѣ есми нс нашими болѣри и оучинили есми нсъ оусею нашею радою и дали есми се҃ лї нашъ при҃ателе нашн҃, оуси Брашовѣно҃, оуси купце и оусеи ѯемли ѿ Бръсѣ, оуси люде и оуси кѫпце, на то, да имаю ѿ на҃ тоть ѯако҃ и тое право, що имали ѿ наше҃ дѣда, ѿ Алекса҃дра воево҃; коли до нашеи ѯемли при҃дѫ съ търговлею, щобы доброволно и҃ прїти до нашеи ѯемли съ своею търговлею, що коли им҃ѫ имати; а мито имаю дати ѿ тарѫ по .д҃. гроши, ꙗко было старое право, дано и҃ ѿ наши҃ прѣкове; и щобы и҃ доброволно и слобо҃но ходити по всеи ѯемли г҃ва-ми, и҃ по градо҃ и по търго҃, продавати свою търговлю, и сукна и платно и бобовъ и бѫ҃ коли им҃ѫ имати; але платно и бобо҃ да продаю локтемъ, а сукна съ внго҃ да продаю с кн҃ им҃ѫ търгова҃ сѧ. А мыто имаю плати҃ ѿ едино҃ виха Колонева по .в҃і. гро҃, а ѿ Лєвѵїа по .н҃і. гро҃, а Бытъваръ по .и҃., а че҃ по .д҃.[1] гро҃; а сучавское мито нигде да не платѣтъ, лише оу Сучавѣ, хотѣ бы ѯа море҃ ходили. И па҃ Вънгре҃ да перешли бы҃ съ търговлею своею, еще да плата҃ оу Сѫчавѣ мыто сѫчав'ское, а инде нигде оу нашеи ѯемли. Щобы҃ ѡни волни были[2] купити собѣ и во҃ и коро҃, и па҃ що купили, ли товара ли бѫ҃-що, въ д҃ни нашего дѣда Алеѯа҃дра воево҃, тако҃ и мы дали есми и҃ тое право и тое волю. А коли схотѣты вьгнати волъ ѿ наше҃ ѯемли до Ѵгоръ, тогди имаю плати҃ ѿ каждо҃ вола по .в҃. гро҃, а болше ничего да не платѣтъ. А тако҃ кто коли им҃ѫ поѯнати оу ни҃ кони или волъ, бѫ҃-где оу нашеи ѯем҃л, и доведе҃ на҃ ч҃лкъ на Брашовѣнина иѯ добрими лю҃ми, а ѡни Брашовѣни не мочи им҃ѫ постави҃ совдыша ѯа то҃ ко҃ или ѯа во҃, а Брашовѣни да стратѣтъ то҃ конѣ или вола, а болше нич҃е главѫ не имаю на҃ собою ни гроша, але тулко щобы и҃ ишко҃ была, а бѫлше ниџо. А никто ѿ наши҃ болѣръ, ани оурѣдни҃ко, да не смѣю болше бантовати и҃ ни ѯа еди҃ ни҃, ни ѿ ни҃ оуѯѣти. Тако҃ коли схота҃ Брашовѣне прѣ г҃ва-ми стоѧти на ѯако҃, коли име҃ бѫ҃ кто на ни҃ тига, а ѡни щобы волни били прити до на҃, а выхо҃ мы и҃ судили; а никто да не смѣе сѫдити и҃ ни оу нашеи ѯемли беѯъ и҃ воли, ни ѡдї болѣрннъ на҃. А коли бы хоти҃ бѫ҃ какїи боѧрн на҃, или двориі҃, или мытиі҃, или шолтѫѯъ, или пръгари, или бѫ҃ каки҃ рѣцѣ, или оуѯѣти ѿ ни҃ бѫ҃-що, или бантовати и҃, или мыта оуѯѣти ѿ ни҃ болше ка҃ есми више писали, и хотил бы и҃ раѯорити тотъ ѯаконъ и тое право, що есми више писали, бѫ҃ оу ч҃е, хоте ѯа еди҃ гро҃, то оуѯри великои каѯии и оург҃їю г҃ва-ми. Тое все҃ щобы и҃ было непорушенно до живота г҃ва-ми. А на то е҃ вѣра[3] г҃ва-ми и вѣра болѣръ наши҃, вѣра пана Думи Браеви҃ и вѣра пана Маноила хотинско҃, вѣра пана Станчѫ҃, вѣра пана Коти пръкалаба и брата его пана Петра, вѣра пана Ивана Банчана, вѣра Кости Ѡръша, вѣра оуси҃ болѣръ наши҃, велики҃ и малы. А на болшеи крѣпотъ тому вышеписанном҃, велѣли есми нашем҃ вѣрном҃ панѫ Михаилѫ логофетѫ писа҃ и

[1] Д scris d'asupra lui по. [2] În original: вьли. [3] În original: вѣрѣра.

прнвѣсн҃ нашꙋ печа҃ к семꙋ лнстꙋ нашемꙋ. Пн҃ оу Васлꙋн Петрь Ардановн҃, в лѣ҃ ҂ѕцз, мц҃а Аꙋ҃. вı.

Adresa în dos: Брашовѣне.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Alexandru voevod, domn al ţăriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut cu acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedea saŭ o vor auḑi citindu-se, că ne-am sfătuit cu boeriĭ noştri şi am făcut cu tot sfatul nostru şi am dat acéstă carte a nóstră prietenilor noştri, tutulor Braşovenilor, tutulor negustorilor şi întregeĭ ţărĭ a Bârseĭ, tutulor ómenilor şi tutulor negustorilor, pentru aceea, ca să aĭbă de la noĭ aceĭaşĭ lege şi acelaş drept, ce aŭ avut de la moşul nostru, de la Alexandru voevod; când în ţara nóstră vin cu mărfurĭ, să vină în bună voe în ţara nóstră cu mărfurile lor, carĭ ce vor avea; ĭar vamă aŭ să dea de tară câte 4 groşĭ, precum a fost vechĭul drept, dat lor de înnaintaşiĭ noştri; şi ca să umble în bună voe şi slobod prin tótă ţara domnieĭ mele, şi prin cetăţĭ şi prin târgurĭ, a vinde mărfurile lor: şi postavurĭ şi pânză şi boboŭ, şi orĭ-ce ar fi să aĭbă; dar pânza şi boboul să le vênḑă cu cotul, ĭar postavul cu bucata să-l vênḑă, cu cine vor avea să negoţéscă. Iar vamă aŭ să plătéscă de o bucată de Colonia câte 12 groşĭ, ĭar de Leubia câte 18 groşĭ, ĭar de Bâtvar (Buda) câte 8, ĭar de Cehia câte 4 groşĭ. Iar vamă sucevénă nicăirea să nu plătéscă de cât la Sucéva, chĭar de ar merge până la mare. Şi ĭarăşĭ, când ar trece la Ungurĭ cu mărfurile lor, încă să plătéscă la Sucéva vamă sucevénă, şi nicăirea în alt loc din ţara nóstră. Şi volnicĭ eĭ să fie a-şĭ cumpĕra şi boĭ şi vacĭ, şi orĭ-ce cumpĕraŭ, orĭ marfă saŭ altele, în ḑilele moşuluĭ nostru Alexandru voevod, aşijderea şi noĭ le am dat lor acelaş drept şi aceĭaşĭ voe. Iar când vor voi să ducă boĭ din ţara nóstră în Ungaria, atuncĭ aŭ să plătéscă de fie-care boŭ câte 2 groşĭ, ĭar maĭ mult nimic să nu plătéscă. De asemenea, orĭ cine va recunóşce la dênşiĭ caiĭ saŭ boiĭ, orĭ unde în ţara nóstră, şi va dovedi omul nostru pe Braşovenĭ cu ómenĭ bunĭ, ĭar eĭ, Braşoveniĭ, nu vor putea pune sodâş (chezaş) pentru acel cal saŭ pentru acel boŭ, apoĭ Braşoveniĭ să pérdă acel cal saŭ boŭ, şi maĭ mult nimic altă glóbă să nu aĭbă asupra luĭ nicĭ un groş, ci numaĭ atât cât le-a fost paguba, ĭar maĭ mult nimic. Şi nimenĭ din boeriĭ noştri, şi nicĭ din diregătorĭ, să nu cuteze maĭ mult a-ĭ bântui şi nicĭ-un fir de la eĭ să nu ĭa. Asemenea, când ar voi Braşoveniĭ dinaintea domnieĭ mele să stea pe lege, orĭcine ĭ-ar pârî pe eĭ, apoĭ eĭ să fie volnicĭ a veni la noĭ, şi noĭ să-ĭ judecăm; şi nimenĭ să nu cuteze a-ĭ judeca pe eĭ, altul, în ţara nóstră fără voĭa lor, nicĭ-un boer al nostru. Iar dacă ar voi vre-un boer al nostru, saŭ vornicul, saŭ vameşul, saŭ şoltuzul, sau pârgariĭ, saŭ orĭ-carĭ diregătorĭ fie, să ĭa ceva de la eĭ, saŭ a-ĭ bântui pe eĭ, saŭ vamă a lua de la eĭ maĭ multă de cât cum am scris maĭ sus, şi ar voi să

le strice acea lege şi acel drept, ce l'am scris maĭ sus, fie orĭ-cât, chĭar pentru un groş, acela va vedea mare pedépsă şi urgia domnieĭ mele. Acestea tóte să le fie lor neclintite până la sfîrşitul vieţeĭ domnieĭ mele. Şi întru acésta e credinţa domnieĭ mele şi credinţa boerilor noştri, credinţa panuluĭ Duma Braevicĭ şi credinţa panuluĭ Manoil de la Hotin, credinţa panuluĭ Stancĭul, credinţa panuluĭ Costea pârcalabul şi a frateluĭ sêŭ panuluĭ Petru, credinţa panuluĭ Ivan Baicén, credinţa luĭ Costea Orăş, credinţa tutulor boerilor noştri, marĭ şi micĭ. Iar pentru maĭ mare tărie a celor maĭ sus scrise, poruncitam la al nostru credincĭos pan Mihail logofĕtul a scrie şi a atârna a nóstră pecetie de acéstă carte a nóstră. Scris-a în Vasluĭ Petru Ardanovicĭ, la anul 6960, luna August 12.

Adresa în dos: † Braşovenilor.

No. 482.

Cetatea Suceveĭ, 1453, Februarie 17. Alexandru vodă se închină luĭ Ioan Corvin de Hunyadi împreună cu boeriĭ, prestând jurămêntul de credinţă.

Orig. pergament, Arch. Curţiĭ imperiale de la Vienna. Pecetie din cele atârnate, în faţă.

† Мл҃тїю бж҃їю мы азь рабь вл҃дкн моего іу҃ х҃та Іѡ Алеѯандро воевода, господарь земли молдавскои, знаменито чинн҃ и сьмь нашимь хр҃тиански҃ и слобоны҃ и ѿтворены кингомь, въсѣком четѫщом и слышащом и хотѣщом разумети, како бысть бж҃їе произволение и прїидохмо оу вечныи мирь и оу хр҃тианскїи токме съ родителе гн҃а-ми, съ Іанушемь воеводою, намѣстнико гн҃а кралѣ Владислава и правителемь и гн҃омь въсега господства оугръскога; и дадо сѣ да м сымь сн҃ до моей съмрти, и да му сы послуше въ въсе, іако принсы сн҃ своем ѿцоу, и съ въсѣми моими болѣрми и съ моимь землемь, и ниціа без егове мл҃ти повелѣниа да не чини, нѫ по его мл҃ті повелѣнию да оучини и да наплъни; и егову анепсею да оузму да ми е госпожда до моей съмрьти; и да сы еговемь прїателе добръ приате и пакь егове неприателе да сы непрїате, дори сы живо; а гн҃ь-ми и родите Іанїу воевода да ни милуеть и да ни брани ѿ оусе наши неприателе на оусе страни и на и землю нашу, іако въсѣкїи ѿтець своега сина и іако добри гн҃ь сво землю; а ми и с наши земло да-мо послушни родителю ми Іанушу воеводе, іако и выше пишемь, въ въсемь; и къда се стане некоа работа родителю ми и боуде его повелѣние, а гн҃о-ми да сы послуше егове мл҃ти повелѣнию. Сие въсе вышеписанное прїимамо и ѡбеціавамо се и клънемо сѣ и съ въсѣми нашими болѣры, и малыми и великими, елико на служа, имене вышнего б҃а, иже въ троици прославлѣемому, имене въсех ст҃ыхь, иже ѿ века богу оугождъши, да съдръжимо и наплънимо въ въсемь, іако хр҃тїане. А на бо(ль)шую крепость и потвьрждени въсему вышеоуписанному, и печа нашу привесимо къ сему нашем писанию и ѡбеціанию. Съписа сѣ сиа кинга оу сочавском граду, в лѣ ҂ѕц҃ѯа, мца ф҃ .з҃і. дн҃ь.

[L. P.]

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ, eu robul stăpânuluĭ meŭ Isus Hristos Iω Alexandru voevod, domn al ţĕriĭ Moldoveĭ, cunoscut facem prin acéstă a nóstră creştinéscă şi slobodă şi deschisă carte, tutulor celor ce o vor citi şi o vor auḑi şi vor voi să o înţelégă, precum a fost voea luĭ Dumneḑeŭ şi am intrat în vecĭnică pace şi la creştinéscă tocmélă cu părintele domnieĭ mele, cu Ianuş voevod, locţiitorul domnuluĭ craĭuluĭ Vladislav şi stăpânitorul şi domnul a tótă domnia unguréscă; şi datu-m'am să-ĭ fiŭ luĭ fiŭ până la mórtea mea, şi să-ĭ fiŭ supus în tóte, ca un adevĕrat fiŭ părinteluĭ sêŭ, şi cu toţĭ boeriĭ meĭ şi cu ţara mea, şi nimic să nu facem fără porunca Graţiosităţiĭ sale, ci după porunca Graţiosităţiĭ sale să facem şi să împlinim; ıar pe nepóta luĭ să o ĭaŭ să-mĭ fie dómnă până la mórtea mea; şi să fiŭ prietenilor lor bun prieten şi ĭarăşĭ neprietenilor lor să fiŭ neprieten, cât voiŭ trăi; ĭar domnul meŭ şi părinte Ianuş voevod să ne miluĭască şi să ne apere de toţĭ neprieteniĭ noştri din tóte părţile, şi pe noĭ şi ţara nóstră, ca fie-care părinte pe al sêŭ fiŭ şi ca bunul domn ţara sa; ĭar noĭ şi cu ţara nóstră ne-am dat supuşĭ părinteluĭ nostru Ianuş voevod, precum şi maĭ sus am scris în tóte; şi când va începe vre un lucru părintele meŭ şi va fi porunca luĭ, apoĭ domnia mea să fiŭ ascultător porunciĭ Graţiosităţiĭ sale. Acestea tóte maĭ sus scrise le primim şi le făgăduim şi ne jurăm şi cu toţĭ boeriĭ noştri, şi micĭ şi marĭ, câţĭ ne slujesc pe noĭ, în numele celuĭ de sus Dumneḑeŭ, pe care în Troiţă îl proslăvim, în numele tutulor sfinţilor, cariĭ de vecĭ luĭ Dumneḑeŭ sunt plăcuţĭ, că le vom ţiné şi împlini în totul ca creştinĭ. Iar spre maĭ mare tărie şi întărire a tutulor maĭ sus scrise, şi pecetia nóstră am atârnat-o la acéstă a nóstră scrisóre şi făgăduĭală. Scrisu-s'a acéstă carte în cetatea Suceveĭ, la anul 6961, luna Februarie, 17 ḑile.

VI.

Bogdan vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun (Octombrie 1449 până la 16 Octombrie 1451).

No. 483.

Târgu-de-jos (Roman) 1450, Febr. 11. Bogdan vodă se închină luĭ Ioan Hunyadi, guvernatorul Ungarieĭ, împreună cu boeriĭ sêĭ, jurându-ĭ credinţă şi ascultare.

Orig. pergament, Arch. Curţiĭ imperiale de la Vienna. Pecetia, din cele atârnate în faţă, s'a perdut.

† Млтїю бжїею мы Богданъ вωвω, гпръ ȥемли мωвскои, чини ȥнаменитω ис съ наши листω въсѣ кто нанъ ѹȥритъ или его ѹслыши чтѹчи, коли же ком боуде потрѣбниȥна, ωже слѹбоуе и слюбили есми нашем милом родителю Ѩнышѹ ω Хѹнидїа, въсега оурсага

кралевства гоубернаторъ и ины, да бымо били ем въ сны и до нашего живота, и ѿ и его гва также да е на родителъ; и иже аще буде ем потрѣбно ѿ на, мы да стоимо коиъ егов мати и съ нашими главами и съ въсѣмї воискамн и съ въсѣ наши добри съвѣтомъ на негови мати доброт, и да с[мы] въсѣмъ негови мати прїятели, а непрїятеле неговъ мати непрїятели, и також[е] землѣ гв-ми и съ неговѣмъ мати землѣ а с въ едно; и покласаре и търговце и въсѣкы добры люде да е землѣ гв-ми ѿтворена и слобона и доброволна съ въсѣкы право; а нашъ милыи родителъ да спасетъ на по своего рукы и да ѿбронитъ на ѿ въсѣкы наши непрїятели; а мы да не имамо искати иного добрѣишаго родителѣ, нигде лише нашего милого родителѣ Хоуиѣ Іаныша великаго губернатора, ни на которои странѣ нигда, лише да имамо надежду на вышнѣго ба и на нашего милого родителѣ. И также, того бъ не дай, аще бы сѧ прїгоднло нашем родителю боу каковою ноужду а наша землѣ, да е егов мати ѿтворена и еговѣ мати скарбы и съ еговѣ боiары и съ въсѣми неговѣ мати воисками, доброволно и безъзабавы прїехати и доброволно ѿехати и съ въсѣ неговѣ болѣри и скарбы. И тако, того бъ не дай, аще коли пригоднт сѧ боу каковое безвременїе, да е на ѿтворена и доброволна поехати до земли родителѣ нашего Хунѣ Іаныша и съ въсѣми нашеми скарбами и съ въсѣми болѣры, и пакы слободно и доброволно ѿехати и съ въсѣми нашими слугами. Тое въсе выше писанное ѿбѣщае нашем милом родителю дръжати и наплънити пол нашега записа и до нашего живота, при нашеи чти и при хрїанскои вѣрѣ. А на то е вѣра выше писаннаго ми гва Богдана воевод и вѣра възлюбленнаго ми сна Стефана воевод и вѣра боiаръ наши, вѣра пана Думы Браевича, вѣра пана Ѡаны Жулича, вѣра пана Братоула, вѣра пана Кости Ѡрыша, вѣра пана Ивана Балчана, вѣра пана Драгомира дворника, вѣра пана Илїа бывшагѡ логофета, вѣра пана Ѿцела двѡрника, вѣра пана Даичула пръкалаба, вѣра пана Бали, вѣра пана Кости Данов[и]ча, вѣра пана Тадора Васкана, вѣра пана Тадора Моическоула, вѣра пана Сръбоула, вѣра пана Станчула комиса и вѣра въсѣ наши боiаръ молдавскы, великы и малы. А на болшеи крѣпости том въсем выше писанном привѣсихѡ наш печатъ к сем листу нашем. Пи Михаилъ писаръ[1] у Долне тръгу, въ лѣто ҂ѕцин . фе . аї .

[L. P.]

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Bogdan voevod, domn al ţĕriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut prin acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedea orĭ o vor auḑi citindu-se, dacă cuĭ-va ĭĭ va fi de trebuinţă, că jurăm şi jurat-am ĭubituluĭ nostru părinte Ianîş din Hunidiĭa, al întregeĭ ţărĭ crăeşcĭ gubernator şi al altora, să-ĭ fim luĭ fiŭ cât vom trăi, şi el şi domnia sa aşijderea să ne fie nouĕ părinte; şi încă dacă va avé el trebuinţă de noĭ, noĭ să stăm lângă Graţiositatea sa, şi cu căpitaniĭ noştri şi cu tótă oştirea şi cu tot sfatul nostru cel bun, spre binele Graţiosităţiĭ sale,

[1] Cuvintele Пи Михаилъ писаръ sunt scrise în locul altor cuvinte ce aŭ fost cu totul rase.

și să fim tutulor prietenilor Grațiosităţiĭ sale prietenĭ, ĭar neprietenilor Grațiosităţiĭ sale neprietenĭ, și așijderea țara domnieĭ mele și cu țara Grațiosităţiĭ sale apoĭ să fie una; și solilor și negustorilor și tutulor ómenilor bunĭ să fie țara domnieĭ mele deschisă și slobodă și cu bună voe cu tot dreptul; ĭar ĭubitul nostru părinte să ne ocrotéscă pe noĭ sub mâna sa și să ne apere pe noĭ de toțĭ neprieteniĭ noștri; ĭar noĭ să n'avem a ne căuta un alt părinte maĭ bun nicăirea, afară de ĭubitul nostru părinte Hunéd Ianîș, marele gubernator, în nicĭ o altă parte aĭurea, numaĭ să avem nădejde în Dumnedeŭ cel de sus și în ĭubitul nostru părinte. Și așijderea — acésta Dumnedeŭ să nu dea — dacă se va întâmpla părinteluĭ nostru vre-o óre-care nevoe, apoĭ țara nóstră să fie Grațiosităţiĭ sale deschisă și averilor Grațiosităţiĭ sale, și cu boeriĭ sêĭ și cu tóte oștile Grațiosităţiĭ sale în bună voe și fără pedică a trece și în bună voe a eși, și cu toțĭ boeriĭ sêĭ și averile. Și așijderea — acésta Dumnedeŭ să nu dea — dacă s'ar întâmpla vre-o óre-care vreme rea, să ne fie nouă deschisă (țara) și în bună voe a trece în țara părinteluĭ nostru Hunéd Ianîș și cu tóte averile nóstre și cu toțĭ boeriĭ, și ĭarășĭ slobod și în bună voe a eși, și cu tóte slugile nóstre. Tóte cele maĭ sus scrise le făgăduim ĭubituluĭ nostru părinte a le ține și împlini potrivit cărțiĭ nóstre, cât vom trăi, pe cinstea nóstră și pe creștinésca credință. Iar la acésta este credința maĭ sus scrisuluĭ domnieĭ mele Bogdan voevod și credința pré ĭubituluĭ meŭ fiŭ Stefan voevod și credința boerilor noștri, credința panuluĭ Duma Braevicĭ, credința panuluĭ Oană Julicĭ, credința panuluĭ Bratul, credința panuluĭ Costea Orîș, credința panuluĭ Ivan Balcén, credința panuluĭ Dragomir vornicul, credința panuluĭ Ilie fost logofĕt, credința panuluĭ Oțel vornicul, credința panuluĭ Dancĭul pârcalabul, credința panuluĭ Balea, credința panuluĭ Costea Danovicĭ, credința panuluĭ Tóder Văscan, credința panuluĭ Tóder Moicescul, credința panuluĭ Sârbul, credința panuluĭ Stancĭul comisul și credința tutulor boerilor noștriĭ moldovenĭ, marĭ și micĭ. Iar spre maĭ mare întărire a tutulor celor maĭ sus scrise am atârnat a nóstră pecetie la acéstă carte a nóstră. Scris-a Mihail scriitorul în Târgul-de-jos, la anul 6958, Februarie 11.

No. 484.

Sucéva, 1450, Iulie 5. Bogdan vodă reînnoesce jurămêntul de credință luĭ Ioan Hunyadi.

Orig. pergament, Arch. Curții imperiale de la Vienna. Pecetia, din cele atârnate, în față.

† Млтїю бжїею мы Богдан воевода, гпрь земли модавской, знаменито чиним ис сьмь листомь нашимь въсѣмь кто коли на не оузрить или его оуслышить чтучи, гдеже коли комv того бѹдеть потрѣбизнаа, оже слюбvемь и слюбили есми нашемv млꙋмv родителю и гнѹ Ганышѹ воеводѣ ѿ Хvнѣдїа, всега оугрьскаго кралевства и гѹбернаторь и инимь, да

ви его гво намъ ви роднте и гнъ, а ми да есмо неговѵ гвѵ въ сна мѣсто и слѵга и до нашего живота, а ѿ негова гва также да естъ на драги родителъ и гнъ до нашего живота; и иже аще вудетъ потребно неговѵ гвѵ ѿ на, мы да стоимо конъ неговѵ гвѵ и съ нашими главами и съ нашими болѣре и съ въсею нашемъ землемъ и с нашими воисками и съ въсѣмъ наши добри съвѣто на неговѵ гвѵ добротѹ, іакоже самомѵ гво-ми, и да служимо неговѵ гвѵ вѣрне и корѵни оугръско, и да пріамо и да смо неговѵ гвѵ пріателе пріате, а непріателемъ неговѵ гвѵ непріате; а также земла гва-ми и съ неговѣмъ гвѵ земле да сѵ въ едно; и поклисіаремъ и тръговце и въсѣкимъ добри людемъ, да естъ землѣ наша ѿтворена и слободна и доброволна неговѣмъ гвѵ поклисаре и тръговцемъ и въсѣки добри люде съ въсѣкимъ правомъ; и есми по неговѵ гвѵ рукѵ, а негова гвѵ имаетъ насъ оупасовати по неговѣмъ гвѵ рукѣ и ѿбранити на ѿ наши непріатели; а мы па да не имаеми поискати иного мази лепшаго родителѣ и гна ѿ невѵ гвѵ и да вудетъ ѿпекалникъ негва гва на ѿ въсѣмъ стра, также и наше земли; и аще пригодит са, вже того не дай, некакою налога на ѿ наши непріателеи изити ис нашеи земли до земли нашего родителѣ и гна Іаныша воеводѵ до Ѵгоръ, бѵ на котори конецъ земли или по ѿрашемъ, а негова гва земла да е ѿтворена походити и годовати са с нашими всами болѣри и съ въсѣми слѵгами и скарбомъ, и пребивати оу земли нашего млого родителѣ и гна Іаныша воеводѵ по коли намъ надобно вудетъ; а коли томѵ бъ датъ ча томѵ поехати до нашѵ ѿчизнѵ, также да идеми доброволно и слободно и помощиемъ неговѵ гвѵ, що на дастъ наш милы родителъ и гнъ Іанышъ воевода, добѵвати нашѵ ѿчизнѵ; а также коли бы са пригодило нѣкаа нѹжда, бе того не дай, нашемѵ млому родителю и гнѵ Іанышѵ воеводѣ, а землѣ наша да е ѿтворена неговѵ гвѵ и негви болѣромъ и слѵгамъ и скарбомъ его и пребивати оу нашѵ ѿчизни, по[ли] негова гва волю вудеть; а коли томѹ млы бъ датъ ча и врѣмѣ, а наш [родите и г]нъ Іаны воевода оусхочетъ поити добѵвати неговѵ гвѵ землю кралев[зст]ва Ѹгръскаго, а мы имами са свои живото и съ нашими воисками, що коли на мили[1] бъ да, имаеми поихати с наше възлюблени родителе и гномь Іаныше воеводо и стоати конъ неговѵ гвѵ с нашими воискамы; а также мы не имаеми никао мечемъ Кіилию добѵвати без волю нашего родителѣ и гна Іаниша воеводѵ до нашего живота. Тое въсе вышеписанное слюбве здержати и попоинити нашем млом родителю и гнѵ Іанишѵ воеводѣ полѵ того нашегѡ листѵ и записѵ, при нашеи чти и при вѣрѣ хртіаскои, какоже на се свѣтѣ стоитъ. А на то е вѣра гва-ми вышеписанаго ми Богдана воеводы и вѣра въсѣхъ боıаръ наши, и велики и мали. А на болшее потверждение том въсем вышеписанномѵ привѣсихо нашѵ печатъ к семѵ нашемѵ листѵ. Пи оу Сѹчав, въ лѣтѡ ҂ѕцни, мца юліа .е. днъ.

[L. P.]

[1] Îndreptat din: мьлı.

† Cu mila luĭ Dumnedeŭ noĭ Bogdan voevod, domn al țĕriĭ Moldoveĭ, cunoscut facem prin acéstă carte a nóstră tutulor celor ce o vor vedea saŭ o vor audi citindu-se, și orĭ unde va fi cuĭ-va acésta de trebuință, că jurăm și jurat-am ĭubituluĭ nostru părinte și domn Ianîș, voevod din Hunédia, a tótă crăiĭa unguréscă și gubernator și altora, să ne fie domnia sa nouĕ părinte și domn, ĭar noĭ să-ĭ fim domnieĭ sale în loc de fiŭ și slugă până la sfîrșitul viețiĭ nóstre, ĭar el, domnia sa, așijderea să ne fie nouĕ drag părinte și domn până la sfîrșitul viețiĭ nóstre; și dacă va avé trebuință domnia sa de noĭ, noĭ să stăm lângă domnia sa și cu căpitaniĭ noștri și cu boeriĭ noștri și cu tótă țara nóstră și cu oștile nóstre și cu tot al nostru bun sfat spre binele domnieĭ sale, ca și însușĭ al domnieĭ mele, și să slujim domnieĭ sale cu credință și corónеĭ ungureșcĭ, și să primim și să fim prietenilor domnieĭ sale prietenĭ, ĭar neprietenilor domnieĭ sale neprietenĭ; și așijderea țara domnieĭ mele și cu țara domnieĭ sale să fie una; și solilor și negustorilor și tutulor ómenilor bunĭ, să fie țara nóstră deschisă și slobodă și cu bună voe solilor domnieĭ sale și negustorilor și tutulor ómenilor bunĭ cu tot dreptul; și să fim sub mâna domnieĭ sale, ĭar domnia sa să aĭbă pe noĭ a ne ocroti sub mâna domnieĭ sale și a ne feri pe noĭ de aĭ noștri neprietenĭ; ĭar noĭ ĭarășĭ să n'avem a căuta un alt maĭ bun părinte și domn decât domnia sa, și să fie domnia sa nouĕ ocrotitor din tóte părțile, așijderea și țĕriĭ nóstre; și dacă s'ar întâmpla — Dumnedeŭ acésta să nu dea — vr'o óre-care asuprire nouĕ din partea neprietenilor noștri a eși din țara nóstră în țara părinteluĭ nostru și domn Ianîș voevod, în țara unguréscă, fie la orĭ-ce margine a țĕriĭ saŭ prin orașe, apoĭ țara domnieĭ sale să ne fie deschisă nouĕ a trece și a ospĕta cu toțĭ boeriĭ noștri și cu tóte slugile și averile, și a petrece în țara ĭubituluĭ nostru părinte și domn Ianîș voevod, cât nouĕ ne va fi de trebuință; ĭar când la acésta Dumnedeŭ va da ceasul acela a ne întórce în ocina nóstră, așijderea să venim în bună voe și slobod și cu ajutorul domnieĭ sale, pe care ni-l va da ĭubitul nostru părinte și domn Ianîș voevod, a dobêndi ocina nóstră; și așijderea dacă s'ar întâmpla vre-o nevoe — Dumnedeŭ să nu dea acésta — ĭubituluĭ nostru părinte și domn Ianîș voevod, apoĭ țara nóstră să fie deschisă domnieĭ sale și boerilor sêĭ și slugilor și averilor sale, și să petrécă în ocina nóstră, după voea domnieĭ sale să fie; ĭar când la acésta milostivul Dumnedeŭ va da césul și vremea, și părintele nostru și domn Ianîș voevod va voi a merge a-șĭ dobândi țara domnieĭ sale, crăimea unguréscă, apoĭ noĭ să avem a merge însășĭ cu viața nóstră și cu oștile nóstre, cât ce nouĕ milostivul Dumnedeŭ a dat, vom avea a merge cu pré ĭubitul nostru părinte și domn Ianîș voevod și a sta lângă domnia sa cu oștile nóstre; și așijderea noĭ să n'avem nicĭ cum a cuprinde cu sabia Chilia fără de voea părinteluĭ nostru și domn Ianîș voevod, până la sfîrșitul viețiĭ nóstre. Acestea tóte maĭ sus scrise jurăm a le ținé

şi împlini ĭubituluĭ nostru părinte şi domn Ianîş voevod potrivit acesteĭ cârţĭ a nóstre şi zapis, pe a nóstră cinste şi pe credinţa creştinéscă, precum în acéstă lume stă. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Bogdan voevod şi credinţa tutulor boerilor noştriĭ şi marĭ şi micĭ. Şi spre maĭ mare întărire a tutulor celor maĭ sus scrise am atârnat a nóstră pecetie la acéstă a nóstră carte. Scrisă în Sucéva, la anul 6958, luna Iulie, 5 ḍile.

VII.

Petru Aron, fiul luĭ Alexandru cel Bun (16 Octombrie 1451 până în Aprilie 1457).

No. 485.

Sucéva, 1455, Iunie 2. Privilegiul vamal acordat Braşovenilor de către Petru Aron vodă, fiul luĭ Alexandru cel Bun, reînnoind drepturile din timpul părinteluĭ sêŭ şi al fraţilor sêĭ Iliaş, Stefan şi Petru.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 778. Pecetia atârnată în faţă.

† Млтїю бж̃їею мы̑ Петр воево̂, гпрь земли мо̂лдавской, чиним знаменито ис сьмь листо̃ нашй вьсѣмь кто на оуѕрѝ или его оуслиши̃ чтоу, ѡже дораднли са есми сь вьсами нашими боꙗри и дали есми се̃ нашь (листь) приꙗтелемь нашим, оусим Брашовѣном на то, абы имали оу наше̃ земли то̃ зако̃, що имали вь д̑ни родителѣ нашего Алезандра воево̂, и вь дни̃ братїю нашѝ Илиаша и Стефана и Петра воево̂, щобы им оуси̃ было слобоно и доброволно прїити до нашеи земли сь своими трьговлѣми и ходити оу нашеи земли продавати и коуповати товара везде по нашеи земли, по трьгом и по селом, що им надобно боуде. А мыто имаю платити ѿ тарь[1] еди̃ .д. гро̂, коли прїидоуть оу нашеи земли, и коли па̂ вы̂идоу̃ ѿ наше̃ земли, тако̃ да дадоу, по .д. гро̂ да платѣ ка̂ старый зако̃ бы; а ѿ вола по .в. грошн да платѣ;[2] а нигде оу нашеи земли соучавское мыто да не платать, лише оу Сочавѣ, щобы платили, коли прїидоу̃ оу Соучавѣ, а инде нигде щобы не имали еи платити. И варе ка̂ было право и при ѿцѣ нашего, тако̃ и мы по[3] то̂м даем и потверждаем и̃ ис сим листом нашим. То̂ вьсе вышеписанное, да боуде̃ им непорушенно ни оу чем до нашего живота. Про то̃ ни ѡдн̑ на̃ боꙗри, ани оурѣдни̃, ани мытни̃, нигде по нашеи земли да не смѣю̃ им порушити, при свои̃ шїи и имѣнїи. А ѿ соуна и ѿ плона и ѿ оуси торговли имаю мыто платити, ꙗко е права из-давна. А на то е̃ вѣра гва-ми вышеписанного Петра воево̂ и вѣра вьса̂ боꙗр наши̂, великы̂ и малы̂.

[1] După тарь urméză literile пи şterse cu condeĭul. [2] Îndreptat în original din плати̃.
[3] по scris d'asupra.

А на бо̃шеє крѣпость томѵ въсемѵ вышепосанно̃м, велѣли єсми нашемѵ вѣрномѵ паноу Пєрѵ ло̃ѳетѵ писати и привѣсити нашѵ печа̃ к' семоу листѵ нашемѵ. Пи̃ Вѵ̃паша оу Сѡ̃вѣ, в лѣто ҂ѕц҃з҃г, мца̃ ю̃ . в̃. [L. P.]

Adresa în dos: † Оуси̃ Брашовѣнѡ̃.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Petru voevod, domn al ţĕriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut prin acéstă carte a nóstră tutulor celor ce vor vedea-o saŭ o vor auḑi citindu-se, că ne-am sfătuit cu toţĭ boeriĭ noştri şi am dat acéstă (carte) a nóstră prietenilor noştri, tutulor Braşovenilor, pentru aceea, ca să aĭbă în ţara nóstră aceeaşĭ lege, ce aŭ avut în ḑilele părinteluĭ nostru Alexandru voevod şi în ḑilele fraţilor noştri Iliaş şi Stefan şi Petru voevoḑĭ; pentru ca lor tutulor să le fie slobod şi de bună voe a veni în ţara nóstră cu negoţurile lor şi a umbla prin ţara nóstră spre a vinde şi a cumpĕra marfă pretutindenea prin ţara nóstră, prin târgurĭ şi prin sate, ce le va fi lor de trebuinţă. Iar vamă aŭ a plăti de tară una, câte 4 groşĭ, când vor veni în ţara nóstră; şi când ĭarăşĭ vor eşi din ţara nóstră, aşijderea să dea, câte 4 groşĭ să plătéscă, precum a fost legea veche. Iar de boŭ câte 2 groşĭ să plătéscă; şi nicăirea în ţara nóstră vamă sucevénă să nu plătéscă; numaĭ la Sucéva să o plătéscă, când vor veni în Sucéva; ĭar în alt loc nicăirea să n'aĭbă eĭ a o plăti. Şi vare cum a fost dreptul lor în ḑilele părinteluĭ nostru, aşijderea şi noĭ pentru acésta dăm lor şi le întărim prin acéstă carte a nóstră. Acestea tóte maĭ sus scrise să le fie lor neclintite întru nimic, până la sfîrşitul vieţiĭ nóstre. Drept aceea, nicĭ un boer al nostru, nicĭ diregător, nicĭ vameş, nicăirea prin ţara nóstră să nu îndrăznéscă a le strica lor, pe capul şi averea sa. Iar de postav şi de pânză şi de tóte mărfurile aŭ vamă să plătéscă după cum este dreptul de maĭ 'nainte. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Petru voevod şi credinţa tutulor boerilor noştri, marĭ şi micĭ. Şi pentru maĭ mare tărie a tot ce este scris maĭ sus, poruncit-am la al nostru credincĭos pan Petru logofĕt a scrie şi a atârna a nóstră pecetie la acéstă carte a nóstră. Scris-a Vulpaş în Sucéva, la anul 6963, luna Iunie 2.

Adresa în dos: † Tutulor Braşovenilor.

VIII.

Stefan vodă cel Mare (Aprilie 1457 — 2 Iulie 1504).

No. 486.

Sucéva, 1458, Martie 13. Privilegiul vamal acordat Braşovenilor de către Stefan vodă cel Mare.

Orig. pergament, Arch. Braşov. no. 777. Pecetia atârnată în faţă.

† Мл̃тїю б҃жїею мы Стефанъ воевода, гп̃ръ земли мо̃давскои, чини̃ знаменито и съмъ нашѝ листо̃ въсѣмъ кто на̃ оузри̃ илї его оуслыши̃ чтѹчи, ѡже прирадили сѣ єсми с нашими боꙗре

и съ оусею нашею радою и дали есми се на ли прїателе наши, оуси Брашовѣно и оуси купце и оусеи земли ѿ Бръсѣ, оуси люде и оуси кѹпце, на то, да имаю ѿ на то зако и тое право, що имали ѿ нашего дида, ѿ Алезандра воеводы: коли до нашеи земли (прїидѹ) съ торговлею, щобы доброволно имъ прїити до нашеи земли съ своею торговлею, що коли имѹ имати; а мыто имають платити ѿ тарѹ по четыри гро, ꙗко было старое право, и дано ѿ наши прѣкове; и щобы и доброволно и слободно[1] ходити по въсеи земли гва-ми, и по градо и по тръго, продавати свою торговлю, и сѹкна и платно и бобо и вѹ коли имѹ имати; але плано и бобо да продають локте, а сѹна съ виго да продають с ки имѹ торговати сѧ. А мыто имають платити ѿ единого вига (Колонева) по два на десѣте грошн, а ѿ Левбїа по ѡсмъ на десѣте грошн, а Бытъваръ по .и., а Че по .д. гро. А совское мыто нигде да не платѣтъ инше оу Совѣ, хотѣ бы за море ходили. И па Вънгре да перешли бы съ торговлею своею, еще да платѣтъ оу Совѣ мыто совское, а инде нигде оу нашеи земли. И щобы ѡни волни (были) купити совѣ и во и коро и пакъ що купили, или товара, или вѹ що, въ дни наше дида Алезандра воево, тако и мы дали есми и тое право и тое волю. А коли оусхотѣтъ выгнати волы ѿ нашеи земли до Оугоръ, тогди имаю платити ѿ кадого вола по .в. гро, а боше ничего да не платѣтъ. А тако кто коли имѹ познати оу ни кони или волы, вѹ где оу наше земли, и доведе на члкъ на Брашовѣне из добрыми люми, а Брашовѣни не мочї имѹ поставити содыша за ко или за во, а Брашовѣни да стратѣ того ко или во, а боше глобѹ не имае ни гро, тѹко щобы им бы ишко, а боше нищо. А никто ѿ наши боꙗръ ани оурѣни, да не смѣе оузати ѿ ни ни едн гро. А тако коли оусхотѣ Брашовѣне пре на стоꙗти на зако, коли име вѹ кто на ни тѣгати, а ѡни да сѹ вони прити пре на, абыхо мы и судити. А ни никто оу нашеи земли бе и воли, ни боꙗри ани двории ани шотѹ, да не смѣеть и судити, ани оузати ис ни ни едн гро боше ка выше пише, при нашеи великои каии ї ѡргїю гпва-ми. Тое въсе выше пише, щобы имъ было[2] непорѹ(ше)но до нашего живота. А на то е вѣра гпва-ми вышеписанного ми Стефа воеводы и вѣра наше митрополита кѹ Теѡктиста и вѣра боꙗръ наши, вѣра пана Маноила, вѣра пана Владикула пръкалаба, вѣра пана Илїаша Морѹза, вѣра па(на) Петра Поинча, вѣра пана Албула спатарѣ, вѣра пана Томы Кнъде, вѣра пана Мика Кралѣ, вѣра пана Думѹнкушеви Стецка, вѣра пана Коми, вѣра пана Исаиꙗ постелника, вѣра пана Станимира вистїа[р]ника, вѣра пана Сакы спатарѣ, вѣра пана Тадера чашника, вѣра па Звѣрѣ столника, вѣра пана Їѡна коми и вѣ въсѣ боꙗрь наши, и великы и малы. А на боше крѣпо тому въсему вышеписанно велѣли есми нашему вѣрному панѹ Вѹпашѹ покацльерю писати и печа на привѣсити к сему наше листу. Пи Илїашъ оу Совѣ, в лѣ ҂ѕцзѕ, м .гі. [L. P.]

[1] In orig.: слободно. [2] In orig.: воло.

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ noĭ Stefan voevoda, domn al ţăriĭ Moldoveĭ, facem cunoscut prin acéstă a nóstră carte tutulor, carĭ o vor vedea saŭ vor auḑi-o citindu-se, că noĭ ne-am sfătuit cu boeriĭ noştri şi cu întregul nostru sfat şi datam acéstă a nóstră carte prietenilor noştri, tutulor Braşovenilor şi tutulor negustorilor şi întregeĭ ţărĭ a Bârseĭ, tutulor ómenilor şi tutulor negustorilor, pentru aceea, ca să aĭbă de la noĭ aceĭaş lege şi acelaş drept, ce aŭ avut de la moşul nostru, de la Alexandru voevod; când în ţara nóstră (vin) cu mărfurĭ, să vină în bună voe în ţara nóstră cu mărfurile lor, carĭ ce vor avea; ĭar vamă aŭ a plăti de tară câte 4 groşĭ, precum a fost vechĭul drept, dat lor de înnaintaşiĭ noştri; şi ca să umble în bună voe şi slobod prin tótă ţara domnieĭ mele, şi prin cetaţĭ şi prin târgurĭ, a vinde marfurile lor: şi postavurĭ şi pânḑă şi boboŭ şi orĭce ar fi să aĭbă; dar pânḑa şi boboul să le vênḑă cu cotul, ĭar postavul cu bucata să vênḑă, cu cine va avea să negoţéscă. Iar vamă aŭ a plăti: de o bucată (de Colonia) câte 12 groşĭ, ĭar de Leubia câte 18 groşĭ, ĭar de Bătvar (Buda) câte 8, ĭar de Cehia câte 4 groşĭ. Iar vamă sucevénă nicăirea să nu plătéscă, de cât la Sucéva, chĭar de ar merge până la mare. Şi ĭarăşĭ, când ar trece la Ungurĭ cu mărfurile lor, încă să plătéscă la Sucéva vamă sucevénă, ĭar într'alt loc nicăirea în ţara nóstră. Şi să fie eĭ volnicĭ a cumpĕra pentru sine şi boĭ şi vacĭ, şi orĭ-ce cumpĕraŭ, saŭ marfă saŭ fie orĭ-ce, în ḑilele moşuluĭ nostru Alexandru voevod, aşijderea şi noĭ le-am dat lor acelaş drept şi aceĭaşĭ voe. Iar când vor voi să ducă boĭ din ţara nóstră în Ungaria, atuncĭ vor avea să plătéscă de fie-care boŭ câte 2 groşĭ, ĭar maĭ mult nimic să nu plătéscă. Şi ĭarăşĭ, orĭ-cine va recunóşte la dênşiĭ caiĭ saŭ boiĭ, orĭ-unde în ţara nóstră, şi va dovedi omul nostru pe Braşovenĭ prin ómenĭ bunĭ, ĭar Braşoveniĭ nu vor putea să pună sodâş pentru cal saŭ pentru boŭ, apoĭ Braşoveniĭ să pérdă acel cal saŭ boŭ, şi maĭ multă glóbă să nu aĭbă nicĭ-un groş, ci atât cât le-a fost paguba, ĭar maĭ mult nimic. Şi nimenea dintre aĭ noştri boerĭ, nicĭ diregătorĭ, să nu îndrăznéscă a lua de la eĭ nicĭ-un groş. Iar de-asemenea, când ar voi Braşoveniĭ a sta înnaintea nóstră pe lege (în judecată), orı-cine ĭ-ar pârî pe dênşiĭ, apoĭ eĭ să fie volnicĭ a veni înnaintea nóstră, şi noĭ să-ĭ judecăm. Iar altul nimenea în ţara nóstră fără voea lor, nicĭ boer, nicĭ vornic, nicĭ şoltuz, să nu cuteze a-ĭ judeca pe eĭ, nicĭ a lua de la eĭ nicĭ-un groş maĭ mult de cum scriem maĭ sus, sub a nóstră mare pedépsă şi urgia domnieĭ mele. Acestea tóte maĭ sus scriem, ca să le fie lor neclintite în viaţa nóstră. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ noĭ Stefan voevod şi credinţa mitropolituluĭ Kyr Teoctist şi credinţa boerilor noştri, credinţa panuluĭ Manoil, credinţa panuluĭ Vlaĭcul pârcalabul, credinţa panuluĭ Iliaş Modruz, credinţa panuluĭ Petru Ponicĭ, credinţa panuluĭ Albul spătarul, credinţa panuluĭ Toma Cănde, credinţa

panuluĭ Micu Crale, credinţa panuluĭ Dumuncuşevicĭ Steţco, credinţa panuluĭ Cosmiţă, credinţa panuluĭ Isaiĭa postelnicul, credinţa panuluĭ Stanimir vistiernicul, credinţa panuluĭ Sakîş spătarul, credinţa panuluĭ Tader paharnicul, credinţa panuluĭ Zbearea stolnicul, credinţa panuluĭ Ion comis şi credinţa tutulor boerilor noştri, şi marĭ şi micĭ. Iar pentru maĭ mare tărie a celor maĭ sus scrise poruncit-am credincĭosuluĭ nostru pan Vulpaş subcanţilerul a scrie şi pecetea nóstră a o atârna la acéstă a nóstră carte. A scris Iliaş în Sucéva, la anul 6966, Martie 13.

No. 487.

Sucéva, 1472, Ianuarie 3. Privilegiul vamal acordat de Stefan vodă cel Mare Braşovenilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 444. Pecetia în faţă.

† Їѡ Стефанъ воевода, бжїеж матїюж и гнъ въсеи ҁемли молдовлахїи[с]кои, давать гвоу-ми сие писанїе и ѡвещанїе, ıакто на въсемъ свете стоитъ и къ правы хртиıаномъ присл҇ушае, нашимъ правы приıателемъ, шотоуҁомъ и пръгаремъ и въсе ѡржшаномъ и въсемъ кѵпцемъ, ѿ големїи до малыи, ѿ Брашева, на то, ıако да доидѵ и да минѵ до гвѵми и въ ҁемли гв[а]-ми слободно и доброволно и съ въсѣми своими торгов[лѣми] и съ въсемъ своимъ добитъ, кто колико има или п[о-м]ного, или по-[м]ало; а ѡни да доидѵ и да минѵ слобо[но] и доброволно, бе никоторои ҁабаве и пагѵбе, до гвѵ-ми, и съ своими торговлѣми. И кгда се оутъкмимо и съ и то[р]говли ис нашимъ приıателемъ, ıако е право, а мы да се оутъкмимо; а кгда се не оутъкмихмо, а не(го)вѣ мтъ, да сѵ слобони и доброволни оу на и по мегю нашими ҁемли кетовати свои добит[о и торговли] варе кто колико има, или оу торгѵ или оу сел[о по мег]ю на[шими ҁемле, б]е ҁабаве и бе пагѵбе. И такожере иҁе да се не в[ъҁ]ме нигде по мегю нашими ҁемле, ни оу торгѵ, ани оу село, ани оу мыто, бѵ кѵда имѵ ѡни минѵти. И па кгда ще бити и врѣма ити оу свое место, до Брашева, а негове мтъ да идѵ слобоно и доброволно и съ въсѣми своими торговли и добито, варе кто колико има, или много или мало, бе грижа и бе пагѵбе, ıако выше писамо и ѡвещамо приıателе наши ѿ Брашева, и големи и мале кѵпце. И на то е дша и верѵ гва-ми вышеписани Стефа воевода и дша и верѵ въсе болѣ гва(-ми), и големи и малы. Пи оу Сочаве, в лѣ ҂ѕцп, мца ге. г.

[L. P.]

† Iω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi domn a tótă ţara Moldovlahieĭ, dă domnia mea acéstă scrisóre şi făgăduinţă, precum în tótă lumea stă şi dreptţilor creştinĭ se cuvine, la aĭ noştri adevĕraţĭ prietenĭ, şoltuzilor şi pargarilor

şi tutulor orăşenilor şi tutulor negustorilor, de la ceĭ marĭ până la ceĭ micĭ, din Braşov, pentru aceea, ca să vină şi să trécă la domnia mea şi în ţara domnieĭ mele slobod şi de bună voe, şi cu tóte mărfurile lor şi cu tot avutul lor, cine cât are, fie cu mult, fie cu puţin. Iar eĭ să vină şi să trécă slobod şi de bună voe, fără nicĭ o pĭedecă şi pagubă la domnia mea şi cu mărfurile lor. Şi când ne vom întocmi şi cu ale lor mărfurĭ cu prieteniĭ noştri, precum este dreptul, apoĭ să ne întocmim; ĭar când nu ne-om întocmi, atuncĭ şi Graţiositatea lor să fie slobodĭ şi de bună voe la noĭ şi în ţările nóstre să-şĭ cheltuĭască avutul lor [şi mărfurile], vare cine cât are, saŭ în târg saŭ în sat [prin ţara nóstră], fără pĭedecă şi fără pagubă. Şi aşijderea oprélă (confiscare) să nu se ĭa nicăirea în ţara nóstră, nicĭ prin târg, nicĭ prin sat, şi nicĭ la vamă, orĭ-unde ar avea eĭ să trécă. Şi ĭarăşĭ, când le-o fi lor vremea să mérgă la locul lor, la Braşov, Graţiositatea lor apoĭ, să mérgă slobod şi de bună voe şi cu tóte mărfurile lor şi avutul, vare cât fie care are, saŭ mult saŭ puţin, fără grije şi fără pagubă, cum maĭ sus am scris şi am făgăduit prietenilor noştri din Braşov, şi celor marĭ şi celor micĭ negustorĭ. Şi la acésta este sufletul şi credinţa domnieĭ mele maĭ sus scrisuluĭ Stefan voevod, şi sufletul şi credinţa tutulor boerilor domnieĭ (mele), şi marĭ şi micĭ. Scris în Sucéva, la anul 6980, luna Ghenarie 3.

No. 488.

Târgu-de-jos (Roman), Noembrie 1. Stefan vodă priimind ca solĭ din partea Braşovenilor pe Caşpar şi pe Mihal, ĭĭ trimite înnapoĭ cu vorbele sale.

Orig. hărtie, Arch. Braşov. no. 437. Pecetia în dos.

† Їѡ Стефа҃ воевѡ҃, бж҃їю мл҃тїю гд҃арь земли мѡ҃давскои, пише҃ гв҃о-ми приателе҃ гв҃а-ми, въсѣмь Брашовѣно҃. И по се҃ да зна҃ ваша мл҃ть за работоу, що сте поустили къ на҃ поклисари, братїю вашоу жꙋпана̀ Кашпара̀ и жꙋпана Михалѣ, а̀ мы҃ въсемꙋ̀ добрѣ оуразоумемо̀, въсе по дробноу; и па҃ колико беседе имамо̀ къ ва̀шеи мл҃ти, а̀ мы по рѣдоу въсе къ ни҃ разбрчихмо̀. И елико изрекж҃ ва̀шеи мл҃ти ѿ гв҃а-ми, а вы҃ ѡ въсе҃ вѣрꙋите и҃, ꙗко бымо самы҃ съ ваши҃ мл҃тїѡ говорили, понеже мы смо слꙋги кралевы҃ и ст҃ои корꙋ̀ны҃ и ваши приателѐ и въсега хр҃тїанства. И҃ б҃ъ ви весели, ами҃. Пи҃ оу До҃не҃ Тръгоу, но҃ .а҃.

Adresa în dos: † Мо҃оуры и племенниты҃ и въсѣкои чести дастоины҃ нам же драги҃ приателе҃, въсѣмь Брашовѣномь.

† Iω Stefan voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, tutulor Braşovenilor. Şi după acésta să şcie Graţiositatea vóstră de lucrul pentru care aţĭ trimis la noĭ solĭ pe fraţiĭ

voştri jupân Caşpar şi jupân Mihal, apoĭ noĭ în tóte bine am înţeles totul cu deamăruntul; şi ĭarăşĭ câte vorbe am avut către Graţiositatea vóstră, apoĭ noĭ pe rênd totul către eĭ am desluşit. Şi câte vĕ vor spune Graţiosităţiĭ vóstre de la domnia mea, apoĭ voĭ pentru tóte să-ĭ credeţĭ pe eĭ, ca şi cum înşi-ne am fi vorbit cu Graţiositatea vóstră, căcĭ noĭ suntem slugile craĭuluĭ şi ale sfinteĭ coróne şi prieteniĭ voştri şi aĭ întregiĭ creştinătăţĭ. Şi Dumneḑeŭ să vĕ bucure, amin. Scris în Târgul-de-jos, Noemvrie 1.

Adresa în dos: † Înţelepţilor şi de bun ném şi de tótă cinstea vrednicilor, la aĭ noştri dragĭ prietenĭ, tutulor Braşovenilor.

No. 489.

Vasluiŭ, Februarie 18. Stefan vodă către Braşovenĭ ca să lase pe Mihaĭ meşterul a-ĭ aduce săbiĭ şi arme contra păgânilor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 440. Pecetia în dos.

† Стефа҃ воевоа҃, бж҃їею мл҃тїю гп҃рь землн мод҃аско҃, пнше҃ шотꙋзꙋ ѿ Брашева, прїателю нашемꙋ мл҃омv. Н по се҃ прошꙋ твоа мл҃ть, ꙗко нашего прїателѣ, абн есн лнш҃н слꙋга на҃ Мнхаю мете҃, абн прншо҃ до на҃ съ мечн н съ wржїе, абн на҃ бнлн на поганє, поне҃ на҃ требꙋю҃. Нно его лншн за нашꙋ волю. Пн҃ ꙋ Васлꙋн, фе҃. нı҃.

Adresa în dos: † Шо҃тꙋзꙋ ѿ Брашева, прїателю нашем҃ мл҃омꙋ.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriem şoltuzuluĭ din Braşov, prietenuluĭ nostru drag. Şi după acésta rog pe Graţiositatea ta, ca pe un prieten al nostru, să laşĭ pe sluga nóstră Mihaĭ meşterul să vină la noĭ cu săbiĭ şi cu arme, ca să ne fie nouĕ împotriva păgânilor, fiind-că nouĕ ne trebuesc. De alt-fel, lasă-l pe el pentru voea nóstră. Scris în Vasluiŭ, Fevruarie 18.

Adresa în dos: † Şoltuzuluĭ din Braşov, prietenuluĭ nostru drag.

No. 490.

Vasluiŭ, Februarie 18. Stefan vodă însciinţând pe Braşovenĭ că Turciĭ s'aŭ dus înnapoĭ, însărcinéză pe solul braşovén Mihail meşterul ca să le comunice vorbele sale.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 443. Pecetia în dos.

† Їѡ Стефа҃ воевоа, бж҃їею мл҃тїю гп҃рь землн мод҃аско҃, пнше҃ гп҃во-мн бнрꙋꙋ н ꙋсн ста҃ше брашеск҃н, прїателе҃ наш҃н добр҃н. Н по се҃ лнстꙋ вашен мл҃тн, що нї есте пнсалн н що нї

есте порѫчили по вашега члка, по Михаю мещре, мы све добрѣ ȣразȣмемо, що ни дасте ваша мать на знае за работȣ Тȣрке, ере идȣ на гво-ми; а wни сѣ вратили и на тра зашли. Тога ра просимо ваша мать, що кете знати ѿ-съда на-пре, а ваша мать аби есте на дали на знае. И варе елика иречe ѿ гпво-ми къ вашеи мати ва члкъ Михаю мете, а вы ем вѣрите ѿ въсе, ере сȣ наши рѣчи. Пи на Васлȣи, фе . ни .

Adresa în dos: † Бирѫȣ и ȣси сташе брашески, прïателе наши добри.

† Iω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea birăuluĭ şi tutulor bĕtrânilor braşovenĭ, bunilor noştri prietenĭ. Şi după acésta, cartea Graţiosităţiĭ vóstre, ce ne-aţĭ scris-o şi ceea ce ne-aţĭ orênduit prin omul vostru Mihaĭ meşterul, noĭ totul bine am înţeles, de ce ne daţĭ Graţiositatea vóstră a şcire pentru lucrul Turcilor, că vin împotriva domnieĭ mele, ĭar eĭ s'aŭ întors şi înnapoĭ s'aŭ dus. Drept aceea rugăm pe Graţiositatea vóstră ca, ce veţĭ şci de-acum înnainte, apoĭ Graţiositatea vóstră să ne daţĭ a şcire. Şi vare câte va spune de la domnia mea către Graţiositatea vóstră omul vostru Mihaĭ meşterul, apoĭ voĭ credeţi-ĭ luĭ despre tóte, căcĭ sunt vorbele nóstre. Scris în Vaslui Fevruarie 18.

Adresa în dos: † Birăuluĭ şi tutulor bĕtrânilor Braşovenĭ, prietenilor noştri bunĭ.

No. 491.

Hârlăŭ, Iulie 9. Stefan vodă arată Braşovenilor că Turciĭ şi Munteniĭ aŭ prĕdat pe Secuĭ şi că alte oştĭ turceşcĭ staŭ gata ca să năvălĕscă în Moldova saŭ în Ardél. Braşoveniĭ să fie gata şi să-l însciinţeze şi pe el ca să fie gata spre a lupta împreună contra lor; eĭ să vestéscă şi pe Stefan Báthory a veni în grabă pe aicea; îĭ maĭ rógă să-ĭ expedieze scrisórea ce o trimite prin sluga sa Mircea.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 445. Pecetia în dos.

† Iѡ Стефа воивода, бжïею мтïю гпръ земли молдовлахïиско, пише гво-мï много здравïе нашы добри прïателе, бирѫȣ брашевскомȣ и въсе паргарѡ. И ѡ се дава оу знанïе вашои мтï, ево како се сълȣчи работа та плѣниша Тȣрци и Мȣнтѣни землѣ гна-ни кралѣ Сакȣле. Сего радï едиако наши схѡници, кои доходе, ѡни на такои казȣе, како Тȣрци имаю и дрȣгы воиске готове и лаха негде, да преварȣ или на на или на ва. Того радï, ваша мтъ, гледаите добрѣ съ исхѡники, та ако ȣзвидите, ваша мтъ, како те тизи враби или на ва или на на потегнȣти, а ви бȣдете готовï и на скоро пошлите ȣ знанïе и днь и нѡ, да бȣдемо и ми готови, да стоимо за-едно съ вашои мти проти ти врамаше. Дрȣго, пошлите и къ Бать Щефанȣ, да се приближï скоро тȣдези.[1] И бъ ви весели.

[1] Cuvênt îndreptat din тȣтези.

Пн ꙋ Хрълѡ, ю .ф. днь. — И па проси, ваша мать, како да пошлите сїю книгꙋ гва-ми, що вї ю ще дати ваши мате ѡвою слꙋгꙋ гва-ми, на има Мирчѣ, али скоро да ю пошлите до брата-ми Бать Щефана.

Adresa în dos: † Наши добри прїателе, бирꙋ брашеско и въсе паргарѡ.

† Iω Stefan voivoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn al țăriĭ Moldovlahieĭ, scrie domnia mea multă sănĕtate la aĭ noștri bunĭ prietenĭ, birăuluĭ brașovén și tutulor părgarilor. Și după aceea daŭ de șcire Grațiosităţiĭ vóstre, ĭată cum s'a întêmplat lucrul de aŭ prĕdat Turciĭ și Munteniĭ țara domnuluĭ nostru craĭuluĭ, pe Secuĭ. Drept aceea, acum ale nóstre iscóde ce vin, ele nouĕ așa ne spun, cum că Turcii aŭ și alte oștĭ gata și cată pe undeva să trécă, saŭ asupra nóstră, saŭ asupra vóstră. Pentru aceea, Grațiositatea vóstră căutațĭ bine cu iscódele, și dacă vețĭ vedea Grațiositatea vóstră, cum că aceĭ împelițațĭ, orĭ împotriva vóstră orĭ împotriva nóstră sunt pornițĭ, apoĭ voĭ fițĭ gata și nouĕ de grabă trimiteți-ne șcire, și diua și nóptea, să fim și noĭ gata, să stăm împreună cu Grațiositatea vóstră împotriva acelor vrăjmașĭ. Alta: trimitețĭ și la Batăr Stefan să se apropie de grabă pe aicea. Și Dumnedeŭ să vĕ bucure. Scris în Hârlăŭ, Iulie a 9[a] di. — Și încă rog pe Grațiositatea vóstră, să trimitețĭ acéstă carte a domnieĭ mele ce vĕ o va da Grațiosităţiĭ vóstre acéstă slugă a domnieĭ mele anume Mircea, dar de grabă să o trimitețĭ la fratele meŭ Batăr Stefan.

Adresa în dos: † La aĭ noștri bunĭ prietenĭ, birăuluĭ brașovén și tutulor părgarilor.

No. 492.

Târgu-de-jos (Roman), Martie 15. Proclamațiunea luĭ Stefan vodă către toți boeriĭ marĭ și micĭ, toțĭ judeciĭ, judecătoriĭ și toțĭ supușiĭ din tot ținutul Brăileĭ, însciințându-ĭ că a luat la sine pe Mircea vodă ca să-l pună domn în Țara-Românéscă, ĭar eĭ să se întórcă liniștițĭ pe la casele lor. (Cf. nr. 397.)

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 447. Pecetia în față.

† Їѡ Стефа воевоа, мати҆ѡ бжїѡ и гнъ въсе ꙁемли мѡдовлахїиско, пише гво-ми въсѣ болѣро, и големы и малы, и све жоꙋдече и све съдїа и све сиромако, ѿ мала до голема, ѿ въсеи държавѣ Бръилѣ. И по се такоꙁи да вї е въ оуꙁнанїе, како въꙁе гво-ми ко мене сиа гва-ми Мирча воивѡ и не имаемь га ѿставлѣти ѿ мене, нꙋ имаю стоати ꙁа негово добро, како и ꙁа свое, са с моѡ главѡ и моими болѣри и-съ оуси мои ꙁемло, како да си добоуде своꙋ батиноу, власкоую ꙁемлю, понеже моу е праваа батина, како и въ вѣ, и ви еще ꙁнаете. Того ра ва говори: въ кои ча оуꙁрите сїе писанїе гва-ми, а ви въ тъи ча паки

вратіте сѣ по своӥ место, кто гдѣ бы, и коуда сте седѣли и прьво, съ всѣ ваши иманїемь, елико кто има, тере си храните иманїе, и ѡрете, коуда сте ѡрали и прьво, бе ни едно боазнь и грижоу и оусъмненїа; понеже да знаете тако, како не мыслимо ва сътворити ни едино зло и ни едни четоу, ноу храните сѣ и живѹите оу мирѹ. И такогере коми боуде волѣ та дойде до гва-ми и до сна гва-ми Мирчи воиво, а гво-ми и снъ гва-ми Мирча воиводa имае того миловати и хранити и честити. А на то е вера гва-ми и вера болѣрь гва-ми, голѣми и мали. Пи въ Доне Трьѕѣ, м .еі.

[L. P.]

† Iω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi domn a tótă ţara Moldovlachieĭ, scrie domnia mea tutulor boerilor, şi marĭ şi micĭ, şi tutulor judecilor şi tutulor judecătorilor şi tutulor supuşilor, de la mic până la mare, din tot ţinutul Brăileĭ. Şi după acésta ast-fel să vĕ fie spre şciinţă, cum că am luat domnia mea la mine pe fiul domnieĭ mele Mircea voevod, şi nu am să-l las de la mine, ci am să staŭ pentru binele luĭ întocmaĭ ca şi pentru al meŭ, eŭ însu-mĭ cu capul meŭ şi cu boeriĭ meĭ şi cu tótă ţara mea, pentru ca să-şĭ dobândéscă baştina sa, Ţara-Românéscă, căcĭ îĭ este dréptă baştină a luĭ, cum Dumneḑeŭ şcie şi voĭ încă şciţĭ. Drept aceea grăesc vouĕ: în care ceas veţĭ vedé acéstă scrisóre a domnieĭ mele, apoĭ voĭ în acel ceas ĭarăşĭ întórceţi-vĕ pe la locurile vóstre, fie-care pe unde a fost, şi pe unde aţĭ şeḑut maĭ 'nainte, cu tot avutul vostru, cât cine 'l are, şi păziţi-vĕ averea şi araţĭ pe unde aţĭ arat şi maĭ înnainte, fără nicĭ-o frică şi grije şi îndoĭală; căcĭ să şciţĭ aşa că nu ne gândim vouĕ a face nicĭ-un rĕŭ şi nicĭ-o pagubă, ci hrăniţi-vĕ şi trăiţĭ în pace. Şi aşijderea, orĭ-cuĭ îĭ va fi voea să vie la domnia mea şi la fiul domnieĭ mele Mircea voevod, apoĭ domnia mea şi fiul domnieĭ mele Mircea voevod îl vom milui pe acela şi-l vom păzi şi cinsti. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele şi credinţa boerilor domnieĭ mele, marĭ şi micĭ. Scris în Târgul-de-jos, Martie 15.

No. 493.

Târgu-de-jos (Roman), Martie 15. Proclamaţiunea luĭ Stefan vodă către toţĭ boeriĭ marĭ şi micĭ, toţĭ judeciĭ, judecătoriĭ şi toţĭ supuşiĭ din tot ţinutul Buzĕuluĭ şi Râbniculuĭ, însciinţându-ĭ că a luat la sine pe Mircea vodă şi că-l va pune domn în Ţara-Românéscă, ĭar dênşiĭ să se întórcă liniştiţĭ pe la casele lor. (Cf. nr. 398.)

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 448. Pecetia în faţă.

† Іѡ Стефа воевѡ, млтию бжїею и гнъ всѣ змли модовлахїиски, пише гспство-м всѣ бѡлıарѡ, гѡлеми и мали, и всѣ жѹдеце и всѣ сѫдїа и всѣ сиромахѡ, ѿ мала до

гѡлема, ѿ въсе дръжаве ѿ Бузеу и ѡ Рнин. И по се тако да вї е ѹ знанїе, как възе гспство-м ко мене сна гспства-м Мнча воевод, и не нма егѡ ѡставити ѿ мене, нь нма стоꙗтн за нѥгѡво добро, како и за своѥ, са своѡ главѡ и съ моими бѡлꙗри и съ всеѭ моеѭ землеѭ, как да си добуде сво бащину, влаху змлю, поне ем е права бащина, как бъ вѣ, и вїи сам знаете добр. То ра ва гѡвори, въ ко ча ѹзрите сїе писанїе гспства, а вьї въ ча пакьї се вратете по свои месте, тко где би и куде сте съдели и пръв, съ все ваши иманїемъ, елик кто има, тере си хранете иманїе и ѡрете куде сте и пръво ѡрали, бе нї едне грнже и бѡꙗзни и съмнѣнїа; поне да знаете тако, како не мисли ва сътвори нї едно зл и нї едну чтету, ну се хранете и живете у мїиру. И такгѥре кум буде волꙗ да прїиде до гспства-м и до сна гспства Мнча воевѡ, а гспство и снъ гспства-м Мнча воевѡ имае тогѡ миловати и храни и чтити. А на то е вѣра гспства-ми и вѣра бѡлꙗ гспства-м, велики и мали. Пи у Донѥ Тръгу, м .еі.

[L. P.]

† Iω Stefan voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ şi domn a tótă ţara Moldovlahieĭ, scrie domnia mea tutulor boerilor, marĭ şi micĭ, şi tutulor judecilor şi tutulor judecătorilor şi tutulor supuşilor de la mic până la mare, din tot ţinutul, din Buzêŭ şi din Ribnic. Şi după acésta ast-fel să vĕ fie spre şciinţă, cum că am luat domnia mea la mine pe fiul domnieĭ mele Mircea voevod, şi nu am să-l las de la mine, ci am să staŭ pentru binele luĭ întocmaĭ ca şi pentru al meŭ, eŭ însu-mĭ cu capul meŭ şi cu boeriĭ meĭ şi cu tótă ţara mea, pentru ca să-şĭ dobândéscă baştina sa, Ţara-Românéscă, căcĭ îĭ este dréptă baştină, cum Dumneḑeŭ şcie şi voĭ înşi-vĕ şciţĭ bine. Drept aceea vĕ grăesc vouĕ, în care ceas veţĭ vedé acéstă scrisóre a domnieĭ mele, ĭar voĭ în acel ceas ĭarăşĭ întórceţi-vĕ pe la locurile vóstre, fie-care pe unde a fost şi pe unde aţĭ şeḑut şi maĭ înnainte, cu tótă avuţia vóstră, cât cine ce are; şi păziţi-vĕ avutul şi araţĭ pe unde aţĭ arat şi maĭ 'nainte, fără nicĭ o grijă şi frică şi îndoĭală. Căcĭ să şciţĭ aşa, că nu ne gândim să vĕ facem nicĭ un rêŭ şi nicĭ o pagubă; ci hrăniţi-vĕ şi trăiţĭ în pace. Şi aşijderea, orĭ-cuĭ îĭ va fi voea să vie la domnia mea şi la fiul domnieĭ mele Mircea voevod, apoĭ domnia mea şi fiul domnieĭ mele Mircea voevod îl vom milui pe acela, şi îl vom păzi şi cinsti. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele şi credinţa boerilor domnieĭ mele, marĭ şi micĭ. Scris în Târgul-de-jos, Martie 15.

No. 494.

Sucéva, Iulie 8. Stefan vodă către Braşovenĭ ca să umble liberĭ ómeniĭ lor cu negoţul în Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 438. Pecetia în faţă.

† Стефанъ воевода, бжїею млтїю гнъ въсеи молдовлахнской[1] земли, пишетъ гво-ми шолтузу и пръгаремъ ѿ Брашева и всѣмъ добрымъ люде ѿ бръсской земли. Прише ѿ васъ Ханѣ лучникъ и говорилъ гву-ми ѿ ва, да хода ваши лю оу нашеи земли слободно съ своею торговлею, а изрубъ ни жадному за чужего товара да не учинит са оу нашеи земли, а нашимъ також,е оу вашеи странѣ. А кому ѿ наши будетъ кривину ѿ ваши лю, а ѡнъ къ вамъ да прїидетъ, а вы ем право да сътворите; а нїе також,е ваши. И тое непоколѣбимо да стоитъ вышеписанное. Пи оу Сов'ѣ, ю .и.

[L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn a tótă ţara Moldovlahieĭ, scrie domnia mea şoltuzuluĭ şi părgarilor din Braşov şi tutulor ómenilor bunĭ din ţara Bârseĭ. Venit-a de la voĭ Hanea arcaşul şi a spus domnieĭ mele de la voĭ ca să umble ómeniĭ voştri în ţara nóstră slobod cu negoţul lor; dar oprélă să nu se facă nimĕnuĭ pentru marfă streină în ţara nóstră, ĭar la aĭ noştri aşijderea în părţile vóstre. Iar căruĭa dintre aĭ noştri va fi strâmbătate de la ómeniĭ voştri, apoĭ el la voĭ să vie, şi voĭ luĭ dreptate să-ĭ faceţĭ, ĭar noĭ aşijderea la aĭ voştri. Şi acestea neclintite să stea, maĭ sus scrisele. Scris în Sucéva, Iulie 8.

No. 495.

Sucéva, Iulie 10. Stefan vodă către toţĭ neguţĕtoriĭ de sub coróna Ungarieĭ ca să le fie liber a veni în Moldova cu negoţul şi marfa lor şi tot ast-fel a se întórce în ţara ungurésca cu marfa lor.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 439. Pecetia în faţă.

† Стефа воевоа, бжїею мтїю гдар земли модавской, дае и дали есмо се ли на, и слюбуе и слюбили есмо оусн коупце ѿ светои корунѣ оугорской на то, да е имь слобоно и доброволно и безь забавѣ прїехати до наше земли съ усн ваши торговлею и товарѡ, торговати и куповати слобоно и доброволно и безь забавѣ и пагубѣ, хотѣ у миру, хотѣ оу разминицу; а и да е слобоно за сѣ до Угоръ поехати съ усн и товаро, без никоторои забавѣ и пагубѣ. Тое усе внишеписаное слюбуе уси коуце ѿ корунѣ здержати и попонїти, прї наше чти и хртїанской вѣри, безь лъсти и усѣкои хитрости. А на то е вѣра гва-ми и вѣра уси боаръ наши, великы и мали. Пи у Сучавѣ, ю .і.

[L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, dăm şi am dat acéstă carte a nóstră, şi făgăduim şi am făgăduit tutulor negustorilor din sfînta coróna ungurésca în acésta, ca să le fie lor slobod şi de bună voe şi fără

[1] În orig.: молдовлавнской.

împedicare să vie în ţara nóstră cu tot negoţul vostru (lor) şi cu mărfurĭ, să facă negoţ şi să cumpere slobod şi de bună voe şi fără pedică şi pagubă, fie în timp de pace, fie în timp de rĕzmiriţă; şi să le fie lor slobod pentru orĭ-ce să trécă la Ungurĭ cu tótă marfa lor, fără de nicĭ-o pedică şi pagubă. Tot ceea ce este maĭ sus scris făgăduim tutulor negustorilor de sub corónă a ţiné şi a împlini, pe cinstea nóstră şi credinţa creştinéscă, fără înşelăcĭune şi fără nicĭ-un vicleşug. Iar la acésta este credinţa domnieĭ mele şi credinţa tutulor boerilor noştri, marĭ şi micĭ. Scris în Sucéva, Iulie 10.

No. 496.

Sucéva, Septembrie 13. Stefan vodă către Braşovenĭ ca să înlesnéscă slugeĭ sale Trotuşan spătarul a-ĭ cumpĕra scărĭ de şea, arme, frâne şi altele.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 441. Pecetia în dos.

† Їѡ Стефа воевоа, бжїею матїю гдар землн молдовлахїнскон, пнше гво-мн прїателе гва-мн, бнрѣв н всы старшы ѿ Брашева, малын н ласкавын прїателевѣ. Ведантє, ваша матѣ, аже та до вашен матн послалн єсмн нашєго вѣрнаго боıарнна, пана Тотрвшана спатарѣ, с нашн товаро, абн та на квпн, що є нам потреба. Про то просн вашв матѣ, абн есте стоıалн с нн заедьно посполв, н абн есте на квпнлн, що на тревве: где стрнменн, где ѡрѣжне, где поворозн, ка ѿ вамь взьвелн. Тѡ просн вашв матѣ, не вернте на мнта; а ıа есмн ва до жнвота, н ра хочю вашв волю вчннтн,варе що ваша волѣ вѵде. Пн в Свчавѣ, се .гї.

Adresa în dos: † Прїателе гва-мн, бнрѣв н оусы старшы ѿ Брашева, нашы мнлымь.

† Iω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldovlahieĭ, scrie domnia mea prietenilor domnieĭ mele, birăuluĭ şi tutulor celor maĭ în vârstă din Braşov, ĭubiţĭ şi graţioşĭ prietenĭ. Aveţĭ în şcire, Graţiositatea vóstră, că acolo către Graţiositatea vóstră trimis-am pe credincĭosul nostru boer, pe panul Totruşan spătarul, cu marfa nóstră, ca să ne cumpere acolo ceea ce ni este de trebuinţă. De aceea rog pe Graţiositatea vóstră, ca să staţĭ una cu dênsul împreună şi să ne cumpĕraţĭ ceea ce ne trebueşte: unde scărĭ (de şea), unde arme, unde frâne, precum el vĕ va spune. Asemenea rog pe Graţiositatea vóstră, nu ne luaţĭ nouĕ vamă; ĭar eŭ voiŭ fi al vostru până la mórte, şi bucuros voiŭ face voea vóstră, vare ce voea vóstră ar fi. Scris în Sucéva, Septembrie 13.

Adresa în dos: † Prietenilor domnieĭ mele, birăuluĭ şi tutulor celor maĭ în vârstă din Braşov, aĭ noştri ĭubiţĭ.

IX.

Bogdan vodă, fiul luĭ Stefan cel Mare (2 Iunie 1504 pênĕ la 20 Aprilie 1517).

No. 497.

Hârlăŭ, 1515, Maiŭ 29. Bogdan voevod, fiul luĭ Stefan cel Mare, dă voe luĭ Iacob din Cotnarĭ ca să trécă în Ungaria singur pe un cal al sêŭ.

Orig. hàrtie, Arch. Bistriţ. no. 427. Pecetia în faţă.

† Богдан воево, бжїею мтїю гпрьземли модавскои, дали есмы се ли на Ӏакобꙋ ѿ Конарь на то, да мꙋ е слобоно выити и нашеи земли до Ѵгѡ са на . а . свои ко. Про то никто да его небатꙋе прѣ си листо нашн. Пи ꙋ Хрълов, в лто ҂зкг., ма . кд.

[L. P.]

† Bogdan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, dat-am acéstă carte a nóstră luĭ Iacob din Cotnarĭ întru aceea, ca să-ĭ fie slobod a trece din ţara nóstră în Ungaria, singur pe un cal al sĕŭ. Drept aceea nimenĭ să nu-l bântuĭască înnaintea acesteĭ cărţĭ a nóstre. Scris în Hârlăŭ, la anul 7023, Maiŭ 29.

X.

Stefan cel Tînĕr (20 Aprilie 1517 pênĕ la 14 Ianuarie 1527).

No. 498.

Sucéva, Ianuarie 31. Stefan vodă comunică Braşovenilor că Moldova e robită şi stricată de Turcĭ şi de Tătarĭ, şi maĭ ales de Leşĭ şi de Muntenĭ. Le trimite şcirĭ prin Nicóră vameşul.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 442. Pecetia în dos.

† Ӏѡ Стефа воево, бжїею мтїю гпрь земли мѡдаскои, пише гво-ми покло велемꙋномꙋ панꙋ Лꙋкачꙋ, сꙋцꙋ брашескомꙋ, и дванадесѣте пакаро, прїıателе нашн добри. Литꙋ и рече, що ни ете ваша мать писали и прилали за ре мита и за ре вете, а ваша мать добре вѣсте, ıако е сїа зела поплѣнена и пожежена и зле е искажена ѿ проклетїи Тꙋци и Татаре, наипаче и Лехи и ѿ Мꙋтѣне. Али ваша мать що бꙋде прилати ви ва кꙋповати воли, а гво-ми бꙋдемо неволиса ги, да би било по вашеи воли. А за ре вете, толи сѣ знае и знаемо, що ви е каза ѿ на слꙋга вена гвꙋ-ми, жꙋпа Никоарь мини. А па що кемо знати ѿ сего

напре, ми кемо нарꙋчати вашеи млти, ꙗко наши прїателе и сꙋсидо блини. И бъ да ꙋмножи лѣта ва(ше)и млти. Пи ꙋ Соча, ге. ла.

Adresa în dos: † Велемоꙋномꙋ панꙋ Марнꙋ[1] соꙋцꙋ и дванадесѣте пръгаро ѿ Браше, прїателе наши добри.

† Іω Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea închinăcĭune pré mărituluĭ pan Lucaciŭ judeţuluĭ braşovén şi celor douĭspreḑece părgarĭ, prietenilor noştri bunĭ. La cartea şi vorbele ce ne-aţĭ scris Graţiositatea vóstră şi ni le-aţĭ trimis de rêndul vămiĭ şi de rêndul veştilor, apoĭ Graţiositatea vóstră bine şciţĭ, că este acéstă ţară prĕdată şi arsă şi rêŭ este stricată de procleţiĭ Turcĭ şi Tătarĭ, maĭ vêrtos şi de Leşĭ şi de Muntenĭ. Dar Graţiositatea vóstră, ce veţĭ trimite să vi se cumpere după voe, apoĭ domnia mea ne vom nevoi, ca să fie după voea vóstră. Iar de rêndul veştilor atât se şcie şi şcim, cât v'a spus de la noĭ sluga credincĭósă a domnieĭ mele, jupân Nicóră vameşul. Şi ĭarăşĭ, ce vom afla d'acum înnainte, noĭ vĕ vom da de şcire Graţiosităţiĭ vóstre, ca unor prietenĭ aĭ noştri şi vecinĭ d'aprópe. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ Graţiosităţiĭ vóstre. Scris în Sucéva, Ghenarie 31.

Adresa în dos: † Mărituluĭ pan Martin judeţuluĭ şi celor douĭspreḑece părgarĭ din Braşov, prietenilor noştri bunĭ.

No. 499.

Hârlăŭ, Decembrie 29. Stefan vodă cel Tînĕr către Bistriţenĭ ca să libereze pe nişte slugĭ ale sale.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 431. Pecetia în dos.

† Стефа воевода, бжїю млтїо гпръ земли молдаскои, пише гсва-ми покло и много здравие принателе наши, бирꙋ и пръгаре и мнникꙋ ѿ Битрици. А по се, проси вашꙋ млть за никои слꙋги наши Нъсѣ Нѡ и бра его Сима, щоби ваша млть ꙋчини за волю гсва-ми, та щоби ести и аншили и покое щоби пришли до на. И бь да ви ꙋможи лета. Пи ꙋ Хрълo, де. кѳ.

Adresa în dos: † Принателе наши, бирꙋ и пръгаре и мнїко ѿ Бистрици.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea închinăcĭune şi multă sănĕtate prietenilor noştri, biräuluĭ şi părgarilor şi vameşilor din Bistriţa. Iar după aceea, rog pe Graţiositatea vóstră pentru nişte slugĭ

[1] În orig.: Мани îndreptat din Мꙋарани.

ale nóstre Năsél Ion şi frate-sêŭ Sima, ca Graţiositatea vóstră să faceţĭ pe voea domnieĭ mele şi să-ĭ slobodiţĭ pe dênşiĭ, şi în pace să vină la noĭ. Şi Dumnedeŭ să vĕ îmmulţéscă aniĭ. Scris în Hârlăŭ, Decembrie 29.

Adresa în dos: † Prietenilor noştri, biărăuluĭ şi părgarilor şi vameşilor din Bistriţa.

XI.

Petru vodă Rareş (Ian. 1527 pênĕ la 18 Sept. 1538; 19 Febr. 1541 pênĕ la 6 Sept. 1546).

No. 500.

Hârlăŭ, Ianuarie 14. Petru vodă Rareş cértă pe Braşovenĭ că ajută cu oştĭ pe Stefan Mailat şi le spune că nu va da Ardélul, ce l'a câştigat cu sabia, de cât luĭ Ion Zápolya.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 451. Pecetia în dos.

† Їѡ Петръ воєво, бжїєю мтїю гпръ ꙁємлн модаскон, пнше гво-мн Лꙋкачꙋ соуцꙋ н оусн пагаро ѿ Брашєва, прїꙗтєлн нашн добрн. Кннгꙋ що нн єстє гвꙋ-вн допꙋстнлн по вашєга члка ꙁа многн потрєба н рєвє, а гво-мн томꙋ кннгꙋ добрє смъ оуразꙋмє. А съда мы слышнмо ѿ ѡвє стра н повндаю на нашн[1] лю, що нмаємо по тє страна, єрє гвꙋ-вы далн єстє ꙋ помокю Манлатꙋ Нщванꙋ вашн лю, жодꙋнарн н свннєцарн. Nє ꙁнамо що хокє дєлатн н работатн Манла са[2] тнмн люмн н ꙁаєно са вамн. Ꙁналн смо єрє стє говорнлн гво-вы са гво-мн бытн ꙋ мнрꙋ н ꙋ добрн тъкмєжє, н божн гво-мн са вамн ꙁаєно, ако н вы ꙁнастє н божнлн єстє прє гво-мн, како да дръжнмо мн н добрїн тъкмє гво-мн са гво-вы. А съ[3] съда напрє ако нє хокєтє дръжатн вашє божєнїє н ꙁаклннанїє, що єстє сѣ клнналн прє гво-мн, ѡно що га сє кє чнннтн н работатн ѿ сєга напрє, бъ да проснѿ глава н ѿ дша томꙋ що н нача пръво. А ꙁа ѡвон рє Манлатова, ꙁнаєтє гво-вн, єрє допꙋстн Манла своєга члка[4] н своє кннгꙋ до гво-мн н пода сѣ бытн гвꙋ-мн слꙋга; а съда нє ꙁнамо що кє хокє работатн. А ꙁа єдєскꙋ ꙁємлю, гво-вы ꙁнастє єрє смъ добн єдєскꙋ ꙁємлю саблєю н нє кю єн датн нькомꙋ, нн єдномꙋ кралю, нн Фєднна тошꙋ кралю, нн нномꙋ дрꙋгомꙋ, толнко да да Їѡаныщꙋ кралю, понє мы є добръ бра н прїꙗтє. Та да ꙁнаєтє гво-вы єрє гво-мн дръжн сѣ ꙁа тъкмє що єсмо тъкмнлн ꙁаєно са гво-вн, а ѿ съда

---

[1] Silaba на scrisă d'asupra. [2] În orig.: са. [3] Cuvêntul съ a fost şters cu condeĭul de către scriitor. [4] În orig.: члка.

напрѣ що не кє држатн ако смо божнлн, а бъ да проснт ѿ глава н ѿ дша томꙋ що н начнє пръво. Тa да ꙁнаєте гво-вы. Н бъ да ꙋмножн лѣта гвꙋ-вы. Пн ꙋ Хрълов, гє .дї.

Adresa în dos: † Лꙋкачꙋ сꙋцоу н оусн пагарѡ ѿ Брашевѣ, прїателє нашн добрн.

† Iω Petru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea luĭ Lucacĭ judeţul şi tutulor părgarilor din Braşov, prietenilor noştri bunĭ. Cartea ce ne-aţĭ trimis-o domnia vóstră prin omul vostru pentru multe trebĭ şi rênduĭelĭ, apoĭ domnia mea acea carte bine am înţeles-o. Dar acum noĭ auḑim din acele părţĭ şi ne înşciinţéză pe noĭ ómeniĭ noştri, ce-ĭ avem prin acele părţĭ, că domnia vóstră aţĭ dat în ajutor luĭ Mailat Iştvan ómenĭ de aĭ voştri, joldunarĭ (mercenarĭ) şi sineţarĭ (puşcaşĭ). Nu şcim ce vrea să facă şi să lucreze Mailat cu aceĭ ómenĭ şi înpreună cu voĭ. Şciam că aţĭ vorbit domnia vóstră cu domnia mea să fim în pace şi în bune tocmelĭ, şi m' am jurat domnia mea cu voĭ dinpreună, precum şi voĭ şciţĭ, şi v' aţĭ jurat înnaintea domnieĭ mele, cum să ţinem pace şi bune tocmelĭ, domnia mea cu domnia vóstră. Iar de acum înnainte, dacă nu voiţĭ a ţine jurământul vostru şi afurisania ce aţĭ jurat înnaintea domnieĭ mele, ceea-ce se va face şi lucra de aicĭ înnainte, Dumneḑeŭ să céră de pe capul şi de pe sufletul aceluĭa ce va începe maĭ ântâiŭ. Iar pentru acea rênduĭală a luĭ Mailat, şciţĭ domnia vóstră că a trimis Mailat pe omul sêŭ şi cartea sa la domnia mea şi datu-s'a a fi domnieĭ mele slugă; acuma însă nu şcim ce vrea să facă. Iar pentru ţara ardelenéscă, domnia vóstră şciţĭ că am câştigat ţara ardelenéscă cu sabia şi nu o voiŭ da nimĕnuĭ, nicĭ unuĭ craiŭ, nicĭ luĭ Ferdinantoş craĭul, nicĭ la nimenĭ altul, numaĭ am s'o daŭ luĭ Ioanâş craĭul, căcĭ 'mĭ-e frate bun şi prieten. Aşa să şciţĭ domnia vóstră, că domnia mea s'a ţinut de tocméla ce am întocmit-o împreună cu domnia vóstră, ĭar de aci înnainte cine nu se va ţine după cum ne-am jurat, apoĭ Dumneḑeŭ să céră de pe capul şi de pe sufletul celuĭa ce va începe maĭ ântâiŭ. Aşa să şciţĭ domnia vóstră. Şi Dumneḑeŭ să îmmulţéscă aniĭ domnieĭ vóstre. Scris în Hârlăŭ, Ghenarie 14.

Adresa în dos: † Luĭ Lucacĭ judeţul şi tutulor părgarilor din Braşov, prietenilor noştri bunĭ.

No. 501.

Hârlăŭ, 1530, Octombrie 30. Petru vodă Rareş către Braşovenĭ ca să respecte dania făcută de regele Ion Zápolya slugilor sale: diacilor Birtolan şi Ionâş, şi să nu-ĭ năpăstuĭască.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 450. Pecetia în dos.

† Їѡ Петръ воєво, бжїєю млтїю гпръ ꙁємлн модавской, пншє гво-мы сꙋцоу н пръгарѡ ѿ маста Брашєва. Ꙁнаєтє гво-вы єрє Їѡаны кра ѡ є дарова слꙋга нашн вѣрнн,

Бирталаноу и Iѡны, дïакѡ хрисогꙋ Маиарꙋ и Апаца и Верема; а гво-вы сегане[1] враме валꙋните и хрисогꙋ. Тоган ра гво(-вы) не валоуните и хрисогꙋ, ра нашꙋ волю, али ѡставитѐ и ꙋ мир. Той говори гвꙋ-вы. Писано оу Хрълов̕ѣ, в лѣтѡ ҂зли., ѡк. л.

Adresa în dos: † Сꙋдцѡм и пъргарѡм ѿ Браше, прıателе нашим добрим.

† Iω Petru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea judeţuluĭ şi pĕrgarilor din oraşul Braşov. Şciţĭ domnia vóstră, că Ioanâş craĭul, el a dăruit slugilor nóstre credincĭóse, luĭ Birtalan şi luĭ Ionâş diacilor, hrisogul Mĕĭeruş şi Apaţa şi Vereşmart; ĭar domnia vóstră în vremea de acum învĕluiţĭ lor hrisogul. Drept aceea, domnia vóstră nu le învĕluiţĭ lor hrisogul, pentru voea nóstră, ci lăsaţi-ĭ pe dênşiĭ în pace. Acésta vĕ grăim domnieĭ vóstre. Scris la Hârlăŭ, în anul 7038, Octombrie 30.

Adresa în dos: † Judeţuluĭ şi pĕrgarilor din Braşov, prietenilor noştri bunĭ.

No. 502.

Sucéva, Ianuarie 24. Petru vodă Rareş către Braşovenĭ ca să întórcă slugilor sale, diacilor Birtalan şi Ioanâş, baniĭ ce le luaseră maĭ mult ca imposit pentru satele lor Vereşmart, Mĕĭeruş şi Apaţa.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 452. Pecetia în dos.

† Iѡ Петръ воевода, бжïею млтïю гпръ земли мѡлдавскои, пише гво-мы бирꙋ и двѡнадесатѣ пръгарѡм ѿ Брашовѣ; дае вам знати, ере прадѐ сего времене а Iѡаны крал а ѡ дал слꙋга наши, Бирталанꙋ и Iѡаньышꙋ, дïакѡ нашим, нꙋ за волю гва-мы, оу държави Бръси три села, на имѣ: Веремар и Мъерꙋ и Апацѣ. И гво-мы есмо вам норовили и есмо вам аншили, аби естѐ и писали дал два крал, а вы есте и напнсали тепе на ивыше .с. оу(ръ)ски на два села. Того ра дае вам знати, ꙗко ꙋзрите се ли на, а вы аби есте и вратили ꙋси тоти пинѣзи, що есте оузали на ивыше; тере къда не бꙋдете и вратити, тал би есте знали, ере бꙋде ꙋзѣти и напълнити ѿ ваших людïи и ѿ ваших се тоти вышеписанïи пинѣзи Бирталанꙋ и Iѡанышꙋ, дïакѡм нашим. А ина не ꙋчините. Пи оу Сочавѣ, ге .кд. дн.

Adresa în dos: † Бирꙋ и двѡнадесѣтѣ пръгарѡм ѿ Брашовѣ.

† Iω Petru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea biràuluĭ şi celor douĭspreḑece pĕrgarĭ din Braşov, damu-vĕ a şcire, cum că maĭ înnainte de acéstă vreme apoĭ Ioanâş craĭul, apoĭ el a dat slugilor nóstre,

[1] Îndreptat din сегане, ce fusese scris maĭ înnainte.

luĭ Birtalan şi luĭ Ioanâş, diacilor noştri, — dar pentru voea domnieĭ mele —, în ţinutul Bârseĭ treĭ sate, anume Vereşmart şi Măeruş şi Apaţea. Şi domnia mea v'am îndreptăţit şi v'am lăsat de ĭ-aţĭ scris la dare de douĕ orĭ, ĭar voĭ ĭ-aţĭ înscris acum cu maĭ mult de 200 galbenĭ ungureşcĭ pe douĕ sate. Drept aceea damuvĕ a şcire, cum veţĭ vedea acéstă carte a nóstră, apoĭ voĭ să le întórceţĭ toţĭ aceĭ banĭ, ce aţĭ luat maĭ mult. Şi când nu le veţĭ întórce, aşa să şciţĭ, că vom lua şi vom împlini de la ómeniĭ voştri şi de la satele vóstre aceştĭ maĭ sus scrişĭ banĭ aĭ luĭ Birtalan şi aĭ luĭ Ioanâş, aĭ diacilor noştri. Iar alt-fel să nu faceţĭ. Scris în Sucéva, Ghenarie a 24[a] ḑi.

Adresa în dos: † Birăuluĭ şi celor douĭspreḑece părgarĭ din Braşov.

XII.

Stefan vodă Lăcustă (Sept. 1538 pênĕ la Dec. 1540).

No. 503.

Târgul Roman, Octombrie 11. Stefan vodă Lăcustă, fiul luĭ Alexandru vodă şi nepot luĭ Stefan cel Mare, către Anastasie, episcopul Vaduluĭ, ca să facă pe Simion părcălabul a veni la domn pentru óre-care afacere cu Petru Rareş.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 435. Pecetia în dos.

† Стéфа воéво, бжїею млтїю гпрь ζемли мѡдаскои, пише мóлєннкѵ нашéмꙋ кѵ Анатасїю епкпꙋ ѿ Ва: ли що éсн прислà до пана Мнхѵла пакалаба, а мы добре éмы порозѵмѣли. Про то, молимо стнѣ-ти аби сѣ éсн вѣмн силовà н аби éсн божн Сн[мї]ѡнѵ пакалабѵ, а бѵд[е] éго мнловатн бѵ съ которѵ болѣство; ѡ бѵдє [п]отити ѵ на тьмо, аби на ѵчинн слѵбѵ съ то Петрь воéво; н стнѣ-ти éще бѵдє мнловатн, ꙗа н ѵвндн стнѣ-ти, вѣмн тѣ молн. Н спсн сѣ ѿ бꙁѣ, амн. Пн ѵ Ром[а] трь, ѿ . аı .

Adresa în dos: † Молєнникѵ нашемѵ кї Анастасїю, епкпѵ ѿ Ва.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriem rugătoruluĭ nostru kyr Anastasie, episcopul de Vad: cartea ce aĭ trimis-o la panul Mihul parcalabul, apoĭ noĭ bine am înţeles-o. Despre aceea încă rugăm pe sfinţia ta ca să te sileşcĭ fórte mult şi să conjurĭ pe Simion parcalabul, căcĭ vréŭ a-l milui cu óre-care boerie; el va fi poftit la noĭ îndată, ca nouĕ să ne facă slujbă cu acel Petru voevoda; şi pe sfinţia ta încă te vom milui, precum aĭ să şi veḑĭ sfinţia

ta, fórte mult te rog. Şi să te ispăşeşcĭ în Dumneḑeŭ, amin. Scris în târgul Roman, Octombrie 11.

Adresa în dos: † Rugătoruluĭ nostru kyr Anastasie, episcopul de Vad.

No. 504.

Sucéva, Octombrie 16. Stefan vodă Lăcustă scrie luĭ Hîra, fost chelar, că l'a ĭertat de greşala ce făcuse şi-l chĭamă în ţară.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 430. Pecetia în faţă.

† Стефа воевод, бжїею млтїю гпрь землн молдаскон, пнше слꙋѕѣ нашемꙋ Хъра бнше кела, даемо ты знатн, а есмо тѣ протн за сьгрѣшенїе що н есн сьгрꙋшн. Про то, іако ꙋзрн се лн на, ты прїнде до на ꙋ землю, бе страха н бе сннечїе, на нашꙋ дшꙋ н на вѣрꙋ гва-мн, н на вѣрꙋ н на[1] дшꙋ ꙋсн болѣро, велнкн н малн. Нна не ꙋчннн. Пн ꙋ Сочавѣ, ѡ. ѕı.

[L. P.]

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriem slugeĭ nóstre Hîra, fost chelar, îţĭ dăm acésta a şcire, că te-am ĭertat de greşéla ce ne-aĭ greşit. Drept aceea, cum veĭ vedea acéstă carte a nóstră, tu să viĭ la noĭ în ţară, fără frică şi fără îndoĭală, pe sufletul nostru şi pe credinţa domnieĭ mele, şi pe credinţa şi pe sufletul tutulor boerilor, marĭ şi micĭ. Alt-fel să nu facĭ. Scris în Sucéva, Octombrie 16.

No. 505.

Sucéva, Octombrie 25. Stefan vodă Lăcustă către Bistriţenĭ, mulţămindu-le pentru praful de puşcă trimis, al căruĭa cost îl va plăti maĭ apoĭ, căcĭ acum e pe urma unuĭ «lotru».

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 437. Pecetia în dos.

† Стефа воевод, бжїею млтїею гпрь земн молдаскон, пнше гво-мн прїателю нашемꙋ добромꙋ, жꙋпанꙋ бнрꙋ н пргаро ѡ Бнтрнца. Даемо знатн гв-тн за лн що есн на допꙋтнлъ, мн ѡ вьсе добре порамемо гв-тн н харсꙋемо гва-тн за доброе прїателїю що нмае кь гв-мн. Н допꙋтнл егн гв-мн седн н полъ катаре пра ѡ пꙋка. Тѣже вема харсꙋемо гв-тн. Н сега, прн сїю врѣмене, мн емо ѡколо сего лотра, вь слꙋба чтнтомꙋ гна цра н вь слꙋбꙋ кралеѕкон н нашꙋ. Та вема не нма прнле, а сь врѣмене мн ке полатн ꙋса плата ꙋ рꙋка гв-тн, що ке бнтн цѣна томꙋ пра. Н тн малнмо сѣ гв-тн н вьсемꙋ

[1] на scris d'asupra.

сватꙋ, како да є҃те на̂ єще ма̂ добрїи прїатє̂ ѿ тоти стра̂. А що ке̂ бити треба и пота̂ гв-ти до на̂, ѿ въсе̂ ке̂ бити по волѣ гв-ти. Тоє̂ даѐ знати гв-ти. И здраствꙋи, амѝ. Пи̂ ꙋ Соучаве, ѿ . ке.

Adresa în dos: † Прїнатєлю нашемꙋ добромꙋ, бирꙋ̂ и пръгаро̂ ѿ Битри.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenuluĭ nostru bun, jupânuluĭ birăŭ şi pärgarilor din Bistriţa. Dăm a şcire domnieĭ tale pentru cartea ce ne-aĭ trimes, noĭ în tóte bine înţeles-am pe domnia ta şi mulţămim domnieĭ tale pentru buna prietenie ce aĭ către domnia mea. Şi trimes-aĭ domnieĭ mele şépte şi jumătate cântare praf de puşcă. Pentru aceea fórte mulţămim domnieĭ tale. Şi acum, într'acéstă vreme, noĭ suntem pe urma aceluĭ lotru, în slujba cinstituluĭ domnuluĭ împĕrat, şi în slujba crăĭască şi a nóstră. Deci maĭ mult n'avem prilej, dar cu vremea noĭ vom trimete întréga plată la mâna domnieĭ tale, cât va fi preţul aceluĭ praf. Şi după aceea rogu-mĕ domnieĭ tale şi întreguluĭ sfat, ca să ne fiţĭ nouĕ încă şi maĭ bun prieten din acea parte. Apoĭ ce va fi tréba şi pofta domnieĭ tale către noĭ, în tóte va fi pe voea domnieĭ tale. Acésta daŭ a şcire domnieĭ tale. Şi fiţĭ sănĕtoşĭ, amin. Scris în Sucéva, Octombrie 25.

Adresa în dos: † La al nostru bun prieten, biräuluĭ şi pärgarilor din Bistriţa.

No. 506.

Bĕrlad, Ianuarie 11. Stefan vodă Lăcustă către Bistriţenĭ ca să prindă două slugĭ ale luĭ Alexandru (Cornea), anume Crăcĭun şi Ion Stângaciŭ, făgăduind mare rĕsplată celuĭa ce va pune mâna pe dênşiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 436. Pecetia în dos.

† Стефа̂ воєво̂, бжїєю млтїєю гпръ земли мѡдавскои, пише гв-ми прїатєлє̂ наши̂ добри, панꙋ бирꙋ и пръгаро̂ ѿ Битри. И по се̂ захвалѣємо г-ви, какото на̂ши̂ добри̂ прїатєлє̂, за добро и за слꙋбꙋ що є҃те на̂ ꙋчинили. Тере сега̂ пакѝ тако поразꙋмемо: єре сꙋ̂ по тамо ѿ людїє Алєзадрꙋ имене̂ Крачю и Іѡ̂ Стага, тере млимо сѣ ваше̂ марїи ка̂ко да сѣ силꙋєте за нашꙋ волю, ви и съ вашими людїє що сꙋ̂ съ вами̂, ка̂ко да на̂ сътворите добро и слꙋба, и да сѣ силꙋєте како да можете на̂ добивати ѿ тотѝ два̂ слꙋ̂ Алєзадрꙋ. И тако да знаєте и да вѣрꙋєте нашꙋ дшꙋ, кто на̂ ке̂ добивати и и ке̂ и на̂ принети, а тако-вїи члкъ що въсхоще̂ ꙋ гв-ми или села̂ съ манина̂ добрїи, или волове, или крави, или ѡци, или пинѣзє̂ за све ке̂ ємꙋ дати; и г-ви такоџєрє ке̂ за све̂ сътворити по волѣ г-ви, тъчїю млимо сѣ да сѣ силꙋєте. И що изрече слꙋга гв-ми, Гроза̂ вата̂, ѡ въсе̂ вѣрꙋєте єго, а сꙋ̂ наши̂ рѣчи истинїи. И здравꙋєте г-ви, амѝ. Пи̂ ꙋ Берла̂, ге̂ . аі.

Adresa în dos: † Прїꙗтелем нашим добрим, бирꙋ и пръгаром и ꙋсим людем що прилꙋхаю къ Битрицꙋ.

† Stefan voevoda, cu mila luĭ Dumnedeŭ domn al țăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenilor noștri bunĭ, panuluĭ birăŭ și părgarilor din Bistrița. Și după aceea mulțămesc domnielor vóstre, ca la aĭ noștri bunĭ prietenĭ, pentru binele și slujba ce ne-ațĭ făcut. Și acum, ĭarășĭ, așa am înțeles: că sunt într'acolo din ómeniĭ luĭ Alexandru, anume Crăcĭun și Ion Stângaciŭ, și rugămu-ne mărieĭ vóstre ca să vĕ silițĭ pentru voea nóstră, voĭ și cu ómeniĭ vostri ce sunt cu voĭ, ca să ne facețĭ bine și slujbă, și să vĕ silițĭ ca să ne putețĭ prinde pe aceste douĕ slugĭ ale luĭ Alexandru. Și așa să șcițĭ și să credețĭ pe sufletul nostru, că acela care ni le va prinde și ni le va aduce, apoĭ un asemenea om: ce va voi de la domnia mea, saŭ sate cu morĭ bune, saŭ boĭ, saŭ vacĭ, saŭ oĭ, saŭ banĭ, din tóte îĭ voiŭ da luĭ; și domnielor vóstre așijderea în tóte voiŭ face pe voea domnielor vóstre, numaĭ rugămu-ne ca să vĕ silițĭ. Și ce va grăi sluga domnieĭ mele Grozav vătaful, întru tóte credeți-l pe el, căcĭ sunt spusele nóstre adevĕrate. Și fițĭ sănĕtoșĭ domniele vóstre, amin. Scris în Bĕrlad, Ghenarie 11.

Adresa în dos: † Prietenilor noștri bunĭ, biărăuluĭ și părgarilor și tutulor ómenilor ce țin de Bistrița.

XIII.

Alexandru vodă Lăpușnénu (Sept. 1552 — 18 Noembr. 1561; Octombr. 1564 — 5 Maiŭ 1568).

No. 507.

Sucéva, Ianuarie 30. Alexandru vodă Lăpușnénu scrie luĭ Apostol, vameșul de Trotuș, că a ĭertat de vamă 200 de boĭ aĭ Brașovenilor.

Orig. hărtie. Arch. Brașov. no. 453. Pecetia în față.

† Ѧлеѯандръ воевода, бжїею млстїю гпдръ земли молдаскон,[1] пишем слꙋѕѣ нашемꙋ Апостолꙋ, мытникꙋ ѿ Тотрꙋшꙋ: даем ти знати, ере простих гдва-ми двѣ стѣ волов бирꙋ и въсемꙋ тръгꙋ ѿ Брашеꙋ за мито. Про то, ꙗко ꙋзрил се ли на, ти лиши ꙋ покон и не вали их, али авиш въшли слободни. А ми имаем дежати тоби ꙋ самꙋ. Инак не ꙋчиниш. Пис ꙋ Сꙋчавѣ, генꙋар .л.

[L. P.]

† Сам гнъ каза. Гаврил, великїи логофет, наꙋчил.

Къзак писал.

---

[1] În orig.: молдавъскон.

† Alexandru voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea slugeĭ nóstre, luĭ Apostol vameşuluĭ din Trotuş; îţĭ dăm a şcire, că am ĭertat domnia mea douĕ sute de boĭ biråuluĭ şi tot târguluĭ din Braşeŭ de vamă. Pentru aceea, cum veĭ vedea acéstă carte a nóstră, lasă-ĭ pe dênşiĭ în pace şi nu-ĭ învĕlui, ci să ĭasă slobodĭ. Iar noĭ avem a ţine ţie în samă. Alt-fel să nu facĭ. Scris în Sucéva, Ghenarie 30.

† Insu-şĭ domnul a poruncit. Gavril, marele logofĕt, a învĕţat.

Căzan a scris.

XIV.

Bogdan vodă, fiul luĭ Alexandru Lăpuşnénu (5 Maiŭ 1568 pênĕ la Februarie 1572).

No. 508.

Hotin, Octombrie 6. Bogdan vodă, fiul luĭ Alexandru Lăpuşnénu, către Bistriţenĭ, în privinţa unuĭ lotru, care împreună cu alţiĭ umblă să calce ţara Moldoveĭ şi s'o jefuĭască; ĭĭ rógă să-l prinḑă şi să-l pue în lanţurĭ, ĭar pe tovarăşiĭ luĭ să-ĭ pedepséscă.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 424. Pecetia în dos.

† Бѡда воево, бжїею млтїю гпръ ζелн модавскон, пнше гво-мы прїателе нашн добрн н много надены пано, жѹпанѹ бнрѣѹ н въсѣм прѣгаро н соуце ѿ тръ ѿ Бнстрнцѫ. І ѡ се даваімо на ζнанїе гво-вн ѡ лн що ете допѹстнлн до гво-мы, гво-мы все по ре поразѹмѣхо лнстѹ н рѣчїѡ гво-вы.[1] Н сїце пнсалн ете до на радн нѣкое лотра, нже ѿ мно врѣма ходн сатретїн лотрѹючн, ꙗко да възможе ѡ прѣлъстнтн къ себѣ н ннїн авы былн емѹ въ помо, како авы въладн показнтн ζелю гво-мы н пагѹбѹ оучнннтн оубгы нашн. Нно, гво-вы соущн разѹнн н прѣмѫдрн н вндѣщн таковое неѹстроенїе н немнностн ꙗ ѡнъ лотръ въсхотѣ съдѣлатн медѹ ζелѣмн, гво-вн тако ете на далн ζнатн, ере ете пославн гво-вы свон слоу нмнтн е н не моглн прнхватнтн его, бо е ѹте пѣ ѹ лѹгѹ енѹ н ко е тъчїа възѣша. Нно, ζа то вемн хасѹе гво-вы, что са неволнсанте что бы было мн н поко ме ζелѣмн н дръжнте прїатество доброе съ намн, которое прїатество нмалн ете съ ѡце гв-мн Алеζадръ воево поконнїн. Нн҃ѣ же вндѣхо ере ете на прїателн добрїн н съ ѹсе срце. Нно, еще просн н молн са гво-вн, ꙗко нашн добрн прїꙗтеле, ꙗко да наставнтъ ва Хс Б, что

[1] Îndreptat din: гво-мы.

вы са ете неволнсалѝ а че е възможете имити. Ино, е лѝ имите е, а вы ете его посаднлѝ ꙋ свезаство а людн е[1] что вы есте каралѝ таковн каранїе н ннїн възрѣвше на нн а вы са покаалн, а гво-мы бошее прїатество хощꙋ показатн къ гво-вѝ нннже лѝ ꙗко до селѣ, ꙗко самн гво-вѝ ѻчнма своима ѵзрите. Тоѐ дае гво-вѝ знатѝ, н тое са молн. Н здраствvнте. Пн ѵ Хотн, ѡ .ѕ.

Adresa în dos: † Прїателе нашн добрн, панѵ бнрѫѵ н въсѣ пръгаро н сѵце ѿ тръ Бнстрнцѫ.

† Bogdan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenilor noştri bunĭ şi de multă nădejde panĭ, jupânuluĭ biră̆ŭ şi tutulor părgarilor şi judeţilor din târg din Bistriţa. Şi despre acésta dăm de şcire domnieĭ vóstre de cartea ce aţĭ trimes-o la domnia mea, domnia mea totul pe rênd am înţeles cartea şi cuvintele domnieĭ vóstre. Şi aşa scrisu-aţĭ la noĭ pentru un órecare lotru, carele de multă vreme umblă uĭtându-se à lotru, ca să pótă el ademeni la sine şi pe alţiĭ ca să-ĭ fie luĭ într'ajutor, ca să intre a călca ţara domnieĭ mele şi pagubă a face săracilor noştri. Alta, domnia vóstră fiind cu judecată şi pré înţelepţĭ şi vĕḑênd aşa neorênduĭală şi nelinişte, ce acel lotru voesce a face între ţĕrĭ, domnia vóstră aşa ne-aţĭ dat a şcire, că aţĭ trimes domnia vóstră pe slugile vóstre a-l ademeni pe el şi nu l'aŭ putut prinde pe el, căcĭ a fost scăpat pe jos într'o luncă şi numaĭ calul ĭ-aŭ luat. Alta, pentru acésta vĕ fórte mulţămim domnieĭ vóstre, că vĕ nevoiţĭ ca să fie pace şi linişte între ţărĭ şi ţineţĭ prietenie bună cu noĭ, care prietenie aţĭ avut-o cu tatăl domnieĭ mele Alexandru voevod rĕposatul. Şi acum vĕḑurăm că ne sunteţĭ prietenĭ bunĭ şi cu tótă inima. Alta, încă poftim şi rugămu-ne domnieĭ vóstre, ca la aĭ noştri bunĭ prietenĭ, ca să vĕ învrednicéscă Hristos Dumneḑeul, ca să vĕ maĭ nevoiţĭ şi să-l puteţĭ prinde. Alta, dacă l'aţĭ prinde pe el, apoĭ să-l puneţĭ pe el în lanţurĭ, ĭar pe ómeniĭ luĭ să-ĭ certaţĭ cu o asfel de cértă, ca şi alţiĭ, vĕḑêndu-ĭ pe eĭ, să se pocăĭască, ĭar domnia mea şi maĭ bună prietenie voiŭ arăta către domnia vóstră ca cea de până acuma, precum singur domnia vóstră cu ochiĭ voştri veţĭ vedea. Acésta daŭ domnieĭ vóstre a şcire, şi acésta mĕ rog. Şi fiţĭ sănătoşĭ. Scris în Hotin, Octombrie 6.

Adresa în dos: † Prietenilor noştri bunĭ, panuluĭ biră̆ŭ şi tutulor părgarilor şi judeţilor din târgul Bistriţeĭ.

[1] е scris d'asupra cu aceĭaşĭ mână şi cernélă.

XV.

Ioan vodă cel Cumplit (Februarie 1572 pênĕ la Iunie 1574).

No. 509.

Iaşĭ, Maiŭ 5. Ioan vodă cel Cumplit către Bistriţenĭ, ca să fie liber comerciul între Bistriţa şi Moldova, cum a fost maĭ de demult.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 433. Pecetia în dos.

† Ιωа воево, бжїею мтїю гпрь земли мwскои, пише гв-ми прїателе наши добри и межїа бли, бирьоу ѿ Бтри и шотоузѡ и прьгаро ѿ тамо: ако узрите се ли на, ви кажите всѣ коуци ваше, да прїидѹ оу зели гв-ми сь коуство продати и коуповати; и лю гв-ми, такоде да имаю ходити ѿ зде тамо сь коуство, ако било идано. И да не бои сѣ нито ничисо, поне ке ходити оу мино и не ке имати нито ни ена бакж. Тое да ю знати гвѵ-ви. И да бѹдѣте здрави ѡ Гн, амн. Пи у Ιа, ма .е.

Adresa în dos: † Прıателе[1] наши добри и межїаши бли, бирьѵ ѿ Бтри и шотѵзо и прьгаро ѿ тамо.

† Ioan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenilor noştri bunĭ şi megiĭaşĭ de aprópe, biräuluĭ din Bistriţa şi şoltuzilor şi pärgarilor de acolo: cum veţĭ vedea acéstă carte a nóstră, voĭ să spuneţĭ tutulor neguţătorilor voştri, să vină în ţara domnieĭ mele cu mărfurĭ a vinde şi cumpĕra; şi ómeniĭ domnieĭ mele, aşijderea să aĭbă a umbla de aicea acolo cu mărfurĭ, precum a fost de demult. Şi să nu se témă nimenĭ de nimic, căcĭ va merge în pace şi n'are să aĭbă nimenĭ nicĭ-o străgănire. Acésta daŭ a şcire domnieĭ vostre. Şi să fiţĭ sănĕtoşĭ întru domnul, amin. Scris în Iaşĭ, Maiŭ 5.

Adresa în dos: † Prietenilor noştri bunĭ şi megiĭaşĭ de aprópe, biräuluĭ din Bistriţa şi şoltuzilor şi pärgarilor de acolo.

No. 510.

Iaşĭ, Maiŭ 24. Ioan vodă cel Cumplit către Bistriţenĭ ca să prinḑă pe Tofan, fostul mitropolit, şi pe alţĭ treĭ călugărĭ, carĭ aŭ fugit cu mulţime de banĭ, şi să-ĭ trimiţă la dênsul.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 425.

---

[1] În orig. прѣıателе, dar litera ѣ e ştérsă de scriitor cu degetul.

† Иwа҃ воевод, бжїею мл҃тїю гп҃ръ землн мwлдаскон, пншем гпв-мн прїателю моемv добромꙋ н любнмомꙋ н много надѣжеaномv н срдчномv, панv бнрꙋv ѿ Бнстрц. Н по сн даемо знатн гпв-тн редд еномv калvгер по нмѣ Тофан, бншїн мнтрополнт н дрvгїн трн калvгерн. А ѡнн побралн много нмѣнїе, ꙋте жоттх н дрvгн пннѣзн много, та ѡнн побѣгелн съ въсе тн нмѣнїе. Того радт млю сѣ кко прїкателю моемv добромv, абн есн ꙋложн твоа млтъ людт твое млтн по въсам прнходнщам, да н бꙋдvт нмнтн.[2] Аще лн дат гь бъ да н добvде, а твоа млтъ н прншлн до на, а гпв-мн велнкꙋю чест бꙋде нмати н дарове много ѿ гпв-мн. Н такождере, варе где бvде н затн, по нноудъ, а твоа млтъ да на знатн редд нн. Н бъ дат твоен млтн здравїе въ мнага лѣта н днн, амн. Пнсн ꙋ Касо, ма . кд.

Adresa în dos: † Прїкателю моемꙋ добромꙋ н срдчномv, паноу бнрꙋv ѿ Бнстрнцн.

† Ioan voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scrie domnia mea prietenuluĭ meŭ bun şi ĭubit şi de multă nădejde şi din inimă, panuluĭ birăŭ din Bistriţa. Şi după aceea dăm a şcire domnieĭ tale de rêndul unuĭ călugăr pe nume Tofan, fost mitropolit, şi altor treĭ călugărĭ. Iar eĭ strâns-aŭ multă avuţie, ughĭ de aur şi alţĭ banĭ mulţĭ, şi eĭ aŭ fugit cu tóte aceste avuţiĭ. Drept aceea rogu-mĕ ca prietenuluĭ meŭ bun, ca să aşeḑĭ Graţiositatea ta pe ómeniĭ Graţiosităţiĭ tale pe la tóte intrările, să-ĭ prinḑă pe eĭ. Şi dacă va da domnul Dumneḑeŭ ca să-ĭ prinḑĭ pe eĭ, apoĭ Graţiositatea ta pe eĭ trimete-ĭ la noĭ, ĭar (de la) domnia mea, mare cinste veĭ avea şi darurĭ multe de la domnia mea. Şi aşijderea, vare unde ĭ-aĭ şci, pretutindenĭ, apoĭ Graţiositatea ta dă-ne nouĕ a şcire de rêndul lor. Şi Dumneḑeŭ să dea Graţiosităţiĭ tale sănĕtate întru mulţĭ anĭ şi ḑile, amin. Scris în Iaşĭ, Maiŭ 24.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ meŭ bun şi prea ĭubit, panuluĭ birăŭ din Bistriţa.

XVI.

Aron vodă, fiul luĭ Alexandru Lăpuşnénu (Septembrie 1591 pênĕ la Iunie 1592; Octombrie 1592 pênĕ la 3 Maiŭ 1595).

No. 511.

Iaşĭ, 1592, martie 8. Aron vodă, fiul luĭ Alexandru Lăpuşnénu, către boerul Martin Ungurénul din Rodna, ca să-ĭ găséscă în munţĭ un loc ce-ĭ trebuesce.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 412. Pecetia în faţă.

[1] În orig.: ꙋте.   [2] În orig.: нматн.

† Ιώ Αро воево, бжїю млтїю гпрь земли мωдаскои, да еми се ли гв-ми сем болѣрину имене Мати Vгри ѿ Роноі на то, ѡ да е слободе и доброволе и си лито гв-ми ходи по пу плани, по[1] где буде ѡ зна въ зели гв-мы, и съматрѣти ено мето въ планину где буде ѡ ѡбрети да буде за трѣбу гв-ми и где ѡ буде зна таковое мето ꙗко да е за трабу гв-ми. Тѣ ра, нито ѿ слуго гв-ми: мини́ци или велиці вьта или стръжари или бу кто ѿ слу гв-ми, да немѣе его валува а ни батова прѣ сїю ли гв-мы. А иде въ ино стран да не имае изи ѿ зеле гв-ми. [L. P.] Пи у Ꙗ, в ҂.зр. ма .и.

† Гнь ре.

† Глигоча ло.

Чоголѣ.

† Iω Aron voevoda, cu mila luĭ Dumneḍeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, dat-am acéstă carte a domnieĭ mele acestuĭ boer pe nume Martin Ungurénul din Rodna pentru aceea: el să fie slobod şi de bună voe cu acéstă carte a domnieĭ mele a merge pe drumul plaĭurilor pe unde el va şci în ţara domnieĭ mele şi a căuta un loc în munţĭ pe unde el va afla să fie pentru tréba domnieĭ mele şi pe unde el va şci aşa loc ca să fie pentru tréba domnieĭ mele. Drept aceea nimenĭ din slugile domnieĭ mele: vameşĭ saŭ mariĭ vătaşĭ saŭ străjariĭ saŭ fie orĭ-cine din slugile domnieĭ mele, să nu îndrăsnéscă pe el a-l învĕlui şi nicĭ băntui dinaintea acesteĭ cărţĭ a domnieĭ mele. Iar de aci în altă parte el să n'aĭbă a eşi din ţara domnieĭ mele. Scris la Iaşĭ, în anul 7100, Martie 8.

† Domnul a ḑis.

† Gligorcea logofĕtul.

Cĭogolea.

XVII.

Eremia vodă Movilă (August 1595 pênĕ la 10 Iulie 1606).

No. 512.

Sucéva, 1603, Iulie 12. Eremia Movilă vodă către urédnicul din Câmpulung în privinţa plângeriĭ unor ómenĭ de acolo contra călugĕrilor de la mănăstirea Suceviţeĭ, carĭ le cosesc fênul şi le vênéză peştele din bălţile lor.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 108. Pecetia în faţă.

† Иω Еремїа Моѵила воево, бжїю млтїю гпрь земли модаско, пише слуѕѣ наше, оурѣникꙋ ѿ Дльгополѣ, даемо ти знати, ере жаловали лю ѿ та на калꙋгери ѿ монати

[1] În original: го.

Сꙋчави, и на ини лю; рекѵ тако: а попирае и сѣно по-де съ и полѣни ꙋ лѣ, и ꙋловлѣе и риба по ꙋ и болота, и възимае и хота съ сѣножатїе, ти калꙋгери. Сего ра іако ꙋзри се ли гв-ми, а ти, поди, съматрѣи та како е за рѣ ти хотаре; а е ли бꙋдꙋ валовати та бе рѣдѵ, а ти рѣцї и, аби дали поко мѣсто и е е и ѡчинꙋ, по-де ѡживали издано, да не-мае ни ено дѣло съ сѣно и и съ полѣни и съ болоти съ ри, аще не бъде слꙋхати за ли гв-ми, а ти да-мае карати то е по ѡбрѣще та косити, или ри ꙋловлѣю. Ина не ꙋчини. Пи ꙋ Сѵ, ,зріа. ю .вї.

[L. P.]

† Са гнь ре.

† Боза ѵ.

† Иѡ.

† Iŵ Eremia Moghilă voevoda, cu mila luĭ Dumneḑeŭ domn al ţăriĭ Moldoveĭ, scriŭ slugeĭ nóstre, urédniculuĭ din Câmpulung, damu-ţĭ a şcire, că s'aŭ jăluit ómeniĭ de acolo în potriva călugĕrilor de la mănăstirea Suceviţiĭ şi în potriva altor ómenĭ, ḑicênd aşa: că le opresc lor fênul pe unde le sunt poenile lor în pădure, şi le vênéză lor peştele de prin bălţile lor, şi le ĭaŭ lor hotarul cu cositura de fên, aceştĭ călugĕrĭ. Drept aceea, cum veĭ vedea acéstă carte a domnieĭ mele, apoĭ tu, du-te, veḑĭ acolo cumu-ĭ cu rêndul acestor hotare; dacă sunt învĕluiţĭ acolo fară cale, apoĭ tu ḑi-le lor (călugĕrilor) ca să dea pace loculuĭ lor ce le este lor ocină, pe unde aŭ trăit de demult, să n'aĭbă nicĭ-o trébă cu fênul lor şi cu poenile şi cu bălţile cu peşte, ĭar de nu vor asculta de cartea domnieĭ mele, atuncĭ tu să aĭbĭ a certa pe cel ce-l veĭ afla acolo a cosi saŭ peşte vênând. Intr'alt chip să nu facĭ. Scris în Sucéva, 7111, Iulie 12.

† Singur domnul a ḑis.

† Bogza a învĕţat.

† Ion.

Partea II.

Scrisorĭ de ale clericilor, boerilor, șoltuzilor, părgarilor și altor persóne particulare.

I.

Clericĭ.

No. 513.

Igumenul și tot săborul mănăstireĭ Moldoviţeĭ către părcălabul (luĭ Petru vodă Rareș) din Bistriţa, să stărue ca să nu se confisce averea altor ómenĭ pentru baniĭ ce datora un om anume Sava la niște Sașĭ, de óre-ce Sava murind, el n'a lăsat văduveĭ sale nicĭ-o avere. Confiscarea pentru acea datorie se póte face numaĭ Câmpulungenilor, unde soţia Saveĭ are proprietate.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 360. Pecetia în dos.

† Смѣрены ігѹме и ве съво ѿ монатн Модавнцн, покло и мно здравіе сътварѣе пріателю наше, панѹ пръкълабѹ ѿ Бытрнцн. И по сн дае знатн гпвѹ-ты, ꙗко пріиде до на лн пана бнрѹ ѿ Бытрн ра нѣкн длъгн, что бы длъже Сава нѣкїн Сасѡ ѿ Бытрн, н тѣгалн на Своє тн лю. Нж не имае Сжвоє нито, ꙗко не ѿстало нито ѿ Сава, нж Сжвоє имае ѹрн ѹ Длъгополн. Млн са гпвѹ-ты, ꙗко наше пріателю, аще въсхощж ѿпиратн за тота даторіє, да ѿпираю ѿ Длъгополѣ, ꙗко тамо е ѹрн Сжвоен, ма можае имае нн за .к. та. То ра млн са гпвѹ-ты, да сътворн ра волѣ стго монатнрѣ, да не имаю ва инішїн лю, нж да ѿпираю ѿ къдѹ е ѹрн Сжвоє. И бж здра, амн.

Adresa în dos: † Пріателю нашемѹ, панѹ пръкжлабѹ ѿ Бытрнцн.

† Smeritul igumen și tot săborul din mănăstirea Moldaviţeĭ, închinăcĭune și multă sănětate aducem prietenuluĭ nostru, panuluĭ părcălab din Bistriţa. Și după aceea dăm a șcire domnieĭ tale, că veni la noĭ scrisórea panuluĭ birăŭ din Bistriţa pentru niște datoriĭ ce fusese dator Sava unor Sașĭ din Bistriţa, și s'aŭ

plâns împotriva Săvóeĭ aceĭ ómenĭ. Dar n'are Săvóĭa nimic, căcĭ n'a rĕmas nimic de la Sava, dar Săvóĭa are uric în Câmpulung. Rugămu-ne domnieĭ tale, ca prietenuluĭ nostru, că dacă vor a face oprélă (confiscare) pentru acea datorie, să opréscă de la (ómeniĭ din) Câmpulung, căcĭ acolo este uricul Săvóĭeĭ, póte maĭ mult să aĭbă ca 20 talerĭ. Drept aceea rugămu-ne domnieĭ tale, ca să facĭ pentru voea sfinteĭ mănăstirĭ să nu aĭbă val săraciĭ ómenĭ, ci să facă oprélă de acolo unde este uricul Săvóĭeĭ. Şi fiĭ sănĕtos, amin.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ nostru, panuluĭ părcălab din Bistriţa.

Ermonahul Zosim, decheiĭ şi tot săborul din mănăstirea Putneĭ.

No. 514.

Ermonahul Zosim, decheiĭ şi tot săborul din mănăstirea Putneĭ către Bistriţenĭ ca să facă dreptate unor vecinĭ (rumânĭ) aĭ mănăstireĭ, pe carĭ ĭĭ jefuiseră nişte făcĕtorĭ de rele din ţinutul Bistriţeĭ.

Orig. hărtie, Arch. Bistriţ. no. 87. Pecetia în dos.

† Смѣреннїи ѥмонах Ꙁосим и деке и все ѿ гн смѣреннїи събѡр ѿ Пѹтнои мнтри, мнѡго смѣренно и бго любѡвно мѣѳанїе сътварѣѥ ѿ истинныи срдцѣ [н]ашим нашим ѡ гн сладко срдчни и прѣвъзлюбленнии велики [п]рїꙗтеле добри и мнѡго надеини, панꙋ Адрїꙗн вир[ъ] [ѿ] [Бис]трица и пръгаре и прочїи вьсам панѡм ѿ там и к[он] мнѡго ѕѣлѡ благодаствы гвѵ-ви ѡ вьсе благо. И по сих [д]ае вѣдомо гвѵ-ви, ꙁа рѣ си наших сѵсидо стго мнтрѣ: Кам[и]ѣ Лѵка и съ Нѡнако и Бока и съ дрѵжина их, како ѡни имаю мнѡ пагѵ сиромаси ѿ еиих ꙁлотвоци ѿ ꙁемла гвѵ-ви. Ѥре и възꙁа мнѡго ѡци и еди кобил и коли и ѡрѫжїе и све что и нашли до их. То ради мли гвѵ-ви, ꙗко наших прїꙗтеле ѡ мнѡѕѣи надеди, да ва настави Хс бъ и прчтаа бго мти, да сътворите гва-ви сїе добро ради вола стго мнтрѣ и наше смѣренїа, да и сътворите ꙁако прав съ там ꙁлотвоци, гдѣ са инаидѵт въ ꙁемлю гвѵ-ви; и мы тим сътвори вола гвѵ-ви въ что бъде къ нам, и имам благодаствыти гвѵ-ви ради сїе добро. Ѿ си вемии мли гвѵ-ви. И ꙁдраствѵте гва-ви въ мнѡѕѣ ꙁдрав и съмире ѡ Хѣ, амин.

Adresa în dos: † Велики прїꙗтеле наших добри и по бцѣ мнѡ благо надеини, панѵ Адрїан вирь ѿ Бистрици и пръгаре и прочїи вьсам панѡм ѿ по на тамо.

Tot în dos scris româneşce cu aceeaşĭ mână:

† Фоте не рѹгъм д[ꙋ]мнилор воѡстре съ ле къвтаци де рьдѵ съ ле сѫ ѡтоксъ бѵкателе.

† Smeritul ermonah Zosim și decheiĭ și întreg întru domnul smeritul săbor din mănăstirea Putneĭ, multă smerită și luĭ Dumnedeŭ plăcută methanie aducem din adevĕratele inimĭ ale nóstre la aĭ noștri în domnul de la inimă dulcĭ și prea ĭubițĭ, marilor prietenĭ bunĭ și de multă nădejde, panuluĭ Andriĭaș, birăuluĭ din Bistrița, și părgarilor și celor-l'alțĭ, tutulor panilor de acolo, și cu mult zel mulțămim domnieĭ vóstre de tot binele. Și după aceea dăm șcire domnieĭ vóstre de rêndul acestora aĭ noștri vecinĭ aĭ sfinteĭ mănăstirĭ: Caĭmea Luca și cu Ionașco și Bozca și cu tovarășiĭ lor, cum că eĭ aŭ multă pagubă săraciĭ de la niște făcĕtorĭ de rele din țara domnieĭ vóstre. Căcĭ lor le-a luat multe oĭ și o ĭapă și căldările și armele și tot ce aŭ aflat la dênșiĭ. Drept aceea rog pe domnia vóstră, ca pe aĭ noștri prietenĭ de multă nădejde, să vĕ învețe Christos Dumnedeŭ și précurata maĭcă a luĭ Dumnedeŭ, să facețĭ domnia vóstră acest bine pentru voea sfinteĭ mănăstirĭ și a smerenieĭ nóstre, să le facețĭ lege dréptă cu aceĭ făcĕtorĭ de rele, unde se vor afla în țara domnieĭ vóstre. Și noĭ asemenea facem voea domnieĭ vóstre în ce va fi către noĭ, și vom avé a mulțămi domnieĭ vóstre pentru acest bine. Despre acésta fórte mult rugăm pe domnia vóstră. Și fițĭ sănĕtoșĭ domnia vóstră întru multă sănĕtate și pace de la Christos, amin.

Adresa în dos: † Marilor prietenĭ aĭ noștri bunĭ și întru Născĕtórea de Dumnedeŭ pré cu nădejde, panuluĭ birăŭ Andriĭaș, birăul din Bistrița, și părgarilor și celor-l'alțĭ toțĭ panĭ de pe acolo.

Tot în dos scris românește cu aceeașĭ mână:

† Forte ne rugăm d[u]milor voostre să le căutațĭ de rêndu să le sâ î(n)torcă bucatele.

II.

Boerĭ din timpul luĭ Stefan cel Mare.

No. 515.

Târgoviște, Ianuarie 1. Panul Tricolicĭ vornicul către soția, fiica și alte rude ale sale și prietenĭ, că a cădut rob în mânile luĭ Basarab voevod (cel Tînĕr) și-ĭ rógă să îngrijéscă de avere și să nu se certe pentru dênsa, pênĕ când el va maĭ fi în viață.

Orig. hărtie, Arch. Brașov. no. 516. Pecetia în față.

† Па Трнколн дворнн пнше моен панен Негрнтн н моен дщн Нашн н оунноучатн моен Мара н оуннк моемоу Мнхоуцн н Мнсн, такождере оунноукоу моемоу, н братоу мн

Никоаръ ѿ Васлуи и брату ми Драготъ Тъмъшаноу и Пако и Мило и Козма Моркѹ, бра Сотано, и въсꙗ мои мили братїамъ и прїателе. И ѡ се даю ва веданїе, аже до нинѣшного часѣ єще єсмъ жи, и па єсмъ въ ръца гноу Басарабе воєводе, та ме дръжи ѡкова, ка м[1] бь поръчи. Про то прашаю ва, не забиванте мене и не лишите ми това щоби загибло, или това, коуко боуде, или скоулищи; и щоби сѣ есте не сварил за моеюименїю докоу ме имете слышати, аже єсмъ жи; але прате и милоуите кони и кобили и ѡци и свини и оусе това, коуко е. И также дере мене не забиваєте, але варе ка сѣ ва види нан лише, та оучините, що би не загибль. И также дере щоби єсте знали, аже Сота, бра Козми, а ѡ е съ мною жи, до колѣ на ча прїиде. И милїи бь да оумножи ва лета, ами. Пи ѹ Тръговнище, ге .а.

[L. P.]

† Panul Tricolicĭ vornicul scrie dómneĭ mele Negriteĭ, și fiiceĭ mele Nécșeĭ, și nepóteĭ mele Marăĭ, și nepotuluĭ meŭ Mihuță și luĭ Misea, așijderea nepot al meŭ, și frateluĭ meŭ Nicóră din Vasluiŭ și frateluĭ meŭ Dragotă Tămășanul și luĭ Pașco și luĭ Miloș și luĭ Cozma Morcul, fratele luĭ Soltan, și tutulor a lor meĭ ĭubițĭ frațĭ și prietenĭ. Și despre acésta daŭ vouĕ șcire, că pênă într'acest ceas încă sunt viŭ și am cădut în mâînile domnuluĭ Basaraba voevod, și mĕ ține înferecat, cum Dumnedeŭ mĭ-a orênduit. De aceea rogu-vĕ să nu mĕ uĭtațĭ și nu lăsațĭ avutu-mĭ să se prăpădéscă, fie avere, cât va fi, fie sculiște; și să nu vĕ certațĭ pentru averea mea, pênă când mĕ vețĭ audi, că sunt viŭ; dar să îngrijițĭ și să vĕ fie milă de caĭ și de ĭepe și de oĭ și de porcĭ și de tot avutul, cât este. Și așijderea, pe mine nu mĕ uĭtațĭ, ci vare cum vi se va părea vouĕ maĭ bine, așa să facețĭ, ca să nu pĭer. Și așijderea să șcițĭ, că Soltan, fratele luĭ Cozma, apoĭ el este cu mine viŭ, pênă când nouĕ ceasul ne va veni. Și dragul Dumnedeŭ să vĕ îmmulțéscă vouĕ aniĭ, amin. Scris în Târgoviște, în Ghenarie 1.

No. 516.

Sucéva, Septembrie 7. Chiracol visternicul și vameșul și Bucĭum visternicul și vameșul către Brașovenĭ în afacerea slugeĭ lor Mihalcu, care se plânge că i s'a luat vamă maĭ mare, de cât se cuvenea.

Orig. hârtie, Arch. Brașov. no. 496. Pecetia în dos.

30 † Ѿ пана Кϊракола, вистѣрника и мытника, и ѿ пана Бѹчѹма, вистарника и мытника, пише много здравие и любовно поклоненїе братиа нашим, пану бирѹ и пану мыт-

[1] Cuvêntul м scris d'asupra.

ннкꙋ ѿ Брашева. Ꙁде на жалꙋе слꙋга на Мнхако, аже есте его промытнлн безъ внны та есте емꙋ ꙋꙁалн .д. ꙁла ꙋгръскїн. Того радн молнмо ва, ıако нашн прїателн добрїн, ꙋчнннте ꙁа нашꙋ волю та веннте тотн .д. ꙁла, понеже сꙋ нашн пннѣꙁн, н то товарь бн на; а не вернете лн, а вн абн есте ꙁналн, аже бꙋде говорнтн гпревн, та варе кто прнде ѿ вашн люден до на, а мн воꙁме н с нн тотн нашн пннѣꙁн. Ꙁдравствꙋнте ѡ гн, амн. Пн ꙋ Сꙋчавѣ, се .ꙁı.

Adresa în dos: † Панꙋ бнрꙋ н панꙋ мытннкꙋ ѿ Брашева, прнателе нашн добрн.

† De la panul Chiracol, visternicul şi vameşul, şi de la panul Bucĭum, visternicul şi vameşul, scriem multă sănĕtate şi drăgăstósă închinăcĭune fraţilor noştri, panuluĭ birăuluĭ şi panuluĭ vameşuluĭ din Braşov. Aci ni se jălueşce sluga nóstră Mihalco, că l'aţĭ vămuit fără de vină şi ĭ-aţĭ luat luĭ 4 zloţĭ ungureşcĭ. Drept aceea, vĕ rugăm pe voĭ, ca pe prieteniĭ noştri bunĭ, faceţĭ pentru voinţa nóstră şi înnapoĭaţĭ aceĭ 4 zloţĭ, căcĭ sunt baniĭ noştri, şi acea marfă a fost a nóstră; ĭar dacă nu-ĭ veţĭ înnapoĭa, apoĭ să şciţĭ, că vom spune domnuluĭ, şi vare cine va veni din ómeniĭ voştri la noĭ, apoĭ noĭ vom lua de la eĭ aceĭ banĭ aĭ noştri. Fiţĭ sănĕtoşĭ întru Domnul, amin. Scris în Sucéva, Septemvrie 17.

Adresa în dos: † Panuluĭ birăŭ şi panuluĭ vameş din Braşov, prietenilor noştri bunĭ.

III.

Boerĭ din timpul luĭ Petru vodă Rareş.

No. 517.

Câmpulung, Iunie 26. Dan, părcălabul din Câmpulung, către Bistriţenĭ, ca să trimiţă orĭ-ce veştĭ luĭ Petru vodă (Rareş).

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 315. Pecetia în dos.

† Ѥто азь па Да, пъркъла ѡ Д[лъ]гополн, пнше н ꙁдравїе гпнꙋ вырꙋ ѿ Быстрнцн, ıако прїıателїн гпнꙋ нашемꙋ. Нна аще вы гптвꙋ-тн, вашен матн, вѣсте въ нѣкое мѣста нѣкїн дѣло, данте на раꙁоу, ıакоже вѣсте лн ꙁло лн добро гпнꙋ наше, невѣрꙋе на; каже а же сѫ вонскын въ ꙁелн Оугоское. Понеже гптвꙋ вашен матн данте раꙁоу гпнꙋ наше, Петрꙋ воевод, да бъде вѣра ваша, ıакоже гдте гптвꙋш вашен матн, како божнлн къ гпнꙋ нашемꙋ, да бѫдете съ правдоѫ. Н ꙁдраствꙋнте ѡ Хе, амннь. Пн въ Длъгополн, ıю. кѕ.

† Iată eŭ panul Dan, părcălabul din Câmpulung, scriŭ şi sănĕtate domnuluĭ birăŭ din Bistriţa, ca prietenuluĭ domnuluĭ nostru. Altfel, dacă domnia ta, Graţiositatea

vóstră, avețĭ veștĭ din vre o parte despre vre-o afacere, dați-ne nouă de șcire, orĭ ce fel de veștĭ ar fi: de rĕul saŭ de binele domnuluĭ nostru; el nu ne crede pe noĭ; spune că sunt oștĭ în țara Ungurèscă. De aceea domnia Grațiosităţiĭ vóstre daţĭ de șcire domnuluĭ nostru, luĭ Petru voevod, să fie credința vóstră, așa precum ațĭ ḑis domnia Grațiosităţiĭ vóstre, cum ațĭ jurat către domnul nostru, că avețĭ să fițĭ cu credință. Și fițĭ sănĕtoșĭ întru Christos, amin. Scris în Câmpulung, Iulie 26.

No. 518.

Sucéva, Sept. 29. Mătiaș visternicul către biräul din Bistrița ca să îngrijéscă de soția, sócra și copiiĭ luĭ și să nu-ĭ dea nicĭ luĭ Ion Zápolya, nicĭ luĭ Petru Rareș.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 38. Pecetia în dos, perdută.

† Па Мътиꙗ витѣрни, пише покло и мно здравїе нашемꙋ добро и чтитомꙋ прїꙗтелю и гнꙋ Тъмашꙋ биржꙋ Бистрическомꙋ. По се, моли гва-ти, за мою кнѣгиню и за еи мате и за наши дѣти и за нашꙋ махꙋ, наꙋчитѣ бь, наше добра и чтитаго и надена приꙗтелѣ, да и не давай ни на енꙋ странѵ: ни до Иѡанъїшѵ[1] крлѣ, ни до Петра воево, а ниде. Али та наꙋчи бъ да и држи тамо ꙋ гва-ти, по ко пришлю да и возмꙋ а ще ли нрече твоа мать, веми моли твоа мать. Поне мы и посла до рѵ гва-ти, на верѵ и на дшѵ гва-ти, како аби не имали ни енѵ неколю а ни пагꙋбꙋ. А що бꙋде волѣ гва-ти до мене, а ꙗ хощѵ въсе поплънити волю гва-ти. Поне тепе на ба ми естъ надежда и на гва-ти, мо ми съ твоа мать ꙋчинити и добро и зло, ꙗ та дхъ стыи наꙋчи, тако ꙋчини. И бъ да ꙋмножи дни и лѣта гва-ти. Пи ꙋ Сꙋча, се. кѳ.

Adresa în dos: † Приꙗтелю мое добромѵ и чтитомѵ, гнѵ Тъмашѵ бирѵ Бистрико, Матиꙗ.

† Pan Mătiĭaș visternicul, scriŭ închinăcĭune și multă sănĕtate la al nostru bun și cinstit prieten și domnuluĭ Tămaș biräuluĭ Bistrițeĭ. După aceea, rog pe domnia ta, pentru soția mea și pentru mama eĭ și pentru copiiĭ noștri și pentru marfa nóstră, povĕțuĭască-te Dumneḑeŭ, al nostru bunule și cinstitule și de nădejde prieten, să nu-ĭ daĭ pe dênșiĭ în nicĭ o parte: nicĭ luĭ Ioanîș craĭul, nicĭ luĭ Petru voevod, și nicăirea; ci să te povĕțuĭască Dumneḑeŭ ca să-ĭ țiĭ acolo la domnia ta, până ce voiŭ veni să-ĭ ĭaŭ și când veĭ spune Grațiositatea ta, fórte mult rog pe Grațiositatea ta. Căcĭ noĭ ĭ-am trimes la mâna domnieĭ tale, pe credința și pe sufletul domnieĭ tale, ca să n'aĭbă nicĭ o nevoe și nicĭ o pagubă. Iar ce va fi voea domnieĭ tale către mine, apoĭ eŭ în tóte voiŭ împlini voea domnieĭ tale. Pentru că

[1] Îndreptat din Иѡанъїша.

acum la Dumnedeŭ mĭ-e nădejdea şi la domnia ta, poţĭ acuma Graţiositatea ta să-mĭ facĭ şi bine şi rĕŭ; precum duhul sfânt te va învĕţa, aşa să facĭ. Şi Dumnedeŭ să îmmulţéscă dilele şi aniĭ domnieĭ tale. Scris în Sucéva, Septemvrie 29.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ meŭ bun şi cinstit, domnuluĭ Tămaş biărăuluĭ Bistriţeĭ, Matiĭaş.

No. 519.

Sucéva, Septembrie 29. Matiĭaş visternicul către biărăul din Bistriţa trimiţênd pe sluga sa Toader cu vorbele sale de trebuinţă.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 408. Pecetia în dos.

† Се а па Матїꙗ вистерник,[1] пишу покло и мно здравїе брату моему млому и добромꙋ и надеждномꙋ, пану Тамашу, бирову ѿ Бистрици; даемо знати гсу-ти, ꙗко моему мломꙋ брату, а ѥмо послали слугу наше Тоадера до гса-ти съ нашими потребними рѣчми и да увидит и здравїе гсу-ти и ѿ нас да известит гсу-ти ако ѥсмо и ми здрави. Того ради гсо-ти ꙗко ѥму порозумиит име, а гсо-ти учини ꙗко тѣ бъ научит и ꙗко ми еси гсо-ти и ѡбещал и присе съ брацтвом правим, и молю гсо-т[и] бе мешканїе и лиши, поне и зима близко, а хочу ѿплатити добро гса-ти до моего живота. И по сих бъ да ти да гсу-ти здравїе, амин, и пании гса-ти и детем гса-ти. Пис у Сучави, сеп. кѳ.

Adresa în dos: † Брату моему мломꙋ и добромꙋ и надеждному, пану Тамашу бирову ѿ Бистрици.

† Iată eŭ pan Matiĭaş visternicul, scriŭ închinăcĭune şi multă sănĕtate frateluĭ meŭ drag şi bun şi de nădejde, panuluĭ Tamaş biărăuluĭ din Bistriţa; dăm a scire domnieĭ tale, ca la al meŭ drag frate, că am trimis pe sluga nóstră Toader la domnia ta cu ale nóstre de trebuinţă cuvinte şi să vadă şi sănĕtatea domnieĭ tale şi de la noĭ să vestéscă domnieĭ tale că suntem şi noĭ sănĕtoşĭ. Drept aceea domnia ta, cum îl veĭ înţelege, apoĭ domnia ta fă cum Dumnedeŭ te va învĕţa şi precum domnia ta mĭ-aĭ şi făgăduit şi acum cu fräţie dréptă, şi rog pe domnia ta, fără împedicare să-l laşĭ, căcĭ şi ĭarna e aprópe, eŭ voiŭ plăti cu bine domnieĭ tale pênĕ la mórtea mea. Şi după acestea Dumnedeŭ să-ţĭ dea domnieĭ tale sănĕtate, amin, şi dómneĭ domnieĭ tale şi copiilor domnieĭ tale. Scris în Sucéva, Septemvrie 29.

Adresa în dos: † Frateluĭ meŭ drag şi bun şi de nădejde, panuluĭ Tamaş biărăuluĭ din Bistriţa.

---

[1] Îndreptat din вистерникъ.

No. 520.

Sucéva, Martie 26. Huru, marele vornic, către biräul din Bistrița, pentru a i se da nişte banĭ, ce soţia sa iĭ îngropase cănd-va acolo, ĭar ómeniĭ biräuluĭ iĭ luase ademenind slugile vorniculuĭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 53. Pecetie în dos cu totul stricată.

† Пн Хꙋрꙋ, великїи двони, пиши приꙗтелю моем мамꙋ и слачѣишом, панꙋ бирꙋла ѿ Бистрецꙋ. Даемо на знанїе гвꙋ-те, ко би праде сего врѣма, где побели Петрꙋ воевод, а иа емо пола кнѣги мои и съ дѣте ми та ꙋ ва мати. Ино, ко би та, ѡни сѣ веи ꙋстраши за еде шокодомꙋ, и ꙋложи ени пинѣзи ꙋ еде ꙗмꙋ, и неможе възате пинѣзи ѿ то ꙗмꙋ, коли врати са ти наза, и лиши та. И а пола мои слꙋги до гвꙋ-те како аби еми въгна пинѣзи, а гвꙋ-те не знае що ете лю поснлае гвꙋ-те съ нами слꙋги ми и ꙋза ми пинѣзи, и поими слꙋги и вѣза .ацц. з. Поне м'ли гвꙋ-те, ꙗко прїꙗтелю моем мамꙋ, како аби та наꙋчи бъ, да испрѣчите то лю, да аби есми врати ми пинѣзи .ацц. з, що ми ꙋза ѿ мои слꙋги. Веи м'ли гвꙋ-те. И а ми такоде ꙋчини волѣ гвꙋ-те, въ что бꙋде трѣба гвꙋ-те до на. И бъ да здрави, амн. Пи ꙋ Сꙋча, ма .кѕ.

Adresa în dos: † Прїꙗтелю мое м'лм и слачѣишом, панꙋ бирꙋла ѿ Бистрецꙋ.

† Pan Huru, marele vornic, scriŭ prietenuluĭ meŭ ĭubit şi prea dulce, panuluĭ biräŭ din Bistrița. Dăm spre şcire domnieĭ tale, când fu maĭ 'nainte de acéstă vreme, când fugi Petru voevoda, atuncĭ eŭ am trimis pe dómna mea şi cu copiĭ meĭ acolo la Grațiositatea vóstră. Alta, pe când eraŭ acolo, eĭ fórte se înfricoşară de o năpastie, şi aŭ ascuns nişte banĭ într'o grópă, şi n'aŭ putut lua baniĭ din-tr'acea grópă când s'aŭ întors ĭar înnapoĭ, şi ĭ-aŭ lăsat acolo. Şi eŭ am trimis pe slugile mele la domnia ta ca să-mĭ aducă baniĭ, dar domnia ta nu şciŭ ce fel de ómenĭ aĭ trimis domnia ta cu slugile mele şi mĭ-aŭ luat baniĭ şi aŭ ademenit slugile şi aŭ luat 1900 zloţĭ. Pentru aceea, rog pe domnia ta, ca pe prietenul meŭ ĭubit, cum ca să te povĕţuĭască Dumnedeŭ, să siliţĭ pe aceştĭ ómenĭ să-mĭ întórcă baniĭ meĭ, 1900 zloţĭ, ce mĭ-aŭ luat de la slugile mele. Fórte mult rog pe domnia ta. Şi apoĭ eŭ de aşijderea voiŭ face voea domnieĭ tale, în ce va fi tréba domnieĭ tale la noĭ. Şi Dumnedeŭ să-ţĭ dea sănĕtate, amin. Scris în Sucéva, Martie 26.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ meŭ ĭubit şi prea dulce, panuluĭ biräŭ din Bistrița.

No. 521.

Sucéva. Huru, marele vornic, către biräul din Bistrița, pentru o slugă ce-ĭ fugise şi care picând în mânile biräuluĭ, îl rógă să ĭ-o trimiţă înnapoĭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 429. Pecetia în dos.

† Па҇ Хѹрꙋ, великїи двони҇ ѿ Долнион земли, пише҇ поклѡ҇ и мно҇ здравїє чтмѵ моемꙋ и добромꙋ приꙗте҇, жѵпанѵ Тъма҇ гпръ хртїꙗни҇ ѿ Бистри҇. І ѿ се҇, чтмѵ моемѵ и добромѵ приꙗте҇, даемꙋ на знанїе гвꙋ-ти, зна҇е гвѵ-ти ꙗ сѣ на прилѵчи по на҇ грѣхи, възлезе Тѵрци ꙋ на҇ земли, а нашѵ кнѣгини и ми҇ свои главн ꙋ вашѵ земли, а съда кнѣгинѣ ми ѡтекъ а едн мои паво малики, ѿ панѵ ꙋ рѵ гвꙋ-ти. Про то, проси и моли гвѵ-ти, ꙗ чтнтомѵ моемꙋ и добромѵ приꙗте҇, аби да тѣ настави бь и пречта бго мтръ, да ми държи на тебе ꙋ Бистрицѵ, и не дава ꙋ рѵ ни енꙋ, докле есмо не посла на гвѵ-ти; и що кетова, а платити гвꙋ-ти ꙋси; и що ке вѵде трѣба гвѵ-ти на на, а чинити волѣ гвѵ-ти. И дїꙗкѵе гвѵ-ти вели, ако ли може, аби ми пѵли по еин людїи, вели дїꙗкѵе гвѵ-ти. Бъ да ѡмножи дни и лѣта гва-ти, ами. Пи ꙋ Сѵчавѣ.

Adresa în dos: † Чтмꙋтомꙋ моемꙋ и добромꙋ приꙗте҇, Тъма҇ гпръ ѿ Бистри҇.

† Pan Huru, marele vornic din Ţara-de-jos, scriŭ închinăcĭune şi multă sănĕtate cinstituluĭ meŭ şi bunuluĭ prieten, jupânuluĭ Tămaş, domn creştin din Bistriţa. Şi după aceea, cinstitule al meŭ şi bun prieten, îţĭ daŭ spre scire domnieĭ tale, sciĭ domnia ta cum s'a maĭ întâmplat pentru pĕcatele nóstre, intrat-aŭ Turciĭ în ţara nóstră, ĭar jupănesele nóstre şi scumpele lor capete (aŭ venit) în ţara vóstră, ĭar acum soţieĭ mele îĭ fugi o slugă a mea mică, ea a căḑut în mânele domnieĭ tale. Drept aceea, cer şi rog pe domnia ta, ca pe cinstitul meŭ şi bun prieten, ca să te învrednicéscă Dumneḑeŭ şi pré curata Maĭcă a luĭ Dumneḑeŭ, să mĭ-o ţiĭ la tine în Bistriţa, şi să nu o daĭ la mâna nimenuĭ, până când nu vom trimite la domnia ta; şi ce veĭ cheltui, eŭ voiŭ plăti domnieĭ tale tot; şi ce va fi tréba domnieĭ tale către noĭ, eŭ voiŭ face voea domnieĭ tale. Şi rog pe domnia ta fórte mult, dacă cumva poţĭ, să mĭ-o trimiţĭ prin nişte ómenĭ, fórte rog pe domnia ta. Dumneḑeŭ să îmmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale, amin. Scris în Sucéva.

Adresa în dos: † Cinstituluĭ meŭ şi bun prieten, luĭ Tămaş domnul din Bistriţa.

No. 522.

Sucéva, Septembrie 29. Mihul hatmanul către biräul Bistriţeĭ ca să afle şi grabnic să'l însciinţeze unde se găsesce soţia sa, care pribegise, caşi soţiile celoralţĭ boerĭ, după povaţa luĭ Petru vodă (Rareş).

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 409. Fără pecetie.

† Па҇ Михꙋ, хатма҇ ѿ мѡлдаскои земли, пише҇ покло҇ и много здравїе прїателю нашемꙋ добро҇ и чтнтомꙋ, гнꙋ Тѫмашꙋ бирѫꙋ бистрицкомꙋ. По се҇ дае҇ знати гвꙋ-ти поне҇ зна҇е твоа мтръ, како бъ попꙋсти гнѣ свои по грѣхѡ наши ѿ прокл҇ѣтыи Тꙋрци, и сълꙋчи са

кнѣгинѣ наши нлѣзти и модаской земли дорѣта всѐ съ наѹченїе Петра воево; ино съ та слыши а Петръ воево пришо до Чиче, ино ѡ кнѣгини моей не знаю нищо гдѐ сѣднла. Прото проси гвѹ-ти, како наше добра и чтитога и надена прїѧтелѣ, неволисай са ра нашей воли, аще ли вънидѐ въ Бистрицѹ, како да сѣ не да и Бистри ни на енѹ страни, и моли гвѹ-ти, скоро да на знати, где е и камо сѣдала. Веми моли гвѹ-ти, како да ѹчини за-ра нашi волю, а ми тако бѹде сътворити волю гвѹ-ти въ що бѹде волѣ гвѹ-ти до на. И бъ да ѹмножи дни и лѣта гвѹ-ти. Пи ѹ Сѹчавѣ, се. кѳ.

Adresa în dos: † Приıателю мое добромѹ и чтитомѹ, Тъмашi бирѫѹ ѿ Бистри.

† Pan Mihul, hatman din ţara Moldoveĭ, scriem închinăcĭune şi multă sănĕtate prietenuluĭ nostru bun şi cinstit, domnuluĭ Tâmaşu biräuluĭ Bistriţeĭ. După aceea dăm a şcire domnieĭ tale pentru că şciĭ Graţiositatea ta, că Dumneḑeŭ a trimis mânia sa după pĕcatele nóstre de la procleţiĭ Turcĭ, şi întĕmplatu-s'aŭ jupâneselor nóstre să ĭasă din ţara Moldoveĭ peste munţĭ, tot după povaţa luĭ Petru voevod; altfel acum aşa auḑim că Petru voevoda a venit la Ciceŭ, şi de jupânésa mea nu şciŭ nimic pe unde se află. De aceea rog pe domnia ta, ca pe al nostru bun şi cinstit şi de nădejde prieten, nevoeşte-te pentru voea nóstră, dacă va veni în Bistriţa, ca să nu se dea (trécă) din Bistriţa în nicĭ-o parte, şi rog pe domnia ta grabnic dă-ne nouă a scire, unde este şi unde stă. Tare rog pe domnia ta, ca să facĭ pentru voea nóstră; ĭar noĭ aşijderea vom face voea domnieĭ tale în ce va fi voea domnieĭ tale către noĭ. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale. Scris în Sucéva, Septemvrie 29.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ meŭ bun şi cinstit, luĭ Tămaş biräuluĭ din Bistriţa.

No. 523.

Câmpulung, Octombrie 2. Toma, logofĕtul luĭ Stefan vodă, către biräul Bistriţeĭ ca să-ĭ înapoĭeze Ţiganiĭ ce fugiseră în Ardél cu prilejul năvălireĭ Turcilor în Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 84. Pecetia în dos perdută.

† Ѩ Тома логофе гна Стефана воево мѡдаской земли, пише покло и мно поздраленїа гнѹ моемѹ, любимомоу и добро и чтитомѹ гнѹ Тъмашѹ бирѫѹ бистрическомоу. По си дава на знанїе гвѹ-ти, гнѹ мое, поне знае гво-ти, како бъ напѹсти на на гна свои и напѹсти Тѹрци и рагна и раснѧ на по въсемѹ стѹ. Ино сълѹчи са наши цигани да илазили до едескоу землю, за прадѹ, сѹ въси и ердеской земли, али ѩ и кѹпи въсе за

мои правїи пинѣзи, ıа ми ѥстъ бъ свѣдате и имаю содъıша ѿ кого есм и купи. Тера съ слышил, а възпа сѹ въ руки гва-ти; сего ра млю гва-ти, гна мое млтива и гпра хртїиаско, не бѹ ра моеи пагѹби, али та наѹчи бъ гва-ти врати ми и ба ра и ра нашеи воли, поне досм ѥсмо ѹ пагѹб'ле, поне не ѿстало на, ни домове, ни села, ни мли, ни товара, ни ѿци, ни пче, ни съсѹ, ни цркви, ни платѣ, и[1] ино[2] нищо. Вемн тѣ моли твоа млтъ. И аще ли ми ѹчини гво-ти сїю добротѹ ѿ ру гва-ти, а а до моеи съмрти не забѹ доброту гва-ти, али въсе бѹду пама гва-ти, и а и дѣти мои до вѣка. А заціо ми учини сїю нарукѹ, а а пошлю кола гвѹ-ти ѥдн бидивїѹ, що бѹде врѣде .р. з ѹ, а бе того ѥще бѹде ѹчина волѣ и похта гва-ти[3] сва ѿ мене и люде гва-ти, ıако и ѹвиди гва-ти; а ѿ тѣ цига, незнаю, бѹде ли имати имати нѣкїи фоло или ни? Тоѥ сѣ моли гву-ти, бу ми твоа млтъ гнъ ѿ сь напре, ıако и гнъ мои Стефа воево. И бь да ѹмножи дни и лѣта гва-ти. Пи у Догоеполе, ѿ .в.

Adresa în dos: † Гнѹ мое, чтитому и мистиво, Тъмашу бирѫѹ бистрическомоу.

† Eŭ Toma logofĕtul domnuluĭ Stefan voevoda al ţăriĭ Moldoveĭ, scriu închinăcĭune şi multă sănĕtate domnuluĭ meŭ, prea ĭubituluĭ şi bunuluĭ şi cinstituluĭ domn Tămaş birăuluĭ Bistriţeĭ. După aceea daŭ spre şcire domnieĭ tale, domnul meŭ, pentru că şciĭ domnia ta, că Dumneḑeŭ năpusti asupra nóstră rĕutatea sa şi năpusti pe Turcĭ şi ne-a gonit şi ne-a răspândit în tótă lumea. De alta, întămplatu-s'a ţiganilor noştri ca să trécă în ţara Ardéluluĭ, ce e drept, sunt toţĭ din ţara Ardéluluĭ, dar eŭ ĭ-am cumpĕrat pe toţĭ cu baniĭ meĭ drepţĭ, cum îmĭ este Dumneḑeŭ martor şi am sodăş de la cine ĭ-am cumpĕrat. Decĭ, acum auḑim că aŭ căḑut în mâĭnile domnieĭ tale; drept aceea rog pe domnia ta, domnul meŭ milostiv şi domn creştin, să nu te bucurĭ de paguba mea, ci să te povĕţuĭască Dumneḑeŭ pe domnia ta, ca să mi-ĭ înnapoiezĭ pentru Dumneḑeŭ şi pentru voea nóstră, fiind-că până acum suntem în pagubă, căcĭ nu ne-aŭ rĕmas nouĕ: nicĭ case, nicĭ sate, nicĭ morĭ, nicĭ marfă, nicĭ oĭ, nicĭ albine, nicĭ vase, nicĭ bisericĭ, nicĭ haĭne, şi nimic alta. Tare te rugăm pe domnia ta. Şi dacă îmĭ veĭ face domnia ta acéstă bunĕtate de la mâna domnieĭ tale, apoĭ eŭ până la mórtea mea n'am să uĭt bunĕtatea domnieĭ tale, ci în tóte voiŭ pomeni pe domnia ta, şi eŭ şi copiiĭ meĭ în vecĭ. Iar pentru că-mĭ facĭ acéstă rugăcĭune, apoĭ eŭ am să trimit colac (dar) domnieĭ tale un bidiviŭ, care să preţuĭască 100 zloţĭ ungureşcĭ, şi afară de acésta încă va maĭ fi făcută voea şi pofta domnieĭ tale tot-deauna de la mine, şi ómenilor domnieĭ tale, precum aĭ şi să veḑĭ domnia ta; ĭar de la aceştĭ ţiganĭ nu şciŭ avea-veĭ niscaĭ folos saŭ ba? Acésta mĕ rog domnieĭ tale, să-mĭ fiĭ Graţiositatea ta domn de aci

[1] и îndreptat din а. [2] ино scris d'asupra. [3] ти scris d'asupra.

înnainte, ca şi domnul meŭ Stefan voevoda. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă ḑilele şi aniĭ domnieĭ tale. Scris în Câmpulung, Octomvrie 2.

Adresa în dos: † Domnuluĭ meŭ, cinstituluĭ şi milostivuluĭ, luĭ Tămaş biräuluĭ Bistriţeĭ.

No. 524.

Maer, Septembrie 29. Pĕtraşcu comisul, Toma logofĕtul, Miron medelnicerul, Bălţatul uşarul şi Sturzea postelnicul, boerĭ din ţara Moldoveĭ, trimit în misiune la biräul Bistriţeĭ pe ómeniĭ lor.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 92. Douĕ pecetiĭ în faţă.

† Всемоному и чтно урожденому, нашему чтито и прѣмативому гну и приѩтелю, жупану Тѫмашу бирѫу и правителю ѿ Бистрическїи гра. Покло и много поздравленїа да въспрїиме гво-ти ѿ приѩтели гву-ти, ѿ пана Пътрашка комиса и ѿ Тома логофета и ѿ Мирона меденичарѣ и ѿ Бъѕатула ушарѣ и ѿ Стуѕѣ постелника, боѩре ѿ Мѡдаскои земли. По си дава на знанїе гву-ти, поне есмо посла до гву-ти наши чловци съ нашими истинними и потрѧнними рѣчми. Сего ра, молимъ твое гву-ти, ꙗко наше гпра и добра и надеина приѩтелѣ, да и вѣруе ѿ въсе що нреку, поне су наши рѣчи потрѣбни. И ти учини на добрую исправу ѿ гву-ти. Тое сѣ молимъ гву-ти. И бъ да умножи лѣта гву-ти. Пи у Мае, се .кѳ. [L. P.] [L. P.]

† Prea puterniculuĭ şi întru cinste născutuluĭ, la al nostru cinstit şi prea milostiv domn şi prieten, jupânuluĭ Tâmaş biräuluĭ şi diriguitoruluĭ din cetatea Bistriţeĭ. Inchinăcĭune şi multă sănĕtate să primeştĭ domnia ta de la prieteniĭ domnieĭ tale, de la panul Pĕtraşcu comisul şi de la Toma logofĕtul şi de la Miron medelnicérul şi de la Bălţatul uşarul şi de la Sturzea postelnicul, boerĭ din ţara Moldoveĭ. După aceea, dăm spre şcire domnieĭ tale, căcĭ am trimis la domnia ta pe ómeniĭ noştri cu ale nóstre adevĕrate şi de trebuinţă cuvinte. Drept aceea, te rugăm pe domnia ta, ca pe domnul nostru şi bunul şi de nădejde prieten, să-ĭ creḑĭ în tóte cele ce-ţĭ vor spune, căcĭ sunt ale nóstre cuvinte de trebuinţă. Şi astfel fă-ne ispravă bună de la domnia ta. Acésta ne rugăm domnieĭ tale. Şi Dumneḑeŭ să înmulţéscă aniĭ domnieĭ tale. Scris în Maer, Septemvrie 29.

IV.

Boerĭ din a doŭa jumĕtate a secoluluĭ XVI și cel următor.

No. 525.

Anton, cămăraşul de la Ocne, către toţĭ negustoriĭ braşovenĭ şi din tóte părţile Ungarieĭ, cum că domnul Alexandru vodă (Lăpuşnénul) a hotărît patru ĭarmaróce în Trotuş pe an.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 505. Pecetia în faţă.

† А Ато, къмарашѵ ѿ Ѡна, пишѵ покло и живо прїꙗтеле нашн, въсѣ кѵцн ѿ Брашо и ѿ въсѣ страна ѡгоскои. По сн давамо на ʒнанїе гвѵ-вн, ꙗко потомн гнѵ-нн Алеʒадрѵ воево, како абн бнлн .д. ꙗмарокн ѵ Тотрѵ въ едн го: пръвомѵ на прѣставленїе Їwа Богослова, се .кѕ.; а дрѵгое ꙗрмаро на Събо ахаггла Мнхаила, ное .н.; а третїн ꙗмаро на Поклоненїе чтнн вернга стго апла Петра, ге .ѕї., а четвръτїн ꙗмаро третаго неле по пацѣ, въ не мнроносицн. И къ л[н] бѣхж на тн днн, а гвѵ-вн прїндѣте съ кѵствоу до Тотрѵ и на тн днн ѡбрѣщинте воловн и кравн и свн и рнбѵ и ѿ въсѣ, что бѵде ѵ нашїн ʒемлн. И тако да ʒнанте, а дрѹгїн днн бе ꙗмаро, а гвѹ-вн не потрѹдн сѣ, нища не ѡбрѣщнте. Сїа даваемо на нанїе гвѵ-вн. И ʒ(д)раствѹнте ѡ гн, амн.

[L. P.]

† Eŭ Anton, cămăraşul de la Ocne, scriŭ închinăcĭune şi viaţă prietenilor noştri, tutulor negustorilor din Braşov şi din tóte părţile Ungarieĭ. După acestea dăm spre şcire domnieĭ vóstre, cum că a întocmit domnul nostru Alexandru voevod ast-fel, ca să fie 4 ĭarmaróce în Trotuş pe an: cel d'ânteĭŭ la Adormirea luĭ Ioan Bogoslovul, Septemvrie 26; ĭar al doilea ĭarmaroc la Săborul Archangheluluĭ Mihail, Noemvrie 8; ĭar al treilea ĭarmaroc la Închinarea cinstitelor verige ale sfântuluĭ Apostol Petru, Ghenarie 16; ĭar al patrulea ĭarmaroc, în a treĭa sĕptămână după Paşcĭ, în Dumineca Mironosiţelor. Şi când va fi în acele ḑile, apoĭ domniile vóstre veţĭ veni cu marfă la Totruş, şi în acele ḑile veţĭ afla boĭ şi vacĭ şi porcĭ şi peşce şi de tóte, ce va fi în ţara nóstră. Şi aşa să şciţĭ; ĭar alte ḑile (sunt) fără ĭarmaroc, şi domnia vóstră să nu vĕ trudiţĭ, nimic nu veţĭ afla. Acésta dăm spre şcire domnieĭ vóstre. Şi fiţĭ sănĕtoşĭ întru domnul, amin.

No. 526.

Lemberg, 1574, Iunie 23. Ostafie postelnicul se îndatoreşce a da luĭ Mateĭaş Flĭandrişevicĭ un cal bun turcesc atuncĭ când Bogdan vodă va veni la domnia luĭ în Moldova.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 54. Pecetia în faţă.

Ꙗ, Ѡстафи постелникъ, выꙁнаваю симъ моимъ листо, и естъ есми винє дати кона єго м пан<ꙋ> (Ма Матиꙗшеви Фландришевичеви, купцови ꙁ Быстрицѣ. А има дати ємꙋ того кона на ча на то кды да бъ приде єго м господа Богда на своє паство до ꙁемлѣ Модаскои, тогды ꙗ пнꙋ Матиꙗшꙋ да ко добри тꙋрецки, адла лѣпшеи. С вѣры и сведєтва приложiи есми печа свою к томꙋ листꙋ. Писа ꙋ Львовѣ, в Срє прє ро стго Iωанна Пртє, ро. б. ҂афод.

[L. P.]

Ꙗ, Ѡстафи постелни, слꙋга єго м Богдана гдра ꙁемли Молдаско.

Eŭ, Ostafie postelnicul, încunosciinţez prin acéstă a mea carte, că sunt dator a da un cal Graţiosităţiĭ sale panuluĭ Matiĭaş Flĭandrişevicĭ, negustoruluĭ din Bistriţa. Şi am a da luĭ acest cal în césul acela când va da Dumneḑeŭ să vină Graţiositatea sa domnul Bogdan la a sa domnie în ţara Moldoveĭ, atuncĭ eŭ panuluĭ Matiĭaş voiŭ da un cal bun turcesc, fórte frumos. Spre credinţă şi mărturie pusam pecetia mea pe acéstă carte. Scrisă în Liov, Mercurĭ înnainte de nascerea Sf. Ioan Înnainte-mergĕtorul, anul domnuluĭ 1574.

Eŭ, Ostafie postelnic, sluga Graţiosităţiĭ sale Bogdan domnuluĭ ţăriĭ Moldoveĭ.

No. 527.

Nichita Harbuz cătră birăul Bistriţeĭ să nu fie prĕdat fără de vină pentru că a fugit în alţă ţară şi rógă să-ĭ restitue ceva din bucatele sale.

Dan urednicul Cămpulunguluĭ către acelaş birăŭ ca să dea Nichiteĭ Harbuz din ale luĭ bucate.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 410. Pecetia în dos.

† Єто азь Никыта Хабꙋ, слꙋга ваше гптвꙋ; ѿ нiго покло и много ꙁдравiє гнꙋ моємꙋ бырꙋꙋ ѿ Быстрици Бꙋдакы Гапръ и сы .вi. пръга и гпрь и моємꙋ ѡци, и пакы покло сътварѣє ни ꙁела гпнꙋ моємꙋ Бꙋкы Адрна и кь сы. Вѣдомꙋ да є гптвꙋ вашеи мати ꙁа рѣ мои;[1] много бо послоушни вашеи мати, да не[2] погрꙗбыти бє вини;

[1] Cuvêntal мои e scris d'asupra de aceeaşĭ mână şi cu identică cernélă. [2] Idem: не.

ни сы виновa почто побѣгли въ дрꙋгаа ꙁемли, видѣ бо съмрътиі бе мли. И по сы оустрашѫ-са страхо и велїкї и чю словеси ꙁло на-нѣ. Сего ра аꙁь бѫдѫ вашеи млти словеси добри вашеи мтѫи и вашеи слогы и съ правдоѫ. И пакы мла съ слъꙁами вашеи мтѫи, и пакы мла са ни до сꙁланѣ ꙁела, мла и ꙁа има великаго ба, дадите-ми ѿ моего камата колико бъ ва настави,[1] да не бѫдѫ тако сымахо и и ни-ма чи и како питати са. Има два мехїи брицѫ на Пътѣ ѿ Сыцю и дадите мне бѫде на іадеиїе. Аще че то копи ꙁа кони краденїї, сего сади въ село и сего ѡбращите которїи са краде. И та.[2]

La marginea stângă cu aceeasĭ mână şi cernélă: † Се оубо аꙁь па Да оурѣ и ве стрь ѿ Дльгополи, пише покло и много ꙁдравїе гпнꙋ вырѫꙋ ѿ Быстри и въсѣ и воино иже прѣбывай въ гра. Мли вашеи млти ꙁа наша волѣ, дади емꙋ ѿ своиго комати ꙁа ниша вола, колико бъ[3] (ва настави).

Adresa în dos: † Бодакы Гапръ, вырьꙋ ѿ Быстра.

† Iată eŭ Nichita Harbuz, sluga domnieĭ vóstre; de la el închinăcĭune şi multă sănătate domnuluĭ meŭ, birăuluĭ din Bistriţa Budachi Gapăr şi celor 12 pârgarĭ şi domnĭ şi aĭ meĭ părinţĭ, şi aşijderea închinăcĭune aduc pănă la pămênt domnuluĭ meŭ Buchi Andriaş, şi către toţĭ. În şcire să fie domnieĭ Graţiosităţiĭ vóstre de rêndul meŭ; fiind că mult slujind Graţiosităţiĭ vóstre, să nu fiŭ prĕdat fără de vină; nu sunt vinovat pentru că am fugit în altă ţară, căcĭ vedém mórtea fără de milă. Şi după acestea îngrozitu-m'am şi de frică mare, şi am audit vorbe rele în potrivă-mĭ. Drept aceea eŭ voiŭ fi al Graţiosităţiĭ vóstre cu vorbe bune Graţiosităţiĭ vóstre şi slugă a vóstră şi cu dreptate. Şi ĭarăşĭ rogu-mĕ cu lacrimĭ Graţiosităţiĭ vóstre, şi ĭarăşĭ rogu-mĕ până la verdele pămênt, rogu-mĕ şi pentru numele mareluĭ Dumnedeŭ, daţi-mĭ din bucatele mele cât Dumnedeŭ vĕ va învĕta, ca să nu fiŭ aşa sărac şi să n'am cu ce şi cum a mĕ hrăni. Am douĕ burduşe de brîndă la Pântea din Simgiozu şi daţi-mi-le mie să-mĭ fie spre mâncare. Şi cel ce cumpără caĭ de furat, acum stă în sat şi acum veţĭ găsi carĭ sunt furaţĭ. Şi astfel.

La marginea stângă cu aceeaşĭ mână şi cernélă: † Iată dar eŭ panul Dan urednicul şi tótă ţéra din Câmpulung, scriem închinăcĭune şi multă sănătate domnuluĭ birăŭ din Bistriţa şi tutulor şi la óstea care petrece în cetate. Rog pe Graţiositatea vóstră pentru voĭa nóstră, dă-ĭ luĭ din bucatele sale, pentru voĭa nóstră, cât Dumnedeŭ (vĕ va învĕţa).

Adresa în dos: † Luĭ Bodachi Gapăr, biräuluĭ din Bistriţa.

---

[1] Scris d'asupra cu aceeaşĭ mână şi carnélă: колико бъ ва настави. [2] Amêndouĕ cuvintele sunt şterse cu condeĭul de aceeaşĭ mână care a scris documentul. [3] бъ scris d'asupra.

No. 528.

Dorohoiŭ, Iunie 3. Gligorcea vornicul însciinţéză pe birarul din târgul Bistriţa că a trimis acolo treĭ slugĭ ale sale ca să-ĭ cumpere cele trebuincĭóse.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 65. Pecetia în dos.

† Па Глигорчѣ векїи двwни w голѣмїа земли, пише живо и мно здравїе прїиателю наше прѣвъзлюбленомꙋ и срчномѵ и слако и мно надеждномꙋ, панѵ бира ѿ тръ Бистрицъ ѿ ѵгоско странꙋ. И къ сниже даю зна гвꙋ-ти, бо а посла си наше .г. паркѵи и съ десѣ ко съ клѣ тамо ѵ стра гвѵ-ви, како ави на кѵпили шварꙋ за нево и желѣзо и що бѵде на трѣбова w нашѵ тра. Сего[1] ра мла гвѵ-ви, да сътворите ра наша волѣ, да не имае вакѵ тамо ѵ гвѵ-ви. Ино, а, еще имами сътвори ра волѣ гвѵ-ви w що бѵде потреба гвѵ-ви до на: и а има бити гвѵ-ви прїиате. И къ сниже да да въ да здраствѵите w Хѣ, амн. Пи ѵ Дорогою, ю .г.

Adresa în dos: † Прїиателю наше прѣвъзлюбленомѵ и срчномꙋ, па бира ѿ Бистрицъ ѿ стра Ꙋгwскаа.

† Pan Gligorcea, marele vornic din ţara mare (ţara de sus), scriem viaţă şi multă sănătate prietenuluĭ nostru prea ĭubit şi de inimă şi dulce şi de multă nădejde, panuluĭ birar din târgul Bistriţeĭ dispre partea unguréscă. Şi la acésta daŭ a şcire domnieĭ tale, că eŭ mĭ-am trimis aceste treĭ slugĭ ale nóstre şi cu ḑece caĭ cu ĭepe acolo în ţara domnieĭ vóstre, ca să ne cumpere nouĕ sfóră pentru nĕvod şi fer şi tot ce ne va trebui la tréba nóstră. Drept aceea mĕ rog domnieĭ vóstre, ca să faceţĭ pentru voea nóstră, să n'aĭbă neajuns acolo la domnia vóstră. Altfel, eŭ încă voiŭ avea a face pentru voea domnieĭ vóstre în ce va fi tréba domnieĭ vóstre către noĭ; şi eŭ am a fi domnieĭ vóstre prieten. Şi la acestea să dea Dumneḑeŭ să trăiţĭ întru Christos, amin. Scris în Dorohoiŭ, Iunie 3.

Adresa în dos: † Prietenuluĭ nostru prea ĭubit şi de inimă, panuluĭ birar din Bistriţa dinspre partea unguréscă.

No. 529.

Sucéva, Iulie 29. Orăş hatmanul şi părcălabul Sucéveĭ către diregătorul din Câmpulung, ca să îndrepteze drumul despre partea Bistriţeĭ şi să aĭbă ómenĭ de pază despre Rodna.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 399. Pecetia in faţă.

---

[1] În orig.: чесо.

† Па Ѡръ хема и пръкъла сочаскїи пише оурѣник[v] ѿ Дългоеполѣ, да ємо знати: ıако vвиди се ли на а ти скоро ꙋ того ча да имає ивади ти въс[и с]еловє Дългоеполѣ и вама и иши селове въси и да имає пороба и застъпи то пж ѕѣло добре по гдє кю би мѣта пригодница тени и ѿ того кра ѿ Битрицѵ и да имає посъматрати добре по гдє бѣше ѡкрѵгова Дръгѵ таа пригодница, паки ѕѣло добре да имає застъпи. И да имає лю по въсѣ дни ѿ того кра ѿ Рона, и что ке поразѵмѣти въ скорѣ да на подаси на ных и да съматраε да не бъде ıако тоε съ Лѣши, бо пото твоа глава бъде знати. Сице да знає. Пи v Сѵча ю . кѳ.

[L. P.]

(semnat) Нка Ѡрь хетман.

† Pan Orăş hetmanul şi părcălabul Sucéveĭ, scriŭ diregĕtoruluĭ din Câmpulung, dămu-ţĭ a şcire: cum veĭ vedea acéstă carte a nóstră, apoĭ tu de grabă în acel ceas să aĭ a scóte acele tóte sate ale Câmpulunguluĭ şi Vama şi celelalte sate pe tóte şi să aĭ a face şi a întări acel drum fórte bine pe unde vor fi locurile trecĕtórelor strimte, şi dintr'acea parte a Bistriţeĭ, şi să aĭ a căuta bine pe unde a fost hotărnicit Drăguş acele trecĕtóre, ĭarăşĭ fórte bine să aĭ a le întări. Şi să aĭ ómenĭ în tóte ḑilele de cea parte din Rodna, şi orĭ-ce veţĭ afla, pe dată să ne daţĭ nouă (a şcire), şi să cauţĭ să nu fie ca atuncĭ cu Leşiĭ, căcĭ apoĭ capul tĕŭ va şci. Aşa să şciĭ. Scris în Sucéva, Iulie 29.

Iscălit-a Orăş hetman.

No. 530.

Costantin Turcul rozmistrul, starostele Cernăuţuluĭ, către birăul Bistriţeĭ în privinţa uneĭ glóbe pentru care fusese chezaş Voncĭul Darie; acesta deşi plătise glóba, dar birăul apucà din noŭ pe un alt om din Cernăuţĭ.

Orig. hàrtie, Arch. Bistriţ. no 202. Pecetia în dos.

Ваше милоти пане вѣро кланıає сıа, и вզаєне здоровıа доброго жичи ѿ гда бга, вашо милоти. Пише ми тꙋ ваша милоть ѡ єнꙋ шкапꙋ за которꙋю бꙋ порꙋкою Вочю Дари, а Дари повидаε же тꙋ ваша мило за трита вола ѡ него за тꙋю шкапꙋ, а гинь мꙋ вищъ зде ши флорито, а . є. ѡпере ваше за тꙋю шкапꙋ. А хо би не ѿ да, то тоди бꙋло єго ѡперати, коли та бꙋ ꙋ вашо зелѣ; а ꙋбоги люде не треба забирати. А єли ꙋ вашо зелѣ такаıа прада, то воно, того ꙋбогого чоловѣка не токо забрати але и в кад и гадꙋ ꙋсадити. А за ти кланıаю сıа.

† Всего добра зеиливи.

† Котати Тꙋкꙋ ромистрꙋ, староте Чеиъкıи.

Adresa în dos: Celsissimo dñò dñò Joachi birow judici Bistriciensi, amico mihi observandissimo.

Graţiosităţiĭ vóstre, pane birăŭ, ne închinăm reciproc şi vă dorim sănĕtate bună de la domnul Dumneḑeŭ, Graţiosităţiĭ vóstre. Imĭ scrieţĭ aci Graţiositatea vóstră despre o glóbă pentru care a fost chezaş Voncĭul Darie; ĭar Darie spune, domnia vóstră, pentru treĭ boi acea glóba; ĭar el v'a dat vouă 6 florini pentru aceea, ĭar 5 ĭ-aţĭ oprit voĭ pentru acea glóbă. Şi măcar (încaltea) dacă nu v'ar fi dat-o (glóba), apoĭ atuncĭ era să-l opriţĭ când a fost acolo în ţara vóstră; ĭar pe ómeniĭ săracĭ nu trebue să-ĭ luaţĭ. Ĭar dacă în ţara vóstră e aşa dreptate, volnic fie; ĭar pe acel om sărac nu numaĭ să-l luaţĭ, dar şi în orĭ ce închisóre să-l puneţĭ. Apoĭ pentru acésta mă închin.

† Cu tótă buna sănĕtate.

(semnat) † Costantin Turcul rozmistrul, starostele Cernăuţuluĭ.

Adresa în dos: † Inalţimeĭ domnuluĭ domn Joachim birăul, judele Bistriţeĭ, prietenuluĭ mie pré cinstit.

V.

Şoltuzĭ pĕrgarĭ şi particularĭ.

No. 531.

Şoltuzul Hérlea din Bĕrlad scrie birăuluĭ din Braşov ca să fie despăgubit pentru nişte banĭ ce a dat chezăşie în afacerea unuĭ proces al luĭ Ştul Iacob şi Ţîrbâs, condemnaţĭ de către judecătoriĭ Bĕrlădenĭ.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 501. Fără pecetie.

† Нїское поклоненїе бїровꙋ ѿ Брашова ѿ меншаго прїѧтелѣ гва-ти, шотꙋѕа Хѣрлѣ ѿ Бръла. Дае вьданїе твоеи мсти, аже ѡсташѫ ваши людїе, на има Щуль Ӕковь и Цирбы ꙋ винꙋ прѣ сꙋци бръласки. Про то ѡни са утъкмишѫ, да плата чинїа сꙋце жоты ѕа .ı҃. ѕоло. Про то азь есѫ кеѕѣшъ ѕа тоты лю, щобы ѡни ѕаплатили сꙋце, ѡни же не послали, а сꙋци ꙋѕѣли теперъ мнѣ .ı҃. ѕоло. Про то прошу твою мть, учини на правду ѕа тоты люди, ѕа-ну мы хоче уѕѣти ваши чако ѕа тото кеѕѣшъство, поне има пагубу.

Adresa în dos: † Бїровꙋ ѿ Брашова.

† Plecată închinăcĭune birăuluĭ din Braşov de la maĭ micul prieten al domnieĭ tale, şoltuzul Hérlea din Bĕrlad. Dăm însciinţare Graţiosităţiĭ tale, că aŭ rĕmas ómeniĭ voştri anume Ştul Iacob şi Ţîrbâs în vină înnaintea judeţilor bĕrlădenĭ. Drept aceea eĭ s'aŭ întocmit ca să plătéscă cinia (osênda) judeţilor ḑece zloţĭ în aur. Drept aceea, eŭ sunt chezaş pentru aceĭ ómenĭ, că eĭ aŭ să plătéscă

judeţilor; eĭ însă nu aŭ trimis, ĭar judeţiĭ mĭ-aŭ luat acum mie 10 zloţĭ. Drept aceea rog pe Graţiositatea ta, fă-ne nouĕ dreptate pentru aceĭ ómenĭ; dacă nu, noĭ vom lua de la ómeniĭ voştri pentru acea chezăşie, căcĭ am pagubă.

Adresa în dos: † Birăuluĭ din Braşov.

No. 532.

Şoltuzul şi părgariĭ din Vasluĭ către şoltuzul şi părgariĭ din Braşov în afacerea judecăţiĭ luĭ Petru cu soţia luĭ Anton.

Orig. hârtie, Arch. Braşov. no. 460. Pecetia în dos.

† Ѿ шотѵза и пръгаре ѿ Васлѵꙗ поклоненїе наши приꙗтеле, шотѵзо и пръгаремъ и въсѣмъ старши ѿ Брашова. И по се каже вы за работъ Петровѫ, какь са е прѣлъ Петръ прѣ вами съ женоѫ Ан'тоновѫ, а вы имъ есте сторили зако, да доде Петръ до на, да ка знамы, тази да вы каше. Того ради Томо и Барта клахѫ прѣ нами ѡба-два на свеѫ дшѫ и на свое крiщенїе, ѡти Петръ прѣ ними са ѿметнѫ ѿ тѣзи флѵринѣ; е вы дрѵ Ан'тонѵ. Того ради ка смы знали, тази вы смы писали; а ина не зна.

Adresa în dos: † Шотѵзо и прьгаре ѿ Брашова.

† De la şoltuzul şi părgariĭ din Vasluĭ închinăcĭune la aĭ noştri prietenĭ, şoltuzilor şi părgarilor şi tutulor bĕtrânilor din Braşov. Şi după acésta grăim vouĕ despre lucrul luĭ Petru, cum s'a pârât Petru înnaintea vóstră cu femeĭa luĭ Anton; ĭar voĭ le-aţi pus lege, ca să vie Petru la noĭ, ca precum şcim, aşa să vĕ spunem. Drept aceea Tomos şi Barta aŭ jurat înnaintea nóstră amêndouĭ pe sufletele lor şi pe botezul lor, că Petru înnaintea lor s'a lepădat de aceĭ flurinĭ; el a fost tovarăşul luĭ Anton. Drept aceea precum am şciut, aşa v'am scris; ĭar alt-fel nu şcim.

Adresa în dos: † Şoltizilor şi părgarilor din Braşov.

No. 533.

1564, Aprilie 13. Grigorie, birăul Bistriţeĭ, aşéḑă hotarele pămêntuluĭ şi imaşuluĭ dintre Simzorzeniĭ, ce şed pe Someş, şi Iluaniĭ lăcuitorĭ pe Ilua.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 368. Nieĭ-o urmă de pecetie.

† Изволенїемь бжїе, а па Григо, биро ѿ Бистри, знаемь, ꙗ прїидѫ члвкы ѿ сиѕо(р)ѕѵ и съ перисa съ Илѵани на хѡтарȣ ꙗже е на пото на[1] Илѵа. И по се[2] азь посла съ

[1] Cuvêntul на intercalat.   [2] и по се scris d'asupra.

съвѣтѵ наше, послахѡ два пагарн съ вѣрно слꙋга наша, слѵга наша па Гѣцеѵ пакала, да вндѣ на сего хѡтара, а мы вѣдѣхѡ ꙗко Снѕоѕѣннрь не подобаеть, нж Нлѵ(а)нн; ꙗ Снѕоѕѣнн сѣдж на Сомешъ, а Нлꙋаны на Нлѵа. Н хота постахѡ н ѵравннхѡ, н ѵравннхѡ да бѵдѵ до хѡта Манрѣнило, Манрѣннлорь съ вькѵпнт са съ хота н до валѣ Аѵрарнло н до валѣ Бжна. Н по се, пакн потомн хо тарь егда бѵде нма, ꙗкоже е н на ннн селн. Н по се, пакн послахѡ вѣра пана Гѣцѣꙋ парькала съ Капотж Мнхѵ н съ жꙋде ѡ Маерь на нма Жѵжѣ н съ Манрѣнн, н ѡ Снѕоѕѵ, Мнхо н въсн селѵ, н ѡ Нлѵа, Трн н сь сенннцн въсн, н ѡ Федре, Аньдренка. Н по се потомн н поставнхѡ, свѣзь . м . ѕла, кто са покѵсн разорнтн нлн възратн. Та да ѕнаете, нна небѵде. Н спнте ѡ гн, амннь. П[н въ лѣт]о . ѕов ., мца а . гı .

† Cu voĭa luĭ Dumneḑeŭ, eu pan Grigore, biräul Bistriţeĭ, vestesc că aŭ venit ómeniĭ din Simzorzu şi s'aŭ pârât cu Iluaniĭ pentru hotarul ce este pe rîul Ilua. Şi după aceea eŭ am trimis cu sfatul nostru, trimis-am douĭ pargarĭ cu credincĭósa slugă a nóstră, sluga nóstră pan Ghéţeu parcalabul, să véḑă la acest hotar, ĭar noĭ am vĕḑut că Simzorzénilor nu se cade, ci Iluanilor; că Simzorzéniĭ şed pe Someş, ĭar Iluaniĭ pe Ilua. Şi hotarul am pus şi am întocmit, şi am întocmit ca să fie până în hotarul Mairénilor, (hotarul) Mairénilor se împreună cu hotarul lor până în valea Aurarilor si până în valea Bârneĭ. Şi după aceea, ĭarăşĭ întocmim hotarul pe unde să fie imaşul, precum este şi la alte sate. Şi după aceea, ĭarăşĭ am trimis pe credincĭosul pan Ghéţeu parcalabul cu Capotă Mihul şi cu judele din Maer anume Jurjea şi cu Mairéniĭ; şi din Simzorzu, Mihoc şi tot satul, şi din Ilua, Trif şi cu săteniĭ toţĭ, şi din Feldrev, Andreica. Şi după aceea, s'a întocmit şi am pus legământ 40 zloţĭ, pentru acela care se va încumete a strica orĭ a întórce. Aşa să şciţĭ, altfel nu va fi. Şi să fiţĭ ispăşiţĭ de Domnul, amin. Scris în anul 7072, luna Aprilie 13.

No. 534.

Scrisórea luĭ David diacul către Andreĭaş, care a făcut să pĭară nepotul şi soţia sa, şi-ĭ cere rĕscumpĕrare şi restituirea averiĭ.

Orig. hârtie, Arch. Bistriţ. no. 369. Fără pecetie.

30 † Пнса на Ꙋд розавлн Давыдь днакь; а кто есть: Барьбꙋ Жржь і Петрꙋ ї попь Іѡнь і Сима, д брать пьрьвыѣ. Пнше Альчь Аньдрѣжшꙋ і Гесь Амрѣашꙋ, Акꙋ вемꙋ і Герьцнгь Аньрѣашꙋ ї Левьл ць Грабꙋ і Ѡрашꙋ, а мамы і вьровржвꙋ, добры людн ѕамнрнлн. І ты Анрѣаішь своею веро і своїлн порꙋчннкы, ты ѕагꙋбь моемо непо[т]а і еще сь погꙋгн Магꙋа жна, главꙋ мою хоталь есь погꙋгытн. А сьть пншꙋ вамъ: непота платн

і Марьгꙋ моа же҃ сь порꙋчникь, а не платите; а вы ждите, дн҃ь і нощь, варе како есьте ꙋчин(н)или моемꙋ непо҃тꙋ, тако ждите вы҃, дн҃ь ї нощь, по҃гы҃ ми, ꙁа вѣрꙋ ва҃шы. Т⟨т⟩о есть ка҃кь на Рьши҃монь, ꙋꙁаль добро Ба҃ръꙋ Жр҃жа .а҃. або҃чкꙋ вина, вина не да҃. Верни мог добро аж хочь сѣдѣ миромь!

† A scris la nenorocirĭ grozave David diacul; ĭar cine este (de faţă): Barbur Jurj şi Petru şi popa Ion şi Sima, patru fraţĭ primarĭ. Scriem luĭ Alce Andreĭaş şi Ghes Andreĭaş, Acob cel bătrân şi Gherţig Andreĭaş şi Levălniţă Grebu şi Oraşu, că noĭ fiind învrăjbiţĭ (cu aceştia), ómeniĭ bunĭ ne au împăcat. Şi tu Andreĭaş prin credinţa ta şi cu ajutătoriĭ (tovarăşiĭ) tăĭ, tu aĭ perdut pe nepotul meŭ şi încă aĭ perdut pe femeĭa Marga, capul meŭ voit-aĭ a-l perde. Şi acum scriŭ vouă: nepotul să-mĭ plătiţĭ şi pe Marga femeĭa mea cu ajutătoriĭ, şi nu plătiţĭ; şi voĭ aşteptaţĭ, ḑiŭa şi nóptea, vare ce aţĭ făcut nepotuluĭ meŭ, aşa aşteptaţĭ voĭ, ḑiŭa şi nóptea, să mĕ perdeţĭ, pe credinţa vóstră. Acela e mâna dréptă a luĭ Râşimon, a luat bunul luĭ Barbu Jurja: un boloboc de vin, vinul nu l-a dat. Întórce averea mea, dacă vreĭ să staŭ în pace!